Bundel van de Raadsplein besluitvormend (Raadzaal) van 30 oktober 2017

Agenda bijlagen

Korte terugblik raadsplein besluitvorming 30 oktober 2017

0 Informatiemarkt najaarsstukken (18.30-19.20 uur)

De informatiemarkt najaarsstukken vindt plaats in het Fractiehuis van het Stadhuis.

1 Mededelingen

2017-10-30 Getekende presentielijst raad

1.A In Memoriam

2 Vaststelling agenda

3 Bekrachtiging geheimhouding

- Op basis van Artikel 10, lid 2 sub b van de Wet Openbaarheid van Bestuur op bijlage 3 risicoparagraaf en -matrix van de beslisnota "Begroting 2018 ".
- De bekrachtiging geldt voor onbepaalde tijd

2017-10-30 Raadsbesluit bekr geheimh bijlage 3 beslisnota Begroting 2018

4 Mondelinge vragen te stellen door raadsleden

4-1 MV Swollwacht - De status laagvliegdossier Zwolle

4-2 MV SP - Planvorming en communicatie semipermanente woningbouw Scholtensteeg

4-3 MV PvdA- Bubbledeck

4-4 MV SP- Overlast hangjongeren Westenholte

4-5 MV D66- Insecten en biodiversiteit

4-6 MV PvdA- Gevolgen brandschade SMZ en vertrek Arie Slob bij HCO voor nieuwe stichting Allemaal Zwolle

5 Ingekomen stukken

5-1 Agenderingsverzoek GL informatienota beantwoording motie onderzoek naar ombudsfunctie Sociaal Domein

5-2 Agenderingsverzoek GL informatienota Wijkopgaven 2017-2018

5-3 Agenderingsverzoek GL informatienota Ottervriendelijk Zwolle

2017-10-30 Raadsbesluit lijst ingekomen stukken

5.A Informatienota's voor de raad / ter kennisname

5.A.1 Leeronderzoek Lysias ICT

Informatienota Onderzoek Lysias ICT

Rapport Lysias

5.A.2 Beantwoording motie Moderne Devotie

Informatienota Moderne devotie

5.A.3 Grondstoffenplan - uitvoeringsplan pilot belonen

Informatienota Grondstoffenplan - uitvoeringsplan pilot belonen

Pilotplan belonen Zwolle

5.A.4 Herziening bestemmingsplan Wijthmenerplas

Informatienota Herziening bestemmingsplan Wijthmenerplas

Bijlage 1 plankaart Wijthmenerplas

5.A.5 Beantwoording motie 'Onderzoek naar ombudsfunctie sociaal domein'

Informatienota Beantwoording motie 'Onderzoek naar ombudsfunctie sociaal domein'

8- M GL- Onderzoek naar ombudsfunctie sociaal domein

5.A.6 Ottervriendelijk Zwolle

Informatienota Ottervriendelijk Zwolle

5.A.7 Samenwerking marktregio Zwolle - Kampen - H2O

Informatienota Samenwerking marktregio Zwolle - Kampen - H2O

Reactienota H2O

5.A.8 Rekenkameronderzoek Inclusief Beleid

Deze informatienota wordt tevens geagendeerd in een debatronde. Datum volgt nog.

Informatienota Rekenkameronderzoek Inclusief Beleid + bijlagen

Rekenkamerrapport 'Van exclusief beleid naar exclusieve aandacht'

5.A.9 Wijkopgaven 2017-2018

Informatienota Wijkopgaven 2017-2018

SDA Midden

SDA Noord

SDA West

SDA Zuid

SDA Oost

5.A.10 Beantwoording motie beloon toewijding en ervaring uitzendkrachten GBLT

Informatienota motie beloon toewijding en ervaring uitzendkrachten GBLT

M12-2 Toewijding en ervaring uitzendkrachten GBLT

5.A.11 Hanzestedenmarketing - feiten en cijfers

Informatienota Hanzestedenmarketing - feiten en cijfers

Feiten en cijfers Hanzestedenmarketing

5.A.12 Langenholterweg/ Schoolstraat

Informatienota Langenholterweg - Schoolstraat

5.A.13 Evaluatie RTVZoo

Informatienota Evaluatie RTVZoo

Zelfevaluatie RTVZoo

5.B1 Diversen / ter kennisgeving aannemen / Lijst ingekomen stukken

1. Dhr. Van Daal- Zwolle centraal

2. Dhr. Ten Klooster- Zwolle Centraal

3. Jeugdzorg IJsselland -Jaarrekening 2016 GR Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland

3.a. Aaanbiedingsbrief jaarrekening 2016 en begroting 2018 GR Uitvoeringsorganisatie aan GS

3.b. Jaarrekening 2016 Jeugdzorg regio IJsselland

4. Detailhandel Nederland - Oproep mbt openingstijden december

5. Gemeenteraad Oldebroek- Aangenomen motie inzake Vlieghoogtes Lelystad Airport

6. Gemeenteraad Stadskanaal- aangenomen motie inzake drie agrarische bedrijven zijn getroffen door de zogenoemde fipronilcrisis

7. Gemeenteraad Heerde- aangenomen motie inzake vlieghoogtes Lelystad Airport, aangepaste versie

8. MaculaVereniging- Aandacht voor slechtziendheid, ook in de gemeente!

5.B3 Diversen / ter advies in handen stellen van het College

1. GGD IJsselland- Begrotingswijziging 2017 2 GGD IJsselland

1.a. begrotingswijziging GGD 2017 nr.2 beleid

1.b. bestuursrapportage najaar

2. Veiligheidsregio IJsselland- tweede bestuursrapportage 2017

2.a. tweede bestuursrapportage 2017

3. Brief bewoners Zwarteweg - Toezegging Anker, voorgenomen bouw aan de Zwarteweg - Beverveld

4. Brief omwonenden Wilhelminasingel - verkeersveiligheid Wilhelminasingel

5.C Beantwoording artikel 45 vragen / ter kennisgeving aannemen

5.C.1 Beantwoording artikel 45 vragen GroenLinks inzake bescherming nestplaatsen stadsvogels

Informatienota beantwoording artikel 45 vragen GroenLinks inzake bescherming nestplaatsen stadsvogels

Vragen GroenLinks - Bescherming van nestplaatsen stadsvogels

5.C.2 Beantwoording artikel 45 vragen CDA Gebruik Whatsapp door gemeente Zwolle

Informatienota Beantwoording artikel 45 vragen CDA Gebruik Whatsapp door gemeente Zwolle

Vragen CDA - Gebruik WhatsApp door de Gemeente Zwolle

5.C.3 Beantwoording artikel 45 vragen papiercontainer Stichting Kringloop Zwolle Zuid

Informatienota beantwoording artikel 45 vragen papiercontainer Kringloop Zwolle Zuid

SP - Papiercontainer Kringloop Zuid

5.C.4 Beantwoording artikel 45 vragen Groenlinks over het radicaliseringsbeleid

Informatienota beantwoording artikel 45 vragen Groenlinks - radicaliseringsbeleid

5.C.5 Beantwoording artikel 45 vragen PvdA inzake centrale Harculo

Informatienota beantwoording artikel 45 vragen - Centrale Harculo

PvdA - Sloop IJsselcentrale

5.C.6 Beantwoording artikel 45 vragen CDA inzake drempels Commissarislaan

Informatienota beantwoording artikel 45 vragen CDA inzake drempels Commissarislaan

5.C.7 Beantwoording artikel 45 vragen CDA - Gratis wifi in de gemeente Zwolle (WiFi4EU)

Informatienota beantwoording artikel 45 vragen CDA - Gratis wifi in de gemeente Zwolle (WiFi4EU)

CDA - Gratis wifi in de gemeente Zwolle - WiFi4EU (2)

6 A-onderwerpen

7 Herinrichting Grote Kerk

Deze beslisnota is behandeld tijdens de debatronde op 25-09-2017. Het bestuur Stichting Grote Kerk Zwolle werkt sinds 2014 aan plannen voor de toekomstige functie en positionering van dit gebouw. Het behoud van het gebouw is alleen mogelijk indien nieuwe functies worden ontwikkeld, die zich richten op de breedte van de samenleving. De Grote Kerk wil op cultureel, educatief en creatief gebied een aanvulling op het bestaande programma-aanbod gaan vormen. Men werkt concreet aan het ontwikkelen van het gebouw als een Academiegebouw voor de stad. Hiervoor is een nieuwe Programmaraad gevormd met de samenwerkende partners. Begin dit jaar heeft de Stichting bij de gemeente een aanvraag ingediend voor een bijdrage in de kosten voor de 1e fase herinrichting van de Grote of St. Michaelskerk. Men wil een vernieuwde entree aan zowel de zijde van de Grote Markt als het Grote Kerkplein realiseren. Verder bestaat het plan uit het verbeteren van de facilitaire voorzieningen, het realiseren van een verlichting- en geluidsplan en het creëren berg- en vergaderruimten. Na het indienen van de aanvraag is in overleg het ontwerp verder uitgewerkt, om gedetailleerder zicht te krijgen op de kosten. De Grote Kerk heeft een voorlopig ontwerp gemaakt met een bijbehorende kostenraming van € 900.000,-. Deze gemeentelijke bijdrage kan gedekt worden uit het stadsontwikkelfonds. Daarnaast is er een bedrag van € 100.000,- voor de inrichting van de openbare ruimte bij de Grote Kerk nodig. Vorig jaar bij de behandeling van de perspectiefnota 2017-2020 heeft de raad een motie aangenomen waarin het college wordt opgeroepen het stichtingsbestuur van de Grote Kerk te helpen bij het verwerven van financiële bijdragen van andere overheden en fondsen. En vervolgens een plan incl. cofinancieringsvoorstel aan de raad voor te leggen. Dit voorstel geeft uitvoering aan deze motie. Voor technische/feitelijke vragen: Hester Nijmeijer (5109) H.Nijmeijer@zwolle.nl en Patricia Gerrits (2088) PC.gerrits@zwolle.nl

Beslisnota Herinrichting Grote Kerk

1a. Grote Kerk, aanbiedingsbrief verzoek bijdrage herinrichting

1b. Grote Kerk, verzoek herinrichtingsbijdrage 2017

2. Positionering Academiegebouw

3. Masterplan Grote Kerk

4. Jaarrekening 2016

Korte terugblik debatronde d.d. 25-09-2017- Herinrichting Grote Kerk

2017-10-30 Raadsbesluit Herinrichting Grote Kerk

8 Ontwikkelperspectief Stationsgebied Zwolle

Deze beslisnota is behandeld tijdens de debatronde op 25-09-2017. De korte terugblik is bijgevoegd. Het Ontwikkelperspectief is een ambitieus integraal eindbeeld voor het stationsgebied. Het is er met name op gericht de kwaliteit van het stationsgebied en directe omgeving voor alle gebruikers te verhogen. Het is een koersdocument dat samenhang aanbrengt tussen alle deelopgaven in het stationsgebied en maakt onderscheid tussen op korte termijn noodzakelijke ingrepen en langere termijnperspectieven. Het Ontwikkelperspectief is gericht op het realiseren van een uitstekend toegankelijke en duurzame OVknoop in een groene omgeving. Kernwaarden in het Ontwikkelperspectief zijn ontmoeten, verbinden en beleven. De opgaven en de bijbehorende visie van het Ontwikkelperspectief zijn langs die waarden opgebouwd. Het Ontwikkelperspectief is niet alleen een beschrijving van de ruimtelijke kwaliteit, maar het beschrijft ook de effecten van faseringen en prioriteringen. Het kan beschouwd worden als 'niet-wettelijk geregeld' instrument, zijnde een ontwikkelprogramma om het gewenste eindbeeld te realiseren. Het in 2015 vastgestelde Kwaliteitsboek Spoorzone blijft daarnaast als onderdeel van de gemeentelijke Welstandsnota fungeren. De raad wordt voorgesteld het Ontwikkelperspectief en de voorlopige ontwerpen voor de fietsenkelder en het Stationsplein vast te stellen. Verder wordt gevraagd het college te mandateren afspraken te maken met partners over de realisatie van het Ontwikkelperspectief en deze afspraken vast te leggen in een samenwerkingsovereenkomst. Na vaststelling van het Ontwikkelperspectief wordt de verdere uitwerking en uitvoering samen met partijen opgepakt. Later dit jaar wordt het geactualiseerde Investeringsbesluit Spoorzone ter besluitvorming aan de raad voorgelegd en wordt de raad geïnformeerd over de Samenwerkingsovereenkomst met partijen.
Voor technische en feitelijke informatie: Gerard Huizing (2597) JG.Huizing@zwolle.nl
en Wim Korf (06-51782236) W.Korf@zwolle.nl

Beslisnota Ontwikkelperspectief Stationsgebied Zwolle

1. Ontwikkelperspectief Stationsgebied Zwolle

2. Bestuurlijke afspraken Ontwikkelperspectief

3. Review Ontwikkelperspectief Spoorsector

4. Advies Kwaliteitsteam Spoorzone Zwolle

Korte terugblik debatronde d.d. 25-09-2017- Ontwikkelperspectief Stationsgebied Zwolle

Memo wethouder Anker - Rolstoeltoegankelijkheid spoor 7

2017-10-30 Raadsbesluit Ontwikkelperspectief Stationsgebied Zwolle

9 Semipermanente woningbouw Zwolle

Deze beslisnota is behandeld tijdens de debatronde op 25 september 2017. De korte terugblik is bijgevoegd. Om de druk op de sociale huurmarkt in Zwolle te verminderen is met de corporaties afgesproken dat er in de periode van 2016-2019 netto 700 woningen bij komen. Door de komst van nieuwe doelgroepen, zoals statushouders en uitstroom beschermd wonen is er behoefte aan aanvullend sociaal woningaanbod. Samen met de woningcorporaties heeft de gemeente gezocht naar (tijdelijke) mogelijkheden om de groeiende vraag naar huisvesting op te vangen. Met de realisatie van tijdelijke betaalbare huurwoningen kan (deels) worden voorzien in deze vraag. In de prestatieafspraken is vastgelegd dat er in 2017 minimaal 100 semi permanente woningen worden gerealiseerd. In februari 2017 heeft de raad besloten om 40 semipermanente woningen te realiseren op locatie Oosterenk-Kuyerhuislaan. Naast deze locatie zijn er nog vijf kansrijke locaties te weten Oosterenk-Waterschaplocatie, Scholtensteeg, Mimosastraat, Veemarkt en Pilotenlaan. Het college stelt voor de realisatie van semipermanente woningen op deze overige locaties nader te onderzoeken op haalbaarheid. Van de provincie Overijssel is een subsidie ontvangen van € 500.000. Voorgesteld wordt deze subsidie onder meer in te zetten om het bestaande projectvoorbereidingskrediet van € 150.000 op te hogen met € 50.000. Daarnaast wordt de subsidie ingezet voor communicatie, inrichting openbare ruimte en beheer en parkmanagement. Voor de realisatie van 100 semipermanente woningen is in de PPN 2017-2020 al een stelpost opgenomen van € 1.000.000.
Bij de stukken is een memo gevoegd waarin de meest recente informatie wordt weergegeven.
Voor technische en feitelijke informatie: Géanne Koelewijn – Bosma (2089) G.Koelewijn-Bosma@zwolle.nl

Beslisnota Semipermanente woningbouw Zwolle

Oplegmemo Stand van zaken semipermanente woningbouw tbv raad

Korte terugblik debatronde d.d. 25-09-2017- Semipermanente woningbouw Zwolle

Brief inwoners van s-Heerenbroek - woningbouw Scholtensteeg

2017-10-30 M9-1 Beter een goede buur dan een verre vriend

2017-10-30 Raadsbesluit Semipermanente woningbouw Zwolle

10 Update CAR-LAR

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
Het College voor Arbeidszaken (CvA) van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) onderhandelt op landelijk niveau in het Landelijk Overleg Gemeentelijke Arbeidsvoorwaarden (LOGA) namens de gemeenten met de vakbonden over de arbeidsvoorwaarden van de gemeenteambtenaren en de tekst van de arbeidsvoorwaardenregeling. De aangesloten gemeenten zijn gebonden aan de afspraken, maar omdat het LOGA geen verordenende bevoegdheid heeft in de afzonderlijke gemeenten krijgen de binnen het LOGA overeengekomen wijzigingen in de arbeidsvoorwaardenbepalingen binnen de deelnemende lokale gemeenten pas rechtskracht wanneer ze formeel door het bevoegde gezag worden vastgesteld. Voor de griffier en de griffiemedewerkers is de raad c.q. de Werkgeverscommissie van de Raad bevoegd tot vaststelling van de CAR-LAR.
De raad wordt voorgesteld in te stemmen met de update van de Zwolse Collectieve- en Lokale Arbeidsvoorwaardenregeling (CAR-LAR) voor griffier en griffiemedewerkers conform de inhoud, zoals vermeld in het als bijlage toegevoegde collegevoorstel van 1 augustus 2017.
Voor technische en feitelijke vragen: Ellen Evenboer (4047) e.evenboer@zwolle.nl of Ron de Graaf (2652) r.de.graaf@zwolle.nl

Beslisnota Update CAR-LAR

2017 - Oplegger juridische stukken

2017-10-30 Raadsbesluit Update CAR-LAR

11 Digitale informatiehuishouding op orde

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
De huidige 'Document- en Archiefverordening" is van 2006. Door wijzigingen in de wetgeving en toename van het werken met verbonden partijen voldoet het oude besluit niet meer. De Archiefverordening 2017 is aangepast, de belangrijkste wijzigingen zijn;
- de artikelen betreffende het toezicht zijn aangepast aan de Wet Revitalisering Generiek Toezicht.
- over Verbonden Partijen is in de archiefverordening opgenomen dat in een dienstverleningsovereenkomst nadere afspraken vastgelegd moeten worden over archiefbeheer over stukken waarbij Gemeente Zwolle zorgdrager blijft.
- ook is de mogelijkheid opgenomen dat een Verbonden Partij onder de werking van de Archiefverordening va Gemeente Zwolle komt te vallen.
De raad wordt voorgesteld te besluiten om de vernieuwde archiefverordening vast te stellen. Daarnaast de document- en archiefverordening 2006 gb1-2005.207 in te trekken.
Voor technische en feitelijke vragen: Maria Willems (3330) mji.willems@zwolle.nl

Beslisnota digitale informatiehuishouding op orde

Archiefverordening gemeente Zwolle 2017

2017-10-30 Raadsbesluit Digitale informatiehuishouding op orde

12 Investerings- en exploitatieplan recreatieplassen

Deze beslisnota is behandeld in de debatronde op 9 oktober 2017. De korte terugblik is bijgevoegd.
De afgelopen jaren zijn er veel ontwikkelingen geweest rond de recreatieplassen. Om de aantrekkelijkheid van de recreatieplassen te waarborgen en te vergroten, is het gewenst om de visie op de recreatieplassen en de exploitatie opnieuw te bezien. Tot nu toe ontbrak een duidelijk kader voor de exploitatie van de plassen. Daardoor moesten soms ad hoc keuzes worden gemaakt bij de ontwikkeling en de exploitatie. Het voorliggende plan biedt een kader voor de keuzes en de operationele beheerplannen van de plassen. In het plan is onder meer de renovatie van de toiletgebouwen en vervanging parkeersysteem bij de Wijthmenerplas opgenomen. Verder zal de bezetting van de reddingsbrigade op de Wijthmenerplas en de Milligerplas worden uitgebreid.
De kosten van de investeringen worden voor het grootste gedeelte gedekt uit reserves en door de verhoging van de parkeer tarieven bij de Wijthmenerplas.
Voor technische en feitelijke vragen: Rutger Ekhart (2975) r.ekhart@zwolle.nl

Beslisnota Investerings- en exploitatieplan recreatieplassen

Investerings- en exploitatieplan voor de recreatieplassen 2017-2026

Brief Natuurplatform Zwolle -Investerings- en exploitatieplan recreatieplassen 2017-2026

Inspreekstekst dhr Keen - HSV hengelsport Zwolle

Korte terugblik debatronde d.d. 09-10-2017- Investerings- en exploitatieplan recreatieplassen

Informatienota- toegezegde informatie nav raadsdebat 9-10-2017 recretieplassen

2017-10-30 M12-1 Ondersteuning reddingsbrigade

2017-10-30 Raadsbesluit Investerings- en exploitatieplan recreatieplassen

13 Besteding extra gelden kinderparticipatie

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
Het Rijk heeft per 2017 structureel extra middelen beschikbaar gesteld voor kinderparticipatie van kinderen die opgroeien in armoede. De gemeente Zwolle heeft €584.000 ontvangen. Op basis van de opbrengsten heeft het college een besluit gemaakt over de inzet van de gelden. Door de extra rijksgelden wordt de gemeente in staat gesteld om meer ondersteuning te bieden aan kinderen uit minima huishoudens.
De raad wordt voorgesteld te besluiten om kennis te nemen van de door het college genomen maatregelen. Het uitbreiden van het Zwols kindpakket met vergoedingen voor o.a. talenten zwembadbezoek, en incidentele participatie voor kinderen die in armoede opgroeien. Daarnaast de hoogte van de tegemoetkoming in de scholierenregeling vast te stellen op €450, - voor een brugklasser en op €375,- voor de overige leeftijdscategorieën. Het aanstellen van een armoederegisseur en twee ervaringsdeskundigen om te bereiken dat binnen scholen aandacht voor armoede geborgd wordt. Met de voorgestelde maatregelen kunnen we negatieve effecten van opgroeien in armoede tegengaan. Met het kindpakket wordt er lichte ondersteuning geboden daar waar nodig, om zo zwaardere problematiek te kunnen voorkomen.
De raad wordt tevens voorgesteld de verordening Scholieren Gemeente Zwolle 2015 vast te stellen met terugwerkende kracht per 1 januari 2017 overeenkomstig bijlage 1.
Voor technische en feitelijke vragen: Astrid Dekker (3268) a.m.dekker@zwolle.nl

Beslisnota Besteding extra gelden kinderparticipatie

1. Verordening Scholieren Gemeente Zwolle 2015

2. Kindpakket en mogelijkheden voor kinderparticipatie in Zwolle

2017-10-30 AM13-1 Verbetering financiering armoederegisseur

2017-10-30 M13-2 Geen armoede, maar een echte baan voor de ervaringsdeskundige

2017-10-30 Raadsbesluit Besteding extra gelden kinderparticipatie

14 Werkplan Doorstroomassen 2017

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
In september 2011 heeft de raad het document "In de ban van de Ring – verkeersmodel en maatregelen, deelgebied Pannekoekendijk, Veerallee, statiosngebied, Groot Weezenlanden" vastgesteld. Het document beschrijft een model voor de inrichting van de infrastructuur in het gebied waar de westelijke doorstroomas voor het busvervoer is gepland. Voor de werkzaamheden aan deze deelprojecten heeft de raad gefaseerd krediet beschikbaar gesteld. Voor het actualiseren van het Werkplan wordt altijd een logisch moment gekozen, liefst gekoppeld aan de start of afronding van een deelproject of fase. Nu de werkzaamheden aan de Willemskade en daarmee de westelijke doorstroomas grotendeels zijn afgerond, is het logisch ook het Werkplan te actualiseren en verschuivingen in budgetten te verantwoorden.
De raad wordt voorgesteld te besluiten om kennis te nemen van het Werkplan Doorstroomassen 2017. Daarnaast het voordeel uit het krediet voor het deelproject Pannekoekendijk deels in te zetten voor deelprojecten Roelenweg, Willemskade en voor de algemene kosten 2017, en het restant ad €812.846,- te reserveren voor de toekomstige ontwikkeling van de doorstroomassen Oost.
Voor technische en feitelijke vragen: Ronald IJsselsteijn (2699) r.ijsselsteijn@zwolle.nl

Beslisnota Werkplan Doorstroomassen 2017

Werkplan Doorstroomassen 2017

2017-10-30 Raadsbesluit Werkplan Doorstroomassen 2017

15 Stichting Agnieten College (Landstede groep) gevolgen herschikking brinnummers

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
De Basisregistratie Instellingen (BRIN) is een register dat door het Nederlandse Ministerie van OCW wordt uitgegeven en alle scholen en aanverwante instellingen bevat. Elke onderwijsinstelling wordt hierin geïdentificeerd aan de hand van het nummer in het register, het BRIN-nummer genoemd. De onderwijsinspectie heeft dringend verzocht tot de herschikking van Brinnummers bij Landstede. Het gaat hier specifiek over Talentstad Beroepsonderwijs, locatie aan de Blaloweg 1. De samenvoeging van brinnummers maakt, dat de investeringsopgave volledig bij de gemeente rust. De herschikking van de nummers heeft consequenties voor eerder gemaakte afspraken rondom de financiering van de onderwijshuisvesting.
De raad wordt voorgesteld te besluiten om een krediet van €1.880.000 beschikbaar te stellen voor de overname van de investeringsopgave behorend bij het huisvestingsproject Talentstad Beroepsonderwijs. De hieruit structureel voortvloeiende lasten ad €75.200,- te dekken uit de extra middelden die via de algemene uitkering Gemeentefonds worden ontvangen. Daarnaast een krediet van €219.00,- beschikbaar te stellen voor de overname van de boekwaarde van de door Agnieten College bekostigde investeringen in het huisvestingsproject Talentstad Beroepsonderwijs. De hieruit structureel voortvloeiende lasten €45.750,56 gedurende 5 jaar bij het Agnieten College in rekening te brengen overeenkomstig een vaststellingsovereenkomst.
Voor technische en feitelijke vragen: Daphne de Vries (3373) d.de.vries@zwolle.nl of Bert Tory (2538) b.tory@zwolle.nl of José van der Sluis – Damman (4052) j.f.m.van.der.sluis-damman@zwolle.nl

Beslisnota Stichting Agnieten College Landstede groep gevolgen herschikking brinnummers

2017-10-30 Raadsbesluit Stichting Agnieten College (Landstede groep) gevolgen herschikking

16 Uitwerking 'Advies museale samenwerking Zwolle'

Deze beslisnota is behandeld in de debatronde op 16 oktober 2017. De korte terugblik is bijgevoegd.
In 2015 heeft adviesbureau LAgroup onderzoek gedaan naar de attractiviteit van de cultuurhistorie in Zwolle. Op hoofdlijnen luidt het advies: werk aan een gedeeld beeld van de cultuurhistorische identiteit van Zwolle en benut de gezamenlijke kracht van de betrokken culturele instellingen om daarmee hun onderlinge samenwerking te vergroten. Op basis van het rapport 'Advies museale samenwerking Zwolle' van LAgroup heeft de raad in februari 2017 besloten tot integratie van de taken van Stedelijk Museum Zwolle (SMZ). Aan het Historisch Centrum Overijssel (HCO) is gevraagd om de vernieuwing van de presentatie van het historisch verhaal op zich te nemen. Besloten is de nieuwe stichting 'Allemaal Zwolle' op te richten. In de panden aan de Melkmarkt wordt een belevingscentrum ingericht waar het verhaal van Zwolle centraal staat. De subsidie aan het SMZ wordt per 1 januari 2018 beëindigd. Tegen dit besluit loopt nog een beroepsprocedure. De raad wordt voorgesteld een krediet van € 1,2 mln. beschikbaar te stellen voor de aankoop van de gebouwen van het Stedelijk Museum Zwolle en een krediet van € 950.000 voor de oprichtingskosten van de stichting Allemaal Zwolle en voor nieuwe presentatievormen.
Voor technische en feitelijke vragen: Anton Tuinman (2460) AB.Tuinman@zwolle.nl

Beslisnota Uitwerking 'Advies museale samenwerking Zwolle'

bijlage 2 Collectiescan Erfgoed Nederland

Bijlage 3 Ondernemersplan Allemaal Zwolle

Brief HCO - Gemeenteraad 13-10-2017

Bijlage verklaring bestuur VORG

Korte terugblik debatronde 16-10-2017- Uitwerking 'Advies museale samenwerking Zwolle'

Inspraaktekst dhr Koolstra - Stedelijk Museum Zwolle

2017-10-30 M16-1 Allemaal Zwolle benut kennis, ervaring medewerkers SMZ

2017-10-30 M16-2 payrolling Allemaal Zwolle

2017-10-30 Raadsbesluit Uitwerking Advies museale samenwerking Zwolle

17 Omgevingsvisie, deel 1

Deze beslisnota is behandeld in een debatronde op 16 oktober 2017. De korte terugblik is bijgevoegd.
Op 24 oktober 2016 heeft de raad de uitgangspunten voor het opstellen van de Omgevingsvisie vastgesteld. Begin 2017 heeft de raad kennis genomen van een eerste concept Omgevingsvisie deel 1, met daarin de kernopgaven en ambities, en een geactualiseerd plan van aanpak. Nu wordt de raad gevraagd om in te stemmen met de definitieve versie van deel 1 van de Omgevingsvisie 'Mijn Zwolle van Morgen 2030'. De aan de 3 strategische kernopgaven gekoppelde topambities zijn: 1. Zwolle versterkt en benut het menselijk kapitaal van de stad, 2. Zwolle behoudt en versterkt haar ruimtelijke, cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten, 3. Zwolle versterkt haar stedelijkheid, wordt nationaal en internationaal aantrekkelijker en bestendigt zo haar (economische) toppositie als regio, 4. Zwolle is in 2050 klimaatbestendig en energieneutraal, 5. Zwolle nodigt uit om samen te werken aan vitale, solidaire, gezonde en duurzame stadsdelen. De topambities in deel 1 moeten de basis vormen voor de uitwerking van de ruimtelijke vertaling in de Omgevingsvisie deel 2, met ontwikkelrichtingen en kwaliteiten van gebieden en locaties in Zwolle. Ook wordt de raad gevraagd in te stemmen met de overgangsregeling over de relatie tussen de Omgevingsvisie deel 1 en het Structuurplan 2020 en Vechtcorridor Noord.
Voor technische en feitelijke vragen: Irene Pruim (06-21560351) I.Pruim@zwolle.nl

Beslisnota Omgevingsvisie, deel 1

Omgevingsvisie deel 1 - 11 juli 2017

Omgevingsvisie deel 1 - publieksversie - 11 juli 2017

Natuur Platform Zwolle- brief Omgevingsvisie "Mijn Zwolle van Morgen 2030" deel 1

Korte terugblik debatronde 16-10-2017- Omgevingsvisie, deel 1

Memo wethouder Anker - natuurwaardenkaart en de omgevingsvisie

Bijlage memo wethouder - Vaatplanten 2007-2017 stad

2017-10-30 M17-1 Welstandstoezicht

2017-10-30 M17-2 Economische effectrapportage

2017-10-30 Raadsbesluit Omgevingsvisie deel 1

18 Toestemming voor oprichting Gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoeringsorganisatie shared service center ONS

Deze beslisnota is behandeld in de debatronde op 16 oktober 2017. De korte terugblik is bijgevoegd. De gemeente Zwolle werkt voor de bedrijfsvoering samen met de provincie Overijssel en de gemeente Kampen in het Shared Service Center ONS. Het betreft samenwerking op het gebied van de personeels- en salarisadministratie, inkoop en contractmanagement en ICT-beheer. De gemeente Zwolle fungeert als centrumgemeente. Mede naar aanleiding van de aanbevelingen uit een Rekenkameronderzoek is besloten te kiezen voor een andere juridische basis. Besloten is te kiezen voor een bedrijfsvoeringsorganisatie op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Een bedrijfsvoeringsorganisatie is een publiekrechtelijke regeling specifiek gericht op beleidsarme of uitvoerende taken van de deelnemers. Er is gekozen voor een zelfstandige organisatie, omdat deze rechtshandelingen kan plegen en personeel in dienst kan nemen. Voor het oprichten van deze bedrijfsvoeringsorganisatie is toestemming nodig van Provinciale Staten en de gemeenteraden van Kampen en Zwolle.
Bij dit voorstel is een informatienota gevoegd over het onderzoek door Lysias naar de ICT problemen die zich in 2016 voordeden door het standaardiseren van hardware. Lysias deed onderzoek naar het project Data Opslag en Storage (DOS). In de informatienota geeft het college een reactie op het rapport en geeft het college aan welke lessen men trekt uit de aanbevelingen.
Voor technische en feitelijke vragen: Onno Looijestijn (3301) OJTM.Looijestijn@zwolle.nl

Beslisnota Toestemming voor oprichting Gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoeringsorganisatie shared service center ONS

Gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoeringsorganisatie SSC ONS

Korte terugblik debatronde 16-10-2017- Toestemming voor oprichting Gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoeringsorganisatie shared service center ONS

Informatienota Follow-up aanbevelingen SSC Rekenkamer onderzoek

Actualisatie businesscase SSC

2017-10-30 M18-1 SSC extra controle handvat voor Raad- en Statenleden

2017-10-30 Raadsbesluit Toestemming voor oprichting Gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoeringsorganisatie SSC ONS

19 Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Westenholte

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
Om tijdig een nieuw ruimtelijk plan voor de wijk Westenholte te hebben is op 14 december 2015 de beheersverordening Westenholte door de raad vastgesteld. Het is wenselijk om toch enige ruimte te bieden voor behoeften en wensen van burgers en organisaties en aan te sluiten op beleidsmatige ontwikkelingen. Daarom heeft de raad bij vaststelling van de beheersverordening Westenholte besloten deze te laten opvolgen door een actueel en toekomstgericht bestemmingsplan. Het voorliggende bestemmingsplan Westenholte geeft hier uitvoering aan. Hoewel het voorliggende bestemmingsplan in hoofdzaak een conserverend plan betreft, is in het plan één nieuwe ontwikkeling bij recht meegenomen. Het betreft de herontwikkeling van een bedrijfsverzamelgebouw naar vrije sectorkavels in de vorm van 4 kavels voor een vrijstaande woning en 1 kavel voor een twee-onder-één- kapwoning aan de Voorsterweg (Stinspoort). Het ontwerp bestemmingsplan Westenholte heeft ter inzage gelegen. Oorspronkelijk zijn er twee zienswijzen ingediend, één zienswijze is later ingetrokken.
De raad wordt voorgesteld te besluiten om in te stemmen met de beantwoording van de zienswijze omtrent het bestemmingsplan. Daarnaast het bestemmingsplan en de verbeelding van het bestemmingsplan Westenholte gewijzigd vast te stellen met de wijzigingen zoals omschreven in de wijzigingsnota.
Voor technische en feitelijke vragen: Edwin Munneke (2038) e.munneke@zwolle.nl

Beslisnota Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Westenholte

1. Bestemmingsplan Westenholte

2. Wijzigingsnota bestemmingsplan Westenholte

3. Zienswijzennota bestemmingsplan Westenholte

4. Zienswijze

2017-10-30 Raadsbesluit Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Westenholte

20 Moties Vreemd aan de orde van de dag

2017-10-30 M20-1 Launching Costumer Desk

2017-10-30 M20-2 Betrek Startups bij maatschappelijke vraagstukken

2017-10-30 M20-3 Herziening bp Wijthmenerplas- betrek vanaf het begin bewoners en ondernemers

21 Benoeming wethouder

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
Op 7 oktober 2017 is mevrouw Vedelaar door het congres van de Partij van de Arbeid benoemd tot voorzitter van de PvdA. Om die reden heeft mevrouw Vedelaar haar ontslag ingediend. Om in de vacature te voorzien wordt de raad voorgesteld een nieuwe wethouder te benoemen.
De raad wordt voorgesteld te besluiten om mevrouw E.G. Meijerink (PvdA) met ingang van 30 oktober 2017 te benoemen als full time wethouder van de gemeente Zwolle.
Voor technische en feitelijke vragen: Annelie van der Poel (2856) am.van.der.poel@zwolle.nl

Beslisnota 'Benoeming wethouder'

Ontslagbrief wethouder Vedelaar

2017-10-30 Raadsbesluit Benoeming wethouder

22 Beëdiging wethouder

23 Onderzoek geloofsbrieven/ beëdiging nieuwe raadsleden PvdA en ChristenUnie

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
Op 5 oktober 2017 heeft de heer De Vries aan de voorzitter van de raad laten weten ontslag te nemen als lid van de gemeenteraad. Hierdoor is er een vacature ontstaan in de fractie van de ChristenUnie. De raad wordt in dezelfde vergadering voorgesteld om een nieuwe wethouder te benoemen. De beoogde wethouder, mevrouw Meijerink is op het moment van haar benoeming lid van de raad. Indien de raad overgaat tot benoeming van genoemd raadslid tot wethouder ontstaat er een vacature in de fractie van de PvdA.
De raad wordt voorgesteld te besluiten om de heer D.A. Prins (ChristenUnie) met ingang van 30 oktober 2017 toe te laten als lid van de raad van de gemeente Zwolle. Daarnaast mevrouw S. Snuverink (PvdA) met ingang van 30 oktober 2017 toe te laten als lid van de raad van de gemeente Zwolle.
Voor technische en feitelijke vragen: Annelie van der Poel (2856) am.van.der.poel@zwolle.nl

Beslisnota 'Beediging nieuw raadslid PvdA en CU'

Ontslagbrief dhr. De Vries

Ontslagbrief mevr. E.G. Meijerink

2017-10-30 Raadsbesluit beediging nieuwe raadsleden PvdA en ChristenUnie

Raadsbesluit toelating lid gemeenteraad- dhr. D.A. Prins

Raadsbesluit toelating lid gemeenteraad- mw. S. Snuverink

24 Sluiting

korte terugblik

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Vergadering d.d.	30 oktober 2017
Locatie	Raadzaal
Aanvang	19.30
Eindtijd	21.00
Voorzitter	Drs. H.J. Meijer
Griffier/secretaris	Drs. A.B.M. ten Have

Aanwezige leden Baal, Koen van, Boer, Jan Wietse de, Bruggen, Claudia van, Bruggenkamp, Silvia, Campen, Thom van, Cetin, Ohran, Dam, Oswald van, Dogger, William, Drost, Sandra, Elfers, Leo, Elshof - Rook, Jolien, Geerling, Brammert, Harten, Michiel van, Hulstijn, Maarten, Kooij, Gerrit van der, Looijenga, Job, Meijerink, Eefke, Michies - de Roos, Birgit, Mulder, Marcel, Mulder, Reinier, Mussche, Frankwin, Oldengarm, Mark, Paauw, Sonja, Paus, Remko de, Prakke, Hans, Rijke, Patrick, Rots, Gerdien, Schippers, Henk, Slijkhuis, Jan, Sluijer, Bert, Stoorvogel - Bergman, Ruth, Veen, Martijn van der, Vegte - Poot, Aly van der, Vilsteren, Harold van, Vries, Johannes de, Wijnen, Hans, Willegers, Johran, Wolthof, Patty

Afwezige leden

0. Informatiemarkt najaarsstukken (18.30-19.20 uur)

1. Mededelingen
   - Speciaal welkom aan de Gasten van de Raad, dit keer trainees van Talentregio.

1.A. In Memoriam
   - De burgemeester spreekt het In Memoriam uit naar aanleiding van het overlijden van Corrie Eerenstein, medewerkster bij de afdeling Werk en Re-integratie.

2. Vaststelling agenda
   Met de voorgestelde agenda wordt ingestemd.

3. Bekrachtiging geheimhouding
   De geheimhouding wordt bekrachtigd op bijlage 3 van de beslisnota Begroting 2018.

4. Mondelinge vragen te stellen door raadsleden
   - Vragen van de fractie van Swollwacht over het laagvliegdossier Lelystad.
   Wethouder Van Willigen meldt dat de Staatssecretaris heeft aangegeven dat de huidige B+ route een gegeven is en dat pas vanaf 2023 er gevlogen kan worden in een hoger luchtruim. Het college heeft, samen met de colleges van de omringende gemeenten en de provincie aangegeven dat wat hen betreft er zo hoog mogelijk gevlogen moet worden, met name boven Stadshagen. De Tweede Kamer heeft e.e.a. opgepakt.
   Op 11 september en 2 oktober is de vlieghoogte onderwerp van gesprek geweest in de raad en op 3 oktober hebben de gemeenten en de provincie een brief gestuurd naar de Staatssecretaris. Daar is ook publiciteit aangegeven. Zwolle heeft ook nog extra informatie op de website geplaatst.

Morgen stelt het college een zienswijze vast, die voor donderdag moet zijn ingediend bij het ministerie. Ook hier is weer gekozen voor gezamenlijke actie, dus samen met de omringende gemeenten en de provincie. Het indienen van deze zienswijze wordt begeleid met een persbericht. De raad zal een afschrift ontvangen. Ook zal gevraagd worden om een apart onderhoud met de nieuwe minister.
De wethouder stelt dat het in deze zaak vooralsnog primair gaat om het terugdringen van de geluidsoverlast en niet om het vliegveld Lelystad zelf.
De wethouder erkent dat het gebruikte geluidsoverlastvoorbeeld tijdens de bijeenkomst in de Buitensoos geen gelukkige was. Dit voorbeeld wordt inmiddels ook niet meer gebruikt door het ministerie.
- Vragen van de fractie van de PvdA over Bubbledeck vloeren.
De burgemeester geeft aan naar aanleiding van het instorten van de vloer van de parkeergarage in Eindhoven in Zwolle extra alert te zijn bij de beoordeling van nieuwe projecten.
Wat betreft reeds gebouwde projecten is met behulp van informatie van het ministerie geïnventariseerd of er bij meer gebouwen in Zwolle problemen kunnen ontstaan.
Hierbij zijn 5 gebouwen in beeld en zijn er bij twee mogelijke gebreken geconstateerd. Dat zijn gebouw X van Windesheim en Het Festival in Stadshagen. Bij de overige drie is gebleken dat er geen problemen te verwachten zijn.
De gemeente heeft hulp aangeboden bij het zoeken naar alternatieve huisvesting. Vooralsnog lijken beide scholen zich echter zelf te redden. De gemeente houdt wel de vinger aan de pols.
- Vragen van de fractie van de SP over overlast hangjongeren Westenholte.
Wethouder Anker antwoordt dat het college op de hoogte is van de situatie m.b.t. de hangjongeren in Westenholte. Er lijkt sprake te zijn van een tweedeling. Een groep, die van goede wil is en waarmee gezocht wordt naar een legale hangplek en een groep, die verantwoordelijk is voor de overlast en de vernielingen. De wethouder wil met die eerste groep graag verder en door o.a. inzet van de jongerenwerker van Travers wordt gekeken naar een oplossing voor een nieuwe plek. Wat de andere groep betreft zal er moeten worden opgetreden, aldus de wethouder. Elk signaal dat binnenkomt wordt doorgegeven aan de wijkagent, waarna bekeken wordt welke actie er wordt ondernomen. Meerdere fracties dringen aan op extra politie inzet om de overlast terug te dringen.
- Vragen van de fractie van D66 over insecten en biodiversiteit.
Wethouder Van Willigen antwoordt dat het college bekend is met de afname van de insectenpopulatie en de gevolgen die dit heeft voor alle dieren en planten, die afhankelijk zijn van deze insecten.
De gemeente heeft echter het nodige gedaan om dit te keren. Vanaf de jaren 70 is er sprake van gifvrij groenbeheer en vanaf de jaren 90 geldt dat ook voor de verhardingen. Dit lukt overigens niet helemaal voor 100%. Ook zaken als gefaseerd maaien en het inzaaien van bermen met akkerflora helpt. Het college kiest niet voor aanscherping bij vernieuwing voor gangbare teelt, maar kiest voor inzet voor meer biologische teelt en biologisch groen. Dit laatste gebeurt bv op de Hessenpoort, in overleg met de ondernemers. De wethouder zegt toe deze mogelijkheid van groenbeheer ook met ondernemers op de andere industrieterreinen te zullen bespreken.
- Vragen van de fractie van de PvdA over de brandschade SMZ en het vertrek van Arie Slob.
Wethouder Brink stelt dat de brand in het SMZ veel schade heeft veroorzaakt en dat de brand daarnaast ingrijpend was voor het personeel, dat al veel voor de kiezen heeft gehad. De gemeente heeft alle expertise die ze in huis heeft aangeboden. Gesprekken zijn gaande in goed overleg met het SMZ. Dat gaat echter over de jaarwisseling heen en daarom wordt ook gekeken naar de consequenties voor de overgang van SMZ naar Allemaal Zwolle. Veel zal een zaak zijn van de verzekering, vooralsnog lijkt geen aanvullende financiering nodig. E.e.a. zal in beeld worden gebracht.
Wat betreft het vertrek van Arie Slob erkent de wethouder dat dat op een ongelukkig

moment komt, maar dat gaat nu eenmaal zo. Het bestuur van het HCO gaat op korte termijn een interimmer aanstellen en de procedure voor een opvolger wordt snel opgepakt. De stichting Allemaal Zwolle wordt gewoon per 1 januari opgericht. Maar de gevolgen van het bovenstaande worden in beeld gebracht.

- Vragen van de fractie van de SP over planvorming en communicatie semipermanente woningbouw Scholtensteeg.

Allereerst wordt ingesproken door mevrouw Van de Wetering namens Dorpsbelangen s'Heerenbroek. De inspraaktekst is aan de agenda toegevoegd.

Wethouder De Heer stelt allereerst geen oordeel te gaan geven over de beoordeling van de wethouder van Kampen.

Hij geeft aan dat Zwolle een grote opgave kent als het om woningbouw gaat en dat geldt ook in de sociale huursector. Een deel van die opgave is al vastgelegd in goedgekeurde bestemmingsplannen en dat geldt ook voor de onderhavige locatie aan de Scholtensteeg. De tijdelijk woningen mogen daar gerealiseerd worden. De discussie is ontstaan door de publicatie van de vergunning.

Maar desondanks erkent de wethouder dat de daarop gevolgde discussie via de Stentor niet goed is geweest. Daarom is de gemeente met zowel de gemeente Kampen als Dorpsbelangen aan tafel gaan zitten. Wel heeft de gemeente daarbij aangegeven dat 106 tijdelijke woningen, verdeeld over sociale huur en beleggershuur, daar in principe mogelijk is. Maar e.e.a. moet nog verder worden uitgewerkt, zowel qua inpassing als aantal. En daarbij constateert de wethouder dat het verstandig is daar Dorpsbelangen en de gemeente Kampen op tijd bij te betrekken.

De uitwerking komt eind van dit jaar opnieuw bij de raad.

5. Ingekomen stukken
   - Agenderingsverzoek van de fracties van GroenLinks en D66 om de informatienota over de ombudsfunctie in het sociaal domein te agenderen voor een debatronde.
   De fracties van de VVD en de PvdA zijn hier tegen, de overige fracties voor.
   Bij het verdere proces zal nog gekeken worden hoe met de motie, die in pre-advies is genomen, wordt omgegaan.
   - Agenderingsverzoek van de fracties van GroenLinks en D66 om de informatienota over Wijkopgaven te agenderen voor een debatronde. Alle fracties stemmen hiermee in.
   - Agenderingsverzoek van de fractie van GroenLinks om de informatienota Ottervriendelijk Zwolle te agenderen voor een debatronde.
   De fracties van PvdA, ChristenUnie, D66 en VVD stemmen tegen dit verzoek, de overige fracties voor. Het verzoek is afgewezen.
   - Voor het overige wordt de lijst ingekomen stukken, inclusief de voorgestelde wijze van afdoening, vastgesteld.

6. A-onderwerpen
7. Herinrichting Grote Kerk
   De fractie van Swollwacht stemt tegen dit voorstel, de overige fracties stemmen voor.
   Het voorstel is aangenomen.
8. Ontwikkelperspectief Stationsgebied Zwolle
   Met algemene stemmen aangenomen.
9. Semipermanente woningbouw Zwolle
   -Motie 9-1 van de SP Beter een goede buur dan een verre vriend.
   De fracties van de SP, GroenLinks en Cetin stemmen voor de motie, de overige fracties stemmen tegen. De motie is verworpen.
   - Het voorstel wordt vervolgens met algemene stemmen aangenomen.
10. Update CAR-LAR
    Met algemene stemmen aangenomen.
11. Digitale informatiehuishouding op orde
    Met algemene stemmen aangenomen.
12. Investerings- en exploitatieplan recreatieplassen
    - Motie 12-1 van Swollwacht over structurele subsidie aan de Reddingsbrigade.
    Deze motie wordt in pre-advies genomen.
    - Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.
13. Besteding extra gelden kinderparticipatie
    - Amendement 13-1 van SP, Swollwacht en GroenLinks over verbetering financiering armoederegisseur.
    De fracties van de SP, Swollwacht en GroenLinks stemmen voor het amendement, de overige fracties stemmen tegen. Het amendement is verworpen.
    - Motie 13-2 van SP, Swollwacht en GroenLinks over Geen armoede maar echte baan voor de ervaringsdeskundige.
    De fracties van SP, Swollwacht en GroenLinks stemmen voor deze motie, de overige fracties stemmen tegen. De motie is verworpen.
    - Het voorstel wordt vervolgens met algemene stemmen aangenomen.
14. Werkplan Doorstroomassen 2017
    Met algemene stemmen aangenomen.
15. Stichting Agnieten College (Landstede groep) gevolgen herschikking brinnummers
    Met algemene stemmen aangenomen.
16. Uitwerking ‘Advies museale samenwerking Zwolle’

- Motie 16-1 en motie 16-2 worden ingetrokken.
- De fractie van Swollwacht stemt tegen het voorstel, de overige fracties stemmen voor. Het voorstel is aangenomen.

17. Omgevingsvisie, deel 1
- Motie 17-1 van de VVD over welstandstoezicht.
De fractie van de VVD stemt voor deze motie, de overige fracties stemmen tegen. De motie is verworpen.
- Motie 17-2 van de VVD, PvdA en Swollwacht over de Economische Effectrapportage.
Tegen deze motie stemmen de fracties van de SP en GroenLinks, de overige fracties stemmen voor. De motie is aangenomen.
- Het voorstel wordt vervolgens met algemene stemmen aangenomen.

18. Toestemming voor oprichting Gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoeringsorganisatie shared service center ONS
- Motie 18-1 van de VVD en Swollwacht over een extra controle handvat voor Raad- en Statenleden.
Voor deze motie stemmen de fracties van VVD, CDA, Swollwacht en GroenLinks, de overige fracties stemmen tegen. De motie is verworpen.
- De fracties van het CDA en Swollwacht stemmen vervolgens tegen het voorstel, de overige fracties stemmen voor. Het voorstel is aangenomen.

19. Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Westenholte
Met algemene stemmen aangenomen.

20. Moties Vreemd aan de orde van de dag
- Motie 20-1 van VVD, D66 en ChristenUnie over Launching Customer Desk.
Met algemene stemmen aangenomen.
- Motie 20-2 van D66, VVD en ChristenUnie over Betrek Startups bij maatschappelijke vraagstukken.
Met algemene stemmen aangenomen.
- Motie 20-3 van GroenLinks, D66, CDA, Swollwacht en SP over betrek vanaf het begin bewoners en ondernemers bij herziening bestemmingsplan Wijthmenerplas.
Na de toezegging van de wethouder dat de procedure eerst besproken zal worden met de buurt wordt de motie ingetrokken.

21. Benoeming wethouder
De raad besluit een commissie van stemopneming en onderzoek geloofsbrieven in te stellen, bestaande uit de leden Schippers, voorzitter, Hulstijn en M. Mulder.
Over de benoeming van de wethouder wordt schriftelijk gestemd.
De uitslag luidt: 39 stemmen uitgebracht, 4 blanco, 1 op mevr. Michies en 34 op mevr. Meijerink.
Daarmee is mevr. Meijerink benoemt tot wethouder van de gemeente Zwolle.

22. Beëdiging wethouder
Mevr. Meijerink aanvaardt de benoeming en legt vervolgens de belofte af.

23. Onderzoek geloofsbrieven/ beëdiging nieuwe raadsleden PvdA en ChristenUnie
De commissie heeft de geloofsbrieven van de heer Prins, ChristenUnie en mevrouw Snuverink, PvdA onderzocht en akkoord bevonden.
De raad besluit beiden toe te laten tot de raad.
Vervolgens leggen mevrouw Snuverink en de heer Prins respectievelijk de belofte en de eed af.

24. Sluiting
De voorzitter sluit de vergadering om 22.15 uur.

PRESENTIELIJST van de Raad **Vergadering d.d. 30 oktober 2017**

	Naam	Handtekening
1	Baal, dhr. K.F. van	
2	Baksteen, dhr. M.	
3	Boer, dhr. J.W. de	
4	Bruggen, mw. K.T. van	
5	Bruggenkamp, mw. S.S.M.	
6	Campen, dhr. A.A.H. van	
7	Cetin, dhr. O.	
8	Dam, dhr. O.J. van	
9	Dogger, dhr. W.	
10	Drost, mw. S.N.	
11	Elfers, dhr. L.V.	
12	Elshof-Rook, mw. G.J	
13	Geerling, dhr. B.J.	
14	Harten, dhr. M.A.R.	
15	Hulstijn, dhr. M.	
16	Kooij, dhr. G.A. van der	
17	Looijenga, dhr. J.	
18	Meijerink, mw. E.G.	
19	Michies-de Roos, mw. B.F.M.	
20	Mulder, dhr. M	
21	Mulder, dhr. R.	
22	Mussche, dhr. F.	
23	Oldengarm, dhr. H.S.	
24	Paauw, mw. S.N.C.	
25	Paus, dhr. R.S. de	
26	Prakke, dhr. J.M.	
27	Rijke, dhr. P.	
28	Rots, mw. D.G.	
29	Schippers, dhr. H.	
30	Slijkhuis, dhr. J.A.	
31	Sluijer, dhr. A	
32	Stoorvogel-Bergman, mw. H.R.	
33	Veen, dhr. M.G. van der	
34	Vegte-Poot, mw. A. van der	
35	Vilsteren, dhr. H.T.M. van	
36	Vries, dhr. J. de	
37	Wijnen, dhr. J.C.G.	
38	Willegers, dhr. J.J.A.	
39	Wolthof, mw. P.A.L.	
	Wethouders	
1.	Anker, dhr. E.W.	
2.	Brink, dhr. J.E.	
3.	Heer, dhr. R.E. de	
4.	Vedelaar, mw. N.	
5.	Willigen, dhr. M.W.J. van	Afwezig

besluit

Zwolle

Besluit

Jaargang 2017
Onderwerp Bekrachtiging geheimhouding bijlage 3 van de beslisnota "begroting 2018"

De raad van de gemeente Zwolle;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders;

besluit:

- Op basis van Artikel 10, lid 2 sub b van de Wet Openbaarheid van Bestuur op bijlage 3 risicoparagraaf en -matrix van de beslisnota "Begroting 2018 ".
- De bekrachtiging geldt voor onbepaalde tijd

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Bestuursorgaan : Besluitvormingsronde Raadsplein
Onderwerp : Lijst ingekomen stukken
Raadsplein : 30-10-2017

Aan de raad,

Wij delen u mede, dat de volgende stukken zijn binnengekomen:

Nr.	Onderwerp en voorgestelde behandeling	B&W datum
	Informatienota's voor de raad / ter kennisname	
1.	Onderzoek Lysias ICT	26-09-2017
2.	Moderne devotie	26-09-2017
3.	Grondstoffenplan - uitvoeringsplan pilot belonen	26-09-2017
4.	Herziening bestemmingsplan Wijthmenerplas	03-10-2017
5.	Beantwoording motie 'Onderzoek naar ombudsfunctie sociaal domein' **(geagendeerd voor debatronde, datum volgt)**	03-10-2017
6.	Ottervriendelijk Zwolle	10-10-2017
7.	Samenwerking marktregio Zwolle - Kampen - H2O	17-10-2017
8.	Rekenkameronderzoek Inclusief Beleid	17-10-2017
9.	Wijkopgaven 2017-2018 **(geagendeerd voor debatronde, datum volgt)**	17-10-2017
10.	Motie beloon toewijding en ervaring uitzendkrachten GBLT	17-10-2017
11.	Hanzestedenmarketing - feiten en cijfers	17-10-2017
12.	Langenholterweg/ Schoolstraat	17-10-2017
13.	Evaluatie RTVZoo	17-10-2017

Nr.	Onderwerp + voorgestelde behandeling	Datum
B1	**Diversen / ter kennisgeving aannemen / Lijst ingekomen stukken**	
1.	Dhr. Van Daal- Zwolle Centraal	26-09-2017
2.	Dhr. Ten Klooster- Zwolle Centraal	27-09-2017
3.	Jeugdzorg regio IJsselland- Jaarrekening 2016 GR Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland	21-09-2017
4.	Detailhandel Nederland- oproep m.b.t. openingstijden december	29-09-2017
5.	Gemeenteraad Oldebroek- aangenomen motie inzake vlieghoogtes Lelystad airport	
6.	Gemeenteraad Stadskanaal- aangenomen motie inzake drie agrarische bedrijven zijn getroffen door de zogenoemde fipronilcrisis	27-09-2017
7.	Gemeenteraad Heerde- aangenomen motie inzake vlieghoogtes Lelystad Airport, aangepaste versie	05-10-2017
8.	MaculaVereniging- Aandacht voor slechtziendheid, ook in de gemeente!	10-10-2017
9.	Niet openbaar- ingekomen brief	16-10-2017
B2	**Diversen / ter advies in handen van het college stellen**	
1.	GGD IJsselland- begrotingswijziging 2017 2	09-10-2017
2.	Veiligheidsregio IJsselland- tweede bestuursrapportage 2017	18-10-2017
3.	Brief bewoners Zwarteweg - Toezegging Anker, voorgenomen bouw aan de Zwarteweg – Beverveld	19-10-2017
4.	Brief omwonenden Wilhelminasingel - verkeersveiligheid Wilhelminasingel	19-10-2017

Swollwacht

Aan de voorzitter van de gemeenteraad Zwolle, burgemeester dhr. H.J. Meijer
en aan de raadsgriffier van de gemeente Zwolle, dhr. A.B.M. ten Have.

Cc. o.a. aan de lokale pers.

Betreft: mondelinge vragen van de Swollwachtfractie over de status van het laagvliegdossier Zwolle en deze vragen door ondergetekende te stellen tijdens de Raadsvergadering op d.d. 30 oktober 2017.

Geachte heren Meijer en ten Have, *beste Henk-Jan en Arthur,*

Korte inleiding:

tijdens de raadsvergadering op d.d. 2 oktober 2017 hebben de fracties van PvdA, Swollwacht en Groen-Links een motie vreemd aan de orde ingediend om daarmee het College van B&W op te roepen om uitstel te bewerkstelligen van het vliegveld Lelystad, dit om tal van redenen welke in de betreffende motie waren opgenomen. Eén van deze redenen wil ik u specifiek noemen nl. dat de Zwolse volksvertegenwoordigers (Raad en College) naast onze medeburgers moeten gaan staan om te zorgen dat er tijd en ruimte komt voor het maatschappelijk debat!

De betreffende motie is door de indieners (PvdA, Swollwacht en Groen-Links) aangehouden. Aangehouden omdat de verantwoordelijk portefeuillehouder de indieners van deze motie tijdens de betreffende raadsvergadering toezegde, om samen met andere betrokken gemeenten en de Provincie Overijssel binnen dit dossier op te trekken o.a. door een gezamenlijk schrijven te richten aan de toenmalige Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, mw. Dijksma. Deze brief is op d.d. 3 oktober 2017 aan de Staatssecretaris verzonden.

We zijn nu ruim twee weken verder en in de tussentijd hebben zich op dit dossier nieuwe ontwikkelingen voorgedaan, waaronder de constatering van enkele omissies in de onderliggende Milieu Effecten Rapportage (MER). Vervolgens zien wij de ongerustheid van inwoners in Zwolle en in de omliggende gemeenten toenemen en constateren wij tevens dat de inwoners van Zwolle volledig in het ongewisse worden gelaten en het College van B&W Zwolle over betreffende ontwikkelingen zwijgt in alle talen!

De Swollwachtfractie heeft over dit onderwerp dan ook de volgende vragen:

1. Wat is de huidige status aangaande de voorgenomen laagvliegroute boven Zwols grondgebied?
2. Welke consequenties, welke gevolgen of welk vervolg heeft of krijgt deze status voor Zwolle en dan in het bijzonder voor de Zwolse wijken Stadshagen, Westenholte en de AA-landen?
3. Wat is de reden dat het College van B&W Zwolle geen zichtbare betrokkenheid toont aangaande dit- voor veel burgers- gevoelige onderwerp, bijvoorbeeld door:

1. het niet frequent verstrekken van informatie aan de gemeenteraad en aan de inwoners van Zwolle,
2. openlijke stelling uit te dragen, dat laagvliegroutes boven Zwols grondgebied voor het College van B&W niet acceptabel is als daarmee de belangen (dus elk belang) van Zwolse inwoners wordt aangetast.

4. Wat mag de gemeenteraad en de inwoners van Zwolle- inzake dit laagvliegdossier- op korte termijn van het College van B&W verwachten?

Namens de Swollwachtfractie,
William Dogger, fractievoorzitter.

Mondelinge vragen

Van:SP/Brammert Geerling
Aan: Wethouder volkshuisvesting
Datum: 30-10-2017
Betreft: Planvorming en communicatie semipermanente woningbouw Scholtensteeg.

Inleiding
Op 25 september is er in deze raad gesproken over o.a. de plannen voor semipermanente woningbouw aan de Scholtensteeg. Hier bleek dat de gemeente Zwolle tot op dat moment onvoldoende duidelijk had gecommuniceerd over de aard van deze plannen waardoor allerlei wilde verhalen de ronde begonnen te doen. In die vergadering heeft de SP haar ongenoegen geuit over de uitlatingen van wethouder Veldhoen van de gemeente Kampen over dit onderwerp. Een geluid dat onze wethouder goed heeft opgepikt. Dit heeft dhr. Veldhoen er helaas niet van weerhouden allerlei uitspraken te doen over onze woningbouwplannen. Uitspraken die de SP-fractie niet anders kan typeren dan plat populisme over de rug van onze huurders en woningzoekenden.

Tegelijkertijd is duidelijk geworden dat er grote zorgen bestaan in ‘s-Heerenbroek over deze plannen. Dorpsraad en bewoners voelen zich overvallen door de plannen en worden op dit moment niet betrokken door de gemeente Zwolle.

Dit brengt ons tot de volgende vragen:

1. Hoe beoordeelt de wethouder de uitlatingen van dhr. Veldhoen?
2. Klopt het dat de gemeente Kampen in 2016 niet is geïnformeerd over het afgeven van een gebruiksvergunning voor tijdelijke woningbouw op deze locatie? Zo ja, waarom is dat niet gebeurt?
3. Heeft de wethouder het idee dat Zwolle en Kampen elkaar op dit moment goed op de hoogte houden van ontwikkelingen die de buren aangaan op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau?
4. Is de wethouder het met de SP eens dat het onverstandig is te wachten tot er concrete plannen voor deze locatie liggen, maar juist nu al bewoners van Stadshagen en ‘s-Heerenbroek te betrekken bij de realisatie van woningbouw op deze locatie?

Mondelinge vragen

Betreft; bubbledeck vloeren

Sinds het instorten van de parkeergarage in Eindhoven wordt er onderzoek gedaan met gebouwen waar zogenaamde bubbledeck vloeren in toegepast zijn. Inmiddels zijn er in Zwolle nu twee gebouwen waar de toepassing van deze gebouwen een dusdanig veiligheidsrisico betekenen dat zeer voor maanden gesloten moet worden. Wij kunnen ons voorstellen dat dit niet de enige gebouwen in Zwolle waar deze vloerconstructie is toegepast. De gemeente heeft als vergunningsverlener als geen ander inzicht in de toegepaste bouwconstructies in de stad.

Daarom hebben wij de volgende vragen

1. Op welke wijze controleert u op dit moment de risico's met deze bouwmethode in de stad?
2. OP welke termijn heeft u inzicht in de veiligheidsrisico's van de gebouwen met deze veiligheidsrisico's?
3. Zowel voor het X-gebouw van Windesheim en voor Het Festival is er vervangende ruimte nodig. Is het college bereid daar een actieve bemiddelingsrol op te pakken om de overlast voor scholieren en studenten zo kort mogelijk te houden?

Frankwin Mussche

Mondelinge vragen
Van: Sandra Drost/SP
Aan: College
datum 30-10-2017
Betreft: Overlast hangjongeren Westenholte

Al enige tijd is bekend dat er een overlast veroorzakende groep jongeren in de avonduren bij de gymzaal aan het korianderplein in Westenholte rondhangt.
Ca. twee weken geleden zijn alle paaltjes rond een gemeenteperk uit de grond getrokken, en ook is er een boom omgezaagd. De ruiten van de gymzaal zijn al een aantal keer ingegooid en de muren worden beklad.
In een artikel dat deze zomer verscheen op de website van RTV Oost naar aanleiding van een incident waarbij jongeren met stenen de letters 'ACAB' hebben geschreven, is te lezen dat er gesproken wordt over het creëren van een legale hangplek voor de jeugd, in plaats van deze gedoogplek. Ondanks deze plannen ontvangt de SP signalen dat de overlast de laatste tijd toeneemt en dat buurtbewoners de jongeren niet durven aan te spreken op hun gedrag.

Dit alles brengt ons tot de volgende vragen:

1. Herkent het college de signalen dat er sprake is van toenemende overlast?
2. Is het college het met de SP eens dat wanneer hangjongeren de omgeving vernielen, er geen sprake meer kan zijn van het gedogen van de jongeren op deze plek?
3. Wat zijn de verwachtingen die het college heeft van het bouwen van een hangplek en wat is hier de huidige stand van zaken van?
4. Is het college bereid op korte termijn maatregelen te nemen waaronder extra surveillance en inzet van jongerenwerk om de overlast terug te dringen?

Met vriendelijke groet,

Namens de SP-fractie,
Sandra Drost

D66

Mondelinge vragen

30 oktober 2017

Insecten en biodiversiteit

De afgelopen week werd in diverse media aandacht besteed aan de uitkomsten van een langlopend onderzoek in Duitsland. Uit dit onderzoek bleek een sterke afname van het aantal insecten. Dit is zorgelijk omdat insecten een essentieel onderdeel vormen van ons ecosysteem.

Dit was onder andere aanleiding voor de petitie “Code rood voor natuur”, waarmee een groot aantal organisaties een oproep doet aan de politiek om dit probleem nu aan te pakken.

Hoewel de oorzaak van de terugloop van insecten niet eenduidig is, kunnen wel verschillende maatregelen worden genomen om de stand van insecten te versterken. Onder andere door het stoppen met het gebruik van gif en het vermeerderen van het voedselaanbod door een rijkere variatie aan bloeiende planten.

In het voorjaar van 2015 stelde onze fractie al vragen over het gebruik het behoud van natuur en het gebruik van gif, met name bij het verpachten van landbouwgrond. Het college gaf bij de beantwoording aan dat: “*Wij gaan bezien of een aanscherping bij vernieuwing van pachtcontracten voor de gangbare teelt mogelijk is*”.

Wij willen graag dat de gemeente Zwolle werkt aan het versterken van de biodiversiteit. Insecten zijn daar een belangrijk onderdeel van.

Wij stellen daarom de volgende vragen:

1. Is het college bekent met de afname van de insectenpopulatie en de gevolgen die dit heeft voor alle dieren en planten die afhankelijk zijn van deze insecten?

2. In hoeverre neemt het college maatregelen om in Zwolle de insectenstand en biodiversiteit op peil te houden?

3. Uit de antwoorden in 2015 bleek dat de gemeente zou bezien of aanscherping bij vernieuwing voor gangbare teelt mogelijk zou zijn. Wat is de uitkomst hiervan?

4. Is het college bereid om op korte termijn te onderzoeken wat we nog meer kunnen doen om de biodiversiteit te versterken / teruggang insecten tegen te gaan en nadrukkelijk in gesprek te gaan met ondernemers om hier aan bij te dragen?

5. Gaat de gemeente bijdragen aan het terugdringen van het gebruik van gif?

Oswald van Dam

D66

Mondelinge vragen Partij van de Arbeid 30-10-2017

Gevolgen brandschade SMZ en vertrek Arie Slob bij HCO voor nieuwe stichting Allemaal Zwolle

Een paar uur nadat de we hier in de raadszaal een beladen debat voerden over de toekomst van het Stedelijk Museum, ontplofte op de begane grond van het Drostenhuis een ontluchter. De brand die hierdoor ontstond heeft voor veel schade gezorgd aan de collectie. Een enorme schrik voor de medewerkers, die sowieso al lange tijd in onzekerheid verkeerden over de toekomst van hun museum.

Diezelfde week nog werd bekend dat de directeur van het HCO, tevens trekker van het hele proces, naar Den Haag vertrekt voor een ministerspost. Wij feliciteren dhr. Slob, maar zijn wel bezorgd over hoe het nu verder gaat. Het proces liep immers al niet over rozen.

Daarom wil de PvdA van de wethouder weten, wat deze niet voorziene gebeurtenissen voor invloed hebben op de ontwikkeling en planning van de nieuwe stichting.

1. Wat is de huidige stand van zaken in het museum? Op welke wijze is de gemeente betrokken bij deze situatie? Welke hulp is geboden?

2. Welke gevolgen heeft de brandschade op de ontwikkeling van Stichting Allemaal Zwolle en de planning met betrekking tot de opening daarvan?

3. Wat betekent het vertrek van dhr. Slob voor de voortzetting van het proces? Loopt dit nu vertraging op?

Patty Wolthof

voorstellen

Zwolle

Agenderingsverzoek Informatienota

Indienende fractie:	GroenLinks, D66
Naam woordvoerder:	Remko de Paus, Henk Schippers
Verzoek om agendering van de Informatienota:	Beantwoording motie 'Onderzoek naar ombudsfunctie sociaal domein'
Deze Informatienota staat op de lijst van ingekomen stukken d.d.:	30 oktober 2017 (5.A.5)
Verzoek om agendering in de:	☐Informatieronde ☒Debatronde
Aanleiding tot agenderen:	**Op 3 april 2017 diende de fractie van GroenLinks een motie in, waarin werd gevraagd om een onderzoek naar een ombudsfunctie voor het sociaal domein. Deze motie werd in pre-advies genomen. Het college geeft aan wel onderzoek te willen doen naar 'op welke wijze cliënten zich geremd voelen problemen te melden'**
Beoogd effect van agenderen:	**Het college input geven voor de opzet en inrichting van het onderzoek, "waarover de raad begin 2018 geinformeerd zal worden".**
Voor de Informatieronde moeten de volgende betrokkenen worden uitgenodigd:	
Voor de Debatronde moet de debatvraag zijn:	**Op welke wijze denkt de raad de onafhankelijke afhandeling van klachten en invulling van een second opinion in het sociaal domein het best te kunnen borgen? Hoe kan het aangekondigde onderzoek het beste vorm krijgen?** **Noot:** **Het debat kan heel goed de vorm van een kort debat krijgen (alleen indienende fracties**

krijgen spreektijd voor een bijdrage, rest reageert).

voorstellen

Zwolle

Agenderingsverzoek Informatienota

Indienende fractie:	GroenLinks
Naam woordvoerder:	Remko de Paus
Verzoek om agendering van de Informatienota:	Wijkopgaven 2017-2018
Deze Informatienota staat op de lijst van ingekomen stukken d.d.:	30 oktober 2017 (5.A.9)
Verzoek om agendering in de:	☐Informatieronde ☒Debatronde
Aanleiding tot agenderen:	**Op 30 november 2015 besprak de raad op ons verzoek de doorontwikkeling van het wijkgerecht werken, naar aanleiding van de informatienota over dit onderwerp van 2 jaar geleden.** **Een flink aantal thema's passeerde de revue, waaronder de representativiteit van de bezoekers van de wijkdialogen. Aan het eind werd afgesproken dat "in de vorm van een opinienota mogelijke scenario's voor het vervolg van de wijkdialogen aan de raad wordt voorgelegd." (zie terugblik https://online.ibabs.eu/ibabsapi/publicdownload.aspx?site=zwolle&id=22336)** **Er is geen opinienota gekomen, de wijkopgaven geven nog steeds een vrij algemeen beeld van een wijk, de link naar het stedelijk beleid ontbreekt, voor een andere indeling van grote wijken is niet gekozen.**
Beoogd effect van agenderen:	**Het college input geven voor de verdere ontwikkeling van het wijkgericht werken, het formuleren van wijkopgaven, het betrekken van een representatieve groep inwoners, de rol van de gemeenteraad.**
Voor de Informatieronde moeten de volgende betrokkenen worden uitgenodigd:	

Datum 11 mei 2010

Voor de Debatronde moet de debatvraag zijn:	**Terugblikkend: Zijn inwoners en raad op een goede manier betrokken bij de wijkopgaven en de doorontwikkeling van het wijkgericht werken? Vooruitkijkend: In welke vorm geven we een vervolg aan het wijkgericht werken?** **Noot:** **Het debat kan heel goed de vorm van een kort debat krijgen (alleen indienende fracties krijgen spreektijd voor een bijdrage, rest reageert). Bespreking op basis van een (al in 2015 beloofde) opinienota zou de voorkeur hebben.**

voorstellen

Zwolle

Agenderingsverzoek Informatienota

Indienende fractie:	GroenLinks
Naam woordvoerder:	Eildert Noorda - Patrick Rijke
Verzoek om agendering van de Informatienota:	Ottervriendelijk Zwolle
Deze Informatienota staat op de lijst van ingekomen stukken d.d.:	30 oktober 2017 (5.A.6)
Verzoek om agendering in de:	☐Informatieronde ☒Debatronde
Aanleiding tot agenderen:	**Op 11 januari 2016 heeft de raad met algemene stemmen de motie Ottervriendelijk Zwolle aangenomen. Onlangs heeft het college ter beantwoording een informatienota aan de raad gestuurd. Volgens de fractie van GroenLinks is deze informatienota weinig concreet en waar deze dat wel is kan de vraag worden gesteld of hier de juiste maatregelen genomen worden om de Otter in Zwolle welkom te heten en verkeerssterfte te reduceren.**
Beoogd effect van agenderen:	**De fractie van GroenLinks kan bondig doch nauwgezet toelichten welke elementen er volgens hen aan de uitwerking van de motie ontbreken en krijgt hierop graag een inhoudelijke reactie van de wethouder.**
Voor de Informatieronde moeten de volgende betrokkenen worden uitgenodigd:	**nvt**
Voor de Debatronde moet de debatvraag zijn:	**Kan de motie Zwolle Ottervriendelijk worden afgedaan of is er eerst bijstelling van de informatienota gewenst?**

Datum 11 mei 2010

Bestuursorgaan : Besluitvormingsronde Raadsplein
Onderwerp : Lijst ingekomen stukken
Raadsplein : 30-10-2017

Aan de raad,

Wij delen u mede, dat de volgende stukken zijn binnengekomen:

Nr.	Onderwerp en voorgestelde behandeling	B&W datum
	Informatienota's voor de raad / ter kennisname	
1.	Onderzoek Lysias ICT	26-09-2017
2.	Moderne devotie	26-09-2017
3.	Grondstoffenplan - uitvoeringsplan pilot belonen	26-09-2017
4.	Herziening bestemmingsplan Wijthmenerplas	03-10-2017
5.	Beantwoording motie 'Onderzoek naar ombudsfunctie sociaal domein' **(geagendeerd voor debatronde, datum volgt)**	03-10-2017
6.	Ottervriendelijk Zwolle	10-10-2017
7.	Samenwerking marktregio Zwolle - Kampen - H2O	17-10-2017
8.	Rekenkameronderzoek Inclusief Beleid	17-10-2017
9.	Wijkopgaven 2017-2018 **(geagendeerd voor debatronde, datum volgt)**	17-10-2017
10.	Motie beloon toewijding en ervaring uitzendkrachten GBLT	17-10-2017
11.	Hanzestedenmarketing - feiten en cijfers	17-10-2017
12.	Langenholterweg/ Schoolstraat	17-10-2017
13.	Evaluatie RTVZoo	17-10-2017

Nr.	Onderwerp + voorgestelde behandeling	Datum
B1	**Diversen / ter kennisgeving aannemen / Lijst ingekomen stukken**	
1.	Dhr. Van Daal- Zwolle Centraal	26-09-2017
2.	Dhr. Ten Klooster- Zwolle Centraal	27-09-2017
3.	Jeugdzorg regio IJsselland- Jaarrekening 2016 GR Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland	21-09-2017
4.	Detailhandel Nederland- oproep m.b.t. openingstijden december	29-09-2017
5.	Gemeenteraad Oldebroek- aangenomen motie inzake vlieghoogtes Lelystad airport	
6.	Gemeenteraad Stadskanaal- aangenomen motie inzake drie agrarische bedrijven zijn getroffen door de zogenoemde fipronilcrisis	27-09-2017
7.	Gemeenteraad Heerde- aangenomen motie inzake vlieghoogtes Lelystad Airport, aangepaste versie	05-10-2017
8.	MaculaVereniging- Aandacht voor slechtziendheid, ook in de gemeente!	10-10-2017
9.	Niet openbaar- ingekomen brief	16-10-2017
B2	**Diversen / ter advies in handen van het college stellen**	
1.	GGD IJsselland- begrotingswijziging 2017 2	09-10-2017
2.	Veiligheidsregio IJsselland- tweede bestuursrapportage 2017	18-10-2017
3.	Brief bewoners Zwarteweg - Toezegging Anker, voorgenomen bouw aan de Zwarteweg – Beverveld	19-10-2017
4.	Brief omwonenden Wilhelminasingel - verkeersveiligheid Wilhelminasingel	19-10-2017

Bestuursorgaan : Besluitvormingsronde Raadsplein
Onderwerp : Lijst ingekomen stukken
Raadsplein : 30-10-2017

Aan de raad,

Wij delen u mede, dat de volgende stukken zijn binnengekomen:

Nr.	Onderwerp en voorgestelde behandeling	B&W datum
	Informatienota's voor de raad / ter kennisname	
1.	Onderzoek Lysias ICT	26-09-2017
2.	Moderne devotie	26-09-2017
3.	Grondstoffenplan - uitvoeringsplan pilot belonen	26-09-2017
4.	Herziening bestemmingsplan Wijthmenerplas	03-10-2017
5.	Beantwoording motie 'Onderzoek naar ombudsfunctie sociaal domein' **(geagendeerd voor debatronde, datum volgt)**	03-10-2017
6.	Ottervriendelijk Zwolle	10-10-2017
7.	Samenwerking marktregio Zwolle - Kampen - H2O	17-10-2017
8.	Rekenkameronderzoek Inclusief Beleid	17-10-2017
9.	Wijkopgaven 2017-2018 **(geagendeerd voor debatronde, datum volgt)**	17-10-2017
10.	Motie beloon toewijding en ervaring uitzendkrachten GBLT	17-10-2017
11.	Hanzestedenmarketing - feiten en cijfers	17-10-2017
12.	Langenholterweg/ Schoolstraat	17-10-2017
13.	Evaluatie RTVZoo	17-10-2017

Nr.	Onderwerp + voorgestelde behandeling	Datum
B1	**Diversen / ter kennisgeving aannemen / Lijst ingekomen stukken**	
1.	Dhr. Van Daal- Zwolle Centraal	26-09-2017
2.	Dhr. Ten Klooster- Zwolle Centraal	27-09-2017
3.	Jeugdzorg regio IJsselland- Jaarrekening 2016 GR Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland	21-09-2017
4.	Detailhandel Nederland- oproep m.b.t. openingstijden december	29-09-2017
5.	Gemeenteraad Oldebroek- aangenomen motie inzake vlieghoogtes Lelystad airport	
6.	Gemeenteraad Stadskanaal- aangenomen motie inzake drie agrarische bedrijven zijn getroffen door de zogenoemde fipronilcrisis	27-09-2017
7.	Gemeenteraad Heerde- aangenomen motie inzake vlieghoogtes Lelystad Airport, aangepaste versie	05-10-2017
8.	MaculaVereniging- Aandacht voor slechtziendheid, ook in de gemeente!	10-10-2017
9.	Niet openbaar- ingekomen brief	16-10-2017
B2	**Diversen / ter advies in handen van het college stellen**	
1.	GGD IJsselland- begrotingswijziging 2017 2	09-10-2017
2.	Veiligheidsregio IJsselland- tweede bestuursrapportage 2017	18-10-2017
3.	Brief bewoners Zwarteweg - Toezegging Anker, voorgenomen bouw aan de Zwarteweg – Beverveld	19-10-2017
4.	Brief omwonenden Wilhelminasingel - verkeersveiligheid Wilhelminasingel	19-10-2017

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Leeronderzoek Lysias ICT
portefeuillehouder	Jan Brink
informant	Agterhuis, Henriette (2622)
medeopstellers	
afdeling	Advisering Concernstaf
bijlagen	Voorstel: Informatienota Onderzoek Lysias ICT Bijlage: Rapport Lysias

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:
1. Het onderzoek van Lysias naar het project Data Opslag en Storage (DOS) en de lessen die uit dit onderzoek naar voren komen
2. De reactie van het college van B&W op het rapport en de wijze waarop het college lessen trekt uit de aanbevelingen

voorstel

provincie Overijssel Kampen Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 26 september 2017

Onderwerp	Onderzoek Lysias ICT
Versienummer	V.1

Portefeuillehouder Wethouder Brink

Informant H. Agterhuis
Afdeling Concernstaf
Telefoon 038 498 2622
Email H.Agterhuis@zwolle.nl

Bijlagen 1. Rapport Lysias

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. Het onderzoek van Lysias naar het project Data Opslag en Storage (DOS) en de lessen die uit dit onderzoek naar voren komen

2. De reactie van het college van B&W op het rapport en de wijze waarop het college lessen trekt uit de aanbevelingen

Datum 26 september 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
In december 2016 hebben wij u middels een informatienota geïnformeerd over de ICT problemen die zich voordeden door het standaardiseren van hardware van de gemeenten Kampen en Zwolle en de Provincie Overijssel. Op 9 januari 2017 heeft de fractie van de VVD mondelinge vragen gesteld over deze problemen. Het college heeft tijdens de beantwoording onder andere aangeven dat het proces samen met de gemeente Kampen en de Provincie Overijssel wordt geëvalueerd en onderzocht wordt welke lessen er te leren zijn voor de toekomst. Het college heeft toegezegd de uitkomsten van deze lessen te delen met de gemeenteraad.

Wij geven in deze nota een reactie op het onderzoeksrapport “Onderzoek Project DOS”. Voordat we ingaan op de lessen die te leren zijn en welke maatregelen er genomen zijn en nog genomen worden, hechten we eraan om een aantal algemene noties te geven. We hebben onze reactie afgestemd met Kampen en de Provincie Overijssel, mede-eigenaren van het SSC.

Algemeen
In 2013 hebben de Provincie Overijssel, gemeente Kampen en gemeente Zwolle een Shared Service Centre (SSC) opgericht. Een vergaande samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering (ICT, inkoop en Personeels- en salarisadministratie) met als doelen onder andere het bieden van continuïteit door beperking van organisatorische kwetsbaarheid, het verhogen van de professionaliteit en deskundigheid van medewerkers, het verhogen van de kwaliteit van de werkprocessen en het behalen van efficiency ten aanzien van de inzet van medewerkers. Een professioneel SSC, waar ook andere gemeenten zich bij willen aansluiten. Naast het inkoopdeel en de personeels- en salarisadministratie was het van groot belang dat de doelstellingen op het gebied van ICT werden gerealiseerd: standaardisatie van hardware en software. Het project DOS is een noodzakelijke stap om het samenvoegen van servers en storage te realiseren. Door standaardisatie van hardware en software kan het beheer gezamenlijk (niet per organisatie apart) worden uitgevoerd met als volgende stap het standaardiseren van de ICT-applicaties. De dienstverlening aan de inwoners van Zwolle en Kampen wordt hiermee vergroot en medewerkers kunnen onderling samenwerken in dezelfde systemen. De initiatie, definitie, ontwerp en aanbestedingsfase liep van juli 2014 tot juli 2015, de voorbereiding en realisatie waaronder de migratie tussen juli 2015 tot nu.

Bijkomend voordeel was een noodzakelijke uitbreiding van de capaciteit van hardware (opslag en rekencapaciteit), waarbij onze verouderde ICT applicaties werden vervangen. De accountant van de gemeente Zwolle is bij de controle van de jaarrekening kritisch geweest over het functioneren van de Zwolse ICT in relatie tot betrouwbaarheid en continuïteit. Vijf jaar geleden hadden we als gemeente Zwolle grote problemen met onze ICT, inmiddels heeft de accountant bij de laatste controle van de jaarrekening 2016 geconstateerd dat de betrouwbaarheid van de ICT applicaties vergroot is en daarmee de continuïteit.

Bij aanvang van het project in 2014 waren de secretarissen van de verschillende organisaties, als opdrachtgevers, ervan overtuigd dat dit project in eigen beheer, met ondersteuning van een externe projectleider, kon worden uitgevoerd.

Het vervangen van de hardware zou in beginsel een operatie moeten zijn die voor een goed draaiend SSC wel een groot project is, maar geen complex project: het hoort tot de core business van het SSC om dit eigenstandig te kunnen uitvoeren, aan te sturen en te beheersen. Echter door de omstandigheden waarin het SSC op dat moment verkeerde en de keuzes die eigenstandig gemaakt zijn, werd het project complexer.

Na de (gedeeltelijke) implementatie van de nieuwe DOS-omgeving zijn er in het voorjaar van 2016 problemen ontstaan. Systemen vielen uit en later manifesteerden zich performance problemen. Dit heeft geleid tot verstoringen in de bedrijfsvoering van de twee gemeenten en de provincie. Hierdoor kon de dienstverlening aan onze inwoners niet 100% gegarandeerd worden en ondervonden 2500 medewerkers bij de drie organisaties hinder bij hun werkzaamheden. Zo ondervonden medewerkers schulddienstverlening bij de gemeente Zwolle veel hinder in hun werkzaamheden om tijdig bijvoorbeeld uitkeringen te kunnen verstrekken, waren balies in de gemeente Kampen op momenten volledig gesloten en moesten producties van de provincie door externen worden uitgevoerd. Dit alles heeft grote eisen gesteld aan het improvisatievermogen van de medewerkers en heeft hun geduld danig op de proef gesteld. Ook voor de SSC medewerkers, die in deze roerige periode alle zeilen hebben bijgezet om reparaties mogelijk te maken en ervoor te zorgen dat medewerkers hun werk konden doen en inwoners konden rekenen op onze goede dienstverlening.

Kernboodschap
Het onderzoek van Lysias schetst twee beelden van het project. In het rapport wordt benoemd dat er sprake is van “een breukvlak”. Het onderzoek laat enerzijds zien dat tot 2016 niet de juiste maatregelen zijn genomen en dat er een aantal tekortkomingen is in de projectorganisatie, projectmanagement, risicioassesment en sturing op het project. Zoals eerder gezegd was men erin beginsel van overtuigd dat het project in eigen beheer, met externe ondersteuning, uitgevoerd kon worden. Het onderzoek laat zien dat in die zin de complexiteit van het project in de omstandigheden waarin het SSC verkeerde, is onderschat. De complexiteit werd verergerd door een andere keuze voor een nieuw systeem, een niet passende keuze voor de wijze van aanbesteding en het niet aanschaffen van een testomgeving. Problemen werden in de periode tot 2016 niet gesignaleerd en niet gemeld, waardoor het management niet heeft kunnen sturen op het project.

Anderzijds laat het onderzoek ook zien dat na het grote incident rond Pasen 2016, de sturing intensiever werd en het project meer in control kwam. Vanaf dat moment is het project goed gemanaged en zijn ook de noodzakelijke stappen gezet om ervoor te zorgen dat de externe dienstverlening op orde was en medewerkers hun werk konden doen. Daarnaast zijn ook maatregelen genomen om het management van het SSC te versterken: zo is een interim hoofd ICT ingehuurd. Voor de twee gemeenten en Provincie lag de prioriteit vanaf het voorjaar 2016 op het waarborgen van de externe dienstverlening door te sturen op de realisatie/implementatie van het DOS-project en tegelijkertijd op het versterken van de ICT-organisatie van het SSC door het opstellen en uitvoeren van een ICT-verbeterplan. Daarnaast was het van belang dat medewerkers hun werk konden doen. De portefeuillehouder bedrijfsvoering heeft zich in deze periode laten informeren door het management over de aard van de verstoringen, de impact op dienstverlening en organisatie en de te nemen maatregelen.

In 2012 hebben wij gekozen voor een sturing op het SSC via een centrumconstructie, waarbij de gemeente Zwolle als gastheergemeente fungeert. In het Rekenkameronderzoek van 2015 is de aanbeveling gedaan deze centrumconstructie om te vormen tot een bedrijfsvoeringsorganisatie op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Een bedrijfsvoeringsorganisatie is een zelfstandige organisatie met één ongeleed bestuur. In deze vorm komt het eigenaarschap en daarmee de zeggenschap in handen van de gezamenlijke colleges en wordt de positie van raden en staten van de partners versterkt. Om de die reden wordt u gelijktijdig het voorstel voor omvorming van de centrumconstructie naar een bedrijfsorganisatie aangeboden. Met inachtneming van de te leren lessen in het specifieke DOS-project, is het tijd om een volgende stap in de gezamenlijke uitvoering van de bedrijfsvoeringstaken te zetten. De vorming van de GR BVO ondersteunt de transparantie richting deelnemende partners én biedt een fundament voor de kwalitatieve groei van de organisatie en de taken die daarin belegd zijn. Overigens had de juridische vorm van een GR BVO de ICT problemen in dit specifieke project niet kunnen voorkomen.

Consequenties/Lessen
Op basis van het onderzoek zijn vijf lessen geformuleerd. We willen deze onderstaand noemen en toelichten hoe wij uitvoering (hebben) (ge)geven aan deze lessen.

1. *Voeg externe deskundigheid toe op cruciale momenten*
   Het is belangrijk om af te spreken dat bij projecten die op deze manier zijn vormgegeven, een vorm van (externe) toetsing plaatsvindt bij faseovergangen. In grote projecten organiseren wij tegendruk van buiten, dat zorgt voor scherpte in het project om te voorkomen dat risico's niet of te laat worden onderkend.
   Hoewel het management bij aanvang ervan overtuigd was dat dit project in eigen beheer kon worden uitgevoerd, moet geconstateerd worden dat het onderzoek laat zien dat in het project DOS de checks en balances tot 2016 niet voldoende georganiseerd waren, omdat de risicotaxatie van het project van meet af aan niet passend was en ook omdat het project als groot project binnen het MT van het SSC te weinig aandacht heeft gekregen. Vanaf 2016, toen de problemen bij het management bekend waren, is de sturing op het project geìntensiveerd en is de projectorganisatie versterkt, ook door intensivering van de deelname van de leveranciers Na een diepgaande probleemanalyse door een onafhankelijke partij (Root cause analye) hebben de directeuren bedrijfsvoering van de drie organisaties besloten om een second opinion te laten uitvoeren door het bureau Gartner, hiermee is de externe review in het project DOS georganiseerd. Op basis van deze second opinion is een reparatiestrategie opgezet, waaronder ook de inrichting van een testomgeving.
   De volgende maatregelen zijn genomen om checks en balances in grote projecten in de toekomst goed te waarborgen:
   - Het halen van kennis, deskundigheid en ervaring binnen de ambtelijke organisatie van de gemeente of bij een extern bureau voor een bepaald thema; het organiseren van expertmeetings
   - Het opstellen, gebruiken en toetsen van sturings- en beheersdocumenten zoals plannen van aanpak en fasedocumenten
   - We onderzoeken wanneer en welke checks van het lijnmanagement, projectmanagement en kwaliteitsmanagement gewenst, c.q. noodzakelijk zijn
   - De ontwikkeling van een netwerk rondom project, proces- en progammasturing binnen de organisatie

- Het toepassen van het bestaande instrumentarium bij gemeenten en provincie, in de vorm van gateway reviews (collegiale doorlichting van een programma of project)

2. *Geef risicomanagement meer en systematischer aandacht*
   We moeten in dit project constateren dat een goed opgezet en uitgevoerd risicomanagement heeft ontbroken. Er zijn bij aanvang wel risico´s benoemd die te maken hebben met de omgeving waarin het project moest worden uitgevoerd maar de complexiteit is onderschat, waardoor risico's ontbraken. Daarnaast is te weinig aandacht besteed aan de benodigde competenties en capaciteit van medewerkers om het project te kunnen uitvoeren. In een poging om complexe ICT termen en concepten begrijpelijk te maken, in het DOS-project is informatie verkeerd of onvolledig overgekomen, wat goede besluitvorming heeft bemoeilijkt en waardoor gekozen is voor een complexe (hyperconverged) oplossing in plaats van een traditioneel systeem. Ook het besluit om geen testomgeving aan te schaffen had tot een andere risicoprofiel moeten leiden.
   Hoewel alle drie de organisaties beschikken over een goed risicomanagementsysteem en dit ook veelvuldig toepassen in andere projecten, moet geconstateerd worden dat dit hier niet is toegepast. Ten aanzien van het SSC zijn duidelijke afspraken gemaakt dat bij bij alle projecten het projectmanagementsysteem Prince 2 wordt toegepast. Dit betekent dat elke fase in een project wordt afgerond met een beslisdocument en er voor een volgende fase een nieuwe document wordt gemaakt, waarin rollen/verantwoordelijkheden, resultaten, planning, financiën en risico's worden benoemd. Het SSC heeft die systematiek ook nader uitgewerkt, als kader voor de eigen projecten. Zij sluiten hierbij aan bij het Projectmatig Weken zoals dat binnen de gemeenten en Provincie bij projecten wordt toegepast. Later in deze reactie bij "toekomstvastheid" gaan we uitgebreider in op de maatregelen die genomen zijn en worden.

3. *Kies een wijze van aanbesteding die aansluit bij doelstelling en expertise*
   Het rapport laat zien dat de gekozen brokerconstructie niet goed past bij de doelstelling van de aanbesteding. Zo wordt een brokerconstructie vooral ingezet voor standaard aankopen, zoals telefoons en laptops. In dit geval was de aanbesteding complex en de aanbesteding had ook betrekking op onderdelen die geen onderdeel uitmaakten van het pakket waarvoor de broker was geselecteerd: de broker was geselecteerd voor levering van hardware en niet voor een turnkey project, inclusief software en diensten. Dit in tegenstelling tot de duidelijke regels die zijn opgesteld binnen de organisaties rondom aanbesteding en de benodigde kennis en expertise die aanwezig is.

4. *Investeer in systematische informatievoorziening, ook over technische aspecten*
   Het verloop van het project DOS heeft tot 2016 weinig aandacht gekregen in het management van het SSC, SPO of directeurenoverleg, met uitzondering van de financiële voortgang. Er heeft geen opschaling plaatsgevonden over de problemen die zich voordeden, waardoor ook op basis van onvolledige informatie besluiten zijn genomen. Dit in tegenstelling tot andere onderdelen die overgegaan zijn naar het SSC zoals de personeels- en salariadminstratie en inkoop. Beide onderdelen vroegen ten tijde van overgang naar SSC ook de nodige sturing en aandacht om processen goed te laten verlopen. In deze gevallen heeft het management van het SSC de directeuren bedrijfsvoering periodiek geïnformeerd over de vorderingen, stand van zaken en eventuele problemen.

5. *Houd rekening met de ontwikkelfase van de uitvoerende organisatie*
   Bij aanvang van het project in 2014 waren de secretarissen als opdrachtgevers, ervan overtuigd dat dit project in eigen beheer, met ondersteuning van een externe projectleider, kon worden uitgevoerd. Het vervangen van de hardware zou in beginsel een operatie moeten zijn die voor een goed draaiende SSC wel een groot project is, maar geen complex project: Achteraf moet worden geconstateerd dat door de wijzigingen in het project en doordat het SSC als startende organisatie geen stabiele organisatie was, dat het SSC niet klaar was voor zo'n complex project. Bij grote veranderingen, maken wij analyses van benodigde kennis en vaardigheden. Zo zijn in Zwolle ook de Sociale Wijkteams (SWT's) gestart. Daar was van meet af aan duidelijk dat het om een grote verandering ging. De onderzoekers hebben geconstateerd dat er ten onrechte vanuit is gegaan dat het om een verandering ging die met de bestaande kennis en vaardigheden van de medewerkers kon worden uitgevoerd.

   Het management is nog steeds van mening dat de initiële keuze voor een bewezen goed traditioneel systeem in de basis had aangesloten bij de kennis en vaardigheden van de medewerkers. Uiteraard daarbij rekening houdend met het feit dat de medewerkers opgeleid moesten worden om met een bewezen goed functionerend systeem te werken.
   Omdat de aandacht vanaf voorjaar 2016 volledig naar het beheersen van de crisis met een zeer modern systeem is gegaan, heeft het SSC dit bijna volledig met externe expertise moeten doen. De afstand tot de groep medewerkers die het systeem in beheer moeten nemen is hierdoor verder vergroot.

Daarnaast willen wij nog ingaan op een aantal specifieke aspecten

Financiën
Het rapport laat zien dat het project DOS door de jaren heen extra investeringen heeft gevraagd. Hierdoor zijn de oorspronkelijke kosten van € 2,8 mln opgelopen tot € 5,4 mln. Vanaf het moment dat bekend was dat er performanceproblemen waren in de systemen die grote gevolgen hadden voor onze inwoners en medewerkers zijn alle zeilen bijgezet. Zo zijn onder andere "langzame" schijven vervangen door "snelle" schijven (flash arrays), en is externe deskundigheid ingehuurd, dit alles om ervoor te zorgen dat medewerkers hun werk konden doen en inwoners konden rekenen op onze dienstverlening. Van belang was onder andere dat er zo snel mogelijk een testomgeving werd aangeschaft en dat de migratie van de systemen doorgang kon vinden, zodat onze uiteindelijke doelen van standaardisatie van systemen gehaald gaan worden. Ook onze leveranciers hebben alle zeilen bijgezet om (financiële) schade zoveel mogelijk te beperken. Zo heeft een leverancier om niet de beste specialist beschikbaar gesteld, zijn harddrives vervangen en met voorrang geleverd tegen gereduceerd tarief, en stonden leveranciers 24 uur per dag voor ons klaar om ons te ondersteunen. Desondanks heeft uitstel van de migratie financiële pijn opgeleverd en zijn andere ICT projecten vertraagd.

Financieel overzicht op volgende pagina.

Datum 26 september 2017

Het oorspronkelijke budget voor het DOS-project bedroeg € 2.825.000. De uiteindelijke kosten bedragen € 5.377.000. In totaliteit een bedrag aan meerkosten van € 2.552.000

Deze meerkosten* zijn als volgt over de de partners verdeeld:

Gemeente Kampen	169.204
Gemeente Zwolle	950.727
Provincie Overijssel	1.167.069
SSC / ONS	265.000
Totaal	**2.552.000**

	Totaal	Zwolle
	totaal DOS	DOS
Historie		
DOS	2.443.000	1.035.849
Dataprotectie	382.000	224.700
oorspronkelijk budget	**2.825.000**	**1.260.549**
koersverschillen	125.000	53.001
vmware	40.000	
Herallocatie	67.000	28.408
"paasweekend"	565.000	155.265
onvoorwaardelijk + voorwaardelijk	551.000	217.645
oplossing 2016	220.000	79.185
2017	758.000	321.397
afronding 2017 (mei/juni)	226.000	95.826
	5.377.000	2.211.276
meerkosten	2.552.000	950.727

Binnen Zwolle zijn deze meerkosten opgevangen binnen de budgetten van de MPI (MeerjarenPlanning ICT). Binnen deze budgetten is ruimte gevonden als gevolg van meevallers in andere budgetten, herprioritering van investeringen en het verschuiven van investeringen naar latere jaren.

Kasstromen Gemeente Zwolle

Kosten 2014	50.638
Kosten 2015	1.032.000
	164.353
Kosten 2016	250.232
Kosten 2016 rekening 2017	193.431
Prognose 2017, maart 2017	424.796
Nieuw: besluit mei/juni, aandeel € 226k 42,4%	95.826
	2.211.276

oorspronkelijk budget	1.260.549
Meerkosten	950.727

* Voor de verdeling van de kosten is een verdeelsleutel gehanteerd, die is gebaseerd op het gebruik van opslag en servers door Zwolle, Kampen en Overijssel.

Kostenverhaal

Uit het rapport blijkt dat het aansprakelijk stellen van de broker om drie redenen onwaarschijnlijk en onwenselijk is:

1. Het aansprakelijk stellen is niet binnen redelijke termijn;
2. Het is juridisch gezien moeilijk aan te tonen dat de broker verantwoordelijk is voor de geleden schade;
3. Het is onwenselijk een procedure te starten tegen de broker, omdat het SSC dan in een juridisch conflict terecht komt en een goede samenwerking met de leveranciers noodzakelijk is om het project goed af te ronden.

Ook de rol van de eigen organisatie waardoor geen sprake was van een turnkey oplevering, maakt het dat verhaalbaarheid niet onomstreden bij de leveranciers kan worden gelegd. We hebben de mogelijkheden tot verhaalbaarheid voorgelegd voor een second opinion aan onze gezamenlijke Stadsadvocaat. Ook die onderschrijft bovenstaande conclusies.

Communicatie

Het rapport is door het management besproken met de betrokkenen en afgestemd met de andere partners in het SS/ONS.

Toekomstvastheid en vervolg

Wanneer het project DOS naar verwachting in november 2017 zal zijn afgerond en de gemeente Kampen, Zwolle en provincie Overijssel volledig werken op de nieuwe omgeving en deze ook in beheer is genomen zijn de doelstellingen tot standaardisatie en de daarmee gepaarde efficiencyslag gedeeltelijk gerealiseerd. Vervolgens zal worden ingezet op verdere uniformering van software en applicaties, waardoor nog meer efficiencywinst mogelijk is.

Het onderzoek is niet ingegaan op de toekomstvastheid van het DOS project. Hoewel we de nodige maatregelen hebben genomen en nog steeds nemen om de stabiliteit van het huidige systeem te waarborgen, waaronder:

- intensieve sturing op het project door de directeuren bedrijfsvoering
- vervanging management ICT
- opstellen van een Strategisch Personeelsplan om toekomstige (ICT)-ontwikkelingen te verbinden met de personeelsbezetting
- de aanschaf van een testomgeving
- het vervangen van “langzame” schijven door “snelle” schijven
- zorgvuldige voorbereiding en implementatie van het beheer van het nieuwe systeem, waaronder het opleiden van medewerkers
- het inventariseren van grote problemen die zich de afgelopen tijd door eigen toedoen hebben voorgedaan en dus voorkomen hadden kunnen worden
- bij alle projecten wordt het projectmanagementsysteem Prince 2 wordt toegepast

Desondanks blijven we voorzichtig. We hebben er vertrouwen in dat we de komende jaren vooruit kunnen met het systeem, waarbij we rekening houden met onvoorziene technische problemen. Daarnaast hebben wij, net als veel andere organisaties, een steeds grotere afhankelijkheid van complexe ICT systemen. We zullen onze medewerkers voortdurend blijven opleiden om ook toekomstige ICT ontwikkelingen bij te blijven. Dit vraagt wellicht een financiële investering. Voordien bezinnen we ons op toekomstige scenario’s.

Datum 26 september 2017

Gelijktijdig met deze informatienota leggen de colleges van Overijssel, Kampen en Zwolle een voorstel voor om het ONS om te vormen van een centrumconstructie tot een bedrijfsvoeringsorganisatie op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen. In deze vorm komt het eigenaarschap en daarmee de zeggenschap in handen van de gezamenlijke colleges en wordt ook de positie van de gemeenteraden/Provinciale Staten versterkt.

Openbaarheid
Dit voorstel is openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 38264

Onderwerp Leeronderzoek Lysias ICT

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 19-09-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Onderzoek naar project DOS

Lessen uit onderzoek naar een project van het SSC ONS

Samenstellers:
Rolf Meursing
Sylvana Rikkert
Magdeleen Sturm

Datum:
1 augustus 2017

VERTROUWELIJK

LYSIAS ADVIES B.V.

SOESTERWEG 310d
3812 BH AMERSFOORT

TEL. +31 33 464 70 70
WWW.LYSIASGROUP.COM

IBAN NL18 ABNA 0574 217(
K.V.K. 30166304
BTW NUMMER 809282471

Onderzoek naar project DOS

Inhoud

1 Samenvatting 4
1.1 Aanleiding en vraagstelling Onderzoek 4
1.2 Context SSC 4
1.3 Analyse ontwikkelingen in het project 4
1.4 Lessen 5
2 Inleiding en vraagstelling 8
2.1 Aanleiding 8
2.2 Doel- en vraagstelling 8
2.2.1 Vraagstelling 8
2.3 Onderzoeksverantwoording 10
2.3.1 Afbakening 11
2.4 Leeswijzer 11
3 Het project in de tijd, feiten en omstandigheden 12
3.1 Het SSC ONS en het project DOS 12
3.1.1 SSC ONS 12
3.1.2 Projectorganisatie 13
3.1.3 Doel project DOS 13
3.2 Fase 1 ‘Initiatie, definitie, ontwerp en voorbereiding’ 14
3.3 Fase 2 ‘Voorbereiding, aanbesteding en start migratie’ 17
3.4 Fase 3 ‘Incidenten en performanceproblemen’ 21
3.5 Fase 4 ‘Naar rustiger vaarwater’ 24
3.6 Financiën 25
3.7 IJkmomenten 27
4 Analyse 29
4.1 Typering project, projectorganisatie, -sturing en -management 29
4.1.1 Doel van het project 29
4.1.2 Karakteristiek van het project 30
4.1.3 Context van het project 30
4.1.4 Projectorganisatie 31
4.1.5 Projectsturing 32
4.1.6 Projectmanagement 34
4.1.7 Risicomanagement 35

4.1.8 Resultaten en impact 36
4.1.9 Kosten 37
4.2 Keuze van de oplossing 38
4.3 Aanbesteding van het project en brokerconstructie 40
4.3.1 Keuze voor brokerconstructie 40
4.3.2 Aanbesteding DOS 40
4.3.3 Mogelijkheden voor kostenverhaal 42
5 Lessen 43
5.1 Voeg (externe) deskundigheid toe op cruciale momenten 43
5.2 Geef risicomanagement meer en systematischer aandacht 43
5.3 Kies wijze van aanbesteding die past bij doelstelling en expertise 44
5.4 Investeer in systematische informatievoorziening 44
5.5 Houd rekening met de ontwikkelfase van de uitvoerende organisatie 45
5.6 Tot slot 45

1 Samenvatting

1.1 Aanleiding en vraagstelling Onderzoek

Deze rapportage bevat lessen voor toekomstige (ICT-)projecten, op basis van een reconstructie en analyse van het verloop van het project Data Opslag en Storage (DOS), uitgevoerd door het SSC ONS tussen 2014 en nu. Het project zal naar verwachting dit najaar tot een afronding komen. Het project werd getypeerd als een technisch project om hardware van de drie SSC-partners Kampen, Zwolle en Overijssel, te vervangen. De implementatie leidde uiteindelijk tot grote verstoringen in het primair proces van gemeenten en provincie.

Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de gemeenten Kampen en Zwolle en de provincie Overijssel en heeft tot doel om te leren van dit project voor toekomstige grote (ICT)projecten. De hoofdvraag van het onderzoek is: *Welke lessen zijn er te trekken uit het aanbestedings- en implementeringstraject van de IT-infrastructuur om in de toekomst het ontstaan van vergelijkbare problemen te voorkomen en de gevolgen te beperken?*

1.2 Context SSC

Het SSC is door de gemeenten en provincie in 2013 opgezet. Om de doelstellingen van het Shared Service Centrum op het gebied van ICT te realiseren, is standaardisatie van hardware (infrastructuur) en software (applicaties) noodzakelijk. Het project DOS is een noodzakelijke stap op het gebied van standaardisatie en consolidatie: het samenvoegen van servers (rekencapaciteit) en storage (dataopslag). Het was urgent om het project te starten, omdat bestaande omgevingen bij twee van de drie partners waren afgeschreven en noodzakelijke uitbreiding op bestaande systemen niet meer kon plaatsvinden.

1.3 Analyse ontwikkelingen in het project

In het project heeft zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan, die zijn te typeren als ijkmomenten: ontwikkelingen die hebben geleid tot belangrijke veranderingen in het project. Het belangrijkste ijkmoment, eigenlijk een breukvlak in het project, was een verstoring met Pasen 2016. Er zijn grote verschillen zichtbaar in projectmanagement en -sturing voor en na deze verstoring.

Na migratie van applicaties naar de nieuwe DOS-omgeving, was in het Paasweekend van 2016 sprake van uitval van de gehele DOS-omgeving in Kampen. Het incident werd veroorzaakt door het op een onjuiste manier bijplaatsen van geheugen op servers. Deze uitval bleek moeilijk ongedaan gemaakt te kunnen worden. Het incident had een grote impact op de bedrijfsvoering van de gemeente. In de maanden daarna volgden nog meer verstoringen met impact op de primaire processen, ook bij de gemeente Zwolle en de provincie Overijssel. Uit onderzoek van de leveranciers en van een extern onderzoeksbureau, bleek het onderliggend probleem onder andere een fout in relatie tot de sizing van hardware. Maar ook een niet passende proof of concept en het ontbreken van een testomgeving droegen bij aan deze problemen.

Het feit dat dit incident kon gebeuren, dat niet de juiste maatregelen werden genomen toen het probleem zich voordeed en dat zich ook later nog verschillende verstoringen hebben voorgedaan, heeft te maken met een aantal gesignaleerde tekortkomingen in de projectorganisatie, projectmanagement, risicoassessment en sturing op het project. De belangrijkste tekortkomingen zijn:

- een initiële onderschatting van de complexiteit van het project, dat lang is gezien als een relatief eenvoudige technische vervanging van hardware terwijl het ook in aanvang al een behoorlijke mate van complexiteit kende, doordat de vervanging gebeurde voor drie organisaties, in de context van een nieuw SSC,
- …verergerd doordat het project "ongemerkt" van karakter is veranderd door de keuze voor een innovatieve en verstrekkende in plaats van een traditionele en relatief overzichtelijke oplossing;
- de keuze om via een brokerconstructie zelf stevig inhoudelijk te sturen op de uitvraag voor een oplossing, en ook om in de uitvoering gezamenlijk met leveranciers op te trekken, zonder expliciete en doorleefde afspraken over de verantwoordelijkheidsverdeling tussen leveranciers en SSC en zonder voldoende kennis bij het SSC ONS;
- gebrek aan aandacht en sturing door het management van het SSC, mede veroorzaakt door de parallelle opgave om de nog jonge SSC-organisatie verder te brengen,
- leidend tot het niet signaleren van het niet nakomen van afspraken over projectmanagement en projectsturing (conform de SSC standaard Lean prince 2)
- die ook niet werden opgemerkt doordat projectcontrol niet goed was ingeregeld, maar uitsluitend financial control plaatsvond op het project;

Verschillende "veiligheidskleppen" in het project werkten daardoor niet.

Na het incident rond Pasen 2016 is een snelle en duidelijke ontwikkeling zichtbaar, waarbij de sturing intensiever wordt en het project meer in control komt. Vanaf dit moment is niet alleen geprobeerd om het project te managen en problemen in het project op te lossen, maar zijn ook noodzakelijke stappen gezet om de voorwaarden te creëren voor goede projectsturing en -management en de verbinding te maken met de ontwikkeling van het SSC ONS. Dit ging niet gemakkelijk, onder andere doordat er niet voldoende zicht was op oorzaken van het ontstaan van de problematiek en doordat SSC ONS en de governance daarvan nog in ontwikkeling waren.

Het versterken van de projectorganisatie, ook door intensivering van de deelname van de leveranciers, heeft bijgedragen aan deze verbetering. Ook werd sturing door de opdrachtgevers beter mogelijk, doordat na het incident projectmatig werken volgens de bijhorende standaarden een betere invulling kreeg. De interimmanager(s) ICT hebben hier een stevige bijdrage aan geleverd. Voor een belangrijk deel is deze ontwikkeling ook te verklaren doordat de opdrachtgevers voor het project, toen door de incidenten zicht ontstond op het feitelijk risicoprofiel van dit project, de sturing daarop hebben aangepast.

1.4 Lessen

In feite is de wijze waarop het project nu wordt uitgevoerd en gestuurd, het juiste perspectief om naar het project te kijken en ook om lessen te formuleren; veel lessen zijn al geleerd en er is begonnen met implementatie. De gevolgen zijn zichtbaar: het project is veel meer in control en grote incidenten zijn de laatste maanden uitgebleven, ook al doet zich af en toe nog wel een 'hick-up' voor. De definitieve in beheername wordt de komende maanden naar verwachting afgerond.

Op basis van de analyse zijn vijf lessen geformuleerd:

1. Voeg (externe) deskundigheid toe op cruciale momenten
Een groot project vraagt hoe dan ook om het organiseren van voldoende checks en balances in het project, zeker als sprake is van integrale verantwoordelijkheid van de projectmanager. Wat nodig is, wordt bepaald door het risicoprofiel van het project. Per fase kan dat verschillen en kunnen dus ook andere maatregelen nodig zijn. De projectmanager moet zelf aangeven wat nodig is per fase. De lijnmanager (opdrachtgever) van de projectmanager heeft een coachende rol en is eindverantwoordelijk voor de kwaliteit van de ingezette projectmanager.

Het is verstandig te zorgen voor 'vreemde ogen' bij faseovergangen in projecten die op deze manier zijn vormgegeven. Bijvoorbeeld in de vorm van een gatewayreview. Dit kan ook bijdragen aan het goed invullen van de opdrachtgeversrol.

2. Geef risicomanagement meer en systematischer aandacht
Een goed opgezet en uitgevoerd risicomanagementsysteem reduceert de kans op storingen, performanceproblemen, het missen van deadlines en andere projectrisico's. Alle deelnemende partijen in het SSC beschikken over een goed uitgewerkte risicomanagementsystematiek. Die was ook voorhanden voor het SSC, maar is onvoldoende toegepast.

De inrichting van risicomanagement van een project begint bij het vaststellen van het risicoprofiel van een project en het benoemen van de belangrijkste risico's die een goed projectresultaat in de weg staan. De inzet van instrumenten van risicomanagement moet daarop zijn geënt. Risicomanagement moet zich vervolgens niet beperken tot een periodieke exercitie, maar vraagt continue aandacht van de projectorganisatie, als onderdeel van de projectbeheersing en uiteraard van de opdrachtgevers. Omdat het risicoprofiel van een project per fase kan verschillen, moet bij aanvang van elke nieuwe fase opnieuw aandacht worden besteed aan het risicoprofiel en de belangrijkste risico's in relatie tot de gedefinieerde projectdoelen. Ook moet de bijbehorende inzet van het risico-instrumentarium steeds opnieuw worden bepaald.

3. *Kies een wijze van aanbesteding die aansluit bij doelstelling en expertise*
De les is om, niet zoals nu is gebeurd, zelf een oplossing te kiezen "als het je vak niet is". Omdat het ontwerpen van een infrastructuur geen dagelijks werk van het SSC is, is het aan te raden om -tijdelijk- onafhankelijke specialistische expertise toe te voegen.

De gekozen innovatieve oplossing zou voor DOS een verdedigbare keuze kunnen zijn, maar alleen als uitkomst van een ander selectieproces (en een andere set van eisen). Er had dan een functionele uitvraag gedaan moeten zijn. Verschillende aanbieders hadden vervolgens met de in hun ogen meest passende oplossing kunnen komen, waarna het SSC ONS (met ondersteuning) een afgewogen keuze had kunnen maken.

De werkwijze met een broker heeft ertoe geleid dat de kans op kritische toetsing door marktpartijen is verminderd. Ook pasten de leveringsvoorwaarden met de broker niet goed bij het project; de broker was geselecteerd voor levering van hardware en niet voor een turnkey project, inclusief software en diensten. De aanbeveling is om alleen te werken met een broker voor die onderwerpen waarop de broker is geselecteerd.

4. Investeer in systematische informatievoorziening, ook over technische aspecten
Deze les gaat over de verbetering van de kwaliteit van project- en risico-informatie.

Een goede informatievoorziening van operationeel naar strategisch (opdrachtgevers) niveau is cruciaal voor goede besluitvorming. Het is van belang dat de opdrachtgever goed geïnformeerd wordt over de doelstellingen van het project, het risicoprofiel, de ontwikkeling van (de belangrijkste risico's van) het project en de wijze waarop in het project aandacht is voor sturing en projectbeheersing.

Voor een goede projectbeheersing in een project als dit, met veel betrokkenen, is het van belang om scherper te zijn op eenduidige vastlegging van begrippen en documenten. Het gebruik van uiteenlopende begrippen en onduidelijke datering van documenten, heeft geleid tot misverstanden. In een poging complexe ICT termen en concepten begrijpelijk te maken, is in het DOS-project veel 'lost in translation' geraakt, wat goede besluitvorming heeft bemoeilijkt. De sturing op het project is substantieel verbeterd, op het moment dat directeuren extra eisen hebben gesteld aan de informatievoorziening en ook werden geïnformeerd over technische aspecten van het project. In het geval van een technisch project is het van belang om ook duidelijkheid te geven over de technische aspecten en deze niet "weg te houden" bij de opdrachtgevers.

5. Houd rekening met de ontwikkelfase van de uitvoerende organisatie
Een project van dergelijke omvang en complexiteit (als in de uiteindelijke opzet) heeft als randvoorwaarde voor succes een stabiele en gecontroleerde context om te kunnen slagen, of er moet veel steviger worden gestuurd op risico's en extra ondersteuning om de projectomgeving goed te managen. We bevelen aan om voortaan een preciezere analyse te maken van de kwaliteit en professionaliteit van de uitvoerende organisatie, zodat de sturing op en ondersteuning van projecten daar rekening mee kan houden.

2 Inleiding en vraagstelling

2.1 Aanleiding

In 2013 is een Shared Service Centre (SSC) opgericht waarbinnen de gezamenlijke IT-infrastructuur van de gemeenten Zwolle en Kampen en de Provincie Overijssel belegd is. In 2014 is ten behoeve van efficiëntie en effectiviteit en met het oog op toekomstige investeringen, besloten om de IT-omgevingen van de samenwerkende overheden te consolideren, dat wil zeggen het terugbrengen van het aantal IT componenten naar dat wat nodig is. Om de doelstellingen van het Shared Service Centrum – ICT te realiseren, is standaardisatie van hardware (infrastructuur) en software (applicaties) noodzakelijk.

De eerste stappen die gezet moesten worden op het gebied van de infrastructuur, waren het koppelen van de computernetwerken en het voorbereiden van een twin datacenter in de computerruimtes van de provincie Overijssel en de gemeente Zwolle. Als deze veranderingen waren gerealiseerd, konden de volgende stappen op het gebied van standaardisatie en consolidatie gemaakt worden: het samenvoegen van servers (rekencapaciteit) en storage (dataopslag). Dat gebeurde in het project DOS. Deze samenvoeging is een randvoorwaarde voor consolidatie en standaardisatie van de overige infrastructuur en applicaties. Op een gestandaardiseerd platform kan -en zal- nog gewerkt worden met verschillende applicaties.

Na (gedeeltelijke) implementatie van de nieuwe DOS-omgeving, zijn er in het voorjaar van 2016 problemen ontstaan. Systemen vielen uit en later manifesteerden zich performance problemen. Dit heeft geleid tot grote verstoringen in de bedrijfsvoering van de twee gemeenten en de provincie. Deze problemen zijn de aanleiding voor het onderzoek.

2.2 Doel- en vraagstelling

Het onderzoek moet inzicht bieden in het verloop van het project en verklaringen geven voor het ontstaan van de problemen. Het onderzoek is gericht op leren: het is uitdrukkelijk de bedoeling dat het onderzoek lessen oplevert waar de organisaties hun voordeel mee kunnen doen in volgende grote (infrastructurele IT-) projecten. Het onderzoek heeft, door de feitenreconstructie die is gemaakt, ook het element van verantwoorden en waarheidsvinding in zich.

2.2.1 Vraagstelling

De vraagstelling voor het onderzoek is afgestemd met de opdrachtgevers en als volgt geformuleerd.

Hoofdvraag
Welke lessen zijn er te trekken uit het aanbestedings- en implementeringstraject van de IT-infrastructuur om in de toekomst het ontstaan van vergelijkbare problemen te voorkomen en de gevolgen te beperken aan de hand van de gedefinieerde deelvragen?

De hoofdvraag is vertaald in een aantal deelvragen. Tussen haakjes is achter de vragen opgenomen in welk onderdeel van het rapport, het antwoord op de vraag aan bod komt.

A Normen en kaders

1. Welke normen en kaders hanteert het SSC (ONS) t.a.v. de aanbesteding van (IT) projecten (3.2, 4.1.6)
2. Welke normen en kaders hanteert het SSC (ONS) als uitvoeringsorganisatie ten aanzien van risicomanagement en sturing van complexe IT projecten? (4.1.6)
3. Hoe verhouden de normen en kaders van het SSC (ONS) zich ten opzichte van algemeen aanvaarde normen voor aanbesteding en toepassing van risicomanagement en sturing van complexe IT projecten? (4.1.6)
4. Wat betekent het antwoord op de vragen 1-3 voor (de kwaliteit van) de eigen normering? Is die toereikend? (4.1.6)
5. Heeft het SSC (ONS) in dit project gewerkt binnen de eigen gestelde normen en kaders? Als is afgeweken van de normen en kaders, is dat beargumenteerd en transparant? (4.1.6)

B Doelen en afspraken

1. Wat waren de oorspronkelijke doelstellingen van het project? (3.1.3, 4.1.1)
2. Zijn deze doelstellingen helder en concreet? (4.1.1)
3. Wie heeft de doelstellingen vastgesteld? (4.1.1)

C Feiten en omstandigheden

Wat zijn de feiten en omstandigheden die ertoe hebben geleid dat de IT problematiek is ontstaan? (hoofdstuk 3, 4.1.2, 4.1.3)

Sturing

1. Hoe is gestuurd op het behalen van de doelstellingen?
   a. Hoe is het opdrachtgeverschap van het IT project binnen het SSC (ONS) ingevuld? (4.1.5)
   b. Hoe is het opdrachtgeverschap bij de “moederorganisaties” ingevuld? (4.1.5)
   c. Wat is vooraf bepaald t.a.v. sturing (op risico’s)? (4.1.5, 4.1.7)

Opzet project

2. Hoe is het project opgezet? (volgens de fasen Initiatie, definitie, ontwerp, voorbereiding, realisatie en nazorg?) (4.1.6)
3. Welke projectmanagementmethodiek is gehanteerd? (Prince 2?) Was de projectorganisatie voldoende toegerust om deze toe te passen? (4.1.6)
4. Hoe zagen de initiatie, definitie, ontwerpfase van het project en bijbehorend besluitvormingsproces eruit? Wat waren de mijlpalen en markante momenten?(3.2, 3.7, 4.1.6)
5. Hoe zag het voorbereidingsproces en bijbehorend besluitvormingsproces er uit tot het moment waarop de IT omgeving is aangeschaft? Wat waren markante momenten? (3.3, 3.7)
6. Hoe zag het implementatieproces en bijbehorend besluitvormingsproces er uit na het moment waarop de IT omgeving was aangeschaft? Wat waren markante momenten? (3.3, 3.4, 3.7)
7. Hoe is in alle fasen van het project invulling gegeven aan de sturing, communicatie, verantwoording en risicomanagement? (hoofdstuk 3 en 4)

Organisatie

8. Op welke manier is de kwaliteit en capaciteit van de projectleider, projectmedewerkers en stuurgroep aan de orde geweest? (4.1.3, 4.1.6, 4.1.7)
9. Welke rol heeft de afdeling Inkoop van het SSC gespeeld? (3.2, 3.3, 4.1.10, 4.3)
10. Wat was de verwachte impact op het personeel van de IT (beheer) afdeling binnen het SSC (ONS)? (4.1.3, 4.1.7)
11. Op welk niveau en op welk moment zijn betrokkenen geïnformeerd over de voortgang en risico's? Binnen het SSC (ONS), door en aan de directeuren bedrijfsvoering, door en aan het secretarissenberaad? (hoofdstuk 3)
12. Op welke wijze en door wie is hierop geacteerd? (hoofdstuk 3)

D Resultaat / impact

1. Welke resultaten zijn behaald met het project? Hoe verhouden die resultaten zich tot de doelstellingen? (4.1.8)
2. Wat is de impact van de IT problematiek op de bedrijfsvoering van de betrokken organisaties? (4.1.8)
3. Wat is de impact van de IT problematiek op het functioneren van het SSC? (3.1.8)
4. Wat is de impact van de IT problematiek in financiële zin (directe en indirecte kosten)? (4.1.9)
5. Welke indicaties levert dit onderzoek op of er kosten zijn te verhalen (bij de leverancier van de nieuwe omgeving) en in welke mate? (4.3.3)

E Lessen / aanbevelingen

1. Welke lessen zijn er te trekken uit de antwoorden op de bovenstaande vragen en wat kan hierover aanbevolen worden? (hoofdstuk 5)

2.3 Onderzoeksverantwoording

Het onderzoek start bij de initiatiefase van het project DOS, dat wil zeggen op het moment dat er voor het eerst gesproken wordt over de implementatie van een nieuwe IT infrastructuur. De feitenreconstructie start bij de voorbereiding van die keuze.

In het onderzoek is gebruik gemaakt van twee onderzoeksmethoden, documentanalyse en interviews.

Documentanalyse

De opdrachtgever heeft aan Lysias alle beschikbare informatie over het project beschikbaar gesteld, door toegang te geven tot de eigen informatiesystemen waarin documenten van alle overleggremia zijn vastgelegd. De onderzoekers hebben naar eigen inzicht zowel verslagen als onderliggende documenten kunnen inzien. Daarnaast heeft de projectleider ons voorzien van een groot aantal project gerelateerde documenten. Een overzicht is opgenomen in bijlage 2.

Interviews

Alle sleutelfiguren die met het traject te maken hebben gehad, zijn geïnterviewd, met uitzondering van de leveranciers. Zij hebben aangegeven uitsluitend een schriftelijke vragenlijst te willen invullen. Een overzicht met de geïnterviewde personen is opgenomen in bijlage 1. Er is gekozen voor individuele interviews.
De te interviewen personen is ter voorbereiding een gespreksleidraad gestuurd, waarin is omschreven welke vragen in het interview aan de orde zouden komen. De interviews waren semigestructureerd.

Dat wil zeggen dat er ook verdiepende vervolgvragen zijn gesteld, die niet van tevoren vastgesteld zijn. Een aantal personen is na het interview nog een of meer aanvullende vragen voorgelegd. Protinus/TenICT hebben ervoor gekozen geen gesprek te voeren, maar vragen schriftelijk te beantwoorden.

Van elk interview is een verslag op hoofdlijnen gemaakt, dat is goedgekeurd door de geïnterviewde. Uitsluitend de goedgekeurde weergave van het gesprek is gebruikt voor de analyse.

Het conceptrapport is besproken met de opdrachtgevers. De inhoud van de rapportage is de verantwoordelijkheid van Lysias. Keuzes over het al dan niet verwerken van opmerkingen zijn door Lysias gemaakt. De geformuleerde lessen zijn door Lysias bepaald.

2.3.1 Afbakening

Het onderzoek heeft zich uitsluitend gericht op het project DOS. Uitspraken over het functioneren van het SSC en andere betrokkenen, hebben daarom alleen betrekking op het optreden in dit project. Er kunnen geen generieke conclusies aan worden verbonden. Wel zijn er breder toepasbare lessen te formuleren. Op basis van het geleerde in dit project.

Het onderzoek heeft geen betrekking op de werking van de gekozen oplossing. Een beoordeling van de toekomstvastheid van de vernieuwde DOS behoort niet tot de onderzoeksvragen en hebben wij niet onderzocht. Dit rapport doet daar dan ook geen uitspraken over.

2.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 3 start met een korte beschrijving van het project en de context. Het bevat verder een grotendeels chronologische weergave van het verloop van het project, gerubriceerd per fase van het project. Apart opgenomen (3.6) is een overzicht met de besluiten die zijn genomen over de financiering van het project DOS.

In hoofdstuk 4 is een analyse gemaakt van de factoren die als meest bepalende voor een verklaring van het verloop van het project naar voren zijn gekomen.

Hoofdstuk 5 bevat lessen voor toekomstige grote (ICT) projecten.

3 Het project in de tijd, feiten en omstandigheden

In dit hoofdstuk staan allereerst een korte beschrijving van de context en organisatie van het project en vervolgens de feiten en omstandigheden rondom het DOS project, in chronologische volgorde. In de gereconstrueerde tijdslijn zijn vier fasen onderscheiden, die zich kenmerken door een eigen werkwijze, aansturing, communicatie, informatieverstrekking, etc. Deze fasen zijn (1) de initiatie, definitie en ontwerpfase, die loopt in 2014/2015 tot de aanbesteding van het DOS project (paragraaf 3.2), (2) de voorbereiding en realisatie van het project, waaronder de migratie naar DOS in 2015/2016 (paragraaf 3.3), (3) incidenten en performanceproblemen in 2016 (paragraaf 3.4) en (4) de fase van toewerken naar afronding waarin het project zich sinds 2017 bevindt (paragraaf 3.5).

3.1 Het SSC ONS en het project DOS

3.1.1 SSC ONS

Het SSC ONS is de shared service organisatie van de gemeenten Kampen, Zwolle en Overijssel. Het SSC ONS bestaat sinds 2013. Het SSC ONS is een Gemeenschappelijke Regeling, waarin Zwolle als gastheergemeente fungeert. De dienstverlening van het SSC is vastgelegd in een producten- en dienstencatalogus (PDC). Vanaf 1 juli 2014 zijn de medewerkers van het SSC ONS uit Kampen en Overijssel in dienst gekomen van de gemeente Zwolle. Parallel aan de ontwikkeling van het SSC ONS is de ontwikkeling naar een nieuwe rechtsvorm, namelijk een GR met bedrijfsvoeringsorganisatie, ingezet. Deze zal naar verwachting per 1 januari 2018 zijn beslag krijgen.

Het gezamenlijk organiseren van functies in het SSC ONS had tot doel om de kwaliteit van dienstverlening te verbeteren, onder andere door meer specialisatie, efficiencyvoordelen te realiseren en ook de kwetsbaarheid van sommige functies te reduceren. Vanaf de start heeft het SSC ONS een efficiencydoelstelling meegekregen. Binnen het SSC ONS zijn drie functies georganiseerd, namelijk Inkoop, Personeels- en salarisadministratie (PSA) en ICT.

Ten tijde van het project DOS liepen er binnen het SSC ONS verschillende ontwikkelprojecten, op de thema's:
1. Afhechten besturingsdiscussies
2. Inrichten processen SSC
3. Empowerment medewerkers SSC

De aansturing van het SSC ONS gebeurt door de Eenheidsmanager van het SSC. Het opdrachtgeverschap voor het SSC is belegd bij de directeuren bedrijfsvoering (cq financiën) van de betrokken organisaties, onder mandaat van het secretarissenberaad, waarin de drie secretarissen zitting hebben. De afspraken tussen gemeenten, provincie en SSC ONS zijn in de loop van 2014 vastgelegd in dienstverleningsovereenkomsten. De eenheidsmanager SSC ONS rapporteert aan het directeurenoverleg, over de prestaties en ontwikkeling van het SSC ONS als geheel en over -grote- projecten.

ICT wordt in het SSC ONS aangestuurd door de ICT-manager, die lid is van het MT SSC ONS. ICT bestaat uit Midoffice, Backoffice Infra, Backoffice Applicaties en Projectmanagement.

Het SSC ONS kent sinds 2014 een Strategisch Partner Overleg (SPO), waarin de projecten van het SSC ONS regelmatig worden besproken. Het SPO adviseert het SSC over strategische opgaven, de begroting en ook over grote projecten. In het SPO zijn de demandmanagers van Kampen, Zwolle en Overijssel vertegenwoordigd. Daarnaast adviseren de demandmanagers de directie van hun eigen organisatie over plannen en voorstellen van het SSC ONS.

3.1.2 Projectorganisatie

De directeuren bedrijfsvoering (en financiën) van Kampen, Zwolle en Overijssel zijn, als gedelegeerd opdrachtgever namens het secretarissenberaad, opdrachtgever voor het project.

De eenheidsmanager is ambtelijk opdrachtnemer voor het project. Hij rapporteert over het project aan het directeurenoverleg. De manager ICT van het SSC ONS was gedelegeerd opdrachtnemer. Het DOS-project was een verantwoordelijkheid van het Team Back Office Infra van het SSC, de uitvoering werd georganiseerd via het team Projectmanagement (de pool van ICT-projectmanagers van het SSC). Voor het project is, vanaf juni 2014, een externe projectmanager ingehuurd.

Relevante betrokkenen binnen het SSC ONS bij het project DOS zijn de projectgroep DOS en de stuurgroep DOS, eveneens georganiseerd binnen het SSC. De samenstelling van de stuurgroep en de projectgroep zijn gedurende de looptijd van het project regelmatig gewijzigd. Soms is dat te verklaren door een nieuwe fase in het project, bijvoorbeeld deelname in de projectstructuur door leveranciers, of veranderingen door wisselingen in het management van de afdeling ICT van het SSC ONS. De wijzigingen zijn echter tot mei 2016 niet gedocumenteerd, waardoor het niet duidelijk is geworden hoe de samenstelling van projectgroep en stuurgroep op de verschillende momenten in het project is geweest en waarom wijzigingen zijn doorgevoerd. De stuurgroep is ook enige tijd buiten werking geweest, en vanaf mei 2016 opnieuw opgericht[1].

Het project is regelmatig besproken in het Strategisch Partner Overleg (SPO), dat fungeert als adviesorgaan voor zowel het SSC als voor het directeurenoverleg.

3.1.3 Doel project DOS

Met het project DOS zet SSC ONS een noodzakelijke stap op het gebied van standaardisatie en consolidatie van de ICT. De servers (rekencapaciteit) en storage (dataopslag) worden samengevoegd. Deze samenvoeging is een randvoorwaarde voor consolidatie en standaardisatie van de overige infrastructuur en applicaties. Die standaardisatie en consolidatie zijn nodig om de doelstellingen van het SSC ONS te kunnen realiseren.

[1] Vanaf medio 2016 zijn verslagen van de stuurgroep beschikbaar.

Een andere reden is dat de dataopslagapparatuur (storage) van Kampen en Overijssel is afgeschreven en aan vervanging toe was. De servers van Overijssel waren ook afgeschreven en aan vervanging toe, de servers van Kampen moesten volgens de planning in 2015 vervangen worden. Zwolle heeft, vanwege het belang om gezamenlijk op te trekken, ervoor gekozen om servers en storage versneld af te schrijven en (deels) in te zetten voor alternatief gebruik.

3.2 Fase 1 'Initiatie, definitie, ontwerp en voorbereiding'

De beschrijving van deze eerste fase begint bij de voorbereiding van de businesscase dataopslag en servers in maart 2014. Deze businesscase vormt het sluitstuk van de initiatiefase van het project.

In 2014 zijn de belangrijkste ontwikkelingen besluitvorming over de doelstellingen en scope van het project, alsook over de investering en wijze van uitvoering. Sluitstuk van deze fase is de aanbesteding van het DOS project.

Begin 2014 heeft het SSC ONS gewerkt aan een visie voor het SSC ONS, over servers, storage en networking. Het SSC ONS werd daarbij ondersteund door TenICT. Een belangrijk deel van deze visie[2], inclusief de financiële onderbouwing, komt herkenbaar terug in de businesscase van maart 2014.

In maart 2014 is de eerste businesscase dataservers en opslag besproken in het directeurenoverleg, na instemming van het SPO, met het advies om te starten met het aanbestedingsbestek en daarvoor middelen beschikbaar te stellen. In de businesscase worden de voor- en nadelen van vier alternatieve scenario's uiteengezet: 1 traditioneel, 2 hyperconverged, 3 converged, 4 software defined data center. Bij een traditioneel concept worden de afzonderlijke componenten (storage en servers) apart van elkaar opgebouwd en beheerd. Bij een hyperconverged concept zijn servers, storage en networking in een modulair systeem geïntegreerd tot een totaaloplossing. In dit concept worden alle onderdelen door middel van een gezamenlijke beheer interface geconfigureerd en beheerd. Bij een converged concept bestaan de storage, networking en server hardware componenten uit gestandaardiseerde componenten, deels geïntegreerd en deels los. De beheerinterface is hierbij volledig gevirtualiseerd en gestandaardiseerd. Bij een SDDC-concept wordt het volledige datacenter door software gedefinieerd. Hierbij worden storage en servers apart gekozen en beheerd door middel van een beheerprogramma. Een groot deel van de beheerwerkzaamheden is dan geautomatiseerd.

Het advies in de businesscase is te kiezen voor het traditionele scenario: "….kosten, voor- en nadelen leveren in combinatie met de doelstellingen van het SSC een voorkeur op voor het traditionele scenario (alternatief 1). Uit oogpunt van continuïteit vormen de alternatieven nu nog een groot risico. De techniek is relatief nieuw waardoor er te weinig referenties zijn om het goed functioneren van deze oplossingen in de praktijk vast te stellen. Externe expertise is voor deze oplossingen dun gezaaid en dat vormt ook een risico voor de continuïteit."

[2]Lysias zag versie 0.5, d.d. 6 februari 2014

Over hyperconverged wordt ook aangegeven: "Voor de hyperconverged oplossing geldt een aanvullend nadeel: omdat servers en storage geïntegreerd worden aangeboden, kan deze oplossing erg duur uitpakken als de behoefte aan dataopslag veel sterker groeit dan de behoefte aan rekencapaciteit (of andersom)."

In het visiedocument dat was opgesteld door TenICT, waren maar twee scenario's uitgewerkt, namelijk traditioneel en converged. Het scenario SDDC is, aldus het visiedocument, niet uitgewerkt, omdat "het technisch complex [is]. De implementatie van een dergelijke oplossing vergt veel specialistische kennis. Ook het beheren van een dergelijk concept vraagt om zeer specialistische kennis. Een van de grote voordelen van dit concept is de mogelijkheid om in zeer korte tijd deployment van infrastructuur te kunnen uitvoeren. Het onder andere deployen van grote aantallen servers in korte tijd wordt hiermee mogelijk. Aangezien dit niet direct van toepassing is bij het SSC en gezien de complexiteit van de oplossing en de kosten van een implementatie is gekozen om ook dit concept niet verder financieel uit te werken. Het is in een latere fase altijd mogelijk een SDDC concept toe te passen in een nieuwe infrastructuur."[3]

Na de besluitvorming in het directeurenoverleg over de businesscase en de bijbehorende investering, was de volgende stap het inhuren van een externe projectleider voor het project DOS. Deze startte op 1 juni 2014.

Op 23 juni 2014 is, blijkens de notulen van het SPO, het project DOS gestart, overigens zonder dat hierover een formeel besluit is genomen.

In het projectinitiatiedocument (PID) dat in deze fase is uitgewerkt[4], is opgenomen hoe de projectorganisatie is ingericht, met een stuurgroep met daarin de supplier (de manager back office infra van het SSC ONS) en ook de demandzijde, ingevuld door het SPO[5], en een (externe) projectleider. Het hart van de projectorganisatie is een projectteam met daarin, naast de projectleider en interne technische expertise (architectuur en beheer), ook een externe expert op het gebied van storage en een financiële controller.

In het PID is een overzicht gegeven van de risico's:

- Het niet slagen van de Proof of Concepts voor het project
- Beschikbaarheid van SSC resources door de vakanties en niet beschikbaar zijn van vervanging inhuur
- Levertijden van de apparatuur door leveranciers
- Het contract met Protinus dient formeel getekend te zijn Budgetoverschrijding als gevolg van de opgelopen vertragingen en de stijgende dollarkoers
- Beschikbaarheid van de klantorganisaties gedurende de migratiefase
- De benodigde aanpassingen aan de dataruimte van Zwolle kunnen niet tijdig worden uitgevoerd

[3] Beide expliciet afgewezen oplossingen, dus (hyper-)converged en SDDC, zijn later, in januari 2015, juist als eis in de uitvraag opgenomen. Dit identificeren wij als een van de ijkmomenten in het proces.

[4] Het PID is ongedateerd, het is daarom niet duidelijk wanneer het precies is opgesteld.

[5] In afwijking van het PID heeft het SPO echter niet deelgenomen aan de stuurgroep. Er is daarvoor geen vervanging gekomen in de stuurgroep.

Er zijn dus geen risico's benoemd die te maken hebben met de omgeving waarin het project moest worden uitgevoerd, noch die van het SSC ONS, noch aan de opdrachtgeverszijde. Ook is geen aandacht besteed aan de benodigde competenties (en capaciteit) van medewerkers om het project te kunnen uitvoeren.

In de zomer van 2014 is een marktverkenning uitgevoerd en het projectteam heeft zich op andere plekken in Nederland georiënteerd op mogelijke oplossingen. Kennelijk is het projectteam, op basis van voortschrijdend inzicht, toen tot de overtuiging gekomen dat een hyperconverged en/of SDDC-oplossing wél wenselijk was voor het SSC ONS en heeft voor deze oplossing gekozen. Dit besluit van de projectgroep is niet aan het directeurenoverleg voorgelegd. Uit de documentatie blijkt niet dat het binnen de bevoegdheid lag van het projectteam om dit besluit zelfstandig te nemen.

De aanbesteding voor de broker, begeleid door het team Inkoop van het SSC ONS, is uitgegaan op 18 augustus 2014. Opmerkelijk is dat de aanbesteding een kopie is van de aanbesteding logistieke diensten, gedaan op 6 december 2013 door Syntrophos[6]. Ten tijde van de aanbesteding werkte het SSC met inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente Zwolle (3 juli 2013, versie 3.1). De aanbesteding voor de broker was verdeeld in twee percelen:

- Perceel 1: Logistieke Diensten met betrekking tot ICT-Hardware bestaande uit mobiele devices en werkstations met toebehoren.
- Perceel 2: Logistieke Diensten met betrekking tot ICT-Hardware bestaande uit server-, back up en storage-apparatuur, actieve netwerk componenten en overige aan datacentra gerelateerde hardware.

De aanbesteding van de broker voor Logistieke Diensten gebeurde voor de bespreking van de herziene businesscase in het directeuren- en secretarissenoverleg op 24 september 2014. De projectmanager heeft een herziene, minder technische businesscase opgesteld, die op 24 september 2014 is besproken in het directeurenoverleg. In deze businesscase wordt niet meer gesproken over het type oplossing, traditioneel, converged, hyperconverged of software defined (de eerdere scenario's uit de businesscase van 17 maart 2014). In deze herziene businesscase wordt aangegeven dat er vier alternatieven voor dataopslag (de Storage) zijn; het 1 op 1 scenario, separaat redundant scenario, SSC 1 op 1 scenario en SSC redundant scenario.' Het advies is te kiezen voor oplossing 4: 'SSC redundant scenario.' Het directeurenoverleg stemt daarmee in, zonder geïnformeerd te zijn dat ze daarmee impliciet voor een hyperconverged oplossing kozen.

Bij de businesscase zit een oplegnotitie van de eenheidsmanager van het SSC ONS ten behoeve van besluitvorming in het secretarissenberaad van gemeenten en provincie. Dit is als het ware een samenvatting van de onderliggende businesscase: in de notitie worden dezelfde 4 alternatieven voorgelegd, met hetzelfde advies, en wordt ook beschreven dat "Het project voorziet in vastleggen eisen en wensen, ontwerp, aanbesteding via broker, implementatie van nieuwe servers en dataopslag, migratie van bestaande applicaties en data alsmede het inrichten van het beheer conform af te spreken servicelevels." In deze notitie wordt de scope van het project dus afgebakend.

[6] Syntrophos is een shared service center voor ICT, dat in 2014 is bezocht door het SSC ONS. Hier had Protinus de aanbesteding gewonnen op 27 maart 2014.

De aanbesteding via de broker wordt in deze notitie ter informatie benoemd. Het punt over de aanbesteding door middel van een broker is besproken door de directeuren. In het verslag staat ‘In het voorstel staat dat er aanbesteed gaat worden voor of via een broker. Besproken wordt welke incentive er voor de broker is. Tevens zijn de directeuren bedrijfsvoering van mening dat wanneer het SSC ervoor kiest om structureel te gaan werken met brokers, dit iets is wat los staat van dit voorstel. Het betreft dan een inkoopstrategie, een beleidsbeslissing. Daar moet apart over worden besloten.’

Het secretarissenberaad is -op 2 oktober 2014- akkoord gegaan met het voorstel over DOS: het secretarissenberaad werd gevraagd “Akkoord te gaan met het voorgestelde project, waarbij productie- en VDI-servers zullen worden vervangen, evenals de dataopslag-systemen.”

Op 10 november 2014 vond de voorlopige gunning aan de broker plaats. Het inkoopteam adviseert om de raamovereenkomsten voor beide percelen te gunnen aan Protinus.

3.3 Fase 2 ‘Voorbereiding, aanbesteding en start migratie’

In de tweede fase wordt, na het tekenen van het contract met de leveranciers, binnen het SSC ONS gewerkt aan de voorbereiding van de implementatie van DOS. De leveranciers gaan vanaf dit moment deelnemen in de projectorganisatie.

In deze periode krijgt het project in interne overleggen van het SSC ONS (MT) alsook in het SPO en directeurenoverleg weinig aandacht, met uitzondering van de financiële voortgang en een aankondiging van een budgetoverschrijding. De indruk bestaat dat het project “op rolletjes” loopt.

DOS staat gedurende een lange periode niet op de agenda’s van een van de overleggremia, met uitzondering van de financiële ontwikkelingen die maandelijks in het MT SSC en elk kwartaal in het directeurenoverleg werden besproken. Ook in het MT van het SSC stond het project niet regelmatig op de agenda. Er zijn ook geen (maandelijkse) voortgangsrapportages gemaakt.

Via de broker werd een uitvraag gedaan voor DOS op 9 januari 2015, in de vorm van een minicompetitie. Het team Inkoop van het SSC ONS was hier niet meer bij betrokken, de uitvraag liep via Protinus en de beoordeling gebeurde door het projectteam. In de eisen die in de aanbesteding geformuleerd zijn, is expliciet opgenomen dat ‘de opdrachtgever uitsluitend geïnteresseerd is in oplossingen die zijn gebaseerd op converged of hyperconverged structuren of software defined storage infrastructuur.

In het offerte traject is tweemaal uitstel verleend. Leveranciers kregen het niet voor elkaar om op basis van het uitgevraagde een offerte binnen de gestelde termijn op te leveren. Vervolgens doen 6 leveranciers een aanbieding met een 5-jarig Total Cost of Ownership (TCO), uiteenlopend van 1,5 tot 5,5 miljoen euro. De offertes worden beoordeeld op basis van een lijst van criteria.

Na gesprekken met leveranciers volgt er een definitieve beoordeling, waarin, op basis van de toelichting op de offertes, een definitieve waardering wordt bepaald.

Op basis van deze beoordeling werd TenICT de winnaar. TenICT is één van de Managed Sourcing Partners van Protinus[7].

Op 15 augustus 2015 heeft Protinus de definitieve offerte toegestuurd in het kader van de minicompetitie die heeft plaatsgehad ten behoeve van vernieuwing in het datacenter van het SSC ONS. De offerte beschrijft de levering van de overeengekomen diensten projectmanagement, ontwerp, implementatie, migratie, onderhoud- en support, opleidingen en trainingen. Protinus geeft aan dat uitbreidingen op de aangeboden configuratie qua condities zijn vastgelegd als uitbreidingen ten opzichte van de eerder ingediende initiële offerte. Protinus schrijft in zijn brief het enorm te waarderen dat het SSC ONS vanaf het begin een functionele uitvraag[8] heeft gedaan. “Hierdoor ontstond échte concurrentiestelling en moesten aanbieders écht gaan nadenken over de beste oplossing voor SSC Zwolle.”

Op dit moment is expliciet benoemd dat voor een hyperconverged oplossing is gekozen. In de managementsummary bij het contract staat daarover het volgende: “De aangeboden oplossing is gebaseerd op een Software Defined Storage(SDS) oplossing van Atlantis Computing. Door het toepassen van Atlantis USX wordt een Hyper Converged oplossing gerealiseerd, welke volledig merkonafhankelijk is. De flexibiliteit welke ontstaat bij de inzet van een Software Defined oplossing t.o.v. hardware-based Hyper Converged oplossing is groot. Reeds gedane investeringen in Servers, SANs, NAS, DAS en Cloud Storage kunnen eenvoudig worden geconsolideerd in een robuuste Enterprise oplossing met ongekend hoge performance en betrouwbaarheid.” Hier staat dat gekozen is voor optie 2 / 4 uit de businesscase van 4 maart 2014, een “hyperconverged en software defined oplossing, en niet voor de -ook door TenICT in 2014- geadviseerde en door de directeuren gekozen optie 1 “traditioneel”.

De hoofdaannemer voor het DOS project is Protinus. Dit staat als volgt in het contract: “Deze offerte is tot stand gekomen in samenspraak tussen Protinus IT en onze onderaannemer TenICT. TenICT zal in dit traject en in opdracht van Protinus IT alle werkzaamheden uitvoeren, waarbij Protinus IT als hoofdaannemer en verantwoordelijke partij naar SSC Zwolle zal fungeren, volledig onder voorwaarden en op basis van de 'Raamovereenkomst ROVK -Logistieke Diensten Perceel 2' (ROVK - Log. Diensten - P2 - 20140818_SSC_Zwolle). Alle hiermee mogelijk conflicterende teksten die in de aanbieding met nummer SL-15117-11 van onze onderaannemer staan worden hiermee zulks automatisch overruled”.

Het hardware deel van de Converged Infrastructuur oplossing wordt door Huawei geleverd, het software deel door Atlantis. Het contract is ondertekend door de plaatsvervangend eenheidsmanager SSC ONS, de manager ICT SSC ONS en de gemeentesecretaris van Zwolle.

Met het tekenen van het contract gaat een nieuwe fase van het project in, die ook leidt tot een nieuwe samenstelling van het projectteam. TenICT neemt vanaf dit moment deel in het projectteam. Ook Protinus of TenICT hebben naar eigen zeggen als leverancier zitting gehad in de stuurgroep, maar daar is geen documentatie over aangetroffen.

[7] Als Managed Sourcing Partner wordt TenICT door Protinus periodiek getoetst op kwaliteit, processen en financiële gezondheid.

[8] In de visie van Lysias was geen sprake van een functionele uitvraag, zie paragraaf 3.4 van deze rapportage.

Er is in de stukken geen nieuwe gewijzigde businesscase aangetroffen (na die van oktober 2014, waarin de oplossing niet is beschreven), naar aanleiding van de keuze voor een hyperconverged oplossing, en die is ook niet in één van de overleggremia besproken. Het lijkt erop dat deze herziene businesscase niet is gemaakt.

Op 18 augustus 2015 komt in het MT SSC aan bod, door middel van een bespreeknotitie voor het directeurenoverleg, dat er een budgetoverschrijding is van €190.000 op het DOStraject. Deze notitie wordt op 24 augustus 2015 in het directeurenoverleg besproken. Er wordt een korte schriftelijke update van de stand van zaken gegeven, die als inleiding geldt voor een aankondiging van de kostenoverschrijding. Hiertoe worden vier ontwikkelingen geschetst die hier een relatie mee hebben (twee kostenverhogend en twee kostenverlagend).

a) Een fors hogere dollarkoers van de afgelopen maanden ten opzichte van het moment van het opstellen van het budget
b) Een langere doorlooptijd als gevolg van de complexe materie van het project
c) Aanvullende inkoopvoordelen door geconsolideerde hardware en configuratie.
d) Meer standaardisatie en upgrade 'core switches[9]'.

Opvallend is, dat hier voor het eerst wordt gesteld dat het om een complex project gaat. Er wordt daarbij ook een aantal risico's benoemd die op termijn mogelijk weer voor een overschrijding van kosten kunnen zorgen, te weten een verder dalende eurokoers en een langere doorlooptijd voor de migratie.

Op 26 augustus 2015 werd de opdracht tot levering van DOS geplaatst.

Het is belangrijk hier te signaleren dat het project besproken had moeten worden in het directeurenoverleg, toen door het SSC ONS is besloten om de testomgeving niet aan te schaffen. Het schrappen van de testomgeving is een majeure verandering in het project. Die had moeten leiden tot een opnieuw herziene businesscase, met een herzien risicoprofiel. In het PVE is namelijk gevraagd een Testomgeving mee te offeren[10]. Er zijn 3 opties uitgevraagd: een van 20%, een van 40% en een van 60% van de grootte van de productieomgeving. De testomgeving moest gescheiden zijn van de productieomgeving. Voor iedere partner (ONS) moest een testomgeving worden opgeleverd[11]. In het plan van aanpak staat dat de testomgeving wordt geleverd. Er staat als projectdoel omschreven: "De levering van de ICT componenten ten behoeve van Testomgevingen…..".

Het hebben van een testomgeving is van belang, omdat in deze omgeving de totale configuratie getest kan worden. Ook latere aanpassingen horen altijd eerst getest te worden in een testomgeving alvorens ze naar de omgeving te brengen waar mensen in werken. Gebeurt dit niet, dan is de kans op schade in de bedrijfsvoering of in dienstverlening gro(o)t(er).

[9] Core switches zijn de belangrijkste data schakelpunten in een ICT netwerk

[10] In de businesscase van augustus 2014 was daarover het volgende opgenomen: Servers ten behoeve van de test- en acceptatie omgevingen: "De servers die nodig zijn voor het opzetten van een test- en acceptatie omgeving, zullen niet *aangeschaft* (cursivering Lysias) worden binnen dit project. Het uitgangspunt is dat hiervoor hardware hergebruikt wordt welke nog niet volledig is afgeschreven." Dat is ook gebeurd, maar alleen voor het functionele testen van applicaties. Het testen of het technisch werkt kan niet, gezien de afwijkende apparatuur in de testomgeving.

[11] Voor welke variant is gekozen, is overigens niet duidelijk geworden uit de documentatie.

Het is niet duidelijk geworden wanneer precies is besloten de testomgeving te schrappen, noch wie daarover heeft besloten. Een herziene businesscase is niet aangetroffen en er is ook geen besluit genomen in het directeurenoverleg dan wel secretarissenoverleg[12]. In gesprekken is aangegeven dat dit is gebeurd vanuit kostenoverwegingen. Er is echter geen opdracht gegeven door het directeurenoverleg om kosten te besparen in het project.

Op 16 november 2015, dat wil zeggen ruim een jaar nadat dit in relatie tot het project DOS aan de orde is geweest in het directeurenoverleg, is een notitie over de brokerconstructie ter kennisname voorgelegd aan het directeurenoverleg. Door middel van deze notitie wordt het werken met de brokerconstructie vastgesteld en is ook de werkwijze in het DOS-project toegelicht: 'In het geval van de grote investering door ICT in netwerken, servers en opslag heeft de broker van 5 leveranciers offertes overlegd aan het SSC. Deze zijn (na toelichting door de leveranciers) vergeleken met het Programma van Eisen dat vooraf door SSC/ICT was opgesteld. Op grond hiervan zijn keuzes gemaakt en wordt op dit moment een Proof of Concept uitgevoerd alvorens definitief contracten te tekenen'.

In dit directeurenoverleg komt ook de rolverdeling tussen demandmanagers en directeuren ter sprake, naar aanleiding van een discussie over standaardisering op ICT gebied. Het verslag vermeldt het volgende: "de demandmanagers hebben behoefte aan besluiten over prioritering vanuit de directeuren bedrijfsvoering, terwijl de directeuren bedrijfsvoering hierover graag voorstellen zien vanuit de demandmanagers als inhoudelijk deskundige. Afgesproken wordt dat de demandmanagers zorgen voor inhoudelijke voorstellen waarop de directeuren bedrijfsvoering kunnen besluiten en prioriteiten vast kunnen stellen." Hieruit wordt duidelijk dat de sturing op het SSC ONS nog verder moet worden ingeregeld.

Op 15 december 2015 is een 'geleidedocument' over de voortgang van DOS besproken in het SPO. Op dat moment was de Back-up omgeving gereed en het migratieplan op hooflijnen af. Dit document is niet besproken in het directeurenoverleg. Er is in het SPO besproken dat de implementatie van soft/hardware af is en dat migraties worden voorbereid. Er is ook benoemd dat het project gedurende de proefmigraties tegen een aantal technische issues aanloopt, die in de Proof of Concept niet geconstateerd zijn. [..]. Het SPO is van mening dat het belangrijk is de zogenaamde Root Cause van deze problemen te achterhalen en de oplossing daarvoor te implementeren vóór migraties worden uitgevoerd. Het verslag van het SPO vermeldt: "Wanneer we deze weg niet volgen, kan het project namelijk niet garanderen dat we de klanten de performance kunnen geven die we hebben beloofd. In de migratie lopen we daarom achter op schema."

In het MT SSC lagen op 2 februari 2016 (jaarrekening 2015) en op 1 maart 2016 (concept bedrijfsplan) stukken voor waarin duidelijk wordt hoe belangrijk DOS is voor de afdeling ICT: het staat vermeld bij belangrijke gebeurtenissen in 2016 en er staat 'Voor ICT zal 2016 in het teken staan van DOS'.

In het directeurenoverleg van 8 februari 2016 is, in de rondvraag, door de eenheidsmanager SSC ONS aangegeven dat DOS volgens planning al afgerond zou zijn, maar dat dit door een onverklaarbaar probleem tijdens de migratie mislukt is.

[12] Omdat verslagen van de stuurgroep ontbreken (mogelijk bestond de stuurgroep op dit moment niet), is niet duidelijk of daar wel een besluit is genomen.

“Over 2 weken is een 'hotfix[13]' gepland en vanaf 20 februari 2016 gaat de migratie door.” In een weekend van februari vond vervolgens de migratie van Kampen plaats.

3.4 Fase 3 ‘Incidenten en performanceproblemen’

Met Pasen 2016 is er een grote verstoring door de implementatie van DOS. Vanaf dit incident wordt het project gekenmerkt door veel problemen. In deze fase wordt de sturing op het project, door het optreden van de directeuren en ook door de komst van -interim-ICT-managers, veel strakker ingeregeld.

Deze fase staat in het teken van het oplossen van problemen, terwijl tegelijkertijd geïnvesteerd moet worden in de ontwikkeling van de afdeling ICT van het SSC ONS.

Met Pasen 2016 (25 tot en met 28 maart) is er een grote verstoring, die ertoe leidt dat met name Kampen alleen met groter hinder kan werken. Na migratie van applicaties naar de nieuwe DOS-omgeving, was sprake van uitval van de gehele DOS-omgeving in Kampen. Het incident werd veroorzaakt door het op een onjuiste manier bijplaatsen van geheugen op servers. Deze uitval bleek moeilijk ongedaan gemaakt te kunnen worden. De belangrijkste verstoringen zijn na een week opgelost.

Per 24 april 2016 is een interimmanager ICT aangenomen, in verband met ziekte van de ICT-manager, als tijdelijke overbrugging tot de komst van een andere interim manager. De interim manager constateerde onder andere dat er geen stuurgroep meer is voor het DOS-project en heeft deze opnieuw ingesteld.

Op 9 mei 2016 worden in het directeurenoverleg de vervolgacties van de DOS verstoring besproken. De interim ICT manager licht toe wat opvalt: er is geen concrete planning en er zijn hardnekkige problemen. Hij verwacht dat het gevraagde investeringsbudget hoger zal uitvallen. Tegelijkertijd is de afdeling ICT bezig met een ICT-verbeterplan dat ook aan bod komt in het directeurenoverleg van 9 mei. Het directeurenoverleg zou graag zien dat er een link gelegd wordt met de DOS problematiek in het verbeterplan. Het wil de opdracht verbreden om ‘het probleem bij de wortel’ aan te kunnen pakken.

In juni start, zoals gepland, de volgende interimmanager ICT bij het SSC ONS. De directeuren willen hem ontmoeten om zekerheid te krijgen dat hij ‘alles boven tafel krijgt’ en om te weten of hij de afdeling kan managen en tegelijk onderzoek kan doen, dat onder andere inzoomt op of ‘ONS de juiste mensen met de juiste skills aan boord heeft’. Vanaf de komst van de interimmanagers ICT, is de ICT-manager veel zichtbaarder voor de directeuren. De aard van de informatie over het project verandert: er wordt ook technisch inhoudelijke informatie gegeven.

Vanaf mei 2016 is door alle betrokkenen hard gewerkt om verbeteringen in de projectbeheersing door te voeren. Zo zijn er invoeringsdraaiboeken gemaakt voor het implementeren van veranderingen en is het escalatiedraaiboek verbeterd. Er is een scherp changeproces gemaakt om veranderingen in DOS door te voeren.

In het secretarissenoverleg van 3 juni 2016 worden de problemen met DOS besproken (middels een notitie) evenals de genomen acties.

[13] Een hotfix is een software pakketje dat een fout in bestaande software moet verhelpen.

In de zomer van 2016 deden zich regelmatig performanceproblemen voor: de geplande migratie van Overijssel wordt naar voren gehaald omdat er netwerkproblemen zijn in Overijssel. Ook werden er performanceproblemen geconstateerd met VDI.

De voortgang van het project DOS wordt nu gemonitord over twee sporen: migratie en beheer. Migratie staat voorlopig in de ijskast, totdat een Root Cause Analysis is afgerond. Ook wordt afgesproken dat er een projectleider moet komen voor beheer.

Vanaf september 2016 is er in verschillende gremia ruime aandacht voor de DOS-problematiek. In september starten ook de wekelijkse crisisoverleggen van de directeuren bedrijfsvoering, die geheel gericht zijn op DOS problematiek. Op verzoek van de directeuren ontvangen zij vanaf dat moment een dagelijkse update over het project en eventuele problemen die zich hebben voorgedaan. Er wordt volgens een vast stramien besproken hoe het gaat met het project.

De eenheidsmanager vraagt op 12 september 2016 akkoord aan de directeuren voor: (1) reguliere uitbreiding opslagcapaciteit DOS, (2) aanschaf test- en trainingsomgeving DOS, (3) verlengen inzet externe deskundigen DOS. Dit leidt tot een verzoek voor additioneel budget. Verder wordt besproken dat het verbeterplan ICT vertraagd is door DOS. Onder andere de governance is nog niet besproken met het SPO. Op 19 september geven de directeuren hun akkoord op het additioneel budget.

Op 22 september 2016 wordt in het crisisoverleg de opgeleverde Root Cause Analysis (RCA) besproken. Door de uitgevoerde Root Cause Analysis wordt duidelijk dat de primaire oorzaak van de ontstane problemen ligt in een sizing fout[14], gemaakt door Atlantis. Atlantis werkt inmiddels dedicated mee aan het oplossen van de problemen. TenICT en Atlantis erkennen fouten en stellen oplossingen voor, namelijk starten met en testen van de SSD oplossing[15]. Er wordt naar gestreefd dat de performance problemen voor gebruikers opgelost moeten zijn in oktober. De directeuren vinden dat beslissingen met impact op de beveiliging voorgelegd moeten worden.

In het crisisoverleg op 3 oktober 2016 komt aan de orde dat TenICT tijdelijk het probleem moet oplossen en beheer overnemen omdat eigen mensen van het SSC ONS vermoeid zijn en zwaar belast: hetzelfde team is nu verantwoordelijk voor probleemoplossingen DOS, beheer DOS, project DOS en activiteiten buiten DOS. De inzet van extra capaciteit vanaf mei heeft onvoldoende geholpen omdat dagelijkse incidenten alle capaciteit “opvreten”. Ook is er een gebrek aan kennis/capaciteit. Er wordt gemeld dat dit ook mede een oorzaak kan zijn van een te optimistische kijk op het project. De directeuren erkennen de problemen en geven aan dat over nieuwe investeringen moet worden besloten op het niveau van de secretarissen. Alvorens er geïnvesteerd wordt, eisen de directeuren dat er een onafhankelijke architectuurtoets (second opinion) plaatsvindt. De directeuren besluiten tot een freeze op projecten en changes totdat netwerkproblemen en problemen met backups opgelost zijn. Uitzonderingen zijn wijzigingen ten behoeve van DOS.

[14] Sizing is de dimensionering van een systemen. Deze gebeurt op basis van algoritmes. Een onjuiste dimensionering kan tot te grote investeringen (over dimensionering) of traagheid van systemen (onder dimensionering).

[15] Bij de SSD oplossing wordt geheugen vervangen door geheugen op chips. (een bijvoorbeeld is de geheugenkaartje in je camera). Voordeel van een SSD geheugen is dat het sneller is.

Het is inmiddels overduidelijk dat er geen sprake is van een stabiel project: er is regelmatig een budgetverhoging en ook regelmatig een toevoeging van hard- en software, bijvoorbeeld de testomgeving, beheerderssoftware, ketensoftware en geheugen.

Op 12 oktober 2016 is er een extra ingepland secretarissenberaad, dat bijna volledig gewijd is aan DOS. De stand van zaken wordt besproken, er wordt ingegaan op wat het afgelopen jaar gebeurd is, welke problemen er zijn en welke oplossingen hiervoor worden aangedragen, welke planning er is, welke beheersmaatregelen zijn genomen en wat de kosten zijn. De Root Cause Analysis van Atlantis wordt besproken en er wordt afgesproken dat hier een second opinion op wordt gevraagd.

Het blijkt ingewikkeld om een partij te vinden die de gevraagde second opinion op toekomstvastheid kan uitvoeren. Uiteindelijk wordt deze uitgevoerd door Gartner.

In het najaar van 2016 heeft de interim-manager ICT een analyse gemaakt van de aanwezige personele kwaliteit en capaciteit op de ICT-afdeling van het SSC ONS, in het licht van de nieuwe (technische) omgeving. De conclusie daarvan was dat de benodigde competenties om het takenpakket op voldoende niveau uit te voeren, niet voldoende aanwezig waren. Er zal stevig geïnvesteerd moeten worden in het versterken van interne deskundigheid en het vinden van aanvullende deskundigheid, is de aanbeveling. Deze aanbeveling is opgepakt en heeft in 2017 o.a. geresulteerd in het maken van een strategische personeelsplanning.

Op 8 november 2016 is in het directeurenoverleg een aantal scenario's besproken om de DOS omgeving weer stabiel te krijgen. Er worden hiertoe een aantal uitgangspunten geformuleerd waaronder: de afronding van het project (migratie) in Q2 2017 en dan ook einde contract externen. Deze uitgangspunten worden met een financieel plaatje verwerkt in scenario's en via het SPO voorgelegd aan de directeuren. De resterende migraties voor DOS worden verwerkt in een projectplan en via het SPO voorgelegd aan de directeuren op 5 december 2016.

Op 5 december 2016 was er weer een grote verstoring. Vooral in Kampen hadden de problemen grote gevolgen voor medewerkers en burgers. De problemen werden veroorzaakt doordat netwerkaanpassingen direct in de productieomgeving uitgevoerd moesten worden, ondanks dat bekend was dat dit een risico vormde. Dit was echter de enige optie, omdat er geen testomgeving was en het installeren van een extra DOS geen mogelijkheid was, vanwege lange doorlooptijden. De directeuren hebben grote zorgen over de instabiele situatie.

Vanaf december 2016 wordt het crisisoverleg stopgezet, en wordt weer overgegaan tot de reguliere overlegstructuur. Mocht het nodig zijn, dan intensiveren de directeuren hun overleg weer.

Op 20 december 2016 licht Gartner in een overleg met directeuren en demandmanagers zijn onderzoek toe. Volgens Gartner zal het eerder voorgestelde plan van Atlantis niet werken. De technische oorzaken in de RCA kloppen, maar er spelen andere factoren. Gartner heeft met name grote zorgen over het feit dat er geen testomgeving is. De testomgeving die er is, is alleen bruikbaar voor testen van nieuwe releases, niet voor het hele systeem.

Een testomgeving zal maanden vertraging opleveren, maar wordt door de directeuren wel nodig geacht, op advies van Gartner. De manager ICT krijgt de opdracht om een reparatiestrategie op te zetten.

Half december 2016 valt de eenheidsmanager SSC ONS uit door ziekte.

3.5 Fase 4 'Naar rustiger vaarwater'

Deze laatste fase, vanaf januari 2017, is te typeren door een verbetering in performance. Er doen zich veel minder incidenten voor. Er wordt op alle fronten hard gewerkt om de implementatie van DOS af te ronden en de overdracht aan de beheerorganisatie te realiseren. Ook worden stappen gezet om de sturing op het project en op het SSC ONS verder te versterken, zodat de directeuren bedrijfsvoering "er minder bovenop hoeven te zitten."

Ook deze fase kent nog wel hobbels. De interimmanager ICT vertrekt tussentijds. Er ontstaan weer problemen die ertoe leiden dat de planning telkenmale niet wordt gerealiseerd.

In 2017 wordt een start gemaakt met het opleiden van de interne beheerders. Die zijn noodzakelijk, omdat zij een nieuw systeem in beheer moeten nemen. De vraag naar interne capaciteit wordt ingepland.

In het directeurenoverleg van 19 januari 2017 wordt afgesproken dat het advies van Gartner wordt opgenomen in de reparatieslag op het DOS project.

In de stuurgroep van 8 februari 2017 komt tijdens de rondvraag ter tafel dat Protinus betrokken zou moeten worden bij de stuurgroep als formele opdrachtnemer, dat is tot dusverre niet het geval geweest.

Op 6 maart 2017 vertrekt de interim manager ICT, naar aanleiding van verdachtmakingen over de aanbesteding van DOS, de selectie van de interim manager en de selectie van onderaannemers bij herstelacties en inhuur buiten Protinus om. Deze verdachtmakingen zijn geuit door de OR van Zwolle[16].

In het MT SSC van 14 maart 2017 wordt besloten om het contract met Protinus (voor perceel 1) te verlengen.

Half april wordt duidelijk dat de einddatum voor het in beheer nemen van de DOS omgeving verschuift, van eind mei naar eind juni. In het directeurenoverleg van 16 april wordt de voortgang van DOS besproken. De toelichting roept bij de directeuren vragen op over de planning en scope van de oplossingen voor DOS. De directeuren willen dat de demandmanagers plaatsnemen in de stuurgroep.

Begin mei start een volgende interimmanager ICT van het SSC ONS. Hij is voor het eerst aanwezig bij het directeurenoverleg van 10 mei 2017.

---

[16] Uit intern onderzoek in opdracht van de directeuren bedrijfsvoering, onder leiding van de concerncontroller van Overijssel, zijn geen onrechtmatigheden gebleken in de aanbesteding van DOS, in de selectie van de interim manager, bij de selectie van onderaannemers bij herstelacties, bij inhuur buiten Protinus om.

In dat overleg wordt duidelijk dat de planning niet haalbaar is, want “(1) “go” ombouw architectuur was later, (2) technisch probleem, (3) inrichting architectuur was complexer dan verwacht, (4) vakantieperiode dus minder resources.” De directeuren stemmen niet in met het voorgelegde voorstel: ze vinden dat deze notitie eerst in het SPO voor had moeten liggen[17]. Zij vinden de notitie te technisch en er moeten weer extra investeringen worden gedaan, de directeuren kunnen dat niet rijmen met het advies van Gartner waarin gezegd werd dat er niet verder geïnvesteerd zou moeten worden. De vraag is ook of het beheer ondertussen goed geregeld is. De directeuren willen een advies van het SPO over de noodzaak van de gevraagde investeringen. De directeuren hebben nog steeds het gevoel dat DOS niet in control is en vragen om een geactualiseerd projectplan waarin ook governance een plek heeft. Ook wordt een voorstel besproken voor een nieuwe samenstelling van de stuurgroep, minder gericht op ICT en met vertegenwoordiging van de drie partners.

In het directeurenoverleg van 17 mei 2017 blijft een geactualiseerd projectplan met scope, deliverables en governance op de actielijst staan.

Op 20 juni 2017[18] is een geactualiseerd PID besproken in het directeurenoverleg, waaruit blijkt dat de genomen beheersmaatregelen hun vruchten afwerpen. De nieuwe deadline voor het project eind oktober 2017.

3.6 Financiën

Uit de documenten blijkt dat op een aantal momenten in het project besluiten zijn gevraagd en genomen over extra investeringen en verhoging van de projectkosten. In die gevallen heeft geen complete herziene begroting voorgelegen. Onderstaand is een overzicht opgenomen van de kostenraming. In de tekst is weergegeven welke aanvullende besluiten in het directeurenoverleg zijn genomen.

Voorstel	**Besluit**	**Totaal DOS (€)**
1. Initieel gevraagd budget	okt-14	2.825.000
2. Koersverschillen	aug-15	125.000
3. VMware	dec-15	40.000
4. herallocatie	feb-16	67.000
5. Paasweekend	mei-16	565.000
6. onvoorw + voorw	sep-16	551.000
7. Oplossing 2016	okt-16	320.000
Corr. Voorw		-100.000
8. 2017	jan-17	758.000
9. Uitlopen project	jun-17	226.000
Totaal kosten		***5.377.000***

Deze gegevens komen uit de financiële administratie en sluiten aan op de teruggevonden besluiten.

[17] Het was overigens vooraf bekend dat dit niet haalbaar zou zijn, maar omwille van de doorlooptijd is besloten om de notitie alvast voor te leggen.

[18] Deze datum valt buiten het onderzoek.

Er is een maandelijkse rapportage uit het financieel systeem voor het MT SSC en per kwartaal een rapportage aan het directeurenoverleg. Ook zijn er incidenteel financiële rapportages in de hoofdpunten rapportage aangetroffen.

In de eerste businesscase van maart 2014 werden de projectkosten als volgt geraamd:
- Aanbesteding € 152.800,-
- Projectkosten € 458.600,-
- Kosten voor hyperconverged oplossing minimaal € 2.540.000 en maximaal € 3.150.000[19]. Hierbij zou een 20% kostenbesparing op 'beheer Opex' gerealiseerd worden[20].

1. In oktober 2014 heeft het directeurenoverleg, tegelijkertijd met de besluitvorming over de herziene businesscase, besloten over het budget voor het project DOS.

2. De directeuren zijn op 24 augustus 2015 akkoord gegaan met een gevraagd aanvullend budget vanwege koersverschillen in de dollarkoers. Dit was in het PID al benoemd als risico.

3. Op 8 december 2015 is in het directeurenoverleg aan de orde geweest dat een kostenoverschrijding van € 40.000 geconstateerd is op het project DOS, vanwege de licentiestructuur van VMware. Dit bedrag is gedekt uit de reserve bedrijfsvoering van het SSC.

5. In het budgetoverzicht staat een totaal van €565.000,-. Hieronder valt extra inzet TenICT (€225.000,-), onderhoud oude infrastructuur (€110.000,-), projectleiding (€45.000), versterking regulier beheer (€35.000,-), kosten extern onderzoek €50.000,- en testomgeving & extra servers (€100.000,-). Voor €245.000,- is dekking gevonden binnen het SSC ONS. De directeuren bedrijfsvoering gaan op 9 mei 2016 akkoord met het beschikbaar stellen van extra budget van €220.000 en met extra investeringsbudget van €100.000 voor testomgeving en beheersoftware. De secretarissen stellen op 3 juni 2016 het extra projectbudget (€220.000) en investeringsbudget (€100.000) vast.

6. In de financiële rapportage die op 5 juli 2016 is besproken in het SPO, staat dat DOS 1 maand uitloopt en dat er extra uitloop/kosten voor de provincie verwacht worden. Daarnaast zijn er diverse financiële claims voor het reddingsplan en tekorten DOS. In de financiële rapportage Q3 voor het directeurenoverleg op 9 september 2016 is het projectbudget DOS/DCN verhoogd met €551.000. Op dat moment is nog niet duidelijk of er extra investeringsbudget moet komen.

7. In het secretarissenoverleg op 12 oktober 2016 eisen de secretarissen dat de consequenties van de veranderingen in het project op het budget inzichtelijk worden gemaakt. De vergadering gaat akkoord met de voorgenomen besluiten:
    1. Het overschot op de projecten PSA (€ 160K) en Inkoop (€ 20K) over te hevelen naar het projectbudget DOS.

[19] Voor deze variant is destijds niet gekozen, maar de kosten van deze variant waren wel uitgewerkt in de businesscase, om een goede afweging te kunnen maken. Vanwege de vergelijkbaarheid hebben we deze kosten hier vermeld.
[20] De kosten voor "traditioneel" wijken in de businesscase niet heel veel af, maar kennen een grotere bandbreedte, van €2.000.000,- tot €4.000.000,-.

2. De post onvoorzien (€100K, voorwaardelijk besloten in overleg directeurenoverleg op 9 september) in te zetten voor de dekking van het tekort van € 320K.
3. De inzet van externen (€ 40K) als verzekeringspremie voor het geval internen uitvallen c.q. om extra changecapaciteit te hebben.
4. Dekking van de € 40K verzekeringspremie indien mogelijk te vinden binnen de begroting van ONS en een definitief besluit hierop te nemen bij het vaststellen van de jaarrekening ONS 2016.

In de door het secretarissenberaad in datzelfde overleg vastgestelde begroting 2017 van het SSC staat dat 'Externe ICT kosten dalen met € 80K, door o.a. daling van de kosten door een besparing op exploitatielasten DOS/DCN (-€ 147K)'. Ter bespreking ligt ook een investeringsbegroting voor 2017 voor. Het is nog onduidelijk wat de kosten voor DOS zullen zijn (vraagteken in de begroting).

8. In het secretarissenoverleg op 12 december 2016 wordt besloten dat de directeuren bedrijfsvoering mandaat krijgen om te besluiten over:
   1. Al dan niet implementeren voorgestelde DOS-oplossing na rapportage Gartner
   2. Besluitvorming over aanvulling DOS projectbudget 2017 met € 515K personeel en € 246K apparatuur.

   Er wordt op 19 januari 2017 inderdaad een aanvullende investering in DOS gevraagd. Deze wordt gerechtvaardigd geacht omdat daarmee de problemen die door Gartner zijn geconstateerd, worden opgelost. De directeuren gaan akkoord met het beschikbaar stellen van extra budget.

9. In 2017 bleek vervolgens nog extra budget nodig voor uitloop van het project (€226.000,-).

3.7 IJkmomenten

In het project heeft zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan, die te typeren zijn als ijkmomenten: ontwikkelingen die ertoe hebben geleid dat het project zich op een andere manier heeft ontwikkeld. We noemen de volgende:

- Keuze voor een hyperconverged oplossing, zonder dat daar formeel een besluit over is genomen en in tegenspraak met het feit dat deze oplossing op een eerder moment expliciet is afgewezen. Dit heeft geleid tot een ander risicoprofiel, waarmee in de sturing op het project logischerwijze geen rekening is gehouden
- Het kiezen voor turnkey aanbesteding via een broker. Het was de bedoeling om daarmee zelf meer te kunnen sturen op de inhoud van de aangeboden oplossing, maar de facto heeft het geleid tot een hybride aansturing van het project, waarbij de rollen van opdrachtgever (SSC ONS), opdrachtnemer (Protinus) en onderaannemer niet goed zijn vastgelegd. Ook kon het SSC ONS niet goed sturen op het samenspel tussen de drie leveranciers.
- Het besluit om in februari 2016 over te gaan tot migratie, zonder dat daar een formeel besluit over was genomen. Dit zien wij als ijkmoment omdat hier aan het licht komt dat de projectstructuur en het projectmanagement niet op orde zijn.
- De intensievere sturing vanaf juni 2016, door de komst van een interimmanager ICT en een veel steviger betrokkenheid van de directeuren bedrijfsvoering.

Vanaf dit moment is niet alleen geprobeerd om het project te managen en problemen in het project op te lossen, maar ook om de voorwaarden te creëren voor goede projectsturing en projectmanagement en de verbinding te maken met de ontwikkeling van het SSC ONS.

- De opdracht van de directeuren bedrijfsvoering om Gartner een second opinion te laten uitvoeren op de Root Cause Analysis door Atlantis; hiermee wordt door de directeuren voor de eerste maal een vorm van externe review geïntroduceerd.
- Tot slot een serie momenten begin 2017 dat steeds weer verder uitstel nodig blijkt, ook door het tussentijds vertrek van de (interim)manager ICT. Het project was toen nog niet stabiel en in control en de beheerorganisatie van het SSC ONS was op dat moment nog niet klaar om DOS in beheer te nemen.

4 Analyse

4.1 Typering project, projectorganisatie, -sturing en -management

4.1.1 Doel van het project

Het blijkt dat er in het project verschillende doelstellingen zijn gehanteerd. De redenen voor het project die naar voren komen uit de interviews en de beschikbare documentatie[21], zijn de volgende:

- vervanging hardware van 3 organisaties vanwege einde technische levensduur/ economische afschrijving;
- er is een toekomstbestendig en betrouwbaar systeem nodig;
- standaardisatie van hard- en software;
- realisatie van een efficiencyslag door te gaan werken met één dataopslag en server systeem; het project is nodig om de doelstellingen van het SSC te kunnen realiseren.

Het valt op dat de doelstellingen niet SMART zijn, het zijn eerder richtinggevende uitspraken. Wij hebben niet kunnen vaststellen of en door wie de doelstellingen zijn vastgesteld.

Er bestaan uiteenlopende beelden over het belang van de verschillende doelstellingen: ligt de nadruk ook op efficiency binnen het project of gaat het om het realiseren van efficiency door het project? Het lijkt erop dat de doelstellingen van het SSC (soms) zijn vertaald of doorgezet naar het DOS project. En het is niet duidelijk wat standaardisatie van de data storage en servers vraagt aan standaardisatie bij de partners. Daar zijn geen afspraken over gemaakt.

We constateren dat in het project een verschuiving van doelstellingen is opgetreden, waarvan de belangrijkste is om te streven naar een state-of-the-art oplossing. Er zijn betrokkenen die menen dat innovatie ook een doelstelling is -alhoewel dat nergens expliciet is benoemd- omdat technologische innovatie het SSC ONS een aantrekkelijker partij zou maken voor uitbesteding van diensten door andere overheidspartijen. En dat was in de beginfase van het SSC ONS nadrukkelijk de bedoeling.

Van belang om te signaleren, is dat er verschillende beelden zijn bij de doelstelling om een efficiencyslag te realiseren. De directeuren zijn van mening dat deze efficiencyslag pas op termijn gerealiseerd kon worden - namelijk door de gezamenlijke data opslag en servers te realiseren - en niet bij de start als taakstelling is meegegeven. Betrokkenen binnen SSC hebben wel ervaren dat een bezuiniging gerealiseerd moest worden binnen het project. Alhoewel wij in de verslagen van het directeurenoverleg inderdaad niet terug hebben gevonden dat er binnen het project bezuinigd moest worden, ging het in het directeurenoverleg wel vaak over de kosten van het SSC en de verdeelsleutel. Ook was er bij de start van het SSC een financiële taakstelling meegegeven. Het is dus niet verwonderlijk dat de eenheidsmanager SSC druk op de financiën ervoer. Wij vinden dit belangrijke context van het project, die mede kan verklaren waarom veel aandacht naar de financiële kant is gegaan en het directeurenoverleg ook vooral hierover geïnformeerd is.

[21] In startdocument (maart 2014) en PID (zomer 2014) zijn ook licht verschillende doelstellingen benoemd.

Wij hebben niet kunnen achterhalen dat expliciet is gestuurd op het behalen van de project doelstellingen. Er is gestuurd op het behalen van de doelstellingen door te sturen op de voortgang en de financiën van het project. Omdat de doelen van het project niet scherp en eenduidig waren gedefinieerd, draagt sturen op de voortgang niet -voldoende- bij aan beheersing van het project.

4.1.2 Karakteristiek van het project

Uit interviews is gebleken dat er verschillende beelden leven over de complexiteit van het project DOS. Een aantal betrokkenen heeft de indruk dat het -als gekozen zou zijn voor een traditionele oplossing- een relatief eenvoudig technisch project zou zijn geweest. Zo is het ook gepresenteerd.

Onze opvatting is dat er de facto -ongeacht de gekozen oplossing- sprake was van een project dat destijds voor het SSC ONS niet eenvoudig was. Er was sprake van drie oude omgevingen, die werden vervangen door een gezamenlijke nieuwe. Een overgang naar een nieuwe en gezamenlijke infrastructuur voor drie organisaties die nog niet lang samenwerken, als startpunt voor verdere standaardisatie, kent per definitie een zekere mate van complexiteit. Wij hebben daarvoor een aantal argumenten, die ieder voor zich niet voldoende zijn om te spreken over een complex project, maar in gezamenlijkheid wel degelijk.

Ten eerste is sprake van een project met een -voor het SSC ONS- grote omvang, met geschatte initiële projectkosten van ruim €500.000,- en een investering van meer dan €2.000.000,-. Ten tweede was er, door het ontbreken van standaardisatie, een stevige rol weggelegd voor partners in het bepalen wat “de standaard” was terwijl de gezamenlijke sturing, bijvoorbeeld door het SPO, nog niet optimaal was ingeregeld. Ten derde moet je in het project vaststellen dat de nieuwe omgeving aan de eisen van de drie organisaties kan voldoen, alle applicaties moeten bijvoorbeeld ook in de nieuwe situatie goed functioneren[22]. Bovendien was de laag erboven niet gestandaardiseerd (Citrix en VDI). Ten vierde is sprake van verschillende leveranciers die moeten gaan samenwerken en waartussen moet worden afgestemd. Ten vijfde moeten beheerders worden opgeleid en begeleid om te gaan werken met een voor hen nog onbekende, grotere en afwijkende infrastructuur die andere eisen stelt aan het beheer. Tot slot waren SSC ONS en de moederorganisaties nog niet gewend in deze setting te opereren.

Er is in onze visie dus geen sprake van een eenvoudig project - ook als was gekozen voor een traditionele oplossing- vanwege bovengenoemde combinatie van factoren, een complexiteit die nog sterk is vergroot door de gekozen oplossing en de wijze van aanbesteding.

4.1.3 Context van het project

Het SSC is als volgt ingericht: een eenheidsmanager stuurt drie afdelingen aan: PSA, Inkoop en ICT. ICT wordt aangestuurd door de ICT-manager en bestaat uit Midoffice, Backoffice Infra, Backoffice Applicaties, Projectmanagement. Het DOS-project was als verantwoordelijkheid belegd bij het team Back Office Infra, de uitvoering was bemenst via (de pool) Projectmanagement.

[22] Bijkomende ingewikkeldheid is dat de documentatie van de te migreren applicaties niet op orde is en de kennis vooral “in de hoofden van medewerkers zit”, aldus stand van zaken document dat op 4 september 2016 is besproken in het SPO.

Het SSC was operationeel sinds 2013. Per 1 juli 2014 was de formele overgang van medewerkers uit Kampen en Overijssel een feit.

Tijdens de initiatiefase van het project was sprake van een externe kwartiermaker voor het SSC, en per 1 juli 2014 kwam de huidige eenheidsmanager in dienst. Er was dus beslist sprake van een jonge organisatie bij de start van het project. Uiteraard wel een organisatie waar mensen werken die in de moederorganisaties werkzaam waren geweest, maar voor wie geen beoordeling was gemaakt of zij voldoende competenties hadden om in de nieuwe organisatie zonder meer aan de slag te gaan, en die hun samenwerking nog moesten ontwikkelen. Het SSC ONS was bezig met mogelijke uitbreiding van het SSC met andere gemeenten, ook moest de discussie over de financiële verdeelsleutel nog worden afgerond. Flinke organisatorische opgaven dus, die moesten worden uitgevoerd naast het dagelijks werk.

Voor de ICT-afdeling geldt, dat de medewerkers die daar werkten (vrijwel) allemaal afkomstig waren van een van de oprichtende organisaties. Organisaties die een uiteenlopende inrichting van hun ICT-omgeving kenden, zowel qua hardware als software, die een verschillende werkwijze hadden en ook een verschillend niveau van professionaliteit, samenhangend met de omvang van de organisatie. Ook het SPO moest nog groeien in zijn rol.

Wij hebben gehoord en gelezen -in de notulen van het MT- dat veel aandacht is besteed aan het integreren van de verschillende bloedgroepen. Ook is stevig geïnvesteerd in de ontwikkeling van het hele SSC, onder meer met het project Huis op Orde. De voortgang van dit project werd ook regelmatig besproken in het directeurenoverleg. Na afronding van het project Huis op orde, is er nog verder gewerkt aan de professionalisering van de ICT-afdeling, met behulp van het ICT-verbeterplan, omdat deze nog niet was afgerond. Ten tijde van het DOS-project was er bijvoorbeeld nog geen sprake van projectportfoliomanagement, waardoor er geen overzicht was van alle lopende projecten en de capaciteit die daarmee was gemoeid. Daardoor was niet duidelijk of “dit project er nog bij kon” en konden freeze perioden niet goed worden gemanaged.

Er was kortom sprake van een organisatie in ontwikkeling. Een ontwikkeling die ook veel aandacht vroeg van het management. In de sturing op het project is echter geacteerd alsof sprake was van een ingeregelde organisatie en is geen rekening gehouden met de vraagstukken van een organisatie in ontwikkeling.

De tweede consequentie is dat het management van het SSC zijn aandacht moest verdelen over organisatieontwikkeling en het project. Dat heeft ertoe geleid dat in 2014 en 2015 het project binnen het SSC (te) weinig managementaandacht heeft gekregen, terwijl in 2016 en 2017 de aandacht voor het project DOS ten koste ging van de aandacht voor de organisatie.

4.1.4 Projectorganisatie

De eenheidsmanager SSC was ambtelijk opdrachtnemer voor het project en heeft deze verantwoordelijkheid gedelegeerd aan de ICT-manager. Omdat het opdrachtnemerschap werd ingevuld door de (interim) manager ICT heeft het (dus) regelmatig gewisseld tijdens het project.

In het onderdeel governance van het projectinitiatiedocument wordt gesproken over een stuurgroep en een projectteam[23]. Er is een projectteam met een wisselende samenstelling. In het projectteam zitten medewerkers van de backoffice (van wie sommigen langdurig waren ingehuurd), externen namens de leveranciers en een extern projectleider. De (externe) projectleider is de continue factor, maar het is onduidelijk hoe het projectteam was samengesteld gedurende het project en of het projectteam heeft gewerkt met de afgesproken methodiek. In de projectorganisatie zijn de rollen rondom architectuur niet expliciet benoemd, maar er bleek bij het DOS project een architectuurteam nodig (conform de aanbevelingen in de root cause analysis en de beoordeling van Gartner).

De stuurgroep is niet de hele looptijd van het project actief geweest. In mei 2016 was er geen stuurgroep. De samenstelling van de stuurgroep is ook veranderd. De projectleider nam ook deel aan de stuurgroep. Met de komst van een interimmanager ICT is er in mei 2016 weer een stuurgroep ingesteld, met als leden: de manager ICT, de directeur van TenICT, de projectleider en de supply manager/manager backoffice infra. Inmiddels (2017) heeft de stuurgroep weer een andere samenstelling, nu ook met o.a. de (interim) eenheidsmanager. Ook de demandmanagers zullen mogelijk nu wel zitting nemen in de stuurgroep.

De kern van onze observaties is dat is gewerkt met een projectorganisatie die niet stabiel was en niet duidelijk beschreven, en waarin in de loop van het project veel wijzigingen zijn opgetreden. Per saldo is de enige continue factor de projectmanager. Daarmee is een (te) grote afhankelijkheid van de externe projectmanager ontstaan.

4.1.5 Projectsturing

Vooraf melden we hier dat het onmogelijk is een beoordeling te geven van “de” projectsturing. We constateren dat er een groot verschil is in de wijze waarop is gestuurd op het project tot het Paasincident in 2016 en daarna. In deze paragraaf lichten we toe wat daarvan de oorzaken en gevolgen zijn.

In het MT van het SSC heeft het DOS project tot 2016 slechts summier op de agenda gestaan. Daar komt bij dat veel managementwisselingen binnen ICT vanaf 2016 hebben geleid tot accentverschillen in sturing en dat ze de continuïteit van de lijnorganisatie bemoeilijkten. De sturing en coaching vanuit de lijnorganisatie op het project heeft daardoor lange tijd te weinig invulling gekregen. Vanaf de komst van interimmanagers, na het Paasincident, is dat veranderd.

Het opdrachtgeverschap vanuit de “moederorganisaties” is belegd bij de drie directeuren bedrijfsvoering. Deze zijn gemandateerd door de directeuren/secretarissen om dit opdrachtgeverschap invulling te geven. De secretarissen hebben in het secretarissenberaad, op basis van advisering door de directeuren bedrijfsvoering, besluiten genomen over het project; hun focus lag echter bij de ontwikkeling en governance van het SSC, niet bij specifieke projecten. De rollen van directeurenoverleg en secretarissenberaad ten aanzien van het project DOS zijn in het PID niet uitgewerkt.

[23] Er is geen documentatie aangetroffen over het projectteam

Opdrachtgevers worden gevoed en geadviseerd door de demandmanagers van hun organisaties. Daarnaast konden de demandmanagers in het Strategisch Partner Overleg ook hun eigen wensen en vragen neerleggen bij het SSC. Bij de start van het project (vastgelegd in het PID) is sprake geweest van deelname van de demandmanagers in de stuurgroep. De deelname door de demandmanagers heeft toen geen invulling gekregen, omdat zij meenden over onvoldoende technische kennis te beschikken.

Het directeurenoverleg is in 2014, 2015 en de eerste maanden van 2016, niet altijd op adequate wijze geïnformeerd. Het is ons opgevallen dat mededelingen in het directeurenoverleg over de voortgang van het DOS-project in 2015 en begin 2016 eigenlijk alleen werden gedaan in de vorm van een mededeling tijdens de rondvraag, terwijl over andere projecten, bijvoorbeeld PSA, meer schriftelijke informatie beschikbaar was. De directeuren hebben aangegeven dat voor dat laatste project in hun ogen ook sprake was van een ander risicoprofiel, maar dat zij veronderstelden dat de projecten op een vergelijkbare manier werden gemanaged.

Directeuren hebben op basis van onvolledige informatie besluiten genomen. Het voorbeeld met de meeste impact is de nieuwe versie van de businesscase in september 2014 waardoor ‘ongezien’ de keuze is gemaakt om te werken met een hyperconverged oplossing. De directeuren konden dat niet opmaken uit de herziene businesscase. De initiële businesscase van maart 2014 is vertaald naar een minder technisch verhaal, ter wille van de begrijpelijkheid voor directeuren en secretarissen. In die nieuwe businesscase is echter niet meer gesproken over het type oplossing. Wij betitelen het zo, dat de essentie van de businesscase om te kunnen beoordelen welke risico’s verbonden waren aan het project, en daarmee het adequate niveau van sturing te bepalen, is “lost in translation”.

Daarmee is de risicobeoordeling door de directeuren bedrijfsvoering ook niet passend geweest bij de nieuwe risico’s in het project. Zij zijn daarover niet expliciet geïnformeerd, maar hadden dit mogelijk kunnen weten na tekening van het contract in augustus 2015, omdat daar, in de management samenvatting, melding werd gemaakt van de keuze voor een hyperconverged oplossing.

Achteraf is ook duidelijk dat het directeurenoverleg ‘op het verkeerde been is gezet’ over de informatievoorziening over afwijkingen in het project, door de manier waarop ze in augustus en december 2015 zijn geïnformeerd over een dreigend financieel probleem in het project. Ten onrechte hebben zij daaruit opgemaakt dat ze, bij afwijkingen of problemen, geïnformeerd zouden worden. Terwijl is gebleken dat eigenlijk alleen de financiële control op het project was geregeld.

Na het paasincident en een incident in de zomer van 2016, is een crisisoverleg gevormd. We constateren dat er vanaf dat moment door de directeuren is gestuurd op een manier die paste bij de situatie van project en SSC ONS. Zij hebben vanaf dat moment geëist om veel frequenter en beter geïnformeerd te worden. Daaraan is invulling gegeven door een dagelijkse update, en ook doordat de manager ICT in het directeurenoverleg steeds een toelichting geeft over de voortgang van het project, waarbij ook de technische aspecten worden belicht. Het project kwam daardoor meer in control.

Dit komt ook tot uiting in de interventies die zij hebben gepleegd om externe toetsing te laten plaatsvinden op het project, door bijvoorbeeld de second opinion door Gartner op de door Atlantis uitgevoerde root cause analysis en door te eisen dat de door Gartner geadviseerde aanpassingen in het project ook zo werden uitgevoerd.

4.1.6 Projectmanagement

Volgens de eigen afspraken in het SSC zou het projectmanagement plaatsvinden op basis van Prince2 (zie bijlage 3 voor de eisen aan de projectorganisatie). Dat is een gebruikelijke afspraak, ook in de organisaties waar de medewerkers van het SSC ONS eerder werkzaam waren. Het SSC ONS heeft geïnvesteerd in het uitwerken van de systematiek. Volgens het projectinitiatiedocument en aanvullende informatie is gewerkt met de techniek “lean Prince 2”. Er is een voorbehoud gemaakt voor pragmatische toepassing van instrumentarium, in het projectinitiatiedocument staat: “De projecten gebruiken een basis set aan controlerende middelen, maar met een focus op pragmatisme”. Met de norm die is gehanteerd voor het projectmanagement is dus niks mis.

De projectorganisatie is aangestuurd door een externe projectleider en er is vanuit gegaan dat deze kon werken met Prince 2. We hebben geen opdrachtomschrijving / functieprofiel voor de projectleider gezien. Mogelijk zijn daarin specifieke eisen t.a.v. de competenties van de projectleider en eisen ten aanzien van de te gebruiken projectmanagementsystematiek opgenomen.

Het SSC ONS beschikte onder meer over een “Prince 2 health check” met meer dan 200 items waar een project aan moest voldoen. Ook zijn er “7 zekerheden” geformuleerd door het projectteam dat zich heeft beziggehouden met Lean Prince 2:

1. Is de businesscase beschreven en actueel?
2. Kunnen we leren van ervaringen uit dit project in het maandelijkse teamoverleg?
3. Is er een stuurgroep?
4. Is de PID er, en is die vastgesteld?
5. Is er een productgerichte planning?
6. Is er aandacht besteed aan het afsluiten en in beheer geven van (het resultaat van) het project?
7. Is in de PID beschreven hoe het project op maat gemaakt is/wordt?

Wat betreft de werking van het projectmanagement op basis van Lean Prince 2, zijn onze belangrijkste bevindingen dat deze zekerheden in het project niet zijn toegepast. We constateren dat in opzet misschien Prince2 is gehanteerd, maar in de praktijk is hier op essentiële momenten van afgeweken, wij onderbouwen dit met de volgende voorbeelden:

Er is in het SSC ONS een voorbehoud gemaakt voor de pragmatische toepassing van projectinstrumentarium om niet in nodeloze bureaucratie verzeild te raken. Daar hoorde dan wel bij, dat de stand van het project door maandelijkse rapportages inzichtelijk werd gemaakt. Die hebben wij niet systematisch aangetroffen.

De stuurgroep is opgeheven gedurende de looptijd van het project, zonder dat is beargumenteerd en gedocumenteerd waarom dat is gebeurd.

Volgens Prince 2 is het opheffen van een stuurgroep gedurende de looptijd van een project niet -zonder meer- mogelijk. Overigens is dat ook de reden dat de interim manager die na het “Paasincident” werd aangesteld, weer een stuurgroep heeft ingesteld.

Een derde voorbeeld dat zowel formeel als materieel is afgeweken van Prince 2, is dat bij de afronding van iedere fase in het project een beslisdocument moet worden opgesteld en voorgelegd aan de stuurgroep, die dan een besluit neemt over de voortgang. Zo is de migratie in Kampen (vanaf eind februari 2016) gestart zonder een vastgelegd besluit van de stuurgroep (formele eis) maar er was ook niet vastgesteld of alle relevante stakeholders van mening waren dat aan de voorwaarden voor migratie was voldaan (materiële afwijking).

Een vierde basale omissie ten aanzien van de toepassing van Prince 2 is het niet updaten van de businesscase na cruciale veranderingen in de scope of opzet van het project. De in het oog springende voorbeelden, wanneer dit had gemoeten, zijn de keuze voor de hyperconverged oplossing en het schrappen van de testomgeving. Deze leidden tot een ander risicoprofiel en andere kosten, dus vragen om aanpassing van de businesscase en expliciete besluitvorming.

In september 2016 is in het SPO een document besproken, dat duidelijk maakt dat vanaf dat moment de principes van Prince 2 zullen worden toegepast. Dat blijkt ook uit de wijze van rapporteren vanaf dat moment.

4.1.7 Risicomanagement

Ten aanzien van het risicomanagement in het project, onderscheiden wij vijf issues.

Als eerste vinden wij dat de initiële inschatting van de risico’s niet goed past bij de feitelijke complexiteit van het project. Ook is niet duidelijk gemaakt wat de mogelijke effecten waren op de primaire processen van gemeenten en provincie.

Ten tweede constateren wij dat in de initiële risico-inventarisatie wel aandacht is besteed aan financiële en technische risico’s en aan risico’s ten aanzien van de in te zetten capaciteit, maar niet aan het feit dat de sturingsrelaties op het SSC ONS nog niet waren ingeregeld. Dat wringt eens te meer, omdat bijvoorbeeld de rol van het SPO nog niet was uitgekristalliseerd. De demandmanagers was gevraagd om zitting te nemen in de stuurgroep als vertegenwoordiger van de demandzijde, maar zij wilden dat niet, omdat ze de (technische) kennis dachten te ontberen. Vervolgens zijn geen maatregelen genomen om dat af te dekken.

Ook is geen aandacht besteed aan de vraag of de medewerkers van het SSC ONS in staat zouden zijn om het project te realiseren en de omgeving daarna in beheer te nemen. Ten aanzien van de kwalificaties van het personeel roept het niet benoemen van het risico vraagtekens op, omdat bekend was dat de nieuwe infrastructuur andere eisen stelt aan beheerders en wel was benoemd dat het project zou bijdragen aan de ontwikkeling naar meer gespecialiseerde medewerkers. Er was dus bekend dat er een ontwikkelopgave lag, maar er is tot het najaar van 2016 geen beoordeling gemaakt van de competentie van medewerkers in relatie tot het project of de implementatie, noch is sprake geweest van risicomanagement op dit punt.

Ten derde is problematisch dat de uitgangspunten die Prince 2 formuleert ten aanzien van risicomanagement, niet (systematisch) zijn toegepast. Die systematiek vereist onder andere dat een nieuwe businesscase wordt gemaakt bij verandering van het risicoprofiel. Wij hebben geen nieuwe risico-inschatting gevonden (die lijkt niet gemaakt) nadat de oplossing is veranderd van traditioneel naar hyperconverged. Ook hebben we geen nieuwe businesscase aangetroffen nadat is besloten de testomgeving te schrappen.

Naast adequaat intern samenspel binnen het projectteam en tussen projectteam en stuurgroep, is het ook nodig om regelmatig (bijvoorbeeld bij aanvang van een nieuwe fase in het project) een deskundige en kritische blik op het verloop van het proces te organiseren. Dat is in dit geval niet georganiseerd. Dat neemt niet weg dat het soms wel is gebeurd, bijvoorbeeld door de komst van nieuwe (interim)managers ICT. Zo hebben interimmanagers maatregelen genomen ter versterking van het projectmanagement en de sturing. Ook de root cause analysis die in augustus 2016 zijn uitgevoerd en de second opinion door Gartner op verzoek van het directeurenoverleg, zijn goede voorbeelden. Onze taxatie is echter dat die externe kritische reflectie onvoldoende is georganiseerd in de eerste fase van het project en dat de werkwijze met een broker en een vooraf gedefinieerde oplossing er ook toe heeft geleid dat die toets niet heeft plaatsgevonden door marktwerking in de aanbesteding.

Tot slot is duidelijk geworden dat er geen sprake was van het organiseren van projectcontrol. Er is alleen een financial controller toegevoegd aan de projectorganisatie. Hiermee ontbreekt een waarborg om veranderingen in het project te signaleren en de impact daarvan te beoordelen.

We constateren daarentegen ook, dat het risicomanagement ten aanzien van het oplossen van risico's die zich ten tijde van de uitvoering van het project voordeden, *wel* systematisch werd uitgevoerd, op basis van een risicolog. We kunnen niet altijd doorgronden op welke manier en door wie is beoordeeld of risico's waren opgelost, noch hoe over deze risico's is gecommuniceerd, maar we zien dat er veel aandacht is geweest voor het oplossen van problemen die zich in de uitvoering voordeden.

4.1.8 Resultaten en impact

Het is nog te vroeg om de resultaten van het project te kunnen beoordelen, het project is immers nog niet afgerond. Wij hebben de DOS omgeving niet beoordeeld op toekomstvastheid.

Betrokkenen geven aan dat de systemen op dit moment functioneren zonder problemen. De eerste doelstelling, namelijk vervanging hardware van 3 organisaties vanwege einde technische levensduur/ economische afschrijving, is bijna gerealiseerd, echter niet binnen de geraamde planning. De doelstellingen tot standaardisatie en de daarmee gepaarde efficiencyslag zijn gedeeltelijk gerealiseerd. Als organisaties niet meer met eigen software en applicaties werken, geen eigen infrastructuur inrichtingen meer kennen, de werkwijze rond de helpdesk is geüniformeerd, het beheer niet meer in 'zuilen' werkt en meer applicaties zijn gemigreerd naar de nieuwe infrastructuur, is meer efficiëncywinst mogelijk.

Wel verwachten wij dat, op het moment dat het project is afgerond, de organisaties op nieuwe omgeving werken en die ook in beheer is genomen, de gemeenten Kampen en Zwolle en de provincie Overijssel vooralsnog vooruit kunnen met data opslag en servers. Dan is sprake van een oplossing die een bijdrage levert aan de doelstellingen om standaardisatie van hard- en software te realiseren en een efficiencyslag te realiseren door te gaan werken met één dataopslag en server systeem.

De impact van de vervanging van DOS is gedurende storingen en performanceproblemen zeer groot geweest. In enkele gevallen kon een (groot) deel van de medewerkers in gemeente Zwolle en in de gemeente Kampen niet werken, en in Kampen lag het gehele primaire proces soms dagen plat. Tot op dit moment wordt er binnen de Provincie gewerkt met verouderde systemen en kan een nieuw documentatie-informatiesysteem niet worden ingevoerd omdat onduidelijk is of dit op DOS kan draaien.

In de context van een net opgestart SSC, is DOS een problematisch dossier gebleken. Medewerkers ICT van het SSC hebben, ondanks hard werken, nog weinig eer van hun werk. Toen de incidenten en performanceproblemen ontstonden, is DOS 'besmet' geraakt. Het DOS project is in die zin uiteindelijk contraproductief geweest voor de ontwikkeling van het SSC. Daarnaast hebben de incidenten en performanceproblemen van DOS het SSC slechte 'PR' opgeleverd en ook dat was in deze startfase van het SSC slecht voor de interne betrokkenheid en geloofwaardigheid en betrouwbaarheid bij de 'moederorganisaties'. Relaties zijn verstoord geraakt door de druk van het project en de afhandeling van incidenten.

4.1.9 Kosten

Door de jaren heen is het projectbudget verhoogd van €2.825.000,- naar €5.377.000,. De kosten van DOS vallen hoger uit dan verwacht, mede door de diverse incidenten en performanceproblemen en door de langere looptijd.

Er was geen eenduidig beeld bij betrokkenen wat men voor het geld kreeg. Er zijn verschillen van inzicht over de vraag of sprake was van een turnkey project (of voor welk deel), of een testomgeving in het budget was opgenomen en wat de afspraken zijn ten aanzien van migratie van applicaties. Verschillende gremia hadden hier een verschillend beeld bij. Ook is niet inzichtelijk gemaakt als veranderingen in de scope van het project (bv het vervallen van de testomgeving) zouden moeten leiden tot een verlaging van het projectbudget.

In de projectkosten is naast de eenmalige en investeringskosten ook drie jaar onderhoud opgenomen. Niet duidelijk is geworden wat de langere doorlooptijd van het project met de exploitatielasten heeft gedaan.

Het is de vraag of er met de beschikbare rapportages op een duidelijke eenduidige wijze te sturen valt. Verbetering is mogelijk door:

- Een duidelijke omschrijving van de scope van het project en scope wijzigingen, en de budgettaire consequenties.
- Het inzichtelijk maken van het nog te verwachten te besteden budget tot einde project.

- Meer structuur en relatie te brengen in de rapportages die naar stuurgroep, SPO en directeurenoverleg gaan.
- Ook effecten op de exploitatierekening mee te nemen.

Het is niet mogelijk om in kaart te brengen wat de indirecte kosten zijn geweest van de incidenten en performanceproblemen rondom DOS. Wel is duidelijk dat vooral het niet kunnen werken door grote groepen medewerkers bij Kampen, Zwolle en Overijssel, veel kosten met zich mee heeft gebracht. Ook is sprake van imagoschade en frustratie bij medewerkers omdat zij hun werk niet goed konden doen.

4.2 Keuze van de oplossing

De afdeling ICT binnen het Shared Service Centrum heeft in maart 2014 een visie uitgewerkt die laat zien hoe consolidatie en standaardisatie van ICT-middelen kan bijdragen aan het realiseren van de business case van het Shared Service Centrum. De visie is uitgewerkt in vijf startnotities waarin is beschreven welke vernieuwingen in 2014 in gang gezet kunnen worden, wat de minimale en maximale kosten van de vernieuwingen zullen zijn, op welke manier de vernieuwingen bijdragen aan de doelstellingen van het SSC-ICT en over welke risico's een besluit genomen moet worden. Een van de startnotities gaat over het vervangen van DOS.

In die startnotitie (businesscase) is beschreven welke mogelijkheden er zijn in de keuze van een oplossing voor data storage en servers. Een hyper converged oplossing is een geavanceerde oplossing: converged infrastructure is de integratie van storage, networking en servers in een enkele unit. Een hyperconverged oplossing gaat nog een stap verder: daar waar converged infrastructures een voorgeconfigureerde samenstelling zijn van verschillende op zich staande componenten, is een hyperconverged infrastructuur één enkele component waarin compute en (lokale) storage gecombineerd worden. Feitelijk verandert de setup van de totale infrastructuur vanwege het hyperconverged karakter.

In de businesscase die op 17 maart 2014 werd besproken in het directeurenoverleg - was het advies duidelijk, namelijk te kiezen voor een traditionele oplossing: "….kosten, voor- en nadelen leveren in combinatie met de doelstellingen van het SSC een voorkeur op voor het traditionele scenario (alternatief 1). Uit oogpunt van continuïteit vormen de alternatieven voor het traditionele scenario nu nog een groot risico. Voor de hyperconverged oplossing geldt een aanvullend nadeel: omdat servers en storage geïntegreerd worden aangeboden, kan deze oplossing erg duur uitpakken als de behoefte aan dataopslag veel sterker groeit dan de behoefte aan rekencapaciteit (of andersom)." Bij dit advies werd ten aanzien van de kosten van de verschillende scenario's het volgende aangegeven: "De alternatieven voor het traditionele scenario zijn veelbelovend als het gaat om de extra besparingsmogelijkheden op beheer. Ook is het mogelijk dat de aanbieders van deze relatief nieuwe oplossingen in een aanbestedingstraject zeer grote kortingen gaan verlenen en onder de prijs uitkomen van een traditionele oplossing". Desondanks werd geadviseerd de traditionele oplossing te kiezen.

Op basis van voortgang in de technische ontwikkeling en een verdere marktverkenning heeft het projectteam, onder leiding van de projectmanager, kennelijk een voorkeur ontwikkeld voor een converged of hyperconverged oplossing.

Uit de gesprekken hebben wij begrepen dat wel is besloten de aard van de oplossing in de uitvraag open te laten, zodat aanbieders kunnen aanbieden wat ze willen. In het programma van eisen voor de aanbesteding via de broker is echter in onze ogen geen sprake van een neutrale uitvraag, omdat het volgende is geformuleerd: “De opdrachtgever is uitsluitend geïnteresseerd in oplossingen die gebaseerd zijn op:

- Zogenaamde converged Infrastructuren dan wel;
- Hyperconverged / Software Defined Storage Infrastructuren

De traditionele SAN based oplossingen zijn in principe out-of-scope-, met name vanwege de complexiteit van beheer van de diverse componenten (san switches, storage arrays, zonering etc).”

Daarover is door potentiële aanbieders de volgende vraag gesteld: “In Eis E1 noemt u dat traditionele SAN oplossingen "in principe" out-of- scope zijn. Kunt u aangeven wat u met traditionele SAN oplossingen bedoeld? Door het toevoegen van de zin "in principe" sluit u traditionele oplossingen niet uit. Kunt u dit bevestigen?” Volgens gesprekspartners heeft de Nota van Inlichtingen (NvI) de mogelijkheid opengelaten om ook een traditionele aanbieding te doen. Wij lezen de beantwoording in de NvI echter anders, namelijk dat dat alleen mocht *naast* een converged of hyperconverged oplossing: “Bij converged infrastructuren is o.a. het beheer gecentraliseerd middels 1 tool. Daarnaast zijn deze configuraties samengesteld o.b.v. referentiearchitecturen. Bij traditionele oplossingen zal elk onderdeel middels eigen tooling -en los van elkaar- beheerd moeten worden. We onderscheiden converged oplossingen duidelijk van de hyperconverged oplossingen. Traditionele oplossingen worden niet expliciet uitgesloten, mits deze worden aangeboden *naast* de gevraagde converged/hyperconverged oplossing”.

Volgens alle gesprekspartners is er een duidelijke keuze gemaakt voor ‘proven technology’, daar is geen discussie over. De vraag dient zich aan hoe het kan dat een zeer moderne techniek is betiteld als proven technology: in het dagelijks taalgebruik noem je de innovatieve hyperconverged oplossing immers geen ‘proven technology’. Door de manier waarop de uitvraag is geformuleerd, viel hyperconverged echter wel onder die definitie: “De nieuwe omgeving dient gebruik te maken van apparatuur van gerenommeerde merken, die al een vooraanstaande positie in de markt innemen. Opdrachtgever heeft niet als doel om voorop te lopen met technische oplossingen, maar zoekt oplossingen op basis van Proven Technology. Onder Proven Technology verstaat Opdrachtgever oplossingen die bij minstens 3 gebruikers van een vergelijkbare omvang minstens een ½ jaar naar tevredenheid in gebruik zijn. Deze gebruikers hoeven zich niet persé in Nederland te bevinden, dit mag ook in de ons omringende landen zijn.” Daarmee ontstond de mogelijkheid om, naar de letter van de uitvraag, hyperconverged te betitelen als ‘proven technology’[24].

Zo heeft, zonder aanvullende besluitvorming, de door het directeurenoverleg bevestigde keuze voor een traditionele oplossing op basis van ‘proven technology’, geresulteerd in een eerder expliciet afgewezen technologie. We constateren dat er een verschuiving heeft plaatsgevonden in de keuze voor de technische oplossing, die door de opdrachtgevers niet is bevestigd en die ook niet heeft geleid tot noodzakelijke aanpassingen in het risicoprofiel van het project.

[24] In de managementsamenvatting bij het contract dat werd ondertekend in augustus 2015, werd expliciet vastgelegd dat het om een *innovatieve* (cursivering Lysias) hyperconverged oplossing ging.

Degenen die nauw betrokken zijn, realiseren zich dat het risico op het ontstaan van de problemen die zich hebben voorgedaan, kleiner is, als werkelijk ‘proven technology’ zou zijn gebruikt en er een testomgeving was gecreëerd.

4.3 Aanbesteding van het project en brokerconstructie

4.3.1 Keuze voor brokerconstructie

Ten tijde van de oprichting van het SSC is het idee opgevat om met een broker te gaan werken. De broker is een soort tussenpersoon via wie bepaalde inkopen - in dit geval hardware - gedaan kunnen worden. De aanschaf van hardware apparatuur hoeft dan niet meer iedere keer aanbesteed te worden (bijvoorbeeld meervoudig onderhands) maar kan aangeschaft worden via een zogenaamde minicompetitie tussen drie leveranciers, via de broker. Een veelgebruikte en efficiënte werkwijze voor de aanschaf van servers, grotere aantallen laptops, telefoons, routers etc.

Er is in het directeurenoverleg, noch secretarissenberaad een expliciet besluit gevraagd of genomen om voor het project DOS met een broker te werken. Beide gremia zijn wel geïnformeerd over deze keuze, bij de bespreking van de herziene businesscase in oktober 2014. In het directeurenoverleg is daarop aangegeven, dat als deze constructie vaker wordt gebruikt, de directeuren daarover een besluit willen nemen omdat het dan een beleidsbeslissing is. Daarop is -pas in november 2015, dus een jaar later- een notitie besproken, voorbereid door het SSC, waarin de werkwijze met een broker is toegelicht. Ook toen is er door het directeurenoverleg geen besluit genomen in welke gevallen wel of niet met een broker wordt gewerkt.

4.3.2 Aanbesteding DOS

De aanbesteding voor de broker was verdeeld in twee percelen:

- Perceel 1: Logistieke Diensten met betrekking tot ICT-Hardware bestaande uit mobiele devices en werkstations met toebehoren.
- Perceel 2: Logistieke Diensten met betrekking tot ICT-Hardware bestaande uit server-, back up en storage-apparatuur, actieve netwerk componenten en overige aan datacentra gerelateerde hardware.

De broker werd ook ingezet voor de aanschaf van DOS. Dat behoort in principe tot de mogelijkheden, namelijk als de aanbestedende dienst voldoende kennis heeft om exact te bepalen wat er nodig is aan apparatuur en zij dit zelf gaan installeren. Er worden dan losse componenten aangeschaft. De hardwarecomponenten hadden dus via de broker aangeschaft kunnen worden. De uitvraag was echter een andere, namelijk naar een turnkey oplossing. Hiervoor moest naast hardware ook software worden ingekocht. Ook service contracten zijn onderdeel van een dergelijke aanbesteding. Hiervoor was de broker niet geselecteerd, want die was geselecteerd voor ‘logistieke diensten’. Voor het turnkey leveren van een DOS is veel meer nodig dan alleen ‘Logistieke diensten’.

In de aanbesteding DOS vallen drie eisen op:

1. Eis nummer 1: De opdrachtgever is uitsluitend geïnteresseerd in oplossingen die gebaseerd zijn op:

- Zogenaamde converged Infrastructuren dan wel;
- Hyperconverged / Software Defined Storage Infrastructuren

De traditionele SAN based oplossingen zijn in principe out-of-scope-, met name vanwege de complexiteit van beheer van de diverse componenten (san switches, storage arrays, zonering etc).

2. Eis nummer 4, waarin staat dat de leverancier ook de projectleiding levert. “De Leverancier levert een Turnkey oplossing, met Turnkey bedoelt Opdrachtgever;
   - gebruiksklare oplevering van de Nieuwe omgeving, bestaande uit een combinatie van hard- en software. De Leverancier is verantwoordelijk en aansprakelijk voor de Installatie, Implementatie en Migratie. Voorafgaand en tijdens dit proces wordt Opdrachtgever zoveel mogelijk ontzorgd, de leverancier en Fabrikant verrichten het werk en Opdrachtgever verleent ‘hand en spandiensten’.”

   De Leverancier is verplicht tot samenwerking; De leverancier is verplicht zodanig met alle project betrokkenen samen te werken, zodat het project in overeenstemming met de daarvoor geldende procedures en planningen gerealiseerd kan worden. De leverancier dient het project optimaal te coördineren.
   - De leverancier voorziet in projectmanagement en projectleiding
   - De leverancier dient een alomvattend, gedetailleerd en goed doortimmerd plan van aanpak / implementatie plan en migratieplan aan te leveren.
     De geleverde producten dienen goed geïnstalleerd, geïmplementeerd en gemigreerd te worden op basis van het plan van aanpak / implementatieplan / migratieplan.
   - Oplevering plan van aanpak, testplan en een operationeel handboek waarin de beheer werkzaamheden worden beschreven.
   - Een Site Survey voordat ook maar iets definitief besteld of geleverd gaat worden.”

3. Eis nummer 7, waarin ‘proven technology’ wordt beschreven op een manier die in het dagelijks spraakgebruik niet als ‘proven technology’ valt te betitelen.

De definitieve accordering van de offerte, na de Proof of Concept (POC) vond op een ongebruikelijke manier plaats. TenICT stuurde na de Proof of Concept een nieuwe, gewijzigde offerte. Normaalgesproken wordt een POC gehouden om te bewijzen dat het aangebodene werkt.

We constateren dat er geen gedeeld basisbegrip was van de scope en impact van de oplossing. Het project werd als hardware vervanging beschouwd, niet als consolidatie van ICT omgevingen en transitie naar een state-of-the-art platform. Het project is als ICT change ingestoken, zonder oog voor organisatorische veranderingen. Ook is onduidelijk of de migratie van de applicaties steeds in scope was, net als de testomgeving. De formele afspraak over de scope die is aangetroffen, is de volgende (in de bundel van het MT SSC van 30 september 2014 aan het secretarissenberaad): “Het project voorziet in vastleggen eisen en wensen, ontwerp, aanbesteding via broker, implementatie van nieuwe servers en dataopslag, migratie van bestaande applicaties en data alsmede het inrichten van het beheer conform af te spreken servicelevels.” Toch was er tot mei 2017 nog discussie over de vraag of de migratie van applicaties onder het project valt.

Deze wijze van aanbesteden zorgde voor een juridisch en organisatorisch complexe situatie. Het is hierdoor bijvoorbeeld niet duidelijk wanneer de acceptatie van de levering plaatsvindt. Volgens de uitvraag DOS: “De eindverantwoording van Leverancier vervalt pas na schriftelijke acceptatie van de oplevering door Opdrachtgever.” En volgens het contract met de broker: “…na ingebruikname van de apparatuur.”

Ook is niet duidelijk wie de regie heeft over het turnkey op te leveren project, Protinus, of SSC ONS. Volgens het contract was Protinus de hoofdaannemer. In het contract staat: Deze offerte is tot stand gekomen in samenspraak tussen Protinus IT en onze onderaannemer TenICT. TenICT zal in dit traject en in opdracht van Protinus IT alle werkzaamheden uitvoeren, waarbij Protinus IT als hoofdaannemer en verantwoordelijke partij naar SSC Zwolle zal fungeren,….. “.

Zeker als in een project intensief wordt samenwerkt, hoort de eindverantwoordelijke de finale zeggenschap te hebben. Hiervoor is nodig dat de projectrollen duidelijk zijn omschreven en in lijn liggen met de verantwoordelijkheid vastgelegd in de contracten. Dit was niet het geval.

4.3.3 Mogelijkheden voor kostenverhaal

De afdeling Inkoop van het SSC heeft in 2016 een eerste verkenning naar de aansprakelijkheidsvraag voor de geleden schade uitgevoerd. Hieruit is gebleken dat het aansprakelijk stellen van de broker om drie redenen onwaarschijnlijk en onwenselijk is:

1. Het aansprakelijk stellen is niet binnen redelijke termijn;
2. Het is juridisch gezien moeilijk aan te tonen dat de broker verantwoordelijk is voor de geleden schade;
3. Het is onwenselijk een procedure te starten tegen de broker omdat het SSC dan in juridisch conflict terecht komt en een goede samenwerking met de leveranciers noodzakelijk is om het project goed af te ronden.

In het huidige onderzoek zijn de mogelijkheden tot kostenverhaal nader bekeken. Er zijn geen aanwijzingen gevonden die de conclusies van de afdeling Inkoop uit 2016 weerleggen. Daar komt bij, dat wij vinden dat de onduidelijkheid die er is over de betekenis van het turnkey opleveren van het project en de rol die de projectmanager van het SSC heeft gespeeld, het onwaarschijnlijk maakt dat een onomstreden claim bij de leveranciers kan worden neergelegd.

Wel vinden wij dat stevige kanttekeningen te plaatsen zijn bij de manier waarop leveranciers hun verantwoordelijkheid hebben genomen. TenICT heeft immers een eerder (begin 2014) door haar expliciet afgewezen oplossing geïmplementeerd. In de uitvraag, waarin Protinus een belangrijke rol heeft gespeeld, is expliciet gevraagd om een hyperconverged oplossing en is niet, zoals gesteld, een functionele uitvraag gedaan. Bovendien heeft het begrip “proven technology” een wel zeer ruime invulling gekregen.

5 Lessen

5.1 Voeg (externe) deskundigheid toe op cruciale momenten

Er is gekozen voor integrale verantwoordelijkheid van de projectmanager voor het projectresultaat. Het ambtelijk opdrachtgeverschap is intern belegd, in het SSC. De gemaakte keuze was destijds logisch en te rechtvaardigen, gezien de afgesproken werkwijze van het SSC en de taxatie dat het een technisch project was, met weinig risico's en nauwelijks consequenties voor medewerkers van de drie betrokken organisaties.

Een project van deze omvang en complexiteit vraagt zeker bij integrale verantwoordelijkheid van de projectmanager, om het organiseren van voldoende checks en balances in het project. Het organiseren van goede checks en balances is maatwerk. Wat nodig is, wordt bepaald door het risicoprofiel van het project. Per fase kan dat verschillen en kunnen dus ook andere maatregelen nodig zijn. De projectmanager moet aangeven wat nodig is per fase. De lijnmanager van de projectmanager heeft een coachende rol en is eindverantwoordelijk voor de kwaliteit van de ingezette projectmanager.

In het project DOS waren de checks en balances tot 2016 niet voldoende georganiseerd, omdat de risicotaxatie van het project van meet af aan niet passend was en ook omdat het project als groot project binnen het MT van het SSC te weinig aandacht heeft gekregen.

De projectorganisatie beschikte maar beperkt over noodzakelijke deskundigheid om de impact van de gekozen oplossing te kunnen overzien en was daarvoor sterk afhankelijk van de leveranciers. Door de gekozen werkwijze met de broker, werd kritische reflectie "omzeild". Er is geen goede analyse gemaakt van de benodigde en aanwezige deskundigheid, alhoewel impliciet duidelijk was dat die deskundigheid en de benodigde interne samenwerking (nog) niet aanwezig was.

Een belangrijke les is om het belang te onderkennen van een goede duiding van het project en de risico's en deze risico's te beheersen. Die verantwoordelijkheid ligt in eerste instantie bij de projectmanager en het (lijn)management, maar het is belangrijk om af te spreken dat bij projecten die op deze manier zijn vormgegeven, een vorm van (externe) toetsing plaatsvindt bij faseovergangen. Bijvoorbeeld in de vorm van een gatewayreview, zoals Overijssel en de gemeente Zwolle die ook nu al toepassen in projecten.

5.2 Geef risicomanagement meer en systematischer aandacht

Een goed opgezet en uitgevoerd risicomanagementsysteem beperkt het risico op storingen, performanceproblemen en het uitlopen van het project in de tijd. Alle deelnemende partijen in het SSC beschikken over een goed uitgewerkte risicomanagementsystematiek, die ook voorhanden was voor het SSC, maar die is in dit project niet toegepast.

De inrichting van risicomanagement van een project begint bij het vaststellen van het risicoprofiel van een project en het benoemen van de belangrijkste risico's die een goed projectresultaat in de weg staan. De inzet van instrumenten van risicomanagement moet daarop zijn geënt.

Risicomanagement moet zich vervolgens niet beperken tot een periodieke exercitie, maar vraagt continue aandacht van de projectorganisatie als onderdeel van de projectbeheersing en uiteraard van de opdrachtgevers.

Omdat het risicoprofiel van een project per fase kan verschillen, moet bij aanvang van elke nieuwe fase opnieuw aandacht worden besteed aan het risicoprofiel en de belangrijkste risico's in relatie tot de gedefinieerde projectdoelen en de bijbehorende inzet van het risico-instrumentarium. Daarbij is het van belang om niet voort te borduren op eerdere risicoanalyses, maar te kiezen voor een 'zero-base' benadering. Dat kan bijdragen aan het voorkomen dat verborgen risico's uit eerdere fasen lang onder de radar blijven. Het inzetten van niet rechtstreeks bij het project betrokken personen als 'kritische vriend' kan daarbij helpen.

Daarnaast is het van belang om niet alleen aandacht te besteden aan het benoemen van de belangrijkste risico's, maar ook alert te zijn op het doordenken van de mogelijke gevolgen voor het (niet) realiseren van de projectdoelen.

5.3 Kies wijze van aanbesteding die past bij doelstelling en expertise

Een hyperconverged oplossing zou voor DOS een verdedigbare keuze kunnen zijn, als daar expliciet over was besloten en als uitkomst van een ander selectieproces. Dan had in onze visie een functionele uitvraag gedaan moeten zijn, waarin wordt gevraagd om een systeem dat:

- Kosten effectief is
- Betrouwbaar is
- Passende implementatierisico's kent
- Etc.

Verschillende aanbieders hadden dan met de in hun ogen meest passende oplossing kunnen komen, waarna het SSC ONS een afgewogen keuze had kunnen maken. Ons advies zou zijn om niet, zoals nu is gebeurd, zelf een oplossing te kiezen "als het je vak niet is". Omdat het ontwerpen van een infrastructuur geen dagelijks werk SSC is, is het aan te raden om op cruciale momenten specialistische expertise toe te voegen, dat kan natuurlijk ook voor het opstellen van het programma van eisen.

De werkwijze met de broker heeft ertoe geleid dat de kans op kritische toetsing door marktpartijen is verminderd. Ook pasten de leveringsvoorwaarden met de broker niet bij het project. De broker was immers voor levering van hardware geselecteerd en niet voor een turnkey project inclusief software en diensten. De aanbeveling is om alleen te werken met een broker voor die onderwerpen waarop de organisatie specifieke deskundigheid in huis heeft.

5.4 Investeer in systematische informatievoorziening

Deze les gaat over de verbetering van de kwaliteit van project- en risico-informatie. Een goede informatievoorziening van operationeel naar strategisch (opdrachtgevers) niveau is cruciaal voor goede besluitvorming. Het is van belang dat de opdrachtgever goed geïnformeerd wordt over de doelstellingen van project, het risicoprofiel, de ontwikkeling van (de belangrijkste risico's van) het project en de wijze waarop in het project aandacht is voor sturing en projectbeheersing.

In het geval van een technisch project is het van belang om ook duidelijkheid te geven over de technische aspecten en deze niet "weg te houden" bij de opdrachtgevers.

In een poging complexe ICT termen en concepten begrijpelijk te maken, is in het DOS-project veel ‘lost in translation’ geraakt, wat goede besluitvorming heeft bemoeilijkt. In het project DOS is de sturing op het project substantieel verbeterd, op het moment dat directeuren extra eisen hebben gesteld aan de informatievoorziening.

In dit project is sprake van een veelheid aan onderliggende documenten, plannen, bespreekverslagen, contracten en afspraken. En er wordt door veel medewerkers (intern en extern) een bijdrage geleverd aan het project. Voor een goede projectbeheersing is het van belang om scherper te zijn op eenduidige vastlegging van begrippen en documenten. Dat vraagt om stevige sturing door de projectmanager, ook op de financiële rapportages. Meer eenduidige vastlegging is ook van belang om de kwetsbaarheid bij het wegvallen of vervangen van medewerkers goed op te kunnen vangen.

5.5 Houd rekening met de ontwikkelfase van de uitvoerende organisatie

Een project van dergelijke omvang en complexiteit (als in de uiteindelijke opzet) heeft als randvoorwaarde voor succes een stabiele en gecontroleerde context om te kunnen slagen, of er moet veel steviger worden gestuurd op risico’s en extra ondersteuning om de projectomgeving goed te managen.

Deze organisatie was destijds zonder ondersteuning en goede sturing nog niet klaar voor dit project. Als startende organisatie was het SSC geen stabiele organisatie. Er was/is sprake van ‘verzuiling’, de mid-office was nog niet goed georganiseerd en de governance was nog niet ingeregeld. De expertise en capaciteit in de organisatie om de infrastructuur in beheer te nemen, moest nog worden ontwikkeld. Het management moest veel aandacht besteden aan het inrichten en ontwikkelen van de organisatie en de ontwikkeling van de relaties met de ‘moederorganisaties’. Ook hadden -en hebben- opdrachtgevers (nog) verschillende uitgangssituaties en eisen, dat bemoeilijkt de uitvoering van het project.

We bevelen aan om voortaan een preciezere analyse te maken van de kwaliteit en professionaliteit van de uitvoerende organisatie, zodat de sturing op en ondersteuning van projecten daar rekening mee kan houden.

5.6 Tot slot

Op basis van de huidige ontwikkeling van het project en de gekozen oplossing, achten wij het verstandig om, conform de lijn die nu is ingezet door de directeuren, geen grote investeringen te doen in het systeem, totdat:

- het beheer is geborgd (ook het proactief beheer), en
- een businesscase is gemaakt met verschillende opties
  - doorzetting huidige omgeving
  - investeren in een nieuwe DOS (op termijn)
  - gang naar de Cloud inzetten

Tot die tijd moeten natuurlijk wel reguliere investeringen in de DOS-omgeving worden gedaan.

Bijlage 1: Lijst met geïnterviewde personen

D. Banis	Manager Midoffice SSC ONS
K. Bos	Sectiehoofd Backoffice Infra SSC ONS
M. De Graaf	Interim Manager SSC ONS
A. Du Plessis	Voormalig Afdelingshoofd ICT ONS
W. Duursema	Directeur Financiën Zwolle
I. Geveke	Gemeentesecretaris Zwolle
J. Goedegebure	Gemeentesecretaris Kampen
M. Haitsma	Afdelingshoofd Inkoop en Contractmanagement SSC ONS
M. Hol	Demandmanager Zwolle
F. Hollander	Voormalig Interim Afdelingshoofd ICT SSC ONS
B. Hoondert	Voormalig Interim Afdelingshoofd ICT SSC ONS
E. Jungerius	Directeur Bedrijfsvoering Provincie Overijssel
R. Keller	Extern projectleider DOS
J. Lucardi	Voormalig Adjunct Afdelingshoofd ICT SSC ONS
G. Moone	Projectmanager afdeling Beheer SSC ONS
J. Osinga	Secretaris/ algemeen directeur Provincie Overijssel
R. Pannekoek	Demandmanager Kampen
I. Steinprinz	Demandmanager Overijssel
P. Van der Weerd	ICT Architect SSC ONS
M. Van den Bosch	Eenheidsmanager SSC ONS
H. Van Loo	Directeur Bedrijfsvoering Kampen
E. Weertman	Sectiehoofd Backoffice Applicaties SSC ONS
P. Zwiers	Adviseur Bedrijfsvoering SSC ONS

Schriftelijke beantwoording vragen

M. Van Deursen	Business Unit Directeur Solutions TenICT
V. Verbiesen	Algemeen Directeur Protinus

Bijlage 2: Documentenlijst

- Stukken en verslagen Stuurgroep (vanaf 5 juli 2016-15 mei 2017)
- Stukken en verslagen Managementteam SSC ONS (vanaf maart 2014-15 mei 2017)
- Stukken en verslagen Strategisch Partner Overleg (vanaf maart 2014-15 mei 2017)
- Stukken en verslagen Directeurenoverleg (vanaf oktober 2014-15 mei 2017)
- Stavaza DOS door Jeroen Puts voor directeurenoverleg, 10 mei 2017
- Producten- en Dienstencatalogus/ Dienstverleningsovereenkomst ONS I & C, april 2017
- DOS Ombouw – Plan van Aanpak, december 2016
- DOS Ombouw – Plan van Aanpak, december 2016
- DOS Scenario's, *Scenario's Best Case en Worst Case: Financiële impact na Implementeren Advies Gartner*, december 2016
- Stukken en verslagen Crisisoverleg (van september tot en met november 2016)
- PP stand van zaken voor secretarissenberaad, oktober 2016
- Brief directeuren structurele maatregelen DOS, september 2016
- Notitie SPO stand van zaken DOS, september 2016
- Notitie Mitigerende maatregelen in relatie tot het "Onderzoek naar de systeemuitval bij SSC ONS Zwolle", augustus 2016
- Rekenkamerrapport SSC bedrijfsvoering, oktober 2015
- SSC dir BV 20150921 Conceptverslag dir BV, 14 augustus 2015
- Voortgang DOS in SPO, december 2014
- Oplegnotitie, oktober 2014
- Voorstel DOS voor secretarissenberaad, oktober 2014
- Oplegnotitie Dataopslag, servers en dataprotectie, oktober 2014
- Rapportage werkgroep projectmanagement, oktober 2014
- Projectplannen, augustus 2014
- Projectplannen SSC, augustus 2014
- Businesscase DOS, maart 2014
- Rapportage Werkgroep Projectmanagement SSC ICT, januari 2014
- Inkoop en Aanbestedingsbeleid 2013 gemeente Zwolle (versie 3 juli 2013)
- Diverse documenten met betrekking tot de ontwikkeling van projectmanagementmethode Prince2 of 'lean Prince 2', waaronder logboeken, productbeschrijving, issuerapport, klanttevredenheid, voortgangsrapport, risicoregister, mini-businesscase, projectkaart (data onbekend)

Broker aanbesteding:

- Start Architectuur SSC-domein
- Offertes Perceel 1, Aanbiedingsbrief, beantwoordingswensen, conformiteitenlijsteisen, controlelijstwensen ontvangen van aanbieders: Acknowledge en Protinus.
- Offertes Perceel 2, Aanbiedingsbrief, beantwoordingswensen, conformiteitenlijsteisen, controlelijstwensen ontvangen van aanbieders: Acknowledge en Protinus, Scholter Awater, SLTN, Switch IT Solutions.
- Protinus voorlopige gunning
- Contracten DOS en Raamovereenkomst
- DOS Contract Protinus, inclusief bijlagen
- Contract DOS getekend, inclusief errata en raamovereenkomsten
- Acknowledge Tenderdesk afwijzing

- Beoordelingssheet SSC, september- november 2014
    - Beschrijvend Document Definitief
    - Gunningsadvies Logistieke Diensten
    - Nota van Inlichtingen fase 1
    - Nota van Inlichtingen fase 2

DOS uitvraag (minicompetitie)

- Offertes minicompetitie inclusief bijlagen ontvangen van Centrix/Nutanix, Dimension Data, ITON, Lemontree, SLTN, TenICT, Atlantis (na POC. Inclusief management summary, ontwerp, Onderhoudsplan, plan van aanpak (met planning), Pricing)

Beoordeling DOS (minicompetitie) offertes

- Beoordeling Wensen DOS 1e ronde totaal
- Beoordeling Wensen DOS 2e ronde totaal
- Eindoordeel leveranciers DOS Totaal
- SWOT Analyse DOS project
- TCO berekening leveranciers DOS 1e beoordeling
- TCO berekening leveranciers DOS 2e beoordeling

Opleverdocumentatie van TenICT

- POC
- PvO – DOS vervanging server en SAN versie
- Technische projectbeschrijving TenICT
- Buildfase Anylinq
- Buildfase TenICT
- Kastenplan Zwolle
- SSC Zwolle – CommVault Ontwerp (systeemdocument Build)
- Systeemdocumentatie Atlantis, Hardware, Netwerk, VMware
- Planning
    - Budget DO & S Planning, Uitvraag en Implementatiefase
    - Project charter Planning, Uitvraag en Implementatie fase
    - Projectplan DO & S

Migraties

- Migraties: Resultaten proefmigratie
- SSC Zwolle-Migratieplan
- SSC Migratie Protocol

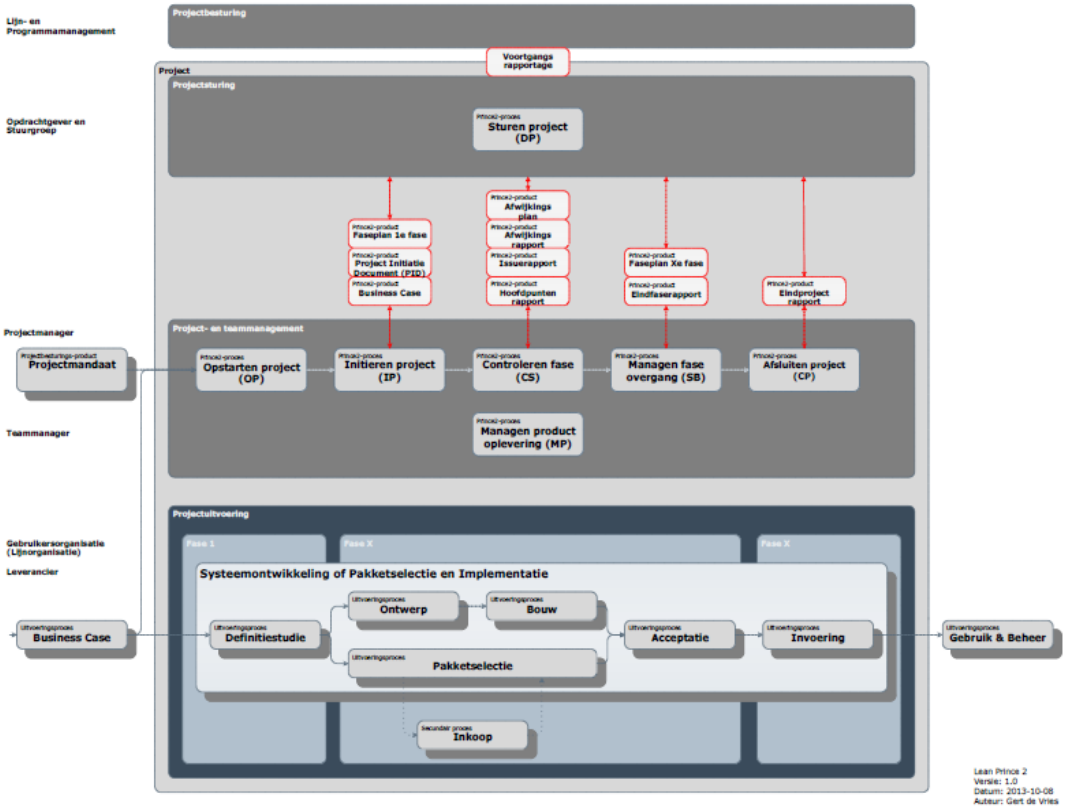
Maandrapportages

- Hoofdpuntenrapport project Dataopslag en Servers SSC ICT
    - 2016: April en Mei
    - 2015; Januari, Februari, Maart
    - 2014: Augustus, September, Oktober, November, December

Overige documentatie

- Root Cause Analysis
- Restpunten Storage en Servers
- Verbeteracties na verstoring Atlantis omgeving
- Afwijkingsrapport 1 Planning Uitvraag fase project Dataopslag en Servers
- Afwijkingsrapport 2 Planning Uitvraag fase project Dataopslag en Servers
- Afwijkingsrapport 3 Kosten en Planning Implementatie fase project Dataopslag en Servers
- DOS storing Paasweekend follow up
- Memo mogelijk issue budget Dataopslag en Server project
- Risico log/ Risk- Issue log Storage & Servers

Bijlage 3: Opzet projectorganisatie conform Prince 2

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Beantwoording motie Moderne Devotie
portefeuillehouder	Jan Brink
informant	Tuinman, Anton (2460)
medeopstellers	
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota Moderne devotie

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:
De behandeling van de motie:' 'Moderne Devotie op UNESCO-lijst van immaterieel werelderfgoed'.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 19 september 2017

Onderwerp	Moderne devotie
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder Jan Brink

Informant AB Tuinman
Afdeling / OW
Telefoon 038 498 2460
Email AB.Tuinman@zwolle.nl
Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De behandeling van de motie:' 'Moderne Devotie op UNESCO-lijst van immaterieel werelderfgoed'.

Datum 19 september 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Tijdens de raadsvergadering van 15 februari 2016 heeft de raad het college opgeroepen om samen met betrokken partijen (o.a. gemeente Deventer, de stichting Thomas a Kempis) in overleg te treden met het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel. Doel van dit overleg was om na te gaan welke concrete stappen moeten worden ondernomen om de Moderne Devotie voor te dragen voor internationale nominatie door het kabinet bij UNESCO voor erkenning op de lijst cultureel werelderfgoed. Na het voorbereidende werk van de IJsselacademie, zijn de verschillende betrokken partijen in juni 2016 begonnen om hun kennis en ervaring te delen en afspraken te maken rondom het proces.

In september 2016 heeft de SP fractie in het kader van artikel 45 vragen gesteld over de uitvoering van de motie 'Moderne Devotie op de UNESCO-lijst van immaterieel werelderfgoed' te krijgen.
In de beantwoording van deze vragen is het verdere proces geschetst. Dit komt er in het kort op neer dat voordat er iets op de UNESCO-lijst geplaatst kan worden, het noodzakelijk is om op de nationale (immateriële) erfgoed lijst te staan. Essentiele voorwaarde om op de nationale (immateriële) erfgoedlijst te komen is dat de aanvraag door de dragende organisaties zelf wordt gedaan.

In de tussenliggende periode zijn er een aantal bijeenkomsten geweest en in het najaar 2016 heeft de IJsselacademie de verschillende organisaties ondersteund bij het opstellen van het ‘Erfgoedzorgplan Moderne Devotie’. Dit Erfgoedzorgplan is nodig om op de Nationale Inventaris Immaterieel Cultureel Erfgoed Nederland te komen. De aanvraag voor de nationale lijst immaterieel erfgoed is in januari 2017 ingediend.

Bij de laatste bijeenkomst (21 maart 2017) was naast de verschillende organisaties en overheden, ook Marketing Oost aanwezig. Marketing Oost zal Moderne Devotie meenemen in hun Toeristisch beleid.

Op 13 juli ontvingen we bericht van de IJsselacademie dat de Toetsingscommissie adviseert om niet verder te gaan met de voordracht van Moderne Devotie: ‘*In het ingediende erfgoedzorgplan ligt, naar mening van de Toetsingscommissie, (te) sterk de nadruk op het borgen van het gedachtengoed van de Moderne Devotie. De commissie volgt het uitgangspunt zoals dat geformuleerd is in het UNESCO Verdrag ter Bescherming van het Immaterieel Cultureel Erfgoed: hoewel religie gemeenschappen van identiteit voorziet, valt het op zichzelf niet onder het verdrag. Niet de religie of het gedachtengoed, wel de uitingen of sociale praktijken die voortkomen uit de religie of het gedachtegoed kunnen onder het Verdrag vallen*’.

Het is helaas niet gelukt om ‘Moderne Devotie’ op de UNESCO Verdrag ter Bescherming van het Immaterieel Cultureel Erfgoed te krijgen. De provincie en de betrokken gemeenten hebben in hun Cultuurnota’s Moderne Devotie als onderwerp een prominente plek gegeven. Het proces tot de uiteindelijke aanvraag heeft de verschillende betrokken partijen dichter bij elkaar gebracht. Met behulp van de provincie en Marketing Oost wordt onderzocht hoe Moderne Devotie nog prominenter onder de aandacht van het (toeristische) publiek gebracht kan worden.

Datum 19 september 2017

Kernboodschap
De raad te informeren over het proces en het advies van de Toetsingscommissie waarbij Moderne Devotie helaas niet op de UNESCO-lijst van immaterieel erfgoed komt

Consequenties
N.v.t.

Communicatie
N.v.t.

Vervolg
De verschillende organisaties blijven samenwerken om Moderne Devotie te behouden als immaterieel erfgoed voor een breed publiek.

Openbaarheid
Dit voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 38514

Onderwerp Beantwoording motie Moderne Devotie

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 26-09-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Grondstoffenplan - uitvoeringsplan pilot belonen
portefeuillehouder	Michiel van Willigen
informant	Ekhart, Rutger (2975)
medeopstellers	Horstman, Tom (2553) Kruizinga, Marco (2405)
afdeling	Beheer Openbare Ruimte
bijlagen	Voorstel: Informatienota Grondstoffenplan - uitvoeringsplan pilot belonen Bijlage: Pilotplan belonen Zwolle

Voorgesteld besluit raad

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
Het pilotplan belonen als uitwerking van het spoor belonen van het Uitwerkingsplan "Zwolle zonder afval", gemeentelijk Grondstoffenplan 2017-2020.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 18 september 2017

Onderwerp	Grondstoffenplan - uitvoeringsplan pilot belonen
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder Van Willigen

Informant R. Ekhart
Afdeling Beheer Openbare Ruimte / EC
Telefoon 038 498 2975
Email R.Ekhart@zwolle.nl

Bijlagen 1. Pilotplan belonen Zwolle

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

Het pilotplan belonen als uitwerking van het spoor belonen van het Uitwerkingsplan "Zwolle zonder afval", gemeentelijk Grondstoffenplan 2017-2020.

Datum 18 september 2017

Inleiding
Op 18 juli 2017 heeft u het Uitwerkingsplan “Zwolle zonder afval”, Grondstoffenplan 2017/2020 vastgesteld. Een onderdeel van het Uitwerkingsplan is het uitvoeren van een pilot met achteraf belonen. In het Uitwerkingsplan is een uitgewerkt pilotplan aangekondigd. Bij het vaststellen van het Uitwerkingsplan is aangegeven dat we u informeren over het uitgewerkte plan voor de pilot belonen. Dat doen we met deze informatienota en het bijgevoegde pilotplan.

Kernboodschap
Het Uitwerkingsplan “Zwolle zonder afval” bestaat uit drie sporen:
- Spoor A: Faciliteren (onder meer hoogbouw, decentrale brengstations)
- Spoor B: Motiveren (onder meer communiceren, coachen)
- Spoor C: Belonen van goed scheiden.

De pilot belonen vormt de basis voor een besluit over de vorm van financieel belonen in heel Zwolle.

We voeren de pilot uit in twee buurten, totaal ruim 3.000 huishoudens:
- De buurt Gerenbroek in Zwolle Zuid.
- De buurt Schoonhorst in Stadshagen.

De twee buurten vormen een goede afspiegeling van Zwolle. Er is laagbouw en hoogbouw, diverse typen woningen, alleenstaanden en gezinnen. De hoogbouw wordt nog voor de start van de pilot goed gefaciliteerd om afval en grondstoffen te scheiden. De buurten zijn zodanig gescheiden van andere buurten dat de afval- en grondstofstromen goed kunnen worden gemonitord.
De pilot duurt een half jaar. De maximale beloning bedraagt € 25 voor dat half jaar.
In het bijgevoegde pilotplan wordt nader beschreven hoe we de pilot vormgeven.

Naast de voorbereiding van de pilot belonen zijn we met Rova in de zomer ook al bezig geweest met de start van andere activiteiten uit het in juli vastgestelde Grondstoffenplan 2017-2020. Zo starten we in oktober de gesprekken met de verenigingen om te komen tot nieuwe afspraken als alternatief voor de oudpapier-regeling. Lopende contracten worden in de tussentijd gerespecteerd en voor eind dit jaar aflopende contracten worden ter overbrugging afspraken gemaakt met de betreffende verenigingen om te voorkomen dat de huidige vergoeding stopt. Daarnaast zijn we op verschillende plekken in de stad al bezig om scheiding bij de hoogbouw te verbeteren.

Communicatie
We hebben voor en tijdens de pilot veel aandacht voor goede communicatie. Naar de bewoners van de pilotbuurten, maar ook naar de wijkverenigingen. We hebben de bewoners van de pilotbuurten actief geinformeerd over de pilot. Bewoners van de pilotbuurten die niet aan de pilot mee willen doen hebben de mogelijkheid om dit aan te geven. Van hun zal het aanbiedgedrag niet persoonsgebonden worden gemonitord. In het pilotplan wordt hier nader op ingegaan.

Vervolg
We zijn inmidels gestart met de voorbereiding van de pilot. De komende weken zullen we de bewoners van de pilotbuurten nader informeren.

Openbaarheid
Deze informatienota is openbaar.

Zwolle

Datum 18 september 2017

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 39127

Onderwerp Grondstoffenplan - uitvoeringsplan pilot belonen

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 26-09-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Pilotplan Belonen Zwolle

Uitwerking Gemeentelijk Grondstoffenplan Zwolle 2017-2020
26 september 2017

Aanleiding

Op 24 oktober 2016 heeft de gemeenteraad van Zwolle ingestemd met de hoofdlijnen voor het Gemeentelijk Grondstoffenplan (GGP) 2017-2020. Op 18 juli 2017 is het uitwerkingsplan hiervan vastgesteld: “Zwolle zonder afval”. Eén van de sporen om de ambitie van 100 kg restafval per inwoner per jaar en een scheidingspercentage van 75% in 2020 te realiseren is belonen: een financiële prikkel op het voorkómen van restafval en het goed scheiden van afval en grondstoffen. Er is besloten daarvoor vanaf dit najaar een zes maanden durende pilot uit te voeren. Op basis van de uitkomsten van de pilot wordt in 2018 een besluit genomen over de manier waarop stadsbreed een vorm van beloning wordt ingevoerd.

Doel van de pilot

Om bovenstaande doelstelling te halen zijn in het Uitwerkingsplan twee varianten van financiële prikkels en beloningsystemen benoemd als opties voor de invoering van “goed scheiden loont”.

a. Betalen per keer: de standaard afvalstoffenheffing wordt verlaagd en inwoners betalen een bedrag per keer voor het aanbieden van restafval. Dit is de meest gebruikte vorm van Diftar in Nederland.
b. Achteraf belonen: huishoudens betalen vooraf een vaste heffing en krijgen aan het eind van het jaar een financiële beloning als ze minder vaak restafval aan hebben geboden dan de norm.

De pilot wordt uitgevoerd met variant b: Achteraf belonen. Als referentie/vergelijking met de resultaten van de “achteraf belonen-variant” wordt vooraf een scherpe inschatting gemaakt van de resultaten die in Zwolle behaald kunnen worden met de “betalen per keer”-variant. Deze worden vergeleken met de ervaringen en resultaten van vergelijkbare gemeenten als Enschede, Deventer en Apeldoorn.

De doelen van deze pilot zijn:

- onderzoeken of deze manier van belonen werkt in relatie tot de doelstelling van 100 kg restafval per inwoner per jaar en een scheidingspercentage van 75% in 2020;
- deze vorm van belonen vergelijken met de meer gangbare vorm van Diftar in Nederland en
- om de ervaringen van de deelnemende huishoudens te onderzoeken (draagvlak).

De pilot wordt binnen de bestaande afvalstoffenheffing uitgevoerd (duurzamer, niet duurder). De prikkel van belonen is ondersteunend aan gewenst en blijvend gedrag van inwoners om grondstoffen en restafval gescheiden aan te bieden (belonen is geen doel op zich maar een middel) en belonen achteraf is in lijn met de visie en systematiek van omgekeerd inzamelen.
Dat betekent concreet dat bewoners aan de voorkant de standaardheffing betalen en ze aan het eind van de pilot een bedrag ontvangen wanneer ze minder restafval hebben aangeboden dan de norm. Deelnemers aan de pilot betalen nooit meer dan de huidige vastgestelde heffing.

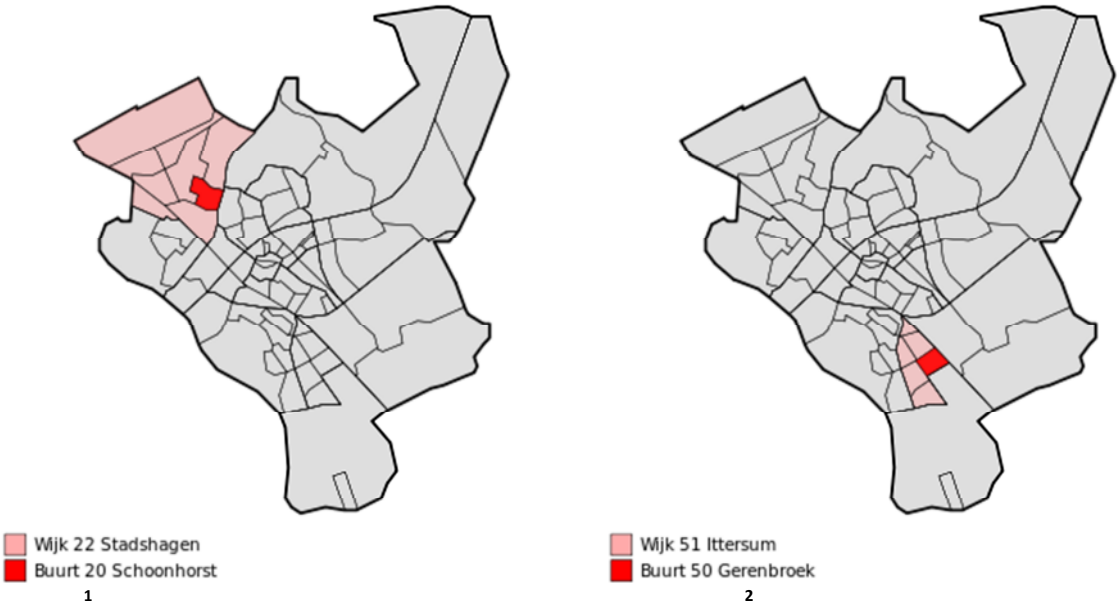
Aanpak

Keuze pilotbuurten

Om een succesvolle pilot op te zetten, uit te voeren en te monitoren is gekozen voor twee pilotbuurten waarbij ingezamelde afval- en grondstofstromen per pilotbuurt apart gemonitord kunnen worden:

- Gerenbroek in Zwolle-Zuid.
- Schoonhorst in Stadshagen.

De twee buurten zijn een goede afspiegeling van de woonmilieus in Zwolle, dus zowel hoogbouw (Schoonhorst) als laagbouw. De hoogbouw in Schoonhorst wordt in september 2017 voorzien van nieuwe ondergrondse containers voor restafval, PMD en oud papier, zodat ook de bewoners van de hoogbouw in de pilotbuurten hun grondstoffen dicht bij huis gescheiden kunnen inleveren.

Tabel 1: Aantal huishoudens hoogbouw en laagbouw pilotgebied

	Hoogbouw	Laagbouw	Totaal huishoudens
Schoonhorst	528	1.344	1.872
Gerenbroek	--	1.190	1.190
Totaal	*528*	*2.534*	*3.062*

Periode

De pilot heeft een looptijd van een half jaar. De start is voorzien medio november 2017. De resultaten worden 6 maanden na de startdatum van de pilot uitgewerkt en gedeeld met College en Gemeenteraad, vooruitlopend op de voorstellen medio 2018 voor invoering van een prijsprikkel per 1 januari 2020, er vanuit gaande dat dan alle bewoners van de hoogbouw hun grondstoffen dicht bij huis gescheiden kunnen inleveren (spoor 1 van het Grondstoffenplan). In februari 2018 wordt een tussenrapportage verzorgd.

Inzameling pilotgebied en startmeting

Vanaf eind juli 2017 zijn de afval- en grondstofstromen in de pilotbuurten gemonitord om een nulmeting te verkrijgen zodat de effecten gedurende de pilot te volgen zijn. Het gaat hierbij om het aanbiedgedrag van restafval, kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen PMD (plastic, metalen verpakkingen en drankkartons), GFT (groente-, fruit- en tuinafval) en oud papier, aantal bezoeken aan het milieubrengstation, bijplaatsingen van afval bij de ondergrondse inzamelsystemen en klachten en meldingen.

Bijzondere groepen

Momenteel is de totale omvang van de kwijtscheldingen in de gemeente Zwolle € 876.500,- per jaar. In de pilot kunnen de huishoudens met een kwijtschelding evenveel financieel voordeel behalen als ieder ander. Zij worden dus gelijk behandeld. Ook huishoudens die standaard meer restafval hebben, zoals huishoudens waar veel luierafval of incontinentiemateriaal vrijkomt, worden in de pilot gelijk behandeld. Er is op dit moment geen aparte inzameling voor luiers en incontinentiemateriaal. Daarnaast kan vanwege de privacy gedurende de proef huishoudens met jonge kinderen niet worden onderscheiden.
Specifieke doelgroepen worden in de uit te voeren enquêtes wel bevraagd, zodat er bij de besluitvorming over implementatie van belonen in heel Zwolle kan overwogen of en zo ja welk maatwerk wordt geleverd.

Gescheiden inzameling GFT in hoogbouw niet of minder goed mogelijk

Bij hoogbouwcomplexen is door het ontbreken van tuinen het aanbod van GFT veel lager, de respons doorgaans mager, de kwaliteit van het GFT laag en de inzamelkosten per ton hoog. Veel hangt af van draagvlak onder bewoners. Voor de pilot wordt daarom in de beloning onderscheid gemaakt tussen bewoners van hoogbouw en bewoners van laagbouw. Bewoners van hoogbouw krijgen bij hetzelfde aantal aanbiedingen een hogere beloning dan bewoners van laagbouw.

Ontwijkgedrag/risico's

Met het toepassen van een prijsprikkel neemt het risico op ontwijkgedrag toe. Dit effect volgen we in de pilot door het soort ontwijkgedrag en de gevolgen te benoemen én maatregelen te nemen om ontwijkgedrag te voorkomen. In de pilotgebieden worden extra afvalcoaches door ROVA en toezichthouder/handhaving door de Gemeente ingezet.

Inrichting pilot

Inzamelingsystematiek in de pilotbuurten

De hoogbouw in het gebied is voor aanvang van de pilot volledig gefaciliteerd met inzamelmiddelen voor grondstoffen PMD, oud papier en (indien gewenst) GFT. De inzamelfrequentie van de minicontainer voor laagbouw blijft zoals het is: GFT 1x per 14 dagen, PMD en oud papier 1 x per 4 weken. De ondergrondse containers voor restafval worden geleegd op automatische meldingen "bijna vol".

Dataverzameling en analyse

De adressen in het pilotgebied worden in het systeem van ROVA aangemerkt, zodat heel gericht gemonitord kan worden op gebiedsniveau. Er worden controles uitgevoerd (visuele inspectie) om de kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen te monitoren: ingezamelde hoeveelheden en kwaliteit van de grondstoffen PMD/GFT/oud papier; bijplaatsingen/dumpingen naast of bij ondergrondse inzamelsystemen; overzicht klachten/meldingen ten behoeve van de pilot; gebruik haalservice GHA (grof huishoudelijk afval) en gebruik milieubrengstation. De ingezamelde gegevens worden waar nodig geanonimiseerd. Alleen de hoeveelheid aanbiedingen van restafval worden per huishouden bijgehouden, zodat de beloning aan het eind van de pilot kan worden uitgekeerd.

Communicatie

De deelnemende huishoudens worden tijdig en duidelijk geïnformeerd over wat er van hen verwacht wordt en wat zij kunnen verwachten. Inwoners kunnen geld verdienen als ze beter gaan scheiden. De ervaringen van de deelnemers worden geïnventariseerd middels enquêtes en op een interactieve website, om zoveel mogelijk ervaringen te verzamelen.

Informatieverstrekking bewoners

Bewoners ontvangen een informatiebrief, inclusief een flyer met daarin uitleg over de pilot en alle benodigde informatie. In de brief worden bewoners uitgenodigd voor informatiebijeenkomsten die voorafgaand aan de start van de pilot worden georganiseerd. De website Zwolle zonder afval (www.zwollezonderafval.nl) is in 2016 als platform voor een afvalvrij Zwolle ingericht. De website wordt verder uitgebouwd naar een interactief platform

dat de komende jaren alles wat er in Zwolle met afval en grondstoffen gebeurt volgt en is daarmee de centrale informatiebron tijdens de periode van dit grondstoffenplan.

Financieel

De afvalstoffenheffing bedraagt in 2017:

- € 215,77 voor een eenpersoonshuishouden
- € 269,72 voor een meerpersoonshuishouden.

De beloning is afhankelijk van het aantal keer dat een huishouden restafval in de ondergrondse container wordt aangeboden. Voor de beloning is gerekend met de te verwachten prestatie. De beloning (teruggaaf) wordt uitgekeerd in euro's.

Voor de pilot wordt uitgegaan van het effect in hoeveelheden, gebaseerd op de doelstellingen uit het Grondstoffenplan (zie tabel 4). De in de tabel verwachte toe- en afname is het resultaat van de drie sporen uit het Grondstoffenplan: faciliteren, motiveren én belonen.

Tabel 4: te verwachten af- en toename fracties

Kilogrammen per inwoner/jr.	Huidig	Doel	Af- of toename
Restafval	193	100	-48%
GFT	74	77	5%
PMD	20	35	75%
OPK	48	57	20%

De beloning wordt uitgekeerd volgens een staffel, waarbij een onderscheid gemaakt wordt in hoog- en laagbouw én in enkel- en meerpersoons huishoudens. De basis voor de tabel is het huidige aanbiedgedrag van restafval in de pilotgebieden.

Tabel 5: beloningsstaffel laagbouw

Laagbouw	Beloning (€)	Beloning (€)
Staffel aantal aanbiedingen	**Eenpersoons huishouden**	**Meerpersoons huishouden**
t/m 15	20,00	25,00
16	18,00	22,50
17	16,00	20,00
18	14,00	17,50
19	12,00	15,00
20	10,00	12,50
21	8,00	10,00
22	6,00	7,50
23	4,00	5,00
24	2,00	2,50
vanaf 25	0,00	0,00

Tabel 6: beloningsstaffel hoogbouw

Hoogbouw	Beloning (€)	Beloning (€)
Staffel aantal aanbiedingen	**Eenpersoons huishouden**	**Meerpersoons huishouden**
t/m 17	20,00	25,00
18	18,00	22,50
19	16,00	20,00
20	14,00	17,50
21	12,00	15,00
22	10,00	12,50
23	8,00	10,00
24	6,00	7,50
25	4,00	5,00
26	2,00	2,50
vanaf 27	0	0,00

De te verwachten financiële besparing op te verbranden restafval bedraagt per jaar op basis van de bovengenoemde hoeveelheden binnen de pilotgroep circa € 16,- per huishouden gedurende de duur van de pilot van een half jaar. Om een voldoende grote beloning toe te passen en zo een serieuze prikkel te geven, is er gekozen voor een maximum beloning van €25 gedurende de pilotperiode van een half jaar. De verwachting is dus dat deze beloning niet één op één wordt terugverdiend door lagere kosten. Voor de duur van de pilot kan dit worden gedekt uit de Reserve Afval. Bij de implementatie van belonen voor heel Zwolle moet een balans worden gevonden tussen de omvang van de prikkel, de financiële besparing van het scheidingsgedrag dat de prikkel tot gevolg heeft en de financiële dekking van de beloning binnen de afvalstoffenheffing.

Privacy en vrijwillige deelname aan de pilot

Gebruik gegevens GBLT

GBLT voert de afvalverordening uit met oog voor de privacyregels. Omdat de pilot nog niet is verankerd in de afvalstoffenverordening en de gemeente zelf zorgdraagt voor de uitbetaling van de beloning is zorgvuldig gekeken naar hoe de pilot uitgevoerd kan worden met oog voor de privacy van de deelnemers en de regels om die te waarborgen. GBLT mag de gegevens aan de gemeente leveren als deze worden gebruikt voor het doel waarvoor ze zijn verzameld (belastinginning voor de afvalstoffenheffing). Omdat de pilot wordt uitgevoerd in het kader van de beleidsontwikkeling voor de afvalstoffenverordening mag GBLT de gegevens leveren. Daarvoor wordt een formeel verzoek ingediend.

Registreren stortgegevens restafval

In deze pilot worden de stortgegevens van het restafval vastgelegd om achteraf de juiste beloning te kunnen uitkeren per huishouden. Deze gegevens worden, omdat ze via de milieupas zijn gekoppeld aan de bewoners, volgens de wet bescherming persoonsgegevens als persoonsgegevens aangemerkt en vragen daarom bijzondere aandacht. Het bijhouden van het aantal stortingen per huishouden is niet zondermeer toegestaan. Monitoring van gegevens is wel toegestaan in bijvoorbeeld Diftar-toepassingen, waarbij de hoogte van de afvalstoffenheffing afhankelijk is van het stortaanbod van huishoudens. Met de pilot wordt een variant op het diftar-systeem beproefd. Daarom is registratie van stortgegevens noodzakelijk en toegestaan.

Communicatie naar deelnemers over garanderen privacy en vrijwillige deelname aan de pilot

In de pilot zullen we in de communicatie naar de deelnemende inwoners transparant zijn over welke gegevens worden vastgelegd en met welk doel dat gebeurt en hoe deze gegevens worden beschermd. Inwoners die bezwaar hebben tegen het opslaan van hun stortgegevens of om een andere reden niet willen deelnemen aan de pilot kunnen dit aangeven. We zullen hen dan niet opnemen in het pilotbestand en van deze inwoners geen stortgegevens opslaan.

Planning

In onderstaande tabel is de planning van de verdere voorbereiding en uitvoering van de pilot weergegeven.

Tabel 7: Besluitvorming en vervolg pilot

Week van	Actie
Eind September 2017	Besluitvorming door College en informeren Gemeenteraad, wijkverenigingen en bewoners pilotbuurten.
Half oktober 2017	Start communicatietraject voor bewoners in de pilotgebieden
Eind oktober / begin November 2017	Informatieavonden deelnemers
Half November 2017	Start pilot belonen, enquête nulmeting onder deelnemers
Februari 2018	Tussenevaluatie
Mei 2018	Afronding pilot
Mei/juni/juli 2018	Enquête voor eindmeting, uitwerken resultaten pilot belonen
September 2018	Uitbetaling beloning aan de deelnemers
Eind 2018, begin 2019	Besluitvorming stadsbreed invoeren financiële prikkel

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Herziening bestemmingsplan Wijthmenerplas
portefeuillehouder	Rene de Heer
informant	Koop, Aldert (3217)
medeopstellers	Gruben, Nathalie (4166) IJzerman, Wilco (2832) Koop, Aldert (3217) Tromp, Gert (2360) Tuqan, Iskander (2016) Valkeman, Hanneke (2279)
afdeling	Project Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota Herziening bestemmingsplan Wijthmenerplas Bijlage: Bijlage 1 plankaart Wijthmenerplas

Voorgesteld besluit raad

1. Kennis nemen van het besluit om het Bestemmingsplan Wijthmenerplas op een aantal punten te herzien.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 21 augustus 2017

Onderwerp	Herziening bestemmingsplan Wijthmenerplas
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder R.E. de Heer

Informant A.H.W. Koop
Afdeling Projectontwikkeling / OW
Telefoon 038 498 3217
Email AHW.Koop@zwolle.nl

Bijlagen Bijlage 1. Plankaart bestemmingsplan Wijthmenerplas

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. Het besluit om het Bestemmingsplan Wijthmenerplas op een aantal punten te herzien.

Datum 21 augustus 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Na het vaststellen van het bestemmingsplan Wijthmenerplas zijn door omwonenden een aantal juridische procedures gevoerd tegen de vaststelling van het bestemmingsplan.
Op 17 mei 2017 heeft de Raad van State het hoger beroep tegen de omgevingsvergunning voor het horecapaviljoen en de waterskibaan ongegrond verklaard. Daarmee is de laatste procedure met betrekking tot het bestemmingsplan afgerond. Op basis van een eerdere uitspraak is al eerder in het bestemmingsplan een maximale geluidsbelasting van 75 dB(A)/90 dB(C) opgenomen op de dichtstbijzijnde geluidsgevoelige gevel bij het produceren van geluid bij evenementen. Op grond van de rechterlijke uitspraken zijn geen verdere aanpassingen aan het bestemmingsplan vereist.

Zelf hebben we inmiddels wel geconstateerd dat bij het opstellen van het bestemmingsplan een fout is gemaakt. Bij het opstellen van het bestemmingsplan blijken het parcours en het rennerskwartier van het evenement NK 50cc wegraces niet te zijn verwerkt bij het bepalen van de grenzen van het terrein met de bestemming evenementen. Daardoor moet voor dit evenement, dat al ruim 20 jaar op deze locatie wordt georganiseerd, sinds de vaststelling van het bestemmingsplan in maart 2015, jaarlijks een omgevingsvergunning worden aangevraagd. Dit vraagt jaarlijks extra inzet van zowel de organisator als de gemeente.

Op de Wijthmenerplas zijn 3 grootschalige en 5 overige evenementen toegestaan. Met het huidige evenementenbeleid en de huidige planregels kan gebruik van het recreatieterrein door derden zonder geluid niet meer plaatsvinden sinds de invoering van de meldingsplicht in de APV.
In de APV is sinds januari 2017 in het kader van de deregulering de mogelijkheid gecreëerd voor het melden van kleine evenementen zoals activiteiten door families of toernooien georganiseerd door scholen of verenigingen. Er is dan geen evenementenvergunning vereist. Dit zijn evenementen met maximaal 250 mensen die geen ruimtelijke impact hebben of geluidoverlast voor omwonenden oplevert. Door de omschrijving in de APV vallen de meldingen ook onder het maximumstelsel zoals vastgelegd in het bestemmingsplan en evenementenbeleid. De APV, het Evenementen beleid en het Bestemmingsplan worden aangepast zodat activiteiten met maximaal 250 mensen zonder geluidsversterking op een eenduidige wijze geregeld wordt.
Daarom wordt voorgesteld om het bestemmingsplan op deze onderdelen te herzien. Bij de herziening betrekken wij ook een aantal bestemmingsplan technische aanpassingen. Kortheidshalve verwijzen wij naar "consequenties" zoals hieronder omschreven.

Kernboodschap
Door het bestemmingsplan op de genoemde punten te herzien sluit deze aan op het gebruik en de functie van het recreatiegebied Wijthmenerplas. De plas is bedoeld om te recreëren in de ruimste zin van het woord. Hierdoor wordt het duidelijk op grond waarvan een melding wordt geaccepteerd dan wel een vergunning wordt verleend op basis van het maximumstelsel. Daarmee wordt eveneens meer duidelijk op grond waarvan handhavend wordt opgetreden.

Consequenties
Wij willen de volgende wijzigingen in het bestemmingsplan doorvoeren.

1. *Aanpassing van de grens van het evenemententerrein op de plankaart (Zie bijlage 1).*
   Het evenemententerrein wordt aangepast, zodanig dat het parcours en het rennerskwartier van het evenement NK 50cc wegraces binnen de grenzen van het evenemententerrein vallen. Daarmee wordt de bestaande situatie geregeld. Dit leidt niet tot een toename van de geluidbelasting op de dichtstbijzijnde geluidsgevoelige gevels, omdat de geluidproductie binnen de vastgestelde maximum waarden moet blijven.
   Deze aanpassing heeft evenmin invloed op het voor dit gebied vastgestelde maximumstelsel van 3 grote evenementen en 5 overige evenementen.

2. *Activiteiten die plaatsvinden in het recreatiegebied met maximaal 250 deelnemers, waarbij geen muziek wordt gemaakt, in het bestemmingsplan regelen.*
   Het evenementenbeleid is gericht op grootschalige evenementen (> 5000 bezoekers) en overige evenementen (<5000 bezoekers), beiden in combinatie met elektronisch versterkte geluidproductie. Voor deze evenementen is het al eerder genoemde maximumstelsel vastgesteld in het evenementenbeleid en in het bestemmingsplan. Er is in het evenementenbeleid geen informatie over kleine evenementen zonder geluid opgenomen.
   In het recreatiegebied Wijthmenerplas vinden, in al dan niet georganiseerde vorm, uiteenlopende soorten activiteiten plaats. Dit zijn bijvoorbeeld volleybaltoernooien die door families, scholen of verenigingen worden georganiseerd, incidentele recreatieve activiteiten door commerciële organisaties. Op grond van de APV zijn dit meldingsplichtige (kleine) evenementen, waarvoor geen vergunning is vereist.
   De kleine evenementen passen qua functie en omvang in het het recreatiegebied Wijthmenerplas. Deze activiteiten, zonder elecronisch versterkte muziek, hebben niet of nauwelijks impact op de omgeving en zijn daarom planologisch niet relevant.
   Door in het bestemmingsplan kleine evenementen met maximaal 250 deelnemers zonder geluid op te nemen waarvoor het maximumstelsel niet geldt, sluit het bestemmingsplan aan op het gebruik en de functie van het recreatiegebied.
   In dat verband moeten ook de APV en de Beleidsregel evenementen in de open lucht worden aangepast.

3. *Bij het herzien van het bestemmingsplan zouden ook de volgende bestemmingsplan technische optimalisaties moeten worden meegenomen. Door deze aanpassingen ontstaat geen verruiming van het bestemmingsplan ten opzichte van de bestaande situatie.*

a. *Aanpassing van de planregels voor Bebouwing en Horeca.*
   We vullen tekstueel de planregels aan zodat deze op grond van de gehanteerde bestemmingsplan systematiek consequent zijn verwerkt.

b. *Aanpassing van de bestemmingsplantekst die verwijst naar het evenementenbeleid.*
   De tekst is gebaseerd op de vorige versie van het evenementenbeleid. Inmiddels is het beleid op een aantal punten aangepast. Het vastgestelde maximumstelsel voor toegestane evenementen wijzigt daarmee niet.

c. *In relatie tot "ondergeschikte horeca" een definitie in de begripsbepalingen opnemen.*

In de begripsbepalingen wordt vanuit het ruimtelijk gebruik concreet aangegeven wat het gewenste gebruik van de "ondergeschikte horeca" is.

d. *Op de plankaart de exacte locatie van de diverse bouwwerken van Lakeside verwerken.*

Communicatie

De omwonenden van de Wijthmenerplas zijn door middel van een brief geïnformeerd over de voorgenomen wijzigingen. Tevens is gevraagd de brief op de website van Plaatselijk Belang te plaatsen. De wijzigingen leiden er toe dat het bestemmingsplan aansluit op het gebruik van de Wijthmenerplas. Daardoor wordt het ook voor omwonenden duidelijk op grond waarvan activiteiten wel of niet mogelijk zijn en op grond waarvan wel of geen vergunning wordt verleend in relatie tot het maximum stelsel. Tot nu toe is er niet gereageerd op de voorgenomen procedure voor bestemmingsplanwijziging.

Vervolg

- augustus - september	Starten met de voorbereiding en intern reacties verzamelen en verwerken
- oktober - november	Concept behandelen in pfo's De Heer en Anker
- november - december	Vooroverleg en overleg/communicatie met de buurt
- januari 2018	Reacties verwerken en terugkoppeling naar het pfo
- februari en maart 2018	Ontwerpbestemmingsplan ter inzage
- april 2018	Zienswijzen verwerken
- mei - juni 2018	Vaststelling bestemmingsplan door de raad.

Openbaarheid

Openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 29786

Onderwerp Herziening bestemmingsplan Wijthmenerplas

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 12-09-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

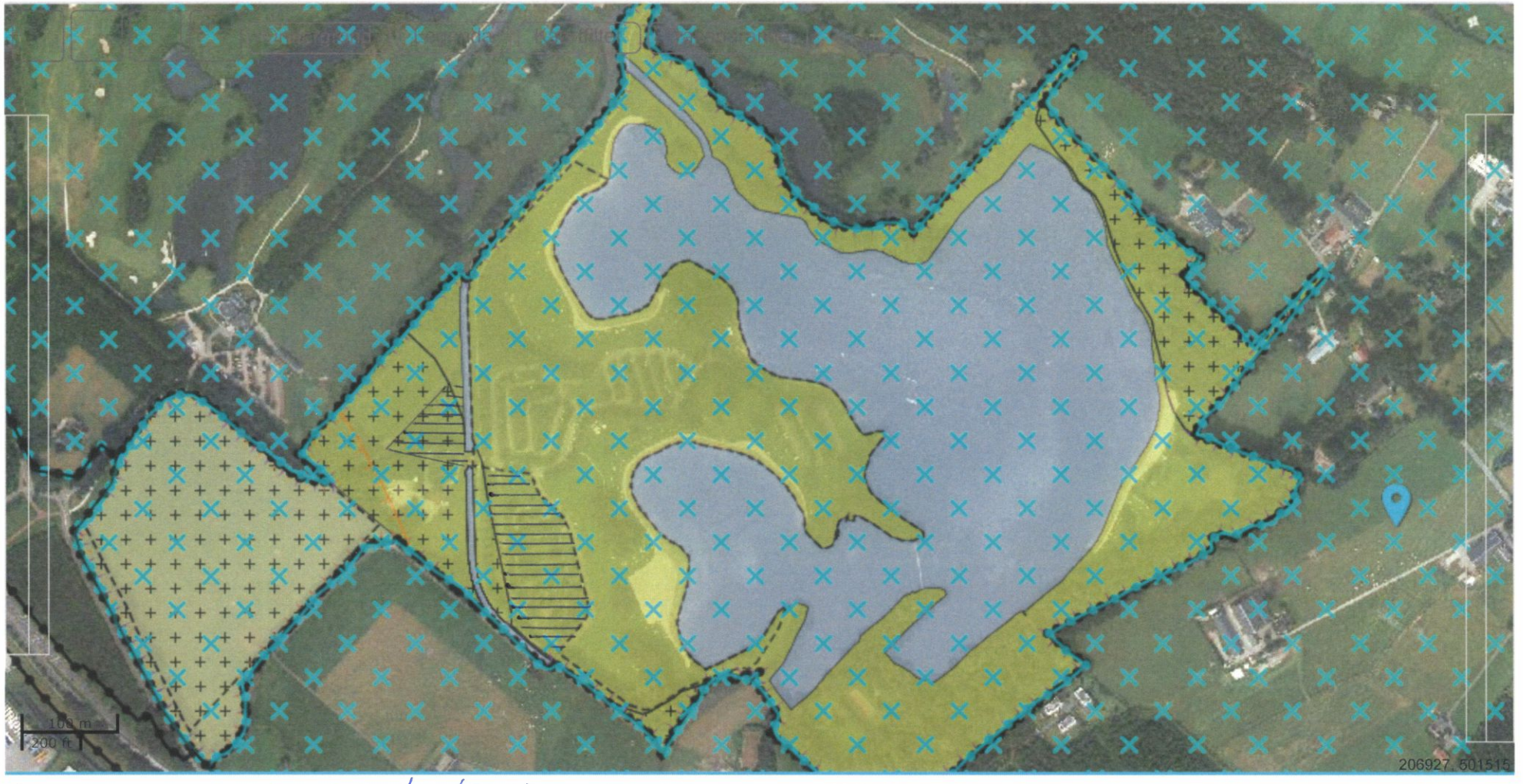
Ruimtelijkeplannen.nl

Particulieren | Ga naar professionals

Home

Help FAQ Contact

Bestemmingsplannen | **Structuurvisies** | **Algemene regels overheden** | **Huidige kaart:** Bestemmingsplannen

grens evenemententerrein

toevoegen aan evenemententerrein in verband met 50cc wegraces.

Over Ruimtelijkeplannen.nl | Release notes

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Beantwoording motie 'Onderzoek naar ombudsfunctie sociaal domein'
portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
informant	Stevens, Marc (2212)
medeopstellers	
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota Beantwoording motie 'Onderzoek naar ombudsfunctie sociaal domein' Bijlage: 8- M GL- Onderzoek naar ombudsfunctie sociaal domein

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:
Het pre-advies over de motie ‘Onderzoek naar ombudsfunctie sociaal domein’ zoals besproken in de raadsvergadering van 3 april 2017.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 18 september 2017

Onderwerp	Beantwoording motie 'Onderzoek naar ombudsfunctie sociaal domein'
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder Nelleke Vedelaar

Informant RM Stevens
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / OW
Telefoon 038 498 2212
Email RM.Stevens@zwolle.nl

Bijlagen 1. Motie GroenLinks

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

Het pre-advies over de motie ‘Onderzoek naar ombudsfunctie sociaal domein’ zoals besproken in de raadsvergadering van 3 april 2017.

Datum 18 september 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
In de raadsvergadering van 3 april 2017 heeft de fractie van GroenLinks de motie 'Onderzoek naar ombudsfunctie sociaal domein' ingediend. Door middel van deze motie roept zij het college op om te onderzoeken:
1. Welke ervaringen in andere gemeenten zijn opgedaan met ombudsfuncties sociaal domein;
2. Op welke wijze cliënten in Zwolle zich geremd voelen problemen te melden. Dit kan structureel worden onderzocht via het cliëntervaringsonderzoek Wmo en Jeugdwet en eenmalig via een apart onderzoek;
3. Hoe intern bij de gemeente Zwolle problemen worden herkend, over dit element van het onderzoek afstemming te zoeken met de Nationale Ombudsman;

De fractie van GroenLinks is van oordeel dat
- Voor cliënten de positionering van het sociaal wijkteam als gemeentelijke 'dienst', het gevoel van onafhankelijkheid van het oordeel van het sociaal wijkteam zal doen afnemen;
- Cliënten zich zo weinig mogelijk geremd dienen te voelen het oordeel van het Sociaal Wijkteam of de kwaliteit van de hulp en ondersteuning ter discussie te stellen zonder in formele procedures te belanden;

Het college heeft de motie in pré-advies genomen. Reden hiervoor is dat het college nadere afstemming met de Participatieraad Zwolle wilde zoeken. Mede op basis van deze afstemming is deze informatienota tot stand gekomen.

Kernboodschap
In de raadsvergadering van 2 maart 2015 heeft u de informatienota 'Ombudsman, klacht en bezwaar' besproken. In deze informatienota is een uiteenzetting gegeven van de mogelijkheden die een cliënt heeft om een klacht in te dienen en wordt uitleg gegeven aan de positie van de Overijsselse Ombudsman. De gestelde vragen in deze motie en de antwoorden daar op, sluiten op deze informatie aan.

1. *Welke ervaringen in andere gemeenten zijn opgedaan met ombudsfuncties sociaal domein;*

In Zwolle kennen we vanzelfsprekend de mogelijkheid van het indienen van een klacht tegen de gemeente en/of de medewerkers in dienst bij de gemeente. Vanaf 1 januari 2018 kunnen dus ook klachten over het Sociaal Wijkteam rechtstreeks tot de gemeente gericht worden. Daarnaast kennen we de mogelijkheid om een klacht in te dienen bij de Overijsselse Ombudsman. Deze ombudsman fungeert breed voor alle gemeentelijke taken en beperkt zich niet tot het sociaal domein. Hoe je een klacht indient is gepubliceerd op de gemeentelijke website (www.zwolle.nl/zorg-en-welzijn/voor-cli-nteninwoners/bezwaar-en-beroep-bij-hulpvragen).
Met de Participatieraad Zwolle is de motie besproken. De participatieraad is met ons van mening dat de positionering van de ombudsfunctie minder relevant is. Het is belangrijk om te investeren in goede communicatie met de burger en voor wie daar behoefte aan heeft, cliëntondersteuning te bieden (deze functie is nu belegd bij Zorgbelang Overijssel, een onafhankelijke organisatie). Daarmee worden

klachten voorkomen. Mocht toch een klacht ingediend worden dan kan de cliëntondersteuner de cliënt ondersteunen in de klachtenprocedure. Er zijn dus voldoende waarborgen om te zorgen dat de belangen van inwoners goed worden geborgd en dat waar nodig klachten worden afgehandeld.

2. *Op welke wijze cliënten in Zwolle zich geremd voelen problemen te melden. Dit kan structureel worden onderzocht via het cliëntervaringsonderzoek Wmo en Jeugdwet en eenmalig via een apart onderzoek;*

De gemeente Zwolle herkent, evenals de Participatieraad Zwolle, dat er signalen bestaan dat sommige ouderen angstig zijn om een klachtenprocedure te starten. Maar ook dat sommige mensen bijvoorbeeld niet weten waar ze met hun klacht terecht kunnen of geen digitale toegang hebben. We zijn van mening dat de inrichting en positionering van de ombudsfunctie geen bijdrage kan leveren aan de verbetering hier van. Ook hier geldt dat cliëntondersteuning, laagdrempelig georganiseerd, de angst om een klacht in te dienen kan doen wegnemen.
Het is zeker belangrijk om te onderzoeken waarom cliënten, en zeker ouderen, angstig zijn om een klachtenprocedure te starten. De door de fractie van GroenLinks ingebrachte suggesties nemen we hierin ter overweging mee. Samen met de participatieraad gaan we onderzoeken op welke wijze we het onderzoek naar de angst van cliënten om een klacht te melden kunnen vormgeven. Daarnaast gaan we ook onderzoeken hoe we de toegang tot cliëntondersteuning en ombudsman kunnen verbeteren. We brengen u uiteraard op de hoogte van de uitkomst van onze bevindingen.

3. *Hoe intern bij de gemeente Zwolle problemen worden herkend, over dit element van het onderzoek afstemming te zoeken met de Nationale Ombudsman;*

Problemen worden binnen de gemeente op verschillende plaatsen herkend en verzameld. Dat gebeurt onder andere door Zorgbelang Overijssel als het gaat over individueel vervoer en voorzieningen, maar ook door de SWT's en andere (vrijwilligers) organisaties in het sociaal domein. De problemen en klachten worden in behandeling genomen en afgehandeld. Dit levert vervolgens input op voor aanpassing van regels, beleid en communicatie met onze inwoners. De Participatieraad Zwolle is met ons van mening dat er in Zwolle geen aanleiding is om met de Nationale Ombudsman hierover afstemming te zoeken.

Vervolg
Ondanks dat wij de motie begrijpen en uw zorgen herkennen en delen willen wij nu niet over gaan tot uitvoering van de motie en deze dus ontraden, behoudens het onderzoek naar 'op welke wijze cliënten zich geremd voelen problemen te melden'. We gaan de mogelijkheden van een onderzoek verkennen naar de angst van cliënten om een klacht te melden. Daarnaast onderzoeken we hoe we de toegang tot cliëntondersteuning en ombudsman kunnen verbeteren. Hierbij betrekken we de Participatieraad Zwolle. Over de opzet en inrichting van dit onderzoek informeren wij u begin 2018.

Datum 18 september 2017

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 38667

Onderwerp Beantwoording motie 'Onderzoek naar ombudsfunctie sociaal domein'

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 03-10-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Zwolle,
3 april 2017

Motie | Onderzoek naar ombudsfunctie sociaal domein

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op **3 april 2017**
gehoord de beraadslaging over de beslisnota **positionering sociale wijkteams**

overwegende dat
- Voor cliënten het oordeel van het Sociaal Wijkteam, de kwaliteit van de hulp en ondersteuning van grote invloed op hun leven zijn;
- De huidige werkwijze van de gemeente voorziet in een klachtenprocedure en uiteindelijk de weg naar de provinciale Ombudsman;
- Uit signalen uit de stad blijkt dat vooral ouderen angstig zijn om een klachtenprocedure te starten, omdat zij bang zijn dan geen of nog minder ondersteuning te krijgen;
- De nationale Ombudsman op 2 maart 2017 uit onderzoek concludeerde dat "veel gemeenten het herkennen, oplossen of voorkomen van problemen over zorg, jeugdhulp en begeleiding naar werk niet op orde hebben. Burgers weten onvoldoende waar, wanneer en hoe zij hun problemen kunnen melden";
- In veel gemeenten een ombudsfunctie sociaal domein functioneert

van oordeel dat
- Voor cliënten de positionering van het sociaal wijkteam als gemeentelijke 'dienst', het gevoel van onafhankelijkheid van het oordeel van het sociaal wijkteam zal doen afnemen;
- Cliënten zich zo weinig mogelijk geremd dienen te voelen het oordeel van het Sociaal Wijkteam of de kwaliteit van de hulp en ondersteuning ter discussie te stellen zonder in formele procedures te belanden;

roept het college op
Te onderzoeken:
1. **Welke ervaringen in andere gemeenten zijn opgedaan met ombudsfuncties sociaal domein;**
2. **Op welke wijze cliënten in Zwolle zich geremd voelen problemen te melden. Dit kan structureel worden onderzocht via het cliëntervaringsonderzoek Wmo en Jeugdwet en eenmalig via een apart onderzoek;**
3. **Hoe intern bij de gemeente Zwolle problemen worden herkend, over dit element van het onderzoek afstemming te zoeken met de Nationale Ombudsman;**

Over dit onderzoek de raad uiterlijk bij de begrotingsbehandeling 2018 te rapporteren en een voorstel te doen voor een verbetering van de klachtafhandeling, waarbij in elk geval een variant van een ombudsfunctie is uitgewerkt.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens fractie GroenLinks
Remko de Paus

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Ottervriendelijk Zwolle
portefeuillehouder	Michiel van Willigen
informant	Kaales, Maarten (2513)
medeopstellers	
afdeling	Ruimte en Economie
bijlagen	Voorstel: Informatienota Ottervriendelijk Zwolle

Voorgesteld besluit raad

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
De afdoening van de motie ‘ottervriendelijk Zwolle’.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 24 september 2017

Onderwerp	Ottervriendelijk Zwolle
Versienummer	

Portefeuillehouder M.W.J. van Willigen

Informant M.W. Kaales
Afdeling Leefomgeving en Erfgoed / EC
Telefoon 038 498 2513
Email MW.Kaales@zwolle.nl

Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De beantwoording van de motie ‘ottervriendelijk Zwolle’.

Datum 24 september 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
U hebt begin 2016 met de motie ‘Ottervriendelijk Zwolle’ het College opgeroepen om in samenwerking met het Waterschap, de Provincie en natuurbeherende instanties de Zwolse wateren Ottervriendelijk te maken.
Naar aanleiding van deze motie heeft de Otterwerkgroep zich verdiept in het verspreidingsbeeld en de populatiegrootte bij Zwolle. We hebben nu een idee van de lokale knelpunten en hoe deze op te lossen (zie kaart bijlage). Ook zijn er al voorstellen om dat concreet op te pakken.
Tussentijds hebben we de indieners van de motie al eens bijgepraat. Door middel van deze informatienota informeren we u over de verdere stand van zaken en wordt de motie afgedaan.

Kernboodschap
De herintroductie van de Otter vanaf 2002 in Nederland verloopt succesvol. In 2006 is in Zwolle een eerste exemplaar waargenomen. Naar schatting leven nu in en om Zwolle vier Otters min of meer permanent. Uit onderzoek blijkt dat Zwolle op een belangrijk kruispunt ligt van weteringen en wateren waar otters uit de regio zich langs verplaatsen. De stad is geen optimaal leefgebied voor de Otter en brengt meer risico’s met zich mee. Op landelijk niveau heeft de Raad van State door middel van het Otterarrest een aantal otterknelpunten benoemd die moeten worden opgelost. Zwolle kent geen knelpunten van landelijke betekenis (zoals genoemd in het Otterarrest), maar heeft wel de ambitie samen met partners de lokale situatie te verbeteren.

Consequenties

1 Samenwerking in het Provinciaal Otterplatform

Zwolle draait mee in het provinciaal Otterplatform (dat gevormd is naar aanleiding van het Otterarrest). Hierin hebben onder meer zitting Staatsbosbeheer, provincie Overijssel, Natuurmonumenten, de landelijke Zoogdierenvereniging, waterschap Drents Overijsselse Delta en Landschap Overijssel.

2 Otterwerkgroep Zwolle

Op lokaal niveau monitoren vrijwilligers van de Otterwerkgroep Zwolle en Omgeving de verspreiding van de Otters. Uit de tellingen blijkt dat de weteringen in de regio Zwolle belangrijk zijn voor de verplaatsingen van Otters. Zij hebben geconcludeerd dat het grootste risico wordt gevormd door de Ceintuurbaan waar die de Zalnesche Wetering kruist.
Andere risico’s zijn meer algemeen van aard en niet toegespitst op één locatie zoals hierboven genoemd. Jaarlijks zal de gemeente een overleg initiëren met relevante partijen om kennis en ervaringen over de Otter in Zwolle en de regio met elkaar uit te wisselen.

3 Lokale kansen benutten

Het betreft een aanpak waarbij we ons in eerste instantie richten op de maatregelen die we nu kunnen uitvoeren. Het accent van de aanpak ligt bij het verminderen van knelpunten. Kansen voor het verbeteren van het leefgebied van Otter bij ruimtelijke projecten worden zo veel mogelijk benut.

In het kader van Zwolle Spoort, onderdeel natuurcompensatie en waterberging, is daarom ingezet op een verbetering van de onderdoorgang bij de Ceintuurbaan (N35) bij de Zalnesche Wetering ter hoogte

van de voormalige boomkwekerij Stuifbergen. Deze voorziening wordt meegenomen met de inrichtingsplannen van dit gebied door ProRail. De westelijke oeverzone van dit gebied wordt ingericht voor onder meer de Otter, waardoor het leefgebied duurzaam vergroot en versterkt wordt (zie kaartbijlage ontwerp voor Wipstrikpark).

4 Meer aandacht voor de communicatie over de Otter in Zwolle

De gemeente Zwolle heeft, bij monde van voormalig wethouder Dierenwelzijn, tijdens het in ontvangst nemen van de provinciale Landschapsprijs 2016, bekend gemaakt dat Zwolle de Otter als aandachtssoort wil uitdragen (“Adoptiesoort”). De centrale ligging van Zwolle in de IJssel/Vechtdelta is bij uitstek een gebied waar de Otter zijn leefgebied heeft en dit doorkruist. De Otter kan zo mede een symbool worden voor onze delta. Landschap Overijssel wil ook investeren in gemeenten die een adoptiesoort hebben gekozen. Landschap Oveijssel gaat samen met de gemeente een team van vrijwilligers ondersteunen die aan de slag gaan met het uitwerken van een beschermingsplan en maatregelen ter vergroting van het draagvlak.

Communicatie
De communicatie t.a.v. de adoptiesoort komt voort uit het uit te werken beschermingsplan en plan voor het vergroten van het draagvlak. De communicatie t.a.v. de natuurontwikkeling Langenholte wordt opgepakt binnen het project Ruimte voor de Vecht.

Vervolg
Het netwerk van deskundigen en vooral van vrijwilligers dat in het kader van de adoptiesoort wordt opgezet, zal het beschermingsplan verder tot uitvoering proberen te brengen en de ontwikkelingen blijven monitoren.
Waar mogelijk worden kansen benut, zoals bij Prorail (Zwolle Spoort) maar ook bij nieuwe initiatieven als Zwolse Stadslanderijen en een mogelijke vervolgprogramma van Ruimte voor de Vecht wordt gezocht naar natuurinclusieve maatregelen voor de Otter.

Openbaarheid
Deze informatienota is openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

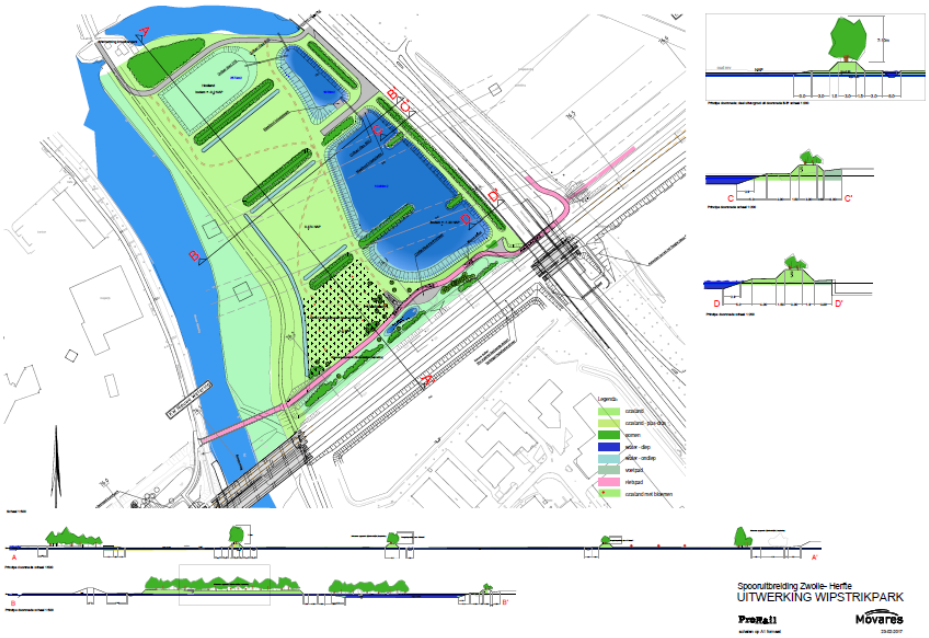
mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Datum 24 september 2017

Bijlagen:
Hieronder kaart met knelpunten voor Otter in Zwolle e.o.

Hieronder het Ontwerp voor Wipstrikpark ProRail

Otter
De mogelijkheden om het gebied aantrekkelijk te maken voor de otter vormt een uitgangspunt, zodat de otter het leefgebied aan de oostzijde van de Ceintuurbaan uitbreidt met het Wipstrikpark. Hiervoor moet de verbinding onder de Ceintuurbaan door aantrekkelijker gemaakt voor de otters door in het kunstwerk van de Zalnese Wetering een loopplank of een pvc buis aan te leggen[2]..
De flauwe oevers aan de westzijde zijn voor de otter geschikt om te foerageren terwijl de steilere oevers aan de oostkant voor otters interessanter zijn om holen te bouwen. Deze variatie draagt bij aan een voor otters aantrekkelijk gebied.

Jaargang

Kenmerk 39582

Onderwerp Ottervriendelijk Zwolle

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 09-10-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Samenwerking marktregio Zwolle - Kampen - H2O
portefeuillehouder	Rene de Heer
informant	Maar, Janna van (2612)
medeopstellers	
afdeling	Ruimte en Economie
bijlagen	Voorstel: Informatienota Samenwerking marktregio Zwolle - Kampen - H2O Bijlage: Reactienota H2O

Voorgesteld besluit raad

Kennis te nemen van:
De voortgang van de samenwerking tussen de gemeenten Zwolle, Kampen en H2O binnen hun gezamenlijke marktregio.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 11 oktober 2017

Onderwerp	Samenwerking marktregio Zwolle - Kampen - H2O
Versienummer	V0.1

Portefeuillehouder R.E. de Heer

Informant J. van Maar
Afdeling Ruimte & Economie / OW
Telefoon 038 498 2612
Email J.van.Maar@zwolle.nl

Bijlagen
1. Reactienota H2O
2. Persbericht

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De voortgang van de samenwerking tussen de gemeenten Zwolle, Kampen en H2O binnen hun gezamenlijke marktregio.

Datum 11 oktober 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding

De gemeenten Zwolle, Kampen en H2O (Hattem, Heerde, Oldebroek) voeren regulier overleg om te komen tot afspraken over de bovenregionale profilering en acquisitie van Hessenpoort, Zuiderzeehaven/Rijksweg 50 en Bedrijvenpark H2O.
Insteek van de samenwerking is om meer bedrijven naar de regio te trekken, waar iedere gemeente afzonderlijk ook van kan profiteren. Het gaat om bovenregionale bedrijven; de meeste lokale bedrijven verplaatsen bijna altijd binnen de eigen gemeente.
Daarmee erkennen de gemeenten het bestaan van een gezamenlijke marktregio.

Omdat de H2O gemeenten tussentijds de procedure startten voor een nieuw bestemmingsplan voor het Bedrijvenpark H2O (aanpassing profiel naar regionaal en logistiek), is in de verkennende gesprekken een pas op de plaats gemaakt. De reden hiervoor was dat de procedure parallel liep aan het gezamenlijke proces van de provincie Overijssel en 11 West-Overijsselse gemeenten over de Regionale Programmering Werklocaties. Vanwege de mogelijke juridische consequenties in het kader van de Ladder voor Duurzame Verstedelijking hebben Zwolle, Kampen en de provincies Overijssel en Gelderland een zienswijze bij de H2O gemeenten ingediend. De strekking van de zienswijzen was dat zorgvuldige afstemming in regioverband van de kwalitatieve en kwantitatieve behoefte aan bedrijventerreinen noodzakelijk was, alvorens de bestemmingsplanprocedures te vervolgen.

Met het gereedkomen van het afsprakendocument in West Overijssel (RPB, april 2017), waarin de balans van vraag en aanbod van bedrijventerreinen is geborgd én de onderbouwing in de reactienota van H2O (september 2017) op de zienswijzen, is voldoende juridische zekerheid vastgelegd omtrent de programmering in de marktregio. Hiermee konden in de gesprekken tussen Zwolle, Kampen, H2O en de provincies Overijssel en Gelderland goede vervolgstappen tot nadere samenwerking binnen de marktregio Zwolle – Kampen – H20 worden gezet.
In het bestuurlijk overleg van 12 oktober jl. is ingestemd met een strategie van kwalitatieve segmentering en een praktische aanpak voor de afstemming en samenwerking.
Het college van de gemeente Zwolle heeft op 17 oktober jl. besloten geen vervolg te geven op de ingediende zienswijze.

Kernboodschap

De essentie is dat de bedrijventerreinen elkaar binnen de marktregio versterken en een kwalitatief goed aanbod vormen voor de (boven)regionale bedrijvigheid: Hessenpoort voor grootschalige logistiek >3ha; H2O voor kleinschaliger logistiek < 3ha; Zuiderzeehaven voor watergebonden bedrijvigheid. In de markt kunnen Hessenpoort en H2O kan ‘elkaar tegenkomen’ bij kavelgroottes 1 ha > 3 ha. Echter hierin is de ondernemer bepalend. Het gaat dan meestal om lokale vraag ofwel de wens om of ten noorden of ten zuiden van Zwolle te willen vestigen.

Consequenties

1. *De H2O gemeenten hebben de programmering op orde en verbinden zich aan een ijskastregeling die zo nodig na drie jaar in werking wordt gezet.*

Het is in ieders belang om het risico van overaanbod in onze marktregio te vermijden. Conform de aanpak aan de Overijsselse kant (Hessenpoort) zijn de H2O gemeenten bereid een ijskastregeling in te zetten, waarbij plancapaciteit gericht op de marktregio on hold wordt gezet als deze na drie jaar - na onherroepelijk te zijn geworden in het bestemmingsplan - niet is uitgegeven. Deze regeling wordt vastgelegd in een bestuursovereenkomst tussen de provincie Gelderland en de H2O gemeenten.

Op deze wijze is een zorgvuldig proces conform de Ladder voor Duurzame Verstedelijking geborgd met als resultaat dat er aan weerzijden van de provinciegrens – én aan de Overijsselse kant én aan de Gelderse kant – een aanbod aan bedrijventerreinen bestaat dat in evenwicht is met de vraag.

2. *De gemeenten zien grote voordelen in een transparante afstemming binnen de marktregio om de (boven)regionale marktvraag als Regio Zwolle te faciliteren, waarbij onderlinge concurrentie geen belemmering is.*

De regionale samenwerking en afstemming heeft als voordeel dat ondernemers vanuit een gezamenlijke propositie worden gefaciliteerd en hen een welkom gevoel in de Regio Zwolle geeft. Het resultaat is dat de banengroei per gemeente van toegevoegde waarde is voor het totale Daily Urban System van de Regio Zwolle.

3. *De kwalitatieve segmentering is een kans om te anticiperen op toekomstige economische groei.*

De gemeenten willen de ingezette samenwerking rond economische ontwikkeling in de regio Zwolle graag uitbouwen. Met de gemaakte afspraken over de kwantitatieve en kwalitatieve programmering aan weerszijden van de provincies is daarvoor de weg vrijgemaakt.
Zwolle voorziet een ruimtelijk knelpunt bij doorgaande economische groei, met name in de sector logistiek. Het mogelijk tekort aan terreinen geschikt voor regionale logistiek mag de groei niet in de weg staan. Het aanbod op Bedrijvenpark H2O is een kans om langjarig een deel van de regionale groei op te vangen.

4. *Monitoring van de programmering aan Overijsselse en Gelderse kant.*

Er zijn afspraken gemaakt over een zorgvuldige werkwijze: de programmering op orde. Met de gemeenten West Overijssel heeft de provincie Overijssel een monitor ingesteld en een tweejaarlijkse update van de behoefteraming. Aan de Gelderse kant kunnen dergelijke afspraken voorkomen dat eventuele disbalans in de kwalitatieve segmentering problemen geeft voor Zwolle en Kampen.

Communicatie
De stappen tot samenwerking zijn in een gezamenlijk persbericht van de gemeenten en provincies gecommuniceerd op 19 oktober 2017.

Vervolg
De gemeenten Zwolle, Kampen en H2O vormen een regulier bestuurlijk overleg binnen de marktregio Zwolle dat interambtelijk wordt voorbereid en waarbij de te volgen strategie voor gezamenlijke acquisitie en vermarkting centraal staat.

Openbaarheid
Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 5087

Onderwerp Samenwerking marktregio Zwolle - Kampen - H2O

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 17-10-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Tekst voor in Reactienota

De bestemmingsplannen waarop de zienswijzen zijn ingediend voegen per saldo 16,3 hectare netto bedrijventerrein toe dat potentieel geschikt is voor kleine en middelgrote logistieke bedrijven. Dit betreft het Hattems plandeel van Bedrijvenpark H2O.
Vertrekpunt voor de nieuwe bestemmingsplannen is het Vernieuwd Perspectief (VP) dat in 2013 is vastgesteld door de gemeenten Oldebroek, Hattem en Heerde. Het Oldebroekse plandeel van Bedrijvenpark H2O is al sinds 2005 bestemd als bedrijventerrein. Het nieuwe bestemmingsplan betreft dan ook een herprofilering naar (boven)regionaal bedrijventerrein, zodat ruimte geboden wordt aan logistieke bedrijven maar ook aan bedrijven in hogere milieu categorieën.

Naar aanleiding van het Vernieuwd Perspectief hebben Provinciale Staten van Gelderland op 26 juni 2013 een motie aangenomen om verruiming van de mogelijkheden toe te staan. Door Gedeputeerde Staten is deze motie verder uitgewerkt. Randvoorwaarde was wel dat er consensus was in de regio Noord Veluwe. Aan deze randvoorwaarde is voldaan door middel van een convenant (2014). In de Omgevingsvisie van Gelderland is deze verruiming inmiddels opgenomen.

De provincie Gelderland wil dat gemeenten samenwerken bij het plannen en programmeren van bedrijventerreinen. De gemaakte afspraken zijn opgenomen in het Regionaal programma bedrijventerreinen Noord Veluwe (2011) dat jaarlijks wordt gemonitord en geactualiseerd. Conform de provinciale aanpak moet iedere onderscheiden regio zelf beschikken over voldoende aanbod van passende bedrijfslocaties om aan de eigen vraag te kunnen voldoen. In dit kader wordt in beide bestemmingsplannen dan ook uitgegaan van het vigerende RPB Noord-Veluwe.

Uit de confrontatie van vraag en aanbod blijkt dat het Bedrijvenpark H2O noodzakelijk is om te kunnen voldoen aan de vraag vanuit de sector logistiek en in mindere mate vanuit bedrijven in hogere milieu categorieën. Dit omdat in de regio Noord Veluwe sprake is van een tekort aan dit type bedrijventerrein. Alleen de gemeente Harderwijk beschikt op dit moment over regionaal bedrijventerrein dat geschikt is voor de vestiging van logistieke bedrijven en bedrijven in hogere milieu categorieën. Uit de vraag-aanbod confrontatie blijkt dat er sprake is van een tekort aan regionale bedrijventerreinen voor logistieke bedrijven en bedrijven in hogere milieu categorieën. Indien het Bedrijvenpark H2O wordt aangemerkt als regionaal bedrijventerrein en geschikt wordt voor het huisvesten van kleinschaligere en middelgrote logistieke bedrijven (0,5 tot 3 hectare) en bedrijven in hogere milieu categorieën dan is er geen sprake meer van een tekort en kan aan de vraag worden voldaan. De door ons gevolgde procedure en bijbehorende onderbouwing voldoet dan ook aan de vereisten in de wet- en regelgeving in het kader van de Ladder voor Duurzame Verstedelijking.

Marktregio centraal

In 2013 is het overleg gestart tussen de portefeuillehouders Economische Zaken van de gemeenten Hattem, Heerde, Oldebroek, Kampen en Zwolle. Dit mede naar aanleiding van het Vernieuwd Perspectief dat door de H2O-gemeenten in juni 2013 is vastgesteld en op basis waarvan het Bedrijvenpark H2O als regionaal bedrijventerrein is aangeduid.

Eind 2014 hebben alle vijf de gemeenten de zogenoemde routekaart vastgesteld. Het betreft de verkenning van samenwerking tussen de vijf gemeenten op het gebied van regionale bedrijventerreinen en het verkennen van de mogelijkheden voor informatie-uitwisseling, het op elkaar afstemmen of integreren van uitgifte-strategieën, acquisitie en organisatie. Onderzocht wordt of men zich in gezamenlijkheid als aantrekkelijke vestigingsplaats kan profileren. Het betreft hier vooral de (boven)regionale profilering van de bedrijventerreinen Hessenpoort in Zwolle, Zuiderzeehaven in Kampen en het Bedrijvenpark H2O. Dit vooral in het belang van zowel de ruimtelijke en economische ontwikkeling van de regio als van het bedrijfsleven.

Naar aanleiding van de ingediende zienswijzen is het overleg met de gemeenten Zwolle en Kampen geïntensiveerd en uitgebreid met de provincies Gelderland en Overijssel. Uitgangspunt van betrokken partijen is dat bestaande bestuurlijke afspraken over de programmering van

bedrijventerreinen in de bestuurlijke regio's Noord Veluwe en West-Overijssel overeind blijven staan. Deze afspraken vormen het vertrekpunt voor meer specifieke afspraken over afstemming binnen de marktregio Zwolle. Met marktregio Zwolle worden hier de gemeenten Hattem, Heerde, Oldebroek, Kampen en Zwolle bedoeld. Mede vanwege de aantrekkende conjunctuur is nu het moment daar om met het oog op een evenwichtige ontwikkeling van de marktregio Zwolle kwalitatieve afspraken te maken over de segmentering van bedrijventerrein in de regio, in het bijzonder die langs de transportas A28.

Reeds ten tijde van het opstarten van het routekaarttraject was immers geconstateerd dat het noordelijk deel van de bestuurlijke regio Noord Veluwe op ruimtelijk-economisch gebied onderdeel uitmaakt van de marktregio Zwolle, zeker als het gaat om het huisvesten van logistieke bedrijven. Het merendeel van de bedrijfsmigratie vindt immers over korte afstand plaats. Op regionale schaal willen bedrijven, vanwege met name afzetmarkt en personeel, vaak niet over een grote afstand verhuizen. Voor het 'afbakenen' van de regio Zwolle moet hier dan ook rekening mee worden gehouden. Daarnaast moet rekening gehouden worden met fysieke barrières en de snelwegstructuur (de A50 en A28). En er bestaat in de regio Noord Veluwe een scheiding tussen de gebieden boven en onder de Hierdense Beek. Ten zuiden van de beek zijn de gemeenten vooral gericht op Harderwijk en Amersfoort. De gemeenten ten noorden (Nunspeet, Elburg, Oldebroek, Hattem, Heerde) van de beek richten zich juist op Zwolle. Binnen deze subregio's is ook sprake van een ander politiek en cultureel klimaat (Atzema et al., 2017).

Binnen de marktregio zijn slechts drie regionale bedrijventerreinen aantrekkelijk voor het huisvesten van logistieke bedrijven en deze terreinen zijn nadrukkelijk complementair aan elkaar. Zo zijn voor de markt van grootschalige logistieke bedrijven (> 3 hectare) de bedrijventerreinen Hessenpoort in Zwolle en Zuiderzeehaven in Kampen de aangewezen vestigingslocaties. Waarbij moet worden opgemerkt dat Zuiderzeehaven zich richt op watergebonden water gerelateerde bedrijven. Voor de kleinschaligere en middelgrote logistieke bedrijven (0,5 tot 3 hectare) komen zowel Bedrijvenpark H2O, Hessenpoort als Zuiderzeehaven in aanmerking. In alle gevallen is de vestigingsplaatsvoorkeur van het bedrijf leidend voor de uiteindelijke locatiekeuze. Voor dit laatste segment geldt dat bedrijven vaak een duidelijke locatievoorkeur hebben voor vestiging aan de noord- dan wel zuidzijde van de gemeente Zwolle. Voor bedrijven die een voorkeur hebben voor de zuidzijde kan het Bedrijvenpark H2O voorzien in die behoefte.

Bestuurlijke samenwerking

In het onderzoek 'De Kracht van Oost-Nederland' (2016) is in opdracht van de provincies Gelderland en Overijssel door diverse wetenschappers de economische concurrentiepositie van Oost-Nederland geanalyseerd. Hieruit blijkt dat Oost-Nederland (en met name de Noordrand van de Veluwe en de omgeving Zwolle) economisch beter heeft gepresteerd dan Nederland. In de periode 2000-2015 is de werkgelegenheid in de Noordrand van de Veluwe en de omgeving Zwolle ondanks de crisis met 19% gestegen (jaarlijks ca. 1,2%).
Omdat de conjunctuur overduidelijk aantrekt is nu het momentum daar om met het oog op een evenwichtige ontwikkeling van de marktregio Zwolle, kwalitatieve afspraken te maken over de segmentering van de regionale bedrijventerreinen in de marktregio. Een goed functionerende marktregio vraagt immers om een heldere segmentering. Zoals hierboven aangegeven heeft de marktregio Zwolle het Bedrijvenpark H2O nodig om (ook) in de toekomst de regionale vraag, vanuit de sector logistiek, adequaat te kunnen accommoderen. Dit met name vanwege de ligging van het terrein binnen de marktregio, de bereikbaarheid en het aanbod aan kleinschaligere bedrijfskavels. Hierdoor kan beter worden ingespeeld op de actuele vraag vanuit de markt, wat de economie van de marktregio Zwolle ten goede komt. Dit wordt vraaggericht ontwikkelen genoemd. Dit betekent dat de economie niet op slot gaat en dat nieuwe plannen met een actuele marktvraag doorgang krijgen.

Door het Bedrijvenpark H2O te kwalificeren als (boven)regionaal bedrijventerrein ontstaat er een optimale balans tussen vraag en aanbod aan bedrijventerreinen in de regio Noord Veluwe. En dan met name voor het huisvesten van het kleinschaligere en middelgrote logistieke segment (0,5 tot 3 ha). Kwalitatief schept dit ook een balans in het aanbod binnen de marktregio Zwolle.

Voor het geval de geprognosticeerde vraag tegenvalt waardoor de balans binnen de regio Noord Veluwe dreigt te worden verstoord door de toevoeging van het plandeel Hattem, worden afspraken gemaakt met de provincie Gelderland. Het betreft een regeling voor het plandeel Hattem waar sprake is van aantoonbare langjarige vraag. Voor deze locatie met een bovenregionale functie en met een marktpotentie voor een lange termijn wordt een ijskastregeling in de vorm van een fasering van de uitgifte toegepast. De H2O-gemeenten zullen hierover een overeenkomst sluiten met de provincie Gelderland. Centraal hierin zal staan de afspraak dat de H2O-gemeenten binnen drie jaar nadat het bestemmingsplan voor het Hattems plandeel onherroepelijk is geworden, aan moeten tonen, op basis van concrete uitgiften, dat vanuit de markt behoefte/vraag is naar de bedrijfskavels op dit deel van het Bedrijvenpark H2O. Deze insteek komt overeen met hetgeen is afgesproken in West Overijssel (Afspraken Regionale Bedrijventerreinen Programmering West Overijssel 2017-2020).

Tevens gaan de partijen in de marktregio Zwolle nauw samenwerken op het gebied van marketing, promotie en acquisitie. Het betreft een verdere uitwerking van het traject dat reeds in het kader van de eerder genoemde routekaart is ingezet. Er wordt een protocol opgesteld die de uitgangspunten van de samenwerking schraagt. Belangrijke elementen zijn onder andere het elkaar actief informeren, het gezamenlijk monitoren van ontwikkelingen in de markt, het bespreken van leads die niet logisch in de segmentering vallen, etc..

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Rekenkameronderzoek Inclusief Beleid
portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
informant	Drielen, Peter van (4063)
medeopstellers	Bakker, Lineke (2459)
afdeling	Advisering Concernstaf
bijlagen	Voorstel: Informatienota Rekenkameronderzoek Inclusief Beleid + bijlagen Bijlage: Rekenkamerrapport 'Van exclusief beleid naar exclusieve aandacht'

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:
De reactie van het college van burgemeester en wethouders op het onderzoek van de rekenkamercommissie Zwolle naar het Inclusief Beleid (onderzoeksrapport “Van exclusief beleid naar exclusieve aandacht”).

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 11 oktober 2017

Onderwerp	Rekenkameronderzoek Inclusief Beleid
Versienummer	V1.3

Portefeuillehouder College van Burgemeester en Wethouders

Informant P.A. van Drielen/ L. Bakker
Afdeling Concernstaf
Telefoon 038 498 4063
Email P.van.Drielen@zwolle.nl/L.Bakker@zwolle.nl

Bijlagen

- Bijlage 1: Voorbeelden exclusieve aandacht
- Bijlage 2: Keten integratie

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De reactie van het college van burgemeester en wethouders op het onderzoek van de rekenkamercommissie Zwolle naar het Inclusief Beleid (onderzoeksrapport “Van exclusief beleid naar exclusieve aandacht”).

1 Inleiding

Aanleiding
De Rekenkamercommissie Zwolle heeft in de periode januari tot en met juni 2017 onderzoek verricht naar het inclusief beleid van de gemeente Zwolle. De resultaten van dit onderzoek zijn opgenomen in het rapport “Van exclusief beleid naar exclusieve aandacht (Evaluatie van het inclusief beleid)”. Dit rapport is door de commissie in de raadsvergadering van 3 juli 2017 aangeboden aan de raad en het college. Deze informatienota bevat de reactie van het college op het onderzoeksrapport. We zijn de Rekenkamercommissie erkentelijk voor het verzette werk. Er is een onderzoeksrapport opgeleverd met enkele herkenbare aandachts- en aanknopingspunten. Het rapport biedt daarmee een goede basis voor een inhoudelijk gesprek over de inrichting van het inclusieve beleid in Zwolle en de mogelijke stappen ter optimalisering van onze aanpak op dit vlak. Een gesprek tussen raad en college, maar ook tussen inwoners, (lokale) ketenpartners en gemeente.

Context
Het integratievraagstuk is een actueel onderwerp in Nederland. Niet alleen door de toegenomen instroom van vluchtelingen en asielzoekers de afgelopen jaren. Ook het samenwonen en -leven van Nederlanders met diverse achtergronden (waaronder met een migratieachtergrond) vergt permanente aandacht in/van onze samenleving. Het betreft een vraagstuk met effect op het dagelijkse leven van mensen. Met voorbeelden van solidariteit, zoals inwoners die zich lokaal inzetten om vluchtelingen en asielzoekers een goed welkom te bieden en praktisch te helpen. Maar ook spanningen en zorgen, bijvoorbeeld door de komst van een asielzoekerscentrum in de wijk of door (verdere) verkrapping van de arbeids- en woningmarkt.

De rol van de overheid binnen het integratiedomein en de opzet van het Nederlandse integratiebeleid zijn de afgelopen 20 jaar veranderd. De Rekenkamercommissie geeft in hoofdstuk 2 van haar rapport een kernachtige schets van deze verandering. Met als belangrijke ontwikkeling de toenemende mate van verantwoordelijkheid van migranten voor de eigen integratie. Een landelijk ingezette kentering met diverse lokale uitwerkingen. Veel gemeenten hebben gegeven deze context de afgelopen jaren gekozen voor een andere koers en aanpak met betrekking tot het integratievraagstuk. Centraal stond de overgang van specifiek doelgroepenbeleid naar een generiek (inclusief) beleid. Ook in Zwolle heeft zich een dergelijke transitie voorgedaan, met als basis het gemeentelijk visiedocument “Van exclusief naar inclusief beleid” (eind 2011). De consequenties voor de lokale infrastructuur rondom integratie en de gemeentelijke organisatie zijn verwoord in hoofdstuk 2 van het Rekenkamerrapport.

Evaluatie
We hebben nu enkele jaren ervaring met de nieuwe structuur en werkwijze. Een passend moment om onze aanpak te evalueren. Het Rekenkameronderzoek was en is dan ook welkom. Voorafgaand aan dit onderzoek heeft de gemeentelijke organisatie zelf ook onderdelen van het huidige beleid en bijbehorende werkwijzen tegen het licht gehouden. Dit heeft geleid tot enkele aanpassingen in werkwijzen. In deze collegereactie wordt expliciet stilgestaan bij deze aanpassingen. Daarnaast heeft het rapport geleid tot een interne dialoog over het inclusief beleid en overleg met de Participatieraad over aard, opzet en effectiviteit van onze lokale aanpak en infrastructuur. De positie en het functioneren van de Participatieraad binnen de integratieketen zelf betreft een van de onderwerpen in het onderzoeksrapport. Met de Participatieraad is afgesproken dat zij op dit onderdeel apart van deze nota reageert op het Rekenkamerrapport.

Opzet collegereactie
Het onderzoeksrapport van de Rekenkamercommissie biedt diverse inzichten, conclusies en aanbevelingen. In deze reactie gaat het college niet elke afzonderlijke conclusie of aanbeveling langs. Deze collegereactie is vormgegeven in twee onderdelen: 1. drie centrale lijnen en 2. een reactie op de aanbevelingen.

2 Kernboodschap

Het onderzoeksrapport “Van Inclusief beleid naar Exclusieve aandacht” van de Rekenkamercommissie biedt verscheidene inzichten. Het college haalt hier drie belangrijke lijnen uit waar ze haar reactie op geeft: 1. het huidige inclusieve beleid biedt ruimte voor exclusieve aandacht en aanpak, 2. het lokale netwerk speelt een belangrijke rol en 3. de gemeentelijke organisatie.

3 Centrale lijnen

Lijn 1: huidige inclusieve beleid biedt ruimte voor exclusieve aandacht en aanpak

Uitgangspunt
In het in 2011 door de raad vastgestelde visiedocument “Van Exclusief naar Inclusief Beleid” is vastgelegd dat “*er wordt gestreefd naar inclusief beleid wanneer dit kan, maar dat de mogelijkheid bestaat beleid exclusief te houden wanneer dit nodig is*”. Dit blijft wat het college betreft een belangrijk uitgangspunt. Inclusiviteit is geen dogma. Het is een gedachtegoed c.q. principe gebaseerd op de overtuiging dat alle inwoners van onze stad - ongeacht geslacht, opleidingsniveau en achtergrond - moeten kunnen deelnemen aan onze samenleving. Dit laat onverlet dat er in Zwolle verscheidene individuen en groepen inwoners zijn die bijzondere aandacht, zorg en ondersteuning nodig hebben om volwaardig te kunnen participeren. Deze zorg en ondersteuning houdt deels verband met achterliggende integratievraagstukken.

Aandacht voor specifieke (doel)groepen
Inclusief beleid en aandacht voor specifieke groepen staan niet per definitie tegenover elkaar. Inclusief beleid betekent wel dat we specifieke groepen niet definiëren op basis van ‘herkomst’, maar op basis van maatschappelijke problematiek. Daar waar sprake is van stapeling van maatschappelijke problematiek bij een bepaalde bevolkingsgroep, kan er reden zijn om een specifieke benadering van een groep naar herkomst te kiezen. Ons huidige beleid op het vlak van integratie stelt ons in staat dergelijke ondersteuning te bieden. Binnen de diverse beleidsvelden (jeugd, wmo, arbeidsmarkt, et cetera) is aandacht voor de diverse doelgroepen. Enkele vraagstukken zijn domeinoverstijgend, bijvoorbeeld in het geval van multiproblematiek, en vergen een specifieke aanpak. We zijn indien noodzakelijk in staat onze aanpak voor bepaalde doelgroepen te verbijzonderen. Daar waar signalen in de stad aanleiding geven, wordt gebruik gemaakt van deze ruimte. In bijlage 1 enkele voorbeelden van interventies en acties met een exclusiever karakter. Een greep uit deze vormen van ondersteuning: het Beleid Antilliaanse Nederlanders Zwolle (BANZ), de training Voor Arbeid en Kansen (VAK) aan inwoners uit de Somalische gemeenschap en Syrische mannen, en extra ondersteuning aan jonge allochtone mantelzorgers. Een recent ander voorbeeld is de recente oprichting van een integraal team binnen onze gemeentelijke organisatie, specifiek gericht op het proces van de integratie van statushouders. Evaluatie heeft ons geleerd dat specifieke begeleiding van deze doelgroep noodzakelijk is om statushouders beter en sneller te laten integreren in onze stad. Hiermee is al voor een belangrijk deel ingespeeld op hetgeen in paragraaf 5.1. van het Rekenkamerrapport is geconcludeerd over de aanpak van de integratie van de groep statushouders. De gemeenteraad wordt in het kader van de reguliere beleidscyclus geïnformeerd over de voortgang en resultaten van deze verbijzondere aanpak.

Omgevingsbewustzijn

De aangereikte voorbeelden illustreren dat onze organisatie oog heeft voor de balans algemeen/maatwerk en openstaat voor doorontwikkeling van onze werkwijzen daar waar nodig. Tegelijkertijd herkennen we dat we nog kunnen groeien in ons omgevingsbewustzijn, waardoor sneller kan worden afgewogen of en wanneer een vraagstuk een verbijzondere aanpak nodig heeft. Deze afweging moet sneller en collectiever worden gemaakt. Nu is ons handelen op dit vlak nog teveel afhankelijk van het inschattingsvermogen van een individuele medewerker van de gemeente, hulpverlener of zorgaanbieder. Voorgaande vergt van betrokken medewerkers alertheid, inzicht in en tijdige inschatting van signalen vanuit (groepen) inwoners en partners. En dit vraagt om goede onderlinge afstemming en een nauwe samenwerking tussen beleid en uitvoeringspraktrijk. De komst het sociaal wijkteam helpt in dit kader. Het wijkteam fungeert niet alleen als inlooppunt en toegang voor zorg en ondersteuning, maar tevens als “linking pin” naar gemeentelijke beleidsafdelingen en andere mogelijke vormen van toegang tot zorg (bijvoorbeeld de ondersteuningsteams op scholen en jeugdgezinswerkers bij huisartsen). Dit biedt de mogelijkheid om op een centraal punt binnen het Zwolse netwerk informatie over behoefte aan ondersteuning en zorg te bundelen en te handelen op basis van deze informatie: overleg met inwoners en/of partners, aanpassing en actualisatie van beleid, bestuurlijke afstemming et cetera. Binnen de periodieke afstemming tussen sociaal wijkteam en beleidsafdelingen wordt, indien signalen hiervoor aanleiding gegeven, stilgestaan bij ontwikkelingen rondom een specifieke doelgroep.

Lijn 2: het lokale netwerk

De Rekenkamercommissie richt zich in haar onderzoeksrapport voornamelijk op de positie en het functioneren van de gemeente bij het vormgeven en uitvoeren van het lokale inclusieve beleid. Dit is een vanzelfsprekende focus gelet op de rol van een lokale Rekenkamercommissie. Daar komt bij dat de gemeente een belangrijke schakel is binnen de lokale integratieketen. Er zijn daarnaast diverse andere (lokale) partijen die een belangrijke bijdrage leveren in de opvang, begeleiding en ondersteuning van bestaande en nieuwe groepen migranten. In het rapport zijn onder andere de Participatieraad, zelforganisaties, Vluchtelingenwerk en het Sociaal Wijkteam genoemd. Ook door de gemeente (financieel) ondersteunde initiatieven als “Bruggenbouwers” en “Bezoekvrouwen” worden benoemd. Daaraan kunnen partners als onderwijsorganisaties, sportverenigingen, Sportservice Zwolle, Zwolle Doet! en Steunpunt Mantelzorg worden toegevoegd. We zien daarnaast een grote groep vrijwilligers die zich met betrokkenheid inzet ten behoeve van vluchtelingen en statushouders. Met als treffend voorbeeld de diverse activiteiten die zijn georganiseerd ten tijde van de noodopvang in de IJsselhallen.

Basisinfrastructuur op orde

Al deze partijen vormen tezamen met verscheidene andere maatschappelijke organisaties de lokale maatschappelijke “infrastructuur” rondom integratie en inclusief beleid (zie bijlage 2 voor een visualisatie). Het college is van mening dat deze basisinfrastructuur op orde is. Er is veel betrokkenheid, kennis en expertise aanwezig in het lokale netwerk. Daarbij is het niet per definitie noodzakelijk dat deze kennis en expertise in de ambtelijke organisatie en het sociaal wijkteam is gepositioneerd. Uitgangspunt is dat de kracht en kwaliteit van eenieder optimaal wordt benut en ingezet. Daarbij is het wel van belang dat vraag naar en aanbod van zorg en ondersteuning op adequate wijze op elkaar worden afgestemd. En partners die ondersteuning verlenen worden gefaciliteerd waar mogelijk. Het Sociaal Wijkteam heeft op dit vlak een belangrijke coördinerende, signalerende en ondersteunende taak.

Netwerk participatie

Het college is zich ervan bewust dat het netwerk rondom participatie er anders uitziet dan in 2011. De decentralisaties in het sociaal domein, het opgaan van de integratieraad in de participatieraad, het verdwijnen van enkele zelforganisaties en de introductie van het Sociaal Wijkteam hebben veranderingen teweeg gebracht in de aanpak van integratie en ondersteuning van mensen met een migratieachtergrond. In het Rekenkamerrapport

wordt hierbij stilgestaan. Er wordt onder andere aangegeven dat deze veranderingen tot gevolg hebben dat bepaalde bestaande groepen migranten niet worden bereikt. Het wegvallen van zelforganisaties wordt als een van oorzaken aangestipt. Dit aandachtspunt, meegegeven door partners in de stad en/of medewerkers van de gemeente en het Sociaal Wijkteam, vormt voor het college aanleiding om in gesprek te gaan over welke groepen niet of onvoldoende aansluiting vinden. Indien in gezamenlijkheid wordt geconstateerd dat aandacht voor deze groepen mensen noodzakelijk is, dan komen we met voorstellen over hoe dit te organiseren. De oplossing ziet het college niet direct in de creatie van nieuwe zelforganisaties, maar meer in betere benutting van bestaande structuren en toegangen: onder andere het Sociaal Wijkteam, eerder genoemde “Bruggenbouwers” en “Bezoekvrouwen”, opbouwwerk, wijkmanagement, ondersteuningsteams op scholen, huisartsen, bestaande zelforganisaties en de inzet van de Participatieraad. Afstemming, overzicht en regie zijn in dit kader van belang. Waar de regie van een vraagstuk wordt belegd, is afhankelijk van de aard en omvang van een vraagstuk. In de ene situatie is de wijkmanager degene die zorgt voor afstemming en verbinding, in een andere situatie kan dit een medewerker van het sociaal wijkteam of van een van onze partnerorganisaties zijn.

Wijkgerichte aanpak

Om voorgaande in goede banen te leiden, willen we nog meer inzetten op onze wijkgerichte en -specifieke aanpak. Deze benadering maakt het mogelijk om per wijk maatwerk te leveren in de aanpak van bepaalde opgaven en zorg en ondersteuning van individuen en groepen met een migratieachtergrond. Rekening houdend met de omvang en samenstelling van een wijk kan het fijnmazige netwerk voor zorg en ondersteuning worden ingericht. Daarbij maken we gebruik van de informatie die al beschikbaar is (bijvoorbeeld vanuit het Buurt voor Buurt onderzoek, Jeugdindex) en hebben op basis van deze informatie het gesprek met betrokken partijen. We vinden het zorgelijk dat er ondanks de in basis toereikende infrastructuur signalen zijn dat nog niet alle zorgbehoevende inwoners met een migratieachtergrond het Sociaal Wijkteam bereiken of benaderen. Deze inwoners ervaren op enigerlei wijze een drempel om de stap te zetten richting het Sociaal Wijkteam en daaraan gekoppelde netwerk van zorg en ondersteuning. Dit vormt voor ons aanleiding om in de volle breedte het gesprek aan te gaan over hoe we deze mensen toch in contact brengen met passende zorg en ondersteuning. We willen op wijkniveau overleg organiseren tussen onder andere wijkmanagement, Sociaal Wijkteam, politie en opbouwwerk om te bespreken wat er in de wijk speelt op dit vlak, hoe we onze “voelsprieten in de wijk” organiseren en verbinden en over hoe we drempels kunnen slechten.

Lijn 3: de gemeentelijke organisatie

Het Rekenkameronderzoek toont aan dat belangrijke basisvoorwaarden voor een effectief inclusief beleid in de Zwolse setting aanwezig zijn. Er is sprake van vertrouwen en een coöperatieve werkrelatie tussen beleidsafdelingen en Sociaal Wijkteam, het Sociaal Wijkteam ervaart voldoende handelingsvrijheid en beschikt naar eigen zeggen over voldoende instrumenten voor uitvoering van haar werkzaamheden. Tegelijkertijd worden er ook diverse aandachtspunten en verbetersuggesties in het rapport genoemd met betrekking tot het functioneren van de ambtelijke organisatie en het Sociaal Wijkteam. Het college staat in deze reactie stil bij de volgende aandachtspunten:

1. De regie op het beleid ten aanzien van groepen met een migratieachtergrond ontbreekt.
2. Er wordt niet meer geregisteerd op afkomst, waardoor specifieke monitoring van effecten van gemeentelijk beleid met betrekking tot groepen inwoners met een migratieachtergrond niet langer mogelijk is.
3. Er is geen specifieke portefeuillehouder en aanspreekpunt binnen het college voor integratie, het betreft een collegebrede verantwoordelijkheid. Een dergelijk aanspreekpunt wordt door respondenten binnen het onderzoek gemist.

4. Beleidsafdelingen en Sociaal Wijkteam zijn “te wit” en ontberen een passend netwerk. Specfieke kennis en deskundigheid over en inlevingsvermogen in andere culturen en achtergronden ontbreekt. Er is te weinig afstemming tussen beleidsafdelingen en de doelgroep.
5. Het taalgebruik van de gemeente is lastig te begrijpen voor bestaande en nieuwe groepen migranten en er moet meer in taalontwikkeling worden geïnvesteerd.

Het regievraagstuk

We hebben, mede vanuit de achtergrond van het inclusief beleid, gekozen voor een werkwijze waarbinnen regie wordt gevoerd in de verschillende beleidsdomeinen en -thema’s (jeugd, wmo, arbeidsmarkt et cetera). Hierbinnen is aandacht voor de diverse doelgroepen. Enkele vraagstukken zijn domeinoverstijgend, bijvoorbeeld in het geval van multiproblematiek, en vergen een specifieke aanpak. Zoals eerder aangegeven in deze reactie zijn we indien noodzakelijk in staat onze aanpak voor bepaalde doelgroepen te verbijzonderen. Regie ontbreekt dus niet, maar wordt in de praktijk anders vormgegeven. We zien dat de afstemming tussen verschillende beleidsvelden effectiever kan worden om daarmee integraler handelen te bevorderen. Dit vraagstuk heeft aandacht in onze organisatie. Het Rekenkameronderzoek is aanleiding om intern te bespreken en beter vast te leggen wie wanneer trekker is van en aanspreekpunt ten aanzien van een vraagstuk/proces/traject. We willen dit doen door periodiek een overleg dwars door de organisatie te beleggen waarin ervaringen en signalen vanuit de praktijk worden gedeeld op dit thema. Met als doel deze ervaringen te vertalen naar aangepast/ nieuwe beleid en praktische handvaten ten bevordering van integraal handelen en afstemmen.
Voorgaande kan er ook voor pleiten op bestuurlijk niveau een portefeuillehouder te koppelen aan het thema integratie. We geven dit ter overweging mee aan het nieuwe college volgend jaar.

Monitoring

We werken aan een goede monitor sociaal domein. In dit kader worden op allerlei vlakken kwalitatieve en kwantitatieve data (waaronder financiële gegevens) verzameld. Door beide soorten data te koppelen wordt sturingsinformatie verkregen. Deze informatie kan op zowel strategisch als op uitvoerend vlak worden gebruikt. De monitor sociaal domein komt frequent digitaal beschikbaar (met als streven uiteindelijk dagelijks) en vormt een belangrijke voedingsbron voor ons sociaal beleid. Ter vulling van de monitor benutten we de bestaande structuren en instrumenten om gegevens in beeld te krijgen, zoals de tweejaarlijkse Buurt voor Buurt onderzoeken en de jeugdindex.

Het college is geen voorstander van specifieke monitoring op etniciteit, maar streeft naar monitoring op basis van een maatschappelijk vraagstuk. Dit is op de eerste plaats een principiële keuze, maar tevens een keuze ingegeven door een praktische reden. Etniciteit is een bijzonder persoonsgegeven. Dit betekent dat er extra zorgvuldig mee omgegaan moet worden. De wetgever heeft registratie van etnische persoonsgegevens in beginsel verboden. Dit verbod is neergelegd in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). In uitzonderlijke gevallen mag worden geregistreerd op etniciteit: als het nodig is ter identificatie van een persoon of als registratie wordt toegepast ter ondersteuning van een “voorkeursbeleid voor bepaalde minderheidsgroeperingen”. Registratie kan in dat geval pas plaatsvinden nadat ontheffing is verleend door het College bescherming persoonsgegevens (CBP) en moet voldoen aan de volgende voorwaarden:

- Het doel van de verwerking van de rasgegevens moet zijn om een etnische minderheidsgroep een voorkeursbehandeling toe te kennen en feitelijke ongelijkheden te verminderen;
- In alle gevallen moet eerst de vraag worden beantwoord of het probleem niet met andere, minder ingrijpende, middelen te bestrijden is;
- De verwerking moet beperkt blijven tot iemands geboorteland, het geboorteland van diens ouders of van diens grootouders;

- Er moet een mogelijkheid zijn voor betrokkenen om schriftelijk bezwaar te maken tegen de verwerking. In het geval van bezwaar moet de verwerking worden beëindigd.

Onder andere de huidige (beperkende) wetgeving en gestelde voorwaarden, ervaringen van andere gemeenten op dit vlak en principiële beweegreden leiden er toe dat het college geen aanleiding ziet tot herinvoering van monitoring op basis van etniciteit.

Aanspreekpunt college

Het Zwolse college heeft ervoor gekozen om geen specifieke portefeuillehouder en aanspreekpunt binnen het college voor integratie aan te wijzen. Het college ziet het onderwerp integratie dan ook als een collegebrede verantwoordelijkheid. Integratie raakt aan diverse onderwerpen, verspreid over vrijwel alle portefeuilles. Dit neemt niet weg dat in de praktijk voornamelijk de portefeuillehouders sociaal domein en (taal)onderwijs gesprekspartner en aanspreekpunt zijn voor de bij het onderwerp betrokken organisaties (zoals de participatieraad). Daarmee wordt momenteel voorzien in een behoefte die leeft in de organisatie en de stad.

Diversiteit, kennis en inlevingsvermogen

In het aannamebeleid van het Sociaal Wijkteam is aandacht voor de samenstelling van de vijf teams. Diversiteit wordt hierbij nagestreefd en gestimuleerd. In dit kader wordt getracht de samenstelling van een wijkteam te spiegelen aan de etnisch/culturele samenstelling van een wijk. Ondanks deze intentie is het geen vanzelfsprekendheid dat een wijkteam een afspiegeling is van een wijk. Dit houdt voor een belangrijk deel verband met de werking van de arbeidsmarkt en de afhankelijkheid van “het aanbod” op deze markt. Daarnaast is ons aannamebeleid in ontwikkeling. Op basis van de leerervaringen vanuit de pilot “Anoniem solliciteren” is ons wervings- en selectiebeleid aangescherpt per 1 oktober 2017. Belangrijke constatering is dat we nog scherper onze vacatureteksten moeten vormgeven. Dit zodat een betere aansluiting wordt gevonden tussen wat nodig is in de stadsdelen en de vaardigheden van onze medewerkers (bijvoorbeeld specifiek uitvragen mondelinge en schriftelijke beheersing van een bepaalde taal).

Diversiteit is ook een aandachtspunt binnen andere delen van de gemeentelijke organisatie. Te denken valt aan de afdelingen met veel contacten met inwoners (Inkomensondersteuning en WRA) en beleidsafdelingen als Maatschappelijke Ontwikkeling. Ook ten aanzien van deze afdelingen streven we naar meer diversiteit in vaardigheden en achtergronden.

In het Rekenkamerrapport wordt gesteld dat er te weinig afstemming is tussen beleidsafdelingen en doelgroepen. Het is de vraag, gelet op de komst van het sociaal wijkteam, hoe intensief dergelijke afstemming moet plaatsvinden. Het sociaal wijkteam heeft dagelijkse contact met de inwoners over allerlei vraagstukken. Daarmee fungeert zij als voorportaal en “voelsprieten” van de gemeente in de Zwolse wijken. Maar ook als klankbord en informatievoorziener richting de beleidsafdelingen van de gemeente. Deze samenwerking verloopt goed. Dit laat onverlet dat we nog stappen kunnen zetten als organisatie. Onze focus is soms zo gericht op de overtuiging dat alle inwoners van Zwolle moeten kunnen meedoen in de samenleving, dat we onvoldoende oog hebben voor de mogelijkheden en meerwaarde van specfieke oplossingen voor bepaalde doelgroepen. In de wisselwerking en samenwerking wijkteam - beleidsafdeling wordt bekeken hoe dergelijke scherpte permanent kan worden georganiseerd.

Tot slot is er binnen de ambtelijke organisatie en het Sociaal Wijkteam blijvend aandacht voor de ontwikkeling van kennis en contacten in het veld. Dit om goed geïnformeerd te zijn en blijven over de wensen en noden van specifieke doelgroepen. Cultuursensitief werken gaat in dit kader meer aandacht krijgen, onder andere in het opleidingsprogramma van het sociaal wijkteam.

Taal(onderwijs)
Ook in onze communicatie kunnen we nog stappen zetten. We kunnen en moeten nog meer aandacht hebben voor het belang van taal. Een deel van de bestaande en nieuwe groepen migranten zijn de Nederlandse taal (nog) niet machtig en zijn daarnaast laaggeletterd. Om deze groep mensen te bereiken is het gebruik van begrijpelijke en toegankelijke taal belangrijk. Zowel in onze schriftelijke als mondelinge communicatie. Dit betreft een van de aandachtspunten waarmee het opgerichte Versimpelteam (naar aanleiding van een motie van de gemeenteraad) aan de slag gaat. Ook in onze contractering binnen het sociaal domein moeten we meer aandacht hebben voor het belang van taal door in selectievereisten aan aanbieders dit belang en oog voor diversiteit mee te wegen. We nemen dit mee in de contracteringen die op dit moment worden voorbereid. Het is aan het Sociaal Wijkteam om te toetsen of een geconstateerde aanbieder in de praktijk aandacht heeft voor dit soort aspecten en inclusief beleid in algemene zin.

Beheersing van de Nederlandse taal is een belangrijke randvoorwaarde voor een voorspoedige integratie in onze samenleving. Op dit moment ligt de verantwoordelijkheid voor taalonderwijs in het kader van inburgering bij de inburgeraar zelf en de uitvoering veelal bij private taalinstituten. We ervaren in de praktijk dat dit systeem zijn begrenzingen en tekortkomingen kent. We hebben voorkeur voor herziening van het systeem, met een prominentere (regie)rol van gemeenten bij taalonderwijs aan statushouders. En met ons diverse andere gemeenten. Het is afwachten wat de formatie van het nieuwe kabinet op dit punt gaat brengen. Los hiervan investeren we op diverse andere manieren in het aanleren van de taal en het bestrijden van laaggeletterdheid. Bij de perspectiefnota 2018-2021 is bijvoorbeeld €75.000,- structureel en €150.000,- meerjarig incidenteel beschikbaar gesteld voor het bestrijden van laaggeletterdheid. Deze middelen gebruiken we onder andere om via taalcoaches op een laagdrempelige en effectieve manier de taalvaardigheid van laaggeletterden te verbeteren. Bovendien zetten we tijdelijk extra in op preventie van laaggeletterdheid, vooral via het onderwijs.

We subsidiëren daarnaast activiteiten van partners ter bestrijding van laaggeletterdheid, zoals het Taalpunt van de stad in de Stadkamer. Het Taalpunt is het expertisecentrum op het gebied van laaggeletterdheid voor de stad. Het Taalpunt richt zich daarbij op inwoners met een taalvraag en partners in de stad waar taalvrijwilligers mee zijn verbonden. Het Taalpunt verzorgt de coördinatie van de taalvrijwilligers in samenwerking met andere partners in de stad, zoals Stichting Gilde, Docent Taalpunt, Travers, Vluchtelingenwerk en het Sociaal Wijkteam. Tevens subsidiëren wij de Stadkamer voor extra taalondersteuning aan statushouders. Via het onderwijs investeren we in het aanleren van het Nederlands als Tweede taal (NT2). We bekostigen in het kader van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs het NT2 onderwijs bij Deltion en Landstede. NT2 onderwijs is educatie gericht op alfabetisering en taalverhoging met als doel sociale redzaamheid en aansluiting op de arbeidsmarkt te vergroten c.q. te verbeteren.

4 Aanbevelingen

In het rapport heeft de rekenkamercommissie een aantal aanbevelingen gedaan, die gegroepeerd zijn in twee thema's. Hieronder zijn deze thema's en de concrete aanbevelingen met daarbij onze reactie opgenomen:

1. **Bied ondersteuning op maat en onderhoud de juiste infrastructuur**

a. Bied ondersteuning bij het creëren van netwerken voor doelgroepen;
We hebben in deze reactie aangegeven dat we als gemeente ondersteuning en maatwerk kunnen bieden indien een situatie of vraagstuk daartoe aanleiding geeft. Maar ook andere partners in de stad kunnen in dit kader van betekenis zijn. Elk vraagstuk vraagt om gerichte afstemming tussen betrokkenen (inwoners, vrijwilligers, medewerkers gemeente en Sociaal Wijkteam, medewerkers maatschappelijke organisaties

et cetera). We herkennen dat we nog kunnen groeien in ons omgevingsbewustzijn, waardoor sneller kan worden afgewogen of en wanneer een vraagstuk een verbijzondere aanpak nodig heeft. Er worden in dit kader al de nodige stappen gezet.

b. Stel gemeentelijke aanspreekpunt(en) aan voor organisaties;
Er zijn binnen onze organisatie diverse aanspreekpunten voor organisaties. Deze medewerkers zijn veelal betrokken en verantwoordelijk voor een of meerdere onderwerpen binnen een beleidsdomein. Domeinoverstijgende vraagstukken vergen een goede afstemming tussen betrokken medewerkers. Deze afstemming kan effectiever en integraler. Het is daarbij zaak ook richting de stad duidelijkheid te verschaffen wie in specifieke situaties aanspreekpunt is voor inwoners en partners. Dit hoeft niet altijd de gemeente en één van haar medewerkers te zijn. In de wijken fungeren het sociaal wijkteam en het gemeentelijke wijkmanagement en -beheer als aanspreekpunt voor bewoners en maatschappelijke organisaties. Medewerkers van het wijkteam en de wijkmanagers en -beheerders hebben een belangrijke verbindende, signalerende en ondersteunende rol.

c. Communiceer zelf in duidelijk taal en investeer in het beheersen van de taal;
Zie het onderdeel “taal(onderwijs)” onder lijn 3 “gemeentelijke organisatie” van deze collegereactie.

d. Bied informatie en/ of bijeenkomsten aan voor groepen Zwollenaren met een migratieachtergrond;
Dit doen we al voor verscheidene onderwerpen gerelateerd aan integratie. Zoals aangegeven zijn we (gemeente en partners) in staat en bereid om (aanvullende) informatie te bieden en bijeenkomsten te organiseren/faciliteren indien de noodzaak en behoefte zich voordoet. Vanuit het oogpunt van preventie en ondersteuning organiseren we ook zelf proactief informatiedeling en afstemming door middel van bijeenkomsten.

e. Zorg voor diversiteit, kennis, inlevingsvermogen en deskundigheid in de (gemeentelijke/aanbiedende) organisatie(s).
In het aannamebeleid van het Sociaal Wijkteam is aandacht voor de samenstelling van de vijf teams. Diversiteit wordt hierbij nagestreefd en gestimuleerd. Dit geldt ook voor de gemeentelijke organisatie, bijvoorbeeld met betrekking tot afdelingen WRA, Inkomensondersteuning en Maatschappelijke Ontwikkeling. Ook kennisontwikkeling, inlevingsvermogen hebben blijvende aandacht. Zie op dit punt ook lijn 3 inzake de “gemeentelijke organisatie”. We stimuleren diversiteit, kennis en inlevingsvermogen ook bij onze partners c.q. aanbiedende organisaties.

2. Houd actueel inzicht in de groep en, achtergronden en cijfers

a. Identificeer niet alleen groepen en contactpersonen, maar ook individuen;
Deze aanbeveling nemen we niet over. Zie in dit kader de toelichting onder lijn 3 “de gemeentelijke organisatie”.

b. Houd beleidsinformatie en cijfers actueel.
Met de verschillende instrumenten voor monitoring streven we naar een zo actueel mogelijk beeld van de Zwolse samenleving. Hiervoor zetten we tweejaarlijkse Buurt voor Buurt onderzoeken, de jeugdindex en een nog in ontwikkeling zijnde monitor sociaal domein in.

5 Communicatie

De communicatie binnen het onderzoekstraject van de Rekenkamercommissie met alle betrokken partijen heeft onder regie van de commissie plaatsgevonden.
De Participatieraad is geconsulteerd bij het vormgeven van deze reactie. Tevens brengt zij vanuit haar formele rol een advies uit naar aanleiding van Rekenkamerrapport en deze collegereactie. De Participatieraad vraagt blijvende aandacht voor enkele majeure maatschappelijke onderwerpen met lokale consequenties. Te denken valt aan de tweedeling in de samenleving en radicalisering. Daarnaast adviseert zij om te blijven inzetten op toepassing van ervaringsdeskundigheid bij het vormgeven van ons beleid; zo ook ten aanzien van inclusief beleid.

6 Vervolg

De in deze collegereactie benoemde optimaliseringen van onze werkwijze(n) worden vormgegeven. Daarnaast worden de gevolgen van het regeerakkoord geduid en vertaald naar ons inclusief beleid.

7 Openbaarheid

Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Datum 11 oktober 2017

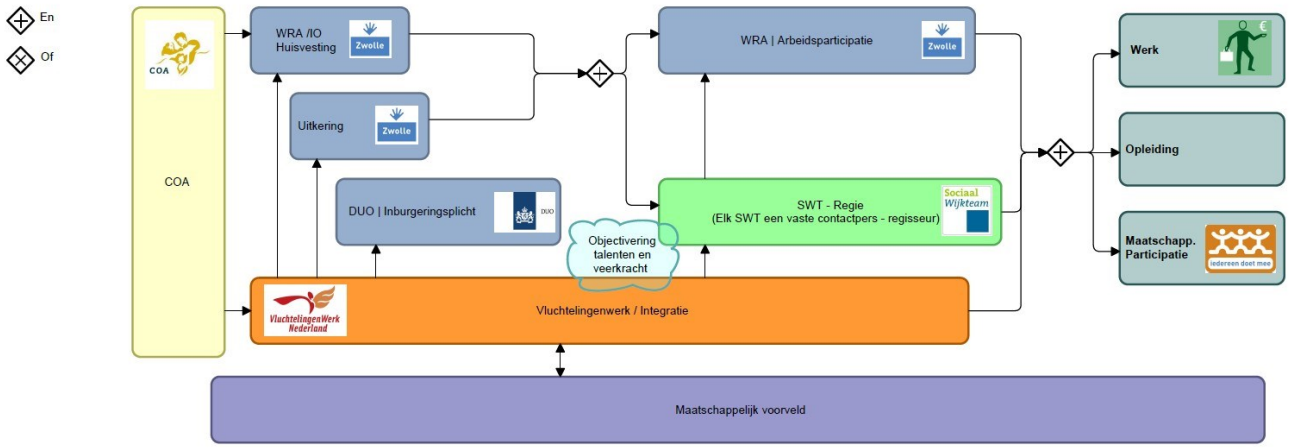
Bijlage 1: Voorbeelden exclusieve aandacht

Hieronder is een niet limitatieve lijst met voorbeelden opgenomen van recente interventies en acties met een verbijzondere aanpak.

- Om de vindbaarheid van het Sociaal Wijkteam voor inwoners met andere achtergronden te optimaliseren, is recent een gesprek geweest met Vluchtelingenwerk, de Sociale Raadslieden en Op Orde om de samenwerking tussen deze organisaties te optimaliseren. Hier liggen kansen om inwoners, en dan met name allochtone inwoners en statushouders, beter te bedienen. Met als doel om preventief in te zetten op het voorkomen of verlagen van financiële problematiek. Het delen van kennis en kunde kan betrokken organisaties helpen om effectiever te ondersteunen;
- Er is een integraal team “statushouders” binnen de ambtelijke organisatie opgericht met aanhaking vanuit de afdelingen Werk, Re-integratie en Arbeidsparticipatie, Inkomensondersteuning en het Sociaal Wijkteam. Doel is dat statushouders zo snel mogelijk en effectiever te ondersteunen bij integratie in de Zwolse maatschappij, goed en tijdig inburgeren en zo snel mogelijk economisch zelfredzaam worden;
- De afdeling Werk, Re-integratie en Arbeidsparticipatie biedt sinds 2015-2016 een VAK-training aan voor statushouders en sinds februari 2017 ook specifiek voor Syrische mannen. “Voor Arbeid en Kansen” (VAK) is een groepsgewijze methodische interventie die in aangepaste vorm wordt ingezet voor Syriërs met een verblijfsstatus in Zwolle. Door sturing op het groepsdynamische proces in combinatie met individuele interventies worden de deelnemers klaargestoomd voor de arbeidsmarkt, zo zijn ze bemiddelbaar voor werk. De individuele talenten, ambities, arbeidskansen alsmede ontwikkelbehoeften zijn voor aanvang van de trainingssessies in een persoonlijk actieplan vastgelegd. Vanuit de persoonlijke leerwensen schrijven de trainers een conceptueel programma waarin samenwerkende partners binnen de in- en externe keten, onderwijs en werkgevers participeren. Het programma is flexibel, per training vindt er een herijking plaats om zo aangesloten te blijven op leervragen en progressie van de groep. Bouwstenen van VAK: arbeidsintegratie, arbeidsontwikkeling, vergroten van autonomie en wegnemen van obstakels;
- Om de participatie naar werk en scholing in een zo vroeg mogelijk stadium te bevorderen is de gemeente Zwolle samen met o.a. onderwijsinstellingen Deltion en Landstede bezig om trajecten voor statushouders te ontwikkelen die leiden naar werk. Het traject combineert ondersteuning op het gebied van taal met vakvaardigheden. Dit ligt in het verlengde van de inburgering en is gekoppeld aan werkgevers die baankansen hebben. Ook heeft de gemeente Zwolle de samenwerking met hogeschool Windesheim gezocht om de aansluiting voor vluchtelingen op het hoger onderwijs te verbeteren door voorschakeltrajecten met extra taalondersteuning (in samenwerking met de Stichting voor Vluchteling-Studenten/ UAF) om zo een betere aansluiting op de arbeidsmarkt te bevorderen. Om de aansluiting tussen inburgeringstrajecten en arbeidsparticipatie nog verder te verbeteren is de gemeente Zwolle in gesprek met de aanbieders van inburgeringstrajecten in de stad;
- Onder aanvoering van Travers en organisaties in de stad is het initiatief ‘Welkom in de wijk’ opgezet. Dit initiatief is bedoeld om statushouders in de wijk welkom te heten en zich thuis te laten voelen. Hiervoor is onlangs een subsidie van het Oranje Fonds ontvangen. Er wordt in Holtenbroek met het beter in beeld houden/krijgen van statushouders en door meer preventief contact te zorgen dat zij niet pas in beeld komen wanneer er (grote) problemen zijn.
- Een aantal vrijwilligers van het samenwerkingsverband Op Orde is onlangs geschoold in het begeleiden van laaggeletterden. Een aantal methodieken die zij geleerd hebben, zijn ook toepasbaar bij de begeleiding van allochtone inwoners die de Nederlandse taal (nog) niet voldoende beheersen.

Datum 11 oktober 2017

Bijlage 2: Keten integratie

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 39123

Onderwerp Rekenkameronderzoek Inclusief Beleid

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 17-10-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

rekenschap

Zwolle

Rekenkamercommissie

Grote Kerkplein 15
Postbus 538
8000 AM Zwolle
Telefoon (038) 498 2112
www.zwolle.nl

Van exclusief beleid naar exclusieve aandacht

Evaluatie van het inclusief beleid

Rekenkamercommissie Zwolle

Inhoudsopgave

Voorwoord

1. Inleiding

1.1 De aanleiding 4
1.2 De vraagstelling 4
1.3 Normenkader 5
1.4 De aanpak 7

2. Achtergrond 9

2.1 Ontwikkelingen in het integratiebeleid 9
2.2 Veranderingen in Zwolle 10

3. Stand van zaken 15

3.1 Sociaal beleid in Zwolle 15
3.2 Het beleid in de praktijk 16

4. Beoordeling op basis van het normenkader 24

5. Conclusies en aanbevelingen 28

5.1 Conclusies 28
5.2 Aanbevelingen 30

Bijlagen

1. Respondenten 33
2. Afhandeling ambtelijke opmerkingen 34
3. Colofon 36

VOORWOORD

Geachte raadsleden en burgerraadsleden,

In september 2011 heeft de gemeenteraad van Zwolle het visiedocument ‘Van exclusief naar inclusief beleid’ vastgesteld. Daarmee werd besloten dat integratie geen apart beleidsonderdeel meer is maar deel uitmaakt van het participatiebeleid. Na een overgangsperiode van drie jaar heeft de raad op 18 november 2013 de Nota Inclusief Beleid vastgesteld. In Zwolle verdwenen daarmee de portefeuille integratie bij een wethouder en de aparte beleidsadviseur integratie. De integratieraad ging op in de participatieraad.

Zwolle speelt een belangrijke rol in de opvang van nieuwkomers. Nu er geen specifiek integratiebeleid meer is, is het de vraag hoe de gemeente er voor zorgt dat deze nieuwe groep(en) succesvol integreren in de Zwolse samenleving. Ook adviseert de participatieraad “meer rekening te houden met de diversiteit en de achtergrond van mensen, zoals vluchtelingen, statushouders en mensen met een niet Westerse achtergrond.”

De Rekenkamercommissie Zwolle koos vanwege deze vraag en het advies van de participatieraad in november 2016 de evaluatie van het inclusief beleid als onderwerp. Het onderzoek is uitgevoerd door bureau Regioplan. Het rapport is zonder conclusies en aanbevelingen voor wederhoor aangeboden aan de ambtelijke organisatie. Hun reactie heeft geleid tot aanpassingen in het rapport en het overzicht daarvan is opgenomen in bijlage 2.

Inclusief of exclusief beleid blijkt geen enkelvoudige keuze te zijn: het is niet òf het één òf het ander. Bovendien maakt juist de gebruikte taal in dit beleidsveld het soms moeilijk om goed te begrijpen wat nu precies wel en niet bedoeld wordt. De uitkomst van dit onderzoek en de complexiteit van het beleidsveld maken het nodig voor de gemeente om continu de aandacht erbij te houden. Exclusieve aandacht wel te verstaan...

Wij danken een ieder die aan dit onderzoek meegewerkt heeft: de respondenten uit de doelgroepen, uit het veld en uit de gemeentelijke organisatie en het bestuur.

Namens de Rekenkamercommissie Zwolle,
Kees-Jan Groen, extern voorzitter

Leden van de Rekenkamercommissie:
Orhan Cetin
Oswald van Dam
Jolien Elshof-Rook
Michiel van Harten
Bert Sluijer

Ambtelijk secretaris:
Herman Veraart

1. Inleiding

1.1 De aanleiding

In het voorjaar van 2016 verschijnt de nota 'Transformatie in het sociale domein – voortgang en aanpak'. De nota is een bijlage bij de Perspectiefnota 2017-2020 en doet verslag van de voortgang en de aanpak van de veranderingen in het sociaal domein, inclusief arbeidsparticipatie. Dat beleid heeft de jaren daarvoor een verandering ondergaan, waaronder de overgang van een specifiek doelgroepgerichte aanpak naar een integrale benadering van participatie, ook van mensen met een migratieachtergrond. Onderdeel van die verandering was het vervangen van enkele specifieke adviesraden door een brede Participatieraad.
Deze raad brengt in haar reactie op de nota de kwestie 'exclusief – inclusief beleid' weer aan de orde. Ze stelt vast dat het aanbevelenswaardig is om wel rekening te houden met de diversiteit en achtergrond van mensen, "zoals vluchtelingen, statushouders en mensen met een niet Westerse achtergrond". De Participatieraad gaat daar in deze reactie verder niet op in. Echter, de sterke groei van het aantal nieuwkomers in de gemeente en de aandacht die dat vraagt, zal daarbij wellicht een rol spelen.

De verwachte instroom van vluchtelingen en het ontbreken van specifiek integratiebeleid, roept de vraag op of het huidige inclusief beleid geschikt is voor een goede integratie van deze groep. Ook zijn er signalen ontvangen dat er meer specifieke aandacht nodig is voor de problemen bij de bestaande migrantengroepen in Zwolle. Zowel deze ontwikkelingen, als ook de opmerking van de Participatieraad, vormen voor de Rekenkamercommissie van de gemeente Zwolle (verder rkc) aanleiding om een onderzoek te laten uitvoeren naar het inclusief beleid. Doel van dat onderzoek is om te bezien of en in welke mate het gevoerde beleid als doeltreffend en doelmatig beschouwd kan worden waar het gaat om de participatie van groepen met een migratieachtergrond.

1.2 De vraagstelling

De Rkc heeft voor het onderzoek een vraagstelling geformuleerd die uiteenvalt in een hoofdvraag en deelvragen. Deze luiden als volgt:

Hoofdvraag:

Is het 'inclusief beleid' door de gemeente Zwolle doeltreffend en doelmatig, waar het gaat om de participatie van bestaande en toekomstige doelgroepen van inwoners met een migratieachtergrond?

Als deelvragen zijn gesteld:

Stand van zaken:

a. *Hoe wordt binnen het integraal participatiebeleid omgegaan met de verschillen in (culturele) migratieachtergrond en de specifieke eisen die dit met zich meebrengt?*

Participatie van doelgroepen met een migratieachtergrond:

b. *Waarborgt het inclusieve beleid effectief een succesvolle opvang, inburgering en integratie van de toenemende groep statushouders?*
c. *Had, heeft en houdt het inclusieve beleid in voldoende mate aandacht voor participatie van bestaande groepen inwoners met een migratieachtergrond?*

Inbedding:

d. *Is het inclusief beleid afdoende ingebed in het bestuurlijke en ambtelijke apparaat van de gemeente Zwolle?*
e. *Zijn het netwerk en de kennis en vaardigheden, die binnen de gemeentelijke organisatie aanwezig waren, bij de overgang van exclusief naar inclusief beleid op peil gebleven?*

Bestuurlijke aspecten:

f. *Is de gemeenteraad voldoende geïnformeerd over de transitie van het integratiebeleid?*
g. *Monitort het college de resultaten van het inclusieve participatiebeleid op de terreinen Werk en Inkomen, Gezondheidszorg en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)?*

1.3 Normenkader

Norm	Criterium	Vraag	Activiteit
De gemeente heeft een expliciete en consistente visie op het gemeentelijk beleid ten aanzien van bestaande en toekomstige groepen met een migratieachtergrond.	Beleid is neergelegd in plannen, visie of nota's.	1,a	Documentanalyse Interviews
De gemeente heeft actueel inzicht in ontwikkeling en knelpunten t.a.v. de participatie van bestaande en toekomstige groepen met een migratieachtergrond.	De gemeente meet periodiek de effecten van beleid.	1 b, g	Documentanalyse Interviews
Het participatiebeleid is belegd in het college.	Taken, verantwoordelijkheden[1] en ambities liggen vast in collegeafspraken.[2]	d, g	Documentanalyse Interviews

[1] Ook de taak- en verantwoordelijkheidsverdeling tussen collegeleden.

Vervolg normkader

Norm	Criterium	Vraag	Activiteit
Het participatiebeleid is ingebed in regulier beleid.	Visie, doelen en uitvoering zijn vastgelegd in uitvoeringsplannen en mogelijk in beleidsregels.	d	Documentanalyse Interviews
Visie en algemene beleidsdoelstellingen zijn geoperationaliseerd in concrete en meetbare doelstellingen.	In de beleidsplannen en de uitvoeringsnota's is duidelijk omschreven wat de relatie is tussen het participatiebeleid en de flankerende beleidsplannen en –uitvoeringsnota's (in ieder geval op de relevante domeinen).	d	Documentanalyse Interviews
In het gemeentelijk participatiebeleid is aandacht voor verschillen in achtergrond van bevolkingsgroepen.	Die aandacht is uitgewerkt in uitvoeringsplannen en mogelijk in beleidsregels/ verordeningen.	d, e	Documentanalyse Interviews
Het participatiebeleid blijft actueel.	Er is voldoende actuele kennis voorhanden op de relevante domeinen.	d, e, g	Documentanalyse Interviews
Er is een actieve relatie tussen beleidsambtenaren en relevante doelgroep- specifieke stakeholders, ten einde voldoende kennis te hebben om effectief beleid te kunnen voeren.	Er zijn duidelijke afspraken en er is regelmatig overleg tussen beleidsambtenaren en relevante doelgroep-specifieke stakeholders.	a, d, e	Documentanalyse Interviews
Voor de uitvoering van het beleid zijn instrumenten voorradig	Duidelijke 'kaart' van instrumenten binnen ambtelijke organisatie.	c, d, e	Documentanalyse Interviews
Voor de uitvoering van het beleid zijn voldoende middelen begroot om ook aan de specifieke vraag van specifieke groepen tegemoet te komen.	Begroting en programmabegroting.	c, d, e	Documentanalyse Interviews
In de afspraken tussen gemeente en de betrokken partners is aandacht voor de groep (kwetsbare) Zwollenaren met een migratieachtergrond.	Er zijn prestatieafspraken met aandacht voor deze groepen.	a, d, e, f	Documentanalyse Interviews

[2] In de huidige takenpakketten van de collegeleden komt participatie niet voor.

Vervolg normkader

Norm	Criterium	Vraag	Activiteit
Uitvoerenden hebben voldoende handelingsruimte.	Uitvoeringsprotocollen en beleidsregels	d, e, f	Documentanalyse Interviews
Op de relevante domeinen is er inzicht in het bereik van de uitvoerende diensten van de gemeente.	Monitoringgegevens en programmabegroting.	g	Documentanalyse Interviews
Op de relevante domeinen is er inzicht in de effecten van het beleid, en desgewenst wordt het beleid daarop aangepast.	De gemeente meet periodiek de effecten van het beleid.	a, e	Documentanalyse Interviews
Er is regie op het beleid ten aanzien van groepen met een migratieachtergrond.	Vastgelegd in organisatieafspraken.	b, c, e, d	Documentanalyse Interviews
De raad is tijdig en juist geïnformeerd, en is daardoor in staat gesteld op de juiste momenten de kaderstellende en controlerende taken op te pakken (en dat in de praktijk ook heeft gedaan, dan wel daar beargumenteerd van heeft afgezien).	Vastgelegd in notulen of nota's.	f	Documentanalyse Interviews

1.4 De Aanpak

We onderscheidden in het onderzoek de volgende fasen:
Fase 1: Vaststellen normenkader, introductie
Fase 2: In kaart brengen van beleid door middel van documentanalyse en interviews
Fase 3: In beeld brengen van eerste resultaten en effecten door middel van documentanalyse
Fase 4: Gesprek binnen de gemeente met uitvoerende ambtenaren en bestuurders
Fase 5: (Groeps)gesprekken met vertegenwoordigers van netwerkpartijen
Fase 6: Analyse en rapportage van bevindingen

Hieronder beschrijven we deze fases nader uit.

Fase 1➢ Eerste overleg, introductie en vaststellen normenkader
Tijdens het startoverleg met de Rekenkamercommissie is de voorgestelde aanpak, de planning en het normenkader besproken.
Vervolgens zijn eerste verkennende gesprekken gevoerd met sleutelfiguren, die ons informeerden over het huidige en vorige beleid aangaande integratie. In de bijlage zijn de gesprekspartners weergegeven.

Fase 2➢ Documentanalyse

Op basis van de gemeentelijke nota's, notulen van de raad en overig relevant materiaal is het beleid van de gemeente Zwolle aangaande de doelgroepen geanalyseerd. Hiermee kon een uitgebreid beeld geschetst worden van de overgang naar een integraal beleid en de overwegingen (beleidstheorie) achter die beleidswijziging.

Fase 3➢ In beeld brengen van eerste resultaten

Om een beeld te krijgen van de effectiviteit van het beleid lag het in de lijn der verwachting de onderzoeksresultaten van de dienst Onderzoek en Statistiek van de gemeente Zwolle te bestuderen. N.B.: Al vroeg in de uitvoering van het onderzoek bleek echter dat op het onderhavige beleidsterrein geen specifieke data omtrent (voormalige) doelgroepen wordt verzameld.

Fase 4➢ (Groeps)gesprek binnen de gemeente met ambtenaren en gesprek bestuurder

In deze fase zijn ambtenaren op het uitvoerend niveau, zoals uit de wijkteams en Travers, geïnterviewd (zie bijlage). Met hen is besproken of zij in staat zijn gesteld het gewenste beleid tot uitvoering te brengen. Onder andere is achterhaald of zij zichzelf voldoende geëquipeerd achten voor de taken, of zij voldoende handelingsvrijheid ervaren om het werk naar tevredenheid uit te voeren en of er sprake is van coördinatie tussen de verschillende domeinen.

Fase 5➢ (Groeps)gesprek met vertegenwoordigers van/voor de doelgroepen

Om inzicht te krijgen in de effecten van het beleid, is een gesprek gevoerd met partijen die namens de 'ontvangers van beleid' kunnen spreken (zie bijlage). Het betrof vertegenwoordigers van de doelgroepen zelf en vertegenwoordigers van belangenbehartigers zoals VluchtelingenWerk en welzijnswerk (ZwolleDoet en WijZ). In het gesprek is een beeld geschetst van het inclusieve beleid in de praktijk: of er een verandering merkbaar is ten opzichte van de tijd met het specifieke beleid, in welke domeinen zich knelpunten voor doen en in hoeverre de dienstverleners voldoende zijn geschoold/ getraind (bijvoorbeeld op culturele sensitiviteit).

Fase 6➢ Analyse en rapportage

De bevindingen uit de voorgaande fasen zijn neergelegd in dit conceptrapport. De rapportage wordt besproken met de Rkc, waarna het voor ambtelijk wederhoor kan worden ingestuurd.

2. Achtergrond

2.1 Ontwikkelingen in het integratiebeleid

Het eerste daadwerkelijke integratiebeleid in Nederland dateert uit de vroege jaren tachtig van de vorige eeuw. Aanvankelijk was het zogenaamde Minderhedenbeleid gericht op de emancipatie en participatie van de minderheden (emancipatie in eigen kring), het terugdringen van sociaaleconomische achterstanden onder deze groepen en het bestrijden van discriminatie (Entzinger, 1994). Cultureel pluralisme was een belangrijk concept. Sindsdien is het Nederlandse integratiebeleid ingrijpend veranderd. De vier belangrijke ontwikkelingen die kenmerkend zijn voor het huidige integratiebeleid zijn:

- de centrale rol van taalverwerving in het integratiebeleid;
- de aandacht voor sociaal-culturele integratie;
- de eigen verantwoordelijkheid van de migrant voor integratie;
- de afschaffing van het doelgroepenbeleid.

Een centrale rol voor taal

Als gevolg van hardnekkige integratieproblemen (met name een hoge werkloosheid en bijstandsafhankelijkheid) is er vanaf de jaren negentig van de vorige eeuw in het beleid veel aandacht voor de sociaaleconomische integratie van migranten, waarin zijzelf ook een actieve rol te vervullen hebben. In beleidsstukken wordt gesproken van actief burgerschap en individuele zelfredzaamheid, bestaande uit actieve deelname op de arbeidsmarkt of in het onderwijs, de verplichting om de Nederlandse taal te leren en kennis te nemen van de Nederlandse samenleving. Dit leidde onder andere tot de invoering van verplichte inburgeringscursussen voor nieuwkomers (Wet inburgering nieuwkomers) in 1998 en de invoering van de Wet inburgering buitenland in 2006. De beheersing van de Nederlandse taal wordt daarbij als een cruciale voorwaarde gezien voor verdere integratie in de Nederlandse samenleving. Inburgering vormt tot op de dag van vandaag de rode draad in het Nederlandse integratiebeleid.

Aandacht voor normen en waarden

In de discussie over integratie en het integratiebeleid neemt vanaf het midden van de jaren negentig van de vorige eeuw de rol van cultuur een steeds belangrijker plaats in. Een belangrijke katalysator in deze discussie was het artikel ‘Het multiculturele drama’ van Paul Scheffer (2000), waarin hij het vermeende falen van de multiculturele samenleving aan de kaak stelt. Zijn beschouwing leidde tot een breed maatschappelijk debat waarin men constateerde dat het multiculturalisme zou falen; verschillende etnische groepen waren, tegen de verwachtingen in, juist niet tot elkaar gekomen. Sinds de eeuwwisseling wordt in het integratiebeleid steeds meer nadruk gelegd op sociaal-culturele integratie en identificatie van migranten met de Nederlandse samenleving. Deze identificatie wordt gedefinieerd door het spreken van Nederlands, verinnerlijking van fundamentele Nederlandse waarden en normen en actieve deelname in de samenleving. Het belang van het overbrengen van de Nederlandse normen en

waarden vinden we in het huidige integratiebeleid onder andere terug in het onderdeel Kennis van de Nederlandse Samenleving (KNS) van het inburgeringsexamen en in de Participatieverklaring. In lokaal beleid zien we de nadruk op de waarden en normen in verschillende manieren terug. In Rotterdam bijvoorbeeld vormt het een centraal thema van het beleid richting integratie en participatie.

Eigen verantwoordelijkheid
In de jaren tachtig en negentig van de vorige eeuw waren er vanuit de overheid nog volop initiatieven ten behoeve van migranten op het gebied van huisvesting, werkgelegenheid en onderwijs. De overheid zag zichzelf als (mede)verantwoordelijk voor het wegwerken van achterstanden onder migranten. Ondanks deze inspanningen van de overheid bleven de werkloosheid en uitkeringsafhankelijkheid onder etnische minderheidsgroepen echter hoog. Dit zorgde voor veel kritiek op het beleid. Vanaf het begin van de jaren 2000 is in het integratiebeleid een nieuwe koers ingeslagen, waarbij migranten steeds meer zelf verantwoordelijk worden gemaakt voor de eigen integratie. Het voorwaardenscheppende beleid vanuit het Rijk is dan vrijwel geheel verdwenen. In de visienota 'Integratie, binding en burgerschap' (2011) van het kabinet Rutte 1, wordt dit als volgt verwoord: "Alle mensen hebben de verantwoordelijkheid een zelfstandig bestaan op te bouwen en deel te nemen aan de samenleving. Dit begint met investeren in eigen kennis en vaardigheden die daarvoor nodig zijn. Beheersing van de Nederlandse taal en kennis van de samenleving ziet het kabinet als wezenlijke voorwaarden om actief deel te kunnen nemen aan de samenleving.".

Generiek beleid
Tot slot is een belangrijk uitgangspunt van het huidige integratiebeleid dat integratie niet door specifiek beleid (of: exclusief beleid), gericht op afzonderlijke groepen, wordt gerealiseerd, maar door algemene maatregelen die uitgaan van de eigen verantwoordelijkheid van betrokkenen. Het is "niet de afkomst, maar de toekomst [die] telt" (visienota Integratie, binding en burgerschap, 2011). Daar waar oneigenlijke barrières worden opgeworpen voor mensen met een migrantenachtergrond, grijpt de overheid in door het wegnemen van deze belemmeringen via een actief antidiscriminatiebeleid.

2.2 Veranderingen in Zwolle

De boven beschreven beleidswijziging van specifiek (exclusief) naar generiek (inclusief) beleid werd in de meeste gemeenten in Nederland overgenomen en in het beleid doorgevoerd. In de ambtelijke organisatie en in de budgetten werden de schotten verwijderd.
Zo ook in Zwolle. In Zwolle kende men tot 2011 een specifiek beleid met een coördinerend wethouder integratie, een verantwoordelijk beleidsadviseur integratie en een Integratieraad. Eind 2011 werd de verandering ingezet met het visiedocument 'Van exclusief naar inclusief beleid'. De redenen voor de transitie zijn volgens het college:

- Bezuinigingen op integratie op Rijksniveau.
- Te laag resultaat ten aanzien van de aanpak van problemen bij bepaalde groepen.
- De ontwikkeling van participatie als speerpunt waarin integratie als integraal onderdeel werd meegenomen.[3]

Dit document is eind 2011 aangenomen in de raad. Hiermee werd een traject ingezet waarin de verandering van exclusief naar inclusief in het gemeentelijk beleid werd doorgevoerd. Het college nam de periode 2011 tot 2014 voor het proces van verandering. Immers de verandering betreft juist ook een cultuuromslag, en dat kost tijd, volgens het college.

Eind 2013 is geconstateerd dat de transitie geslaagd was. Inclusief beleid, zo constateerde het college, was op dat moment 'afdoende' ingebed in het bestuurlijk en ambtelijk apparaat. Die cultuurverandering was doorgezet via gesprekken, lunchmeetings en trainingsdagen. Uitgangspunt was "inclusief wat kan, specifiek wat moet", of zoals het ook vaak wordt verwoord, "zonodig maatwerk binnen generiek beleid" (Nota Inclusief Beleid).
In dat kader handhaafde de gemeente haar specifieke beleid ten aanzien van Antilliaanse bevolkingsgroep in Zwolle (Beleid Antilliaanse Nederlanders Zwolle; BANZ). Het overige beleid werd 'gemainstreamd' binnen de relevante beleidsvelden en er kwam een duidelijke taak voor de sociale wijkteams om de antenne scherp te houden op problemen van mensen met een migratieachtergrond.
Naar aanleiding van deze conclusie verdween de functie coördinerend wethouder integratie, werd een tweetal specifieke subsidieregelingen afgeschaft[4] en werd de adviserende integratieraad opgenomen in een veel algemenere Participatieraad. Daarbij werd een stevige bezuiniging doorgevoerd.[5]

Integratiebeleid in andere gemeenten
De beschreven beleidswijziging in Zwolle is ook in veel andere gemeenten te herkennen. Een beleid gericht op etnische groepen is in de meeste gemeenten vervangen door een inclusief beleid waarbij doelgroepen soms langs sociaal economische kenmerken worden herkend (lage inkomens, werklozen etc). Op de volgende pagina zijn een aantal voorbeelden van gemeente beschreven, waarbij met name aandacht is voor de opvang van vluchtelingen.

[3] Nota Inclusief Beleid.

[4] De subsidieregelingen 'Integratie' en 'Zelforganisaties Minderheden'.

[5] Het integratiebudget van 75.000 euro per jaar verviel.

Amsterdam
Binnen de gemeentelijke organisatie is specifieke aandacht voor diversiteit. Het thema is belegd bij een wethouder, er is een adviesraad Diversiteit en Integratie en onder het gemeentelijk cluster 'Sociaal' ressorteert een afdeling participatie. Onder diversiteit wordt wel meer verstaan dan aandacht voor inwoners met een migratieachtergrond. Nadrukkelijk gaat het ook om andere groepen. Ten aanzien van vergunninghouders heeft de gemeente Amsterdam een beleidsaanpak speciaal voor vergunninghouders ontwikkeld, waarin maatwerk en een integrale benadering centraal staan.[6] Alle vergunninghouders volgen direct na vestiging in de gemeente het Taal- en Oriëntatie-programma (TOV), waarmee zij de eerste stappen zetten richting inburgering. In een periode van drie maanden oriënteren zij zich op de stad, wordt stilgestaan bij de persoonlijke ontwikkeling en wordt een start gemaakt met de inburgering. Aansluitend wordt gestimuleerd om op passend niveau een taal- en inburgeringscursus te volgen. Dit gebeurt zoveel als mogelijk in combinatie met leer- en werkervaringstrajecten. Direct na het volgen van het TOV starten alle vergunninghouders met een op zijn/ haar opleiding en werkervaring afgestemd (educatief) traject. Ook heeft de gemeente in dit kader enkele jaren geleden een contract met Stichting voor Vluchteling-Student, het UAF, gesloten over de verbetering van dienstverlening aan hoger opgeleide vergunninghouders. Met behoud van een uitkering en met een tijdelijke opschorting van de sollicitatieplicht kan deze groep in Amsterdam een opleiding volgen. Daarnaast ontwikkelt de gemeente voor middelbaar opgeleide vergunninghouders een traject beroepsopleiding en inburgering op mbo-niveau. Ook worden stageplaatsen op de werkvloer gestimuleerd. Zodoende ontstaan er voor verschillende opleidings-categorieën doorlopende en op elkaar aansluitende leer- en ontwikkellijnen.

Den Haag
In Den Haag is sprake van een inclusief beleid. In de Hoofdlijnenbrief Integratie uit 2015 valt te lezen: "Integratie hoort een onderdeel te zijn van alle beleidsterreinen. Bij het maken van beleid moet rekening gehouden worden met het bereiken van alle groepen in de stad. Organisatieonderdelen moeten bij het maken van nieuw beleid denken vanuit de diversiteit in de stad.". Het stimuleren van de participatie van alle Hagenezen is daarbij het speerpunt. Desondanks is er ook nog sprake van maatwerk, bijvoorbeeld bij het bestrijden van schooluitval bij kinderen met een migratie achter-grond.
Deze gemeente heeft voor de integratie van vergunninghouders een sociaal plan gemaakt ten behoeve van een voortvarende participatie van vergunninghouders.[7] Het plan betekent dat de gemeente meteen bij aankomst van de vergunninghouder start met goede en snelle begeleiding en ondersteuning. Dit begint met hulp bij het regelen van praktische zaken. Daarna krijgt iedere vergunninghouder een 'brede intake' waarbij diploma's, taalniveau, kwaliteiten en kansen op de arbeidsmarkt in kaart worden gebracht. Ook wordt met de vergunninghouders een 'integratieprogramma' gemaakt waarbij aandacht is voor begeleiding bij het leren van de taal, kennismaken met de Nederlandse normen en waarden, het opstarten van een verplicht inburgeringstraject en het zoeken naar werk, een opleiding of andere manieren van dagbesteding.

[6] Gemeente Amsterdam (2015) Beleidskader Vergunninghouders in Amsterdam 2015-2018, 16 oktober 2015.

[7] Gemeente Den Haag (2016) Sociaal plan voor integratie vergunninghouders, 21 april 2016.

Rotterdam
Hoewel Rotterdam een wethouder Stedelijke ontwikkeling en Integratie kent, is integratie een college-brede verantwoordelijkheid. Binnen alle beleidsterreinen moet integratie aan de orde komen.
De Rotterdamse aanpak van vergunninghouders richt zich gelijktijdig op huisvesting, maatschappelijke begeleiding, taal en integratie.[8] Door direct te starten met taallessen, het bouwen van een netwerk en het vinden van (vrijwilligers)werk kunnen vergunninghouders hun leven in Rotterdam versneld opbouwen. Ook wordt geïnvesteerd in gezondheid en welzijn. Beide worden als belangrijke randvoorwaarden voor integratie gezien. De Rotterdamse aanpak doet overigens een stevig beroep op de eigen verantwoordelijkheid van mensen met een migratieachtergrond, ook van de vluchteling. Alleen voor degenen die niet op eigen kracht de stap naar de arbeidsmarkt kunnen zetten, wordt ondersteuning geboden door een trajectbegeleider.

Tilburg, Groningen en Dordrecht
Met de nota “Een andere aanpak Allemaal Tilburgers” uit 2010 slaat ook Tilburg de weg van een inclusief beleid in. De aanpak van integratie moet taak worden van de reguliere diensten. Dit vereist dat reguliere diensten ‘kleurenblind’ moeten worden. Net als in Zwolle is integratie in Tilburg zaak van het hele college en is er niet één verantwoordelijk wethouder.
Ook Groningen is rond 2010 overgestapt op het inclusieve beleid en spreekt eenieder aan als ‘Stadjer’. Desondanks kent het college nog wel een wethouder speciaal belast met Integratie en Emancipatie.
Dordrecht heeft het inclusieve beleid omarmd. De nota ‘Allemaal Dordtenaren (2014)’ beschrijft het beleid, waarmee tevens een forse bezuiniging gepaard is gegaan.

Leiden
De gemeente Leiden kiest eveneens voor een integrale en parallelle aanpak, waarbij vergunninghouders een maatwerkprogramma krijgen aangeboden dat is gericht op (arbeids-)participatie.[9] Dit programma loopt gelijktijdig met de inburgering. De aanpak in Leiden is ingepast binnen het reguliere beleid om bijstandsgerechtigden aan het werk te krijgen. De werkwijze staat bekend als de zogeheten 24x24-aanpak. Vergunninghouders krijgen in vier periodes van 24 weken, gedurende twee jaar, naast de inburgering verschillende modules aangeboden. Deze modules zijn volledig gericht op participatie. De gemeente werkt hierbij nauw samen met re-integratiebedrijven, het UWV en individuele werkgevers. Daarnaast is er aandacht voor de vitaliteit van de deelnemers en krijgen alle deelnemers een mentor. Vanaf 1 februari 2016 heeft Leiden 75 mentoren, in de rol van leermeester, gekoppeld aan meer dan honderd vergunninghouders. Zij ondersteunen deze vergunninghouders bij het opbouwen van een netwerk in de lokale samenleving.

[8] Gemeente Rotterdam (2016) Rotterdamse aanpak vergunninghouders 2016 – 2020.

[9] VNG (13 juni 2016) Voorbeelden van integratie en participatie van vluchtelingen. Zie meer uitgebreid: https://vng.nl/onderwerpenindex/asiel/asielbeleid-en-integratie/nieuws/ voorbeelden-van-integratie-en-participatie-van-vluchtelingen.

Utrecht
In Utrecht is ook sprake van een inclusief beleid.[10] Wel zijn er specifieke programma's gericht op het tegengaan van radicalisering en discriminatie.
Utrecht investeert bij vergunninghouders in zowel asielzoekers als buurtbewoners.[11] Vergunninghouders zonder verblijfsstatus, die in de stad Utrecht worden opgevangen, kunnen vanaf hun eerste dag activiteiten doen die zinvol zijn voor hun toekomst, zoals taallessen Nederlands en Engels, trainingen ondernemerschap en hulp bij het zoeken naar stage, opleiding of dagbesteding. Deze activiteiten zijn ook toegankelijk voor de bewoners van de wijk waarin de opvanglocatie zich bevindt (in casu: Overvecht). Uitgangspunt is dat asielzoekers die in Utrecht worden opgevangen, in de stad kunnen blijven. Met het COA is afgesproken dat deze groep, waar mogelijk, na hun verblijf in de noodopvang kan doorstromen naar een opvanglocatie in Utrecht en uiteindelijk, na het verkrijgen van een verblijfsvergunning, naar een woning in de stad. De gemeente Utrecht heeft deze aanpak opgezet met verschillende partijen in de stad, waaronder de Utrecht Center for Entrepreneurship, de organisatie voor jongeren-huisvesting SOCIUS, de Social Impact Factory, de Volksuniversiteit en VluchtelingenWerk. Ook koppelt men Utrechtse ondernemers en vergunninghouders aan elkaar, bijvoorbeeld door middel van coaching en meeloopstages. Met deze vroegtijdige aanpak hoopt de gemeente dat de integratie van vergunninghouders beter tot haar recht komt.

Amersfoort
In Amersfoort is sprake van met een zekere gelaagdheid in de uitvoering. Een aantal maatregelen en activiteiten valt namelijk onder directe verantwoordelijkheid van de gemeente, terwijl andere activiteiten – met name ten aanzien van taal en werk – meer op afstand van de gemeente worden uitgevoerd. In het bijzonder speelt hierin het Centrum voor Duurzame Inburgering (NVA) een prominente rol. Deze organisatie biedt namelijk diverse taal- en participatietrajecten aan. Ook is NVA betrokken bij de ondersteuning en begeleiding van vluchtelingen. Daarnaast zijn er in de gemeente verschillende organisaties actief op het gebied van de integratie en participatie van migranten (zowel vluchtelingen als overige nieuwkomers).

[10] "Doorlopend divers. Volstrekte gelijkwaardigheid. 'Speerpuntennotitie diversiteitsbeleid.'.

[11] Gemeente Utrecht (2016) Opvang Einsteindreef: Utrecht investeert in toekomst van asielzoekers én wijkbewoners, 26 april 2016.

3. Stand van Zaken

3.1 Sociaal beleid in Zwolle; uitgangspunten

De brede visie op het sociale domein van de gemeente Zwolle is neergelegd in de nota "Werken vanuit Vertrouwen" van maart 2013. De nota ademt de andere wind die in het sociale beleid is gaan waaien met het aantreden van het kabinet Rutte 2. Zwolle, zo stelt de nota "is een netwerksamenleving geworden met inwoners die veelal zelf heel goed in staat zijn hun leven te organiseren, ook als ondersteuning nodig is".[12] De eigen verantwoordelijkheid van burgers komt centraal te staan in de Visie. Er zijn drie uitgangspunten, te weten:

- Iedereen doet mee.
- Men redt zichzelf.
- Zo niet, dan biedt de gemeente ondersteuning.

Die ondersteuning is in eerste instantie afkomstig van generalisten uit de wijkteams. Ze werken volgens het principe dichtbij, generalistisch en integraal. Indien nodig schakelen zij andere instanties in om maatwerk te leveren, zoals MT-Thuiszorg, dat cultuurspecifieke zorg biedt.

Deze visie is ook terug te vinden in het Coalitieakkoord 2014-2018. Generalisten in de wijkteams ontvangen alle ondersteuningsvragen. De uitvoerende functies zijn in de eerste schil om de wijkteams heen georganiseerd. In het akkoord kondigt het nieuwe college ook voortdurende monitoring aan en een balans halverwege de rit. Ook in nadere uitwerkingsnota's is het beeld consistent, zoals in 'Kader Dagbesteding' en de kadernota 'Langer zelfstandig leven en opgroeien', beide uit 2013.

De balans is halverwege opgemaakt en gepresenteerd in de nota 'Transformatie in het sociale domein. Voortgang en aanpak' van april 2016.[13] Op het brede terrein van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) omschrijft de nota de verandering in beleid treffend als "van de achterkant naar de voorkant". Dat betekent, van maatwerk naar voorliggende preventieve voorzieningen, bij voorkeur verzorgd door vrijwilligers en/of mantelzorgers.
Over de werking van de Sociale Wijkteams (SWT) is in de nota nog weinig te lezen, daarvoor wordt verwezen naar de eerste evaluaties. Op 14 september 2016, bij de begrotingsbehandeling, ontvangt de raad de 'Informatienota Sociale Wijkteams'. In de nota worden enkele organisatorische aandachtspunten behandeld, die in een tweetal onderzoeken naar de SWT's naar voren kwamen. Verder wordt in de nota gesteld dat de inwoner het Sociale Wijkteam weet te vinden, en dat de juiste hulp en ondersteuning geboden wordt. Geen woord over het inclusieve werken. Ook in de tegelijkertijd aangeboden 'Informatienota Monitor Sociaal Domein' is geen informatie terug te vinden die een indicatie zou kunnen geven voor het presteren van de inclusieve aanpak.

[12] Meedoen, Visie Sociaal Domein, p.7.

[13] Bijlage bij de perspectiefnota.2017-2020.

Bij de laatste integratiemonitor (2009) werd nog gemonitord op etniciteit. In vergelijking met andere grote steden woonden er op dat moment relatief weinig inwoners in Zwolle met een niet-westerse migratieachtergrond. Turken (2,2% van de totale Zwolse bevolking op januari 2010), Antillianen (1,2%), Surinamers (1%) en Marokkanen (0,6%) vormden de vier grootste groepen van buitenlandse afkomst in Zwolle. Gekeken naar arbeidsparticipatie lieten op dat moment Marokkanen, Turken en Antillianen de laagste arbeidsparticipatie zien en Surinamers de hoogste. Wat betreft opleidingsniveau waren vooral veel Marokkanen en Turken lager opgeleid (zowel mannen als vrouwen). Wanneer gekeken wordt naar het taalgebruik, bleek dat Turken en Marokkanen in Zwolle thuis het vaakst een andere taal spreken dan het Nederlands. De eerste generatie van alle groepen sprak minder vaak Nederlands thuis en buitenshuis dan de tweede generatie. Door het ontbreken van monitoring op etniciteit, ontbreken deze cijfers over de huidige situatie.

3.2 Het beleid in de praktijk

3.2.1 'Het stadhuis'

Vóór de overgang naar het inclusieve beleid kende de gemeente een wethouder integratie, een medewerker op dit terrein en een integratieraad. Dat had als voordeel dat er voor integratievraagstukken 'aanspreekpunten' waren; men kon zich tot die personen richten. Vanuit de diverse (georganiseerde) bevolkingsgroepen gebeurde dat ook regelmatig. Dat gemis van zo'n aanspreekpunt op het stadhuis wordt nu gevoeld, zo blijkt uit de gevoerde gesprekken. Eén van de respondenten zei in dat verband, *"wij voelen ons als kudde zonder herder".*

De Participatieraad kan deze lacune maar moeilijk opvullen. Zo organiseert deze raad geen jaarlijkse informatiebijeenkomsten met groepen Zwollenaren met een migratieachtergrond. Die bijeenkomsten leverden, over en weer, veel nuttige informatie op. De leefwereld van migrantengroepen blijft nu verder buiten het stadhuis.[14]

Het betekent ook een zware taak voor de leden van het college. Ook zij ontberen iemand die hen bij 'de les' houdt. Van hen wordt een voortdurende alertheid gevraagd om 'inclusief' te denken, zonder dat er iemand is die hen dat met enige regelmaat influistert. Wel is er goed contact tussen de beleidsafdelingen en de uitvoerenden van de Sociale Wijkteams. Binnen die teams blijkt echter ook nog een aanzienlijk tekort aan kennis en kennissen (contacten in het veld) om goed geïnformeerd te zijn over de wensen en noden van specifieke doelgroepen. Bovendien ervaren ook leden van die teams soms het boven beschreven gevoel: bij wie moeten we zijn? Men heeft het wat dat betreft over versnippering van beleid. Een uitvoerend ambtenaar van de Sociale Wijkteams schetst een voorbeeld:

[14] De Participatieraad is te typeren als overwegend 'wit'.

"Nee, om een voorbeeld te geven: gister kwam er een beleidsambtenaar naar me toe en die zei dat ze de kinderen van de statushouders waren vergeten. Dit komt omdat er bijvoorbeeld 10 personen bezig zijn met een stukje van de portefeuille en dan ontstaat er chaos en is het van niemand meer."

Op zich hoeft dat niet louter negatief te zijn; immers wanneer er goed wordt versnipperd, dalen op alle beleidsterreinen de snippers neer. En in de oude situatie bleek het niet altijd even makkelijk invloed te hebben op de andere beleidsterreinen.

Door de versnippering blijken ook de overdrachten regelmatig niet goed te gaan. Er is sprake van fragmentatie omdat het beleid voor migranten ondergebracht is bij de inhoudelijke beleidsterreinen (zoals huisvesting, sport, werk en inkomen). Dit maakt de borging voor de aandacht voor speciale groepen lastig, aangezien daar niemand meer verantwoordelijk voor is. Wanneer er in afzonderlijke beleidsterreinen gedacht wordt, kunnen er problemen ontstaan bij de grensgebieden en kan het overzicht ontbreken. Dit maakt het lastig goed door te verwijzen en gepaste hulp te vinden. Uit de gesprekken met respondenten bij VluchtelingenWerk blijkt dat de versnippering en fragmentatie ook een rol spelen bij de integratie van nieuwe groepen migranten. Op dit moment zijn er vaak verschillende partijen verantwoordelijk voor verschillende fases of onderdelen van de integratie (uitkering, inburgering, coaching e.d.), en de regie daarbij ontbreekt.

Naast versnippering zien respondenten ook een gebrek aan inlevings- of voorstellingsvermogen ('sensitiviteit') bij de beleidsambtenaren als een aandachtspunt:

"Vragen zoals: ''hoe zou ik als Syrische vrouw hier bejegend worden'' zijn vragen die in het grote procesdenken niet passen. De inhoud van het leven is niet leidend. Het mensgerichte is niet geïntegreerd in het procesgerichte."

Om het contact met inwoners en begrip voor hun situatie te vergroten, zou het wat dat betreft aan te bevelen zijn wanneer er vanuit de beleidsafdelingen stage gelopen zou worden bij de Sociale Wijkteams (SWT's), zo stelde een respondent.

Bij bestuur en beleidsambtenaren is betrekkelijk weinig zicht op de resultaten of de knelpunten van het inclusieve beleid. Op dit moment ontbreekt het aan monitoring voor wat betreft de groepen met een migrantenachtergrond. GroenLinks maakte zich in een motie van 18 november 2013 zorgen dat door het verdwijnen van de portefeuille integratie (problemen van) doelgroepen uit beeld zouden raken. De motie verzocht daarom het college om vanaf 2015 jaarlijks te rapporteren met betrekking tot specifieke groepen. Deze motie is door de raad verworpen.

3.2.2 De Sociale Wijkteams

Werkwijze

De uitvoering van het inclusieve beleid in Zwolle is in belangrijke mate ondergebracht bij de SWT's. Sinds 2015 kunnen alle Zwollenaren hier terecht met hun ondersteuningsvragen. De SWT's hanteren een generalistische aanpak en moeten in

staat zijn een breed scala aan ondersteuningsvragen te beantwoorden. Indien nodig kunnen zij de hulp van specialisten inschakelen. Er zijn in Zwolle vijf wijkteams op stadsdeelniveau actief, waarbinnen tien tot twintig professionals werken.
De SWT's worden geconfronteerd met de hiervoor beschreven versnippering en fragmentatie van beleid. Toch overheerst tevredenheid over de inzet en steun vanuit 'het stadhuis'. Ze begrijpen dat de transitie naar het inclusieve beleid lastig is en veel tijd kost. De SWT's ervaren daarnaast redelijk veel handelingsvrijheid en waarderen het vertrouwen dat ze krijgen vanuit de gemeente.

In de uitvoering van het inclusieve beleid is een aantal knelpunten te herkennen.

Bereik
"Het sociale wijkteam heeft de basis op orde, inwoners weten de wijkteams te vinden.", zo valt te lezen in de begroting 2017 van de gemeente.[15] Op die stelling is wel wat af te dingen, zo blijkt uit de gevoerde gesprekken. Ondanks dat de SWT's een steeds groter bereik hebben onder Zwollenaren met een migratieachtergrond, worden bepaalde groepen niet of moeilijk bereikt.[16]
Een van de meest genoemde knelpunten hierbij is de wijze van communicatie vanuit de gemeente en de SWT's zelf. Volgens de respondenten zou er vanuit de SWT's meer rekening gehouden moeten worden met groepen, die geen toegang hebben tot algemene informatie (zoals ouderen met een migranten- achtergrond) en de Nederlandse taal niet machtig (genoeg) zijn. Zoals een respondent het stelt:

> *"Die mensen zijn het niet gewend om de krant te lezen of op het internet te kijken, zodat ze weten wat er speelt en wat ze moeten doen om te kunnen deelnemen, dat zijn ze niet gewend. Ze moeten het dus eigenlijk van iemand horen. Vooral de eerste generatie is helemaal afhankelijk van mensen die deskundig zijn of de taal goed kennen."*

Deze mensen hebben extra aandacht nodig. De SWT's zouden deze mensen op hun niveau moeten informeren over de mogelijkheden van het SWT. Eén van onze gesprekspartners uit de doelgroepen zegt hierover:

> *"Ik ben er heilig van overtuigd dat de nieuwe inwoners van Zwolle heel graag willen meedoen, maar de kracht is er niet dus ze hebben een steuntje nodig en dat moet aandacht krijgen."*

De bestaande en nieuwe groepen migranten zijn over het algemeen anderstalig en een deel van hen is daarnaast laaggeletterd in de eigen taal, hierdoor hebben zij een dubbele uitdaging om de Nederlandse taal te leren. Voor deze mensen is het taalgebruik vanuit de gemeente vaak te ingewikkeld om te begrijpen. Het advies vanuit de respondenten is dan ook: de mensen benaderen op hun niveau, meer communicatie in *Jip-en-janneke-taal*.
Ook zou de doelgroep via andere kanalen bereikt moeten worden; vooral de ouderen zijn namelijk niet gewend om de krant te lezen of op internet te kijken. De respondenten zijn van mening dat er meer in de taalontwikkeling moet worden geïnvesteerd (bij nieuwe maar ook bij bestaande groepen). Hoe sneller iemand de taal beheerst, hoe

[15] Sociaal Domein, paragraaf 1.

[16] Dat bepaalde groepen door de gemeente beperkt of niet bereikt worden, heeft invloed op alle beleidsterreinen en is niet gebonden aan bepaalde terreinen.

eerder diegene om hulp zal vragen. Beheersing van de taal is op deze manier een belangrijke voorwaarde om het inclusieve beleid te kunnen laten slagen.

"*Taal is de sleutel tot zo veel zaken*."

Uit de gesprekken komt het beeld naar voren dat de herkenbaarheid en toegankelijkheid van de SWT's verbeterd zou moeten worden, de rol en functie van de SWT's is nu vaak nog onbekend.

"Voorbeeld van een Molukse vrouw: een SWT wilde langskomen voor een keukentafelgesprek. De mevrouw zei: 'maar ik heb geen keukentafel'."

Het spreekt voor zich dat wanneer bepaalde groepen niet binnen het bereik van de SWT's vallen, er van een succesvol inclusief beleid geen sprake kan zijn.

Bij het bereiken van specifieke groepen zou ook de samenstelling van de SWT's een rol kunnen spelen. De SWT's zijn betrekkelijk 'wit', wat niet meehelpt in de benadering van verschillende groepen met een migratieachtergrond. De 'Bezoekvrouwen' van Travers bereiken volgens de respondenten de moeilijk te bereiken groepen beter. Zij vormen op een laagdrempelige manier een brug tussen de beleidsmedewerkers en de Zwollenaren. Dit komt juist ook door de cultureel etnische achtergrond van deze Bezoekvrouwen. Vanuit de SWT's wordt aangegeven dat zij, om hun bereikbaarheid en toegankelijkheid te vergroten, graag meer diversiteit in hun teams zouden zien. Sinds afgelopen zomer voert de gemeente Zwolle echter een proef uit met anoniem solliciteren wat het voor de SWT's niet mogelijk maakt om te selecteren op achtergrond.

Naast bovenstaande zaken geven respondenten ook aan dat de cultuur van sommige groepen een negatieve invloed kan hebben op het bereik van de SWT's (en van de gemeente in het algemeen). Soms zou het ontbreken aan eigen initiatief vanuit een deel van de doelgroepen en vanuit de zelforganisaties, en zij zouden aangesproken moeten worden op hun eigen verantwoordelijkheid. Sommige Zwollenaren met een migrantenachtergrond zouden niet altijd gemotiveerd zijn om aan activiteiten van de gemeente mee te doen, ook deels omdat ze het gevoel hebben dat ze er niet helemaal bij horen, *"het is niet voor ons".* De respondenten geven hierbij aan dat er meer capabele 'Bruggenbouwers'[17] nodig zijn. Zij kunnen de doelgroepen wegwijs maken in de Zwolse samenleving, onder andere door informatie te verstrekken over de functie van de SWT's en hun activiteiten. Op deze manier wordt via de Bruggenbouwers de eigen kracht van de mensen geactiveerd.

Deskundigheid

De SWT's geven aan dat deskundigheid over de achtergrond, cultuur en taal essentieel is voor de begeleiding van Zwollenaren met een migratieachtergrond. De SWT's achten op dit moment die deskundigheid te weinig aanwezig in de eigen gelederen. Respondenten van de SWT's zelf zijn van mening dat er meer behoefte is aan culturele

[17] De Bruggenbouwers zijn onderdeel van Travers. Het zijn ervaringsdeskundigen uit de doelgroepen, die weten wat er leeft in deze gemeenschappen. Het doel is om kwetsbare mensen binnen hun eigen groep te bereiken en te activeren.

sensitiviteit en inlevingsvermogen binnen hun teams. Respondenten die namens ‘de ontvangers van het beleid’ spreken, beamen dat er in de SWT’s te weinig deskundigheid aanwezig is om maatwerk te kunnen leveren. Zij vinden de SWT’s te ‘wit’; SWT’s missen de betrokkenheid en iemand die de taal van de doelgroepen spreekt (zowel letterlijk, als figuurlijk: inzicht hebben in de leefwereld van deze groepen). Zoals een respondent het omschrijft:

> *“Er zit een gat tussen het sociale wijkteam en de doelgroep die ze moeten dienen. De rol van de SWT’s is toch eigenlijk juist de verdichting tussen de gemeente en de doelgroep?”*

En:

> *“Mensen zeggen tegen mij: ‘ze horen ons wel, maar ze luisteren niet’. Het gaat om luisteren. Bejegening is belangrijk.”*

De SWT’s geven toe dat ze deze leefwereld van de verschillende groepen onvoldoende kennen. Er is vanuit de leden van de SWT’s wel de behoefte aanwezig om deze leefwereld beter te leren kennen. ‘ZwolleDoet!’ merkt ook dat er vanuit professionals veel behoefte is aan kennis over cultuursensitief werken.

Mede daarom worden de vertegenwoordigers van de verschillende doelgroepen regelmatig geraadpleegd door de SWT’s bij vragen en problemen of als er behoefte is aan een tolk. Zij doen dit naast hun eigen werkzaamheden, en hebben hiervoor geen formele status.

> “*We hebben nou een sociaal (wijk)team hier, maar ik ben al een paar keer gebeld door het sociale team met de vraag of ik ze wil helpen terwijl ik eigenlijk geen formele status heb.”*

In de tijd van het doelgroepenbeleid functioneerden er meer netwerken van migranten en migrantenorganisaties. Per januari 2015 is de subsidieregeling ‘Zelforganisaties minderheden’ vervallen, dit heeft ertoe geleid dat sommige zelforganisaties verdwenen zijn. Een vertegenwoordiger van een van de migrantengroepen zegt het volgende hierover:

> *“Vroeger was er een soort netwerk, mensen die bekend waren in elke groepering. Wij zien eigenlijk nu al, ik bedoel…, de nieuwkomers, je hebt bijvoorbeeld Syriërs, Irakezen, eigenlijk kunnen we al die groeperingen niet vertegenwoordigen.”*

Door het ontbreken van dergelijke georganiseerde vertegenwoordigingen is het contact met en daardoor de kennis van groepen met migratieachtergrond verminderd. Verschillende gesprekspartners pleiten voor een hernieuwd netwerk van zelforganisaties in Zwolle en regelmatig contact met de gemeente.[18] Zelforganisaties zouden onder andere een rol kunnen spelen bij voorlichting aan de doelgroep

[18] Een vergelijkbare aanbeveling komt uit het onderzoek van Van de Bunt adviseurs. Zij zijn van mening dat op dit moment de Nederlandse overheid minder adequaat kan ingrijpen bij maatschappelijke spanningen, omdat het structurele overleg met minderheden ontbreekt. Zij adviseren daarom een herinvoering van het Landelijk Overleg Minderheden (LOM) wat in 2011 is afgeschaft (Evaluatie Landelijk overleg minderhedenbeleid, 2016).

(bijvoorbeeld over de rol van de SWT's en over de functie van uitzendbureaus) en bij het contact leggen en onderhouden tussen de gemeente en de doelgroepen.

Voorts geven respondenten aan dat in de periode van het exclusieve beleid de relatie tussen de gemeente en zelforganisaties beter was dan nu het geval is, sinds de invoering van het inclusieve beleid is de afstand groter geworden. De Integratieraad had de beschikking over contactpersonen in de verschillende gemeenschappen, onder andere om signalen in deze gemeenschappen op te vangen. De Participatieraad heeft deze vertegenwoordigers niet meer. Het gevaar is dat er daardoor minder zicht is op de leefwereld binnen niet-westerse gemeenschappen.

> "*Het gaat op zich goed, alleen ik mis nog wel een netwerk, die brug. We zitten nu op twee eilandjes en we moeten naar elkaar toe groeien. Ga met elkaar in gesprek, een netwerk opbouwen, elkaar informeren. Als er een probleem is - of het nou een Marokkaan of Turk betreft - het is ons probleem en dat moeten we samen oplossen."*

Breder kan ook worden aangegeven dat wanneer het uitgangspunt inclusief beleid is, er zeker in dat beleid rekening moet worden gehouden met de samenstelling van de bevolking. Inclusief beleid, zo stelde één van onze respondenten, moet niet betekenen: assimileren. Een lid van de SWT's formuleerde het als volgt:

> "*Inclusief beleid hoort te zijn dat iedereen betrokken wordt en dus niet dat we beleid hebben en als je daar niet in past, jammer dan."*

Volgens enkele respondenten ligt hier het gevaar van het zich afkeren van de Nederlandse samenleving, een tendens die zich de laatste tijd lijkt voor te doen. Een recent voorbeeld hiervan zijn de Turkse vlaggen op de Erasmusbrug.

Nieuwkomers

Het belang van de aanwezigheid van expertise geldt zeker ook bij begeleiding van nieuwe migranten en hun specifieke omstandigheden (zoals de begeleiding bij het verwerken van oorlogstrauma's). Als deze expertise niet voldoende aanwezig is, moet er de mogelijkheid zijn om bij speciale ondersteuningsvragen gespecialiseerde hulp in te schakelen. Elk SWT zou idealiter gezien een web van contactpersonen moeten hebben, dat ingeschakeld kan worden voor hulp. Volgens de respondenten gebeurt dat in de praktijk te weinig.

Samenwerking tussen instanties

De samenwerking en de overgang tussen de SWT's en andere instanties is niet altijd optimaal. De SWT's noemen hierbij als voorbeeld de aansluiting tussen de opvang van statushouders en de inschakeling van het SWT. Zij geven aan geen of nauwelijks informatie te ontvangen van VluchtelingenWerk over de statushouders die in de wijk komen wonen. Zij zouden daar graag eerder over geïnformeerd willen worden, zodat deze groepen ook beter bereikt kunnen worden. Door de leden van SWT's werd geopperd een ketenregisseur aan te stellen:

> *"Het aanstellen van een ketenregisseur zou ook een verbetering zijn (per wijk). Dit moet dan*

wel iemand binnen het wijkteam zijn en niet weer afzonderlijk van het wijkteam. Iemand die weet wat er speelt, contacten tussen bewoners en bedrijven kan leggen en kan zien wat de problemen zijn bij het communiceren met andere afdelingen/partijen en die kan aanpakken."

Met Travers Welzijn, Zwolle Doet en WIJZ zijn in 2017 (prestatie)afspraken gemaakt gericht op integratie en participatie van niet-westerse Zwollenaren. Speciale aandacht is daarbij voor de bezoekvrouwen en bruggenbouwers.

3.2.3 Integratie en participatie nieuwkomers

Zwolle wordt de laatste jaren geconfronteerd met een hoge instroom van asielzoekers en statushouders. Zwolle voert haar deel uit van het Bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom van december 2015. Het betrof het inrichten van een noodopvang voor asielzoekers en vervolgens het zorgen voor passende huisvesting voor de statushouders conform de taakstelling van de gemeente.

Taakstelling huisvesting vanaf 2012[19]

Taakstelling jaar	Aantallen
2012	76
2013	78
2014	114
2015	208
2016	314
2017	Inschatting 170

In relatief korte tijd hebben zich dus veel statushouders gevestigd in Zwolle. De speciale aandacht die deze groepen nodig heeft, legt een hoge druk op de gemeente en de uitvoerders van het beleid. Alleen al op het domein van werk en inkomen werd de gemeente geconfronteerd met 320 nieuwe bijstandsafhankelijken. Met de corporaties zijn afspraken gemaakt over een versnelling in de sociale woningbouw en over een traject semi permanente woningbouw.

De gemeente ontvangt van het Rijk een bedrag van € 2.370,- per inburgeringsplichtige statushouder voor de maatschappelijke begeleiding. Een deel van dit bedrag gaat naar VluchtelingenWerk en een deel naar mede-werkers van de gemeente die zich bezig houden met de begeleiding van statushouders. Daarnaast ontvangt de gemeente een decentralisatie uitkering van € 4.430,- per geplaatste vergunnings-/statushouder. Deze uitkering is voor de bekostiging van alle andere kostenposten, zoals: uitbreiding bij de SWT's, extra ondersteuning bij vrijwilligersinstanties en extra inzet bij inkomens-ondersteuning. Ook worden er kosten gemaakt in het kader van bijzondere bijstand (bijvoorbeeld inrichtingskosten), bij de GGD en in het kader van jeugdbeleid.

[19] Voortgangsrapportage aanpak verhoogde instroom vluchtelingen en statushouders in Zwolle, Informatienota voor de raad 11 april 2017

Volgens onze gesprekken met respondenten van VluchtelingenWerk, heeft in theorie de gemeente de regie op de integratie en participatie van nieuwkomers, maar verloopt dit in de praktijk niet altijd soepel. Voor VluchtelingenWerk is niet altijd duidelijk wat van hen door de gemeente wordt verwacht. Op dit moment is er voor nieuwkomers sprake van een coachingtraject van VluchtelingenWerk van 12 maanden (voorheen was dit 8 maanden). In het geval van meervoudige problematiek wordt na deze 12 maanden het SWT ingeschakeld om verdere ondersteuning en begeleiding te verlenen.
Aangezien zelfraadzaamheid voor VluchtelingenWerk erg belangrijk is bij nieuwkomers, is VluchtelingenWerk van mening dat het aan de nieuwkomers zelf is om te besluiten wel of niet contact te zoeken met een SWT na het 12-maandentraject. Nieuwkomers worden wel op de mogelijkheden van de SWT's gewezen, maar er is dus niet sprake van een 'overdacht' van een statushouder naar het betreffende SWT als het traject bij VluchtelingenWerk is afgerond. Zoals respondenten vanuit de SWT's zelf ook aangeven, hebben zij echter vaak onvoldoende expertise om de begeleiding van statushouders goed vorm te geven.

Sinds januari 2013 zijn nieuwkomers zelf verantwoordelijk voor hun inburgering, de begeleiding vanuit de gemeente is hierdoor weggevallen. Deze wijziging betekende een grote verandering voor de nieuwkomers, waarbinnen deze groep nieuwkomers veel onduidelijkheden en vragen leven. Wanneer zij met deze vragen naar een SWT gaan, blijkt dat de SWT's niet altijd genoeg kennis hebben om deze vragen te beantwoorden. Daarnaast kunnen de SWT's te maken krijgen met zware problematiek zoals ernstige oorlogstrauma's of kindsoldaten. Ook om hier goed mee om te gaan ontbreekt bij de SWT's de deskundigheid. Dit betekent in de praktijk dat de SWT's regelmatig met vragen weer terugkomen bij VluchtelingenWerk, of dat er een 'gat' ontstaat na het traject van 12 maanden. Vluchtelingenwerk illustreert dit met een voorbeeld:

> *"Doordat het sociale wijkteam echt niet weet wat ze met die klanten moet; bijvoorbeeld als ze het (inburgerings)examen niet hebben gehaald, dan ontbreekt de kennis over of ze wel het aantal lesuren hebben gehad, hebben ze wel examen gedaan? Kunnen ze bijvoorbeeld vrijstelling krijgen? Wat heeft dat voor gevolgen, want als je vrijstelling gaat aanvragen dan betekent dat dat iemand helemaal geen certificaat of diploma heeft. Hoe zet je het traject dan verder uit? Dat is nog echt wel een puzzel die we samen aan het onderzoeken zijn. Wat ga je dan doen en hoe zorg je ervoor dat die participatie dan wel blijft doorzetten?"*

VluchtelingenWerk geeft aan dat er relatief veel aandacht is voor statushouders. Zodra zij binnenkomen wordt VluchtelingenWerk regelmatig benaderd door organisaties die een activiteit willen organiseren met de statushouders, zoals PEC Zwolle die met hen wil voetballen. VluchtelingenWerk geeft aan dat het belangrijk is om niet alleen te kijken naar de statushouders, maar ook naar de inburgeraars die al langer in Zwolle zijn (volgens een respondent de 'vergeten groep').

Ten aanzien van (uitgeprocedeerde) asielzoekers kent Zwolle sinds 2002 een specifieke opvangvoorziening. Naast opvang wordt gewerkt aan terugkeer of het verkrijgen van regulier verblijf in Nederland.

4. beoordeling op basis van Het normenkader

In deze paragraaf wordt een oordeel gegeven over de normen in het opgestelde normenkader.

Norm 1: De gemeente heeft een expliciete en consistente visie op het gemeentelijk beleid ten aanzien van bestaande en toekomstige groepen met een migratieachtergrond.

In Zwolle was tot 2011 sprake van een specifiek doelgroepenbeleid met een coördinerend wethouder integratie, een verantwoordelijk beleidsadviseur integratie en een Integratieraad. Eind 2010 verscheen het visiedocument 'Van exclusief naar inclusief beleid', waarmee de transformatie naar inclusief beleid werd ingezet. De gemeente baseert haar beleid op dit visiedocument. In dit visiedocument worden relevante ontwikkelingen genoemd, die aanleiding hebben gegeven voor de transformatie en worden de doelen voor de overgangsfase (2011-2013) vastgesteld. In de Nota 'Inclusief beleid' wordt deze visie verder uitgewerkt en wordt geconcludeerd dat het inclusief beleid voldoende is ingebed in het bestuurlijk en ambtelijk apparaat. Deze visie is nog steeds het uitgangspunt van het gemeentelijk beleid.

Norm 2: De gemeente heeft actueel inzicht in ontwikkeling en knelpunten t.a.v. de participatie van bestaande en toekomstige groepen met een migratieachtergrond.

Voor de transformatie naar inclusief beleid waren er cijfers bekend bij Onderzoek & Statistiek (over o.a. de vertegenwoordiging van bepaalde groepen bij criminaliteit of schooluitval). Op dit moment wordt er over het algemeen niet meer geregistreerd op afkomst, waardoor deze informatie niet beschikbaar is. Een uitzondering hierbij zijn de bijstandsgerechtigden, bij deze groep heeft de gemeente zicht op hun afkomst en worden er indien nodig acties uitgevoerd richting bepaalde groepen.
De brede monitor sociaal domein behandelt niet specifieke cijfers over niet-westerse allochtonen. Door het ontbreken van het meten van de effecten van het beleid op deze groepen, is er een gebrek aan actueel inzicht in de leefwereld van de doelgroepen.

Norm 3: Het participatiebeleid is belegd in het college.

Sinds de invoering van het inclusief beleid is de wethouder integratie weggevallen, er is expliciet vastgelegd dat alle wethouders verantwoordelijk zijn binnen hun eigen beleidsterreinen. Taken, verantwoordelijkheden en ambities liggen echter niet vast in collegeafspraken.

Norm 4: Het participatiebeleid is ingebed in regulier beleid.

Voor zover wij kunnen vaststellen zijn de visie, doelen en uitvoering niet concreet opgenomen in uitvoeringsplannen en beleidsregels van afzonderlijke beleidsterreinen.

Norm 5: Visie en algemene beleidsdoelstellingen zijn geoperationaliseerd in concrete en meetbare doelstellingen.

Er zijn geen meetbare doelstellingen te vinden in de beleidsplannen en de uitvoeringsnota's.

Norm 6: In het gemeentelijk participatiebeleid is aandacht voor verschillen in achtergrond van bevolkingsgroepen.

Op dit moment is deze aandacht niet duidelijk uitgewerkt in de uitvoeringsplannen en de beleidsregels.[20] Er wordt namelijk niet aan de voorkant specifiek beleid voor specifieke groepen ingezet, het is de bedoeling dat in elk beleidsterrein afzonderlijk aandacht is voor deze groepen. Hoe dat geborgd wordt blijft onduidelijk. In de praktijk blijkt dat in de beleidsvorming de specifieke aandacht wel eens ontbreekt en dat bij de uitvoering de capaciteit te kort schiet om die aandacht te geven.

Norm 7: Het participatiebeleid blijft actueel.

Volgens de respondenten heeft de gemeente een beperkt en afnemend inzicht in de leefwereld van de (voormalig) doelgroepen in Zwolle. Onder andere door het gebrekkige contact met (zelforganisaties van) de groepen met een migratieachtergrond, ontbreekt het aan actuele kennis over deze groepen.

Norm 8: Er is een actieve relatie tussen beleidsambtenaren en relevante doelgroep-specifieke stakeholders, om voldoende kennis te hebben om effectief beleid te kunnen voeren.

Aansluitend op norm 7, blijkt uit de gesprekken met respondenten dat er nauwelijks sprake is van overleg of afspraken tussen de beleidsambtenaren en de doelgroep. Zodoende ontbreekt de kennis om het inclusief beleid effectief te kunnen voeren.

[20] Een uitzondering hierbij is het Beleid Antilliaanse Nederlanders Zwolle (BANZ), specifiek gericht op de Antiliaanse Nederlanders in Zwolle.

Norm 9: Voor de uitvoering van het beleid zijn instrumenten voorradig.

De leden van de SWT's geven aan geen tekort te hebben aan instrumenten, wanneer zij aangeven iets nodig te hebben ontvangen zij dat ook. Omdat het beleid verder versnipperd is, is dat moeilijk vast te stellen. Op belangrijke terreinen als werk en inkomen en huisvesting lijken zich geen problemen voor te doen. Wel missen ze instrumenten om de groepen goed te bereiken, als oplossing hiervoor zouden er meer Bezoekvrouwen en meer Bruggenbouwers ingezet kunnen worden.

Norm 10: Voor de uitvoering van het beleid zijn voldoende middelen begroot om ook aan de specifieke vraag van specifieke groepen tegemoet te komen.

De respondenten hebben geen tekort aan (financiële) middelen. Een respondent gaf aan dat de bezuinigingen in het sociale domein hebben geleid tot wijzigingen in dat beleid, tot andere keuzes en prioriteiten die resulteren in een kwalitatief nog betere ondersteuning

Norm 11: In de afspraken tussen gemeente en de betrokken partners is aandacht voor de groep (kwetsbare) Zwollenaren met een migratieachtergrond.

Zoals te lezen is in het visiedocument 'Van exclusief naar inclusief beleid':

> *'Beleidsadviseurs maken tijdens accountgesprekken prestatieafspraken met de betrokken partners, waarbij aandacht is voor de groep (kwetsbare) Zwollenaren van buitenlandse afkomst. De gemaakte afspraken dienen tevens te leiden tot een meetbaar beleid.'*

Er is sprake van prestatieafspraken met Travers Welzijn, Zwolle Doet en WIJZ. In deze afspraken wordt specifiek aandacht gevraagd voor inwoners met een migratieachtergrond.

Norm 12: Uitvoerenden hebben voldoende handelingsruimte.

De uitvoerders van het beleid geven aan voldoende vrijheid te ervaren bij hun werkzaamheden. Ook waarderen ze het vertrouwen en de meewerkende houding van de coöperatieve van de beleidsafdelingen van de gemeente.

Norm 13: Op de relevante domeinen is er inzicht in het bereik van de uitvoerende diensten van de gemeente.

Gezien het gebrek aan monitoring en inzicht in de leefwereld van de doelgroepen, ontbreekt het aan inzicht over het bereik van de uitvoerende diensten. Zie ook norm 2.

Norm 14: Op de relevante domeinen is er inzicht in de effecten van het beleid, en desgewenst wordt het beleid daarop aangepast.

De effecten van het beleid op de groepen Zwollenaren met een migranten- achtergrond worden niet gemeten. Zie ook norm 2 en norm 13.

Norm 15: Er is regie op het beleid ten aanzien van groepen met een migratieachtergrond.

Er is niet sprake van organisatie afspraken, en er is niemand verantwoordelijk voor de borging van de aandacht voor specifieke groepen. De regie ontbreekt.

Norm 16: De raad is tijdig en juist geïnformeerd en is daardoor in staat gesteld op de juiste momenten de kaderstellende en controlerende taken op te pakken (en dat in de praktijk ook heeft gedaan, dan wel daar beargumenteerd van heeft afgezien).

Wij hebben geen communicatie kunnen vinden tussen de raad en het college over het inclusieve beleid. Er zijn, voor zover bij ons bekend, vanuit de raad geen vragen specifiek over dit beleid gesteld.
Wel heeft het college de raad geïnformeerd over de aanpak verhoogde instroom asielzoekers en statushouders via een informatienota (1 juni 2016) en een voortgangsrapportage (11 april 2017).

5. Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusies

De centrale vraag van dit onderzoek luidde:

Is het 'inclusief beleid' door de gemeente Zwolle doeltreffend en doelmatig, met name waar het gaat om de participatie van bestaande en toekomstige doelgroepen van inwoners met een migratieachtergrond?

Om deze vraag te beantwoorden is een aantal deelvragen onderscheiden, die we hier beantwoorden. De eerste deelvraag was:

Hoe wordt binnen het integraal participatiebeleid omgegaan met de verschillen in (culturele) migratieachtergrond en de specifieke eisen die dit met zich meebrengt?

De transitie naar inclusief beleid, gericht op participatie (iedereen doet mee), betekent dat er 'aan de voorkant' van de uitvoering van dat beleid geen extra aandacht is voor specifieke (doel)groepen. Het specifieke aanbod aan doelgroepen is pas in de tweede schil van ondersteuning te vinden.
Dit heeft gevolgen voor onder meer het bereik van de Sociale Wijkteams, degenen die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het integraal participatiebeleid. Door de meer algemene werkwijze wordt een deel van de groepen Zwollenaren met een migratieachtergrond niet bereikt.
Dat betekent in de praktijk dat met name degenen die minder goed zijn geïntegreerd in de Nederlandse samenleving ook minder bereikt worden. Hierbij gaat het zowel om nieuwe groepen in Zwolle, zoals recent de Syrische of Somalische vluchtelingen als om leden van groepen die hier al langer zijn maar om bijvoorbeeld culturele redenen minder goed geïntegreerd zijn. Als voorbeeld worden oudere alleenstaande vrouwen uit de Marokkaanse gemeenschap genoemd.
In het inclusieve beleid is afgestapt van het georganiseerd samenwerken met zelforganisaties. Hierdoor is een lacune ontstaan in de kennis over de noden en de wensen van die groepen. Slechts door vrijwillige inzet van enkele sleutelfiguren uit de lokale gemeenschappen wordt die kloof overbrugd.
Op de langere termijn is dat geen structurele oplossing en dient te worden gezocht naar andere manieren om het contact te leggen.

Waarborgt het inclusieve beleid effectief een succesvolle opvang, inburgering en integratie van de toenemende groep statushouders?

De groep statushouders wordt in beginsel opgevangen en begeleid door organisaties als VluchtelingenWerk. Na een periode van 12 maanden nemen de Sociale Wijkteams de zorg voor deze groepen over. De statushouder is dan Zwollenaar. Echter in de praktijk heeft de statushouder dan nog met veel aanpassingsproblemen te maken. En ook in de praktijk blijkt vaak nog dat de overdracht niet zonder problemen plaatsvindt.

Het inclusieve beleid herbergt zeker geen waarborgen in zich voor een succesvolle integratie en inburgering van deze groep nieuwkomers.

Had, heeft en houdt het inclusieve beleid in voldoende mate aandacht voor participatie van bestaande groepen inwoners met een migratieachtergrond?

Zoals hiervoor al aangegeven zijn er ook bij het bereiken van bestaande groepen Zwollenaren knelpunten. Dat betreft enerzijds groepen die veelal vanuit culturele achtergronden niet erg geïntegreerd zijn in onze samenleving en die daardoor minder goed bereikt worden door het relatief 'algemene' aanbod van diensten van de SWT's. Deze groep is vaak de Nederlandse taal maar beperkt machtig en maakt geen gebruik van sociale media of internet. Door het niet meer functioneren van zelforganisaties als 'intermediair' tussen doelgroep en beleid, is ook de vertaalslag verdwenen. Anderzijds leidt de nadruk op meedoen in de Nederlandse samenleving bij delen van de migrantengemeenschap tot het gevoel dat integratie is vervangen door assimilatie.[21] Men dient mee te doen in de 'witte' Nederlandse samenleving, waarin slechts sporadisch nog via 'maatwerk' aandacht voor de specifieke noden van Zwollenaren met migratieachtergronden. Bij diegenen die dit ervaren kan het aanleiding zijn om zich dan maar van de Nederlandse samenleving te verwijderen.

Is het inclusief beleid afdoende ingebed in het bestuurlijke en ambtelijke apparaat van de gemeente Zwolle?

Geconstateerd is dat in het bestuurlijk en ambtelijk apparaat het inclusief denken wel positief wordt benaderd, maar dat het niet beleggen van integratie als specifiek thema leidt tot versnippering en fragmentatie.
Het gebrek aan deskundigheid, inlevingsvermogen en actuele kennis is daaraan mede debet.

Zijn het netwerk en de kennis en vaardigheden die binnen de gemeentelijke organisatie aanwezig waren bij de overgang van exclusief naar inclusief beleid op peil gebleven?

Juist op dit vlak is de overgang naar inclusief beleid voelbaar geweest. Door het wegvallen van de Integratieraad, de integratieambtenaar en de subsidies voor de zelforganisaties, is een belangrijk deel van de noodzakelijke infrastructuur weggevallen. Het bereik van de doelgroepen is hierdoor verminderd, de kennis van de noden en de wensen van de doelgroepen is verslechterd en de integratie wordt niet bevorderd.

Is de raad voldoende geïnformeerd over de transitie van het integratiebeleid?

Voor zover wij hebben kunnen nagaan is de raad nauwelijks op de hoogte gehouden van de effecten van de transitie. Zij heeft een motie hieromtrent zelf verworpen. De raad is wel voldoende geïnformeerd over de aanpak verhoogde instroom vluchtelingen en statushouders.

[21] "Doe normaal man"

Monitort het college de resultaten van het inclusieve participatiebeleid op de terreinen Werk en Inkomen, Gezondheidszorg en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)?

Nee, er vindt geen registratie op afkomst plaats van de resultaten van genoemd beleid.

Terugkomend op de hoofdvraag, of het beleid doeltreffend en doelmatig genoemd kan worden waar het gaat om de participatie van bestaande en toekomstige doelgroepen van inwoners met een migratieachtergrond, kan worden vastgesteld dat dit voor een deel van de groep *niet* het geval is.

In de netwerksamenleving, met inwoners die veelal heel goed in staat zijn hun leven te organiseren, zoals beschreven in de Zwolse nota 'Werken vanuit vertrouwen' uit 2013 blijken toch wel wat mazen te zitten. Die mazen zijn ontstaan door het wegvallen van een deel van de ondersteuningsinfrastructuur, waardoor het bereik van en kennis over delen van de doelgroepen serieuze deuken opliepen. Het gaat daarbij om zowel leden van al langer aanwezige groepen als om de nieuwe Zwollenaren, die zich recent als statushouder in de stad hebben gevestigd.

Slotconclusie
De slotconclusie van dit onderzoek is dan ook dat het inclusief beleid deels niet maar ook deels wel doeltreffend en doelmatig genoemd kan worden. Er is geen concrete, meetbare vaststelling te doen van de mate van doeltreffendheid en doelmatigheid.

Met name de vertegenwoordigers van de doelgroepen zijn kritisch over het inclusieve beleid zoals het nu wordt uitgevoerd. Zij menen dat het beleid in de praktijk niet werkt, en dat er meer specialistische aandacht voor bepaalde groepen nodig is.

Toch willen de respondenten over het algemeen niet terug naar het exclusieve beleid. Dit beleid zou mensen op een achterstand plaatsen, en kunstmatig een tweedeling creëren. Over het algemeen zijn de respondenten voorstander van inclusief beleid, mits voldaan wordt aan een aantal voorwaarden. Deze komen terug in de aanbevelingen.

5.2 Aanbevelingen

De aanbevelingen komen voort uit de bijdragen van respondenten en zijn gegroepeerd in twee thema's.

1. *Bied ondersteuning op maat en onderhoud de juiste infrastructuur*

Met een deel van de doelgroepen gaat het goed. Dit deel is opgeleid, spreekt goed Nederlands, doet mee in de Zwolse maatschappij en is zichtbaar voor beleid. Binnen de gemeenschappen is er echter ook een groep die minder zichtbaar is, lager opgeleid, sociaal geïsoleerd en spreekt nauwelijks Nederlands. Deze groep kan zichzelf niet zelfstandig redden in Zwolle (ze weten bijvoorbeeld niet hoe een uitzendbureau werkt en hoe ze moeten solliciteren) en zijn niet in beeld bij de gemeente. Van hen kan niet verwacht worden dat zij op eigen kracht hun weg vinden, en deze groep heeft daarom

meer specifieke aandacht nodig. Het is belangrijk om deze groep in beeld te krijgen en te houden. Hiervoor is maatwerk te leveren. Dit maatwerk moet zich richten op hoe de groepen als totaal bereikt worden en daarbinnen de hulpbehoevenden geïdentificeerd en bediend worden. Met onvoldoende maatwerk krijgen deze groepen niet de aandacht en begeleiding die ze nodig hebben om te participeren in Zwolle. Zoals een respondent het aangeeft:

> *"Het beleid bereikt eigenlijk zeventig procent, dertig procent wordt niet bereikt. Voor die dertig procent zou het mooi zijn als er maatwerk komt."*

Door het ondersteunen en scholen van zittende leden van de SWT's kan de kennis en deskundigheid bij de teams verhoogd worden. Ten behoeve van het bereik is het daarnaast wenselijk de diversiteit van de teams te verhogen. Hiermee worden de SWT's in staat gesteld hun bereik te vergroten en de dienstverlening te verbeteren. De goede wil en het enthousiasme van de SWT's geven daarvoor veel vertrouwen.

De respondenten zijn het erover eens dat de meeste nieuwe inwoners van Zwolle graag mee willen doen en daar ook de potentie voor hebben, sommigen kunnen dit echter niet op eigen kracht en deze groep moet ondersteund worden door goede begeleiding.

Wat regelmatig in de gesprekken naar voren is gekomen is het gebrek aan contact tussen de gemeente en de zelforganisaties. Wanneer de gemeente meer in contact zou komen met deze organisaties, zou er ook meer zicht zijn op de leefwereld van de verschillende groepen in Zwolle en kunnen deze groepen beter betrokken worden bij de maatschappelijke discussies. Daarnaast wordt een verbinding tussen de zelforganisaties gemist. Tijdens ons groepsgesprek met vertegenwoordigers van de doelgroep, gaven zij aan behoefte te hebben aan meer momenten waarop zij samenkomen en samen kunnen werken. Het netwerk tussen de zelforganisaties en de gemeente, en tussen zelforganisaties onderling, was vroeger aanwezig en is sinds de invoering van het inclusief beleid weggevallen.

Het idee 'Iedereen is Zwollenaar', waar het huidige beleid zich op richt, wordt door de respondenten niet als realistisch gezien. Iedereen is gelijk, maar er moet wel ruimte zijn om te erkennen dat er verschil is tussen mensen en dat er daarom verschillende benaderingen gewenst zijn. Er zijn in Zwolle vele groepen met verschillende culturele identiteiten, en met deze verschillende identiteiten en verschillen behoeftes moet rekening worden gehouden.

Inclusief beleid moet niet betekenen dat groepen die niet binnen dat beleid passen, uitgesloten worden. Alle groepen in Zwolle moeten het gevoel hebben dat ze erbij horen, om te voorkomen dat zij zich afzetten tegen de Nederlandse maatschappij en zich meer identificeren met hun land van herkomst.

Concrete aanbevelingen zijn:

a. Bied ondersteuning bij het creëren van netwerken voor doelgroepen.
b. Stel gemeentelijke aanspreekpunt(en) aan voor organisaties (ambtelijk en/of bestuurlijk – niet strikt zoals in het exclusief beleid maar wel toegankelijk indien nodig).

c. Communiceer zelf in duidelijke taal en investeer in het beheersen van taal.
d. Bied informatie en/of bijeenkomsten aan voor groepen Zwollenaren met een migratieachtergrond.
e. Zorg voor diversiteit, kennis, inlevingsvermogen en deskundigheid in de (gemeentelijke/aanbiedende) organisatie(s).

2. Hou actueel inzicht in de groepen, achtergronden en cijfers

Ten einde het gewenste maatwerk te kunnen leveren, is het van belang dat de kennis over de groepen in Zwolle met een migrantenachtergrond wordt vergoot. Voorts, om goed in beeld te krijgen welke groepen extra aandacht nodig hebben, is monitoring noodzakelijk. Momenteel wordt er namelijk niet gemonitord naar etniciteit. Dat betekent dat niet kan worden vastgesteld of het beleid effectief is. In de Nota 'Inclusief beleid' wordt genoemd dat goed meten belangrijk is om gerichte inzet te plegen. Tot nu toe is hiervan echter nog geen sprake.

Concrete aanbevelingen zijn:

a. Identificeer niet alleen groepen en contactpersonen maar ook individuen (ouderen, mannen, vrouwen, kinderen, analfabeten, getraumatiseerden, statushouders, de 'langer-aanwezigen', ...)
b. Houd beleidsinformatie en cijfers actueel.

Bijlage 1

Respondenten

Individuele gesprekken:

Dhr. F. Rahantoknam	Voormalig ambtenaar integratie en steller van het visiedocument
Dhr. J. Ubro	Voormalig voorzitter Integratieraad, lid Participatieraad
Dhr. N. Middelbos	Hoofd MO
Mw. R. Maduran	Voorzitter Participatieraad
Mw. N. Vedelaar	Wethouder

Groepsgesprek 'vraag' kant:

Mw. B. de Jonge	VluchtelingenWerk
Mw. I. van Stekelenburg	ZwolleDoet!
Mw. G. Cömert	ZwolleDoet!
Mw. B. Tas	WijZ
Dhr. M. Karadeniz	Vertegenwoordiger Turkse gemeenschap
Dhr. A. Ali	Vertegenwoordiger Somalische gemeenschap
Dhr. L. Mohammed	Vertegenwoordiger Somalische gemeenschap
Dhr. A. El-Hadad	Vertegenwoordiger Marokkaanse gemeenschap
Dhr. B. Ubro	Vertegenwoordiger Molukse gemeenschap

Groepsgesprek 'aanbod' kant:

Dhr. J. Legebeke	Travers
Dhr. B. Bouman	SWT Kamperpoort en de Enk
Mw. I. Krooshof	SWT Holtenbroek

Bijlage 2

Afhandeling ambtelijke opmerkingen

Ambtelijke opmerking	Afhandeling
In het rapport wordt op pagina 26 bij Norm 11 ten onrechte aangegeven dat er geen sprake is van prestatieafspraken. In tegenstelling tot de bewering zijn er prestatieafspraken waarin specifiek aandacht wordt gevraagd voor inwoners met een migratieachterstand.	Verwerkt, zie blz. 22 en 26.
Bij norm 2 missen wij het feit dat gemeente Zwolle inzicht heeft op de afkomst van de bijstandsgerechtigden (land). Dit wordt per kwartaal intern gerapporteerd. En dat zo nodig actief acties uitgevoerd worden richting bepaalde groepen bijvoorbeeld de Somalische vrouwen en mannen (training Voor Arbeid en Kansen VAK).	Verwerkt, zie blz. 24.
Bij norm 3: Met het inclusief beleid ligt juist expliciet vastgelegd dat alle wethouders verantwoordelijk zijn voor het genoemde participatiebeleid. Niet een specifieke wethouder. De geformuleerde conclusie is dan ook niet juist.	Verwerkt, zie blz. 24.
Wij missen in de rapportage de nota's die met betrekking tot de statushouders richting gemeenteraad zijn gestuurd. Hierin wordt specifiek aangegeven welke acties wij als gemeente oppakken en hoe wij in contact zijn met deze specifieke doelgroep. *De desbetreffende nota's zijn als bijlage bij dit memo gevoegd (bijlagen 3,4 en 5).*	Verwerkt, zie blz. 21, 27 en 29.
In paragraaf 3.2.3. staat dat de gemeente € 6250 per statushouder krijgt voor een huisvestingsvoorziening. Dat is niet correct. De gemeente Zwolle doet geen beroep op deze Rijksmiddelen.	Verwerkt, zie blz. 22.
In dezelfde paragraaf staat dat vluchtelingenwerk in de eerste 12 maanden de begeleiding op zich neemt en daarna het SWT. Dat kan enigszins genuanceerd worden door toe te voegen dat, indien er sprake is van meer-voudige problematiek, het SWT wordt bijgeschakeld om ondersteuning te verlenen.	Verwerkt, zie blz. 23.
Wat ontbreekt is het volgende: Ten aanzien van (uitgeprocedeerde) asielzoekers kent Zwolle sinds 2002 een specifieke opvangvoorziening. Naast opvang wordt gewerkt aan terugkeer of het verkrijgen van regulier verblijf in Nederland.	Verwerkt, zie blz. 23.

Een kleine opmerking over het begrip laaggeletterdheid. Op blz. 18 wordt dit begrip gebruikt en het lijkt er op dat anderstaligheid en laaggeletterdheid door elkaar wordt gebruikt. Sommige migranten/statushouders zijn laag-geletterd in de eigen taal en hebben daarmee een dubbele uitdaging om de Nederlandse taal te leren. Niet alle migranten/statushouders zijn laaggeletterd, maar wel anderstalig en zullen om die reden de Nederlandse taal moeten leren.	Verwerkt, zie blz. 18.

Colofon:

Rekenkamercommissie Zwolle
www.zwolle.nl/gemeenteraad/rekenkamer

Tel.: 038 - 4982112
Rekenkamercommissie@zwolle.nl
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

Onderzoek, uitgevoerd door Regioplan in
opdracht van de Rekenkamercommissie Zwolle.

Auteurs:
Annemieke Mack MSc MA
Dr. Piet Renooy
Amsterdam, juni 2017

Regioplan
Jollemanhof 18
1019 GW Amsterdam
Tel.: 020 – 531 53 15
www.regioplan.nl

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Wijkopgaven 2017-2018
portefeuillehouder	Henk Jan Meijer
informant	Valkeman, Hanneke (2279)
medeopstellers	
afdeling	Project Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota Wijkopgaven 2017-2018 Bijlage: SDA Midden Bijlage: SDA Noord Bijlage: SDA West Bijlage: SDA Zuid Bijlage: SDA Oost

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van: De vijf stadsdeeladviezen, waarin opgenomen de wijkopgaven per wijk.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 13 september 2017

Onderwerp	Wijkopgaven 2017-2018
Versienummer	V0.1

Portefeuillehouder H.J Meijer

Informant WHJ Valkeman
Afdeling Projectontwikkeling / OW
Telefoon 038 498 2279
Email WHJ.Valkeman@zwolle.nl

Bijlagen De stadsdeeladviezen Noord, West, Zuid, Midden en Oost

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
De vijf stadsdeeladviezen, waarin opgenomen de wijkopgaven per wijk.

Datum 13 september 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Eerder dit jaar hebben wij u geïnformeerd over de uitkomsten van het Buurt-voor-Buurt Onderzoek 2016. Bijna 10.000 Zwollenaren van 18 jaar en ouder hebben deelgenomen aan het onderzoek. Door het onderzoek tweejaarlijks uit te voeren kunnen ontwikkelingen in beeld worden gebracht, in buurten, wijken en in Zwolle als geheel. Een grote groep Zwollenaren is steeds bereid hun ervaringen met de gemeente te delen. Bij de laatste twee onderzoeksrondes zijn ook andere gegevensbronnen als CBS, Progez, GBLT . benut, waardoor de uitkomsten via de ontwikkeling van indexen veel meer zeggingskracht hebben gekregen..

In algemene zin kan worden geconstateerd dat het goed gaat met Zwolle. Afgaand op het rapportcijfer dat Zwollenaren geven voor Zwolle als geheel, heeft de gemeente Zwolle de afgelopen 20 jaren een positieve ontwikkeling doorgemaakt. We kunnen ook constaren dat de kwetsbare buurten op verschillende punten vooruit gaan.

Op basis van de uitkomsten is in wijken op diverse wijze het gesprek met wijkbewoners gezocht. De gekozen werkwijze werd onder andere bepaald door de uitkomsten en burgerschapsstijlen. Burgerschapsstijlen geven inzicht in de relatie van inwoners tot de samenleving en overheid. De insteek was maatwerk per wijk. Wederom zijn wijkdialogen georganiseerd, is er overleg geweest met diverse bewonersgroepen- en initiatieven, is aansluiting gezocht bij lopende ontwikkelingen/bijeenkomsten en is in Zwolle Zuid deze keer een wijkfestival georganiseerd.
De uitkomsten van deze wijkdialogen zijn, samen met inbreng van wijkwerkers en andere betrokkenen van diverse instellingen en organisaties uitgewerkt tot wijkopgaven voor de verschillende wijken.
De opgaven zijn per wijk vastgelegd in vijf stadsdeeladviezen. De stadsdeeladviezen zijn bijgevoegd. Daarbij is het goed op te merken dat naast de wijkopgaven er altijd incidentele en acute buurt- en wijkontwikkelingen die niet afgedekt worden door de tweejaarlijkse cyclus van het Buurt voor Buurt Onderzoek. Dit vereist vrijwel altijd een direct reageren en ingrijpen van de wijknetwerkpartners. Deze interventies worden ook vaak als buurt- of wijkgebonden ‘opgaven’ gezien omdat betrokken wijknetwerkpartners hier zoveel mogelijk samen met bewoners mee aan de slag gaan.

Kernboodschap

Voor de verschillende wijken zijn totaal 34 opgaven geformuleerd, probleem- en preventiegericht en waar relevevant, aansluitend bij stedelijke vraagstukken. Een deel van de opgaven zijn ‘nieuw’; voor een ander deel betreft het opgaven die voortzetting vragenen die waar van belang, aangescherpt zijn
De opgaven betreffen onder andere de consequenties van een stedelijke omgeving (zoals parkeerdruk, transformatie), opgaven op het gebied van leefbaarheid en sociale samenhang/eigenaarschap, opgaven gericht op participatie van kwetsbaren in de samenleving en opgaven gericht op jeugd en jongeren.

Consequenties

1. *Aansluiting omgevingsvisie*
   Met deze opgaven werken we samen met bewoners en partners aan leefbare, veilige en duurzame wijken en sluiten daarbij aan bij vitale, soidaire, gezonde en duurzame stadsdelen, één van de ambities in de Omgevingsvisie.

2. *Stijging betrokkenheid leefbaarheid.*
   De opgaven vormen de basis voor bewonerswerkgroepen en uitvoeringsteams waarin ook nadrukkelijk de eigen inzet en verantwoordelijkheid voor bewoners wordt meegenomen.
   De samenwerking met bewoners is groeiende. Twee op de vijf inwoners in het Buurt-voor-Buurt Onderzoek zegt het afgelopen jaar actief te zijn geweest om zelf de leefbaarheid van de buurt te verbeteren. Na een afname in de afgelopen jaren is het aantal actieve bewoners weer toegenomen. Dit is ook zichtbaar in het groeiend aantal adoptieprojecten, maar ook in straat- en buurtactiviteiten rondom landelijke campagnes als Burendag en NL-Doet.
   Ook zien we bewonersgroepen zich oriënteren op nieuwe vormen van bewonersorganisaties als de coöperatievorm.

3. *Stimuleren en facilteren eigenaarschap door inzetten Buurtbonus*
   De afgelopen paar jaar is een deel van het bewonersbudget vanuit Wijkmanagement ingezet via Initiatiefrijk Zwolle. Op wijkniveau zien wij evenwel steeds meer bewonersinitiatieven ontstaan die aansluiten bij het aanpakken van wijkopgaven en die het Premie-op-actieniveau (kleinschalige initiatieven op straatniveau) ontstijgen. Het bewonersinitiatief Breecamp Oost is hier een goed voorbeeld van, evenals de bewonerswerkgroepen in Windesheim die zich inzetten voor de gezamenlijk geformuleerde toekomstvisie van het dorp. Om dit eigenaarschap te stimuleren en waarderen is de Buurtbonus ontwikkeld. Voor een bewonersinitatief dat bijdraagt aan een wijkopgave, is een bedrag van maximaal € 5000,- beschikbaar.

4. *Concentratie probleemopgaven*
   Niet onverwacht zijn probleemopgaven vooral te vinden in die wijken waar de goedkope woningvoorraad zich concentreert en/of sprake is van grote mate van stedelijke bebouwing. De problematiek is vaak complex en weerbarstig. Maar naast probleemopgaven kennen deze wijken ook kansen. De bereidheid om zich in te zetten voor de buurt is ook in die wijken steeds meer aanwezig met daarbij de gedachte dat hun bijdrage een positieve draai kan geven aan de situatie van hun buurt/buren.

Communicatie

Wijkmanagement vindt het belangrijk dat zoveel mogelijk mensen kennis nemen van de inzet van de gemeente en de partners in de wijken. Communicatie is daarom een constant aandachtspunt, juist ook waar het gaat om het toetsen en delen van de verschillende wijkopgaves. Om het ‘wijkwerk’ goed voor het voetlicht te brengen is daarom door wijkmanagement en -beheer ingezet op een kwaliteitsslag waar het gaat om de eigen communicatie. Zo worden de wijkpagina’s op www.zwolle.nl informatiever en aantrekkelijker ingedeeld. Wijkmanagement heeft er verder bewust voor gekozen om de gezamenlijke wijkopgaves in eenvoudig taalgebruik te presenteren in een brochure. Inzet van die uitgave, die binnenkort beschikbaar komt, is om ook kwetsbare groepen als laaggeschoolden, senioren en nieuwe Nederlanders te informeren over de inzet in hun eigen buurt. (De presentatie van de wijkopgaves sluit daarmee aan bij de wens van onder meer de gemeenteraad van voor iedereen begrijpelijke communicatie).

Vervolg

Via diverse bewonerswerkgroepen en uitvoeringsteams (d.i. een team van werkers vanuit verschillende organisaties verantwoordelijk voor de uitvoering van een opgave) wordt al gewerkt aan de uitvoering van de wijkopgaven. Ook deze ronde is het mogelijk gebleken de uitvoering op te pakken

zonder een beroep te moeten doen op aanvullende middelen. De insteek is vooralsnog het inzetten op meer complementair aan elkaar werken, om zo de effectiviteit van bestaande en beschikbare inzet te kunnen vergroten.

Openbaarheid
De informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 39364

Onderwerp Wijkopgaven 2017-2018

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 17-10-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

perspectief

Ontwikkeling
OW

Stadskantoor
Lübeckplein 2
Postbus 538
8000 AM Zwolle
Telefoon (038) 498 2279
www.zwolle.nl

Stadsdeeladvies Midden

Wijkopgaven 2017 - 2018
Assendorp, Binnenstad,
Kamperpoort en Veerallee

Opdrachtgever
Opdrachtnemer
Versie 01
Datum 20 september 2017

Datum 28 augustus 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies Midden

Inhoud

1	**Inleiding**	**3**
2	**Assendorp**	**4**
2.1	Terugblik	4
2.2	Analyse van de huidige situatie	4
2.3	Wijkopgaven voor de periode 2017-2019	5
3	**Kamperpoort**	**6**
3.1	Terugblik	6
3.2	Analyse van de huidige situatie	6
3.3	Wijkopgaven voor periode 2017-2019	8
4	**Binnenstad**	**8**
4.1	Terugblik	8
4.2	Analyse van de huidige situatie	8
4.3	Wijkopgaven voor de periode 2017-2019	9
5	**Veerallee**	**9**
6	**Hanzeland**	**10**
6.1	Terugblik	10
6.2	Analyse	11
6.3	Opgave voor Hanzeland	11

1 Inleiding

Dit stadsdeeladvies is opgesteld op basis van het Buurt voor Buurt onderzoek 2016, kennis en ervaringen van in- en externe wijknetwerkorganisaties, feedback en inbreng van wijkbewoners tijdens informatiebijeenkomsten en selectieve wijkgesprekken.

Stadsdeel Midden is het meest stedelijke stadsdeel van Zwolle en in zijn geheel op de hoofdonderwerpen leefbaarheid, veiligheid, sociaal en fysieke index vergelijkbaar met Zwolle als geheel. De wijken Binnenstad en Kamperpoort scoren door de stedelijkheid iets lager dan het Zwols gemiddelde, Assendorp neutraal en Veerallee iets gunstiger. Het stadsdeel heeft zich de afgelopen jaren stabiel ontwikkeld met een aantal gunstige veranderingen.

Voor het hele Stadsdeel Midden, met name in de Binnenstad, Assendorp en Kamperpoort leven drie thema's waaraan inzet en opgaven zoveel mogelijk gekoppeld worden. Deze worden integraal met stedelijk beleid en partners opgepakt.

- Stedelijkheid
  De stedelijkheid van het staddeel is een aspect dat enerzijds door bewoners in hoge mate gewaardeerd wordt; de nabijheid van vele voorzieningen, bruisende activiteiten en reuring. De waardering van de bewoners in Midden voor hun directe woonomgeving is hoog. Tegelijkertijd genereert deze stedelijkheid ook meer acute overlastsituaties dan in andere stadsdelen en wordt naast parkeren ook de stenigheid en gemis van groen vaak genoemd. De mate waarin overlast wordt ervaren is hoger dan het Zwols gemiddelde. Hoewel het ervaren van overlast dus niet leidt tot het afwaarderen van de woonomgeving en er een zekere mate van "het hoort erbij heerst" blijft het zoeken naar de balans een permanent aandachtpunt. Dit gebeurt door zoveel mogelijk samen met bewoners, zoals in de binnenstad met het wijkpanel waarin bewoners met wijknetwerkpartners overleggen en gerichte acties bedenken en uitvoeren.
- Overlast door Jongeren
  Een ander terugkerend onderwerp in Midden is ervaren overlast door jongeren die elkaar ontmoeten in de openbare ruimte. De groepen jongeren zijn in beeld bij de diverse partners en instanties. Zij bewegen zich door heel Zwolle maar Midden is, ook weer door de stedelijkheid, toch het aantrekkelijkst voor ontmoeting. Er wordt goed samengewerkt door politie, handhaving en gemeente en waar mogelijk met bewoners.
- Begeleid wonen
  De afgelopen periode is in Midden een toename te zien van particuliere initiatieven bij begeleid wonen. Direct omwonenden van particuliere panden waar met name jongeren geplaatst worden, geven aan druk te ervaren op hun directe leefomgeving. Er is de voor de periode 2017-2019 aandacht voor versterken van weerbaar vermogen van de directe omgeving vanuit het sociaal wijkteam (SWT) en Travers Welzijnswerk

Naast de wijkopgaven in het stadsdeeladvies zijn er altijd incidentele en acute buurt- en wijkontwikkelingen die niet afgedekt worden door de twee jaar cyclus van het Buurt voor Buurt onderzoek. Dit vereist vrijwel altijd direct reageren en ingrijpen van de wijknetwerkpartners. Deze interventies worden ook vaak als buurt- of wijk gebonden 'opgaven', gezien omdat betrokken wijknetwerkpartners hier zoveel mogelijk samen met bewoners mee aan de slag gaan.

2 Assendorp

2.1 Terugblik

Opgaven 2014 Assendorp:
1.Verbinden van bestaande sociale netwerken en bewoners in de Pierik.
2. Blijvende aandacht voor parkeren en vergroening

Wat is er gedaan
Ad 1. Na de wijkdialoog 2014 waar één van de thema's eenzaamheid in Pierik en Weezenlanden was hebben Sportpark Marslanden, Speeltuinvereniging Assendorp, Brede School Veldboeket, Diaconie, Vogellanden SWT, Travers en Gemeente de handen ineen geslagen om informele netwerken met bewoners te versterken. Er worden tweewekelijkse drukbezochte koffieochtenden georganiseerd waar bewoners en deze organisaties elkaar ontmoetten en activiteiten bedenken. Dit voorjaar is door deze partners voor het eerst een goed bezochte en gezellige Informatiemarkt/wijkdialoog Pierik en Weezenlanden georganiseerd waar de organisaties uit de buurt zich presenteerden.
Ad 2. Er hebben verschillende gesprekken en thema avonden met bewoners voor beide onderwerpen plaatsgevonden onder andere door Spilteam Assendorp. Er zijn diverse groeninitiatieven uitgevoerd op zowel individueel als straatniveau, zoals geveltuintjes en groenadoptie door bewoners. Daarbij wordt ook verbinding gezocht met het onderwerp parkeren en zijn er bewoners die willen onderzoeken of bijvoorbeeld parkeren op afstand meer ruimte voor groen zou kunnen bieden. Vanuit het programma Klimaatactieve Stad is aandacht voor de hittestress en wateroverlast. Dit is in Assendorp vooral in de buurt Oud- Assendorp, waar ook de parkeerdruk het hoogst is. Hier wordt ook gezocht naar mogelijkheden opgaven te verbinden.

2.2 Analyse van de huidige situatie

Assendorp wordt al jarenlang door bewoners als een geliefde en gewilde woonwijk gezien. Bewoners beoordelen hun wijk positief en verwachten dat deze nog vooruit zal gaan. De actieve inzet van bewoners voor hun wijk is toegenomen. Dit is terug te zien in de vele initiatieven die bewoners, vaak op straatniveau, ontwikkelen zoals kinderstraten, geveltuinen en adoptie van openbaar groen.

Hoewel de meest recente onderzoeksresultaten uit Buurt voor Buurt niet direct aanleiding geven wordt er door SWT, politie, corporaties en Travers op basis van actuele casuïstiek preventief aandacht gevraagd in reguliere inzet en focus voor de thema's pedagogisch buurtklimaat en botsende leefstijlen.

Algemeen beeld Buurt voor Buurt 2016:

	Score 2016 t.o.v. Zwolle	Ontwikkeling 2014-2016	Ontwikkeling 2012-2016
Leefbaarheidsindex	gemiddeld	gelijk gebleven	gelijk gebleven
Veiligheidsindex	gemiddeld	gelijk gebleven	gelijk gebleven
Sociale index	gemiddeld	gelijk gebleven	gelijk gebleven
Fysieke index	gemiddeld	geen gegevens beschikbaar	geen gegevens beschikbaar

Leefbaarheidsindex Assendorp 2016:

2.3 Wijkopgaven voor de periode 2017-2019

De reguliere inzet en focus zal de komende periode vooral aansluiten bij de genoemde stadsdeel brede thema's op het gebied van stedelijkheid, stenigheid/groen en parkeren. Daarnaast zal aandacht zijn voor de thema's begeleid wonen en versterken van de

weerbaarheid van de directe woonomgeving, pedagogisch buurtklimaat en botsende leefstijlen.

3 Kamperpoort

3.1 Terugblik

Opgaven 2014 Kamperpoort

1. Meer eigenaarschap ervaren door bewoners om gemeenschappelijke verantwoordelijkheid bij leefbaarheid en veiligheid in de wijk te stimuleren.
2. Aanpakken Maatschappelijke en sociale participatie

Wat is er gedaan

Ad 1.Om het eigenaarschap positief te beïnvloeden zijn diverse projecten samen met bewoners opgezet om betrokkenheid bij de openbare ruimte te stimuleren. Mobiele moestuinen, inrichten van boomspiegels en plek vinden voor een hondenloslooopterrein. Ook wordt zoveel mogelijkheid betrokkenheid bij de diverse bouwprojecten in de wijk en is er gezamenlijk meegedaan aan “Nederland Schoon”. Voor de jongeren is bij deze opgave aandacht door SWT samen met Travers en ouders. Daarbij is ingezet op thema opvoeden en opgroeien in de wijk. Voor nieuwe bewoners in de wijk worden kennismakingsavonden georganiseerd. Door nieuwe bewoners in de wijk wordt aan de verschillende projecten actief meegedaan. Er is aandacht voor de verbinding tussen “oude” en nieuwe bewoners.
Ad 2.
Vanuit het sociaal wijkteam is vooral ingezet op individuele ondersteuning. In samenwerking met TraversWelzijn is veel aandacht besteed aan het verbeteren van het pedagogisch buurtklimaat. De Kamperpoort kent nog een kleine groep kwetsbare bewoners die van generatie op generatie moeite heeft om de stap naar volwaardige sociale participatie te maken. Voor de jongeren die onderdeel uitmaken van groepen die problematisch gedrag vertonen is een speciale aanpak ontwikkeld met als doel om overlast tegen te gaan en tegelijkertijd jongeren kansen te bieden voor een betere toekomst.
Voor een groep, met name Chinese, bewoners met taalachterstand zijn taallessen gestart in het wijkcentrum.

3.2 Analyse van de huidige situatie

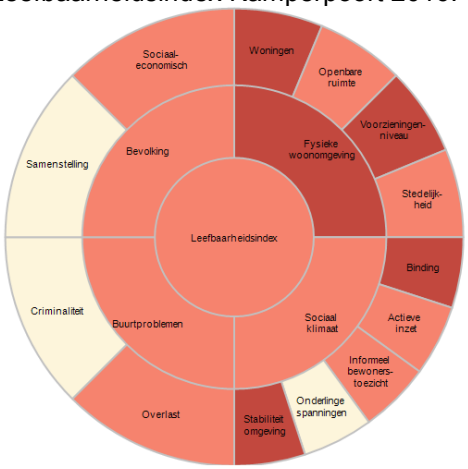
Hoewel de Kamperpoort ten opzichte van het Zwols gemiddelde minder goede scores laat zien, heeft de wijk de afgelopen periode een positieve ontwikkeling doorgemaakt. Bewoners geven aan veel vertrouwen in de toekomst te hebben. De inzet en participatie van bewoners voor hun wijk is alleen maar toegenomen en het wonen in de wijk wordt hoger gewaardeerd. In 2017 is door de ontwikkelende marktpartijen in de Kamperpoort in samenwerking met de gemeente een Platform opgericht dat tot doel heeft om

gezamenlijk te werken aan de realisatie van een gezamenlijk gedeeld toekomstbeeld voor de Kamperpoort. In het Platform zullen door de betrokken partijen met wijkbewoners ideeën en plannen op zowel fysiek als sociaal terrein worden besproken en afgestemd. Een van de doelen is om de wijkbewoners actief te blijven betrekken en een duidelijke rol te blijven geven.

Algemeen beeld Buurt voor Buurt 2016:

	Score 2016 t.o.v. Zwolle	Ontwikkeling 2014-2016	Ontwikkeling 2012-2016
Leefbaarheidsindex	ongunstig	gelijk gebleven	gelijk gebleven
Veiligheidsindex	ongunstig	gelijk gebleven	gelijk gebleven
Sociale index	ongunstig	positief	gelijk gebleven
Fysieke index	ongunstig	geen gegevens beschikbaar	geen gegevens beschikbaar

Leefbaarheidsindex Kamperpoort 2016:

3.3 Wijkopgaven voor periode 2017-2019

Voor de komende periode zal de ingezette lijn worden voortgezet en de opgaven blijven ongewijzigd.

4 Binnenstad

4.1 Terugblik

Opgaven 2014 Binnenstad

1.Vergroten van invloed van bewoners op hun directe leefomgeving

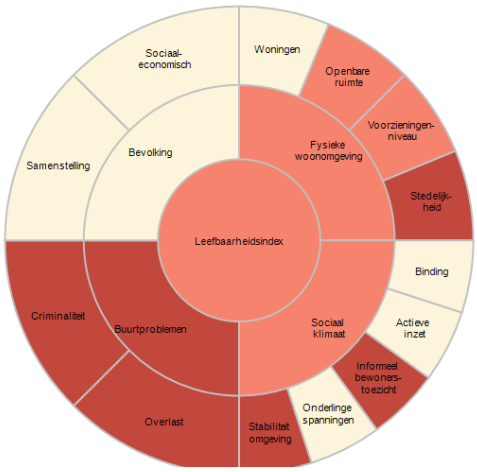
Wat is er gedaan

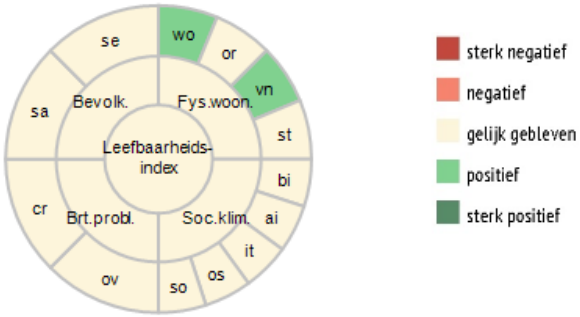
Ad1. De afgelopen periode is er met het na de wijkdialoog 2014 samen met bewonersvereniging bBZ opgerichte wijkpanel aan verschillende projecten gewerkt om de leefbaarheid te vergroten. Aan het wijkpanel nemen bewoners verspreid uit de binnenstad deel, samen met gemeente, politie, SWT, handhavers en jongerenwerk. De bewoners zijn allen ambassadeur voor hun eigen directe woonomgeving en halen actief input van medebewoners op. Onderwerpen die worden aangedragen worden in het panel samen met wijkwerkers besproken en zoveel mogelijk gezocht naar samenwerkingsmogelijkheden. Dit kan gaan over een straat, gebied of thema. Voorbeelden zijn aanleg van geveltuintjes in de Wolweverstraat, een project om overlast van fietsers tegen te gaan in de Roggestraat, bewonersaanpak van fietsparkeeroverlast in de Koestraat. Ook bijvoorbeeld het signaleren en benoemen van hot spots waar veel jongeren samenkomen. Deze worden door politie, Boa's en jeugdwerk opgenomen in de reguliere rondes waardoor een goed beeld ontstaat wie de jongeren zijn, waar ze vandaan komen en zo de aanspreekbaarheid wordt vergroot.

4.2 Analyse van de huidige situatie

	Score 2016 t.o.v. Zwolle	Ontwikkeling 2014-2016	Ontwikkeling 2012-2016
Leefbaarheidsindex	ongunstig	gelijk gebleven	gelijk gebleven
Veiligheidsindex	ongunstig	positief	gelijk gebleven
Sociale index	gemiddeld	gelijk gebleven	gelijk gebleven
Fysieke index	ongunstig	geen gegevens beschikbaar	geen gegevens beschikbaar

Leefbaarheidsindex Binnenstad 2016:

4.3 Wijkopgaven voor de periode 2017-2019

Voor de komende periode zal de inzet en de focus ongewijzigd blijven. Het ingezette constructieve proces blijven we volgen.

5 Veerallee

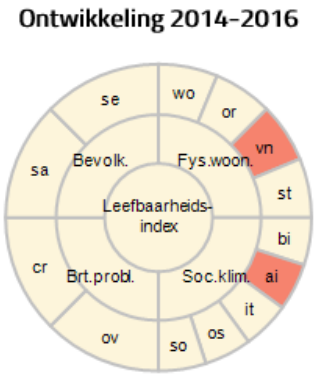
De Veerallee laat een stabiel gunstige ontwikkeling zien. Er is een actieve wijkvereniging en een hoge mate van zelfredzaamheid. De wijkvereniging initieert verschillende sociale en ruimtelijke projecten waarbij samenwerking met gemeente maar ook andere partners wordt gezocht. De afgelopen periode is bijvoorbeeld een soort buurthulppost gestart, Veerallee Samen, en zijn er verschillende groeninitiatieven. Ook organiseert de wijkvereniging tweemaal per jaar een wijkbijeenkomst voor bewoners en partners over actuele ontwikkelingen in en rond de wijk. Er zijn geen specifieke opgaven te benoemen voor deze wijk.

Algemeen beeld Veerallee 2016:

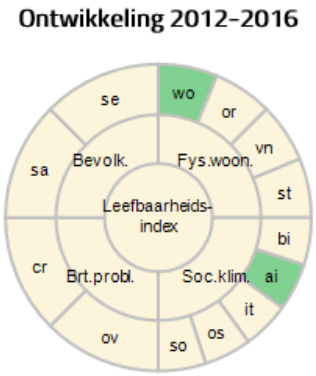
	Score 2016 t.o.v. Zwolle	Ontwikkeling 2014-2016	Ontwikkeling 2012-2016
Leefbaarheidsindex	gunstig	gelijk gebleven	gelijk gebleven
Veiligheidsindex	gunstig	gelijk gebleven	gelijk gebleven
Sociale index	gunstig	gelijk gebleven	gelijk gebleven
Fysieke index	gemiddeld	geen gegevens beschikbaar	geen gegevens beschikbaar

Leefbaarheidsindex Veerallee 2016:

6 Hanzeland

6.1 Terugblik

Hanzeland is een buurt die volop in de belangstelling staat. De ambitie om het Zwolse stadshart meer ruimte te geven en om de Spoorzone te transformeren van een barrière naar een extra verblijfs- en gebruiksruimte voor de stad krijgt langzaam maar zeker vorm. Voor de ruim duizend inwoners van Hanzeland zouden die ontwikkelingen een bedreiging kunnen zijn. Het is goed om te zien dat de majeure ingrepen in de buurt juist

zorgen voor optimisme over de toekomstige leefbaarheid van de wijk (zie illustratie 1). In dit stadsdeeladvies laten we zien hoe we de vruchtbare voedingsbodem die Hanzeland biedt willen aanwenden om de goede dingen te doen voor de wijkbewoners.

Ontwikkeling
Hanzeland is al jaren een 'stabiele' wijk. Zowel wat betreft leefbaarheid, veiligheid, fysieke zaken als wat betreft sociaal beeld scoort Hanzeland overeenkomstig het stedelijk gemiddelde. Grote ontwikkelingen of afwijkingen in dat beeld zijn er ook niet in het laatste Buurt-voor-Buurtonderzoek. In Hanzeland wordt bovengemiddeld 'verdiend': bijna een derde van de huishoudens valt in de categorie hoge inkomens. Huishoudens met een minimuminkomen en werkloosheid komen percentueel minder voor dan in de stad als geheel. De verhouding koop-/huurwoningen is 66 procent tegen 33 procent. Wat al jaren gevoeld wordt als een gemis door Hanzelanders is dat er weinig voorzieningen zijn in de wijk (illustratie2). Voor bijvoorbeeld boodschappen, maar ook voor onderwijs en voor sport en recreatie moeten de wijkbewoners naar Zwolle-Zuid of naar Assendorp. Dat betekent een wandeling of fiets- of autorit onder spoor of IJsselallee door.
Opvallend is dat de afgelopen jaren het samenleven en -wonen in de wijk onder druk lijkt te komen staan. Uit de ontwikkeling van de leefbaarheidsindex komt naar voren dat de onderlinge spanningen zijn toegenomen. Op de veiligheidsindex scoren overlast en geweld negatief. Daarbij moet aangetekend worden dat deze scores hoofdzakelijk veroorzaakt worden door incidenten in en bij het station. Parkeeroverlast is de grootste zorg voor de wijkbewoners. Omdat na jaren van grote(re) leegstand vanwege de crisis de kantoorbezetting weer toeneemt, neemt ook de parkeerdruk op Hanzeland toe. De parkeerdruk op Hanzeland zorgt overigens ook een overloop van parkeerders aan de andere kant van de IJsselallee, in stadsdeel Zwolle-Zuid.

6.2 Analyse

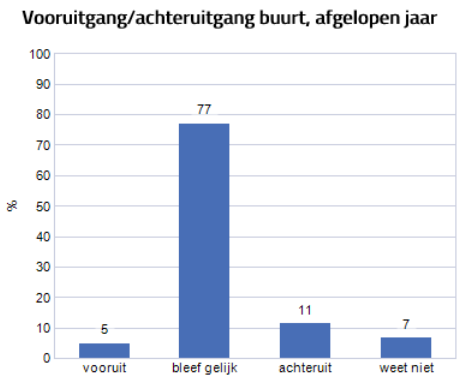
Hanzeland is een bijzondere woonwijk. De buurt ligt ingeklemd tussen spoor en IJsselallee , en in de wijk zelf is er een duidelijke scheiding tussen woonbuurt en kantoren/werklocaties. Er is letterlijk een figuurlijk ruimte om meer dan nu te zorgen voor een fluïde mix van gebruikers en locaties in het gebied. Voor veel van de voorzieningen die de wijkbewoners missen is in de buurt geen (exploitatie)mogelijkheid, en wijkbewoners geven zelf ook aan dat ze beseffen dat de kansen op de komst van bijvoorbeeld een grote supermarkt hier gering zijn. Wat wel vruchtbaar is, is een multifunctionele plek waar ondernemers, kenniswerkers, studenten én wijkbewoners elkaar kunnen ontmoeten. De komst van Brainz, aan het Lubeckplein, begin 2017 lijkt dan ook in een behoefte te voorzien. Inmiddels zijn hier al talrijke sessies geweest waar stakeholders van Hanzeland volop aan deelnamen, onder meer in de vorm van een wijkdialoog, Spoorcafés en werksessies rondom de herinrichting van het Lubeckplein.

6.3 Opgave voor Hanzeland

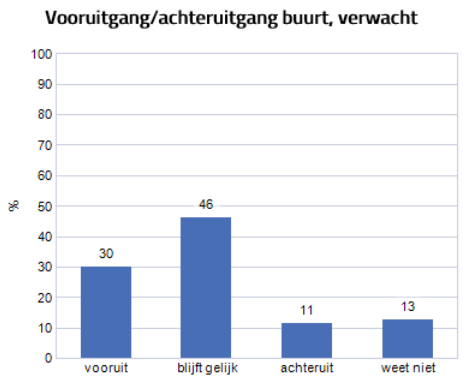
Op basis van de uitkomsten van het Buurt voor Buurt-onderzoek, maar vanzelfsprekend ook naar aanleiding van recente ontwikkelingen in Hanzeland is in samenspraak met de Vereniging Bewoners Hanzeland een aantal onderwerpen geselecteerd waarop de komende periode in gezamenlijkheid wordt ingezet in de buurt. De belangrijkste opgave

ligt in de transformatie van het Lübeckplein: het plein wordt nu ervaren als een weinig uitnodigende kale ruimte waar het slecht toeven is. We zien goede mogelijkheden om het plein stapsgewijs te transformeren in een aangenaam groene verblijfruimte waar met een uitgekiende programmering verbinding wordt gezocht en gevonden. In het proces om te komen tot een aansprekend plein volgen we logische principes die elders ook sneller tot resultaat hebben geleid dan het maken van een fors masterplan: we zetten kleine, behapbare stappen. We committeren belanghebbenden - wijkbewoners, kantoormensen, studenten - tijdens korte ‘sprints’ rondom concrete en zichtbare toevoegingen op het plein. Elk geboekte resultaat tijdens een sprint wordt feestelijk in gebruik genomen. Toevoeging van groen is een eerste stap, ontmoetingsplekken en een programmering op het plein zijn volgende stappen.
Andere dossiers waarmee we de komende periode de leefbaarheid in Hanzeland willen verbeteren zijn het tegengaan van de parkeerdruk en het faciliteren van een energieinitiatief uit de buurt. Tijdens een goedbezochte wijkdialoog in juni is enthousiast gereageerd op deze opgaves. In het kader van Beter Benutten wordt - in samenspraak met bedrijfsleven en wijkbewoners - ingezet op een praktische en strategische aanpak van het mobiliteitsvraagstuk voor dit deel van de stad: waarvan de parkeerdruk een van de gevolgen is. Wijkbewoner Robert Colijn heeft tijdens de wijkdialoog een aanvang gemaakt met het enthousiasmeren en organiseren van zijn medebewoners om gezamenlijk te komen tot verduurzaming van de woningen in de wijk. Waar mogelijk ondersteunt de gemeente deze inzet.
Daarnaast is de samenwerking gezocht met het Domein Gezondheid en Welzijn van hogeschool Windesheim om een leerwerkplaats te organiseren, waarin medewerkers van het Sociaal Wijkteam samen met studenten in de wijk onderzoek doen naar wensen en besognes van de bewoners, om daar passende antwoorden (diensten en/of producten) voor te ontwikkelen. Onder meer de data die onder het Buurt voor Buurtonderzoek liggen dienen als basis voor dit initiatief. Brainz is de uitvalsbasis van deze samenwerking tussen ‘wijkwerk’ en onderwijs.

In Hanzeland is het algemene oordeel over de buurt gelijk aan het Zwols gemiddelde en onveranderd ten opzichte van 2014. Het afgelopen jaar hebben meer bewoners een achteruitgang dan een vooruitgang ervaren. Voor de toekomst geldt het omgekeerde: meer bewoners verwachten dat de buurt vooruit zal gaan dan achteruit zal gaan. Vergeleken met 2014 en met Zwolle gemiddeld hebben meer bewoners vertrouwen in de toekomstige ontwikkelingen.

Bron: O&I, gemeente Zwolle

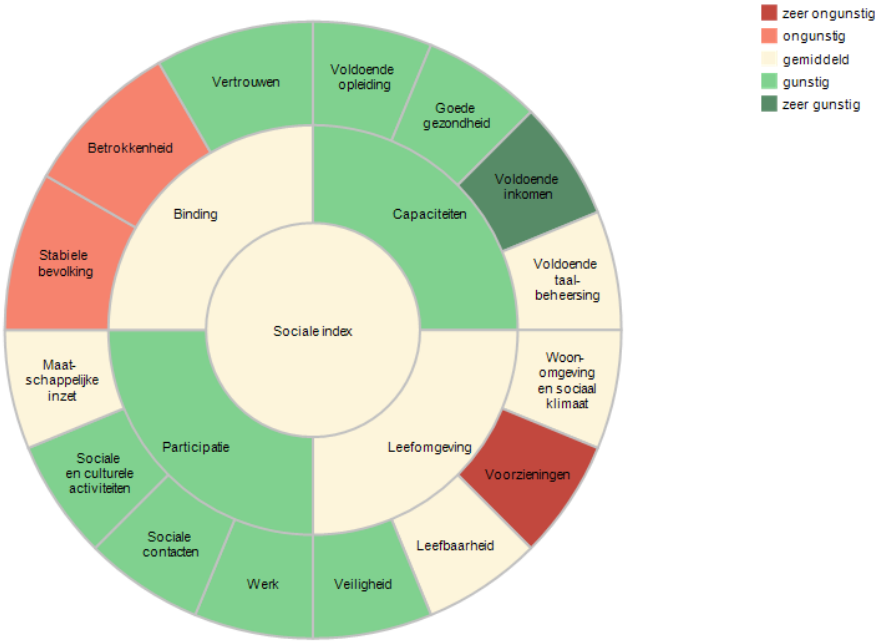

Bron: O&I, gemeente Zwolle

De positieve toekomstverwachtingen worden gevoed door verschillende plannen in de buurt: nieuwe horecafaciliteiten en winkels, een busstation aan de zuidzijde van het treinstation, de ontwikkeling van de Spoorzone in het algemeen, ombouw van lege kantoren en het zwembad is eindelijk afgebroken. Bewoners verwachten dat dit alles de buurt aantrekkelijker maakt.

Datum 28 augustus 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies Midden

Sociale index Hanzeland

perspectief

Stadskantoor
Lübeckplein 2
Postbus 538
8000 AM Zwolle
Telefoon (038) 498 3278
www.zwolle.nl

Stadsdeeladvies Noord

Wijkopgaven 2017-2019
Holtenbroek, Aa-landen, Langenholte, Haerst Tolhuislanden

Opdrachtgever	Esther Wolfkamp
Opdrachtnemer	Wim van Hattum
Versie	01
Datum	18 september 2017

Datum 18 september 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies Noord

Inhoud

Ontwikkelingen en opgaven per wijk

1.	Gebied Haerst Tolhuislanden	3
2.	Aa-landen	3
2.1	Opgaven 2014 Aa-landen	3
2.2.	Wat is er gedaan	3
2.3.	Analyse van de huidige situatie	3
2.4	Wijkopgaven voor de Aa-landen voor de periode 2017-2019 (2021)	4
3.	Holtenbroek	4
3.1	Opgaven 2014 Holtenbroek	4
3.2	Wat is er gedaan	5
3.3	Analyse van de huidige situatie	5
3.4	Opgaven voor Holtenbroek 2017-2019 (2021)	7
Bijlagen		8-13

Datum 18 september 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies Noord

Ontwikkelingen en opgaven per wijk

1 Gebied Haerst Tolhuislanden

Naast het reguliere beheer zijn er in de afgelopen periode geen opgaven geformuleerd op basis van de uitkomsten van Buurt voor Buurtonderzoek. Ook voor de komende jaren is daar geen aanleiding voor. In het kader van ontwikkeling van Hessenpoort, de aanleg van de N340 en de ontwikkeling van de Vechtzone is eer overigens op projectbasis veel aandacht voor het gebied en haar bewoners en gebruikers.

2 Aa-landen

2.1 Opgaven 2014 Aa-landen

1. Bevorderen langer zelfstandig wonen ouderen en doorstroming naar passende woonruimte in de Aalanden
2. Match vraag en aanbod voor vrijwilligers uit de wijk Aalanden

2.2 Wat is er gedaan

Ad.1. Aan deze richtinggevende opgave is invulling gegeven bij invulling van 2 bouwlocaties. Eind 2017 worden de eerste woningen opgeleverd van de " krasse knarren hof " op Aabad locatie aan de Eemlaan en in het kader van de "versnellingsactie" sociale woningbouw levensloopbestendige woningen voor senioren aan de Reggelaan gebouwd.
Ad. 2. Sociaal wijkteam Noord heeft in samenwerking met andere organisaties in de wijk meerdere thema gerichte netwerkbijeenkomsten georganiseerd en blijft dat doen. Zwolle Doet heeft de stedelijke coördinatie opgepakt. O.a. door het opzetten van een interactieve website. Daarbij is ook de wijkorganisatie SWA betrokken geweest.

2.3 Analyse van de huidige situatie

Uit de gesprekken met bewoners en wijkwerkers, alsmede de uitkomsten van Buurt voor buurtonderzoek blijkt dat de inzet op de genoemde wijkopgaven positief wqorden gewaardeerd. De Aalanden is en blijft een prettige woonwijk. De bewoners beoordelen hun eigen woonomgeving positief en geven de leefbaarheid een hoge waardering. Een belangrijke kwaliteit van de Aalanden is de ligging en de aanwezigheid van veel groen in en om de wijk, alsmede de goede voorzieningen. In stand houding van de voorzieningen en de groenstructuur zijn van essentieel belang.
Ten aanzien van sociale vraagstukken scoort de Aalanden gemiddeld erg goed. Dit is vooral te danken aan de zeer positieve score van de buurten Noord en Oost. De

buurten Midden en Zuid scoren echter duidelijk onder het stedelijk gemiddelde .
Gelukkig zien we in deze buurten wel een positieve trend. In de sociale indexen zijn de gevolgen zichtbaar van het grote aantal huishoudens dat het financieel moeilijk heeft, zoals slechte gezondheid, klein sociaal netwerk. Oorzaken zijn te vinden in laag inkomen, werkloosheid dat mede wordt veroorzaakt door slechte taalbeheersing, lage opleiding.
Door de laagdrempelige inzet van het sociaal wijkteam lukt het steeds beter om in contact te komen met de mensen die hulp nodig hebben. De ingezette aanpak sluit goed aan bij de behoefte en zal de komende jaren verder uitgebouwd moeten worden. Het sociaal wijkteam blijft nauw samenwerken met de maatschappelijke partners en netwerken in de wijk.
De jongerenindex die voor het eerst beschikbaar is geeft een bevestiging van signalen die de werkers in de wijk, met name ook vanuit het sociaal wijkteam, maar ook het onderwijs krijgen. Het betreft jongeren die in de knel komen of dreigen te komen als gevolg van de problemen in de thuissituatie. Een eerste analyse maakt duidelijk dat er de komende jaren meer aandacht moet worden besteed aan deze groep jongeren en hun opvoeders.

2.4 Wijkopgaven voor de Aa-landen voor de periode 2017-2019 (2021)

Gelet op de bovenstaande informatie zal naast de reguliere inzet de focus de komende jaren vooral liggen op:

1. Het verminderen van het aantal mensen met taalachterstand om de toegang tot werk en sociale netwerken te kunnen verbeteren waardoor de kansen toenemen om zelfstandig de weg te vinden in de wijk en de samenleving.
2. Vergroten van welzijn en geluk van mensen die behoefte hebben aan meer sociale contacten
3. Verbeteren van integratie van statushouders en niet participerende Nederlanders met een migratie achtergrond
4. Verbeteren contact met en ondersteuning van jongeren en hun opvoeders die als gevolg van problemen in de thuissituatie problemen ondervinden en daardoor niet goed kunnen functioneren op school en onvoldoende kunnen participeren in de samenleving. Dit met als doel om de jongeren en ouders de goede hulpverlening te kunnen bieden.

3 Holtenbroek

3.1 Opgaven 2014 Holtenbroek

1. Verbeteren leefbaarheid en veiligheid Holtenbroek 3 en Palestrinalaan Terugdringen van criminaliteit en overlast en het vertrouwen in de toekomst herstellen.

Herstellen van een veilig buitenspeelklimaat in een deel van Holtenbroek 3, zodat de ouders de kinderen weer buiten laten spelen.

2. Armoede en sociale uitsluiting in Holtenbroek 2, 3 en 4
   Verlichten van gevolgen van armoede en voorkomen van sociale uitsluiting als gevolg van inkomensproblemen. Vergroten van zelfredzaamheid.
3. Participatie bewoners bij inrichting en beheer openbare ruimte Holtenbroek
   Bewoners moeten betrokken worden bij uitvoering beheer en inrichting van openbare ruimte.
4. Mix van culturen en leefstijlen inzetten voor imago verbetering
   De mix van culturen en leefstijlen wordt gezien als iets positiefs waardoor de wijk aantrekkelijk is om te wonen. Stimuleren van initiatieven van maatschappelijke organisaties

3.2 Wat is er gedaan

In de periode 2012 -2016 is veel aandacht besteed aan de verbetering van de leefbaarheid en veiligheid van de wijk. Naast belangrijke fysieke ingrepen in de vorm van nieuwbouw en verbetering van bestaande woningen heeft het uitvoeringsprogramma leefbaarheid en veiligheid (gebaseerd op het convenant tussen SWZ, Politie, Gemeente en TraversWelzijn) duidelijk effect gehad. De in het plan geformuleerde doelstellingen zijn bijna allemaal gehaald. Alleen de inzet van bewoners voor hun eigen buurt in Holtenbroek 3 is iets achter gebleven bij de doelstelling, maar laat wel een positieve ontwikkeling zien. Van 30% in 20112 naar 34% in 2016. (Zwols gemiddelde is 40%)
Er is in de afgelopen periode veel energie gestopt in versterking bewonerskracht en verbetering pedagogisch buurtklimaat door middel van:

- ❑ Bundelen kennis en inzet sociale partners :hulpverlening, buurtwerkers, basisonderwijs, bewonersorganisaties, sportverenigingen, sociaal wijkteam
- ❑ Benutten informele netwerken in de buurt en klankbordgroep van bewoners
- ❑ Speelstraat projecten
- ❑ Buitenschoolse activiteiten
- ❑ Bewonersparticipatie in openbare ruimte zoals boomspiegels beplanten/herinrichting
- ❑ Politiekids project voor kwetsbare jongeren in samenwerking met de ouders
- ❑ Adoptie groen, adoptie prullenbakken, zwerfvuilacties

3.3 Analyse van de huidige situatie

De sociale index laat zien dat een groot aantal wijkbewoners in Holtenbroek 2,3 en 4, het in sociaaleconomisch opzicht zwaar heeft. Op de onderdelen werk, inkomen, sociale contacten en taalvaardigheid scoren de buurten ruim beneden het stadsgemiddeld. Ook in de afgelopen jaren zijn die problemen verder toegenomen.
De drempel naar hulpverlening is door de komst van het Sociaal Wijkteam duidelijk veel lager geworden. Bijkomend effect is dat het aantal hulpvragen fors is toegenomen.

Erg positief is dat in Holtenbroek het vertrouwen in de toekomst een sterk positief beeld geeft

De jongerenindex bevestigt dat de sociaal economische problemen ook hun effect hebben op het opgroeiklimaat van de jongeren in de wijk. Dit vraagt blijvend de nodige aandacht om ook deze jongeren gelijke kansen te bieden in deze maatschappij.

In onderstaande tabel zijn de ontwikkelingen te lezen.

Leefbaarheid en veiligheid										
Oordeel bewoners Holtenbroek		**Buurt hb IV**		**Buurt hb I**		**Buurt hb II**		**Buurt hb III**		**Zwolle**
	2012	**2016**	**2012**	**2016**	**2012**	**2016**	**2012**	**2016**	**2012**	**2016**
veiligheid buurt (rapportcijfer)	6,6	6,5	6,5	6,9	5,7	6,3	5,2	6,2	7,2	7,3
% voelt zich weleens onveilig	34	41	35	43	43	39	52	35	29	22
% voelt zich weleens onveilig in eigen buurt	29	34	30	37	38	34	50	30	18	17
woonomgeving (rapportcijfer)	6,9	6,9	6,9	7,5	6,3	6,8	5,7	6,6	7,4	7,6
leefbaarheid (rapportcijfer)	6,8	7,0	6,9	7,3	6,3	6,8	6,2	6,8	7,4	7,5
verloedering (schaalscore) [0-10 positief-negatief]	5,1	5,0	5,1	4,5	5,7	5,2	6,0	5,2	3,8	3,8
rommel op straat (% komt vaak voor)	44	44	54	44	50	48	60	49	25	26
overlast van groepen jongeren (% komt vaak voor)	16	18	23	15	24	17	43	11	10	7

De resultaten zijn zeer positief, maar het is duidelijk dat continuering van de inzet noodzakelijk is om dit niveau te behouden en waar mogelijk te verbeteren. Gebleken is dat de bewoners de inzet van de woningbouwcorporaties, politie, Travers Welzijn, Sociaal Wijkteam, Rova en Gemeente Zwolle hoog waarderen. De aanwezigheid en inzet van de medewerkers van deze organisaties geeft bewoners een stimulans om zich ook weer in te zetten en verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen leefomgeving. De komende jaren zal de focus echter meer komen te liggen op het voortzetten van ingezet beleid ter verbetering van de leefbaarheid en het overbruggen van sociale en culturele verschillen, bevorderen van ontmoeting en verbeteren van sociaal economische positie van de bewoners. Fysieke ingrepen in de openbare ruimte zullen met name gericht zijn op vergroting van mogelijkheden tot ontmoeting in en rond de wijk.

3.4 Opgaven voor Holtenbroek 2017-2019 (2021)

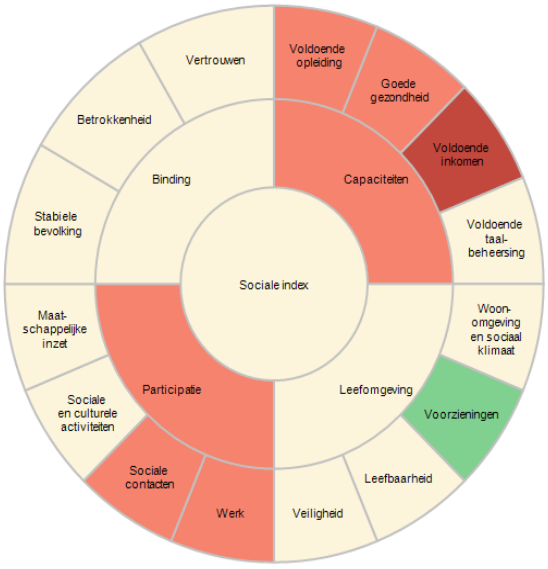
1. In stand houden en verbeteren Leefbaarheid en veiligheid
- Hele wijk met als speerpunten: Buxtehudestraat e.o, Palestrinalaan,
- Onderhoud en versterking relatie met actieve bewoners (-groepen), religieuze instellingen en scholen ten behoeve van vroegtijdige signalering van problemen en samenlevingsopbouw
2. Verbeteren van ondersteuningsnetwerken van en voor bewoners met inkomen gerelateerde problemen
3. Verminderen taalachterstand van wijkbewoners
4. Vergroten van de mogelijkheden voor jongeren uit de wijk om te participeren en een gezonde leefstijl te ontwikkelen.
5. Versterking van mogelijkheden tot ontmoeting in de openbare ruimte.

+ Bijlagen (kaartdiagrammen)

Datum 18 september 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies Noord

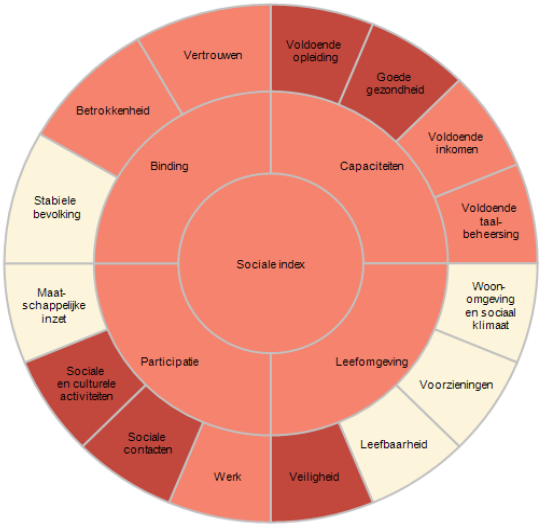
Ontwikkeling Aalanden midden 2012-2016

Aalanden midden 2016 t.o.v. Zwolle

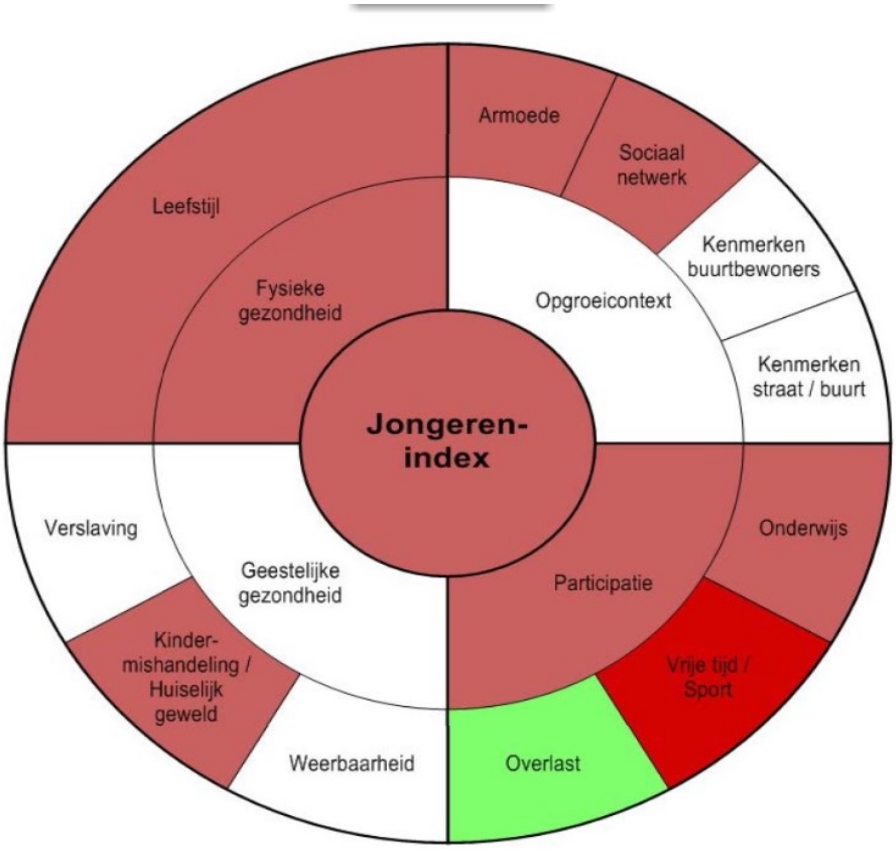

Ontwikkeling Aalanden zuid 2012-2016

Aalanden Zuid t.o.v. Zwolle

Datum 18 september 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies Noord

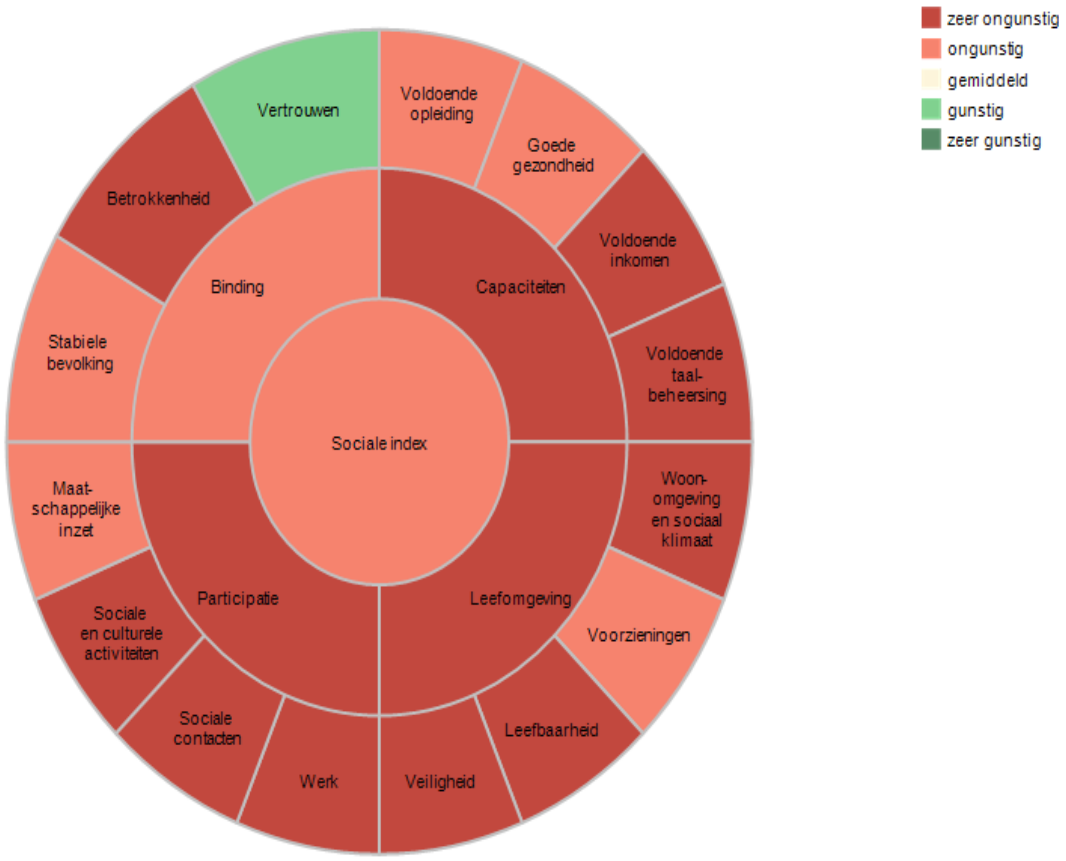
BvB-Wijk: Aalanden

Informatie over 12 tot en met 17 jarigen in de Aalanden t.o.v. Zwolle

Datum 18 september 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies Noord

Aa-landen

Score 2016 t.o.v. Zwolle

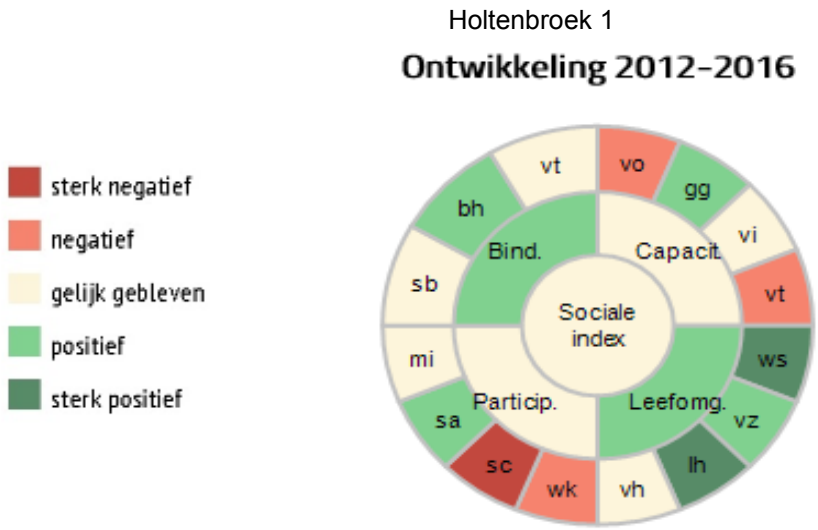

Holtenbroek

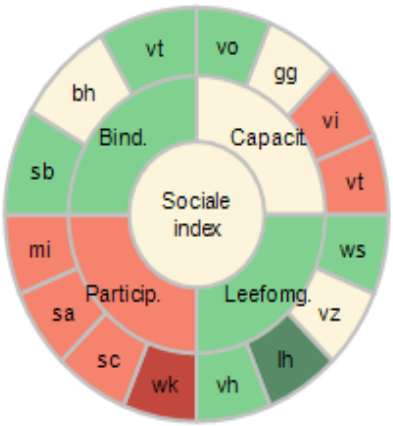
	Holtenbroek		Zwolle	
	2014	2016	2014	2016
ervaren gezondheid (% (zeer) goed of uitstekend)	85	88	90	89
% (zeer) moeilijk rondkomen	22	23	15	13
% voelt zich eenzaam	4	6	3	3

Datum 18 september 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies Noord

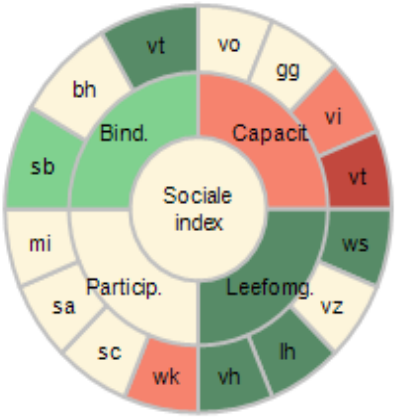
Holtenbroek 1

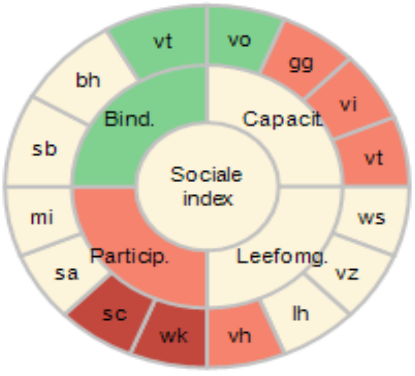
Holtenbroek 2

Holtenbroek 3

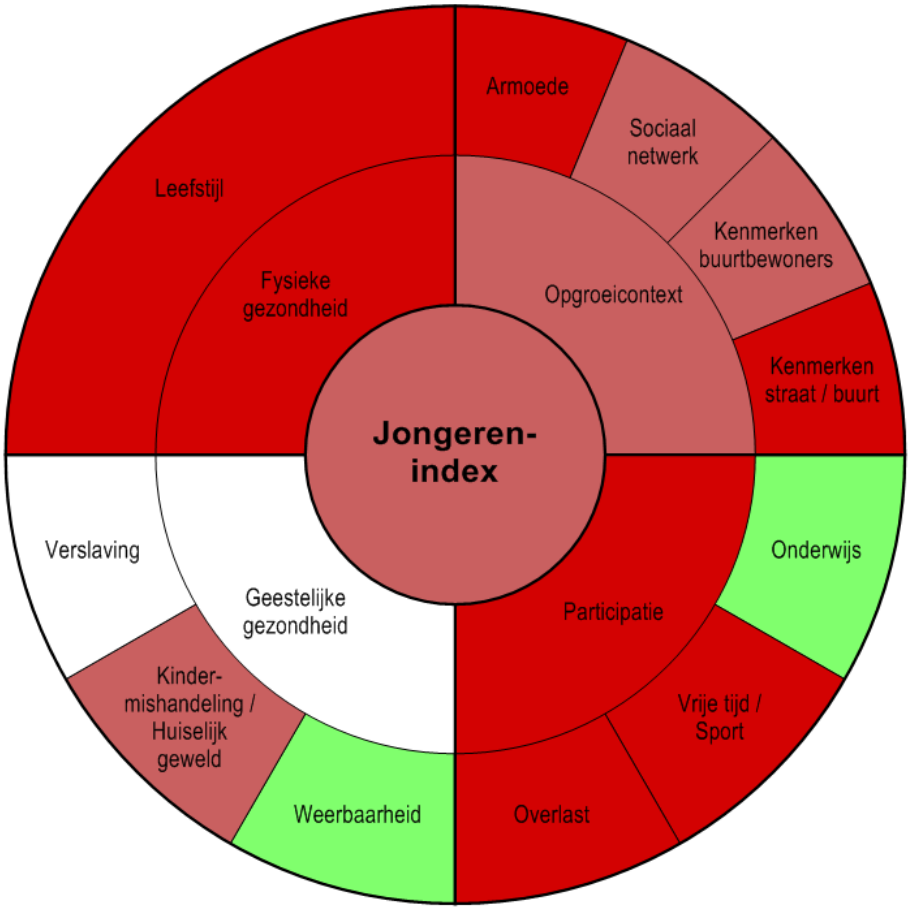

Holtenbroek 4

Datum 18 september 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies Noord

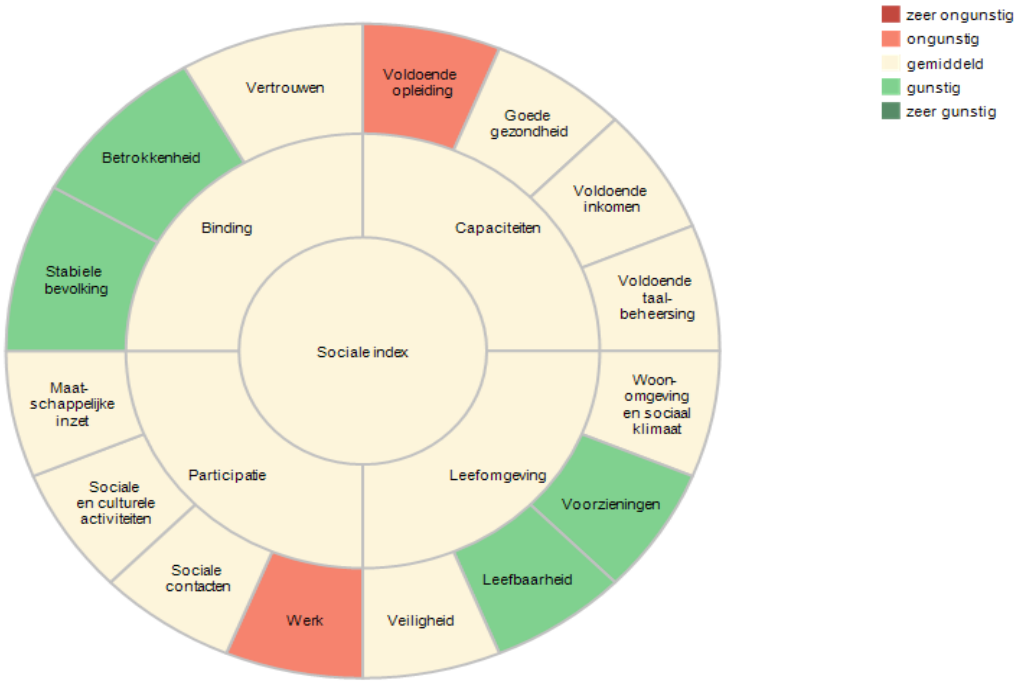
Jongerenindex

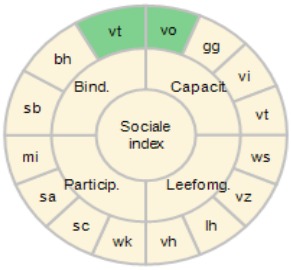
Datum 18 september 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies Noord

Holtenbroek

Score 2016 t.o.v. Zwolle

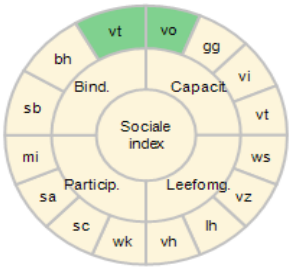

Ontwikkeling 2014-2016

Ontwikkeling 2012-2016

perspectief

Zwolle

Ontwikkeling
OW

Stadskantoor
Lübeckplein 2
Postbus 538
8000 AM Zwolle
Telefoon (038) 498 2906
www.zwolle.nl

Stadsdeeladvies West

Wijkopgaven 2017-2018
Stadshagen, Westenholte en
Spoolde

Opdrachtgever	Esther Wolfkamp
Opdrachtnemer	Bert Michel
Versie	01
Datum	11 september 2017

Datum 11 september 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies West

Inhoud

1	**Samenvatting wijkopgave 2017-2018**	**2**
2	**Inleiding**	**3/**Error! Bookmark not defined.
3	**Toelichting wijk- en buurtopgaven stadsdeel West 2017-2018**	**5**
3.1	Breecamp	5
3.2	Schoonhorst	5/6
3.3	Frankhuis aan het Water	6
3.4	Kind&Jeugd	6
3.5	'Water en klimaat'	7
	Bijlagen	8-12

Datum 11 september 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies West

1

2 Samenvatting wijkopgave 2017-2018

Dit stadsdeeladvies (2017) is opgesteld op basis van het Buurt voor Buurt onderzoek 2016, kennis en ervaringen van in- en externe wijknetwerkorganisaties en feedback en inbreng van wijkbewoners tijdens informatiebijeenkomsten en selectieve wijkgesprekken.
Voor de periode 2017 en 2018 zijn vijf 'wijkopgaven' benoemd.
Het gaat om drie specifieke gebiedsopgaven voor Stadshagen en twee specifieke onderwerpen die voor alle drie (woon-) wijken in stadsdeel West gelden. Dat betekent dat inspanningen die voor deze twee specifieke onderwerpen of thema's worden geleverd en de resultaten die worden behaald, voor zowel Spoolde (1100 inwoners) en Westenholte (5200) van toepassing kunnen zijn als voor het veel grotere Stadshagen (23500)

Wijkopgaven 2017 – 2018

1. Breecamp (Stadshagen) > preventie-opgave
2. Schoonhorst (Stadshagen) > preventie-opgave
3. Frankhuis aan het Water (Stadshagen) > preventie-opgave
4. Kind & Jeugd (Stadshagen, Westenholte, Spoolde) > preventie-opgave
5. Water & Klimaat (Stadshagen, Westenholte, Spoolde) > kans-opgave

Bovengenoemde wijkopgaven zijn specifiek en tijdsgebonden geformuleerd. De basis is gelegd in de eerste helft van 2016. Vaak zijn er kenmerken aan gekoppeld die ook in een stedelijke context passen of in stedelijke opgaven zijn opgenomen. Ook zijn er altijd incidentele en acute buurt- en wijkontwikkelingen die niet afgedekt worden door de twee jaar cyclus van het Buurt voor Buurt onderzoek. Dit vereist vrijwel altijd direct reageren en ingrijpen van de wijknetwerkpartners. Ook deze interventies krijgen vaak een status van buurt- of wijk gebonden 'opgaven', omdat verschillende wijknetwerkpartners hier (bijna altijd) samen met bewoners mee aan de slag gaan.

3 Inleiding

Stadsdeel West is het noordwestelijke deel van de gemeente Zwolle. De buurten en wijken vertonen een grote diversiteit. Van (landelijk) buitengebied Spoolde tot het stedelijke karakter van de nieuwbouwwijk Stadshagen ('Vinex') en industrieterrein Voorst.
Stadsdeel West scoort in het algemene beeld (volgens een samengestelde schaalscore op de evaluatie van de eigen buurt) helemaal overeenkomstig het Zwolse stadsgemiddelde : van 7,5 in 2014 naar 7,6 in 2016. De wijken Spoolde en Westenholte scoren iets hoger en Stadshagen iets lager dan het stadsgemiddelde.
Op slechts 1 thema van de Fysieke Index (nieuw in 2016), namelijk "water & klimaat" scoort het stadsdeel West als totaal "zeer ongunstig". Deze negatieve waarde is toe te schrijven aan de woonbeleving en ervaringen van inwoners van Spoolde en Stadshagen.
In het vorige stadsdeeladvies van 2015 zijn drie specifieke wijkopgaven benoemd.
-Jeugd en Jongeren in Stadshagen / Westenholte (preventie-opgave).
-Breecamp Oost / Stadshagen (preventie-opgave)
-Wijkboerderij "De Stadshoeve" / Stadshagen (kans-opgave)

Er zijn concrete resultaten geboekt ten aanzien van de (3) wijkopgaven. Die zijn duidelijk zichtbaar (oplevering Stadshoeve) of met cijfers vanuit Buurt voor Buurt 2016 aantoonbaar (Breecamp). De preventieopgave 'Jeugd en Jongeren' kende tot nu toe een meer procesmatige aanpak (o.a. participatie-project 5000&Co), er zijn – uitgezonderd één overlastconcentratie in 2016 – geen negatieve trends of cijfers over jeugd & jongeren zichtbaar in het Buurt voor Buurt onderzoek 2016. Met de komst van het Sociale Wijkteam (2015) en de introductie van de jongerenindex (2016) krijgen we steeds meer capaciteit en kennis om een nieuwe wijkopgave "Kind & Jeugd" – over de hele omvang van stadsdeel West – beter te agenderen.
Voor de komende periode (2017-2018) gaan we opnieuw inzetten op Breecamp. Breecamp kende een valse start onder invloed van de crisisjaren. De scores van het Buurt voor Buurt onderzoek (2016) zijn voor Breecamp nog steeds het zwakst in vergelijking tot de vier andere buurten van Stadshagen. Wel is er ten opzichte van 2012 en 2014 duidelijk verbetering zichtbaar. Nieuw is dat de bewonerscommissie "BreeCamp" het voortouw gaat nemen in het vervolg van deze wijkopgave. Het uitvoeringsteam (UT) van de netwerkpartners gaat de ondersteuning faciliteren.
Schoonhorst (de oudste buurt van Stadshagen) vertoont hier en daar 'slijtage'. We gaan hier inzetten op de verbinding en versterking van de sociale stabiliteit. Basisschool "De Krullevaar" krijgt, als pilot, een speciale positie in de gezamenlijke netwerk aanpak van de wijkopgave Kind & Jeugd.
Frankhuis "aan het Water", kampte net als Breecamp met de gevolgen van de economische crisis hetgeen stagnatie in de ontwikkeling en frustratie bij de oudere woonlocaties (o.a. Oud Frankhuis, Hasselterdijk en Cascadestraat) veroorzaakte. We gaan hier werken aan de regulering, verbinding en sociale stabiliteit.
De wijkopgave "Kind & Jeugd" gaat de vorige opgave 'jeugd en jongeren' vervangen. Vanuit de wijk én vanuit de netwerkorganisaties bestaat een breed gedragen draagvlak om preventief in te zetten op de jongere jeugd (accent basisschool). De aanwas van deze groep en de grote groep jongeren die daarop volgt is in de komende periode enorm en de aanpak vereist de nodige creativiteit en doelgerichte (pilot-) aanpakken van de betrokken partijen.
'Water en klimaat' is een onderwerp dat in het Buurt voor Buurt onderzoek ongunstig scoorde in stadsdeel West. Omdat o.a. energie, klimaatadaptatie, duurzaamheid ook op de stedelijke agenda steeds belangrijker worden gaan we vanuit deze wijkopgave dan ook initiatieven faciliteren die – hoe bescheiden dan ook – positief bijdragen aan de verduurzaming doelen van 'water en klimaat'

4 Toelichting wijk- en buurtopgaven stadsdeel West 2017-2018

4.1 **Breecamp** > preventie-opgave

Coördinatie algemeen : Travers

Opgave:
Vanuit het stadsdeelteam is Breecamp (Oost) opnieuw benoemd als één van de drie buurtopgaven voor 2017-2018. De uitkomsten van het Buurt voor Buurt onderzoek 2016 wijzen uit dat Breecamp de zwakste buurt is van Stadshagen. De ontwikkelingen sinds 2012 en 2014 zijn echter zeer positief.
Bewoners ervaren problemen en of knelpunten wat betreft de leef- en woonomgeving. Ook is er sprake van verschillende leefstijlen, gevoel van verschillen in omgang over normen en waarden in de buurt. Het UT (uitvoeringsteam) Breecamp heeft naar aanleiding hiervan de volgende speerpunten vastgesteld als integrale wijkaanpak voor de periode 2017-2018 in Breecamp. Nieuw is dat de bewonerscommissie "BreeCamp" de regie op 3 speerpunten overneemt van het reeds bestaande UT (uitvoeringsteam). Door een integrale wijkopgave wordt er door de bewonerscommissie samen met het UT (samen-) gewerkt aan de volgende (3) speerpunten. De coördinatie van "eigen kracht" (4.) ligt vooral bij het SWT (sociaal wijkteam West).

1. Leefbaarheid in Breecamp (schoon, heel en veilig)
2. Opgroeien en opvoeden in Breecamp (pedagogisch buurtklimaat)
3. Breecamp Verbindt (samen doen)
4. Eigen Kracht in Breecamp (maatschappelijke participatie)

Zie voor meer informatie het "Uitvoeringsplan 2017-2018, Integrale wijkopgave Uitvoeringsteam Breecamp" (bron: Travers 2017)

4.2 **Schoonhorst** > preventie-opgave

Coördinatie algemeen: Travers
Coördinatie 'proeftuin basisschool De Krullevaar'('School en Wijk'): SWT

Opgave:

Vanuit het stadsdeelteam is Schoonhorst (de oudste buurt van Stadshagen) aangewezen als één van de drie buurtopgaven voor 2017-2018. Sociale binding en eenzaamheid zijn thema's voor Schoonhorst. Vragen die hierbij centraal staan zijn. Wat zijn de zorgen onder de bewoners in de buurt Schoonhorst (waaronder de L-straten) t.a.v. het woon- en leefklimaat. Wat is de verhouding van de verschillende leefstijlen in Schoonhorst? Welke agenda houdt de bewoners daadwerkelijk bezig?
In 2017 en 2018 werken de gemeente Zwolle (inclusief SWT, het sociaal wijkteam), de politie, woningbouwcorporaties, Travers Welzijn, Sportservice Zwolle, basisschool De Krullevaar en

bewoners uit Schoonhorst op basis van een integrale wijkopgave aan meer sociale stabiliteit, door middel van een aanpak gericht op minder sociaal isolement, meer participatie én samen voor de buurt.

4.3 **Frankhuis aan het Water** > preventie-opgave

Coördinatie algemeen: Travers

Opgave:

Vanuit het stadsdeelteam is "Frankhuis aan het Water" benoemd als één van de drie buurtopgaven voor 2017-2018. Het Buurt voor Buurtonderzoek 2016 (resultaten heel Frankhuis) is hiertoe niet direct aanleiding. Maar wel de onrust die ontstaan is bij de "oude bewoners", w.o. Hasselterdijk, woonschepenhaven en Cascadestraat. Deze bewoners voelen zich meer of minder niet meegenomen bij de planontwikkeling en de uitvoering daarvan. Er is dus een wijkopgave voor Frankhuis aan het Water om de bewoners van de nieuwbouw en de oudere bebouwing te verbinden. Dit gaat om een dialoog op basis van acceptatie en op basis van wederzijds respect. Bewoners ervaren problemen en of knelpunten wat betreft de leef- en woonomgeving rondom het woonwagenkamp aan de Cascadestraat. Er is sprake van verschillende leefstijlen, gevoel van verschillen in omgang over normen en waarden in de buurt. Meer sociale stabiliteit en een beheersbare leefbaarheid in Frankhuis aan Water is hierbij de gemeenschappelijke doelstelling.

4.4 **Kind & Jeugd** algemene wijkopgave stadsdeel West> preventie-opgave

(a) Participatie (meedenken, meedoen, meebeslissen) (Travers, SSZ)
(b) Digitale (vierde) wereld (SWT, Travers, Politie)
(c) (V)echtscheidingen, relatieverbreking, samengestelde gezinnen (SWT)
(d) Overlastsituaties (conform vernieuwde aanpak Hedon 01/03/17) (Travers, Politie, Gemeente)

- Zie ook "proeftuin basisschool Krullevaar" bij opgave 2. Schoonhorst
- Uitwerking van deze opgave vindt plaats op basis van en in samenhang met de pilot Jongerenindex Stadshagen

Opgave:
Het buurt voor buurtonderzoek 2016 en de jongerenindex 2016 geven niet direct een verontrustend beeld over de doelgroep jeugd en jongeren in Stadsdeel West (Spoolde, Westenholte en Stadshagen). Toch blijkt uit nader onderzoek, analyse en ervaringen van de wijknetwerkpartners dat er wel degelijk signalen zijn die in preventieve of kansrijke zin opgepakt kunnen worden om meer kwaliteit te bevorderen op leefgebieden waarop jeugd en jongeren zich manifesteren in de domeinen gezin, school en vrije tijd. Zeker ook gezien de enorme aanwas van de doelgroep "kind en jeugd" waar (met name) Stadshagen in de nabije toekomst nog mee te maken krijgt.

4.5 **‘Water en klimaat’** algemene wijkopgave stadsdeel West gericht op klimaatadaptatie, in aansluiting op en faciliteren van bewonersinitiatieven in stadsdeel West > kans-opgave

Coördinatie algemeen: gemeente

Opgave:

Het buurt voor buurt onderzoek 2016 geeft heel duidelijk aan dat bewoners (met name in Spoolde en Stadshagen) zich zorgen maken over het onderwerp ‘water & klimaat’, dat vanuit de fysieke index (nieuw per 2016) duidelijk naar voren komt. Dit past ook in de geformuleerde stedelijke- en wijkambities (waaronder de in 2016 in de planontwikkeling omschreven “klimaatrobuustheid” van Breezicht in Stadshagen). Vanuit het stadsdeelteam willen we waar mogelijk bewonersinitiatieven stimuleren en faciliteren die bijdragen aan de doelstellingen die vanuit het project klimaatadaptatie worden geformuleerd en nagestreefd (voorbeeld : realisatie Tiny Forest in Stadshagen, mei 2017)

+ Bijlagen (kaartdiagrammen en grafiekprognose ontwikkeling jeugd)

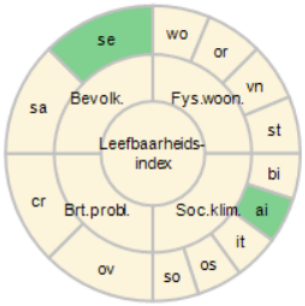
Datum 11 september 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies West

Leefbaarheidsindex Spoolde

Score 2016 t.o.v. Zwolle

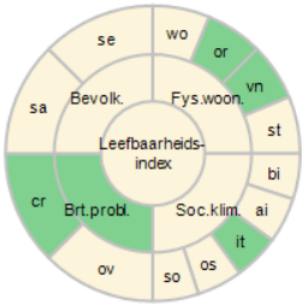

Ontwikkeling 2014-2016

Ontwikkeling 2012-2016

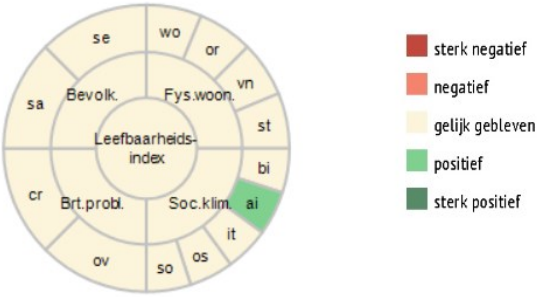
Datum 11 september 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies West

Leefbaarheidsindex Westenholte

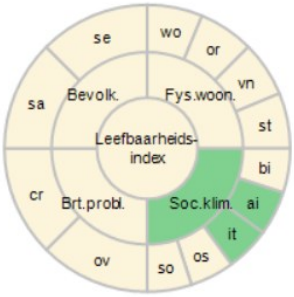
Score 2016 t.o.v. Zwolle

Ontwikkeling 2014-2016

Ontwikkeling 2012-2016

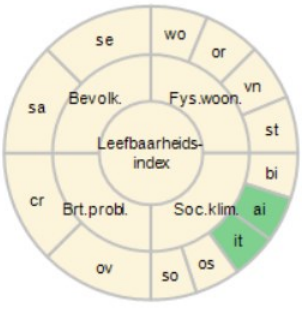
Datum 11 september 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies West

Leefbaarheidsindex Stadshagen

Score 2016 t.o.v. Zwolle

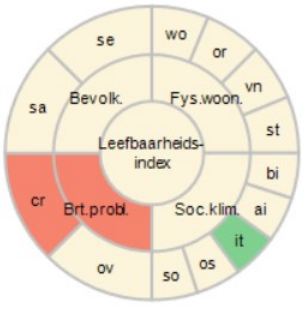

Ontwikkeling 2014-2016

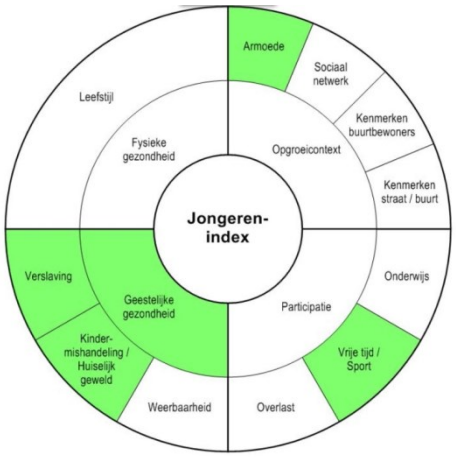

Ontwikkeling 2012-2016

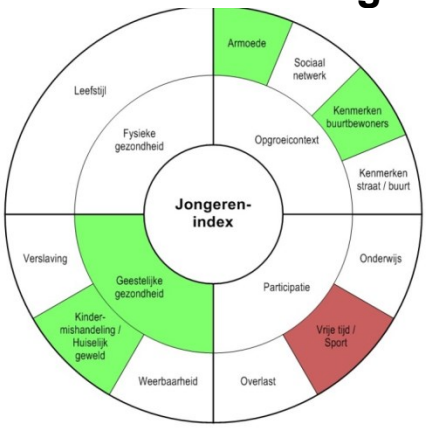

Datum 11 september 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies West

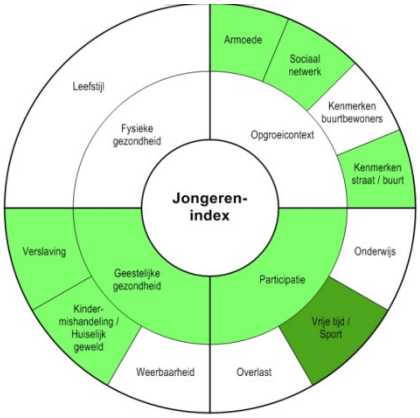
BvB-Wijk: Stadshagen

Jongerenindex Stadshagen

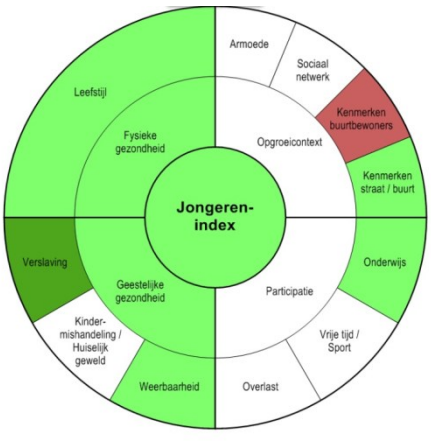
Buurt: Frankhuis

Jongerenindex Frankhuis

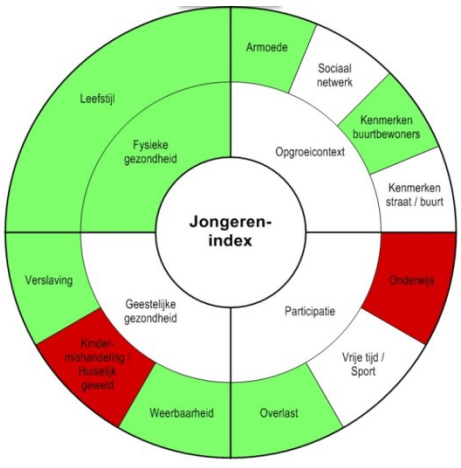
Buurt: Milligen

Jongerenindex Milligen

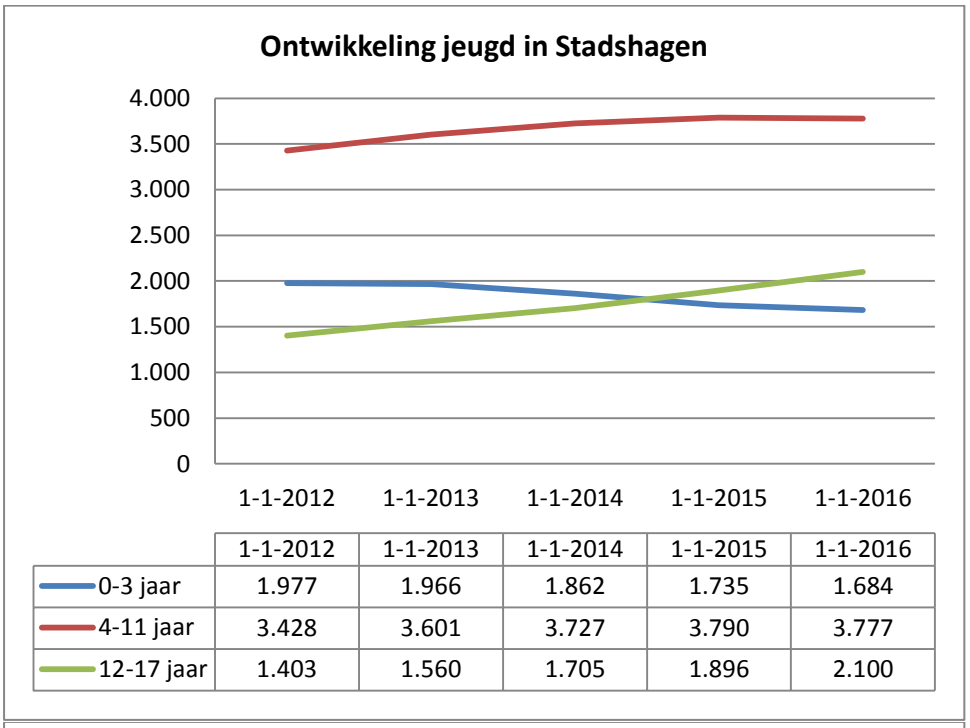
Buurt: Schoonhorst

Jongerenindex Schoonhorst

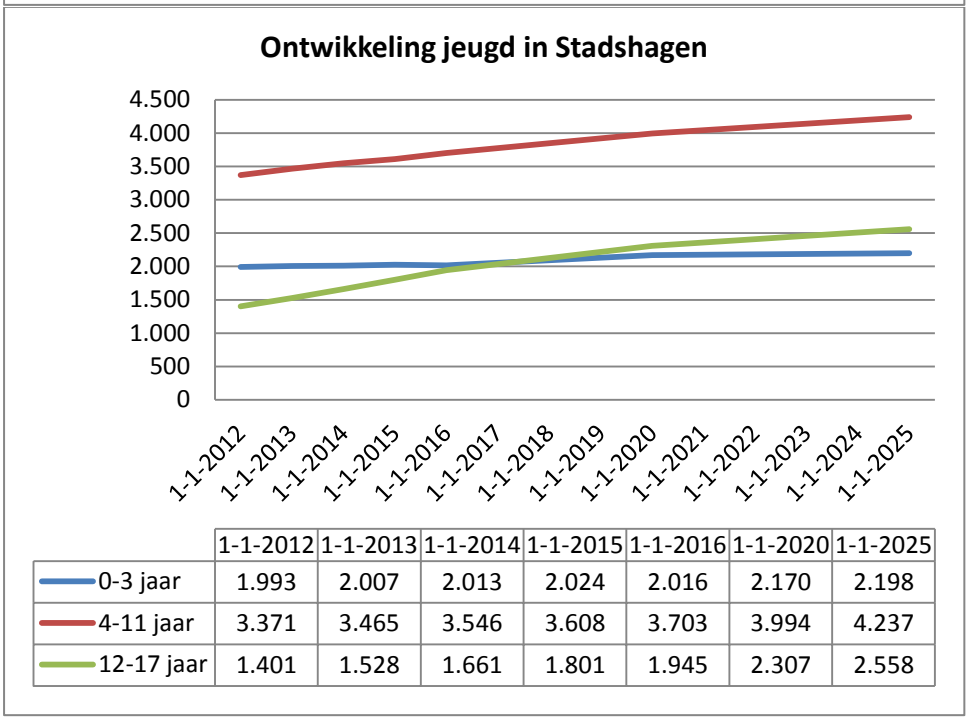

Buurt: Werkeren

Jongerenindex Werkeren

	1-1-2012	1-1-2013	1-1-2014	1-1-2015	1-1-2016
0-3 jaar	1.977	1.966	1.862	1.735	1.684
4-11 jaar	3.428	3.601	3.727	3.790	3.777
12-17 jaar	1.403	1.560	1.705	1.896	2.100

	1-1-2012	1-1-2013	1-1-2014	1-1-2015	1-1-2016	1-1-2020	1-1-2025
0-3 jaar	1.993	2.007	2.013	2.024	2.016	2.170	2.198
4-11 jaar	3.371	3.465	3.546	3.608	3.703	3.994	4.237
12-17 jaar	1.401	1.528	1.661	1.801	1.945	2.307	2.558

Verouderde prognose uit 2013 (nieuwe komt in 2018)

Bron: O&I gemeente Zwolle

bericht

Ontwikkeling
OW

Stadskantoor
Lübeckplein 2
Postbus 538
8000 AM Zwolle
Telefoon (038) 498 2279
www.zwolle.nl

Stadsdeeladvies Zuid

Wijkopgaven 2017 - 2018
Windesheim en Zwolle Zuid

Opdrachtgever
Opdrachtnemer
Versie 01
Datum 6 september 2017

Datum 6 september 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies Zuid

Inhoud

1	**Inleiding**	**3**
2	**Windesheim**	**3**
3	**Zwolle Zuid**	**4**
3.1	Terugblik	4
3.2	Analyse van Zwolle-Zuid	5
3.3	Wijkopgaves 2017-2018	5
	Bijlages	**8**
	Illustraties Windesheim en Zwolle Zuid	8

Datum 6 september 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies Zuid

1 Inleiding

In Windesheim , Zwolle-Zuid en Hanzeland wordt over het algemeen met veel genoegen gewoond, gewerkt en gerecreëerd. Inwoners van Windesheim - laat Buurt voor Buurt 2016 zien - waarderen hun dorp met een 8,4 , 'Zuid' wordt gehonoreerd met een 7,8 en in Hanzeland wordt een 7,6 genoteerd (Zwolle 'scoort' stadsbreed ook een 7,6). Vanzelfsprekend zijn er voor de diverse wijken en buurten belangrijke actiepunten, om te zorgen dat (ook) in de toekomst de inwoners voldoende kansen hebben om zichzelf te ontplooien en bij te dragen aan hun buurt en stad. Binnen het stadsdeelteam in samenspraak met de wijkwerkers en op basis van bijdrages van wijkbewoners zelf op verschillende momenten, is een aantal wijkopgaves onderscheiden voor diverse wijken en gebieden. Hieronder schetsen we welke recente ontwikkelingen we zien in de genoemde wijken en omschrijven we de opgaven voor de komende periode.

2 Windesheim

De afgelopen periode is, naar aanleiding van de uitkomsten van Buurt voor Buurt 2014, door een groot aantal inwoners en organisaties gewerkt aan de leefbaarheid van het dorp. Windesheim kenmerkt zich door een grote mate van zelfredzaamheid. Inwoners organiseren zich constructief, en begrijpen ook dat zaken die gemist worden - voorzieningen zoals winkels, openbaar vervoer - niet meer makkelijk te realiseren zijn voor een gemeenschap met de omvang en ligging van het dorp. In samenwerking met stichting Stimuland (procesbegeleiding) zijn de stakeholders en shareholders in Windesheim op zoek gegaan naar een gedeelde toekomstvisie voor het dorp. Na een aantal bijeenkomsten is uiteindelijk gekozen voor een scenario waarin de bijzondere historie van het gebied en de natuurwaarden centraal staan. Werkgroepen zijn inmiddels actief om rond vijf thema's concreet invulling te geven aan kansen voor de leefbaarheid van Windesheim: presenteren cultuurhistorie, organiseren dorpsfeest, versterken school, versterken verenigingsleven/sport, organiseren vervoer. Met Plaatselijk Belang Windesheim en werkgroepvertegenwoordigers is bepaald dat - ook naar aanleiding van de uitkomsten van Buurt voor Buurt 2016 - geen nieuwe opgaves worden geformuleerd maar om het ingezette constructieve proces te blijven volgen (illustratie 1). Zo gaat het (weer) goed met school en vindt in september 2017 het eerste dorpsfeest plaats. De in het proces geformuleerde kernwaardes van Windesheim geven de gemeenschap ook een basis in actuele, soms wat abstractere processen als de Zwolse Omgevingsvisie en de dijkversterking langs de IJssel.

3 Zwolle Zuid

3.1 Terugblik

Voor het stadsdeel Zwolle-Zuid is ruim twee jaar geleden een aantal opgaves geformuleerd. Voor Ittersummerlanden ging het om het voorkomen van sociale uitsluiting, voor Geren eveneens (in beide gevallen door het betrekken van bewoners en door het vergroten van zelfredzaamheid), en voor het hele stadsdeel om het tegengaan van een kwestbare positie voor jongeren en het beter matchen van vraag en aanbod van vrijwilligers in Zuid.

De inzet de afgelopen jaren:

In **Ittersummerlanden** is de afgelopen jaren in samenwerking met Travers, politie en het Sociaal Wijkteam ingezet op het betrekken van bewoners bij zaken die voor hen belangrijk zijn. Veel van de woningen in de buurt zijn door de corporaties aangepakt, waardoor zowel het leefklimaat binnen de woningen als in de straten zelf aangenamer is geworden. Deze fysieke impuls is door Travers (ook) gebruikt om de buurt een sociale boost te geven. Dat is met verschillende projecten gedaan. De verkeerssituatie in Ittersummerlanden, met name rondom de Van Hallware, is een van die issues die veel buurtbewoners bindt. Afgelopen jaar is daar een gezamenlijke actie gehouden door Travers, politie en Wijkservicepunt. Uit het meest recente Buurt voor Buurtonderzoek komt naar voren dat de inzet op fysiek en sociaal terrein samenvalt met hogere waardes op de sociale en veiligheidsindex (illustratie 2). Bewonerstoezicht in de buurt is toegenomen, net als de actieve inzet. De sfeer in de buurt wordt positieve gewaardeerd, de tevredenheid over de openbare ruimte en de sociale voorzieningen zijn gestegen.

In **Geren** is de afgelopen jaren op een aantal manieren vorm gegeven aan de opgave. Via huisbezoeken, gekoppeld aan de grootschalige aanpak van corporatiewoningen in de buurt, is in kaart gebracht hoe de eigen kracht en zelfredzaamheid van buurtbewoners versterkt kon worden. In een aantal sessies met buurtkinderen zijn twee elektrohuisjes kleurrijk beschilderd. De aanpak heeft een aantal resultaten bereikt maar de integrale aanpak is door omstandigheden in de knel gekomen. Dit is terug te zien in de laatste Buurt voor Buurtuitkomsten. Het vertrouwen van de bewoners in hun buurt is afgenomen, samen met hun maatschappelijke inzet - ten opzichte van 2012-2013. De waardering ‘van Geren voor Geren’ ging van een 6,9 naar een 6,6 (illustratie 3).

Voor het hele **Stadsdeel** was een opgave geformuleerd om voor een betere match tussen vraag en aanbod van vrijwilligers te zorgen. Meest zichtbare resultaat van deze kansopgave is afgelopen najaar een interne meet & greetbijeenkomst geweest voor wijkwerkers en -organisaties.

3.2 Analyse van Zwolle-Zuid

Zwolle-Zuid doet het goed. Het stadsdeelbeeld is gunstig. In het grootste stadsdeel van Zwolle waarderen de (meeste) mensen de leefbaarheid meer dan in de rest van de stad. Voor heel Zuid is de waardering de afgelopen jaren op niveau gebleven, fluctuaties zijn bijna allemaal positief (illustratie 4). De actieve inzet van de bewoners zelf is toegenomen, evenals het informele toezicht in de verschillende buurten. Daar hangt mee samen dat over de ervaren veiligheid inwoners van Zuid positief gestemd zijn. Aandachtspunt is de mindere waardering voor de politie, nu ook (per 2017) de politiepost in wijkcentrum De Pol gesloten is. Op fysieke aspecten scoort het stadsdeel gemiddeld (en daarmee goed), wijkbewoners zijn daarnaast bovengemiddeld content met de kwaliteit van de eigen woning en die in hun buurt: de woonbeleving is hoog. Ook op de sociale index laat Zuid als stadsdeel een mooi beeld zien. Op belangrijke thema's - betrokkenheid, werk, goede gezondheid wordt gemiddeld gescoord - en bijvoorbeeld een thema als leefomgeving scoort als geheel hoger dan gemiddeld in de rest van de stad. Ook wat betreft taalvaardigheid en inkomen doet 'Zuid' het sociaal bovengemiddeld.
Dat goede stadsdeelbeeld vertoont vanzelfsprekend op buurtniveau meer diffuse gezichten. Een buurt als Oud-Ittersum (1300 inwoners, buurtwaardering van 8,2 in 2014 naar 8,6 nu) kent relatief veel bewonersinitiatieven om de buurt te verbeteren. Geren, eerder genoemd, kent ondanks inzet van wijkwerk in de buurt een ongunstige (sociale) ontwikkeling. Toch geldt ook voor Geren dat problematiek grosso modo nauwelijks geconcentreerd is, maar vaak op individuele adressen zit en hooguit op straatniveau. Op bijvoorbeeld de nieuwste bouwlocatie 'glazen dorp' van Geren gaat het voorspoedig, tweehonderd meter verderop komt juist het hele pallet aan samenhangende problematiek samen.
Voor de langere termijn is de goede uitgangspositie van Zwolle-Zuid belangrijk om een basis te kunnen vormen voor de strategische opgaves die (ook) op dit deel van Zwolle betrekking hebben. Als stadsdeel dat het dichtst bij de IJssel ligt en met een flink huizenbestand uit decennia waarin anders tegen energiegebruik werd aangekeken heeft Zuid een klimaat- en energieopgave. Anderzijds is de wijk 'verstandig' gebouwd: bijvoorbeeld door het respecteren van de watergangenstructuur is de waterhuishouding in grote delen van Zuid toekomstbestendig. Ook het vele groen in de wijk helpt onder meer tegen hittestress. Demografisch is de belangrijkste factor dat Zwolle-Zuid vergrijst. Voor de langere termijn vraagt dat de nodige aandacht, wat betreft zorg, aard van de huisvesting, locatie van voorzieningen en mix van bewonersgroepen.

3.3 Wijkopgaves 2017-2018

Op basis van al die voorafgaande ontwikkelingen, ervaringen, van het onderliggende cijfermateriaal en van de strategische stedelijke uitdagingen kiezen we voor de komende periode in Zwolle-Zuid voor een aantal opgaves. Uitgangspunten voor de opgaves zijn dat ze gericht zijn op problematiek die in een specifiek gebied speelt, gebruik maken van de diverse leefstijlen in een buurt, dat ze idealiter tot werkende

principes leiden die ook elders toepasbaar zijn en dat ze uitgaan van een multidisciplinaire aanpak.

- **Sociale activering Gerenbroek**: Gerenbroek is een wijk die aandacht verdient. De buurt doet het relatief goed, maar met name via het opbouwwerk wordt gesignaleerd dat achter alle 'groene' statistieken toch zorgen en kansen zitten (illustratie 5). De buurt leent zich goed voor een multidisiplinaire aanpak. Er is een aantal positieve elementen (actief onderwijs, actieve inwoners) waarmee we constructief op kunnen trekken. Onder meer met een buurtevenement op 6 juni is een platform gecreëerd waarin wijkwerkers, wijkbewoners en instellingen als Het Zand en sportclub SVI op allerlei vlakken samenwerken. Winst willen we met name halen waar het gaat om meer vertrouwen in de buurt, en meer mogelijkheden voor ontmoeting en recreatie/sport en het organiseren van meer participatiemogelijkheden. Onderdeel van de aanpak is dat gedurende het studiejaar 2017-2018 ook Windesheim-studenten van de opleiding Applied Gerontology in dit deel van Zwolle-Zuid meedenken over kansen voor een vergrijzend Zwolle-Zuid.

- **Impuls Geren**: De afgelopen periode is letterlijk en figuurlijk geïnvesteerd in deze buurt. De weerslag daarvan is in de beleving van de wijkbewoners beperkt. De uitdaging is, met inachtneming van wat al gedaan is, actief aandacht te geven en vragen van de bewoners. Buurt voor Buurt geeft ook aan dat het gezamenlijk aanpakken van de (verloedering) van de leefomgeving) daarbij kansrijk is. Begin 2017 is door Saxionstudenten enkele weken- ook in de wijk - onderzoek gedaan naar wensen en draagkracht in de buurt. Op basis van die bevindingen lijken onder meer gezamenlijke schoonmaakacties in de buurt kansrijk als platform om op meerdere vlakken vooruitgang te boeken. Inzet is meer vertrouwen in (de ontwikkeling van) de buurt, een toename van de (maatschappelijke) inzet van de bewoners en (hernieuwd) vertrouwen in de wijkwerkers om zo een basis te creëren voor (vervolg)zorg.

- **Parkeerproblematiek noordflank**: Mede uit Buurt voor Buurt komt naar voren dat in Schelle de leefbaarheid lijdt onder (toenemende) verkeersproblematiek, met name parkeren. Met de komst dit jaar van (veel) meer kantoormedewerkers op Hanzeland zal de parkeerdruk rondom de IJsselallee alleen maar toenemen. De aantrekkende economie zorgt ook voor een toename van autobezit/-gebruik. Waar in Geren schoonmaakacties een goed vehikel zijn om de buurt te (ver)binden, geldt dit in dit deel van Zuid voor bijeenkomsten en pilots rondom parkeren/verkeer. In samenspraak met de bewoners zelf zoeken we naar aansprekende manieren om rondom deze issues een netwerk te organiseren waarmee de leefbaarheid in dit deel van Zuid een positieve impuls kan krijgen. De bewonersbetrokkenheid en tevredenheid willen we hiermee verbeteren (illustratie 6).

- **Preventieve aanpak middelengebruik Zuid/Oldeneel**: Naast Buurt voor Buurt is afgelopen jaar de eerste editie van de Jongerenindex gepresenteerd, een BvB-onderzoek naar Zwollenaren tussen de 12 en 18 jaar. Samen met Stadshagen en Aalanden is Zwolle-Zuid pilotgebied om ook uit deze aan BvB-gerelateerde index een opgave op te pakken (illustratie 7). Gezien de bredere problematiek verdient deze opgave een plek tussen de andere wijkopgaves. Inmiddels is een groot aantal

organisaties aangehaakt om de precieze opgave te formuleren en om een aanpak te formuleren. Concrete plannen daarbij zijn een challenge-dag, focus-/peersgesprekken en gerichte inzet via jongerencentrum Rezet. We richten ons daarbij op het thema weerbaarheid, in samenhang met middelengebruik/verslaving. We doen dit nadrukkelijk ook in samenspraak met de doelgroep zelf. Inzet is om door agendering en voorlichting in ieder geval de bewustwording over en de bespreekbaarheid van de risico's van verslaving te vergroten.

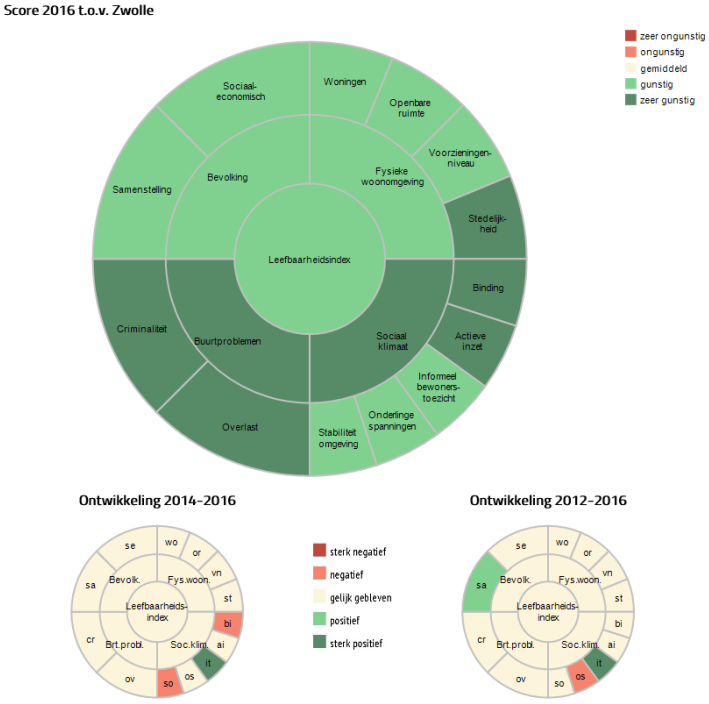
- **Wijkprofilering**: Het ontbrak in Zwolle-Zuid aan een goede manier om de wijk en allerelei relevante activiteiten in de wijk goed onder de aandacht te brengen. De wijkkrant wordt goed gelezen maar is te statisch om onder meer goed als agendasetter te functioneren. Een aansprekende Facebooksite is een goed middel om ondermeer de (voortgang van) de wijkopgaves te agenderen. De site kan bovendien verwijzen naar alle andere relevante maar vaak lastiger en versnipperder samengestelde sites van de verschillende (wijk)organisaties. Inmiddels is de Facebookpagina Het Verhaal van Zwolle-Zuid actief. De site heeft in korte tijd honderden volgers weten te binden en artikelen op de site worden door duizenden geïnteresseerden gekeken. De opzet van dit initiatief krijgt navolging in andere stadsdelen (illustratie 7)
De profilering van de wijk, met als inzet meer betrokkenheid van wijkbewoners bij hun buurt, is ook gebaat bij een periodiek wijkevenement. Net als een site is een wijkfestival een goed platform om met een mix van leuke en interessante zaken (meer) doelgroepen in de wijk te bereiken, te betrekken en te verbinden. De Facebookpagina, gecombineerd met aansprekende wijkacties, brengt ook de wijkwerkers en hun inzet en aanbod meer voor het voetlicht. In mei heeft de eerste editie van het wijkfestival Zwolle-Zuid plaatsgevonden in het hart van de wijk, wijkcentrum SIO. Meer dan 50 wijkorganisaties hebben zich er interactief gepresenteerd, in combinatie met thematische sessies rondom de wijkopgaves, de Omgevingsvisie en met sport- en spelactiviteiten. Deze eerste editie van het wijkfestival was met zo'n zevenhonderd bezoekers een succes en oogstte bij hen en de wijkorganisaties lof als uitstekende manier om voor meer verbinding in Zuid te zorgen. Het wijkfestival heeft stadsbreed voor aandacht op Zwolle-Zuid gezorgd. Rondom het festival is werk gemaakt van het ophalen van relevante input van betrokkenen over hun leefomgeving. Die input wordt gebruikt om de inzet van het wijkwerk de komende periode aan te scherpen.

Datum 6 september 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies Zuid

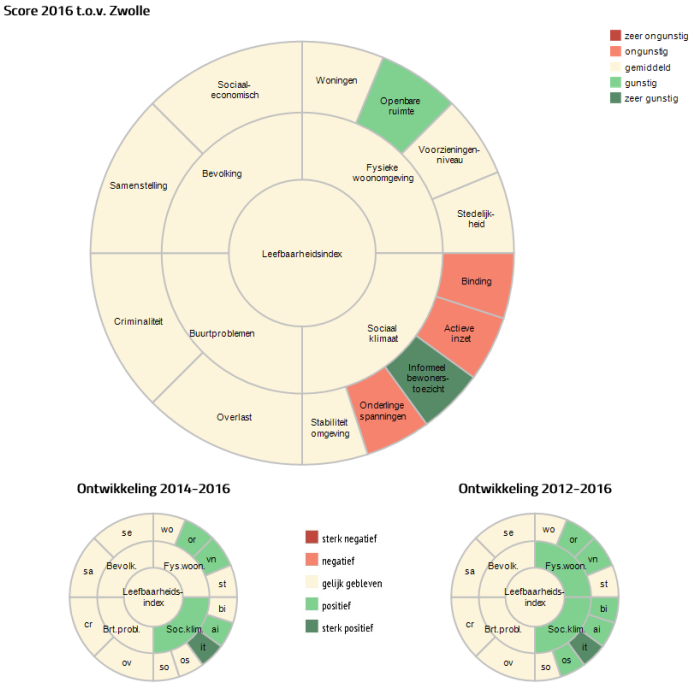
Bijlages

Illustraties Windesheim en Zwolle Zuid

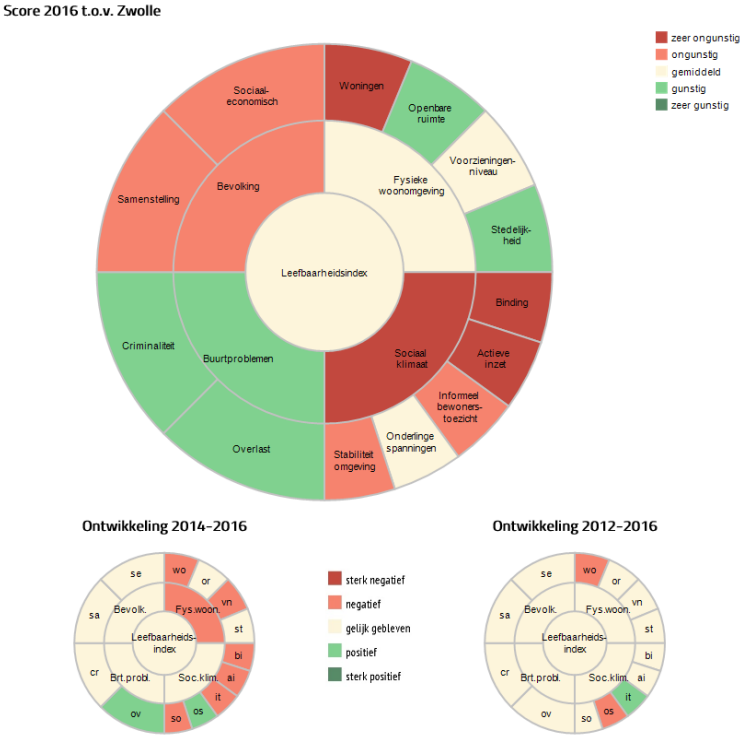
Illustratie 1 – Leefbaarheidsindex Windesheim

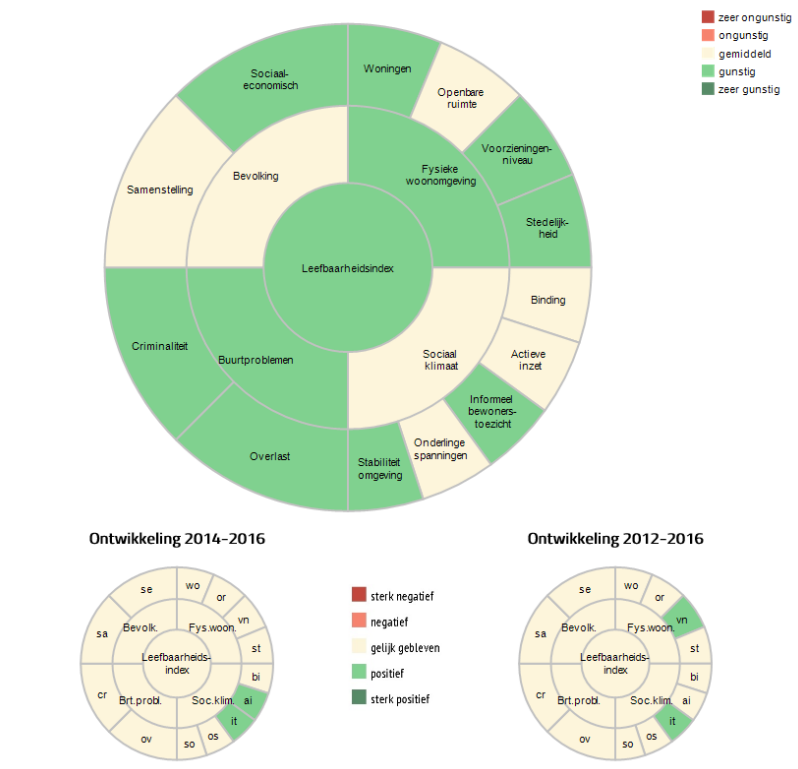
Illustratie 2 – Ontwikkeling leefbaarheidsindex Ittersummerlanden

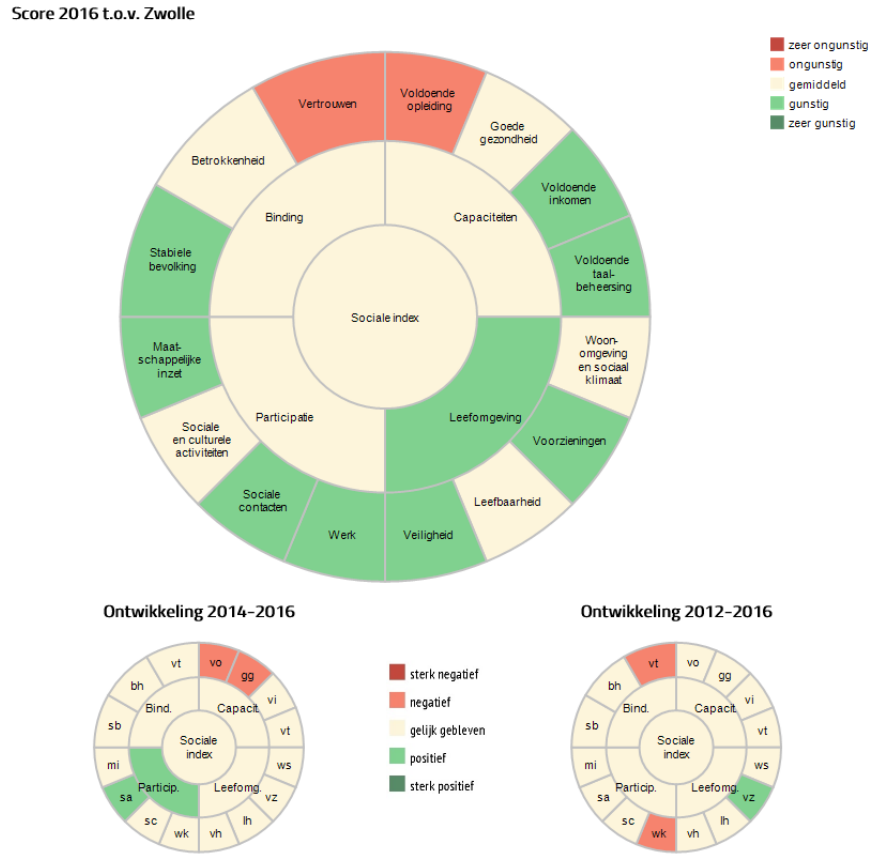
Illustratie 3 – Ontwikkeling leefbaarheidsindex Geren

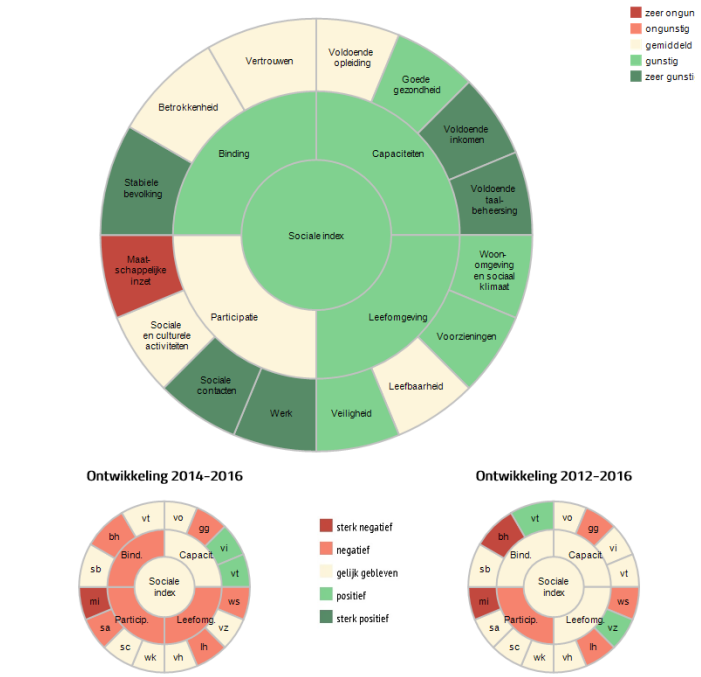
Illustratie 4 – Leefbaarheidsindex Zwolle-Zuid

Illustratie 5 – Sociale index Gerenbroek

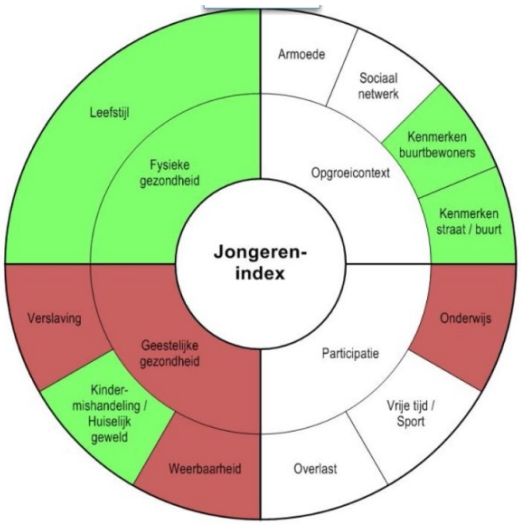
Illustratie 6 – Sociale index en analyse Schellerbroek

Negatieve ontwikkelingen:

- De actieve inzet van bewoners voor de buurt is gedaald.
- De sociale cohesie, samenhang, en gehechtheid aan de buurt zijn afgenomen.
- De tevredenheid over zowel sfeer als mensen in de buurt is gedaald.
- De tevredenheid over parkeergelegenheid is gedaald.
- Maatschappelijke inzet is sterk gedaald.
- Deelname aan sociale en culturele activiteiten is verminderd.
- Het aantal bewoners met een goede gezondheid is afgenomen.
- De tevredenheid over het functioneren van de politie en de gemeente is gedaald.

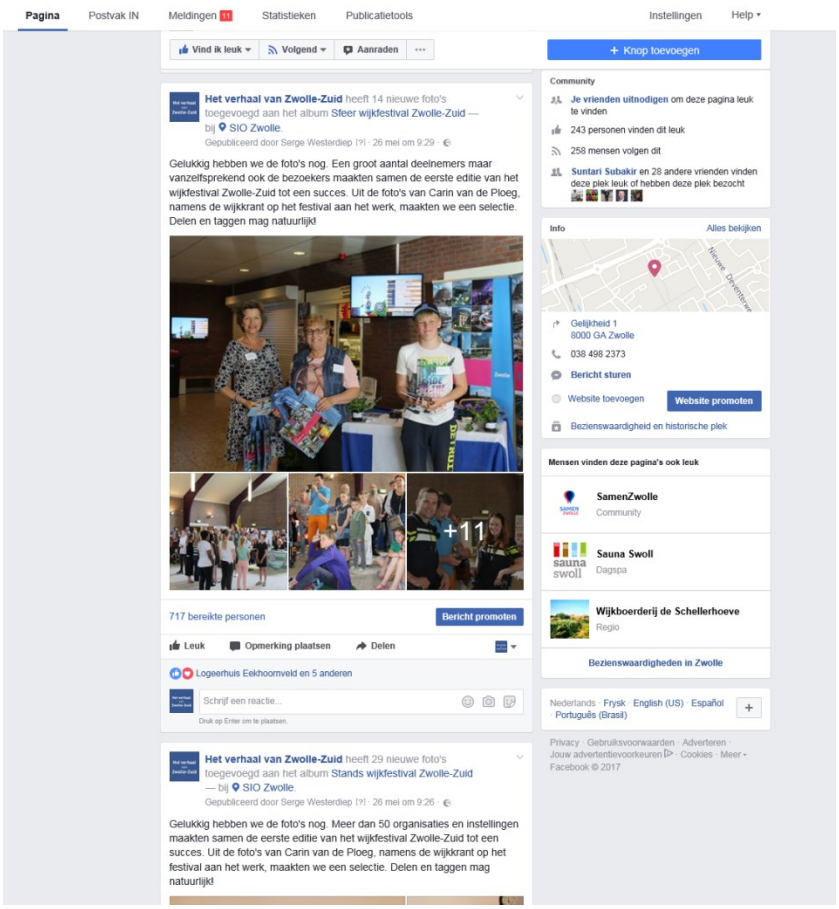
Illustratie 7 – Jongerenindex Zwolle-Zuid

Datum 6 september 2017

Ons kenmerk Stadsdeeladvies Zuid

Illustratie 7 – Facebooksite Het Verhaal van Zwolle-Zuid

perspectief

Zwolle

Ontwikkeling
OW

Stadskantoor
Lübeckplein 2
Postbus 538
8000 AM Zwolle
Telefoon (038) 498 2279
www.zwolle.nl

Stadsdeeladvies Oost

Wijkopgaven 2017-2018
Diezerpoort, Wipstrik, Berkum
en Wijthmen

Opdrachtnemer Hanneke Valkeman
Versie 01
Datum 28 augustus 2017

Datum 28 augustus 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies Oost

Inhoud

1	**Inleiding**	**3**
2	**Diezerpoort**	**3**
2.1	Terugblik.	3
2.2	Hoe gaat het nu in de Diezerpoort	5
2.3	Wijkopgaven 2017-2018	6
2.4	Andere relevante ontwikkelingen	8
3	**Wipstrik**	**9**
3.1	Terugblik	9
3.2	Hoe gaat het nu in de Wipstrik	10
3.3	Wijkopgaven 2017-2018	10
4	**Berkum**	**11**
4.1	Terugblik	11
4.2	Hoe gaat het nu	12
4.3	Wijkopgaven 2017- 2018	12
4.4	Overige ontwikkelingen.	13
5	**Wijthmen**	**13**
5.1	Terugblik	13
5.2	Hoe gaat het nu	14
5.3	Wijkopgaven 2017-2018	14
5.4	Andere relevante ontwikkelingen	15
Bijlagen - illustratieve indexen		**16**

Datum 28 augustus 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies Oost

1 Inleiding

Stadsdeel Oost betreft de wijken Diezerpoort, Wipstrik, Berkum en Wijthmen.

Op basis van de uitkomsten het tweejaarlijkse Buurt-voor-Buurt Onderzoek 2016 en bijeenkomsten en activiteiten op wijk- of buurtniveau waar de uitkomsten zijn besproken, heeft het wijkmanagement samen met verschillende partners in het wijkgericht werken (Stadsdeelteams) stadsdeeladviezen voor de vijf stadsdelen opgesteld. Centraal daarin staan de opgaven voor de verschillende wijken.

In het stadsdeeladvies wordt kort een terugblik gegeven op de inzet van de afgelopen paar jaar, wordt ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen in de wijken van stadsdeel Oost en worden de wijkopgaven voor de komende jaren benoemd. Bij de wijkopgaven wordt aangegeven welke organisaties daar invulling aan geven.
Na vaststelling van de opgaven zal verdere uitwerking gegeven worden aan de opgaven. Indien de opgaven ongewijzigd blijven ten opzichte van 2015 dan zullen in gang gezette uitvoeringprogramma's door blijven lopen zolang dat nodig en effectief is.

2 Diezerpoort

2.1 Terugblik.

De wijk is opgebouwd uit een zes buurten: Het Noorden, de Schildersbuurt, de Bollebieste, Dieze Oost/Meppelerstraatweg, Indische Buurt en DiezeCentrum/ Bagijneweide. Buurten die zich in verschillende opzichten van elkaar onderscheiden, maar die op sommige punten ook vergelijkbaar zijn.
De inzet heeft zich de afgelopen paar jaar gericht op de volgende opgaven:

1. Het aanpakken van (sociale) overlast, met name in Dieze West, Dieze Centrum en Indische Buurt
2. Iedereen doet mee (voorkomen van sociaal isolement), met name in Dieze Oost
3. Het verbeteren van opgroeikansen van de jeugd in de wijk.
4. Bewoners aan zet: het faciliteren en bieden van ondersteuning van bewonersinitiatieven
5. De natuurlijke wijkvernieuwing van Dieze Oost

<u>Aanpakken van (sociale) overlast.</u>
De meldingen van overlast zijn divers. Met name onderlinge spanningen, de komst van nieuwe leefstijlen, de verloedering van de openbare ruimten en drugsoverlast zijn de meldingen die gezamenlijk zijn opgepakt. Bij de aanpak hiervan is vooral ingezet op straataanpakken en het vergroten van de zichtbaarheid en aanspreekbaarheid van werkers door regelmatige wijkschouwen. De schouwen hebben, op Dieze Oost na, in alle buurten plaats gevonden. De straataanpakken waren met name aan de orde in Dieze West en Dieze Centrum.

Op verschillende plekken heeft de werkwijze geleid tot bewonersgroepen die zich gezamenlijk zijn gaan inzetten voor hun buurt. Dit uitte zich in het organiseren van kinderactiviteiten, het adopteren van groen, het gezamenlijk opknappen en/of vergroenen van straten om verloedering en parkeeroverlast tegen te gaan etc.(zie ook Bewonersinitiatieven).

Iedereen doet mee

Bij het voorkomen van sociaal isolement is een groep van werkers, met ook leden van het Sociaal wijkteam Oost (SWT), met een out reachende werkwijze aan de slag gegaan in de portiekflats aan de Pieter Steijnstraat. De vier flats zijn in 2014/2015 grondig door de woningbouwcorporatie SWZ gerenoveerd. Daardoor werden veel sociale problemen zichtbaar. Vanuit de corporatie SWZ signaleerde men een lage participatie aan de Zwolse samenleving.
Mooi was voor werkers om te merken dat veel bewoners bekend zijn met en bij het SWT. Ook bleek dat veel mensen elkaar in portieken kennen en groeten, en ook veel van elkaar accepteren. Daarnaast beschikken velen voor ondersteuning ook over netwerken die de portiek en buurt overstijgen. Door de manier van werken van dit uitvoeringsteam zijn werkers zichtbaar en bereikbaar geworden.
Op basis van de evaluatie was de conclusie om bij een vervolg niet zozeer het sociaal isolement centraal te stellen, maar de inzet veel meer te richten op onderliggende oorzaken als armoede of laaggeletterdheid.

Opgroeikansen van de jeugd.

Rondom de opgroeikansen van jeugd heeft een groep werkers zich ingezet op eenduidigheid in handelen en daardoor de jeugd te leren welke vaardigheden belangrijk zijn voor een goede kans om later mee te doen aan de Zwolse samenleving.
De samenwerking met basisschool De Springplank is nu goed geborgd. Ook heeft het speelklimaat in de Schilldersbuurt/Bollebieste een impuls gekregen met een opknapbeurt van het Larixpark en spelaanleidingen op verschillende plekken. Dit in het kader van de Jantje Beton speelbuurt.

Bewonersinitiatieven.

Wat betreft bewonersinitiatieven is het mooi te zien dat op verschillende plekken in de buurt bewonersgroepen zich organiseren al dan niet in samenwerking met één van de bestaande wijkverenigingen. Voorbeelden zijn de Kastanjestraat, de Bothofstraat e.o., het Wessel van de Maatenplein en de Ruusbroecstraat. De groepen houden zich met name bezig met kinderactiviteiten/kinderstraat of het adopteren van groen. Landelijke campagnes als NL-Doet en Burendag zijn hierbij ook helpend geweest.
In Dieze West is een mooie samenwerking ontstaan tussen buurtvereniging De Bollebieste en basisschool De Spingplank. De school biedt onderdak voor verschillende wijkactiviteiten zoals met Palmpasen, de rommelmarkt e.d..
Voor de wijkvereniging Dieze Oost was het ontbreken van de aansluiting met nieuwe groepen wijkbewoners aanleiding zich op te heffen. In Dieze Oost had een groep bewoners gehoopt dat één van de voormalige winkelpanden aan het Simon van Slingelandtplein al beschikbaar zou zijn voor ontmoetingsactiviteiten (als vervanging voor de sluiting van wijkcentrum). Helaas heeft deze ontwikkeling nog al wat voeten in

de aarde omdat we daarbij ook te maken hebben met hurende organisaties die landelijk worden aangestuurd. Gelukkig beschikt Dieze Oost over een aantal voorzieningen die ook in die behoefte kunnen voorzien zoals Focus, De Terp en Bij Bosshard. Daarnaast is een wijkbewoonster gestart met een zgn. Weggeefwinkel, die ook een ontmoetingsfunctie vervult.
Uit een gehouden enquête rondom de sluiting van wijkcentrum Dieze Oost bleek dat veel mensen geen weet hadden van alle voorzieningen in hun buurt en in de Diezerpoort als geheel. Daarom is contact gezocht met allerlei aanbieders in de wijk. Dit heeft o.a. geresulteerd in een zomeractiviteit onder de noemer “Diezerpoort leeft”.

Natuurlijke wijkvernieuwing Dieze Oost
De wijkvernieuwing Dieze Oost krijgt steeds meer gestalte. Diverse complexen zijn gerenoveerd en/of vernieuwd zoals de Binnenhofjes I en II (tussen de Radewijn- en Geert Grootestraat. Recentelijk is de laatste nieuwe flat aan de Geert Grootestraat opgeleverd.
Vanuit de gemeente is samen met bewoners gewerkt aan een herinrichtingsplan van de singel in Dieze Oost. Waren er bij het bedenken van een herinrichtingsplan voor het Simon van Slingelandtplein veel bewoners aanwezig, het groepje meedenkers bij de singel was helaas klein. Via de website van de Diezerpoorter en de gemeente hebben veel bewoners wel mee kunnen kijken en gelegenheid gehad eventueel hun reactie kenbaar te maken. Vanwege het vele bouwverkeer als gevolg van de bouwplannen voor de Van Schoonhovenstraat en Hemerkenstraat is de uitvoering uitgesteld tot het najaar van 2017.

2.2 Hoe gaat het nu in de Diezerpoort

De uitkomsten van het Buurt-voor-Buurt Onderzoek laten zien dat de inzet zijn effect heeft gehad. Hoewel de accenten per buurt verschillen, zijn er positieve ontwikkelingen te zien daar waar het gaat om buurtproblemen, onderlinge spanningen, bewonersinzet, waardering voor werkers in de wijk en het vertrouwen dat bewoners hebben in de toekomst van hun wijk.
Het meest duidelijk zichtbaar wordt het in de leefbaarheidsindex van de Bollebieste. De thema ‘Buurtproblemen’ en ‘Fysieke omgeving’ laten een mooie positieve trend zien. Ook de indicator ‘onderlinge spanningen’ kleurt bij de ontwikkeling over de afgelopen jaren groen. Dit is ook zichtbaar bij de Indische Buurt. De corporaties geven ook aan minder meldingen te hebben ontvangen.
De sprong voorwaarts van Dieze Oost, die de afgelopen jaren n.a.v. de natuurlijke wijkvernieuwing zichtbaar werd in het oordeel van bewoners over hun buurt, over de sociale samenhang en de leefbaarheid is deze keer min of meer stabiel gebleven. Het vertrouwen in de goede ontwikkeling van de wijk blijft onder een grote groep bewoners hoog.

Deze positieve ontwikkelingen zijn een mooie basis om mee verder te werken. Want er blijft genoeg werk aan de winkel, de ontwikkelingen zijn kwetsbaar. Voor een deel vindt dit zijn oorzaak in de soort woningen. Ongeveer twee derde van de woningen bestaat uit huurwoningen, en dan vooral goedkope huurwoningen. Daardoor scoort de wijk op

veel punten minder dan het Zwols gemiddelde. Dit hoeft niet persé een probleem te zijn Zo is bijvoorbeeld een instabiele bevolkingssamenstelling inherent aan dit type wijk. Een deel van de bewoners stroomt na verloop van tijd door naar een andere woning (duurdere huur of koopwoning) en verlaat de wijk. Maar deze groep zal de wijk anders beleven dan bewoners die niet willen of kunnen doorstromen. En door de invoering van het passend toewijzen, is het kunnen doorstromen ook minder geworden en is de nieuwe instroom tevens minder gevarieerd.
Daardoor woont er in Diezerpoort een grote groep bewoners die kwetsbaar is als het gaat om het vinden en/of hebben van werk, sociale netwerken, opgroeiklimaat voor kinderen en het zich onderdeel voelen van de Zwolse samenleving.

2.3 Wijkopgaven 2017-2018

Op basis van uitkomsten van het Buurt voor Buurt Onderzoek, tezamen met ervaringen van werkers en diverse bewonersgesprekken, is het belangrijk op de ingeslagen weg verder te gaan met op onderdelen aanscherping van doelen en inzet.

Aanpak van de (sociale) overlast en vergroten van de weerbaarheid van wijkbewoners
Het doel is de positieve trend ten aanzien van het verminderen van onderlinge spanningen vast te houden en de sfeer in buurten te verbeteren. Zichtbaarheid en aanspreekbaarheid van werkers is daarbij een belangrijke basis, ook om zo te komen tot meer samenwerking met wijkbewoners. Afhankelijk van signalen bepalen we of we voor een straataanpak kiezen, samen met bewoners gaan schouwen of met een andere werkwijze aan de slag gaan. Maatwerk staat voorop. Tussen werkers bestaan korte lijnen en sociale media vormen een effectief hulpmiddel bij de snelle afstemming en vervolgacties.
Partners: Politie IJsselland, deltaWonen, SWZ, Openbaar Belang, Travers Welzijn, WIJZ, SWT Oost, Toezicht & Handhaving, Wijkbeheer.

Iedereen doet mee
Op basis van de ervaringen van afgelopen paar jaar is meer zichtbaar geworden dat armoede en laaggeletterdheid belangrijke redenen in de Diezerpoort zijn waarom mensen niet mee (kunnen) doen. Deze twee aspecten zijn ook vaak aan elkaar gekoppeld. Door slechte taalbeheersing worden brieven niet geopend. Brieven die vaak wijzen op het moeten doen van betalingen. Betalingen die vervolgens niet afgehandeld worden, met oplopende schulden als gevolg.
Doel bij deze opgave is om door middel van het organiseren van laagdrempelige voorzieningen en goede doorverwijzing te werken aan stabiele huishoudens die weer willen participeren aan de Zwolse samenleving.
Het SWT Oost werkt hierbij al samen met het team Sociale Raadslieden, die sinds januari 2017 structureel spreekuren draaien in de wijk op de inlooplocatie van SWT Oost. We zien een toenemend gebruik van dit spreekuur. Ook blijkt het voor inwoners erg praktisch te zijn, dat het SWT en Sociale Raadslieden op dezelfde locatie te vinden zijn. Regelmatig vindt een driegesprek plaats, dat ter plekke gearrangeerd kan worden indien nodig.

En ook de samenwerking met het Taalpunt is versterkt. Er wordt geëxperimenteerd met een Taalpunt in de wijk (locatie SWT Oost) waaronder de combinatie met het inloopspreekuur van de Sociale Raadslieden. Ook zijn de medewerkers van SWT Oost en de Sociale Raadslieden getraind door het Taalpunt op het herkennen van signalen van laaggeletterdheid.
Daarnaast willen we de samenwerking met de bruggenbouwers versterken. Bruggenbouwers zijn ervaringsdeskundigen die gewend zijn op de armoedegrens te leven en die met hun ervaringen een brug willen slaan tussen de professionals en wijkbewoners. Ze waren ook aanwezig tijdens de wijkdialoog.
Partners: SWT Oost, Focus, Travers Welzijn, Sociale Raadslieden, Bruggenbouwers.

Verbeteren van het opgroeiklimaat van de jeugd.
De jeugdindex maakt geen deel uit van het geheel van het Buurt voor Buurt onderzoek. Nu de jeugdindex beschikbaar is gekomen, is eens te meer bevestigd dat de ontwikkelkansen van een deel van de jeugd uit Diezerpoort kwetsbaar is . Daarmee behoort het tot een belangrijke opgave voor de wijk. In navolging van de wijken Aalanden, Stadshagen en Zwolle Zuid worden de uitkomsten tegen het licht gehouden. Voorlopig blijft de focus gericht op het verbeteren van het pedagogisch buurtklimaat, het stimuleren van de gezamenlijke inzet van werkers en ouders voor kinderen in de buurt. In dat kader wordt onderzocht of ook de formule van Politiekids ingezet zou kunnen worden in de Diezerpoort. Via de pilot Jeugd vanuit het Sociaal Wijkteam wordt ook de samenwerking met de huisartsenpraktijken versterkt.
In juni is een kinderplatform gestart en we hopen dat vanuit dit platform ook leuke suggesties komen om het buurtklimaat te versterken. Belangrijk daarbij is het benutten van de faciliteiten van basisschool De Springplank en het versterken van de functie “brede school”. Vanuit de gedachte ‘kansen voor jongeren’ zetten we voor de oudere jeugd in op bewegen, weerbaarheid en ondersteuning bij het behalen van een startkwalificatie en bij het vinden van werk (“Make it”).
Partners: Travers Welzijn, OBS De Springplank, Sportservice Zwolle (buurtsportwerkers), SWT Oost, politie IJsselland.

Samen Diezerpoort
Zoals eerder aangegeven zijn in de wijk op verschillende plekken mooie bewonersinitiatieven actief. Wijkbewoners weten steeds beter Travers Welzijn of de gemeente Zwolle te vinden voor het verkrijgen van informatie en ondersteuning. Dit willen we verder versterken.
Tijdens het onderzoek naar de toekomst van wijkcentrum Dieze Oost werd eveneens duidelijk dat op diverse plekken veel voor en door wijkbewoners wordt gedaan. Dit alles is vaak niet bekend bij wijkbewoners. De behoefte aan informatie is er wel. Een gezamenlijk (digitaal) platform om informatie breder te delen en verbindingen te leggen, is er evenwel niet. Tijdens een bijeenkomst met vertegenwoordigers van verschillende organisaties en Samen Zwolle is afgesproken te werken aan meer verbinding en afstemming tussen organisaties en groepen enerzijds, en meer zichtbaarheid anderzijds. Dit laatste in nauwe samenwerking met het platform SamenZwolle. In oktober hopen we een eerste exemplaar te kunnen presenteren.

Partners: Travers Welzijn, Gemeente Zwolle (Wijkservicepunt Oost), in de wijk actieve organisaties, SamenZwolle

Natuurlijke wijkvernieuwing
Als gemeente zijn we samen met de woningbouwcorporaties al weer een aantal jaar bezig met de natuurlijke wijkvernieuwing Dieze Oost. Het doel van deze wijk-vernieuwing is om van de wijk een aantrekkelijke, leefbare wijk te maken. Belangrijke uitgangspunten:

- Differentiatie in kwaliteit woningen en woningtypen.
- Openbare ruimte sluit aan bij wensen bewoners.
- Inzetten op verduurzamen van woningen

De wijkvernieuwing zal nog een aantal jaar in beslag nemen. De herinrichting van de singel (inclusief herinrichting van een deel van de Van Schoonhovenstraat), de vernieuwing van de Binnenhofjes III en de ombouw van de plint (een deel van de voormalige winkelpanden) aan het Simon van Slingelandtplein staan voor de komende tijd op het programma. Verschillende woningbouwcomplexen in de wijk zijn nog onderwerp van onderzoek: kunnen ze nog gerenoveerd worden of is het beter te slopen en nieuw te bouwen. Dit zal duidelijk worden in de loop van 2017/begin 2018.

Onderwerp van gesprek is ook al enige tijd de invulling van een deel van de plint aan het Simon van Slingelandtplein. In het positioneringsstatement in het kader van de Natuurlijke Wijkvernieuwing Dieze Oost van deltaWonen, SWZ en gemeente Zwolle gezamenlijk, is opgenomen om in samenwerking met bewoners en andere betrokkenen de levendigheid op en rondom het plein te herstellen.
Vooruitlopend op een definitief plan voor de invulling van de panden, en om bewoners al iets tastbaar te bieden, start op initiatief van het WIJbedrijf een experiment voor een ontmoetingsvoorziening in de huidige locatie van het Wijkservicepunt om zo via een gezellige ontmoetingsplek en verschillende activiteiten de reuring op het plein te versterken en de contacten tussen bewoners onderling te versterken.
De ontmoetingsvoorziening zal twee dagen per week geopend zijn. De overige dagen blijft het functioneren als gemeentelijk Wijkservicepunt.
Partners: deltaWonen, SWZ, Gemeente Zwolle, Wijbedrijf.

2.4 Andere relevante ontwikkelingen

Agenda winkelgebied Diezerbrink
In het najaar van 2016 heeft de ondernemersvereniging Diezerbrink bij behandeling van de begroting 2017 aandacht gevraagd voor de inrichting van het gebied Diezerkade-Thomas à Kempisstraat-Vechtstraat. Een raad breed aangenomen motie hierover heeft geleid tot een agenda voor het gebied met een paar ‘quick wins’ (verbeteren van de verlichting en het fietsparkeren) en het ontwikkelen van een langere termijn plan. Bij positieve besluitvorming door de raad, naar verwachting in september 2017, wordt in het najaar 2017 met de verdere planvorming en uitvoering gestart.

Verbeterkansen Middelweg/Park Hogenkamp.
In dit gebied spelen een aantal ontwikkelingen zoals woningbouw op de locatie van de te slopen St. Michaëlskerk, de Renaultshop van Oving heeft een verzoek ingediend

voor vergroting van het parkeerterrein voor zijn wagenpark en een verkenning voor woningbouwontwikkeling op de locatie Stilohal. Ook het gebied bij de volkstuinen (Ruusbroecstraat) biedt mogelijkheid tot herinrichting als het gevolg van het stoppen van de jeugdtuinen en de sloop van het gebouw van de postduivenvereniging.
Deze ontwikkelingen bieden kansen voor kleinschalige verbeteringen in het parkgebied op beeldbepalende plekken door aanpassing van het groen en mogelijke toevoeging van wandelroutes door het park en naar de omliggende woonbuurten.

3 Wipstrik

3.1 Terugblik

De wijk Wipstrik wordt door veel wijkbewoners als een prettige woonwijk ervaren. Dit geldt ook in steeds grotere mate voor Wipstrik Zuid waar de sociale cohesie een betere score laat zien en ook de woonomgeving en leefbaarheid beter worden gewaardeerd.

Tijdens de vorige wijkdialoog was verkeer een van de thema's Een grote groep wijkbewoners benutte de wijkdialoog om hun zorg, maar ook irritaties, over de groeiende parkeerdruk aan de randen van de wijk te uiten. De parkeeroverlast aan de oostkant van de wijk werd veroorzaakt door met name werknemers op Oosterenk (met Isala als belangrijkste werkgever) en aan de westkant door werknemers van met name het Provinciehuis, de Rechtbank en in de binnenstad. Een systeem van parkeervergunningen werd toen door bewoners niet als oplossing gezien: de bedrijven dienden zelf voor goede voorzieningen voor hun medewerkers te zorgen.
In samenwerking met een bewonersgroep vanuit de Herenweg/Tesselschadestraat e.o. is contact gezocht met Isala en is een overleggroep gestart. In de overleggroep is gesproken over de overlast die bewoners ervaren, maar ook over de inzet van Isala in het kader van hun mobiliteitsbeleid en de maatregelen die zij (voornemens zijn te) nemen. Belangrijk was (en is) de inzet van een parkeerwacht. De overleggroep heeft de weerbarstigheid van de problematiek zichtbaar gemaakt en dat heeft tot meer onderling begrip geleid. De parkeerdruk is met name in de Tesselschadestraat en directe omgeving nog steeds hoog. De overleggroep is vanuit de gemeente het aanbod gedaan tot het doen van een draagvlakonderzoek naar de invoering van een vergunningshouderssysteem. Hier is tot nu toe geen gebruik van gemaakt. Vanuit de gemeente is daarbij wel aangegeven dat het waarschijnlijk lastig zal zijn voldoende draagvlak te krijgen. De druk manifesteert zich met name aan de randen van de wijk. In de achterliggende straten is de parkeerdruk van buiten beduidend minder. Verslagen van de werkgroep zijn te vinden op www.zwolle.nl/wipstrik.
Naast de parkeerdruk is er ook aandacht geweest voor de verkeersveiligheid. Dit heeft in samenspraak met betrokken bewoners geleid tot een paar aanpassingen in schoolomgevingen . Ook is de herinrichting van de Tesselschadestraat tot fietsstraat in samenspraak met direct aanwonenden opgepakt.

Het beheer van de openbare ruimte was twee jaar geleden ook een thema. Op een aantal plekken zijn buurttuinen ontstaan zoals in de Keijzerstraat, de Abel Tasmanstraat en in de Huygensstraat. Ook zien we steeds meer straten actief worden als het gaat om

ontmoeting en activiteiten voor kinderen (Kinderstraat). Ook hier zijn de landelijke campagnes als Burendag helpend.

3.2 Hoe gaat het nu in de Wipstrik

Zoals gezegd, veel wijkbewoners ervaren hun wijk als een prettige woonwijk. De uitkomsten over het oordeel over de buurt, de woonomgeving, de leefbaarheid en veiligheid scoren stabiel mooie ruime voldoendes. Het percentage bewoners dat aangeeft actief geweest te zijn voor de buurt, is gestegen.

Inzoemend op meer specifieke zaken leert dat de parkeerdruk een groot aantal mensen nog steeds frustreert, maar een meerderheid van bewoners geeft aan wel tevreden te zijn over voldoende parkeergelegenheid. In Wipstrik Zuid is 62% tevreden (was 55%); in Wipstrik Noord is 56% tevreden (was 50%).
In de uitkomsten van het Buurt-voor-Buurt Onderzoek zijn ook effecten zichtbaar van de toen gevoerde discussie over de mogelijke komst van een asielzoekerscentrum op Oosterenk. De zorgen, die toen door wijkbewoners werden geuit, zien we ook terug in bepaalde scores en dan met name in een lager vertrouwen in een positieve ontwikkeling van de wijk naar de toekomst toe.

3.3 Wijkopgaven 2017-2018

De komende periode blijft de verkeersopgave nog staan, maar dan met name vanuit het oogpunt van preventie: voorkomen dat de beleving met betrekking tot parkeren en verkeersveiligheid verslechtert. De parkeerdruk zullen we blijven monitoren door middel van periodieke metingen.

Ter voorbereiding op de wijkdialoog is met een groepje wijkbewoners gebrainstormd over de uitkomsten van het Buurt voor Buurt onderzoek en hoe invulling te geven aan de wijkdialoog. Thema's als de mate van duurzaamheid van de wijk en de actieve inzet van bewoners kwamen daarbij aan de orde.
Op het gebied van duurzaamheid (energiegebruik) scoort de Wipstrik onder het Zwolse gemiddelde. Daarbij moet opgemerkt worden dat de gebruikte cijfers enigszins gedateerd blijken en mogelijk niet recht doen aan de huidige situatie. Daarbij gaven bewoners aan duurzaamheid alleen te zien in termen van energiegebruik wat beperkt te vinden. Het autogebruik, de mate waarin zij aanwezig zijn in de openbare ruimte, is ook een duurzaamheidsvraagstuk.
De uitkomst was een wijkdialoog met drie vrije dialoogtafels over het gebruik van groen in de openbare ruimte (welk dingen mogen en kunnen?), over het autogebruik (op zoek naar slimme alternatieven) en over het in beweging krijgen van medestraat bewoners (ervaringen van buurtbewoners). Daarnaast waren er twee workshops over duurzaam energiegebruik (samen met buurtbewoners) en aanpak van overlast.
E.e.a. heeft niet geleid tot aanvullende specifieke opgaven. Wel is er een mooie spin off. In Wipstrik Zuid heeft een aantal straten gemeenschappelijke activiteiten georganiseerd, één bewoonster is actief geworden met een Buurtkar. De Buurtkar richt zich niet alleen op kinderen maar er gaat ook koffie mee om ontmoeting tussen

volwassenen te stimuleren. De initiatieven worden ondersteund met bijdragen uit Premie op Actie.
De workshop over duurzaam energiegebruik heeft als eerste resultaat opgeleverd dat wijkcentrum Bestevaer de handschoen heeft opgepakt en zonnepanelen wil gaan plaatsen.
Voor wat betreft de burenoverlast in straten werden tijdens de wijkdialoog de uitkomst dat het op dit vlak beduidende beter gaat, bevestigd. Voor de komende periode is dit onderwerp dan ook niet meer vastgelegd als een specifieke opgave voor de buurt. Het Uitvoeringsteam dat met deze opgave in de Diezerpoort aan de slag gaat, zal echter ook de Wipstrik blijven volgen. Mochten zich toch problemen voordoen op het gebied van sociale overlast, dan zal dit door het Uitvoeringsteam in de Diezerpoort worden opgepakt.

4 Berkum

4.1 Terugblik

Tijdens de vorige ronde was de bezuiniging op het beheer van de openbare ruimte een belangrijk thema in Berkum. Tijdens de wijkdialoog in 2015 is hier uitgebreid bij stilgestaan. Dit leidde tot de opgave te komen tot een gedragen bezuinigingspakket beheer openbare ruimte waarbij gebruik zou worden gemaakt van kennis, ideeën en mogelijkheden van bewoners en organisaties in de wijk.

In vervolggesprekken met de wijkvereniging werd geconcludeerd dat het niet direct en alleen ging over de invulling van de bezuinigingen, maar met name over welke prioriteiten er gesteld worden bij de inzet van de beschikbare middelen als geheel.
Op basis hiervan is met de wijkvereniging besloten om gezamenlijk (Gemeente, ROVA en de bewoners) een pilot voor te bereiden waarbij de bewoners direct zouden kunnen meebeslissen over de inzet van beheergelden voor de openbare ruimte in de wijk, niet alleen over de invulling van bezuinigingen. Gezamenlijk is onderzocht hoe de pilot zou worden vormgegeven zoals:

- Gaat het vooral over meebeslissen of ook om mee onderhouden?
- Welke onderdelen van het beheer nemen we wel en niet mee (groen, wegen, water, etc)?.
- Op welke manier kunnen bewoners prioriteiten stellen en welke ondersteuning en advies hebben ze daarbij nodig van de gemeente en Rova?

Een belangrijke voorwaarde voor de gemeente was dat er voldoende draagvlak en betrokkenheid vanuit de wijk zou zijn om de pilot uit te voeren. Keuzes over het beheer van de openbare ruimte moeten breed worden gedragen en niet door een kleine groep bewoners worden genomen. In verschillende verkennende gesprekken die zijn gevoerd met de wijkvereniging (ca. 90% van de bewoners is lid) zijn afspraken gemaakt over draagvlak. Het bestuur van de wijkvereniging had het op zich genomen om bewoners te betrekken. Omdat Berkum verdeeld is in zes buurten met ieder haar eigen karakter, is door de wijkvereniging gezocht naar betrokkenen uit de verschillende buurten van Berkum.

Tijdens de bijeenkomst van juni 2016 werd duidelijk dat het de wijkvereniging ondanks meerdere pogingen en veel inzet niet lukt om voldoende bewoners te mobiliseren om mee te denken over de pilot. De conclusie van het bestuur van de wijkvereniging en de bewoners die zich wel hadden aangemeld, was dat de urgentie niet groot genoeg is voor de buurtbewoners om er energie in te steken. De tevredenheid met het huidige beheer is te groot.
Het traject heeft als meerwaarde gehad dat de betrokken groep bewoners wel beter zicht heeft gekregen op de keuzes binnen het beheer van de openbare ruimte en men elkaar beter heeft leren kennen.

4.2 Hoe gaat het nu

De uitkomsten voor Berkum zijn op veel fronten goed en Berkum kent een goed functionerend verenigingsleven. Leek twee jaar geleden de actieve inzet van bewoners af te nemen, deze ronde is het percentage bewoners dat aangeeft zich in te zetten weer behoorlijk gestegen en ligt boven het Zwolse gemiddelde.

Hoewel één van de conclusies van het Buurt-voor-Buurt Onderzoek is dat de waardering van de bewoners voor verzorgdheid van hun leefomgeving is achteruitgegaan, zijn de scores op de waardering voor de woonomgeving en mate van verloedering verbeterd t.o.v. twee jaar geleden. De daling van de waardering van de verzorgdheid voor hun leefomgeving vindt o.a. zijn oorzaak in de kwaliteit van de straatverlichting (toen nog het zgn. witte licht) en de ervaren verkeersoverlast/sluipverkeer. De veiligheidsbeleving van buurtbewoners is licht gestegen. Het organiseren van een bijeenkomst over inbraakpreventie door de wijkvereniging in samenwerking met gemeente en politie een paar jaar geleden, heeft hier waarschijnlijk aan bijgedragen.

De goede uitkomsten, waaronder ook een goede waardering voor de woonomgeving, willen de Berkummers graag behouden. Deze wens vertaalt zich waarschijnlijk in een kritische houding jegens het functioneren van instanties en de aandacht voor de buurt vanuit de gemeente. Net als in de Wipstrik wordt deze waardering ook beïnvloed door de op dat moment gevoerde discussie over de mogelijke komst van een asielzoekerscentrum.

4.3 Wijkopgaven 2017- 2018

Over de uitkomsten van het Buurt voor Buurt onderzoek is met het bestuur van wijkvereniging Berkum gesproken. Ook daar is geconstateerd dat het goed gaat met de wijk. Maar dat moet niet leiden tot minder aandacht en inzet. De kritische houding t.a.v. het beheer van de openbare ruimte vanuit de wijk wordt door het bestuur onderschreven.

Nu is in het voorjaar van 2017 al één van de zorgpunten van bewoners opgepakt. Eén van de aspecten die meewegen in de bepaling van een verzorgde leefomgeving is de straatverlichting. In de eerste helft van dit jaar is de straatverlichting in Berkum vernieuwd en is de oude verlichting vervangen door witte (LED) verlichting.

Verder is in het kader van de meerjarenbegroting (PPN) een motie door de raad aangenomen die het college oproept om in de wijken te kijken of de bezuinigingen van de laatste jaren tot ongewenste situaties hebben geleid en te komen met gerichte voorstellen om eventuele knelpunten met maatwerk aan te pakken.
Het college beraadt zich momenteel hoe ze de motie wil uitvoeren. Het idee is om met behulp van de uitkomsten van Buurt voor Buurt Onderzoek aan de ene kant, en de uitkomsten van periodieke schouwen ten aanzien van de beeldkwaliteit van het beheer van de openbare ruimte aan de andere kant, te onderzoeken waar al dan niet knelpunten zitten. Op basis hiervan is het dan de bedoeling om gericht in die wijken/buurten met bewoners in gesprek te gaan. Als de aanpak is vastgesteld kan worden bekeken wat dit voor Berkum betekent.

4.4 Overige ontwikkelingen.

Woningbouwlocaties

Op twee plekken vindt verandering van bestemming plaats ten gunste van woningbouw te weten de voormalige locatie van Van der Valk aan de Kranenburgweg, en de locatie van de Emmaüskerk aan de Campherbeeklaan. De locaties worden ontwikkeld door ontwikkelaars en vallen in de categorie ‘Particuliere initiatieven’.
De ombouw naar woningen kan op draagvlak rekening. Waar wijkbewoners kritisch op zijn is de inpassing van de nieuwbouw in de bestaande buurt. Kanttekeningen worden geplaatst bij de zorgvuldigheid hiervan. Voor beide projecten zijn informatie-bijeenkomsten georganiseerd en lopen vervolggesprekken met bezwaarmakers.

Wijkplein Berkum

In mei 2017 heeft een gesprek plaatsgevonden van wethouder De Heer met het nieuwe bestuur van de winkeliersvereniging Berkum. De vereniging heeft zorgen over de toekomst van het winkelcentrum. Zij heeft zelf verschillende acties ondernomen om publiek te trekken en is bezig met een plan voor versterking van het winkelgebiedje. Zij zou daar graag de gemeente als partner bij hebben .Bij de perspectiefnota 2017 is door de gemeenteraad een motie aangenomen waarbij zij het college de opdracht geeft bij de begroting 2018 een voorstel aan de raad voor te leggen om de gemeentelijke rol bij versterking van winkelgebieden en aanloopstraten financieel adequaat te vervullen. De raad is daarbij van mening dat versterking van winkelcentra een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van eigenaren, ondernemers en gemeente.
Dit voorstel wordt nu voorbereid. Afhankelijk van de besluitvorming zal het initiatief van de winkeliersvereniging een vervolg krijgen.

5 Wijthmen

5.1 Terugblik

Onder Wijthmen vallen ook de buurtschappen Herfte en Zalné. Gemakshalve wordt in deze paragraaf gesproken over Wijthmen.

De afgelopen jaren heeft in het teken gestaan van het tot uitvoering brengen van het Dorpsplan “Samenwerken aan wonen”. Dit dorpsplan is eind 2010, na een uitgebreid traject met veel inbreng van bewoners van Wijthmen, Herfte en Zalné, vastgesteld. Helaas moet worden vastgesteld dat, ondanks de inzet van velen, met de Stichting Ouderenzorg Wijthmen (SOW) voorop, nog geen start is gemaakt met de uitvoering ervan. Hier liggen verschillende redenen aan ten grondslag zoals de crisis van de afgelopen jaren en de veranderingen binnen het sociaal domein.
De voortgang en de stappen die gezet waren, zijn steeds wel besproken tijdens de verschillende wijkplatforms die plaats hebben gevonden. Eind 2016 waren de vooruitzichten hoopvol. Een definitief besluit moet evenwel nog genomen worden.

Een ander onderwerp dat met Wijthmeners is besproken betreft het versterken van de leisure functie van de Wijthmenerplas. Dit was een wens vanuit de gemeente en heeft geleid tot de komst van Lakeside. Om tegemoet te komen aan zorgen van omwonenden ten aanzien van mogelijke overlast, is een beheerplan vastgesteld. In het beheerplan is benoemd waardoor mogelijk overlast zou kunnen ontstaan en welke afspraken en maatregelen hieromtrent zijn gemaakt met als doel de overlast te voorkomen.

5.2 Hoe gaat het nu

Ten opzichte van de laatste jaren ontwikkelt Wijthmen zich stabiel waarbij meer positieve dan negatieve ontwikkelingen zichtbaar zijn. Of het nu gaat om de gehechtheid aan de buurt, de veiligheid, de waardering voor de woonomgeving, de inzet van bewoners of het zich verantwoordelijk voelen voor de leefbaarheid, op al deze punten scoort Wijthmen hoger dan gemiddeld.
Een paar zaken laten een heel ander beeld zien:

- De tevredenheid over zorgvoorzieningen;
- De tevredenheid over buurtvoorzieningen.

Maar dit gegeven is niet nieuw en was ook één van de aanleidingen voor het opstellen van het dorpsplan “Samen werken aan wonen”.
Leidde het dorpsplan de eerste jaren tot een positief gevoel onder wijkbewoners t.a.v. een positief beeld van de toekomst van Wijthmen, de vertraging in de uitvoering ervan maakt dat dit gevoel wel wat wegebt.
Binnen de gemeente is de afgelopen jaren ook regelmatig over de voortgang van de uitvoering van het dorpsplan gesproken. Op voorstel van het college heeft de gemeenteraad besloten extra geld beschikbaar te stellen om het Dorpsplan fase I te realiseren. Na de uitspraak van de raad heeft SOW een partij gevonden om het plan te concretiseren. Zoals onder 5.1 aangegeven, de score op geluidsoverlast is hoger dan gemiddeld in Zwolle.. Dit vindt vooral zijn oorzaak in met name de evenementen op de Wijthmenerplas en komst van Lakeside.

5.3 Wijkopgaven 2017-2018

De inzet blijft om te komen tot uitwerking van het dorpsplan ‘Samen werken aan wonen’.
De komende paar jaar ligt de focus op de ontwikkeling van locatie I (woningbouw in het gebied nabij De Elshof) en locatie IV (gebied Heinoseweg dat overkomt naar de

gemeente). Voor de uitwerking hiervan wordt hier kortheidshalve naar het dorpsplan verwezen.

5.4 Andere relevante ontwikkelingen

De aanpassing van de N 35 kan mogelijk bijdragen aan het verminderen van het sluipverkeer op de Erfgenamenweg/Herfterlaan/Kuyerhuislaan. Tijdens bijeenkomsten hebben bewoners hierover hun zorg geuit.
Afgesproken is dat de gemeente dit gaat monitoren. Voor de start van de werkzaamheden is een 0-meting gehouden. In het najaar van 2017 volgt een tweede.

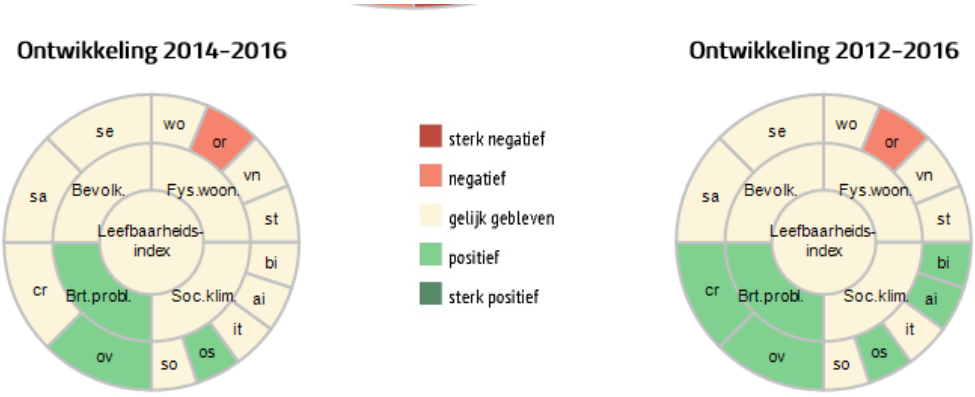
Datum 28 augustus 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies Oost

Bijlagen - illustratieve indexen

Dieze Oost: ontwikkeling Leefbaarheidsindex

Dieze West: ontwikkeling Leefbaarheidsindex

Indische Buurt: ontwikkeling Sociale index

Datum 28 augustus 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies Oost

Wipstrik Zuid: ontwikkeling Leefbaarheidsindex

Wipstrik Noord: ontwikkeling Leefbaarheidsindex

Datum 28 augustus 2017
Ons kenmerk Stadsdeeladvies Oost

Berkum: ontwikkeling Leefbaarheidsindex

Wijthmen-Herfte-Zalné: ontwikkeling Leefbaarheidsindex

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Beantwoording motie beloon toewijding en ervaring uitzendkrachten GBLT
portefeuillehouder	Jan Brink
informant	Pierik, Mark (2163)
medeopstellers	Schoorlemmer, Paul (2862)
afdeling	Financiën
bijlagen	Voorstel: Informatienota motie beloon toewijding en ervaring uitzendkrachten GBLT Bijlage: M12-2 Toewijding en ervaring uitzendkrachten GBLT

Voorgesteld besluit raad

Kennis te nemen van beantwoording motie beloon toewijding en ervaring uitzendkrachten GBLT.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 28 september 2017

Onderwerp	Motie beloon toewijding en ervaring uitzendkrachten GBLT
Versienummer	

Portefeuillehouder Jan Brink

Informant M.A. Pierik
Afdeling Financiën / AF
Telefoon 038 498 2163
Email M.Pierik@zwolle.nl

Bijlagen Motie beloon

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

Beantwoording motie beloon toewijding en ervaring uitzendkrachten GBLT.

Datum 28 september 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding

De raad heeft in de vergadering van 3 juli 2017 de motie *beloon toewijding en ervaring uitzendkrachten GBLT* aangenomen.
De raad roept GBLT op bij een toekomstige sollicitatieprocedure voor "herijkte" versies van de huidige functies het principe "interne kandidaten hebben voorrang" toe te passen en hierbij de (op dat moment) huidige uitzendkrachten als intern aan te merken en draagt het college op zich als opdrachtgever van GBLT in te spannen om het bovenstaande voor elkaar te krijgen.

Kernboodschap

Naar aanleiding van deze motie is contact opgenomen met GBLT. In het Dagelijks Bestuur (DB) van GBLT van 16 augustus 2017 is deze motie, samen met de motie over versimpelen kwijtschelding, besproken. De beide moties zijn door de portefeuillehouder van Zwolle ingebracht en toegelicht in het AB van GBLT. De Het DB heeft besloten geen bezwaar te hebben tegen uitvoering van de motie beloon toewijding en ervaring uitzendkrachten GBLT en de gemeente Zwolle over dit besluit te informeren.

GBLT bevestigt dat het reeds een bestaande praktijk is. Uitzendkrachten mogen solliciteren als interne kandidaat wanneer hun uitzendwerk wordt omgezet in een vacature met arbeidscontract.

De achterliggende waarde is dat uitzendkrachten collega's zijn, net als medewerkers met een arbeidscontract. Zij doen mee aan het werkoverleg, zij volgen de noodzakelijke opleidingen, ze zijn welkom op het bedrijfsfeest en ze tellen dus ook als interne kandidaat bij vacatures. Dit uitgangspunt is recent vastgesteld in het managementteam van GBLT en met de OR gedeeld.

De directeur van GBLT heeft bovenstaande schriftelijk aan de gemeente Zwolle meegedeeld.

Consequenties

Communicatie

Vervolg

Openbaarheid

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

Datum 28 september 2017

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 39817

Onderwerp Beantwoording motie beloon toewijding en ervaring uitzendkrachten GBLT

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 17-10-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

SP. FC

MOTIE

Beloon toewijding en ervaring uitzendkrachten GBLT

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2017,besprekend de concept begroting GBLT 2018, jaarstukken 2016 en Kadernota 2018-2021 en gelezen hebbende de beantwoording van de artikel 45-vragen over contractverloop en flexibele schil GBLT;

Overwegende dat:
– GBLT de huidige KCC functies gaat "herijken";
– Een deel van de huidige uitzendkrachten hierdoor in dienst kan treden bij GBLT;
– GBLT van plan is deze functies via een (nieuwe) sollicitatieprocedure in te vullen;
– Het bij veel bedrijven en overheden gebruikelijk is bij vacatures voorkeur te geven aan interne kandidaten;
– Uitzendkrachten vaak niet als intern gelden, ook al werken ze al jaren voor een werkgever;

Van mening dat:
– Gezien de lange tijd die veel uitzendkrachten al werken voor GBLT en de bijdrage die zij hebben geleverd aan de verbeteringen bij de organisatie en de dienstverlening aan Zwolse inwoners het niet meer dan terecht is dat zij bij een streepje voor krijgen bij een sollicitatieprocedure op hun eigen "herijkte" functies;
– Dit niet betekent dat mensen die niet het vereiste niveau en competenties hebben dus maar moeten worden aangenomen;

De raad:

1. Roept GBLT op bij een toekomstige sollicitatieprocedure voor "herijkte" versies van de huidige functies het principe "interne kandidaten hebben voorrang" toe te passen en hierbij de (op dat moment) huidige uitzendkrachten als intern aan te merken.

2. Draagt het college op zich als opdrachtgever van GBLT in te spannen om het bovenstaande voor elkaar te krijgen.

En gaat over tot de orde van de dag

Namens de SP-fractie
Brammert Geerling

Fractie Cetin
Orhan Cetin

Tegen: VVD
Aangenomen
3/7/17

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Hanzestedenmarketing - feiten en cijfers
portefeuillehouder	Rene de Heer
informant	Willems, Marjan (2969)
medeopstellers	
afdeling	Ruimte en Economie
bijlagen	Voorstel: Informatienota Hanzestedenmarketing - feiten en cijfers Bijlage: Feiten en cijfers Hanzestedenmarketing

Voorgesteld besluit raad

1 De ambities, aanpak en eerste resultaten van de geïntensiveerde aanpak van de samenwerkende Hanzesteden.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 4 oktober 2017

Onderwerp	Hanzestedenmarketing - feiten en cijfers
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder R.E. de Heer

Informant MA Willems
Afdeling Ruimte & Economie / OW
Telefoon 038 498 2969
Email M.Willems@zwolle.nl

Bijlagen 1. Feiten en cijfers Hanzestedenmarketing

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1 De ambities, aanpak en eerste resultaten van de geïntensiveerde aanpak van de samenwerkende Hanzesteden.

Datum 4 oktober 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
In 1996 is Hanzesteden Marketing opgericht. Hanzestedenmarketing is, net als Zwolle Marketing, onderdeel van Marketing Oost. Naast Zwolle zijn andere deelnemende steden Kampen, Deventer, Zutphen, Zwartewaterland, Hattem, Doesburg en sinds kort Harderwijk en Elburg. Er heeft een forse professionaliseringslag plaatsgevonden. Hanzesteden Marketing is ontstaan uit de oude VVV organisatie, waarbij de nadruk lag op het ontsluiten van de stad via diverse media en drukwerk. Vanuit deze situatie is hard gewerkt aan omvorming naar een (city) marketing organisatie, waarbij veel meer wordt gewerkt vanuit een strategische aanpak om de steden te vermarkten. Bij deze aanpak wordt gezorgd dat Zwolle Marketing en Hanzestedenmarketing elkaar aanvullen en versterken. De boodschap “Dynamische hanzestad, Excellent onderwijs en Top Economische Regio” van Zwolle Marketing past goed bij de vermarkting van Zwolle als grootste Hanzestad aan de IJssel.

Deze aanpak heeft vleugels gekregen nu NBTC (Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen), om de toeristische druk op de randstad te verminderen, de “metrolijnen” heeft geïntroduceerd. Doel van deze metrolijnen is om de Randstad te ontlasten van de hoeveelheid toeristen en deze toeristen te verleiden andere regio’s in Nederland te bezoeken. De samenwerkende Hanzesteden vormen samen de “Hanzestedenlijn”. De provincie, NBTC en ondernemers investeren fors in het nationaal en internationaal vermarkten van deze hanzestedenlijn. Samen met de professionalisering van de marketingorganisatie ontstaat zo een kans.

Kernboodschap
Door financiele middelen en inzet van gemeenten, de provicies Overijssel en Gelderland, NBTC en individuele ondernemers te bundelen ontstaat massa en kracht met een groter marktbereik. Het totale budget van € 400.000 wordt deels ingezet voor marketing richting de Nederlandse markt en wordt grotendeels ingezet op de kansrijke markten Duitsland en Vlaanderen.

In samenwerking met NBTC zijn ambities geformuleerd en is een marketingstrategie uitgewerkt met een groot potentieel online en offline bereik. De hanzesteden langs de IJssel zijn als toeristisch product op de touroperatorbeurs in Berlijn gepresenteerd. Door de aanwezige pers en journalisten, bloggers en vloggers, die de hanzesteden inmiddels hebben bezocht, is reeds een groot bereik gerealiseerd.

De ambities, aanpak en eerste resultaten staan verwoord in bijgevoegde factsheet. Belangrijke resultaten van het afgelopen jaar zijn een potentieel bereik in Nederland, Duitsland en België van online 820.000 mensen en offline 13 miljoen mensen. In beide gevallen waren de Internationale Hanzedagen in Kampen een belangrijke trekker. Van het online potentieel bereik kwam 4,6 miljoen potentieel bereik uit WIN-acties. Deze acties zijn opgezet in samenwerking met ondernemers uit de Hanzesteden. Het aantal overnachtingen in Hanzesteden in de periode 2014-2016 zijn gestegen van 504.000 naar 615.000 en de werkgelegenheid in de toeristische sector is in die periode gestegen van 12.330 naar 12.520.

Consequenties
Zwolle werkt tot en met 2019 samen met de Hanzesteden aan de IJssel aan de toeristische vermarkting van de hanzestedenlijn.

Datum 4 oktober 2017

Communicatie
Een aantal stakeholders van toeristische functies uit Zwolle hebben zitting in de Raad van Advies van Hanzestedenmarketing en denken vanuit die functie actief mee in de strategie. Het gaat hierbij om Ralph Keuning van De Fundatie en Ilse Baaten van Hotel Wientjes. Andere ondernemers van Zwolle worden geinformeerd en betrokken door inzet en samenwerking van hanzestedenmarketing en Zwolle Marketing.

Vervolg
De Raad zal ieder jaar geinformeerd worden over de ambities en aanpak en resultaten van Hanzestedenmarketing.
In 2019 zal een bestuurlijk besluit worden genomen over deelname aan Hanzestedenmarketing voor de jaren 2020 en verder.

Openbaarheid
Openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 39824

Onderwerp Hanzestedenmarketing - feiten en cijfers

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 17-10-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

HANZE STEDEN

FEITEN EN CIJFERS EERSTE HELFT 2017 HANZESTEDEN MARKETING

HABEANT HANSAM SUAM*

De afgelopen periode is de samenwerking binnen de Hanzesteden geïntensiveerd. Naast de nationale marktbewerking is de focus voor de komende jaren gericht op de internationale markt. Dit feiten en cijfers overzicht geeft u meer informatie over de ambities, marketing aanpak en toont de eerste resultaten.

*LATEN WE EEN VERBOND SLUITEN

AMBITIE

De Nederlandse Hanzesteden zijn een 'must see' voor de (Inter)nationale bezoekers

Internationale doelstellingen:

- **5% GROEI**
  van de geholpen naamsbekendheid Hanzesteden in 2020
- **3% GROEI**
  van de bezoekintentie in België en Duitsland in 2020

PARTNERS

Succes komt nooit alleen. We werken intensief samen met marketing organisaties, steden en provincies Gelderland en Overijssel. Dit zijn:
Stadspromotor Doesburg, Stichting Zutphen Promotie, VVV Deventer, Heerlijk Harderwijk, VVV Elburg, Ronduit Hattem, TIP Hasselt, Zwolle Marketing, Kampen Marketing, IJsseldelta Marketing, Salland Marketing, MarketingOost, VisitVeluwe, Achterhoek Toerisme, RBT-KAN en NBTC Holland Marketing.

STRATEGIE HOLLANDCITY

De Hanzestedenlijn is één van de verhaallijnen binnen het concept HollandCity. Vanuit het HollandCity concept positioneert NBTC Holland Marketing, Nederland als metropool met verschillende aantrekkelijke districten, verhaallijnen en evenementen. Via de verhaallijnen worden meerdere plekken via passies en interesses van bezoekers aan elkaar gekoppeld. Door onder meer de groei op andere plekken te realiseren en deels in andere seizoenen, houden we Holland leefbaar, geliefd én waardevol.

KANSEN VOOR DE EU

Het thema Hanze valt goed binnen de EU. Naast het in 2016 uitgevoerde project Hansatour vanuit het COSME programma, zijn we nu bezig met nieuwe mogelijke aanvragen o.a. Interreg A.

CROSSOVERS

De Hanzestedenlijn staat niet op zichzelf en wordt sterker door een integrale aanpak. We proberen waar mogelijk crossovers te maken naar passende initiatieven zoals de Hansabusiness, Euregio/Das andere Holland, de Veluwe op één en initiatieven ronde IJssel en de Randmeren.

HANZE FEITEN

- Hanze is een van de 33 culturele routes van Europa
- 400 jaar samenwerking tussen 200 Hanzesteden in Europa
- Het nieuwe Internationale Hanzeverbond is in 1980 gestart in Zwolle
- Hanzesteden zijn onderdeel van de Canon van Nederland
- De Internationale Hanzedagen Kampen(15-18 Juni 2017, 225.000 bezoekers) hebben gezorgd en zorgen voor grootschalige aandacht voor de Hanze

FOCUSGROEPEN MARKETING: VLAANDEREN EN DUITSLAND

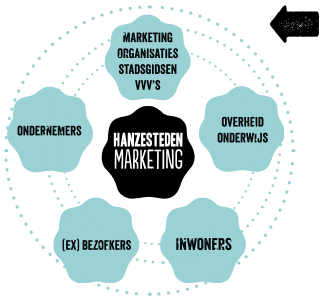

5 D'S: DNA, DECOR, DYNAMIEK, DUIDING, DESTINATIE MARKETING

Om de bezoeker een optimale Hanzebeleving te geven hebben we een goede invulling nodig van de vijf D's.

Het Hanze DNA (gemeenschapszin, internationale oriëntatie, lef, samenwerken en historisch besef) is nog steeds voelbaar in de steden en vormt de basis voor de Hanzebeleving.

DESTINATIE MARKETING

De samenwerkende partners binnen de internationale Hanzestedenlijn enthousiasmeren zoveel mogelijk mensen om de Hanzesteden onder de aandacht te brengen bij (potentiële) bezoekers. Dit doen we middels een goed op de doelgroepen afgestemd marketingcommunicatieplan.

DECOR

Het historisch erfgoed: (Hanzegotiek, middeleeuwse poorten, stadsgrachten en stadsmuren) zorgt voor het decor van de beleving in de stad.

DUIDING

Bebording in en om Hanzesteden, informatieborden meertalig en Hanze themaroutes zorgen dat het thema Hanze zichtbaar is.

DYNAMIEK

Evenementen, restaurants, winkels en musea zorgen voor een aantrekkelijke dynamiek in de stad.

RESULTATEN

	2014	2016
Overnachtingen in Hanzesteden	504.000 (waarvan 12% inkomend toerisme)	615.000 (waarvan 16% inkomend toerisme)
Inkomende overnachtingen in Gelderland	1.017.000	1.243.000 (groei 22% in 2 jaar)
Inkomende overnachtingen in Overijssel	629.000	949.000 (groei 50% in 2 jaar)
Bestedingen in Hanzesteden	€ 30.369.000,-	€ 40.793.000,-
Aantal banen in sector Recreatie en Toerisme in de Hanzegemeenten	12.330	12.520
Spontane naamsbekendheid van NL Hanzesteden in NL		56%
Geholpen naamsbekendheid van NL Hanzesteden in DU		40%
Geholpen naamsbekendheid van NL Hanzesteden in BE		28%

Bron: CBS, CVO, LISA en NBTC NIPO.

WAAR ZIJN WE TROTS OP

INTERNATIONALE PERSREIS

Veel extra publiciteit naar aanleiding van de georganiseerde (inter)nationale persreis met 10 journalisten en een potentieel bereik van 2,3 miljoen. Van de Telegraaf, Nederlands Dagblad en de Noord Nederlandse Dagblad combinatie tot Belgische bloggers, de Krant van West Vlaanderen en de Emstland Kurier.

PERSBIJEENKOMST

Hanzesteden als 1 van de 5 thema's op persbijeenkomst georganiseerd door NBTC Holland Marketing in de Nederlandse Ambassade in Berlijn.

PRESENTATIE BERLIJN

Succesvolle presentatie van de 'nieuwe' destinatie Hanzesteden op de ITB in Berlijn maart 2017 (grootste toeristische beurs van de wereld).

ONLINE POTENTIEEL BEREIK NEDERLAND, DUITSLAND EN BELGIE

Ruim 8,2 miljoen

Hierbij is ruim 3,6 miljoen potentieel bereik gerealiseerd door online artikelen van bloggers zoals Dailycapuccino.nl, Actoftravelling.nl, Onehandinmypocket.nl, reisreporter.be en nachholland.de. Tevens door online publicaties op telegraaf.nl, Bild.de of Dagblad van het Noorden (DVHN.nl). Van dit potentieel bereik is 4,6 miljoen potentieel bereik gerealiseerd door online winacties die zijn uitgezet door NBTC Holland Marketing in Vlaanderen en via LandvanANWB.nl. Hierbij is samengewerkt met ondernemers uit de Hanzesteden.

OFFLINE POTENTIEEL BEREIK NEDERLAND, DUITSLAND EN BELGIE

Ruim 13 miljoen

Hier zitten publicaties in van de ANWB Kampioen, een Hanzesteden/Hanzedagen bijlage in de Volkskrant, artikel in Spoor, een serie publicaties in ACSI Freelife magazine, aantal grote regionale kranten in Duitsland zoals de NRZ en WAZ, regionale kranten in Vlaanderen en een bijlage in de Vlaamse Libelle. Voor zowel de online als de offline artikelen geldt dat de Hanzedagen in Kampen een grote trekker waren.

PARTNER INFORMATIE:

www.hanzestedenmarketing.nl

info@hanzestedenmarketing.nl

038-4686652 Postbus 1155 8001 BD Zwolle

TOERISTISCHE INFORMATIE:

www.holland.com/hanzesteden

www.visithanzesteden.nl

POSITIONERING

Middeleeuwse handelsteden van Nederland met een historisch decor, verbonden door water.

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Langenholterweg/ Schoolstraat
portefeuillehouder	Rene de Heer
informant	Koop, Aldert (3217)
medeopstellers	
afdeling	Project Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota Langenholterweg - Schoolstraat

Voorgesteld besluit raad

Wij stellen u voor kennis te nemen:

1. Van de informatie over de stand van zaken betreffende de Langenholterweg en de Schoolstraat.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 9 oktober 2017

Onderwerp	Langenholterweg/ Schoolstraat
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder R.E. de Heer

Informant A.H.W. Koop
Afdeling Projectontwikkeling / OW
Telefoon 038 498 3217
Email AHW.Koop@zwolle.nl

Bijlagen n.v.t.

Wij stellen u voor kennis te nemen:

1. Van de informatie over de stand van zaken betreffende de Langenholterweg en de Schoolstraat.

Datum 9 oktober 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Het gebied Langenholterweg/Schoolstraat ligt al ruim 30 jaar braak. Het terrein is afgesloten omdat de grond vervuild is. Wij vinden het belangrijk dat deze situatie wordt opgelost omdat dit de leefbaarheid van dit gebied ook voor de lange termijn ten goede komt. We zetten ons in om voortgang te maken, maar moeten ook onderkennen dat, als gevolg van de vervuiling en de kleinschaligheid van de ontwikkeling, het financieel lastig is om het gebied te ontwikkelen.

Tijdens de vergadering van de Raad op 2 oktober 2017 heeft de PvdA mondelinge vragen gesteld over de Langenholterweg/ Schoolstraat. Bij de beantwoording van de vragen heeft de wethouder toegezegd dat de Raad een informatienota zal ontvangen.

Kernboodschap
Met de verkoop van de kavels aan de Geert Grootestraat hoeft de Langenholterweg niet langer gefaseerd te worden gerealiseerd. De Schoolstraat kan onafhankelijk van de Langenholterweg worden ontwikkeld.

Consequenties

Combinatieproject
Om de ontwikkeling financieel haalbaar te maken is dit project gecombineerd met een ontwikkeling aan de Geert Grootestraat. Daar liggen twee percelen die ontwikkeld kunnen worden. De ontwikkelaar Artezs ontwikkelt deze percelen onder de gemeentelijke voorwaarde dat deze financieel rendabele ontwikkeling wordt gecombineerd met de ontwikkeling van het gebied Langenholterweg/ Schoolstraat.

De afgelopen jaren moest er van uit worden gegaan dat de ontwikkeling en grondafname van de kavels aan de Geert Grootestraat in 2 fasen zou plaatsvinden, met een tussenperiode van in ieder geval een jaar maar mogelijk ook langer.
Door de ontwikkelaar is voor de Langenholterweg een faseerbaar plan uitgewerkt waarbij de kavels aan de Schoolstraat een onderdeel vormden van deze ontwikkeling. Een aandachtspunt blijkt dat het braak liggende gebied omsloten wordt door achterzijden van tuinen, woningen en de resten van de school, wat geen optimale situatie is.

Optimalisatie plannen Langenholterweg
Eind 2016 geeft de ontwikkelaar aan de twee kavels aan de Geert Grootestraat in één keer af te gaan nemen. De realisatie van het eerste gebouw aan de Geert Grootestraat is inmiddels gestart.

Doordat de Geert Grootesrtaat in één keer is aangekocht is er geen noodzaak meer om de ontwikkeling aan de Langenholterweg te faseren. Daarom is onderzocht of een meer optimaal plan zou kunnen worden gerealiseerd. Dit heeft geleid tot een opzet met 3 woningen waar ook de uitgebrande lokalen van de voormalige school bij betrokken worden. Omdat dit plan financieel nog niet sluitend is vindt momenteel overleg met de ontwikkelaar plaats om tot een financiële optimalisatie te komen.

Wanneer de ontwikkeling financieel niet haalbaar blijkt en/of de aankoop van de school niet lukt wordt een voorstel gedaan voor een terugvalscenario. Het binnengebied aan de Langenholterweg wordt dan

in ieder geval gesaneerd. In overleg met de buurt wordt dan bepaald welke andere functie aan dit gebied kan worden gegeven.

Schoolstraat

In de plannen voor de Schoolstraat is er steeds vanuit gegaan dat de beide krakerswoningen aan de Schoolstraat door 1 woning wordt vervangen. Artezs onderzoekt momenteel nog andere mogelijkheden. De ontwikkeling van de Schoolstraat kan onafhankelijk van de ontwikkeling aan de Langenholterweg worden gerealiseerd.

Communicatie

Zodra er zekerheid is dat een ontwikkeling haalbaar is wordt dit met de buurt gecommuniceerd. Dan wordt ook gemeld hoe en wanneer men inbreng kan leveren bij de planvorming.

Vervolg

De gesprekken met de ontwikkelaar moeten er toe leiden dat voor het einde van 2017 bekend is hoe de Schoolstraat wordt ontwikkeld.

Voor de Langenholterweg moet overeenstemming met andere partijen worden bereikt. De uitkomsten daarvan zijn bepalend voor de ontwikkelmogelijkheden van dat gebied. Het doel is om daar voor het einde van het eerste kwartaal 2018 duidelijkheid over te hebben.

Openbaarheid

Openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 39827

Onderwerp Langenholterweg/ Schoolstraat

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 17-10-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Evaluatie RTVZoo
portefeuillehouder	
informant	Agterhuis, Henriette (2622)
medeopstellers	
afdeling	Advisering Concernstaf
bijlagen	Voorstel: Informatienota Evaluatie RTVZoo Bijlage: Zelfevaluatie RTVZoo

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:
de zelfevaluatie van RTVZoo en het voorstel om een externe evaluatie te doen.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 17 oktober 2017

Onderwerp	Evaluatie RTVZoo
Versienummer	V0.1

Portefeuillehouder Jan Brink

Informant AB Tuinman
Afdeling / OW
Telefoon 038 498 2460
Email AB.Tuinman@zwolle.nl

Bijlagen 1. zelfevaluatie RTVZoo

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

de zelfevaluatie van RTVZoo en het voorstel om een externe evaluatie te doen.

Datum 17 oktober 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
In maart 2015 heeft de gemeenteraad de voorkeur uitgesproken voor RTVZOo als lokale publieke media-instelling in Zwolle voor de licentieperiode 2015- 2020. Het college heeft aangegeven dat er halverwege de licentieperiode een evaluatiemoment wordt ingebouwd om te bezien of de doelstellingen uit het beleidsplan en de doelstellingen voortvloeiend uit ambtelijke en bestuurlijke accountoverleggen daadwerkelijk zijn behaald. Het college heeft de raad de toezegging gedaan dat RTVZOo in het najaar 2017 een zelfevaluatie zou houden en dat deze met de raad zou worden gedeeld.

Tijdens bestuurlijke en ambtelijke gesprekken heeft RTVZOo de gemeente de afgelopen periode geïnformeerd over de ontwikkelingen en veranderingen binnen de omroeporganisatie. Op basis van deze gesprekken werd er een kwalitatief goed zelfevaluatierapport verwacht, conform de opdracht van de gemeenteraad. Een zelfevaluatie die aansluit bij het gepresenteerde beleidsplan.

Op donderdag 12 oktober heeft de gemeente de zelfevaluatie ontvangen en heeft het bestuur van RTVZOO een toelichting op de huidige situatie gegeven. In de bijlage treft u de zelfevaluatie aan. We komen tot de conclusie dat deze zelfevaluatie niet voldoet aan onze verwachtingen en de opdracht van de raad.

Inmiddels hebben we contact gezocht met een extern (Zwols) onderzoeksbureau. De opdracht voor dit bureau wordt om op basis van het ingediende beleidsplan ‘Zwolle verdient een professionele omroep! RTVZOo’ een evaluatie uit te voeren. De evaluatie richt zich op de vraag in hoeverre dit beleidsplan is gerealiseerd en/of welke stappen worden genomen om de doelstellingen uit dit beleidsplan te realiseren.

Het externe adviesbureau zal begin december de evaluatie opleveren. De kosten van het externe onderzoek zullen ten laste worden gebracht van de post ‘Onvoorzien’.

Kernboodschap
RTVZOo heeft een zelfevaluatie uitgevoerd. Deze voldoet niet aan de verwachtingen van de gemeente. Inmiddels is een extern bureau ingeschakeld. De uitkomsten van de externe evaluatie worden eind dit jaar verwacht.

Consequenties
De toegezegde evaluatie RTV Zoo van het college aan de gemeenteraad wordt in januari 2018 verwacht en met u gedeeld.

Communicatie
RTVZOo is geinformeerd.

Vervolg
Zodra de externe evaluatie beschikbaar is, zal de gemeenteraad zo spoedig mogelijk worden geïnformeerd.

Datum 17 oktober 2017

Openbaarheid
Dit voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 40171

Onderwerp Evaluatie RTVZoo

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 17-10-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Tussentijdse evaluatie RTVZOo 2017

Zichtbaarheid en Kwaliteit

Bestuur ▸ RTVZOo ▸ 1-10-2017

CONCEPT

ZWOLSE OMROEP ORGANISATIE

Tussentijdse evaluatie RTVZOo 2017

Zichtbaarheid en Kwaliteit

Achtergrond en geschiedenis

RTVZOo is anno 2017 een standaard lokale omroep, zoals er zoveel zijn in Nederland. Dat lijkt direct een understatement inzake kwaliteit en kwantiteit. Natuurlijk Zwolle is een economisch interessante regio en daarbij hoort een goed presterende lokale omroep, en vanuit het perspectief van de regio staat RTVZOo zeker op de kaart. Maar in het licht van de mogelijkheden, zowel financieel als organisatorisch moet zij van ver komen.

In 2010 is RTVZOo vanuit het faillissement van de vorige Lokale Omroep Zwolle, opnieuw opgestart. Een aantal partijen vonden het noodzakelijk dat Zwolle een eigen lokale omroep had. Met het nieuwgekozen bestuur is indertijd een beperkte omroep opgestart met alleen radio. Immers de vorige had haar faillissement te danken aan de hoge kosten voor TV-uitzendingen. Er was voor het toenmalige bestuur maar één missie: Zorgen dat de nieuwe omroep kon blijven overleven. En met succes. Het aantal vrijwilligers steeg, het aantal programma's evenzo.

Na het volstaan van deze missie, heeft het bestuur besloten dat het tijd was voor een volgende stap, met nieuwe, andere bestuursleden. Niet meer behoud van de omroep, maar veel meer ondernemen in een zowel financieel als economisch roerige tijd. In 2013 traden een aantal ondernemers toe aan het bestuur. Maar met een andere missie: RTVZOo ontwikkelen tot een (financieel) zelfstandig opererende organisatie. Daartoe zijn de nodige plannen voorgelegd aan de wethouder, Nelleke Vedelaar. "Zwolle verdient een professionele omroep". Met investeringen in TV, organisatie en techniek. Bij elkaar was naar mening van het bestuur een eenmalige impuls nodig van ruim € 250.000.

In de wetenschap dat in de gehele cultuursector in de stad grote bezuinigingsoperaties moest doorstaan, werd de extra investeringsaanvraag afgewezen. Mission Impossible?

Zeker, de slagkracht van de nieuwe omroep was daarmee weg. Maar, in breed overleg, met gemeente en betrokken ondernemers is indertijd toch besloten het ingediende plan

toch op te zetten. Niet in de 5e versnelling, maar beginnen in de 1e en dan doorschakelen naar de 2e, en mogelijk 3e versnelling.

In oktober 2013 werd ondanks de beperkte middelen toch besloten opnieuw het TV avontuur aan te gaan. Met volledige investeringen uit eigen zak en zo diep waren die niet. Dus in een zeer gestaag tempo nieuwe programma's toevoegen.

Licentie aanvraag 2015

In dat zelfde tempo kwam al vrij snel de nieuwe licentieaanvraag 2015 in zicht. Met ook nog eens een concurrent op de loer. Waar RTVZOo in alle geledingen de samenwerking zocht, zowel lokaal als regionaal, kwam deze nieuwkomer niet ongelegen. Een andere energie zou mogelijk ook leiden tot nieuwe en andere vrijwilligers. Dan toch kunnen doorschakelen naar 4?

Helaas, de nieuwkomer wilde zelf de licentie verwerven en was niet voornemens dit samen met de bereid staande/ bestaande omroep te doen. Op de vraag van de nieuwe Wethouder Cultuur Jan Brink weigerden ze samen te werken. Zo ontstond een strijd voor behoud of winst van de licentie in voorjaar 2015.

Gemeenteraad 2015

De verschillen waren immers navenant. Een nieuwkomer was hip en sexy, zij werkten via internet, hadden veel volgers op de sociale media en bedienden met een beperkte groep vrijwilligers een groot publiek via haar internetradio.

Het "oude" RTVZOo had deze uitstraling niet. Veel vrijwilligers, veel bestaande radioprogramma's. Beperkte TV programmering en dito social media. Maar met bestaande, toch nog steeds deels verouderde techniek en ruim 105 mensen in de stad die vrijwel dagelijks werkten aan hun programma.

Hoewel RTVZOo uiteindelijk de aanvraag gehonoreerd kreeg, had de gemeenteraad de nodige kritiek. RTVZOo was niet voldoende zichtbaar en had in hun optiek onvoldoende kwaliteit. Het bestuur kreeg de opdracht aan beide punten te werken. Begrijpelijk? Deels. Gemeenteraadslid Sonja Pauw was kritisch op de bestaande omroep en stelde hiertoe een aantal vragen:

> *Is het mogelijk om toch wat meer inzicht in kijk en luistercijfers te krijgen? Ook ben ik erg benieuwd naar jullie visie op goede journalistiek. Kan je me daar iets over vertellen? Hoe zorgt RTVZOo ervoor dat zij bijdraagt aan de lokale democratie?*
> *En zou ik jullie (financiële) jaarverslag kunnen krijgen of is dat niet openbaar?*

Met daarop de volgende antwoorden:

Je stelt een aantal ingewikkelde vragen. Laten wij een poging doen te achterhalen wat je eigenlijk wil weten en wat wij daarin doen.

Ten eerste de journalistieke kwaliteit:
'De programma's van de lokale omroep moeten informatie, cultuur, educatie en amusement bieden en zorgdragen voor een betrouwbare nieuwsvoorziening. De programma's zijn voor het grote publiek, maar ook de kleinere groepen.

Afgelopen zomer hebben wij met bestuur en organisatie een strategische sessie gehouden omtrent de toekomst van RTVZoo. In onze visie, welke is bijgesloten, welke naar aanleiding daarvan is gedefinieerd, gaan we uit van het begrip: "Lokaal toereikend media-aanbod". In dit document, Visie 2020, vind je een uitgebreide beschrijving van elk onderdeel.

Wij zijn gehouden aan de Mediawet, en ontvangen hoge boetes als we de ICE Norm niet halen. Dit is een van de controlerende rollen van het PBO. In de mediawet staat ook gedefinieerd welke stromingen in welke mate aandacht moeten krijgen. Een deel daarvan is niet zomaar in te vullen met professionals of vrijwilligers met kennis en opleiding in een van deze stromingen. Denk hierbij aan geloof en kerk. Wij zijn niet theologisch wetenschappelijk onderlegd, maar trachten vrijwilligers in onze geledingen te krijgen, die dit deel van de programmering voor hun rekening nemen. Zij hebben de functie van eindredacteur of redacteur christelijke stromingen en onderhouden contacten met de achterban en bieden de gelegenheid aan groepen in de stad om zendtijd in te vullen. Ze bewaken niet zozeer per programma de inhoud, maar wel de kaders. Zo is het Podium voor Kerken zelf verantwoordelijk voor de invulling. Ditzelfde geldt voor andere stromingen als sport, nieuwsredactie e.a.

Omdat de lokale omroep meerdere stromingen moet vertegenwoordigen, bevat de eindredactie ongeveer 7 personen, die elk een of meerdere groepen aansturen en vertegenwoordigen. Tijdens een inventarisatie in de zomer van 2014 bleek dat er 10 vrijwilligers een journalistieke achtergrond of -opleiding hadden, op een bestand van 105 vrijwilligers. In de werving van nieuwe kandidaten heeft een goed opgeleide vrijwilliger altijd de voorkeur.

De in de 1° alinea aangegeven 5 taken moeten tot slot in evenwicht zijn. Voor de bewaking van betrouwbare nieuwsvoorziening hanteren wij de gedragscode voor Journalisten van de IFJ.
Zie bijlage. Het eindredactie bewaakt deze normen. De hoofdredacteur legt verantwoording af aan het bestuur en het PBO.

Visie:

In onze visie dient de omroep diep in de Zwolse samenleving geworteld te zijn. Om dit daadwerkelijk inhoud te kunnen geven, tracht zij naast de invulling van de organisatie, de eindredactie en het PBO een brede basis te hebben van belanghebbenden in de stad. Een van de belangrijkste doelen van bestuur is voldoende verbindingen in de stad te hebben. Zonder sondering in de stad kan de omroep niet optimaal functioneren. Hiertoe heeft zij strategische verbindingen en/of samenwerkingen r alle besturen van de culturele- (HCO, de Fundatie, Hedon, CityMarketing e.a.), onderwijsinstellingen (Windesheim, Landstede, Deltion en Cibap), ondernemersverenigingen (CityCenter, bedrijventerreinen, MKB-NL en VNO_NCW), alsmede de politiek en overige instellingen. De eindredactie heeft een evenredig aantal partijen waarmee zij contacten onderhoudt vanuit de invulling van de programmering. In de programmering van 2014/2015, zie bijlage Beleidsplan bij aanvraag licentie,, vind je een keur aan bekende instellingen waarvoor/waarmee programma's zijn ingevuld. En de vrijwilligers hebben op regelmatige basis contacten met hun achterban. Tot slot is RTVZOo erkend leerbedrijf via Savantis, PMLF en GOC voor grotendeels MBO instellingen. Een van de studenten van Windesheim heeft in 2012 een onderzoek gedaan naar de journalistieke inhoud van de programmering. Deze aanbevelingen zijn door alle teams in hun programmering opgenomen.
In haar beleidsplan 2016 wil RTVZOo een professionele omroep neergezet hebben, waarbij niet allen de logistiek rondom de programmering goed is ingevuld, maar ook de kwaliteit van de nieuwsvoorziening. In dit kader zouden een aantal van de vrijwilligers in dienst moeten zijn.

De verwachting is dat RTVZOo hiermee een democratisch evenwichtig beleid en dito programmering kan invullen.

Kijkcijfers:
RTVZ0o heeft mee gedaan aan het cultuuronderzoek van gemeente Zwolle in 2014. Voor de resultaten zie de bijlage. Windesheim vindt dat kijk- en luistercijfers niet meer tot de doelstellingen van het HBO onderwijs horen. Zij zijn hier in 2012 mee gestopt.

De kosten van een onderzoek door een erkend bureau bedragen ongeveer 6.500 Euro. En zou, wil het representatief zijn, elk jaar hersteld moeten worden. Het huidige bestuur heeft op basis van de kosten in relatie tot de opbrengsten besloten dit in 2013 en 2014 niet uit te laten voeren. Het zou een te groot deel van de begroting in beslag nemen. In de gewijzigde omgeving van een regionale (streek)omroep zal zij dit opnieuw op de agenda zetten.

Uit eerdere onderzoeken en collega-omroepen blijkt dat circa 40% van de lokale bevolking wel eens tot regelmatig naar de lokale omroep luistert. Specifieke programma's scoren hoger (zondagavond kerkprogramma's of zaterdagmiddag Nederlandstalig) of lager (politiek of de kinderprogramma's).

Financiën:

In de bijlage treft je aan de jaarrekening 2013 en de begroting voor de komende jaren.
RTVZOo is in het rijke bezit van alles wat nodig is om een omroep te kunnen blijven draaien voor de komende 5 jaar. In tegenstelling tot onze concurrent. De waarde van de investeringen en bezittingen, in licenties en apparatuur, bedraagt ruim 200.000 Euro. Het wordt welhaast onmogelijk een nieuwe licentiehouder op te tuigen, zonder dat de zender voor langere tijd op zwart gaat. In de bijlage treft je een overzicht aan van de middelen.

Samengevat: een lokale omroep moet alle terreinen van de lokale samenleving dekken, zo staat dat immers omschreven in het ontwerp van de 3e omroeplaag van de NLPO.

Missie: Zichtbaarheid en Kwaliteit

En daarin ligt ook meteen haar dilemma en mogelijk ook het "onbegrip" bij de bestuurders van de stad; zichtbaarheid! Hoe kun je nu werken aan zichtbaarheid als je als burger of bestuurder maar in een beperkt aantal onderwerpen geïnteresseerd bent? In onze optiek zijn de verwachtingen verkeerd of te hoog gespannen.

We maken regelmatig de vergelijking met het medialandschap in Nederland. Als je geïnteresseerd bent in klassieke muziek dan stem je af op Radio 5. En daarmee mis je niets van Mozart of Brahms. Wel alles overigens van Edwin Evers of Radio 538. Maar als daar je interesse niet ligt is dat niet zo erg.

Totdat je behoort tot de lokale 3e omroeplaag, dan zend je maar 2 uur klassiek per week uit. Time je dat verkeerd dan heb je het klassieke uur op zondag gemist. Daarna komen een paar uur Christelijk en later op de dag, lichte muziek. Geen horizontale programmering. Geen vast luisterpubliek. Dus niet hoorbaar/zichtbaar!

In onze optiek misplaatst, maar zo gaat dat nu eenmaal met dilemma's. Wat is dan zichtbaar? Is de vraag die we samen met de betrokken medewerkers Cultuur van gemeente Zwolle trachten in te vullen?

"Zichtbaar is twitter!", aldus een van de medewerkers. *"Alle gemeenteraadsleden volgen jullie en de nieuwkomer via sociale media en zij zijn veel actiever!"* Oké!

Van een lokale omroep wordt verwacht dat deze werkt volgens de in de Mediawet, die stamt uit de vorige eeuw en in 2008 nog een update kreeg, omschreven doelstellingen:

Artikel 2.70

Het programma-aanbod van de regionale en lokale publieke mediadienst bestaat per programmakanaal:

- *a. voor ten minste **vijftig procent van de duur uit aanbod van informatieve, culturele en educatieve aard** dat in het bijzonder betrekking heeft op de provincie respectievelijk gemeente waarvoor het aanbod bestemd is; en*
- *b. voor ten minste uit een bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen percentage aanbod als bedoeld in onderdeel a dat door de regionale respectievelijk lokale publieke media-instelling zelf of uitsluitend in haar opdracht is geproduceerd.*

Artikel 2.71

- *1 Een lokale publieke media-instelling kan met de regionale publieke media-instelling in wier verzorgingsgebied zij werkzaam is een samenwerkingsovereenkomst sluiten.*
- *2 De overeenkomst wordt overgelegd aan het Commissariaat.*
- *3 Bij een samenwerkingsovereenkomst voor de verzorging van programma-aanbod kan in afwijking van artikel 2.70 het programma-aanbod van de lokale publieke mediadienst:*
  - *a. voor ten minste vijftig procent van de duur bestaan uit aanbod dat in het bijzonder betrekking heeft op de gemeente waarvoor het programma-aanbod bestemd is, of op de provincie waarbinnen die gemeente ligt; en*
  - *b. voor ten minste het percentage, bedoeld in artikel 2.70, onderdeel b, bestaan uit aanbod dat:*
    - *1°. geproduceerd is door de lokale publieke media-instelling zelf;*
    - *2°. geproduceerd is door de regionale publieke media-instelling waarmee zij de samenwerkingsovereenkomst heeft gesloten; of*
    - *3°. uitsluitend in opdracht van een van hen of van hen beiden, is geproduceerd.*
- *4 Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald:*
  - *a. dat een gedeelte van het aanbod, bedoeld in het derde lid, onderdeel a, in het bijzonder betrekking heeft op de gemeente waarvoor het programma-aanbod is bestemd; en*
  - *b. dat een gedeelte van het aanbod, bedoeld in het derde lid, onderdeel b, door de lokale publieke media-instelling zelf of uitsluitend in haar opdracht is geproduceerd.*

Opm: Dit beschrijft slechts het deel samenwerken en de respectievelijke inhoud ervan, maar is een voortvloeisel uit de doelstellingen van de eerdere mediawetten. C.q. we hebben de aanpassingen uit de mediawet 2016 nog niet mee genomen in de informatievoorziening.

Nog steeds Mission Impossible? Het is maar welk perspectief je neemt! Als 50% van haar programmering uit moet gaan van ICE norm, dan is er zeker ruimte voor lokale invulling. Doel is wel de omroep te richten op de burgers in de stad. De overige 50% is

dan naar lokale vrije invulling. Echter de mediawetten omschrijven niet de invulling van de overige media, waaronder de sociale. Dit valt niet onder de mediawet, en derhalve niet onder de beoordeling van wat een goede lokale omroep zou moeten zijn.

Dan maar als doelstelling definiëren: zichtbaarheid op social media?

Tussentijdse Evaluatie

Maakt deze doelstelling haar meer zichtbaar? Zeker niet. De invulling van de programmering blijft maar een beperkt deel van de tijd en voor een beperkt deel van de stad "zichtbaar".

Wat is dan Zichtbaar in de optiek van RTVZOo? Dat is voldoen aan de LTMA uit de laatste richtlijnen. Deze is door RTVZOo als volgt vertaald:

" het bieden van een Lokaal toereikend media-aanbod"

Taak: Iedere burger zijn/haar lokale nieuws (informatievoorziening en continuïteit)

Wat is Lokaal?

- A) Stad en B) Regio
- Primair moet RTVZoo haar media richten op Zwolle, maar moet zij de verbinding zoeken met de gemeenten binnen het Regio Zwolle verband, nu totaal 20 gemeenten. Dit is variabel. Immers er kunnen gemeenten bijkomen en gemeente afgaan.
- Wel moet er een centrale rol zijn voor RTVZoo vanwege de centrale ligging, c.q. de omvang, c.q. wij willen een leidende positie innemen zonder arrogantie

Wat is Toereikend?

- De media moeten voldoen aan de Mediawet, waarin alle elementen van de de samenleving zichtbaar en hoorbaar zijn.;
- Duiding; Wat betekent het nieuws voor de burger, waarbij we geen kopie mogen worden van NOS of RTL. Het moet uniek en anders zijn.
- Alle doelgroepen van jong tot oud, iedere burger, waarbij het PBO dit mag toetsen.

Kanttekening:

- RTVZoo en/of de regio moeten continuïteit bieden:
    - We zijn er over 20 jaar nog;
    - 24 uur per dag;
    - Gewaarborgd;

- Kwaliteit en professioneel

Wat is Media-aanbod?

1) Radio = snel, direct
2) Kabelkrant = praktisch
3) TV = verdieping
4) Internet = volledig, altijd beschikbaar
5) Sociale media = bereik en volledig
6) Ad-insert = Geld verdienen

Opvallend in deze definitie is de grote verscheidenheid aan media-aanbod en deels bieden anderen in de stad daar voldoende uitingen voor. Moeten wij deze route dan ook volgen? In onze optiek niet. Of niet volledig. De focus moet blijven liggen bij de doelstellingen van de mediawet en dat is radio en TV. Om die reden staan de overige media ook lager op de lijst.

Perspectieven RTVZOo

Media aanbod in Zwolle:

1) Printed media – Stentor, Peperbus, Swollenaer
2) Internet – Weblog Zwolle, Zwollenu.nl en Zwolle.nieuws
3) Multi-media – FocusNl met internetradio, video en social media
4) RTV – TV Oost en RTVZOo

Om spraakverwarring te voorkomen spreken we vanaf nu niet meer over "zichtbaarheid", maar over mediabereik: "Het aantal personen dat met een uiting/medium is geconfronteerd".

MEDIA IMPACT is het begrip dat past bij het effect wat een medium heeft bij haar publiek. Uitgaande van een teruglopende printmarkt en gelijkblijvende internetmarkt is de impact van RTVZOo aanzienlijk toegenomen.

Media bereik regio Zwolle

Inwoners Zwolle	125000
Inwoners Overijssel	1145000

2013

	Bereik	Totaal	FB	Twitter	Gewogen impact
Stentor	3,20%	4.000	8500		4.100
Swollenaer	5%	6.250	2750		4.300
Peperbus	8%	10.000	400		6.080
Weblog Zwolle	12,50%	15.625	3450		10.065
Zwollenu.nl	6,00%	7.500	11500		6.800
FocusNL	3,00%	3.750	740	648	2.528
RTVZOo	2%	2.500	1392	1602	2.099
RTVOost	11,10%	127.095	45000		85.257

2017

Bereik	Totaal	FB	Twitter	Gewogen impact	Verbetering
0,033	4.125	17.000	17000	9275	226%
0,052	6.500	5.500	5770	6154	143%
0,085	10.625	800	4775	7490	123%
0,11	13.750	6.900	17019	13033,8	129%
0,06	7.500	23.000	2268	9553,6	140%
0,035	4.375	3.900	1808	3766,6	149%
0,04	5.000	1.980	2083	3812,6	182%
0,096	109.920	121.000	185961	127344,2	149%

Immers RTVZOo heeft in de afgelopen jaren een groot aantal activiteiten verslagen en nieuwe programma's toegevoegd:

- Koningsdag 2016
- Bevrijdingsfestival
- Carnaval
- Blues World
- ZOo Swolsch
- Focus op Zwolle
- Studio Sassenpoort

Regionale samenwerking

Investeringen

Een professionele omroep zal ook moeten blijven investeren in haar apparatuur. Zeker de uitzendsystemen zijn cruciaal voor de omroep. Zenlex (Radio automatisering) en Media Choice (TV Automatisering) hebben daarvoor continu onze aandacht.

Artikel	**Aantal**	**Prijs per stuk**	**Op Korte termijn**	**Prijsindicatie**
Zenlex apparatuur	1	1000,00	Ja	1000,00
Voice processors	2	200,00	Ja	400,00
Usb hub	1	30,00	Ja	30,00
Pc-redactie	1	400,00	Ja	400,00
Tas voor tv-camera	1	150,00	ja	150,00
Tv-camera	3	1500,00	Nee	4500,00
Dasspeld mic + Toebehoren	3	700,00	Nee	2100,00
Verlichting studio	1	100,00	Nee	100,00
Bekabeling	1	200,00	Ja/nee	200,00
Studio pc	2	400,00	Ja/nee	800,00
Onvoorzien				2500,00

Los van de hardware zijn de vrijwilligers ons grootste kapitaal. Vele mensen besteden tijd aan de zwolse omroep. Dit verschil van enkele uurtjes in de week tot bijna fulltime.

Als we dit gaan kapitaliseren komen we toto het volgende overzicht:

Functie	Aantal medewerkers	Aantal uur
Huismeester	1	35
Techniek	7	10
Redactie	5	15
Overige medewerkers	35	2

Als we het aantal uur van de 48 medewerkers gaan kapitaliseren komen we uit op 62 uur x 52 weken = 3.224uur per jaar. Als we uitgaan van een standaard tarief van € 70,- betekend dit een jaarlijkse investering van € 225.680,- aan uren door onze medewerkers.

Toekomst RTVZOo

Vanaf oktober 2017 zal RTV ZOo verder gaan onder de naam RTV Zwolle FM. Een nieuwe naam en een nieuwe koers. Professionalisering is de insteek voor deze nieuwe koers.

Bij deze nieuwe koers en naam hoort ook een nieuw logo. De halve cirkels duiden op verbinding, de verbinding die we inde stad willen creëren.

RTV ZWOLLE FM is de publieke lokale omroep voor de inwoners van ZWOLLE en de omliggende dorpen. De omroep is in geheel deze regio te ontvangen. RTV ZWOLLE FM brengt elke dag actueel nieuws uit Zwolle en omgeving via radio (Zwolle FM), televisie (RTV Zwolle), tekst-tv en via de website. Daarnaast zijn veel uiteenlopende programma's te horen en te zien met muziek, human interest, cultuur, sport en informatie. Met een bescheiden budget probeert de omroep een aantrekkelijke programmering neer te zetten en zowel voor als achter de schermen innovatief te zijn, onder meer op social media. RTV ZWOLLE FM is dan ook actief op bijvoorbeeld Twitter en Facebook, YouTube en de kabelkrant.

Het verbeter programma een frisse START:

Nieuwe vrijwillige medewerkers met verstand van zaken aantrekken en die in hun kracht zetten door ze te laten doen waar hun passie ligt.

Afhankelijk van de vrijwilligers en de mogelijkheden, worden in eerste instantie overdag op donderdag, vrijdag, zaterdag en zondag radio- en televisieprogramma's aangeboden.

Vrijwilligers committeren zich aan een vrijwilligerscontract, programmastatuut, huisreglement en studioregels zodat iedereen weet waar hij of zij aan toe is. Rein Tuininga fungeert als spil, hij is dagelijks aanwezig. Het kan niet zo zijn om iedereen zomaar 'aan te nemen'. Selectie kan plaatsvinden met behulp van de cursus Radio/Televisie Maken, en/of door bijvoorbeeld met proefperiodes te werken.
Als iemand in RTV Zwolle FM wil investeren moet dat omgekeerd ook (aantrekkelijke cursussen of presentaties)

Het instellen van een vertrouwenspersoon die ook de P en O werkzaamheden kan handelen.

Samenwerking! regionaal/RTVOost, RTV Focus, Weblog
Zwolle en Sportief Zwolle, Kijken waar het kan, hierbij wordt ook gekeken naar de mogelijkheden voor samenwerking met de in Zwolle gevestigde scholen.
Goede en duidelijke website waarin de Zwolse kleurstelling tot uitdrukking komt.
Er zal een sterke kernredactie komen met mensen die bereid zijn om het nieuws in de gaten te houden.

Nieuws moet het hart, de basis zijn van de programmering en internet van RTV Zwolle FM. Dit betekent dat er snel en adequaat gereageerd moet kunnen worden op ontwikkelingen in en rondom de stad om zo actueel mogelijk hierop te kunnen inspelen.

Verder gaan we "het voorgaande verspreiden": potentiële oud-medewerkers worden actief benaderd.

Er moet hard gewerkt worden om het gedeukte imago uit te deuken. Een idee is om bij/na aanvang van de Lokale Omroep 2.0 een huis-aan-huis-krant uit te brengen, hierin wordt het te voeren advertentiebeleid meegenomen.

Een aantal oud-medewerkers van RTV ZWOLLE FM heeft met de opgedane ervaring de overstap gemaakt naar een baan bij andere regionale of landelijke omroepen:

- Femke Karel Programmamaker bij Talpa
- Biem Buis bij NOS-journaal
- Gerson Veenstra bij RTVOOST begonnen als o.a. nieuwslezer nu bij RTL
- Carla Honing bij RTVOOST en RTL
- Patrick Holtkamp als o.a. nieuwslezer bij RTVOOST
- Diana de Groot Omroep Friesland
- Lennie Bronsveld Omroep Friesland
- Remko van Schellen bij omroep Zeeland
- Elias den Hollander bij Omroep Zeeland
- Daniël Godinho Veiga als nieuwslezer bij RTVOOST

From:	Willem van Daal
To:	Raadsgriffie
Subject:	zwolle centraal
Date:	dinsdag 26 september 2017 22:14:09

Zeer geachte gemeenteraad, wat een onzinnig gedoe en geldverspilling over dat 'Zwolle Centaal'. De kracht van uw stad was van oudsher dat ze zich niet laat meeslepen in nieuwerwetse marketingdenken van aanstellerige dynamiek en bruisend gedoe. Uw stad is buitengewoon fraai en aantrekkelijk van zichzelf, heeft een ingetogen karakter dat u met rust moet laten, heeft geen grootstedelijke allures nodig en moet vooral niet proberen te worden als al die steden met hun kermisachtig centum. Laat Zwolle asjeblieft Zwolle blijven zonder poeha, en hou die marketingjongens buiten de deur. Dank voor uw aandacht en groet, Willem van Daal, Nijmegen

From:	Timo ten Klooster
To:	Raadsgriffie
Subject:	Zwolle Centraal
Date:	woensdag 27 september 2017 17:11:42

Geachte Raadsleden,

Hierbij wil ik aangeven dat partijen die 200.000 euro willen uitgeven voor de naam 'Zwolle Centraal' vanaf heden niet meer op mijn stem kunnen rekenen. Tevens zal ik iedereen die ik ken oproepen hetzelfde te doen.
Voorzover mij bekend is de SP de enige die dit voorstel niet steunt. Nu stem ik normaalgesproken niet op de SP maar het lijkt of zij in dit geval de enige zijn die gemeenschapsgeld niet over de balk willen gaan gooien voor zoiets stompzinnigs.

Met vriendelijke groet,

T. ten Klooste

Gemeente Zwolle
T.a.v. Gemeenteraad
Postbus 10007
8000 GA ZWOLLE

Jeugdzorg
regio IJsselland
Bedrijfsvoeringsorganisatie

Aan: De raden van de deelnemende gemeenten GR Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland
Van: Bestuur GR Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland

Datum: 21 september 2017

Onderwerp: Jaarrekening 2016 GR Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland

Geachte gemeenteraad,

In 2014 besloten 11 gemeenten in de regio IJsselland te gaan samenwerken bij de jeugdhulp. Daartoe is een regionale inkoop- en betalingsorganisatie opgericht, de Gemeenschappelijke Regeling Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland (hierna: GR). Als juridische vorm is gekozen voor de nieuwe wettelijke vorm van bedrijfsvoeringsorganisatie (hierna: BVO). Dit is een lichte samenwerkingsvorm met uitsluitend uitvoerende taken en een enkelvoudig bestuur.

U ontvangt hierbij, ter kennisname, de jaarrekening 2016. Deze verantwoording gaat over de inzet van de GR (apparaatslasten) voor het faciliteren van de inkoop van jeugdhulp en de facturatie.
Deze jaarrekening gaat vergezeld met de goedkeurende verklaring van de accountant.
Ook deze ontvangt u hierbij.

Het bestuur van de BVO heeft in de bestuursvergadering d.d. 28 juni 2017 de jaarrekening vastgesteld en zijn hierna de jaarrekening en bijbehorende stukken aangeboden bij Gedeputeerde Staten.

Het bestuur van de BVO gaat er vanuit uw gemeenteraad hiermee voldoende te hebben ingelicht.

Met vriendelijke groet,
GR Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland,

drs. E.W. Anker
Voorzitter

mw. Mr. K. Cornelissen
Secretaris

Bijlage: Documenten GR Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland

Provincie Overijssel
T.a.v. Gedeputeerde Staten
Postbus 10078
8000 GB Zwolle

Jeugdzorg regio IJsselland
Bedrijfsvoeringsorganisatie

BVO IJsselland
D. Boersma
d.boersma1@bvoijsselland.nl
06-55 433 691

Datum: 28 juni 2017

Betreft: aanbiedingsbrief jaarrekening 2016 en begroting 2018 GR Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland

Geachte Gedeputeerde,

Hierbij mogen wij u de jaarrekening 2016 en de begroting 2018 van de Gemeenschappelijke Regeling Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland aanbieden.

De jaarrekening gaat vergezeld van de goedkeurende verklaring van de accountant.

De begroting is in de afgelopen maanden aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten aangeboden voor hun zienswijze, maar dit heeft geen reacties opgeleverd.

Tijdens haar vergadering op 28 juni jongstleden heeft het bestuur van de GR zowel de jaarrekening als de begroting vastgesteld.

Met vriendelijke groet,
Namens het bestuur van de GR Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland,

drs E.W. Anker, Voorzitter

mw mr. K. Cornelissen, Secretaris

Jeugdzorg
regio IJsselland
Bedrijfsvoeringsorganisatie

GR Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland
Zwolle

Rapport inzake
jaarbericht 2016 concept

13 juni 2017

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Inhoud

	Blad
Jaarstukken 2016	3
Jaarverslag	4
Inleiding	4
Paragrafen	5
Jaarrekening	7
Balans per 31 december 2016	8
Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar 2016	9
Toelichting op de jaarrekening	10

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Jaarstukken 2016

- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Overige gegevens

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Jaarverslag

Inleiding

De gemeenschappelijke regeling Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland is opgericht voor drie hoofdtaken: inkoop en contractmanagement, afhandeling van de facturatie en het leveren van rapportages aan de deelnemende gemeenten. De organisatievorm is een bedrijfsvoeringsorganisatie, een lichte organisatievorm met een enkelvoudig bestuur. Informeel wordt vaak de naam BVO IJsselland gebruikt.

De BVO IJsselland werkt voor 11 gemeenten en daarbij gaat het om ongeveer 15.000 kinderen. We werken samen met circa 240 gecontracteerde zorgaanbieders binnen de zorgbegroting van ongeveer 100 miljoen euro.

U leest hier het jaarverslag van de BVO, waarin ze verantwoording aflegt over het boekjaar 2016.

Terugblik 2016

Het jaar 2016 is niet voortvarend begonnen, omdat de contracten pas met een half jaar vertraging zijn getekend. Dit heeft tot extra werkdruk geleid binnen het team van de BVO, want de inkoper en contractmanager waren nog lang met de inkoop van 2016 bezig en de administrateurs moesten de facturen handmatig afwerken. De evaluatie van BMC-advies over de BVO was positief.

De ommekeer kwam rond de zomer, toen we de aandacht konden verleggen naar de inkoop 2017 die nog steeds onder flinke tijdsdruk, maar wel volgens plan op tijd is afgerond. En al met al hebben we nog veel doelen uit ons jaarplan kunnen realiseren. Denk aan de goedkeurende verklaring van de accountant, het opzetten van de website en het periodiek leveren van de financiële rapportage. Ook is een projectmanager gestart met onderzoek en advisering hoe gemeenten hun sturingsrapportages kunnen realiseren.

De deelnemende gemeenten hebben de gemeenschappelijke regeling met één jaar verlengd.

Vooruitblik 2017

De deelnemende gemeenten hebben een consultant ingehuurd om te analyseren en adviseren hoe de samenwerking in de jeugdzorg IJsselland nog verder verbeterd kan worden. De gevolgen zijn nog niet te voorzien, maar we weten wel op welke thema's de adviezen betrekking zullen gaan hebben voor de BVO. Dit zijn de samenwerking met het Programmamanagement, de eventuele overdracht van het afhandelen van de facturatie naar de gemeenten (wellicht naar een aantal gemeenten) en de ondersteuning van de gemeenten in het ontwikkelen van sturingsinformatie, die ze uit hun eigen toegang gaan halen.

We zijn uit de pioniersfase en zien de kansen om ons te ontwikkelen naar een toekomstbestendige samenwerkingsorganisatie die de deelnemende gemeenten goed kan ondersteunen in het realiseren van de transformatie in de jeugdzorg.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Paragrafen

Weerstandsvermogen

De GR Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland heeft geen weerstandsvermogen. Een nadelig of voordelig exploitatieresultaat komt voor rekening c.q. ten goede van de deelnemende gemeenten. Binnen de deelnemende gemeenten dient weerstandsvermogen aanwezig te zijn voor toekomstige negatieve resultaten. Over 2016 vullen de deelnemende gemeenten het tekort van de GR Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg aan.

Verplichtingen en garanties

In de GR zijn de volgende taken en verplichtingen opgenomen:

1. De uitvoeringsorganisatie fungeert als aankoopcentrale van de gemeenten. De colleges dragen er zorg voor dat de gemeenten de benodigde mandaten, volmachten en machtigingen geven die de uitvoeringsorganisatie nodig heeft voor het kunnen functioneren als aankoopcentrale en het uitvoeren van hiermee samenhangende taken.

2. De uitvoeringsorganisatie beheert namens de gemeenten de in het kader van de inkoop gesloten overeenkomsten.

3. De gemeenten en de uitvoeringsorganisatie kunnen in een dienstverleningsovereenkomst nadere afspraken maken over de taken van de uitvoeringsorganisatie in het kader van dit artikel, alsmede over rapportages en overige informatie die de uitvoeringsorganisatie beschikbaar moet stellen over de uitvoering van deze taken.

De gemeenten dragen er zorg voor dat de uitvoeringsorganisatie te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen

Onderhoud kapitaalgoederen

De GR Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland heeft geen kapitaalgoederen.

Financiering

De GR Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland wordt bevoorschot door de deelnemende gemeenten. De GR heeft geen eigen liquide middelen. Het treasurybeleid wordt uitgevoerd door de gemeente Zwolle. Er bestaat alleen een rekening-courantverhouding met de gemeente Zwolle in het kader van de financiering.

Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering wordt uitgevoerd door de algemeen manager bedrijfsvoering binnen het mandaat van de gemeenten.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Verbonden partijen

De deelnemende gemeenten Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Ommen, Olst-Wijhe, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle worden aangemerkt als verbonden partijen in het kader van de GR Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland.

Bestuur GR Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland,

Zwolle, 13 juni 2017

Voorzitter Ed Anker

Secretaris Karin Cornelissen

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Jaarrekening

- Balans
- Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar 2016
- Toelichting op de jaarrekening

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Balans per 31 december 2016

	Toelichting	31.12.2016		31.12.2015	
					€
ACTIVA					
Vlottende activa					
Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar					
Vorderingen op openbare lichamen	1)	10.947.412		611.975	
Vordering op Sociale verzekeringsbank	2)	4.292.824		1.636.571	
Overige vorderingen	3)	86.055		0	
			15.326.292		2.248.546
Liquide middelen					
Rekening-courant gemeente Zwolle	4)		0		10.220.432
			15.326.292		12.468.978
PASSIVA					
Vlottende passiva					
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar					
Rekening-courant gemeente Zwolle	5)	853.720			
Schulden aan openbare lichamen	6)	2.472.267		0	
Schulden aan leveranciers	7)	522.885		587.881	
Nog te betalen aan zorgaanbieders	8)	11.274.603		11.763.836	
			15.123.476		12.351.717
Overlopende passiva					
Vooruitontvangen subsidie	9)	0		110.000	
Overige overlopende passiva	10)	202.817		7.261	
			202.817		117.261
			15.326.292		12.468.978

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar 2016

	Toelichting	Raming 2016 €		Realisatie 2016 €		Realisatie 2015 €	
Baten							
Bijdrage regiogemeenten	10)	1.583.871		1.501.630		1.269.899	
Overige baten		130.000		110.000		0	
			1.713.871		1.611.630		1.269.899
Lasten							
Personeelskosten	11)	749.939		764.500		872.280	
Facilitaire kosten	12)	472.932		533.040		397.619	
Regiokosten	13)	491.000		314.090		0	
Som der kosten			1.713.871		1.611.630		1.269.899
Resultaat			0		0		0

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Toelichting op de jaarrekening

Algemeen

Activiteiten

De kerntaken van Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland gevestigd te Zwolle, bestaan uit inkoop van de jeugdhulp en contractbeheer/contractmanagement, bevoorschotten en afhandelen facturatie en het leveren van financiële managementgegevens.

Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg Ijsselland heeft geen eigen vermogen.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.
Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Toelichting op de balans per 31 december 2016

1) Vorderingen op openbare lichamen

	31.12.2016	31.12.2015
	€	€
Bijdrage gemeenten BVO- en regiokosten	0	50.200
Bijdrage gemeenten zorgkosten	10.907.974	267.081
Bijdrage gemeenten BTW 2015	0	235.450
Bijdrage gemeenten BTW 2016	0	59.244
Bijdrage gemeenten BTW 2017	39.438	0
	10.947.412	611.975

Zie bijlage I en II voor de specificatie van dit bedrag per gemeente.

Bijdrage gemeenten BVO- en regiokosten:

	31.12.2016	31.12.2015
	€	€
BVO-kosten boekjaar		1.269.899
Regiokosten boekjaar		285.882
	0	1.555.781
Bijdrage derden		
Ontvangen voorschotten		1.505.581
	0	50.200

Bijdrage gemeenten zorgkosten:

	31.12.2016	31.12.2015
	€	€
Totaal verwachte zorgkosten boekjaar		111.195.814
Ontvangen voorschotten		110.928.733
	0	267.081

Bijdrage gemeenten BTW 2017:

Dit betreft BTW over kosten die ten laste van 2016 zijn geboekt met een factuurdatum in 2017. Deze BTW kan in 2017 worden teruggevorderd.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

2) Vordering op Sociale Verzekeringsbank

	31.12.2016	31.12.2015
	€	€
Totaal verwachte zorgkosten PGB	9.369.185	13.465.969
Reeds betaalde voorschotten aan SVB	13.662.011	-15.102.540
	4.292.824	1.636.571

3) Overige vorderingen

	31.12.2016	31.12.2015
	€	€
Vorderingen debiteuren zorgaanbieders	86.055	0
	86.055	

4) Rekening-courant gemeente Zwolle

	31.12.2016	31.12.2015
	€	€
Rekening-courant gemeente Zwolle	0	10.220.432
	0	10.220.432

Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland heeft geen eigen bankrekening. De liquide middelen worden beheert door gemeente Zwolle. Deze rekening-courant betreft het saldo liquide middelen van Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland.

5) Rekening-courantschuld gemeente Zwolle

	31.12.2016	31.12.2015
	€	€
Rekening-courant gemeente Zwolle	853.720	0
	853.720	0

Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland heeft geen eigen bankrekening. De liquide middelen worden beheert door gemeente Zwolle. Deze rekening-courant betreft het saldo liquide middelen van Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

6) Schulden aan openbare lichamen

	31.12.2016	31.12.2015
	€	€
Bijdrage gemeenten BVO- en regiokosten	-278.759	0
Schuld gemeenten zorgkosten	3.014.438	0
Bijdrage gemeenten BTW 2016	-263.412	0
	2.472.267	0

Zie bijlage I en II voor de specificatie van dit bedrag per gemeente.
Bijdrage gemeenten BVO- en regiokosten:

	31.12.2016	31.12.2015
	€	€
BVO-kosten boekjaar	1.297.540	0
Regiokosten boekjaar	314.090	0
	1.611.630	0
Bijdrage derden	110.000	
Ontvangen voorschotten	1.222.871	0
	-278.759	0

Bijdrage gemeenten zorgkosten:

	31.12.2016	31.12.2015
	€	€
Totaal verwachte zorgkosten boekjaar	110.906.765	0
Ontvangen voorschotten	113.921.203	0
	3.014.438	0

Bijdrage gemeenten BTW 2016:

Dit betreft in 2016 betaalde BTW die kan worden teruggevorderd.

7) Schulden aan leveranciers

	31.12.2016	31.12.2015
	€	€
Crediteuren	522.885	587.881
	522.885	587.881

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

8) Nog te betalen aan zorgaanbieders

	31.12.2016	31.12.2015
	€	€
Totaal verwachte zorgkosten excl. PGB	101.537.578	97.624.308
Reeds betaalde voorschotten en declaraties	90.262.975	-85.860.472
	11.274.603	11.763.836

Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland heeft geen eigen bankrekening. De liquide middelen worden beheert door gemeente Zwolle. Deze rekening-courant betreft het saldo liquide middelen van Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland

9) Vooruitontvangen subsidie

	31.12.2016	31.12.2015
	€	€
Subsidie t.b.v. regiomanagement	0	110.000
	0	110.000

Deze subsidie is in 2016 vrijgevallen ten gunste van de exploitatie van de uitvoeringsorganisatie.

10) Overige overlopende passiva

	31.12.2016	31.12.2015
	€	€
Afrekening SVB 2014	0	7.263
Nog te betalen kosten	202.816	0
	202.816	7.263

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2016

11) Bijdrage regiogemeenten

Dit betreft de bijdrage van de regiogemeenten in de uitvoeringskosten. De verdeelsleutel is gebaseerd op de verhouding van het budget jeugdzorg volgens de meicirculaire 2015.

	Raming 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
Dalfsen	65.198	61.994	56.765
Deventer	336.012	319.859	245.599
Hardenberg	188.999	179.102	147.816
Kampen	173.322	162.040	147.054
Olst-Wijhe	44.978	43.949	40.383
Ommen	50.805	48.144	42.923
Raalte	83.312	78.901	66.923
Staphorst	32.328	30.633	26.414
Steenwijkerland	120.080	113.793	92.703
Zwartewaterland	59.829	56.653	52.193
Zwolle	429.008	406.562	351.126
Bijdrage subsidie derden	130.000	110.000	
	1.713.871	1.611.630	1.269.899

De bijdrage van de regiogemeenten is afhankelijk van de daadwerkelijke uitvoeringskosten. De uitvoeringskosten over 2016 zijn € 102.630 of 6% lager dan begroot. Hierdoor is de bijdrage van de regiogemeenten ook lager dan begroot.

12) Overige baten

Dit betreft een subsidie via gemeente Deventer uit 2015, die ten gunste van Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland is gekomen.

13) Personeelskosten

	Raming 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
Uitzendkrachten en inhuur personeel derden	496.619	556.433	633.946
Inhuur gemeente Zwolle inkoop- en contractmanager	241.920	205.319	232.426
Vorming, training en opleiding	6.400	1.345	1.975
Overige personeelskosten	5.000	1.403	3.933
	749.939	764.500	872.280

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Overige personeelskosten:	Raming 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
Representatiekosten	0	1.392	1.369
Overige personeelskosten	5.000	12	2.564
	5.000	1.404	3.933

De personeelskosten zijn € 14.500 hoger dan begroot. De post uitzendkrachten en inhuur personeel derden betreffen de kosten van de werknemers van de BVO. De inkoopmanager en de contractmanager worden ingehuurd via ONS. Deze kosten zijn apart weergegeven onder Inhuur gemeente Zwolle. De inzet van de administrateurs is hoger dan begroot o.a. als gevolg van de extra werkzaamheden i.v.m. verlate contractering 2016.

14) Facilitaire kosten

	Raming 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
Huisvestingskosten	57.000	57.000	58.593
Treasury en bankkosten	5.000	315	166
ICT-kosten	225.000	241.917	196.033
Financieel beheer en advies	65.280	65.280	65.280
HR en juridisch advies	17.152	0	12.241
ICT werkplekkosten	42.000	40.200	42.880
Accountantskosten	15.000	55.300	12.763
Beheerkosten subsidie's	21.500	21.430	0
Overige kosten	25.000	51.598	9.663
	472.932	533.040	397.619

De facilitaire kosten zijn € 60.000 hoger dan begroot. Dit wordt vooral verklaard door de post overige kosten, hierin zitten de kosten voor de overhead bijdrage van de vereniging voor vrijgevestigden. Dit is uit dit budget betaald en was niet begroot is. Ook zijn de accountantskosten hoger dan begroot vanwege nagekomen kosten uit 2015.

15) Regiokosten

	Raming 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
Kosten regiocoordinatoren	277.000	247.347	0
Regiokosten inhuur derden	140.000	45.047	0
Overige regiokosten	74.000	21.696	0
	491.000	314.090	0

In 2015 zijn de regiokosten niet apart opgenomen maar meegenomen in het totaal aan personeelskosten. In de begroting was rekening gehouden met inhuur derden voor de bemensing van de regionale werkgroepen. Deze taken zijn intern opgepakt.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Overige toelichtingen

WNT-verantwoording 2016

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op GR Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland van toepassing zijnde regelgeving:
Het bezoldigingsmaximum in 2016 voor GR Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland is € 178.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen

bedragen x € 1	D. Boersma
Functiegegevens	Manager
Aanvang[1] en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0,8
Gewezen topfunctionaris?	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	Nee
Individueel WNT-maximum[2]	**179.000**
Beloning	129.625
Belastbare onkostenvergoedingen	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-
Subtotaal	129.625
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-
Totaal bezoldiging	129.625
Verplichte motivering indien overschrijding	PM
Gegevens 2015	
Aanvang en einde functievervulling in 2015	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)	1,0
Beloning	144.845
Belastbare onkostenvergoedingen	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-
Totaal bezoldiging 2015	**144.845**

[1] Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vult u als aanvangsdatum de eerste dag van de dertiende maand in, indien deze datum in 2016 lag.

[2] $y = \frac{x \cdot a \cdot b}{365}$ waarbij: y = individueel WNT-maximum, x = voor instelling geldend WNT-bezoldigingsmaximum, a = deeltijdfactor (maximaal 1,0 fte) en b = functieduur in kalenderdagen.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x EUR 1	**E. Anker**	**R. Hartogh Heys**	**J. Janssen**	**G. Meijering**	**K. Scheele**
Functie(s)	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Duur dienstverband in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Indivdueel WNT-maximum	26.850	17.900	17.900	17.900	17.900
Bezoldiging					
Beloning	0	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0
Subtotaal	0	0	0	0	0
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0

Bedragen x EUR 1	**M. von Martels**	**M. Blind**	**G. Hiemstra**	**D. Frantzen**	**S. de Jong**	**A. Speksnijder**
Functie(s)	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Duur dienstverband in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Indivdueel WNT-maximum	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900
Bezoldiging						
Beloning	0	0	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0	0
Subtotaal	0	0	0	0	0	0
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0	0

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2016 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2016 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Accountants

BAKER TILLY BERK

Baker Tilly Berk N.V.
Burgemeester Roelenweg 14-18
Postbus 508
8000 AM Zwolle
T: +31 (0)38 425 86 00
F: +31 (0)38 425 86 99
E: zwolle@bakertillyberk.nl
KvK: 24425560
www.bakertillyberk.nl

Aan het bestuur van
Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het Bestuur van *de Gemeenschappelijke Regeling Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland*

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2016

Wij hebben de jaarrekening 2016 van de Gemeenschappelijke Regeling Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland te Zwolle gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva van de Gemeenschappelijke Regeling Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland op 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2016;
2. Het overzicht van baten en lasten over 2016;
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de overzichten "Bijlage I Specificatie vorderingen op openbare lichamen" en "Bijlage II specificatievordering en schuld op openbare lichamen".

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Besluit accountantscontrole decentrale

Alle diensten worden verricht op basis van een overeenkomst van opdracht, gesloten met Baker Tilly Berk N.V., waarop van toepassing zijn de algemene voorwaarden, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nr. 24425560.
In deze voorwaarden is een beperking van aansprakelijkheid opgenomen.

overheden (Bado) vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Gemeenschappelijke Regeling Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 16.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado. Voor onze controle van de verwachte zorgkosten exclusief PGB's zoals opgenomen het overzicht "Bijlage I Specificatie vorderingen op openbare lichamen" hebben wij de materialiteit als geheel bepaald op € 1.014.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het Bestuur overeengekomen dat wij aan het Bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 16.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het management is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheid van het management en het Bestuur voor de jaarrekening

Het management is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het management is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen.
In dit kader is het management tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het management noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het Bestuur is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Gemeentewet verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van het management.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de Gemeenschappelijke Regeling Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het management en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het Bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 13 Juni 2017

Baker Tilly Berk N.V.

drs. E.H.J.D. Damman RA

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Bijlage I Specificatie vorderingen op openbare lichamen

Gemeente	Verdeel-sleutel *1]	verwachte zorgkosten excl. PGB *2]	verwachte zorgkosten PGB *3]	kosten vervoer *4]	kosten BVO *5]	kosten regio *6]	BTW 2016 *7]	Totaal kosten	In rekening gebracht voorschot *8]	Totaal terug betalen	Opgave PGB van gemeente *9]	In rekening gebrachte kosten vervoer per gemeente *10]
Dalfsen	4,13%	4.188.084	386.800	3.817	53.568	8.426	10.875	4.651.568	4.735.651	-84.083	570.390	0
Deventer	21,30%	21.608.603	1.995.710	19.692	276.386	43.473	56.109	23.999.972	24.398.076	-398.104	1.099.856	57.177
Hardenberg	11,93%	12.099.565	1.117.482	11.026	154.760	24.342	31.418	13.438.593	13.741.719	-303.126	1.171.289	17.292
Kampen	10,79%	10.946.854	1.011.021	9.976	140.016	22.023	28.425	12.158.314	12.651.844	-493.530	845.018	1.916
Olst-Wijhe	2,93%	2.969.061	274.214	2.706	37.976	5.973	7.709	3.297.639	3.240.164	57.475	342.112	9.758
Ommen	3,21%	3.252.475	300.389	2.964	41.601	6.543	8.445	3.612.418	3.693.901	-81.483	257.098	3.188
Raalte	5,25%	5.330.323	492.294	4.858	68.178	10.724	13.841	5.920.217	6.058.536	-138.319	706.359	0
Staphorst	2,04%	2.069.433	191.127	1.886	26.469	4.163	5.373	2.298.452	2.350.616	-52.164	209.422	2.596
Steenwijkerland	7,58%	7.687.466	709.993	7.006	98.327	15.466	19.961	8.538.218	8.730.809	-192.591	554.321	0
Zwartewaterland	3,77%	3.827.303	353.479	3.488	48.953	7.700	9.938	4.250.861	4.350.979	-100.118	785.000	0
Zwolle	27,07%	27.465.965	2.536.679	25.030	351.305	55.257	71.318	30.505.554	31.191.779	-686.225	2.828.319	520
	100,00%	101.445.131	9.369.187	92.447	1.297.540	204.090	263.412	112.671.807	115.144.074	-2.472.267	9.369.184	92.447
BTW 2017										39.438		
Van het in rekening gebracht voorschot is nog te ontvangen										10.907.974		
Vordering op openbare lichamen										8.475.145		

*1] De verdeelsleutel is gebaseerd op de verhouding in jeugdbudget op basis van de meicirculaire 2015.
*2] De verwachte zorgkosten betreffen de door de zorgaanbieders gedeclareerde kosten, excl. PGB
*3] De verwachte zorgkosten PGB zijn verdeeld o.b.v. de verdeelsleutel
*4] Dit betreft de vervoerskosten die de gemeenten in rekening hebben gebracht verdeeld o.b.v. de verdeelsleutel.
*5] De kosten BVO betreffen de exploitatiekosten van de uitvoeringsorganisatie.
*6] De kosten Regio betreffen de kosten inzake programmamanagement.
*7] BTW 2016 betreft de door de gemeenten te verrekenen BTW.
*8] Het in rekening gebracht voorschot betreft het bedrag dat door de BVO is gefactureerd aan de gemeenten. Hiervan is EUR 10.907.974 nog niet ontvangen per 31 december 2016.
*9] Dit betreft de door de gemeenten opgegeven PGB-besteding 2016.
*10] Dit betreft de door de gemeenten in rekening gebrachte kosten voor vervoer GGZ 2016.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Bijlage II Specificatie vordering en schuld op openbare lichamen

Gemeente	vordering openbaar lichaam	schuld aan openbaar lichaam	Saldo
Dalfsen		84.083	-84.083
Deventer	3.095.726	398.104	2.697.622
Hardenberg	2.452.480	303.126	2.149.354
Kampen	473.674	493.530	-19.856
Olst-Wijhe	423.713	-57.475	481.188
Ommen	504.644	81.483	423.161
Raalte		138.319	-138.319
Staphorst		52.164	-52.164
Steenwijkerland		192.591	-192.591
Zwartewaterland		100.118	-100.118
Zwolle	3.957.738	686.225	3.271.513
	10.907.975	2.472.267	8.435.708

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Ons kenmerk:	17.021/SvG/RS	Uw contactpersoon:	Dolf Kloosterziel
Bijlage:		E-mailadres:	dolf.kloosterziel@detailhandel.nl
Betreft:	feestmaanden		

Leidschendam, 29 september 2017

Geacht raadslid,

Het najaar en in het bijzonder de maand december is voor de detailhandel de belangrijkste periode van het jaar. Niet voor niets worden in deze periode de winkelstraten en centra van dorpen en steden mooi aangekleed en wordt er van alles georganiseerd. Steeds meer hebben consumenten daarbij de behoefte buiten de traditionele winkeltijden hun inkopen te doen. Om er ook dit jaar een prachtig feest van te maken vragen wij u, wellicht ten overvloede, uw aandacht voor het volgende.

Koopzondagen
In 2017 vallen 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag op een maandag. Daarmee is de laatste dag voor deze beide feestdagen een zondag. Wij vragen u na te gaan of uw beleid ten aanzien van koopzondagen dit jaar adequaat is. Afhankelijk van het beleid en de lokale situatie zou het wenselijk kunnen zijn een (extra) koopzondag in te stellen voor de maand december in 2017. Omdat winkels op Kerstavond en een gewone zondag doorgaans eerder dan gebruikelijk dicht moeten en op de zondag later open mogen, vragen wij u ook om na te gaan of dit past bij de situatie komende decembermaand. Er is extra reden om ruimhartig om te gaan met de openingstijden, omdat anders extreme drukte zal ontstaan op de zaterdag. Dit kan parkeerproblemen en files tot gevolg hebben.

Openbare werken
Als de straat openligt, is het slecht feestvieren. Detailhandel Nederland constateert dat het belang van de maand december voor de detailhandel soms over het hoofd wordt gezien bij het doen van openbare werken. Onderhoud en herprofilering zijn vanzelfsprekend een goede zaak. Meestal wordt daarbij ook goed met ondernemers samengewerkt om zo de overlast tot een minimum te beperken. Wij roepen u op om in de maand december winkelstraten zo veel mogelijk te ontlasten en bij voorkeur dan geen werkzaamheden in of nabij winkelgebieden te plannen.

Veiligheid
In de drukke feestmaanden is ook veiligheid extra belangrijk. Als gemeente kunt u een belangrijk steentje bijdragen aan het verbeteren van de veiligheid van winkelstraten en winkelgebieden. Bijvoorbeeld door in de begroting ruimte te maken voor het verbeteren van de inrichting van winkelgebieden gericht op veiligheid of door te

werken aan samenwerking tussen gemeente, politie en ondernemers. Dat laatste gebeurt in veel plaatsen onder de noemer keurmerk veilig ondernemen (KVO).

Wij rekenen op uw steun. Mocht u nog vragen hebben, aarzel dan niet om contact met ons op te nemen.

Met vriendelijke groet,

Irma IJdens-Talens
Secretaris Lokale Belangenbehartiging
Belangenbehartiging
M: 06-22884076
E: irma.ijdens@detailhandel.nl

Dolf Kloosterziel
Secretaris Lokale
Belangenbehartiging
M: 06-29512543
E: dolf.kloosterziel@detailhandel.nl

Unaniem aangenomen

M2

PvdA SAMEN VOORUIT

CDA

ChristenUnie Oldebroek

SGP Oldebroek

VVD

LIJST7

Oldebroek,
Aldus besloten, 28 SEP. 2017
de gemeenteraad van Oldebroek,
de griffier, de voorzitter,

Motie vreemd aan de orde van de dag:

Motie Vlieghoogtes Lelystad Airport

De gemeenteraad van Oldebroek, in vergadering bijeen op 28 september 2017

Overwegende dat:

De raad van Oldebroek stelling neemt tegen mogelijk negatieve effecten voor de Noord Veluwe en de dorpen Oosterwolde, Noordeinde, 't Loo, Wezep en Hattemerbroek in het bijzonder van vliegverkeer van en naar Airport Lelystad.

Het voorgenomen besluit van de staatssecretaris volgt de door de Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL) geadviseerde routes boven de Veluwe. In dat besluit zullen vliegtuigen naar verwachting boven (delen van) Overijssel en Gelderland, niet hoger vliegen dan 1800 meter en pas daarna aansluiten op de routes in het hogere luchtruim. Niet hoger vliegen dan om en nabij de 1800 meter zal met veel geluidsoverlast gepaard gaan. Zoals gesteld in het bijzonder in de dorpen in gemeente Oldebroek. Nog afgezien van aspecten als milieu, gezondheid, natuur en de economische gevolgen, zoals toerisme en recreatie op de Noord Veluwe.

Ook de onlangs door de staatssecretaris voorgestelde alternatieve routes bieden hiervoor geen enkele oplossing.

De opening van vliegveld Lelystad staat gepland in april 2019. Tot 2023 gaat het om 10.000 vliegbewegingen per jaar, daarna gaat het aantal stijgen naar 45.000 in 2043.

Bewoners van Gelderland en Overijssel willen dat de aansluiting van de vliegtuigen op het hogere luchtruim voorafgaande aan opening van Lelystad Airport heroverwogen en uitgevoerd wordt en dit niet, zoals voorgenomen, wordt uitgesteld tot 2023 of later als (mogelijk) het gehele luchtruim opnieuw wordt ingericht.

Hoger vliegen zeer wenselijk is voor met name beperken van geluidshinder, waarbij doorstijgen, zoals route plannen boven gemeente Oldebroek aangeven, echter nog veel meer geluidshinder veroorzaakt.

De gemeenteraad van Oldebroek verzoekt daarom het college:

- Alle mogelijkheden die tot hun beschikking staan aan te wenden om,

- de huidige voorgedragen routevarianten af te wijzen vanwege de negatieve effecten van het vliegverkeer van en naar Airport Lelystad op de leefbaarheid van woonkernen in gemeente Oldebroek en omringende woonkernen in de buurgemeenten, alsmede op de Veluwe;
- de geluidshinder zoveel mogelijk te beperken en te voorkomen dat het zgn. doorstijgen boven woonkernen plaats zal vinden, in het bijzonder de dorpen Oosterwolde, Noordeinde, 't Loo, Wezep en Hattemerbroek;

- Deze motie te delen met de gemeenteraden van de gemeenten Elburg, Hattem, Heerde, Epe, Kampen en Zwolle;
- Deze motie te delen met Gedeputeerde Staten alsmede Provinciale Staten Gelderland;

En gaat over tot de orde van de dag

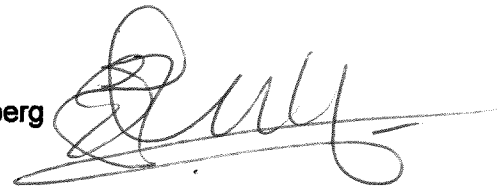
PvdA : Bert-Jan Dokter

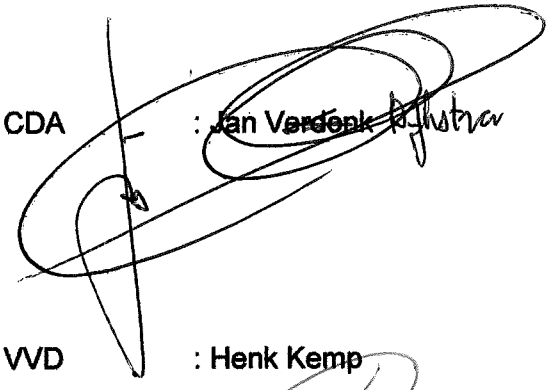
Lijst7 : Huub Verberk

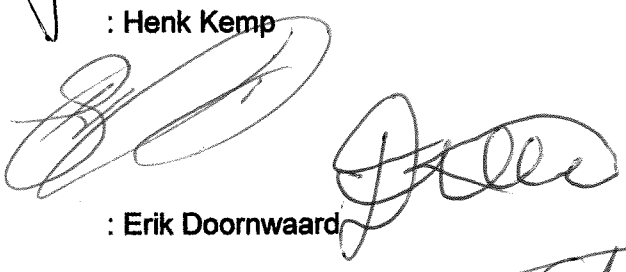
ChristenUnie : Engbert Jan Ruitenberg

CDA : Jan Verdenk

VVD : Henk Kemp

SGP : Erik Doornwaard

ABO. ANDRÉ BOER.

From: "griffie" <griffie@stadskanaal.nl>
Date: 27 Sep 2017 17:40:59 +0200
Subject: (raadsgriffie)motie fipronilcrisis
Attachments: 14a. Motie fipronilcrisis.pdf

tav. de griffier

Geachte griffier,

Bijgevoegd zenden wij u de motie die de gemeenteraad van Stadskanaal op 25 september jl. unaniem heeft aangenomen.
Uw raad wordt verzocht om deze motie te ondersteunen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

de heer G.J. van der Zanden
secretaris

mevrouw B.A.H. Galama
burgemeester

GEMEENTE Stadskanaal

GEMEENTERAAD

MOTIE

De raad van de gemeente Stadskanaal, in vergadering bijeen op 25 september 2017;

Constaterend
dat in de gemeente Stadskanaal drie agrarische bedrijven zijn getroffen door de zogenoemde fipronilcrisis.

Voorts constaterend
- dat de situatie voor deze bedrijven sinds het uitbreken van deze crisis aanzienlijk is verslechterd en er nog steeds veel onzekerheid voor deze bedrijven bestaat zowel financieel als emotioneel.
- dat de crisis een negatieve uitwerking op de werkgelegenheid heeft.
- dat er sprake is van ongelijkheid in de sector.

Roept
de regering op om de agrarische bedrijven die door de fipronilcrisis zijn getroffen hulp te bieden ten einde continuïteit van hun bedrijfsvoering mogelijk te maken.

Draagt
het college op om deze motie onder de aandacht te brengen bij het kabinet, de Tweede Kamer en ondersteuning te vragen bij alle Nederlandse gemeenten.

En gaat over tot de orde van de dag.

Ingediend door

G.J. Boels
CDA

B. Meertens
GBS

I.J. Sterenborg-Kooij
ChristenUnie

E. Hofstra
PvdA

K. Pals
D66

M. Luijken
SP

From: "Bea Bessels" <b.bessels@heerde.nl>
Date: 5 Oct 2017 14:49:22 +0200
To: "'gemeente@almelo.nl'" <gemeente@almelo.nl>;"'info@borne.nl'" <info@borne.nl>;"'gemeente@dalfsen.nl'" <gemeente@dalfsen.nl>;"'info@dinkelland.nl'" <info@dinkelland.nl>;"'postbus20@enschede.nl'" <postbus20@enschede.nl>;"'gemeente@deventer.nl'" <gemeente@deventer.nl>;"'gemeente@haaksbergen.nl'" <gemeente@haaksbergen.nl>;"'gemeente@hardenberg.nl'" <gemeente@hardenberg.nl>;"'gemeentebestuur@hellendoorn.nl'" <gemeentebestuur@hellendoorn.nl>;"'gemeente@hengelo.nl'" <gemeente@hengelo.nl>;"'info@hofvantwente.nl'" <info@hofvantwente.nl>;"'info@kampen.nl'" <info@kampen.nl>;"'info@oldenzaal.nl'" <info@oldenzaal.nl>;"'gemeente@losser.nl'" <gemeente@losser.nl>;"'gemeente@olst-wijhe.nl'" <gemeente@olst-wijhe.nl>;"'gemeente@ommen.nl'" <gemeente@ommen.nl>;"'gemeente@rijssen-holten.nl'" <gemeente@rijssen-holten.nl>;"'info@raalte.nl'" <info@raalte.nl>;"'gemeente@staphorst.nl'" <gemeente@staphorst.nl>;"'info@steenwijkerland.nl'" <info@steenwijkerland.nl>;"'postbus20@enschede.nl'" <postbus20@enschede.nl>;"'gemeente@tubbergen.nl'" <gemeente@tubbergen.nl>;"'info@twenterand.nl'" <info@twenterand.nl>;"'gemeente@wierden.nl'" <gemeente@wierden.nl>;"'info@zwartewaterland.nl'" <info@zwartewaterland.nl>;"Z-Internet-Postbus" <postbus@zwolle.nl>
Subject: (raadsgriffie) Motie t.a.v. de gemeenteraad
Attachments: Motie 2017-13, vlieghoogtes Lelystad Airport, aangepaste vesie AANGENOMEN.pdf

Beste heer, mevrouw,

Hierbij ontvangt u een aangenomen motie met het verzoek deze onder de aandacht te brengen van uw gemeenteraad.

Met vriendelijke groet,

Bea Bessels
Bestuurs- en managementsecretaresse en medewerker griffie
Gemeente Heerde

Heerde is sinds 2012 Cittaslow. Dit is het wereldwijde netwerk van gemeenten dat zich sterk maakt om de kwaliteit van leven te verbeteren. Kijk voor meer informatie op www.heerde.nl en www.cittaslow-nederland.nl.

Gemeente Heerde

PvdA

D66 GROEN LINKS

02 OKT. 2017

Gemeentebelang Boerenpartij Heerde

Unaniem aangenomen van aangepaste versie

Motie

Reg.nr. 2017-13

Onderwerp: Motie Vlieghoogtes Lelystad Airport, aangepaste versie

De gemeenteraad van Heerde, in vergadering bijeen op 2 oktober 2017;

overwegende dat:

- de raad van Heerde stelling neemt tegen mogelijk negatieve effecten voor de Noord Veluwe en de dorpen Heerde, Wapenveld, Veessen en Vorchten, in het bijzonder van vliegverkeer van en naar Airport Lelystad;

- het voorgenomen besluit van de staatssecretaris de door de Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL) geadviseerde routes boven de Veluwe volgt. In dat besluit vliegtuigen naar verwachting boven (delen van) Overijssel en Gelderland, niet hoger zullen vliegen dan 1800 meter en pas daarna aansluiten op de routes in het hogere luchtruim;

- niet hoger vliegen dan om en nabij de 1800 meter met veel geluidsoverlast gepaard zal gaan, zoals gesteld in het bijzonder in de dorpen binnen de gemeente Heerde. Nog afgezien van aspecten als milieu, gezondheid, natuur en de economische gevolgen, zoals toerisme en recreatie op de Noord Veluwe;

- ook de onlangs door de staatssecretaris voorgestelde alternatieve routes hiervoor geen enkele oplossing bieden;

- de opening van vliegveld Lelystad gepland staat in april 2019. Tot 2023 het om 10.000 vliegbewegingen per jaar gaat, daarna het aantal gaat stijgen naar 45.000 in 2043;

- bewoners van Gelderland en Overijssel willen dat de aansluiting van de vliegtuigen op het hogere luchtruim voorafgaande aan opening van Lelystad Airport heroverwogen en uitgevoerd wordt en dit niet, zoals voorgenomen, wordt uitgesteld tot 2023 of later als (mogelijk) het gehele luchtruim opnieuw wordt ingericht;

- hoger vliegen zeer wenselijk is voor met name beperken van geluidshinder, waarbij doorstijgen, zoals route plannen boven gemeente Heerde aangeven, echter nog veel meer geluidshinder veroorzaakt;

spreekt uit dat:

- de raadsfracties van de gemeente Heerde hun invloed maximaal zullen blijven aanwenden om bij hun fractiegenoten in de Tweede Kamer meer begrip te vragen voor het gewicht van de negatieve gevolgen van deze ontwikkeling op het gebied van milieu, gezondheid, natuur en de economische gevolgen voor het toerisme op de Veluwe;

roept op:

- de inwoners van de gemeente Heerde om deel te nemen aan petities die beogen om de uitbreiding van Airport Lelystad aan voorwaarden te verbinden voor wat betreft de overlast voor kernen onder en in de nabijheid van stijg- en daalbanen;

verzoekt het college:

1. alle mogelijkheden die tot hun beschikking staan aan te wenden om,
    - de huidige voorgedragen routevarianten af te wijzen vanwege de negatieve effecten van het vliegverkeer van en naar Airport Lelystad op de leefbaarheid van woonkernen in gemeente Heerde en omringende woonkernen in de buurgemeenten, alsmede op de Veluwe;
2. om de samenwerking te blijven zoeken met andere gemeenten in Overijssel en Gelderland die qua ligging in een soortgelijke situatie verkeren;
3. deze motie te delen met de gemeenteraden van de Provincies Overijssel en Gelderland;
4. deze motie te delen met Gedeputeerde Staten alsmede Provinciale Staten Gelderland;
5. te onderzoeken of en welke mate de milieueffect rapportage onvolledig is omdat over een grotere afstand op 1800 meter wordt gevlogen dan oorspronkelijk voorzien. En wanneer er sprake is van een onvolledigheid van het m.e.r., aansluiting te zoeken bij een mogelijk kort geding dat Vliegveld Teuge en haar aandeelhouders tegen de staat wil houden;

en gaat over tot de orde van de dag.

Fractie PvdA	Fractie D66/GL	GBP
Siebren Buist	Silvia van Amerongen	Wim de Weerdt

From:	Z-Internet-Postbus
To:	Z-Internet-Postbus-SWT; Raadsgriffie
Subject:	FW: Burgemeester en wethouders, de gemeenteraad en de medewerkers WMO Aandacht voor slechtziendheid, ook in de gemeente!
Date:	woensdag 11 oktober 2017 8:28:11
Attachments:	image001.png

Corry Vogels
Documentenregistratie

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎: 038-4983142
@ : postbus@zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: Frans Stoop [mailto:fstcl@me.com]
Verzonden: dinsdag 10 oktober 2017 10:52
Aan: Frans Stoop
Onderwerp: Aan: Burgemeester en wethouders, de gemeenteraad en de medewerkers WMO Aandacht voor slechtziendheid, ook in de gemeente!

Aan: Burgemeester en wethouders, de gemeenteraad en de medewerkers WMO

Aandacht voor slechtziendheid, ook in de gemeente!

Geachte,

Ik vraag UW aandacht voor de effecten van slechtziendheid. Niet méér, niet minder.

Slechtziendheid is een probleem waar rond de 350.000 mensen in Nederland in meerdere of mindere mate mee te kampen hebben. Bijna onzichtbaar aan de buitenkant maar met een grote impact op het dagelijks leven van de slechtziende.

Een vaak vergeten groep als het gaat om het inrichten van de leefomgeving, denk maar aan infrastructuur,zorgverstrekking en informatievoorziening.
Als er aan het eerste zintuig van de mens, het Zicht, iets mankeert wordt het zeer moeilijk om in een onaangepaste samenleving te functioneren.

Mijn (ge)Zicht

Mijn (ge)Zicht is een fotoproject van de samenwerkende oogfondsen en oog-patiëntenverenigingen om aan iedereen, dus ook aan u, te laten zien wat een slechtziende ziet als hij in de spiegel kijkt. Het kan u een inzicht geven in de alledaagse problemen die slecht zien met zich meebrengt.

Het project bestaat uit een rondreizende fototentoonstelling die een groot aantal Nederlandse ziekenhuizen aandoet en misschien ook in uw gemeente kan worden geplaatst, U kunt hiervoor contact opnemen met het Oogfonds op www.oogfonds.nl

Op onderstaande link naar een artikel in het AD kunt u de invloed van slechtziendheid reeds bekijken:
https://www.ad.nl/gezond/dit-is-wat-iemand-die-slechtziend-is-in-de-spiegel-ziet~aa005464/

Een gemeente met Visie

Wij ijveren voor een grotere toegankelijkheid van de maatschappij op alle fronten. Een gemeente kan veel bijdragen aan een betere fysieke en digitale toegankelijkheid waarin de oplossingen voor slechtzienden vanaf het begin worden meegenomen in het ontwerp en de uitvoering, door steeds óók te denken aan de slechtzienden in uw gemeente bij het realiseren van nieuwe plannen op het gebied van infrastructuur, informatievoorziening en hulpverlening. Kortom een gemeente met Visie!

Vragen?

Neem even contact op, dan maken we het samen inzichtelijk!

Met vriendelijke groet,

Frans Stoop
Voorzitter MaculaVereniging

info@maculavereniging.nl

voorzitter@maculavereniging.nl
www.maculavereniging.nl
www.oogfonds.nl

De MaculaVereniging is de Nederlandse patiëntenvereniging voor mensen met de oogaandoening Maculadegeneratie. MD is de grootste oorzaak van slechtziendheid in Nederland. De MaculaVereniging werkt samen met het Oogfond, de Oogvereniging, de Hoornvlies patiëntenvereniging, Vereniging Oog in Oog.

De raden van de gemeenten die deelnemen aan GGD IJsselland

datum 9 oktober 2017
kenmerk G17.002204 / J. Roorda ; E. Roelenga AM
doorkiesnummer 038 – 428 16 77 / 06 53 77 86 45
onderwerp Begrotingswijziging 2017 / 2 GGD IJsselland

Geachte leden van de gemeenteraad,

In de Bestuursrapportage GGD IJsselland najaar 2017 rapporteert het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur over de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden en de financiële ontwikkelingen. De financiële ontwikkelingen die vragen om een aanpassing van de programmabegroting 2017 zijn verwerkt in bijgevoegde begrotingswijziging 2017/2. Voordat het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling een besluit neemt over de aanpassing van de begroting, hebben de raden van de deelnemende gemeenten de mogelijkheid om een zienswijze in te brengen over de voorgenomen begrotingswijziging. De gemeenteraden hebben hiervoor een wettelijke termijn van 8 weken.
Dit betekent dat we u vragen voor 5 december 2017 een eventuele zienswijze in te dienen bij het dagelijks bestuur van GGD IJsselland.
Het dagelijks bestuur brengt ingebrachte zienswijzen ter kennis van het algemeen bestuur en doet een voorstel over eventuele aanpassing van de voorgenomen concept-begrotingswijziging. De ontvangen zienswijzen, met eventuele wijzigingsvoorstellen, worden betrokken bij de besluitvorming van het algemeen bestuur op 14 december 2017.

<u>Toelichting op de begrotingswijziging.</u>
In de begrotingswijziging 2017/2 zijn de resultaten uit de Bestuursrapportage GGD IJsselland najaar 2017 verwerkt. Dit is een rapportage aan het algemeen bestuur van GGD IJsselland over de eerste acht maanden van het jaar aangevuld met een prognose van de GGD voor de resterende maanden van het jaar. De prognose op basis van de exploitatie over de eerste acht maanden, laat een nadelig saldo zien van € 197.000. Op basis van de resultaten van de bestuursrapportage en de geldende regelgeving is het noodzakelijk om budgetten in de begroting 2017 van GGD IJsselland aan te aanpassen. Hierin voorziet de begrotingswijziging die we u voorleggen. Als toelichting op de begrotingswijziging treft u bijgaand de bestuursrapportage najaar 2017 aan. De financiële paragraaf 4 geeft een toelichting op hoofdlijnen op het resultaat en de mutaties die daaraan ten grondslag liggen.

Bezoekadressen
Zeven Alleetjes 1, 8011 CV Zwolle
Schurenstraat 8 , 7413 RA Deventer
Consultatiebureaus: zie onze website

Contactgegevens
T (038)428 14 28
F (038)428 14 00
E info@ggdijsselland.nl
I www.ggdijsselland.nl

Centraal postadres
Postbus 1453, 8001 BL Zwolle

De bestuursrapportage GGD IJsselland najaar 2017 wordt inhoudelijk behandeld in het algemeen bestuur van 9 november 2017.

Mocht u vragen hebben over deze begrotingswijziging dan kunt u hiervoor terecht bij de heer E. Roelenga, senior beleidsadviseur financiën (e.roelenga@vrijsselland.nl, tel. 06-53778645) of de heer J. Roorda, directiesecretaris (j.roorda@ggdijsselland.nl, tel. 038-4281677).

Hoogachtend,
namens het dagelijks bestuur

Drs A.M. (Rianne) van den Berg
directeur Publieke Gezondheid

Bijlagen:

- Begrotingswijziging 2017 / 2
- Bestuursrapportage najaar 2017

BEGROTINGSJAAR 2017
BEGROTINGSWIJZIGING 2017\2

LASTEN

omschrijving	*begroting 2017*	*wijziging 2017*	*begroting 2017 na wijziging*
Programma Service&Samenwerking			
Exploitatielasten	94.168	-3.000	91.168
Kostenplaatsen	1.268.870	29.500	1.298.370
Programma Gezondheid			
Exploitatielasten	5.020.763	897.960	5.918.723
Kapitaallasten	140.952	5.000	145.952
Kostenplaatsen	15.739.827	-44.221	15.695.606
Algemene lasten en dekkingsmiddelen			
Projecten		1.850.425	1.850.425
Exploitatielasten		269.250	269.250
Kostenplaatsen		230.811	230.811
Reserveringen	49.920		49.920
Niet in te delen lasten	129.830	-84.830	45.000
Totaal mutaties	22.444.330	3.150.895	25.595.225

BATEN

omschrijving	*begroting 2017*	*wijziging 2017*	*begroting 2017 na wijziging*
Programma Service&Samenwerking			
Gemeentelijke bijdragen	1.466.950		1.466.950
Overige financiering		18.500	18.500
Programma Gezondheid			
Inkomsten o.b.v. DVO	900.952		900.952
gemeentelijke bijdrage	15.026.737	-10.000	15.016.737
Bijdragen van het rijk	1.596.900	27.500	1.624.400
Inkomsten o.b.v. klanttarief	1.648.427	96.000	1.744.427
Projectfinanciering	1.109.535	105.000	1.214.535
Overige financiering	618.991	437.392	1.056.383
Algemene lasten en dekkingsmiddelen			
Projecten		1.502.778	1.502.778
reserveringen		575.517	575.517
Overige financiering	75.838	201.085	276.923
saldo gewone dienst 2017		197.123	197.123
totaal mutaties	22.444.330	3.150.895	25.595.225

Toelichting

In de 2e wijziging van de begroting 2017 zijn de mutaties uit de bestuursrapportage najaar 2017 financieel technisch verwerkt. Dit betekent dat mutaties conform de geldende regelgeving zijn verwerkt.
Door de mutaties neemt het begrotingsvolume toe met ruim € 3 mln. Dit komt voornamelijk door raming van het totaal van de projecten (afgerond € 1,9 mln.). Daarnaast zijn ontwikkelingen uit de rapportage voorjaar 2017 verwerkt (o.a. loonontwikkeling, IKB en incidenteel nieuw beleid) en zijn nieuwe ontwikkelingen toegevoegd op basis van realisatie over acht maanden en een prognose voor de resterende maanden van 2017.
De bestuursrapportage 2017 is bij deze wijziging gevoegd waarin de mutaties op hoofd-lijn worden toegelicht. Per saldo sluit de begrotingswijziging met een nadelig resultaat van € 197.000.

Bestuursrapportage

najaar 2017

Versiebeheer

Versie

Versienr	Auteur	Opmerkingen
0.1	H. Claus	
0.2	J. Homburg E. Roelenga J. Roorda	Voorleggen aan managers
0.4	J. Homburg E. Roelenga J. Roorda	d.d. 6 oktober 2017, aangeboden aan DB

Distributie

Versienr	Datum	Verspreid aan
0.3	22-9-2017	MT-GGD
0.4	05-10-2017	DB GGD
0.5	09-11-2017	AB GGD

Documenteigenaar	J. Roorda / H. Claus
Vastgesteld door	Algemeen bestuur
Datum vaststelling	9 november 2017
Geplande evaluatiedatum	n.v.t.
Digitale vindplaats	Corsa nummer: G17.002210

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE **3**

1. ALGEMEEN BEELD **5**

2. STAND VAN ZAKEN IN HET WERK **7**

2.1 Vernieuwen vanuit basistaken (uitvoering bestuursagenda) 7
2.2 GGD als vertrouwde adviseur 7
2.3 Modernisering Governance 8
2.4 Ontwikkeling van dienstverlening 9
2.5 Ontwikkeling van de organisatie 10

3. STAND VAN ZAKEN IN RISICO'S **13**

3.1 Weerstandsvermogen in relatie tot financiële risico's 13
3.2 Weerstandsvermogen 13
3.3 Overzicht significante risico's 14

4. STAND VAN ZAKEN IN GELD **17**

4.1 Algemeen financieel beeld 2017 17
4.2 Actualisering Bestuursrapportage Voorjaar 2017 17
4.3 Resultaat uit programma's en producten 2017 18
4.3.1 Programma Gezondheid 18
4.3.2 Programma Service & Samenwerking 20
4.3.3 Algemene baten en lasten 20
4.4 Projecten met een beperkte looptijd 23
4.5 Investeringen 23
4.6 Prognose 2018 en verder 23
Extrapolaties uit de lopende exploitatie 24

5. BEGROTINGSWIJZIGING **25**

BIJLAGE 1: HET INSTRUMENT BESTUURSRAPPORTAGE **26**

BIJLAGE 2: PROJECTEN **27**

1. ALGEMEEN BEELD

Voor u ligt de Bestuursrapportage najaar 2017. Het jaar 2017 kan worden gekenmerkt als een jaar waarin GGD IJsselland volop in beweging is. Vrijwel alle activiteiten die in de Bestuursrapportage Voorjaar 2017 zijn aangekondigd worden uitgevoerd.
Er wordt gewerkt aan nieuwe taken en activiteiten, zoals de toezichtstaak Wmo, de problematiek van antibioticaresistentie en de doorontwikkeling van de Jeugdgezondheidszorg 0-18 in 10 gemeenten. Samen met de gemeente Steenwijkerland wordt volop gewerkt aan de voorbereiding van verbreding van de dienstverlening jeugdgezondheidzorg voor alle 0-18 jarigen en de relaties met het sociale domein.
Daarnaast is GGD IJsselland volop bezig met de doorontwikkeling van haar interne organisatie met het doel gemeenten en burgers nog beter van dienst te kunnen zijn.

Governance
In het voorjaar van 2017 heeft de werkgroep Governance haar advies uitgebracht en wordt de uitvoering ervan ter hand genomen. De inhoudelijke lijn hierin is dat de inhoudelijke verbinding met gemeenten wordt versterkt (als eigenaar van en opdrachtgever aan de GGD). En daarnaast wordt gewerkt aan versteviging van de verbinding tussen de GGD en verschillende actoren binnen de individuele gemeenten (portefeuillehouder, college, raad en ambtelijk apparaat), de verbinding en samenwerking tussen gemeenten (bestuurlijk en ambtelijk) en last but not least de verbinding tussen GGD en gemeenten.

Jeugdgezondheidszorg
Vanaf september 2016 is de nieuwe werkwijze binnen de jeugdgezondheidszorg ingevoerd. In 2017 wordt deze vernieuwing verder vormgegeven. Daarbij is geïnvesteerd in de verbinding met gemeenten (jeugdzorg), scholen en voorschoolse voorzieningen.
Vanaf juli 2017 is een elektronische portal voor ouders (Mijn kinddossier) geïmplementeerd. Daarnaast worden de vragenlijsten in het voortgezet onderwijs vernieuwd.

Omgevingswet
De relatie en het belang van gezondheid in het ruimtelijke vraagstuk is verkend met bestuurders en afzonderlijke gemeenten. In het bestuur zijn afspraken gemaakt over welke rol verwacht wordt van de GGD op dit dossier. Ook vindt samenwerking plaats met de twee andere Gemeenschappelijke Regelingen (VR en OD) in onze regio.

Infectieziektenbestrijding
Nieuwe bedreigingen zijn inherent verbonden aan infectieziektebestrijding. Op dit moment vormt de toenemende resistentie van bacteriën tegen antibiotica een toenemend en serieus risico. Van GGD'en wordt gevraagd in de aanpak van dit probleem te investeren, samen met andere partijen in de gezondheidszorg. GGD IJsselland werkt hierin intensief samen met GGD regio Twente en het regionaal overleg acute zorg (ROAZ).

Financieel resultaat
De exploitatie van de GGD beweegt mee met de inhoudelijke activiteiten en koerst per saldo aan op het (bijgesteld) resultaat dat in de Bestuursrapportage Voorjaar 2017 is geschetst.
Voor het exploitatiejaar 2017 wordt een nadelig saldo van € 197.000 verwacht. De toelichting op het saldo is verder in hoofdstuk 4 uitgewerkt.
In de Bestuursrapportage Voorjaar 2017 is aangekondigd dat de gevolgen van de loonontwikkeling 2017 en wijzigingen in het kader van het IKB op voorhand niet binnen de begroting gedekt kunnen worden. Het totaal van de ontwikkelingen werd geraamd op € 430.000.

Na het bestemmen van het positieve saldo uit de jaarrekening 2016 (€ 113.000), bijstelling van de kosten voor invoering van het IKB (voordeel € 61.000) en diversen (€ 32.000) resteert uit de voorjaarbestuursrapportage per saldo een tekort van € 224.000. Dit resultaat is, samen met de overige mutaties, verwerkt in deze rapportage.

Financieel voorziet GGD IJsselland geen grote knelpunten om haar dienstverlening binnen de vastgestelde begroting uit te voeren.

2. STAND VAN ZAKEN IN HET WERK

2.1 Vernieuwen vanuit basistaken (uitvoering bestuursagenda)

Met de Bestuursagenda 'Vernieuwen vanuit basistaken' heeft het bestuur voor de periode 2015-2017 in twee ambities de opgave voor de GGD bepaald:

Ambitie 1 GGD IJsselland is onze vertrouwde adviseur
Ambitie 2 Moderniseren van de Governance

De ambities zijn in de Bestuursagenda vertaald in twee programmalijnen voor de GGD, die terugkomen in de programmabegroting en in het jaarplan van GGD IJsselland. Ambitie 1 (en de programmalijn daarbij) komt met name in het begrotingsprogramma Gezondheid aan bod, Ambitie 2 (met bijbehorende programmalijn) in het begrotingsprogramma Service en Samenwerking. Hieronder worden de belangrijkste ontwikkelingen kort beschreven.

2.2 GGD als vertrouwde adviseur

Wat is de bedoeling?
Het thema vertrouwde adviseur betekent dat de GGD zich actief verbindt met gemeenten en probeert gezamenlijk op te trekken. Gemeenten werken aan lokaal gezondheidsbeleid en hieraan levert de GGD een bijdrage, bijvoorbeeld door onderwerpen samen met andere gemeenten uit te voeren, informatie en kennis aan te dragen of ontwikkelingen te signaleren.

Activiteiten in 2017

Afspraken maken met gemeenten over onderwerpen
In het ambtelijk overleg worden afspraken gemaakt over onderwerpen die in de komende periode specifieke verdieping bij gemeenten vragen.
Daarnaast besteedt GGD IJsselland specifiek aandacht aan de volgende onderwerpen:
- Suïcide preventie
- Antibioticaresistentie
- Personen met verward gedrag
- Voorbereiding omgevingswet (in relatie tot een gezonde leefomgeving)
- Zorg voor statushouders
- Preventief ouderenbeleid
- Verbinding preventie – eerste lijn
- Evaluatie drank- en horecawet

Tijdig informeren gemeenten over ontwikkelingen
Tijdens de bestuurdersdag in maart 2017 hebben managers van GGD IJsselland een aantal inhoudelijke ontwikkelingen geschetst die in hun ogen van belang zijn voor de invulling van het werk van de GGD.
Daarnaast zal in het najaar een ontwikkelingenbrief verschijnen die aan gemeenten de relevante ontwikkelingen schetst en globaal inzicht geeft in de daarmee gepaard gaande financiële stromen

Actieve ondersteuning bij de implementatie van de nieuwe Omgevingswet
Naar aanleiding van de bestuurlijke conferentie over de implementatie van de nieuwe omgevingswet is geïnventariseerd op welke wijze de GGD gemeenten hierin zo adequaat mogelijk kan ondersteunen.

Versterken monitoringsfunctie
De volgende activiteiten zijn uitgevoerd:
- De evaluatie van de drank- en horecawet is afgerond en de resultaten zijn gepresenteerd
- Er zijn andere vormen van presenteren van de monitorgegevens ontworpen
- De resultaten van de volwassenen- en ouderenmonitor zijn in een nieuwe opzet gepresenteerd
- De kindermonitor wordt anders vormgegeven
- Er zijn gesprekken gevoerd met de wethouder van Zwolle (als pilot) met als doel thematisch, specifieke onderwerpen uit te diepen en zo te beproeven of het informeren van bestuurders op deze wijze een toevoeging is.
- De interne samenwerking met de JGZ is versterkt o.a. ten behoeve van het maken van schoolprofielen.

2.3 Modernisering Governance

Wat is de bedoeling?
Voor de modernisering van de Governance zijn vier elementen relevant: inhoudelijke meerwaarde, stevige bestuurlijke relatie met gemeenten, financiering en control en juridische afspraken.

Inhoudelijke meerwaarde
Voor de inhoudelijke samenwerking vormt de programmalijn ‘GGD als vertrouwde adviseur’ de basis. Bij de uitvoering van werkzaamheden vormt het ambtelijk-bestuurlijk samenspel van alle gemeenten en de GGD in de vorm van opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap een belangrijke dimensie. Een goede opdrachtgever is betrokken en stelt de opdrachtnemer in staat om zijn werk goed te doen. Een goede opdrachtnemer ondersteunt de opdrachtgever in het formuleren en aanscherpen van de opdracht en levert wat wordt gevraagd.

Stevige bestuurlijke relatie
Het algemeen bestuur vormt het formele besluitvormende orgaan van de gemeenschappelijke regeling GGD IJsselland. Naast formele besluitvorming is goede bestuurlijke samenwerking van essentieel belang voor het goed functioneren van de GGD. Het bestuur formuleert in haar rol als opdrachtgever de gewenste inhoudelijke meerwaarde die de GGD moet leveren (de opdracht) en organiseert het speelveld om tot deze de invulling van deze opdracht te komen.

Financiering en control
Transparantie in financiën en control draagt bij aan vertrouwen en stelt gemeenten in staat om op hoofdlijnen te sturen. Transparante sturing van financiering vraagt om nieuwe financiële afspraken die voor gemeenten inzichtelijk en functioneel zijn. De GGD zorgt ervoor dat de financieringssystematiek ondersteunend is aan haar adviesrol door passende afspraken met gemeenten.

Juridische afspraken
De gemeenschappelijke regeling vormt het kader dat effectieve sturing en besturing (Governance) mogelijk maakt. Binnen deze formele kaders worden verdere praktische afspraken gemaakt om de goede samenwerking vorm te geven en om financieel op orde te zijn en te blijven.

Activiteiten in 2017

Bestuurdersdag
Op 30 maart 2017 heeft de bestuurdersdag van GGD IJsselland plaatsgevonden. Op deze dag is teruggekeken op de uitvoering van de bestuursagenda 2015-2017. Daarna is nagedacht over de opdracht aan de GGD voor de komende periode. De opbrengst van deze dag wordt vertaald in een 'verlengde' bestuursagenda tot einde 2018. Daarna zal (na de gemeenteraadsverkiezingen) met een nieuw bestuur een bestuursagenda voor de volgende vier jaar worden gemaakt.

Afspraken met raadsgriffiers en organiseren raadsinformatiebijeenkomst
Een geplande bijeenkomst voor raadsleden bij de GGD in Zwolle is helaas niet doorgegaan (vanwege te weinig aanmeldingen). Voor 2017 zijn met afzonderlijke portefeuillehouders afspraken gemaakt over de organisatie van raadsbijeenkomsten in afzonderlijke gemeenten.
Met raadsgriffiers is overlegd over de toekomstige informatievoorziening aan gemeenteraden. Samen met de Veiligheidsregio en Omgevingsdienst (in oprichting) wordt gewerkt aan invulling van de informatievoorziening aan gemeenteraden na de verkiezingen in 2018.

Bespreken advies werkgroep Governance
De werkgroep Governance heeft haar advies opgeleverd. In een werksessie met het algemeen bestuur zijn de resultaten besproken en verwerkt in een aantal concrete activiteiten. Zo verschijnt in 2017 voor de eerste keer een ontwikkelingenbrief. Vanaf medio 2017 wordt een snelle terugkoppeling van bestuursvergaderingen aan gemeenten verzorgd. Vanaf 2018 worden vergaderingen van het bestuur anders ingericht, wordt jaarlijks een bestuurdersdag georganiseerd en wordt ook het samenspel met het ambtelijk overleg versterkt.

Instellen van een financiële adviescommissie
Een nieuwe opdracht voor een financiële adviescommissie ligt in het najaar van 2017 ter vaststelling voor aan het dagelijks bestuur.

2.4 Ontwikkeling van dienstverlening

Wat is de bedoeling?
GGD IJsselland wil relevante, effectieve diensten leveren die een bijdrage leveren aan een gezonde samenleving en gedragen worden door alle partijen in IJsselland (inwoners, gemeenten, scholen, (curatieve) zorgverleners en andere ketenpartners). Hieronder worden de belangrijkste activiteiten toegelicht.

Activiteiten in 2017

Doorontwikkeling nieuwe integrale werkwijze Jeugdgezondheidszorg
De jeugdgezondheidszorg heeft in het tweede projectjaar van het Masterplan een nieuwe integrale werkwijze ingevoerd. De projectperiode is op 1 juli 2017 afgerond. Alle gemeenten (met uitzondering van gemeente Steenwijkerland, waar jeugdgezondheidzorg wordt aangeboden aan de kinderen en jongeren van 4 tot 18 jaar) beschikken nu over integrale teams jeugdgezondheidszorg die een doorgaande lijn voor alle jeugdigen van 0-18 jaar verzorgen.
Met deze nieuwe werkwijze voldoet de Jeugdgezondheidszorg aan de wettelijke eisen van het basispakket Jeugdgezondheidszorg, kan meer aandacht worden besteed aan kinderen met risico's en is er meer ruimte om te voldoen aan wensen en behoeften van ouders en jongeren.
Op het voortgezet onderwijs is per 1 september 2017 een nieuwe vragenlijst "Jij en je Gezondheid" ingevoerd omdat de bestaande EMOVO vragenlijst niet meer ondersteund werd door het RIVM waardoor deze EMOVO vragenlijst niet meer gebruikt kan worden.

In juli 2017 is een verdere stap in de digitalisering voor ouders ingevoerd; dit is gerealiseerd door aankoop en invoering van de module Mijn Kinddossier. Via Mijn Kinddossier kunnen ouders met kinderen van 0-12 jaar alle belangrijke informatie over de ontwikkeling, groei en opvoeding van hun kind inzien. Ouders vullen op deze plek ook vragenlijsten digitaal in en kunnen afspraken wijzigen.

Geven van informatie en maken van afspraken over nieuwe integrale werkwijze Jeugdgezondheidszorg
Alle relevante ketenpartners zijn geïnformeerd over de nieuwe werkwijze van de Jeugdgezondheidszorg en in alle gemeenten zijn structurele afspraken over de samenwerking en aanvullende activiteiten gemaakt.

Versterken relatie tussen Jeugdgezondheidszorg, scholen en voorschoolse voorzieningen
Alle (voor)scholen kennen hun contactpersoon bij de Jeugdgezondheidszorg. Alle (voor)scholen zijn ten minste één keer bezocht. De mogelijkheden voor verbetering in de samenwerking met het voortgezet onderwijs zijn verkend.

Overgang van Jeugdgezondheidzorg 0-4 Steenwijkerland naar GGD
In juni 2017 heeft zowel het college van B&W van de gemeente Steenwijkerland als het bestuur van GGD IJsselland de businesscase voor de overdracht van Jeugdgezondheidszorg 0-4 aan GGD IJsselland vastgesteld. Daarmee is de weg vrijgemaakt voor de feitelijke overdacht per 1-1-2018. Op dit moment wordt gewerkt aan de overdracht van de dienstverlening en een zorgvuldige overgang van betrokken medewerkers.

Aanpakken antibioticaresistentie
In nauwe samenwerking met een aantal partijen, waaronder het Regionaal overleg acute zorg (ROAZ) en de medisch microbiologen van de ziekenhuizen in de Regio en de GGD-en uit Twente en Noord en Oost Gelderland is dit voorjaar een regionaal zorgnetwerk gevormd dat gericht is op bestrijding van antibioticaresistentie in met name verpleeg- en verzorgingshuizen en de thuissituatie.

Ontwikkelen GGD Academy
GGD IJsselland ontwikkelt het concept van de GGD Academy en onderzoekt de haalbaarheid van het doel om een Academy kostendekkend te kunnen uitvoeren en hiermee (indirect) de publieke gezondheid in de regio te versterken.
Sinds mei is een kwartiermaker bezig met een verkenning. Er blijkt bij onze ketenpartners en ook medewerkers veel vraag en enthousiasme op dit onderwerp maar het vergt wel tijd om tot een goede en werkbare pilot te komen.

Versterking van publieke taken in gezondheidszorg voor ouderen
Voor gemeenten is het van belang om de groeiende vraag van zorg en ondersteuning zoveel mogelijk te beperken door het ontwikkelen van een preventief ouderengezondheidsbeleid. In de wet Publieke Gezondheid is vastgelegd dat preventief ouderengezondheidsbeleid onderdeel van het lokaal gezondheidsbeleid moet zijn (WPG art 5a). Vormgeven van preventief ouderenbeleid vraagt inzet en verbinding van vele (lokaal en regionaal werkende) partijen.
GGD IJsselland heeft samen met gemeenten en andere partijen verkend wat nodig is om het preventieve ouderenbeleid vorm te geven en in hoeverre hierin een rol van de GGD gewenst is.
In het najaar van 2017 wordt aan het bestuur een aantal scenario's (keuzemenu) voorgelegd voor de rol die GGD IJsselland in het kader van preventieve ouderenzorg zou kunnen vervullen.

2.5 Ontwikkeling van de organisatie

Wat is de bedoeling?
De GGD verricht uiteenlopende taken die uiteenlopende expertise van professionals vragen. De GGD werkt in 11 gemeenten en wil haar diensten nog beter laten aansluiten op lokale wensen en omstandigheden. Om hierin slagvaardig te zijn is het van belang dat professionals (binnen kaders) ruimte hebben om meerwaarde te creëren en investeren in externe oriëntatie. Gedeelde waarden zijn daarin belangrijke leidende principes om het werk vorm te geven. Wij willen eigenaarschap van medewerkers stimuleren en medewerkers in staat stellen om zelf het werk te organiseren en hun professionele rol in te vullen.

Activiteiten in 2017

Organisatieontwikkelagenda 2017/2018
Vanaf begin 2017 wordt gewerkt aan de doorontwikkeling van GGD IJsselland. De organisatieontwikkeling kent drie hoofdthema's, met daaronder steeds drie koersbepalende speerpunten:

1. De maatschappelijke opdracht
    a. De GGD voelt voor onze gemeenten als de 'eigen afdeling Volksgezondheid'
    b. We kennen onze klanten en zetten deze centraal in ons werk
    c. We zijn als GGD zichtbaar aanwezig in ons netwerk
2. Samenwerking
    a. We weten waar we wel en niet van zijn als GGD
    b. We werken intern team overstijgend samen, daar waar dat functioneel is
    c. We kennen onze externe partners en werken daar optimaal mee samen
3. Persoonlijk leiderschap
    a. We hebbe invulling gegeven aan persoonlijk leiderschap en wat dit betekent voor onszelf
    b. We maken vooraf afspraken en spreken elkaar daar op aan
    c. Onze duurzame inzetbaarheid is verhoogd.

Vanaf het voorjaar zijn in alle teams gesprekken gevoerd. De opbrengst van deze gesprekken wordt gebruikt voor de verdere invulling en uitvoering van de organisatieontwikkeling. Daarnaast buigt het management zich over de inrichting en besturing van de organisatie.

Ontwikkelen nieuw intranet
Vanaf 1 september werkt de projectgroep aan een nieuw 'sociaal' intranet dat het digitaal uitwisselen van kennis en informatie onder medewerkers van de GGD (en mogelijk ook externe partners) moet vergemakkelijken.

Invulling informatiemanagement
GGD IJsselland werkt steeds meer met digitale systemen en geautomatiseerde verwerking van gegevens. Daarbij ontstaan steeds complexer wordende processen waarbij soms meerdere organisaties betrokken zijn. Naast technische uitdagingen in informatievoorziening, stelt het verwerken van gegevens in de zorg hoge eisen aan veiligheid, zorgvuldigheid en beschikbaarheid van gegevens.
Het informatiemanagement van GGD IJsselland vraagt om structurele versterking en inbedding in de organisatie. Bij informatiemanagement gaat het niet alleen om techniek, maar vooral om afstemming met inhoudelijke processen en het gedrag van betrokken professionals.
Vanaf september 2017 is een adviseur Informatiestrategie aangetrokken die informatiemanagement verder vorm gaat geven en werkt aan concrete projecten.

Verbeteren informatiebeveiliging
Het beveiligen van informatie en voldoen aan de nieuwe wettelijke eisen voor het verwerken van persoonsgegevens is een thema dat voortdurend aandacht vraagt.
In het voorjaar is het beleid ten aanzien van informatiebeveiliging opgesteld en is voor medewerkers een vernieuwde handreiking voor het delen van cliënteninformatie verschenen. De komende maanden wordt gewerkt aan de implementatie van de nieuwe eisen voor de Algemene verordening Gegevensverwerking (AVG). Ook wordt gewerkt aan het verder implementeren aan de kwaliteitsnormen voor gegevensbeveiliging in de zorg (NEN-7510).

Aanschaffen en invoeren nieuw personeels- en financieel systeem eenheid Bedrijfsvoering
De eenheid bedrijfsvoering van de Veiligheidsregio IJsselland voert de bedrijfsvoering voor de GGD uit. In het voorjaar is de aanbesteding voor een nieuw Personeels- en Financieel systeem afgerond met de gunning aan twee partijen (Unit4 en Raet). De nieuwe systemen worden de komende maanden geïmplementeerd en zullen vanaf 1 januari 2018 operationeel zijn.

Bevorderen gezondheid medewerkers
Gezonde werknemers vormen het hart van iedere organisatie. In het bijzonder geldt dit voor de GGD (practice what you preach). Op initiatief van medewerkers werkt de GGD aan bevordering van een

goede gezondheid van medewerkers. Iedere maand wordt aandacht besteed aan een aspect van gezondheid, waarbij wordt aangesloten bij landelijke campagnes als Ik Pas en Stoptober.

3. STAND VAN ZAKEN IN RISICO'S

3.1 Weerstandsvermogen in relatie tot financiële risico's

Risicomanagement is een natuurlijk en integraal onderdeel van de totale bedrijfsvoering binnen GGD IJsselland. Integraal risicomanagement levert een bijdrage aan het efficiënter en effectiever beheersen van de risico's en het realiseren van de organisatiedoelstellingen. In deze paragraaf worden de risico's voor GGD IJsselland financieel vertaald en vervolgens afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit om risico's af te kunnen dekken. Daarmee ontstaat inzicht in het weerstandsvermogen van GGD IJsselland. Het weerstandsvermogen van GGD IJsselland bestaat uit de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor geen maatregelen in de vorm van voorzieningen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie. Onder weerstandscapaciteit wordt verstaan de middelen en mogelijkheden waarover de GGD beschikt om niet geraamde kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken zonder dat dit ten koste gaat van uitvoering van het takenpakket.

In het AB van 18 december 2014 is het beleidskader Risicomanagement en weerstandsvermogen 2015-2018 vastgesteld. Het belangrijkste is dat risico's steeds gestructureerd worden geïnventariseerd en gemonitord. Jaarlijks vindt actualisatie plaats van de geïnventariseerde risico's. Hiervan wordt verslag gedaan in de najaarsbestuursrapportage. Het belangrijkste doel van risicomanagement is risico's beter beheersen. Door risico's jaarlijks te inventariseren en monitoren, is GGD IJsselland beter in staat tijdig maatregelen te nemen om te voorkomen dat risico's werkelijkheid worden en om de financiële gevolgen te beperken.

Bij het vaststellen van de notitie Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2015-2018 is verder besloten tot het regelmatig evalueren van het weerstandsvermogen. Dat gebeurt aan de hand van de benodigde weerstandscapaciteit die volgt uit het risicoprofiel van GGD IJsselland. Ook is afgesproken dat de ratio voor het weerstandsvermogen voldoende is, ofwel 1,0 tot 1,4 keer de benodigde weerstandscapaciteit bedraagt.

Evaluatie van de notitie Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2015-2018 vindt plaats in 2018. Op voorhand zijn de volgende aandachtspunten te benoemen: wijze van berekenen financiële impact en integreren beleid rondom opbouw en gebruik bestemmingsreserves. De ontwikkeling van een nieuwe notitie Risicomanagement en Weerstandsvermogen gebeurt in samenhang met de ontwikkeling van de nieuwe notitie kostprijsberekening.

3.2 Weerstandsvermogen

Het risicoprofiel is tot stand gekomen door voor elke afdeling de risico's te bepalen. Aan elk risico is een kans en financiële impact toegekend. Bij het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit wordt uitgegaan van een reëel scenario en van uitsluitend significante risico's. Rampen, bezuinigingen en kleine risico's worden niet meegenomen.

Bij een reëel scenario is een bedrag van € 392.000,- nodig om de risico's af te dekken. Zie voor een onderbouwing van de benodigde weerstandscapaciteit, het overzicht significante risico's (paragraaf 3.3). Waarbij de risico's die (gedeeltelijk) worden afgedekt door een bestemmingsreserve niet moeten worden meegerekend. Voor een weerstandsvermogen met ratio 1 is de benodigde weerstandscapaciteit derhalve € 392.000,- en bij een ratio van 1,4 is dat € 548.800,-. De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt op basis van de huidige inzichten per oktober 2017 € 572.340,-. Deze bestaat uit de post onvoorzien met € 90.000,- en de algemene reserve met € 482.340,-. Dit betekent dat met een ratio van 1,5 het weerstandsvermogen ruim voldoende bedraagt en de organisatie de verwachte impact van haar risico's kan opvangen zonder dat dit hoeft te leiden tot beleidsaanpassingen.

Daarnaast kent GGD IJsselland een aantal bestemmingsreserves:

Bestemmingsreserve	Benodigd	1 januari 2017
Maatwerk en projecten*	€ 630.000,-	€ 148.400,-
PGA	€ 150.000,-	€ 510.253,-
SOA Sense	€ 25.000,-	€ 22.500,-

* Sinds 2013 is in de tarieven van de GGD voor maatwerk en projecten een opslag verwerkt voor dekking van risico's i.v.m. het tijdelijke karakter va het werk. De risicocomponent in het tarief wordt gereserveerd voor dekking van eventuele frictiekosten die kunnen voortvloeien uit taken die de GGD op verzoek van gemeenten of andere klanten levert. De benodigde omvang is aangepast op basis van het geactualiseerd risicoprofiel per september 2017.

3.3 Overzicht significante risico's

Jaarlijks komt in deze paragraaf een geactualiseerd risicoprofiel terug, conform het beleidskader Risicomanagement in de vorm van een top 10 risico's. Vanwege het geringe aantal risico's in de risicoklasse 'Urgent' is er voor gekozen om een overzicht te maken van de significante risico's en de risico's die geheel of gedeeltelijk afgedekt worden door een bestemmingsreserve.

1. **Faillissement van toeleveranciers; implementatiekosten en inwerken van medewerkers als gevolg van het wegvallen van 1 toeleverancier**
   Risicocategorie: financieel — netto verwachte impact: € 150.000,-

   Maatregelen & Ontwikkelingen: waar mogelijk wordt samenwerking gezocht met andere GGD'en om gezamenlijk diensten aan te besteden. Bij het afsluiten van contracten worden bepalingen op genomen die continuïteit van de dienstverlening waarborgen.

2. **Claims en juridische procedures; claims van derden of niet inbare claims bij derden**
   Risicocategorie: financieel — netto verwachte impact: € 100.000,-

   Maatregelen & Ontwikkelingen: Negatief uitvallende uitspraken leiden direct tot kosten c.q. te betalen bedragen op de balans. Het afsluiten van verzekeringen bij schade en aansprakelijkheid leidt tot het terugdringen van de verwachte impact.

3. **Extra inzet van medewerkers bij uitbraak infectieziekte**
   Risicocategorie: financieel — netto verwachte impact: € 82.000,-

   Maatregelen & Ontwikkelingen: Infectieziektebestrijding heeft een personele formatie die voldoende is voor de dagelijkse taken. Bij een eventuele grote uitbraak van een infectieziekte is een sterk verhoogde personele inzet noodzakelijk. Naar verwachting vergoedt het rijk een deel hiervan, maar de GGD zal in die situatie ook zelf extra kosten moeten maken.

4. **Arbeidsconflict met een medewerker leidt tot plaatsen op non-actief en ontslag**
   Risicocategorie: financieel — netto verwachte impact: € 60.000,-

   Maatregelen & Ontwikkelingen: Team HRM is erop gericht een goede afstemming tussen de belangen van de organisatie en die van de medewerkers te bewerkstelligen.

5. **Boventallig personeel vanwege beëindigen of afnemende aanvullende producten**
   Risicocategorie: financieel — netto verwachte impact: € 481.600,-
   bestemmingsreserve

Maatregelen & Ontwikkelingen: Sinds 2013 is in de tarieven van de GGD voor aanvullende producten en projecten een opslag verwerkt voor dekking van risico's i.v.m. het tijdelijke karakter van het werk. De risicocomponent in het tarief wordt gereserveerd voor dekking van eventuele frictiekosten die kunnen voortvloeien uit taken die de GGD op verzoek van gemeenten of andere klanten levert. Kosten als gevolg van dit risico komen ten laste van de bestemmingsreserve Maatwerk en projecten. Naast het continu acquireren voor nieuwe opdrachten, wordt gekeken naar de omvang van het personeelsbestand in relatie tot de werkzaamheden in een periode. Waar mogelijk worden vacatures ingevuld met tijdelijk personeel en gaat de GGD meerjarige contracten aan met een opzegtermijn.

7. Boventallig personeel vanwege afnemende dienstverlening aan Publieke Gezondheid Asielzoekers

Risicocategorie: financieel netto verwachte impact: € 0,-
bestemmingsreserve

GGD IJsselland verzorgt voor COA de activiteiten m.b.t. Publieke Gezondheidszorg voor asielzoekers (PGA). Deze taken zijn vastgelegd in een overeenkomst tussen COA, GGD-GHOR Nederland en de GGD'en in Nederland en worden betaald door COA. Door ontwikkelingen in aantallen en (tijdelijke) opening dan wel sluiting van asielzoekerscentra is PGA een moeilijk te beheersen taak voor GGD IJsselland. Om risico's op te kunnen vangen is een bestemmingsreserve PGA gevormd. Daarnaast wordt gekeken naar de omvang van het personeelsbestand in relatie tot de werkzaamheden in een periode. Waar mogelijk worden vacatures ingevuld met tijdelijk personeel.

4. STAND VAN ZAKEN IN GELD

De financiële paragraaf in deze rapportage geeft een toelichting op hoofdlijnen en maakt de verbinding met de indeling van de programmabegroting 2017.

4.1 Algemeen financieel beeld 2017

Voor het exploitatiejaar 2017 wordt een nadelig saldo van € 197.000 verwacht. De toelichting op het saldo wordt verder in deze financiële paragraaf uitgewerkt op basis van de onderdelen uit de programmabegroting. Door deze systematiek wordt een consequente lijn doorgetrokken vanuit de begroting die uiteindelijk ook in de jaarrekening zal worden gehanteerd. Hierdoor kan de ontwikkeling binnen de begrotingsonderdelen goed worden gevolgd.

In de voorjaarsbestuursrapportage is een tekort aangekondigd van € 430.000. In de toelichting in paragraaf 4.2 is aangegeven dat deze prognose door diverse oorzaken kan worden bijgesteld tot € 226.000. Het verschil tussen deze prognose en de prognose uit de najaarsbestuursrapportage is minimaal. In paragraaf 4.3 worden de afwijkingen nader toegelicht. Een aantal afwijkingen werken door in 2018 t.w.;

- - Loonontwikkeling	pm	
- - Reizigersadvisering	€ 93.000	nadeel
- - Huisvesting	€ 55.000	nadeel

In paragraaf 4.6 zijn deze structurele componenten nader toegelicht.

4.2 Actualisering Bestuursrapportage Voorjaar 2017

In de Bestuursrapportage Voorjaar 2017 zijn een aantal financiële knelpunten gemeld tot een totaalbedrag van € 430.000 waarvoor op dat moment geen dekking binnen de reguliere begroting beschikbaar was. In de Bestuursrapportage Voorjaar 2017 werd voorgesteld een deel van de knelpunten uit het voordelig rekeningsaldo 2016 te dekken. In de vergadering van het algemeen bestuur van 22 juni 2017 is besloten het rekeningsaldo 2016 van € 113.000 te bestemmen voor ontwikkeling van de loonkosten 2017.

De knelpunten uit de Bestuursrapportage Voorjaar 2017 zijn als volgt verwerkt:

- Loonkostenontwikkeling: In de Bestuursrapportage Voorjaar 2017 is een loonontwikkeling gemeld van € 250.000. De omvang van dit knelpunt is gebaseerd op een inschatting. Het effect van deze ontwikkelingen is verwerkt in de budgetten voor de loonkosten. De ontwikkeling van de loonkosten wordt door een groot aantal variabelen beïnvloed, waardoor het effect van specifiek de cao-index en pensioenpremie niet binnen een kort tijdsbestek is te bepalen.
  Door verwerking van het rekeningsaldo 2016 is het effect beperkt tot € 137.000.

- Individueel Keuzebudget: In de Bestuursrapportage Voorjaar 2017 was een maximaal effect van € 144.000 gemeld. Dit effect hangt samen met de toevoeging van 14,4 uur bovenwettelijk verlof aan het IKB budget. Deze uren waren voorheen verwerkt in het reguliere verlofsaldo van de medewerkers.
  De prognose in de Bestuursrapportage Voorjaar 2017 was gebaseerd op een aanname van de gemiddelde loonkosten per uur. Uit nacalculatie, gebaseerd op de gerealiseerde loonkosten, is gebleken dat het maximaal effect moet worden bijgesteld naar € 83.000. Op peildatum 1 september 2017 is nog maar een deel van het IKB budget door de medewerkers ingezet. Op dit moment kan nog geen inschatting worden gemaakt van het netto effect. De verwachting is dat slechts een klein deel van het bovenwettelijk verlof teruggekocht zal worden, in de prognoses is derhalve uitgegaan van het maximaal effect van € 83.000.

- Nieuwe ontwikkelingen: Doordat de aanstelling van een arts infectieziektebestrijding is vertraagd wordt verwacht dat de geraamde kosten voor 2017 € 32.000 lager uitvallen. In de Bestuursrappor-

tage Voorjaar 2017 was een tekort aan dekking van € 36.000 gemeld, door de bijstelling van de kosten wordt nog een klein nadeel verwacht.

In onderstaande tabel zijn de bijstellingen samengevat;

Onderwerp;	prognose	bijstelling	Prognose na-jaar 2017
Loonontwikkeling	€ 250.000	-€ 113.000	€ 137.000
Ontwikkeling IKB	€ 144.000	-€ 61.000	€ 83.000
Incidenteel 2017	€ 36.000	-€ 32.000	€ 4.000
Totalen	€ 430.000	-€ 206.000	€ 224.000

4.3 Resultaat uit programma's en producten 2017

In onderstaande tabel zijn de resultaten per begrotingsonderdeel weergegeven:

Begrotingsonderdeel	Voordeel	Nadeel
Programma's		
Gezondheid		€ 203.000
Service & Samenwerking		€ 8.000
Algemene baten en lasten	€ 14.000	
Totalen	€ 14.000	€ 211.000

In paragraaf 4.1 is het algemene financiële beeld weergegeven. De belangrijkste afwijkingen in de programma's en producten worden in de volgende paragrafen nader toegelicht. Hierbij wordt alleen stilgestaan bij belangrijke financiële knelpunten en ontwikkelingen

4.3.1 Programma Gezondheid

Jeugdgezondheidszorg 0-18 **€ 20.000 voordelig**

In september 2016 is jeugdgezondheidszorg 0 – 18 gestart met uitvoering van de nieuwe werkwijze. Daarbij is het basispakket opnieuw vastgesteld en is de financiering herzien. Het huidige exploitatiejaar is het eerste jaar waarin volledig volgens de nieuwe opzet wordt gewerkt. Hiervoor is de begroting jeugdgezondheidszorgd 0 -18 opgesteld. Voor de monitoring hiervan ontbreken ervaringscijfers, deze moeten in de komende jaren worden opgebouwd. Het uiteindelijke doel is een structureel sluitende begroting waarin alle noodzakelijke componenten financieel zijn vertaald.
In dit eerste (overgangs) exploitatiejaar is de begroting nog volop in beweging. Dit heeft o.a. te maken met de personele mutaties ten gevolge van de invoering van de nieuwe werkwijze waarbij wordt gezocht naar de noodzakelijke capaciteit om de werkzaamheden uit te kunnen voeren. Er wordt relatief veel (tijdelijk)extern personeel ingehuurd. Dit brengt hogere kosten met zich mee die grotendeels worden opgevangen door (tijdelijk) beperkt invullen van vacatures. Daarnaast is het tekort aan budget met betrekking tot de loonindex in de prognoses verwerkt. Samen met overige mutaties en inzet van de volledige post onvoorzien (€ 150 duizend) binnen de exploitatie van Jeugdgezondheidszorg wordt voor 2017 een voordelig resultaat van € 20.000 verwacht, ten opzichte van het oorspronkelijke budget (van in totaal € 12,8 mln.) dat in de programmabegroting 2017 is opgenomen.

In de prognose is nog geen rekening gehouden met de mogelijke extra inzet op twee contactmomenten. Door de inspectie is geconstateerd dat extra inzet op twee contactmomenten noodzakelijk is om aan de eisen van de inspectie te voldoen. Het plan hiervoor is opgesteld maar nog niet besloten en

ingevoerd. De mogelijke kosten die hier voor 2017 nog uit zullen voortvloeien zullen ten laste van de centrale post onvoorzien worden gebracht waarvoor nog € 45.000 beschikbaar is.
Door de invoering van de nieuwe werkwijze met andere normen en verschuiving in functies is een bovenformatie ontstaan bij de functie van de doktersassistenten. In 2017 wordt een plan opgesteld om deze bovenformatie terug te brengen. Frictiekosten lopen voor een deel door naar 2018. Voor deze frictiekosten was binnen het project masterplan JGZ dekking beschikbaar. Met betrekking tot het project wordt voor 2017 een voordelig saldo verwacht. Voorgesteld wordt dit saldo naar 2018 over te hevelen voor dekking van de frictiekosten in 2018(zie ook paragraaf 4.5).
In de toelichting zijn de belangrijkste aspecten vermeld die momenteel het financiële beeld van de exploitatie jeugdgezondheidszorg bepalen. De evaluatie van de nieuwe werkwijze moet nog plaatsvinden en staat gepland najaar 2017 doorlopend tot maart 2018. Dit kan leiden tot bijstelling van de formatie. Daarnaast doen zich nieuwe kostenontwikkelingen voor, waaronder extra kosten voor gebruik van een nieuwe vragenlijst voortgezet onderwijs die voorheen gratis was, waarvan volgend jaar moet worden bekeken of dit binnen de financiële kaders past.

Infectieziektebestrijding, € 96.000 nadelig
In de voorjaarsbestuursrapportage is aangegeven dat voor 2017 voor deze taak incidenteel € 103.500 aanvullend budget benodigd was voor intensivering van de activiteiten. Door diverse bijstellingen die per saldo een positief effect hebben van € 7.500 wordt voor 2017 een nadelig saldo van € 96.000 verwacht. Binnen het kader van de voorjaarsbestuursrapportage wordt dit tekort gedekt door incidentele inkomsten die op diverse onderdelen binnen de begroting.
Daarnaast is gebleken dat de gemeentelijke bijdrage op deze taak niet in overeenstemming is gebracht met de taakuitbreiding. Dit hangt samen met de werkzaamheden met betrekking tot technisch hygiënische zorg. Zie hiervoor ook de toelichting bij de taak Toezicht.

Toezicht € 141.500 voordelig
Het voordelig resultaat wordt veroorzaakt door aanvullende inkomsten uit inspecties kinderopvang. Daarnaast kon niet alle vacatureruimte worden benut, waardoor kosten niet gelijk opgaan en achterblijven bij de raming.
Naast de afwijkingen in inkomsten en uitgaven ten opzichte van de ramingen is geconstateerd dat een deel van de gemeentelijke bijdrage niet juist verantwoord is. Een deel van de oorspronkelijke basistaak technisch hygiënische zorg is overgeheveld naar infectieziektebestrijding. In de nieuwe formatieomvang van het team infectieziektebestrijding is daarmee rekening gehouden. De dekking vanuit de gemeentelijke bijdrage is daarmee niet in overeenstemming gebracht. De omvang hiervan moet nog worden bepaald. Voor 2017 draagt dit bij aan het overschot op de taak Toezicht en een tekort op de taak infectieziektebestrijding. Voor de komende jaren zal dit in de begroting worden aangepast.

Reizigersvaccinatie € 93.000 nadelig
Evenals voorgaand jaar wordt voor 2017 een tekort op deze taak verwacht. Er wordt momenteel gewerkt aan een businesscase. Het document wordt op korte termijn opgeleverd. Daarmee wordt helder op welke wijze we de problemen structureel kunnen oplossen.

Medische Milieukunde € 20.500 nadelig
Evenals voorgaand jaar wordt voor 2016 een tekort op de exploitatie van de medische milieukunde verwacht. GGD Regio Twente en GGD IJsselland delen het tekort op deze taak. Het tekort kan verklaard worden uit extra personele inzet ten behoeve van de omgevingswet.

Forensische geneeskunde € 35.000 nadelig
Het tekort wordt verwacht door een incidentele personeelsaangelegenheid. Deze situatie eindigt eind 2017. Daarnaast is het binnen deze taak moeilijk om voldoende gekwalificeerde artsen te vinden.

Bemoeizorg € 19.000 nadelig
In de voorjaarsbestuursrapportage is aangegeven dat (binnen de taak bemoeizorg) voor 2017 incidenteel € 24.000 aanvullend budget is geraamd voor intensivering van de activiteiten met betrekking tot

Hygiënische Probleem Huishoudens (HPH). Binnen het kader van de voorjaarsbestuursrapportage wordt dit tekort gedekt door incidentele inkomsten die op diverse onderdelen binnen de begroting.

Publieke gezondheid asielzoekers **€ 93.000 nadelig**
Door een teruglopend aantal asielzoekers wordt voor 2017 een tekort op deze taak verwacht. De capaciteit van het team is nog niet volledig aangepast aan deze trend, mede doordat de werkzaamheden voor asielzoekers met name in de periode ná aankomst in Nederland plaatsvinden (na-ijleffect) . Het tekort wordt gedekt vanuit de reserve Publieke gezondheid asielzoekers. Deze mutatie is verantwoord in de paragraaf “Algemene baten en lasten”.

TBC **€ 37.000 nadelig**
Het tekort wordt veroorzaakt door stijging van kosten van inzet eigen- en extern personeel. Daarnaast zijn extra kosten gemaakt voor lokale aanpassing van het landelijk in te voeren software pakket Itbc.

Seksuele Gezondheid **€ 28.000. voordelig**
Door daling van de kosten voor laboratoriumonderzoek ontstaat een voordelig saldo. Daarnaast zijn extra bijdragen ontvangen vanuit de subsidieregeling aanvullende seksuologische hulpverlening. Bij het opstellen van de jaarrekening zal worden bekeken of het positief saldo op deze taak kan worden toegevoegd aan de egalisatiereserve.

4.3.2 Programma Service & Samenwerking

Diverse posten **€ 8.000 nadelig**
De overschrijding betreft diverse posten die niet nader worden toegelicht.

4.3.3 Algemene baten en lasten

Bedrijfsvoering **€ 49.000 nadelig**
Tot dit onderdeel behoren de resultaten op kapitaallasten (met name afwijking in rentetoerekening), overige personeelslasten, huisvesting, administratie en algemeen beheer, automatisering en personele inzet bedrijfsvoering. Financieel technisch worden de resultaten van Bedrijfsvoering onder de noemer “saldo kostenplaatsen” in de begrotingswijziging verwerkt en niet apart inzichtelijk gemaakt. Voor de toelichting wordt dit onderscheid wel gemaakt.

<u>Kapitaallasten, € 18.000 voordelig</u>
Het voordelig resultaat ontstaat door aframing van het budget voor rente van kortlopende geldleningen ten gevolge van de lage rentestand.

<u>Overige personeelslasten, € 50.000 nadelig</u>
Het nadeel wordt veroorzaakt door hogere kosten met betrekking tot voormalig personeel van totaal € 26.000. Hierin is o.a. een nabetaling 2016 in verwerkt van € 11.000 waarmee in het budget geen rekening is gehouden.
Het budget voor dekking van de kosten van de Arbodienst wordt met € 25.000 overschreden door het toenemende aantal interventies. Dit is een verplichting van de werkgever waarop (bijna) niet kan worden gestuurd. Vooralsnog wordt uitgegaan van een incidentele overschrijding.

<u>Huisvesting, € 55.000 nadelig</u>
In 2016 is de renovatie van het kantoorgebouw aan de Zeven Alleetjes afgerond. In 2017 worden de eerste ervaringscijfers m.b.t. de exploitatie opgebouwd omdat sprake is van een volledig exploitatiejaar. Op basis van de huidige inzicht wordt een tekort op de exploitatie verwacht van € 55.000. Dit tekort bestaat uit overschrijdingen op diverse posten waarvan energie (€ 20.000), schoonmaak (€ 25.000) en belastingen (OZB € 15.000) de belangrijkste zijn. Alle onderdelen van de exploitatie worden beoordeeld of bijsturing op de kosten mogelijk is. Op dit moment kan geen conclusie worden getrokken omtrent de structurele gevolgen van deze prognose. In diverse ramingen zit nog een prognose verwerkt voor de resterende maanden van 2017. Bij het opstellen van de jaarrekening vindt opnieuw een beoordeling plaats.

Administratie en algemeen beheer, € 46.000 voordelig
Het voordelig saldo wordt met name veroorzaakt door aanvullend inkomsten uit projecten. Hierdoor worden overschrijdingen op deze kostenplaats voldoende gecompenseerd. De overschrijdingen betreffen voornamelijk het budget voor de kosten van gemene rekening (€ 125.0000) en portokosten (ruim € 40.000). Op beide posten is sprake van een incidentele overschrijding.

Met betrekking tot de gemene rekening wordt een tekort verwacht in verband met de implementatie van nieuwe systemen voor financiën en HRM. Het totale kostenaandeel hierin voor de GGD (44% van het totaal) bedraagt € 193.000, waarvan een deel (€ 68.000) binnen de reguliere exploitatie van de gemene rekening kan worden gedekt. Het aandeel in het tekort voor de GGD is bepaald door toepassing van de verdeelsleutel (44% aandeel) op de reguliere exploitatiekosten. Met betrekking tot deze overschrijding is sprake van een incidentele overschrijding. De kosten van verdere doorontwikkeling en reguliere kosten kunnen naar verwachting binnen de bestaande kaders worden gedekt.

De overschrijding op de portokosten is ontstaan doordat het budget op deze post onvoldoende is bijgesteld na integratie van 0 – 4 JGZ. Met name voor deze taak wordt nog veel correspondentie traditioneel via de post verzonden. Inmiddels wordt een digitaliseringsslag gemaakt waardoor planning van afspraken en uitnodigingen digitaal kunnen worden verwerkt. Door deze ontwikkeling wordt verwacht dat er sprake is van een incidentele overschrijding.

Overige, € 9000 nadelig
Dit restant-saldo bestaat uit diverse kleinere afwijkingen. De belangrijkste afwijking is de huisvesting in de Schurenstraat te Deventer, door aanpassing van het huurcontract per 1 september 2017. Dit werkt door in 2018. In paragraaf 4.6. is dit onderwerp opgenomen.

Kostenplaatsen **€ 181.000 nadelig**
Voor alle afdelingen van de GGD organisatie zijn kostenplaatsen in de administratie ingericht. Hier worden kosten op verantwoord die niet direct aan de producten (en daarmee programma's) kunnen worden toegerekend. De toerekening van de kostenplaatsen aan producten vind plaats op basis van voorcalculatorische tarieven. Het voor/nadelig saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door

Bestuur, € 102.500 nadelig.
Het nadeel op deze kostenplaats wordt veroorzaakt door;

- raming van het centraal opleidingsbudget € 60.000. Dit wordt elders in de begroting gecompenseerd door afroming van het opleidingsbudget van de diverse afdelingen. Het totaalresultaat van de GGD wordt hierdoor niet beïnvloed.
- Raming van de budgetten zoals aangekondigd in de voorjaarsbestuursrapportage. Dit betreft de aanstelling van een adviseur Informatiestrategie. Aan deze functie is in eerste instantie invulling gegeven door een kwartiermaker (extern). De kosten (€ 40.000) hiervan zijn geraamd op deze kostenplaats. Daarnaast is een budget voor organisatieontwikkeling geraamd van € 10.000. Zoals in het voorjaar is aangegeven worden deze kosten door diverse interne maatregelen binnen de begroting gedekt.
- Overige niet nader toegelicht € 2.500.

Bestuursbureau, € 37.000 nadelig.
Bij de kostenplaats bestuur zijn de incidentele kosten van de adviseur Informatiestrategie verantwoord. Per 1 september 2017 is deze functie ondergebracht bij de afdeling Bestuursbureau. De loonkosten hiervan (€ 23.500) zijn hier ook geraamd en maken onderdeel uit van het tekort op deze kostenplaats. In het kader van de voorjaarsbestuursrapportage worden ook deze kosten door maatregelen elders in de begroting gedekt.
Binnen de afdeling Bestuursbureau is sprake van langdurige ziekte (communicatie en managementassistenten) waarvoor extra kosten zijn geraamd.

Klantcontactcentrum (KCC) , € 51.000 nadeel.
In 2016 is een centraal Klantcontactcentrum gestart. In 2017 is ingezet op de professionele doorontwikkeling van dit KCC en is incidenteel extra formatie ingezet. De extra (incidentele) kosten die hiermee zijn gemoeid zijn voorlopig op de kostenplaats AGZ verantwoord.

Kennis en expertise centrum , € 9.500 voordelig.(niet nader toegelicht).

Algemeen **€ 245.500.voordelig**

Onvoorzien, € 85.000 voordelig
De post onvoorzien wordt per saldo met € 85.000 afgeraamd. Dit saldo wordt aangewend voor dekking van kosten op de overige onderdelen in de exploitatie. Onder andere was in de begroting een stelpost geraamd van € 50.000 voor dekking van loonkostenontwikkeling 2017.
Op deze post wordt een budget van € 45.000 in stand gehouden voor het laatste kwartaal 2017.

Dekking uit reserves, € 512.000 voordelig

Reserve masterplan € 306.000.
Deze reserve wordt in 2017 geheel aangewend. Het project loopt tot 1 juli 2017. Door de beschikking over deze reserve verlopen de kosten budgettair-neutraal.

Reserve PGA, € 93.000.
De beschikking over deze reserve komt overeen met het verwachte tekort op deze taak in 2017. Voor een nadere toelichting hier op wordt verwezen naar de toelichting op deze taak onder het programma gezondheid. Na deze beschikking is nog ongeveer € 420.000 beschikbaar binnen deze reserve.

Rekening saldo 2016, € 113.000
Bij vaststelling van de jaarrekening 2016 is besloten het voordelig saldo te bestemmen voor dekking van de loonkostenontwikkeling 2017 waarmee in de begroting onvoldoende rekening is gehouden.

Risicoreserve
Het verloop van de risicoreserve is in onderstaande tabel weergegeven.

Stand van de reserve o.b.v. jaarrekening 2016		**148.400**
Toevoegingen 2017 uit opslag in tarieven	205.300	
Prognose van beschikkingen over de risicoreserve	-269.250	
Per saldo mutatie van de reserve 2017		**-63.950**
Saldo reserve		**84.450**

Het saldo van de paragraaf algemene baten en lasten wordt hierdoor niet beïnvloed. De kosten ten laste van de reserve, die ook op deze paragraaf zijn verantwoord, worden gedekt door een beschikking over de reserve. De stand van de reserve wordt hierdoor wel beïnvloed.
De reserve risicoreserve wordt in stand gehouden om risico's met betrekking tot langdurige ziekte en boventallig personeel te dekken. De toevoeging aan de reserve wordt gevormd door de opslag in het tarief wat door de GGD wordt toegepast voor diverse activiteiten o.a. projecten, detacheringen en DVO's. De toevoegingen hebben hoofdzakelijk een incidenteel karakter.
Het beslag op de reserve bestaat uit kosten die samenhangen met langdurige ziekte en boventallig personeel. Deze kosten kunnen niet binnen de afdelingen worden opgevangen en worden derhalve centraal verantwoord en gedekt uit de reserve. Waar mogelijk worden maatregelen getroffen en vindt begeleiding via de arbodienst plaats om de kosten zoveel mogelijk te beperken. Het betreft personele aangelegenheden die over het algemeen een lange doorlooptijd kennen. Daartegenover staat dat het beeld snel kan veranderen door verloop van personeel. Het is daarom lastig een prognose te maken voor de langere termijn.

Projecten, € 348.000 nadeel.
In 2017 zijn 26 projectmatige activiteiten met een beperkte looptijd onderhanden, waarvoor in de begroting een budget wordt geraamd. Zie ook paragraaf 4.4.

Overige, € 4.500 nadeel.(niet nader toegelicht)

4.4 Projecten met een beperkte looptijd

In 2017 zijn 26 projectmatige activiteiten met een beperkte looptijd onderhanden, waarvoor in de begroting een budget wordt geraamd. De totale omvang hiervan bedraagt afgerond € 1.8 mln. In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van projecten in 2017. De kosten van projecten worden voornamelijk uit subsidies gedekt. Het nadeel op dit onderdeel betreffen de kosten (€ 306.000) van het masterplan, gedekt door een beschikking over de reserve masterplan en de kosten (€ 42.000) van de pilot GGD Academy, die binnen de kaders van de voorjaarsnota 2017 zijn gedekt. Naast de baten en lasten die samenhangen met projecten is nog € 415.000 verantwoord met betrekking tot maatwerk JGZ.
In het overzicht is het project masterplan JGZ vermeld. Dit project loopt van 1 augustus 2015 tot 1 juli 2017. Binnen dit project worden de kosten verantwoord die noodzakelijk zijn voor implementatie van de nieuwe werkwijze jeugdgezondheidszorg 0 – 18. In het oorspronkelijke projectplan is uitgegaan van een looptijd tot juli 2017. In de projectbegroting was rekening gehouden met personele frictiekosten. Gebleken is dat deze kosten beperkt zijn maar wel langer doorlopen (zie ook toelichting paragraaf 4.4.1). Verwacht wordt dat het project in 2017 met een saldo van € 93.000 kan worden afgesloten. Voorgesteld wordt dit restant-budget in 2018 aan te wenden voor dekking van frictiekosten, die ontstaan door andere normen en verschuiving in functies als gevolg van de nieuwe werkwijze jeugdgezondheidszorg.

4.5 Investeringen

Voor 2017 worden de volgende investeringskredieten geraamd:

-	Vervanging dienstauto forensische geneeskunde	€ 45.000
-	Vervanging meubilair CB-locaties	€ 270.000
-	Vervanging audiometers JGZ	€ 90.000
-	Verbouw Huisvesting Deventer	€ 60.000

In de begroting is rekening gehouden met de kapitaallasten die voortvloeien uit de investeringen. De verbouw van de huisvesting in Deventer hangt samen met de verplaatsing van een CB-locatie in Deventer.

4.6 Prognose 2018 en verder

In deze paragraaf wordt op basis van de beschreven ontwikkelingen een doorkijk gegeven van de gevolgen voor de exploitatie van de (reeds vastgestelde) programmabegroting 2018.
Daarnaast wordt in de ontwikkelingenbrief ingegaan op de nieuwe ontwikkelingen voor de begroting 2019.

Ontwikkeling loonkosten
In deze rapportage zijn de ontwikkelingen van loonkosten op basis van de nieuwe CAO verwerkt. Bij het opstellen van de begroting 2018 waren deze ontwikkelingen nog niet bekend. In de begroting 2018 is de reguliere indexering uit de septembercirculaire 2016 verwerkt. Ook voor 2018 wordt een tekort op het loonkostenbudget verwacht. De omvang hiervan zal in de Bestuursrapportage Voorjaar 2018 worden opgenomen.

Ontwikkeling IKB.
Op basis van de huidige inzichten kan nog geen conclusie worden getrokken omtrent de omvang van de financiële gevolgen met betrekking tot de wijziging van het IKB budget. In de begroting 2018 is hiermee geen rekening gehouden en zal naar verwachting ook in 2018 tot een tekort leiden.
In de Bestuursrapportage Voorjaar 2018 zullen de financiële gevolgen opnieuw in beeld worden gebracht.

Extrapolaties uit de lopende exploitatie

Jeugdgezondheidszorg
In 2018 zal een vervolg worden gegeven aan de monitoring van de exploitaties van JGZ. Aan de hand hiervan moet worden bekeken of een structureel sluitende begroting kan worden opgesteld. De frictiekosten als gevolg van bovenformatie bij de functie van de doktersassistenten lopen voor een deel door naar 2018.

Exploitatie kantoor Zeven Alleetjes
Voor de exploitatie van het kantoor aan de Zeven Alleetjes wordt in 2017 de eerste ervaringscijfers over een volledig exploitatiejaar opgebouwd en wordt voor 2017 een nadelig resultaat verwacht. Bekeken wordt of in de komende periode bijsturing mogelijk is.

Huisvesting in Deventer
De huisvesting van een consultatiebureau is gecombineerd met de huisvesting van de GGD aan de Schurenstraat. Door deze verandering in huisvesting nemen de huurkosten toe, hierover moet nader worden afgestemd met de gemeente Deventer (wat betreft de huisvestingslasten van consultatiebureaus).

Overige extrapolaties
- Ontwikkelingen toezicht: het toezicht op de kinderopvang wordt met ingang van 2018 gewijzigd en geïntensiveerd. Dit houdt in dat per inspectie meer uren personele inzet zijn benodigd dan in de afgelopen jaren. Hierover komt in december a.s. een voorstel in het DB.
- Reizigersadvisering: Zoals hiervoor is aangegeven wordt een plan uitgewerkt om dit product met een sluitende dekking te kunnen uitvoeren.
- Publieke gezondheidszorg asielzoekers: de ontwikkelingen van deze taak vragen nog nadere aandacht en analyse.
- Hygiënische Probleemhuishoudens: vanaf 2017 wordt extra capaciteit voor deze activiteit in gezet. Dit is nog niet structureel in de begroting verwerkt. Dit onderwerp komt terug in de ontwikkelingenbrief.
- Infectieziektebestrijding: vanaf 2017 wordt extra capaciteit voor deze basistaak ingezet om te kunnen voldoen aan de landelijke normen. Dit is nog niet structureel in de begroting verwerkt. Dit onderwerp komt terug in de ontwikkelingenbrief.

Overige ontwikkelingen voor 2018 en verder.

Met ingang van 2018 wordt gebruik gemaakt van een nieuw personeelssysteem en een nieuw financieel systeem. De implementatiekosten worden in 2017 verantwoord. Het aandeel van de GGD (€ 125.000) hierin is in deze rapportage verwerkt. Dit betreffen incidentele kosten. Voor 2018 wordt verwacht dat de verdere doorontwikkeling en de reguliere kosten die met de systemen samenhangen binnen de bestaande kaders kunnen worden bekostigd.

5.Begrotingswijziging

In de begrotingswijziging zijn de mutaties uit deze rapportage verwerkt die leiden tot een verwacht tekort van € 197.000. In de wijziging zijn ook de prognoses uit de voorjaarsbestuursrapportage verwerkt. De mutaties hebben geen gevolgen voor de gemeentelijke bijdrage.

BEGROTINGSJAAR 2017
BEGROTINGSWIJZIGING 2017\2

LASTEN

omschrijving	*begroting 2017*	*wijziging 2017*	*begroting 2017 na wijziging*
Programma Service&Samenwerking			
Exploitatielasten	94.168	-3.000	91.168
Kostenplaatsen	1.268.870	29.500	1.298.370
Programma Gezondheid			
Exploitatielasten	5.020.763	897.960	5.918.723
Kapitaallasten	140.952	5.000	145.952
Kostenplaatsen	15.739.827	-44.221	15.695.606
Algemene lasten en dekkingsmiddelen			
Projecten		1.850.425	1.850.425
Exploitatielasten		269.250	269.250
Kostenplaatsen		230.811	230.811
Reserveringen	49.920		49.920
Niet in te delen lasten	129.830	-84.830	45.000
Totaal mutaties	22.444.330	3.150.895	25.595.225

BEGROTINGSJAAR 2017
BEGROTINGSWIJZIGING 2017\2

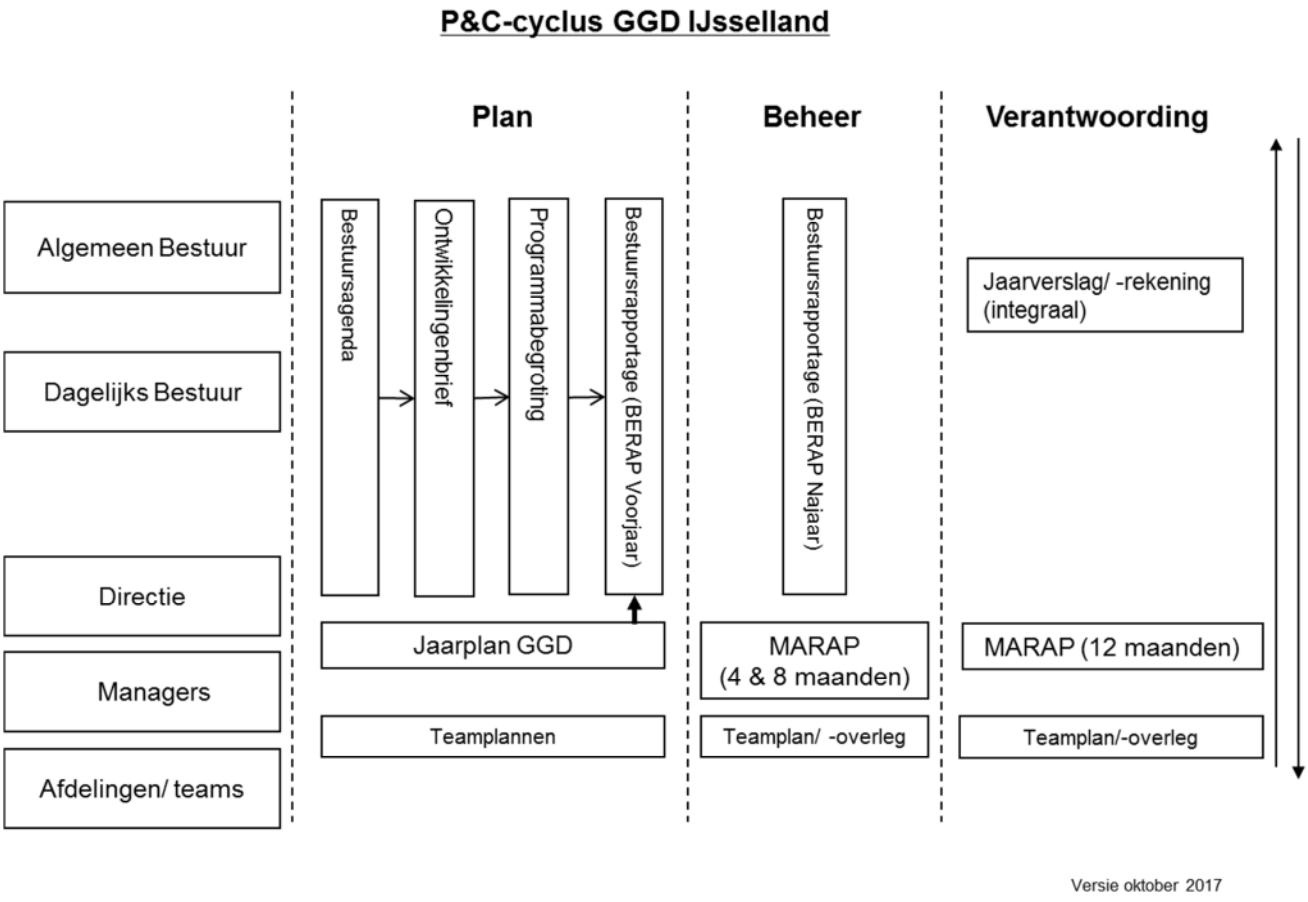
BATEN

omschrijving	*begroting 2017*	*wijziging 2017*	*begroting 2017 na wijziging*
Programma Service&Samenwerking			
Gemeentelijke bijdragen	1.466.950		1.466.950
Overige financiering		18.500	18.500
Programma Gezondheid			
Inkomsten o.b.v. DVO	900.952		900.952
gemeentelijke bijdrage	15.026.737	-10.000	15.016.737
Bijdragen van het rijk	1.596.900	27.500	1.624.400
Inkomsten o.b.v. klanttarief	1.648.427	96.000	1.744.427
Projectfinanciering	1.109.535	105.000	1.214.535
Overige financiering	618.991	437.392	1.056.383
Algemene lasten en dekkingsmiddelen			
Projecten		1.502.778	1.502.778
reserveringen		575.517	575.517
Overige financiering	75.838	201.085	276.923
saldo gewone dienst 2017		197.123	197.123
totaal mutaties	22.444.330	3.150.895	25.595.225

Bijlage 1: Het instrument Bestuursrapportage

GGD IJsselland rapporteert twee keer per jaar aan haar bestuur over de uitvoering van haar dienstverlening. De Bestuursrapportage in het voorjaar informeert het bestuur over de voorgenomen activiteiten in het betreffende jaar (het jaarplan 2017) en geeft aan in hoeverre de activiteiten uitgevoerd kunnen worden binnen de gestelde financiële kaders (de programmabegroting). Omdat de programmabegroting voor GGD IJsselland ruim voor aanvang van het boekjaar wordt vastgesteld, is bijstelling op actuele ontwikkelingen vaak noodzakelijk. In de Voorjaarsbestuursrapportage 2017 zijn de autonome ontwikkelingen, ontwikkelingen in het bestaande beleid en nieuwe ontwikkelingen geschetst.

De bestuursrapportage in het najaar (huidig document) geeft een tussenstand over uitgevoerde activiteiten en de uitwerking van de (bestuurlijke) ambities en opdrachten/gestelde doelen over de maanden januari tot en met augustus 2017.
De bestuursrapportage is onderdeel van de planning- en control-cyclus van GGD IJsselland, zoals deze in onderstaand schema wordt weergegeven.

Bijlage 2: Projecten

Overzicht onderhanden projecten 2017

Omschrijving project	Totaal beschikbare subsidie 2017
KEC	
Loverboys	20.000
VCJG Deventer	35.776
Raalte gezond	25.072
Programmamanagement Zwolle Gezonde Stad	37.000
Samen Verder Groeien (Ommen-Hardenberg)	40.798
Gezond in Deventer (zgn. gidsgelden)	87.039
Projectleider Gezonde School Steenwijkerland	7.000
Voorstad Beweegt	129.079
Creating Healthy School Communities	3.375
JY bent gezond	1.614
JY in de buurt	5.298
Projectcoördinatie gezonde leefstijl Staphorst	11.250
GIDS in Raalte	87.000
Bankhoppers	11.279
Menukaart Gezonde school Ommen/Hardenberg	5.125
Gezonde school aanpak Deventer	26.125
Verwarde personen	57.096
Aanpassing registratiesysteem Onverzekerdenregeling	2.500
Redactie website SGID	13.775
Onderzoek GG aanpak Deventer, deel 1	15.000
Onderzoek GG aanpak Deventer, deel 2	15.000
We Can Young	4.434
OGGZ	
Verpleegkundig spreekuur en spuit-omruil	20.000
AGZ	
Statushouders 2017	412.644
JGZ	
Armoede en gezondheid bij kinderen	14.500
Masterplan JGZ	305.647
maatwerk JGZ 2017	415.000
Totaal projecten	**1.808.425**

Veiligheidsregio IJsselland
Brandweer | GHOR | Politie | Gemeenten

Aan de raden van de gemeenten aangesloten bij
Veiligheidsregio IJsselland

datum 18 oktober 2017

kenmerk V17.004133

onderdeel Bestuur, Beleid en Communicatie

informant Marjolein Fransen

doorkiesnummer 088-9117362

onderwerp Tweede bestuursrapportage 2017

Geacht gemeenteraadslid,

Hierbij ontvangt u de tweede bestuursrapportage van Veiligheidsregio IJsselland. Deze rapportage is gerelateerd aan de begroting van het lopende jaar 2017. In de bestuursrapportage is weergegeven hoe beleidsmatig en financieel gezien de uitvoering van de begroting verloopt en waar afwijkingen aan de orde zijn. Financieel gezien zijn in deze bestuursrapportage begrotingswijzigingen verwerkt die, conform de Wet gemeenschappelijke regelingen, ter goedkeuring aangeboden dienen te worden aan de gemeenteraden. Conform de Wet gemeenschappelijke regelingen krijgt u bij een begrotingswijziging de mogelijkheid om hierop een zienswijze in te dienen.

Begrotingswijzigingen
Het jaar 2017 is het eerste begrotingsjaar waarin de structurele besparing van één miljoen euro verwerkt is. Dat maakt 2017 een kanteljaar, waarin druk ligt op de beschikbare middelen. Het algemeen beeld is dat wij in 2017 binnen de beschikbare middelen blijven. De prognose is dat er aan het eind van het jaar een positief saldo van 265.000 euro (< 1% van de begroting) aan de orde is.

Het positief saldo wordt veroorzaakt door de volgende begrotingswijzigingen:
- autonome ontwikkelingen: verwerking van de nieuwe cao (nadeel € 85.500) en hogere doeluitkering van het Rijk (voordeel € 64.500);
- lagere onderhoudskosten brandkranen (voordeel € 85.000);
- lagere kosten voor opleiden en oefenen (voordeel totaal € 88.000);

Adresgegevens
Postbus 1453, 8001 BL Zwolle

Contactgegevens
T 088 - 119 70 00
E info@vrijsselland.nl
I www.vrijsselland.nl
@VRIJsselland

Veiligheid: voor elkaar

- lagere automatiseringskosten (voordeel € 60.000);
- advies en jeugdbrandweer (voordeel € 53.000).

In de bijlage bij deze brief is een toelichting op de verschillende begrotingswijzigingen opgenomen. Deze begrotingswijzigingen zijn verwerkt in de paragraaf 'wat gaat het kosten?' in de afzonderlijke programma's.

Mogelijke bestemming positief saldo
De daadwerkelijke bestemming van het positieve saldo kan pas plaatsvinden na vaststelling van de jaarstukken 2017. Op dit moment signaleren wij een aantal ontwikkelingen (o.a. op het gebied van duurzame inzetbaarheid van medewerkers) met op termijn financiële consequenties. We zullen dit als nieuwe beleid meenemen bij de voorbereiding van de begroting 2019, waarbij we het bestuur in overweging willen geven om voor de financiering hiervan een deel van het definitieve jaarrekeningresultaat in te zetten. Bij de behandeling van de jaarstukken 2017, in de vergadering van 20 juni 2018 vindt hierover besluitvorming plaats.

Procedure
We horen graag of u uw goedkeuring geeft om de begrotingswijzigingen door te voeren. U kunt gebruik maken van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Kunt u uw reactie voor 13 december mailen aan bestuurssecretariaat@vrijsselland.nl? We hebben het voornemen om de eerste bestuursrapportage op 13 december te laten vaststellen door het algemeen bestuur van Veiligheidsregio IJsselland. Uw reactie nemen wij mee tijdens de bespreking van dit onderwerp.

Tot slot
Wij hopen u op deze manier voldoende geïnformeerd te hebben. Indien u nog vragen heeft over deze brief kunt u contact opnemen met Marc Kool (088-1197411, m.kool@vrijsselland.nl) of Marjolein Fransen (088-1197362, m.fransen@vrijsselland.nl).

Het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio IJsselland

Drs. H.J. Meijer
voorzitter

Drs. A.H. Schreuders
secretaris

bijlagen: Tweede bestuursrapportage 2017

Categorie	Afwijking	Toelichting	Bedrag	
Autonome ontwikkelingen	Nieuwe cao	De VNG en de vakbonden hebben een akkoord gesloten over de nieuwe Cao Gemeenten. Voor het jaar 2017 betekent dit eenmalig een nadeel van 85.500 euro, doordat per 1 augustus 2017 de salarissen met 1,0% stijgen en het Individueel Keuzebudget per 1 december 2017 met 0,5% stijgt.	85.500	Nadeel
	Hogere BDuR	Op 17 juli 2017 is een bericht van het ministerie van Veiligheid en Justitie ontvangen dat het kabinet heeft besloten om dit jaar over te gaan tot het toekennen van een loon- en prijsbijstelling. Voor het jaar 2017 betekent dit een incidentele meevaller van 64.500 euro.	-64.500	Voordeel
Beïnvloedbaar	Lagere kosten jeugdbrandweer	In 2017 wordt 10.000 euro minder aan kosten verwacht voor de jeugdbrandweer. Dit jaar is er minder deelgenomen aan brandweerwedstrijden, omdat de helft van de groepen niet is gekwalificeerd.	-10.000	voordeel
	Lagere onderhoudskosten brandkranen	Jaarlijks betalen wij Vitens voor onderhoud van de brandkranen. Vitens heeft onverwacht het onderhoudstarief per brandkraan verlaagd. Dit levert voor het jaar 2017 een voordeel op van 85.000 euro.	-85.000	Voordeel
	Lagere advieskosten	In 2017 wordt er minder gebruik gemaakt van externe adviezen. Dit levert voor 2017 een eenmalige onderuitputting op van 43.000 euro.	-43.000	Voordeel
	Lagere automatiseringskosten	Op dit moment vindt binnen bedrijfsvoering de implementatie plaats van een personeels- en financieel systeem, dat in 2018 in gebruik wordt genomen. De implementatie van de nieuwe systemen vindt plaats binnen de begroting. Door de implementatie is er, net als vorig jaar, gekozen om dit jaar geen geld te investeren in de doorontwikkeling van de huidige systemen. Dit levert voor 2017 een onderuitputting op van 60.000 euro.	-60.000	Voordeel
	Lagere oefenkosten	Het verwachte saldo op het oefenbudget is 125.000 euro positief en wordt verklaard doordat het deelprogramma 'Realistisch Oefenen' al halverwege 2017 afgerond was.	-125.000	Voordeel
	Vullen van egalisatiereserve	Van het positief saldo wordt de egalisatiereserve opleiden en oefenen gevuld met een bedrag van 100.000 euro (het plafondbedrag). De egalisatiereserve is bestuurlijk vastgesteld en heeft als doel pieken en dalen in het uitgavenpatroon te voorkomen. We hebben in 2018 te maken met een piek in het aantal brandweermensen dat in opleiding is, onder meer door het aantal nieuw aangenomen mensen.	100.000	Nadeel
	Lagere opleidings- en oefenkosten GHOR	Binnen het oefen- en opleidingsbudget van de GHOR verwachten wij een eenmalig voordeel van 30.000 euro. De kosten voor de GHOR van de PEC-oefening waren lager dan begroot, omdat hier een multidisciplinaire oefening van gemaakt is, waaraan de overige deelnemers ook meebetaald hebben. Daarnaast was er voor het eerst sinds jaren geen personeel verloop bij de operationele GHOR-functies waardoor er niemand extra werd opgeleid. Verder leverde de interregionale samenwerking met de GHOR van de VNOG reeds dit jaar (waarneming met gesloten beurs) een voordeel op.	-30.000	Voordeel
	Lagere kosten persoonlijke opleidingen	Binnen het programma brandweer op bij diverse teams een onderuitputting verwacht op de opleidingsbudgetten voor in totaal 33.000 euro. Deze onderuitputting is ontstaan doordat het personeel dit jaar minder aan persoonlijke ontwikkeling heeft gedaan.	-33.000	Voordeel
	Loonsommen	De beschikbare loonsommen van de organisatie zijn integraal bekeken. Dit heeft enkele verschuivingen binnen en buiten de programma's tot gevolg, maar deze blijven binnen de totale beschikbare loonkosten. Ook zijn de ontvangen (zwangerschaps-) vergoedingen van 124.000 euro ingezet voor tijdelijke vervanging van de desbetreffende medewerker.		
		Totaal aan afwijkingen	**-265.000**	**Voordeel**

Veiligheidsregio IJsselland

Brandweer | GHOR | Gemeenten | Politie

Tweede bestuursrapportage 2017

Veiligheid: voor elkaar

Concept, oktober 2017

Documentgegevens

Verspreiding

Nr.	Datum	Verspreid aan
0.1	4 september 2017	Managementteam, Bea Stegeman, Jaap Wolf, Robert Jan Maaskant, Carla Grummel, Robert Steenbergen, Theo van Leussen, Hubert Weitenberg, Gerben Willighagen, Marcel Kluin, Norbert Bosman.

Aanlevering voor overleggen

Nr.	Aanlevering	Bespreking	Overleg
0.2	28 september 2017	03 oktober 2017	Managementteam – 1e behandeling
0.3	05 oktober 2017	10 oktober 2017	Managementteam – 2e behandeling
0.4	11 oktober 2017	18 oktober 2017	Dagelijks bestuur
0.5	18 oktober 2017		Gemeenten
			Veiligheidskring
	29 november 2017	13 december 2017	Algemeen bestuur

Documentbeheer/ eigenaar	Marc Kool en Marjolein Fransen
Projectleiders	Marc Kool en Marjolein Fransen
Vastgesteld door	Algemeen Bestuur
Datum vaststelling	13 december 2017
Digitale vindplaats	MyCorsaID: V17.004134

Inhoudsopgave

1	**Inleiding**	**4**
2	**Financiële stand van zaken**	**4**
2.1	**Financiële inleiding**	**4**
2.2	**Toelichting incidentele afwijkingen**	**5**
2.3	**Incidentele begrotingswijziging**	**8**
2.4	**Vervangingsinvesteringen**	**8**
2.5	**Mogelijke bestemming jaarrekeningresultaat**	**8**
3	**Beleidsmatige stand van zaken programma's**	**9**
3.1	**Inleiding**	**9**
3.2	**Programma Strategie & Beleid**	**9**
3.3	**Programma Brandweer**	**11**
3.4	**Programma Crisisbeheersing**	**18**
3.5	**Programma GHOR**	**21**
3.6	**Programma Bevolkingszorg**	**24**
3.7	**Programma Meldkamer**	**27**
4	**Bedrijfsvoering**	**30**

1 Inleiding

In de Financiële verordening Veiligheidsregio IJsselland staat dat het dagelijks bestuur het algemeen bestuur informeert door middel van tussentijdse rapportages over de realisatie van de programmabegroting. Deze tweede bestuursrapportage betreft de rapportage over de maanden januari t/m augustus 2017. Deze rapportage dient voor 1 november door het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur aangeboden te worden. De inrichting van de tussentijdse rapportages moet aansluiten bij de indelingssystematiek van de programmabegroting. De rapportages gaan in op afwijkingen in de lasten en baten (begrotingswijzigingen) en de geleverde prestaties.

Bij de volgende begrotingswijzigingen informeert het dagelijks bestuur vooraf het algemeen bestuur en neemt pas een besluit, nadat het algemeen bestuur toestemming heeft gegeven:

a. bij investeringen groter dan € 100.000;
b. bij aankoop en verkoop van goederen en diensten groter dan € 100.000;
c. Bij nieuwe meerjarige verplichtingen, waarvan de jaarlijkse exploitatielasten groter zijn dan € 25.000.

In het volgende hoofdstuk gaan wij in op de financiële stand van zaken. In hoofdstuk 3 volgt een beleidsmatige toelichting op de stand van zaken van de programmabegroting. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de bedrijfsvoering.

2 Financiële stand van zaken

2.1 Financiële inleiding

In deze tweede bestuursrapportage geven wij een doorkijk voor de rest van het jaar. Wij hebben geprobeerd om een zo zorgvuldig mogelijke prognose te maken. Het algemeen beeld is dat wij in 2017 binnen de beschikbare middelen. De prognose is dat er een positief saldo van 265.000 euro (< 1% van de begroting) is.

Het jaar 2017 is het eerste begrotingsjaar waarin de structurele besparing van één miljoen euro verwerkt is. Dat maakt 2017 een kanteljaar, waarin druk ligt op de beschikbare middelen. In de eerste bestuursrapportage bent u al geïnformeerd over enkele mogelijke structurele nadelen van ongeveer 700.000 euro (vrijwilligersvergoeding, brandstofkosten en opleidingskosten brandweer). Deze nadelen zijn dit jaar nog opgevangen met eenmalige voordelen door de achterblijvende vervangingsinvesteringen. De vervangingsinvesteringen worden steeds realistischer gepland met als gevolg dat het voordeel op de rente en afschrijving in de toekomst gaat verdwijnen. Het management neemt hierin haar verantwoordelijkheid. Door het stellen van prioriteiten vindt voortdurend bijsturing plaats. De focus lig op het behouden van een sluitende begroting.

De incidentele financiële afwijkingen ten opzichte van de eerste bestuursrapportage 2017 zijn verderop weergegeven en toegelicht. Bij de toelichting is aangegeven of het structurele of incidentele afwijkingen betreft. De afwijkingen zijn de totalen van alle programma's samen.

Kostencategorieën			Incidentele afwijking
Personeelskosten	n	€	209.500
Huisvestingskosten		€	-
Brandweermaterieel	v	€	-85.000
Opleiden & Oefenen	v	€	-88.000
Automatisering & verbindingen	v	€	-60.000
Rente		€	-
Beheerskosten	v	€	-43.000
Overige kosten	v	€	-10.000
Inkomsten	v	€	-188.500
Totaal	v	€	-265.000

v voordeel
n nadeel

2.2 Toelichting incidentele afwijkingen

Personeelskosten

Nieuwe Cao Gemeenten
De VNG en de vakbonden hebben een akkoord gesloten over de nieuwe Cao Gemeenten. De cao loopt van 1 mei 2017 tot 1 januari 2019. Voor het jaar 2017 betekent dit eenmalig een nadeel van 85.500 euro, doordat per 1 augustus 2017 de salarissen met 1,0% stijgen en het Individueel Keuzebudget per 1 december 2017 met 0,5% stijgt. Dit kunnen wij voor het jaar 2017 nog opvangen binnen de financiële kaders, deels door de hogere Brede doeluitkering Rampenbestrijding die is ontvangen van het Rijk voor loon- en prijscompensatie. Verder stijgen per 1 januari 2018 de salarissen met 1,5% en het Individueel Keuzebudget stijgt per 1 juli 2018 met 0,25 procentpunt. Alle genoemde autonome ontwikkelingen en het nadeel van de werkgeverslasten op de toelagen, die wij in de eerste bestuursrapportage al hebben vermeld, geven een structureel financieel nadelig effect. Wat de exacte financiële gevolgen zijn kunnen wij pas in 2018 zeggen, want dan zijn ook de sociale lasten voor 2018 bekend. In de begroting 2018 is rekening gehouden met 1,5% voor stijging van lonen en sociale lasten, dit is lager dan de totale cao-stijging (3,25%). Bestuurlijk hebben wij afgesproken om nacalculatie toe te passen.

Integrale afweging loonsom
De beschikbare loonsommen van de organisatie zijn integraal bekeken. Dit heeft enkele verschuivingen binnen en buiten de programma's tot gevolg, maar deze blijven binnen de totale beschikbare loonkosten. Ook zijn de ontvangen (zwangerschaps-) vergoedingen van 124.000 euro ingezet voor tijdelijke vervanging van de desbetreffende medewerker.

Huisvestingskosten

In deze kostencategorie voorzien wij geen afwijkingen ten opzichte van de eerste bestuursrapportage.

Brandweermaterieel

Jaarlijks betalen wij Vitens voor onderhoud van de brandkranen. Vitens heeft onverwacht het onderhoudstarief per brandkraan verlaagd. Dit levert voor het jaar 2017 een voordeel op van 85.000 euro. Dit lijkt een structureel voordeel te worden. Rekening houdend met het afstoten van een derde van de brandkranen, blijft er structureel 56.500 euro over. Wij stellen voor met het oog op het structureel sluitend maken van de begroting hiermee het jarenlange tekort op de brandstofkosten op te vangen, een post die tot op heden met incidentele middelen werd aangevuld. In de afkoopsom voor het uitfaseren van de brandkranen is rekening gehouden met dit nieuwe tarief.

Opleiden & oefenen

Brandweer

Het verwachte saldo op het oefenbudget is 125.000 euro positief en wordt verklaard doordat het deelprogramma 'Realistisch Oefenen' al halverwege 2017 afgerond was. Vanaf januari 2018 krijgt 'Realistisch Oefenen' een vervolg en ontstaat naar verwachting geen overschot meer op dit budget. Het voorstel is om van het positief saldo de egalisatiereserve opleiden en oefenen te vullen met een bedrag van 100.000 euro (het plafondbedrag). De egalisatiereserve is bestuurlijk vastgesteld en heeft als doel pieken en dalen in het uitgavenpatroon te voorkomen. We hebben te maken met een piek in het aantal brandweermensen dat in opleiding is, onder meer door het aantal nieuw aangenomen mensen. De verwachting is, op basis van het meerjarenopleidingsplan, dat de komende jaren het aantal mensen in opleiding hoog blijft, ook omdat de gemiddelde duur van een opleiding 26 maanden is en zich dus over drie jaren uitstrekt. Bovendien hebben we te maken met door- en uitstroom van vrijwilligers, waarvoor weer nieuwe manschappen moeten worden aangenomen. In 2015 was er 3% meer uitstroom dan instroom en in 2016 was er 10% meer instroom dan uitstroom. De behoefte aan nieuwe manschappen blijft de komende jaren nog steeds hoog. De overblijvende 25.000 euro is onderdeel van de bovenvermelde incidentele afwijking van 88.000 euro op Opleiden & Oefenen.

Verder wordt binnen het programma brandweer op bij diverse teams een onderuitputting verwacht op de opleidingsbudgetten voor in totaal 33.000 euro. Deze onderuitputting is ontstaan doordat het personeel dit jaar minder aan persoonlijke ontwikkeling heeft gedaan.

GHOR

Binnen het oefen- en opleidingsbudget van de GHOR verwachten wij een eenmalig voordeel van 30.000 euro. De kosten voor de GHOR van de PEC-oefening waren lager dan begroot, omdat hier een multidisciplinaire oefening van gemaakt is, waaraan de overige deelnemers ook meebetaald hebben. Daarnaast was er voor het eerst sinds jaren geen personeelsverloop bij de operationele GHOR-functies waardoor er niemand extra opgeleid hoefde te worden. Verder leverde de interregionale samenwerking met de GHOR van de VNOG reeds dit jaar (waarneming met gesloten beurs) een voordeel op. De niet begrote kosten voor oefenporto's en voorbereiding op terrorismegevolgbestrijding maken dat nog niet exact zeker is om welk voordeel het uiteindelijk zal gaan.

Automatisering & verbindingen

Op dit moment vindt binnen bedrijfsvoering de implementatie plaats van een personeels- en financieel systeem, dat in 2018 in gebruik wordt genomen. De implementatie van de nieuwe systemen vindt plaats binnen de begroting. Door de implementatie is er, net als vorig jaar, gekozen om dit jaar geen geld te investeren in de doorontwikkeling van de huidige systemen. Dit levert voor 2017 een onderuitputting op van 60.000 euro.

Rente

In deze kostencategorie worden geen afwijkingen ten opzichte van de eerste bestuursrapportage voorzien.

Beheerskosten

In 2017 wordt er minder gebruik gemaakt van externe adviezen. Dit levert voor 2017 een eenmalige onderuitputting op van 43.000 euro.

Overige kosten

In 2017 wordt 10.000 euro minder aan kosten verwacht voor de jeugdbrandweer. Dit jaar is er minder deelgenomen aan brandweerwedstrijden, omdat de helft van de groepen niet is gekwalificeerd.

Inkomsten

Brede doeluitkering Rampenbestrijding
Op 17 juli 2017 is een bericht van het ministerie van Veiligheid en Justitie ontvangen dat het kabinet heeft besloten om dit jaar over te gaan tot het toekennen van een loon- en prijsbijstelling. Voor het jaar 2017 betekent dit een incidentele meevaller van 64.500 euro, waarmee deels de Cao stijging opgevangen kan worden.

Ontvangen (zwangerschaps-)vergoedingen
Binnen enkele teams van Veiligheidsregio IJsselland vindt detachering plaats van personeel of is er sprake van zwangerschappen[1], waarvoor een vergoeding wordt ontvangen voor in totaal 124.000 euro. Tegenover deze vergoeding staan ook kosten voor de achterlatende werkzaamheden die vaak door tijdelijk personeel worden uitgevoerd. Hier is de begroting op aangepast.

[1] Een zwangerschaps- en bevallingsuitkering van UWV, conform Wet arbeid en zorg (WAZO).

2.3 Incidentele begrotingswijziging

Op basis van de gemaakte prognoses worden de budgetten 2017 incidenteel hierop aangepast. In het vervolg van deze rapportage wordt er per programma aangegeven wat de gevolgen zijn. Er is per programma een geactualiseerde tabel *wat gaat het kosten?* toegevoegd. De toegelichte onderuitputtingen en overschrijdingen per programma worden incidenteel via een begrotingswijziging verwerkt in de begroting van 2017. Dit betekent een incidentele bijstelling van de budgetten in 2017, zodat bij de jaarrekening 2017 minder toegelicht hoeft te worden. De begrotingswijziging is bij het team Financiën op te vragen.

In deze bestuursrapportage is ook de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2016 verwerkt, zoals 21 juni 2017 door het algemeen bestuur is besloten. Hier nogmaals het besluit:

- afwaardering boekwaarde ademlucht € 200.000;
- arbeidshygiëne € 100.000;
- overheaddeuren kazerne Hardenberg € 60.000;
- implementatie P&F-systeem € 50.000;
- herkenbaarheid kazernes € 64.205;
- eenmalige kosten project bluswater € 900.000;
- teruggaaf aan gemeenten € 662.500
- De restantkredieten 2016 van de eenmalige projecten van Veiligheidsregio IJsselland ad. € 75.832 opnieuw beschikbaar te stellen in 2017 (financiële dekking via de bestemmingsreserve ontwikkelingen VR):
    - organisatieontwikkeling € 21.487;
    - arbeidshygiëne € 18.437;
    - doorontwikkeling bevolkingszorg € 35.908.

2.4 Vervangingsinvesteringen

C2000-randapparatuur (mobilofoon en portofoon)
In cluster Zuid was voorzien dat portofoons uit de nieuwe serie, versneld zouden worden ingevoerd om daarmee problemen met slechte geluidskwaliteit op te vangen. Dit vooruitlopend op de rest van de regio. Omdat -na diepgaand onderzoek- de verstaanbaarheid is verbeterd is deze noodzaak vervallen, en kan in 2018 één type portofoon in de gehele regio worden ingevoerd. Er wordt voorgesteld het vervangingsbudget van 95.000 euro voor de vervanging in 2017 door te schuiven naar 2018.

2.5 Mogelijke bestemming jaarrekeningresultaat

De prognose voor 2017 is een positief saldo van 265.000 euro. De daadwerkelijke bestemming kan pas plaatsvinden na vaststelling van de jaarrekening 2017. Op dit moment signaleren wij een aantal ontwikkelingen (o.a. op het gebied van duurzame inzetbaarheid van medewerkers) met op termijn financiële consequenties. Wij zullen dit als nieuw beleid meenemen bij de (voorbereiding van de) begroting 2019, waarbij we het bestuur in overweging willen geven om voor de financiering hiervan een deel van het definitieve jaarrekeningresultaat in te zetten. Bij de behandeling van de jaarstukken 2017, in de vergadering van 20 juni 2018, vindt besluitvorming hierover plaats.

3 Beleidsmatige stand van zaken programma's

3.1 Inleiding

De inrichting van deze tweede bestuursrapportage dient, conform de financiële verordening, aan te sluiten op de indelingssystematiek van de programmabegroting. De rapportage moet onder andere ingaan op afwijkingen in de geleverde prestaties. In dit hoofdstuk gaan we hierop in. In de begroting 2017 staan per programma de te behalen resultaten (wat willen we bereiken?) en de daaraan verbonden actiepunten (wat doen we daarvoor?). Deze komen in dit hoofdstuk in tabelvorm terug. Door middel van smileys is weergegeven wat de stand van zaken is. Een groene smiley geeft aan dat de uitvoering op schema ligt, een oranje smiley dat de uitvoering aandacht verdient en een rode smiley dat de prestatie naar verwachting niet gehaald wordt. Een oranje of rode smiley is in ieder geval voorzien van een toelichting in het opmerkingenveld. Een groene smiley is van een toelichting voorzien, wanneer er over het desbetreffende onderwerp iets bijzonders te melden is.

3.2 Programma Strategie & Beleid

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
1.	Versterking democratische legitimatie.	• Afspraken met gemeenten over de vroegtijdige betrokkenheid bij beleidsontwikkeling. • Invulling raadsbijeenkomsten op basis van behoeften gemeenteraden.		Het is de bedoeling om een bijdrage te leveren aan het inwerkprogramma voor nieuwe raadsleden in

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
				2018, samen met Omgevingsdienst en GGD. Aansluitend is het de bedoeling om met de raden in gesprek te gaan over de speerpunten in het nieuwe meerjarenbeleidsplan.
2.	Uitkomsten visitatie Veiligheidsregio IJsselland.	• Zelf-evaluatie in voorbereiding op landelijke visitatie		De zelfevaluatie is in het AB van 21 juni 2017 vastgesteld. De visitatie vindt plaats op 29 en 30 november 2017.

Wat gaat het kosten?

Programma STRATEGIE & BELEID	begroting 2017 na 1e bestuursrapportage	Incidentele begrotingswijz. 2e bestuursrapp.		Begroting 2017 na 2e bestuursrapp.
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 19.902	€ -		€ 19.902
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ -20.150	€ -		€ -20.150
Kostenaandeel ondersteuning en directie (indirecte kosten)	€ -	€ -		€ -
Geraamde saldo baten en lasten	**€ -248**	**€ -**		**€ -248**
Onttrekking reserves	€ -	€ -		€ -
Storting reserves	€ -	€ -		€ -
Geraamd resulaat	**€ -248**	**€ -**		**€ -248**

V voordeel
N nadeel

3.3 Programma Brandweer

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie	Opmerkingen
1.	We beperken en voorkomen brand en ongevallen bij brand bij burgers, bedrijven en instellingen. We zorgen ervoor dat de zelfredzaamheid van burgers en bedrijven wordt vergroot.	We geven invulling aan de rol van bevoegd gezag ten aanzien van BRZO-bedrijven en vervullen de wettelijke taak van adviseur externe veiligheid; We maken per aangesloten gemeente heldere afspraken over de te leveren inspanning op het gebied van advisering en toezicht en komen deze na;		Werkzaamheden lopen conform plan.

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
		We geven invulling aan het kennispunt brandveiligheid binnen de RUD; We maken, samen met de posten in de clusters, burgers, bedrijven en instellingen bewust van veilige en onveilige situaties (brandveilig leven).		In diverse projecten, zoals voorlichtingsavonden in de 'rode gebieden' (gebieden waar uit het dekkingsplan is gebleken dat een brandweervoertuig er niet binnen de vastgestelde opkomsttijden kan komen), de geboortepakketjes in de brandpreventieweek, voorlichting op scholen en adviezen in de Deventer binnenstad, vergroten we de brandveiligheid en de bereidheid elkaar te helpen.
2.	Alle repressieve brandweermedewerkers zijn opgeleid, conform het Besluit veiligheidsregio's.	We stellen het Meerjaren opleidingsplan bij, onder andere op basis van de vanuit repressie gewenste behoefte.		Het huidige personeel is opgeleid en voor nieuw personeel lopen er, op basis van de behoeftestelling, op dit moment zes manschappenopleidingen en verder twee bevelvoerdersopleidingen en diverse specialistische opleidingen, onder meer voor brandweerchauffeurs en een duikopleiding.

3.	Alle repressieve brandweermedewerkers oefenen volgens de Leidraad Oefenen en zijn hiermee maximaal toegerust op hun taak.	We maken voor iedere functie een oefenprofiel. Op basis daarvan wordt het oefenprogramma gemaakt. Dit programma is afgestemd met multidisciplinaire partners. Het oefenprogramma wordt jaarlijks geactualiseerd.		De doorontwikkeling wordt gemaakt in 'Anders Oefenen': meer outputgericht, versterking van de oefenorganisatie op de post en het starten van profchecks voor Adviseurs Gevaarlijke stoffen en brandweerchauffeurs in 2018; daarna vindt verdere uitrol van profchecks plaats.
4.	De brandweer voldoet aan de opkomsttijden uit het Dekkingsplan.	Verlenen van de basisbrandweerzorg binnen de vastgestelde normen in het dekkingsplan. In het dekkingsplan zijn de risicolocaties vermeld, inclusief de voorgenomen risico-reducerende maatregelen zoals voorlichtingsacties. Die gaan we samen met de lokale ploegen uitvoeren. Jaarlijks rapporteren we over de opkomsttijden afgezet tegen het bestuurlijk vastgestelde dekkingsplan. Het proces Repressie gaat een klanttevredenheidsonderzoek bij burgers doen.	 	In het eerste half jaar van 2017 is in 86,5% van de incidenten voldaan aan de opkomsttijden zoals vastgesteld in het dekkingsplan. Over de behaalde prestaties wordt separaat gerapporteerd. In het najaar zijn tien wijken geïnformeerd, conform de planning en bewonersbijeenkomsten georganiseerd in samenwerking met de posten. We voeren klanttevredenheids-onderzoeken uit bij bewoners die zijn getroffen door een woningbrand. Uit 38 onderzoeken blijkt dat men een positief beeld heeft over het optreden van de brandweer.

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
5.	De brandweer draagt zorg voor het uitvoeren van specialistische taken zoals optreden bij waterongevallen, verkeersongevallen, natuurbranden en ongevallen met gevaarlijke stoffen.	We hebben operationeel eenheden waterongevallenbestrijding (waaronder duikers), eenheden t.b.v. ongevallenbestrijding gevaarlijke stoffen (waaronder gaspakdragers) en eenheden t.b.v. technische hulpverlening en natuurbrandenbestrijding.		
6.	We realiseren maatwerk in de uitruk/ inzet. We rukken vraaggestuurd uit (niet te veel, niet te weinig personeel en materieel aanwezig bij een incident).	Daar waar we nu al uitrukken met vier mensen op een brandweervoertuig (Giethoorn, Oldemarkt en Zwolle) brengen we deze werkwijze in lijn met de visie Uitruk op Maat.		De warme RI&E moet nog worden aangepast.
7.	Het aantal nodeloze meldingen wordt over een periode van drie jaar (2017 – 2020) jaarlijks met 10% verminderd.	We dringen het aantal nodeloze meldingen structureel terug door het verificatieproces op automatische meldingen te bevorderen en de notoire veroorzakers van nodeloze alarmeringen te bezoeken en met hen afspraken te maken over de oorzaken en oplossingen van nodeloze meldingen.		Het tempo waarin het aantal loze meldingen vermindert, is lager dan verwacht. Om deze trend te keren, is besloten om regiobreed verificatie van OMS (Openbaar Meld Systeem) brandmeldingen en alarmeringen toe te passen en de rechtstreekse doormelding bij

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
				panden met industriefunctie af te sluiten[2].
8.	We zorgen ervoor dat relevante informatie uit vergunningen en het toezicht beschikbaar is t.b.v. een effectieve incidentbestrijding.	Wij maken afspraken met repressie over informatie-uitwisseling naar aanleiding van vergunningverlening en toezicht.		
9.	We hebben aandacht voor de gezondheidsrisico's voor brandweerhulpverleners bij specifieke locaties en omstandigheden.	We maken inzichtelijk waar specifieke risico's voor hulpverleners aanwezig zijn en voorzien deze van een advies over de brandbestrijdingstactiek. We implementeren een nieuw ontsmettingsprotocol voor eigen	 	

[2] Nodeloze brandmeldingen kunnen worden veroorzaakt door automatische brandmelders of handbrandmelders. Het uitgangspunt van de brandweer was tot nu toe dat brandmeldingen veroorzaakt door handbrandmelders daadwerkelijk brand betroffen. Daarom werd hier geen verificatie toegepast. In praktijk blijken meldingen veroorzaakt via een handbrandmelder echter ook meestal 'loos' te zijn en veroorzaakt te worden door storingen en baldadigheid. De meeste brandmeldinstallaties in onze regio kunnen geen onderscheid maken in het type melder dat de brandmelding veroorzaakt. Om te voorkomen dat er onbedoeld een handbrandmelding werd vertraagd, was tot nu toe het uitgangspunt dat verificatie toepassen bij installaties met (deels) handbrandmelders niet was toegestaan. Uit onderzoek is nu gebleken dat het wettelijk toegestaan is om handbrandmeldingen ook eerst te verifiëren. De meldkamer heeft namelijk de taak om meldingen te beoordelen. In de gemeenten Zwolle en Dalfsen start een pilot waarbij op alle meldingen van hand- en automatische brandmelders, verificatie wordt toegepast.

Verder zijn er in het verleden nog enkele panden met een industriefunctie nog aangesloten gebleven op het OMS. Deze installaties veroorzaken relatief veel loze meldingen. Omdat gebouwen met een industriefunctie wettelijk niet verplicht zijn om aangesloten te zijn op het OMS, is besloten om ook bij de laatste panden van die categorie, de rechtstreekse doormelding af te sluiten.

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
		personeel op basis van landelijke informatie over de noodzaak van schoner werken ter voorkoming van beroepsziekten (kanker). We oefenen de repressieve medewerkers structureel op het gebied van agressie en arbeidshygiëne.		
10.	We leren van evaluaties van incidenten en oefeningen door de inzet van een actief leeragentschap.	We nemen 'lessons learned' uit evaluaties in het oefenprogramma op. De uitkomsten van evaluaties zijn standaard onderdeel van het oefenprogramma en zijn mede bepalend voor de inhoudelijke invulling van oefeningen.		We gebruiken sinds medio 2017 tevens data en gegevens uit brandonderzoek om nog beter te kunnen leren van incidenten.
11.	We zorgen ervoor dat het materieel en materiaal voor de operationele processen veilig, betrouwbaar, geschikt en beschikbaar is.	We verwerven nieuw materieel/materiaal op basis van ontwikkelingen in en uitkomsten van het repressief dekkingsplan. We onderhouden en beheren het materieel/ materiaal, conform het materieelplan.	 	Het beheerplan materieel en het meerjaren investeringsplan is in ontwikkeling.

Wat gaat het kosten?

Programma BRANDWEER	begroting 2017 na 1e bestuursrapportage	Incidentele begrotingswijz. 2e bestuursrapp.		Begroting 2017 na 2e bestuursrapp.
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 24.746.141	€ 1.351.320	N	€ 26.097.461
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ -325.173	€ -240.500	V	€ -565.673
Kostenaandeel ondersteuning en directie (indirecte kosten)	€ 10.775.334	€ -105.033	V	€ 10.670.301
Bezuinigingsopdracht	€ -	€ -		€ -
Geraamde saldo baten en lasten	**€ 35.196.301**	**€ 1.005.787**	**N**	**€ 36.202.088**
Onttrekking reserves	€ -	€ -1.324.205	V	€ -1.324.205
Storting reserves	€ 545.846	€ 100.000	N	€ 645.846
Geraamd resulaat	**€ 35.742.147**	**€ -218.418**	**V**	**€ 35.523.729**

V voordeel
N nadeel

Algemene dekkingsmiddelen	begroting 2017 na 1e bestuursrapportage	Incidentele begrotingswijz. 2e bestuursrapp.		Begroting 2017 na 2e bestuursrapp.
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 85.000	€ 89.924	N	€ 174.924
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ -39.263.161	€ 598.000	N	€ -38.665.161
Kostenaandeel ondersteuning en directie (indirecte kosten)	€ -	€ -		€ -
Geraamde saldo baten en lasten	**€ -39.178.161**	**€ 687.924**	**N**	**€ -38.490.237**
Onttrekking reserves	€ -198.446	€ -752.424	V	€ -950.870
Storting reserves	€ 100.763	€ -		€ 100.763
Geraamd resulaat	**€ -39.275.844**	**€ -64.500**	**V**	**€ -39.340.344**

V voordeel
N nadeel

3.4 Programma Crisisbeheersing

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
1.	Wij zorgen, in samenwerking met de hulpdiensten en crisispartners, voor een betrouwbare, op zijn taak toegeruste crisisorganisatie. Hiertoe zijn de crisisfunctionarissen: • competent; • opgeleid, getraind en geoefend, conform het risicoprofiel; • treden zij Informatiegestuurd op; • en werken in crisisruimten die voldoen aan de eisen.	• We werven en selecteren nieuwe functionarissen volgens de PROF. • We voeren een 18-maandelijks programma multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen uit dat gericht is op ons risicoprofiel en een uitwerking is van het oefenbeleidsplan. • We bevorderen het informatiegestuurd optreden tijdens de activiteiten van het moto-programma. • We evalueren inzetten en oefeningen op basis van het evaluatiebeleid. • We beheren crisisruimten zodanig dat zij 24/7 operationeel beschikbaar zijn voor de crisisteams.		De systeemtest is de slotoefening van het 18-maandelijks programma, conform bestuurlijk besluit. Inspectie V&J blijft op het standpunt dat de systeemtest jaarlijks moet plaatsvinden. We zijn in gesprek met de inspectie V&J om op een andere manier ons presterend vermogen zichtbaar te maken.
2.	Wij leveren een bijdrage aan het risicogericht werken in onze regio, door te participeren in samenwerkingsverbanden rondom de geprioriteerde risico's. Doel van	• We nemen deel aan de volgende samenwerkingsverbanden: 1. Overstromingen/hoogwater (regionaal programma IJssel-Vecht delta) 2. Uitval nutsvoorziening (landelijk project		Punt van aandacht is dat uit de zelfevaluatie gekomen is dat convenantpartners graag een meer

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
	een samenwerkingsverband is om te werken aan een gezamenlijke aanpak die bijdraagt aan het voorkomen, beperken en bestrijden van het specifieke risico.	continuïteit van de samenleving) 3. Evenementenveiligheid (regionaal netwerk LiveEvents) 4. Nucleaire veiligheid en stralingsbescherming (samenwerking met defensie en VR Twente) • We voeren de samenwerkingsafspraken met onze convenantpartners uit, zoals deze zijn vastgelegd in de afsprakenlijsten.		strategische en continue vorm van samenwerking zien, in plaats van het jaarlijks updaten van een afsprakenlijst.
3.	Wij dragen bij aan het risicobewustzijn en de zelfredzaamheid van burgers en bedrijven door: • het thema zelfredzaamheid een plek te geven in de operationele voorbereiding; • crisisfunctionarissen aan te leren hoe om te gaan met de inzet van burgers en bedrijven tijdens crises; • bij incidentevaluaties de inzet van burgers en bedrijven in beeld te brengen.	• We bieden nieuwe functionarissen een instructie aan hoe om te gaan met zelfredzaamheid en burgerinzet. • We bieden voor alle bestaande functionarissen een opfrisinstructie aan. • We zetten een methode in om in de operationele voorbereiding rekening te houden met (zelf)redzame burgers en burgerhulp.		Er zit nog te weinig continuïteit in de aanpak.

Wat gaat het kosten?

Programma CRISISBEHEERSING	begroting 2017 na 1e bestuursrapportage	Incidentele begrotingswijz. 2e bestuursrapp.		Begroting 2017 na 2e bestuursrapp.
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 932.010	€ -15.343	V	€ 916.667
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ -37.898	€ 17.898	N	€ -20.000
Kostenaandeel ondersteuning en directie (indirecte kosten)	€ 222.779	€ -2.172	V	€ 220.607
IN-PREP subsidie (incidenteel directe kosten)	€ -	€ 171.750	N	€ 171.750
IN-PREP subsidie (incidenteel directe baten)	€ -	€ -171.750	V	€ -171.750
Geraamde saldo baten en lasten	**€ 1.116.891**	**€ 383**	**V**	**€ 1.117.274**
Onttrekking reserves	€ -	€ -		€ -
Storting reserves	€ -	€ -		€ -
Geraamd resulaat	**€ 1.116.891**	**€ 383**	**V**	**€ 1.117.274**

V voordeel
N nadeel

Toelichting IN-PREP subsidie

Het Veiligheidsbestuur stemde op 21 juni 2017 in met deelname van Veiligheidsregio IJsselland aan het Europese samenwerkingstraject IN-PREP. Aan dit project nemen 25 partners, in publiek-private samenwerking, deel. De deelnemers komen uit meerdere Europese landen. Het project is op 1 september 2017 van start gegaan. Met het project wordt een informatiesysteem ontwikkeld, waarmee bij (verwachte) grote, internationale rampen en crisis een gedeeld beeld van de benodigde responscapaciteit kan worden opgebouwd. Responscapaciteit is de capaciteit die nodig is/ lijkt om een (verwachte) ramp/ crisis te bestrijden. Het project loopt tot en met 31 augustus 2020.

Veiligheidsregio IJsselland heeft de rol van eindgebruiker in dit project. Dit houdt in dat er feedback wordt gegeven op de ontwikkelde tools. Verder kan van Veiligheidsregio IJsselland worden gevraagd om voor bepaalde activiteiten middelen beschikbaar stellen zoals: één of meer brandweerposten, realistische opleidingsfaciliteiten, faciliteiten van onze bevel- en controlezalen, materialen, voertuigen of scripts uit oefeningen. Tot slot brengt Veiligheidsregio IJsselland de kennis rondom het *realtime* informatie delen in ad-hoc crisisteams (het netcentrisch werken) in.

Voor de looptijd van het project van 1 september 2017 t/m 31 augustus 2020 is een Europese subsidie toegezegd gekregen van 355.437,50 euro en zal budgettair neutraal verlopen. Tegenover deze inkomsten staan uiteraard ook kosten, die wij als veiligheidsregio moeten maken. Dit traject gaat niet ten koste van onze reguliere werkzaamheden en we zullen dus waar nodig moeten inhuren. Voor het jaar 2017 ontvangen wij een voorschotbedrag van 171.750 euro. De uitgaven en inkomsten zullen wij in een apart krediet binnen het programma Crisisbeheersing gaan administreren en monitoren.

3.5 Programma GHOR

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
1.	Goede GHOR De organisatie voor de (operationele) GHOR voldoet aan één normenset. Deze in 2015 geactualiseerde set geldt als toetsingsinstrument voor de corebusiness van de GHOR: een goede professionele geneeskundige hulpverlening bij ongevallen, rampen en crises.	We meten de prestaties en rapporteren hierover in managementrapportages. De voorbereiding op het gebied van de continuïteit van zorg bij de care-instellingen vraagt extra aandacht. Het landelijk rapport Aristoteles benoemt één indicator waarover aan het bestuur moet worden gerapporteerd: 100% van de GHOR-functionarissen is opgeleid, getraind en geoefend overeenkomstig de gestelde eisen in het Jaarplan GHOR-OTO.		
2.	Kwaliteit, maar niet meer via HKZ. Kwaliteit blijft een belangrijk onderwerp. Het constante HKZ-	We bouwen de overeenkomsten rond HKZ-certificering conform contract af.		

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
	certificeringstraject kost echter meer tijd dan dat het relevante verbeter-onderwerpen oplevert. Dit HKZ-traject wordt afgebouwd.			
3.	Efficiëntere bovenregionale samenwerking. Er is sprake van aantoonbare bovenregionale samenwerking op het gebied van de operationele (warme) en GHOR-bureau (koude) organisatie.	Dit in het kader van de unité de doctrine (Veiligheidsberaad, 2013), de LMO-ontwikkelingen en de efficiencynoodzaak. In verband met de hiervoor genoemde unité de doctrine hebben we extra aandacht voor afwijkingen in de doorontwikkeling van de crisisorganisatie in de buurregio's Twente en Drenthe. We rapporteren met een heldere opsomming van de concrete ontwikkelingen.		De GHOR'en van Noord- en Oost-Gelderland en IJsselland hebben een lange geschiedenis van samenwerking. In juni is een lijst met samenwerkingsafspraken opgesteld, die betrekking heeft op zowel de warme als de koude organisatie.
4.	Zelfredzamere burgers. Tot en met 2016 hebben er jaarlijks minimaal 1000 inwoners (extra) van de regio door toedoen van het GHOR-bureau een training gevolgd op het gebied van eerste hulp. In 2016 wordt een onderzoek gestart naar de effectiviteit van de daarbij gebruikte middelen, in 2017 zal het bestuur op basis	In 2016 vindt onderzoek plaats naar de effectiviteit van de ingezette middelen, in 2017 doen we zo nodig aanpassingsvoorstellen aan het bestuur. In 2017 is er een plan van aanpak gereed om minder zelfredzamen meer zelfredzaam te maken op het gebied van de GHOR.		Met de elf gemeenten brengen we in beeld welke organisaties/ koepels betrokken zijn bij verminderd zelfredzamen. Zo ontstaat een 'sociale kaart' van organisaties waarmee we activiteiten ondernemen op het gebied van zelfredzaamheid van deze specifieke doelgroep. De landelijke opleiding levensreddende handelingen bij grootschalige incidenten (helaas in

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
	daarvan zo nodig aanpassingsvoorstellen ontvangen. In 2017 wordt er meer aandacht vanuit de GHOR besteed aan minder zelfredzamen.			de pers 'terreurcursus' genoemd) is ontworpen en wordt dit jaar constant bijgesteld. In Kampen, Zwolle en Raalte zijn de eerste pilot-workshops uitgevoerd (ca. 300 deelnemers). Door de overweldigende belangstelling bij burgers en media zijn in het najaar van 2017 nog eens 28 workshops gepland in Hardenberg, Steenwijkerland, Kampen en Zwolle (reeds 400 deelnemers aangemeld). Onderzocht wordt of er nog verdere uitbreiding mogelijk is. Zo niet dan krijgt dit traject in 2018 een vervolg.

Wat gaat het kosten?

Programma GHOR	begroting 2017 na 1e bestuursrapportage	Incidentele begrotingswijz. 2e bestuursrapp.		Begroting 2017 na 2e bestuursrapp.
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 1.153.474	€ -26.980	V	€ 1.126.494
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ -38.000	€ -		€ -38.000
Kostenaandeel ondersteuning en directie (indirecte kosten)	€ 251.788	€ -2.454	V	€ 249.333
Geraamde saldo baten en lasten	**€ 1.367.261**	**€ -29.434**	**V**	**€ 1.337.827**
Onttrekking reserves	€ -	€ -		€ -
Storting reserves	€ -	€ -		€ -
Geraamd resulaat	**€ 1.367.261**	**€ -29.434**	**V**	**€ 1.337.827**

V voordeel
N nadeel

3.6 Programma Bevolkingszorg

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie	Opmerkingen
1.	Het team Bevolkingszorg staat voor het voorkomen van, het voorbereiden op en het bestrijden van rampen en crises en de gevolgen daarvan voor mens, dier en milieu. Daarbij richt Bevolkingszorg zich op acht processen (zie 'ontwikkelingen').	Crisisfunctionarissen halen normtijden van 100%. Crisisfunctionarissen worden voorzien van de middelen, die nodig zijn voor het goed uitvoeren van hun functies. Alle relevante documenten en informatie is actueel en digitaal toegankelijk.		

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
2.	Het team Bevolkingszorg is een betrouwbaar, op zijn taak toegerust team. Hiertoe bevorderen we dat de functionarissen van het team Bevolkingszorg: – competent zijn; – opgeleid, getraind en geoefend zijn; – informatiegestuurd optreden; – gefaciliteerd worden in de uitvoering van hun taken.	Functionarissen bevolkingszorg zijn opgeleid en geoefend volgens het monodisciplinair meerjarenplan opleiden, trainen en oefenen (OTO-plan). Deelname is minstens 90%. Functionarissen bevolkingszorg zijn, waar daartoe aangewezen, opgeleid en geoefend volgens het multidisciplinair meerjaren OTO- plan. Sleutelfunctionarissen worden getraind in het automatiseringssysteem LCMS. Nieuwe medewerkers worden binnen drie maanden opgeleid. Er worden oefeningen georganiseerd met relevante partners (25% van de oefeningen).		Het team is goed uit de startblokken gekomen en heeft alle basisopleidingen gevolgd. Verdere aanscherping qua opleidingen en vervolgoefeningen zijn nodig om ervoor te zorgen dat alle leden van het regionale team boven de materie komen te staan, op die momenten dat de stress verhoogd is. Extra aandacht is er voor functioneren in de keten, waarvoor we de ketenoefeningen organiseren. Ook is er specifieke aandacht voor functionarissen met een rol in een multi-team nodig om de BZ-functionarissen goed te laten functioneren in het complete stelsel van crisisbeheersing. Tot slot is het vooral belangrijk dat het team in de huidige samenstelling nog meer ervaring opdoet zodat zij

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
				optimaal gaat functioneren.
3.	Het team Bevolkingszorg draagt bij aan het redzaam en zelfredzaam zijn van de inwoners van IJsselland.	De functionarissen bevolkingszorg worden getraind op het gebruik maken van de redzaamheid en zelfredzaamheid van burgers. Bevolkingszorg doet actief mee met lokale en regionale initiatieven waarbij de inwoners worden gestimuleerd om redzaam en zelfredzaam te zijn.		Het handboek bevolkingszorg is conform Bruinooge geschreven en daarmee in lijn met de gedachte van zelfredzaamheid en verminderd zelfredzame burgers. Teamleiders Opvang bieden we dit najaar een aanvullende module omdat in opvang en verzorging het contact met de zelfredzame en verminderd zelfredzame burgers het grootst is. Daarnaast sluiten we een nieuw convenant af met het rode kruis dat beter aan sluit bij de hedendaagse kijk op een maatschappij met veel zelfredzame burgers. Dit convenant wordt naar verwachting nog dit jaar getekend.

Wat gaat het kosten?

Programma BEVOLKINGSZORG	begroting 2017 na 1e bestuursrapportage	Incidentele begrotingswijz. 2e bestuursrapp.		Begroting 2017 na 2e bestuursrapp.
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 263.086	€ 36.115	N	€ 299.201
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ -139.596	€ -		€ -139.596
Kostenaandeel ondersteuning en directie (indirecte kosten)	€ 12.392	€ -121	V	€ 12.271
Geraamde saldo baten en lasten	**€ 135.882**	**€ 35.994**	**N**	**€ 171.877**
Onttrekking reserves	€ -	€ -35.908	V	€ -35.908
Storting reserves	€ -	€ -		€ -
Geraamd resulaat	**€ 135.882**	**€ 86**	**N**	**€ 135.969**

V voordeel
N nadeel

3.7 Programma Meldkamer

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
1.	Meldkamer Oost Nederland	Projectdesign en start uitwerking krijgt aanvang in 2017.		Het samenvoegingsplan LMO Oost gaat binnenkort voor besluitvorming naar de regionale besturen.
2.	Alarmeren van die eenheden die het snelst ter plekke kunnen zijn.	Brandweer werkt aan een dynamisch dekkingsplan waar de inzet en		

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
		kwaliteit van de meldkamers een integraal onderdeel van uitmaken. Multidisciplinair is de opschaling en de rolneming van de calamiteitencoördinator (caco) een belangrijk aandachtspunt.		
3.	Terugdringen van het aantal nodeloze meldingen.	Bij een automatische alarmering wordt bij daarvoor van te voren bepaalde abonnees eerst de melding geverifieerd door middel van contrabellen. Daarnaast wordt een aantal nevenwerkzaamheden voor het Openbaar brandmeldsysteem uitgevoerd door centralisten. Dit bestaat onder meer uit het acteren op storingen en het behandelen van verzoeken tot testen van een installatie.		De beschreven procesmatige verbetering is bij de meldkamer inmiddels ingevoerd.
4.	De leidinggevende brandweerfunctionaris alarmeren die het snelst ter plekke kan zijn.	In 2017 wordt gestart met het dynamisch alarmeren van piketfunctionarissen.		Is nog niet gestart.

Wat gaat het kosten?

Programma MELDKAMER	begroting 2017 na 1e bestuursrapportage	Incidentele begrotingswijz. 2e bestuursrapp.		Begroting 2017 na 2e bestuursrapp.
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 937.968	€ 48.970	N	€ 986.938
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ -238.106	€ -		€ -238.106
Kostenaandeel ondersteuning en directie (indirecte kosten)	€ 214.048	€ -2.086	V	€ 211.961
Project Landelijke Meldkamer Organisatie (Incidenteel)	pm	pm		pm
Geraamde saldo baten en lasten	**€ 913.910**	**€ 46.884**	**N**	**€ 960.793**
Onttrekking reserves	€ -	€ -		€ -
Storting reserves	€ -	€ -		€ -
Geraamd resulaat	**€ 913.910**	**€ 46.884**	**N**	**€ 960.793**

V voordeel
N nadeel

4 Bedrijfsvoering

Organisatie algemeen

De eenheid Bedrijfsvoering[3] heeft zich ontwikkeld om op een stevige en stabiele wijze de veiligheidsregio en ook de GGD te ondersteunen. De basis is op orde en dit geeft ruimte om steeds meer rol te nemen bij de verdere ontwikkeling van beide organisaties.

HRM en Financiën

Bij HRM en Financiën vindt de implementatie plaats van het financieel- en personeelssysteem. Met de nieuwe leveranciers zijn hierover afspraken gemaakt, wat moet leiden tot ingebruikname vanaf 1 januari 2018. De implementatie ligt op schema.

Bij HRM is de implementatie van het Individueel keuzebudget (IKB) succesvol verlopen.

Informatisering en automatisering en Facilitair

De grote bewegingen in de (her)huisvesting zijn afgerond. De onderhoudsplannen en vervangingsplannen, voor zowel huisvesting als ICT-middelen, zijn opgesteld. Verwerking hiervan vindt plaats in de begroting 2019 e.v.

In de afronding van de (her)huisvesting is de aanpassing van de entree aan de Marsweg voltooid, vindt implementatie van het nieuwe en eenduidige toegangssysteem voor alle brandweerkazernes plaats, en is de herkenbaarheid van alle hoofdposten vergroot.

[3] De kosten van eenheid bedrijfsvoering maken onderdeel uit van indirecte kosten per programma.

19-10—2017, Zwolle

Geachte heer Anker,

Wij willen graag dat u als wethouder ,die ons als bewoners van de Zwarteweg een toezegging heeft gedaan, vragen om daar uw woord aan te houden.

Tijdens de infoavond in het gemeente huis in Mei dit jaar, hebt u ons duidelijk toegezegd dat na diverse miscommunicatie, er met zorg zou worden omgegaan met de wensen en afspraken die er zijn gemaakt omtrent de voorgenomen bouw aan de Zwarteweg /Beverveld. Onlangs heeft de heer Grootenhuis een bouwvergunning aangevraagd dat veel groter is als dat steeds ons voor ogen is gehouden. Wij zijn op geen enkele wijze gekend in deze aanvraag en ontwikkeling van de bouwtekeningen, terwijl u toch duidelijk heeft toegezegd in de zaal dat de bouwvergunning zou worden aangevraagd met en na overleg met de omwonenden. Wij attenderen u er dan ook op dat wij vinden dat u ook de aanvrager wel eens op de vingers mag tikken, daar hij gewoon doorgaat zonder enige vorm van overleg. Ook met zijn directe buurman (hr. Wildeman is geen enkel overleg geweest omtrent de nu ingediende vergunningsaanvraag. Wij vinden dat na alles wat er is gebeurd en waar ook door de gemeente excuses is gemaakt ,er deze keer toch wel volgens de afspraken gehandeld dient te worden. Wij zijn allen erg verrast dat er een groter, kolossaler bouwwerk wordt aangevraagd als dat ons steeds is voorgespiegeld door de heer Grootenhuis. Ook verbaasd het ons dat dit alles maar zo kan terwijl er een gang naar de Raad van State is opgezet.

Deze keer willen wij dat er actie wordt ondernomen en dat u de afdeling van de bouwvergunningen op de hoogte stelt dat er rekening gehouden dient te worden met toezeggingen en afspraken tussen gemeente, bewoners en aanvrager. Op dit moment gebeurt dat niet. Er is al een aantal malen contact gezocht met de betrokken partijen binnen de gemeente, maar tot op heden geen respons.

Deze brief zullen we in een soortgelijke strekking naar meerdere partijen binnen de gemeente Zwolle sturen. Wij denken dat het volledigheidshalve ook naar de burgemeester zelf gestuurd mag worden.

U zult begrijpen dat wij als bewoners na alle narigheid , die we reeds hebben moeten slikken, er nu ook een keer klaar mee zijn. Vandaar een beroep op uw gezond verstand om hier op in te grijpen.

Vast bedankt voor uw begrip en reactie, die wij uiteraard van u willen ontvangen.

M.v.g.

B. Kok (namens de bewoners van de Zwarteweg en Beverveld

Geachte gemeenteraadslid,

wij willen u bijgaande brief doen toekomen die vandaag namens de omwonenden van de Wilhelminasingel aan wethouder van Willigen en projectleider Mw Nijmeijer is verstuurd.

Wij willen de raad wijzen op het teleurstellende en verspillende traject dat is doorlopen. Ook stellen wij hierbij nogmaals voor dat wij een gefaseerde realisatie van de herinrichting van onze straat wensen om uiteindelijk de verkeersveiligheid duurzaam te waarborgen. Deze gefaseerde realisatie was ook het aanvankelijke plan van de projectgroep voor de herinrichting van de Wilhelminasingel.

Ook maken wij duidelijk dat alleen het veranderen van het wegdek van de straat naar een klinkerweg, met een optische versmalling, een snelheidsreductie teweeg zal brengen. Dit wordt tevens beaamd door Veilig Verkeer Nederland.

Ook willen we hierbij graag kenbaar maken van het recht op inspreken gebruik te maken op maandag 6 november aanstaande om de bijgesloten brief en de situatie ter plaatse nog eens mondeling toe te lichten aan alle aanwezige gemeenteraadsleden.

Mocht u nog vragen hebben, dan vernemen wij dat graag.

Met vriendelijke groet,

Tonnie de Haan, Maurits van 't Hof, Arno Boekema en Jeroen Veenhouwer

---

Brief

Zwolle, 19 oktober 2017

Geachte heer van Willigen en mevrouw Nijmeijer,

Sinds 25 jaar maken omwonenden van de Wilhelminasingel de gemeente erop attent dat er sprake is van ernstige verkeersonveiligheid in onze straat. Het is de op één na drukste fietsstraat in onze stad (tweemaal zelfs in de top drie), er rijden 116 bussen per etmaal door de straat en er is veel snel rijdend autoverkeer. Ook zijn er veel te hard rijdende taxi's, brommers en motoren. Zeer regelmatig gebeuren er grote en kleine ongelukken waarvoor ambulances ter plaatse moeten komen. De straat is geasfalteerd en nodigt uit om hard te rijden , echter de snelheidslimiet is 30 km/uur! Op ons herhaaldelijke verzoek zijn in december 2016 en januari 2017 middels een kantradar door de gemeente snelheidscontroles gedaan. Hieruit bleek dat veruit de meerderheid van de voertuigbestuurders sneller reed dan de maximale snelheid. De hoogste snelheid die halverwege het traject gemeten werd, was 94 km/uur. De gemeente heeft daarop erkent dat er een onveilige verkeerssituatie is.

Sinds vijf jaren zijn wij als afvaardiging van de bewoners van de Wilhelminasingel, het Van Nahuysplein, de Walstraat en het Ter Pelkwijkpark, intensief in gesprek met de gemeente. Wij zijn blij dat de gemeente na vele gespreken eindelijk inziet dat er iets moet gebeuren om de verkeersveiligheid te garanderen. Na een kritisch rapport van

Veilig Verkeer Nederland, dat tot stand kwam na een verzoek van de omwonenden en voormalig wethouder Van As, werd een voorstel aan de buurt gedaan om de straat veiliger te maken. Het voorstel was om op de asfaltweg aan weerszijden rode banen voor fietsers aan te brengen, dit om voor voertuigenbestuurders de weg optisch te versmallen. Wethouder van As gaf in een gesprek op 11 januari 2017 aan dat dit een goede optie leek om de veiligheid te verbeteren en dat hij zich hier in de gemeenteraad hard voor zou maken. Kosten van het project werden geraamd op 60.000 euro. Eventuele verdere verbeteringen aan de straat konden mogelijk in een later stadium worden gerealiseerd. Veilig Verkeer Nederland had namelijk de verwachting uitgesproken dat het louter aanbrengen van rode fietsstroken op het asfalt niet voldoende zou zijn om snelheidsreductie te bewerkstelligen. Daarna volgde een relatieve radiostilte.

Eind april werden wij als bewonerscomité van de Wilhelminasingel echter opnieuw uitgenodigd door de gemeente. Deze avond vond plaats in het gemeentehuis, werd voorgezeten door mw. Nijmeijer en werd tevens bijgewoond door dhr. van Bennekom van Veilig Verkeer Nederland, dhr. van der Kolk, verkeerskundige, en twee stedenbouwkundigen. De wethouder had opdracht gegeven aan een projectgroep om een plan van herinrichting van de Wilhelminasingel op te stellen. Dit in de eerste plaats om de verkeersveiligheid te verbeteren en ook om het laatste stuk asfalt van de binnenstad te laten verdwijnen en het beeld van de straat beter te laten aansluiten bij het historische karakter van de binnenstad.
De verkeersproblemen van onze straat waren op de Strategische Agenda komen te staan. Voor het vormen van deze plannen was een budget vrijgemaakt van 50.000 euro, hetgeen destijds ook te lezen was in de lokale media.

Naast het bestaande plan om de fietsstroken op het asfalt aan te brengen, werd een aantal andere mogelijkheden van herinrichting besproken. Deze mogelijkheden, allemaal bestaande uit variaties van verandering van het wegdek in klinkers, werd op verzoek van de gemeente door ons met onze achterban en binnen VVN besproken.

Uit deze mogelijkheden werd door een groep deskundigen van Veilig Verkeer Nederland, de Fietsersbond en de omwonenden unaniem de meest veilige en duurzame optie gekozen. De optie behelst een verandering van het wegdek van asfalt naar klinkers waarbij zowel de trottoirs als de fietsbanen een andere kleur klinkers hebben dan het wegdek. Als trottoirbanden komen er natuurstenen banden, conform elders in de binnenstad. Het berijden van een beklinkerde straat heeft een sterk remmende werking op voertuigenbestuurders, is ook VVN van mening. De beklinkerde straat heeft een betere afwatering. Zowel de klinkerstraat als andere straatverlichting zullen ook bijdragen aan een lagere snelheid van de motorvoertuigen omdat deze meer het besef teweegbrengen dat men een historische binnenstad binnen rijdt.

De herinrichting van de Wilhelminasingel naar bovengenoemd plan heeft een klassieke uitstraling. Dit past bij het karakter van de rest van de binnenstad. Bovendien veroorzaakt twee kleuren klinkers een optische versmalling van het wegdek. Deze optie werd als meest veilige besproken op de avond van 2 mei. Ook vond deze optie een breed draagvlak binnen de bevolking van de oostelijke kant van de binnenstad èn binnen Veilig Verkeer Nederland.

Op uitnodiging van de gemeente hebben wij op 11 oktober 2017 opnieuw een gesprek gehad met wethouder van Willigen en de projectleider van het herinrichtingsproject mw. Nijmeijer. Hierin werd door de wethouder, geheel tot onze verbazing, aangegeven dat er geen geld zou zijn voor de gekozen optie. Er zou alleen geld beschikbaar zijn voor de minder veilige en minder duurzame optie van rode asfaltbanen als fietsstroken.

1) Wij zijn zeer verbaasd dat de, mede door VVN beoordeelde, veiligste optie, de klinkerweg met brede fietsbanen in dezelfde kleur als de trottoirs, aan de kant geschoven is.

2) Het spijt ons dat de aan deze projectgroep besteedde belastinggelden en geïnvesteerde tijd vooralsnog niets voor de burgers van Zwolle heeft opgeleverd. De schijn van verspilling wordt daarmee gewekt.
Vooraf stond immers al vast dat het herinrichten van de Wilhelminasingel vele malen duurder zou worden dan het aanbrengen van rode banen waar in het vroege voorjaar van 2017 over werd gesproken. Wij vragen ons af wat de reden is dat er toch 50.000 euro is gepompt in een project voor de herinrichting van de Wilhelminasingel terwijl dit nu van tafel wordt geschoven omdat er schijnbaar geen geld voor is?
Het lijkt alsof het project gestart is zonder dat het duidelijk was dat er op termijn geld voor de realisatie zou moeten komen. De omwonenden van de singel en de inwoners van de gemeente Zwolle hebben ons inziens recht op een uitleg van deze verspilling van gemeentegeld.

3) Wij zijn teleurgesteld met deze wending na zoveel jaren voorbereiding en gesprekken. Wij hadden gerekend op een veilige en duurzame oplossing voor de verkeerssituatie in onze straat. Wij gingen uit van rode banen op onze asfaltweg als aanvang, met later verdere verbeteringen. De gemeente heeft zelf door het ontwerp van de projectgroep ons een veiliger alternatief voorgeschoteld. Ons is daarmee deze duurzame herinrichting van de Wilhelminasingel voorgehouden en de Zwollenaren zitten nu met de dode mus, platgereden op de Wilhelminasingel. De gemeente zet eerst in op burgerparticipatie maar als het er op aan komt doen ze toch hun eigen zin en dat betreuren we zeer!

4) Wij zijn niet akkoord met deze wending en de door deze nieuwe wethouder gekozen optie van rode asfaltstroken.
Wij vragen de wethouder en de gemeenteraad deze wending te herzien en met een meerjarenplan te komen waarin bijvoorbeeld de herinrichting alsnog in etappes kan worden gerealiseerd. Dit was namelijk het aanvankelijke plan van de projectgroep, zoals met ons werd besproken op 2 mei jl. Het bedrag dat er voor geraamd is kan zo over meerdere jaren uitgesmeerd worden.

5) Wij blijven zitten met de volgende vraag: Afgelopen weekend werd in de krant geschreven dat Zwolle veel geld heeft voor nieuwe projecten. Waarom werd ons op 2 mei jl. eerst voorgeschoteld dat er gelden beschikbaar zijn voor een herinrichtingsproject van de Wilhelminasingel en dat er voor het denkwerk vooraf al 50.000 euro werd geïnvesteerd. Wat heeft de wethouder doen besluiten de stekker uit dit project te trekken?

Wij verwachten een antwoord op deze vraag alsmede een reactie op deze punten.

Vertrouwend op uw wijsheid,

Met vriendelijke groet, mede namens alle omwonenden van de Wilhelminasingel,

Tonnie de Haan (Wilhelminasingel 3)
Maurits van ’t Hof (van Nahuysplein 16)
Arno Boekema (Walstraat 26)
Jeroen Veenhouwer (Wilhelminasingel 2)

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen GroenLinks inzake bescherming nestplaatsen stadsvogels
portefeuillehouder	Michiel van Willigen
informant	Dijk, Ria van (2830)
medeopstellers	IJzerman, Wilco (2832) Kaales, Maarten (2513) Naayen, Patrick (5154)
afdeling	Fysieke Leefomgeving
bijlagen	Voorstel: Informatienota beantwoording artikel 45 vragen GroenLinks inzake bescherming nestplaatsen stadsvogels Bijlage: Vragen GroenLinks - Bescherming van nestplaatsen stadsvogels

Voorgesteld besluit raad

Kennis te nemen van de beantwoording van de artikel 45-vragen van GroenLinks over bescherming van nestplaatsen stadsvogels

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 19 september 2017

Onderwerp	Beantwoording schriftelijke vragen artikel 45 inzake bescherming van nestplaatsen stadsvogels
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder Michiel van Willigen

Informant H. van Dijk / W. IJzerman
Afdeling Fysieke Leefomgeving
Telefoon 038 498 2830 / 038 498 2832
Email H.van.Dijk@zwolle.nl / W.IJzerman@zwolle.nl

Bijlagen --

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De beantwoording van de artikel 45-vragen van GroenLinks over bescherming van nestplaatsen stadsvogels.

Inleiding

Op 25 augustus 2017 heeft GroenLinks op grond van artikel 45 van het reglement van orde van de gemeenteraad een aantal vragen gesteld aan het college van B&W over de bescherming van nestplaatsen stadsvogels. Hieronder staan de antwoorden op de gestelde vragen.

Korte toelichting op de vragen

Regelmatig treffen vrijwilligers van stichting Avifauna Zwolle (ver)bouwlocaties aan waar niet of onvoldoende rekening wordt gehouden met aldaar nestelende stadsvogels zoals de huismus en gierzwaluw (en de vleermuis). Als voorbeelden worden genoemd (uitgewerkt in een bijlage bij de vragen):

1. Tijdens de verbouw van de voormalige moskee aan de Assendorperplein
2. Bij de renovatie naar een studentencomplex aan de Hanzelaan (nb: hier wordt Noordzeelaan bedoeld)
3. Bij de renovatie GGD-gebouw aan de Zeven Alleetjes
4. Bij fijnstof-isolatie in opdracht van ProRail aan de Oosterlaan
5. Bij renovatie van sociale huurwoningen door Beter Wonen in de Pierik en de Wipstrik
6. Bij renovatie van een pand in de Lindestraat door een particuliere kamerverhuurder
7. Bij het slopen van panden aan de Veemarkt door deltaWonen.

Er gaat volgens de fractie van GroenLinks en stichting Avifauna Zwolle iets structureel mis aan de voorkant van het proces: een kundige inschatting van de ecologische situatie tijdens de beoordeling van de bouwaanvraag. Als dit niet verbetert, zal dit op den duur ernstige gevolgen hebben voor de Zwolse vogelstand. Uiteindelijk heeft iedereen baat bij een gezonde en levendig kwetterende stad.

Beantwoording vragen

1. Is het college bekend met de genoemde voorbeelden en het geschetste probleem?

Antwoord:

Als college hebben wij aandacht voor de bescherming van flora en fauna. Onze rol en bevoegdheden gaan echter niet zo ver als in de genoemde voorbeelden wordt aangegeven.

Bij het verrichten van bouw- en sloopwerkzaamheden is het aan initiatiefnemer om vooraf daaraan te beoordelen of er nadelige effecten zijn te verwachten voor de flora en fauna en daar zonodig een ecologisch onderzoek naar te laten doen.

Wij zijn met name bekend met de voorbeelden waar wij als college bevoegd gezag zijn. Dat is het geval bij een aanvraag voor een omgevingsvergunning (Moskee Assendorp) of een sloopmelding (Hanzelaan/Noordzeelaan, Veemarkt). Ook wanneer wij als gemeente Zwolle opdrachtgever zijn houden wij rekening met flora en fauna. Deze rol neemt het college zeer serieus.

De conclusie dat er aan de voorkant van het proces (beoordeling aanvraag bouw) iets structureel mis is delen wij dan ook niet. Bij iedere aanvraag omgevingvergunning wordt gekeken of er mogelijke gevolgen kunnen zijn voor flora en fauna. Is dit het geval, dan verplichten wij aanvrager een quickscan uit te voeren.

Uit de praktijk blijkt echter dat met name bij sloopwerkzaamheden de kans bestaat op verstoring van nestelende stadsvogels. En juist bij die werkzaamheden hebben wij geen wettelijke basis om onderzoek te eisen naar de aanwezigheid van beschermde diersoorten. Bij sloopwerkzaamheden volstaat meestal een melding kort voor de start van de werkzaamheden. Als de aard van de werkzaamheden of de staat van het gebouw dat (deels) gesloopt wordt doet vermoeden dat er beschermde diersoorten verstoord kunnen worden, attenderen wij de melder erop dat hij mogelijk een ontheffing Wet natuurbescherming van de provincie nodig heeft. Dit doen wij in reactie op de

sloopmelding. Het is vervolgens aan de melder van de sloop om onderzoek te doen en bij de provincie eventueel een ontheffing aan te vragen. De provincie is toezichthouder in deze situaties.

Om bewustwording te vergroten gaan wij op de site van Zwolle de informatie uitbreiden over verplichtingen en mogelijkheden ter bescherming van flora en fauna.

2. Is het college het met de GroenLinks-fractie en stichting Avifauna Zwolle eens dat een afname van stadsvogels een ongewenste zaak is?

Antwoord:
Ja. Het college onderkent dat stadsvogels een bijdrage leveren aan een levendige stad en wil dat graag zo houden.

3. Heeft het college de ecologische dienst voldoende toegerust om situaties als deze te voorkomen?

Antwoord:
De gemeente Zwolle heeft eigen ecologen. Bij de beoordeling van een aanvraag voor een omgevingsvergunning vindt altijd een toets plaats of de aanvraag moet worden voorgelegd aan onze ecoloog. De ecoloog beoordeelt vervolgens of er een ecologisch onderzoek nodig is en/of het ecologisch onderzoek akkoord is. Ook adviseert hij over eventuele maatregelen.
Soms blijkt uit het ecologisch onderzoek dat er wettelijk gezien geen speciale maatregelen ten aanzien van vogels en/of vleermuizen nodig zijn, maar dat het wel een toegevoegde waarde zou hebben als een initiatiefnemer genegen is bovenwettelijke maatregelen te willen nemen. Bijvoorbeeld door het opnemen van voorzieningen in de bouw voor gierzwaluwen. Dat advies nemen wij dan op in de begeleidende brief bij de omgevingsvergunning.
Gelet op onze rol en bevoegdheden (zie ook vraag 1) is het niet mogelijk om alle geschetste situaties te voorkomen.

4. Is het college bereid te onderzoeken of de Tilburgse aanpak, waarbij potentiële nestlocaties deskundig in kaart zijn gebracht en deze bouwlocaties vervolgens consequent worden voorzien van ingemetselde nestkasten – het zogenaamde natuur-inclusief bouwen, ook in Zwolle haalbaar is?

Antwoord:
In gevallen waarin er wettelijk gezien geen mogelijkheden zijn om voorzieningen te eisen, zien wij vooral een rol in het stimuleren van een natuurvriendelijke vorm van bouwen en het natuurinclusief bouwen (zie ook beantwoording vraag 3). Een voorbeeld hiervan is de parkeergarage aan het Katwolderplein. Om de mogelijkheden van natuurinclusief bouwen verder te onderzoeken zijn wij op dit moment in gesprek met de provincie Overijssel en de Vogelbescherming. Daarnaast onderzoeken we met de gemeente Almelo en Enschede de mogelijkheden voor het toepassen van een soortenmanagementplan. In een soortenmanagementplan staat de bescherming van soorten centraal, door op gebiedsniveau natuurinclusief maatregelen voor beschermde soorten uit te voeren en natuurwaarden te compenseren.

Openbaarheid
Deze informatienota is openbaar.

Datum 19 september 2017

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 39103

Onderwerp Beantwoording artikel 45 vragen GroenLinks inzake bescherming nestplaatsen stadsvogels

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 26-09-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

GROENLINKS

Vragen o.b.v. art. 45 reglement van orde

Aan:	College van B&W
Van:	GroenLinks Zwolle, Remko de Paus, Eildert Noorda
Datum:	25 augustus 2017
Onderwerp:	bescherming van nestplaatsen stadsvogels

Stadsvogels vogelvrij

Geacht College,

Regelmatig treffen vrijwilligers van stichting Avifauna Zwolle (ver-)bouwlocaties aan waar niet of onvoldoende rekening wordt gehouden met aldaar nestelende stadsvogels zoals de huismus en gierzwaluw (en de vleermuis.)

Alle inheemse vogels vallen onder het beschermingsregime van de vogelrichtlijn in de natuurbeschermingswet. Dat betekent dat tijdens de broedperiode de vogels niet verstoord mogen worden en hun nesten jaarrond beschermd zijn. Moeten de nesten wel verwijderd worden dan is hiervoor meestal een ontheffing nodig die verstrekt kan worden door de Provincie. In veel gevallen moeten dan vervangende nestruimtes worden gerealiseerd.

Dankzij de inzet van Avifauna zijn aannemers of opdrachtgevers soms alsnog op tijd te bewegen om de nodige maatregelen te nemen. Maar vaak is het leed al geschied. Een aantal concrete voorbeelden[1] waarbij onvoldoende rekening is gehouden met de aanwezigheid van inheemse vogelsoorten:

- Tijdens de verbouw van de voormalige moskee aan het Assendorperplein;
- Bij de verbouw naar een studentencomplex aan de Hanzelaan;
- Bij de renovatie van GGD-gebouw aan de Zeven Alleetjes;
- Bij fijnstof-isolatie in opdracht van ProRail aan de Oosterlaan;
- Bij renovatie van sociale huurwoningen door Beter Wonen in de Pierik en de Wipstrik;
- Bij renovatie van een pand in de Lindestraat door een particuliere kamerverhuurder;
- Bij het slopen van panden aan de Veemarkt door Delta Wonen.

Dit zijn geen incidenten meer, hier gaat volgens de fractie van GroenLinks en stichting Avifauna Zwolle, iets structureel mis aan de voorkant van het proces: een kundige inschatting van de ecologische situatie tijdens de beoordeling van de bouwaanvraag. Als dit niet verbetert zal dit op den duur ernstige gevolgen hebben voor de Zwolse vogelstand. Uiteindelijk heeft iedereen baat bij een gezonde en levendig kwetterende stad. Daarom heeft onze fractie de volgende vragen:

1.) Is het college bekend met de hierboven genoemde voorbeelden en het geschetste probleem?

2.) Is het college het met de GroenLinks-fractie en stichting Avifauna Zwolle eens dat een afname van stadsvogels een ongewenste zaak is?

3.) Heeft het college de ecologische dienst voldoende toegerust om situaties als deze te voorkomen?

4.) Is het college bereid te onderzoeken of de Tilburgse aanpak[2], waarbij potentiële nestlocaties deskundig in kaart zijn gebracht en deze bouwlocaties vervolgens consequent worden voorzien van ingemetselde nestkasten - het zogenaamde natuur-inclusief bouwen, ook in Zwolle haalbaar is?

Namens de fractie van GroenLinks Zwolle,

Remko de Paus
Eildert Noorda

Bijlagen:
1.) Lijst met Zwolse voorbeelden waar het fout ging, met dank aan Avifauna Zwolle.
2.) Tijdschrift Vogels, artikel ‘Tilburg bouwt voor stadsvogels’.

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen CDA Gebruik Whatsapp door gemeente Zwolle
portefeuillehouder	Henk Jan Meijer
informant	Spijkerman, Richard (2381)
medeopstellers	
afdeling	KCC
bijlagen	Voorstel: Informatienota Beantwoording artikel 45 vragen CDA Gebruik Whatsapp door gemeente Zwolle Bijlage: Vragen CDA - Gebruik WhatsApp door de Gemeente Zwolle

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van: - De beantwoording van de artikel 45 vragen inzake gebruik WhatsApp door de gemeente Zwolle, ingediend door het CDA.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 28 september 2017

Onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen CDA inzake gebruik WhatsApp
Versienummer	V0.1

Portefeuillehouder H.J. Meijer

Informant H.M. Spijkerman
Afdeling Inwonerszaken / PU
Telefoon 038 498 2381
Email HM.Spijkerman@zwolle.nl

Bijlagen --

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

- De beantwoording van de artikel 45 vragen inzake gebruik WhatsApp door de gemeente Zwolle, ingediend door het CDA.

Datum 28 september 2017

Inleiding
Door het CDA zijn schriftelijke vragen gesteld inzake het gebruik van WhatsApp door de gemeente Zwolle op basis van art. 45 RvO. Hierbij ontvangt u op deze vragen een reactie.

Beantwoording vragen

Beantwoording vraag 1: Op welke manier heeft de Gemeente Zwolle het gebruik van WhatsApp opgezet? Loopt dit via een eigen lijn, of wordt er gebruik gemaakt van bedrijven die service verlenen?
De gemeente Zwolle heeft de beantwoording van vragen via WhatsApp bij het eigen Klantcontactcentrum (KCC) belegd. Voor het technisch ontvangen en versturen van WhatsApp-berichten maakt de gemeente gebruik van het product OBI4wan.

Beantwoording vraag 2: Welke financiële, organisatorische en communicatieve gevolgen verwacht het college voor het gebruik van WhatsApp naar aanleiding van deze berichtgeving?
Deze gevolgen zijn op dit moment niet in te schatten. Om dit goed te kunnen beoordelen dient eerst afgewacht te worden welke plannen WhatsApp heeft met zakelijke gebruikers. Deze plannen zijn op dit moment nog niet bekend.
Los van de keuze die WhatsApp maakt, is de gemeente via diverse andere digitale kanalen bereikbaar voor het doen van bijvoorbeeld een melding openbare ruimte.

Beantwoording vraag 3: Kan het college de gebruikservaring van WhatsApp van zowel de Gemeente Zwolle als bewoners kwantificeren? Zo ja: dan graag een dergelijke evaluatie toevoegen aan de beantwoording van deze vragen. Zo nee: waarom niet?
Op dit moment worden hoofdzakelijk nog meldingen openbare ruimte aangenomen via WhatsApp. Er wordt nog een evaluatie gehouden van de ervaringen van de gebruikers. Dit jaar zijn er 889 berichten via WhatsApp verstuurd naar het KCC. Dit aantal stijgt naar verwachting vanaf oktober, omdat de verwijzing naar WhatsApp dan als pilot een prominentere plek krijgt op de contactpagina van Zwolle.nl.

Beantwoording vraag 4: Is er een evaluatiemoment gepland voor het gebruik van WhatsApp in de Gemeente Zwolle?
Er is een evaluatie gepland. Deze zal voor 1 april 2018 gereed zijn.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang	
Kenmerk	38887
Onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen CDA Gebruik Whatsapp door gemeente Zwolle

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 09-10-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Zwolle, 8 augustus 2017

Betreft: **Artikel 45-vragen: Gebruik WhatsApp door de Gemeente Zwolle**

Geacht college,

De gemeenteraadsfractie van CDA Zwolle heeft via de berichtgeving van NOS vernomen dat berichtendienst WhatsApp gemeenten wil gaan verbieden om gebruik te maken van bedrijven die gemeenten in staat stellen om met bewoners te communiceren via WhatsApp. De berichtendienst WhatsApp wil niet dat andere organisaties geld verdienen aan zijn app.

Het betreffende artikel van de NOS is hier te lezen:

https://nos.nl/artikel/2191823-whatsapp-wil-zelf-gaan-verdienen-aan-gemeenten.html

Op dit moment attendeert de gemeente Zwolle op meerdere plekken op haar website bezoekers op de mogelijkheid om met de gemeente te communiceren via WhatsApp.

Indien er niet meer met de Gemeente Zwolle gecommuniceerd kan worden via de berichtendienst WhatsApp, zou dat volgens CDA Zwolle mogelijk een gemiste kans zijn, bijvoorbeeld voor meldingen omtrent de openbare ruimte.

Dit brengt de gemeenteraadsfractie van CDA Zwolle tot de volgende vragen:

1. Op welke manier heeft de Gemeente Zwolle het gebruik van WhatsApp opgezet? Loopt dit via een eigen lijn, of wordt er gebruik gemaakt van bedrijven die service verlenen?
2. Welke financiële, organisatorische en communicatieve gevolgen verwacht het college voor het gebruik van WhatsApp naar aanleiding van deze berichtgeving?
3. Kan het college de gebruikservaring van WhatsApp van zowel de Gemeente Zwolle als bewoners kwantificeren? Zo ja: dan graag een dergelijke evaluatie toevoegen aan de beantwoording van deze vragen. Zo nee: waarom niet?
4. Is er een evaluatiemoment gepland voor het gebruik van WhatsApp in de Gemeente Zwolle?

Namens de fractie van CDA Zwolle,

Herbert Klinkvis
Martijn van der Veen

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen papiercontainer Stichting Kringloop Zwolle Zuid
portefeuillehouder	Michiel van Willigen
informant	Ekhart, Rutger (2975)
medeopstellers	Horstman, Tom (2553)
afdeling	Beheer Openbare Ruimte
bijlagen	Voorstel: Informatienota beantwoording artikel 45 vragen papiercontainer Kringloop Zwolle Zuid Bijlage: SP - Papiercontainer Kringloop Zuid

Voorgesteld besluit raad

Kennis te nemen van de beantwoording van de door de SP gestelde artikel 45 vragen over “Terugplaatsing papiercontainer Kringloop Zwolle Zuid”

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 16 oktober 2017

Onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen papiercontainer Kringloop Zwolle Zuid
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder Van Willigen

Informant R. Ekhart
Afdeling Beheer Openbare Ruimte / EC
Telefoon 038 498 2975
Email R.Ekhart@zwolle.nl

Bijlagen Gestelde raadsvragen "Terugplaatsen papiercontainer Kringloop Zwolle Zuid" d.d. 21-9-2017

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De beantwoording van de door de SP gestelde artikel 45 vragen over “Terugplaatsing papiercontainer Kringloop Zwolle Zuid”

Datum 16 oktober 2017

Inleiding
Op 21 september 2017 heeft de SP de bijgevoegde artikel 45-vragen gesteld over de papiercontainer bij de kringloop in Zwolle Zuid. Met deze informatienota geven we antwoord op de gestelde vragen.

Kernboodschap

1. Waarom heeft het college er niet voor gekozen de papiercontainer vaker te legen?

Antwoord:
We hebben naar aanleiding van klachten uit de buurt besloten om de container buiten de openingstijden van de kringloopwinkel weg te halen. De klachten gingen over papier op straat na sluitingstijd van de kringloopwinkel. Ten aanzien van het aantal dagen per week dat de container beschikbaar is hebben we een afweging gemaakt tussen het verwachte gebruik en de kosten die het dagelijks halen en brengen van de container met zich meebrengt. We hebben in overleg met de omwonenden en de Stichting Kringloop gekozen voor de doordeweekse dagen waarop relatief veel mensen vrij zijn en we dus veel aanbod verwachten: woensdag en vrijdag. Na de aanpassing van de beschikbaarheid hebben we geen klachten ontvangen uit de wijk.
De overlast werd veroorzaakt doordat de container niet op een terrein staat die na sluitingstijd is afgesloten, zoals wel bij de kringloopwinkel aan de Veerallee het geval is. Als de container na sluitingstijd werd afgesloten, dan werd er papier naast geplaatst. Als de container na sluitingstijd open bleef staan, dan belandde er vaak ook papier op straat. Het bleek niet mogelijk de container achter de hekken van de kringloopwinkel te plaatsen.

2. Is het college het met de SP eens dat deze maatregel haaks staat op het Gemeentelijk Grondstoffenplan en de inzet van de gemeente in te zetten op 100% afvalscheiding?

Antwoord:
Na de introductie van de blauwe mini bij de laagbouw is het gebruik van de contianers bij de Stichting Kringloop sterk gedaald, maar hebben we de containers bewust laten staan omdat bijvoorbeeld de hoogbouw nog niet was gefaciliteerd om dicht bij huis oud papier gescheiden in te leveren. Dat wil niet zeggen dat we altijd maximaal faciliteren. We maken een afweging tussen kosten en opbrengsten, omdat de kosten uiteindelijk door de Zwollenaren zelf worden betaald.

3. Is het college bereid op korte termijn deze fout recht te zetten en de papiercontainer dagelijks beschikbaar te stellen en regelmatig te legen?

Antwoord:
Hoewel we uit de wijk geen klachten krijgen over de huidge beschikbaarheid van de container realiseren we ons dat de container nu alleen overdag op doordeweekse dagen beschikbaar is. We zijn daarom van plan om de container ook op zaterdag aan te bieden. Bij het nog vaker aanbieden van de container wegen de voordelen niet meer op tegen de meerkosten (ruim € 10.000 extra kosten per jaar als de container elke werkdag beschikbaar is).
Omdat we de komende paar jaar in de wijken ook bij de hoogbouw meer voorzieningen voor het aanbieden van grondstoffen gaan aanbieden, verwachten we overigens dat het gebruik van de containers bij de Stichting Kringloop verder zal afnemen.

4. Klopt het dat de container geregeld voor de genoemde eindtijd van 16:30 al weg is gehaald? Zo ja wat is de reden hiervoor?

Antwoord:
Ons is niet bekend dat de container geregeld voor 16.30 uur weg is weggehaald. Naar aanleiding van de vragen hebben we bij Rova benadrukt dat de container pas na 16.30 uur wordt weggehaald.

Openbaarheid
Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang	
Kenmerk	39588
Onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen papiercontainer Stichting Kringloop Zwolle Zuid

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 17-10-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Aan: College van B&W
Van: Brammert Geerling/SP
Betreft: Terugplaatsen papiercontainer Kringloop Zuid
Datum: 21-09-2017

Geacht college,

In het kader van artikel 45 van het reglement van orde wil de SP vragen stellen over de ernstige inperking van de mogelijkheid oud papier weg te brengen bij de Kringloop aan de Nieuwe Deventerweg in Zwolle Zuid.

Inleiding

Op het terrein van de Kringloop aan de Nieuwe Deventerweg in Zwolle Zuid staat al lange tijd een grote papiercontainer. Deze zit geregeld vol waardoor mensen hun papier naast de container achterlaten. Hierop heeft de gemeente besloten de container alleen nog op woensdag en vrijdag tussen 09:00-16:30 beschikbaar te stellen.[1] De SP is niet blij met deze ontwikkeling. Al langere tijd dringt de SP er op aan scheiden van afval makkelijker te maken en hier voorzieningen voor te treffen. De papiercontainer in Zuid is daarbij specifiek benoemd. Deze voorziet duidelijk in een behoefte, niet alleen van mensen die nu geen andere mogelijkheid tot scheiding hebben, maar ook voor mensen die dat wel hebben en grotere stukken papier/karton wegbrengen. De SP heeft inmiddels meerdere klachten ontvangen over deze maatregel.

Dit brengt ons tot de volgende vragen:

1. Waarom heeft het college er niet voor gekozen de papiercontainer vaker te legen?
2. Is het college het met de SP eens dat deze maatregel haaks staat op het Gemeentelijk Grondstoffenplan en de inzet van de gemeente in te zetten op 100% afvalscheiding?
3. Is het college bereid op korte termijn deze fout recht te zetten en de papiercontainer dagelijks beschikbaar te stellen en regelmatig te legen?
4. Klopt het dat de container geregeld voor de genoemde eindtijd van 16:30 al weg is gehaald? Zo ja wat is de reden hiervoor?

1 http://www.rtvfocuszwolle.nl/papiercontainer-service-teruggebracht-tot-2-dagen-vanwege-overlast/

Wij verzoeken u deze vragen zo spoedig mogelijk te beantwoorden.

Met duurzame groet,

Namens de SP-fractie
Brammert Geerling

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen Groenlinks over het radicaliseringsbeleid
portefeuillehouder	Henk Jan Meijer
informant	Hijlkema, Silvan (2529)
medeopstellers	Dollekamp, Jan-Willem (4116) Hijlkema, Silvan (2529)
afdeling	Fysieke Leefomgeving
bijlagen	Voorstel: Informatienota beantwoording artikel 45 vragen Groenlinks - radicaliseringsbeleid

Voorgesteld besluit raad

De raad besluit:
kennis te nemen van de beantwoording van de artikel 45 vragen van Groenlinks getiteld ‘Maak het anti-radicaliseringsbeleid beter zichtbaar’.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 6 oktober 2017

Onderwerp	art. 45 vragen Groenlinks deradicalisering
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder Henk Jan Meijer

Informant S. Hijlkema
Afdeling Fysieke Leefomgeving / PU
Telefoon 038 498 2529
Email s.hijlkema@zwolle.nl

Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De beantwoording van de artikel 45 vragen van Groenlinks getiteld ‘Maak het anti-radicaliseringsbeleid beter zichtbaar’.

Datum 6 oktober 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Groenlinks heeft artikel 45 vragen gesteld getiteld ‘Maak het anti-radicaliseringsbeleid beter zichtbaar’. In deze nota leest u daarvan de beantwoording.

Vragen en beantwoording

1. **Op welke wijze voert u het gesprek met de stad over dit thema?**
   a. **Hoe informeert u partners als scholen, welzijnsorganisaties, wijkteams?**
   b. **Op welke wijze staat u in contact met religieuze organisaties als moskeeën en kerken?**
   c. **Houdt u daarbij ook rekening met de signalering van radicaliserende ‘lone wolves’ van rechts-radicale signatuur?**

Wij zijn continu in gesprek met scholen, welzijnsorganisaties en wijkteams over het thema radicalisering. We delen kennis en ervaringen, maken werkafspraken over hoe we omgaan met signalen en versterken elkaar in de aanpak.

Zelf, of via onze partners zoals de politie en Travers, onderhouden we contacten met besturen, geestelijken en andere sleutelfiguren binnen de gemeenschappen. We doen dit via het wijkgericht werken en het voeren van gesprekken. Ook zijn we soms aanwezig bij ceremoniële aangelegenheden.

Ja, we houden bij de signalering ook rekening met radicaliserende ‘lone wolves’ van rechts-radicale signatuur.

2. **Hoe heeft het rapport van de speciaal rapporteur Naima Azough (mei 2017) invloed op uw beleid?**
   a. **Hoe pakt u de 8 aanbevelingen aan lokale overheden op (p.10)?**
   b. **Bent u actief aan de slag om de door de rapporteur beschreven “professionele eenzaamheid” (p.16) te voorkomen?**

Zoals in het rapport wordt aanbevolen, zetten we in op een integrale aanpak waarin naast repressie ook preventie een stevige plek heeft. We richten ons in het preventief jeugdbeleid op álle jongeren. Polarisatie en radicalisering ontstaan immers ook in de onderlinge omgang tussen jongeren en hun omgeving.

We zetten daarnaast in op een integrale aanpak door frontlijnwerkers bij gemeente en partners in de wijk en onderwijs (bijvoorbeeld door aanbod van trainingen, preventieve inzet op scholen, informatie over radicalisering en hoe daarmee om te gaan). Daarmee willen we ook professionele eenzaamheid voorkomen.

3. **Bent u bereid op de website van de gemeente (duidelijk vindbaar) aan te geven waar inwoners of professionals hun zorgen kunnen melden? Zoeken op het woord radicalisering levert nu slechts één hit op (zie illustratie hieronder).**

Inwoners of professionals kunnen hun zorgen aan ons laten weten via meerdere informatiekanalen. Daarnaast melden inwoners en professionals hun zorgen vaak via persoonlijke contacten en netwerken. We zien daarom geen aanleiding om de website aan te passen.

4. **Wilt u onderzoeken of het mogelijk is regionaal, wellicht via het veiligheidshuis, net als de gemeente Amsterdam, een meld- en adviespunt radicalisering voor professionals en sleutelfiguren in te richten?**

IJsselland kent reeds een meld- en adviespunt radicalisering waar professionals en sleutelfiguren terecht kunnen. Het is daarom niet nodig om dit te onderzoeken.

5. **Bent u bereid publiekelijk het gesprek over dit onderwerp aan te gaan met de stad? Met als doel het voorkomen van radicalisering onder alle lagen van de bevolking. Hoe vordert het onderzoek naar radicaliseringsfactoren onder jongeren, dat u dit jaar start?**

Processen van radicalisering en eventuele zorgen die daarover bestaan, manifesteren zich in de persoonlijke levenssfeer van mensen. De vele persoonlijke contacten die we op dit moment hebben met onze inwoners, ondernemers en instellingen zijn daarom effectiever dan een publiekelijk gesprek. We vinden dat daarom niet nodig.

Het onderzoek naar radicaliseringsfactoren verloopt positief. Op dit moment bevindt het onderzoek zich in de fase van dataverzameling. In 2018 zien we de resultaten tegemoet.

Openbaarheid
Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Jaargang

Kenmerk 39710

Onderwerp Beantwoording artikel 45 vragen Groenlinks over het radicaliseringsbeleid

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 17-10-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen PvdA inzake centrale Harculo
portefeuillehouder	Henk Jan Meijer
informant	Zee, Iris van der (2434)
medeopstellers	
afdeling	Fysieke Leefomgeving
bijlagen	Voorstel: Informatienota beantwoording artikel 45 vragen - Centrale Harculo Bijlage: PvdA - Sloop IJsselcentrale

Voorgesteld besluit raad

Kennis te nemen van de beantwoording van de vragen van de PvdA over centrale Harculo.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 29 september 2017

Onderwerp	Beantwoording schriftelijke vragen artikel 45 inzake centrale Harculo
Versienummer	V1.

Portefeuillehouder Henk Jan Meijer

Informant I. van der Zee / D.J.P. Choufoer
Afdeling Fysieke Leefomgeving / PUL
Telefoon 038 498 2434 / 038 498 4193
Email I.van.der.Zee@zwolle.nl

Bijlagen --

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

de beantwoording van de vragen van de PvdA over centrale Harculo.

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Op 14 september 2017 heeft de PvdA op grond van artikel 45 van het reglement van orde van de gemeenteraad een aantal vragen aan het College gesteld over de sloop van centrale Harculo.

Kernboodschap

1. Wat is de rol van de gemeente bij de sloop van de IJsselcentrale?

   Antwoord:
   De provincie is het bevoegd gezag (om die reden is bij de provincie op 24 juli 2014 een sloopmelding gedaan door GDF SUEZ Energie Nederland N.V. Deze melding is op 5 september 2014 door de provincie geaccepteerd). De gemeente Zwolle voert, op verzoek van de provincie, het toezicht op de sloopwerkzaamheden uit en behandelt de bij de provincie en de gemeente ingekomen klachten.

2. Hoe houdt de gemeente toezicht op de sloop en op de communicatie met burgers over de sloop?

   Antwoord:
   Er is een toezichthouder van het kennispunt van de RUD IJsselland die toeziet op het proces rondom de asbestsaneringen. Deze toezichthouder voert controles ter plaatse uit. Hierbij vindt afstemming plaats met de leden van het projectteam van ENGIE en de saneerder. Daarnaast is er een medewerker van de sectie Bouw- en Milieutoezicht die toezicht houdt op het sloopproces in zijn geheel. Hij behandelt de klachten. Deze toezichthouder heeft daarover goed contact met ENGIE. De leden van het projectteam van ENGIE coördineren dagelijks op locatie de werkzaamheden rondom de sloop. Er vindt iedere dag overleg plaats tussen de leden van het projectteam van ENGIE en de uitvoerende partijen.
   Voor wat betreft het toezicht op de communicatie over de sloop: mede naar aanleiding van klachten die zijn binnengekomen bij de gemeente en de provincie, is er goed contact met ENGIE over het verbeteren van de communicatie.

3. Is de communicatie met de betrokken burgers naar het inzicht van het College nu adequaat geregeld?

   Antwoord:
   ENGIE heeft de klachten ter harte genomen. Het één en ander heeft er toe geleid dat de nieuwsbrieven over de sloop (te vinden via de site van Harculo en tevens rondgemaild naar +/- 500 adressen) zijn uitgebreid met onder andere een vooruitblik. Daarnaast wordt de dag voordat er een (in de nieuwsbrief eerder aangekondigide) activiteit gaat plaatsvinden een nieuwsflash gemaild en rondgebracht bij de direct omwonenden, aangezien dit veelal oudere bewoners zijn.
   Daarnaast vonden er veel transportbewegingen plaats. Om de overlast dat daardoor ontstaat te verminderen, wordt het beton via schepen vanaf de noordelijke haven afgevoerd. Dat heeft geleid tot een reductie van +/- 1300 transporten. Ook wordt het terrein natgehouden om stofoverlast te voorkomen/beperken en staat er bij het nabij gelegen fietspad een

medewerker die waarschuwt voor harde geluiden wanneer er een sloopwerkzaamheid wordt uitgevoerd met een grote impact.

Voornoemde ontwikkelingen in combinatie met het gegeven dat er sinds halverwege september positieve meldingen worden ontvangen van omwonenden voor wat betreft de verbeterslag in de communicatie, maakt dat het College van oordeel is dat de informatievoorziening inmiddels adequaat is geregeld.

4. Geschiedt de informatievoorziening alleen vooraf of ook achteraf?

   Antwoord:
   Bij aanvang van het toezicht door de gemeente op de sloopwerkzaamheden zijn er vooral klachten ontvangen over de wijze van informeren door ENGIE: veelal waren de werkzaamheden al verricht en werden omwonenden daar achteraf over geïnformeerd. De wens was juist om vooraf geïnformeerd te worden over de werkzaamheden. Met de uitbreiding van de nieuwsbrieven waarin naast een terugblik ook een vooruitblik wordt gegeven en het verspreiden van een nieuwsflash vlak voor de uit te voeren activiteit, wordt gehoor gegeven aan de wens van de klagers om ook vooraf zoveel als mogelijk te worden geïnformeerd.

5. Is er een speciaal telefoonnummer waar mensen terecht kunnen met hun vragen?

   Antwoord:
   Vorig jaar zijn er informatiebijeenkomsten geweest waarbij is verwezen naar de website van Harculo en het telefoonnummer dat daar op staat voor vragen. Omwonenden maken ook gebruik van dat telefoonnummer. Ook in de nieuwsflash wordt verwezen naar de website van Harculo. Daarnaast valt op dat steeds meer mensen hun weg naar de gemeente weten te vinden en ook bij de provincie worden klachten ingediend. Het één en ander maakt dat het beeld bestaat dat omwonenden weten waar zij met hun vragen en klachten terecht kunnen.

6. Is er een tijdschema waaruit af te leiden valt wanneer de sloopactiviteiten zijn beëindigd?

   Antwoord:
   Beoogd wordt de werkzaamheden af te ronden rond 31 oktober 2018.

Openbaarheid
Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

Datum 29 september 2017

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 39784

Onderwerp Beantwoording artikel 45 vragen PvdA inzake centrale Harculo

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 17-10-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Artikel 45 vragen
14 september 2017

De sloop van de IJsselcentrale is in volle gang. Dit leidt soms tot onrust bij de omwonenden. Die krijgen niet altijd vooraf melding welke sloopactiviteit plaatsvindt en wat daarvan de consequenties zijn. Onlangs was er zelfs sprake van een vermeende ‘asbestwolk’.

Deze situatie leidt voor de fractie van de PvdA tot de volgende vragen.

1. Wat is de rol van de gemeente bij de sloop van de IJsselcentrale?
2. Hoe houdt de gemeente toezicht op de sloop en op de communicatie met burgers over de sloop?
3. Is de communicatie met de betrokken burgers naar het inzicht van het College nu adequaat geregeld?
4. Geschiedt de informatievoorziening alleen vooraf of ook achteraf?
5. Is er een speciaal telefoonnummer waar mensen terecht kunnen met hun vragen?
6. Is er een tijdschema waaruit af te leiden valt wanneer de sloopactiviteiten zijn beëindigd?

PvdA
Hans Prakke

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen CDA inzake drempels Commissarislaan
portefeuillehouder	Michiel van Willigen
informant	Kolk, Gijs van der (2592)
medeopstellers	
afdeling	Ruimtelijke planvorming
bijlagen	Voorstel: Informatienota beantwoording artikel 45 vragen CDA inzake drempels Commissarislaan

Voorgesteld besluit raad

Het college besluit: Bijgaande informatienota aan de raad te sturen.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 18 oktober 2017

Onderwerp	Beantwoording artikel 45-vragen Drempels Commissarislaan
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder M. van Willigen

Informant G. van der Kolk
Afdeling ECR
Telefoon 038 498 2592
Email G.van.der.Kolk@zwolle.nl

Bijlagen Geen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De beantwoording van de artikel 45-vragen van de fractie van CDA over drempels in de Commissarislaan.

Datum 18 oktober 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
De CDA-fractie heeft artikel 45-vragen gesteld over de verwijderde busdrempels in de Commissarislaan. In deze informatienota zijn de vragen voorzien van een antwoord.

Vragen en beantwoording
1. Waarom zijn de drempels verwijderd?
2. Is dat een tijdelijke maatregel of permanent? (als dat permanent zou zijn, dan verzoekt het CDA het college van B&W om dit besluit te heroverwegen.)
3. Klopt het dat de omwonenden geen informatie over deze belangrijke wijziging hebben ontvangen?

Antwoord:
De drempels zijn verwijderd na aanhoudende klachten van aanwonenden uit de Commissarislaan. Zij gaven aan dat ze geluidsoverlast en trillingen in huis ervaarden als gevolg van de aanwezige drempels. De drempels verslechterden de leefbaarheid voor omwonenden. Een buurtvertegenwoordiging die namens de gehele buurt (104-118, 130-166 en Van Nispensingel 147) sprak heeft op locatie tijdens een gesprek tussen de gemeente en de bewoners aangegeven een voorkeur te hebben voor een Commissarislaan zonder busdrempels in plaats van een Commissarislaan met busdrempels. De positieve effecten wogen niet op tegen de negatieve effecten, dit type drempel bleek minder geschikt. Daarop is besloten om de drempels te verwijderen. De komende maanden wordt nog voor de hele stad geïnventariseerd welke 30-kilometerzones de grootste risico's opleveren op het gebied van verkeersonveiligheid. Voor een aantal wegen binnen deze 30-kilometerzones worden naar aanleiding van deze inventarisatie een aantal passende maatregelen getroffen. Mocht de Commissarislaan als prioritair knelpunt uit deze inventarisatie naar voren komen moet samen met alle betrokken partijen goed worden onderzocht welke maatregel, anders dan de busdrempels, wel effectief is.

Alle belanghebbende bewoners aan het betreffende deel van de Commissarislaan (104-118, 130-166 en Van Nispensingel 147) zijn met een brief geinformeerd over deze gezamenlijke beslissing van de buurtvertegenwoordiging en de Gemeente Zwolle.

Openbaarheid
Deze nota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 39791

Onderwerp Beantwoording artikel 45 vragen CDA inzake drempels Commissarislaan

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 17-10-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen CDA - Gratis wifi in de gemeente Zwolle (WiFi4EU)
portefeuillehouder	Jan Brink
informant	Hol, Marrie (72681)
medeopstellers	
afdeling	Advies en Faciliteiten Management
bijlagen	Voorstel: Informatienota beantwoording artikel 45 vragen CDA - Gratis wifi in de gemeente Zwolle (WiFi4EU) Bijlage: CDA - Gratis wifi in de gemeente Zwolle - WiFi4EU (2)

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:
1. De beantwoording van de Art. 45 vragen van het CDA inzake gratis wifi in de gemeente Zwolle (WiFi4EU)

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 4 oktober 2017

Onderwerp	Artikel 45 vragen CDA: Gratis wifi in de gemeente Zwolle (WiFi4EU)
Versienummer	0.1

Portefeuillehouder J.E. Brink

Informant M. Hol
Afdeling / AF
Telefoon 038 498 2681
Email M.Hol@zwolle.nl

Bijlagen

- Artikel 45 vragen CDA: Gratis wifi in de gemeente Zwolle (WiFi4EU)

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. De beantwoording van de Art. 45 vragen van het CDA inzake gratis wifi in de gemeente Zwolle (WiFi4EU)

Datum 4 oktober 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Artikel 45 vragen CDA: Gratis wifi in de gemeente Zwolle (WiFi4EU). In deze informatienota worden de door het CDA gestelde vragen beantwoord.

Kernboodschap

1. Is het college het met de fractie van het CDA eens dat het voor een open lijn met de rest van de wereld niet uit mag maken waar je woont of hoeveel je verdient en internet in de communicatie en verbinding met de rest van de wereld hierin een essentieel onderdeel vormt?

   Ja.

2. Welke mogelijkheden ziet het college om in Zwolle aanspraak te kunnen doen op een deel van de beschikbare middelen uit het WiFi4EU-plan?

   Er zal zo spoedig mogelijk gestart worden met een onderzoek om inzicht te krijgen welke locaties in Zwolle mogelijk in aanmerking zullen komen. Dit onderzoek wordt uitgevoerd in de laatste maanden van 2017. Uit dit onderzoek moet blijken welke locaties dan het meest kansrijk zullen zijn hoewel op dit moment nog niet alle voorwaarden bekend zijn. Dit onderzoek zal zich alleen richten op plekken waar nieuwe gratis wifi-punten niet concurreren met bestaande gratis netwerken van overheden en bedrijven.

3. Is het college bereid om, zodra de aanvraagprocedure geopend is, Zwolse projecten aan te melden voor WiFi4EU? Zo ja, welke locaties zouden volgens het college in aanmerking komen en welke locatie(s) zou(den) hierin prioriteit moeten krijgen? Zo nee, waarom niet?

   Het college is bereid om Zwolse projecten aan te melden.
   Na het in werking treden van de nieuwe wetgeving moeten de nodige administratieve stappen genomen worden waarbij een website voor de aanvragen gelanceerd wordt. De verwachting is dat de lancering eind 2017 of begin 2018 zal plaatsvinden. Uit onderzoek (zoals onder 2 genoemd) zal blijken welke locaties hiervoor in aanmerking komen. Hiervoor zal wel een sterk en goed onderbouwd projectvoorstel moeten worden ingediend.

Consequenties
Niet van toepassing.

Communicatie
Niet van toepassing.

Vervolg
Niet van toepassing.

Openbaarheid
Openbaar.

Datum 4 oktober 2017

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 39815

Onderwerp (WiFi4EU) Beantwoording artikel 45 vragen CDA - Gratis wifi in de gemeente Zwolle

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 17-10-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Zwolle, 13 september 2017

Betreft: **Artikel 45-vragen: Gratis wifi in de gemeente Zwolle (WiFi4EU)**

Geacht college,

Gemeenten in heel Europa kunnen binnenkort gratis wifi aanvragen voor hun stads- en dorpscentra. Op 12 september heeft het Europees Parlement het WiFi4EU-plan goedgekeurd[1].

Het fonds stelt tot €120 miljoen (€20.000 per aanvraag) beschikbaar voor de aanschaf van apparatuur voor lokale projecten die gericht zijn op het voorzien van gratis wifi in publieke ruimtes. Hierbij kan gedacht worden aan: pleinen en parken, bushaltes, gemeente- en ziekenhuizen, bibliotheken, musea, onderwijsinstellingen, buurthuizen, gemeenschapscentra, en cultuur- en sport- en jeugdinstellingen.

Volgens cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) had in 2016 gemiddeld zo'n 6,6% van de Nederlandse bevolking geen toegang tot internet. Bij een bevolking van 125.000 zou dat voor Zwolle in 2016 uitkomen op zon 8.250 personen welke geen toegang tot internet hadden.

Voor een open lijn met de rest van de wereld mag het volgens de CDA-fractie niet uitmaken waar je woont of hoeveel je verdient. Bovendien; in een maatschappij waar steeds meer zaken online geregeld moeten worden, is toegang tot internet volgens de CDA-fractie geen luxe, maar een basisbehoefte. Daarnaast lijkt dit plan het CDA ook een goed plan om de aantrekkelijkheid van dorpskernen te vergroten. Als CDA zijn we daarom blij met dit initiatief.

De wifi die aangeboden en gefinancierd wordt vanuit het WiFi4EU-plan moet hoogwaardig in kwaliteit en in alle opzichten gratis zijn, dus niet alle alleen kosteloos, maar ook zonder hinderlijke reclame en zonder dat gebruiksgegevens worden verkocht.[2]

De verwachting van de CDA-fractie is dat de gelden uit het fonds snel vergeven zullen zijn. De toewijzing van de subsidie zal namelijk o.a. gebeuren op volgorde van indiening van de aanvraag, waarbij ook rekening gehouden wordt met geografische spreiding. Het is daarom voor Nederlandse gemeenten, ook Zwolle, van belang dat ze er snel bij moeten zijn om aanspraak te kunnen maken op gelden uit het fonds; de ervaring leert dat Nederland de neiging heeft om nogal eens te wachten met subsidieaanvragen.

Dit brengt de gemeenteraadsfractie van CDA Zwolle tot de volgende vragen:

1. Is het college het met het de fractie van het CDA eens dat het voor een open lijn met de rest van de wereld niet uit mag maken waar je woont of hoeveel je verdient en internet in de communicatie en verbinding met de rest van de wereld hierin een essentieel onderdeel vormt?
2. Welke mogelijkheden ziet het college om in Zwolle aanspraak te kunnen doen op een deel van de beschikbare middelen uit het WiFi4EU-plan?
3. Is het college bereid om, zodra de aanvraagprocedure geopend is, Zwolse projecten aan te melden voor WiFi4EU? Zo ja, welke locaties zouden volgens het college in aanmerking komen en welke locatie(s) zou(den) hierin prioriteit moeten krijgen? Zo nee, waarom niet?

Namens de fractie van CDA Zwolle,

Herbert Klinkvis
Martijn van der Veen

---

[1] Zie voor alle documenten: http://www.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=en&reference=2016/0287%28COD%29

[2] Zie voor meer info: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-17-1536_nl.htm

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Herinrichting Grote Kerk
portefeuillehouder	Jan Brink
informant	Nijmeijer, Hester (5109)
medeopstellers	Gerrits - Nijkamp, Patricia (2088)
afdeling	Project Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Herinrichting Grote Kerk Bijlage: 1a. Grote Kerk, aanbiedingsbrief verzoek bijdrage herinrichting Bijlage: 1b. Grote Kerk, verzoek herinrichtingsbijdrage 2017 Bijlage: 2. Positionering Academiegebouw Bijlage: 3. Masterplan Grote Kerk Bijlage: 4. Jaarrekening 2016 Bijlage: Korte terugblik debatronde d.d. 25-09-2017- Herinrichting Grote Kerk Bijlage: 2017-10-30 Raadsbesluit Herinrichting Grote Kerk

Voorgesteld besluit raad

1. Bij te dragen aan de positionering van de Grote Kerk als Academiegebouw van Zwolle.
2. a. Een krediet van maximaal € 900.000,- beschikbaar te stellen voor aanpassingen in en aan de Grote Kerk;b. Dit krediet te dekken uit het Stadsontwikkelfonds, ten behoeve van een subsidie aan de Stichting Grote Kerk.
3. a. Een krediet van € 100.000,- beschikbaar te stellen voor de inrichting van het openbaar gebied bij de toegang van het Grote Kerkplein;b. dit ten laste te brengen van de reeds beschikbaar gestelde middelen PPN 2016-2019.
4. Kennis te nemen van de wijze waarop uitvoering is gegeven aan de motie Grote Kerk (M-376) en de motie hiermee als afgedaan te beschouwen.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 12 juli 2017

Openbaar

Onderwerp	Herinrichting Grote Kerk
Versienummer	2

Portefeuillehouder	Wethouder J. Brink
Informant	Hester Nijmeijer, Patricia Gerrits
Afdeling	Projectontwikkeling, Ruimte en Economie
Telefoon	(038) 498 5109/2088
Email	H.Nijmeijer@zwolle.nl;PC.gerrits@zwolle.nl

Bijlagen
1. Aanvraag Grote Kerk 7 februari 2017
2. Positionering Academiegebouw
3. Masterplan Grote Kerk
4. Jaarrekening 2016

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:
1. Bij te dragen aan de positionering van de Grote Kerk als Academiegebouw van Zwolle.
2. a. Een krediet van maximaal € 900.000,- beschikbaar te stellen voor aanpassingen in en aan de Grote Kerk;
   b. Dit krediet te dekken uit het Stadsontwikkelfonds, ten behoeve van een subsidie aan de Stichting Grote Kerk.
3. a. Een krediet van € 100.000,- beschikbaar te stellen voor de inrichting van het openbaar gebied bij de toegang van het Grote Kerkplein;
   b. dit ten laste te brengen van de reeds beschikbaar gestelde middelen PPN 2016-2019.
4. Kennis te nemen van de wijze waarop uitvoering is gegeven aan de motie Grote Kerk (M-376).

Datum 12 juli 2017

Inleiding
Sinds 2014 is de Grote Kerk in handen van de Stichting Grote Kerk Zwolle. Het bestuur is vanaf die tijd op zoek gegaan naar de toekomstige functie en positionering van dit markante gebouw, in het hart van de binnenstad. De afgelopen 2 jaren is door het bestuur en een groep van zo'n 200 enthousiaste vrijwilligers hard gewerkt aan het realiseren van activiteiten in de Grote Kerk. Hierdoor hebben in 2016 ruim 135.000 mensen de kerk bezocht; een verdubbeling ten opzichte van 2014. De Grote Kerk verwacht ook in 2017 een vergelijkbaar aantal bezoekers te trekken. Dit zijn zowel toeristen als mensen uit de stad en regio die hier een evenement of concert bezoeken.

De kerk staat prominent in het hart van de stad en is een rijksmonument. Het behoud ervan voor de stad is van evident belang en is alleen mogelijk indien nieuwe functies in het gebouw worden ontwikkeld, die zich richten op de breedte van de samenleving. De Grote Kerk werkt concreet aan het ontwikkelen van het gebouw als een Academiegebouw voor de stad. De Grote Kerk wil op cultureel, educatief en creatief gebied een aanvulling op en verrijking van het bestaande programma-aanbod in de (binnen)stad gaan vormen. Hiervoor is een nieuwe Programmaraad gevormd met de samenwerkende partners.

7 februari jl. heeft Stichting Grote Kerk Zwolle het college van B&W een aanvraag (zie bijlage 1) gestuurd voor een bijdrage in de kosten voor de 1e fase herinrichting van de Grote of St. Michaelskerk. De belangrijkste aspecten van de herinrichting zijn het tweezijdig openen en transparant maken van het gebouw (een vernieuwde entree aan zowel de zijde de Grote Markt als het Grote Kerkplein), het aanmerkelijk verbeteren van de facilitaire voorzieningen (sanitair), een verlichting- en geluidsplan en het realiseren van berg- en vergaderruimte.

Op 4 juli 2016 heeft uw raad bij de behandeling van de perspectiefnota 2017-2020 een motie Grote Kerk (M-376) aangenomen. De motie roept het college op actief bij te dragen aan inspanningen van het stichtingsbestuur Grote Kerk bij het verwerven van financiële bijdragen van andere overheden en fondsen. En vervolgens een plan inclusief cofinancieringsvoorstel aan de raad voor te leggen. We leggen u nu een voorstel voor dat uitvoering geeft aan de ingediende motie.

Beoogd effect
Door het realiseren van een Academiegebouw wordt de Grote Kerk toegankelijker en een interessant gebouw in het middelpunt van de stad.

Argumenten

1.1 De Grote Kerk is een beeld- en sfeerbepalend monument in het hart van de binnenstad.

De Grote Kerk als Academiegebouw verbindt de verschillende routes die bezoekers en bewoners gaan. Het vult de routes aan en versterkt het middelpunt, het hart van de stad als ontmoetingsplek met een kwaliteit die past bij de presentatie van Fundatie, Waanders in de Broeren, Drostehuis en andere parels in de stad.

.

De activiteiten in het Academiegebouw richten zich op "het zijn van sociaal en cultureel centrum in het middelpunt van de stad" (zie bijlage 2). Met de nieuwe inrichting van het Academiegebouw voegt deze locatie een nieuw platform toe waarvan andere culturele instellingen gebruik kunnen maken. Daarmee vormt het gebouw niet alleen een academische dimensie toe, maar ook een heel specifiek podium. In coöperatieve samenwerking zorgt het

voor meerwaarde voor de stad. Niet als concurrent, maar als verrijking van de Zwolse mogelijkheden.
Met de Grote Kerk als Academiegebouw van Zwolle krijgt de onderwijsstad de allure die het verdient. De verschillend gelegen onderwijsinstellingen vinden hun gezamenlijke brandpunt daarmee letterlijk in het hart van de stad.

Om het gebouw duurzaam te kunnen exploiteren zullen op korte termijn gefaseerd aanpassingen nodig zijn. Er ligt een uitvoerig onderzoek (zie bijlage 3), waarin een duidelijke visie op de ontwikkeling van het gebouw houvast biedt bij een verantwoord omgaan met de herinrichting van het monument. Het geheel van het plan is kostbaar en gefaseerde herinrichting is daarom noodzakelijk. Het Academiegebouw krijgt hierdoor wel een bij de stad passende uitstraling: een stadshart met de allure die bij Zwolle hoort.

1.2 De Stichting Grote Kerk versterkt met haar programma de binding van cultuur en onderwijs met de binnenstad.

De Grote Kerk heeft een programmaraad opgericht waar de volgende partijen aan deelnemen: St. Hannema-de Stuers Fundatie, HCO/St. Stedelijk Museum Zwolle, St. Zwolse Theater, Filmtheater Fraterhuis, St. Stad en Cultuur, Onderwijs (Zwolse 8), St. Grote Kerk, St. Stadskerk Zwolle. Met deze partijen worden convenanten voorbereid inzake de programmering.

Zo breiden de Zwolse Theaters hun podiumaanbod uit met concerten van klassiek tot modern, theaterproducties, orgelconcerten door gebruik te maken van de specifieke mogelijkheden van het gebouw.
De musea, Fundatie, SMZ en HCO, voegen exposities toe aan hun aanbod door het Academiegebouw De Grote Kerk te benutten voor bijzondere exposities of aanvullingen op de eigen tentoonstellingsagenda en verbinden zo de stad met kunstroutes.
De onderwijsinstellingen organiseren in het gebouw bijeenkomsten voor studenten en lerenden, het studium generale-programma en eindexamententoonstellingen. Er vinden nationale en internationale educatieve congressen plaats en er worden tentoonstellingen georganiseerd.

1.3 Door het op orde brengen van de basisvoorzieningen van de Grote Kerk krijgt het monumentale gebouw nieuwe levenskansen en kan een spin-off op gang komen.

Door de basisvoorzieningen op orde te brengen en het gebouw meerzijdig toegankelijk te maken, kan de Grote Kerk flexibel gebruikt gaan worden en opent het zich letterlijk voor de omgeving. Het gebouw kan met deze basisingrepen ook voldoen aan criteria die partners stellen aan het programmeren van activiteiten op het gebied van o.a. concerten, educatieve bijeenkomsten (leergangen, lezingen, debat), onderwijsprojecten en exposities.
De verwachting is dat de substantiële gemeentelijke bijdrage, in combinatie met de door de stichting verkregen particuliere investeringen en rijkssubsidie, leidt tot een grotere spin-off. Een sterkere doorontwikkeling, die tevens de kansen vergroot op het aantrekken van investeringspartners voor de volgende investeringsfase.

2.1 *De gemeentelijke bedrag is gebaseerd op een kostenraming op voorlopig ontwerp-niveau en er is sprake van cofinanciering.*

Na het indienen van de aanvraag is in overleg het ontwerp verder uitgewerkt, om gedetailleerder zicht te krijgen op de kosten. De Grote Kerk heeft een voorlopig ontwerp gemaakt met een bijbehorende kostenraming van € 900.000,-. Deze ligt iets hoger dan de

oorspronkelijke aanvraag van € 880.000,-. Na besluitvorming wordt het ontwerp verder uitgewerkt tot een definitief ontwerp en een bestek.
De kostenraming van het definitief ontwerp zal naar verwachting niet veel afwijken van de kostenraming van het voorlopig ontwerp. Bij de kostenraming is rekening gehouden met onvoorziene kosten.

Het Stadsontwikkelfonds is een passende dekkingsbron gezien het belang van de Grote Kerk voor het functioneren van de binnenstad, de investeringen die de stichting zelf al heeft gedaan € 450.000,-, de door hun geïnitieerde bijdragen van het Rijk (onderhoudssubsidie periode 2017 – 2022 van € 300.000 en eigen bijdrage onderhoud van € 300.000) en de investering die de Grote Kerk op korte termijn gaat doen en o.a. gefinancierd wordt door particuliere investeerders (restauratie consistorie in 2017 € 150.000,- kosten voorbereiden herinrichting € 80.000,- opknappen 2 kantoorruimtes € 65.000,- vernieuwen keuken € 20.000,-). Hiermee wordt door de stichting en derden een investering van zo'n € 1.065.000,- gedaan. De voorgestelde aanvullende gemeentelijke investering bedraagt € 900.000,-. Hier is dus sprake van cofinanciering.
Daarnaast vindt overleg plaats met de Provincie Overijssel over een bijdrage aan de volgende fase, die naar verwachting zo'n € 500.000 kost. Ook zijn er nog fondsen waarop door de Grote Kerk een beroep gedaan kan worden, zoals het Mondriaanfonds. Hierbij kan als voorwaarde worden gesteld dat de gemeente ook een bedrage heeft gedaan.

2.2. *Subsidie is een passende vorm voor de financiële bijdrage van de gemeente aan het initiatief.*
De Grote Kerk krijgt de bijdrage voor de herinrichting van de Grote Kerk in de vorm van een subsidie met de daarbij behorende randvoorwaarden. De subsidiebeschikking geeft het maximale bedrag aan wat de gemeente Zwolle wil bijdragen aan de herinrichting van de Grote Kerk. De belangrijkste subsidievoorwaarden zijn: goedkeuring plan door de Rijksdienst Cultureel Erfgoed/gemeente/Welstand, de Grote Kerk is trekker van het project en de risicodragende partij, de Grote Kerk zorgt voor een onafhankelijke projectleider, de Grote Kerk en gemeente hebben een gezamenlijke inspanningsverplichting om een duurzame warmtevoorziening te onderzoeken etc.

De gemeente beperkt zich op dit moment tot een eenmalige investeringsbijdrage. Dat is gebaseerd op de aanvraag van de stichting en uitgaande van reële kansen op aanvullende cofinanciering van andere overheden en fondsen bovenop de gemeentelijke bijdrage.

3.1 *Door het openbaar gebied bij de zuidelijke entree van de Grote Kerk (Grote Kerkplein) aan te passen wordt deze entree zichtbaarder en toegankelijker gemaakt.*
De openbare ruimte Grote Kerkplein (bij zuidelijke ingang) wordt aangepast. Het gaat om beperkte maatregelen in het openbaar gebied om de zuidelijke entree toegankelijk, zichtbaar en uitnodigend te maken. Hiervoor is bij de PPN 2016-2019 door de raad maximaal € 100.000,- beschikbaar gesteld. Herinrichting van de Papenstraat komt op termijn aan de orde, volgend op de projecten in dat gebied.

Om de zuidelijke ingang toegankelijk wordt een ontwerp gemaakt, waarbij enkele bomen gekapt moeten worden. Het college begrijpt dat dit nodig is en vindt het belangrijk dat er in goed overleg met voor- en tegenstanders een ontwerp voor de aanpassingen in de openbare ruimte wordt uitgewerkt. De Grote Kerk gaat hierover in gesprek met de omgeving en Zwolle Groenstad.

3.2. *Door de zuidelijke entree van de Grote Kerk toegankelijk te maken ontstaat er een verbinding tussen de Museum de Fundatie en Waanders in de Broeren.*

Naast trekpleisters zoals museum de Fundatie en Waanders in de Broeren kan de Grote Kerk als ontmoetingsplaats en Academiegebouw de impuls en katalysator zijn voor de stad Zwolle in verdere ontwikkeling en behoud van toerisme.

Door de activiteiten die in het Academiegebouw georganiseerd worden, komen er naar verwachting meer bezoekers naar de Grote Kerk, die na hun bezoek aan de kerk ook andere gebouwen, horeca, winkels kunnen gaan bezoeken.

Risico's

2.1 Toekomstige verbetering van de exploitatie is onzeker, maar kent een reële groeilijn

Door de herinrichting van de Grote Kerk en de nieuwe aanvullende programmering gaat de exploitatie van de stichting naar een positief resultaat ten opzichte van de huidige negatieve situatie. Dit is gebaseerd op geraamde subsidies en giften/sponsering en convenanten, die nu nog niet hard te maken zijn. Dit maakt de verbetering van de exploitatie onzeker. Op basis van de resultaten van de afgelopen jaren, lijkt er sprake van een voorzichtige, reële groeilijn.
De verwachting is dat er door de herinrichting een spin-off op gang gebracht wordt, die een positief effect gaat hebben op de exploitatie.

Door de investeringen die nu worden gedaan wordt het gebouw zodanig aangepast dat het gebouw voor allerlei doeleinden gebruikt kan worden.

2.2 Optimaal gebruik van het gebouw vraagt om aanvullende investeringen

Om het gebouw optimaal te kunnen gebruiken, zijn er meer investeringen en dus ook meer investeerders nodig. De stichting en de gemeente zijn hierover in gesprek met derden. Kosten die gemaakt moeten worden voor specifieke facilitering van gebruikers zijn voor rekening van de stichting.

2.3 Ontwerp- en uitvoeringsproces kent onzekerheden

Elk bouwproject kent onzekerheden en onvoorziene zaken. Door de werkzaamheden tot op voorlopig niveau uit te werken, is de onzekerheidsmarge verkleind. Voor onvoorziene zaken is een post geraamd door de stichting.

Financiën

De kosten voor de herinrichting Grote Kerk fase 1 zijn € 900.000,- excl. BTW. De investering herinrichting Grote Kerk zijn voor de stichting De Grote Kerk fiscaal aftrekbaar. Als de werkzaamheden voor fase 1 worden uitgevoerd is het ook noodzakelijk om het openbaar gebied bij de entree aan het Grote Kerkplein aan te passen. Hierdoor wordt de entree bereikbaar voor publiek. De kosten hiervoor zijn begroot op € 100.000,- excl. BTW.

De Grote Kerk heeft de afgelopen jaren zelf ca. € 450.000,- geïnvesteerd in het gebouw, evenementen en kwaliteiten die nodig zijn om de Grote Kerk "terug te geven" aan de stad door een ruime opstelling en tal van activiteiten. Tevens financieren ze zelf ook kleine aanpassingen in de kerk zoals een nieuwe entreebalie. De Grote Kerk heeft aangetoond doormiddel van hun jaarrekening (zie bijlage 4) en

aangeleverde exploitatie voor de komende 8 jaar niet in staat te zijn om de herinrichting fase 1 zelf te financieren.

In totaal is er € 900.000,- excl. BTW benodigd voor fase 1. De investeringen in de herinrichting van de Grote Kerk zijn voor de Grote Kerk fiscaal aftrekbaar.
De dekking hiervan is mogelijk uit het Stadsontwikkelfonds voor een bedrag van € 900.000.
Met de eigen investering en bijdragen van derden van € 1.065.000,- wordt ruim voldaan aan de eis behorende bij het Stadsontwikkelfonds van 50 procent cofinanciering.

Daarnaast is er een bedrag van € 100.000,- voor de inrichting van de openbare ruimte bij de Grote Kerk dat bij PPN 2016-2019 voor totaal € 700.000 ten behoeve van de Binnenstad beschikbaar gesteld.

Communicatie
Woensdag 5 juli jl. heeft er een informatiebijeenkomst plaats gevonden met de buurt. De Grote Kerk heeft de uitnodigingen persoonlijk afgeleverd bij omwonenden en omliggende bedrijven. Men reageerde positief op de ontwikkelingen. Vier personen (ondernemer en omwonenden) hebben de informatiebijeenkomst bezocht. De plannen herinrichting Grote Kerk zijn toegelicht door de Grote Kerk. De aanwezigen reageerden positief. Er werd aandacht gevraagd voor de aanpassingen van het openbaar gebied bij de zuidelijke ingang. De omwonenden stelden aan de gemeente de vraag om materiaal te gebruiken dat geschikt is voor mindervalide bezoekers.

De Grote Kerk gaat verder in gesprek met Zwolle Groenstad, de Vrienden van de Stadskern, Rijksdienst Cultureel Erfgoed en Welstand.

Vervolg
- De Grote Kerk gaat het ontwerp verder uitwerken tot een definitief ontwerp en na goedkeuring plan door diverse partijen gaat de Grote Kerk vervolgens de opdracht verstrekken.
- Er wordt een subsidiebeschikking opgesteld.
- Er wordt een ontwerp gemaakt voor de aanpassingen openbaar gebied Grote Kerkplein, zodat de zuidelijke entree toegankelijk wordt gemaakt. Het ontwerp wordt afgestemd met de buurt.
- De Stichting Grote Kerk onderzoekt verder met de gemeente of er andere subsidiemogelijkheden en fondsen te benutten zijn voor de volgende fase.
- De gemeente wil graag dit momentum te benutten om de mogelijkheid van een duurzame warmte voorziening te onderzoeken.

Openbaarheid
Het voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

Datum 12 juli 2017

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	37804
Onderwerp	Herinrichting Grote Kerk

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 11-07-2017

besluit:

1. Bij te dragen aan de positionering van de Grote Kerk als Academiegebouw van Zwolle.
2. a. Een krediet van maximaal € 900.000,- beschikbaar te stellen voor aanpassingen in en aan de Grote Kerk;b. Dit krediet te dekken uit het Stadsontwikkelfonds, ten behoeve van een subsidie aan de Stichting Grote Kerk.
3. a. Een krediet van € 100.000,- beschikbaar te stellen voor de inrichting van het openbaar gebied bij de toegang van het Grote Kerkplein;b. dit ten laste te brengen van de reeds beschikbaar gestelde middelen PPN 2016-2019.
4. Kennis te nemen van de wijze waarop uitvoering is gegeven aan de motie Grote Kerk (M-376) en de motie hiermee als afgedaan te beschouwen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Stichting Grote Kerk Zwolle
Bestuurssecretariaat:
Prins Bernhardstraat 8
8019 XK Zwolle
bestuur@grotekerkzwolle.nl

Aan het college van Burgemeester en wethouders
Van de gemeente Zwolle,
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

Zwolle, 7 februari 2017

Geacht college,
Bijgaand zenden wij u een aanvraag voor een bijdrage in de kosten van herinrichting van de Grote of Sint Michaelskerk. De aanvraag gaat uit van de Stichting Grote Kerk Zwolle, in onderscheid van de Stichting Stadskerk Zwolle.

In de afgelopen 2 jaren is hard gewerkt aan het realiseren van activiteiten in de Grote Kerk die daardoor in 2016 ruim 135.000 bezoekers trok. We verwachten ook in 2017 een vergelijkbaar aantal bezoekers, zowel toeristen als mensen uit de stad en de regio die hier een evenement of concert bezoeken.

Wij hebben onze profilering aangescherpt en die samengevat in een positioneringspaper (bijlage). Wij denken met de positie als Academiegebouw een bijzondere kwaliteit toe te voegen aan de stad.

Voor het rijksmonument de Grote Kerk hebben wij een rijksbijdrage voor onderhoud aangevraagd en ontvangen. Wij hebben echter niet de beschikking over kapitaal om de Grote Kerk zo in te richten dat daarmee op een meer comfortabele en gefaciliteerde wijze bezoekers aan activiteiten kunnen worden ontvangen.

In de afgelopen 2 jaren hebben wij ruim € 350.000,-- geïnvesteerd om de Grote Kerk vanuit een positie als gesloten gebouw "terug te geven" aan de stad door een ruime openstelling en tal van activiteiten.
Wij verzoeken u nu ons te willen ondersteunen met een aanmerkelijke bijdrage om tot een gepaste herinrichting te kunnen komen in 2017, waardoor een goede doorstart gemaakt kan worden.

Wij mogen u wel verwijzen naar het verzoek daartoe dat u evenals het positioneringspaper als bijlage aantreft.

Ons verzoek heeft betrekking op de noodzakelijke aspecten van herinrichting om verder vorm en inhoud te kunnen geven aan het Academiegebouw. Wij merken daarnaast op dat ook de omgeving van de Grote Kerk toevoegt of afdoet aan de waarde van dit bijzondere monument.

De Grote Kerk is in het donker niet of nauwelijks verlicht. De zuidzijde, gelegenheid aan het Grote Kerkplein wordt grotendeels aan het zicht onttrokken door een grote hoeveelheid bomen. De route vanaf De Fundatie naar en langs de Grote Kerk kan een opwaardering zeker gebruiken om de toeristische waarde voor de stad te vergroten.

Wij spreken de hoop uit, dat u in de komende periode aandacht zult willen geven aan deze aspecten van de openbare ruimte via de stedelijke programma's die daarvoor zijn.

Namens de Stichting Grote Kerk Zwolle,

Janco Cnossen, voorzitter

Coby Zandbergen, vice voorzitter

Aan:	college van Burgemeester en wethouders gemeente Zwolle
Van:	bestuur Stichting Grote Kerk Zwolle
Betreft:	realisatie fase 1 Renovatie Grote Kerk: verzoek om bijdrage
Datum:	7 februari 2017

Situatie

De urgentie om De Grote Kerk in Zwolle, middelpunt van de stad, te renoveren en gereed te maken voor de toekomst is groot:

- De positionering als Academiegebouw voor Zwolle (zie bijlage) is geaccepteerd door alle samenwerkingspartners. Er is helderheid over de mogelijkheden van dit concept en de toegevoegde waarde aan wat er is in Zwolle, maar vooral wat Zwolle belooft. Stakeholders in de stad bevestigen dit, ondersteunen de gedachte en spreken hun vertrouwen uit.
- Nu de stad een basis kent van economische, culturele en sociale stabiliteit, is er ruimte en noodzaak om een volgende stap te zetten die zichtbaar, voelbaar en tastbaar aansluit bij de ambities van de stad. Nieuwe initiatieven (Creative Council, Finals in Design Week Zwolle, Studium Generale activiteiten, Politieke bijeenkomsten) passen in de wijze waarop de GK zich wil presenteren aan de stad.
- De stadspastor (Mariska Van Beusichem) heeft een programma gepresenteerd, waarin zij een antwoord biedt op het thema zingeving voor de jong volwassenen in deze stad, en verbindt zich aan de academieopzet met bijv. de Moderne Devotie, die in de GK is gevestigd.
- De projecten in de stad, waar studenten van verschillende onderwijsinstellingen bij betrokken zijn in combinatie met ondernemers en opdrachtgevers, kunnen vanuit de GK als centrum van de stad, hun basis optimaal neerzetten en daarvanuit uitwaaieren over stad en regio.
- Met de culturele partners in de stad (Zwolse Theaters, Museum de Fundatie, Fraterhuis, HCO/SMZ en anderen) zijn afspraken gemaakt en worden convenanten voorbereid waarin de GK gezien als verlengstuk van de podia en ruimtes voor deze instellingen. Een gezamenlijke programmaraad zal programmering faciliteren en kan daarmee gemakkelijk aansluiten bij de ambities voor een adviesraad HCO/SMZ.

Kortom: Het opnemen van de Grote Kerk als toegankelijk en interessant gebouw in het middelpunt van de stad, verbindt de verschillende routes die bezoekers en bewoners gaan. Het vult die routes aan en versterkt het middelpunt, het hart van de stad als ontmoetingsplein met een kwaliteit die past bij de presentatie van Fundatie, Waanders in de Broeren, Drostehuis en andere parels in de stad.
Een kwaliteit die er nu niet is.
Al deze ambities kunnen alleen worden waargemaakt als er een basisinfrastructuur en inrichting is die de bovengenoemde ambities behoorlijk faciliteert en mogelijk maakt.

Stap één

Er is de afgelopen 2 jaren hard gewerkt om de exploitatie van de Grote Kerk op orde te brengen met de faciliteiten die er zijn. Dit heeft weliswaar een breed spectrum aan activiteiten binnengehaald, maar nog onvoldoende duidelijkheid gegeven over richting en focus van de Grote Kerk.
Die focus is er nu wel: geaccepteerd en helder.
De loyaliteit van de sleutelpartners daarin is echter broos, zolang de kerk niet de uitstraling en het comfort biedt om ook werkelijk het Zwolse Academiegebouw te zijn en uit te stralen.

Een plan van Van Hoogevest-architecten is ambitieus en maakt de Kerk werkelijk tot een parel in de stad. Het plan vraagt om gefaseerde uitvoering gelet op de hoge kosten ervan, maar geeft vooral visie en richting aan de herinrichting. De financiering kan op dit moment niet uit de exploitatie gebeuren. De Grote Kerk bevindt zich immers in een ontwikkelingsfase. Investeren in het gebouw is echter een essentiële voorwaarde om tot doorontwikkeling te kunnen komen.

In de afgelopen 2 jaren heeft het bestuur geïnvesteerd in de ontwikkeling van programma's die ervoor zorgden dat in 2016 ruim 135.000 mensen de Grote Kerk bezochten. In 2014 waren dat er 60.000. Het aantal vrijwilligers dat de programma's mogelijk maakt is gegroeid van 80 naar meer dan 200. Wij denken dat de Grote Kerk leeft en voorziet in een behoefte in de stad, zowel voor toeristen als inwoners van Zwolle die een evenement of muziekuitvoering willen bezoeken. Om die reden hebben wij het aangedurfd om intussen meer dan €350.000,-- te investeren in gebouw, evenementen en kwaliteiten die nodig zijn om de Grote Kerk "terug te geven" aan de stad door een ruime openstelling en tal van activiteiten.

Voor het onderhoud van het monument hebben wij intussen een rijksbijdrage toegezegd gekregen (50.000,-- p/j voor een periode van 6 jaren). Wij kunnen die gedeeltelijk gebruiken voor investeringen die samenvallen met noodzakelijk onderhoud.

Mede gelet op de status van de Grote Kerk als belangrijk rijksmonument in het hart van onze stad doen wij nu een dringend beroep op u om ons te helpen met investeringen die nodig zijn om verder te komen. Verder uitstel van herinrichting brengt ons in een positie waarin we de Grote Kerk niet langer kunnen ontwikkelen op een manier die wezenlijk toevoegt aan wat de stad al biedt.

Wij hebben vanuit het breed opgezet plan van de architect de volgende investeringen als prioritair voor het Academiegebouw aangemerkt:

1.	Vernieuwing van het Noorder- en van het Zuiderportaal	500k
2.	Aanbrengen van opbergruimte in de kerk	100k
3.	Deels vernieuwen/aanpassen van Electra / verlichting	50k
4.	Veiligheidsvoorzieningen (brandveiligheid en interieurbeveiliging)	30k
5.	Toiletvoorzieningen	200k
	Totaal excl. BTW	880k

Wij verzoeken u dit bedrag (vermeerderd met BTW) beschikbaar te willen stellen als bijdrage in de herinrichtingskosten van de Grote Kerk.

Naast de investeringen die we in de afgelopen jaren al gedaan hebben zullen wij ons maximaal inspannen om voor eveneens noodzakelijke herinrichtingsonderdelen particuliere investeerders te vinden. Voor de herinrichting van de consistorie – onder andere in gebruik voor leergangen en lezingen – hebben wij intussen een (substantiële) financiële toezegging ontvangen. Met deze herinrichting kan in de eerste helft van 2017 worden begonnen.

Wij zijn graag bereid ons verzoek en de onderbouwing van begrotingsbedragen verder toe te lichten.

Als wij in de eerste helft van 2017 deze noodzakelijke ingrepen doen in het gebouw, zijn wij ervan overtuigd dat de verdere ontwikkeling van de Grote Kerk als toeristische trekpleister en als Academiegebouw realiseerbaar is.

Grote Kerk: Academiegebouw van Zwolle

Zwolle, januari 2017

Zwolle verdient een Academiegebouw

Immers, de traditie van Zwolle, waar dienstverlening centraal staat, is geworteld in educatie: De Zwolse Joan Cele en Thomas à Kempis zijn grondleggers van denkbeelden over de ontwikkeling van de menselijke geest die nog steeds gelden en toegepast worden. Onderwijsvernieuwer Willem Bartjens was lange tijd docent aan de Franse School

Tot aan de dag van vandaag erkent de stad in haar presentatie de positionering als onderwijsstad (zie Zwolle Stadsmarketing). Het brede spectrum aan beroepsonderwijsaanbod op middelbaar, bachelor- en masterniveau met meer dan 50.000 studenten vormt een belangrijk fundament.

Juist deze jong volwassenen die in onze stad leren, werken en wonen verdienen toegespitste aandacht. Duidelijk is dat er jongeren zijn die de aansluiting bij de samenleving dreigen te missen. De instellingen in de stad willen aan deze groep programma's bieden, die aansluiting vinden tussen leren en werken.

Daarnaast zoekt de stad naar verbindingen tussen studerenden en ondernemers om de aansluiting tussen dat wat het beroepenveld vraagt te realiseren, maar ook van betekenis te zijn voor de vraagstukken in de stad. Het Nieuwe Hanze Initiatief is daarvan een voorbeeld. Waar synergie ontstaat, is er ook de behoefte aan verdieping en versterking van de ambities. Dat biedt een fysiek gebouw midden in de stad, wanneer daar de ontmoeting kan plaatsvinden en gefaciliteerd wordt tussen alle betrokkenen.

En dan is er juist hier meer: Zwolle herbergt als provinciehoofdstad vele denkers en wetenschappers: de rechtbank, een topklinisch ziekenhuis, een stad waar overheden, provinciaal, regionaal en lokaal dagelijks verkeren, stad met hoofdvestigingen van landelijk opererende instellingen en organisaties: een smeltkroes waar kennisdeling een herkenbare plaats verdient.

Zwolle erkent de waarde van het monument De Grote Kerk

De Grote Kerk is een parel in de binnenstad. Een rijksmonument van grote betekenis, waar denkers en voorgangers hun stappen hebben gezet. Een plaats waar ontmoeting al eeuwenlang plaatsvindt en wat al honderden jaren de plek is geweest waar handel, viering en leren hand in hand gaan. In dit Zwolse academiegebouw, waar gedachten worden uitgewisseld, waar geluisterd wordt, waar cultuur en kunst een plek hebben, waar meningen uitgewisseld worden en aangescherpt, waar debat en dialoog plaatsvindt. De dialoog die zo past bij Zwolle en die een uitstraling heeft naar haar bewoners, werkers en bezoekers.

Een centrale plaats in de stad, van betekenis en van waarde. Een plaats waar door de eeuwen heen zingeving en spiritualiteit een plek had in allerlei geloofsgemeenschappen, maar die zich vandaag richt op de brede samenleving. Het Academiegebouw De Grote Kerk staat daarmee werkelijk in het hart van de stad Zwolle.

Platform voor alle culturele en onderwijs- instellingen

Met de Grote Kerk als Academiegebouw van Zwolle krijgt de onderwijsstad de allure die het verdient. Al de verschillend gelegen onderwijsinstellingen vinden hun gezamenlijke brandpunt

daarmee letterlijk in het hart van de stad. Het toont de samenwerkingsgerichte houding en geeft een platform om dat regionaal en landelijk te etaleren. Het geeft een fysieke profileringskans om samen met overheden en bedrijfsleven de vitaliteit en innovativiteit van de regio te bevestigen.
De onderwijsinstellingen organiseren in het gebouw bijeenkomsten voor studenten en lerenden, het studium generale-programma en organiseren eindexamententoonstellingen in het gebouw. Er vinden nationale en internationale educatieve congressen plaats en er worden tentoonstellingen georganiseerd. Voor Regio Zwolle biedt het gebouw ruimte om de regio te etaleren en te presenteren.

Coöperatieve samenwerking
Met de nieuwe inrichting van het Academiegebouw voegt deze locatie een nieuw platform toe waarvan andere culturele instellingen gebruik kunnen maken. Daarmee vormt het gebouw niet alleen een academische dimensie toe, maar ook een heel specifiek podium. In coöperatieve samenwerking zorgt het voor meerwaarde voor de stad. Niet als concurrent, maar als vergroter van de Zwolse mogelijkheden.
Zo breiden de Zwolse Theaters hun podiumaanbod uit met concerten van klassiek tot modern, theaterproducties, orgelconcerten door gebruik te maken van de specifieke mogelijkheden van het gebouw.
De musea, Fundatie, SMZ en HCO, voegen exposities toe aan hun aanbod door het Academiegebouw De Grote Kerk te benutten voor bijzondere exposities of aanvullingen op de eigen tentoonstellingsagenda en verbinden zo de stad met kunstroutes.

De Grote Kerk is gebouwd als kerk. Eeuwenlang hebben hier kerkelijke gemeenschappen rust gevonden, gevierd en gebeden. In 2014 heeft de kerkelijke gemeente de Grote Kerk verlaten. Vanaf 2016 is de Grote Kerk stadskerk geworden. Deze bestaat niet meer uit een vaste gemeenschap, maar het is een nieuwe vorm van ontmoeting voor iedereen. Juist aan de zoekenden buiten de kerk, buiten welke kerk dan ook, biedt het Academiegebouw ook een inhoudelijk momentum. Gelovigen en niet-gelovigen kunnen hier terecht voor vieringen, workshops, levensvragen, een cantateviering, een moment van rust of als gezamenlijke herdenkingsplek bij grote gebeurtenissen in de samenleving. Er zijn meditaties vanuit Boeddhisme en Christendom, er worden bijbelverhalen verteld voor leerlingen van basisscholen en er is ruimte voor persoonlijke ontmoeting met de stadspastor.

Ook hier werken mensen vanuit allerlei verschillende Zwolse kerken en organisaties in coöperatie samen. COC en stadspastor organiseren er een gesprek over homoseksualiteit en geloof. De stadskerk weerspiegelt de breedte van de samenleving.
Het is ook een actieve vindplaats van de Moderne Devotie, de stroming waar Zwolle (nu nog onbekend en onbemind) zo mee op de kaart kan komen te staan.
Gezien de vragen die juist jongeren al meer stellen naar zingeving en betekenis, voegt het Academiegebouw zo een inspiratiebron toe.

Speelruimte voor de toekomst
De samenwerkingsverbanden met de onderwijs- en cultuurpartners worden in 2017 verder uitgewerkt naar daden:

- Er komt een projectgroep van mbo- en hbo- onderwijsinstellingen, academies, scholen, Regio Zwolle, gemeente en provincie om het academiegebouw concreet te laden en van de grond te tillen.

- Reeds ingeslagen samenwerkingen met onderwijsinstellingen worden gecontinueerd en geconcentreerd in het gebouw.
- Programmeurs van cultuurpartners programmeren in de Grote Kerk concerten, exposities, lezingen en debatten en organiseren dat via een gezamenlijke Programmaraad.
- Met onze Stadspastor ontwikkelen we nieuwe vormen van ontmoeting die passen bij de stadskerk. We richten ons in het bijzonder op de jongeren en jong volwassenen. We maken interessante crossovers naar dat wat er in de kerk staat. Dit alles uit zich in een keur van projecten en activiteiten die te vinden zijn in brochure nr 2 voor de eerste helft 2017

Academiegebouw de Grote Kerk ontsluiten

De Grote Kerk is al vele eeuwen markant aanwezig in de stad. De laatste jaren zetten we de kerk na een periode van stilte op de stadsagenda. We geven een gigantisch Rijksmonument inhoud en ontsluiten het voor de stad. Wij zijn de gebruikers van de 21e eeuw. We genieten van de mogelijkheden, maken gebruik van de kansen, zorgen voor hedendaags comfort en bewaren het voor toekomstige generaties. Als Academiegebouw slaan we een nieuwe weg in voor het gebruik. Dat stelt eisen aan inrichting en exploitatie. Om het gebouw duurzaam te kunnen exploiteren zullen op korte termijn gefaseerd aanpassingen nodig zijn.
Er ligt een uitvoerig onderzoek van het gerenommeerde architectenbureau Van Hoogevest, waarin een duidelijke visie op de ontwikkeling van het gebouw houvast biedt bij een verantwoord omgaan met de herinrichting van het monument.
De herinrichting is noodzakelijk om het gebouw nieuwe levenskansen te geven in het midden van de stad. Het geheel van het plan is kostbaar. Gefaseerde herinrichting is daarom noodzakelijk. Het plan houdt daarmee rekening. Het Academiegebouw krijgt er wel een bij de stad passende uitstraling door: een stadshart met de allure die bij Zwolle hoort.

GROTE KERK ZWOLLE

INGREPEN t.b.v. DAGELIJKS GEBRUIK

02 juni 2017

van hoogevest architecten

de grote kerk
VERBINDT | VERRIJKT | VERWONDERT

INHOUDSOPGAVE

1. TOEKOMSTVISIE GROTE KERK

2. GEZICHT NAAR DE STAD

3. TECHNIEK T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK
   a. LICHTPLAN

4. FACILITEITEN T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK
   a. SANITAIR
   b. BERGING/VERGADERRUIMTE

5. MAATREGELEN T.B.V. BASALE BRANDVEILIGHEID

6. BIJLAGEN

1. TOEKOMSTVISIE GROTE KERK

De grote Kerk van Zwolle is als middeleeuwse stadskerk eeuwenlang het letterlijke middelpunt van het sociale leven van Zwolle geweest. Hier kwam men samen, ontmoette men elkaar, werd gesproken, gehandeld en begraven. De Grote Kerk was het overdekte plein voor de Zwollenaren, het icoon van de Hanzestad.

De Grote Kerk heeft zich in de afgelopen eeuw meer en meer geïsoleerd van het stadsleven. Wat ooit centrum van de samenleving was, is nu een obstakel aan het plein geworden. Een metaforische steen in de stad.

De Stichting Grote Kerk Zwolle heeft zich als doel gesteld om de Grote Kerk haar centrale positie in Zwolle terug te geven. Daarom heeft de stichting het Projectplan opgesteld: De visie op het toekomstig gebruik. Hierin zijn de kansen en zwaktes van dit kolossale monument in kaart gebracht. Vervolgens is er een ondernemingsplan gemaakt dat in 2016 van start is gegaan.

Aan de hand van dit Projectplan heeft Van Hoogevest Architecten de Toekomstvisie Grote Kerk Zwolle ontwikkeld. In deze visie definieert Van Hoogevest Architecten waarden en kwaliteiten, onderzoekt structuren en kansen, schept orde en stelt tenslotte een reeks ingrepen voor die heden en verleden verbinden met de toekomst.

Alle ontwerpen zijn indicatief en dienen te worden afgestemd met monumentenzorg

1. TOEKOMSTVISIE GROTE KERK

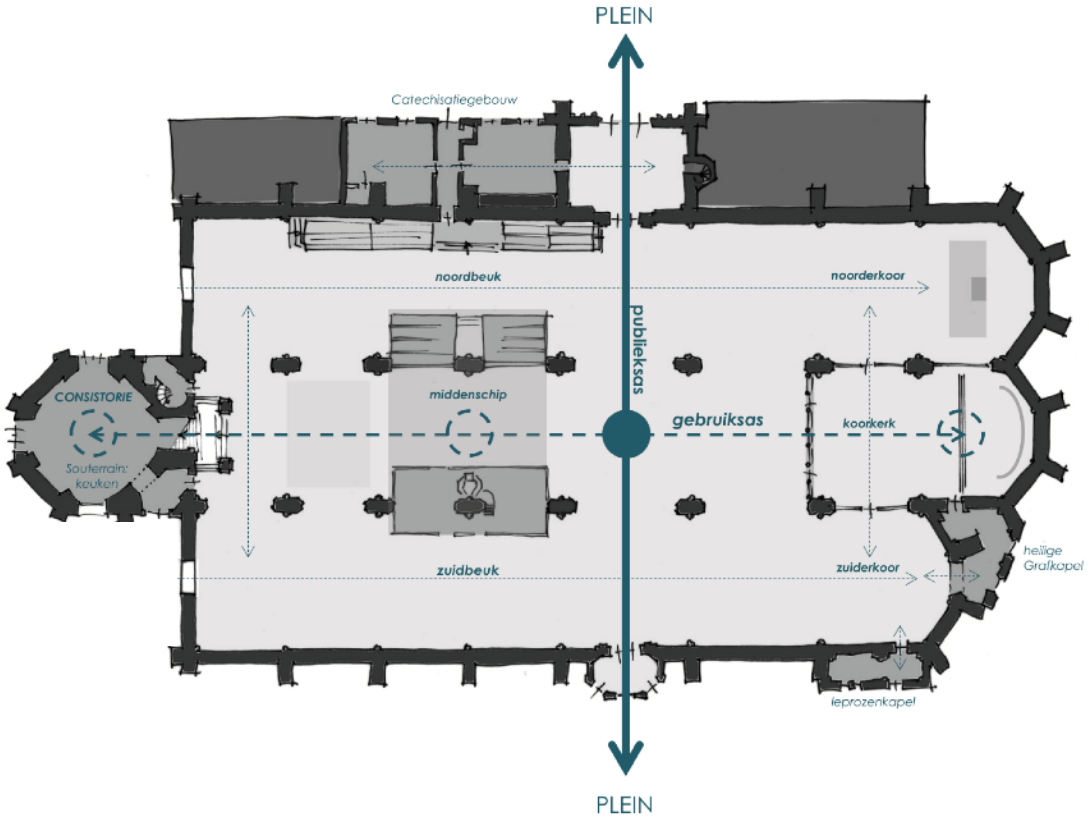
1. De eerste uitdaging van de Grote Kerk is dat zij zeer moeizaam een fysieke verbinding met de stad aangaat. Het gebouw is volledig introvert, heeft haar eigen richting in de stad en vormt een obstakel tussen twee pleinen. Om van deze stolp weer een plein te maken moet een fysieke verbinding, dwars door de kerk heen, gerealiseerd worden. Door het noord- en zuidportaal te openen en visueel aan elkaar te verbinden ontstaat een straat door de kerk.

2. De tweede uitdaging van de Grote Kerk is de onleesbaarheid van het interieur. De kerk heeft een rijke, zichtbare geschiedenis, uitgedrukt in hout en steen. De tijd heeft ons een prachtig ensemble van ruimtes en objecten nagelaten. Orgel, preekstoel en koorhek vormen hoogtepunten in het interieur.

Toch is het huidige interieur een onleesbaar geheel van tijds- en gebruikslagen. De hoofdstructuur van de kerk is onleesbaar , het merendeel van het vloeroppervlak bedekt en de hoogtepunten zijn verzwolgen. De ruimtelijke kwaliteit van de kerk en de belevingswaarde van het interieur behoeft een sterke verbetering. De belangrijkste opgave is dus orde te scheppen. Door een sterke reductie van meubilair krijgt de kerk haar ruimtelijkheid terug en ontstaat plek voor hedendaags gebruik: De kerk als stadsplein.

3. De derde uitdaging van de Grote Kerk is het ontbreken van de faciliteiten voor hedendaags gebruik. Voldoende sanitair en bergruimte en een professionele keuken zijn onmisbaar. Een optimale inpassing van deze voorzieningen is mogelijk aan weerszijden van de consistorie.

4. Een grote kans voor de Grote Kerk ligt in het in het ontsluiten van het kaplandschap. Boven de gewelven

ligt een schat aan ruimte verborgen die grote kansen biedt in het gebruik als expositieruimte. Het Grote Kerkgewelf is relatief eenvoudig te ontsluiten door het toevoegen van een lift in en een paviljoen op het consistoriegebouw. De wonderlijke bouwhistorie van de consistorie geeft aanleiding tot dergelijke ingrepen.

Met het aanpassen en transformeren van de Grote Kerk staan we in een traditie van voortdurende aanpassingen in de geschiedenis van dit monument. De kerk was in iedere eeuw actueel en heeft daarom de tijd overleefd. De huidige transformatie zal de kerk daarom plaatsen in deze tijd en behouden en bestendigen voor de huidige en komende generaties.

De Toekomstvisie is de basis voor de Ontwerpvisie Grote Kerk. In de ontwerpvisie wordt de het nieuwe gebruik van de kerk geformuleerd en deelgebieden van de Toekomstvisie t.b.v. het nieuwe gebruik uitgewerkt. De Ontwerpvisie is een samenwerking van Stichting Grote Kerk Zwolle (propositie), Van Hoogevest Architecten (bouwkundig en architectonisch ontwerp) en Kossmann. dejong (visie inrichting en gebruik).

ONDERDELEN UTWERKING

2. GEZICHT NAAR DE STAD
   a. NOORDENTREE
   b. ZUIDENTREE

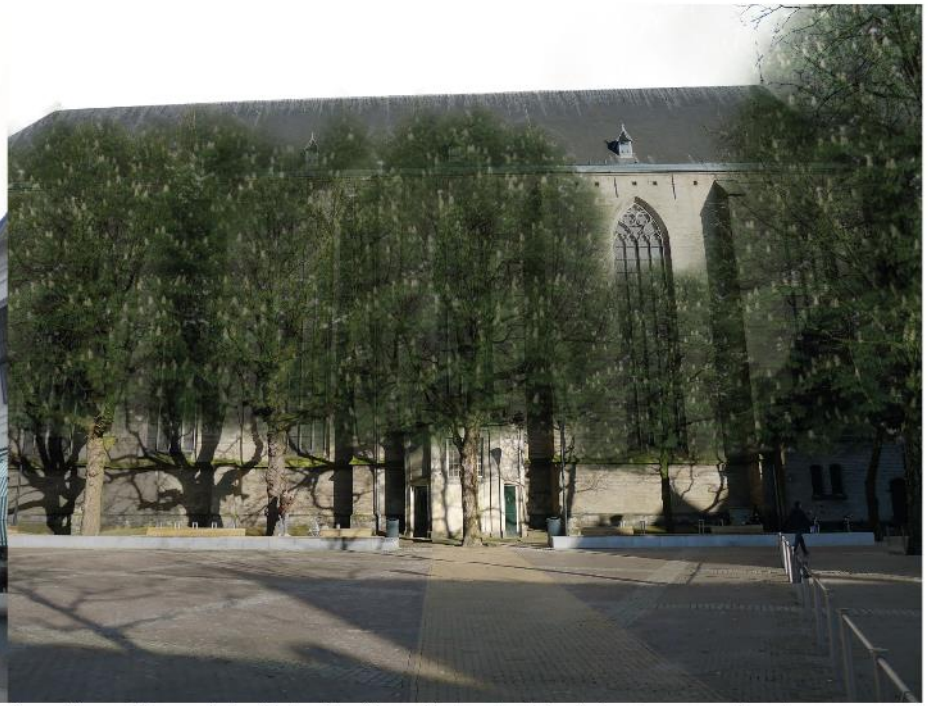
3. TECHNIEK T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK
   a. LICHTPLAN
   b. GELUIDSPLAN

4. FACILITEITEN T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK
   a. SANITAIR
   b. BERGING/VERGADERRUIMTE

2. GEZICHT NAAR DE STAD - BESTAANDE SITUATIE

De entrees van de Grote Kerk communiceren nu niet met de voorbijgangers.

De zuidgevel is aan het zicht onttrokken. Het portaal is niet ontworpen als entree.

De Grote Kerk communiceert moeizaam met de stad. Om de Grote Kerk aan de publieke ruimte te verbinden zijn aanpassingen van de toegangen aan de noord- en zuidzijde noodzakelijk.
Het noordportaal is een beeldbepalend bouwwerk aan het plein. Toch is dit portaal gesloten en vormt een obstakel tussen de kerkruimte en het plein. De ambitie is om de kerk te openen en de kwaliteit van de binnenruimte zichtbaar en toegankelijk te maken vanaf het plein. De toegangsdeuren van de kerk worden vervangen door twee nieuwe, glazen toegangen die tocht- en klimaatproblematiek verhelpen en letterlijk de openheid van de kerk symboliseren.
Aan de zuidzijde gaat de kerk schuil achter grote bomen. Door de drie bomen rond het zuiderportaal te verwijderen wordt de kerk weer een wand aan het plein. Het zuidportaal, ooit als uitgang naar de begraafplaats ontworpen, wordt voorzien van een nieuwe, transparante toegang, verwant aan de ingreep aan het noordportaal. De noord-zuidas van het gebouw is hierdoor geopend, toegankelijk en zichtbaar voor het brede publiek.

2. GEZICHT NAAR DE STAD - NOORD

Alle ontwerpen zijn indicatief en dienen te worden afgestemd met monumentenzorg/welstand

2. GEZICHT NAAR DE STAD - ZUID

Alle ontwerpen zijn indicatief en dienen te worden afgestemd met monumentenzorg/welstand

2. GEZICHT NAAR DE STAD - TOEGANG

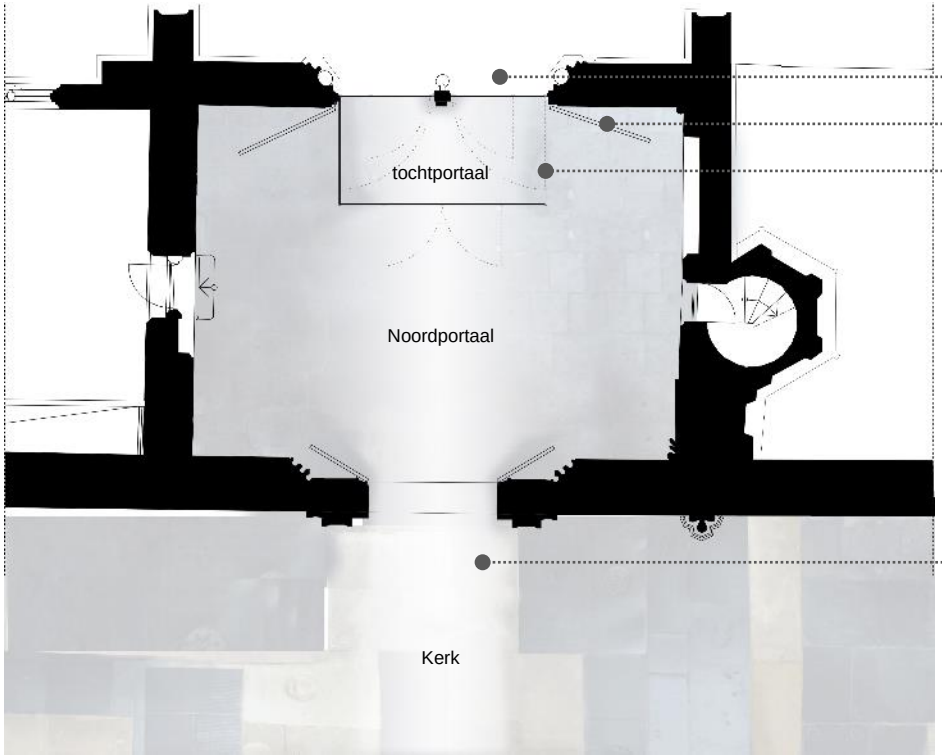
Kernfuncties van de nieuwe toegangen zijn het visueel en fysiek openen van de Grote Kerk en het waarborgen van een goed binnenklimaat.
De tochtportalen zijn in essentie als maximaal transparante elementen ontworpen. De grote toegangsdeuren bestaan uit glas in een staalstructuur. De deuren zijn opgedeeld in een maximaal te openen deur waarin een kleinere deur is opgenomen voor het dagelijks gebruik.
De stalen structuur gaat in zijn lijnenspel de relatie aan met de detaillering en maatvoering van het monument, maar representeert qua vormgeving het hedendaags gebruik.

Alle ontwerpen zijn indicatief en dienen te worden afgestemd met monumentenzorg/welstand

2. GEZICHT NAAR DE STAD – PLATTEGRONDEN (principetekening)

nieuwe, transparante deuren in bestaande openingen

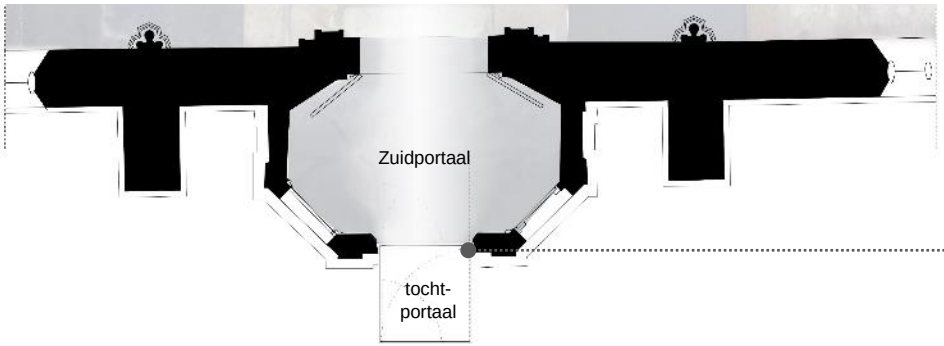
bestaande deuren permanent openstellen

glazen portaal

bestaand tochtportaal verwijderen

ENTREEPORTAAL NOORDZIJDE

ENTREEPORTAAL ZUIDZIJDE

gevelcasette verwijderen
nieuw, transparant tochtportaal plaatsen

Alle ontwerpen zijn indicatief en dienen te worden afgestemd met monumentenzorg/welstand

2. GEZICHT NAAR DE STAD – PLATTEGRONDEN (principetekening)

ENTREEPORTAAL NOORDZIJDE (interieurzijde)

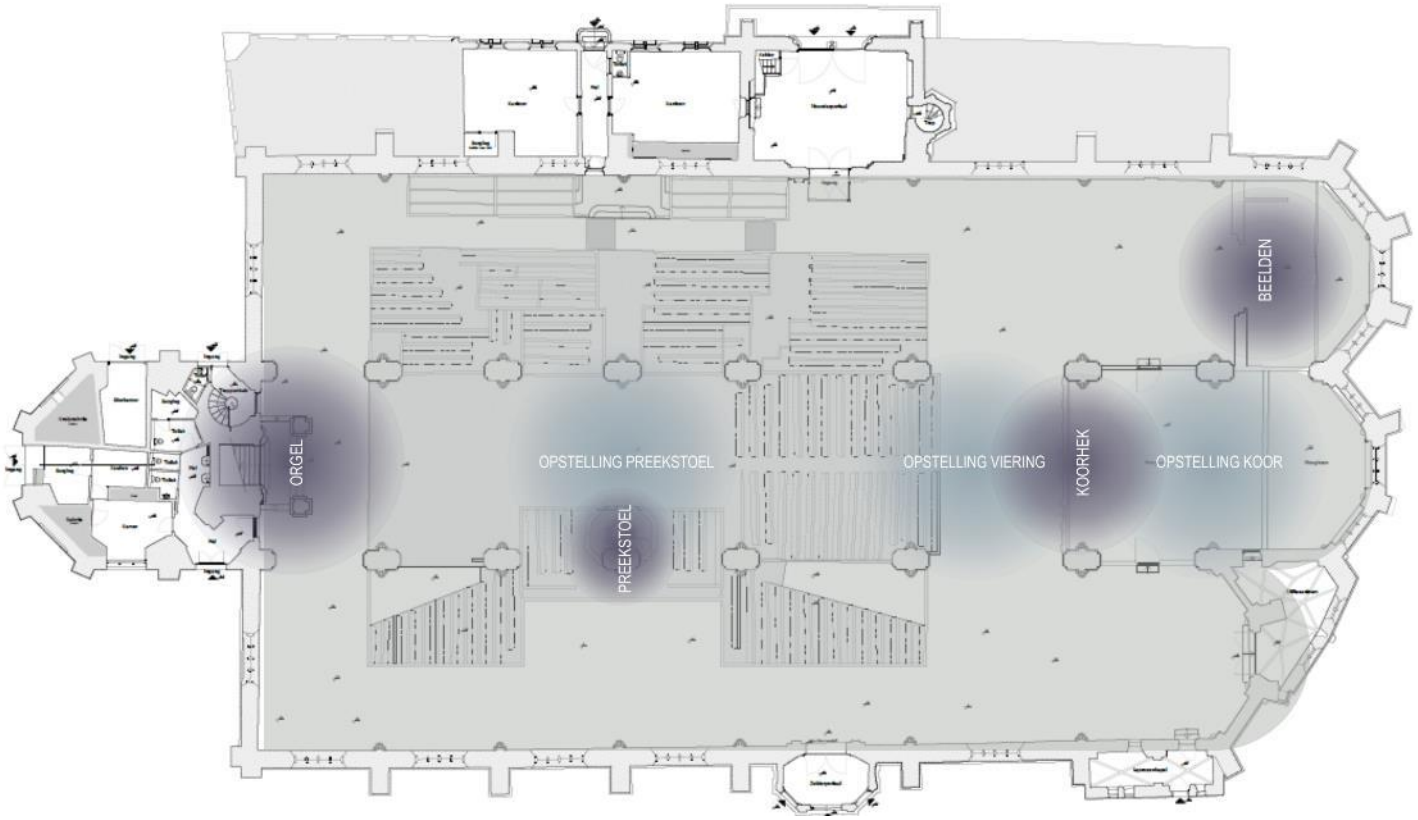

ENTREEPORTAAL ZUIDZIJDE (exterieurzijde)

Alle ontwerpen zijn indicatief en dienen te worden afgestemd met monumentenzorg/welstand

3. TECHNIEK T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK

A: Lichttechniek

PLATTEGROND KERKZAAL
(plekken & objecten)

Toelichting

Het masterplan voor de verlichting wordt opgedeeld in twee fasen. In de eerste fase wordt de basisverlichting aangebracht. Met deze basisverlichting kan de gehele kerkzaal als ruimte worden uitgelicht. De basisverlichting wordt centraal bestuurd. Vanuit de besturing kunnen de specifieke plekken en objecten worden uitgelicht. Met deze basisverlichting kan bijvoorbeeld een concert- of podiumopstelling worden geaccentueerd.

3. TECHNIEK T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK

B: Lichttechniek

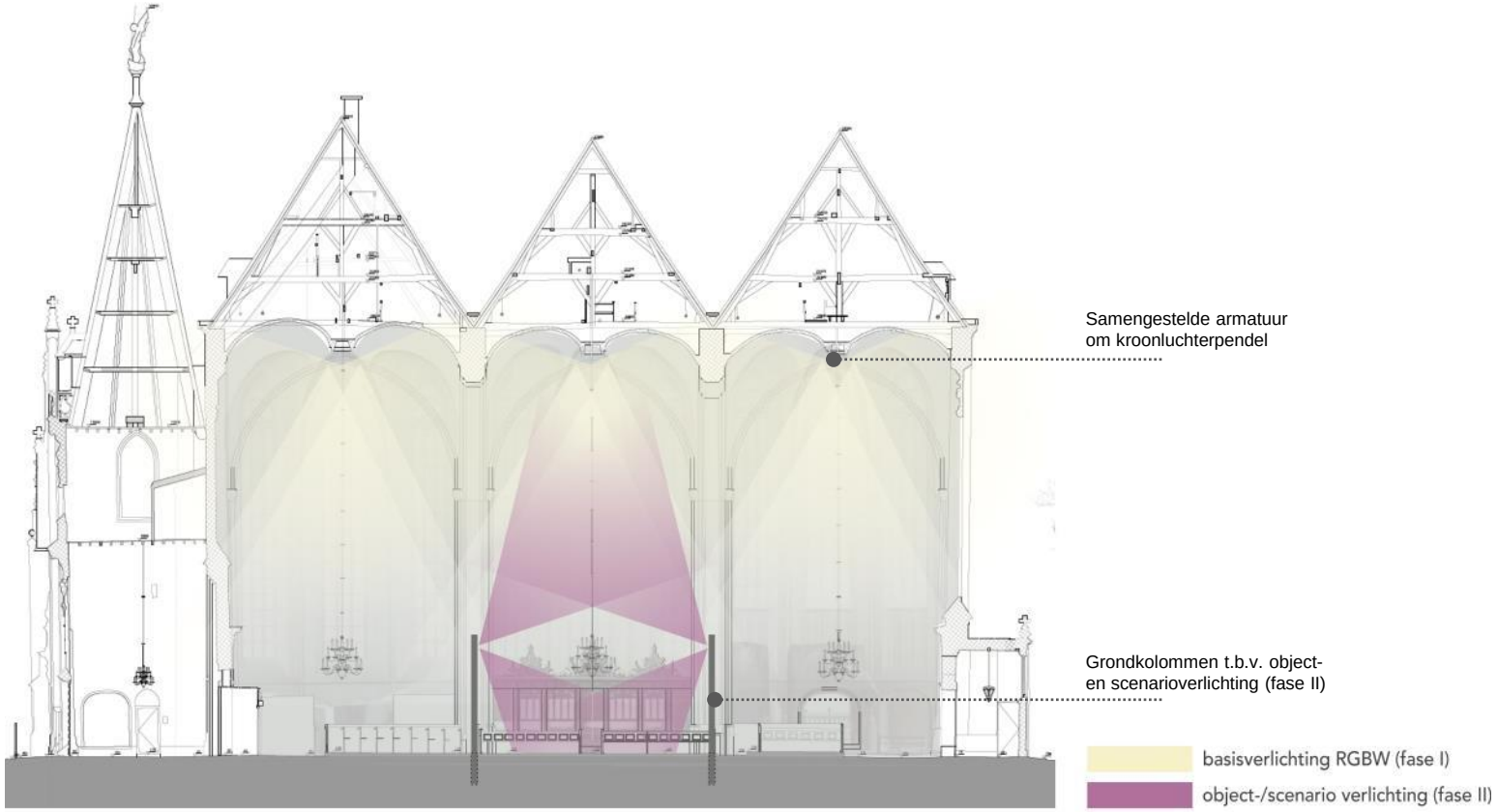
PLATTEGROND KERKZAAL
(armaturen)

Toelichting

De basisverlichting bestaat uit samengestelde armaturen die om de kroonluchterpendels worden bevestigd, onder de sluitsteen van het gewelf. De verlichting wordt centraal gestuurd door middel van verschillende groepen. Alle armaturen zijn dimbaar en kleurbaar (RGBW).

3. TECHNIEK T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK

A: Lichttechniek

DWARSDOORSNEDE VERLICHTINGSPRINCIPE

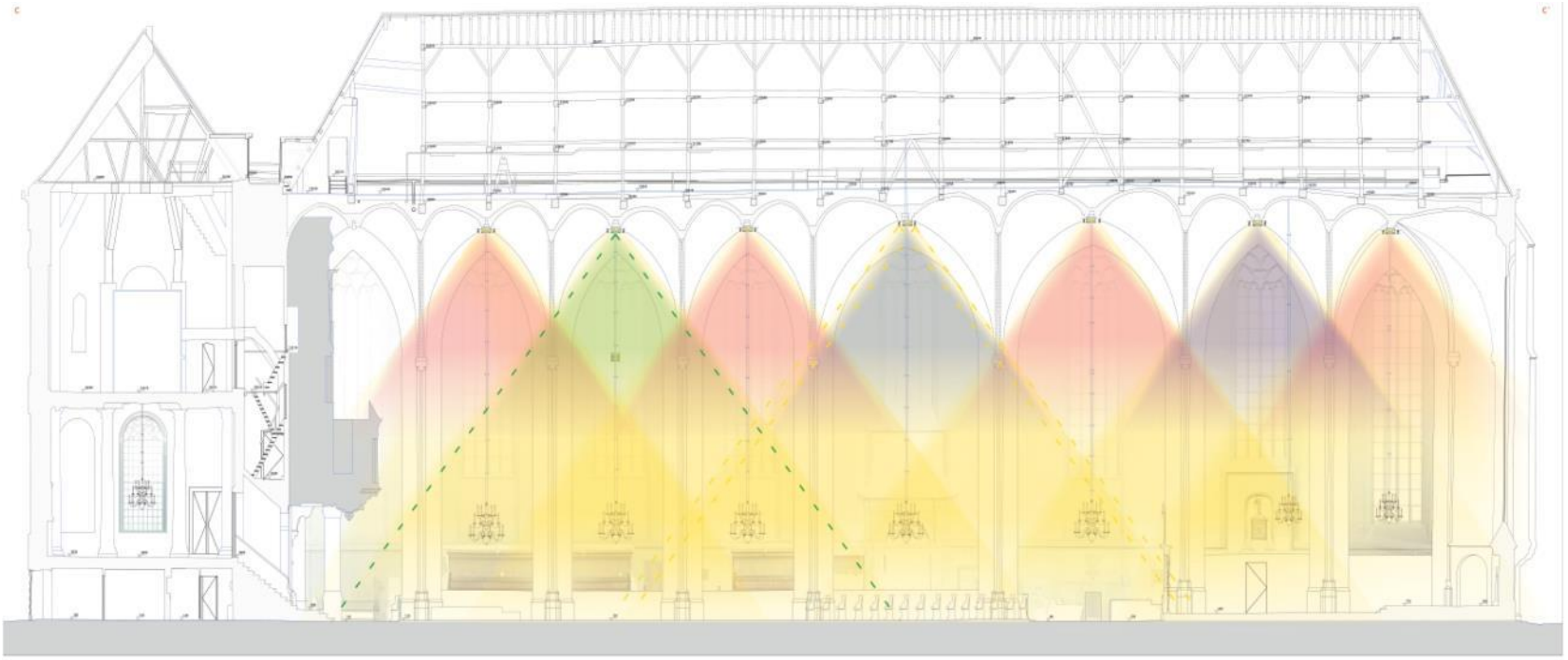
Toelichting

De armaturen worden hoog aan de kroonluchterpendels bevestigd. Op deze manier kunnen kolommen, wanden en vloer sterk worden verlicht. Door het toepassen van breed stralende armaturen wordt het gewelf eveneens zachtjes aangelicht.

De basisverlichting is zodanig ontworpen, dat een uitbreiding in fase 2 mogelijk is. In de tweede fase wordt verder invulling gegeven aan object- en scenarioverlichting.

3. TECHNIEK T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK

A: Lichttechniek

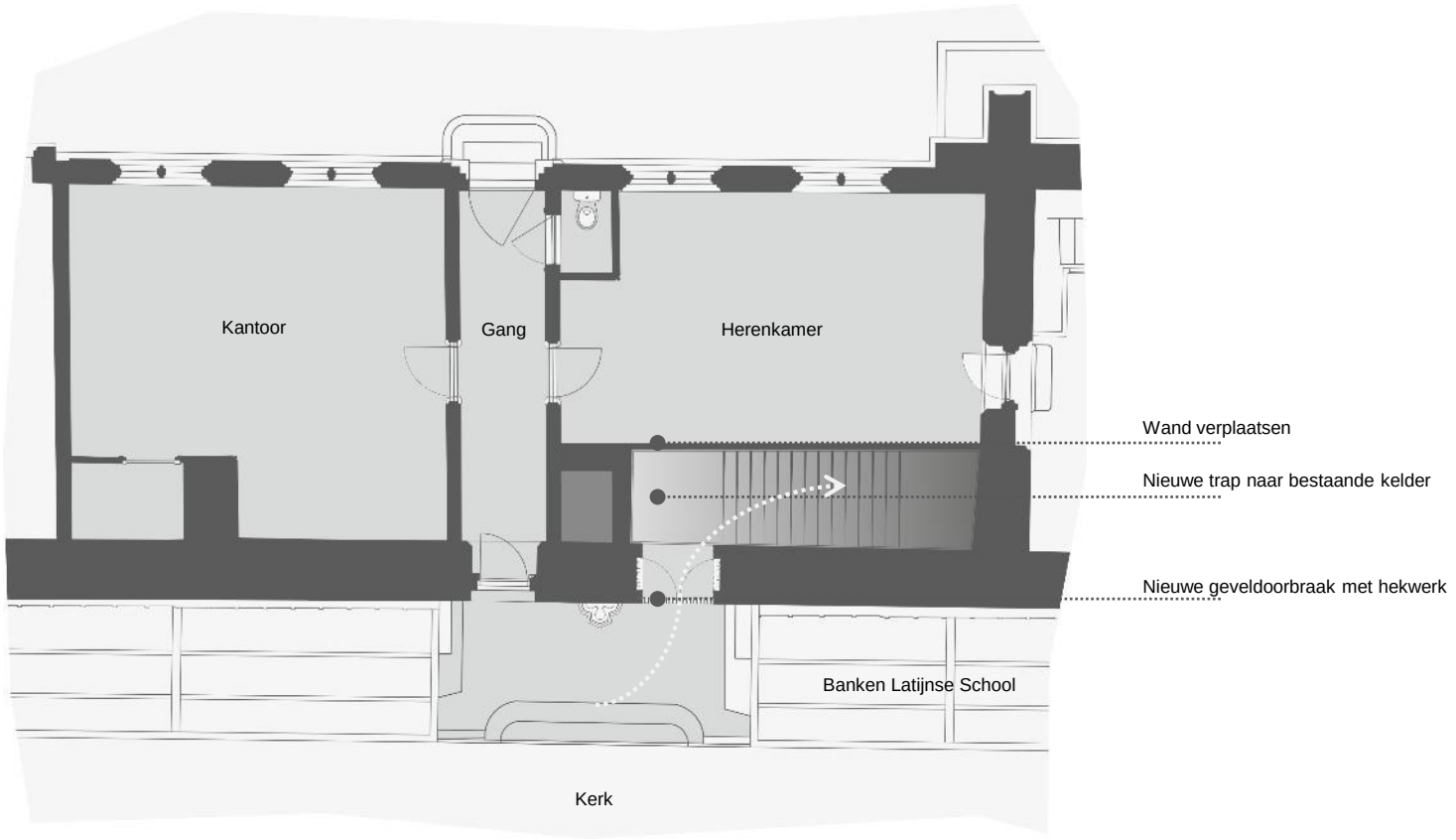
LANGSDOORSNEDE

Toelichting

De basisverlichting wordt toegepast met RGBW armaturen. Met dit type armaturen kan de gehele kerkzaal worden verlicht in het gehele RGBW kleurenspectrum. Omdat de armaturen hoog in de ruimte worden bevestigd, wordt een maximale uitstraling naar de omgeving bereikt.

4. FACILITEITEN T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK

A: Sanitair

PLATTEGROND BEGANE GROND (fragment)

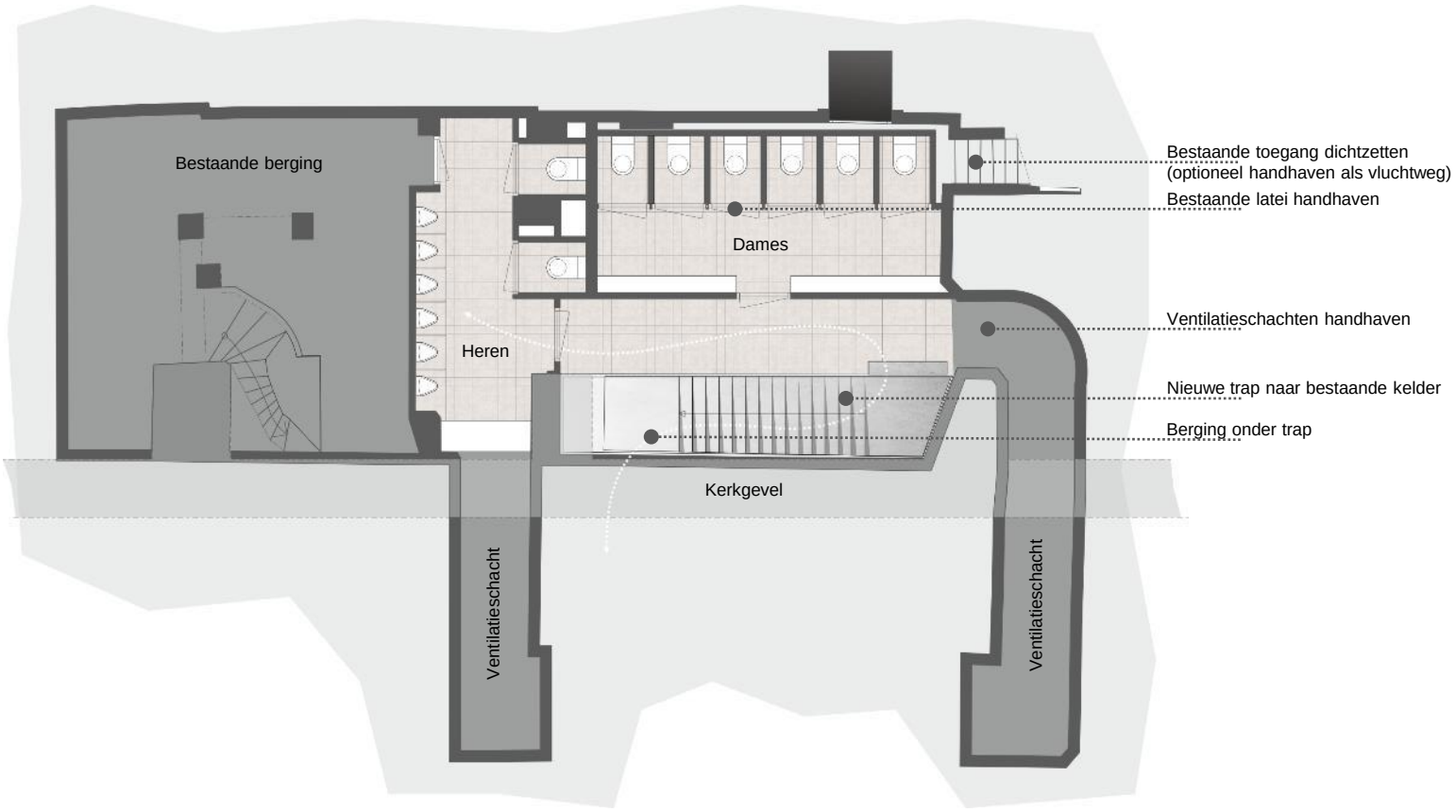
Toelichting

De nieuwe sanitair-kelder wordt ontsloten door middel van een nieuwe trap. De nieuwe trap wordt geplaatst in de bestaande ventilatieschacht, welke verbreed wordt tot 1300mm. De scheidingswand met de Herenkamer wordt daarom verplaatst.

Er wordt een nieuwe geveldoorbraak gemaakt tussen de banken Latijnse school. De geveldoorbraak wordt voorzien van een blauwstalen hekwerk.

4. FACILITEITEN T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK

A: Sanitair

PLATTEGROND KELDER (fragment)

Toelichting

De bestaande verwarmingskelder wordt getransformeerd tot een nieuwe sanitair-kelder. De oude machines en ketels zijn reeds verwijderd, maar de kelder als bouwkundige machine wordt gehandhaafd. Bestaande lateien en de aanwezige ventilatieschacht krijgen daarom een betekenis in het ontwerp. Een nieuwe betonnen trap met bloktreden leidt naar het kelderniveau.

De constructie blijft zoveel mogelijk gehandhaafd. Er worden enkele kolom- en raveelconstructies aangebracht om de plattegrond zo efficiënt mogelijk te benutten. Er worden nieuwe wanden geplaatst ten behoeve van de sanitairruimtes.

4. FACILITEITEN T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK

A: Sanitair

Opstelmogelijkheid oude bouwfragmenten

Oude kerkgevel in het zicht

Wand verplaatsen

Nieuwe doorbraak

Bestaande latei handhaven

Nieuwe trap naar sanitairkelder

Ventilatieschacht handhaven

Vloerholten opvullen

DOORSNEDE KELDER (fragment)

Catechisatiegebouw

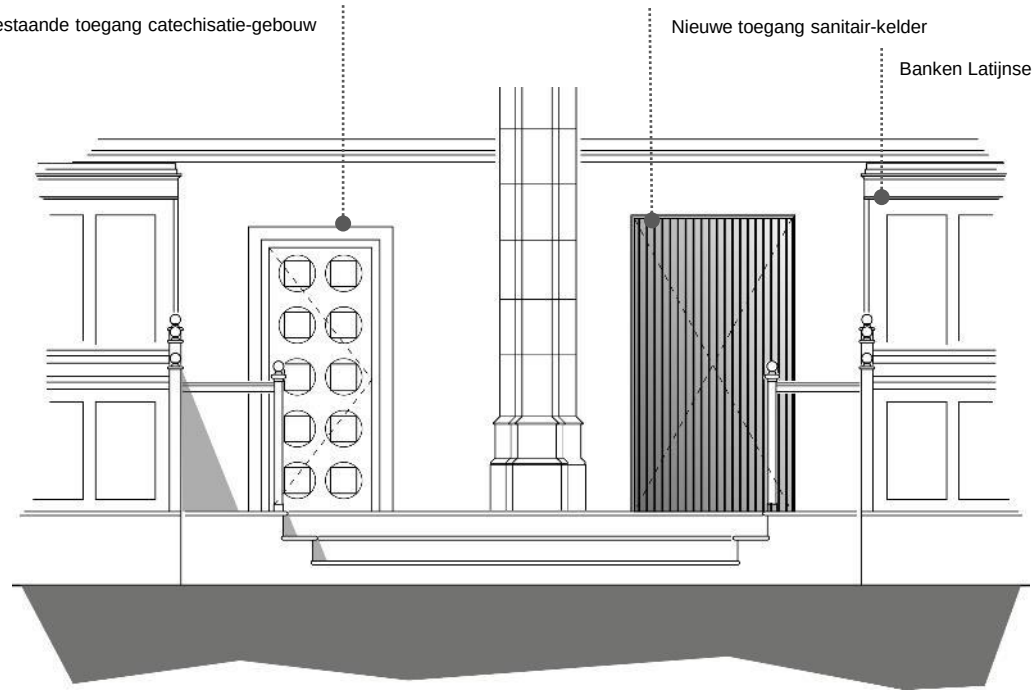
Grote Kerk - Noordbeuk

4. FACILITEITEN T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK

A: Sanitair

BESTAANDE SITUATIE

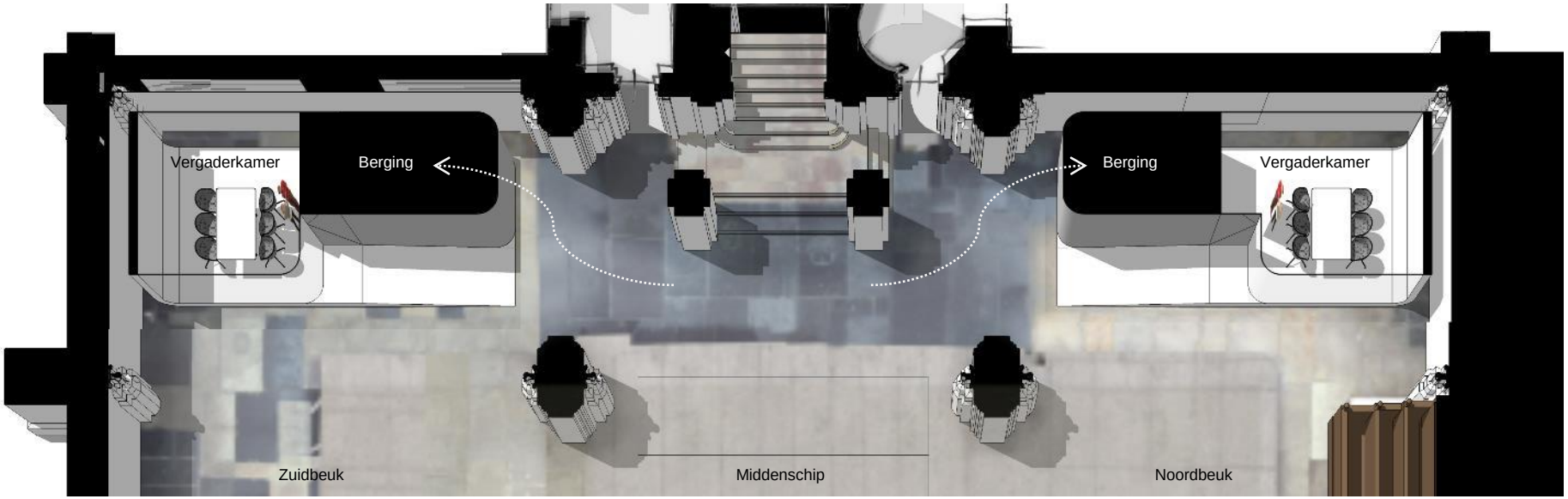
AANZICHT GEVELDOORBRAAK (fragment)

Toelichting

De nieuwe geveldoorbraak wordt voorzien van een blauwstalen hekwerk. Hiermee wordt een verwijzing gemaakt naar de open roostervloer waarmee de ventilatieschachten zijn afgedekt in de kerk. In geopende toestand is het hekwerk opgenomen in de dagkanten van de geveldoorbraak. Het aanzicht wordt dan bepaald door een fijn kader van ranke staalplaten.

4. FACILITEITEN T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK

B: Berging/Vergaderruimte

PLATTEGROND BEGANE GROND (fragment)

Toelichting

De behoefte aan toevoeging van bergruimte aan de kerk en de wens om meer vergaderruimte te realiseren zijn gecombineerd in het ontwerp van de torenkasten. Aan weerszijden van het orgel, op de plaats waar de kerk door het instorten van de toren verkort is, worden twee losse, zelfstandig ontworpen units geplaatst. Deze units zijn volledig reversibel en worden los op de zerkenvloer geplaatst. In hun vormgeving spelen ze in op de ruimtelijkheid van het gebouw en de rijke profilering en detaillering van de context. De vloeiende vorm verkleint de visuele impact van deze ingrepen.

Beide units zijn voorzien van een bergeenheid die gebruikt wordt voor het opslaan van stoelen, podiumdelen, verlichting, boeken etc. en een transparante vergaderkamer. Deze kamers bieden naast comfort en faciliteiten om te kunnen vergaderen een ongekend uitzicht over de langste zichtlijn van de Grote Kerk.

4. FACILITEITEN T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK

B: Berging/Vergaderruimte

IMPRESSIE TORENKAST ZUIDBEUK

Alle ontwerpen zijn indicatief en dienen te worden afgestemd met monumentenzorg

4. FACILITEITEN T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK

B: Berging/Vergaderruimte

IMPRESSIE TORENKAST ZUIDBEUK

4. FACILITEITEN T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK

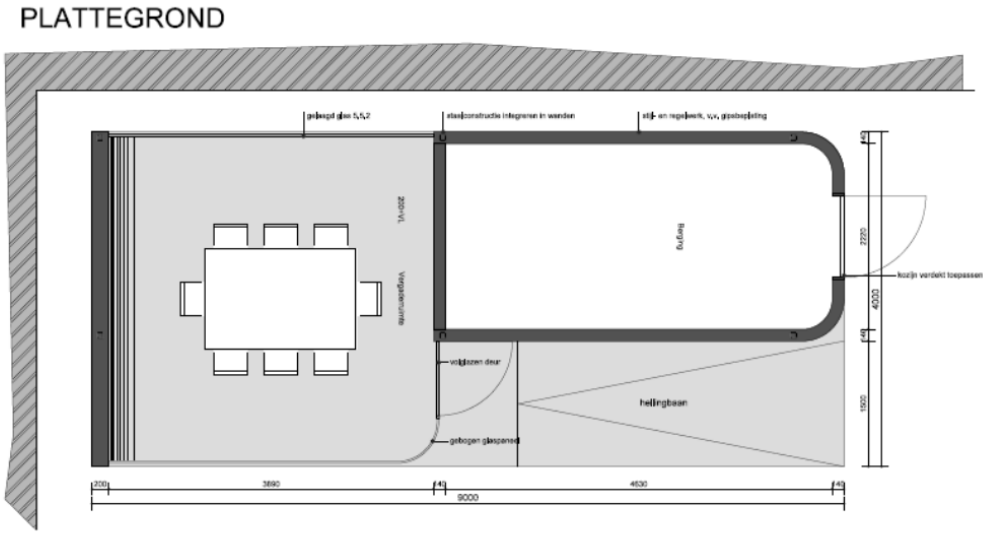
B: Berging/Vergaderruimte

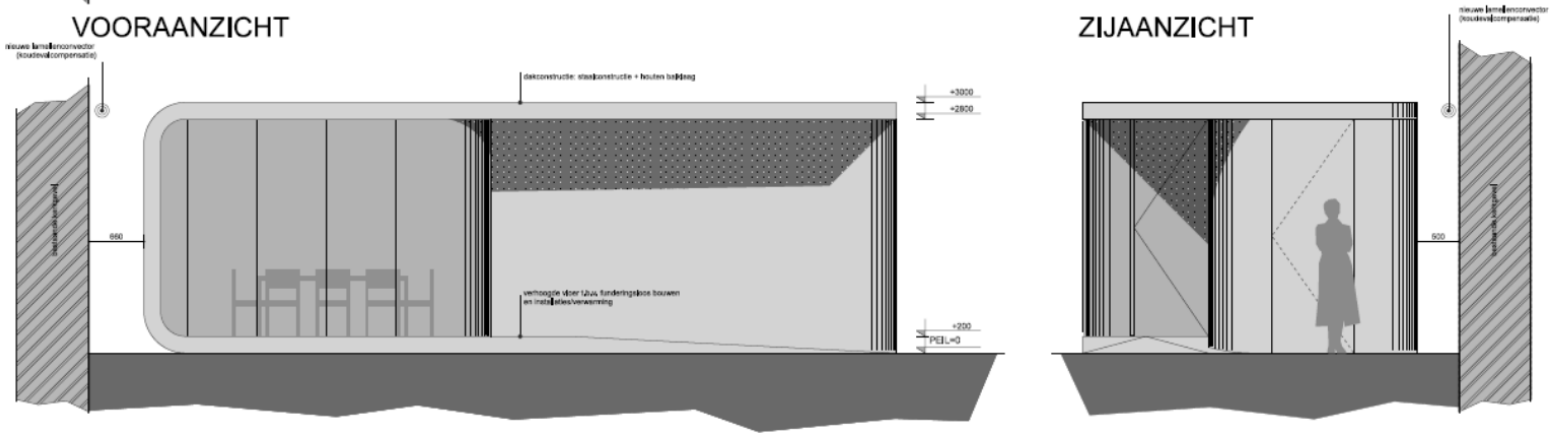

IMPRESSIE TORENKAST ZUIDBEUK

4. FACILITEITEN T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK

B: Berging/Vergaderruimte

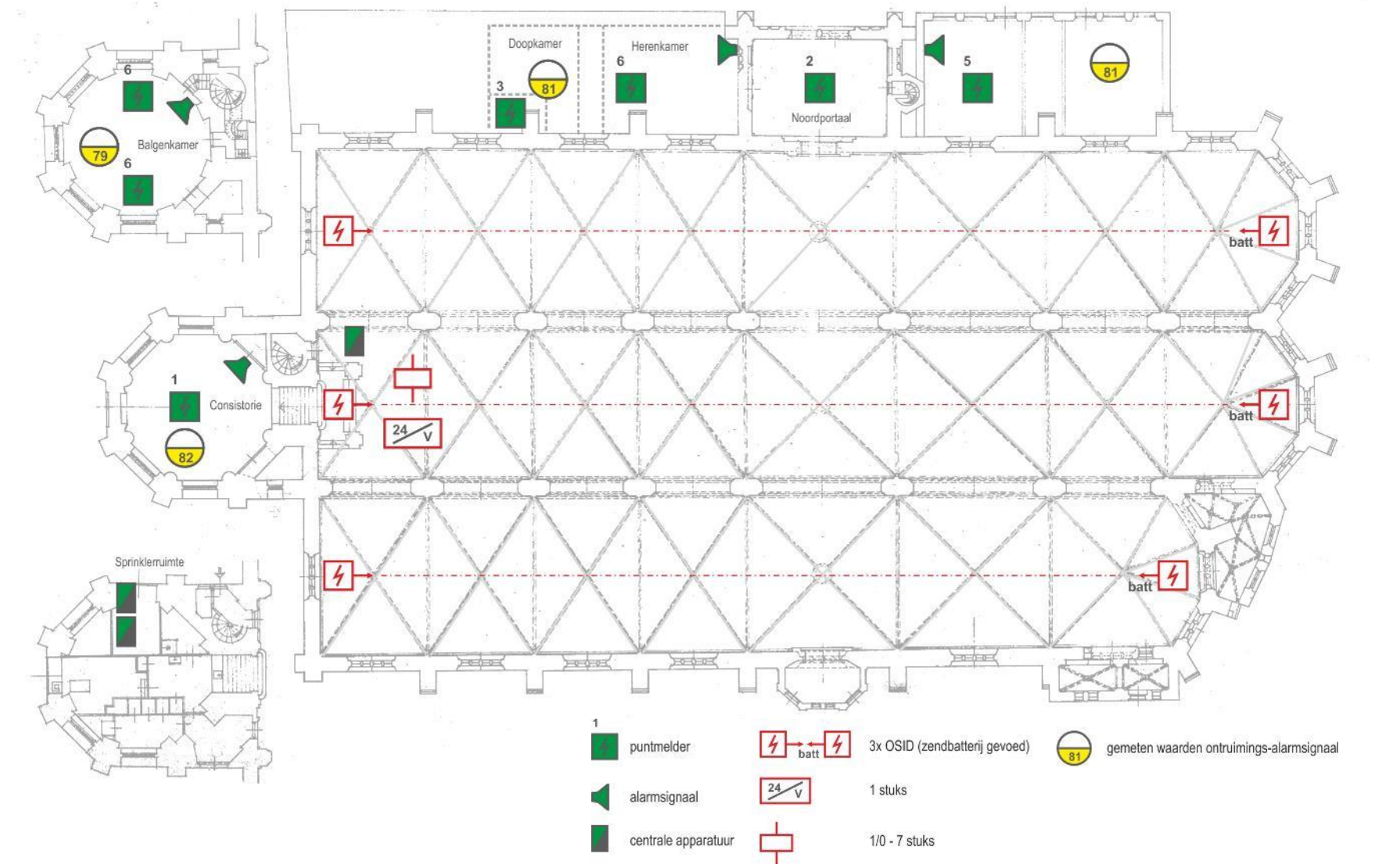

OVERZICHTSTEKENING TORENKASTEN

Alle ontwerpen zijn indicatief en dienen te worden afgestemd met monumentenzorg

5. FACILITEITEN T.B.V. BREED MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK

A: Maatregelen t.b.v. basale brandveiligheid

Toelichting

De brandsignalering van de bestaande sprinklerinstallatie is gedateerd en komt daarom te vervallen. In de kappen wordt daarom een nieuwe signaleringsinstallatie aangebracht d.m.v. beams: een infrarood rookdetectiesysteem. In de nevenruimten waar nog geen of verouderde puntbrandmelders aanwezig zijn worden deze nieuw aangebracht of vernieuwd.

6. BIJLAGEN

A: Technische tekeningen d.d. 02.06.2017

- BT-01 Plattegronden, bestaande toestand
- VO-01 Plattegronden, nieuwe toestand
- VO-02 Overzichtstekening sanitairkelder, nieuwe toestand
- VO-03 Overzichtstekening vergaderruimten & bergingen + detail verlichting
- VO-04 Overzichtstekening noordportaal
- VO-05 Overzichtstekening zuidportaal

B: Kostenraming

- Kostenraming onderdelen o.b.v. VO 02.06.2017
  - Offerte Vermeulen lichtarchitectuur (onderdeel 3.a)
  - Offerte Chubb brandbeveilging kappen (onderdeel 5.a)

Stichting Grote Kerk Zwolle
gevestigd te Zwolle

Rapport inzake de
Jaarrekening 2016

PV Accountants B.V.
Zwolle, 4 juli 2017
Dit rapport heeft 19 pagina's
HP/J.17.083

Inhoudsopgave

		Pagina
1.	**ACCOUNTANTSRAPPORT**	
1.1	Samenstellingsverklaring van de accountant	2
1.2	Algemeen	3
1.3	Fiscale positie	4
2.	**JAARREKENING**	
2.1	Balans per 31 december 2016	5
2.2	Staat van baten en lasten over 2016	6
2.3	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	8
2.4	Toelichting op de balans	10
2.5	Toelichting op de staat van baten en lasten	14
3.	**OVERIGE GEGEVENS**	
3.1	Mededeling omtrent het ontbreken van de controleverklaring	19

PV Accountants

Stichting Grote Kerk Zwolle
Zwolle

Zwolle, 4 juli 2017

Geacht bestuur ,

Hierbij bieden wij u het rapport aan inzake de jaarstukken over 2016 van Stichting Grote Kerk Zwolle te Zwolle.

1.1 Samenstellingsverklaring van de accountant

De jaarrekening van Stichting Grote Kerk Zwolle te Zwolle is door ons samengesteld op basis van de van u gekregen informatie. De jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2016 en de staat van baten en lasten over 2016 met de daarbij horende toelichting. In deze toelichting is onder andere een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving opgenomen.

Deze samenstellingsopdracht is door ons uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de voor accountants geldende Standaard 4410, 'Samenstellingsopdrachten'. Op grond van deze standaard wordt van ons verwacht dat wij u ondersteunen bij het opstellen en presenteren van de jaarrekening. Wij hebben daarbij onze deskundigheid op het gebied van administratieve verwerking en financiële verslaggeving toegepast.

Bij een samenstellingsopdracht bent u er verantwoordelijk voor dat de informatie klopt en dat u ons alle relevante informatie aanlevert. Wij hebben onze werkzaamheden, in overeenstemming met de daarvoor geldende regelgeving, dan ook uitgevoerd vanuit de veronderstelling dat u aan deze verantwoordelijkheid heeft voldaan. Als slotstuk van onze werkzaamheden zijn wij door het lezen van de jaarrekening globaal nagegaan dat het beeld van de jaarrekening overeenkwam met onze kennis van Stichting Grote Kerk Zwolle.

Bij het uitvoeren van deze opdracht hebben wij ons gehouden aan de voor ons geldende relevante ethische voorschriften in de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA). U en andere gebruikers van deze jaarrekening mogen er dan ook vanuit gaan dat wij de opdracht professioneel, vakbekwaam en zorgvuldig, integer en objectief hebben uitgevoerd en dat wij vertrouwelijk omgaan met de door u verstrekte gegevens.

Accountant lid van NBA

Bezoekadres
Ceintuurbaan 26-e
8024 AA Zwolle

Postadres
Postbus 716
8000 AS Zwolle

(038) 422 23 41
info@pvacc.nl
www.pvacc.nl

IBAN NL38 INGB 0665 6515 54
KvK 05078802
Btw NL8146.04.535.B01

Model Algemene Voorwaarden NBA 2013 © Gedeponeerd bij de Griffie van de Arrondissementsrechtbank te Amsterdam op 30 januari 2013 onder nummer 6/2013

1.2 Algemeen

Activiteiten

De activiteiten van Stichting Grote Kerk Zwolle, statutair gevestigd te Zwolle (Grote Markt 18, 8011 LW te Zwolle) bestaan voornamelijk uit:
Het instandhouden van het rijksmonument de Grote of Sint Michaëlskerk te Zwolle.

Bijzonderheden

Statutenwijziging

De statuten zijn op 25 november 2016 herzien.

Per genoemde datum zijn de stichting Grote of Sint Michaëlskerk en de NV Grote Kerk Zwolle gefuseerd.

De financiële gegevens van de verdwijnende rechtspersoon (NV Grote Kerk Zwolle) zullen per 1 januari 2016 worden opgenomen in de jaarrekening van de verkrijgende rechtspersoon.

Na de fusie draagt de stichting de naam: Stichting Grote Kerk Zwolle.

Het doel van de stichting is omschreven onder de waarderingsgrondslagen.

1.3 Fiscale positie

Algemeen

Aangezien de Stichting geen winstoogmerk heeft, is zij niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.

Tot het geven van nadere toelichting zijn wij gaarne bereid.

Hoogachtend,

PV Accountants B.V.

H. Pannen
Accountant-Administratieconsulent

2.1 Balans per 31 december 2016

(na winstverdeling)

		31 december 2016		31 december 2015	
		EUR	EUR	EUR	EUR
ACTIVA					
Vaste activa					
Materiële vaste activa	1		89.817		7.500
Vlottende activa					
Vorderingen	2		266.705		77.139
Liquide middelen	3		86.187		5.342
Totaal activazijde			442.709		89.981
PASSIVA					
Stichtingsvermogen	4		393.671		-113.290
Kortlopende schulden					
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	5	16.284		271	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	6	3.150		-	
Overige schulden en overlopende passiva	7	29.604		203.000	
			49.038		203.271
Totaal passivazijde			442.709		89.981

2.2 Staat van baten en lasten over 2016

		2016		2015	
		EUR	EUR	EUR	EUR
Baten	8				
Overige overheidsbijdragen en -subsidies			14.316		-
Sponsorbijdragen			11.005		-
Giften en baten uit fondsen-werving	9		594.981		8.804
			620.302		8.804
Netto-omzet	10	271.253		7.166	
Inkoopwaarde van de omzet	11	-100.444		-3.883	
Brutowinst			170.809		3.283
			791.111		12.087
Lasten					
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	12	119.502		48.180	
Personeelskosten	13	1.000		-	
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	14	2.267		-	
Overige bedrijfskosten	15	141.022		32.054	
Som der bedrijfslasten			263.791		80.234
Bedrijfsresultaat			527.320		-68.147
Financiële baten en lasten	16		-1.277		-143
Resultaat uit bedrijfs-uitoefening			526.043		-68.290
Aandeel in resultaat van onder-nemingen waarin wordt deelgenomen	17		-		-45.000
Netto resultaat			526.043		-113.290

Resultaatbestemming

Bestemmingsreserve personele kosten	75.000	-
Toevoeging c.q. onttrekking resultaat aan stichtingskapitaal	451.043	-113.290
	526.043	-113.290

2.3 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Informatie over de rechtspersoon

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Grote Kerk Zwolle is feitelijk en statutair gevestigd op Grote Markt 18, 8011 LW te Zwolle en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 62516949.

Algemene toelichting

Belangrijkste activiteiten van rechtspersoon

De stichting heeft ten doel het algemeen belang te dienen door het bevorderen van de instandhouding van de Grote of Sint Michaëlskerk te Zwolle.

Algemene grondslagen voor verslaggeving

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders vermeld.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden, tenzij anders aangegeven, gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

De volgende afschrijvingspercentages worden gehanteerd:
- inventarissen : 20%
- andere vaste bedrijfsmiddelen : 0%.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Omzetverantwoording

Netto-omzet omvat de opbrengsten uit levering van goederen en diensten onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen.

2.4 Toelichting op de balans

Vaste activa

	31-12-2016	31-12-2015
	EUR	EUR
1 Materiële vaste activa		
Inventarissen	9.979	-
Andere vaste bedrijfsmiddelen	79.838	7.500
	89.817	7.500

Materiële vaste activa

	Inventarissen	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Totaal
	EUR	EUR	EUR
Stand per 1 januari 2016			
Aanschaffingswaarde	-	7.500	7.500
Boekwaarde per 1 januari 2016	-	7.500	7.500
Mutaties			
Investeringen	12.246	72.338	84.584
Afschrijvingen	-2.267	-	-2.267
Saldo mutaties	9.979	72.338	82.317
Stand per 31 december 2016			
Aanschaffingswaarde	12.246	79.838	92.084
Cumulatieve afschrijvingen	-2.267	-	-2.267
Boekwaarde per 31 december 2016	9.979	79.838	89.817

De post andere vaste bedrijfsmiddelen betreffen de geactiveerde kosten inzake adviezen ten behoeve van de herinrichting van de Grote Kerk Zwolle.

Vlottende activa

2 Vorderingen

	31-12-2016	31-12-2015
	EUR	EUR
Handelsdebiteuren	49.423	847
Vorderingen op groepsmaatschappijen	-	76.196
Omzetbelasting	28.162	-
Overige vorderingen	170.000	-
Overlopende activa	19.120	96
	266.705	77.139

Handelsdebiteuren

	31-12-2016	31-12-2015
	EUR	EUR
Handelsdebiteuren	49.423	847

Vorderingen op groepsmaatschappijen

	31-12-2016	31-12-2015
	EUR	EUR
Rekening-courant NV Grote Kerk Zwolle	-	76.196

Belastingen en premies sociale verzekeringen

	31-12-2016	31-12-2015
	EUR	EUR
Omzetbelasting	28.162	-

Overige vorderingen en overlopende activa

	31-12-2016	31-12-2015
	EUR	EUR
Stichting beheer en exploitatie Grote of Sint Michaëlskerk Zwolle	170.000	-
Vooruitbetaalde kosten	4.337	96
Nog te factureren omzet	7.843	-
Overige vorderingen	6.940	-
	189.120	96

De vordering Stichting Beheer en Exploitatie Grote of Sint Michaëlskerk Zwolle betreft de restant vordering inzake de te ontvangen bruidsschat.

	31-12-2016	31-12-2015
	EUR	EUR

3 Liquide middelen

Overlopende kruisposten	8.845	-
Rabobank	77.342	5.342
	86.187	5.342

4 Stichtingsvermogen

	Stichtings-kapitaal	Bestem-mings-reserves	Totaal
	EUR	EUR	EUR
Stand per 1 januari 2016	-113.290	-	-113.290
Mutatie uit resultaatverde-ling	-	75.000	75.000
Toename c.q. afname stichtingskapitaal als gevolg van resultaatbestemming	451.043	-	451.043
Vermogensmutatie per 1 januari 2016 in verband met fusie NV Grote Kerk Zwolle	-19.082	-	-19.082
Stand per 31 december 2016	318.671	75.000	393.671

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserve personele kosten	75.000

	2016	2015
	EUR	EUR
Bestemmingsreserve personele kosten		
Stand per 1 januari	-	-
Resultaatverdeling	75.000	-
Stand per 31 december	75.000	-

Het bestuur van de stichting heeft besloten een bestemmingsreserve te vormen voor personele kosten.

Kortlopende schulden

	31-12-2016	31-12-2015
	EUR	EUR
5 Schulden aan leveranciers en handelskredieten		
Crediteuren	16.284	271

	31-12-2016	31-12-2015
	EUR	EUR
6 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Pensioenen	3.150	-

	31-12-2016	31-12-2015
	EUR	EUR
7 Overige schulden en overlopende passiva		
Stichting beheer en exploitatie Grote of Sint Michaëlskerk Zwolle	-	200.000
Inkopen	425	-
Vooruitontvangen subsidie	18.165	-
Accountantskosten	4.074	3.000
Rente en bankkosten	529	-
Inhuur personeel	6.411	-
	29.604	203.000

Niet in de balans opgenomen rechten, verplichtingen en regelingen

BRIM Subsidie
Op 30 augustus 2016 is door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed een instandhoudingssubsidie verleend in het kader van het Besluit Rijkssubsidiëring Instandhouding Monumenten.

De totale subsidie bedraagt 50% van het subsidiabele bedrag van EUR 619.580 = EUR 309.790.

De subsidie wordt bij bevoorschotting uitbetaald in de jaren 2017 tot en met 2022. De bevoorschotting bedraagt 90% van het subsidiebedrag en wordt in jaarlijks gelijke delen uitbetaald.

Na afloop van de subsidieperiode dient uiterlijk 30 april een aanvraag tot vaststelling van de subsidie te worden ingediend. De subsidie zal dan geheel dan wel gedeeltelijk definitief worden toegekend.

Op de bevoorschotte bedragen rust derhalve een eventuele terugbetalingsverplichting, indien niet (volledig) aan de voorwaarden zal worden voldaan.

2.5 Toelichting op de staat van baten en lasten

	2016	2015
	EUR	EUR
8 Baten		
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	14.316	-
Sponsorbijdragen	11.005	-
Giften en baten uit fondsenwerving	594.981	8.804
	620.302	8.804

	2016	2015
	EUR	EUR
9 Giften en baten uit fondsenwerving		
Offerkist en overige giften	44.981	8.804
Bruidsschat PGZ	550.000	-
	594.981	8.804

	2016	2015
	EUR	EUR
10 Netto-omzet		
Opbrengsten concerten	63.792	-
Opbrengsten academie	28.508	-
Opbrengsten exposities	16.080	-
Opbrengsten markten en toerisme	72.171	-
Opbrengsten verhuur en horeca	61.705	-
Overige opbrengsten	28.997	7.166
	271.253	7.166

	2016	2015
	EUR	EUR
11 Inkoopwaarde van de omzet		
Inkoopwaarde omzet	100.444	3.883

	2016	2015
	EUR	EUR
Inkoopwaarde omzet		
Kostprijs concerten	39.057	-
Kostprijs academie	715	-
Kostprijs exposities	40.049	-
Kostprijs markten en toerisme	9.319	-
Kostprijs verhuur en horeca	10.202	-
Overige inkopen	1.102	3.883
	100.444	3.883

	2016	2015
	EUR	EUR
12 Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten		
Kosten uitbesteed werk	119.502	48.180

	2016	2015
	EUR	EUR
Kosten uitbesteed werk		
Inhuur directie	75.000	37.620
Inhuur externe ondersteuning (management assistent)	6.480	-
Inhuur programmeur	9.737	10.560
Inhuur organist	19.808	-
Reiskostenvergoeding directeur	2.274	-
Inhuur overige	6.203	-
	119.502	48.180

	2016	2015
	EUR	EUR
13 Personeelskosten		
Sociale lasten en pensioenlasten	1.000	-

Gemiddeld aantal werknemers

Bij de stichting zijn gedurende het boekjaar 2016 geen werknemers in dienst.

	2016	2015
	EUR	EUR
Sociale lasten en pensioenlasten		
Pensioenlasten	1.000	-

	2016	2015
	EUR	EUR
14 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa		
Afschrijvingen materiële vaste activa	2.267	-

	2016	2015
	EUR	EUR
Afschrijvingen materiële vaste activa		
Inventarissen	2.267	-

15 Overige bedrijfskosten

	2016	2015
	EUR	EUR
Huisvestingskosten	96.536	3.404
Exploitatie- en machinekosten	5.184	1.808
Verkoopkosten	1.865	12.092
Kantoorkosten	9.026	1.155
Algemene kosten	28.411	13.595
	141.022	32.054

Huisvestingskosten

	2016	2015
	EUR	EUR
Onderhoud gebouwen	304	-
Schoonmaakkosten	945	-
Gas, water en elektra	29.627	-
Assurantiepremie onroerende zaak	22.405	-
Onroerende zaakbelasting	-	3.178
Kosten externe opslag	939	-
Kosten asbestsanering	38.371	-
Beveiligingskosten	3.134	-
Overige huisvestingskosten	811	226
	96.536	3.404

Exploitatie- en machinekosten

	2016	2015
	EUR	EUR
Reparatie en onderhoud inventaris	1.874	258
Leasing inventaris	1.923	971
Kleine aanschaf inventaris	1.387	579
	5.184	1.808

Verkoopkosten

	2016	2015
	EUR	EUR
Reclame- en advertentiekosten	694	9.567
Representatiekosten	888	7
Reis- en verblijfkosten	234	44
Overige verkoopkosten	49	2.474
	1.865	12.092

	2016	2015
	EUR	EUR
Kantoorkosten		
Kantoorbenodigdheden	334	159
Porti	126	-
Telefoon- en faxkosten	442	-
Drukwerk	3.737	666
Kosten automatisering	383	-
Reparatie en onderhoud kantoorinventaris	59	330
Overige kantoorkosten	123	-
Kosten website	2.150	-
Verteringen kantoor	1.672	-
	9.026	1.155

	2016	2015
	EUR	EUR
Algemene kosten		
Vrijwilligersvergoedingen	1.500	-
Assurantiepremie	1.853	821
Accountants- en administratiekosten	13.892	3.000
Juridische advieskosten	267	-
Kasverschillen	249	-
Advieskosten	829	8.814
Overige algemene kosten	5.225	960
Btw correctie voorbelasting	4.596	-
	28.411	13.595

	2016	2015
	EUR	EUR
16 Financiële baten en lasten		
Rentelasten en soortgelijke kosten	-1.277	-143

	2016	2015
	EUR	EUR
Rentelasten en soortgelijke kosten		
Overige rentelasten	1.277	143

	2016	2015
	EUR	EUR
Overige rentelasten		
Provisie en bankkosten	1.277	143

	2016	2015
	EUR	EUR
17 Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen		
Resultaat NV Grote Kerk Zwolle	-	-45.000

Zwolle, 4 juli 2017
Stichting Grote Kerk Zwolle

S.J.C. Cnossen	E.R. Helder	H. van der Wal
Voorzitter bestuur	Secretaris	Penningmeester

3. Overige gegevens

3.1 Mededeling omtrent het ontbreken van de controleverklaring

Aangezien Stichting Grote Kerk Zwolle binnen de door de wet gestelde grenzen (artikel 396 Titel 9 Boek 2 BW) valt, behoeft aan de jaarrekening en het bestuursverslag geen verklaring omtrent de getrouwheid te worden toegevoegd.

Korte terugblik raadsplein debatronde d.d. 25 september 2017

Herinrichting Grote Kerk

Het bestuur Stichting Grote Kerk Zwolle werkt aan plannen voor de toekomstige functie en positionering van dit gebouw. De Grote Kerk wil het gebouw ontwikkelen als een Academiegebouw met activiteiten op cultureel, educatief en creatief gebied.
De Stichting heeft bij de gemeente een aanvraag ingediend voor een bijdrage in de kosten voor de herinrichting. Men wil een vernieuwde entree aan zowel de zijde de Grote Markt als het Grote Kerkplein realiseren en de facilitaire voorzieningen verbeteren. Het college stelt voor € 900.000,-. bij te dragen. Dit bedrag kan worden gedekt uit het stadsontwikkelfonds. Daarnaast is er € 100.000,- nodig voor herinrichting van de openbare ruimte rond de Grote Kerk.
De meeste fracties zijn enthousiast over de plannen voor de Grote Kerk. Een fractie vindt de gemeentelijke bijdrage echter te hoog en een andere fractie vraagt of er niet gefaseerd geld beschikbaar kan worden gesteld. Er worden vragen gesteld over de haalbaarheid van de toekomstige exploitatie, over de noodzakelijkheid van het verdwijnen van enkele monumentale bomen, over de verlichting, over de stand van zaken van de beelden, die in bruikleen vanuit Italië over zouden komen en over de toegankelijkheid. En los van het plan wordt gevraagd naar de mogelijkheid van de vestiging van een onderwijscluster in de binnenstad, bv in het stadhuis of het pand van SMZ.
Wethouder Brink stelt in zijn beantwoording allereerst dat het bestuur van de Grote Kerk er in is geslaagd een mooi plan voor te leggen met een realistische onderbouwing. Om het te kunnen realiseren zal er echter nog hard gewerkt moeten worden, zeker als het gaat om de doorontwikkeling. Wil de Grote Kerk kunnen gaan functioneren als een Academiegebouw dan zijn investeringen in het huidige gebouw heel hard nodig. De helft van de investering wordt door cofinanciering gedekt en de andere helft komt van de gemeente en wat het college betreft is dat het waard. Met deze investering is de Grote Kerk in staat voor de eerste fase een sluitende exploitatie te realiseren. Daarna zal moeten blijken of dat ook geldt voor de verdere doorontwikkeling. Fasering van de investering is volgens de wethouder niet mogelijk. Van groot belang in de plannen is dat de Grote Kerk ook aan de zuidzijde een ontsluiting krijgt. Of hiervoor monumentale kastanjebomen dienen te verdwijnen moet nog nader worden uitgezocht en onderbouwd. Er zal nog worden gekeken naar alternatieven en daarna wordt er een inrichtingsplan opgesteld.. De wethouder zegt toe het inrichtingsplan via een informatienota aan de raad te zullen voorleggen voordat het tot concrete ingrepen komt. Wat betreft de toegankelijkheid merkt de wethouder op dat die gegarandeerd is, maar dat er tijdens (betaalde) evenementen sprake van kan zijn dat de kerk dan slechts aan 1 kant toegankelijk is. Hij zal nog nagaan of dan wel de beelden uit Rome vrij te bezichtigen zijn. Wat dat laatste betreft merkt de wethouder op dat er hoopvolle signalen uit Rome blijven komen maar dat het nog steeds niet duidelijk is wanneer de beeldengroep naar Zwolle komt. Over de vestiging van een onderwijscluster in de binnenstad is de wethouder in gesprek met de Zwolse onderwijswereld. Hij heeft de gedane suggesties wat betreft mogelijke locaties gehoord.
De voorzitter concludeert vervolgens dat het voorstel voldoende besproken is. Hij herhaalt de twee gedane toezeggingen en stelt voor het voorstel door te geleiden naar de besluitvormingsronde op 30 oktober. Daarmee wordt ingestemd.

besluit

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	37804
Onderwerp	Herinrichting Grote Kerk

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 11-07-2017

besluit:

1. Bij te dragen aan de positionering van de Grote Kerk als Academiegebouw van Zwolle.
2. a. Een krediet van maximaal € 900.000,- beschikbaar te stellen voor aanpassingen in en aan de Grote Kerk;b. Dit krediet te dekken uit het Stadsontwikkelfonds, ten behoeve van een subsidie aan de Stichting Grote Kerk.
3. a. Een krediet van € 100.000,- beschikbaar te stellen voor de inrichting van het openbaar gebied bij de toegang van het Grote Kerkplein;b. dit ten laste te brengen van de reeds beschikbaar gestelde middelen PPN 2016-2019.
4. Kennis te nemen van de wijze waarop uitvoering is gegeven aan de motie Grote Kerk (M-376) en de motie hiermee als afgedaan te beschouwen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Ontwikkelperspectief Stationsgebied Zwolle
portefeuillehouder	Ed Anker
informant	Huizing, Gerard (2597)
medeopstellers	
afdeling	Project Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Ontwikkelperspectief Stationsgebied Zwolle Bijlage: 1. Ontwikkelperspectief Stationsgebied Zwolle Bijlage: 2. Bestuurlijke afspraken Ontwikkelperspectief Bijlage: 3. Review Ontwikkelperspectief Spoorsector Bijlage: 4. Advies Kwaliteitsteam Spoorzone Zwolle Bijlage: Korte terugblik debatronde d.d. 25-09-2017-Ontwikkelperspectief Stationsgebied Zwolle Bijlage: Memo wethouder Anker - Rolstoeltoegankelijkheid spoor 7 Bijlage: 2017-10-30 Raadsbesluit Ontwikkelperspectief Stationsgebied Zwolle

Voorgesteld besluit raad

1. het Ontwikkelperspectief Stationsgebied Zwolle d.d. 3 juli 2017 vast te stellen;
2. de in het Ontwikkelperspectief opgenomen voorlopige ontwerpen voor fietsenkelder en Stationsplein vast te stellen en na verdere uitwerking tot een definitief ontwerp voor de uitvoering een kredietaanvraag aan de raad voor te leggen;
3. het college te mandateren afspraken te maken met partners (NS, ProRail, provincie Overijssel) over de realisatie van het Ontwikkelperspectief en deze afspraken vast te leggen in een samenwerkingsovereenkomst met partijen.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 11 juli 2017

Openbaar

Onderwerp	Ontwikkelperspectief Stationsgebied Zwolle
Versienummer	4

Portefeuillehouder	Ed Anker
Informant	Wim Korf en Gerard Huizing
Afdeling	Projectontwikkeling / OWP
Telefoon	06-51782236
Email	W.Korf@zwolle.nl

Bijlagen
01 Ontwikkelperspectief Stationsgebied Zwolle
02 Bestuurlijke afspraken Ontwikkelperspectief
03 Review Ontwikkelperspectief Spoorsector
04 Advies Kwaliteitsteam Spoorzone Zwolle

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. het Ontwikkelperspectief Stationsgebied Zwolle d.d. 3 juli 2017 vast te stellen;
2. de in het Ontwikkelperspectief opgenomen voorlopige ontwerpen voor fietsenkelder en Stationsplein vast te stellen en na verdere uitwerking tot een definitief ontwerp voor de uitvoering een kredietaanvraag aan de raad voor te leggen;
3. het college te mandateren afspraken te maken met partners (NS, ProRail, provincie Overijssel) over de realisatie van het Ontwikkelperspectief en deze afspraken vast te leggen in een samenwerkingsovereenkomst met partijen.

Datum 11 juli 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
De ontwikkelingen in de Spoorzone Zwolle zijn in volle gang. Er wordt door meerdere partijen fors geïnvesteerd in de spoorse infrastructuur (opstelterrein, spoorverdubbeling, perronverbreding), de busbrug en het busplatform en in de openbare ruimte. Voor de ondergrondse fietsenkelder onder het Stationsplein is geld vanuit het ministerie van I en M beschikbaar gekomen en dit werk wordt nu voorbereid.
Met het verder uitwerken van alle plannen, de voorbereidingen van de Omgevingsvisie (de toekomstvisie op de stad) en de sterker dan verwachte reizigerstoename is het besef gegroeid dat het tijd is voor een ambitieus integraal eindbeeld voor het stationsgebied. Het Ontwikkelperspectief (bijlage 01) voorziet in die behoefte en is er met name op gericht de kwaliteit van het stationsgebied en directe omgeving voor alle gebruikers te verhogen. Niet alleen voor het reizen maar ook om te verblijven.
Het perspectief bestaat uit een visiedeel (opgave, visie en strategie) en uitvoeringsdeel (fasering en deelprojecten). Het Ontwikkelperspectief hebben wij samen met NS, ProRail en provincie Overijssel opgesteld.

Beoogd effect
Het Ontwikkelperspectief brengt als koersdocument samenhang aan tussen alle deelopgaven in het stationsgebied en maakt onderscheid tussen op korte termijn noodzakelijke ingrepen en langere termijnperspectieven. Het Ontwikkelperspectief is uiteindelijk gericht op het realiseren van de ambitie dat station Zwolle voor alle bezoekers en reizigers een uitstekend toegankelijke en duurzame OV-knoop in een groene omgeving is. Het station laat een samenhangende ruimtelijke kwaliteit zien en is de katalysator voor de gebiedsontwikkeling van een prominent stadsdeel.

Argumenten
1.1 Het Ontwikkelperspectief introduceert het stationscarré als ordenend en verbindend vierkant
Het ‘stationscarré’ ordent en verbindt het stationsgebied en de omgeving. Van alle kanten kan het gebied door automobilisten, busreizigers, fietsers, en voetgangers worden betreden of verlaten. Iedere zijde vormt een verbinding en vertegenwoordigt een functie met toegevoegde waarde voor het geheel. Aan de oostzijde geeft de stationstunnel samen met de entrees de toegang tot het trein- en busstation (OV-functie). Aan de westzijde zorgt de passerelle voor de poortjesvrije passage tussen binnenstad en Hanzeland. Het verbindt twee verschillende stedelijke gebieden van zeer uiteenlopend karakter met elkaar.
De zuidzijde van het stationscarré is ‘van het vervoer’. Het is de plek waar de stads- en streekbussen aankomen en vertrekken. Hier zijn de standplaatsen voor touringcars en taxi’s, en de benodigde voorzieningen voor auto- en fietsparkeren.
De noordzijde van het stationscarré koppelt het station aan de historische binnenstad. Het nieuwe stationsplein heeft nadrukkelijk ook een verblijfsfunctie.

1.2 Het Ontwikkelperspectief is een katalysator voor de gebiedsontwikkeling
Spoorzone/Hanzeland is nog teveel een moeilijk bereikbaar eiland in de stad. Verbindingen over het spoor zijn te wijdmazig en zelden voor meerdere verkeerssoorten tegelijkertijd bruikbaar. Om deel te kunnen uitmaken van het grotere centrumgebied en vanuit Hanzeland/Spoorzone dynamiek in het gehele stedelijke systeem te brengen, moet het netwerk van routes, het stedelijk weefsel, meer continu

en fijnmaziger worden. Nieuwe verbindingen zijn nodig en bestaande verbindingen worden multifunctioneel.
De oude binnenstad en het nieuwe Hanzeland hebben geen natuurlijke en logische relatie met elkaar; ze zijn niet echt met elkaar verbonden. Het zijn nog teveel gescheiden werelden met verschillende sferen. Marktpartijen hebben aangegeven dat gebiedsontwikkeling aan de zuidzijde zonder passerelle niet van de grond zal komen. De betekenis van de passerelle stijgt uit boven de fysieke routefunctie. Het O-team, ingezet vanuit het Ministerie van I en M, komt tot een gelijke conclusie. Het raadt ook aan het gebied niet op traditionele wijze te programmeren, maar het gebied vanuit tijdelijke initiatieven te ontwikkelen. Ingrepen zoals de aanleg van de passerelle, het verplaatsen van het busstation en de (tijdelijke) inrichting van het stationsplein zuid met een meer groene uitstraling zorgen voor meer dynamiek en een aangename verblijfskwaliteit die als katalysator werken voor de gebiedsontwikkeling aan de zuidzijde.
In Hanzeland is op dit moment veel energie en bereidheid om samen te werken. Het Ontwikkelperspectief vormt samen met het inspiratiedocument 'Visie op Hanzeland' het vertrekpunt voor een uitnodigende ruimtelijke en functionele visie, waarbij integraal aandacht is voor klimaatadaptatie, energietransitie, bereikbaarheid/mobiliteit, nieuwe economie, wonen en verstedelijking. Over het inspiratiedocument heeft u, gelijktijdig met dit voorstel, een informatienota ontvangen.
Ook aan de noordzijde worden de verblijfskwaliteit en de verbinding met de binnenstad fors verbeterd, waardoor ook hier nieuwe kansen voor gebiedsontwikkeling ontstaan. Zodra partijen aan de noordzijde aangeven behoefte te hebben aan nauwere samenwerking wordt daarop ingespeeld.

1.3 Het Ontwikkelperspectief is niet alleen marsroute en toetsingskader, maar ook verbeeldend en wervend
Het Ontwikkelperspectief behelst meer dan een beschrijving van de ruimtelijke kwaliteit. Het schetst ook een marsroute op weg naar de toekomst en beschrijft de effecten van faseringen en prioriteringen. In juridisch-planologische zin wordt dit Ontwikkelperspectief betiteld als een zogeheten 'niet-wettelijk geregeld' instrument, zijnde een ontwikkelprogramma om het gewenste eindbeeld te realiseren. Het in 2015 vastgestelde Kwaliteitsboek Spoorzone blijft daarnaast als onderdeel van de gemeentelijke Welstandsnota fungeren.
Het Ontwikkelperspectief is zeker voor de stationsentrees vooral wervend en verbeeldend. De geschetste stationskappen (boven de ontvangstdomeinen en op het busstation) geven een indicatie van de geambieerde kwaliteit en functionaliteit. Op basis van de in het Ontwikkelperspectief verwoorde kwaliteiten en functionaliteiten van de kappen volgt samen met partijen een ontwerptraject.

1.4 Het Ontwikkelperspectief richt zich op het verhogen van de kwaliteit van het stationsgebied voor de gebruiker
Het Ontwikkelperspectief is er op gericht een steeds hogere kwaliteit te bieden aan de gebruiker. Door hoge eisen te stellen aan de ontwerpen en alle plannen goed af te stemmen, betekent elke verandering in het gebied een directe verbetering. Kernwaarden in het Ontwikkelperspectief zijn ontmoeten, verbinden en beleven. De opgaven en de bijbehorende visie van het Ontwikkelperspectief zijn langs die waarden opgebouwd. Alle ruimtelijke ingrepen ondersteunen die kernwaarden, of het nu is voor de bezoeker van Zwolle, de dagelijkse forens, die per trein vertrekt of arriveert, of de student, die naar school wandelt, fietst of per bus gaat.
Arriverende reizigers vinden eenvoudig en veilig hun looproute naar de historische binnenstad, kunnen op het stationsplein een afspraak hebben, iets kopen in een van de winkels, op een terras zitten of lekker lunchen. De dagelijkse reiziger kan eenvoudig gebruik maken van alle aansluitende

vormen van vervoer: fiets, taxi, bus. Deze zijn ook voor de minder bekende reiziger goed te vinden aan de zuidkant. Even wachten op trein of bus is ook aangenaam, de pleinen bieden rust, maar ook levendigheid; de passerelle biedt een aantrekkelijke verbinding over de bedrijvige OV-knoop naar het nieuwe Hanzeland, waar allerlei activiteiten plaatsvinden.
Samengevat: de knoop is aantrekkelijk, uitnodigend, comfortabel en veilig. Iedereen is er welkom en gebruikers zijn trots op hun station en komen er graag terug.

2.1 Het Ontwikkelperspectief geeft met ontwerpen richting aan de uitwerking en de realisatie van de fietsenkelder en het Stationsplein
Na de oplevering van de busbrug en het busstation gaan de bussen naar de zuidzijde. Direct daarna kan begin 2019 worden gestart met de realisatie van de fietsenkelder voor 4800 fietsen. Vervolgens kan in 2020/2021 het Stationsplein opnieuw worden ingericht. In het Ontwikkelperspectief zijn hiervoor voorlopige ontwerpen opgenomen die nog moeten uitgewerkt tot een definitief ontwerp. In verband met de voorbereiding van de realisatie wordt voorgesteld in te stemmen met deze ontwerpen. Voor een gedetailleerde beschrijving en de gehanteerde ontwerpuitgangspunten (30km inrichting, plateau met bestrating en zebra's) verwijzen wij naar hoofdstuk 6 van het Ontwikkelperspectief. Op basis van het definitief ontwerp komen wij dit najaar met een voorstel om het uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen.

3.1 Partijen onderschrijven het Ontwikkelperspectief
Het Ontwikkelperspectief brengt als wenkend perspectief 2025 nieuwe bouwopgaven in beeld waarvoor nog geen financiële dekking is. Daarbij gaat het om:
- volwaardige stationsentree noordzijde (kap en ontvangstdomein);
- volwaardige stationsentree zuidzijde (kap busperron, entreekap en ontvangstdomein);
- definitieve gebouwde fietsvoorziening zuid;
- stationskappen ProRail spoor 12/13 (Kamperlijn) en spoor 15/16 (Vechtdallijn).

Het Ontwikkelperspectief is een belangrijk document om anderen te verleiden ook te investeren in het stationsgebied. Partijen stralen gezamenlijk de visie en de boodschap uit dat Zwolle een station van allure verdient. Samenwerking maakt het overbrengen van de boodschap aanzienlijk krachtiger.

Voor het uitvoeren van het Ontwikkelperspectief zal een Samenwerkingsovereenkomst tussen partijen worden gesloten. Hierin wordt vastgelegd dat het Ontwikkelperspectief als koersdocument wordt onderschreven en worden uitwerkingsafspraken gemaakt over het proces van samenwerking, over het verkrijgen van extra middelen, over de realisatie van deelprojecten en tijdelijke maatregelen en over de financiële verplichtingen over en weer.

3.2 Voor onderdelen is een inhoudelijke verdiepingsslag nodig
Met partijen zijn bestuurlijke afspraken gemaakt over onderdelen in het Ontwikkelperspectief waarvoor een inhoudelijke verdiepingsslag nodig is. Deze afspraken zijn vastgelegd in bijlage 02 behorend bij deze beslisnota. Daarbij gaat het over de volgende vraagstukken:
a. Nadere uitwerking stationsentrees, met aan de zuidzijde de samenhang met de overkapping van het busstation;
b. De spanning tussen verblijfskwaliteit en doorstroomfunctie noordzijde;
c. Helderheid in ruimtebeslag ketenvoorzieningen (fiets- en autoparkeren) in zowel de tijdelijke als definitieve situatie;
d. Functionaliteit en tijdige aanleg passerelle;

e. Bereikbaarheid Lübeckpleingarage;
f. Autoparkeren.

Risico's
Het vaststellen van het Ontwikkelperspectief heeft geen directe gevolgen voor het bestaande risicoprofiel van het project Spoorzone. Binnen het krediet Spoorzone is een bedrag van € 5,1 miljoen gereserveerd voor risico's. Bij de besluitvorming over het geactualiseerde Investeringsbesluit Spoorzone wordt het risicoprofiel geactualiseerd.

Financiën
In 2013 hebben provincie en gemeente het Investeringsbesluit voor de Spoorzone genomen. Bij dat besluit is een krediet van € 101,6 miljoen beschikbaar gesteld voor onder meer de busbrug, het busstation aan de zuidzijde, het fietsparkeren, de herinrichting van de openbare ruimte noord en zuid (pleinen en lanen), de passerelle en het autoparkeren.
Voor de busbrug geldt dat dit project inmiddels is aanbesteed en de voorbereiding van de uitvoering is in volle gang. De aanbesteding van het project busstation loopt. De uitvoering start in het najaar van 2017. Het voorlopig ontwerp voor de fietsenkelder en de herinrichting van het Stationsplein is opgenomen in het Ontwikkelperspectief (zie beslispunt 2).
Het Ontwikkelperspectief heeft nieuwe inzichten opgeleverd die aanleiding geven het Investeringsbesluit 2013 te actualiseren en de fasering te herijken. Wij komen in het vierde kwartaal van 2017 met een geactualiseerd Investeringsbesluit Spoorzone. Daarin geven wij een actueel inzicht in de bestedingen, vrijvallende risico's, eventuele aanvullende bijdragen van derden, aanbestedingsresultaten (mee- en tegenvallers), indexeringen en kostenstijgingen. Ook wordt er nadrukkelijk naar de exploitatie, het beheer en toekomstig onderhoud van de investeringen gekeken. Het eindresultaat bepaalt welke investeringsruimte beschikbaar is voor het nemen van besluiten over vervolginvesteringen op basis van de prioriteitsstelling.
In de Perspectiefnota 2018 is vanaf 2021 een eerste aanzet gegeven voor nieuwe investeringen in de Spoorzone met een structureel bedrag van € 0,5 miljoen (mogelijke investeringsvolume van € 7,5 miljoen). De hoogte van de investeringen voor nieuwe bouwopgaven/ambities is globaal geraamd op ca. € 40 miljoen. Daarbij hanteren wij het uitgangspunt dat ook onze partners substantiële extra bijdragen leveren aan deze investeringen.

Communicatie
Het Ontwikkelperspectief wordt breed bedragen
Tijdens het opstellen van het Ontwikkelperspectief zijn de diverse tussenresultaten gedeeld met een breder publiek, zoals met bewoners, ondernemers en belangenorganisaties, tijdens diverse Spoorcafés, het Kwaliteitsteam van de Spoorzone (bijlage 04) en met de opdracht gevende overleggen van de Spoorzone.
Het advies van het Kwaliteitsteam over de conceptversie van het Ontwikkelperspectief van 30 maart 2017 is op hoofdlijnen meegenomen in de definitieve versie van het Ontwikkelperspectief en in de bestuurlijke afspraken met partijen.
Het gemeenschappelijk commentaar van de spoorsector (NS, ProRail en Spoorbouwmeester) op het Ontwikkelperspectief is bijgevoegd als bijlage 03.
Er zijn veel waardevolle opmerkingen gemaakt en aandachtspunten benoemd die zijn meegenomen in het Ontwikkelperspectief. Om te komen tot besluitvorming over dit plan, is een brede consultatieronde ingezet binnen alle partijen en in de stad. Veel van de ontvangen opmerkingen konden worden verwerkt en hebben het Ontwikkelperspectief sterker gemaakt.

Datum 11 juli 2017

Vervolg
Na vaststelling van het Ontwikkelperspectief wordt de verdere uitwerking/uitvoering samen met partijen opgepakt.
In het vierde kwartaal van 2017 wordt het geactualiseerde Investeringsbesluit Spoorzone ter besluitvorming aan de raad voorgelegd en wordt de raad geïnformeerd over de Samenwerkingsovereenkomst met partijen.

Openbaarheid
Deze beslisnota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	37562
Onderwerp	Ontwikkelperspectief Stationsgebied Zwolle

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 11-07-2017

besluit:

1. het Ontwikkelperspectief Stationsgebied Zwolle d.d. 3 juli 2017 vast te stellen;
2. de in het Ontwikkelperspectief opgenomen voorlopige ontwerpen voor fietsenkelder en Stationsplein vast te stellen en na verdere uitwerking tot een definitief ontwerp voor de uitvoering een kredietaanvraag aan de raad voor te leggen;
3. het college te mandateren afspraken te maken met partners (NS, ProRail, provincie Overijssel) over de realisatie van het Ontwikkelperspectief en deze afspraken vast te leggen in een samenwerkingsovereenkomst met partijen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

ONTWIKKELPERSPECTIEF STATIONSGEBIED ZWOLLE

definitief concept
juli 2017

ONTWIKKELPERSPECTIEF STATIONSGEBIED ZWOLLE

definitief concept
juli 2017

Voorwoord

Het station dat Zwolle verdient

Een station is altijd een bijzondere plek in de stad, dat geldt zeker ook voor station Zwolle. Toen ik net wethouder was en me de Spoorzone eigen maakte, ben ik een paar keer ´s morgens op het Stationsplein gaan staan om te zien en te ervaren hoe het hier werkt. Ik zag al snel dat er veel werk aan de winkel is. Oké, het functioneert maar op drukke momenten van de dag is het wel noodzakelijk dat verkeersregelaars de boel in goede banen leiden. Als je er een tijdje staat, valt ook op hoe verouderd en schraal het er uit ziet. Het gebrek aan allure dringt zich op. Niet echt een plek om trots op te zijn en bepaald geen visitekaartje voor onze mooie regio en stad. Een regio die al jarenlang in de top 3 staat van de economische lijstjes. Het 2e spoorwegenknooppunt van Nederland dat in de top 10 staat van aantallen reizigers. Hoe krijgen we het station Zwolle minstens op het niveau van de andere stations in Nederland die een kwaliteitssprong hebben gemaakt? Dat verdienen we.

Een aantal belangrijke deelprojecten zijn al uitgevoerd of in voorbereiding. Denk aan de brede reizigerspassage, het mooie ontwerp van de busbrug en het busplatform aan de zuidzijde. Eind 2016 is geld beschikbaar gekomen voor een grote fietsenstalling onder het Stationsplein aan de noordzijde. Dat zijn mooie volgende stappen van dit omvangrijke stedelijke project. Want dat is het. Een stedelijk project. Waarbij het station transformeert van een perifere ligging naar een volwaardige positie in het Zwolse stedelijke gebied. Waar mensen graag aankomen en gastvrij kennis maken met Zwolle. Een plek om elkaar te ontmoeten en te verblijven. Waar je je verbonden voelt met de historie en een beeld krijgt van de toekomst van Zwolle. Ingericht vanuit de menselijke maat, verzacht en vriendelijk gemaakt door gras en bomen. En met zichtbare en onzichtbare maatregelen om voorbereid te zijn op klimaatveranderingen.

We hebben al een budget maar duidelijk is ook dat het eindbeeld in dit Ontwikkelperspectief om extra geld vraagt. En we weten dat het nog een tijd zal duren voordat alles klaar is. Het is een spel met onzekerheden. Goede timing, flexibiliteit en fasering zijn dan essentieel. Helder zijn in onze ambities en dat zelfverzekerd uitdragen. Onze insteek is het organisch te laten groeien. Dat vraagt om scherpe keuzes te maken op het juiste moment.

Dit project slaagt wanneer de vier partners, Provincie Overijssel, NS, ProRail en de gemeente Zwolle, hun positieve samenwerking continueren en ook in de toekomst hun krachten blijven bundelen. En met de vele constructieve bijdragen uit de stad weet ik zeker dat het een succes wordt.

Ik ben blij met en trots op dit Ontwikkelperspectief Spoorzone. Het positioneert het station stevig en samenhangend in de stad, de regio en het land. De beelden maken me enthousiast. De kappen maken van het station een Zwolse Prominent. Ik kan niet wachten om weer op het voorplein te staan en te genieten van alle plannen die gerealiseerd zijn.

Ed Anker
wethouder gemeente Zwolle

Inhoud

Voorwoord 4

Managementsamenvatting 8

1 Inleiding
1.1 Aanleiding 10
1.2 Analyse 11
1.3 Doel 12
1.4 Scope 12
1.5 Tijdshorizons (2017/2021/2025) 13
1.6 Relatie met overige kaders 13
1.7 Proces 14
1.8 Uitwerkingsniveaus 15
1.9 Status 15
1.10 Leeswijzer 15

Deel 1 Visie

2 Opgave 18
2.1 Naar een hogere integrale kwaliteit 18
2.2 Opgaves 18

3 Visie: het stationscarré 30
3.1 Van overstapmachine naar verblijfsplek 30
3.2 Het stationscarré, functioneel ordenend en verbindend 30

4 Strategie 38
4.1 Procesbeschrijving 38
4.2 Investeringsvolgorde 39
4.3 Gebiedsontwikkeling 41
4.4 Samenwerkingsovereenkomst NS, Prorail, Provincie en gemeente Zwolle 41
4.5 Lobby 41

Deel 2 Uitvoering

5 Fasering **44**
5.1 Huidige situatie 2017 46
5.2 Situatie 2021 (bouwopgaven) 54
5.3 Wenkend perspectief 2025 62

6 Deelprojecten **70**
Fase 1: Uitvoering gereed 2021 72
Stationsplein noord 74
Fietsenkelder 81
Herinrichting stationsstraten 82
Herontwikkeling stationsgebouw 88
Passerelle 88
Stationsplein zuid tijdelijke inrichting 92
Busstation, inclusief Hanzelaan oost 94
Hanzelaan 98
Fase 2: Ambitie 2025 100
Stationskappen noord en zuid 102
Ontvangstdomein zuid 108
Ontvangstdomein noord 110
Kappen perrons 15/16 en 12/13 110
Fietsparkeren zuid 114
Autoparkeren 114
Lübeckplein en Hanzeland 116

Managementsamenvatting Ontwikkelperspectief Stationsgebied

Aanleiding

Zwolle wil haar strategische positie als uitstekend bereikbaar schakelpunt tussen de Randstad en het Noorden nog beter uitnutten. Dit geldt ook voor station Zwolle als het belangrijkste spoorwegknooppunt van Noordoost-Nederland met lijnen in 8 richtingen. Samen met het busknooppunt met 24 haltes is het station het centrum van het regionale openbaar vervoernetwerk.
Bij het opstellen van de Omgevingsvisie (de toekomstvisie op de stad) is op stedelijk niveau de ambitie uitgesproken dat de historische binnenstad, de stationsomgeving en Hanzeland als één samenhangend nieuw centrumgebied gaan functioneren.

Met deze stedelijke ambities en de sterker dan verwachte reizigerstoename groeide bij het uitwerken van plannen voor de Spoorzone het besef, dat een ambitieus integraal eindbeeld noodzakelijk is voor het stationsgebied. Dit Ontwikkelperspectief voorziet in die behoefte. Het Ontwikkelperspectief bestaat uit een visiedeel (opgave, visie en strategie) en een uitvoeringsdeel (fasering en deelprojecten).

Kwaliteitssprong

Uit analyses blijkt dat de ambities voor het station en haar directe omgeving om een bijstelling naar boven vragen. Deze kwaliteitssprong is nodig om te voldoen aan de wensen en eisen van de reiziger (veiligheid, gemak, oriëntatie, beleving) maar ook om optimaal economisch rendement te halen uit de grote investeringen vanuit rijk, provincie en gemeente.
Het station is nu niet zo ingericht dat de reiziger gemakkelijk en comfortabel de weg vindt naar de binnenstad en Hanzeland. Ook het vervolgvervoer is niet compact en optimaal georganiseerd. Het totaalbeeld is dat het station niet de uitstraling en de verblijfswaarde heeft die past bij een moderne en toekomstgerichte OV-knoop.
De essentie van de opgave is het station en de bijbehorende infrastructuur op een kwalitatief en kwantitatief hoger niveau te krijgen, dat stadsdelen verbindt en versterkt, veel verblijfs- en belevingswaarde in zichzelf heeft en tegelijkertijd niet wordt ervaren als een barrière.

Stationscarré

Het Ontwikkelperspectief gaat over het stationsgebied (OV-knoop en directe omgeving) als prominent deelgebied binnen de Spoorzone (van BAM tot Boni). Het 'stationscarré' ordent en verbindt het stationsgebied en de omgeving. Van alle kanten kan het gebied worden betreden of verlaten. Iedere zijde vormt een verbinding en vertegenwoordigt een functie met toegevoegde waarde voor het geheel.
Aan de oostzijde geeft de stationstunnel samen met de entrees de toegang tot het trein- en busstation (OV-functie). Aan de westzijde zorgt de passerelle voor de poortjesvrije passage tussen binnenstad en Hanzeland. Het verbindt twee verschillende stedelijke gebieden van zeer uiteenlopend karakter met elkaar. De zuidzijde van het stationscarré is 'van het vervoer'. Het is de plek waar de stads- en streekbussen aankomen en vertrekken. Hier zijn de standplaatsen voor touringcars en taxi's, en de benodigde voorzieningen voor auto- en fietsparkeren. De noordzijde van het stationscarré koppelt het station aan de historische binnenstad. Het nieuwe stationsplein heeft nadrukkelijk ook een verblijfsfunctie. De essentiekaart laat de kern van het concept zien.
Het Ontwikkelperspectief brengt naast de al bestaande bouwopgaven in beeld welke ambities er nog zijn om het stationsgebied werkelijk op een hoog niveau te brengen. De projecten in het stationsgebied geven ook uitgelezen kansen om de opgaven en ambities voor wat betreft klimaatadaptatie en energietransitie in de praktijk te realiseren.

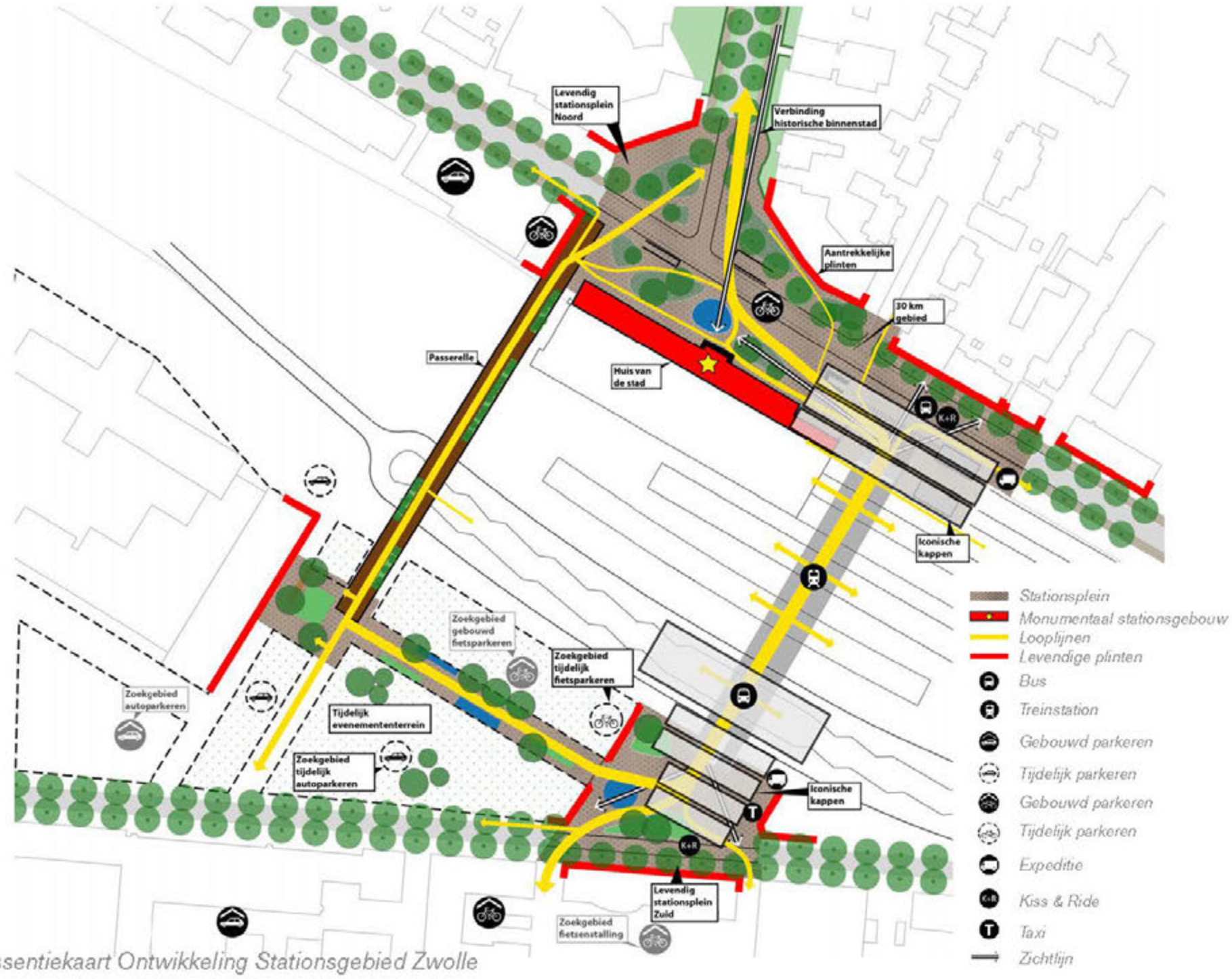
Fasering

De nieuwe inzichten van het Ontwikkelperspectief geven aanleiding het Investeringsbesluit 2013 te actualiseren en de fasering te herijken. Bouwopgaven volgen elkaar in de tijd op vanwege afhankelijkheden maar ook omdat deze slagader van Zwolle tijdens de verbouwing open moet blijven. Bovendien is er nog onvoldoende financiële dekking voor alle ambities. Daarom is de opgave in de tijd om onderscheid te maken tussen projecten, die rond 2021 gerealiseerd moeten zijn – de bouwopgaven – en de projecten, die nu nog ambitie zijn, maar in 2025 gerealiseerd zouden moeten zijn.

2021 (bouwopgaven)
Binnen de hoofdstructuur van het stationscarré worden de lopende bouwprojecten in samenhang gebracht. De fietsenkelder, busbrug, busstation, herinrichting Stationsplein, Oosterlaan, Westerlaan en Stationsweg, Hanzelaan, passerelle en verbreding van de perrons worden in één samenhangend ruimtelijk kader gevat.
Een aantal projecten wordt naar voren gehaald ten opzichte van het Investeringsbesluit 2013, omdat deze een essentiële functie vervullen in het functioneren van het stationscarré. De passerelle is daarvan een sprekend voorbeeld. Dit geldt ook voor het tijdelijk evenemententerrein.

2025 Wenkend perspectief
Tegelijkertijd volgen uit dit Ontwikkelperspectief nieuwe ambities die tezamen met de huidige bouwopgaven toewerken naar het wenkend perspectief. In de kern focust deze ambitie zich op het `afmaken´ van het station door de entreegebieden (ontvangstdomeinen) en de overkappingen (stationskappen en buskap) op een hoogstedelijk niveau te brengen. Ook voor fietsparkeren ligt er nog een opgave aan de zuidzijde.

Gebiedsontwikkeling doorlopend
Het Ontwikkelperspectief bevat ook (programmatische) ambities waaronder: autoparkeren, Lübeckplein, herontwikkeling bedrijventerrein Hanzelaan. Insteek is bij de uitwerking een directe relatie te leggen met de visie op de gebiedsontwikkeling van de Vrienden van Hanzeland en met de opgaven voor de transformatie van Hanzeland (verstedelijking, mobiliteit- en parkeren, klimaatadaptatie & energietransitie en nieuwe economie). In Hanzeland is op dit moment veel energie en bereidheid om samen te werken. Dat geldt in veel mindere mate voor de noordzijde. Zodra partijen aan de noordzijde aangeven behoefte te hebben aan nauwere samenwerking wordt daarop ingespeeld. Het opwaarderen van het stationsgebied vormt een essentiële katalysator in het proces van gebiedsontwikkeling.

Essentiekaart Ontwikkeling Stationsgebied Zwolle

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding voor het Ontwikkelperspectief

Station Zwolle is het belangrijkste spoorwegknooppunt van Noordoost-Nederland, met lijnen in 8 richtingen (Amersfoort, Groningen, Leeuwarden, Emmen, Enschede, Deventer, Kampen en Lelystad). Het station is daarmee ook een belangrijk overstapstation. Samen met het busknooppunt met 24 haltes is het station het centrum van het regionale openbaar vervoernetwerk. Gelegen tussen Hanzeland en binnenstad fungeert het station als een scharnierpunt in de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Zwolle.

ProRail, NS, provincie Overijssel en gemeente Zwolle werken aan diverse projecten en plannen die dit gebied geschikt moeten maken voor de toekomst.

De investeringen in de Spoorzone Zwolle zijn in volle gang. Er wordt fors geïnvesteerd in de spoorse infrastructuur (opstelterrein, spoorverdubbeling, perronverbreding), de busbrug en het busplatform en in de openbare ruimte. Voor de ondergrondse fietsenkelder onder het Stationsplein is geld beschikbaar gekomen en dit werk wordt nu voorbereid. Voor het monumentale stationsgebouw heeft NS onderzoek gedaan naar herbestemming zodat het meer een gebouw van de stad wordt.
Met het verder uitwerken van alle plannen, de voorbereidingen van de Omgevingsvisie (de toekomstvisie op de stad) en de sterker dan verwachte reizigerstoename groeit het besef, dat een ambitieus integraal eindbeeld noodzakelijk is voor het stationsgebied. De tijd is er rijp voor en de ontwikkelingen vragen er nu om. Dit Ontwikkelperspectief voorziet in die behoefte.

1.2 Analyse

Uit de analyse van de plannen die zijn vastgesteld bij het Investeringsbesluit Spoorzone in 2013 blijkt dat de ambities voor het station en haar directe omgeving om een bijstelling naar boven vragen. Deze kwaliteitssprong is nodig om te voldoen aan de wensen en eisen van de reiziger maar ook om optimaal economisch rendement te halen uit de grote investeringen vanuit rijk, provincie en gemeente. Het station is nu niet zo ingericht dat de reiziger gemakkelijk en comfortabel de weg vindt. Ook het vervolgvervoer is niet compact en optimaal georganiseerd.

Het huidige station heeft aan de centrumzijde drie soorten overkappingen en een winkelstrip die het zicht op de stad blokkeert maar ook een obstakel zal gaan worden in de groeiende reizigersstroom. Bovendien is de routing vanuit de reizigerspassage naar de binnenstad onduidelijk. Kortom, te kleine reis- en ontvangstdomeinen, gekoppeld aan een niet eenduidige architectuur zorgen voor een weinig indrukwekkende binnenkomst in Zwolle.
Aan de zuidzijde staat een tijdelijke luifel zonder verdere voorzieningen. De reiziger komt uit op een eenvoudig plein en kijkt aan tegen de achterkant van een kantoorgebouw. Al met al geen gastvrij ontvangst- en verblijfsgebied. Op de perrons naar Kampen en op de perrons van de Vechtdallijnen (waar een substantieel aantal reizigers vertrekt en aankomt) zijn geen kappen. De reizigers moeten onbeschut wachten in de volle zon of in regen en wind.

Het totaalbeeld is dat het station niet de uitstraling en de verblijfswaarde heeft die past bij een moderne en toekomstgerichte OV-knoop, die bovendien niet aansluit bij de wensen van de reiziger op het gebied van veiligheid en gemak. Bijzondere aandacht verdient het bestaande monumentale stationsgebouw. Verplaatsing van het huidige busstation en de aanleg van een ondergrondse fietsenstalling maken het mogelijk dit gebouw toekomstwaarde te geven met aansprekende publieksfuncties.

De fietsopgave voor Zwolle is immens. In totaal moeten er 12.000 fietsenstallingen komen. Deze dienen verspreid te worden over de noord- en zuidzijde met respectievelijk 8.400 en 3.600 fietsplekken. De huidige situatie is vele fietsenstallingen op maaiveld en op relatief grote afstand van de feitelijke entrees van het station. Analyse van de plannen voor de Spoorzone (met behulp van het O-team van het Ministerie van I en M) laat zien dat verdere ingrepen in de directe omgeving noodzakelijk zijn om noord- en zuidzijde van het station daadwerkelijk met elkaar te verbinden.
De transformatie van het werksporenterrein is een vraagstuk op de langere termijn. De toekomstperspectieven daarbij zijn uitdagend, met bijvoorbeeld kansen voor de ontwikkeling van moderne stedelijke woon- en werkmilieus. Nu al speelt de transformatie van Hanzeland.
Daarbij wordt ingezet op toekomstbestendigheid als het gaat om klimaat (wateroverlast, droogte en hitte) en energie.

1.3 Doel

Wat willen we bereiken?

Het Ontwikkelperspectief is primair ontstaan uit de behoefte aan een overall ontwerp waarbinnen de in 2013 besloten te bouwen objecten in onderlinge samenhang `passen´.

Dit passingsvraagstuk doet zich bijvoorbeeld voor bij de vraag waar de fietsenkelder precies ruimtelijk moet komen en of er wel een verbinding met het Combigebouw gewenst is. Direct daarmee samenhangend spelen de vragen hoe het Stationsplein boven de kelder er uit moet zien, waar de ingang van de fietsenkelder moet komen en waar een eventuele passerelle komt. Ook de vraag hoe de diverse verkeerssoorten langs het Stationsplein en over de Ooster- en Westerlaan en Stationsweg kunnen worden geleid is aan de orde.

Het zoeken naar de onderlinge samenhang leidt tevens tot de vraag wat het station moet betekenen voor de directe omgeving. De bussen gaan naar de zuidzijde, waardoor het zwaartepunt van de vervoersdrukte naar de zuidzijde wordt verplaatst.

Wat betekent deze beweging voor de directe stationsomgeving in Hanzeland? Hoe kan dat gebied daarvan profiteren? Bij het investeringsbesluit in 2013 was de precieze puzzel nog niet gelegd.

Het Ontwikkelperspectief geeft daarom inzicht en ambitie op verschillende schaalniveaus. Het Ontwikkelperspectief:

- geeft een wenkend perspectief op het niveau van de relatie tussen Hanzeland, stationsgebied en de binnenstad (Centrumgebied);
- geeft impulsen voor en richting aan de gebiedsontwikkeling van Hanzeland;
- vormt de basis voor een integrale aanpak van alle vervoerwijzen (trein, bus, fiets, auto, voetganger);
- bevat voorstellen voor een prachtig `Zwols´ stationsgebouw, met uitnodigende overkapte toegangen;
- geeft voor de stationsentree en -plein aan de zuidzijde een schetsontwerp met uitnodigende kappen.
- En, van groot belang voor het tijdig realiseren van de bouwopgaven uit het investeringsbesluit van 2013, het bevat voor de noordzijde en voor het busstation het voorlopig ontwerp.

Het Ontwikkelperspectief is ook de basis voor

- Het verkrijgen van extra budget ten opzichte van de bij het Investeringsbesluit 2013 verstrekte financiële middelen. Daarvoor zijn de kosten van het Ontwikkelperspectief doorgerekend.
- De verdere samenwerking van spoorse partijen, gemeente, provincie en rijk bij de uitvoering van de plannen.

1.4 Scope

Het Ontwikkelperspectief gaat over het Stationsgebied (OV-knoop en directe omgeving) als prominent deelgebied binnen de Spoorzone (van Bam tot Boni). De gebiedsontwikkeling in de Spoorzone concentreert zich vooralsnog op Hanzeland. De ontwikkeling van het stationsgebied werkt als katalysator voor dit gebied. De grens om Hanzeland is niet hard en vloeit uit naar Hogeschool Windesheim en de omgeving van spoor en station.

1.5 Tijdshorizons (2017/2021/2025)

Het project wordt in fasen uitgevoerd. Per fase wordt beschreven hoe de Spoorzone er uit ziet aan het eind van elke fase. Achtereenvolgens zijn dit de huidige situatie (2017), de situatie in 2021 en het wenkende perspectief voor 2025.

Per fase wordt de (verwachte) situatie verbeeld in een plattegrondtekening, een sfeerbeeld in vogelvluchtperspectief en een schema waarin de verkeersstromen worden verbeeld.

Daarnaast zijn er programmatische ambities die een relatie hebben met de opgaven in het kader van de gebiedsontwikkeling Hanzeland (verstedelijking, mobiliteit- en parkeeropgave, klimaatadaptatie & energietransitie, nieuwe economie).
Het Ontwikkelperspectief geeft ook duidelijkheid over welke noodzakelijke voorzieningen tijdens de transformatie van het stationsgebied (o.a. voor de fietsparkeeropgave, aanlandingen passerelle) een tijdelijk karakter hebben

1.6 Relatie met overige kaders

Investeringsbesluit Spoorzone 2013

In 2013 hebben provincie en gemeente het Investeringsbesluit voor de Spoorzone genomen. Met de besluiten van provinciale staten en gemeenteraad is geld beschikbaar gesteld voor de busbrug, het busstation aan de zuidzijde, het fietsparkeren, de herinrichting van de openbare ruimte noord en zuid (pleinen en lanen), de passerelle en het autoparkeren.

De afspraken tussen de provincie en gemeente zijn vastgelegd in de op 18 december 2013 gesloten bestuursovereenkomst Spoorzone Zwolle.
Het Ontwikkelperspectief levert nieuwe inzichten op die aanleiding geven het Investeringsbesluit 2013 te actualiseren.

Kwaliteitsboek

Met het vaststellen van het Kwaliteitsboek Spoorzone heeft de raad in 2015 een inspiratiedocument en richtinggevend ruimtelijk kader vastgelegd voor de concrete uitwerkingen van projecten in de Spoorzone Het vastgestelde kwaliteitsboek blijft als onderdeel van de gemeentelijke Welstandsnota fungeren als inspiratiebron en toetsingskader voor nieuwe ontwikkelingen.

Omgevingsvisie (in voorbereiding)

De gemeente werkt op dit moment aan het opstellen van een nieuwe Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie beschrijft in strategische termen de gewenste ontwikkeling van Zwolle. De groei van Zwolle zet de komende decennia door tot een stad van 140.000 inwoners in 2040. Dat biedt kansen om te verstedelijken, de diversiteit te vergroten en te vernieuwen. Zwolle wil haar toppositie in Noord- en Oost-Nederland pakken en behouden. Voor het flexibel kunnen inspelen op veranderende maatschappelijke en economische behoeftes is een grotere mate van stedelijkheid in en rondom het centrumgebied (binnenstad en Spoorzone) voorwaarde.

Project Zwolle Spoort

Als onderdeel van het project Zwolle Spoort zijn inmiddels het vierde perron, de verbrede spoortunnel met winkelvoorzieningen en een nieuwe entree naar maaiveld aan de zuidzijde gerealiseerd.
De voorbereidingen voor de vergroting van het opstelterrein voor treinen, maatregelen aan de spoorinfra om treinen sneller het station in- en uit te laten gaan (kortere overstaptijden), de verdubbeling van het spoor van station naar Herfte en bijbehorende dive-under (treinen naar Noord en Oost kruisen onafhankelijk van elkaar) en de verbreding van het perron van de Vechtdallijnen zijn in volle gang en gaan binnenkort in uitvoering.

1.7 Proces

Hoe is het OP tot stand gekomen, wie hebben we geraadpleegd, wat is er met reacties gedaan?

Voorafgaand aan het Ontwikkelperspectief is door de vier partijen een Brede Behoeftenanalyse opgesteld, een uitvoerige inventarisatie van wensen en eisen van zo veel mogelijk stakeholders (rapport Programma van Eisen OV-knoop, IXin, 2016). De behoeften zijn op algemeen niveau geformuleerd en tevens per deelgebied, zodat nu een uitvoerig toetsingskader beschikbaar is. Tijdens het werk is deze analyse gebruikt, waarin de belangrijkste ruimtelijke vraagstukken zijn geformuleerd.

Voor het opstellen van het Ontwikkelperspectief is een ontwerpteam onder leiding van Karres + Brands geformeerd, bestaande uit gemeentelijke ontwerpers en verkeerskundigen, aangevuld met externe ontwerpers op een specifieke expertise: Movares voor fietskelder, passerelle en kappen, Team V voor stationsentrees inclusief kappen, Poelmans Reesink voor de openbare ruimten. Dit team heeft intensief aan de verschillende opgaven gewerkt en daarbij frequent met NS, ProRail, en provincie de plannen doorgesproken en getoetst. Zo is dit plan in interactie tot stand gekomen. Kostenramingen zijn ook in dit ontwerpteam opgesteld.

Tijdens de voortgang zijn de diverse tussenresultaten gedeeld met een breder publiek, zoals met bewoners, ondernemers en belangenorganisaties tijdens de Spoorcafés, het Kwaliteitsteam van de Spoorzone en met de opdrachtgevende overleggen van de Spoorzone. Daarbij zijn veel waardevolle opmerkingen gemaakt en aandachtspunten benoemd die zijn meegenomen in de reviewronde. Om te komen tot besluitvorming over dit plan, is een brede consultatieronde ingezet binnen alle partijen en in de stad. De ontvangen reacties zijn voor zover relevant verwerkt.

Animatie

Van het wenkend perspectief is een animatie gemaakt. Deze animatie fungeerde gedurende het proces als middel om het perspectief te bespreken. In de animatie worden de ambities getoond. Niet alles zal precies zo gerealiseerd worden als in deze animatie, het is een impressie van de kwaliteit die we willen bereiken.

https://vimeo.com/212569316

Concept animatie Ontwikkelperspectief Publieksversie

1.8 Uitwerkingsniveaus

Het Ontwikkelperspectief is een document op Visieniveau. Uitwerking van de deelprojecten (bouwopgaven) gebeurt op twee niveaus: schetsontwerp (SO) en voorlopig ontwerp (VO). In een SO worden alleen de hoofdlijnen, principes en contouren geschetst. Een VO is al verder uitgewerkt, zo zijn maten en materialen al beschreven. Een VO is de basis voor een Definitief Ontwerp, waarin alle keuzen definitief worden gemaakt en in detail zijn uitgewerkt.

De uitwerking rond het stationsgebied heeft een niveau van een stedenbouwkundig SO op basis waarvan gerekend kan worden. De openbare ruimte van het Stationsplein is uitgewerkt tot een VO op basis waarvan een kostenraming is gemaakt. Dit in samenhang met het SO voor de fietsenkelder en een getekende ambitie voor de stationskappen en de aansluiting op het Stationsplein. Het nieuwe busplatform met de aansluiting op de Hanzelaan, is uitgewerkt tot een VO. De aanbesteding van dit deelproject is in voorbereiding.

1.9 Status

Ontwikkelperspectief: wat is het wel/wat is het niet?

Het Ontwikkelperspectief wordt na consultatie en instemming van alle stakeholders door de gemeenteraad vastgesteld. De vier partners, te weten provincie Overijssel, NS, ProRail en de gemeente Zwolle, bepalen gezamenlijk de marsroute. Dit wordt vervolgens vastgelegd in een Samenwerkingsovereenkomst (SOK) met als doel te komen tot aanvullende financiering en gefaseerde uitvoering.

Het Ontwikkelperspectief behelst meer dan een beschrijving van de ruimtelijke kwaliteit. Het schetst ook een marsroute op weg naar de toekomst en beschrijft de effecten van faseringen en prioriteringen. In juridisch-planologische zin wordt dit Ontwikkelperspectief betiteld als een zogeheten `niet-wettelijk geregeld´ instrument, zijnde een ontwikkelprogramma om het gewenste eindbeeld te realiseren.

1.10 Leeswijzer

Voor wie is het Ontwikkelperspectief en hoe moet het worden gelezen?

Het Ontwikkelperspectief bestaat uit een visiedeel (hoofstukken 2 t/m 4) en een uitvoeringsdeel (hoofdstukken 5 en 6).
Hoofdstuk 2 beschrijft de opgave vanuit verschillende schaalniveaus: landelijk, de regio, de stad en de OV-knoop. De opgave wordt in hoofdstuk 3 vertaald in een ruimtelijke visie voor het stationsgebied. Daarbij worden verschillende aspecten als het functioneren, duurzaamheid en beeldkwaliteit besproken. De visie resulteert in een organiserend ruimtelijk concept, het stationscarré waarbinnen de verschillende bouwopgaven een plek vinden. Hoofdstuk 4 gaat over de strategie om tot een mogelijk eindbeeld te komen.

Hoofdstuk 5 geeft de fasering weer en hoofdstuk 6 beschrijft de deelprojecten.

Deel 1

VISIE

2. OPGAVE

2.1 Naar een hogere integrale kwaliteit

De essentie van de opgave is om het station, stationsomgeving en de bijbehorende infrastructuur op een hoger, integraal niveau te krijgen. Een stationsgebied dat stadsdelen verbindt en versterkt, een unieke `Zwolse´ verblijfs- en belevingswaarde kent en tegelijkertijd een optimaal functionerend stationsdomein kent. Stad en station vormen een samenhangend geheel.

Schaalsprong

Station Zwolle is een belangrijk OV-knooppunt op nationale, regionale en stedelijke schaal. De sneller dan verwacht groeiende reizigersaantallen versterken deze functie alleen nog maar. Het station is echter nog niet klaar voor deze schaalsprong, ook niet nadat de nu voorgenomen projecten zijn uitgevoerd. De verblijfskwaliteit, beleving, levendigheid, comfort en veiligheid dienen te worden vergroot, de voorzieningen voor alle verkeerssoorten moeten beter. Het station heeft nu nog niet de uitstraling die past bij de betekenis die het heeft voor stad en regio.

Ambitie

Zwolle wil haar strategische positie als uitstekend bereikbaar schakelpunt tussen de Randstad en het Noorden nog beter uitnutten. Zakelijke, kennis- en ontmoetingsnetwerken concentreren zich steeds meer op Zwolle als plaats van samenkomst voor ontmoetingen, zakelijke afspraken, conferenties maar ook als vestigingsplaats voor bedrijven en instellingen. Dat leidt tot de komst van meer arbeidsplaatsen, inwoners, studenten en bezoekers. Dit biedt enorme kansen voor de verdere ontwikkeling van de stad. De ontwikkeling van het station en omgeving speelt hierin een cruciale rol.

2.2 Opgaves

Om de volgende stap in de ontwikkeling van het stationsgebied te realiseren is in het iXin rapport (Brede Behoeftenanalyse) de overkoepelende ambitie uitgesproken dat Station Zwolle voor alle bezoekers en reizigers een uitstekend toegankelijke en duurzame OV-knoop in een groene omgeving is. Als leidraad om deze ambitie te realiseren benoemt het rapport drie kernwaardes: Verbinden, Beleven en Ontmoeten. Een uitstekend functionerend netwerk van autowegen, spoorwegen en langzaam verkeersverbindingen is noodzakelijk. Op stedelijk niveau is het gewenst dat de historische binnenstad, de stationsomgeving en Hanzeland als één samenhangend nieuw centrumgebied gaan werken; een optimaal functionerend multimodaal knooppunt dat goed en fijnmazig verbonden is met de stad. Die gebieden zijn nog onvoldoende met elkaar verbonden en teveel gesloten. Het stationsgebied fungeert niet alleen als scharnier tussen beide gebieden, maar moet ook een belangrijke katalysator zijn voor een duurzame verstedelijking rond de OV-knoop. Tegelijkertijd vraagt het stationsdomein en haar stationspleinen om een kwalitatieve impuls.

In de volgende hoofdstukken worden de belangrijkste ruimtelijke opgaves die in deze drie kernwaarden liggen verscholen uiteengezet en wordt de basis gelegd voor de visie, om van stad en station één samenhangend integraal geheel te maken.

Overkoepelende ambitie; Station Zwolle 2025

"Station Zwolle is voor alle bezoekers en reizigers een uitstekend toegankelijke en duurzame OV-knoop in een groene omgeving. Het station laat een samenhangende ruimtelijke kwaliteit zien en is de katalysator voor de gebiedsontwikkeling van een prominent stadsdeel. Het station en de stationsomgeving zijn gebieden waar mensen elkaar graag ontmoeten, waar wat te beleven is en waar je je verbonden voelt met de mensen om je heen, met de stad en met de rest van Nederland. Het ontwerp geeft de mensen een gevoel van een samenhangend geheel, waarin de verschillende functies zijn verweven".

Verbinden
Opgave 1: Optimaal functionerend multimodaal knooppunt dat goed en fijnmazig verbonden is met de stad.

Beleven
Opgave 2: Een goed bereikbaar gebied, dat aantrekkelijk is en uitnodigt om er te zijn en te komen. Het vergroten van dynamiek, bedrijvigheid en levendigheid.

Ontmoeten
Opgave 3: Optimaal functionerend stationsdomein en uitnodigend omgevingsdomein met hoge verblijfskwaliteit.

Verbinden

Opgave 1: Optimaal functionerend multimodaal knooppunt dat goed en fijnmazig verbonden is met de stad.

Station Zwolle en Nederland

De stad en de regio Zwolle onderscheiden zich in Nederland door haar sterke economische positie. Het in 2016 uitgevoerde onderzoek `de kracht van Oost´ door de provincies Overijssel en Gelderland heeft de agglomeratiekracht van deze regio in het landelijk netwerk bevestigd. Ruimtelijk is bijzonder dat Zwolle de enige grotere stad is tussen 19 kleinere gemeenten. Door deze sterke positie is Zwolle in staat haar eigen toekomst vorm te geven.

Het station van Zwolle is in het spoorwegnetwerk van Nederland het tweede knooppunt. Vanuit Zwolle kan de reiziger kiezen uit acht richtingen. Binnen iets meer dan een uur zijn steden als Amsterdam, Amersfoort, Arnhem, Groningen en Leeuwarden bereikbaar. De geplande uitbreiding van het vliegveld Lelystad zal naar verwachting nog een extra impuls geven. Tellingen op het station Zwolle laten zien dat de groei van het aantal reizigers inmiddels boven de hoogste vervoerprognose voor 2025 ligt. Naar verwachting zal dit aantal nog verder stijgen na elektrificatie van de lijnen Zwolle – Kampen en Zwolle – Almelo en het toevoegen van een extra intercity-dienst naar Enschede. In vergelijking met andere steden is het station ook heel goed bereikbaar met de auto, gelegen op een steenworp afstand van de A28. De kernpositie van Zwolle in de nationale infrastructuurnetwerken geeft Zwolle een schakelpositie tussen de Randstad en het noorden van Nederland.

Zakelijke, kennis- en ontmoetingsnetwerken concentreren zich steeds meer op Zwolle als plaats van samenkomst voor ontmoetingen, zakelijke afspraken, conferenties maar ook als vestigingsplaats voor bedrijven en instellingen en als woonplaats voor steeds meer inwoners. Dat vraagt om een uitstekend, voor alle verkeerssoorten bereikbaar en uitnodigend stationsgebied, voorzien van alle gemakken en voorzieningen.

Station Zwolle en de regio

De regio van Zwolle telt 20 gemeenten en strekt zich uit over 4 provincies. Voor de 650.000 mensen in de regio is Zwolle onbetwistbaar de centrale stad. 11 van die 20 gemeentes zijn aangesloten op het spoorwegnetwerk. Meerdere regionale buslijnen completeren het openbaar vervoernetwerk. Het aandeel HBO- en MBO-studenten dat gebruikt maakt van het regionale openbaar vervoer is groot. Het station Zwolle is daarmee niet alleen een spin in het landelijke netwerk maar is ook de logistieke OV-knoop van de regio. De omklap van het busknooppunt naar de zuidzijde door de aanleg van de busbrug en een geheel nieuw busstation zijn essentiële ingrepen voor deze spilfunctie, maar ook de grootschalige ingrepen in de spoorse infrastructuur. De dagelijkse concentratie van mensen kan van het station de generator maken van een gebiedsontwikkeling van (boven-)regionale betekenis. Zwolle wordt stedelijker en bevestigt zo haar toppositie in Noord-Oost Nederland als stad met kwaliteit en optimale bereikbaarheid. Deze groei in stedelijkheid heeft een positief effect op de regio: in de nabijheid zijn er functies, die in kleinere gemeenten niet aanwezig zijn.

Echter het stationsgebied is een treffend voorbeeld van een bereikbaarheidsparadox: het gebied is goed bereikbaar via de nabijgelegen bovenlokale spoor- en weginfrastructuur, maar tegelijkertijd vormen spoor en hoofdwegen barrières die zorgen voor een beperkte verbinding met de direct aanliggende wijken. Alle functionaliteiten rondom het station hebben een plek gekregen maar de samenhang ontbreekt en de ruimtelijke kwaliteit van de openbare ruimte is ondermaats.

Hoofdopgaven Verbinden:
- **Het realiseren van een fijnmazig netwerk van verbindingen over en onder het spoor**
- **Het vergroten van de bereikbaarheid, toegankelijkheid en kwaliteit van alle voorzieningen**

Bovenregionaal knooppunt Spoorzone

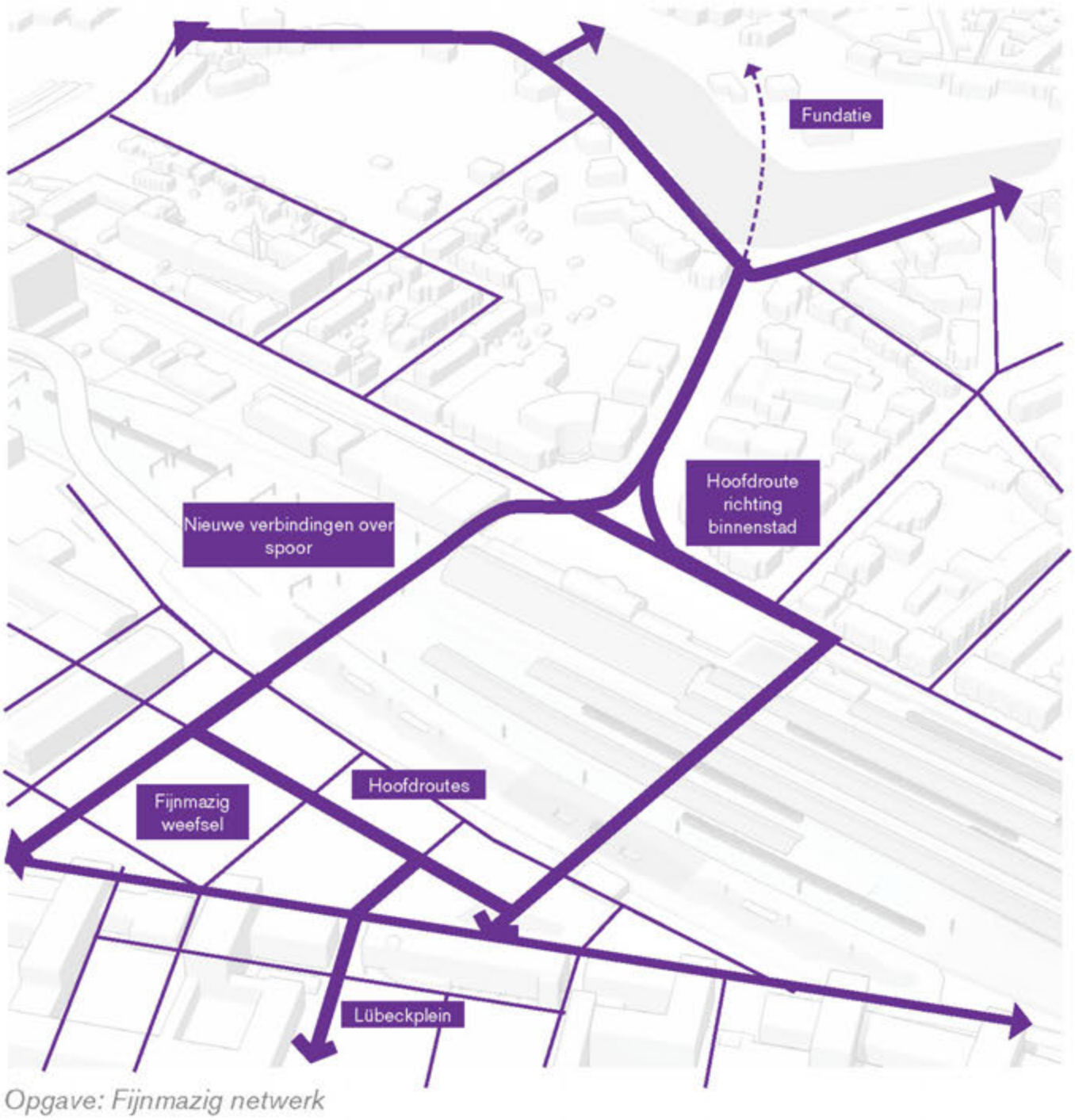
Zwolle Startdocument (2011)

Hanzeland als enclave tussen spoor en weg

Ambitie om veel verbindingen tussen stadsdelen te realiseren

Opgave: Fijnmazig netwerk

Beleven

Opgave 2: Een goed bereikbaar gebied, dat aantrekkelijk is en uitnodigt om te zijn en te komen. Het vergroten van dynamiek, bedrijvigheid en levendigheid.

Station Zwolle en het nieuwe centrumgebied

De binnenstad, het station en Hanzeland zijn op dit moment nog gescheiden gebieden met beperkte samenhang. Uit analyses blijkt de stedelijke druk in de zone van de binnenstad tot Hanzeland te liggen (figuren blz 25). Hoe dichter het stratenpatroon, hoe meer diversiteit aan activiteiten op korte afstand te vinden is. In de Spoorzone bevinden en bewegen zich 1.000 inwoners, 8.000 arbeidsplaatsen en 20.000 studenten. En op vrij korte termijn 60.000 reizigers per dag door het stationsgebied.

Deze concentratie van activiteiten leidt tot uitwisseling van ideeën, creativiteit, ontmoeting, specialisatie, diversiteit en innovatie. Dit leidt ook tot nieuwe vormen van samenwerking en het aanboren van nieuwe marktsegmenten. Economische trends ondersteunen deze ontwikkeling: van corporate business en grote instituties naar kleinschaligheid, zzp-ers, start-ups. Ook maak-industrie kan steeds meer ondergebracht worden in de stedelijke omgeving.

De plek voor stedelijkheid is vaak het centrum, want daar is de menging van activiteiten al groot, denk aan detailhandel, horeca en cultuur. Een fijnmazig netwerk van openbare ruimtes ondersteunt de uitwisseling en ontmoeting. Een stedelijker en dichter bebouwd centrumgebied wordt voor mensen aantrekkelijker als de omliggende, groenere landschappen lopend en met de fiets goed en comfortabel bereikbaar zijn.

Het station neemt in deze ontwikkeling een strategisch uiterst belangrijke positie in. Als entree van de stad en als verbindende schakel tussen noord en zuid; het contrast tussen de allure van de 19e eeuw en de dynamiek van 21e eeuw als kwaliteit. Meer en betere verbindingen zijn cruciaal voor het tot leven komen van het centrumgebied.

Het verkleuren van Spoorzone/Hanzeland tot gemengd stedelijk gebied vraagt om een fijnmazig netwerk van verbindingen over en onder het spoor door. Daarom is de passerelle een volwaardig en onmisbaar element binnen de gehele logistiek om noord en zuid via een openbaar toegankelijke route met elkaar te verbinden en het gebied aan de zuidkant te openen voor de stad. Een groter coherent centrumgebied maakt de overgang naar de stad, komend van buiten, eerder herkenbaar als `ik ben er´. Het station wordt meer dan het nu is een stadsentree.

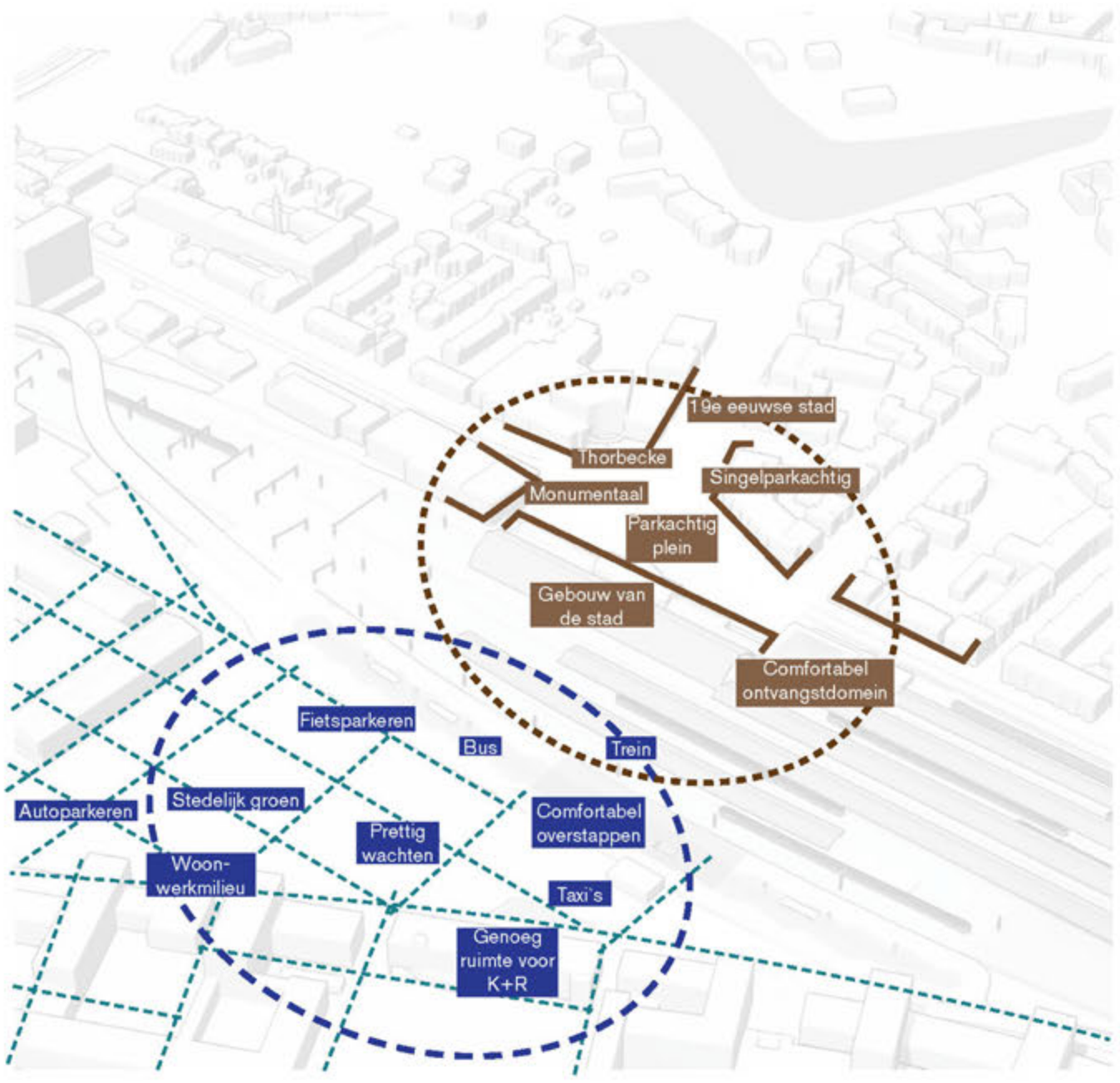
De toegankelijkheid van de centrumzone wordt door verschillende ingrepen in het verkeersysteem versterkt, zowel voor auto, bus, fiets en voetganger.

De opgave is dat de binnenstad, de stadsdelen daaromheen en Spoorzone/Hanzeland in 2025 als vanzelfsprekend worden gezien en beleefd als het nieuwe centrumgebied van de stad. Daar wordt gewoond, gewerkt en ontmoet men elkaar. Het is een voortzetting van de ontwikkelingen gedurende het afgelopen decennium. Een veelkleurig palet aan stedelijke sferen die elkaar overlappen en met elkaar

Hoofdopgaven beleven:
- **Stedelijke ontwikkeling die de zuidkant een voorkant naar het spoor geven**
- **Ontwikkelpotentie stationsstraten**
- **Hanzeland en Lübeckplein onderdeel van stedelijk gebied**
- **Creatief woon-werkmilieu op zuid.**
- **Het bijdragen aan opgaven voor klimaatadaptatie en energietransitie in het gebied**

Stedelijke ontwikkeling Zuidzijde station (Hanzeland) complementair aan binnenstad en 19de eeuwse stad

Opgave: uitgesproken identiteit en functionaliteit Station Noord- en Zuidzijde

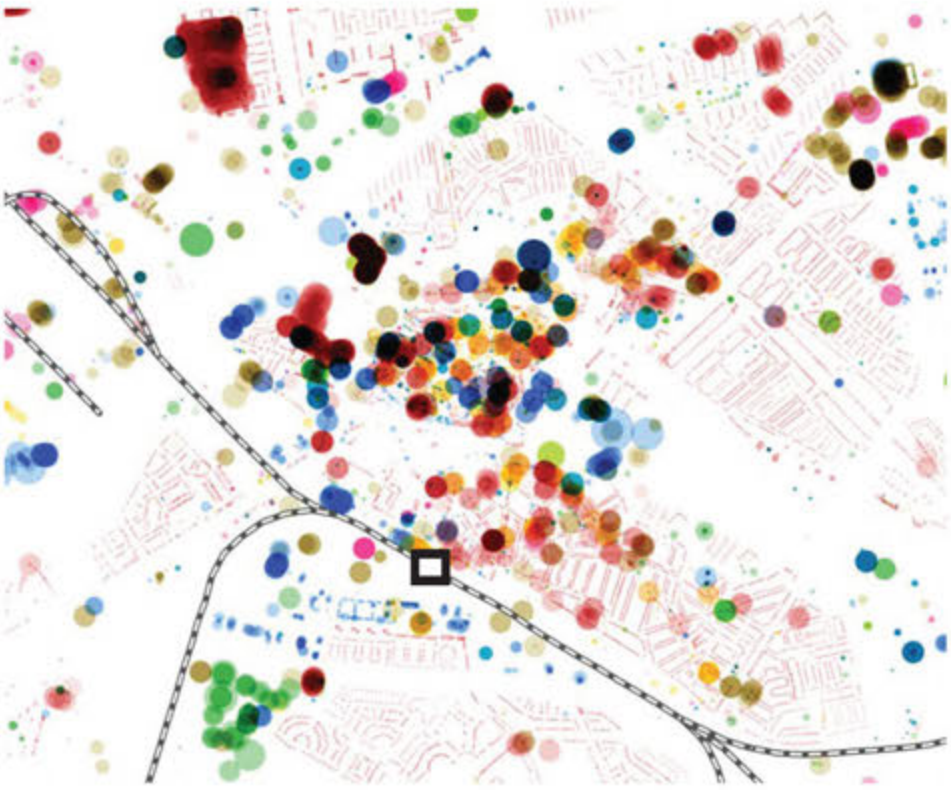
een samenhangend stedelijk systeem vormt. Het karakter van de oude, historische binnenstad en de innovatieve omgeving van de Spoorzone/Hanzeland versterken elkaar en vullen elkaar aan.
De opgave volgens de Omgevingsvisie 1.0 is:
`*De stad nodigt uit en is zo ingericht dat overheid, ondernemen, onderwijs en onderzoek in het stedelijk en regionaal netwerk maximaal kunnen excelleren. In samenspraak met haar regio specialiseert Zwolle zich vanuit haar stedelijke kracht en centrale positie in het landelijke netwerk. De ontwikkeling van het station en de gebiedsontwikkeling van Hanzeland/Spoorzone dragen bij aan het realiseren van deze ambities.*´

Duurzaamheid/klimaatadaptatie en energietransitie
De Spoorzone en het stationsgebied geven uitgelezen kansen om de opgaven en ambities voor wat betreft klimaatadaptatie en energietransitie in de praktijk te realiseren. Niet alleen omdat hier concrete problemen op het gebied van hitte en water moeten worden opgelost (een groot, stenig gebied, op delen laag gelegen), ook omdat hier mogelijkheden bestaan juist gebruik te maken van de vele bouwopgaves: er kan toegevoegde waarde worden gecreëerd bij de bouw van straten, pleinen en iconische objecten als stationskappen. Zwolle kan daadwerkelijk laten zien aan de vele bezoekers van het gebied dat het haar ernst is met de klimaatopgaven. Er kan een aansprekende mix van demonstratieprojecten (ter illustratie en inspiratie en schaalbaar), inrichtingsprojecten (meervoudige waardecreatie) en ontwikkelprojecten (thematische benadering).

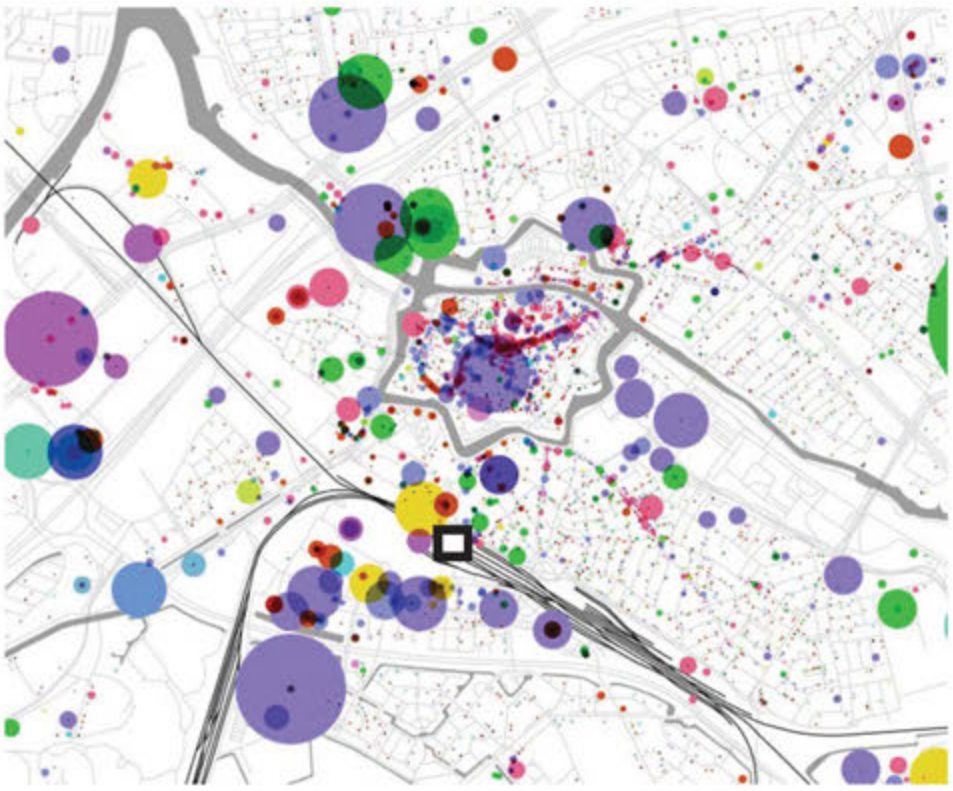
Ambities zijn:
- Hitte: hitteniveau gelijk aan het comfortabele niveau van de binnenstad
- Energie: Lokaal energieneutraal als uitgangspunt. Wat lokaal niet lukt, zo nabij mogelijk opwekken.
- Water: Spoorzone is water-robuust en helpt omliggende gebieden hun water kwijt te raken. Het gebied is verweven met het groen/blauwe netwerk
- Klimaat- en energiemaatregelen zijn zichtbaar en dragen ook daarmee bij aan een prettig leefklimaat.

Verstedelijking
De groei van Zwolle brengt met zich mee, dat er nog forse opgaven liggen voor meer woningbouw, kantoren, voorzieningen. Op zo´n strategisch gelegen locatie is veel belangstelling en ruimte voor programma-ontwikkeling. Dat moet goed afgewogen gebeuren, om kansen te bieden aan geleidelijke ontwikkeling door initiatieven en experimenten, maar ook de groenblauwe structuur voldoende ruimte te bieden. Zwolle kiest niet voor traditionele programmatische ontwikkeling in dit gebied, maar het is wel zaak om de stedelijke condities voor verdichting scherp te krijgen. Wat is de opgave voor de diverse programma´s, welke mate van verdichting wordt nagestreefd, welke bouwhoogtes, welke gebouwtypologie, welke maaswijdte van het netwerk is gewenst?

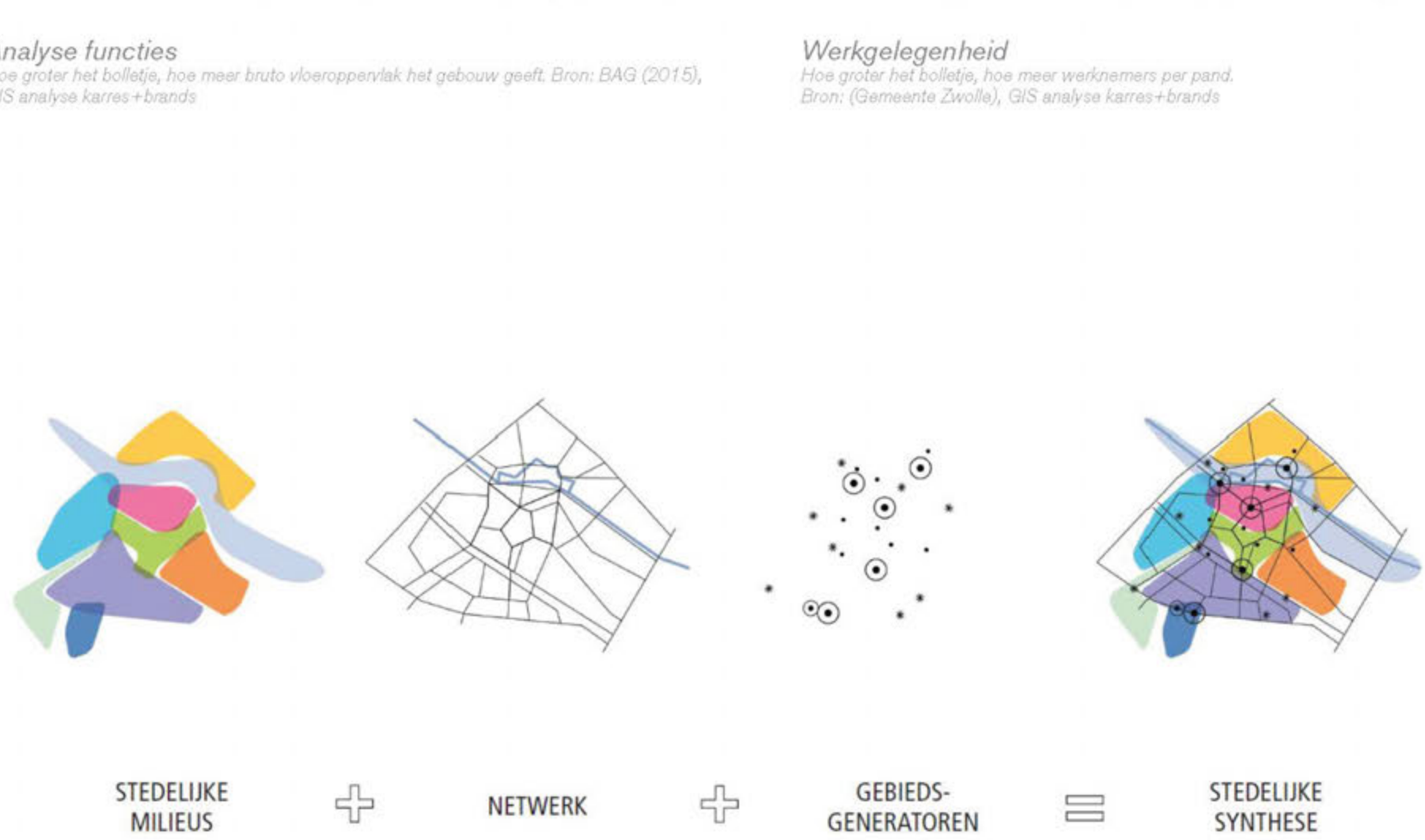
Er is behoefte aan een wenkend perspectief voor het stationsgebied dat de gewenste kwaliteitsimpuls weergeeft voor deze knoop. Dat geeft Zwolle niet alleen een station, dat het verdient, daarmee wordt ook een stevige stimulans gegeven aan gebiedsontwikkeling.

Analyse functies
Hoe groter het bolletje, hoe meer bruto vloeroppervlak het gebouw geeft. Bron: BAG (2015), GIS analyse karres+brands

Werkgelegenheid
Hoe groter het bolletje, hoe meer werknemers per pand. Bron: (Gemeente Zwolle), GIS analyse karres+brands

Omgevingsvisie 1.0: Vergroten stedelijk gebied

Ontmoeten

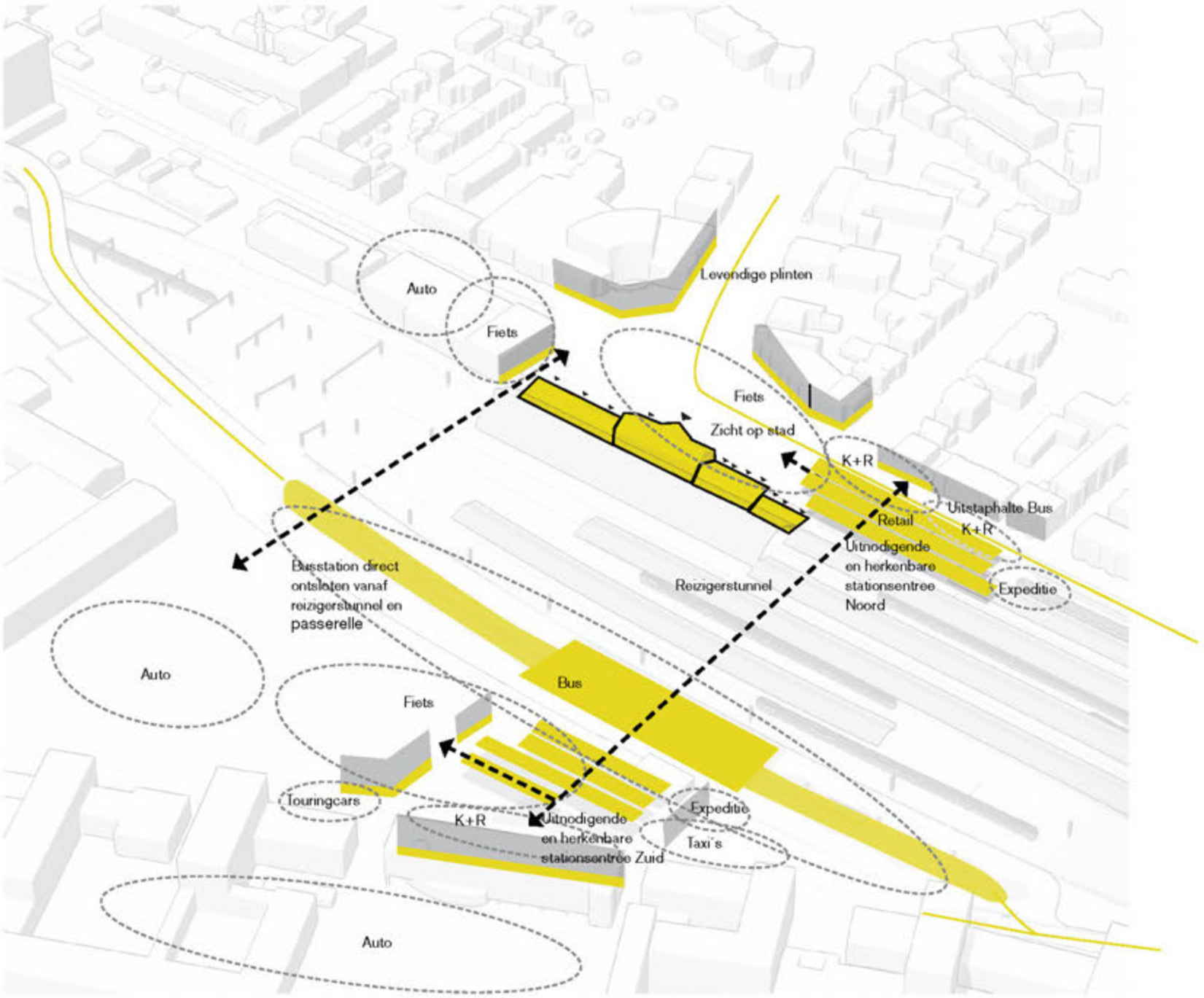
Opgave 3: Optimaal functionerend stationsdomein en uitnodigend omgevingsdomein met hoge verblijfskwaliteit.

Het huidige stationsplein aan de noordzijde is feitelijk geen plein om te verblijven, maar een verkeersknooppunt. Het is geen welkome entree in de stad, maar een onoverzichtelijk en intensief gebruikte barrière tussen station en binnenstad. Dit heeft een negatieve impact op de gastvrijheid en de verblijfskwaliteit van de stationsomgeving. Het grote aantal geparkeerde fietsen op maaiveld langs de Ooster- en Westerlaan versterkt dit rommelige beeld. De zuidzijde kenmerkt zich door enerzijds leegte: een kaal stationsplein en omringende braakliggende terreinen, anderzijds door verstening: komend uit het station doemen vrij massieve kantoorwanden op met nauwe doorsteken en weinig voorzieningen. In de spits stromen grote groepen studenten en werknemers door en langs deze ruimten, terwijl ook veel fietsen en auto´s een plek zoeken. Ook hier is verbetering van de verblijfskwaliteit de opgave, en tevens het faciliteren van verkeersvoorzieningen. De aanleg van het nieuwe busstation en de busbrug over de sporen bieden grote kansen voor een impuls in andere verkeersvoorzieningen en openbare ruimte: nieuwe en uitnodigende pleinen, ruim voldoende en gebruiksvriendelijke fietsenstallingen, veilige ontmoetingen tussen snel en langzaam verkeer en goede verbindingen. Het station kan uitgroeien tot een plek waar het prettig ontmoeten, verblijven en reizen is, in een groene en duurzame en ook dynamische omgeving.

In het Stationsconcept (zie tekening blz. 35) wordt onderscheid gemaakt tussen vier domeinen met specifieke kenmerken: (1) het reisdomein, (2) het ontvangstdomein, (3) het verblijfsdomein en (4) het omgevingsdomein. Het reisdomein maakt het gemakkelijk en efficiënt verplaatsen van en naar de trein mogelijk. Het Waardebod van NS aan de reiziger impliceert voor Zwolle een passend aanbod van stations gerelateerde retail, een servicebalie, aanspreekbare servicemedewerkers, de aanwezigheid van toiletten en bagagekluisjes, comfortabele wachtruimtes met gratis wifi en actuele reisinformatie, gebouwde fietsparkeer-voorzieningen en voldoende ruimte om de auto te parkeren.

De aanpassing van de OV-knoop geeft tegelijkertijd aanleiding om de openbare ruimte in de stationsomgeving te verbeteren en interessante stedelijke functies toe te voegen. Ook het voormalige stationsgebouw, voor velen nog steeds de representatie van het station, kan een gebouw van de stad worden met nieuwe functies als een brasserie, bezoekersinformatiepunt of flexwerkplekken. Een station met de allure van Zwolle verdient een huiskamerfunctie; herinrichting van het monument biedt de reiziger een prettige en comfortabele wachtruimte.

Hoofdopgaven Ontmoeten:
- **Logische en optimale positionering ketenvoorzieningen**
- **Het verbeteren van de verblijfskwaliteit, het gemak voor de reiziger en de veiligheid;**
- **Het vormgeven aan goed zichtbare, heldere en uitnodigende stationsentrees, passend bij de allure en betekenis van dit station;**
- **Het verbeteren van de busroutes en het realiseren van een uitnodigend, hoogwaardig en comfortabel busstation;**
- **Het verbeteren van het fietsparkeren, zowel in kwaliteit als in capaciteit;**
- **Het opwaarderen van het monumentale stationsgebouw**

Opgave: Logische en optimale positionering ketenvoorzieningen

Ruimtelijke kwaliteit
Aan de noordzijde domineren busverkeer en geparkeerde fietsen op maaiveld het karakter van stationsplein en lanen. De stationsomgeving straalt geen gastvrijheid uit; er is veel verharding, een rommelig beeld en een slechte oriëntatie. Het gebied aan de zuidzijde staat voornamelijk in de hekken en is niet toegankelijk. Ook aan deze zijde is er veel verharding. De inrichting van de Hanzelaan is sober en draagt niet bij aan een levendige stadsstraat. Gesloten plinten van gebouwen aan de Hanzelaan versterken deze sombere uitstraling. Op en rond het Lübeckplein kan de wind verblijven onaangenaam maken. Op warme dagen is hittestress een probleem op het Lübeckplein. De stenige en rechthoekige uitstraling van dit plein geven het een ongenaakbaar en weinig uitnodigend karakter.

Comfort en veiligheid
De kernwaarden voor het stationsgebied – ontmoeten, beleven en verbinden – worden gedragen door het zo veel mogelijk bieden van veiligheid, gemak en comfort. Aan de basisvoorwaarden moet worden voldaan. Dat begint met het bieden van voldoende veiligheid: zien en gezien worden. Daar waar veel mensen zijn, voelt men zich veilig. Overzicht en oriëntatie zijn essentieel: waar ben ik, waar moet ik naar toe? Heldere routes, weinig obstakels, zichtlijnen helpen daarbij.

Maar waar veel mensen zijn, is het ook druk. Zeker op piektijden, met veel aankomende en vertrekkende treinen en bussen, loopt de reizigerstunnel behoorlijk vol. Er moet bij stijgpunten en de OVCP-poortjes altijd voldoende ruimte zijn, ook om even stil te staan om de weg te zoeken. Ruim voldoende capaciteit voor loopstromen en wachtruimte moet uitgangspunt zijn, in de tunnel, maar ook bij de stijgpunten en in de ontvangstdomeinen.

De verschillende verkeersstromen ontmoeten elkaar buiten het station. Voetgangers lopen het plein over op weg naar de binnenstad en moeten veilig kunnen oversteken over de drukke Oosterlaan naar de Stationsweg, die voorlopig nog een belangrijke ontsluitende functie vervullen. Gehaaste fietsers snellen naar de kelderstalling om hun trein te halen, ook die stromen moeten veilig worden geleid. Helderheid, overzicht en snelheidsremmende maatregelen dragen bij aan een veilig Stationsplein. Aan de zuidzijde lopen grote drommen studenten vanuit trein en bus naar Windesheim; de oversteek over de Hanzelaan moet dus zonder gevaarlijke situaties geregeld worden.

Als mensen zich veilig voelen, voelen ze ook de tijd en rust om ergens te gaan zitten, iets te drinken of eten en het gevoel te krijgen bij het station: ik ben er!

Eerste blik op Zwolle. Onoverzichtelijke situatie ontvangstdomein, retail blokkeert oriëntatie op stad en vervolgvervoer.

Rommelig, onveilig stationsplein met onduidelijke oriëntatie naar historische binnenstad. Onaantrekkelijke plinten aan plein.

Monumentaal stationsgebouw verliest functie, waardoor onduidelijk is wat entree station is.

Ontvangstdomein zuidzijde, fietsen op maaiveld, onduidelijke entree, ontbreken duidelijke kiss en ride zone, geen kwaliteit openbare ruimte. bron: Stentor 12 mei 2017

Kansen voor gebiedsontwikkeling. Terrein geen onderdeel van mental map Zwollenaren

Eerste blik op Zwolle vanuit reizigerstunnel. Achterkant van kantoorgebouw en functioneel ingerichte tussenruimte

3. VISIE
HET STATIONSCARRÉ

3.1 Van overstapmachine naar verblijfsplek

Het reizen is de afgelopen twintig jaar sterk veranderd. Het loket maakte plaats voor de kaartjesautomaat, daarna kwam de OV-chipkaart met bijbehorende poortjes. Treinen rijden steeds sneller, en het aantal reizigers groeit, wat stationsgebieden tot aantrekkelijke vestigingslocaties voor bedrijven en winkels maakt. Ook is er steeds meer behoefte om er te wonen en te recreëren. Van overstapmachines veranderen stations steeds meer in verblijfsplekken. Station en stationsomgeving zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De belangrijkste ontwerpopgave in Zwolle is dan ook om station en stationsomgeving tot een samenhangend geheel te maken.

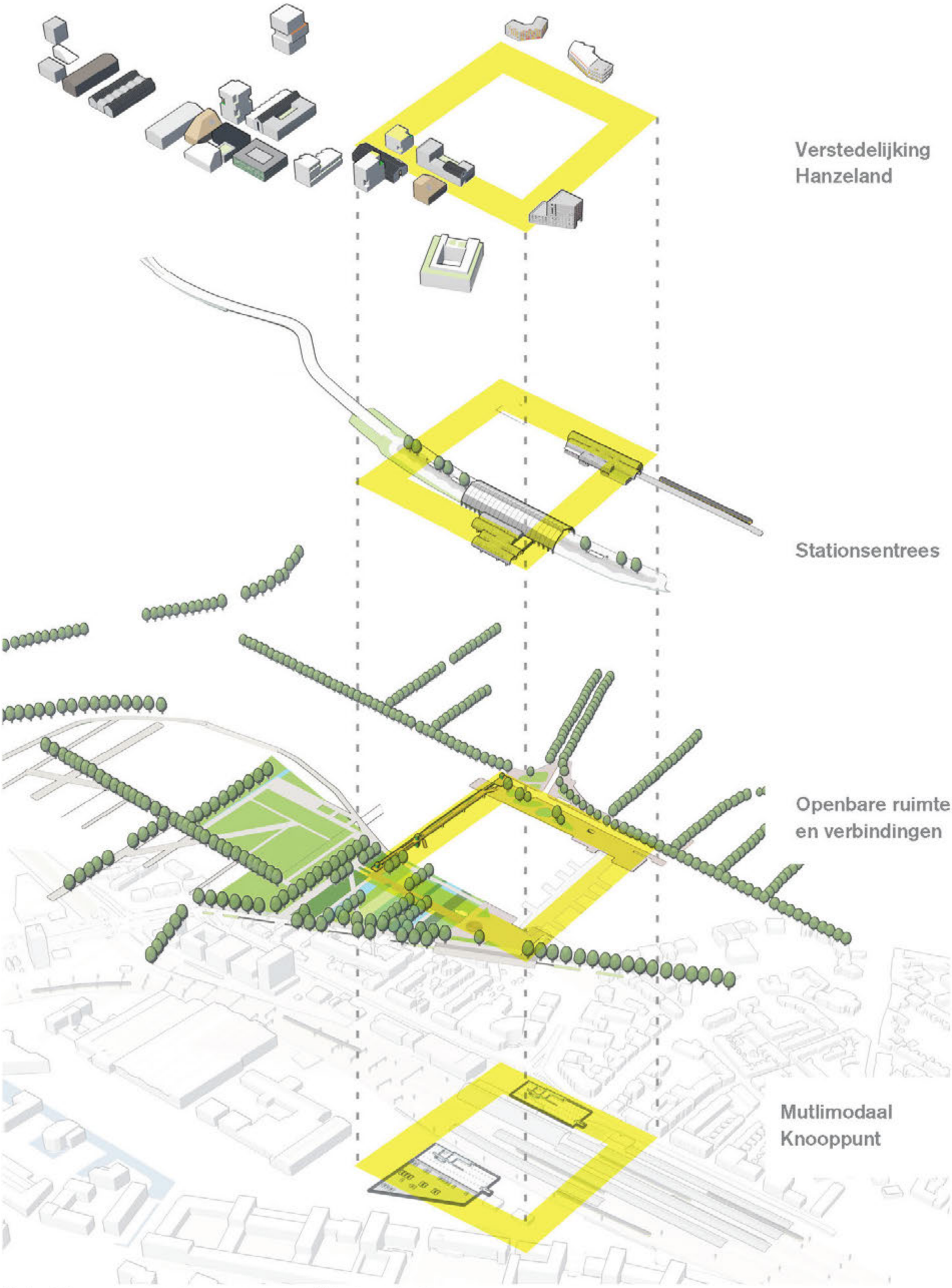
3.2 Het stationscarré, functioneel ordenend en verbindend.

De samenhang wordt bewerkstelligd door de introductie van het 'stationscarré'. Dit vierkant ordent en verbindt het stationsgebied en de omgeving. Van alle kanten kan het gebied worden betreden of verlaten. Iedere zijde vormt een verbinding en vertegenwoordigt een functie die toevoegt aan het geheel:

* Oost; de reizigerstunnel die samen met de entrees de toegang tot het trein- en busstation geeft;
* West; de passerelle die de poortjesvrije passage vormt tussen de historische binnenstad en Hanzeland en dus twee verschillende stedelijke gebieden met elkaar verbindt. Ook kan vanaf de passerelle een verbinding met het busstation worden gemaakt.
* Zuid; de zijde waar het streek- en stadsvervoer aantakken aan het treinstation, met standplaatsen voor touringcars, taxistandplaatsen en de benodigde voorzieningen voor auto- en fietsparkeren. Deze zijde van het stationscarré is 'van het vervoer', een verlengstuk van het reisdomein van het treinstation.
* Noord; de noordzijde van het stationsgebied koppelt het station aan de stad, en huisvest het ontvangst- en omgevingsdomein. Het stationsplein heeft hier evenwel ook een verblijfsfunctie met daar waar mogelijk plekken voor recreëren in aanvulling op de toekomstige bestemming.

Een reiziger die aan deze zijde het station uit komt loopt of fietst naar zijn bestemming. Een enkele bus zet zijn passagiers af, maar verder zal dit gebied met zijn 30 km/uurweg en de toegang tot de fietskelder vooral het domein worden van de forens die in de binnenstad werkt, de toerist, of de bezoeker die via de passerelle de faciliteiten aan het plein bezoekt, er zijn lunch nuttigt, er zijn afspraak heeft. Of gewoon op een zonnig terras zit met een blik op het monumentale station en de lommerrijke lanen.

Deze ordening van het carré duidt de verdere inrichting van het stationsgebied en de aanpalende gebieden. Aan de noordzijde ontwikkelt zich stedelijkheid op basis van de sfeer die het nieuwe stationsplein meebrengt: 19e-eeuws met een lommerrijke kwaliteit. Met deze keuze wordt aandacht gevraagd voor de gewenste kwaliteit van de noordkant van het stationsplein: het ABN/AMRO gebouw en de Buitensociëteit. Idealiter maakt bestaande bebouwing plaats voor nieuwbouw, met architectuur en functionaliteit passend bij beoogd beeld van een plein met verblijfskwaliteit.
Aan de zuidzijde kan zich - via de passerelle in verbinding met het oude stadscentrum - een heel ander soort stedelijkheid ontwikkelen: onrustig, dynamisch, cool, hoog stedelijk wonen, werken, leren; de creatieve industrie in nauwe relatie met het nieuwe onderwijs. Dit alles gefundeerd op de aanwezigheid van een moderne OV-knoop met grote diversiteit van vervoerswijzen: collectief bus en trein, individueel fiets en auto en met innovatieve deelsystemen.

Verbeelding concept Stationscarré op verschillende onderdelen.

Opgave 1: Optimaal functionerend multimodaal knooppunt dat goed en fijnmazig verbonden is met de stad.

Visie

Het Stationscarre als samenhangend stationsgebied waar barrières tussen stad en spoor worden doorbroken.

De opgave is om het multimodale knooppunt Zwolle te versterken en de OV-knoop naadloos en fijnmazig met de stad te verweven. In het stationscarré ligt het primaat bij de bereikbaarheid en toegankelijkheid van fietsers en voetgangers. Gebouwde fietsenstallingen direct bij de entrees zorgen voor een comfortabele overstap. Tegelijkertijd is het station perfect ontsloten voor auto, taxi, bus en trein. Het busstation wordt met het treinstation geïntegreerd en als een extra perron vormgegeven, waarbij prettig wachten op het perron centraal staat. Een groene inrichting geeft hier invulling aan. Aanlendende stationsstraten als de Ooster- en Westerlaan, Stationsweg en de Hanzelaan, worden getransformeerd tot aantrekkelijke stadsstraten met continue bomenrijen, levendige plinten en voldoende ruimte voor K+R.

De westelijke zijde van het stationscarré wordt gevormd door een nieuwe verbinding over het spoor. Deze is toegankelijk voor voetgangers, reizigers vanaf het busstation, fietsers en rolstoelers en kan uitgroeien tot een nieuw Zwols icoon. De passerelle doorbreekt, samen met de reizigerstunnel, de barrière van het spoor en vormt een katalysator voor de gebiedsontwikkeling in Hanzeland. In de toekomst kan verder gezocht worden naar nieuwe verbindingen over of onder het spoor om Hanzeland verder te integreren in het stedelijk weefsel.

Tussen de passerelle en reizigerstunnel worden duidelijke oost-west verbindingen gevormd.
De noordelijke zijde van het stationscarré, het Stationsplein, vormt de entree naar de historische binnenstad. Een nieuwe fietsenkelder met 4800 plaatsen direct bij de entree zorgt voor een comfortabele overstap. Fietsers hebben vanaf zowel de Wester- als Oosterlaan een entree naar de fietsenkelder. Met die twee ingangen anticipeert de stalling op de meest logische routes van het fietsverkeer.

Door direct bij de uitgang van de tunnelmond aan de zuidzijde een uitnodigend stationsplein te creëren met herkenbare kappen wordt de functie en het beeld daadwerkelijk samengevoegd. Het station krijgt een duidelijk adres.

Vanuit het stationscarré wordt een nieuwe fietsroute gelegd langs bedrijventerrein Hanzeland richting de IJssel en in de toekomst een verbinding legt met de andere zijde van het spoor. Zo ontstaat er dwars door Zwolle, van Zwolle-Zuid naar Stadshagen, een nieuwe regionale fietsroute.

Hoofdingrepen:
- **Busstation als extra perron integreren met het treinstation**
- **Herinrichting stationsstraten met aantrekkelijke plinten en voldoende ruimte voor K+R**
- **Aanleg passerelle als verbinding voor langzaam verkeer tussen binnenstad en Hanzeland**
- **Station is knooppunt van fiets- en autoroutes met comfortabele aansluitingen op gebouwde en bewaakte parkeervoorzieningen dicht bij entrees**
- **Keuze voor stationsplein Zuid tussen tunnelmond en Schellepoortgebouw.**

Opgave 2: Een goed bereikbaar gebied, dat aantrekkelijk is en uitnodigt om te zijn en te komen. Het vergroten van dynamiek, bedrijvigheid en levendigheid.

Visie

Entree naar de historische stad aan de noordzijde en het multimodaal knooppunt op de zuidzijde als katalysator voor een creatief woon-werkmilieu, met eigen unieke (openbare) functies.

Zwolle heeft een sterke regionale functie, als knooppunt van weg, spoor en water. De huidige bouwopgaven leggen de prioriteit sterk op de ontwikkeling van een efficiënte en toekomstbestendige OV-knoop. Rond het station liggen echter grote kansen voor verdere duurzame verstedelijking om de sterke positie van Zwolle verder uit te bouwen. Hierdoor vertalen publieke investeringen zich ook in een bijdrage aan de lokale en regionale economie. Vanaf de start van de ontwikkeling worden klimaatadaptatie, energieopwekking en een robuuste waterhuishouding integraal meegenomen. Duurzame verstedelijking vertrekt vanuit de huidige kwaliteiten aan beide kanten van het spoor. Beide zijden van het spoor hebben namelijk een eigen identiteit waarop kan worden voortgeborduurd. De noordzijde is de entree naar de historische binnenstad, de zuidzijde het perfecte multimodale knooppunt, waar comfortabel overstappen en prettig wachten centraal staan.
Bij de ontwikkeling van de noordzijde ontmoeten de Zwolse historie en moderne reisfuncties elkaar. Door de aanleg van een comfortabele fietsenkelder en verplaatsing van het busstation ontstaat ruimte voor een nieuw stationsplein. De beleving van de Zwolse historie en de verbinding met de binnenstad komt tot uiting door een parkachtig stationsplein voor het monumentale stationsgebouw met 19e-eeuwse allure. In de dynamiek van de verbindingen heeft het langzaam verkeer hier dan ook prioriteit.

Op de zuidzijde staat het multimodaal knooppunt centraal en worden de verschillende bewegingen en modaliteiten comfortabel gefaciliteerd. Gebouwde fiets- en parkeeroplossingen (bij voorkeur ondergronds of in een gebouw geïntegreerd) geven meer ruimte en een autovrij maaiveld. In Hanzeland zijn momenteel veel verharde oppervlaktes en open ruimtes. Deze worden waar mogelijk vergroend en bebouwd. Zo kan op het grote Lübeckplein een nieuw gebouw met de juiste schaal een menselijke maat teruggeven. Een minder ingrijpende ingreep kan vergroening van het plein zijn. Het gebied tussen het bedrijventerrein en stationsentree vormt een cruciaal onderdeel in het vervolmaken van het stationscarré. Het terrein, de komende tijd in gebruik als bouwterrein, wordt geleidelijk opengesteld, vergroend en onderdeel van de stad gemaakt. Al op korte termijn kan gezocht worden naar een tijdelijk stationspark met ruimte voor experiment en tijdelijke functies, zonder dat de bouwactiviteiten in het gedrang komen. Op deze manier wordt het terrein geleidelijk onderdeel van de `mental map´ van Zwollenaren. Het tijdelijk park wordt stapsgewijs getransformeerd naar een hoogwaardig stedelijk gebied met bestaande industriële hallen, straatjes, pleintjes, binnenplaatsen, water en groen. Een ontwikkelingsas van stationsplein zuid tot aan de aanlanding van de passerelle geeft richting aan duurzame verstedelijking. Er is ruimte voor nieuwe werkfuncties, hoogwaardige bedrijvigheid, onderwijsvoorzieingen, scholingsinstituten, overheidsdiensten. Aangevuld met woon-en werkfuncties. Dit voegt zo een vernieuwend creatief, innovatief woon-werk milieu met unieke openbare functies aan de stad toe.

Hoofdingrepen:

- **Stedelijke verdichting rondom OV-knoop met wonen, werken en openbare functies**
- **Ontwikkelingsas tussen passerelle en stationsplein zuid**
- **Menselijke maat Lubeckplein door toevoeging bebouwing met de juiste schaal en/of vergroening**
- **Parkachtig stationsplein dat een voorportaal is voor de historische binnenstad**
- **Kantoorgebouwen Hanzeland transformeren naar andere functies als wonen en onderwijs**
- **Tijdelijk evenemententerrein met interessante tijdelijke functies als activator voor verstedelijking.**
- **Zo veel mogelijke vergroening van verhard oppervlak, zoals parkeerterreinen**
- **Duurzame maatregelen vanaf begin ontwikkeling.**

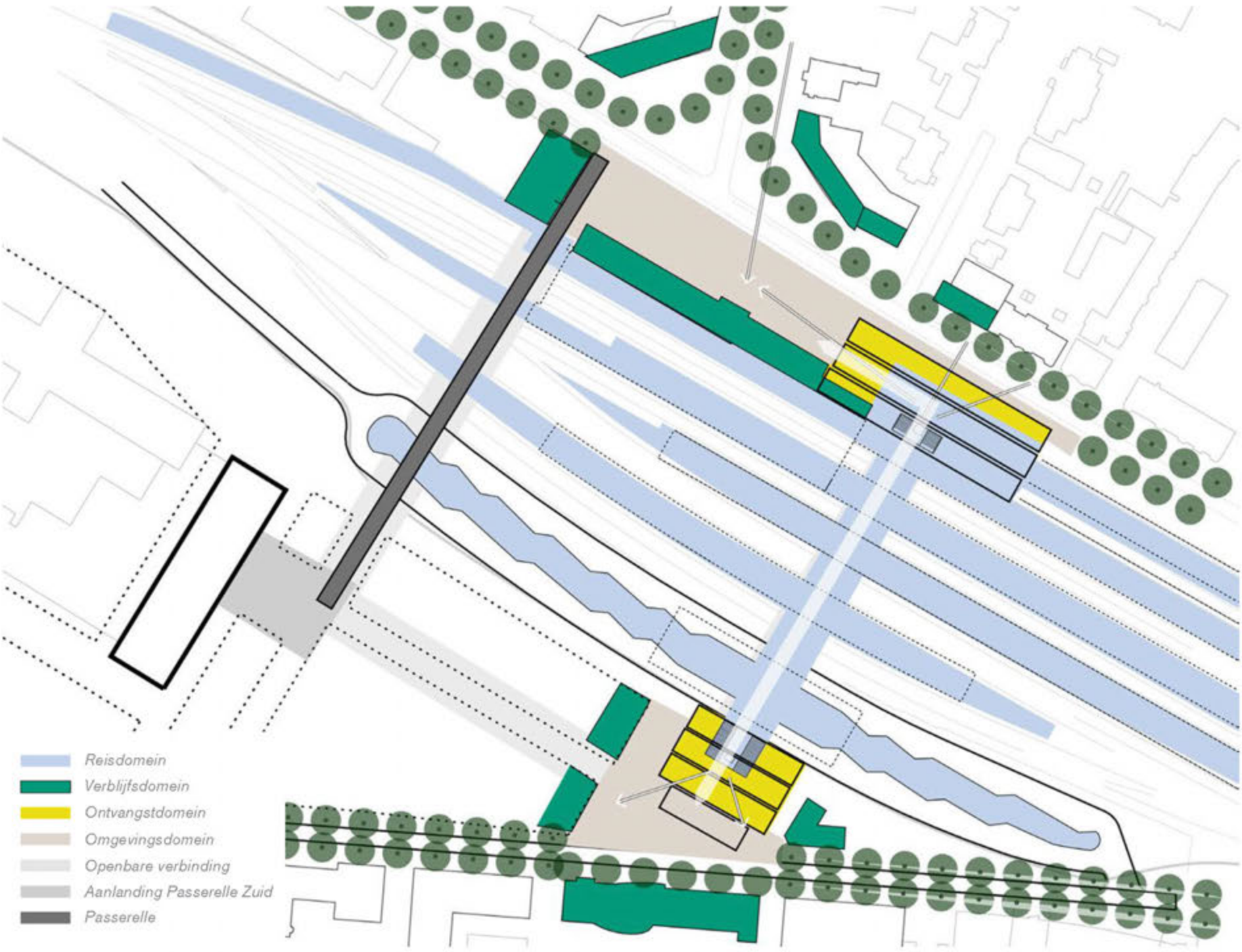
Ontmoeten
Opgave 3: Optimaal functionerend stationsdomein en uitnodigend omgevingsdomein met hoge verblijfskwaliteit.

Visie
Stationscarré als organiserend principe voor optimaal functionerend stationsdomeinen, stationsgebouw, ketenvoorzieningen, omgevingsdomeinen en logistiek.

Een goed functionerende OV-knoop is dan ook het fundament onder de ontwikkeling van de stationsomgeving. In een optimaal functionerende OV-knoop staat het belang van de reiziger voorop. Deze heeft belang bij een comfortabele, veilige, overzichtelijke en uitnodigende inbedding van het station en ketenvoorzieningen in de stad. Door het reizen te combineren met dagelijkse activiteiten, wordt het station een multifunctionele reis- en verblijfplaats; een `Third Place´; een plek om te verblijven naast huis en werk. Zwolle heeft nog veel te winnen in een kwalitatieve impuls voor het ontvangstdomein; De vernieuwing van beide stationsentrees, het verbeteren van de aansluiting op de ketenvoorzieningen en een upgrade van de station gerelateerde voorzieningen (Waardebod aan de reiziger) zijn hierin van belang.

Daarom worden open en in architectonische verwantschap ontworpen stationskappen voorgesteld die een relatie aangaan met de stedelijke context. De bestrating van het omgevingsdomein loopt onder de kappen door. De kappen dragen bij aan de herkenbaarheid van station Zwolle. Door de open kappen ontstaat aan de noordzijde direct zicht op de 19e-eeuwse bebouwing en lommerrijke lanen. De richting van de kappen begeleidt de hoofdstroom richting het centrum. Komend vanaf de stad geven iconische kappen een duidelijk adres aan het station. Aan de zuidzijde wordt de hoofdstroom voetgangers het nieuwe te ontwikkelen stedelijk gebied in geleidt. Het ontvangst- en omgevingsdomein zijn zo logisch verbonden met de openbare ruimtes van de stad. Deze overgang wordt verder versterkt door aan de noordzijde de retail uit de zichtlijn vanuit de tunnel te leggen en zo transparant mogelijk uit te voeren. Er ontstaat meer ruimte en overzicht in het reis- en ontvangstdomein. Dit draagt bij aan ruimte geven aan piekmomenten van reizigersaanbod. De K&R en een uitstaphalte van de bus komen zo direct in het zicht. De uitgang van de fietsenstalling kan in een toekomstige situatie direct onder de stationskap worden geplaatst, waardoor deze droog bereikt kan worden. Het Stationsplein wordt als voorplein voor het monumentale stationsgebouw ontworpen met ruimte voor terrassen in de zon, water, kunst, groen en zitgelegenheden. Door zorgvuldige plaatsing van bomen en groen worden loopstromen op een natuurlijke wijze begeleidt. In het monumentale stationsgebouw komen zowel reis- als stadsfuncties samen, zoals horeca, winkels, servicebalie en stadsinformatie. De gebouwen rond het plein zijn geschikt voor herontwikkeling, zodat een sterke verbinding tussen gebouwen en plein kan worden aangegaan.

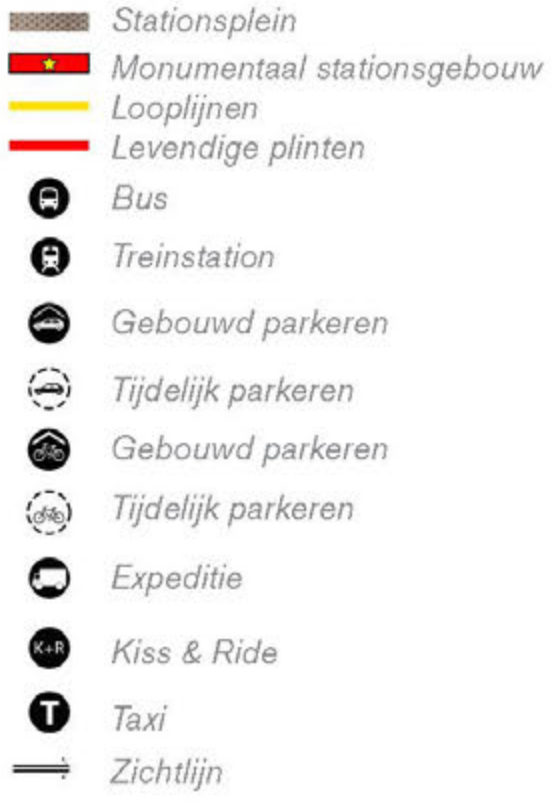
Hoofdingrepen:
- **Stationscarré organiseert ketenvoorzieningen, logistiek, stations- en omgevingsdomein**
- **Fietsparkeren van maaiveld door bouw ondergrondse fietsenstallingen dicht bij entrees**
- **Uitnodigende stationspleinen met Zwolse inrichtingselementen en veel zitgelegenheden**
- **Monumentaal stationsgebouw als `gebouw van de stad´ met huiskamerfunctie en horeca**
- **Uitnodigende, comfortabele en herkenbare stationsentrees met iconische open kappen die reizigersstromen natuurlijk begeleiden**
- **Relatie omgevingsdomein en reisdomein verbeteren door retail op noordzijde te herpositioneren en transparant te maken.**
- **Bestrating van het omgevingsdomein loopt onder de stationskappen door.**

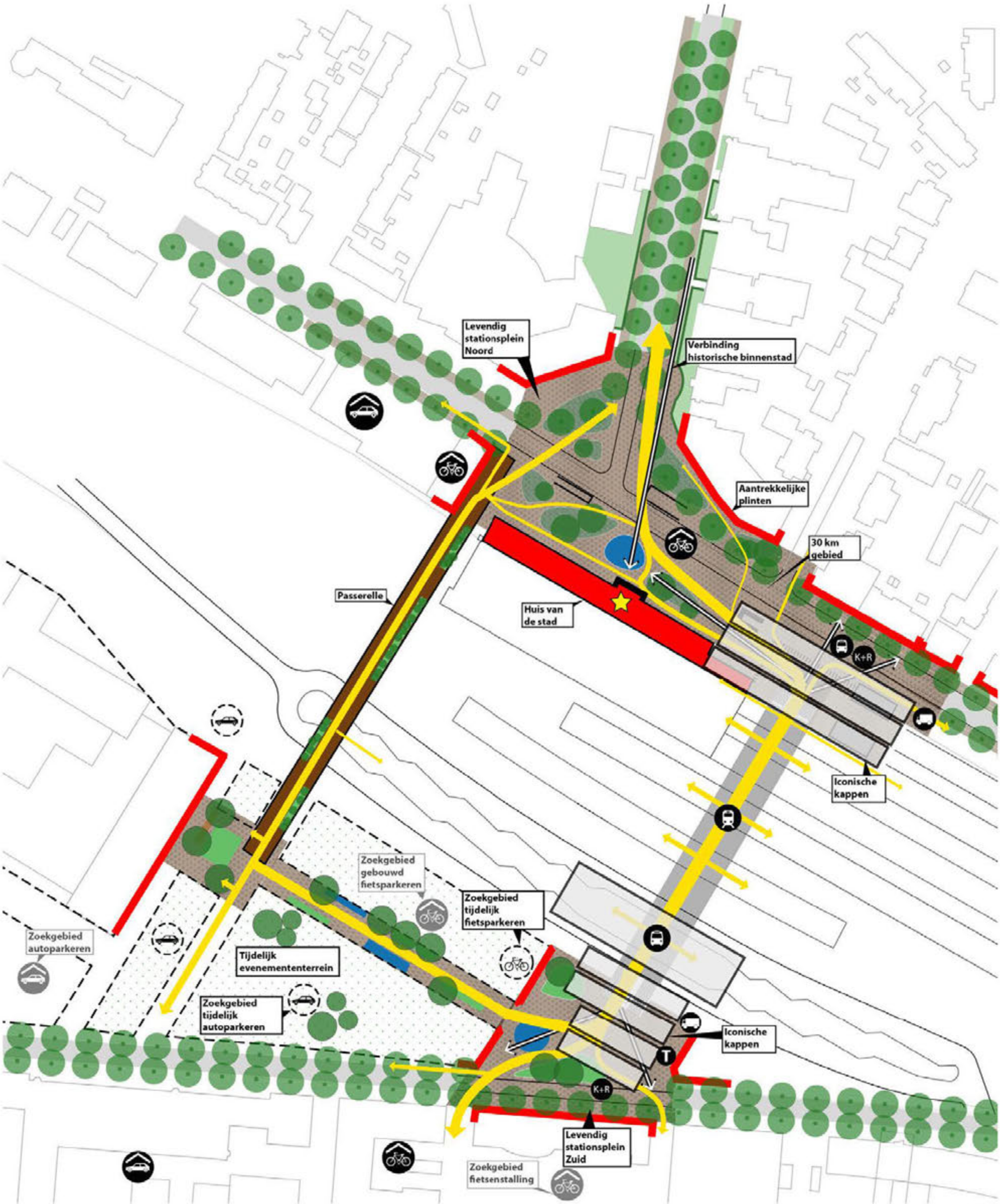

Domeinenkaart

De kern van het Ontwikkelperspectief en de achterliggende visie kan in één essentie worden verbeeld.
De stationsentrees, de primaire looplijnen, de karakteristiek van de pleinen, de ruimten voor voorzieningen, de kracht van de gebouwen en plinten, de toegangen tot het stationscarré en de verbindingen daartussen maken van het stationsgebied een samenhangend geheel.

Essentiekaart

Levendig stationsplein Noord
Verbinding historische binnenstad
Aantrekkelijke plinten
30 km gebied
Passerelle
Huis van de stad
K+R
Iconische kappen
Zoekgebied gebouwd fietsparkeren
Zoekgebied tijdelijk fietsparkeren
Zoekgebied autoparkeren
Tijdelijk evenemententerrein
Zoekgebied tijdelijk autoparkeren
Iconische kappen
T
K+R
Levendig stationsplein Zuid
Zoekgebied fietsenstalling

4. STRATEGIE

Het vertalen van de visie in een te realiseren programma is een complexe en langjarige opgave. De noodzakelijke en gewenste bouwstenen moeten goed worden gedefinieerd en geordend naar hun toegevoegde waarde aan het wenkend perspectief. Ook moeten deze bouwstenen in een logische volgorde worden uitgevoerd. Tenslotte dient dit alles te gebeuren binnen de financiële mogelijkheden, waarbij mogelijk in de toekomst nog aanvullende middelen beschikbaar komen. In dit hoofdstuk wordt deze ordenings-en prioriteringsopgave beschreven.

4.1 Procesbeschrijving

Deze mix van afwegingen over alle bouwopgaven en ambities wordt niet op één moment in de tijd vastgesteld, voorbereid en uitgevoerd. In een meerjarige programma-aanpak worden besluiten genomen over de diverse deelprojecten. Een belangrijk uitgangspunt vormt voor de gemeente het nakomen van de afspraken met de provincie uit de Bestuursovereenkomst 2013.
De insteek, die daarbij gehanteerd wordt, is een indeling naar gebied en periode. Dit leidt tot drie pakketten:

- Openbare ruimte en infrastructuur stationsgebied, gereed rond 2021: uitvoering van het geactualiseerde Investeringsbesluit 2017. Dit volgt in grote lijnen het Investeringsbesluit uit 2013.
- Kwaliteit station op orde: het geheel afmaken van het station op het niveau dat de stad verdient. Richtjaar is 2025. Het gaat hier vooral over de ambities voor de entreekappen, de ontvangstdomeinen en het realiseren van een gebouwde fietsvoorziening aan de zuidzijde.
- Ontwikkeling van het grotere gebied van de Spoorzone, niet behorend tot het directe invloedsgebied van het station. Deze ingrepen en ambities vallen buiten de scope van het Ontwikkelperspectief, maar kunnen wel raakvlakken hebben.

De pakketten worden volgens een aantal stappen vastgesteld en jaarlijks geactualiseerd. Basis hiervoor vormt een actualisering van het beschikbare budget op grond van indexering, het reeds uitgegeven budget, het reeds verplichte budget en plankosten. Vervolgens wordt vastgesteld welke ambities kunnen worden meegenomen uit het Ontwikkelperspectief en tot welke prioriteitsstelling dit leidt: wat kan worden uitgevoerd, wat is noodzakelijk voor het direct beter laten functioneren van het stationscarré én betaalbaar. Telkens wordt daarbij gerefereerd aan de stappen uitvoeren, besluiten, willen en voorkomen. Bij deze stappen hoort ook het proces van gezamenlijk zoeken naar nieuwe financiële middelen, of het temporiseren van bepaalde maatregelen.

4.2 Investeringsvolgorde

Het Ontwikkelperspectief is geen stedenbouwkundige blauwdruk voor het stationsgebied en Hanzeland; het is een inspirerende impuls voor de revitalisering van dat gebied, voorzien van een duiding van de belangrijkste dragers voor beoogde kwaliteit en verandering. Het Ontwikkelperspectief geeft evenwel inzicht in de voorgenomen ontwikkeling van het stationsgebied. De volgende uitgangspunten (feiten) zijn daarbij gehanteerd die sturend zijn voor de volgorde van de ontwikkeling. Dat zijn:
1. Voor het stationsplein Noord, de fietsenkelder en de Oosterlaan, Westerlaan en Stationsweg bevat het Ontwikkelperspectief het VO.

2. Het busstation en de busbrug zijn uitgewerkt tot DO-Bestek-niveau.

3. Voor de stationsentrees is een uitwerkingsstudie gewenst naar de inrichting en de architectonische vormgeving van de bijbehorende overkappingen. Dat geldt ook de buskap. Daarom wordt er op korte termijn voorzien in een tijdelijke buskap.

4. NS Stations heeft een verbeterplan opgesteld voor haar monumentale station waarbij ook ruimte wordt geboden aan stedelijke functies die zich kunnen presenteren aan het nieuwe stationsplein, opgespannen tussen de nieuwe entrees naar de reizigerstunnel en passerelle.

5. De gebouwen en openbare ruimtes, paden en fietsroutes die aan de zuidzijde zijn ingetekend zijn slechts ideeën en beelden.

6. De visie op Hanzeland is, parallel en aangejaagd door het Ontwikkelperspectief, in volle ontwikkeling. Onderdelen van die ontwikkeling zijn visies op bereikbaarheid en mobiliteit, parkeren, wonen en werken, de economie van Hanzeland, de mate van stedelijkheid, etc.

7. Het O-team heeft geadviseerd tot enerzijds het aanjagen van het transformatieproces van de zuidzijde het versneld aanleggen van de passerelle. Anderzijds tot het bedwingen van de wens tot snelle verstedelijking rondom het station. Dus ook ruimte creëren voor het tijdelijke en onverwachtse. Bijvoorbeeld door ruimte te vinden een tijdelijk vergroend evenemententerrein met ruimte voor evenementen, experimenteren, campagnes.
Het gebruik van (een deel van) het gebied als evenemententerrein is slechts tijdelijk en is niet richtingbepalend voor de definitieve inrichting.

8. Aan de zuidzijde van het station en bij de herstructurering van Hanzeland wordt een duurzame ontwikkeling nagestreefd met een hoog stedelijke inrichting en sterk groene uitstraling. Hier is geen ruimte voor maaiveld fiets- en autoparkeren. Oplossing fietsparkeren wordt in gebouwde vorm gevonden (bv een fietsflat) of in de Lübeckgarage. De autoparkeervraag voor OV-gebruikers, bezoekers en werknemers in het gebied, wordt opgevangen in een centraal gelegen parkeergarage.

De opgave is financieel deels voorzien van budget, maar voor een belangrijk deel moet er nog geld worden gezocht. Het budget dat in 2013 gekoppeld is aan investering in een reeks benoemde bouwopgaven zal voor een relatief klein deel anders worden besteed. Dit wordt financieel uitgewerkt naar aanleiding van het Ontwikkelperspectief.

Gegeven dit alles, wat is dan de volgorde van investeringen? Hoe verandert het stationsgebied van kleur ‘in de tijd’? en met welke uitgangspunten wordt dat vraagstuk benaderd?

1. In het geactualiseerde investeringsbesluit 2017 wordt prioriteit gelegd bij reconstrueren van de Oosterlaan, Westerlaan en de Stationsweg aansluitend op de bouw van de fietsenkelder. Ook wordt gevraagd het versneld aanleggen van de passerelle, het fiets- en autoparkeren en eventueel een vergroening en/of een tijdelijke evenementenpark aan de zuidzijde

2. Daarbij wordt, vanaf het moment dat de bussen naar de zuidzijde gaan, voorzien in alle functies die te maken hebben met het goede functioneren van de OV-knoop: een tijdelijke fietsstalling , touringcarplaatsen, taxistandplaatsen, Kiss & Ride, laden en lossen, calaimiteitenbussen.

3. Behoefte aan fiets- en autoparkeren dienend aan functioneren van de OV-knoop zal in een tijdelijke situatie aan de zuidzijde worden gerealiseerd. Binnen een structuur waarbij aanzetten worden gegeven voor beoogde groene opzet van het gebied. En ruimte vrij blijft voor tijdelijkheid. De nieuwe verbindingsas, groen omzoomd, vanaf het stationsplein naar de oude bedrijfsgebouwen– biedt een eerste blik op deze nieuwe structuur.

4. In alle gevallen moeten goede en veilige loop- en fietsstromen en ketenvoorzieningen worden gewaarborgd bij de inpassing van andere functies. Het functioneren van het stationscarré en het station zijn prioritair. Het uitgangspunt van de aanpassingen aan de zuidzijde is dat elke verandering een verbetering dient te zijn een impuls moeten geven aan het beoogde eindbeeld.

5. De omgevingsdomeinen aan de noord- en zuidzijde worden in hun definitieve vorm gelijktijdig met de stationsentrees met bijbehorende overkapping aangelegd. Omdat voor dit laatste nog geen budget is, is het ook onzeker wanneer de inrichting van openbare ruimte in zijn geheel zal plaatsvinden. Vanzelfsprekend zal na de verplaatsing van de bussen wel zorg worden gedragen voor een kwalitatieve (deel)inrichting, passend bij en stimulerend ten aanzien van beoogde eindbeeld. En zal ook aan de zuidzijde aan kwalitatief passende inrichting plaatsvinden.

6. Als er duidelijkheid is over de visie op bereikbaarheid, parkeren en mobiliteit voor stationsgebied en Hanzeland zal met de partners, gebruikers en vastgoedeigenaren worden overlegd over gebouwd autoparkeren strategisch gelegen in het gebied zodat deze meerdere doelgroepen kan bedienen en dubbel(deel)gebruik wordt gestimuleerd.

4.3 Gebiedsontwikkeling

De achterliggende filosofie bij deze indeling is gebaseerd op de wens om een lange termijn-gebiedsontwikkeling in de Spoorzone tot stand te brengen. Het gebied `van BAM tot Boni´ vraagt om opwaardering en programmering, maar kansen dienen zich niet overal tegelijk aan. Het Ontwikkelperspectief geeft een impuls aan het denken over de OV-knoop en kan, samen met het kwaliteitsboek, dienen als inspiratie voor de overige gebieden. Hanzeland is een gebied waar momenteel veel energie gegenereerd wordt voor een gebiedsmatige aanpak, de deelgebieden van BAM tot aan het station aan de noordzijde en van het station tot aan Boni kennen op dit moment nog minder ontwikkelenergie.

De Spoorzone-ontwikkeling wordt dus in een lange termijnperspectief gezien, behalve voor die bouwopgaven die de kwaliteit van het station direct beïnvloeden. De realisatie van deze bouwopgaven werkt als een katalysator op de gebiedsontwikkeling. Vanuit de opgave voor de stationsomgeving en aanpak voor de gebiedsontwikkeling worden mogelijke deelprojecten geïnitieerd, die niet tot de directe opgave voor het functioneren van het station behoren. Wel is er sprake van veel raakvlakken en interactie tussen beide pakketten. De gemeente werkt daarom aan een ontwikkelstrategie voor gebiedsontwikkeling om haar rol en positie scherper te krijgen. In hoofdstukken 5 en 6 wordt een aantal van deze bouwopgaven en ambities verder uiteengezet.

4.4 Samenwerkingsovereenkomst NS ProRail Provincie Gemeente

Voor het uitvoeren van het Ontwikkelperspectief en de vastgestelde deelprojecten wordt gestreefd naar een Samenwerkingsovereenkomst tussen partijen. Hierin wordt vastgelegd dat het Ontwikkelperspectief als koersdocument wordt onderschreven en worden verdere uitwerkingsafspraken gemaakt over het proces van samenwerking, verkrijgen van extra middelen en realisatie van deelprojecten en tijdelijke maatregelen.

4.5 Lobby

Om de ambities te kunnen verwerkelijken, zal extra geld gevonden dienen te worden. Het Ontwikkelperspectief is een belangrijk visiedocument om gezamenlijk de visie en boodschap te kunnen uitstralen dat Zwolle een station van allure verdient, waar nog een extra impuls voor nodig is. Samenwerking maakt het overbrengen van de boodschap aanzienlijk krachtiger.

Deel 2

UITVOERING

5. FASERING

5 Fasering

In deel 1 van het Ontwikkelperspectief is een wenkend perspectief beschreven voor het gebied Spoorzone. In dit deel 2 wordt toegelicht hoe wordt gewerkt aan de realisatie van dit wenkend perspectief.

Hoofdstuk 5 beschrijft in welke fasen het werk wordt uitgevoerd en hoe de Spoorzone er uit ziet aan het eind van elke fase. Achtereenvolgens zijn dit de huidige situatie (2017), de situatie in 2021 en het wenkende perspectief voor 2025.

Per fase wordt de (verwachte) situatie verbeeld in een plattegrondtekening, een sfeerbeeld in vogelvluchtperspectief en een schema waarin de verkeersstromen worden verbeeld. In hoofdstuk 6 worden de verschillende deelprojecten nader beschreven.

Huidige situatie

De bouwopgaven voor 2021

Wenkend perspectief 2025

Huidige situatie 2017

5.1 Huidige situatie

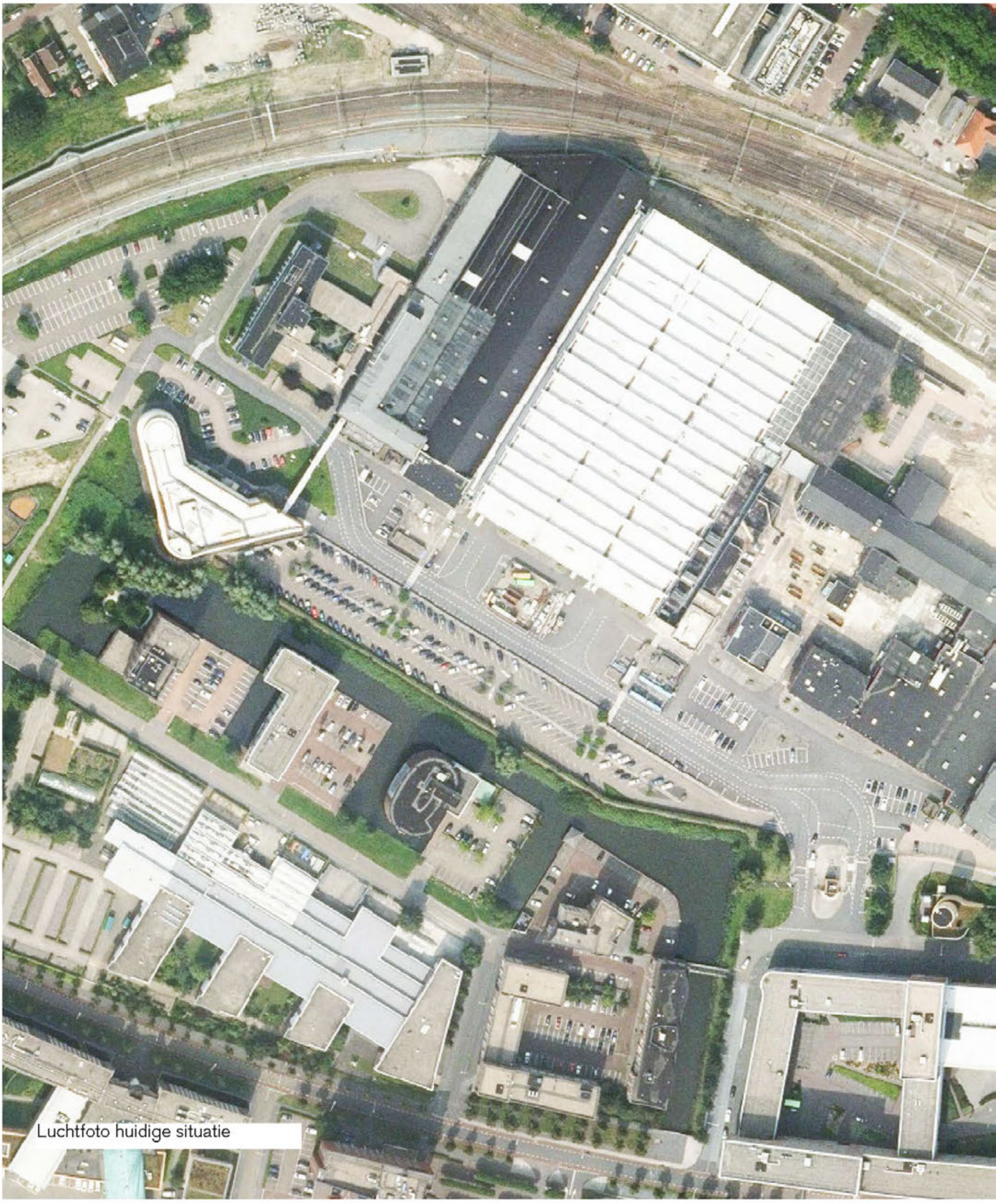
De Spoorzone is een treffend voorbeeld van een bereikbaarheidsparadox: het gebied is goed bereikbaar via de nabijgelegen bovenlokale spoor- en weginfrastructuur en tegelijkertijd vormen spoor en hoofdwegen barrières die zorgen voor een beperkte verbinding met de direct aanliggende wijken. Alle functionaliteiten rondom het station hebben een plek gekregen maar de samenhang ontbreekt en de ruimtelijke kwaliteit van de openbare ruimte is ronduit slecht.

In de tekening op de pagina hiernaast wordt de huidige situatie weergegeven.

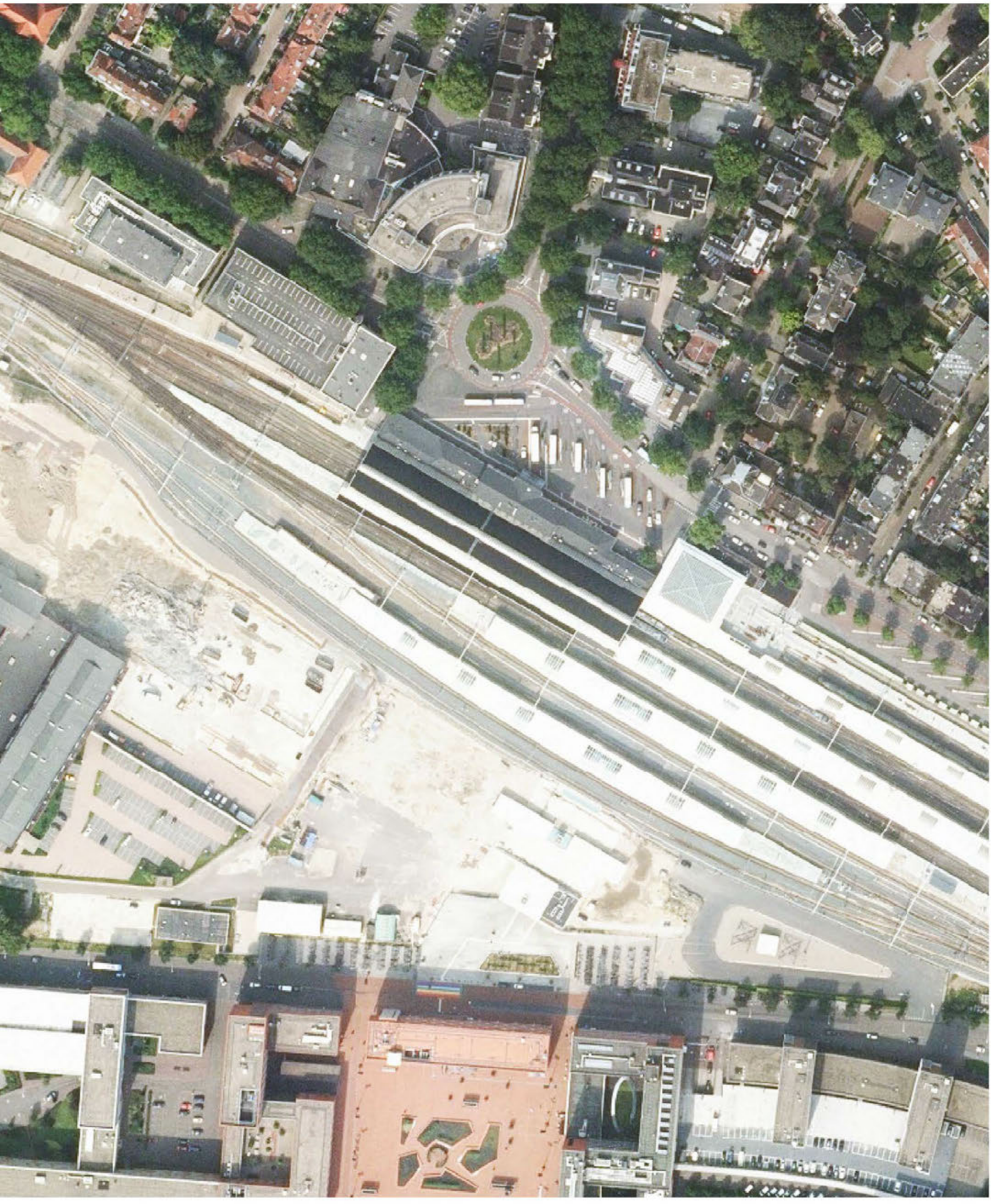

Huidige situatie

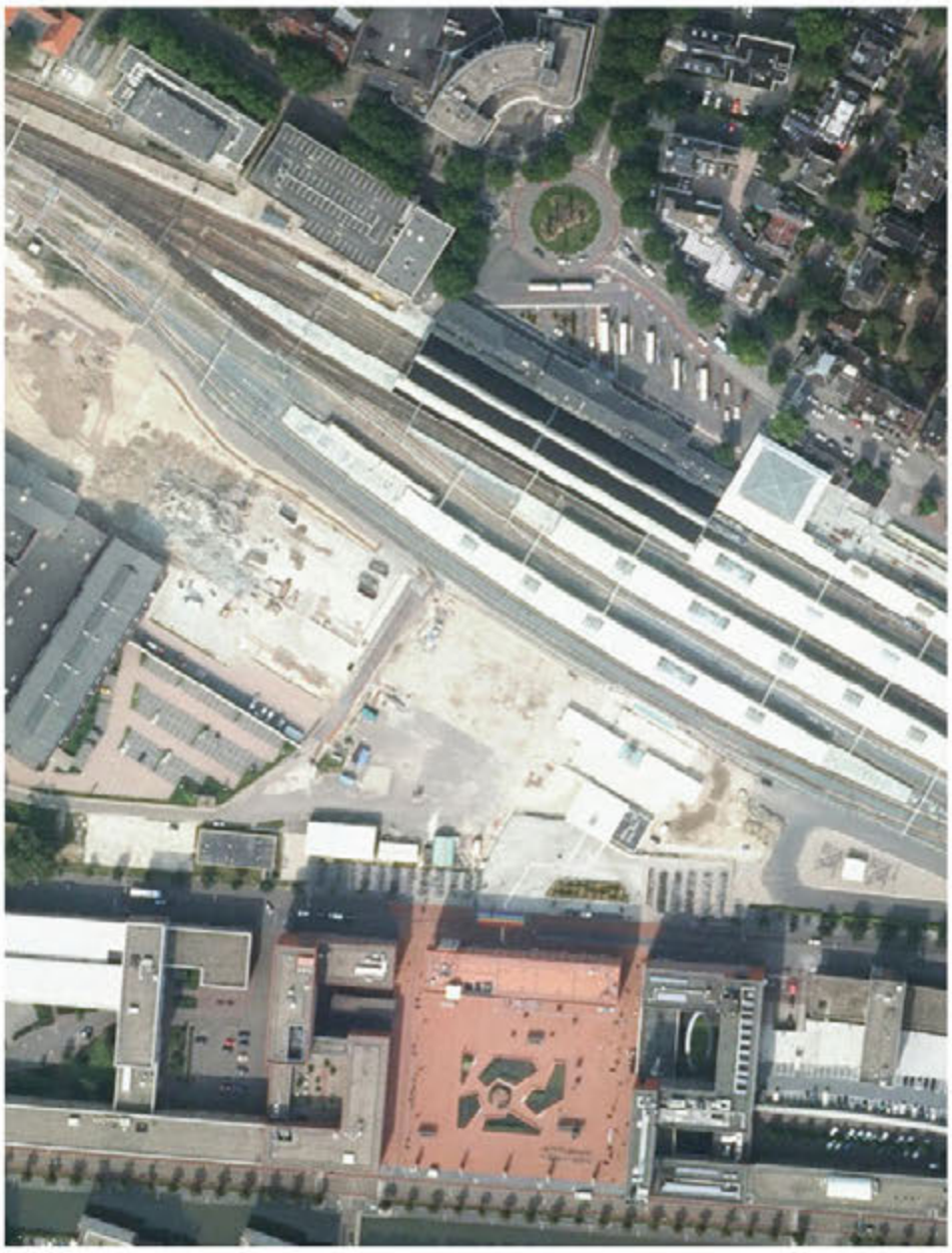
Huidige situatie 2017

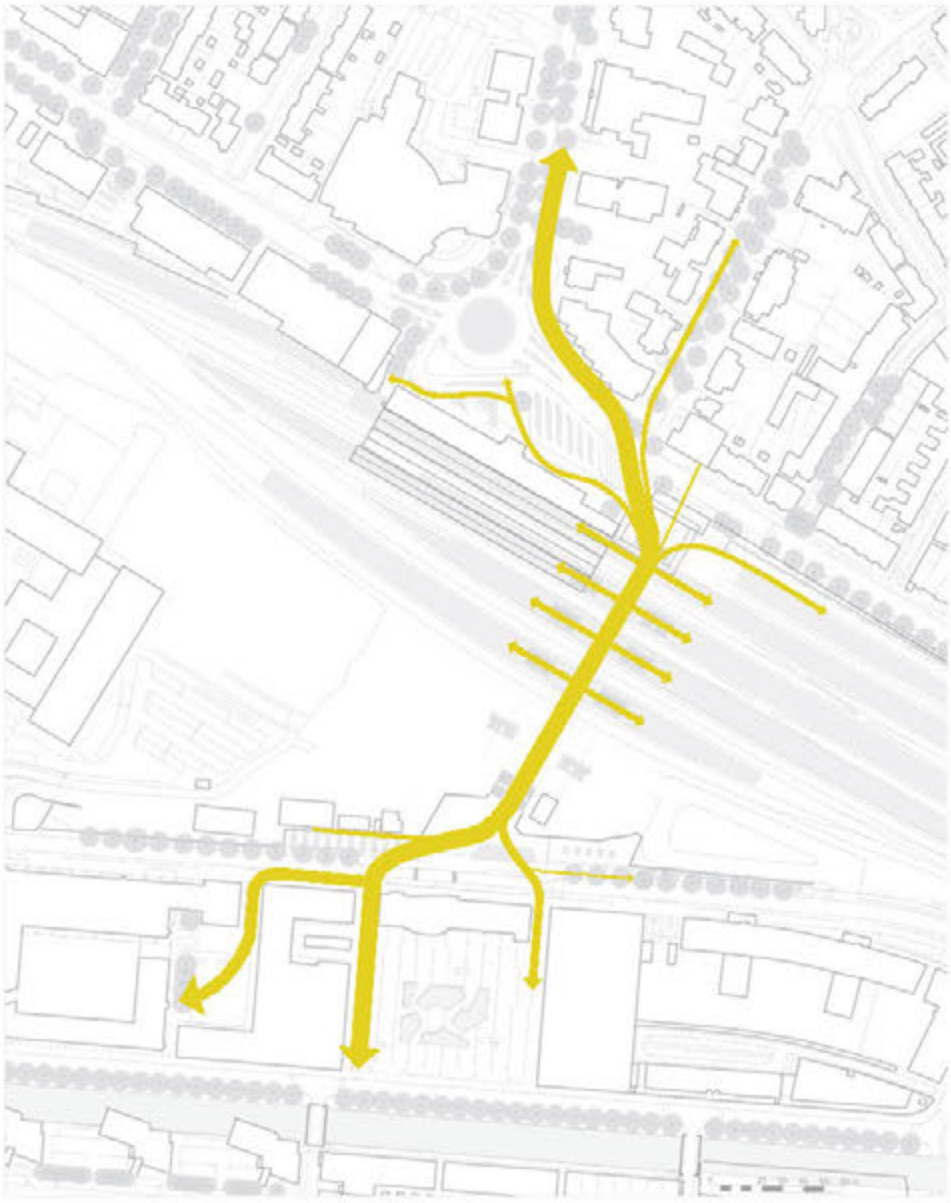

Luchtfoto huidige situatie

Huidige situatie 2017

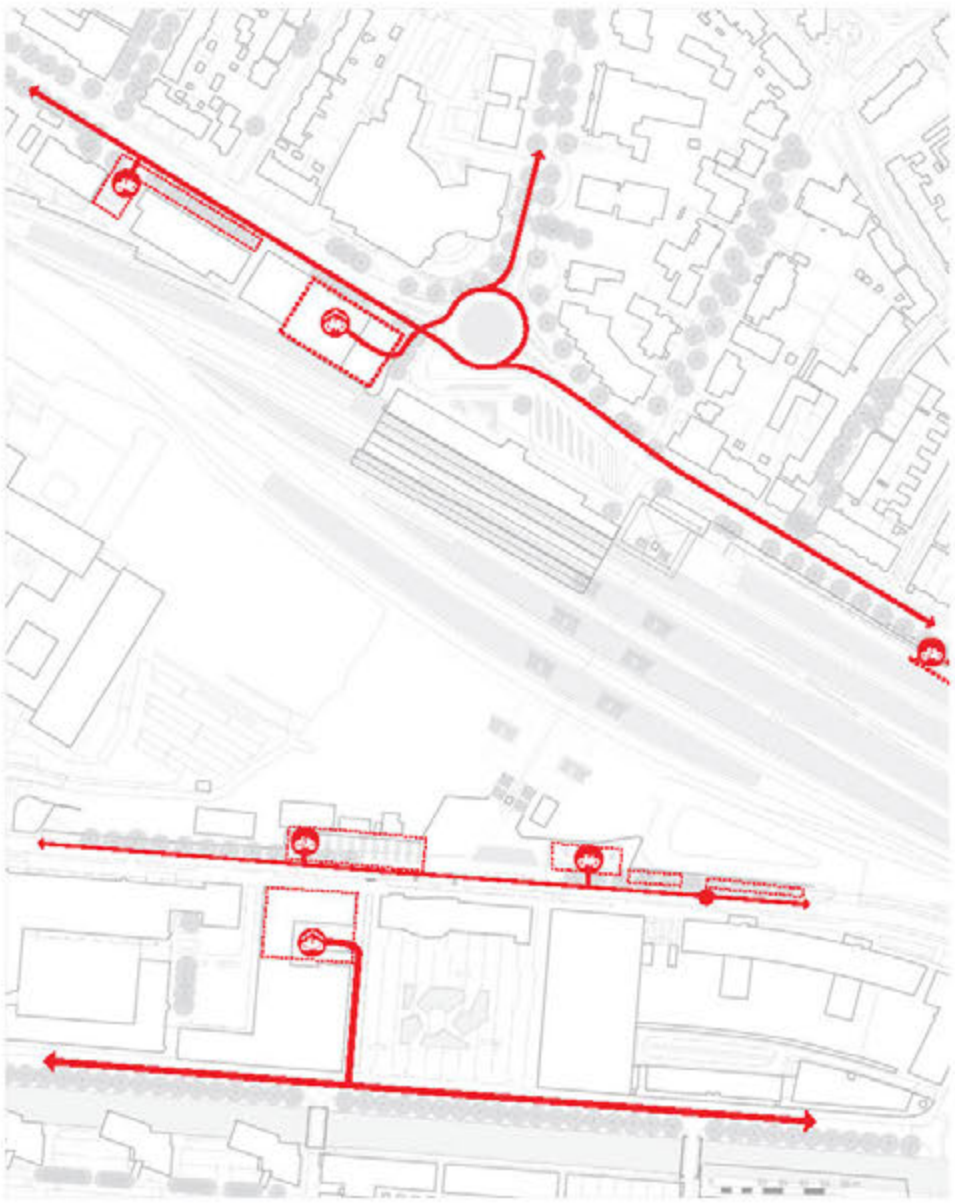
Ruimtelijke kwaliteit 2017

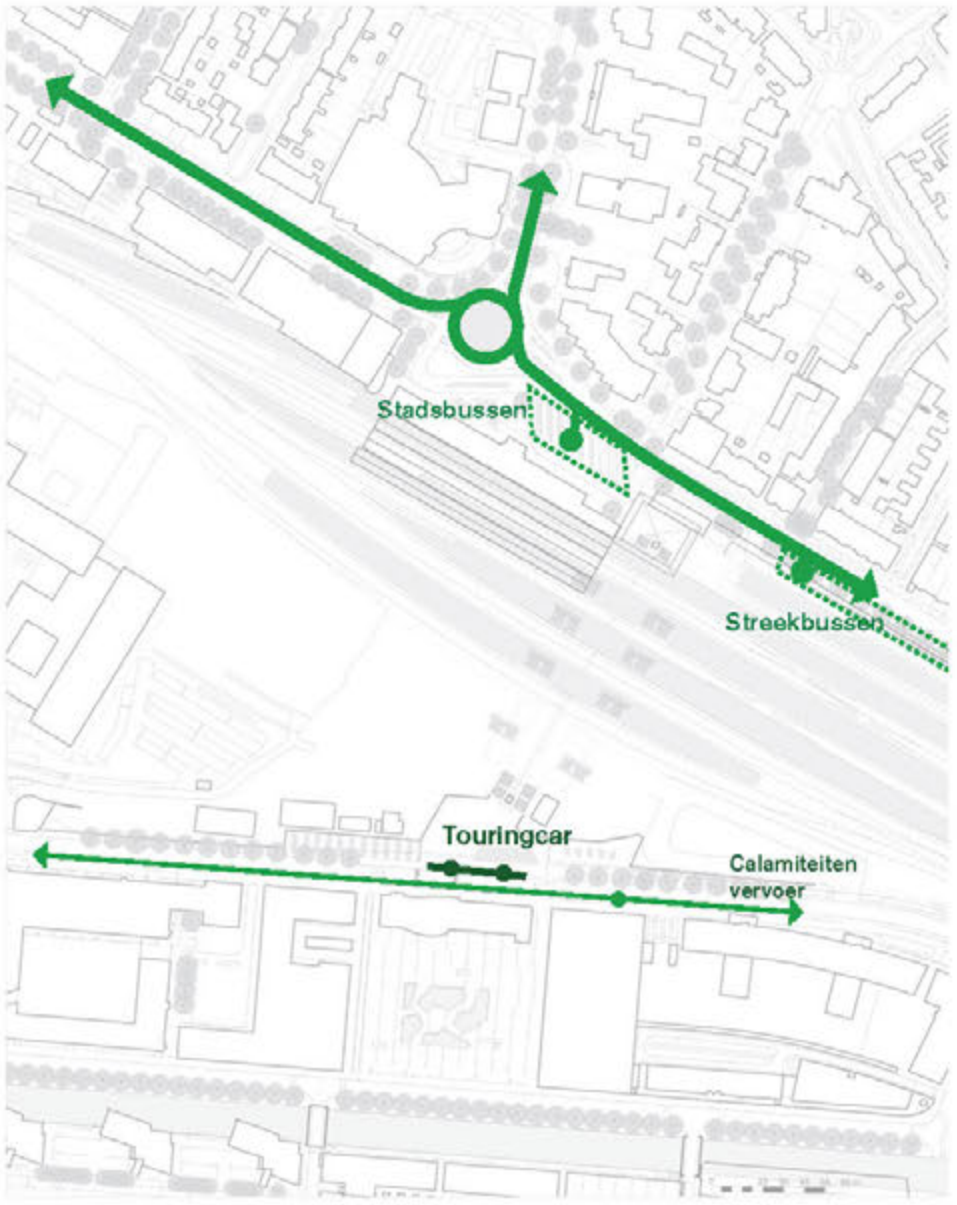
Aan de noordzijde domineren busverkeer en geparkeerde fietsen op maaiveld het karakter van stationsplein en lanen. De stationsomgeving straalt geen gastvrijheid uit; er is veel verharding, een rommelig beeld en een slechte oriëntatie. Het gebied aan de zuidzijde staat voornamelijk in de hekken en is niet toegankelijk. Ook aan deze zijde is er veel verharding. De inrichting van de Hanzelaan is sober en draagt niet bij aan een levendige stadsstraat. Gesloten plinten van gebouwen aan de Hanzelaan versterken deze sombere uitstraling. Op en rond het Lübeckplein kan de wind verblijven onaangenaam maken. Op warme dagen is hittestress een probleem op het Lübeckplein.

Voetgangers

Aan de noordzijde van het station verbinden twee drukke voetgangersroutes het OV-knooppunt met de binnenstad. De ene route loopt via de Stationsweg en de Burgemeester van Roijensingel. De andere route loopt via de Terborchstraat en de Zeven Alleetjes naar de Sassenpoort. Ook via de Parkstraat en Park Eekhout wordt regelmatig gelopen. Verder ligt een fijnmazig netwerk van voetgangers routes door de woonwijken.

Aan de zuidzijde is de meest prominente voetgangersroute de looproute tussen het station en Hogeschool Windesheim. Het grootste deel van de studenten en werknemers van de Hogeschool loopt via het Lübeckplein of Hanzehoven, de Koggelaan, Lünenpad en Lünentunnel. Werknemers in Hanzeland maken veel gebruik van de Hanzelaan en de route door de Hanzehoven als looproute.

Fiets

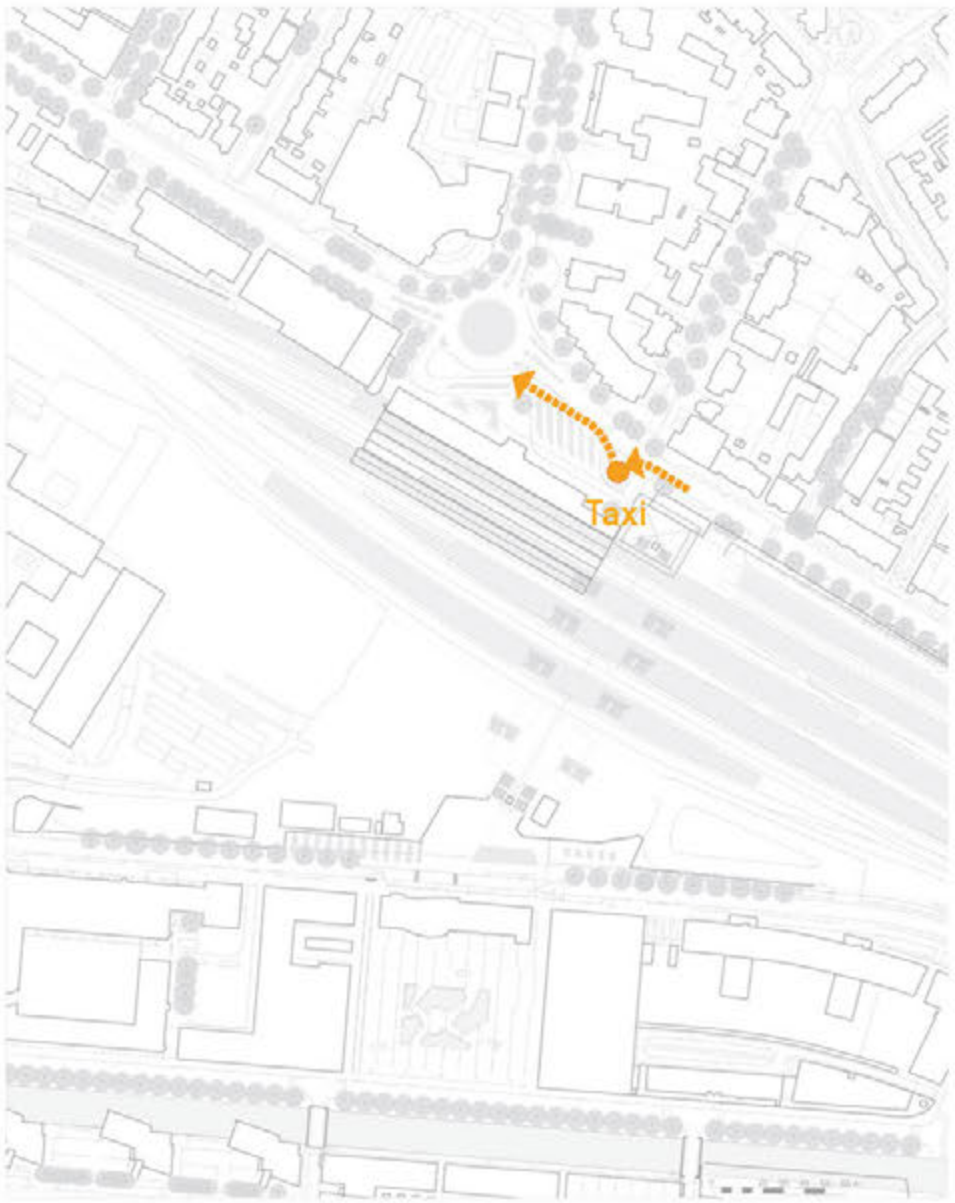
Aan de noordzijde loopt een hoofdfietsroute parallel aan het spoor, langs de Westerlaan, Oosterlaan en Deventerstraatweg. Dit is zowel een doorgaande fietsroute als een ontsluiting van de stallingsvoorzieningen rondom het station, vooral naar de onbewaakte stallingen aan de Oosterlaan en Westerlaan. Ook de Stationsweg is een belangrijke verbinding voor fietsers richting het station. Aan de zuidzijde is de Koggelaan een belangrijke hoofdfietsroute. Deze straat verbindt verschillende radiale routes in de stad. Daarnaast functioneert de Koggelaan als route naar bedrijven en onderwijsinstellingen in Hanzeland en als ontsluitingsroute via het Lübeckplein naar het station. De huidige capaciteit fietsenstallingen rondom het station is circa 7200 fietsen.

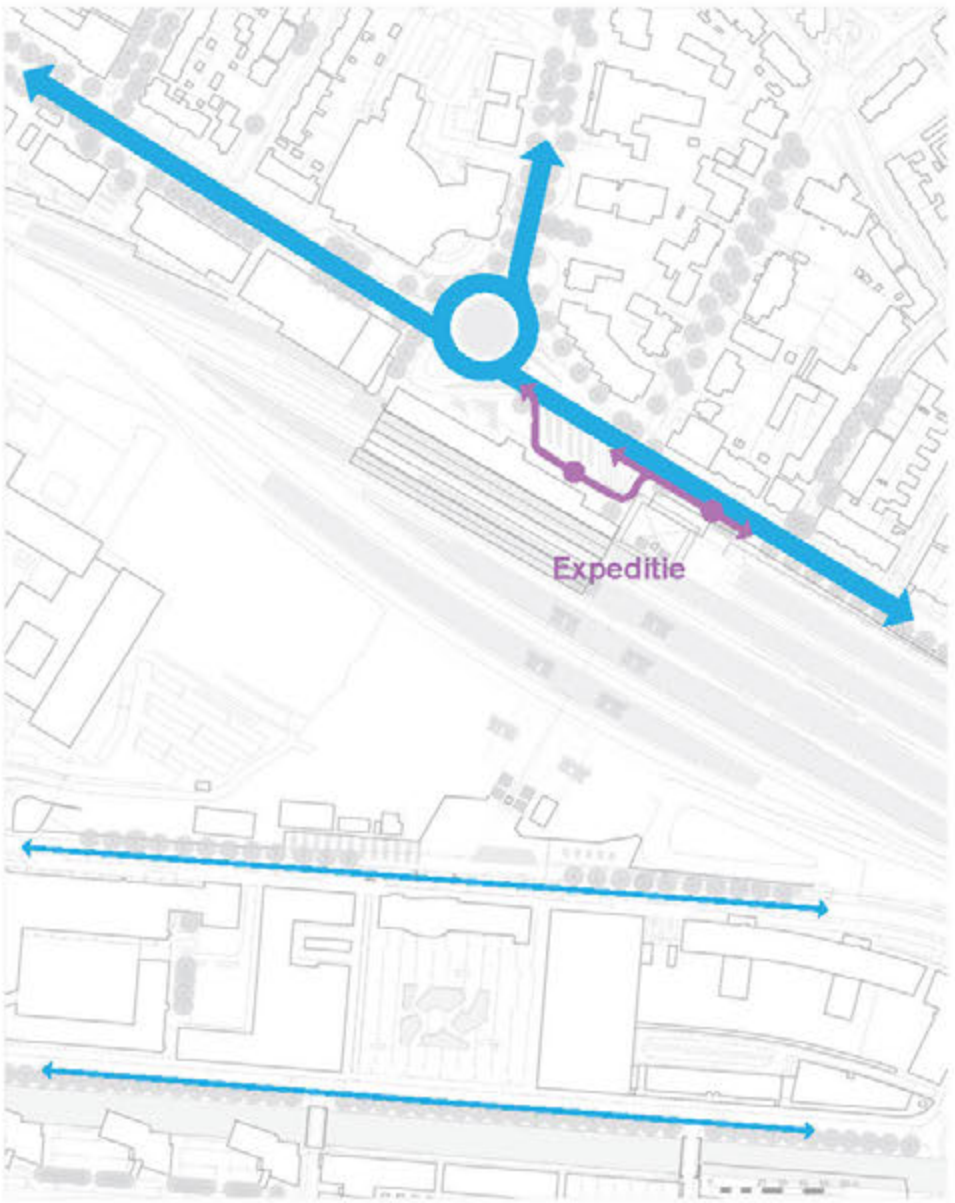
Openbaar vervoer

In de huidige situatie maken de meeste buslijnen in Zwolle gebruik van de Stationsweg. De capaciteit van het busperron is onvoldoende voor zowel het aantal bussen als de grote aantallen reizigers. Dit geldt vooral voor het stadbusstation. Gecombineerd met een inrichting van een waaierperron, direct aan de doorgaande weg, leidt dit tot problemen met overzicht en doorstroming.

Het treinvervangend vervoer bij calamiteiten vertrekt van een tijdelijk busstation aan de Hanzelaan.

Huidige situatie 2017

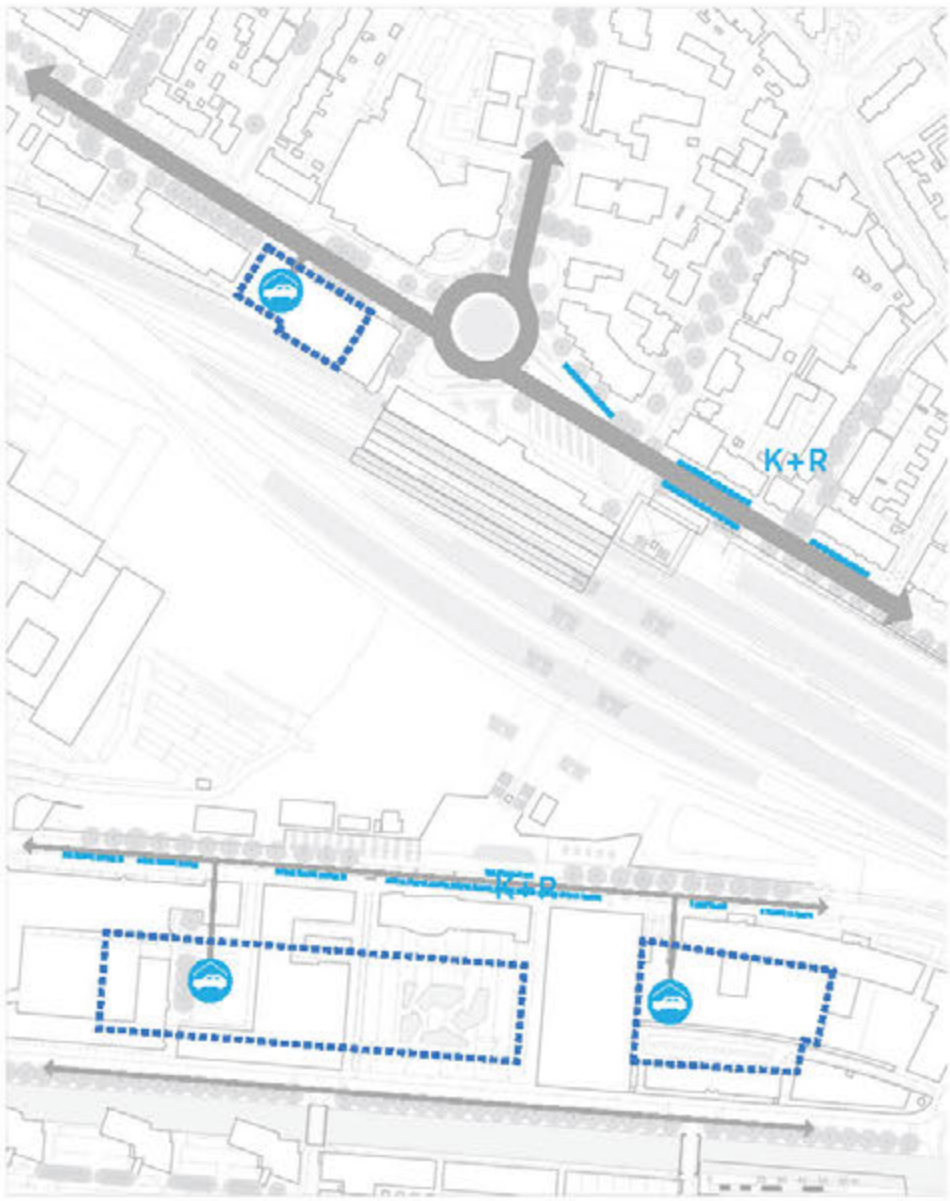
Taxi

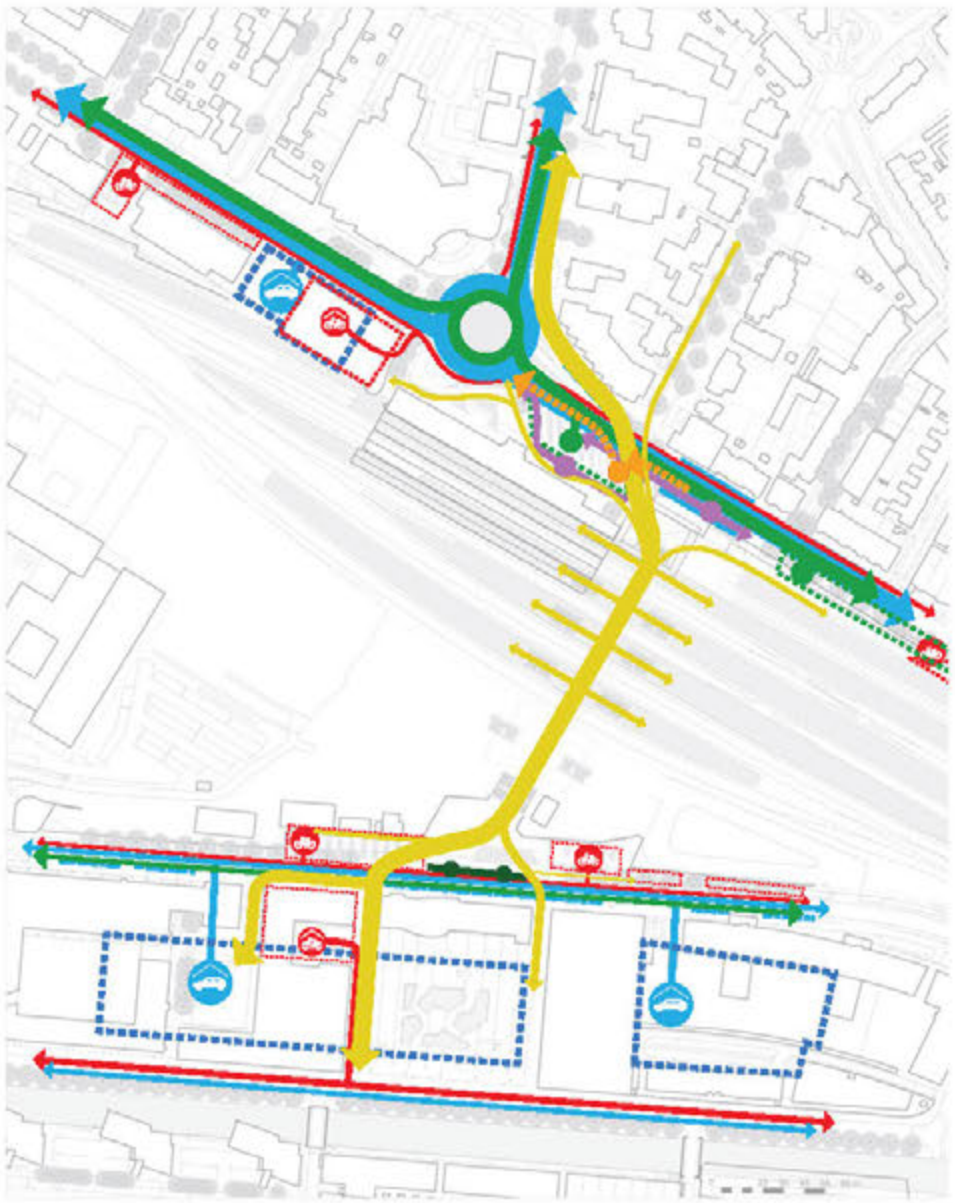
In de huidige situatie staan de taxi´s opgesteld naast de stadsbussen op het Stationsplein, direct in het zicht voor de reizigers die vanuit de stationstunnel komen. Er is ruimte voor ca. 10 taxi´s. Naast de reguliere taxi´s is een aparte plaats ingeruimd voor de regiotaxi.

Auto en expeditie

Het stationsgebied sluit aan de noordzijde via de Oosterlaan / Westerlaan aan op de Willemskade. Deze gebiedsontsluitingswegen hebben een belangrijke functie voor de wijken Assendorp en Pierik. De functie en intensiteit (11.000-13.000 mvt/etmaal) van deze wegen leidt tot een maximale snelheid van 50 km/u. De overige straten aan de noordzijde hebben meer een verblijfskarakter met het daarbij horend snelheidsregime van 30km/u.

De Hanzelaan dient aan de zuidzijde als ontsluiting van het openbaar vervoer knooppunt, daarnaast ontsluit deze weg diverse kantoorpanden en parkeergarages. De Hanzelaan wordt veel gebruikt voor K&R en door touringcars. Vanwege de haal – en breng functionaliteit wordt er in de huidige situatie veel gekeerd. De huidige intensiteit van het autoverkeer ter hoogte van de stationsingang is bescheiden: circa 6.000 mvt/etmaal. Via de IJsselallee is het gebied goed aangesloten op de A28.
De Koggelaan wordt (met uitzondering van het

gedeelte rond het Hanzeplein) minder intensief gebruikt door het autoverkeer omdat vanaf deze laan vrijwel geen voorzieningen worden ontsloten. Alleen het centrale deel ter plaatse van het Hanzeplein is een belangrijke schakel in de autostructuur. In het bestaande woongebied binnen Hanzeland is een maximum snelheid van 30 km/u ingesteld. Op alle overige wegen is 50km/u toegestaan.

Autoparkeren

In de omgeving van de Spoorzone bevindt zich een aantal grote openbare parkeervoorzieningen, zowel gebouwd als op maaiveld. De Westerlaangarage (280 pp) aan de noordzijde en de Lübeckplein garage (385 pp), Pas de Deux-garage (204 pp) en Hanzebadlocatie (180 pp) aan de zuidzijde dienen als belangrijke overstap naar de trein.

In Hanzeland ligt het merendeel van de parkeergelegenheid op eigen terrein en op binnenhoven. Vaak verscholen en alleen bereikbaar via een toegangssysteem. Er ligt mede daarom een grote druk op parkeergelegenheid in de openbare ruimte. De druk op de parkeergelegenheid wordt versterkt doordat het gebied met een lage parkeernorm is gebouwd. De praktijk is dat desondanks veel werknemers met de auto reizen. Daarnaast is het gebruik van de kantoren als gevolg van nieuwe kantoorconcepten als Het Nieuwe Werken sterk geïntensiveerd, tot wel tweemaal zoveel werknemers op dezelfde vloeroppervlakte.

Situatie 2021 (bouwopgaven)

5.2 Situatie 2021

In 2021 is de infrastructuur in de Spoorzone ingrijpend gewijzigd. Aan het eind van deze periode zijn de meeste infrastructurele ingrepen uit het Investeringsbesluit 2013 gerealiseerd. Een groot aantal knelpunten uit de huidige situatie is aangepakt.

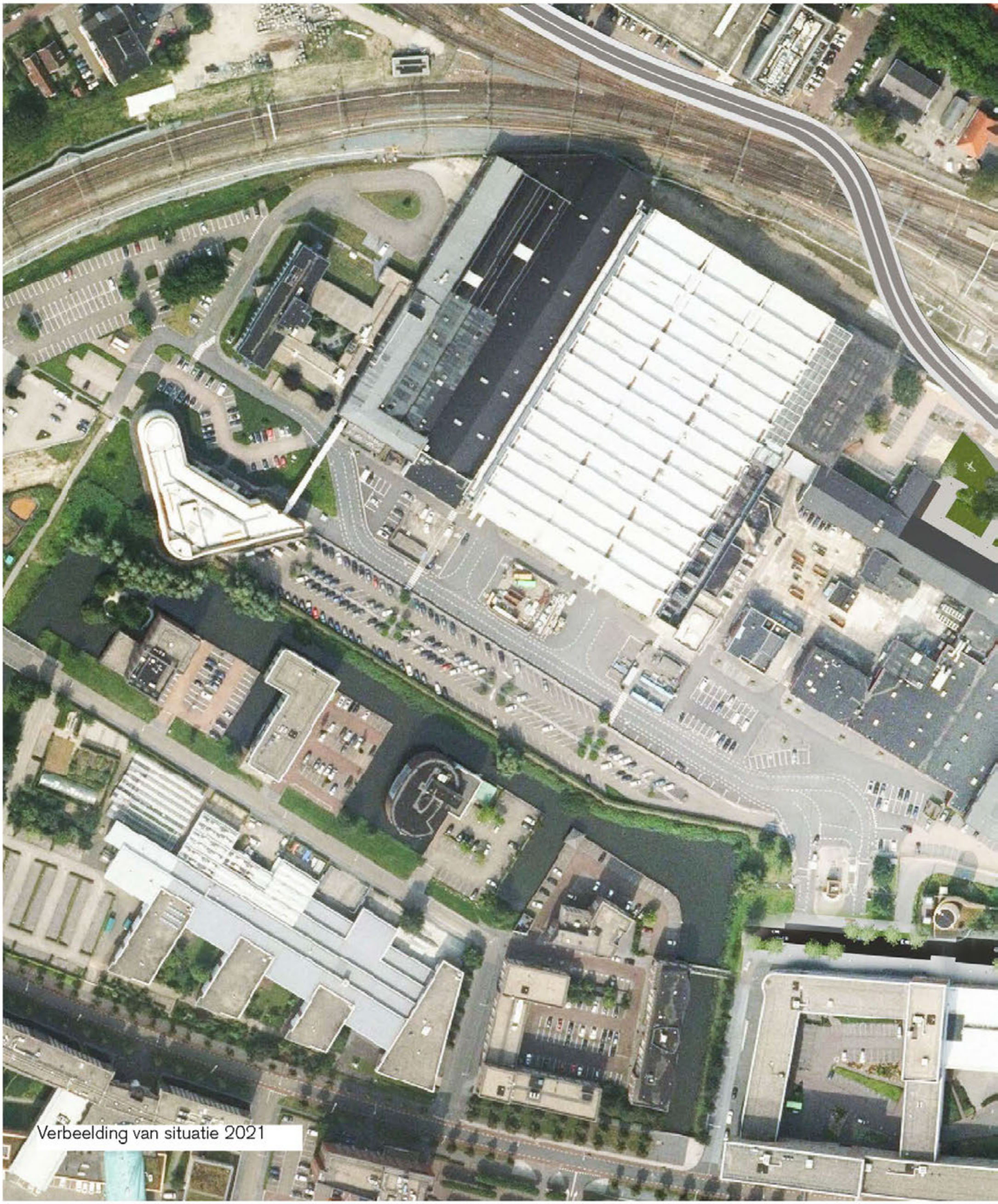
De busbrug en het nieuwe busplatform zijn gerealiseerd, onder het Stationsplein aan de noordzijde is een grote ondergrondse fietsenstalling gemaakt en het Stationsplein is heringericht. Aan de zuidzijde is het stationsplein tijdelijk ingericht. Mogelijk zijn tegen die tijd ook al wegprofielen van één of meer wegen in en om de Spoorzone aangepast. In ieder geval zal de aansluiting van de Stationsweg naar het Stationsplein anders zijn vormgegeven, samenhangend met de bouw van de fietsenkelder. Ten westen van de stationskap is een passerelle over de sporen gerealiseerd. Voor langzaam verkeer is hiermee een nieuwe openbare

1. Kelderstalling onder Stationsplein Noord
2. Stationsplein Noord
3. Oosterlaan
4. Perronverbreding sporen 15/16
5. Stationsweg
6. Westerlaan
7. Passerelle - spoorkruisend deel definitief met tijdelijke aanlanding noord en zuid
8. Busstation
9. Hanzelaan oost met keerlus, taxi´s en expeditie
10. Stationsplein Zuid
11. Hanzelaan
12. Tijdelijk evenemententerrein
13. Tijdelijk fietsparkeren

Plankaart 2021

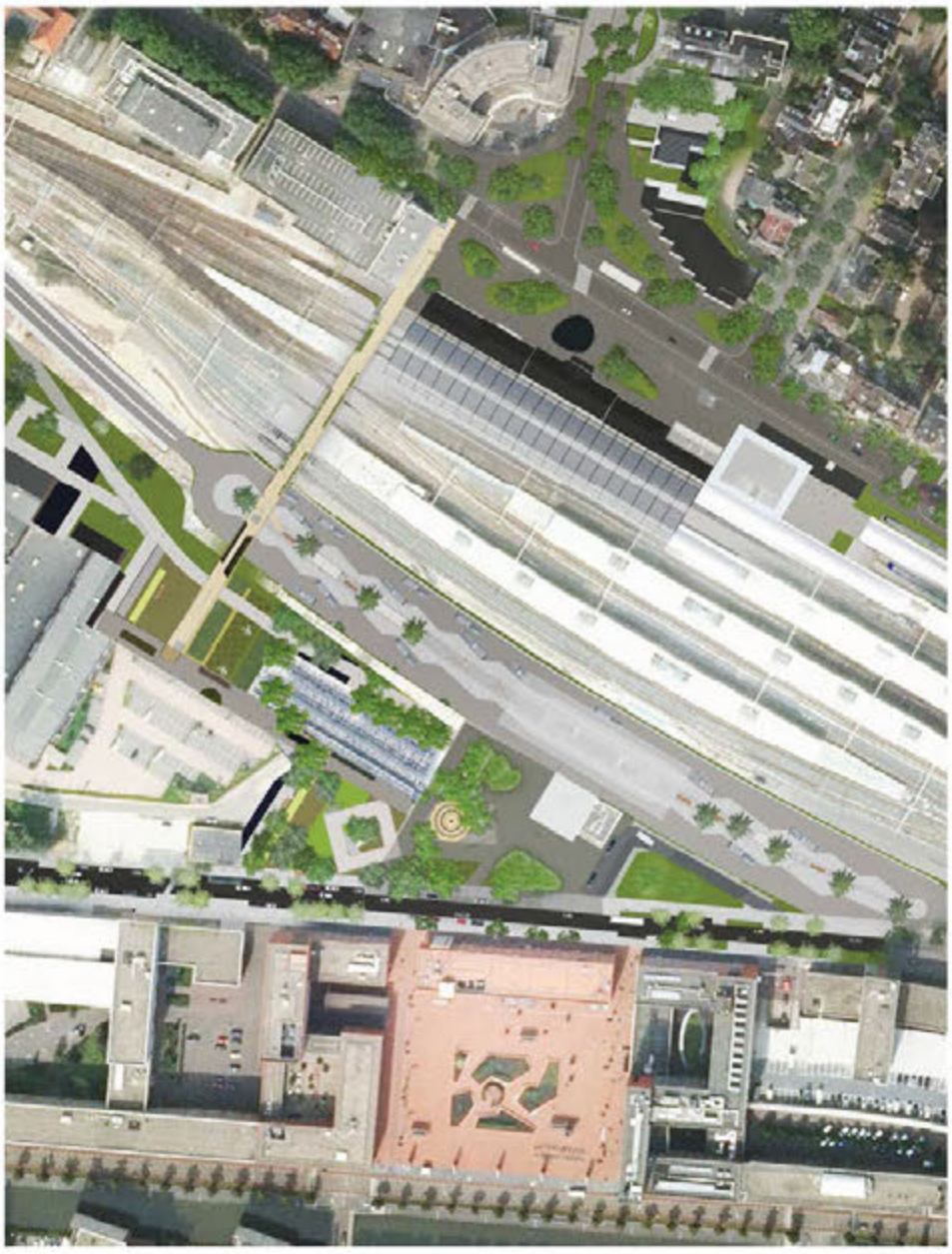
Situatie 2021 (bouwopgaven)

Verbeelding van situatie 2021

Situatie 2021 (bouwopgaven)

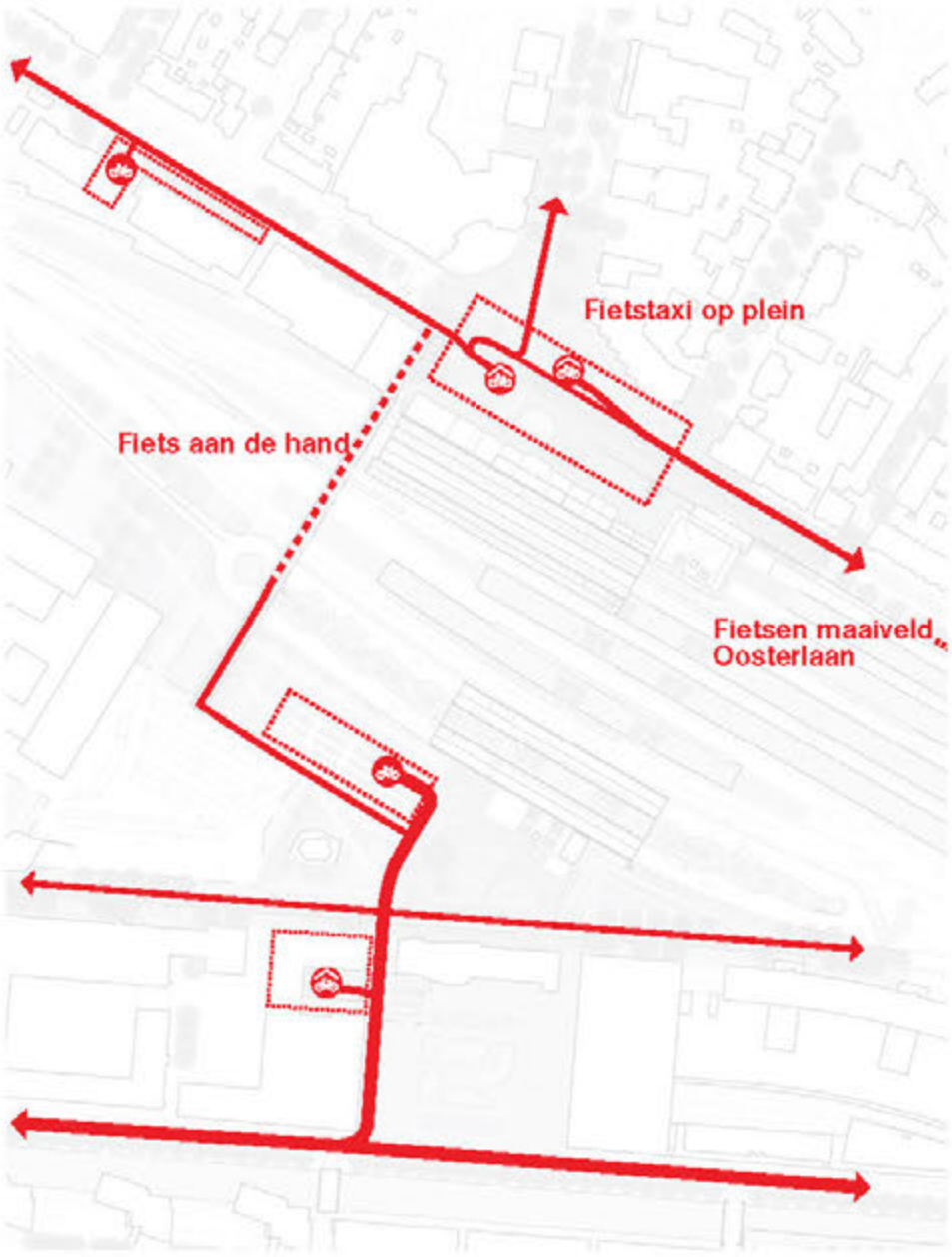

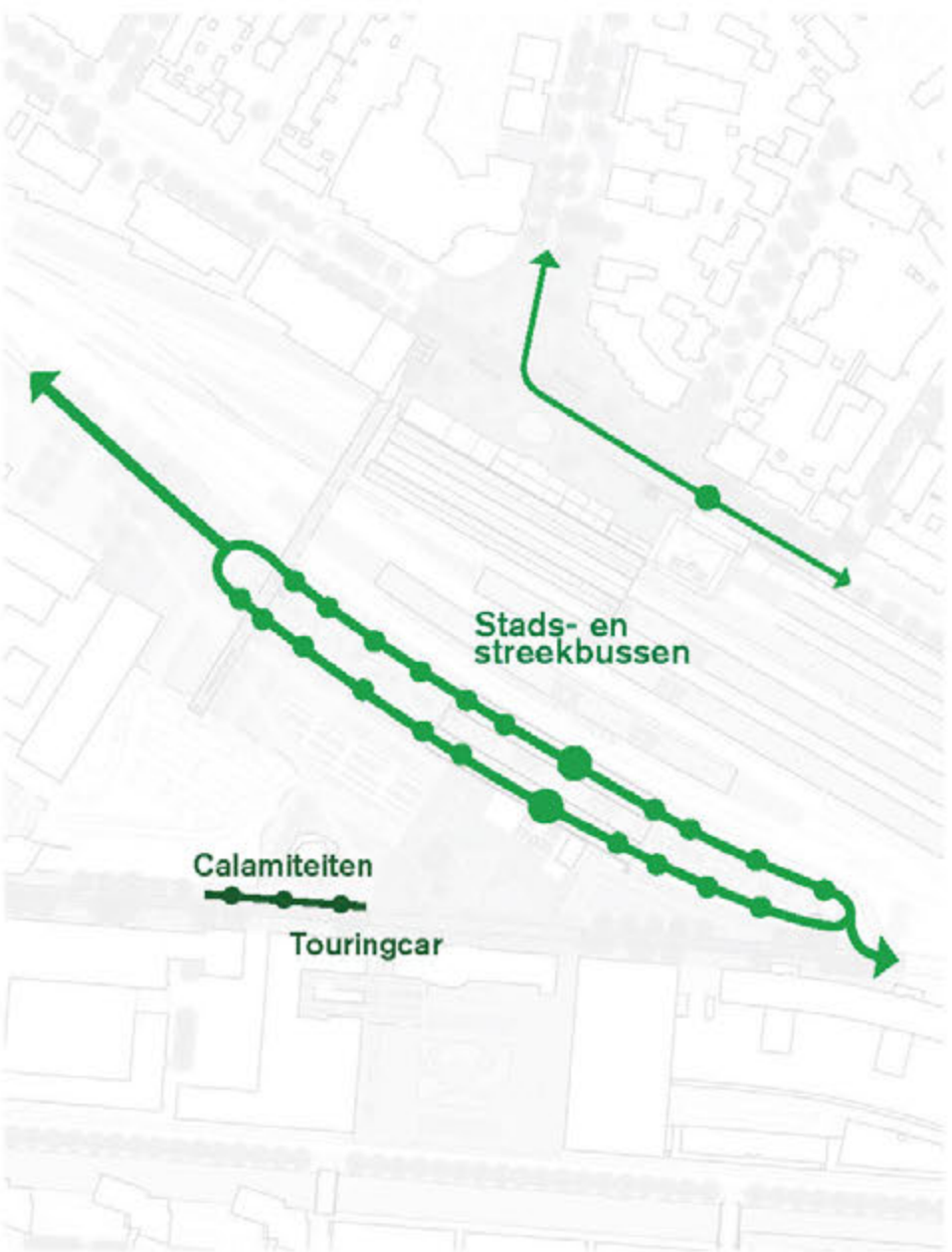
Ruimtelijke kwaliteit 2021

Aan de noordzijde zijn de bussen verdwenen. Op het dak van de nieuwe fietsenkelder is een voornaam, groen en duurzaam stationsplein ingericht met een lommerrijk karakter. Het Stationsplein is uitgevoerd als plateau en de rijsnelheid is teruggebracht naar 30 km per uur. Onzichtbaar onder het maaiveld is een groot aantal maatregelen getroffen die bijdragen aan de klimaatadaptatie. Zo zijn kokers aangebracht die water bergen in geval van een grote regenbui. Bij extreme buien (die minder dan eens per 100 jaar voorkomen) is het zelfs mogelijk een deel van de fietsenkelder als berging te gebruiken. Westerlaan, Oosterlaan en Stationsweg zijn opnieuw ingericht, met meer groen en bomen. Het aantal fietsenrekken op het maaiveld is verminderd. De herinrichting van het ontvangstdomein voor passagiers, onder de bestaande luifel, wacht op de realisatie van nieuwe stationskappen.
Aan de zuidzijde wordt het gebied zoveel mogelijk geactiveerd tot tijdelijk evenemententerrein door het openen van het bouwterrein. De huidige (tijdelijke) inrichting van het stationsplein blijft ook aan deze zijde behouden, in afwachting van de realisatie van nieuwe stationskappen. Op het Lübeckplein wordt in het kader de gebiedsontwikkeling geëxperimenteerd met groen.

Voetgangers

In 2021 fungeert de passerelle als een nieuwe openbare verbinding voor langzaam verkeer tussen Hanzeland en de binnenstad. De passerelle is daarnaast aangesloten op het busperron, maar niet op de treinperrons. Door steeds meer nieuwe voorzieningen, kantoren en woningen in het gebied ontdekken meer bezoekers en bewoners Hanzeland / Spoorzone. Het stationsplein en tijdelijk evenemententerrein worden zo ingericht dat de grote aantallen reizigers en bezoekers optimaal geleid

Fiets

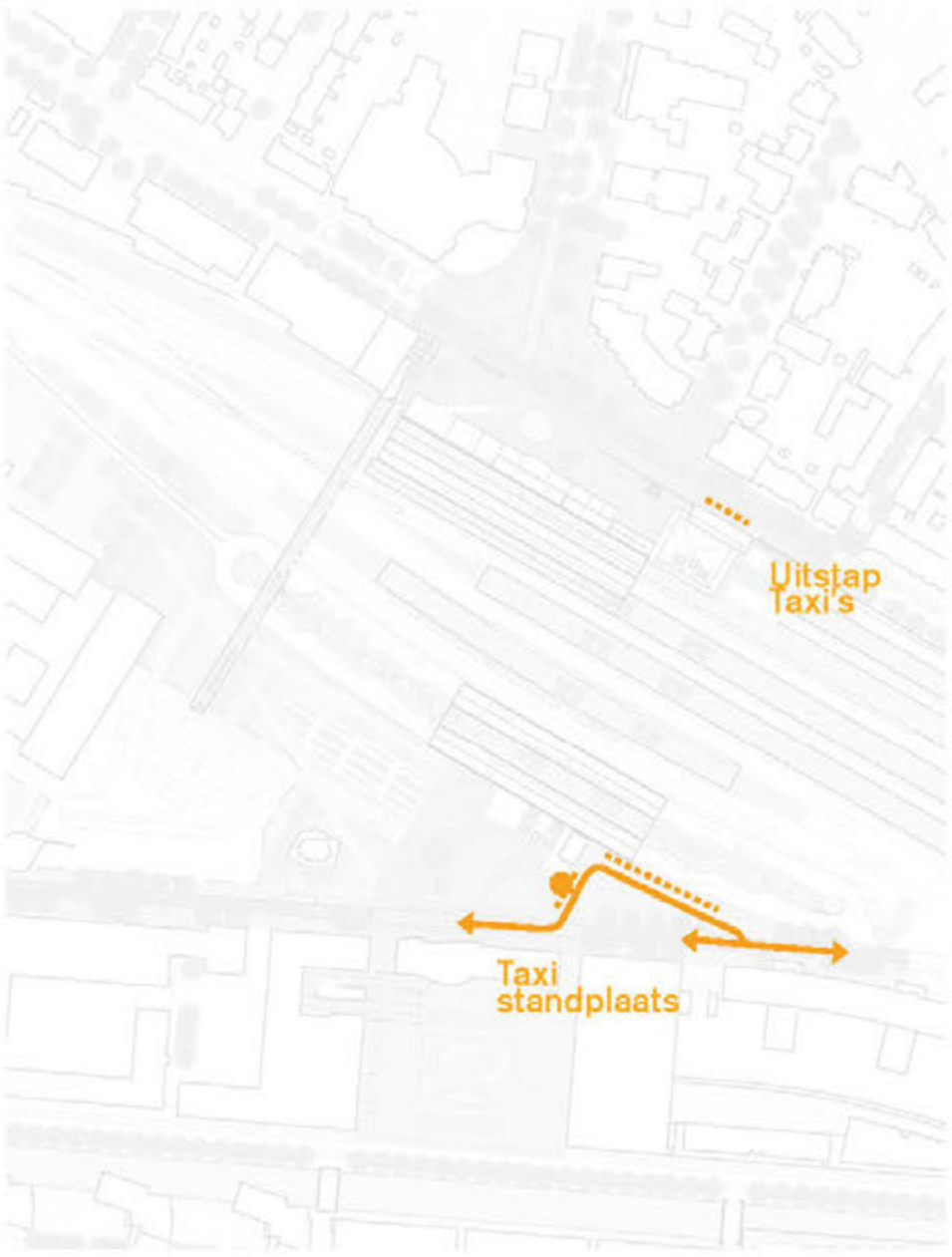
De bestaande hoofdfietsroutes in Spoorzone/ Hanzeland blijven gehandhaafd en worden versterkt. Aan de noordzijde van het station geeft de nieuwe fietsenkelder (4800 plaatsen) onder het Stationsplein, in combinatie met de huidige stalling in Combigebouw een enorme capaciteits- en kwaliteitsverbetering. Daarnaast wordt nog een lager aantal fietsenrekken op Westerlaan en Oosterlaan gehandhaafd.
Aan de zuidzijde blijft het fietsparkeren vooralsnog op maaiveld, aan de westzijde van uitgang reizigerstunnel. Mogelijk kan een innovatieve gebouwde voorziening met plintfunctie worden gerealiseerd. Deze stalling sluit aan op de fietsroute vanaf de Koggelaan, over het Lübeckplein. De passerelle maakt het mogelijk om met de fiets aan de hand de sporen te kruisen.

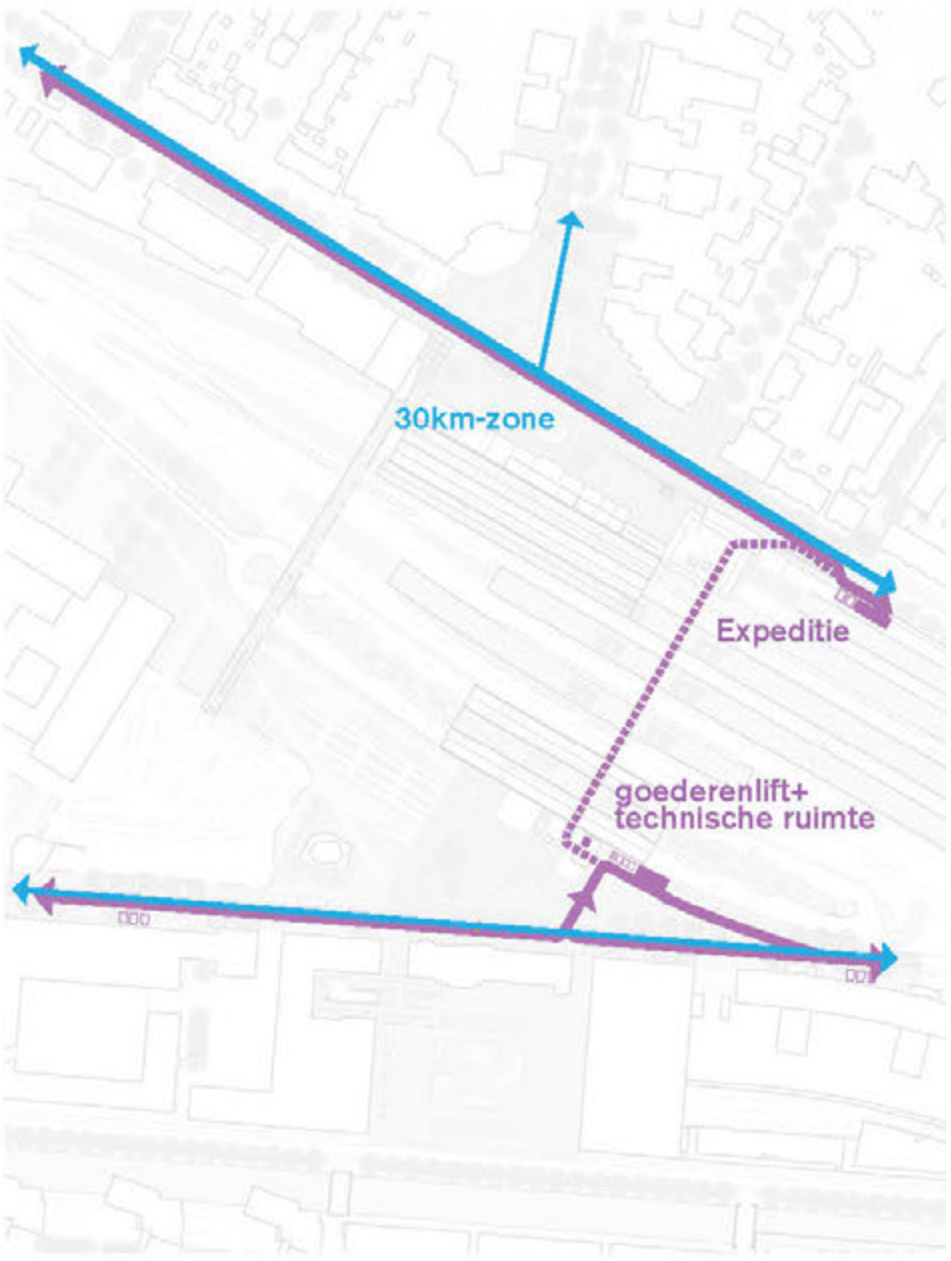
Openbaar vervoer

De grootste infrastructurele veranderingen vinden plaats in het busvervoer. In 2021 zijn busbrug en busperron operationeel. Het busperron is direct aangesloten op de reizigerstunnel, op eenzelfde wijze als de treinperrons en op de nieuwe passerelle. Een royale overkapping markeert de centrale uitstaphalte nabij de reizigerstunnel. Voor de centrumzijde betekent dit een grote verandering in het verkeersbeeld. Op de Stationsweg komen veel minder bussen te rijden. Aan de centrumzijde blijft nog wel een uitstaphalte bestaan.

Op dit moment worden verschillende routes van het openbaar vervoer verkend door de provincie Overijssel en de gemeente Zwolle. Analyse van het aantal busbewegingen op bijvoorbeeld de Stationsweg laat zien dat het aantal busbewegingen beperkt wordt tot grofweg 1/3e van het huidige aantal van 1800 busbewegingen. Afhankelijk van de toekomstige busroutes zou dit aantal nog verder verminderd kunnen worden.

Situatie 2021 (bouwopgaven)

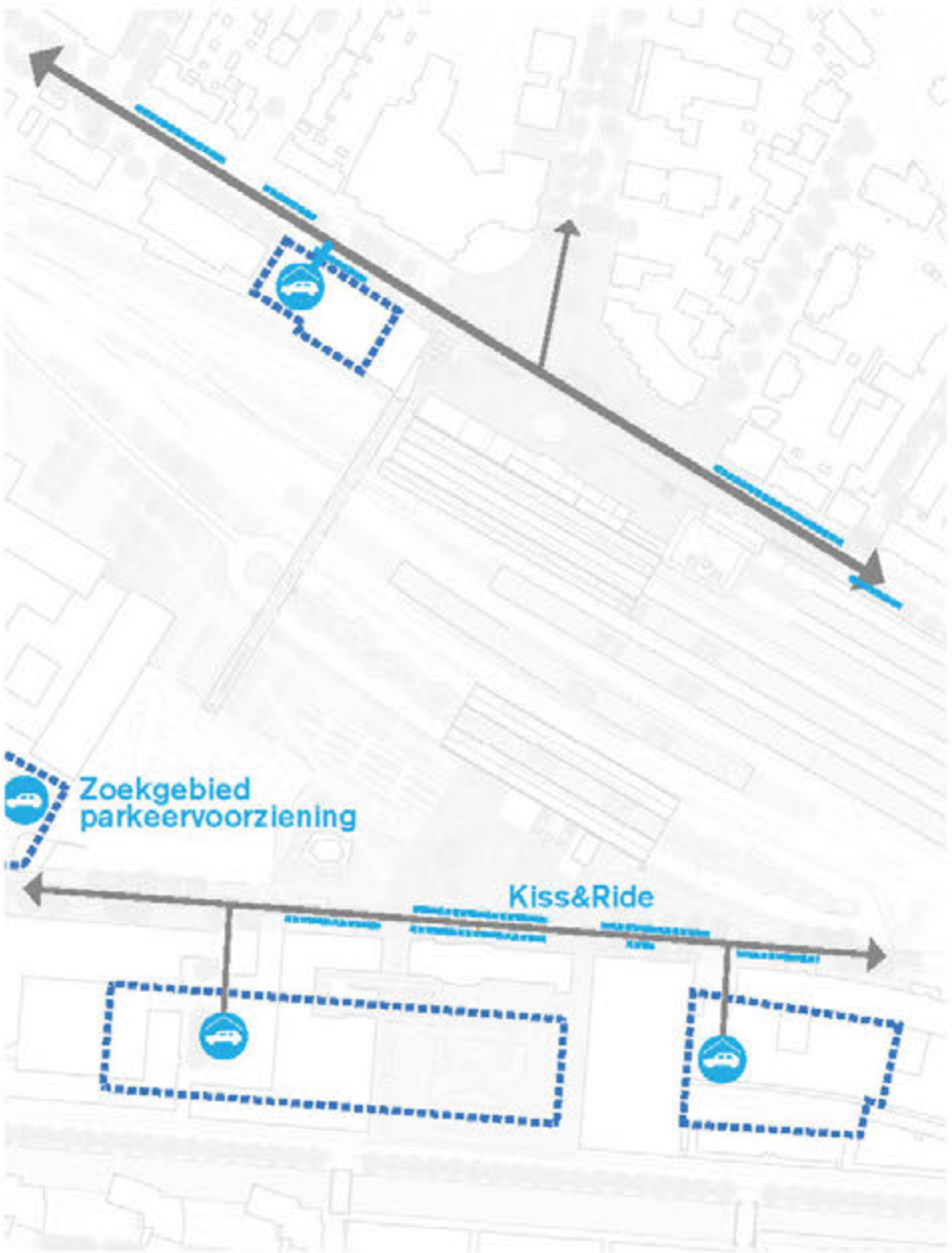
Taxi

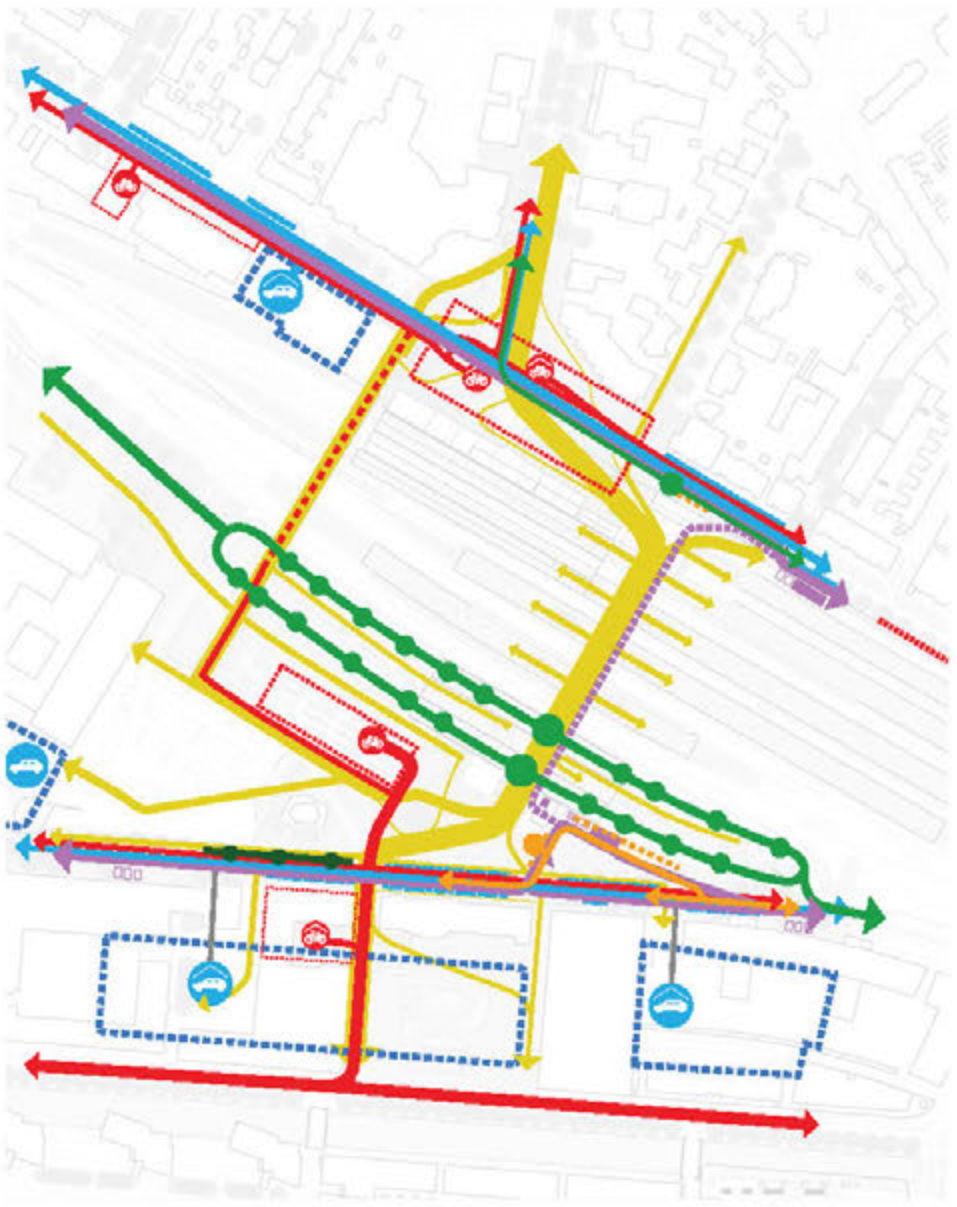
De standplaatsen voor taxi´s zijn verplaatst naar de zuidzijde. Daar is plaats voor 11 taxi´s en 2 zonetaxi´s. Ten oosten van de ingang van de spoortunnel worden nieuwe standplaatsen gerealiseerd. Aan de noordzijde kunnen taxi´s bij de uitstaphalte voor de bus nog wel stoppen om passagiers te laten uitstappen.
Op het Stationsplein wordt een aparte standplaats voor fietstaxi´s ingericht.

Auto en expeditie

Aan de noordzijde zijn de eerste aanzetten gedaan om de Stationsweg minder aantrekkelijk te maken als doorgaande autoroute. De rijsnelheid op Stationsplein en Stationsweg is verlaagd naar 30 km per uur. Het Stationsplein wordt uitgevoerd als plateau en zodanig ingericht dat dit automatisch leidt tot gewenst gebruik. Zo worden zones voor parkeren, K&R, uitstaphalte en fietstaxi duidelijk herkenbaar.
De Oosterlaan – Westerlaan hebben nog de functie van gebiedsontsluitingsweg, met een vergelijkbare hoeveelheid autoverkeer als in de huidige situatie. De verblijfskwaliteit wordt vergroot door toepassing van andere materialen en inpassing van meer groen met inachtneming van de verkeersfunctie.

Aan de zuidzijde van het station krijgt de Hanzelaan ter hoogte van het stationsplein een nieuw profiel als stationsstraat met aan beide zijden ruimte voor parkeren en meer groen. De inrichting voorziet in parkeren, K&R, taxi en touringcars. Het rustigere westelijke deel van de Hanzelaan richting Wärtsila is/

blijft erftoegangsweg. Op dit rustigere deel ligt het stationsplein en de meeste oversteekbewegingen voor fietsers en voetgangers. Het oostelijke deel van de Hanzelaan vanaf de aansluiting van het nieuwe busstation heeft de functie van gebiedsontsluitende weg.

Autoparkeren

Door de verdere verstedelijking van Hanzeland / Spoorzone komt er steeds meer druk op de openbare parkeervoorzieningen in het gebied. De ontwikkeling in Hanzeland zorgt voor een stijging in de vraag naar parkeergelegenheid, zeker omdat deels bestaande plaatsen voor ontwikkeling worden benut. Compensatie en uitbreiding van parkeercapaciteit in de vorm van een extra gebouwde voorziening of een tijdelijke maaiveldoplossing aan de zuidzijde van het station is gewenst en speelt in op deze behoefte en is tevens aanjager van de gewenste gebiedsontwikkeling.

Wenkend perspectief 2025

5.3 Wenkend perspectief 2025

In 2025 is de ontwikkeling van het stationsgebied qua infrastructurele maatregelen afgerond. Na realisatie van de stationskappen aan beide zijden van het station gaat het stationscarré volwaardig functioneren. Onder de kappen krijgen de stationspleinen (ontvangstdomeinen) aan beide zijden een definitieve inrichting waarbij een aantal retailpunten een betere plaats heeft gekregen.

Het monumentale stationsgebouw en de overige gebouwen op het Stationsplein zijn gericht op de openbare ruimte. Aan de noordzijde ontstaat een mooi bordes met zicht op de stad en heldere routes. Alle perrons op het station zijn voorzien van kappen. Aan de zuidzijde is het stationsplein opnieuw ingericht en zijn een gebouwde fietsparkeervoorziening en autoparkeervoorziening gerealiseerd. Het tijdelijk evenemententerrein is voelbaar, het park wordt vergroot en verder geactiveerd, er ontstaan heldere routes van station naar omgeving.
De aanpassingen aan het station hebben geleid tot nieuwe energie en hebben bijgedragen aan een ontwikkeling van het gebied Hanzeland tot een levendig en gemengd stedelijk gebied.

14. Stationskap noord
15. Ontvangstdomein noord
16. Stationsgebouw NS
17. Definitieve aanlanding passerelle
18. Combigebouw
19. Stationskap zuid
20. Ontvangstdomein zuid
21. Buskap definitief
22. Gebouwde fietsvoorziening (optie)
23. Gebiedsontwikkeling
24. Programma in driehoek ten oosten van stationsplein zuid
25. Nadere invulling bedrijventerrein Hanzelaan
26. Perronkappen 12/13 en 15/16
27. Transformatie Lübeckplein
28. Autoparkeervoorziening

Plankaart 2025

Wenkend perspectief 2025

Verbeelding van wenkend perspectief 2025

Wenkend perspectief 2025

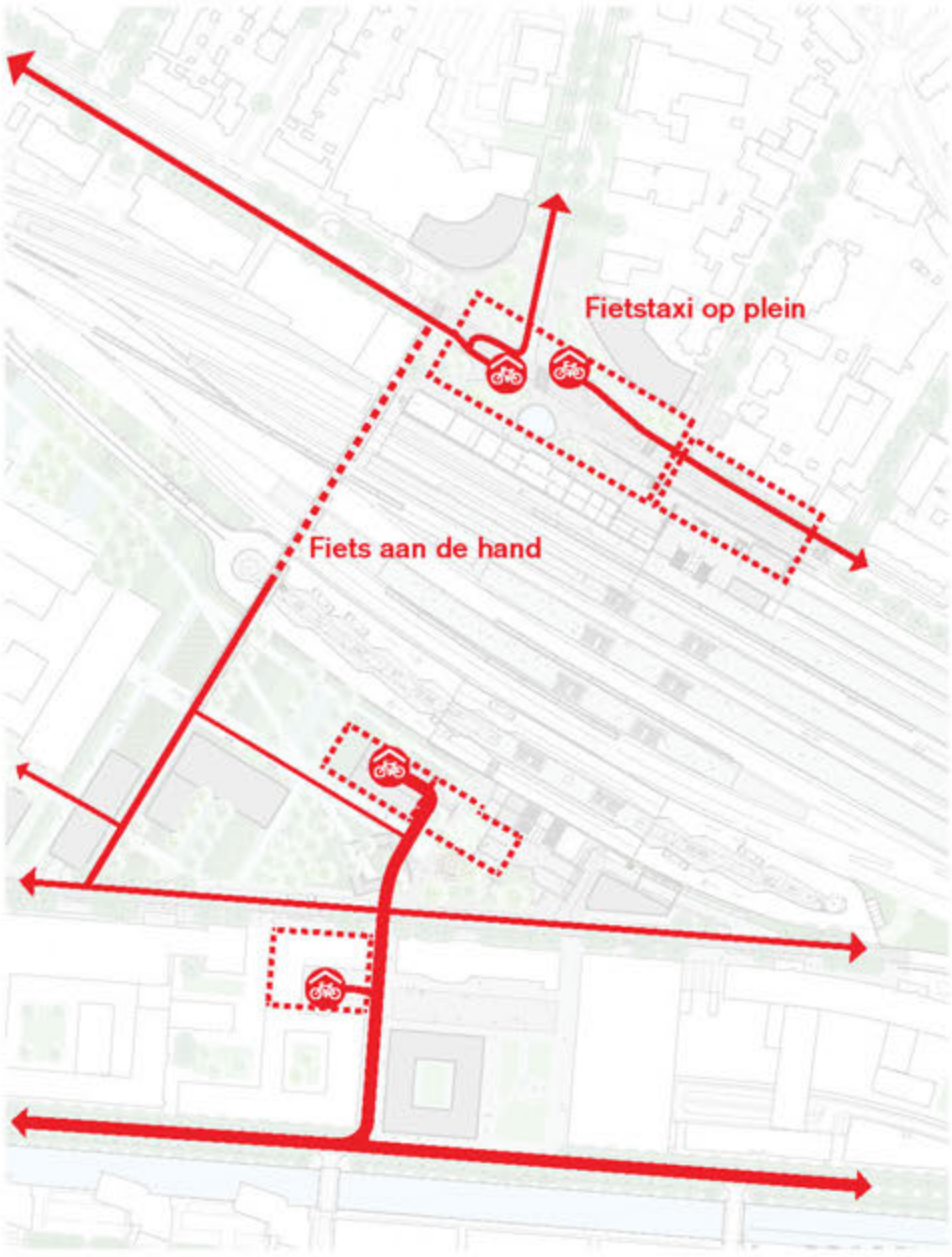
Ruimtelijke kwaliteit 2025

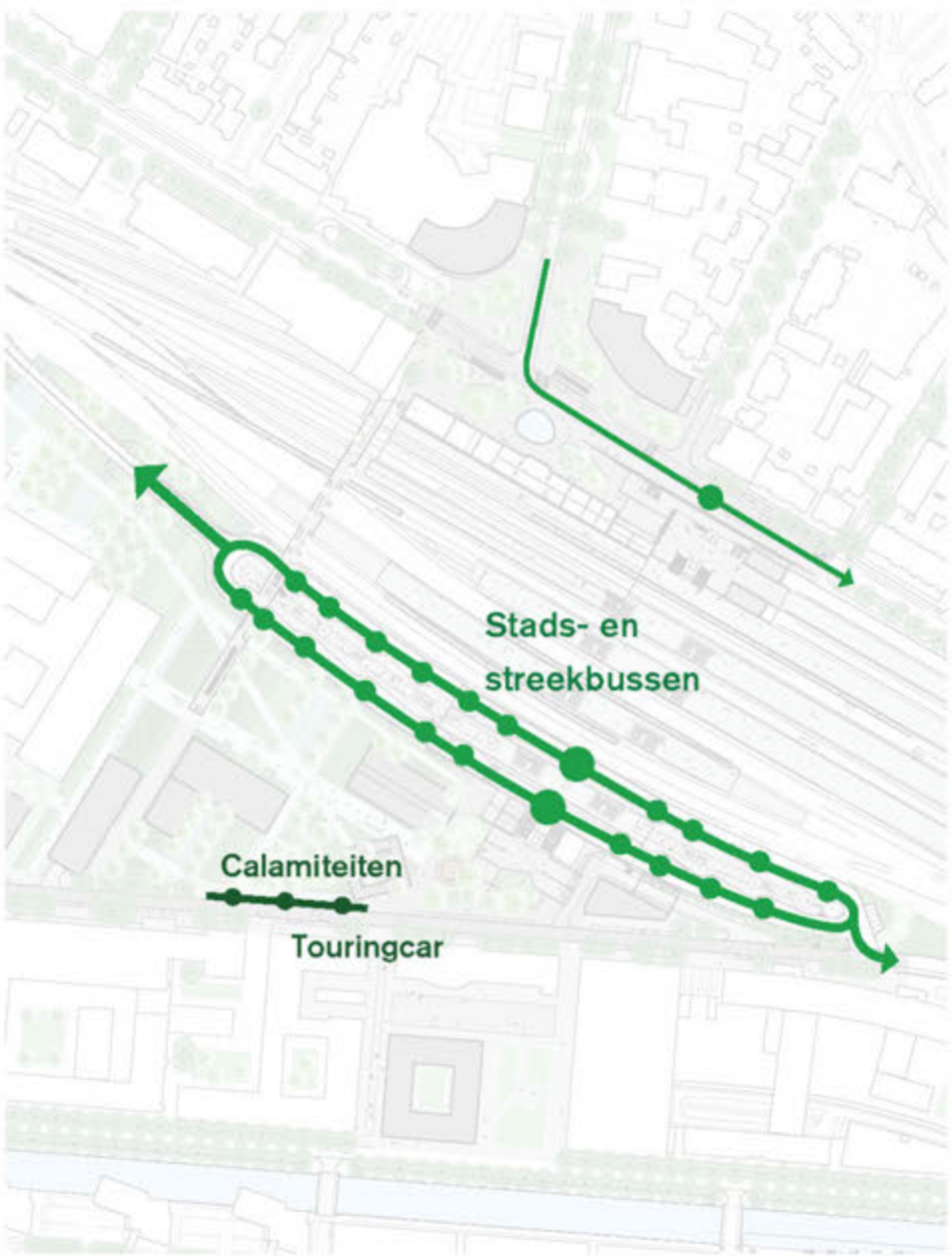
De samenhang en identiteit van de gehele OV-knoop is overtuigend neergezet. Het stationscarré met haar twee karakteristieken, 19e-eeuwse allure aan de noordzijde en multimodaal knooppunt aan de zuidzijde, zetten Zwolle op de kaart. Infrastructuur en inrichting openbare ruimte zijn op orde. Een prachtige stationsomgeving nodigt uit tot nieuwe ontwikkelingen in het gebied. Door nieuwe gebouwen ontstaan stevige pleinwanden met publieke functies in de plinten. De wisselwerking tussen binnen en buiten wordt versterkt, in relatie tot nieuwe terrassen op de zonzijde. Aan de zuidzijde krijgen nieuwe gebouwen een definitieve invulling in een groene setting. Al deze ontwikkelingen dragen bij aan extra gebouwde (ondergrondse) voorzieningen voor auto- en fietsparkeren.

Een wisselwerking tussen investeringen in de openbare ruimte en particuliere ontwikkelingen in de flanken is hoogstwaarschijnlijk noodzakelijk om het volledige stadscarré te kunnen realiseren.

Voetgangers

De verdergaande gebiedsontwikkeling versterkt de ambitie in 2025 meerdere verbindingen te maken met zowel de binnenstad als Hogeschool Windesheim. De passerelle heeft definitieve aanlandingen gekregen die perfect aansluiten bij de looproutes in het gebied.

Fiets

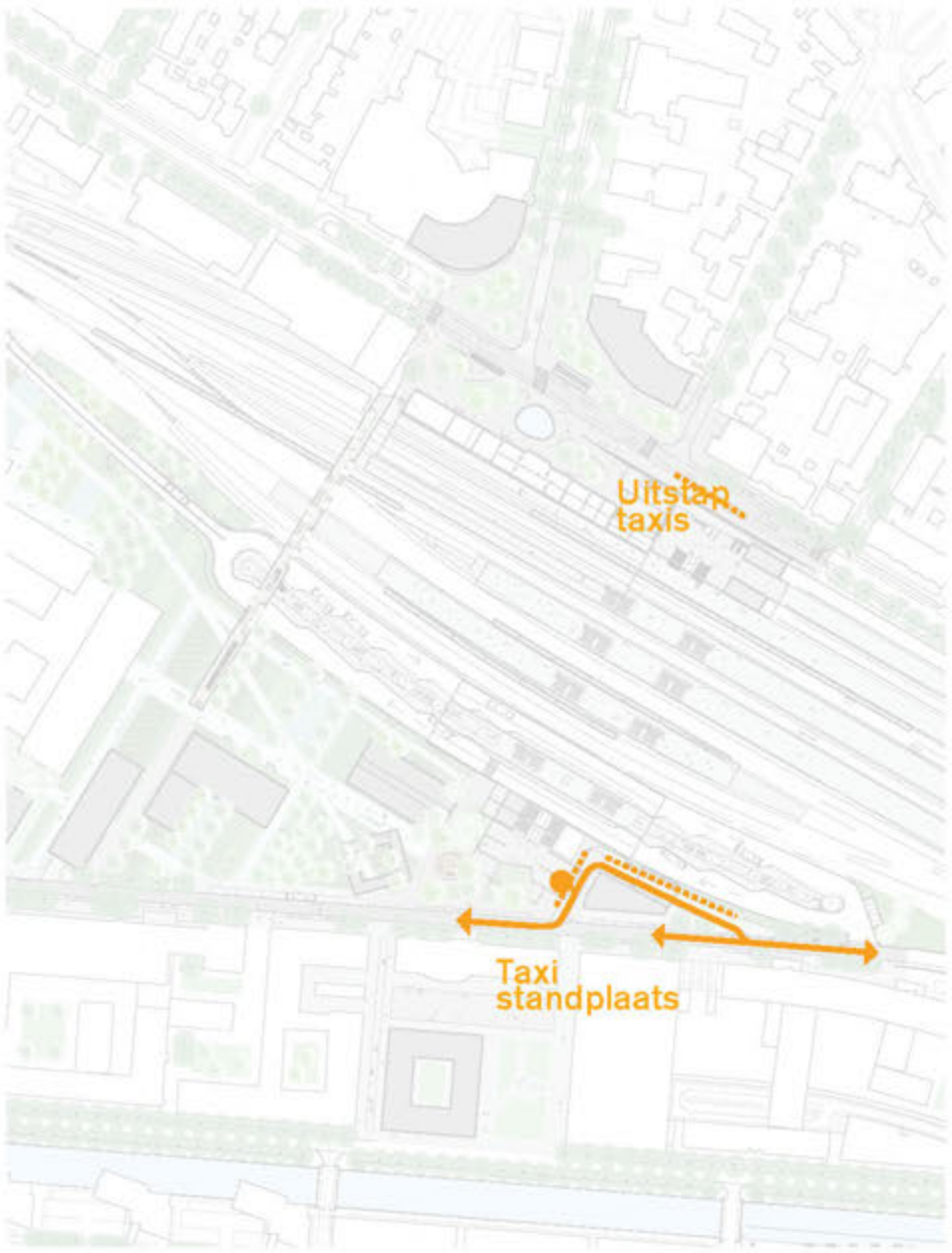
Met NS en ProRail is geprognotiseerd dat de behoefte fietsparkeren in 2030 met circa 5000 plekken is gegroeid tot circa 12.000 plaatsen. Deze prognose is ook voor 2025 gehanteerd. Er is een behoefte aan 8400 fietsen aan de noordzijde en 3600 plaatsen aan de zuidzijde. Binnen de scope van het project is dat een forse opgave. Wanneer op termijn het terrein van het Combigebouw in ontwikkeling komt vervalt de huidige fietsenkelder. De optie voor uitbreiding van de nieuwe fietskelder naar circa 6400 plaatsen zal benut moeten worden om aan de capaciteitsvraag te blijven voldoen. Aan de zuidzijde wordt tevens ingezet op het vervangen van het maaiveldparkeren door een structurele gebouwde voorziening. Hiermee wordt maximaal ingezet op de ruimtelijke kwaliteit van het stationsgebied. Onderzoek wordt gedaan naar innovatieve oplossingen om stallingsruimte te beperken, niet alleen door andere stallingsoplossingen, maar vooral ook door nieuwe vormen van dubbelgebruik, leenfietsen en samenwerking met scholen en bedrijven. Naast ruimte voor stallingen is het verder doorontwikkelen van `Zwolle fietsstad´ gewenst om het fietsnetwerk in de Spoorzone nog steviger te verankeren. Opgaven zijn:

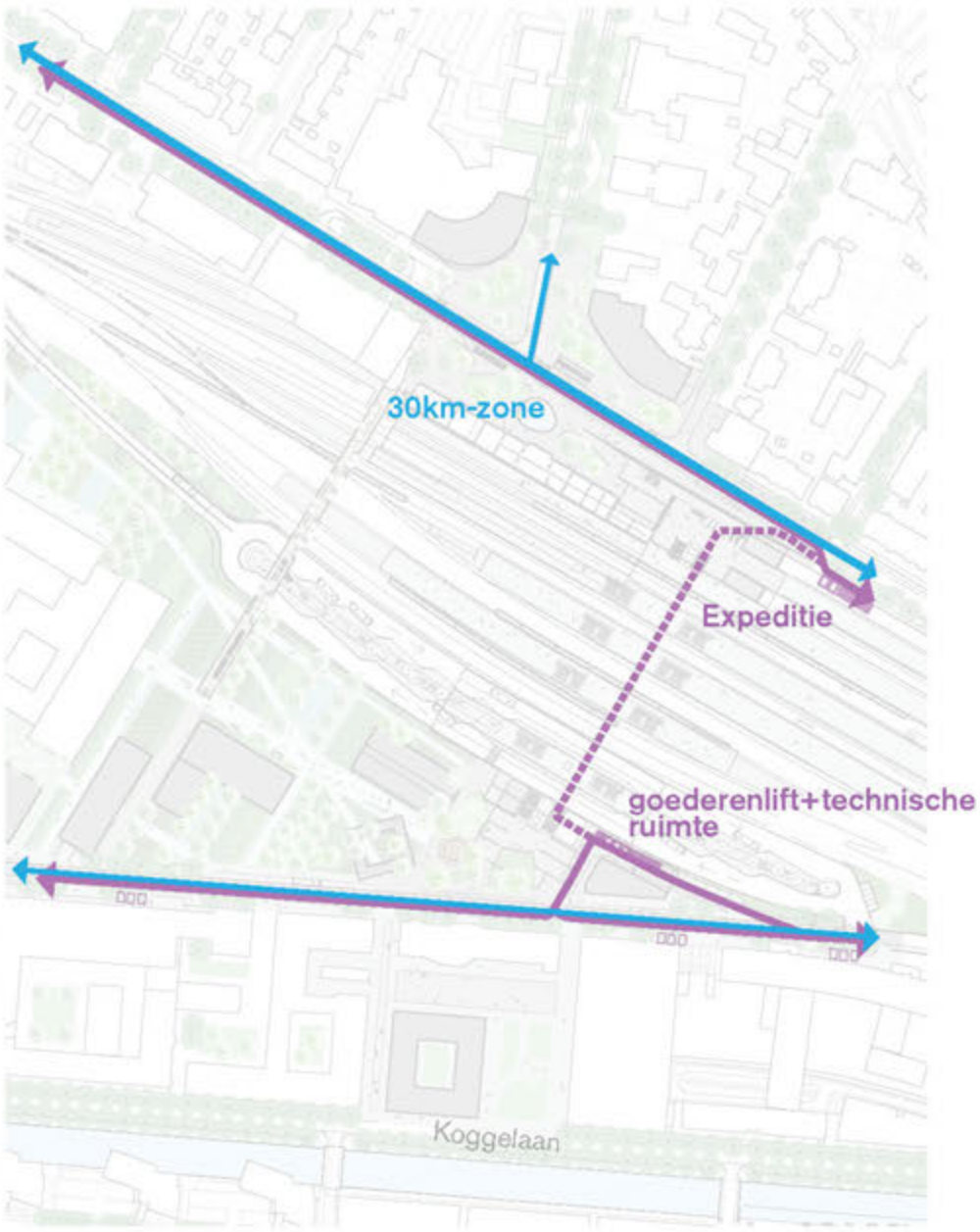
- het doortrekken van de fietsverbinding vanaf Stadshagen over het spoor naar het station richting Zwolle-zuid;
- doortrekken van de huidige fietssnelweg Hattem-Zwolle richting station;
- het verbreden van de fietsroute Van Karnebeektunnel – Zwolle-zuid.

Openbaar vervoer

Het busstation en busbrug functioneren goed. Door maatschappelijke en technologische ontwikkelingen doen mogelijk andere soorten van openbaar vervoer hun intrede, die vervolgens ook van het busstation gebruik gaan maken. Bij de realisatie van het busstation zijn maatregelen getroffen om het opladen van elektrische bussen op een eenvoudige wijze mogelijk te maken. Zwolle blijft het knooppunt in de regio waar regionale (streek-) lijnen samen komen en waar vandaan belangrijke bestemmingen bediend blijven. Samen met de provincie streeft de gemeente naar een robuust toekomstbestendig netwerk van openbaar vervoerverbindingen.

Wenkend perspectief 2025

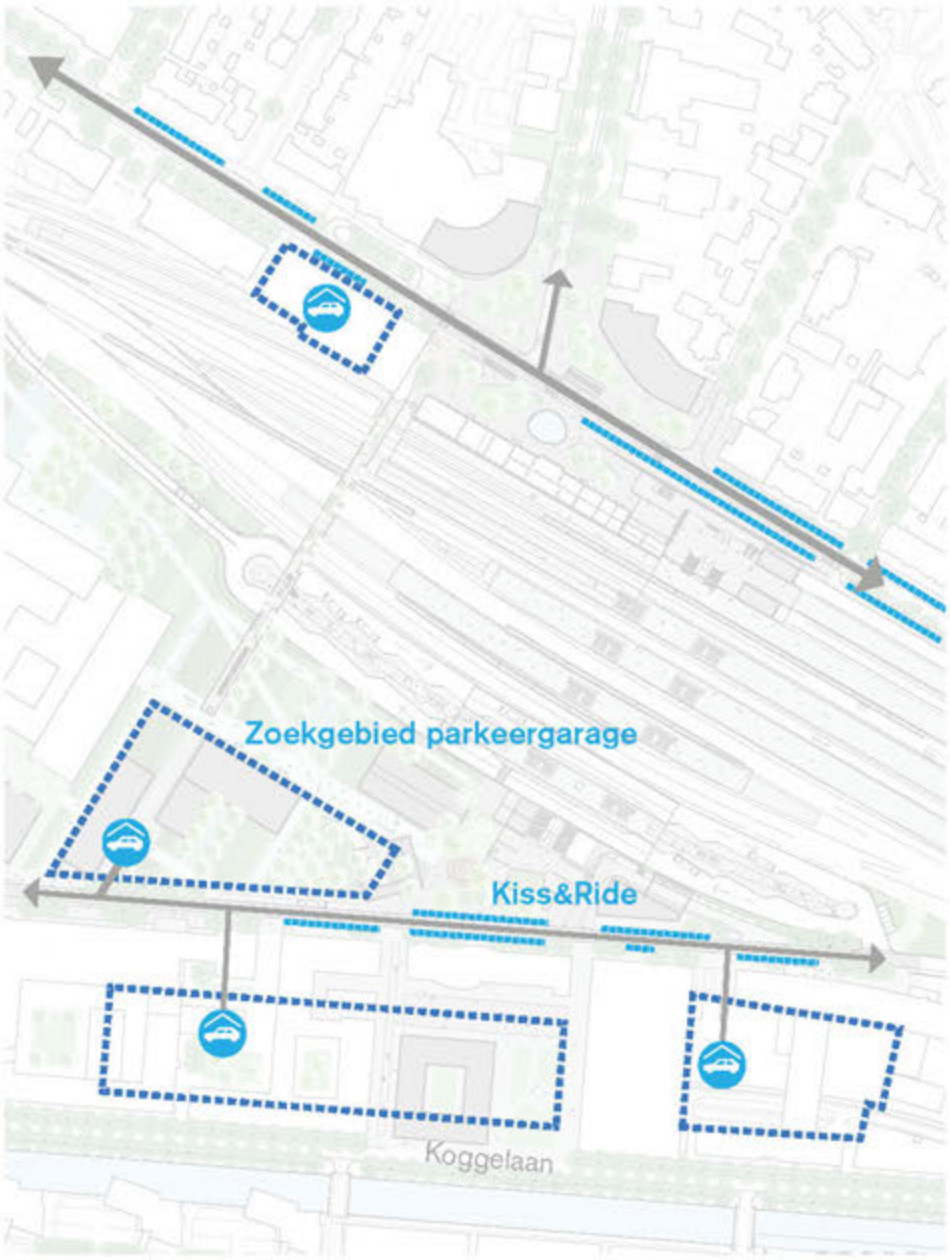

Taxi

Als gevolg van nieuwe ontwikkelingen zijn mogelijk nieuwe vormen van openbaar vervoer, deelauto´s, taxi´s en zelfrijdende voertuigen beschikbaar.

Auto en expeditie

De ambitie voor 2025 is om de centrumzijde van het station meer verblijfskwaliteit te geven en nog verder autoluw te maken.
Hiervoor zal onderzoek nodig zijn naar de wens en de effecten van een of meerdere extra verbindingen voor het autoverkeer onder het spoor door. Aan de zuidzijde is de wens de wegen her in te richten waarbij wordt aangesloten bij het feitelijk gebruik. De gewenste functiemenging en stedelijkheid is gebaat bij levendige stadsstraten met brede stoepen en groenvakken in afwisseling met langsparkeren.

Autoparkeren

In de bouwopgaven 2021 is al voorzien in de realisatie van een gebouwde voorziening voor autoparkeren en een mobiliteitsstudie. De verwachting is dat de jaren daarna veel zal veranderen op het gebied van autogebruik. Te denken valt aan meer elektrische auto´s, meer deelautogebruik, minder autobezit en zelfrijdende auto´s. Nu al worden de eerste initiatieven genomen om anders om te gaan met parkeren, bijvoorbeeld door beter ontsluiten van beschikbare plekken en dubbelgebruik.

6. DEELPROJECTEN

Binnen dit Ontwikkelperspectief is een aantal plannen al verder uitgewerkt. Dit hoofdstuk toont van de verschillende onderdelen de laatste ontwerpen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de plannen waarvan aannemelijk is dat ze in de eerste fase (2021) worden gerealiseerd en de plannen waarvoor nog dekking wordt gezocht en die later (2025) worden gerealiseerd (zie de volgende kaartjes).

Situatie 2021 (bouwopgaven)

1. Kelderstalling onder Stationsplein Noord
2. Stationsplein Noord
3. Oosterlaan
4. Perronverbreding sporen 15/16
5. Stationsweg
6. Westerlaan
7. Passerelle - spoorkruisend deel definitief met tijdelijke aanlanding noord en zuid
8. Busstation
9. Hanzelaan oost met keerlus, taxi´s en expeditie
10. Stationsplein Zuid
11. Hanzelaan
12. Tijdelijk evenemententerrein
13. Tijdelijk fietsparkeren

Wenkend perspectief 2025

14. Stationskap noord
15. Ontvangstdomein noord
16. Stationsgebouw NS
17. Definitieve aanlanding passerelle
18. Combigebouw
19. Stationskap zuid
20. Ontvangstdomein zuid
21. Buskap definitief
22. Gebouwde fietsvoorziening (optie)
23. Gebiedsontwikkeling
24. Programma in driehoek ten oosten van stationsplein zuid
25. Nadere invulling bedrijventerrein Hanzelaan
26. Perronkappen 12/13 en 15/16
27. Transformatie Lübeckplein
28. Autoparkeervoorziening

Fase 1:
uitvoering gereed 2021

Fase 1: uitvoering gereed 2021

Stationsplein noord (voorlopig ontwerp+, 2021)

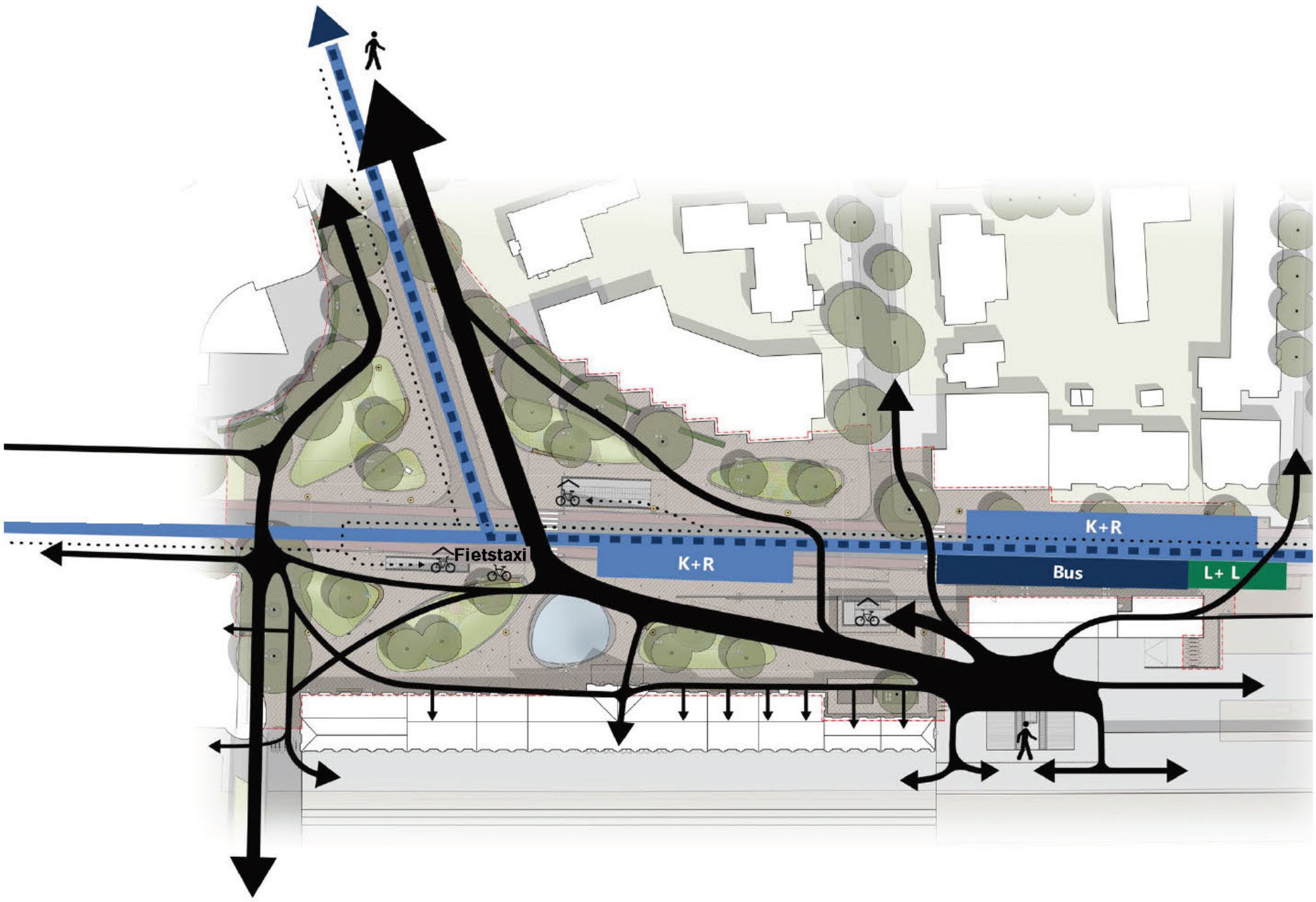
Het nieuwe Stationsplein aan de noordzijde krijgt een groene uitstraling passend bij het 19e-eeuwse karakter van dit deel van de stad. Groepen met bomen sluiten aan op de laanbeplanting van de Oosterlaan, Westerlaan en de Stationsweg. Grote groenvlakken op het plein zorgen voor een prettige verblijfssfeer. De gazons liggen bol en vaste planten in een losse structuur zorgen voor variatie in de seizoenen. De pleinverharding loopt van gevel tot gevel, alleen de doorgaande verbinding van de Ooster- en Westerlaan vormt een doorsnijding.

Door het bestaande hoogteverschil op het plein ontstaat er een bordes met trappen ter hoogte van de stationsoverkapping en een talud op het plein waarin de groenvlakken en zitelementen worden geïntegreerd. Het groen leidt de reiziger via een logische route richting de Stationsweg en daarmee van en naar de historische binnenstad. Centraal op het plein ligt een podium met een spiegelende vloer van water. Het podium kan dienst doen voor wisselende tentoonstellingen van sculpturen en als het waterwerk niet aanstaat als evenementenplek voor de stad. Het podium ligt in de zichtlijn vanaf de Stationsweg. Het standbeeld van Thorbecke krijgt een plek aan de noordzijde van het plein en is ook goed zichtbaar vanaf de Stationsweg. Door het toepassen van typische Zwolse materialen zoals gebakken klinkers aansluitend bij de gebakken klinkers in de historische binnenstad, ontstaat er rust en eenheid in het straatbeeld. De rijbaan wordt in klinkerbestrating uitgevoerd. De rijbaan wordt als plateau uitgevoerd, de opritten van het plateau liggen nabij de Terborchstraat en het Combigebouw.

Onder het gehele plein wordt een fietsenstalling voor 4800 fietsen aangelegd. De stalling is direct vanaf de rijbaan toegankelijk. Aan weerszijden van de Oosterlaan komen zones voor Kiss & Ride en ter hoogte van de stationsoverkapping wordt een uitstaphalte voor de bus gesitueerd, die ook gebruikt kan worden voor het uitstappen van taxipassagiers. Op het plein is ruimte voor meerdere fietstaxi´s. De autotaxistandplaatsen verhuizen naar de zuidzijde van het station.

In de eerste fase van de aanleg wordt de fietsenstalling en het Stationsplein aangelegd. De nieuwe stationsoverkapping is in een later stadium voorzien (2025), mits hiervoor de benodigde middelen beschikbaar komen. De toegangen tot de fietsenstalling worden niet overkapt.

In en onder het plein wordt een groot aantal maatregelen getroffen om te voldoen aan de ambities voor klimaatadaptatie en energietransitie. De groene inrichting draagt bij aan het voorkomen van hittestress. Onder het plein komt een fietsenkelder. Onder de groenvakken en rond de kelder worden maatregelen getroffen om regenwater op te vangen. Deze maatregelen zijn voldoende om zeer grote buien te verwerken. De fietsenkelder zelf kan als noodmaatregel worden gebruikt voor tijdelijke berging bij extreme regenbuien, die naar verwachting eens per 100 jaar voorkomen.

Looplijnen nieuw Stationsplein Noord

Stationsplein noord, plattegrond

LEGENDA

Verhardingen

- Rijweg
  Asfalt, zwart
- Rijweg
  Gebakken klinkers, dikformaat
  keperverband, kleur: roodbruin
- Fietstrook
  Asfalt, rood
- Trottoir
  Gebakken klinkers, waterpasserend, dikformaat
  groot keperverband, kleur: roodbruin
- Parkeerstrook
  Gebakken klinkers, waterpasserend, dikformaat
  elleboogverband, kleur: roodbruin
- Stationsplein
  Gebakken klinkers, waterpasserend, dikformaat
  speciaal bestratingspatroon, kleur: roodbruin
- Rabatband 300x200 mm
  Beton, antraciet
- Gidslijn
  Natuurstenen gidstegel 300x300mm
- Lijnafwatering
  Type n.t.b.

Terreininrichting

- Zitrand
  Natuursteen
  specificatie n.t.b.
- Houten zitelement
- Zitbank
  type: Plane enkelzits ex. rugleuning, lxb: 2600x500 mm
  leverancier: Grijsen
- Trappen
  Natuursteen
  Specificatie n.t.b.
- Boomspiegelplint
  Samson, type: Edy, gietijzer, zwart gelakt
  div. afmetingen n.t.b.
- Waterspiegel / podium
  Natuursteen
  Specificatie n.t.b.
- NS OV-poorten en glazen schermen
  Door derden
- Kunstwerk Thorbecke op sokkel
  Te herplaatsen
- Afvalbak
  Velopa, Type Oscar, RAL 7016
- Verlichting type stationsweg
  Paaltoparmatuur, klassiek, 3 meter
- Paaltoparmatuur
  armatuur: SpringEye, RAL 7016, 12 meter
  leverancier: Lightwell
- Paaltoparmatuur
  armatuur: SpringEye, RAL 7016, 9 meter
  leverancier: Lightwell
- Lichthapper fietsenkelder
  Specificatie n.t.b.

Beplanting

Overig

Bestaande boom

Nieuwe boom

Haag
Fagus sylvatica

Parkstrook
Gazon

Parkstrook
Vaste planten
Soortkeuze, zie VO +

Bebouwing

Hoogtepeilen in meters t.o.v. N.A.P.

Projectgrens

Ingang fietsenstalling
Spijlenhekwerk, staal, antraciet
Door derden

Uitbreiding fietsenkelder

Trappen naar OV-tunnel

Opstelplek brandweer

Taludlijnen

Bestaand kunstwerk
'Swoll'

0 2 4 6 8 10 20 Meter

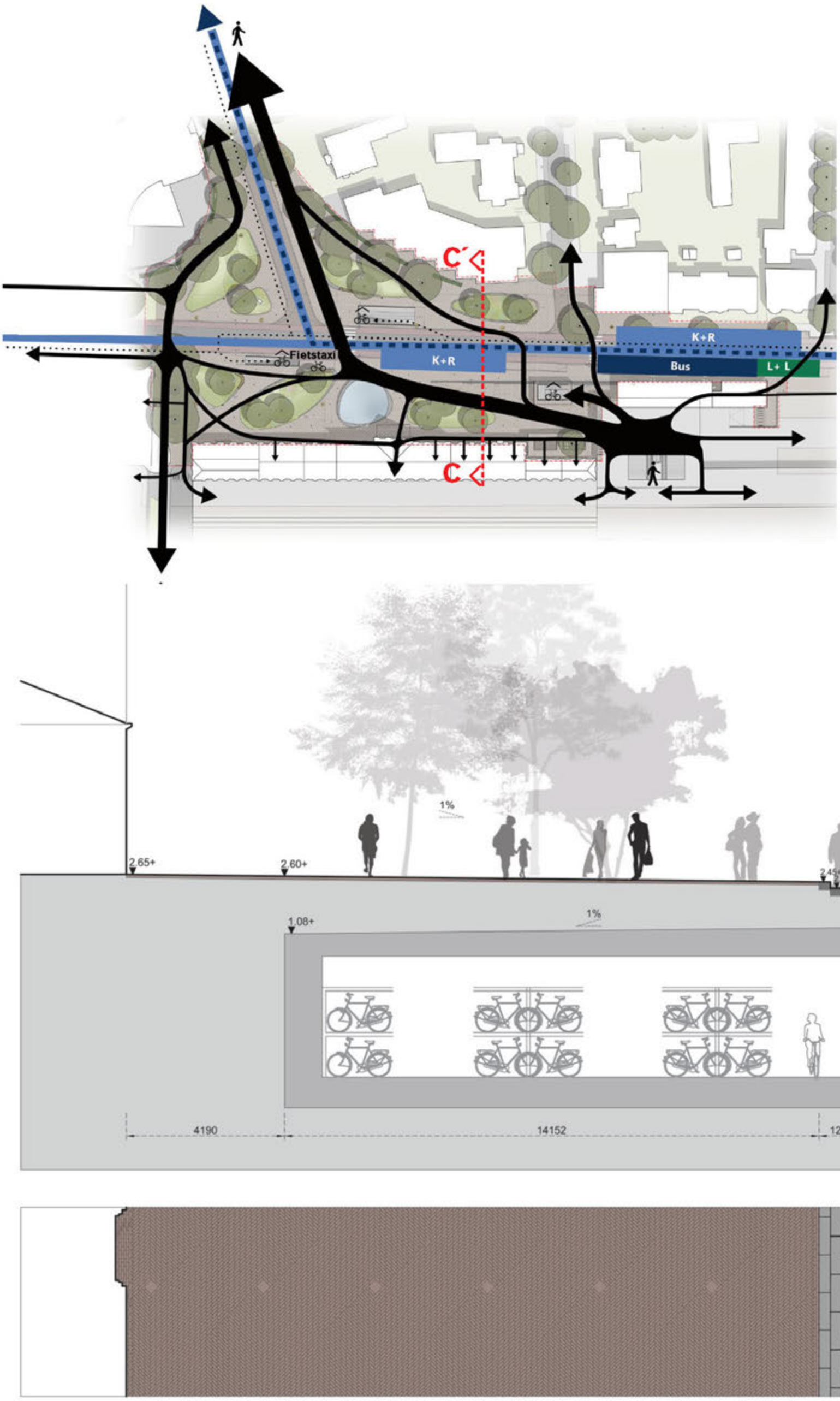
Alle maten in het werk te controleren

Projekt

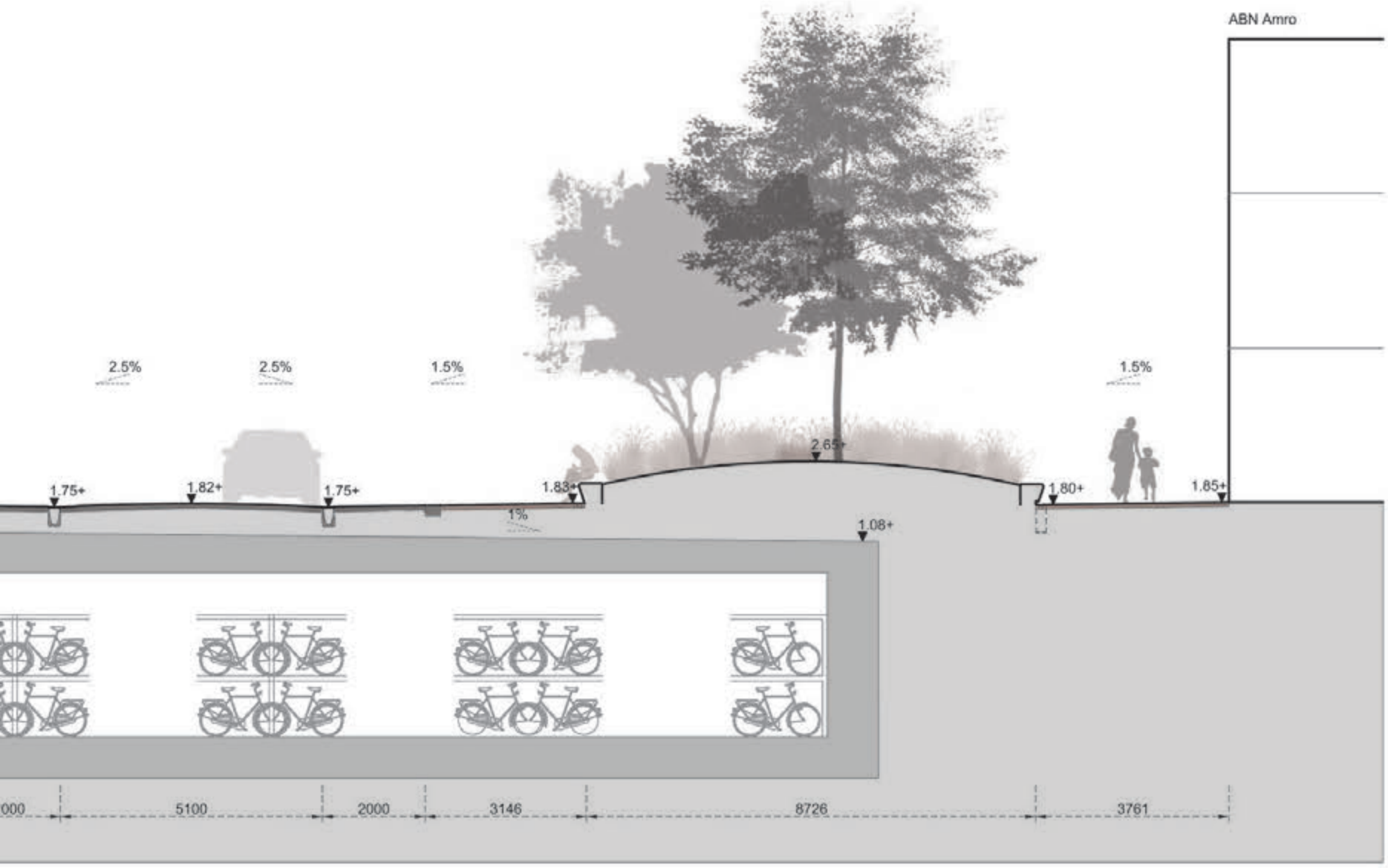
Spoorzone Zwolle

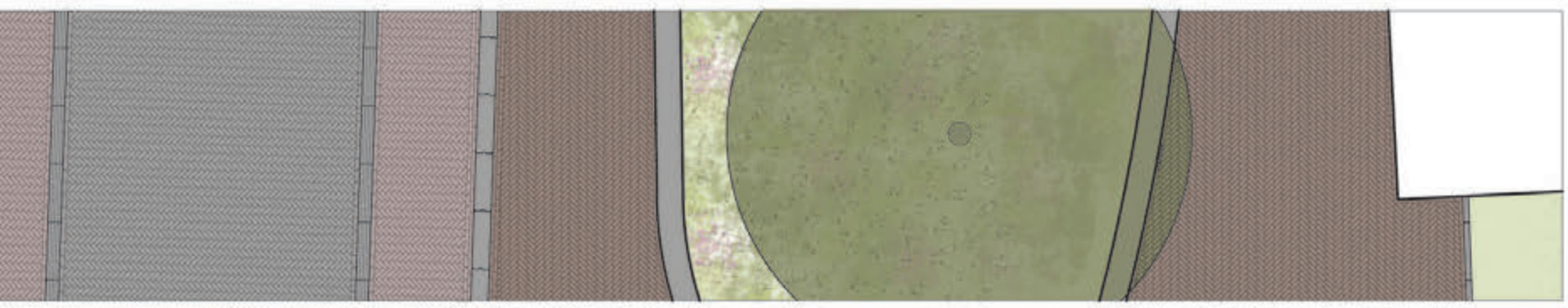
Onderdeel

Stationsplein Noord (Fase 1 - 2021)

Doorsnede C-C

ABN Amro
2.5%
2.5%
1.5%
1.5%
1.75+
1.82+
1.75+
1.83+
2.65+
1.80+
1.85+
1%
1.08+
000
5100
2000
3146
8726
3761

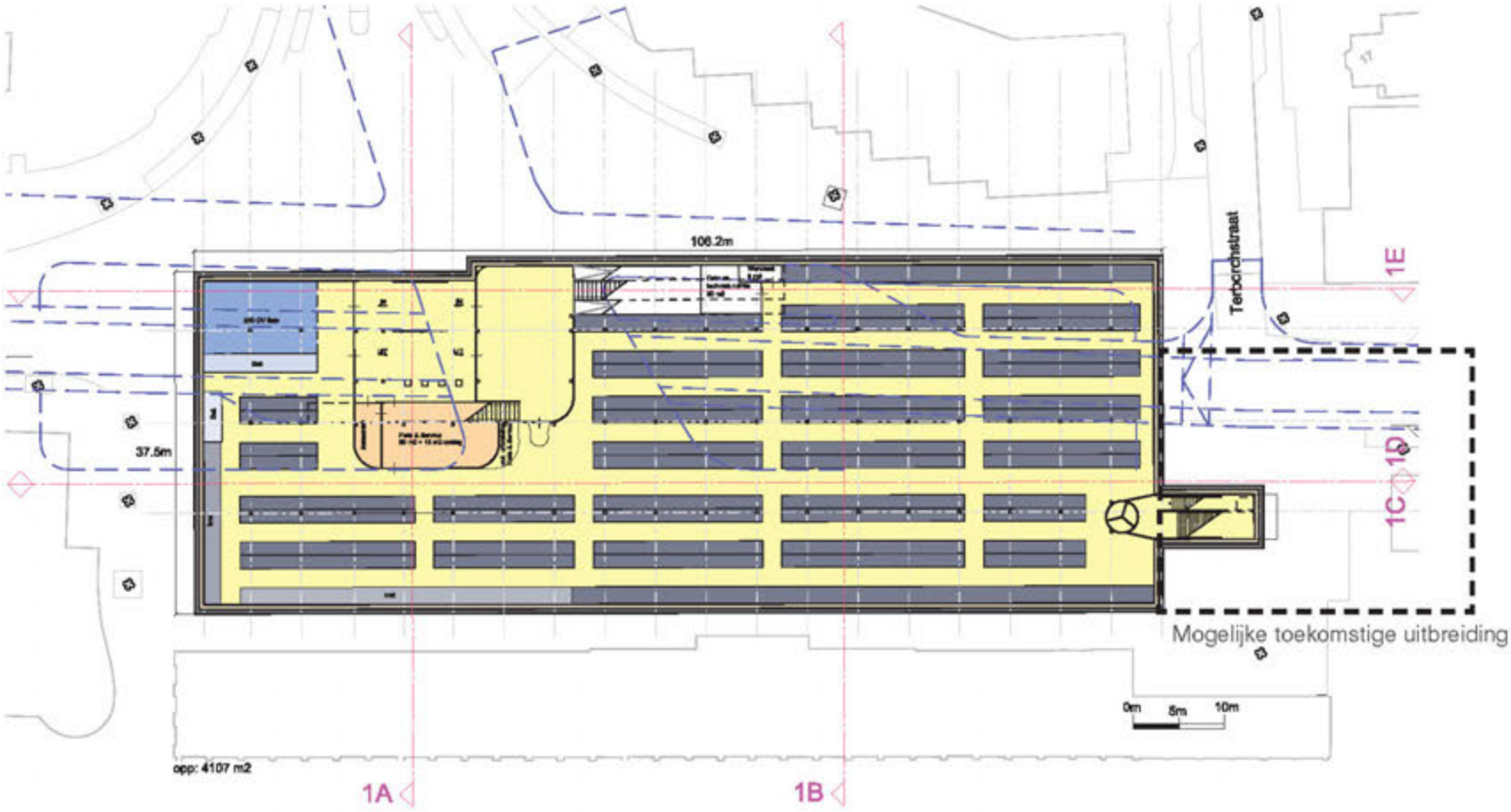

Fietsenkelder (schetsontwerp, 2021)

De nieuwe kelderstalling is ontworpen en geraamd op VO-niveau en wordt verder uitgewerkt tot DO. In de verdere uitwerking is de samenhang tussen pleinontwerp en fietsenstalling van groot belang. De wanden van de entrees passen bij de materialisering van het plein. In beeldkwaliteit past de fietsenkelder bij de overige onderdelen van het stationscarré zoals de passerelle en nieuwe (nog te ontwerpen) stationskappen. Daarnaast is volledige transparantie op het plein een voorwaarde; het zicht vanuit de Stationsweg (en vice versa) op de stationsentree is zoveel mogelijk vrij van obstakels. Dit betekent dat de toegangen van de kelder niet worden overkapt.

Karakteristieken:

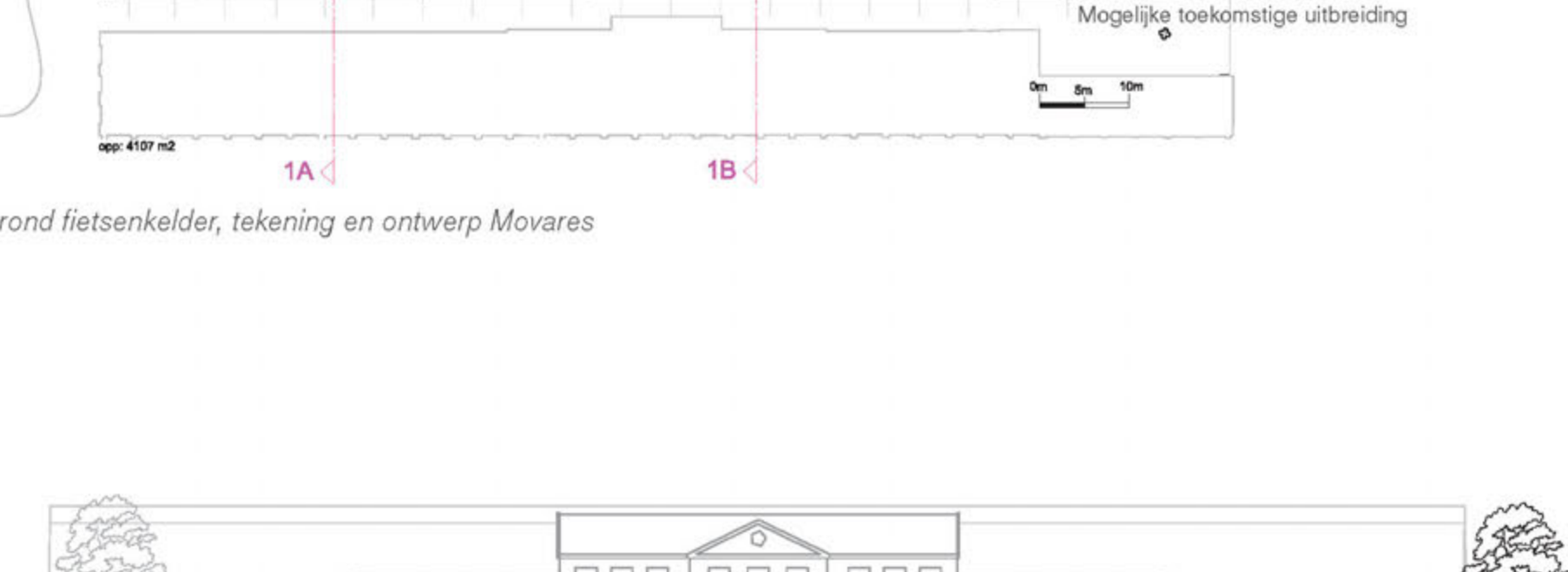
- Omvang 4800 plaatsen, inclusief OV-Fiets. Met optie voor uitbreiding naar 6400 fietsen.
- Serviceruimte voor ontvangst, eerste 24 uur gratis-regime.
- De twee toegangspartijen voor fietsers zijn in de O-W-richting gelegd langs de toekomstige nieuwe rijbaan vóór het stationsgebouw en gedimensioneerd op de verdeling van reizigersstromen (60% vanuit Oost, 30% vanuit West en 10% vanaf centrum).
- De gemeente wenst een goed kwaliteitsniveau en ambieert in de hoofdtoegang vanuit oost twee rolpaden (tapis roulants) en een vaste trap. Aan de westzijde is een vaste trap voorzien. De voetgangerstoegang op het plein richting tunnelmond vraagt om een goed kwaliteitsniveau voor de reizigers. De reiziger moet van de ondergrondse fietsenstalling naar maaiveld en vervolgens weer naar de ondergrondse tunnel. Rechtstreekse verbinding met de spoortunnel is nu niet mogelijk. Om dit ongemak te compenseren is het wenselijk om naast een vaste trap een roltrap te realiseren. Omdat de toegangen van de fietsenkelder niet worden overkapt, worden de roltrap en tapis roulants weerbestendig uitgevoerd.
- In en rond de fietsenkelder wordt een groot aantal maatregelen getroffen om de omgeving waterrobuust te maken. Deze zijn beschreven in de voorgaande paragraaf over het Stationsplein.

Plattegrond fietsenkelder, tekening en ontwerp Movares

Doorsnede 1C

Doorsnede 1A

Herinrichting stationsstraten (schetsontwerp, 2021)

Oosterlaan, Westerlaan en Stationsweg krijgen weer de allure van een 19e-eeuwse laan. De doorgaande verbindingen van deze wegen worden gehandhaafd. Wel is het voornemen om het gebruik door niet-bestemmingsverkeer te ontmoedigen. De huidige functionaliteit van de wegen vraagt om fietsstroken in de Oosterlaan en Westerlaan, op de Stationsweg rijden fietsers op de rijbaan. Daar waar mogelijk worden maatregelen getroffen voor het opvangen van regenwater en het beperken van hitte.

Herinrichting Stationsweg

Doordat het busverkeer op de Stationsweg afneemt, zal de straat een veel rustiger straatbeeld krijgen. De weg wordt met één meter versmald (tot 6,5 meter) zodat er meer ruimte ontstaat voor de voetgangers en er een prettigere wandelroute van het station naar de historische binnenstad ontstaat. Aan de zijde van het Stationsplein wordt de weg uitgevoerd in klinkerverharding en op pleinhoogte gelegd zodat hier een veilige oversteekplek ontstaat voor voetgangers. Onderzocht wordt of de klinkerbestrating kan worden doorgezet tot aan de Burgemeester van Roijensingel. Alle laanbomen blijven behouden, deze zorgen voor de 19e-eeuwse allure van de straat.
De aansluiting met het Stationsplein wordt als gelijkwaardige kruising uitgevoerd (geen voorrangsregeling). De rijsnelheid wordt terug gebracht van 50 km/u naar 30 km/u.

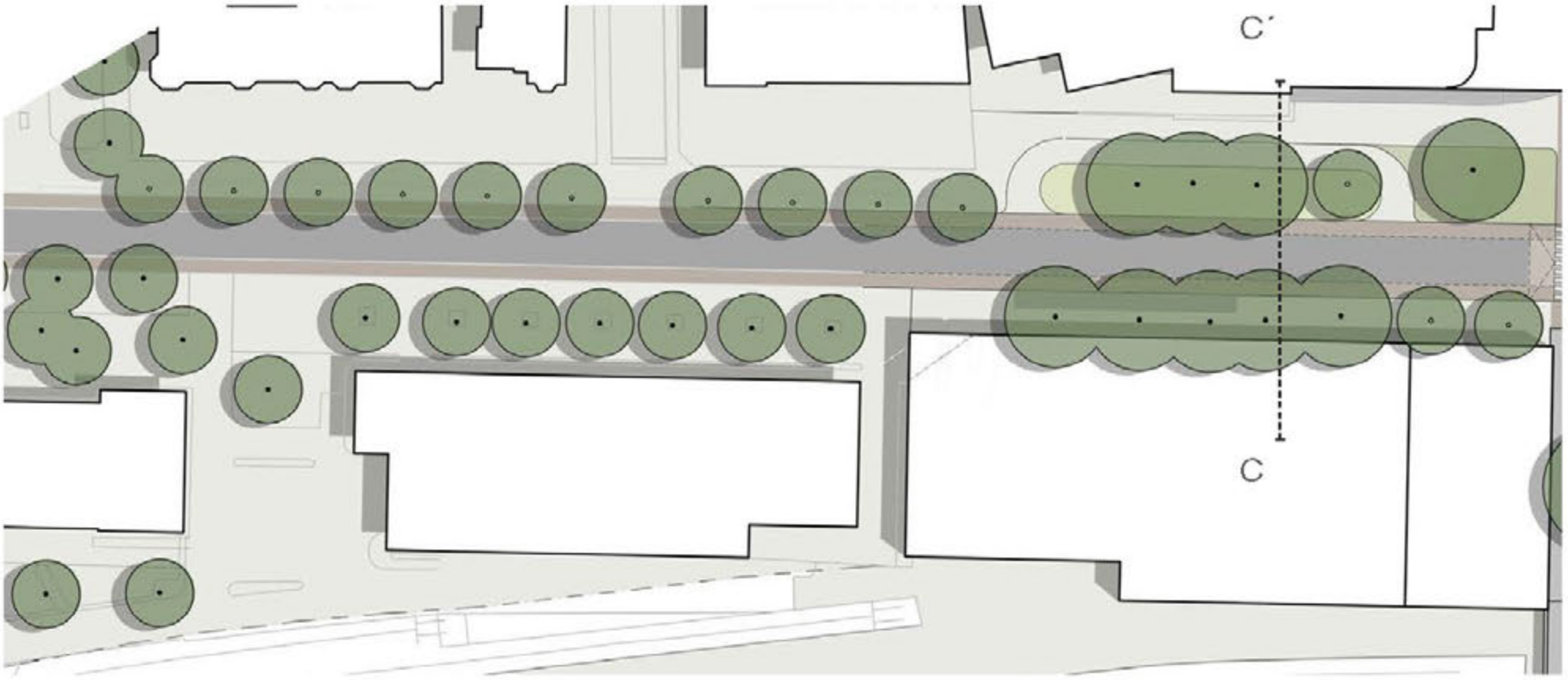
Doorsnede Stationsweg nieuw

Doorsnede Stationsweg bestaand

Tekening en ontwerp Buro Poelmans Reesink (2017)

Herinrichting Westerlaan

De Westerlaan krijgt een rijbaan van 5,5 meter met aan weerszijden een fietsstrook van 1,8 meter breed. Hierdoor ontstaat een veilige straat waar naast het doorgaande verkeer voldoende ruimte is voor de fietsers. De bestaande bomen blijven zoveel mogelijk behouden en waar mogelijk worden er nieuwe bomen toegevoegd om de historische laanstructuur te versterken. De ambitie is op termijn het stallen van fietsen op maaiveld fors te beperken.

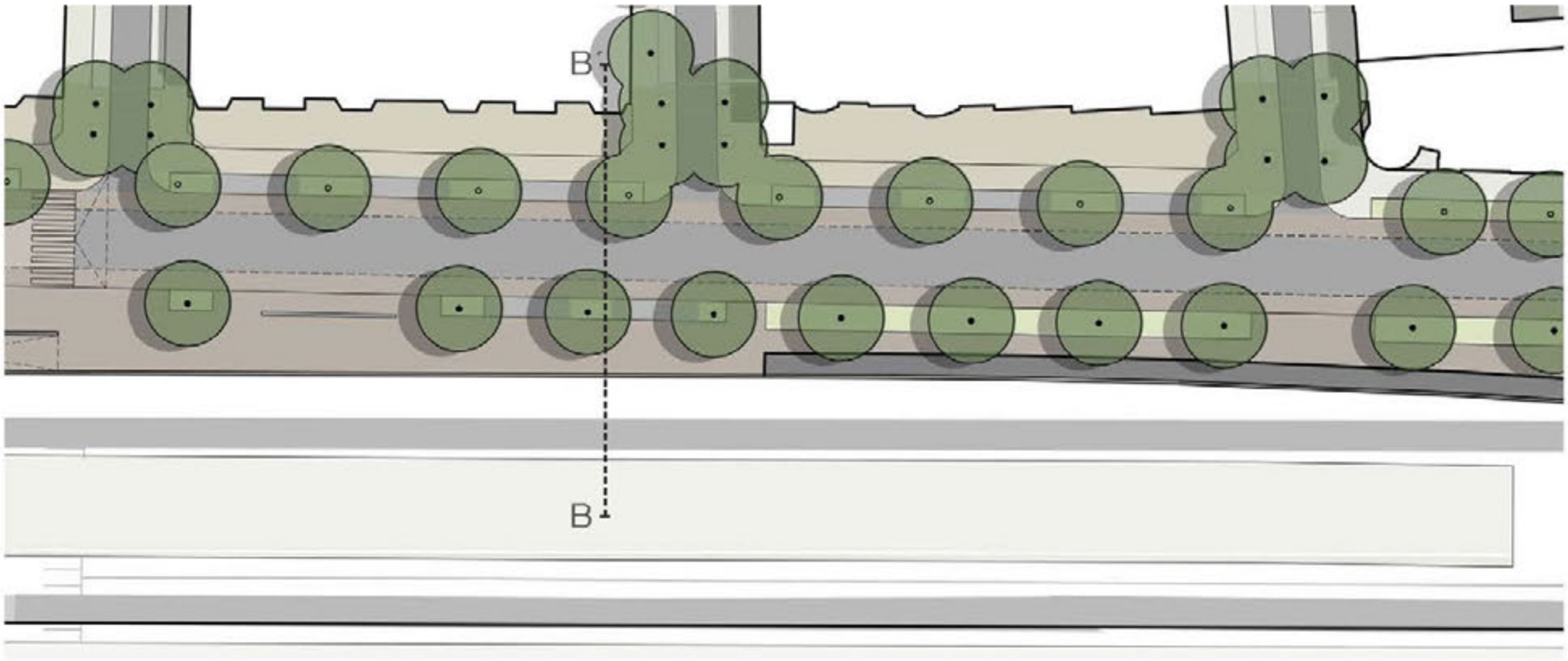

Doorsnede CC Nieuw

Doorsnede CC Bestaand

Herinrichting Oosterlaan

De Oosterlaan krijgt net als de Westerlaan ook een rijbaan van 5,5 meter met aan weerszijden van de weg een fietsstrook van 1,8 meter. Het historische laanprofiel wordt hersteld door aan weerszijden van de straat laanbomen aan te planten. De weg krijgt een rustiger straatbeeld doordat de bushaltes worden verwijderd. Door verbreding van het treinperron wordt het straatprofiel smaller. Op de plek van het voormalige busstation wordt een laad- en losstrook aangelegd voor het station en aan de zuidzijde van de straat is over de gehele lengte plaats voor een enkele rij fietsenstallingen. De ambitie is op termijn het stallen van fietsen op maaiveld fors te beperken.

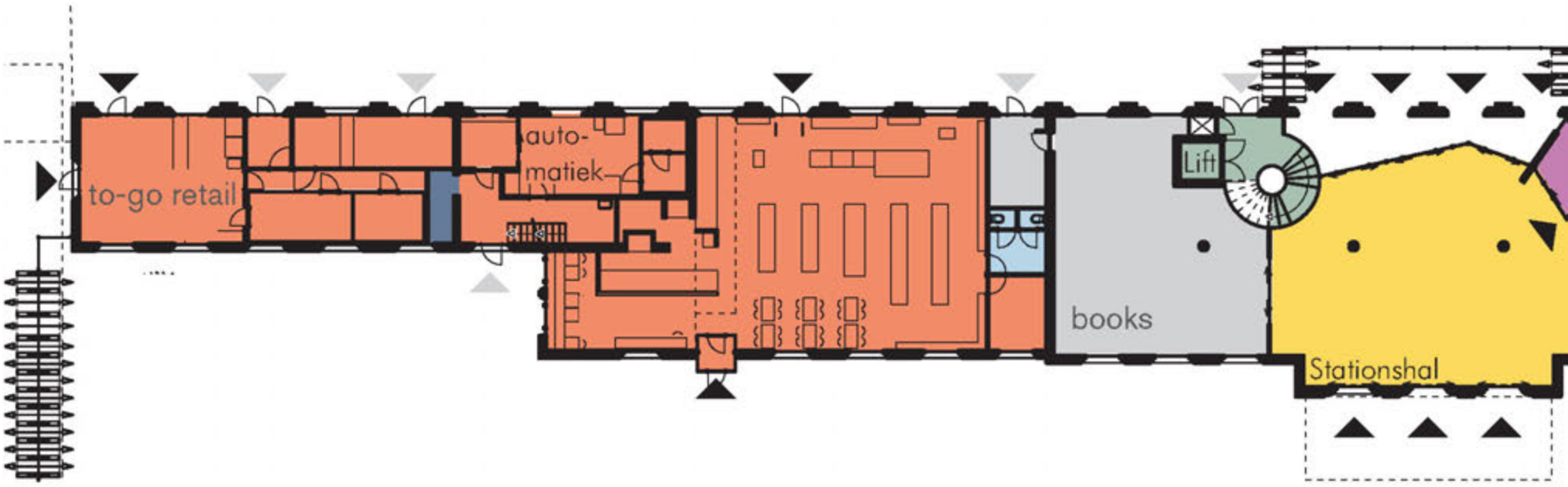
Doorsnede BB Nieuw

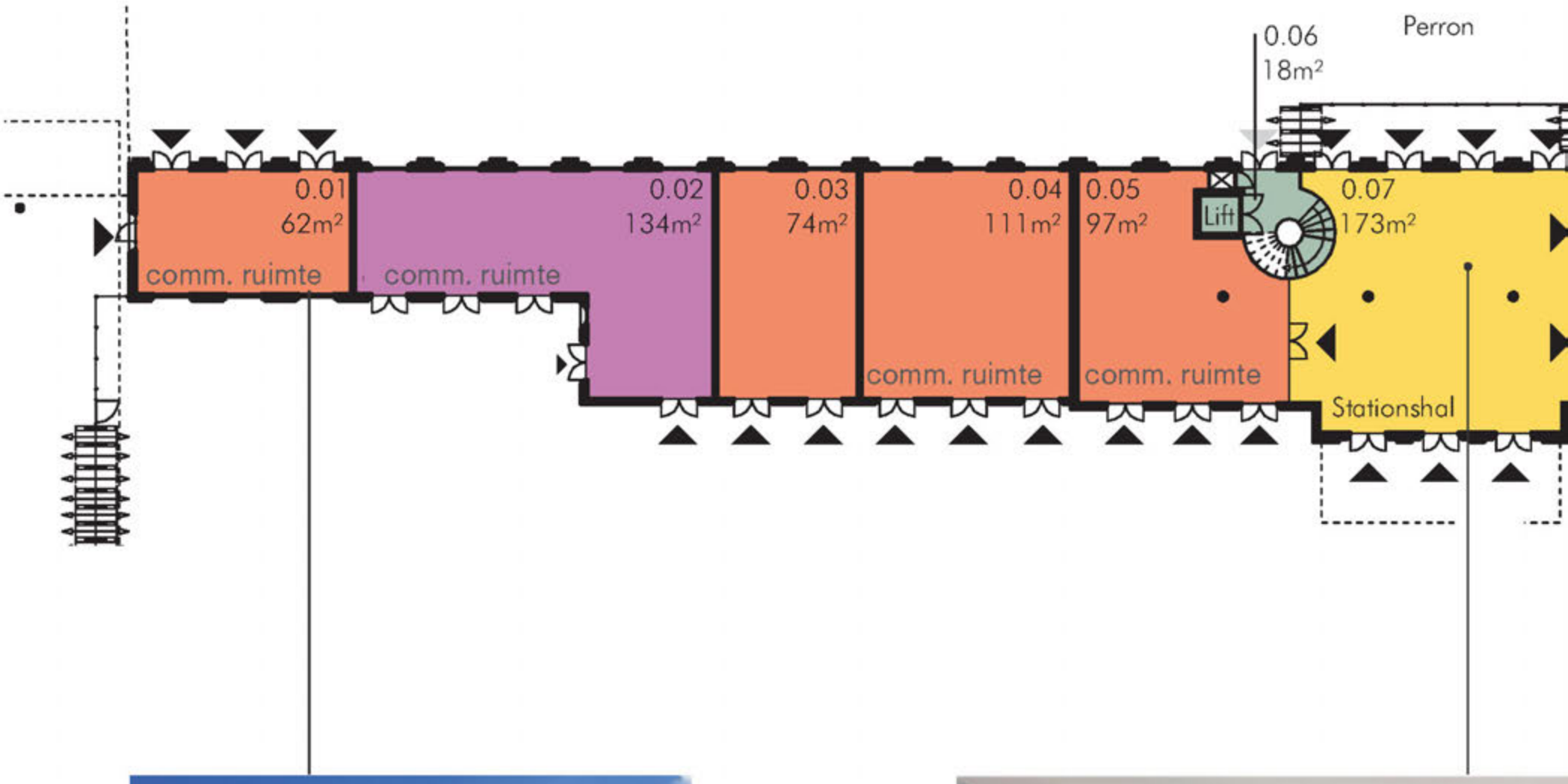
Doorsnede BB Bestaand

Herontwikkeling Stationsgebouw (2021)

Bestaand

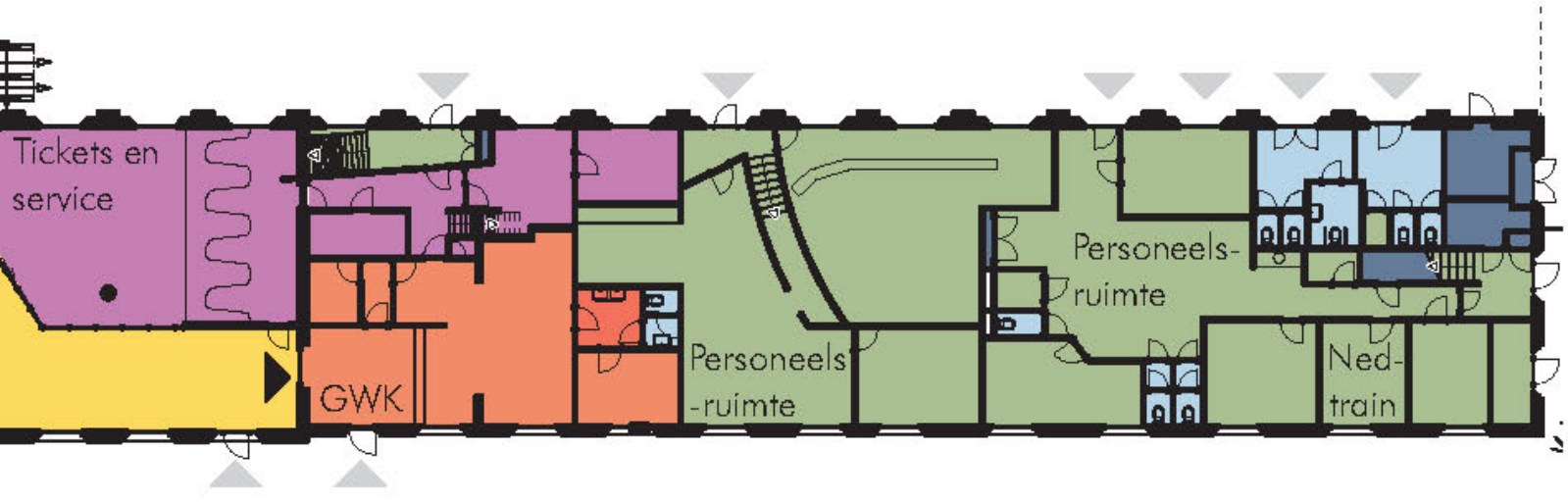

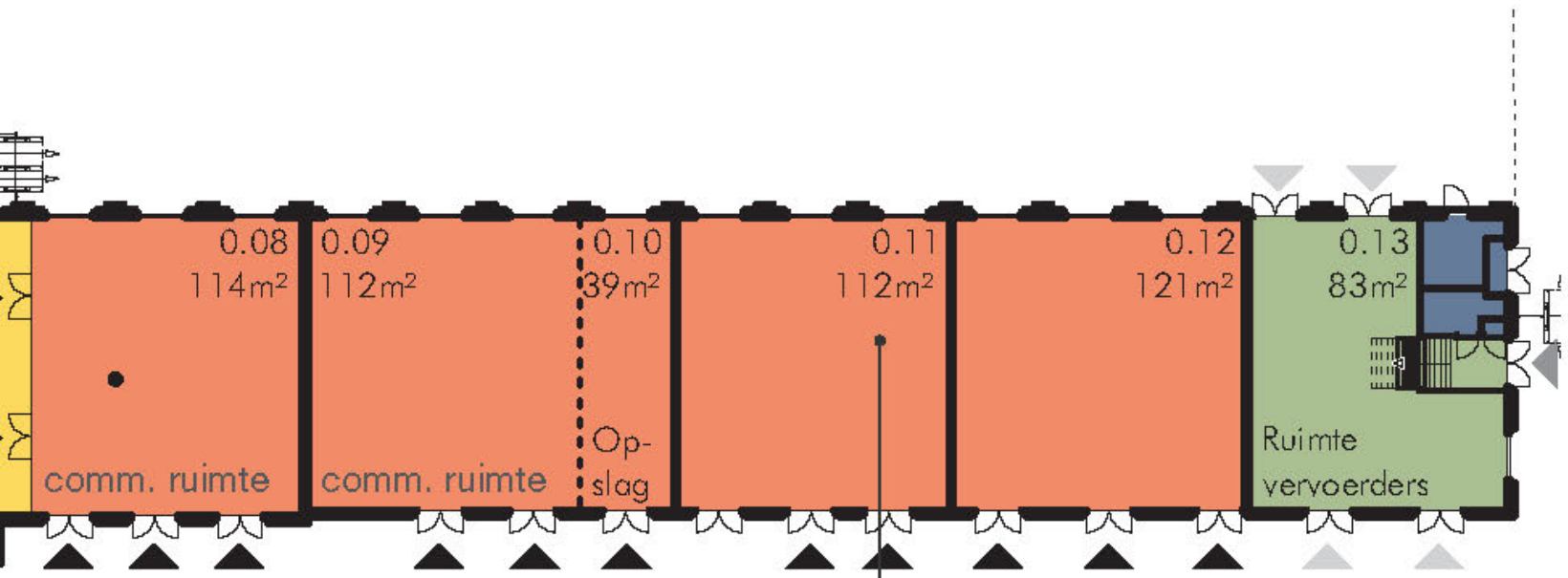
Nieuwe inrichting van het stationsgebouw

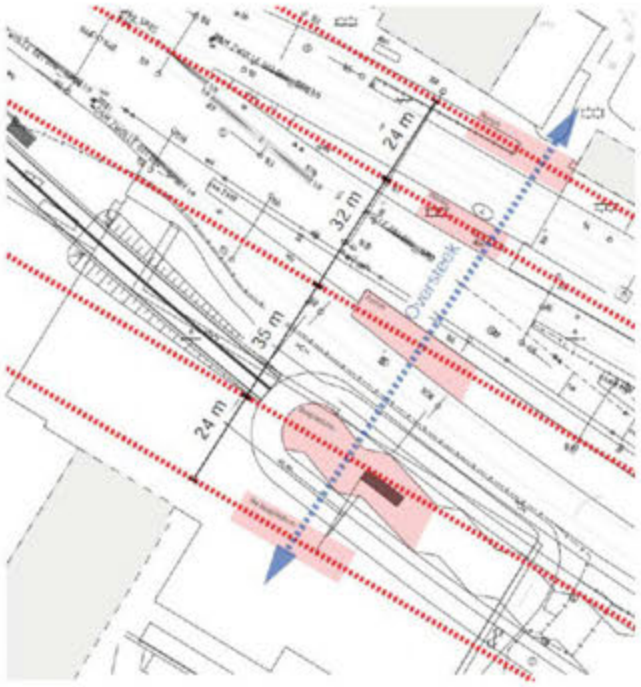
Tekening en ontwerp Ruland Architecten (2017)

Passerelle (schetsontwerp, 2021)

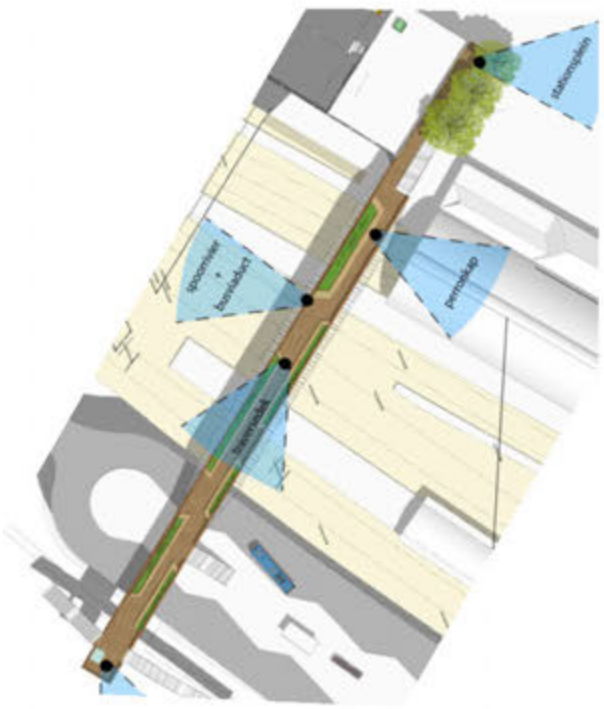
De passerelle is goed in te passen in de nieuwe plattegrond van sporen en perrons. Steunpunten worden rank uitgevoerd zodat het zicht niet belemmerd wordt. De brug zelf heeft een dek van acht meter breed, ligt boven de portalen en biedt een fantastisch uitzicht over de stad. De inrichting gaat volledig uit van een rustige wandelroute over het spoor. Er zijn plekken om te zitten met uitkijk over het spoor. De groene bakken zijn zo geplaatst dat er een groene uitstraling op ooghoogte is.

In het Investeringsbesluit heeft de gemeenteraad aangegeven dat de passerelle voor iedereen toegankelijk moet zijn. Aan zowel noord- als zuidzijde kunnen fietsers met een luie trap de passerelle op komen. De fiets kan altijd aan de hand worden meegenomen. Vanaf de brug is er een directe verbinding met het busperron, maar niet met de treinperrons. De passerelle wordt in fasen ontwikkeld:

- stap 1) definitieve aanleg deel boven de sporen met tijdelijke opgangen;
- stap 2) definitieve opgang zuidzijde in combinatie met invulling tijdelijk evenemententerrein;
- stap 3) definitieve opgang noordzijde in relatie tot herontwikkeling locatie Combigebouw.

Steunpunten

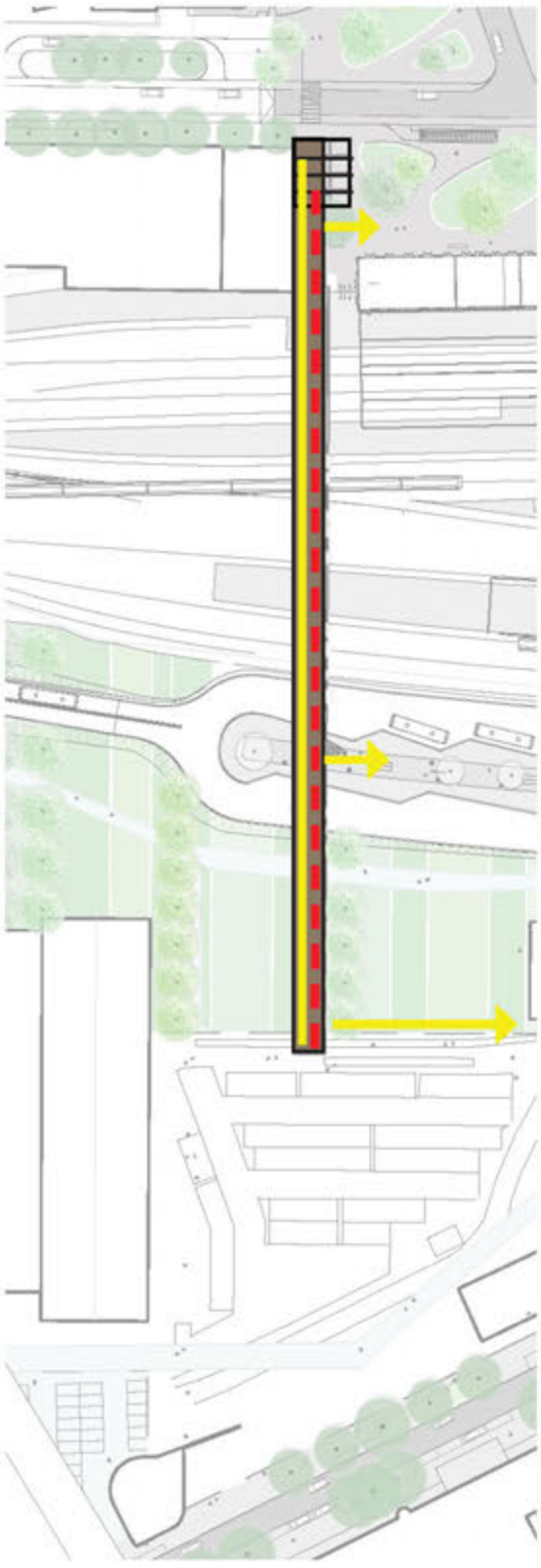

Zicht op de stad

Tekening en ontwerp StudioSK (2016)

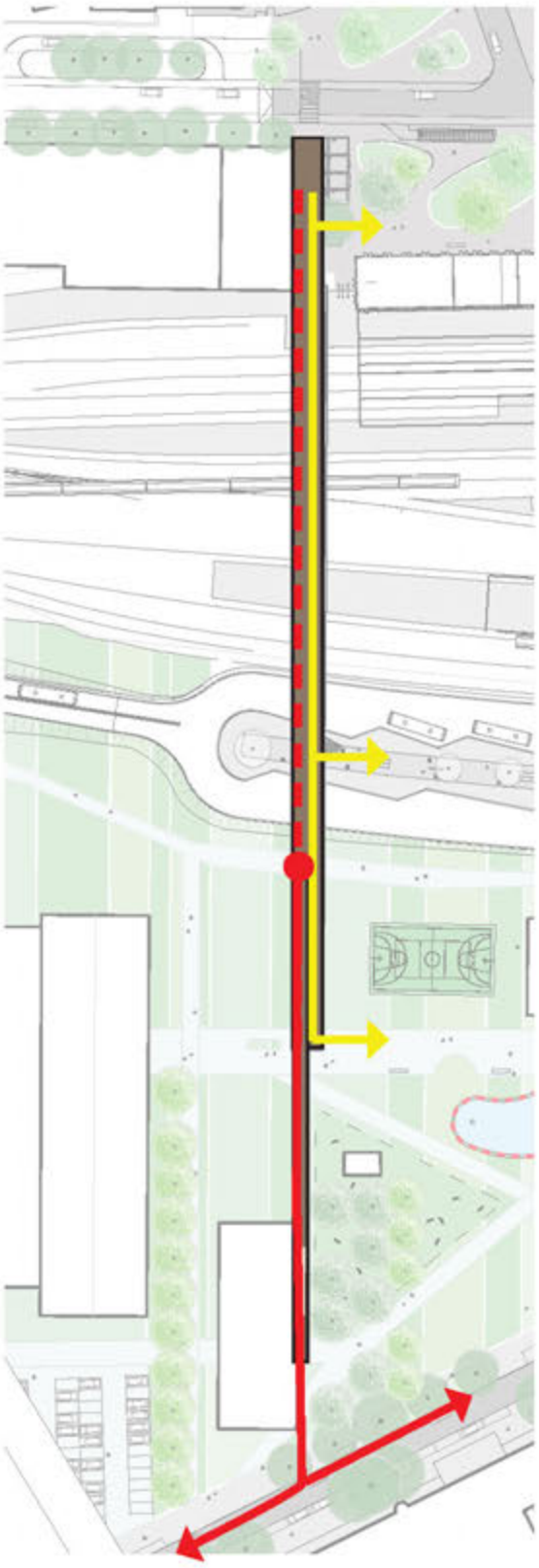

Gefaseerde ontwikkeling passerelle

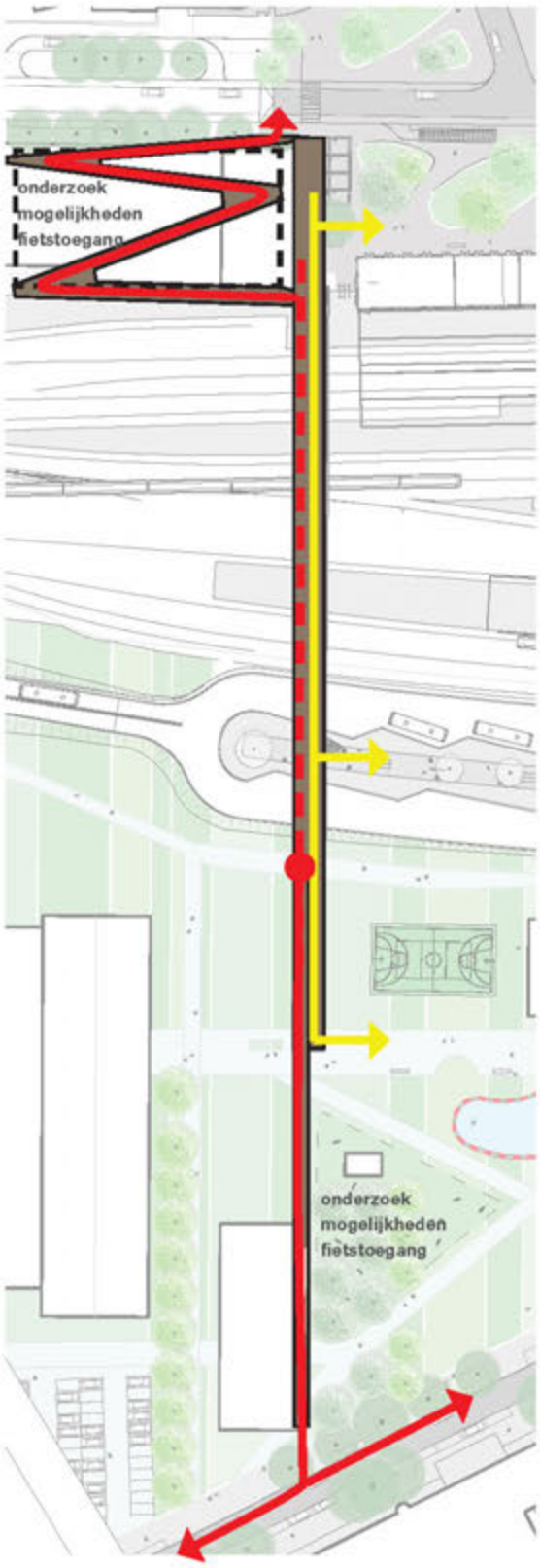
1) Definitieve aanleg deel boven de sporen met tijdelijke opgangen

De passerelle kan aan de noordkant met behoud van het combigebouw worden ingepast. Onderzocht moet worden of gebruik gemaakt kan worden van de liften in het combigebouw. De bovenste verdieping van het combigebouw, kan met een pop-up restaurant toegang krijgen tot het dek. Aan de zuidkant kan aangesloten worden op het busperron en met een luie trap op het tijdelijk evenemententerrein.

2) definitieve opgang zuidzijde in combinatie met invulling tijdelijk evenemententerrein

Wanneer ruimte rond de zuidelijke aanlanding van de passerelle ontstaat kan een hellingbaan met een flauwe helling worden toegevoegd.

3) definitieve opgang noordzijde in relatie tot herontwikkeling locatie Combigebouw

Wanneer ruimte ontstaat door de sloop van het combigebouw en de parkeergarage kan gezocht worden naar een mogelijkheid voor de realisatie van een hellingbaan vanaf de Westerlaan direct naar de passerelle.

1) Tijdelijke gevel en balkon aan het Stationsplein Noord als entree van de passerelle. Er kan een biertje gedronken worden op het dek met toegang tot het Combigebouw.

2) Met de opening van de passerelle, ontstaat ook de behoefte om op Zuid een bestemming te organiseren. Een tijdelijk park voor allerlei evenementen kan het gebied op de mental map van de Zwollenaren zetten.

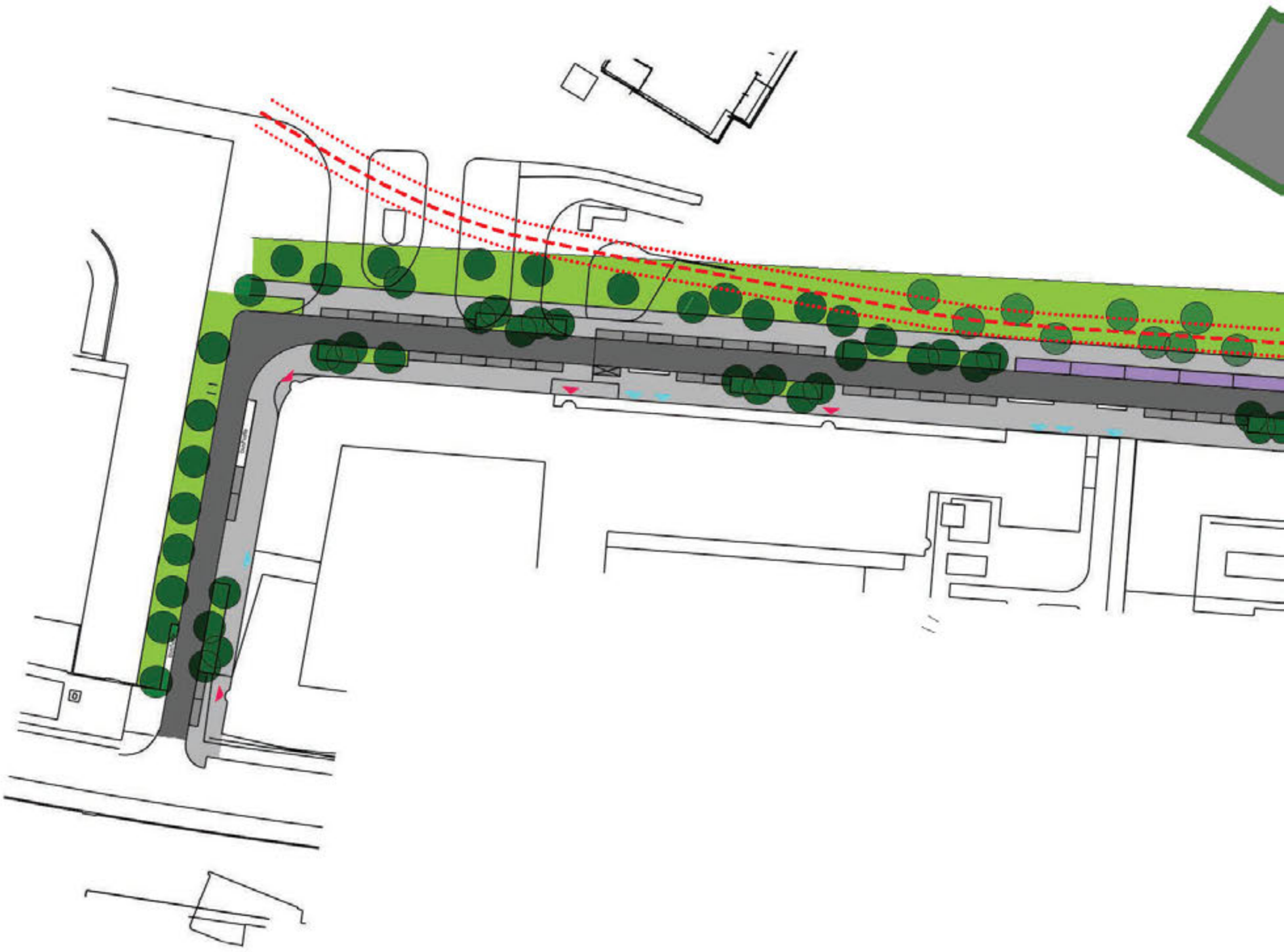
Stationsplein Zuid tijdelijke inrichting (schetsontwerp, 2021)

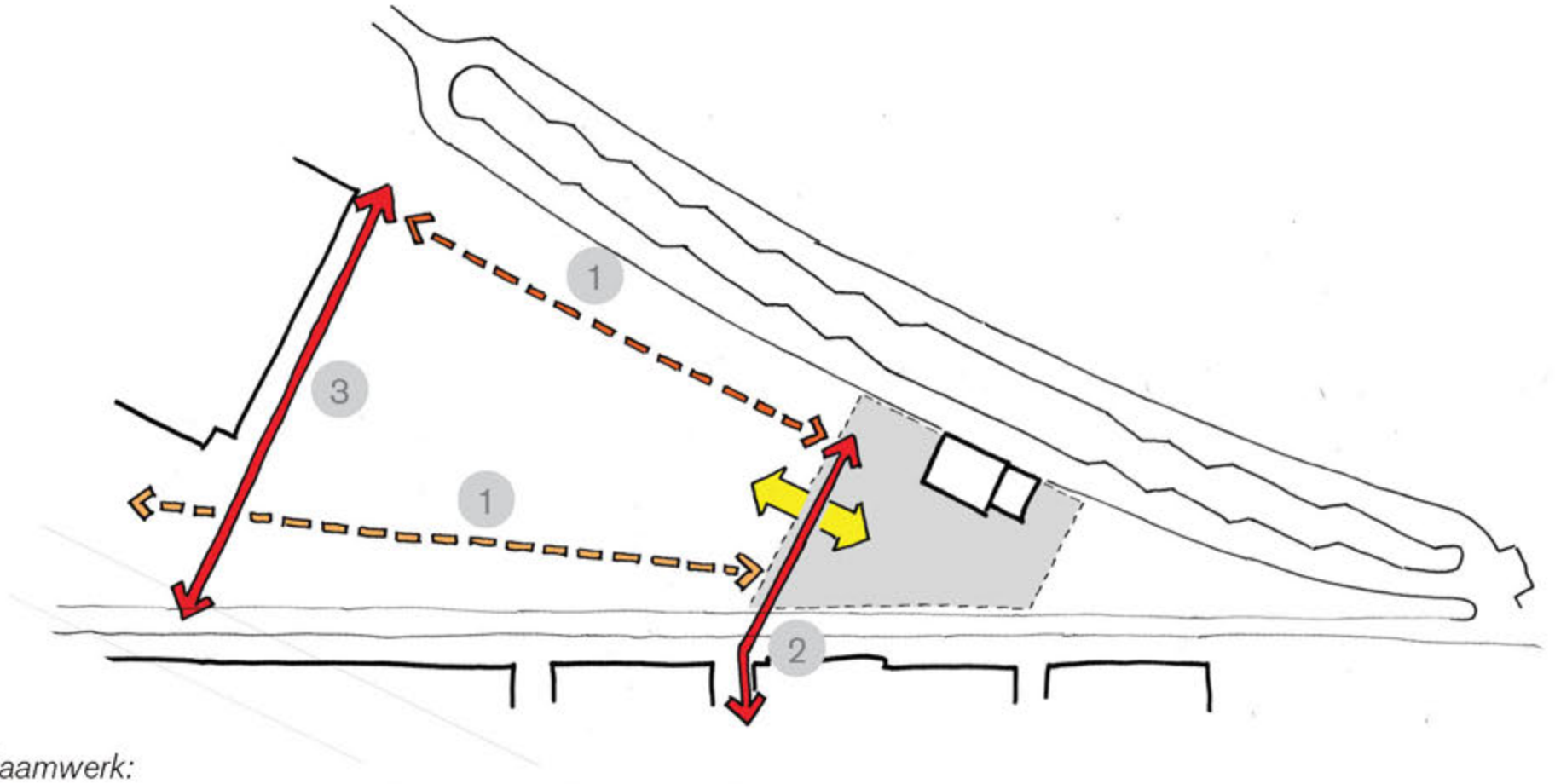
De ambitie is om al vanuit de spoortunnel een eerste aanblik op het landschap van Zwolle te richten. Zo krijgt de zuidelijke entree een eigen karakter. In het ontwerp wordt plaats geboden aan de belangrijke routes in het gebied (afb. 'raamwerk', p. 93):

1 route westwaarts richting passerelle & Wärtsilä;
2 route vanaf Lübeckplein richting station;
3 directe verbinding passerelle met Hanzelaan.

Gebruikers van de fietsenstalling kunnen snel en comfortabel op het plein komen.
Het groene tijdelijke evenemententerrein en de groenbakken op het plein krijgen een belangrijke rol in de waterhuishouding (opvang en infiltratie regenwater) en het voorkomen van oververhitting.

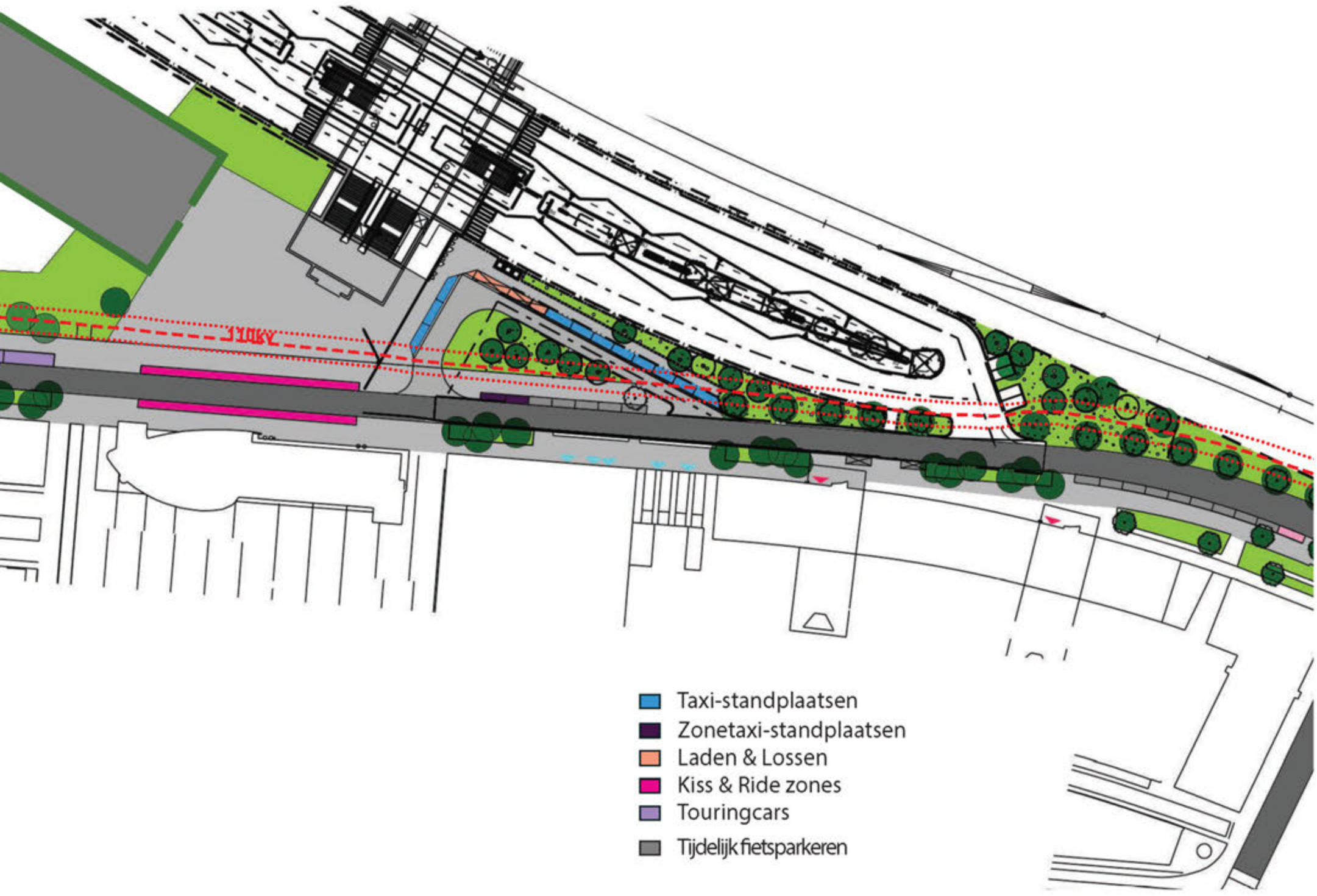
De tijdelijke inrichting van Stationsplein Zuid sluit aan op het nieuwe profiel van de Hanzelaan met aan beide zijden ruimte voor parkeren en meer groen. De inrichting voorziet in parkeren, K&R en touringcars. De keerlus aan de oostzijde biedt plaats voor 11 taxi standplaatsen. Langs de Hanzelaan is ruimte voor 2 zone-taxi´s. In geval van calamiteiten op het spoor staat treinvervangend vervoer op de Hanzelaan, aan de zijde van het stationsplein.

Raamwerk:

1 route westwaarts richting passerelle & Wärtsilä
2 route vanaf Lübeckplein richting station
3 directe verbinding passerelle met Hanzelaan

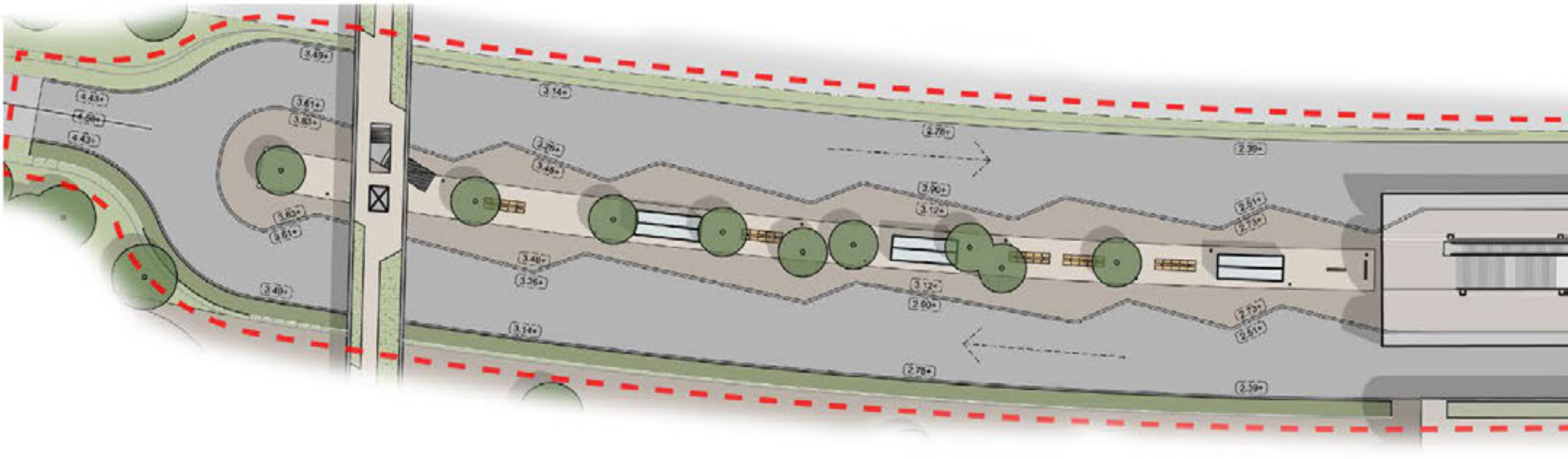
Busstation, inclusief Hanzelaan Oost (voorlopig ontwerp+, 2021)

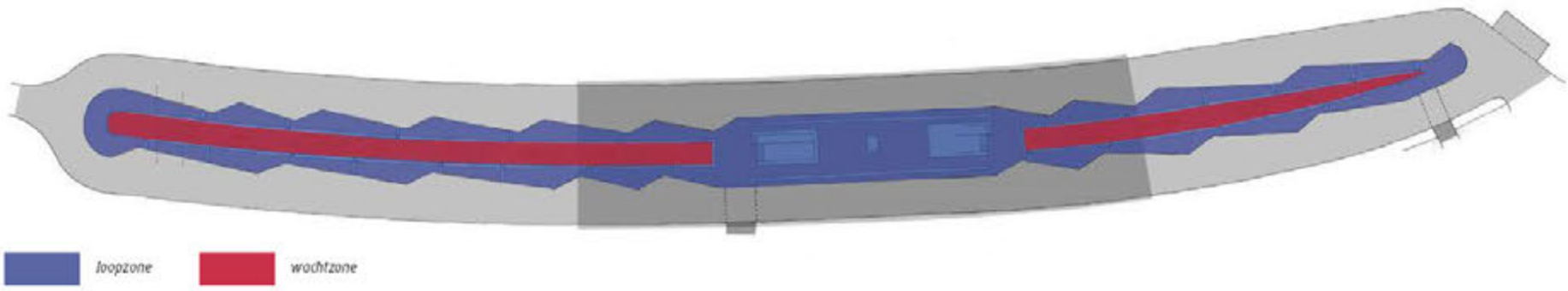
Het busperron is opgedeeld in een loopzone en een wachtzone. De loopzone is vrij van obstakels, en biedt voldoende zicht en overzicht. In de wachtzone worden alle voorzieningen opgenomen zoals haltepalen, abri´s, verlichting informatievoorzieningen, banken, prullenbakken en bomen. De blindengeleiding wordt op de grens tussen deze twee zones aangelegd. De abri´s moeten voldoende groot zijn om vier haltes te voorzien van voldoende wachtruimte. Het straatmeubilair is gelijk aan het meubilair dat is toegepast op de perrons en het stations. Dit zorgt voor uniformiteit en eenheid.

Het perron is verdeeld in verschillende ruimtes. De afwisseling tussen abri´s en `plekken´ moet het perron een prettige verblijfsruimte geven. Deze verschillende zones worden versterkt door de boomstructuur. De bomen zorgen tevens voor de menselijke maat en dragen op zomerse dagen bij aan een aangename schaduwrijke verblijfsruimte (tegengaan hittestress). De soortkeuze op het perron is nog niet bepaald. De bomen op beide uiteinden van het busperron zijn blikvangers. Deze bomen mogen wat groter zijn en mogen afwijken van de bomen die op het perron worden geplant.

Passagiers kunnen het perron bereiken via de reizigerstunnel en de passerelle. Gelijkvloerse uitgangen zijn in verband met de veiligheid niet voorzien, met uizondering aan het uiteinde van het busperron bij de Hanzelaan. Over de hele lengte van het busperron wordt een groen hekwerk geplaatst om het kruisen van de rijbaan door de voetgangers te voorkomen.

Bussen rijden met de klok mee rond het busperron. Passagiers stappen uit bij een speciale uitstaphalte nabij de tunnelingang of bij een van de nabijgelegen haltes.

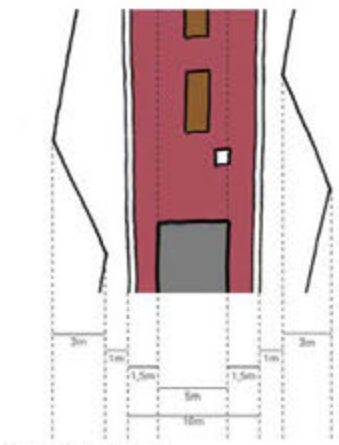

Verdeling busperron in loopzone en wachtzone

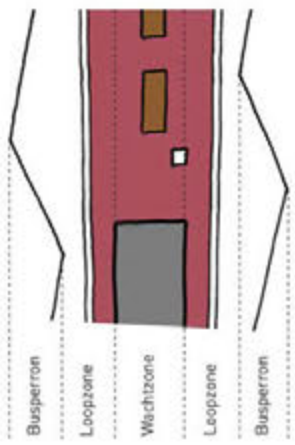
Loopzone
Vrij van obstakels
Zorgen oriëntatie en overzicht

Wachtzone
Hier worden alle voorzieningen opgenomen zoals: haltepalen, abri's, bomen, verlichting, informatievoorzieningen, banken, prullenbakken, etc.
Deze verschillende elementen moeten onderling voldoende afstand van elkaar hebben om voldoende doorgang te garanderen

Blindegeleiding
Blindegeleiding wordt op de grens tussen deze twee zones aangelegd. Hiermee kan een doorgaande (rechte) lijn worden gemaakt met voldoende afstand vanaf de busbaan. Op deze rechte lijn worden alle bushaltes aangesloten. Type blindegeleiding n.t.b. ('zwols'/CROW)

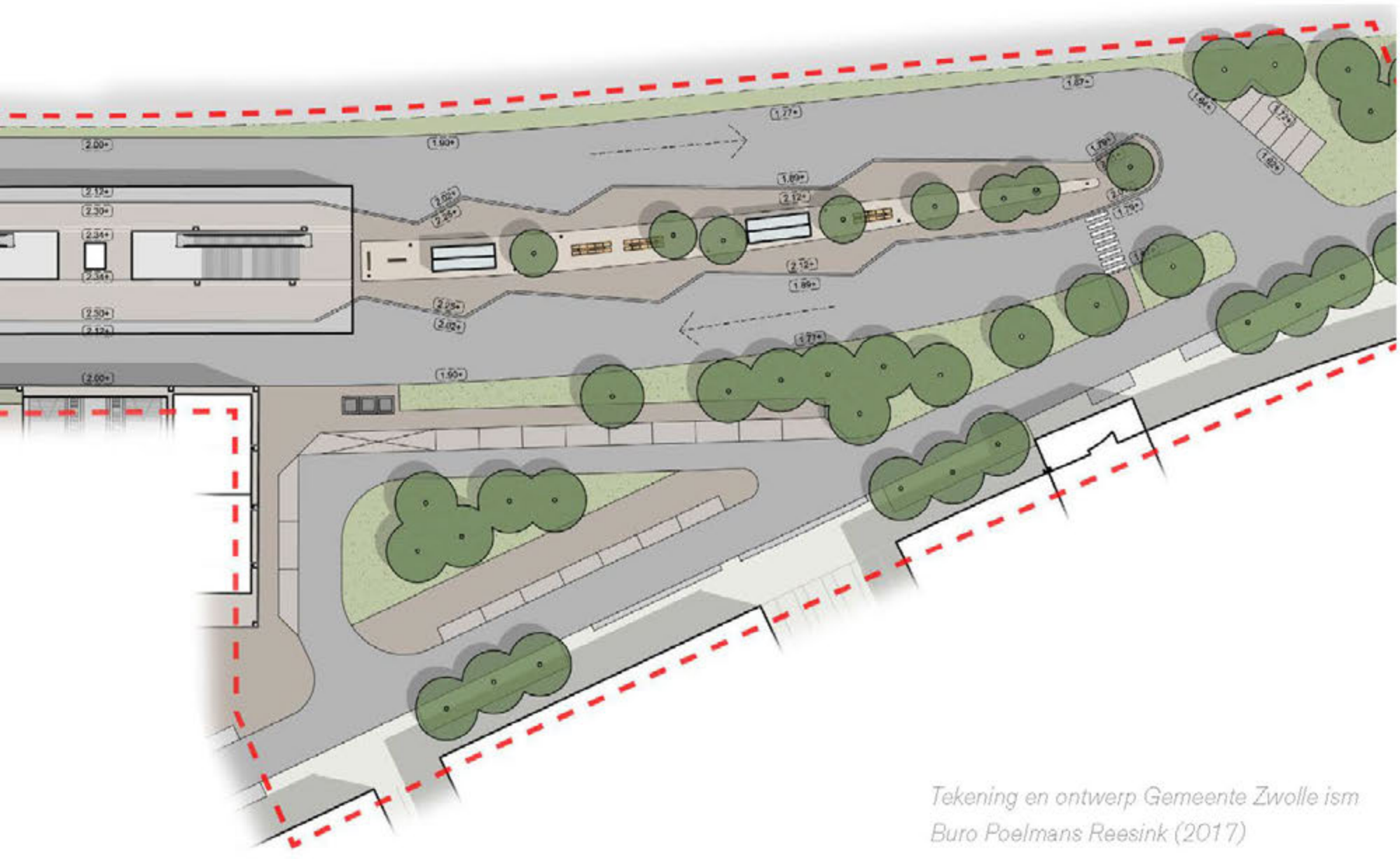
Zonering busplatform

Wachtzone

Loopzone

Verdeling

Tekening en ontwerp Gemeente Zwolle ism Buro Poelmans Reesink (2017)

Busoverkapping (impressie, 2021)

Het busperron wordt gezien als onderdeel van de OV-knoop en behandeld als een extra perron. Een deel van het perron zal worden overkapt. Voor deze overkapping zal een nieuw ontwerp moeten worden gemaakt, gelijktijdig met het ontwerp voor de stationskappen. Als gevolg daarvan zal de kap later dan het busperron worden gebouwd. De huidige kappen zullen tot die tijd gehandhaafd blijven.

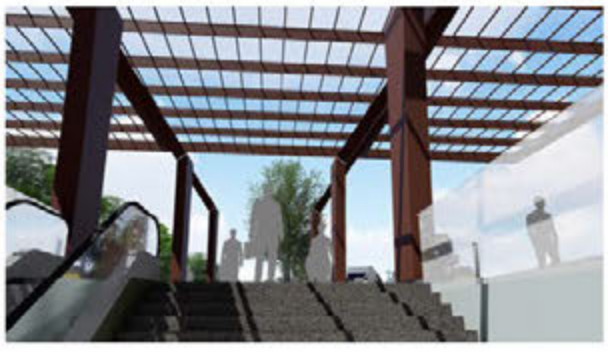
Er zijn diverse architectonische verkenningen uitgevoerd. Die hebben tot de volgende uitgangspunten geleid.

Voor het ontwerp van de buskap zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd. De buskap ondersteunt de lange lijn van het busperron. De kap voegt zich in het stedelijke groene landschap van Pannekoekendijk tot Hanzelaan (groene aanlanding busbrug, groene randen busperron, bomen op busperron). De kap is open naar de zijkant en biedt zicht op de stad. In architectuur verhoudt de buskap zich tot de familie van stationskappen, middels een spel van licht en materialen en een knipoog naar de bogen. De buskap is nadrukkelijk ondergeschikt aan de stationskappen. Mogelijk kan de buskap worden geïntegreerd met de zuidelijke entreekap. In hoogte mag de buskap de stationskap niet overstemmen maar is hoog genoeg om bussen er onder door te laten rijden en is hoog genoeg om een duidelijk oriëntatiepunt te zijn. De lengte van de buskap is circa 80 meter, twee stramienen langer dan de tunnelingangen. De breedte is circa 10 meter en hangt gedeeltelijk over de busbaan waardoor passagiers droog kunnen uitstappen. Vanuit de reizigerstunnel is de buskap een blikvanger en nodigt uit.

De kap is licht en transparant en biedt zicht op de lucht. De constructie benadrukt deze openheid, wordt gedragen vanaf het midden van het perron. Uiteraard wordt constructief rekening gehouden met de overspanning van de reizigerstunnel. Onder de buskap wordt het juiste comfort gecreëerd; in inrichting, keuze van materialen (warme aardse tinten) en klimaat (tegengaan hittestress en voorkomen tocht). De kap kan een rol spelen bij het opwekken van elektriciteit en het vasthouden van regenwater.

In het vervolgproces zal de ontwerpvraag voor de buskap exact geformuleerd gaan worden.

A

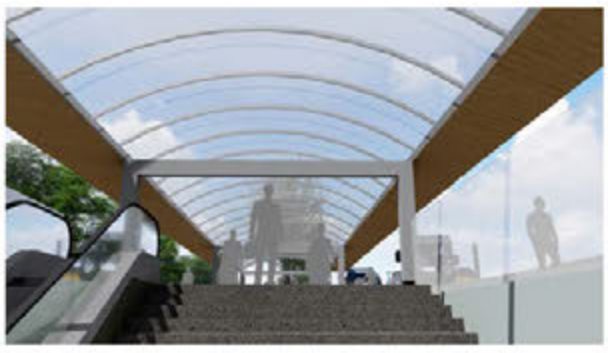

B

C

De afbeeldingen geven een idee van de mogelijke ontwikkelingsrichting maar zijn zeker niet bedoeld als bindend ontwerp. Dit geldt ook voor de in animatie en visualisatie getekende kap.

Hanzelaan (schetsontwerp, 2021)

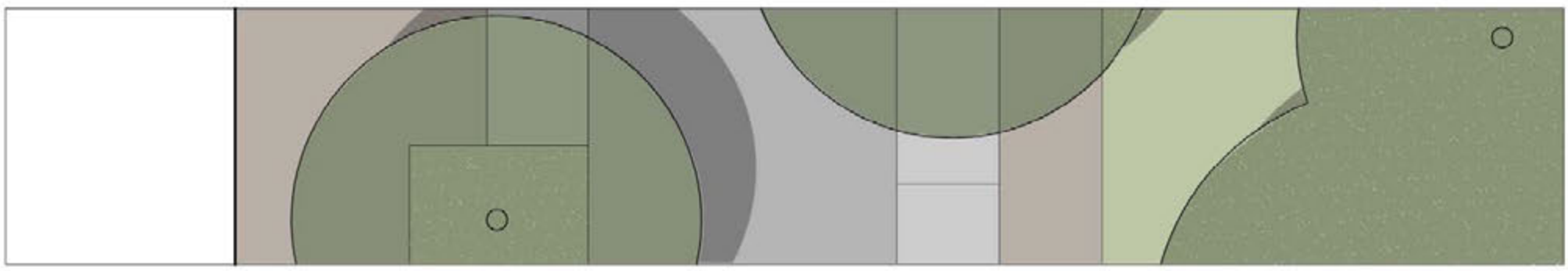
De Hanzelaan bestaat na herinrichting uit twee delen, een oostelijk en westelijk deel met een profielovergang ter hoogte van het busperron. Aan de westzijde is de rijbaan 6 meter breed, met voetpaden van 3 meter breed aan beide zijden. Aan de oostzijde is de rijbaan 7,2 meter breed, in verband met de grotere verkeersintensiteit. Alleen aan de zijde van de gebouwen komt een voetpad van 3 meter breedte.

Over de hele Hanzelaan komt een doorgaande groenstructuur, met vrij liggende groenstroken in het voetpad. In deze strook is ook langsparkeren gepland.

Er is ruimte gereserveerd voor een taxistandplaats aan de oostzijde Hanzelaan (ter plaatse van keerlus), goed zichtbaar vanaf het ontvangstdomein station. De opstelstrook biedt ruimte voor 11 taxi´s en 2 zonetaxi´s. Op deze plek vindt tevens bevoorrading plaats en staan de vuilcontainers.

Doorsnede Hanzelaan, nieuw

Doorsnede Hanzelaan, bestaand

Tekening en ontwerp Buro Poelmans Reesink (2017)

Fase 2: Ambitie 2025

Fase 2: Ambitie 2025

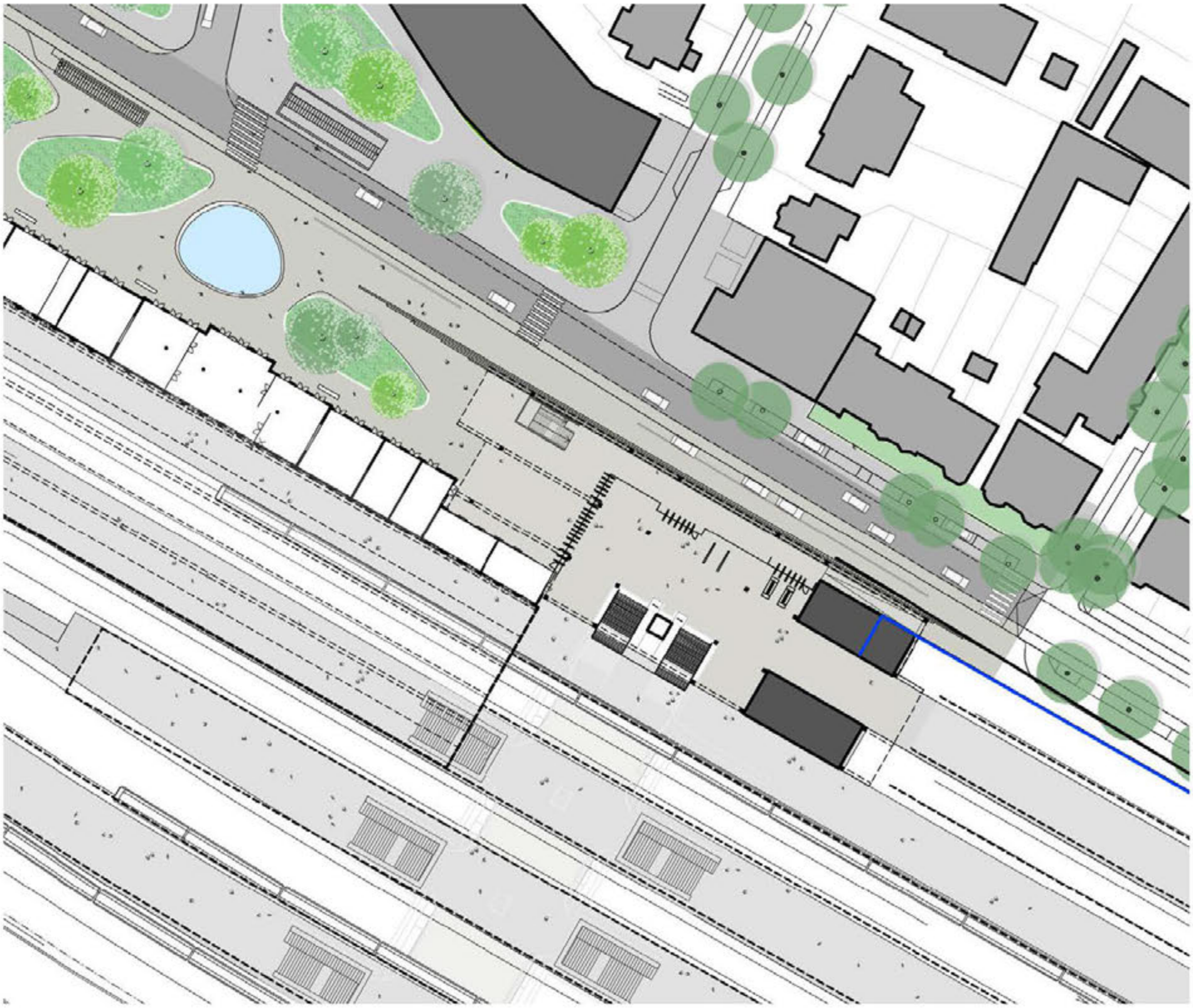
Stationskappen noord en zuid (ambitie, 2025)

Er zijn diverse architectonische verkenningen uitgevoerd. Die hebben tot de volgende uitgangspunten geleid.

Station Zwolle krijgt met haar nieuwe stationskappen een duidelijke entree en een allure die past bij de schaal van de stad en het OV-knooppunt. De kappen aan noord- en zuidzijde vormen een eenheid en versterken daardoor de herkenbaarheid van het station. De kappen geven vorm aan het ontvangst- en omgevingsdomein van het station. Deze ruimte dient zo open en transparant mogelijk te zijn. Het zicht op de stad en het stationsplein is vrij van obstakels. Dat vraagt mede om een ranke constructie op maaiveld. Het spel met boogvormen en lichtinval creëert een voorname ruimte die specifiek wordt voor Zwolle. Het kleurgebruik sluit aan op deze rustige basis, met aardse tinten. Er ontstaat onder de kappen een aangenaam klimaat met voldoende daglicht. Het daglicht dringt door tot in de reizigerstunnel. Vanuit de tunnel maken de stationskappen een groots gebaar, waarbij het monumentale stationsgebouw wordt gerespecteerd. De kappen maken van het station een Zwols icoon, een Zwolse prominent. De kappen aan de noordkant geven een heldere routing aan richting de binnenstad. De kappen aan de zuidkant geven een heldere routing aan richting het tijdelijk evenemententerrein en zorgen voor een impuls aan de ontwikkeling van Hanzeland. In de kappen aan de zuidzijde is ruimte voor eventueel nieuwe commerciële functies en eventueel wachtruimte voor buschauffeurs.

Streven is eenduidigheid in de vormen en gezocht moet worden naar een familie van kappen voor het gehele station.
De in het Ontwikkelperspectief getekende kappen zijn bedoeld als voorbeeld maar zijn zeker niet bedoeld als bindend ontwerp. In het vervolgproces zal de ontwerpvraag voor de stationskappen exact geformuleerd gaan worden.
Bij die uitwerking wordt ook de grootte van de kap, de uitwerking van de buskap en de relatie met het bestaande monumentale stationsgebouw onderzocht. De volgende tekeningen kunnen dan ook gelezen worden als een ´getekende ambitie´. De werkelijkheid zal hiervan afwijken.

Bij de uitwerking van de kappen zal ook onderzocht worden hoe deze kunnen bijdragen aan de klimaatdoelen. Zo kunnen de kappen worden gebruikt voor het opwekken van elektriciteit door middel van PV-cellen of het vertragen van de afvoer van regenwater. Ook het vergroenen van de daken is een optie.

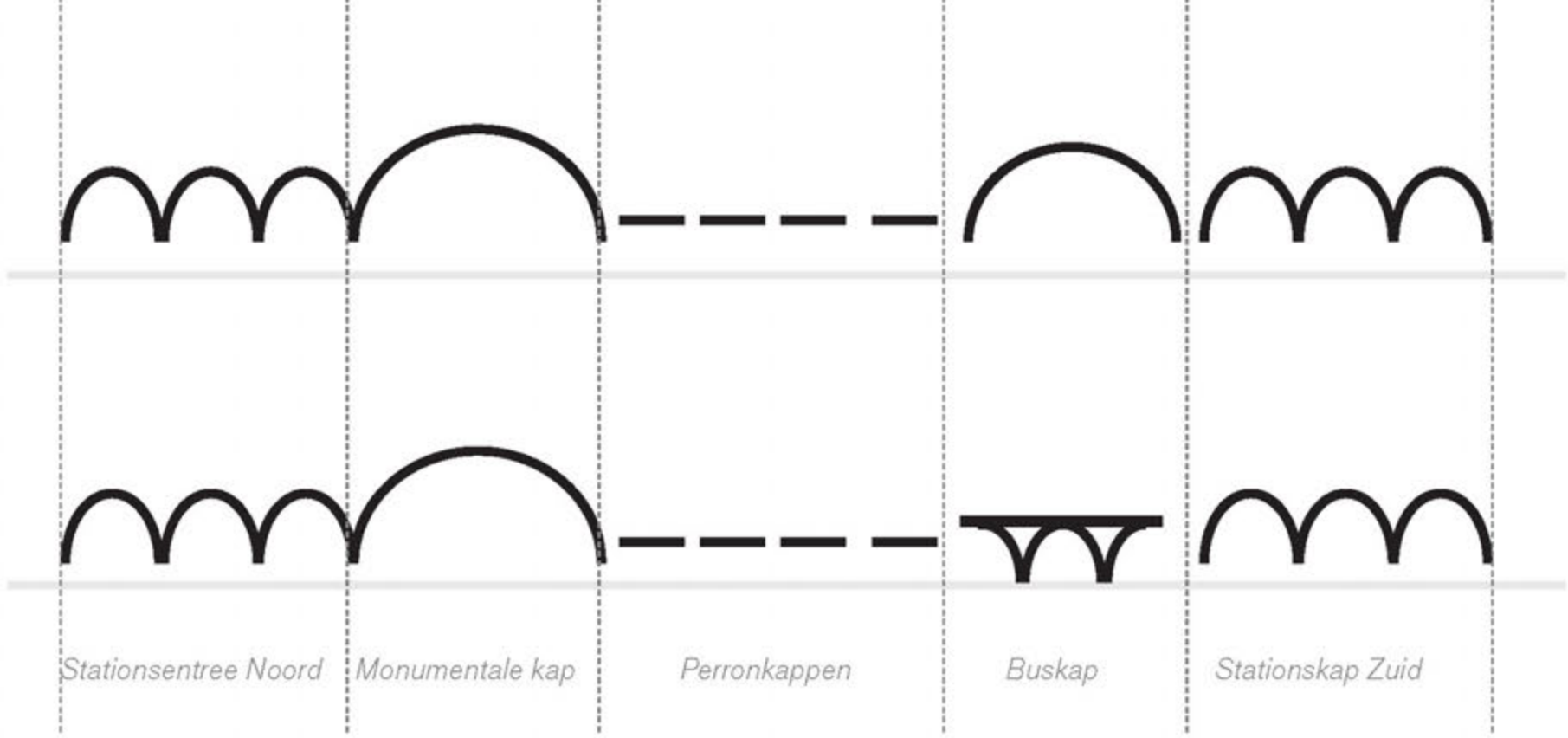

Uitsnede plankaart 2025

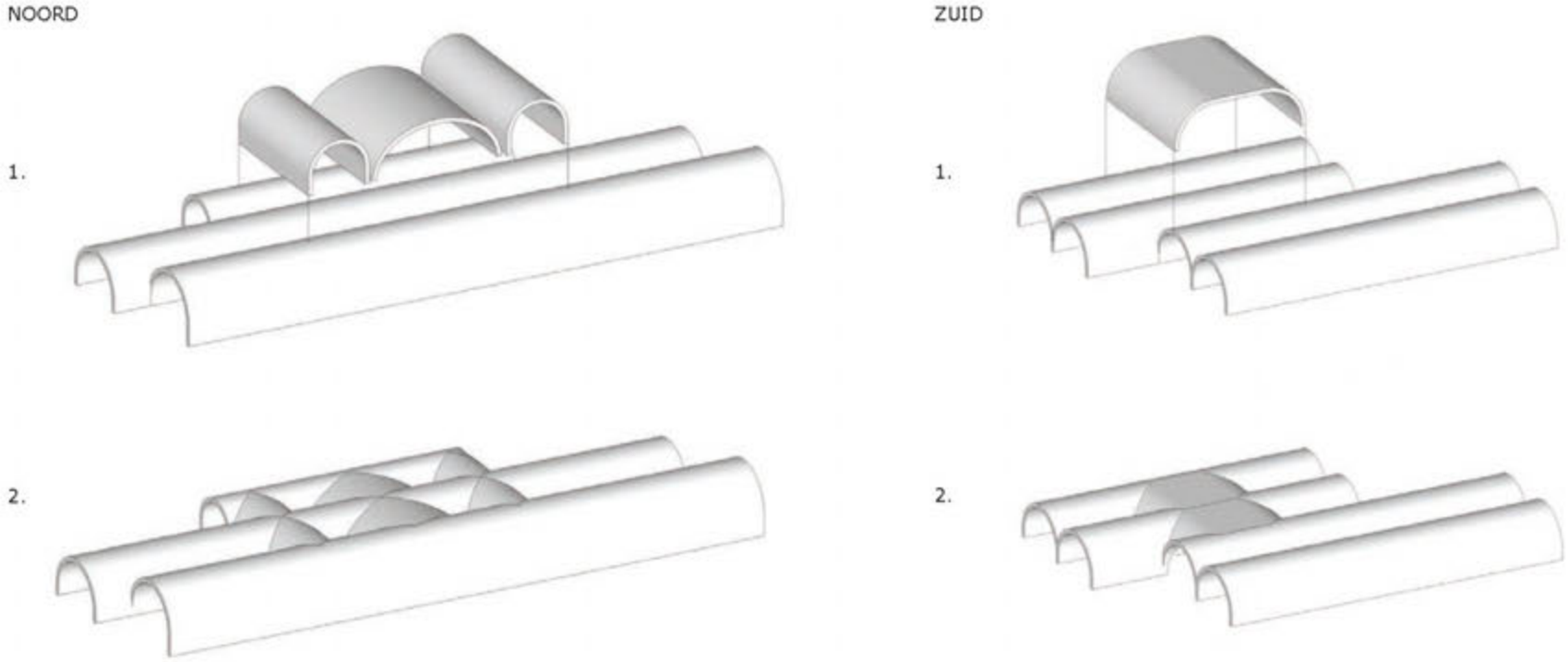
Architectonische verkenning familie van kappen

Om de mogelijkheden van de overkapping te onderzoeken zijn zowel in vorm, constructie als materiaal architectonische verkenningen uitgevoerd. Architectonische ambitie is een open ruimte creeeren onder de overkapping. Deze biedt bescherming tegen weersinvloeden, maar is wel toegankelijk.

De boogvorm in twee richtingen en het spel met lichtinval kunnen een voorname ruimte creëren die specifiek wordt voor Zwolle. De richting van de boogconstructies is zo gekozen dat er vanuit de voetgangerstunnel en vanuit de stationspleinen een logische visuele verbinding ontstaat met de stad. De bogen sluiten in schaal aan op de schaal van de omliggende gebouwen.

Studie familie van kappen. Open ruimtes onder kappen (nadere uitwerking volgt)

Nadere uitwerking boogvariant. Tekening en ontwerp Team V (2016)

Huidige situatie

Perspectief vanuit reizigerstunnel; Zicht op de stad door verplaatsing retail

Huidige situatie

Perspectief

Huidige situatie

Perspectief reisdomein

Ontvangstdomein zuid

De inzet is om zowel aan de noord- als zuidzijde volwaardige stationsentrees te realiseren. De kappen aan de zuidkant geven een heldere routing aan en zorgen voor een impuls aan de ontwikkeling van Hanzeland. In de kappen is ruimte voor eventueel nieuwe commerciële functies en wachtruimte voor buschauffeurs.

Uitsnede plankaart 2025

Huidige situatie ontvangstdomein zuid

Perspectief ontvangstdomein zuid

Ontvangstdomein noord

Onder de nieuwe stationskappen ontstaat een nieuw ontvangstdomein, waarin de grote reizigersstromen worden geleid van en naar de uitgangen aan de Oosterlaan en het Stationsplein. Ook zijn er plekken waar prettig gewacht kan worden.

De materialisering van het stationsplein wordt doorgetrokken tot onder de stationskappen, zodat het station onderdeel wordt van de stedelijke context. De gewenste stationsretail is gesitueerd op de koppen van de Vechtdallijnen, niet langer als barrière naar de stad, maar naast de loopstromen en prominent aanwezig. De vormgeving is zo open en transparant mogelijk. Aandachtspunten zijn nog wel de architectonische uitwerking van de retail, met name mogelijke achterkanten. Ook de logistiek moet nader uitgewerkt worden.

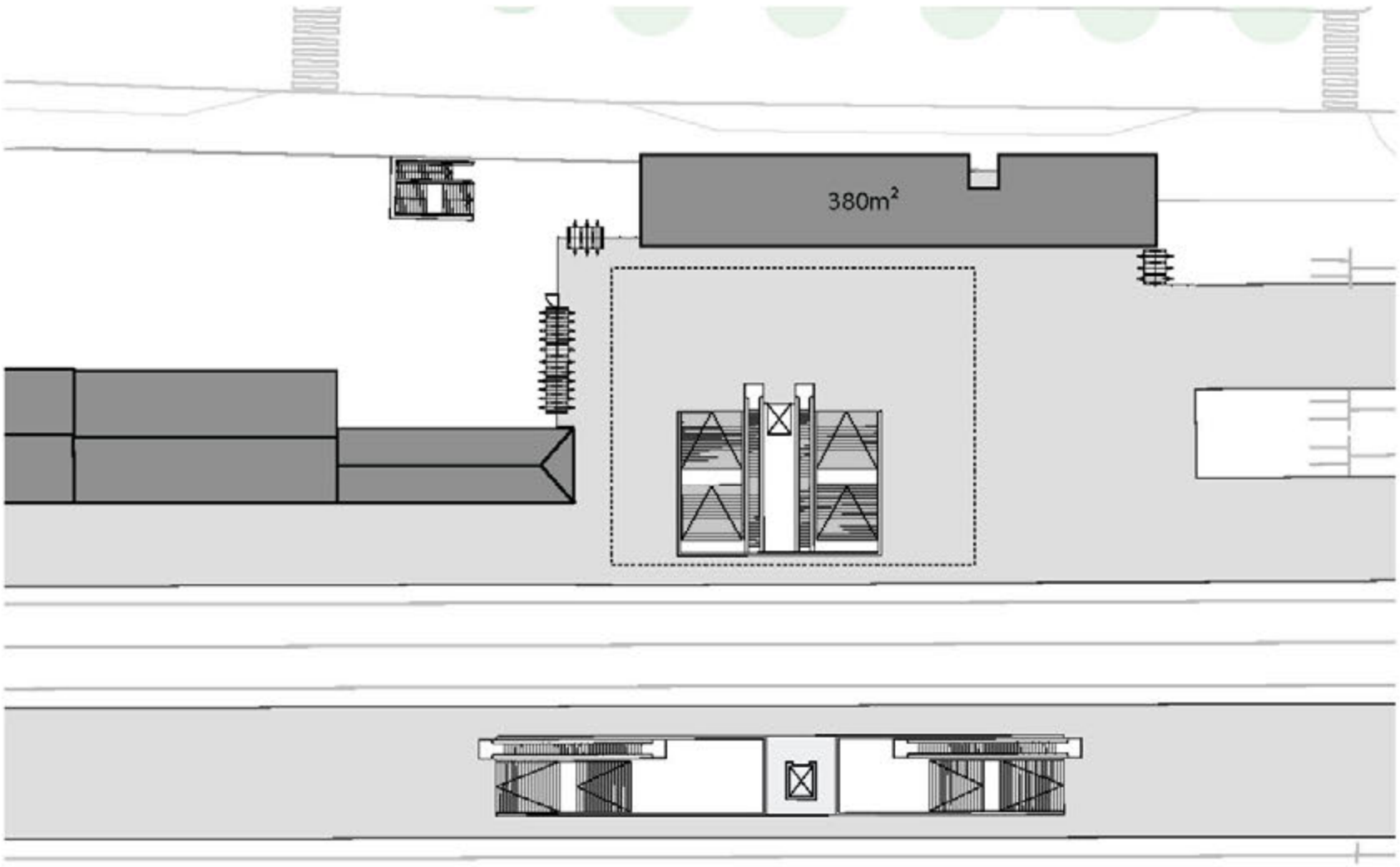
Door de retail te verplaatsen ontstaat weer een oriëntatie op de stad. Dit versterkt het Zwolse gevoel van onbelemmerd zicht op de stad met lommerrijke lanen en 19e-eeuwse bebouwing. Ook ontstaat er meer ruimte en overzicht op het perronplein. Dit draagt bij aan ruimte geven aan piekmomenten van reizigersaanbod. Het ontvangst- en omgevingsdomein zijn zo logisch verbonden met de openbare ruimtes van de stad.

Kappen perrons 15/16 en 12/13 (ambitie, 2025)

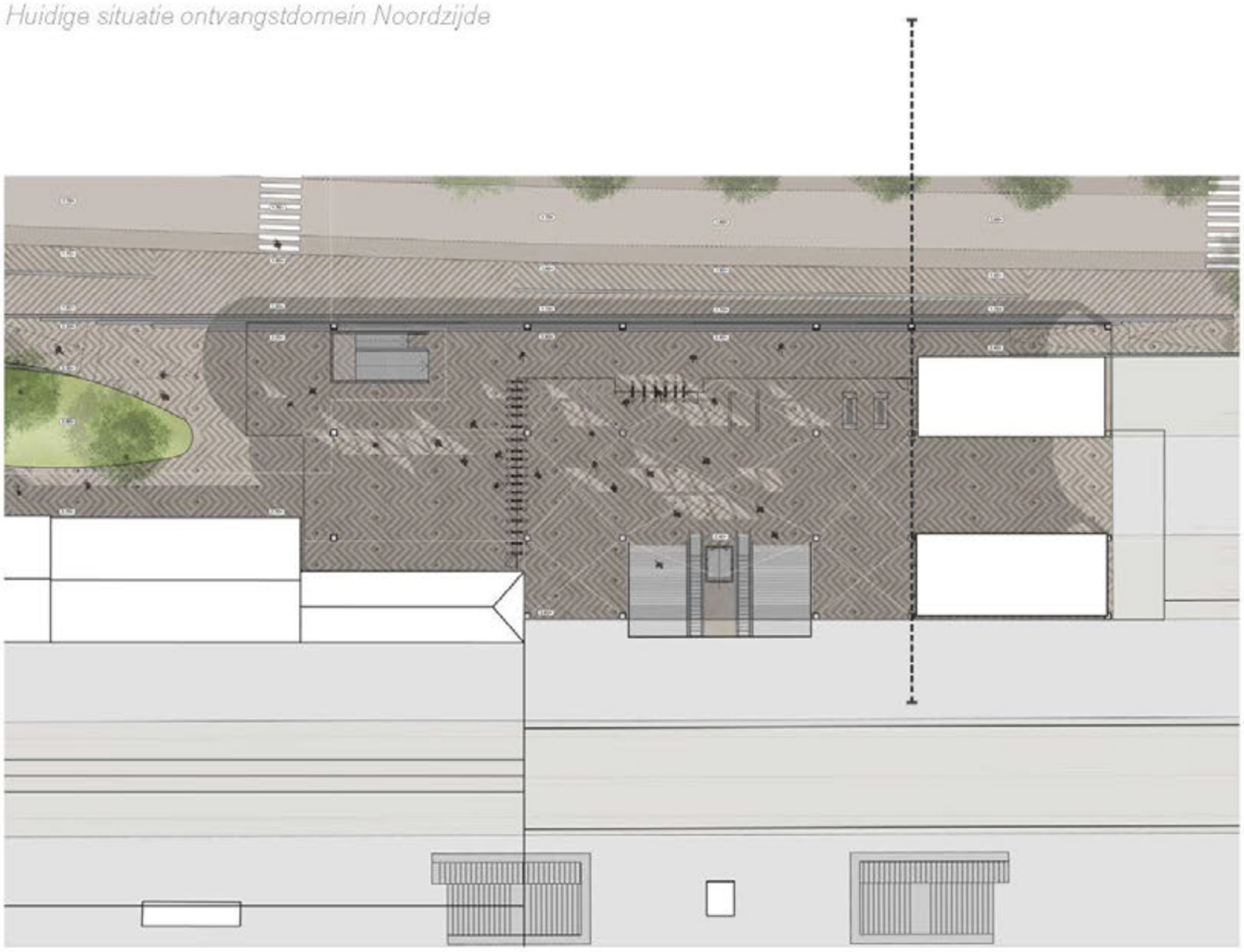
Om de gastvrijheid van het station te verbeteren ligt het in de rede ook de perrons 15/16 en 12/13 te overkappen. De uitvoering van de kap sluit aan bij de kappen van de andere perrons.

Perspectief nieuwe stationsentree en kappen

Huidige situatie ontvangstdomein Noordzijde

Perspectief ontvangstdomein Noordzijde

112 Ontwikkelperspectief stationsgebied Zwolle

Fietsparkeren zuid

Aan de zuidzijde wordt een definitief gebouwde voorziening gerealiseerd, die de totale behoefte faciliteert. De verschijningsvorm kan variëren van een fietsflat meteen ten westen van de stationsentree of deels gebruik van de Lübeckpleingarage. Dit moet worden beschouwd in relatie met de te kiezen oplossing voor het autoparkeren.
De gewenste omvang van de fietsparkeeroplossing wordt mede bepaald door effecten van andere en innovatieve vormen van fietsgebruik en de verdeling tussen de noord- en zuidkant. De effecten van de grote kelderstalling aan de noordkant zullen bijvoorbeeld invloed hebben.

Autoparkeren

Autoparkeren aan de zuidzijde vraagt om capaciteitsuitbreiding door compensatie voor parkeren van spoorpersoneel, vraagtoename naar gebiedsparkeren en meer reizigersparkeren. Uitbreiding op maaiveld in het gebied rond het rode gebouw en de busbrug (ten westen van de passerelle-aanlanding) is een eerste optie. De exacte behoefte moet in een integrale mobiliteitsanalyse worden bepaald, waarna de uiteindelijke verschijningsvorm en locatie worden bepaald aan de zuidzijde: gebouwd of parkeerkelder, beiden als onderdeel van de gebiedsontwikkeling.

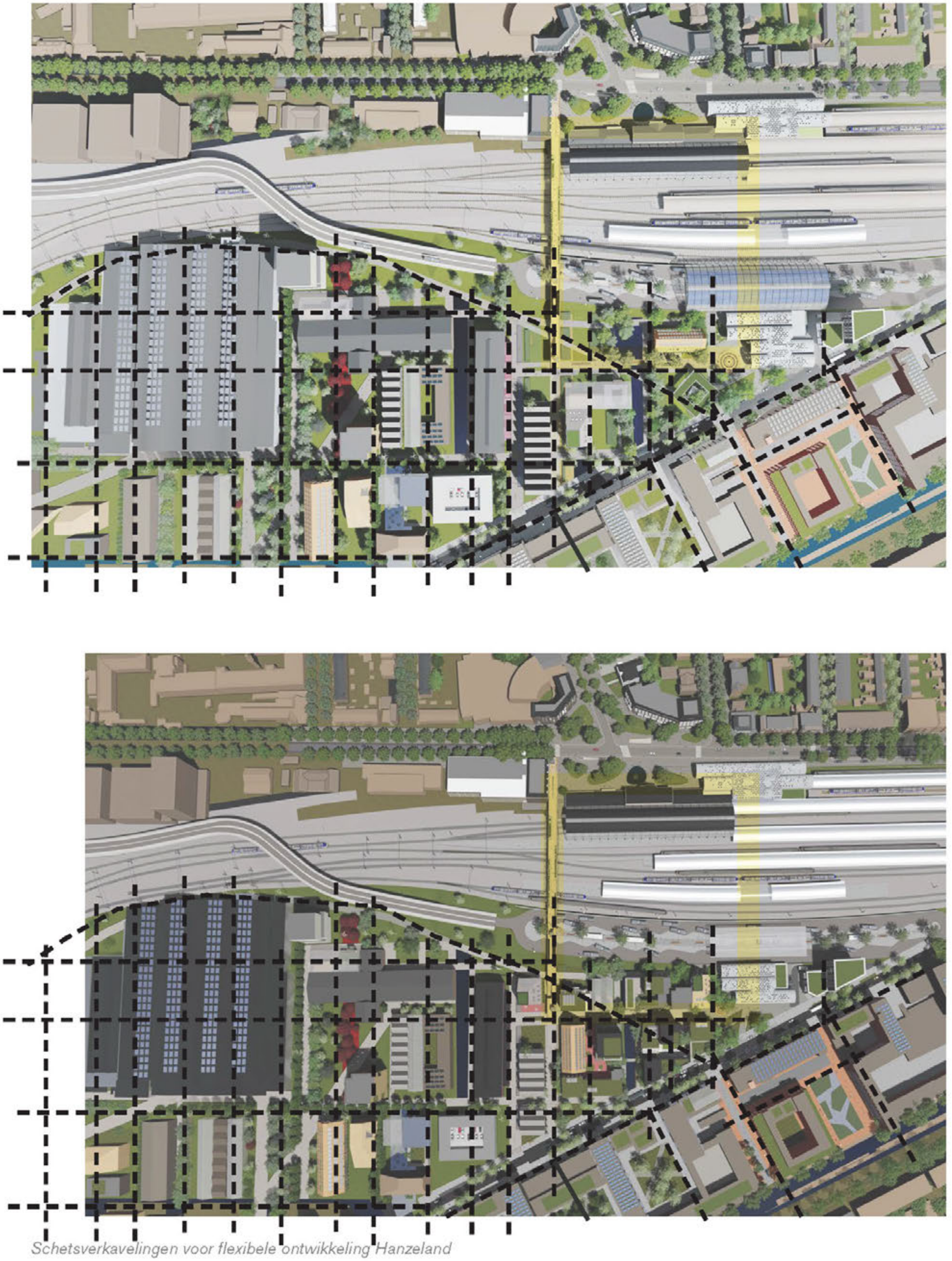
Lübeckplein en Hanzeland (schetsverkenning)

Ten zuiden van het station Zwolle liggen grote mogelijkheden om een nieuw soort woon-werkmilieu aan de stad Zwolle toe te voegen. Creatieve start-ups, bestaande loodsen, verbindingen met verschillende instituties als het ROC en de Hogeschool Windesheim, een stedelijk dwaalmilieu met een sterke stedenbouwkundige en landschappelijke structuur moeten Zwolle helpen aan wat de omgevingsvisie `Urban Coolness´ noemt. Onderstaande schetsen zijn een verkenning in de ruimtelijke mogelijkheden van het gebied en de aansluiting op het stationsgebied. Deze ruimtelijke verkenningen worden de komende periode verder uitgewerkt binnen de gebiedsontwikkeling Spoorzone en in samenwerking met `de vrienden van Hanzeland´ opgesteld.

Op het Lübeckplein moet de menselijke maat worden toegevoegd door een juiste afweging van vergroening en mogelijke bebouwing. In het kader van de Visie Hanzeland is geleidelijke vergroening belangrijk. Dit draagt bij aan het aantrekkelijker maken van het plein, het versterken van de beleving en het tegengaan van hittestress.

Een doorbraak van het gebouw Schellepoort heeft geen prioriteit. Het versterken van het gebruik van de plint, al dan niet in combinatie met een verbinding van de parkeergarage is een aantrekkelijke optie.

Schetsverkavelingen voor flexibele ontwikkeling Hanzeland

Studie naar verdichtingsmogelijkheden Zuid (in ontwikkeling)

Schetsverkavelingen voor flexibele ontwikkeling Hanzeland

COLOFON

ONTWIKKELPERSPECTIEF STATIONSGEBIED ZWOLLE

definitief concept
3 juli 2017

in opdracht van:
Gemeente Zwolle

in samenwerking met:
NS Stations
ProRail
Provincie Overijssel

Opgesteld door:

karres+brands

met medewerking van:
Poelmans Reesink
Movares/ StudioSK
Team V
Gemeente Zwolle

Bestuurlijke afspraken over het Ontwikkelperspectief Stationsgebied Zwolle
(Breed Bestuurlijk Overleg Spoorzone d.d. 28 juni 2017)

1 Inleiding

De afgelopen maanden is hard gewerkt aan de afronding van het Ontwikkelperspectief Stationsgebied Zwolle. Het Ontwikkelperspectief kan rekenen op draagvlak bij de samenwerkende partijen en het heeft groot draagvlak bij bewoners en ondernemers in de stad Zwolle. Om te benadrukken dat partijen samen willen werken aan een bereikbaar, aantrekkelijk en veilig stationsgebied wordt aan het Breed Bestuurlijk Overleg voorgesteld nu gezamenlijk in te stemmen met het Ontwikkelperspectief (inclusief de bijlagen). Daarmee wordt een belangrijk signaal afgegeven.
De punten die nadere uitwerking behoeven zijn hieronder onder 4 weergegeven. Hier zij nog vermeld dat het advies van het kwaliteitsteam (Q-team) nadrukkelijk is betrokken bij deze besluitvorming. Dat is ook het geval voor de adviezen van het O-team en de review door de spoorsector. Genoemde adviezen zijn in de bijlagen opgenomen bij het Ontwikkelperspectief.

Uitgangspunt zijn de in de bestuursovereenkomst tussen de Provincie Overijssel en de gemeente Zwolle overeengekomen verplichtingen. In dat verband zij vermeld dat het Ontwikkelperspectief geen belemmering vormt voor de reeds in gang gezette werkzaamheden betreffende de busbrug, het busstation, de fietskelder en het Stationsplein. Deze werkzaamheden zijn weliswaar gediend met de inhoud van het Ontwikkelperspectief, maar volgen de eigen route van besluitvorming.

2 Doel

In deze notitie worden de besluiten met de bijbehorende afspraken vastgelegd, horende bij de acceptatie van het Ontwikkelperspectief. Met het Ontwikkelperspectief wordt bedoeld: het document onder die naam met alle bijlagen. De samenwerkende partijen zijn Gemeente Zwolle, Provincie Overijssel, NS, ProRail. Deze besluiten behoeven de bekrachtiging door de verschillende bestuurlijke gremia van deze partijen.

3 Besluiten

De samenwerkende partijen NS, ProRail, Provincie Overijssel en Gemeente Zwolle nemen gezamenlijk de volgende besluiten:

1. Het Ontwikkelperspectief inclusief bijbehorende bijlagen als uitgangspunt te hanteren voor de verdere ontwikkeling en realisatie van het station en als impuls voor de ontwikkeling van het aangrenzende gebied, in het bijzonder de aansluiting op de binnenstad en met het stationsgebied en Hanzeland.
2. Zij spreken daarbij af dat een aantal inhoudelijke vraagstukken gezamenlijk verder worden verkend en uitgewerkt, en dat zij op basis daarvan gezamenlijk tot keuzes zullen komen (zie voor de afspraken onder 4).
3. Zij stellen in gezamenlijkheid binnen het beschikbare budget een prioritering van de bouwopgaven op. Deze vormt input voor een geactualiseerd investeringsbesluit en werving van extra budget bij het ministerie van I&M en indien mogelijk andere partijen. De financiële verplichtingen over en weer worden hierbij betrokken.

4. De partijen zullen samen streven om het nog benodigde budget zo spoedig mogelijk te verwerven, zodanig dat de ambities met betrekking tot de voltooiing van het Stationsgebied voor 2025 zijn gerealiseerd.
5. De partijen zullen op basis van de gezamenlijke acceptatie van het Ontwikkelperspectief blijvend samenwerken. De gezamenlijke organisatie wordt daartoe geactualiseerd op basis van een concreet plan van aanpak. Uiteraard met in acht name van de verschillende belangen en rollen.
6. Deze afspraken/besluiten met alle bij deze besluiten behorende verplichtingen worden vastgelegd in een Samenwerkingsovereenkomst die in het najaar van 2017 tussen partijen zal worden gesloten.

4 Context en afspraken behorend bij deze besluiten

Gezamenlijke vaststelling van het Ontwikkelperspectief is voorwaarde voor succes. En dat allen de samenhang, compleetheid en ambitie van dit perspectief omarmen.
De voltooiing van het stationsgebied en de ontwikkeling van het gebied in de directe omgeving van het station vraagt erom dat de handen ineen geslagen worden rondom dit Ontwikkelperspectief.
De gemeenschappelijke deler is dat allen gebaat zijn bij een hoge kwaliteit van de vervoersknoop, en bij de verbetering van de aansluiting op de stad en de ontsluiting van Hanzeland.

Inhoudelijke verdieping

Daarbij is helder dat de partijen verschillende belangen hebben en daarom dit perspectief met verschillende ogen lezen.
Partijen kijken bijvoorbeeld wellicht verschillend aan tegen nut en noodzaak om van het nieuwe station een ‘eyecatcher’ te maken, een architectonisch statement. Het is de gemeente die veel waarde hecht aan een iconisch station, dat immers de toegang tot de stad is en de eerste indruk die reizigers van de stad krijgen. Deze beelden kunnen worden verenigd bij verdere uitwerking en/of bij het maken van afspraken over het gebruik.

Dit leidt tot bijgaande afspraken over een aantal belangrijke elementen uit Ontwikkelperspectief.
Ze zijn bindend en verbonden aan gezamenlijke vaststelling van het Ontwikkelperspectief en haar bijlagen. Per vraagstuk is vastgelegd welke gezamenlijke actie wordt uitgevoerd. In gezamenlijk overleg zullen de partners per afspraak de planning en deelname vastleggen.
Het betreft de volgende vraagstukken.

A. *Nadere uitwerking stationsentrees, met aan de zuidzijde de samenhang met de overkapping van het busstation.*
De spoorse partijen vragen nadrukkelijk aandacht voor de vertaling van de architectonische ambitie voor de kappen in een set eisen die bepalend zullen zijn voor een definitief en financieel haalbaar ontwerp. Deze nadere uitwerking moet in relatie gebeuren met de verbetering van de kwaliteit van de ontvangstdomeinen aan de noord- en zuidzijde, inclusief de definitieve locatie van de poortjes, de retail en de relatie met de herstructurering van het oude stationsgebouw.

Afspraak: direct na vaststelling van het Ontwikkelperspectief wordt gezamenlijk (NS Stations, ProRail, Provincie Gemeente) een plan van aanpak opgesteld waarin doelstelling, organisatie, scope en de te nemen stappen worden vastgelegd: opstellen functioneel programma van eisen, ramingen, uitgangspunten voor ontwerptraject, bepalen budgetruimte. Daarna kan besloten worden over het vervolgtraject om tot ontwerpvarianten te komen. Daarbij zal er aan de zuidzijde sprake zijn van een integraal ontwerpproces voor de overkapping over het busstation met die over de stationsentree. Over de verdeling van de plankosten maken partijen afspraken in de te sluiten Samenwerkingsovereenkomst.
Om niet overhaast te moeten beslissen over zo'n belangrijk issue als een integraal ontwerp van de overkapping, zal voor het busstation worden voorzien in een tijdelijke overkapping.

B. *De spanning tussen verblijfskwaliteit en doorstroomfunctie noordzijde.*
Aan de noordzijde van het station, op het stationsplein is nadere analyse gewenst van loopstromen in relatie tot groen, uitgang fietsenkelder en verblijfskwaliteit, uitmondend in het definitief ontwerp.
Afspraak: Er zal een nadere analyse plaatsvinden van de loopstromenrelatie tussen het ontvangstdomein en de directe omgeving van het station. Het ligt voor de hand dit in samenhang te doen met de analyse die plaats zal vinden in het kader van A). Daarbij zij vermeld dat de wens om de locatie van de uitgang van de fietskelder bij voorkeur uit de zichtlijn en looprichting richting de oude stad te houden.

C. *Helderheid in ruimtebeslag ketenvoorzieningen in zowel de tijdelijke als definitieve situatie*
De spoorse partijen vermoeden dat er conflicterende ruimteclaims zijn. Voornamelijk de locaties voor tijdelijk fiets- en autoparkeren aan de zuidzijde zouden onder druk staan van beoogde groene uitstraling en het tijdelijk evenemententerrein.
Afspraak: Partijen stellen gezamenlijk een scherpe omschrijving op van de omvang, locatie, vorm, en volgtijdelijkheid van voorzieningen voor auto- en fietsparkeren.
Bij een eventueel ruimtelijk conflict prevaleren de functies die samenhangen met de werking van de OV-knoop.

D. *Functionaliteit en tijdige aanleg passerelle*
Er bestaat zorg over de mogelijkheid van toekomstige aanlandingen naar de treinperrons.
Afspraak: De passerelle voorziet in een vrije passage van noord naar zuid, zonder verbinding met de treinperrons maar wel met een aansluiting op het busperron.
Dit zal worden vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst die gesloten zal worden tussen ProRail en NS Stations en de gemeente voor de aanleg.

E. *Bereikbaarheid Lübeckpleingarage*
ProRail en NS Stations hebben de wens om openstelling van Schellepoort te realiseren voor de betere en directe bereikbaarheid van de Lübeckplein-garage, zeker als deze in de toekomst dè fietsenstalling wordt voor de OV-knoop aan de zuidzijde. En daarmee dus een heldere relatie moet krijgen met het ontvangstdomein.

Afspraak: In de parkeeraanpak van fiets- en / of autoparkeren wordt de openstelling van Schellepoort meegewogen in het vervolgtraject. Onderdeel is tevens het bepalen van de definitieve locatie van P&R.

F. *Autoparkeren*
De spoorse partijen vragen nadrukkelijk aandacht voor tijdelijke en definitieve parkeervoorzieningen om en nabij het station aan de zuidzijde. De gemeente geeft aan dat deze opgave vraagt om een parkeervisie voor heel Hanzeland.
Afspraak: het is voor de hand liggend dit vraagstuk op te pakken. De spoorse partijen ondersteunen dit en worden betrokken bij het onderzoek naar de omvang en locaties voor autoparkeren, en waar de eventuele tijdelijke voorzieningen zullen komen. Naar aanleiding van de uitkomst van dit onderzoek verkennen gemeente en NS Stations de mogelijkheid van een parkeergebouw op het NS terrein, met bijbehorende business case. Deze afspraak kent een directe relatie met afspraak C).

Handelingsperspectief, fasering, prioritering
Naast deze inhoudelijke punten vraagt de verdere ontwikkeling en realisatie van het Ontwikkelperspectief ook om een gezamenlijk beeld van de fasering van de uitvoering, en daarmee van de prioritering van beschikbare ruimte en / of nog te verkrijgen budget.
De financiële paragraaf geeft duidelijkheid over de voorstellen.
Met de partijen zullen afspraken worden gemaakt (vast te leggen in de samenwerkingsovereenkomst) over de bouwfasering en de financiële verplichtingen die zij jegens elkaar aangaan, mede gebaseerd op gemeenschappelijkheid ten aanzien van de ontwikkeling van het bouwprogramma. Dit levert een handelingsperspectief op waaraan partijen zich zullen committeren. In het Ontwikkelperspectief volstaat de afspraak dat de partijen zich aan dit voornemen verbinden.

Samenwerkingsovereenkomst en andere overeenkomsten
Alle bovenstaande elementen die verbonden zijn met de gezamenlijke acceptatie van het Ontwikkelperspectief, zullen worden vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst.
Deze zal tezamen met het investeringsvoorstel dat bij het Ontwikkelperspectief hoort in het najaar 2017 worden opgesteld en alsdan worden voorgelegd aan onder andere college en raad.

5 Communicatie
Gezamenlijke communicatie over het Ontwikkelperspectief heeft de voorkeur. Voorstel is om zodra de beslisnota over het Ontwikkelperspectief naar de raad wordt gestuurd een gezamenlijk persmoment te houden.
Een volgend gezamenlijk persmoment kan worden gekoppeld aan de ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst in het najaar van 2017.

28 juni 2017

Advies

datum
13 juni 2017

aan
Dhr. W. Korf, gemeente Zwolle

kenmerk
Zwolle_OP_commentaar20170613

onderwerp
Zwolle, gemeenschappelijk commentaar NS, ProRail en Bureau Spoorbouwmeester

bijlage(n)
-

bezoekadres
De Inktpot
Moreelsepark 3
3511 EP Utrecht

postadres
Postbus 2038 / G5
3500 GA Utrecht

web
www.spoorbeeld.nl

e-mail
jos.vandenhende@
spoorbouwmeester.nl

telefoon
088 231 51 11

Zwolle, gemeenschappelijk commentaar spoorsector op OP[1]

1. Inleiding

Vanuit de spoorsector is er waardering voor het nu voorliggende Ontwikkelperspectief (vanaf nu OP). Hiermee legt Gemeente Zwolle voor haar en andere stakeholders een belangrijk fundament onder de strategie en de leidende principes ten aanzien van de verdere ruimtelijke en economische ontwikkeling voor het stationsgebied Zwolle, met de OV-knoop als centraal middelpunt. Complimenten voor allen die hier de afgelopen tijd hard aan gewerkt hebben.

Door ProRail, NS Stations en Bureau Spoorbouwmeester is de afgelopen weken en maanden het Ontwikkelperspectief meermaals gereviewd. De wijzigingen daar op volgend hebben geleid tot significante verbetering van het document, daarvoor dank.

In dit advies is een aantal opmerkingen op het OP genoemd die wezenlijk van belang zijn voor de spoorsector voor het vervolg. Tegelijkertijd werden in de commentaarrondes vele punten benoemd die in deze fase van planvorming niet verwerkt konden worden, maar die een belangrijk voorschot nemen op de nadere

[1] Ontwikkelperspectief (versie 3.2, dd. 19 mei 2017)

Advies

uitwerking van OP en we middels dit advies willen vastleggen. Dit opdat het input is aan deelprojecten en –trajecten die hier direct of later op volgen.

In deze brief geven wij onze opmerkingen weer bij het OP en ook onze aanbevelingen voor de doorwerking van OP in de trajecten die hier op volgen. Ter afsluiting geven we in deze brief ons advies over het proces dat leidend is voor de ontwikkeling van het Ontwikkelperspectief en de doorwerking daarvan.

Ontwikkelperspectief

Het Ontwikkelperspectief schetst een inspirerend en uitdagend beeld. Het gaat in op relevante thema's voor stationsgebieden die van belang zijn voor een goed functionerende OV-knoop, t.w.: adequaat toekomstgericht vervoersaanbod, heldere verbindingen, slechten van barrières, multifunctioneel, verdichting, vergroening, en bereikbaarheid als katalysator van gebiedsontwikkeling. Het stadscarré, als ordenings- en structurerend principe, is een belangrijke vondst. Hiermee kunnen de ontwikkelingen aan weerzijden van het spoor en voorzieningen voor stad, reis en verblijf binnen een gemeenschappelijk thema tot wasdom komen. Binnen het krachtige idee van het carré veranderen de ruimte en de functionaliteit en ook het eigenaarschap ‘van kleur’.

Het carré is een belangrijk ordeningsprincipe en zal gelijktijdig voorwaarden stellen aan het functioneren van de OV-knoop en de stationsomgeving. Wij zijn van mening dat het carré-principe bij de uitwerking en het ontwerp van de verschillende domeinen geladen moet worden met heldere uitgangspunten vanuit het gebruik; in het bijzonder het gebruik als station en OV-knoop, Het betreft de stationsdomeinen, het stationsgebouw, de ketenvoorzieningen, de omgevings-domeinen en logistiek aan weerszijden van het station. Het carré wordt hiermee een functioneel ordeningsprincipe dat zorgt dat station en stationsomgeving optimaal worden ingericht. Dat is cruciaal, immers de goed functionerende OV-knoop is het fundament onder de ontwikkeling van de stationsomgeving.

Enkele aspecten vragen nog om aandacht:

a. De kwaliteit van de tijdelijke situaties voor wat betreft de kwaliteit van de openbare ruimten en dan specifiek de kwaliteit van de stationspleinen (omgevingsdomeinen) aan de noord- en zuidzijde. Alsmede de kwaliteit van de diverse ketenvoorzieningen fiets en auto.
b. Verduidelijking is nodig hoe de verhouding van het tijdelijke evenemententerrein is tot het gegeven dat deze locatie een sleutelpositie vervult in het stadscarré voor zowel de functionaliteit van de knoop, alsook de verbinding met Hanzeland.
c. Ook is verduidelijking nodig hoe de groene opzet zich tot de wens verhoudt om te komen tot een verdichting van stedelijke functie en de noodzaak om hier parkeervoorzieningen te maken voor fiets en auto. Mogelijk tijdelijk van aard.
d. Er mist een heldere omschrijving van de architectonische koers, de leidende principes, de samenhang en (mogelijk) het idioom. Dat leidt bij de voorstellen voor bijvoorbeeld de buskap tot verwarring.

2. Aanbevelingen voor doorwerking OP

Wij adviseren om bij de implementatie van het OP een aantal plekken in de stationsomgeving te toetsen op de integrale ruimtelijke kwaliteit.

- Het stationsplein-noord (voor het monumentale gebouw) heeft zowel een functie als looproute naar het station als verbindingsas in het stadscarré. Een aantal projecten komt daar bijeen, raken en beïnvloeden elkaar en het geheel. Wat is de betekenis van het plein als stationsentree of ontvangst in de stad? Wat is de stedelijke betekenis van het monument en hoe verhoudt zich dit tot de ambities voor het lommerijke / groene plein?
- Hoe vertalen we het Ontwikkelperspectief naar de plannen (verderop) in de stad en in de spoorzone: de uitgangspunten en ambities van het Ontwikkelperspectief dienen te inspireren voor de omgeving en zo zorgen voor aanhechting en verankering.
- Het deelplan Stationsgebouw, als verkenning opgesteld door NS Stations, dient verder uitgewerkt te worden in lijn met OP en integraal met plannen voor stationsplein, fietsenstalling en de stationsentree.
- Het Stationsconcept, en daarvan afgeleid de ontvangstdomeinen aan noord- en zuidzijde zoals neergelegd in het OP vragen om een verdere uitwerking – Functioneel Ontwerp / Schetsplan / VO. Dit is noodzakelijk om inzicht te kunnen krijgen:
  - Op positie van OVCP i.r.t. stationsgebouw en trapopgangen;
  - Op inrichting met alle objecten (zitgelegenheid, bewegwijzering, camera's, signing/reclame, prullenbakken, etc. ontbreekt en die in samenhang ontworpen moeten worden;
  - Op positie retail i.r.t. zichtlijnen op treinen en logistiek;
  - In aantal K&R-plekken, haltes voor treinvervangend vervoer etc.

3. Proces

De gemeente Zwolle heeft een procesvoorstel gedaan voor afspraken over scope-elementen van het OP middels een mail van 30-05-2017 door dhr. Schulten. In aanvulling op uw voorstel voor afspraken stellen wij een vervolgproces voor. Naar onze mening zien wij de volgende relevante stappen om te komen tot een definitief ontwerp die alle betrokken partijen kunnen onderschrijven:

Stap 1 is het bespreken van de verificatie- en validatiedocumenten met betrekking tot het geleverde PVE en de review van de spoorsector. Met het bespreken kunnen wij in gezamenlijkheid vaststellen welke op- en aanmerkingen worden meegenomen in het vervolgproces.

Stap 2 is om een helder afsprakenkader (in de vorm van een SOK) overeen te komen. Onderdeel van deze afspraken is het vaststellen van de status van het OP, en afspraken over financiering en beheerkosten;

Stap 3 (kan parallel met punt 2) is in een projectteam, met deelnemers van alle betrokken partijen, het vervolg van het ontwerp oppakken (het maken van een Functioneel Programma van Eisen en een Schetsplan) van de

ontvangstdomeinen en (tijdelijke) voorzieningen voor fiets en P&R aan de zuidzijde.
Stap 4 is de scope op basis van een Plankaart, Randvoorwaardenkaart en Functioneel Programma van Eisen (als output van stap 3) “bevriezen” en SOK ondertekenen. Hierna kan worden gestart met het opstellen (deel-)ontwerpen (VO, DO, etc).

Met vriendelijke groet,

Martin Brinkhuis en Martin de Vries (ProRail),
Hans Broekman en Earde Jepma (NS Stations) en
Jos van den Hende (Bureau Spoorbouwmeester)

Bijlage detailreview spoorsector: Reviewformulier Ontwikkelperspectief Zwolle

Project Zwolle Ontwikkelperspectief

Reviewformulier: *Ontwikkelperspectief Zwolle*
Beoordeling:

Commentaar van zie hiernaast
Document titel review zwolle OP april 2017
Document status Versie 1.0

Datum Review 4-4-17 / 18-4-17 / 29-5-17

Legenda:
(1): Volgnummer bestaat uit twee initialen en een 3-cijferig volgnummer. Niet hergebruiken, dus niet automatisch genereren. Ook vermelden ter plaatse in document.
(2): Altijd blz. nr.
(3): Commentaar: moet makkelijk traceerbaar zijn naar desbetreffende tekstdeel of tekeningdeel (commentator). Bijvoorbeeld zo mogelijk trefwoorden citeren.
(4): Reactie en advies opsteller gereviewde product
(5): Oordeel H=Honoreren, MM=Mee eens maar geen vervolg, NTW=Niet of te weinig mee eens, D=Discussiepunt.
(6): Eindbesluit: H=Honoreren, MM=Mee eens maar geen vervolg, NH=Niet honoreren.
(7): Eventueel benodigde actie; Wat, wie en wanneer.

Volg nr. (1)	Wie	plaats in document (2)	Commentaar (3)	Reactie en advies opsteller product (4)	Actiehouder	Status actie	Oordeel (5)
1	Inge		Fietsparkeren tot 2020: deze wordt niet op de manier waarop deze in de presentatie wordt aangegeven gerealiseerd. Het is de bedoeling om in het verlengde van de huidige stalling op maaiveld aan de Hanzelaan uit te breiden en niet de stalling te verplaatsen tegen het spoor aan.	Klopt. Er zijn 2 tijdelijke situaties. Augustus 2017: verplaatsen huidige rekken naar tijdelijke plek. Later, n.t.b. nieuwe plek bij tijdelijke inrichting Hanzepark.			
2	Inge		Voor de definitieve situatie zijn we vooralsnog vanuit gegaan dat de stalling haaks op het spoor komt te staan itt tot hetgeen er nu getekend is(langs het spoor)	Plek en vorm nu nog niet definitief bepaald.			
3	Inge		Voor autoparkeren staat niet echt aangegeven waar deze zowel in de tijdelijke alsmede in de definitieve situatie komt. Daarbij zal hamvraag worden hoe onrendabele top gefinancierd kan worden.	In OP is zoekgebied aangegeven. Parkeeroplossing incl. financien wordt in vervolgfase bepaald.			
4	Nienke		Groot punt van aandacht en mankement is wat mij betreft de Kiss&Ride. Deze moet over veel plekken beschikken, goed zijn aangeduid zodat automobilisten niet gevaarlijk op de weg / zebra / fietspad gaan stoppen. En zodanig gepositioneerd dat je niet het gevoel hebt dat je het station al voorbij bent.	Aantal plekken K+R blijft gelijk. Aanduiding gebeurt door borden zoals gebruikelijk. Locatie is zowel noord als zuid voor stationsuitgang.			
5	Nienke		En een heeeeel belangrijk punt de logistieke afwikkeling van het commerciële proces. Dus laden / lossen / bevoorraden en vuilopslag / vuilafvoer.	Is opgenomen in OP, zowel noord als zuid (pag 95).			
6	Wilco		Ik heb de stukken doorgenomen, maar voor mij is het lastig om al een inhoudelijke review te geven. Immers pas wanneer gesproken gaat worden over afwerkmaterialen e.d. kan ik vanuit het oogpunt Schoon een reactie geven.	OP is op dit moment nog niet op dit niveau uitgewerkt. Beheerbaarheid van materialen zal bij VO/DO als aandachtspunt worden meegenomen.			
7	Wilco		T.a.v. de kappen heb ik zo mijn twijfels over de schoonmaak, maar ik begreep dat die nog niet concreet in ontwikkeling zijn.	Klopt. Zal bij uitwerking als aandachtspunt worden meegenomen.			
8	NS review overleg	Overall	In animatie communiceren wat 'roze wolk' is en wat realiteit (wellicht ambitie in zwart/wit en 'bestelling' in kleur)	Is opgenomen in disclaimer animatie.			
9	NS review overleg	Overall	Hoe ga je aan de raad communiceren over ambities (financieringsstrategie)?	In OP is H4 financieringsstrategie opgenomen.			

10	NS review overleg	Overall	Niet steeds specifiek kappen noemen als ambitie. Ambitie is het oplossen van bestaande problemen zoals Oosterlaan//westerlaan rondom 'knopen'. Zuivere argumentatie nodig om beroep te doen op publieke middelen.	Onderscheid tussen bouwopgaven (concreet) en ambities.			
11	NS review overleg	Fietsenkelder	Opgang fietsenstalling niet goed onder de kap waardoor reiziger niet goed boven komt en je roltrap nat wordt, niet wenselijk ivm onderhoud.	Gekozen is voor roltrap en tapis roulants die bestand zijn tegen weersinvloeden.			
12	NS review overleg	Stationsentree Noord	Functies zichtbaar in stationsgebouw. Op kop & hoek zit functies? Verblijfshoreca	Invulling van stationsgebouw is niet specifiek gedefinieerd.			
13	NS review overleg	Stationsentree Noord	Voorkomen van tocht (onder kap)	Gekozen voor dichte hal vanwege te groot aantal openingen indien gesloten hal. Vooromen van tocht is aandachtspunt bij ontwerp kappen.			
14	NS review overleg	Stationsentree Noord	Poortjes verschuiven richting Westerlaan	Zie procesvoorstel			
15	NS review overleg	Stationsentree Noord	Waarom kap, ? blijft, donkere ruimte. Folly boven tunnel. (JG: onduidelijk, zie groene geeltje)	Kap is uitgebreid toegelicht in OP, inclusief lichtbetreding.			
16	NS review overleg	Stationsentree Noord	Retail: achterste units ver uit de looplijn	Zie procesvoorstel			
17	NS review overleg	Stationsentree Noord	Ik mis plan Oosterlaan in combi met K&R, laden&lossen en vuilplein	Conform			
18	NS review overleg	Stationsentree Noord	Alle bussen naar busplein. Route vanuit Oosterlaan via Karnebeektunnel.	Conform			
19	NS review overleg	Stationsentree Noord	K&R vóór het station	Conform			
20	NS review overleg	Busperron	Olifantspad voorkomen door oversteek te organiseren richting Windesheim (Westzijde busperron)	Is niet mogelijk door hoogteverschil tusen busperron en maaiveld.			
21	NS review overleg	Hanzelaan	Zebra regenboog is niet veilig	Niet mee eens. Raad heeft hierover besloten.			
22	NS review overleg	Busperron	Zebra's passen niet in relatie tot retail in tunnel	Aangepast, alleen toegang busperron via tunnel en aan uiteinde nabij Hanzelaan.			
23	NS review overleg	Busperron	Plaatsvervangend busverkeer tbv trein	Is voorzien op de Hanzelaan.			
24	NS review overleg	Plein Zuid	Legenda: wat is k&R, taxi, laad-losplek	Aangevuld			
25	NS review overleg	Plein Zuid	Fietsenstalling in de lengte ipv breedte	Zie 2.			
26	NS review overleg	Plein Zuid	Verbinding en aansluiting richting Wärtsila? Langs rode hal	Opgenomen in OP op pag 64/65			
27	NS review overleg	Fietsenkelder	Daglicht in stalling	Is opgenomen in ontwerp: daglichthappers.			
28	NS review overleg	Fietsenkelder	Fietsentree, afdak nodig	Niet akoord, zie 11			
29	NS review overleg	Fietsenkelder	Fietsenstalling entree in looplijn naar centrum (met dak = object)	Zie procesvoorstel			
30	NS review overleg	Fietsenkelder	Extra opgang fietsenstalling ivm brandweer eisen en doorsteek naar stationsgebouw en plein	Niet nodig			
31	NS review overleg	Fietsenkelder	Zoveel mogelijk lichtinval in fietsenstalling creëren	Zie 27			
32	NS review overleg	Plein Noord	Terras mogelijkheid realiseren (groen naar achteren, ri centrum)	Terrassen mogelijk mits geen belemmering loopstromen.			
33	NS review overleg	Passerelle	Hoe landt passerelle aan t.o.v. entree huidige fietsenstalling	Is rekening mee gehouden, geen conflict.			
34	NS review overleg	Fietsenkelder	Water op een fietsenstalling?!!	Ja, in dakconstructie meegenomen.			
35	NS review overleg	Plein Noord	Terrassen voor stationsgebouw in de zon!	Zie 32			
36	NS review overleg	Oosterlaan/Westerlaan	Veel K&R plekken vóór het station (westerlaan/stationsplein), Oosterlaan is niet logisch voor halers/brengers	Conform			
37	NS review overleg	Oosterlaan/Westerlaan	Grote, schuine zebra (vloeiende beweging vanuit ontvangstruimte - centum)	Niet akkoord: recht oversteken is nodig.			

38	NS review overleg	Doorbraak Schellerpoort	Onderzoek mogelijkheden Schellepoort opentrekken	Niet akkoord: doorbraak heeft i.v.m. nieuwe indeling en functie Lubeckplein geen toegevoegde waarde.			
39	NS review overleg	Plein Zuid	Kruisende stromen voetgangers en fietsers (vanaf Hanzelaan ri fietsenstalling vv)	Probleem is gesignaleerd. Bij detailontwerp fietsenstalling onderzoeken.			
40	NS review overleg	Plein Zuid	Wat is blok ten oosten van trap?	Bestaande technische ruimte.			
41	NS review overleg	Busperron	Vides busperron (idem stationsperrons)?	Ja.			
42	NS review overleg	Busperron	Veel toegangen tot busperron nl via tunnel, passerelle, via paadje… voorkeur tunnel + passerelle	Aangepast, alleen via tunnel en aan uiteinde nabij Hanzelaan.			
43	NS review overleg	Busperron	Gebouw busschauffeurs = looproute (opmerking betreft overstreek busperron)	Onderdeel geschrapt.			
44	NS review overleg	Busperron	Hoe zorg je dat men niet overal het busperron verlaat en busweg oversteekt?	Hekwerk langs busperron.			
45	NS review overleg	Plein Zuid	Tijdelijke fietsenstalling (mv) niet logisch t.o.v.Hanzelaan en toegang tunnel	Niet mee eens, plek is wel logisch. Verder uitwerken (incl. route bij realisatie).			
46	Algemeen		bagagekluisjes bij de ruimte voor T&S.	Geen opgave voor OP, wel voor beheerder station.			
47	Algemeen		Monumentaal station als bronpunt vernieuwsopgave Spoorzone	Conform			
48	Rene		prachtig monumentaal gebouw, maar overmaat (grote lege hal), T&S uit de loop, interne verrommeling, leegstand (Bruna en Hema na omklap bussen), niet gastvrij	Conform in OP			
49	Rene		nieuwe plek containers realiseren nabij commercie.	NS maakt logistiek plan.			
50	Rene		•nieuwe plek i.o.m. gemeente afspreken nabij commercie.	NS maakt logistiek plan.			
51	Rene		•meenemen in vervolg ontwerp van het plan.	NS maakt logistiek plan.			
52	Rene		sociale veiligheid: Verderonderzoek functie combineren met toezicht vanuit personeelsruimteverdieping en/of combineren met retail/horeca met late openingsuren	Geen opgave voor OP, wel voor beheerder station.			
53	Intern Kwaliteitsteam		positie poorten op voorplein aanpassen, zodanig dat vleugel stationsgebouw in Ontvangstdomein en meer transferruimte	Zie 14			
54	Intern Kwaliteitsteam		positie trap naar Rijwielstalling op voorplein ligt gepositioneerd precies midden in de loop naar de stad; trap opschuiven	Zie 29			
55	Intern Kwaliteitsteam		Hoge Kap over busplein maakt qua orientatie onduidelijk waar de entree station zuidzijde is\	Meenemen in integraal ontwerp kap busstation.			
56	Intern Kwaliteitsteam		Zebra als korte route van bus naar zuidplein is onveilig en doet investering in winkels te niet	Onderdeel geschrapt.			
57	Intern Kwaliteitsteam		Retail positie stadszijde: blok voor spoor 14 blokkeert zicht op treinen: oplossing: retail aan de straat iets vergroten en blok bij spoor 14 verkleinen (kiosk als uitgifte punt	Meenemen bij nadere uitwerking.			
58	Algemeen		Hele verhaal is te veel “praatje bij een plaatje”. Keuzen van “het waarom” ontbreken veelal.	Tekst OP is aangepast (m.n. H2 en H3)			

59	Algemeen		Verschillende tijdlijnen van ingrepen lopen door elkaar heen. Benoem waar besluitvorming over heeft plaatsgevonden (“moeten”), wat vanuit functionele, ruimtelijke en maatschappelijke overwegingen eigenlijk niet naar achteren geschoven kan worden en waar de discussie echt over moet gaan (“willen”), wat een leuk idee is maar wat best wel in de tijd naar achteren kan als we er ook geld voor vinden (“kunnen”) en wat we vooral niet willen (voorkomen). “Moeten” en “willen” zou dat het beeld moeten zijn voor 2021. Feitelijk het basisplan.	Tekst OP is aangepast.			
60	Algemeen		er missen: programmatabel, planning/ volgtijdelijkheid, heldere faseringstekeningen, plankaart, randvoorwaardenkaart.	Tekst OP is aangepast.			
61	Algemeen		de onderbouwing voor de keuze voor de kappen trein- en busstation/ nieuwe ontvangt-domeinen moet expliciet worden gemaakt. Zowel v.w.b. open structuur (waarom niet gewoon dichte / glazen gevels rondom of deel?) als wat betreft de reizigersvoorzieningen in het nieuwe ontvangstdomein en onder de kap, en in relatie tot het monument.	Tekst OP is aangepast.			
62	Algemeen		Sterke punten van huidige opzet ontvangstdomein:	nvt			
63	Algemeen		· Oriëntatie op de stad (fixing the link)	nvt			
64	Algemeen		· Meer ruimte (overzicht) op perronplein (helpt op piekmomenten met reizigersaanbod)	nvt			
65	Algemeen		· Voorzieningen droog (waaronder nieuwe opgang van fietsenkelder)	nvt			
66	Algemeen		· Zwols gevoel opwekken door onbelemmerd zicht op stad en “lommerijke lanen” (waar je ook bent in het station)	nvt			
67	Algemeen		· Plan gaat huidige verrommeling (quote spoorbouwmeester) tegen	nvt			
68	Algemeen		Aandachtspunten:	nvt			
69	Algemeen		· Positionering retail (geen achterkanten) en logistiek à nader uit t werken in vervolg	Meenemen bij nadere uitwerking.			
70	Algemeen		· Positie poorten irt stationsgebouw	Zie 14			
71	Algemeen		· aantal K&R-plekken uitbreiden; uitstaphalte voor de bussen is aandachtspunt;	Zie 4			
72	Algemeen		· Inrichtingsplan met alle objecten (zitgelegenheid, bewegwijzering, camera’s, signing/reclame, prullenbakken, etc. ontbreekt en dient in samenhang ontworpen te worden;	Meenemen bij nadere uitwerking.			
73	Algemeen		· Financiering en Beheerskosten kap	Niet in OP. Meenemen bij besluit DO.			
74	Algemeen		Op de vraag waarom geen hal?	nvt			
75	Algemeen		· Station moet onderdeel worden van de stedelijke context; belangrijk bronpunt en daarmee strategisch punt	Kwaliteitsboek			
76	Algemeen		· Het ontvangst- en omgevingsdomein van het station zijn logisch verbonden met openbare ruimtes, Kwaliteitsboek	nvt			
77	Algemeen		· Zichtlijnen vrij van obstakels, Ontwikkelagenda	nvt			
78	Algemeen		· Het rijks monumentale stationsgebouw respecteren, Ontwikkelagenda	nvt			
79	Algemeen		Een hal zou zoveel openingen hebben, dat het praktisch gezien niet realiseerbaar is (een zijde is perron; andere zijde heeft 2 kopsporen; een zijde ligt aan de straat en de andere zijde is benodigd voor poorten)	nvt			
80	Algemeen		Busperron:	nvt			
81	Algemeen		· Grote boogkap irt andere architectuur kappen ontvangstdomein: logica van de keuze	Zie 55			

82	Algemeen		· Fasering bouw kap is belangrijk ivm droog houden van de tunnel	Bij oplevering busperron wordt huidige kap teruggeplaatst of tijdelijke kap geplaatst.			
83	Algemeen		· Nut en noodzaak van zebrapad op deze plek ontbreekt en zebra dient wellicht elders toegevoegd te worden waar een korte route (olifantenpaadje) gaat ontstaan; in de nabijheid van de trap voegt deze verkorting van de route niets toe en leidt zelfs tot een onveilige onoverzichtelijke situatie en doorkruist	Onderdeel geschrapt.			
84	Algemeen		Entree / ontvangstdomein zuidzijde	nvt			
85	Algemeen		· De opzet voor een efficiënte overstap tussen alle modaliteiten is goed; in de uitwerking in de fasering is onduidelijk waar locatie fietsen en P&R e.d. zijn gepositioneerd	Fietsen op zuidplein helder verwoord in OP. P&R zie procesvoorstel.			
86	Algemeen		· Openstelling hal in gebouw Schellepoort met korte route naar auto- en fietsparkeren in de Lubeckgarage is een aanbeveling	Te bezien na mobiliteitsstudie (zie procesbijlage).			
87	Algemeen		Zuidzijde gebiedsontwikkeling	nvt			
88	Algemeen		· Plankaart ontbreekt; onduidelijk in plan wat een hard uitgangspunt is en wat een impressie is van mogelijke ontwikkelingen	OP aangepast			
89	Algemeen		Voorziening autoparkeren: aantallen gezamenlijk afstemmen irt P&R.	Nader uitwerken i.c.m. mobiliteitsstudie			
90	Robert van der Weerd		Logistiek, ist:	nvt			
91	Robert van der Weerd		· Laden en lossen aan de voorzijde van het Station, dit is geen ideale plek en veelal in de loopstromen van reizigers	Laden & lossen aan Oosterlaan, geen conflict met loopstromen.			
92	Robert van der Weerd		· Te kort aan magazijn ruimte waarbij er tevens ruimtes zijn die op de 1e etage zijn waarbij de leveringen middels een kleine lift naar boven moeten.	NS maakt logistiek plan.			
93	Robert van der Weerd		Er is ook een kelder ruimte in gebruik die alleen via een trap bereikbaar is, beide volgens ARBO en logistiek beleid niet wenselijk.	NS maakt logistiek plan.			
94	Robert van der Weerd		· Het Station kent tevens diverse fysieke belemmeringen in de transport route, denk aan ongelijke stoepen etc.	NS maakt logistiek plan.			
95	Robert van der Weerd		· Ook een gebrek aan ruimte voor retour logistiek, nu hebben we een tijdelijke ruimte in gebruik voor emballage (rolcontainers, kratten etc.), emballage heeft een waarde dus voor het Retailbedrijf een belangrijke logistieke stroom.	NS maakt logistiek plan.			
96	Robert van der Weerd		· Er ontbreekt een goederen lift tussen de aanvoer van de zuidzijde naar de voorkant van het Station, nu alleen bereikbaar middels een personenlift en een operationele belemmering voor Retail in de passage (AH to Go en diverse externen)	NS maakt logistiek plan.			
97	Robert van der Weerd		Logistiek, soll:	nvt			
98	Robert van der Weerd		· Een laad en los plek conform PvE logistiek bij voorkeur aan de zuidzijde van het Station	Conform.			

99	Robert van der Weerd		· Een centraal ingerichte magazijn en logistieke service bij voorkeur in de magazijn ruimtes gelegen aan de zuidzijde welke ook fysiek aansluit op de transport route naar de laad en los plek.	NS maakt logistiek plan.			
100	Robert van der Weerd		· Een goederenlift van de zuidzijde naar retail aan de voorzijde dan wel toestemming om goederen te vervoeren in de personen liften echter buiten spits tijden.	NS maakt logistiek plan.			
101	Robert van der Weerd		· Door het inrichten van een centrale logistiek en service te Zwolle kunnen we zeer efficiënt leveringen aan het Station conform logistiek beleid en veiligheid alle interne en externe huurders bevoorraden.	NS maakt logistiek plan.			
102	Robert van der Weerd		Met een centrale inrichting voor logistiek worden alle leveranciers middels een levervenster centraal gemanaged (e.g. de huidige logistieke services en inrichting te Amsterdam, Utrecht, Rotterdam en Den Haag) .	NS maakt logistiek plan.			
103	Robert van der Weerd		· Er zijn diverse fysieke aandacht en verbeter punten betreffende de gehele transport route zoals eerder benoemd, lijkt me zeer waardevol om deze in een separate logistiek inventarisatie uit te lichten.	NS maakt logistiek plan.			
104	Algemeen		neem spoorvervoerders mee in de review: NSR, Ed Siemonsma, Arriva , Rob Kooloos; Syntus, Maxim Meijer	Conform			

Review Ontwikkelingsperspectief Zwolle

Directieteam / Bestuurlijk Overleg

Mana	Hans Broekman
Regic	Ineke van Gent

projectteam:

Sr. Oı	Earde Jepma
Statio	Gertrud Kuis
Asset	Nienke de Hart
Keten	Inge Duijne
aansp	Naual Liberg
statio	Raymond Parlevliet
verko	Merula Lunneker

Overig:

Mana	Jerry Lok
Mana	Eelco Vinke
Secu	Rene Lubbers
Scho	Wilco van Unen
Duurz	Alex Rigter
Retail	Ingrid van Leeuwen
Logis	Robert van der Weerd

Intern Kwaliteitsteam (samen met ProRail en BSM):

Spoo	Bert Dirrix
Mana	Bert Kassies

Direc	Sebastiaan de Wilde
Statio	Rosalie Nijenhuis
Mana	Hans Broekman

Zwolle **Beschouwing op Reizigersaspecten:**	**huidige situatie** **"manco's"**
Functionaliteit	wel functioneel, niet gastvrij
Transfer	beperkt om verdere groei op te vangen
Veiligheid / OVCP	beperkte ruimte
Waardebod	geen warm wachten, geen P&R
Keten	K&R onvoldoende plekken, veel maaiveld parkeren, te weinig capaciteit
Omgevingsdomein	
verbinding stad	onduidelijk
Retail / commercie	logistiek met lange looplijnen, magazijn arbo onvoldoende, vuilafvoer deels in reizigersbeeld en deels ver van proces
Overig:	
- wensen vervoerders	OV-service winkel, gastvrijheid, dichter bij proces
- monumentaliteit gebouw / kappen	leegstand, overmaat
- stedelijke ontwikkelingen	
- gebiedsontwikkeling	strategie niet afgestemd op Gemeente

Ontwikkelperspectief	
goed	**aandachtspunt**
orientatie, functioneel	schoonmaak, beheerkosten kappen
meer ruimte en overzicht op perronplein, voorzieningen droog bereikbaar	Inrichtingsplan met alle objecten (zitgelegenheid, bewegwijzering, camera's, signing/reclame, prullenbakken, etc. ontbreekt en dient in samenhang ontworpen te worden;
	positie poorten maken ruimte te klein
warm wachten in stationsgebouw	aanbod en plek P&R, plek bagagekluizen
De opzet voor een efficiënte overstap tussen alle modaliteiten is goed; in de uitwerking in de fasering is onduidelijk waar locatie fietsen en P&R e.d. zijn gepositioneerd	Fietsenstalling entree in looplijn naar centrum (met dak = object)
zwols gevoel, lommerijk	
"link gefixed"	zuidzijde entree onduidelijk door hoge buskap irt lagere entreekap; oversteek busperron moet eruit
	Positionering retail (geen achterkanten) en logistiek à nader uit t werken in vervolg
gebouw centraal vanuit de stad	zichtbaarheid functies in het gebouw
omgevingsvisie stad, verbindingen over spoor naar spoorzone	
ambitie, vrienden van hanzeland	Verbinding en aansluiting richting Wärtsila? Langs rode hal; Plankaart ontbreekt; onduidelijk in plan wat een hard uitgangspunt is en wat een impressie is van mogelijke ontwikkelingen

Advies inzake Ontwikkelperspectief Stationsgebied Zwolle versie 2.1, gedateerd 30 maart 2017

Aan: Directeurenoverleg Spoorzone Zwolle

Van: Kwaliteitsteam Spoorzone Zwolle,
- Daan Zandbelt, Rijksadviseur voor de Fysieke Leefomgeving,
- Bert Dirrix, Spoorbouwmeester (in deze bijgestaan door Jos van den Hende, medewerker Bureau Spoorbouwmeester)
- Anna Vos, adviseur van de stad Zwolle
- adviseur van het Q team: Guus Geerdink, Oversticht

Datum: 24 april 2017

In vervolg op een eerste presentatie van het Ontwikkelperspectief (OP) in wording – in de vorm van dia's en een 3D animatie - op 22 december 2016, heeft het Q team op 4 april 2017 de uitwerking besproken, op basis van een toelichting op de animatie en de geprinte versie 2.1, gedateerd 30 maart 2017, door Bart Brands (Karres en Brands) en Wim Korf (gemeente Zwolle). Helaas moest de Spoorbouwmeester Dirrix zich wegens ziekte verontschuldigen, als vervanger was Jos van den Hende aanwezig, en was ook de adviseur van Oversticht, Guus Geerdink verhinderd. Onderstaand advies is in onderling overleg met alle betrokkenen tot stand gekomen.

De eerste bespreking in december gaf aanleiding tot ons advies, gedateerd 12 januari, betreffende het proces. Ons huidige advies vormt daarop een aanvulling. Onze inhoudelijke opmerkingen nu, bevestigen de procesmatige aanbevelingen van dat eerste advies.

Het Q team spreekt haar waardering uit voor het OP. Wij memoreren, in aanvulling op het Investeringsbesluit (2013) en het Kwaliteitsboek (2015), aan het in vergetelheid geraakte Startdocument (2011), waarin infeite de opgave is gesteld voor de OV knoop en de directe omgeving ervan, die nu met het Ontwikkelperspectief is beantwoord. Voor enkele dilemma's uit dat Startdocument, zoals de ontsluiting van en de vorm van het busstation, is al eerder een (deel-) oplossing gevonden. Geconstateerd kan worden dat er, ondanks de enkele minder succesvolle zijwegen die in de loop van de jaren van samenwerking zijn ingeslagen, door de jaren heen een hoge mate van consequentie, van logica zichtbaar is geworden, niet in de laatste plaats ten aanzien van het langzaamverkeerssysteem in en om de OV-knoop, dat nu in het Ontwikkelperspectief als Stadscarré dé conceptuele drager van het plan is geworden. Met het Stadscarré krijgt de verknoping van spoorwereld en stad duidelijk structuur en vorm. De ‚hardnekkigheid' van de structurele elementen door de jaren heen plus de wetenschap dat een aantal elelementen reeds gerealiseerd (de OV passage) of reeds aanbesteed (de busbrug) is geeft vertrouwen voor de toekomst: de structuur van het plan is als het ware vanzelfsprekend, passend in de stad.

Het OP vormt een inhoudelijk samenhangend sluitstuk, waarin reeds gerealiseerde, reeds aanbesteedde, nog verder uit te werken planelementen en wenkende perspectiefbeelden met elkaar in een plan worden gecombineerd. Er is als het ware een plan gemaakt waarin verschillende gradaties van hardheid / zachtheid, van rijp / groen gecombineerd worden,

vergelijkbaar met wat in het Startdocument de focuskaart werd genoemd. Het OP is de basis voor verschillende soorten vervolgopdrachten op het schaalniveau van de wijk, een deelgebied of een object en moet – mét het Kwaliteitsboek - het inhoudelijke en kwalitatieve kader vormen om vervolgvoorstellen te kunnen sturen, stimuleren en beoordelen. **Gezien de wijze van stadsontwikkeling anno 2017 – geen blauwdrukplanning, maar een proces waarin openheid voor nieuwe initiatieven ‚van onderop' gepaard gaat aan verleiding én sturing ‚van hogerhand' - kan deze karakteristiek van het plandocument OP als sterkte worden aangemerkt.**

Maar in deze sterkte is vooralsnog ook de zwakte van het OP gelegen, omdat die gradaties van hardheid /zachtheid onvoldoende duidelijk zijn beargumenteerd en gemarkeerd. Bovendien is er het risico dat de ontwikkelde beelden een eigen leven gaan leiden, omdat de onderliggende randvoorwaarden niet zijn geëxpliciteerd. Die randvoorwaarden moeten het uitgangspunt vormen voor een discussie over specifieke architectonische voorstellen. Tenslotte ontbreken de strategie en het inzicht in de plan-volgordelijkheid. Het Q-team benadrukt dat na vele studies het OP nu daadwerkelijk betrouwbaar en effectief moet kunnen zijn, zowel voor de partners onderling als voor nieuwe initiatiefnemers.
Naar de mening van het Q team is daarvoor op een aantal cruciale punten een nadere onderbouwing en uitwerking nodig van de nu beschikbare versie 2.1. van het Ontwikkelingsplan, zoals hierna toegelicht.

A. Status der Elementen: Hard en zacht, zeker en intentioneel, rijp en groen
In het gebrek aan duidelijkheid omtrent de status van de elementen is de kernkritiek van het Q team gelegen.
In ons advies van 12 januari schreven wij: „hoe zorgen we ervoor dat een Ontwikkelperspectief ook daadwerkelijk als sturend kader door partijen (en derden) wordt gehanteerd? Hoe kan het Ontwikkelperspectief op punten structureel en ‚vast' zijn, op andere punten nog flexibel?"

Het Ontwikkelperspectief is een wenkend perspectief, maar het is niet duidelijk welke elementen hieruit gezamenlijk een (niet onderhandelbaar kei) hard plan- en toetsingskader vormen. Het is ons inziens essentieel om in het document een helder onderscheid te maken tussen het deel dat wenkend, wervend en verbeeldend is (bv het OV/ Ontwikkelingsvisie) en een deel dat daadwerkelijk als toetsingskader voor vervolgstappen dient (bv het OK Ontwikkelingskader).
Het Q team merkt daarbij op dat rijp vs. groen niet hetzelfde is als gedetaileerd vs. grof. De mate van detaillering van het OP kan per plek en onderwerp verschillen, en wordt bepaald naar gelang er overeenstemming is tussen de verschillende partijen in het proces. Als zodanig kan het op een aantal onderwerpen heel specfiek zijn en op andere veel abstracter.
Het diagram op p. 24 (versie 2.1, 30 maart '17) lijkt voor dit Ontwikkelingskader een goede basis te vormen. Al de elementen en knooppunten van dit diagram lijken op verschillende detailniveaus te kunnen worden voorzien van wat harde en gedragen kaders vormen.
De ene keer kan dit al tot bijvoorbeeld materiaalbeschrijvingen gaan, terwijl in een ander geval het toetsingskader vrij abstract blijft (zoals bijvoorbeeld "een spoorkruisende verbinding voor langzaam verkeer").

Er is structureel behoefte aan een goede omschrijving van de functioneel ruimtelijke kaders en uitgangspunten van alle onderdelen in het OP zodat primair door partijen consensus hierover kan ontstaan. De status van de plandelen in termen van zacht en hard, rijp en groen zal zo ook vanzelfsprekend herkenbaar worden in de aard van de omschrijvingen. bijvoorbeeld in de terminologie van de bandbreedte tussen uitgangspunt, wenselijk en aanbeveling.

Het Q team adviseert vandaar om in het OP document duidelijk te markeren:

a. Welke de elementen / voorstellen zijn, waar de vier partijen het unaniem over eens zijn, en die vandaar onderling en voor nieuwe initiatiefnemers (niet onderhandelbaar) uitgangspunt vormen.
b. Welke de overige elementen of voorstellen zijn, die als wervend en beeldend worden aangemerkt. Voor een goede begripsvorming is het noodzakelijk om hier per element / voorstel een abstrahering toe te voegen, om de letterlijkheid van de beelden te relativeren en ruimte te laten voor een mogelijk andersoortige uitwerking van dezelfde cruciale principes.

Het is kortom noodzakelijk om inhoudelijk klip en klaar onderscheid te maken tussen hard en zacht, zeker en intentioneel, rijp en groen: Dit is waar alle partijen in gezamenlijkheid voor gaan (en staan). En dat kan soms dus al heel gedetailleerd zijn uitgewerkt, soms nog heel abstract zijn. Anderzijds kan het document ook zijn eigen verhaal vertellen waarop in de toekomst teruggegrepen kan worden. In dit verhaal zijn dus zowel de eenduidige elementen (a) als de nog niet uitgekristalliseerde elementen (b) begrepen.

Soms zal een beeld weer ontrafeld en geabstraheerd moeten worden. Duidelijk moet worden wat concreet is, nog in ontwikkeling of slechts een idee dat nog een droom is zolang er nog geen passend budget beschikbaar is.

> Als voorbeeld van het laatste dient het idee van de stationsentrees, zoals gepresenteerd in het OP. Het is vooralsnog absoluut niet zeker dat het hier geschetste beeld ook als zodanig wordt gerealiseerd. Daar zijn nog meerdere rondes, niet in de laatste plaats inzake de financiering, voor nodig. De geschetste stationskappen geven slechts een indicatie van de geambieerde kwaliteit en functionaliteit. Om verwarring te voorkomen is het nodig dat er vanuit het geschetste beeld een programma van eisen wordt geabstraheerd, bijvoorbeeld:
> - samenhang noord en zuid
> - kappen geven uitdrukking aan de combinatie van richtingen van spoor én gebied (noord en zuid)
> - vorm: ‚passend bij' het monumentale stationsgebouw, echter niet historiserend, maar expliciet eigentijds
> - doel: beeld bepalend, comfort verschaffend
> - materialisering: hout en glas; duurzaamheid
> Notabene: Deze suggestie is slechts ter illustratie van onze bedoeling.

Het gaat er niet om wat deze meest recente verkenning aan ‘concrete' beelden heeft opgeleverd, het gaat er om wat de essentie en de waarde van deze beelden is.

Wij willen hier nog aan toe voegen dat het met name ook voor de gemeente van belang is op dit punt zeer scherp te zijn, vanuit haar verantwoordelijkheid om aan derden - andere belanghebbenden (grond- en vastgoedeigenaren, bewoners) en voor nieuwe initiatiefnemers in het gebied - duidelijk te kunnen maken wat het plan impliceert.

B. Ambities en verantwoordelijkheden

Een gebrek aan onderscheid tussen hard en zacht kan met name een probleem gaan vormen omdat het commitment van de betrokken partners niet helemaal parallel loopt. Er zijn weliswaar gezamenlijke ambities, maar er zijn ook verschillende verantwoordelijkheden. In de samenwerking de afgelopen tien jaar heeft het verschil in verantwoordelijkheden verhinderd dat de gezamenlijke ambities unaniem konden worden omarmd. Geen van de eerdere plandocumenten is door alle vier de partners geaccordeerd, ondanks de gezamenlijk doorlopen trajecten.
Het Q team pleit er ten zeerste voor dat het dit keer niet blijft bij een weliswaar gezamenlijk ontwikkeld plan, dat uiteindelijk alleen door de gemeenteraad wordt onderschreven. Het gaat er om gezamenlijke daadkracht én wervingskracht tentoon te spreiden om korte én lange termijn elementen realiseerbaar te maken, om voor elkaar als partners en voor nieuwe initiatiefnemers betrouwbaar te zijn.

Het Q team adviseert daarom, *in aanvulling op* het onderscheid hard-zacht, een onderscheid te maken tussen

a. het omarmen van de gezamenlijke ambities. In ons eerder advies noemden wij dat de strategische onderlegger: wat willen we op de lange termijn bereiken en langs welke weg zien we dat als haalbaar. Notabene: om de ambitie te kunnen vatten kunnen zowel harde als zachte elementen, zoals onder A onderscheiden, nodig zijn.
b. het aanvaarden van de verantwoordelijkheden om specifieke bijdragen te leveren om die ambitie te kunnen realiseren, op de korte danwel op de lange termijn. In ons eerdere advies vroegen wij om „Een tactisch handelingsperspectief: wat zijn de agenda's van de 4 partners, op de korte en de langere termijn?" Het zou geweldig helpen als de 4 partijen ieder aangeven (1) wat hun daadwerkelijke bijdrage is aan de gezamenlijke ambitie, nu en straks, en (2) wat ze van de andere partijen aan samenwerking / samen-op-trekken verwachten.

Niet alles hoeft door alle partners unaniem te worden goedgekeurd. Onze suggestie is om in het verlengde hiervan duidelijk te maken

- wat kan een partner alleen
- welke dingen moeten door welke partners gezamenlijk worden uitgewerkt. In allerlei plandelen wordt door meerdere partijen, in vele fasen en tempi gewerkt aan het eindbeeld, maar hoe pakken we dat aan en hoe komt er regie op: wie staat waarvoor aan de lat? → zorg voor heldere demarcaties en helderheid over (gedeelde) verantwoordelijkheid.

C. Onderlinge congruentie van plandocumenten
Controleer of OP, en met name het ‚harde, rijpe' deel (dat wij eerder Ontwikkelingskader noemden) en het Kwaliteitsboek met elkaar sporen. Inhoudelijke verschillen zullen beargumenteerd moeten worden opgelost. Het Kwaliteitsboek is indertijd ‚flexibiliteit' toegekend, om, al naargelang de nadere uitwerking, ook het Kwaliteitsboek meer specifiek te maken. Eventueel kan het gespecificeerde Ontwikkelingskader het Kwaliteitsboek gaan vervangen, als uitgangspunt voor nieuwe initiatiefnemers, alsook voor Q team en Welstand.

D. Ontwikkelstrategie
12 januari schreven wij: „Wat is de programmatische en financiële strategie ‚onder' het ruimtelijke plan? Is er bijvoorbeeld een idee waar te beginnen, een prioriteitsstelling?

Is het nodig danwel zinnig om prioriteit te stellen om de concurrentie met de andere zijde tegen te gaan, of zijn beide zijden van de spoorzone kwalitatief zeer verschillend? Hoe kunnen er functies worden aangetrokken om de verblijfskwaliteit te verhogen? Wordt de herinrichting van de openbare ruimte ingezet als trekker en stimulator, kunnen (delen van) gebieden ook tijdelijk worden ingericht? Is er een idee van pionieren, of moeten dingen helemaal spic en span in orde zijn?"
In relatie tot bovenstaande onder A en B voegen we hieraan toe: Wat is de stip op de horizon, wat is essentieel aan het plan en wat zijn de dragende principes?
Er is een ontwikkelstrategie nodig :

- Wat zijn de gezamenlijke ambities, welke kwaliteit wordt nagestreefd
- Welke kernwaarden hanteer je
- Waar wil je naar toe
- Wat is hiervan de ruimtelijke vertaling, inclusief de daarbij behorende ruimtelijke kaders
- En hoe ga je (stapsgewijs) ontwikkelen
- Wat is de volgorde der dingen? Waar heeft het een permanent en waar een tijdelijk karakter? → maak een planning / tijdbalk waarop je de initiatieven in volgordelijkheid plaatst. Wat zijn de cruciale milestones die de overgang van de ene naar de andere fase markeren? Tijd is hierin slechts een indicator. Inzicht in de volgordelijkheid en onderlinge afhankelijkheden is bepalend.

E. Over geld
De financiele paragraaf, direct gerelateerd aan A en B:
Maak helder voor welke planonderdelen de financiering rond is c.q. er een opdracht is, en waar nog een probleemeigenaar en/of financier gevonden moet worden.
Voor welke cruciale elementen moeten / gaan de partners gezamenlijk 'op stap'?

Concluderend
Het Q team heeft waardering voor het Ontwikkelperspectief, maar dringt erop aan de nu ontbrekende argumentaties en context toe te voegen. Het 'wat' moet expliciet worden ingebed in het 'waarom', 'hoe', 'wanneer' en 'met wie'. Het Q team leest de plantekeningen en ruimtelijke verbeeldingen vooralsnog als suggestieve illustraties van een alsnog te formuleren kaderstellende paragraaf. Het Q team wil eerst de discussie voeren over die randvoorwaardelijke eisenpakketten om vervolgens de beelden op waarde te kunnen schatten. Inzicht in de verdeling van verantwoordelijkheden, de ontwikkelstrategie en de planvolgordelijkheid is daarbij noodzakelijk.
Alleen een dergelijk integraal - inhoudelijk én procesmatig - Ontwikkelperspectief zal in staat zijn om de verdere transformatie van de Spoorzone daadwerkelijk aan te sturen.

Met collegiale groet,

Daan Zandbelt
Bert Dirrix
Anna Vos

Korte terugblik raadsplein debatronde d.d. 25 september 2017

Ontwikkelperspectief Stationsgebied Zwolle

Het Ontwikkelperspectief is een koersdocument dat samenhang aanbrengt tussen alle deelopgaven in het stationsgebied. Het Ontwikkelperspectief is niet alleen een beschrijving van de ruimtelijke kwaliteit, maar het beschrijft ook de effecten van faseringen en prioriteringen. De raad wordt voorgesteld het Ontwikkelperspectief en de voorlopige ontwerpen voor de fietsenkelder en het Stationsplein vast te stellen. Verder wordt gevraagd het college te mandateren afspraken te maken met partners over de realisatie van het Ontwikkelperspectief en deze afspraken vast te leggen in een samenwerkingsovereenkomst.

De fracties geven allen aan, in meer of mindere mate, zich te kunnen vinden in het voorliggende perspectief. Wel zijn er vragen over o.a. de haalbaarheid van het perspectief in relatie tot de benodigde financiële middelen, de passerelle, de verbreding van het gebied tot de hele Spoorzone, het ontwerp van de fietsparkeerkelder, de realisatie van de overkapping, de mobiliteitsvisie in relatie tot de Noordzijde en de gang van zaken tijdens het Stadscafe.

Wethouder Anker merkt allereerst op dat dit Ontwikkelperspectief wordt onderschreven door alle betrokken partijen. Het is goed om een ambitiedocument te hebben en het is belangrijk deze ambitie vast te houden en uit te dragen. Nu al nadenken en aangeven wat we niet of minder gaan doen als we niet alle benodigde financiële middelen bijeen krijgen moeten we niet doen. Een aantal grote onderdelen als de busbrug, de fietskelder, het busstation aan de zuidzijde gaan zeker door en daar wordt hard aan gewerkt. In de ontwerpfase kunnen daarbij nog veranderingen worden aangebracht, bv bij de fietskelder, maar ook bij de passerelle, zeker waar het gaat om de vraag in hoeverre fietsers daar gefaciliteerd moeten worden. De wethouder neemt de gemaakte opmerkingen daarbij mee. De financiering van de passerelle maakt onderdeel uit van het te actualiseren investeringsbesluit dat z.s.m. aan de raad wordt voorgelegd. De wethouder erkent dat er voor de kappen voorlopig nog geen middelen beschikbaar zijn, maar de ambitie blijft staan. De gemeente zal hier eigen middelen in moeten stoppen maar we blijven proberen ook andere partijen en dan met name het rijk hier een bijdrage aan te laten leveren. En ook voor andere onderdelen geldt dat we constant blijven lobbyen. Aan de mobiliteitsvisie wordt momenteel gewerkt en daarover zal de raad nog tijdig een debat kunnen voeren. Overigens geldt voor het hele gebied dat het een ingewikkeld gebied is en dat het gebied als vervoersknooppunt goed moet kunnen gaan werken. Dat is de belangrijkste opgave. Vooral wat de noordzijde betreft zal het gebied enorm veranderen, zeker qua functie. De relatie station-binnenstad zal intensiever worden, maar dat zal wel moeten groeien. De wethouder gaat proberen om ook de betrokken bewoners en bedrijven aan de noordzijde net zo intensief te betrekken bij het project als dat dat aan de zuidzijde het geval is. Wat betreft de gang van zaken in het Spoorcafe merkt de wethouder op deze nog eens te evalueren. Hij heeft het signaal goed gehoord.

Op een vraag over de rolstoeltoegankelijkheid van perron 7 zal de wethouder separaat terugkomen. Daarna vraagt de voorzitter of dit onderwerp voldoende is besproken. Op deze vraag wordt bevestigend geantwoord en er wordt ingestemd met het voorstel van de voorzitter dit stuk te agenderen voor de besluitvormingsronde op 30 oktober a.s.

bericht

Zwolle

Memo

Aan de Raad

Van Wethouder Ed Anker

Datum 17 oktober 2017

Onderwerp rolstoeltoegankelijkheid perron 7 op station Zwolle

Bij de behandeling van het Ontwikkelperspectief Stationsgebied Zwolle op 25 september 2017 (debatronde) heeft het raadslid M. Hulstijn (SP) een vraag gesteld over de rolstoeltoegankelijkheid van perron 7 op station Zwolle.
Met deze memo geef ik antwoord op deze vraag.

Zwolle heeft als gastvrije stad de ambitie voor iedereen bereikbaar te zijn. Voor NS en ProRail geldt dat zij werken aan onbelemmerd reizen voor iedereen.
Over de rolstoeltoegankelijkheid van perron 7 hebben wij contact opgenomen met de NS en het volgende antwoord ontvangen.

NS biedt op een groot aantal stations in Nederland assistentie aan aan reizigers met een functiebeperking. Deze reizigers geven voorafgaand aan de reis aan dat zij behoefte hebben aan assistentie; NS zorgt vervolgens voor hulp bij het in- en uitstappen. Mensen met een rolstoel worden met een brug in en uit de trein geholpen. Ook op station Zwolle biedt NS assistentie aan.

Spoor 7 in Zwolle tijdelijk niet geschikt voor assistentieverlening
Op dit moment is spoor 7 in Zwolle niet geschikt voor het gebruik van een brug. Het perron loopt enigszins schuin af, waardoor mensen met een rolstoel niet veilig in en uit de trein geholpen kunnen worden. NS vindt het erg vervelend voor de reizigers die het betreft, maar stelt de veiligheid van reizigers en NS-medewerkers voorop.

ProRail en NS in overleg over een oplossing
Perron 7 van Zwolle dient te worden opgehoogd, zodat dit weer geschikt is voor assistentieverlening. Voor deze aanpassing is een buitendienststelling nodig, zodat de aannemer op een veilige manier het perron kan aanpassen. Het is op dit moment niet bekend wat hiervoor de eerstvolgende mogelijkheid is. Uiteraard spannen ProRail en NS zich in om de huidige situatie zo snel mogelijk op te lossen.

Maatwerk voor reizigers
Voor de reizigers met een functiebeperking die worden geraakt door de situatie op perron 7 in Zwolle, zoekt NS een individuele oplossing, bijvoorbeeld door op een ander station over te stappen. Dit kan gepaard gaan met extra reistijd.

besluit

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	37562
Onderwerp	Ontwikkelperspectief Stationsgebied Zwolle

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 11-07-2017

besluit:

1. het Ontwikkelperspectief Stationsgebied Zwolle d.d. 3 juli 2017 vast te stellen;
2. de in het Ontwikkelperspectief opgenomen voorlopige ontwerpen voor fietsenkelder en Stationsplein vast te stellen en na verdere uitwerking tot een definitief ontwerp voor de uitvoering een kredietaanvraag aan de raad voor te leggen;
3. het college te mandateren afspraken te maken met partners (NS, ProRail, provincie Overijssel) over de realisatie van het Ontwikkelperspectief en deze afspraken vast te leggen in een samenwerkingsovereenkomst met partijen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Semipermanente woningbouw Zwolle
portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
informant	Koelewijn - Bosma, Geanne (2089)
medeopstellers	Koelewijn - Bosma, Geanne (2089) Westenberg, Anton
afdeling	Ruimte en Economie
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Semipermanente woningbouw Zwolle Bijlage: Oplegmemo Stand van zaken semipermanente woningbouw tbv raad Bijlage: Korte terugblik debatronde d.d. 25-09-2017- Semipermanente woningbouw Zwolle Bijlage: Brief inwoners van s-Heerenbroek - woningbouw Scholtensteeg Bijlage: 2017-10-30 M9-1 Beter een goede buur dan een verre vriend Bijlage: 2017-10-30 Raadsbesluit Semipermanente woningbouw Zwolle

Voorgesteld besluit raad

1. In te stemmen met de realisatie van minimaal 100 en maximaal 200 semipermanente woningen.
2. Voor de realisatie van semipermanente woningen een krediet beschikbaar te stellen van € 500.000 en dat ten laste te brengen van de provinciale subsidie voor huisvesting statushouders.
3. Het bestaande projectvoorbereidingskrediet van € 150.000 op te hogen met € 50.000 in verband met de verhoogde/vergrote taakstelling en deze € 50.000 te financieren uit de provinciale subsidie.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 29 mei 2017

Openbaar

Onderwerp	Semipermanente woningbouw Zwolle
Versienummer	2

Portefeuillehouder	N.Vedelaar
Informant	Géanne Koelewijn – Bosma / A.Westenberg
Afdeling	Ruimte & Economie / OWA
Telefoon	(038) 498 2089
Email	G.Koelewijn-Bosma@zwolle.nl

Bijlagen

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. In te stemmen met de realisatie van minimaal 100 en maximaal 200 semipermanente woningen.
2. Voor de realisatie van semipermanente woningen een krediet beschikbaar te stellen van € 500.000 en dat ten laste te brengen van de provinciale subsidie voor huisvesting statushouders.
3. Het bestaande projectvoorbereidingskrediet van € 150.000 op te hogen met € 50.000 in verband met de verhoogde/vergrote taakstelling en deze € 50.000 te financieren uit de provinciale subsidie voor huisvesting statushouders.

Datum 29 mei 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
De druk op de sociale huurmarkt in Zwolle is groot. Deze druk wordt veroorzaakt door de groei van de stad in het algemeen en door de komst van nieuwe doelgroepen, zoals statushouders en uitstroom beschermd wonen. Om deze druk te verminderen heeft de gemeente Zwolle in de prestatieafspraken met de corporaties de ambitie vastgelegd om de voorraad sociale huurwoningen in de periode van 2016-2019 te laten stijgen met netto 700 woningen. Om dit te bereiken bevat het nieuwbouwprogramma van de corporaties de realisatie van projecten in de versnellingsactie aangevuld met projecten in het reguliere woningbouwprogramma.

Om de vluchtelingen die een verblijfsvergunning hebben ontvangen aan woonruimte te helpen krijgt iedere gemeente vanuit het Rijk een taakstelling opgelegd. De taakstelling voor Zwolle is gebaseerd op een vast aandeel van 0,74% van het landelijk aantal vergunninghouders. De taakstelling voor 2016 was ruim 300 personen en voor 2017 is de opgave om nog eens 180 personen te huisvesten in Zwolle. Naast de instroom van vluchtelingen is er ook een grote wachtlijst voor de instroom van beschermd wonen. De instroom stagneert omdat er te weinig geschikte woningen zijn voor de mensen die vanuit beschermd wonen zelfstandig kunnen gaan wonen.

Bovenop de huidige reguliere woningproductie en de versnellingsactie is hiervoor aanvullend sociaal woningaanbod nodig. Samen met de Zwolse woningcorporaties hebben we gezocht naar (tijdelijke) mogelijkheden om de groeiende vraag naar huisvesting op te vangen. In de prestatieafspraken met de corporaties is hierover afgesproken dat er in 2017 minimaal 100 semi permanente woningen worden gerealiseerd.
Hiervoor is een groslijst van potentieel vastgoed (inclusief grondposities) en aanbieders van (tijdelijke) woonruimte opgesteld. Elke potentiele locatie is onderzocht op geschiktheid aan de hand van een waarderingsmatrix (aspecten als leefbaarheid, toekomstwaarde, financiële haalbaarheid, gebruikswaarde, planning etc.). Hieruit is een shortlist ontstaan van zes kansrijke locaties te weten Oosterenk-Kuyerhuislaan, Oosterenk-Waterschaplocatie, Scholtensteeg, Mimosastraat, Veemarkt en Pilotenlaan.

In februari 2017 heeft u besloten om 40 semipermanente woningen te realiseren op locatie Oosterenk-Kuyerhuislaan. In deze nota vragen wij u de realisatie van semipermanente woningen op de overige vijf locaties nader te onderzoeken op haalbaarheid en te realiseren aantallen.

Beoogd effect
Realisatie van semipermanente sociale huurwoningen om een oplossing te bieden voor de groeiende druk op de sociale woningmarkt door de komst van nieuwe doelgroepen zoals statushouders en ter bevordering van de uitstroom uit beschermd wonen.

Argumenten

1.1 Er wordt voorzien in een urgente vraag naar betaalbare sociale huurwoningen
De druk op de sociale huurmarkt is groot in Zwolle. Door de komst van nieuwe doelgroepen en de uitstroom uit beschermd wonen is de vraag naar betaalbare sociale huurwoningen op de korte termijn nog groter geworden. Met de realisatie van tijdelijke betaalbare huurwoningen wordt (deels) voorzien in deze vraag.

1.2 Met de corporaties is afgesproken om 100 semipermanente woningen te realiseren.

In de prestatieafspraken met de corporaties is afgesproken dat er in 2017 100 semipermanente woningen worden gerealiseerd. Locatieonderzoek aan de hand van de waarderingsmatrix heeft geleid tot zes potentiele locaties waar in het gunstigste geval 200 semipermanente woningen realiseerbaar zijn.
De realisatie van 40 semipermanente woningen op locatie Oosterenk-Kuyerhuislaan is in voorbereiding en zal, afhankelijk van mogelijke procedures, in november 2017 zijn afgerond. De vijf overige locaties zijn, afhankelijk van de bebouwing, planologisch en stedenbouwkundig geschikt. De financiële haalbaarheid van deze locaties is echter nog niet vastgesteld. De realisatie van semipermanente woningen voor een periode van 10 jaar vraagt veel van de betrokken partijen omdat er woningen gerealiseerd worden met een relatief korte exploitatieduur, voor een specifieke doelgroep op tijdelijke locaties niet zijnde woonlocaties. Om te kunnen borgen dat er minimaal 100 semipermanente woningen gerealiseerd worden is het van belang alle vijf locaties nader te onderzoeken en uit te werken op haalbaarheid. Indien alle locaties blijken te kunnen worden gerealiseerd is het mogelijk dat er tot 200 semipermanente woningen worden gerealiseerd.

Verder laten de gemeente en de Zwolse corporaties op dit moment woningmarktonderzoek verrichten om inzicht te krijgen in de reguliere vraag naar woningen en woningbouwopgave de komende 10 tot 15 jaar. Daarbij is specifieke aandacht voor sociale huurwoningen en zorgdoelgroepen. De resultaten van dit onderzoek worden in juni verwacht.

2.1 De provincie Overijssel heeft ter ondersteuning van het realiseren van tijdelijke woonvormen voor statushouders subsidie beschikbaar gesteld.

De provincie Overijssel heeft vanwege de urgente en complexe opgave om op korte termijn tijdelijke woonvormen voor statushouders te realiseren, subsidie beschikbaar gesteld om gemeenten hier in te ondersteunen. De subsidie is beschikbaar voor realisatie van tijdelijke huisvesting (door nieuwbouw, transformatie of verbouw) voor statushouders mits het gebouw 10 jaar geschikt is voor huisvesting.
De subsidie bedraagt een vastgesteld tarief per gerealiseerde woning met een maximum van € 250.000 per aanvraag. Subsidie voor het hele project is mogelijk mits kan worden aangetoond dat er met het aantal woningen uit het project evenzoveel statushouders gehuisvest zijn (verspreidt in de toegevoegde of bestaande woningvoorraad);
Per gemeente mogen twee aanvragen ingediend worden. De gemeente Zwolle heeft twee aanvragen ingediend voor de gebieden ‘Oosterenk’ en ‘Overig Zwolle’ (Mimosastraat, Scholtensteeg, Veemarkt en Pilotenlaan). Beide aanvragen van € 250.000 zijn gehonoreerd.

2.2 Door de verbreding van de projectscope is aanvullend budget voor plankosten nodig

Ten behoeve van de realisatie van 100 semipermanente woningen is een budget van € 150.000 beschikbaar gesteld voor plankosten. Echter indien alle locaties haalbaar blijken is het mogelijk dat er tot 200 semipermanente woningen worden gerealiseerd. Hiervoor is aanvullend budget nodig wat geschat wordt op circa € 50.000. Binnen de provinciale subsidie is het mogelijk om middelen in te zetten ten behoeve van plan- en proceskosten.

2.3 Door de toekenning van de provinciale subsidie voor de huisvesting van statushouders zal bij de nadere uitwerking van de semipermanente locaties in eerste instantie aanspraak gemaakt worden op dit budget.

Ten behoeve van de realisering van de afgesproken 100 semipermanente woningen is binnen de Reserve Meerjaren Incidentele Bestedingen, in de PPN 2017-2020, een stelpost opgenomen van € 1.000.000. Dit ter

dekking van eventuele gemeentelijke financiële bijdragen binnen het traject “Extra impuls sociale woningbouw”. Het project Oosterenk-Kuyerhuislaan heeft in dit kader een financiële bijdrage ontvangen van € 326.000 (raadsbesluit januari 2017). Hiervan is € 235.000 besteed aan grondkosten (bouw-/woonrijp en inrichting) en € 91.000 aan bijdrage in de exploitatiekosten (huur van de locatie)
Door het beschikbaar komen van provinciale subsidie voor de huisvesting van statushouders zal voor de overige projecten in eerste instantie aanspraak gemaakt worden op dit budget.
Binnen het nadere onderzoek op haalbaarheid en te realiseren aantallen op de genoemde vijf locaties wordt gemonitord in hoeverre de beschikbaar gestelde provinciale subsidie toereikend is, dan wel aanvullend budget nodige is vanuit het stimuleringsbudget. Eventuele bijdrages uit het stimuleringsbudget (Reserve Meerjaren Incidentele Bestedingen) worden afzonderlijk aan uw raad voorgelegd

Risico’s

- Bij eventuele financiële ondersteuning vanuit de gemeente mag geen sprake zijn van ongeoorloofde staatssteun. De bouw en verhuur van sociale woningbouw en maatschappelijk vastgoed door woningcorporaties is door de Europese Commissie als DAEB goedgekeurd (Dienst Algemeen Economisch Belang). Dit besluit is omgezet in de Woningwet die sinds 1 juli 2015 van kracht is. Woningcorporaties mogen sociale woningbouw en maatschappelijk vastgoed realiseren op basis van een aantal steuninstrumenten. De corporatie zal moeten aantonen en schriftelijk aan de gemeente verklaren dat er geen sprake is van ongeoorloofde staatsteun. De gemeente dient deze steunvorm te rapporteren aan de Europese Commissie.
- De omgeving kan bezwaar maken tegen de omgevingsvergunning en tijdelijke ontheffing. Hierdoor kan vertraging ontstaan, waardoor de woningen later gerealiseerd gaan worden. Om te zorgen dat de initiatieven met betrekking tot semi permanente woningen zorgvuldig geïntroduceerd worden in de omgeving wordt er per locatie en in samenwerking met de corporatie(s) en/of ontwikkelaars een communicatiestrategie bepaald. Tevens worden de ervaringen van het project Oosterenk-Kuyerhuislaan gebruikt bij de ontwikkeling van andere locaties.
- Elke locatie kent specifieke voor- en nadelen ter realisering van semipermanente huisvesting. Dit kan zich ook vertalen in de financiële haalbaarheid waardoor het denkbaar is dat voor één of meerdere locaties een hogere financiële bijdrage verlangt wordt van de gemeente dan thans ingeschat. Deze inschatting is gebaseerd op de gemeentelijke bijdrage in de exploitatiekosten van het project Oosterenk-Kuyerhuislaan.

Financiën

Uw raad heeft € 150.000 beschikbaar gesteld aan plankosten voor de realisering van 100 semi permanente woningen. In het geval dit aantal tot maximaal 200 woningen stijgt, zal er ca. € 50.000 aanvullend budget nodig zijn. Een deel van de provinciale subsidie zal hiervoor ingezet worden.

De toegekende middelen van in totaal € 500.000 wordt daarnaast ingezet op de volgende onderdelen:

- Communicatie ondernemers, omwonenden en directe woonomgeving betreffende locatie
- Inrichtingskosten openbare ruimte transformatie kantorenlocatie naar woon- en leefomgeving
- Beheer en parkmanagement
- Neutraal exploitatieresultaat door tijdelijk karakter
- Project/procesbegeleiding

De ontwikkelaar kan aanspraak maken op een financiële bijdrage wanneer sprake is van een onrendabele top. In tegenstelling tot Oosterenk zijn de overige locaties niet in het bezit van de gemeente Zwolle. Een verzoek op bijdrage in grondkosten wordt derhalve op deze locaties niet verwacht. Het beschikbare budget wordt, mits er aantoonbaar sprake is van een exploitatietekort, evenredig naar aantal gerealiseerde semipermanente woningen toegekend. De

ontwikkelaar is zelf verantwoordelijk voor een gedegen onderbouwing van de inzet van publieke middelen in relatie tot staatsteun. De gemeente dient deze steunvorm te rapporteren aan de Europese Commissie.

Communicatie
De voorgestelde projectafbakening en financiering zoals in deze nota voorgelegd, is afgestemd met de stuurgroep Versnellingsactie sociale huur. Bovenstaande is eveneens bestuurlijk afgestemd met de woningbouwcorporaties.

Om te zorgen dat de initiatieven met betrekking tot semi permanente woningen zorgvuldig geïntroduceerd worden in de omgeving wordt er per locatie en in samenwerking met de corporatie(s) en/of ontwikkelaars een communicatiestrategie bepaald.

Vervolg
Na accordering door uw raad worden de genoemde vijf potentiele locaties nader onderzocht op haalbaarheid. Eventuele gemeentelijke bijdragen ter realisering van semipermanente woningen komen ten laste van de door de provincie beschikbaar gestelde subsidie

Openbaarheid
Dit voorstel is openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	36171
Onderwerp	Semipermanente woningbouw Zwolle

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 06-06-2017

besluit:

1. In te stemmen met de realisatie van minimaal 100 en maximaal 200 semipermanente woningen.
2. Voor de realisatie van semipermanente woningen een krediet beschikbaar te stellen van € 500.000 en dat ten laste te brengen van de provinciale subsidie voor huisvesting statushouders.
3. Het bestaande projectvoorbereidingskrediet van € 150.000 op te hogen met € 50.000 in verband met de verhoogde/vergrote taakstelling en deze € 50.000 te financieren uit de provinciale subsidie.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

bericht

Zwolle

Memo

Aan Gemeenteraad

Van N.Vedelaar

Datum 10 september 2017

Onderwerp Stand van zaken semipermanente woningbouw

Naar aanleiding van de voorgenomen raadsbespreking ‘Semipermanente woningbouw Zwolle’ op 25 september wil ik u meenemen in de actuele stand van zaken aangaande de zes semi permanente woningbouwlocaties in Zwolle.

De verwachting is dat in 2017 40 semipermanente woningen geraliseerd worden. De overige semipermanente woningen worden naar verwachting in 2018 gerealiseerd. Onderstaand de stand van zaken per locatie.

Stand van zaken semi permanente woningbouwlocaties

Oosterenk
De raad heeft 13 februari jl. besloten dat er 40 semipermanente woningen op de locatie Oosterenk worden gerealiseerd. De raad heeft ook een motie aangenomen over de communicatie in het vervolgproces. De motie is uitgevoerd en de motie is 8 mei jl. afgehandeld in de raad.
Het vergunningstraject is doorlopen en er is nu sprake van een onherroepelijke omgevingsvergunning.

Planning: Realisatie december 2017

Scholtensteeg
Voor deze locatie ligt een Voorlopig Ontwerp voor in totaal 106 tijdelijke wooneenheden waarvan er 68 voor de sociale verhuur worden gerealiseerd. De overige wooneenheden worden in de beleggershuur verhuurd. De plannen worden verder uitgewerkt en op haalbaarheid getoetst. Vervolgens zal de procedure (uitgebreide procedure vanwege de woningaantallen) doorlopen worden.

Planning: Realisatie 3e kwartaal 2018

Veemarkt
Op deze locatie worden 6 zogenaamde Heijmans One woningen gerealiseerd. Er is overeenstemming over het plan. Middels een inloopbijeenkomst is de buurt geïnformeerd en is het vergunning traject opgestart.

Planning: Realisatie maart 2018

Waterschapslocatie
Op deze locatie kunnen 50 tot 100 semipermanente woningen worden gerealiseerd. De plannen hiertoe dienen nog verder geconcretiseerd te worden op basis waarvan de haalbaarheid kan worden getoetst.

Datum 8 september 2017

Planning: Realisatie 2e helft 2018

Montiverdilaan
In de toekomst zal deze locatie permanent ingevuld worden als onderdeel van woonzorgcentrum De Havezathe. Tot die tijd zal de locatie tijdelijk ingevuld worden met 16 semipermanente woningen. Hierover vinden gesprekken plaats met de directe buren op basis waarvan de plannen verder uitgewerkt worden.

Planning: Realisatie 2e kwartaal 2018

Vlindertuin (Mimosalaan)
Het gaat hier om 28 semipermanente woningen vooruitlopend op toekomstige permanente woningbouw. De plannen zijn gepresenteerd aan de buurt middels een inloopbijeenkomst. De plannen zijn goed ontvangen door de omwonenden. De procedure met betrekking tot de omgevingsvergunning is inmiddels opgestart.

Planning: Realisatie juni 2018

Jufferenlaan/Pilotenlaan
Deze potentiele locatie is verkend met omwonenden. Ten behoud van een groene woonomgeving is besloten af te zien van semipermanente woningbouw op deze locatie.

Korte terugblik Raadsplein debatronde d.d. 25 september 2017

Semipermanente woningbouw Zwolle

Door de komst van nieuwe doelgroepen, zoals statushouders en de uitstroom uit beschermd wonen, is er behoefte aan aanvullend sociaal woningaanbod. Met de realisatie van tijdelijke betaalbare huurwoningen kan worden voorzien in deze vraag. De raad heeft al besloten 40 semipermanente woningen te realiseren op Oosterenk. Naast deze locatie zijn er nog vijf kansrijke locaties. Het college stelt voor de realisatie van semipermanente woningen op deze locaties nader te onderzoeken op haalbaarheid. Voor de kosten hiervan kan gebruik worden gemaakt van een subsidie van de provincie. De fracties kunnen zich vinden in het voorstel, maar maken wel een aantal opmerkingen. Zo is er kritiek op de voortgang. Door de vertraging wordt de doelstelling om dit jaar 100 semipermanente woningen te realiseren niet gehaald. Aan de andere kant zijn er fracties die pleiten voor een zorgvuldig proces. Goede communicatie met de omwonenden en het zorgen voor draagvlak in de buurt kan tijd kosten. Verder zijn er fracties die pleiten voor kwaliteit en variatie. Geen containerwoningen, maar vernieuwende vormen zoals bijvoorbeeld Tiny Houses. Ook wordt er gepleit voor een goede verspreiding over de stad. Wethouder Vedelaar zegt in haar reactie op het debat dat in de nota inderdaad de nadruk ligt op de statushouders. Dit komt door de provinciale subsidie die is bedoeld ter stimulering van de huisvesting van deze doelgroep. Maar er is geen sprake van concentratie van een bepaalde groep op een locatie. Het gaat om een gemende groep, met en onder Zwollenaren. Dit is beter voor de opbouw van buurten en wijken en bevordert de integratie. De wethouder zal daar waar een verkeerd beeld is ontstaan dit trachten te corrigeren door juiste informatie te geven. Ze vraagt ook aan raadsleden zich er bewust van te zijn dat uitspraken kunnen bijdragen aan beeldvorming. Wat de kwaliteit en verschijningsvorm van de semipermanente woningen betreft zegt de wethouder toe dat ze de ontwerpen vooraf zal delen met de raad. Binnenkort komen de resultaten van het woonbehoefte onderzoek beschikbaar. De resultaten en de gevolgen hiervan voor de prestatieafspraken zullen met de raad worden gedeeld.
Naar aanleiding van de kritiek uit buurgemeente Kampen over de locatie Scholtensteeg, zegt wethouder Vedelaar dat ze het belang van huisvesting van deze doelgroep bij haar collega wethouder Veldhoen onder de aandacht zal brengen. Bij de afronding van het debat is de conclusie dat het voorstel klaar is voor besluitvorming. Het voorstel kan worden doorgeleid naar de besluitvormingsronde op 30 oktober 2017.

Geachte raadsleden, 19 oktober 2017

Wij hebben vernomen dat er op een maandag 30 oktober een voorstel voorligt voor het bouwen van 106 semi permanente huurwoningen op locatie Scholtensteeg.

De inwoners van ’s-Heerenbroek maken zich ernstig zorgen over deze plannen.

Wij vragen u om uitstel van behandeling van dit voorstel , *om nog eens goed naar dit plan te kunnen kijken. Om te zorgen dat het gebied klopt en blijft kloppen.* Openheid is een kernkwaliteit van het gebied rondom rand van Stadshagen. Zoals oud-wethouder Dannenberg in 2010 tijdens de Schetsschuit[1] zei: *Bewoners zijn zich niet zo bewust van gemeentegrenzen, gemeentelijke diensten soms wel waardoor een gebied kan ontstaan dat niet klopt. ’s-Heerenbroek is daar een goed voorbeeld van. Ik onderstreep het belang van verbindingen, ook tussen de twee gemeenten. Zwolle en Kampen kochten beiden grond aan waardoor het dorp dreigde vast te groeien aan een nieuwbouwwijk. De groei zou ook een wig kunnen drijven in de unieke landschappelijke combinatie van polder en rivier.*

’s-Heerenbroek is een dorp met ca 220 woningen. Een rustiek lintdorp gelegen in de landelijke omgeving van het Nationaal Landschap IJsseldelta. Ingeklemd tussen het alsmaar stromende water van de rivier de IJssel, de open vlaktes van de polder Mastenbroek. Een unieke landschappelijke combinatie van polder en rivier. Een recreatief aantrekkelijk gebied ook voor inwoners van Stadshagen (om te wandelen, fietsen, hardlopen).

Locatie Scholtensteeg was bedoeld voor woon-werken en zoals we kunnen lezen op de site van de gemeente Zwolle bedoeld als overgang tussen stad en platteland: *Het gedeelte van de Scholtensteeg ten zuiden van de Kamperspoorlijn maakt deel uit van de stadsrand van Zwolle. Het is de overgang van Stadshagen naar het open landschap van de Mastenbroekerpolder en de IJsseldelta. Het gebied wordt ontwikkeld als een modern boerderijconcept met woon-bedrijfskavels die het silhouet van de toekomstige stadsrand vormen. De toekomstige bebouwing is geïnspireerd op het boerenbedrijf. De woning is in samenhang met de erfbeplanting sterk georiënteerd op de landelijke Scholtensteeg.*

Hoe kun je met semipermanente woningen en dan ook nog eens met een aantal van meer dan 100 de landschappelijke kwaliteit borgen? ’s-Heerenbroek bestaat uit ongeveer 200 woningen verspreid over een langgerekt stuk grond. Daar worden dan op een korte strook 100 woningen tegenaan gebouwd. Dit is de helft van ons dorp wat er even neergezet wordt. Wij voelen ons hiermee over het hoofd gezien. Een andere vraag die opkomt is hoe verpaupering van semi-permanente woningen tegen wordt gegaan?

Behalve de ruimtelijke kwaliteit zijn er ook vragentekens bij ons over de waterveiligheid. Stadshagen ligt in een gebied dat gevoelig is voor overstromingen. De gemeente Zwolle heeft voor zover wij weten een krediet ontvangen van de provincie om een dijk te maken van de geluidswal die langs Stadshagen ligt. Met slechts beperkte aanpassingen kan van de geluidswal een dijk worden gemaakt die water tegenhoud als er bijvoorbeeld in de Mastenbroekenpolder een dijk doorbreekt en er hoogwater dreigt. Waarom zet de gemeente Zwolle deze beoogde inwoners buiten haar beveiligd grondgebied en niet er binnen? De

[1] De schetsschuit is mogelijk gemaakt door de provincie Overijssel en gefaciliteerd door de Dienst Landelijk Gebied. De centrale vraag was hoe om te gaan met de verstedelijking in dit deel van het Nationaal Landschap IJsseldelta.

beoogde bewoners aan de Scholtensteeg zijn o.a. statushouders en mensen uit een beschermd wonen situatie. Welk beeld wordt er opgeroepen door deze groepen “achter de dijk” te zetten? Deze mensen komen uit een kwetsbare positie en kunnen hulp vanuit de samenleving gebruiken. Die zet je toch niet geïsoleerd op een kluitje achter een dijk?

Wij zijn graag bereid e.e.a. toe te lichten.

Hoogachtend,
Namens het bestuur van vereniging Dorpsbelangen ’s-Heerenbroek

Mw. mr. J.L. Offereins
Secretaris

MOTIE

Beter een goede buur dan een verre vriend

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op maandag 30 oktober 2017;

Overwegende dat:

- Er grote druk op de sociale huurvoorraad staat met lange wachtrijen tot gevolg;
- Om de ergste nood op te vangen de raad besloten heeft semipermanente woningbouw op verschillende locaties in de stad te realiseren;
- Zwolle het voornemen heeft tijdelijke woningbouw te realiseren aan de Scholtensteeg
- Bewoners van 's-Heerenbroek en raadsleden van de gemeente Kampen zich overvallen voelen door deze voornemens doordat de gemeente Zwolle hier niet goed en tijdig over heeft gecommuniceerd;
- Er veel zorgen zijn over o.a. de ruimtelijke kwaliteit van het gebied en druk op voorzieningen in 's-Heerenbroek.

Van Mening dat:

- De gemeente Zwolle belanghebbenden en specifiek bewoners in een vroeg stadium moet betrekken bij projecten om mensen ook echt invloed te geven;
- Dit zorgt voor een vergroot draagvlak voor ontwikkelingen;
- De woningbouwopgave en noodzakelijkheid en omvang van semipermanente huisvesting niet ter discussie staan

De raad roept het college op:

1. Dorpsraad en bewoners van 's-Heerenbroek nu al actief te betrekken bij planvorming rond de locatie Scholtensteeg.

2.Hierbij ook specifiek aandacht te schenken aan het gevoel van openheid en ruimte in het gebied ook op de langere termijn.

3. De raad actief op de hoogte te houden van deze gesprekken en de voortgang van dit project.

En gaat over tot de orde van de dag

Namens de SP-fractie
Brammert Geerling

Voor: SP, groenlinks, Cetin
Verworpen 30-10-2017

besluit

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	36171
Onderwerp	Semipermanente woningbouw Zwolle

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 06-06-2017

besluit:

1. In te stemmen met de realisatie van minimaal 100 en maximaal 200 semipermanente woningen.
2. Voor de realisatie van semipermanente woningen een krediet beschikbaar te stellen van € 500.000 en dat ten laste te brengen van de provinciale subsidie voor huisvesting statushouders.
3. Het bestaande projectvoorbereidingskrediet van € 150.000 op te hogen met € 50.000 in verband met de verhoogde/vergrote taakstelling en deze € 50.000 te financieren uit de provinciale subsidie.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Update CAR-LAR
portefeuillehouder	Jan Brink
informant	Evenboer, Ellen (4047)
medeopstellers	
afdeling	Juridische zaken
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Update CAR-LAR Bijlage: 2017 - Oplegger juridische stukken Bijlage: 2017-10-30 Raadsbesluit Update CAR-LAR

Voorgesteld besluit raad

in te stemmen met de update van de Zwolse Collectieve- en Lokale Arbeidsvoorwaardenregeling (CAR-LAR) voor griffier en griffiemedewerkers conform de inhoud, zoals vermeld in het als bijlage toegevoegde collegevoorstel van 1 augustus 2017.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 10 augustus 2017

Openbaar

Onderwerp	Update CAR-LAR
Versienummer	2
Portefeuillehouder	Commissie werkgeverschap raadsgriffie
Informant	Ellen Evenboer / Ron de Graaf
Afdeling	AFJJ / AFH
Telefoon	(038) 498 4047 / 2652
Email	E.Evenboer@zwolle.nl / R.de.Graaf@zwolle.nl
Bijlagen	Geen

De raad wordt voorgesteld om ten behoeve van de vaststelling van de ambtelijke rechtspositie van de griffier en de griffiemedewerkers te besluiten:

1. Om de in de LOGA-brief van 7 juni 2017 (kenmerk ECWGO/U201700464) opgenomen tekstuele correcties van “technische” onvolkomenheden in de CAR-UWO over te nemen in de Zwolse Collectieve - en Lokale Arbeidsvoorwaardenregeling (hierna: CAR-LAR) met als ingangsdatum 1 oktober 2017 en voor wat betreft artikel 2:7a CAR met terugwerkende kracht per 1 januari 2017;
2. om de in de LOGA-ledenbrieven van 10 maart 2017 (kenmerk ECWGO/U201700198) en 29 januari 2016 (kenmerk ECWGO/U201600078) voorgestelde artikelwijzigingen i.v.m. de jaarlijkse indexatie van de verplaatsingskosten voor verhuisplichtige ambtenaren vast te stellen en op te nemen in de CAR-LAR met ingang van 1 januari 2017, respectievelijk 1 januari 2016;
3. om de in de LOGA-ledenbrief van 24 november 2016 met kenmerk ECWGO/U201601499 voorgestelde artikelwijzigingen naar aanleiding van het sluiten van een nieuwe collectieve zorgverzekering met CZ, IZA en Menzis in de gemeentelijke sector per 1 januari 2017 vast te stellen en op te nemen in de CAR-LAR;
4. Om de in de LOGA-ledenbrieven van 29 juni 2016 (kenmerk ECWGO/U201600995), 10 november 2016 (kenmerk ECWGO/U201601310) en 23 januari 2017 (kenmerk ECWGO/U201700032) opgenomen bepalingen betreffende het Individueel Keuzebudget (IKB) met ingang van 1 januari 2017 vast te stellen, waardoor de als pilot in de gemeente Zwolle al per 1 januari 2016 ingevoerde IKB-regeling (zie beslisnota van 24 november 2015 met ID-nr: 20053) wordt omgezet in en vervangen door de definitieve IKB-regeling, zoals die in 2017 geldt voor alle Nederlandse gemeenten;
5. Om de in de LOGA-ledenbrief van 31 mei 2016 met kenmerk ECWGO/U201600848 opgenomen gecorrigeerde integrale toelichtingen op de gemeentelijke arbeidsvoorwaardenregelgeving vast te stellen en op te nemen in de CAR-LAR met ingangsdatum 1 januari 2016;
6. Om de in de LOGA-ledenbrief van 7 april 2016 met kenmerk ECWGO/U201600159 opgenomen salarisverhoging met terugwerkende kracht per 1 januari 2016 en 1 januari 2017 vast te stellen en op te nemen in de CAR-LAR;

7. Om de in de LOGA-ledenbrieven van 23 maart 2016 (kenmerk ECWGO/U201600450), 22 februari 2016 (kenmerk ECWGO/U201600266) en 2 december 2015 (EWGO/U201502055) genoemde tekstuele correcties van “technische” onvolkomenheden in de CAR-UWO met terugwerkende kracht vast te stellen en op te nemen in de in de CAR-LAR met als ingangsdatum 1 januari 2016 en de wijzigingen behorende bij de LOGA-brief van 22 februari 2016 per 1 april 2016;
8. Om de in de LOGA-ledenbrief van 19 februari 2016 met kenmerk ECWGO/U201600259 voorgestelde artikelwijzigingen naar aanleiding van de invoering van de Wet flexibel werken en de Wet werken na de AOW-gerechtigde leeftijd vast te stellen met terugwerkende kracht per 1 januari 2016 en op te nemen in de CAR-LAR;
9. Om de bestaande praktijk van gedeeltelijk betaald ouderschapsverlof formeel te bekrachtigen door de vaststelling van een “Regeling betaald ouderschapsverlof” conform artikel 6:5 CAR-LAR en deze regeling met terugwerkende kracht van toepassing te verklaren;
10. Om artikel 3:37, lid 12 van de CAR-LAR uit te breiden met de (in de toelichting bij dit collegevoorstel onder punt 10 opgenomen) tekst van de voormalige ruimere lokale Zwolse regeling betreffende de ambtsjubileumgratificatie, zodat duidelijk is wat het overgangsrecht concreet inhoudt als het gaat om de ambtsjubileumgratificatie voor medewerkers van de gemeente Zwolle die al op 31 december 2015 in dienst waren;
11. Om de verouderde tekst / terminologie in de lokale regeling “Aandenken bij ontslag uit gemeentedienst” te vervangen door de tekst, zoals vermeld onder punt 11 van de toelichting bij dit collegevoorstel.

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Het College voor Arbeidszaken (CvA) van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) onderhandelt op landelijk niveau in het Landelijk Overleg Gemeentelijke Arbeidsvoorwaarden (LOGA) namens de gemeenten met de vakbonden over de arbeidsvoorwaarden van de gemeenteambtenaren en de tekst van de arbeidsvoorwaardenregeling. De aangesloten gemeenten zijn gebonden aan de afspraken, maar omdat het LOGA geen verordenende bevoegdheid heeft in de afzonderlijke gemeenten krijgen de binnen het LOGA overeengekomen wijzigingen in de arbeidsvoorwaardenbepalingen binnen de deelnemende lokale gemeenten pas rechtskracht wanneer ze formeel door het bevoegde gezag worden vastgesteld. Voor het “gewone” gemeentepersoneel is dat het college van B&W en voor de griffier en de griffiemedewerkers is de Raad, c.q. de Werkgeverscommissie van de Raad bevoegd tot vaststelling van de CAR-LAR. Omdat in het LOGA volledige overeenstemming is bereikt over de in dit voorstel opgenomen wijzigingen en de gemeente daaraan gebonden is, stellen wij de Raad voor om deze wijzigingen in onze Zwolse arbeidsvoorwaardenregeling onverkort over te nemen voor het griffiepersoneel.

Daarnaast zijn er een aantal verouderde lokale regelingen, die alsnog vastgesteld dan wel ge-update moeten worden. Deze zijn hieronder (zie punt 9 t/m 11) uitgewerkt en toegelicht.

Beoogd effect
Dat de Zwolse collectieve – en lokale arbeidsvoorwaardenregeling (CAR-LAR) bevoegd is vastgesteld en inhoudelijk weer geheel in overeenstemming is met nieuwe landelijke regelgeving, bestaande praktijk en de in het Landelijk Overleg Gemeentelijke Arbeidsvoorwaarden (LOGA) gemaakte afspraken.

Argumenten
Inhoudelijk:
De LOGA-circulaires, die een wijziging van de arbeidsvoorwaardenregeling CAR-LAR bevatten, worden hierna per circulaire/onderwerp kort toegelicht.

1. LOGA-circulaire van 7 juni 2017 (kenmerk ECWGO/U201700464) betreffende tekstuele correcties / “technische” wijzigingen in de CAR-UWO

Artikel 2:7a CAR regelt de tijdelijke aanpassing van de arbeidsduur van 36 uur naar 40 uur per week met een dienovereenkomstige beloning. De tekst van dit artikel was niet correct geformuleerd als het gaat om de minimale opbouw van het IKB-budget. Deze omissie wordt hersteld per 1 januari 2017, de datum van invoering van de definitieve IKB-regeling.
De andere voorgestelde tekstwijzigingen zijn tekstverbeteringen die niet echt inhoudelijk zijn (geen rechtsgevolgen). Deze gaan in per 1 oktober 2017.

2. LOGA-circulaire ECWGO/U201700198 d.d. 10 maart 2017 en LOGA-circulaire ECWGO/U201600078 d.d. 29 januari 2016 betreffende indexatie verplaatsingskosten voor verhuisplichtige ambtenaren in 2017, respectievelijk 2016

Het LOGA indexeert jaarlijks de maximumbedragen van de verplaatsingskosten voor verhuisplichtige ambtenaren. Het LOGA indexeert deze bedragen met de consumentenprijsindex (CPI) van 2 jaren daarvoor. De CPI 2015 bedroeg 0,64% en in 2014 0,98%, zodat de genoemde bedragen in de arbeidsvoorwaardenregeling met ingang van 1 januari 2017 en 1 januari 2016 met deze percentages zijn opgehoogd.

3. LOGA-circulaire ECWGO/U201601499 d.d. 24 november 2016 betreffende: wijzigingen CAR-UWO i.v.m. van het sluiten van een nieuwe collectieve zorgverzekering in de gemeentelijke sector

Vanaf 1 januari 2017 is er een nieuw collectief zorgcontract gesloten met IZA, CZ en Menzis (en niet langer Zilveren Kruis Achmea). In de artikelen 3:25 en 7:24 van de CAR-UWO is geregeld in welke gevallen een (voormalig) medewerker in aanmerking komt voor een tegemoetkoming in de ziektekosten. Deze artikelen en de toelichting daarop worden aangepast naar aanleiding van de bovenstaande wijziging. De hoogte van de tegemoetkoming, die medewerkers kunnen ontvangen blijft gelijk.

4. LOGA-circulaires ECWGO/U201600995 d.d. 29 juni 2016, ECWGO/U201601310 d.d. 10 november 2016 en ECWGO/U201700032 d.d. 23 januari 2017 betreffende tekstwijzigingen wegens de landelijke invoering van het Individueel Keuzebudget (IKB) per 1 januari 2017.

In het cao-akkoord 2013-2015 was afgesproken dat voor gemeenten het Individueel Keuzebudget (IKB) wordt ingevoerd. De landelijke invoering was gepland voor 1 januari 2017, maar Zwolle heeft zich opgeworpen als pilot-gemeente. Daartoe is bij collegevoorstel van 24 november 2015 (ID-nr: 20053) voor Zwolle een tijdelijke regeling IKB vastgesteld met als ingangsdatum 1 januari 2016. Aangezien er nu een landelijke geldende IKB-regeling is, dient de Zwolse tijdelijke regeling Individueel keuzebudget per 1 januari 2017 te worden vervangen door de (tekst van de) landelijk ingevoerde regeling Individueel keuzebudget, zoals opgenomen in de bovenstaande LOGA-brieven. Inhoudelijk is dit geen verandering.

5. LOGA-circulaire ECWGO/U201600848 d.d. 31 mei 2016 betreffende revisie/reparatie van omissies in de toelichtende teksten in de gemeentelijke arbeidsvoorwaarden

De circulaire repareert omissies in de toelichtende teksten bij de artikelen in de arbeidsvoorwaardenregeling, die in de loop der tijd zijn ontstaan. Te denken valt aan niet consequent gebruikte begrippen, verduidelijking en correctie van type- en spelfouten. De nieuwe integrale tekst heeft als ingangsdatum 1 april 2016.

6. LOGA-circulaire ECWGO/U201600159 d.d. 7 april 2016 betreffende wijzigingen n.a.v. de in de CAO 2016-2017 afgesproken salarisverhoging voor gemeentepersoneel van 3% (2016) en 0,4%: (2017)

Na het definitief worden van de CAO Gemeenten over de periode 1 januari 2016 tot 1 mei 2017 zijn de salaristabellen aangepast vanaf 1 januari 2016 met concreet een salarisverhoging over 2016 van 3% en met ingang van 1 januari 2017 een salarisverhoging van 0,4%.

(NB: Er is inmiddels een nieuw principe-akkoord over een CAO vanaf 1 mei 2017, dat voorziet in een salarisverhoging per 1 augustus 2017 van 1% en per 1 januari 2018 van 1,5%. Deze CAO moet echter nog worden goedgekeurd.)

7. LOGA-circulaire ECWGO/U201600450 d.d. 23 maart 2016, ECWGO/U201600266 van 22 februari 2016 en EWGO/U201502055 d.d. 2 december 2015 met daarin voorgestelde tekstuele correcties / "technische" wijzigingen in de CAR-UWO en Hoofdstuk 3

De wijzigingen die deze drie circulaires met zich meebrengen zijn voornamelijk tekstueel (de VNG noemt dit technisch) van aard en hebben voor zover het gaat om de LOGA-brief van 22 februari 2016 betrekking op aanpassingen in de tekst van hoofdstuk 10d (per 1 april 2016) om te voorkomen dat de toeslag onregelmatige dienst als onbedoeld effect van eerdere wijzigingen ten onrechte niet meetelt voor de berekening van een bovenwettelijke WW-uitkering. In de beide andere LOGA-brieven gaat het om correctie/verbeteringen met terugwerkende kracht tot 1 januari 2016 in een aantal artikelen met als doel dat de tekst van een artikel en de toelichting (bijvoorbeeld over de onkostenvergoeding voor stagiaires en mensen met een werkervaringsplaats) goed op elkaar aansluiten, dat verkeerde artikelverwijzingen worden gecorrigeerd en dat overbodige/vervallen regels worden verwijderd.

8. LOGA-circulaire ECWGO/U201600259 d.d. 19 februari 2016 betreffende: wijzigingen CAR-UWO naar aanleiding van de invoering van de Wet flexibel werken en Wet werken na de AOW-gerechtigde leeftijd

De Wet flexibel werken en de Wet werken na de AOW-gerechtigde leeftijd zijn per 1 januari 2016 ingevoerd en zijn rechtstreeks van toepassing op medewerkers van de gemeente. Naar aanleiding van deze wetgeving is de CAR-UWO op een aantal onderdelen aangepast met terugwerkende kracht tot de ingangsdatum van deze wetten. Voor de Wet flexibel werken wordt volstaan met een verwijzing naar die wet. Voor de Wet werken na de AOW-gerechtigde leeftijd zijn specifieke bepalingen opgesteld, bijvoorbeeld over ontslag (voor beide partijen zonder opgave van reden met een opzegtermijn van 1 maand), een langere maximumduur voor (één of meer) tijdelijke aanstelling(en), ontslagvolgorde bij reorganisaties (eerst afscheid van AOW-gerechtigden) etc..

9. Vaststelling Regeling betaald ouderschapsverlof

In artikel 6:5, lid 1 CAR staat dat de ambtenaar die op grond van de Wet Arbeid en Zorg recht heeft op ouderschapsverlof, *voor zover lokaal een regeling betaald ouderschapsverlof is of wordt vastgesteld,* over de uren dat hij dit verlof geniet aanspraak maakt op doorbetaling van een (in lid 2 genoemd) percentage van het salaris, inclusief toelage(n).
In de praktijk wordt al jaren (sinds in elk geval 1991) een gedeeltelijk betaald ouderschapsverlof toegekend en ook in het digitale aanvraagsysteem YouForce is deze mogelijkheid opgenomen. Gebleken is dat er geen Regeling betaald ouderschapsverlof is vastgesteld of dat deze -als die in het verleden is vastgesteld- niet meer is terug te vinden. Daarom wordt voorgesteld deze Regeling (zie tekst hieronder) alsnog formeel vast te stellen en met terugwerkende kracht van toepassing te verklaren op alle toegekende (deels betaalde) ouderschapsverloven.

Voorgestelde tekst van de Regeling betaald ouderschapsverlof:
"*Artikel 1:*
De ambtenaar van de gemeente Zwolle, die op grond van de Wet Arbeid en Zorg recht heeft op ouderschapsverlof, heeft over de uren dat hij dit verlof geniet, maar ten hoogste over 13 maal de formele arbeidsduur per week, aanspraak op doorbetaling van een percentage van zijn salaris en de toegekende salaristoelage(n) overeenkomstig het bepaalde in artikel 6:5 en volgende van de CAR-UWO.
Artikel 2:
Deze regeling bekrachtigt een al vele jaren bestaande praktijk van gedeeltelijk betaald ouderschapsverlof en geldt niet alleen voor toekomstige - maar met terugwerkende kracht ook voor alle toegekende ouderschapsverloven."

10. Overgangsrecht ambtsjubileumgratificatie

In het per 1 januari2016 ingevoerde nieuwe hoofdstuk 3 van de CAR, dat gaat over salaris, vergoedingen, toelagen en uitkeringen, staat in artikel 3:19 CAR dat een ambtenaar een jubileumtoelage ontvangt zodra hij 25, 40 en 50 jaar in overheidsdienst is.
In artikel 3:37, lid 12 (voorheen 3:27) van de CAR is overgangsrecht opgenomen voor het geval een gemeente op 31 december 2015 een lokale regeling heeft met bepalingen over de ambtsjubileumgratificatie, die positief afwijken van het nieuwe artikel 3:19. Dit is dus voor Zwolle het geval. Alsdan geldt dat medewerkers die eind 2015 al in dienst waren en die binnen vijf jaar van verval van de lokale regeling (dus uiterlijk 31 december 2020) recht zouden hebben op een ambtsjubileumgratificatie als de lokale regeling niet was vervallen, de ambtsjubileumgratificatie krijgen op basis van de lokale regeling die op 31 december 2015 verviel. Het gaat hierbij zowel om de datum van het ambtsjubileum als de hoogte van de ambtsjubileumgratificatie.
In artikel 3:37 CAR is bepaald dat de gemeente dit recht vastlegt bij de overgang naar het nieuwe hoofdstuk 3. Nu blijkt dat dit laatste niet voldoende is geborgd.

Daarom wordt voorgesteld om de volgende tekst van de oude bepaling over de ambtsjubileumgratifictatie (voorheen: artikel 3:5:1 CAR-LAR), tot het einde van de overgangstermijn op 1 januari 2021, toe te voegen aan artikel 3:37, lid 12 CAR:
"*De gemeente Zwolle kende tot 1 januari 2016 een ruimere regeling voor de ambtsjubileumgratificatie / jubileumtoelage in voormalig artikel 3:5:1. Deze luidde als volgt:*
Ambtsjubileumgratificatie

1. *Aan de ambtenaar die gedurende 10, 20, 30 en 40 jaar een betrekking bij de overheid heeft vervuld, wordt een gratificatie toegekend overeenkomende met respectievelijk 25 %, 50 %, 75 % en 100 % van de bezoldiging en van de vakantietoelage waarop de ambtenaar in de maand van zijn jubileum aanspraak heeft.*
   Voor de toepassing van dit artikel wordt als diensttijd bij de overheid aangemerkt de tijd, welke ter zake wordt meegeteld volgens de regeling, zoals deze voor de rijksambtenaren is of nader mocht worden vastgesteld.
2. *Aan de ambtenaar, die wordt ontslagen:*
   - op grond van artikel 8:3
   - op grond van artikel 8:4 bij een arbeidsongeschiktheid van 80% of meer;
   en die indien het ontslag niet had plaatsgevonden, het voor een gratificatie vereiste aantal dienstjaren binnen vijf jaar na de ontslagdatum had kunnen vervullen, wordt een proportionele gratificatie toegekend. Deze proportionele gratificatie wordt berekend door het bedrag waarop recht zou hebben bestaan indien het vereiste aantal dienstjaren zou zijn vervuld, te vermenigvuldigen met

een breuk. Daarvan wordt de teller gevormd door het feitelijk geheel of gedeeltelijk vervulde aantal dienstjaren, waarbij naar boven wordt afgerond op hele maanden; de noemer is het aantal dienstjaren dat vervuld had moeten zijn om voor gratificatie in aanmerking te komen. De op grond van het vorenstaande berekende bedragen worden naar boven afgerond op een veelvoud van vijf euro. Bij ontslag van een eerder binnen de gemeente Zwolle herplaatste ambtenaar, wordt bij de berekening van de proportionele gratificatie, de omvang van de betrekking van waaruit de betreffende ambtenaar is herplaatst, naar evenredigheid meegenomen.

3. *Bij gedeeltelijk ontslag wordt de ambtsjubileumgratificatie berekend naar rato van het aantal uren waarvoor ontslag wordt verleend.*

Toelichting
De loonbelastingwet 01-1994 bepaalt dat alleen gratificaties bij 25- en 40-jarig ambtsjubilea vrij van loonheffing mogen worden uitbetaald. Dit betekent dat over de gratificaties bij 10- en 20-jarige ambtsjubilea loonheffing moet worden ingehouden.
De gratificatie bij 30-jarig ambtsjubileum is een aparte situatie. Deze gratificatie mag vrij van loonheffing worden uitbetaald wanneer er niet eerder gebruik is gemaakt van de in de belastingwet opgenomen vrijstelling bij 25-jarig ambtsjubileum."

11. Update tekst lokale regeling Aandenken bij ontslag uit gemeentedienst

De tekst van deze al langer bestaande lokale regeling, waarin is geregeld dat een medewerker bij ontslag in bepaalde gevallen € 350,= netto toegekend krijgt, is door nieuwe regelgeving achterhaald als het gaat om de genoemde categorieën (bijvoorbeeld FLO-ontslag, invaliditeitspensioen). Deze termen zijn niet meer in gebruik en zijn (ook om misverstand te voorkomen) vervangen door de huidige terminologie. Inhoudelijk is er geen sprake van een wijziging of versobering.

De voorgestelde nieuwe tekst luidt als volgt:

"Aandenken bij ontslag uit gemeentedienst
Een aandenken in de vorm van een geldbedrag ter grootte van € 350,= netto zal worden toegekend aan die ambtenaren, die de gemeentedienst verlaten in verband met:

a. *ouderdomspensioen (AOW-leeftijd);*
b. *ontslag voor de volledige betrekking wegens arbeidsongeschiktheid, mits het arbeidsongeschiktheidspercentage door het UWV is vastgesteld op 80% of meer;*
c. *ABP-keuzepensioen*
d. *reorganisatieontslag.*

Doorgaans zal bij ontslag wegens arbeidsongeschiktheid sprake zijn van een arbeidsongeschiktheidspercentage van 80% of meer. In uitzonderlijke gevallen waarin de gemeente voor een gedeeltelijk arbeidsongeschikte medewerker (percentage arbeidsongeschiktheid van minder dan 80%) niet binnen de reïntegratietermijn passend werk heeft kunnen vinden, zal ook deze medewerker volledig ontslag krijgen. In dat geval bestaat ook voor deze medewerker recht op een aandenken bij ontslag.
Uitbetaling vindt plaats gelijktijdig met het salaris van de maand voorafgaande aan het ontslag van de ambtenaar."

Risico's
Als de laatste versie van de arbeidsvoorwaardenregeling niet wordt vastgesteld, is de tekst van de CAR-LAR verouderd en kan er bovendien onduidelijkheid ontstaan over de geldende tekst.

Financiën
De financiële gevolgen van de aanpassingen n.a.v. de geldende cao tot 1 mei 2017 zijn al via beleidsrapportages en begrotingen omgezet in hogere loonsombudgetten.
De overige aanpassingen hebben geen of nauwelijks financiële consequenties en leiden niet tot budgetaanpassingen.

Communicatie
De nieuwe regeling zal worden gecommuniceerd via Intranet/sharepoint. Verder dient publicatie van de gewijzigde gemeentelijke arbeidsvoorwaardenregeling CAR-LAR plaats te vinden op: www.overheid.nl.

Vervolg
Publicatie van de laatste versie van de CAR-LAR.

Openbaarheid
Ja

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw I. Geveke, gemeentesecretaris

besluit

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	38409
Onderwerp	Update CAR-LAR

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 26-09-2017

besluit:

in te stemmen met de update van de Zwolse Collectieve- en Lokale Arbeidsvoorwaardenregeling (CAR-LAR) voor griffier en griffiemedewerkers conform de inhoud, zoals vermeld in het als bijlage toegevoegde collegevoorstel van 1 augustus 2017.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Beste lezer

Het college voor Arbeidszaken van de vereniging van Nederlandse Gemeenten(CVA) maakt met de vakbonden ABVAKABO FNV, CNV Publieke zaak en de CMHF afspraken over de arbeidsvoorwaarden voor het gemeentelijk personeel. Deze afspraken worden aan iedere gemeente gezonden en dient ieder gemeente afzonderlijk vast te stellen via het College en voor het griffiepersoneel via de (werkgeverscommissie van de) Raad. Onze arbeidsjurist heeft dit stuk al zo gebruiksvriendelijk en leesbaar mogelijk gemaakt. Alhoewel een afzonderlijke gemeente hiervan niet kan afwijken en het gezamenlijke afspraken voor alle gemeenten betreffen, dient iedere gemeente dit afzonderlijk vast te stellen om het juridische gelding te laten krijgen.

Hierbij vindt u een dergelijke update van onze Collectieve - en Lokale Arbeidsvoorwaardenregeling (CAR-LAR). Dit is een omvangrijk stuk met juridisch taalgebruik. Het lezen ervan vergt voor de meesten meer inspanning dan wij u toewensen. Dit komt door de hoeveelheid én de (on)leesbaarheid door het veelvuldig juridisch taalgebruik.

Ingelou Nagel

besluit

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	38409
Onderwerp	Update CAR-LAR

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 26-09-2017

besluit:

in te stemmen met de update van de Zwolse Collectieve- en Lokale Arbeidsvoorwaardenregeling (CAR-LAR) voor griffier en griffiemedewerkers conform de inhoud, zoals vermeld in het als bijlage toegevoegde collegevoorstel van 1 augustus 2017.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Digitale informatiehuishouding op orde
portefeuillehouder	Jan Brink
informant	Willems, Maria (3090)
medeopstellers	Kampman, Michelle (3330) Willems, Maria (3090)
afdeling	Advies
bijlagen	Voorstel: Beslisnota digitale informatiehuishouding op orde Bijlage: Archiefverordening gemeente Zwolle 2017 Bijlage: 2017-10-30 Raadsbesluit Digitale informatiehuishouding op orde

Voorgesteld besluit raad

1. De vernieuwde Archiefverordening vast te stellen
2. De Document- en Archiefverordening gb1-2005.207 in te trekken

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 19 september 2017

Openbaar

Onderwerp	Digitale informatiehuishouding op orde
Versienummer	1.0
Portefeuillehouder	Jan Brink
Informant	Michelle Kampman, Maria Willems
Afdeling	Advies / ZWAD
Telefoon	(038) 498 3330
Email	mji.willems@zwolle.nl

Bijlagen

1. Archiefverordening gemeente Zwolle 2017_v0.99_20170907.docx

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. De vernieuwde Archiefverordening vast te stellen
2. De Document- en Archiefverordening gb1-2005.207 in te trekken

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Het huidige 'Document- en Archiefverordening' is van 2006. Door wijzigingen in wetgeving en toename van het werken met Verbonden Partijen voldeed dit oude besluit niet meer.
Het eveneens vernieuwde van de Archiefverordening afgeleide *Besluit Informatiebeheer 2017* is reeds door het college vastgesteld.

Vanuit de digitale agenda 2020 werken wij als Zwolle hard aan de programmadoelstellingen

1. Open en transparant in de participatiesamenleving,
2. Werken aan één efficiënte overheid en
3. Massaal digitaal, maatwerk lokaal.

Vanuit Gemeente Zwolle zijn er diverse programma's die zich inzetten om bovengenoemde doelstellingen waar te maken.
Een randvoorwaarde voor al deze programma's en de digitale agenda 2020 is dat de digitale informatiehuishouding voldoet aan de eisen vanuit o.a. de Archiefwet.
De Archiefverordening is een voorwaarde vanuit de archiefwet en regelt drie zaken, namelijk:

1. De zorg die het college van Burgemeesters en Wethouders draagt voor de archieven van gemeente Zwolle;
2. Het beheer van de archiefbewaarplaats van Gemeente Zwolle en
3. Toezicht op het beheer van de nog niet naar de archiefbewaarplaats overgebrachte archiefbescheiden.

De belangrijkste wijzigingen in de Archiefverordening 2017 zijn:

Datum 19 september 2017

- De artikelen betreffende het toezicht zijn aangepast aan de *Wet Revitalisering Generiek Toezicht.*
- Over Verbonden Partijen is in de archiefverordening opgenomen dat in een dienstverleningsovereenkomst nadere afspraken vastgelegd moeten worden over archiefbeheer over stukken waarbij Gemeente Zwolle zorgdrager blijft. Bijvoorbeeld de personeelsdossiers bij de BVO SSC ONS.
- Ook is de mogelijkheid opgenomen dat een Verbonden Partij onder de werking van de Archiefverordening van Gemeente Zwolle komt te vallen.

De Document- en Archiefverordening 2006 dient formeel te worden ingetrokken.
Deze nieuwe Archiefverordening gaat in 8 dagen na publicatie.

Beoogd effect
Met het vaststellen van de Archiefverordening, leven wij de Archiefwet na, en beleggen we de verantwoordelijkheden van de verschillende betrokken partijen goed. Hiermee geven we onszelf en de burgers handvatten voor een goede, duurzame archivering en de mogelijkheid voor toetsing.

Argumenten
Door akkoord te gaan met het bijgevoegde stuk kunnen wij onze digitale en analoge informatiehuishouding beter op orde maken en beheersen.

Risico's
-

Financiën
Capaciteit en middelen voor deze onderdelen zijn reeds begroot, in de lijn of in projecten opgenomen.
De financiering voor het e-Depot, voor de langdurige bewaring van digitale stukken bij het HCO (analoog aan de langdurige bewaring van fysieke archieven) is voor de jaren 2017 en 2018 geregeld uit de MPI. Voor de jaren na 2018 moet nog een oplossing gezocht worden.
In de college-retraite van 26-9-2017 staat dit onderwerp op de agenda. In de 'knelpunten najaarsmoment' wordt hiervoor een voorstel gedaan.

Communicatie
De archiefverordening en het Besluit Informatiebeheer worden gepubliceerd op decentrale.regelgeving.overheid.nl

Vervolg
-

Openbaarheid
Ja

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

Datum 19 september 2017

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	37803
Onderwerp	Digitale informatiehuishouding op orde

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 26-09-2017

besluit:

1. De vernieuwde Archiefverordening vast te stellen
2. De Document- en Archiefverordening gb1-2005.207 in te trekken

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

De gemeenteraad van Zwolle,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Gemeente Zwolle van 26 september 2017

gelet op artikelen 30, eerste lid en 32, tweede lid van de Archiefwet 1995,

besluit vast te stellen de navolgende:

Verordening betreffende de zorg van burgemeester en wethouders voor de archiefbescheiden van de gemeentelijke organen, het aanwijzen en het beheer van de archiefbewaarplaats en het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden, voor zover deze niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats (Archiefverordening).

Hoofdstuk I Algemene bepalingen

Artikel 1 Terminologie

In deze verordening en de daarop berustende voorschriften wordt verstaan onder:

a.	de wet:	de Archiefwet 1995;
b.	informatie:	de archiefbescheiden als bedoeld in artikel 1 onder c van de wet, zijnde het geheel van op één of meer informatiedragers vastgelegde met elkaar samenhangende gegevens, die worden ontvangen of gecreëerd op grond van de taken en/of de werkprocessen van de gemeente;
c.	gemeentelijke organen:	de overheidsorganen, bedoeld in artikel 1, onder b 1°, van de wet, voor zover behorende tot de gemeente;
d.	de archiefbewaarplaats:	de overeenkomstig artikel 31 van de wet door burgemeester en wethouders aangewezen archiefbewaarplaats, waaronder begrepen een E-depot;
e.	archiefruimte:	een overeenkomstig artikel 1 onder e van de wet aangewezen archiefruimte;
f.	archiefbescheiden	bescheiden, ongeacht hun vorm, door de overheidsorganen ontvangen of opgemaakt en naar hun aard bestemd daaronder te berusten, inclusief bescheiden in de archiefbewaarplaats, bescheiden die na overdracht of vervreemding onder het overheidsorgaan zijn komen te vallen en reproducties na substitutie;
g.	de archivaris:	de overeenkomstig artikel 32 van de wet door het Algemeen Bestuur van het Historisch Centrum Overijssel benoemde gemeentearchivaris;
h.	beheerder:	degene die is belast met het beheer van de informatie voor de gehele gemeente. Dit is de gemeentesecretaris. De gemeentesecretaris kan dit verder in de organisatie mandateren.
i.	kwaliteitssysteem	Een kwaliteitssysteem is een continu en systematisch proces van meten, verbeteren en vernieuwen van processen en producten. Een proces van plannen, uitvoeren, controleren en bijsturen.
j.	Verbonden Partijen	Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft (BBV art 1 b). Heeft de gemeente enkel een financieel óf bestuurlijk belang dan is er géén sprake van een verbonden partij.

Hoofdstuk II. De zorg voor het beheer van de informatie

Artikel 2 Vervaardigen van informatie

1. Burgemeester en wethouders dragen zorg voor het ontwikkelen en uitvoeren van het beleid ter zake van de wettelijke taken en verantwoordelijkheden op grond van de Archiefwet 1995 en de interne regels ten behoeve van het beheer van archiefbescheiden van de gemeentelijke organen.
2. Burgemeester en wethouders dragen zorg voor het vervaardigen en bewaren van de informatie zodanig dat de duurzaamheid, ordening en toegankelijkheid gedurende de wettelijk voorgeschreven bewaartermijn zijn gewaarborgd en de authenticiteit ervan kan worden aangetoond.
3. Burgemeester en wethouders dragen hierbij zorg voor de onderlinge samenhang met andere onderdelen van het gemeentelijk informatiebeleid en treffen daartoe de nodige maatregelen.

Artikel 3 Kwaliteitssysteem

Burgemeester en wethouders stellen een kwaliteitssysteem voor het beheer van de informatie vast.

Artikel 4 Verantwoordelijkheden beheerder

Burgemeester en wethouders wijzen taken en verantwoordelijkheden ten aanzien van de informatie die niet naar de archiefbewaarplaats is overgebracht toe aan de beheerder.

Artikel 5 Verantwoordelijkheden archivaris

Burgemeester en wethouders wijzen taken en verantwoordelijkheden ten aanzien van het beheer van de informatie die is overgebracht naar de archiefbewaarplaats dan wel aldaar op andere (rechts)titel is opgenomen toe aan de archivaris.

Artikel 6 Voldoende middelen begroten

Burgemeester en wethouders dragen er zorg voor dat jaarlijks op de gemeentebegroting voldoende middelen worden opgevoerd om de kosten te dekken die zijn verbonden aan het beheer van de informatie.

Artikel 7 Voldoende personeel

Burgemeester en wethouders dragen zorg voor de aanstelling van voldoende, deskundig personeel voor de werkzaamheden verbonden aan het beheer van alle gemeentelijke informatieverzamelingen, ongeacht hun vorm.

Artikel 8 Nadere voorschriften vaststellen

Burgemeester en wethouders dragen zorg voor het (doen) vaststellen van voorschriften voor het beheer van de informatie.

Artikel 9 Archiefbewaarplaats aanwijzen

Burgemeester en wethouders wijzen een archiefbewaarplaats (inclusief E-depot) aan.

Artikel 10 De zorg bij Verbonden Partijen zonder verordenende bevoegdheid

Indien er sprake is van een Verbonden Partij zonder verordenende bevoegdheid, dan kan deze archiefverordening van Gemeente Zwolle van toepassing worden verklaart.
Het bestuur van de Verbonden Partij zorgt dan voor voldoende middelen en personeel voor de uitvoering van de taken van de Verbonden Partij.

Hoofdstuk III Het toezicht op het beheer van de informatie die niet is overgebracht naar de archiefbewaarplaats en het afleggen van verantwoording door de archivaris aan burgemeester en wethouders over het beheer van de informatie die is overgebracht naar de archiefbewaarplaats

Artikel 11 Toezicht op niet overdragen archieven
De archivaris is belast met het toezicht op het bij of krachtens de wet bepaalde ten aanzien van het beheer van de informatie die niet is overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

Artikel 12 Vervanging archivaris-taak toezicht
De archivaris kan de uitoefening van het toezicht op het beheer van de informatie die niet is overgebracht naar de archiefbewaarplaats opdragen aan voldoende deskundige medewerkers.

Artikel 13 Beheerder verstrekt informatie aan toezichthouder
De beheerder verstrekt aan de archivaris of aan degene(n) aan wie de uitoefening van het toezicht is opgedragen, alle schriftelijke en mondelinge informatie die nodig is voor een goede taakvervulling.

Artikel 14 Toegang voor toezichthouders
De archivaris en degenen aan wie de uitoefening van het toezicht is opgedragen hebben toegang tot de informatie en tot de ruimten en informatiesystemen waarin de informatie zich bevindt en met behulp waarvan de informatie beheerd wordt.

Artikel 15 In kennisstelling beheerder door de archivaris
De archivaris brengt de beheerder in kennis van de resultaten van de uitoefening van het toezicht. Bij voldoende aanleiding stelt de archivaris tevens burgemeester en wethouders hiervan in kennis. De archivaris geeft daarbij aan welke voorzieningen naar zijn oordeel in het belang van een goed beheer moeten worden getroffen.

Artikel 16 Verslag van de archivaris aan het college over niet-overgebrachte informatie
1. De archivaris doet jaarlijks verslag aan burgemeester en wethouders betreffende de uitoefening van het toezicht. Een keer per vier jaar zal er een complete KPI-rapportage opgesteld worden. In de tussenliggende jaren wordt er verslag gedaan over de voortgang van de acties n.a.v. de aanbevelingen uit de KPI-rapportage en eventuele andere, nieuwe, bevindingen.
2. De archivaris kan daarnaast op verzoek of op eigen initiatief advies uitbrengen aan burgemeester en wethouders over het beheer van de archiefbewaarplaats en de archiefbescheiden van de gemeentelijke organen die niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

Artikel 17 Jaarlijks verslag over overgebrachte informatie
De archivaris legt jaarlijks in de vorm van een verslag verantwoording af aan burgemeester en wethouders betreffende het beheer van de informatie die is overgebracht naar de archiefbewaarplaats dan wel aldaar op andere (rechts)titel is opgenomen.

Artikel 18 Verbonden Partijen en verantwoording
De archivaris rapporteert in geval van een Verbonden Partij zonder verordenende bevoegdheid aan het bestuur van de Verbonden Partij in plaats van aan burgemeester en wethouders.

Hoofdstuk IV Het afleggen van horizontale verantwoording door burgemeester en wethouders aan de raad en beschikbaarstelling van gegevens voor verantwoording

Artikel 19 B&W informeren Raad jaarlijks

Burgemeester en wethouders informeren jaarlijks de raad over het beheer van de informatie. Zij voegen daarbij de verslagen die de archivaris aan hen heeft uitgebracht conform artikel 15 en 16 en een voorstel voor de in het kader van de zorgplicht voor de archiefbescheiden te treffen maatregelen, zo nodig voorzien van een kostenraming.

Artikel 20 Beschikbaarstelling gegevens voor verantwoording, toezicht en publicatie

Burgemeester en wethouders dragen zorg voor het beschikbaar stellen en uploaden van gegevens ten behoeve van de verantwoording aan de gemeenteraad en het interbestuurlijke archieftoezicht. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het informatiesysteem dat het Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten of diens opvolger daarvoor ter beschikking stelt.

Hoofdstuk V Het maken van afspraken met Verbonden Partijen

Artikel 21 Dienstverleningsovereenkomst met archiefparagraaf

Indien wordt samengewerkt met verbonden partijen waarbij sprake is van uitoefening van een gemeentelijke taak door de verbonden partij en daaruit voortvloeiende archiefvorming, worden hierover aanvullende afspraken gemaakt in een dienstverleningsovereenkomst.
De te maken afspraken dienen in lijn te zijn met deze verordening, hieruit voortvloeiende nadere regelingen en het door gemeente Zwolle gehanteerde beleid op gebied van archivering, informatiebeheer en informatiebeveiliging.

Artikel 22 Verbonden Partijen en de archiefbewaarplaats

Verbonden partijen kunnen na overleg met gemeente Zwolle wijzigingen aanbrengen in de locatie of uitrusting van hun archiefbewaarplaatsen of archiefruimten voor zover dit past binnen archiefwettelijke kaders en voor zover deze wijzigingen van toepassing zijn voor de archiefbescheiden waarvoor gemeente Zwolle zorgdrager is. Verbonden partijen hebben een meldingsplicht naar elkaar wanneer een afwijkend openbaarheidsregime gehanteerd gaat worden. De secretaris van de verbonden partij zal het afwijkende openbaarheidsregime vermelden.

Hoofdstuk VI Slotbepalingen

De Document- en Archiefverordening Zwolle 2005 wordt ingetrokken.

Deze verordening treedt in werking 8 dagen na die waarop zij is bekendgemaakt.

Deze verordening wordt aangehaald als Archiefverordening Gemeente Zwolle, Zwolle 2017.

Vastgesteld in de vergadering van de raad van de gemeente Zwolle,

H.J. Meijer , burgemeester

A. ten Have, griffier

Toelichting

De Archiefwet 1995 bepaalt dat burgemeester en wethouders zorg dragen voor de informatie die een gemeente ontvangt en vervaardigt vanwege haar taken en verantwoordelijkheden, overeenkomstig een door de gemeenteraad vast te stellen verordening. Deze Archiefverordening dient daartoe.
Het begrip zorg is niet gedefinieerd in de Archiefwet 1995. Algemeen wordt dit begrip uitgelegd als de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de duurzame, geordende en toegankelijke staat van de informatie. Dit ter onderscheiding van het beheer van de informatie: de ambtelijke verantwoordelijkheid. Vanuit de zorg voor de informatie worden de kaders aangegeven, het beheer betreft de uitvoering van de beheerwerkzaamheden. Dit alles om te zorgen dat, zoals artikel 2 stelt, de informatie wordt vervaardigd en bewaard zodanig dat de duurzaamheid, ordening en toegankelijkheid gedurende de wettelijk voorgeschreven bewaartermijn zijn gewaarborgd en de authenticiteit ervan kan worden aangetoond. Met het informatiebeheer op orde wordt een efficiënte en effectieve bedrijfsvoering mogelijk gemaakt, kent de gemeente haar eigen rechtspositie en die van anderen, is het mogelijk verantwoording af te leggen voor het gemeentelijk handelen, en kan de blijvende bewaring van cultuurhistorische informatie worden gegarandeerd.
Deze verordening bestaat, naast definities en slotbepalingen, uit drie gedeelten. Hoofdstuk II geeft aan welke aspecten van informatiebeheer door burgemeester en wethouders geregeld moeten worden. Hoofdstuk III regelt het horizontale toezicht op het informatiebeheer en de wijze waarop burgemeester en wethouders worden geïnformeerd over het informatiebeheer en de uitvoering van het toezicht. Hoofdstuk IV bevat bepalingen over het informeren van de raad.

Burgemeester en wethouders nemen op grond van deze verordening een aantal besluiten. Het beheer van de informatie wordt nader geregeld in het Besluit Informatiebeheer, op grond van de artikelen 2 tot en met 7. De taken en verantwoordelijkheden van de gemeentearchivaris worden vermeld in diens benoemingsbesluit. Ten slotte wordt een besluit genomen ter aanwijzing van de archiefbewaarplaats waaronder begrepen een e-depot.

Deze Archiefverordening gemeente Zwolle 2016 sluit aan bij de Archiefwet 1995 en het Archiefbesluit 1995 , en wordt door de gemeenteraad vastgesteld op grond van de in de aanhef genoemde artikelen in de Archiefwet 1995.

Artikelgewijze toelichting

Artikel 1
Begripsbepalingen zijn alleen uit de wet overgenomen als daaraan in deze verordening een meer specifieke betekenis moest worden toegekend.
De in art. 1d bedoelde archivaris is de door het Algemeen Bestuur van het Historisch Centrum Overijssel benoemde gemeentearchivaris.
Informatie: archiefwettelijke begrippen als 'archiefbescheiden' en 'archief' suggereren ten onrechte dat het slechts om oudere, papieren documenten zou gaan. Door in plaats van 'archiefbescheiden' het neutrale, hieraan gelijk gestelde begrip 'informatie' te hanteren wordt gepoogd dit te voorkomen.
Archiefruimte: ruimte waar de blijvend te bewaren analoge informatie na afhandeling wordt bewaard totdat deze naar de archiefbewaarplaats wordt overgebracht.
De archiefbewaarplaats: de locatie waarheen blijvend te bewaren informatie conform de wet wordt overgebracht ter bewaring, beheer en beschikbaarstelling. Onder archiefbewaarplaats wordt mede verstaan de voorziening voor de bewaring, het beheer en de beschikbaarstelling van de overgebrachte digitale informatie: het e-Depot.

Artikel 3
De verplichting tot het hanteren van een kwaliteitssysteem voor het informatiebeheer vloeit voort uit artikel 16 van de Archiefregeling. Het informatiebeheer dient vervolgens te voldoen aan de toetsbare eisen van dit systeem.

Error! Reference source not found.
Artikel 32, derde lid, van de wet bepaalt dat burgemeester en wethouders de archivaris benoemen. In het geval van Gemeente Zwolle neemt het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling HCO deze rol over.
Artikel 32, eerste lid, van de wet bepaalt dat de archivaris de archiefbewaarplaats beheert.

Artikel 9
Dit is bepaald in artikel 31 van de Archiefwet.
De Archiefregeling stelt op grond van artikel 13, vierde lid van het Archiefbesluit 1995 vast, aan welke bouwkundige en inrichtingseisen de archiefbewaarplaats en de archiefruimten moeten voldoen.

Error! Reference source not found.**4**
Slechts die aspecten van de uitoefening van het archiefbeheer zijn hier vermeld, die bij constatering achteraf tot onevenredig hoge kosten zouden kunnen leiden, of die ernstige schade voor het behoud dan wel de openbaarheid van de archiefbescheiden en de rechtszekerheid van de burger tot gevolg zouden hebben.

Artikel 15 en 16
De verslaglegging door de archivaris is de basis voor het afleggen van verantwoording door burgemeester en wethouders aan de raad.
De gemeenteraad verneemt op deze manier jaarlijks wat er op het gebied van de archiefzorg, het archiefbeheer en het toezicht daarop heeft plaatsgevonden. Een jaarlijkse verslaglegging past bij het vernieuwde interbestuurlijk toezicht. De verslaglegging door de archivaris is de basis voor de verantwoording van burgemeester en wethouders aan de raad zoals bedoeld in artikel 18.

Artikel 17
Dit vloeit voort uit de Wet Revitalisering Generiek Toezicht. Hierdoor wordt de raad in de gelegenheid gesteld burgemeester en wethouders te controleren ten aanzien van hun wettelijke zorgtaak. Deze

informatie kan tevens gebruikt worden om in het kader van interbestuurlijk toezicht gedeputeerde staten te informeren.

Artikel 21

Voor archieven waarbij Gemeente Zwolle zorgdrager blijft, maar de verbonden partij gemandateerd wordt, moet in ieder geval het volgende in een dienstverleningsovereenkomst worden vastgelegd:

- Analoge en digitale dossiers van de verschillende deelnemende zorgdragers in een GR dienen van elkaar gescheiden te (kunnen) worden.
- Bij de inrichting van systemen door de verbonden partij moet er aandacht zijn voor de uitwisselbaarheid van informatie en het vastleggen van (gestandaardiseerde) metadata. In ieder geval moet van ieder dossier bekend zijn wie het bevoegd gezag is.
- Afspraken over de veiligheid en toegankelijkheid van (digitale) opslag.
- Afspraken over duurzame opslag en gebruik van bestandsformaten.
- Afspraken over de wijze van archieftoezicht en auditis, archiefbeheer en de financiële aspecten daarvan.
- Afspraken over het gebruik en evt. de bewaarcondities van andere of oudere archiefbescheiden van de Gemeente Zwolle (niet gevormd door de verbonden partij), die de verbonden partij nodig heeft voor de uitoefening van haar taken.
- Afspraken over de bevoegdheden en werkwijzen rond vernietiging of overdracht van archieven die onder het zorgdragerschap van Gemeente Zwolle vallen.
- Afspraken over de wijze van teruglevering van archieven en informatie bij beëindiging van de samenwerking met de verbonden partij.

besluit

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	37803
Onderwerp	Digitale informatiehuishouding op orde

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 26-09-2017

besluit:

1. De vernieuwde Archiefverordening vast te stellen
2. De Document- en Archiefverordening gb1-2005.207 in te trekken

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Investerings- en exploitatieplan recreatieplassen
portefeuillehouder	Rene de Heer
informant	Ekhart, Rutger (2975)
medeopstellers	Baarslag, Rienko (2706) Bruin, Ype de (2296) Dijkslag - Erdtsieck, Danielle (5124) Gruben, Nathalie (4166) Horstman, Tom (2553) IJzerman, Wilco (2832) Koop, Aldert (3217) Kruizinga, Marco (2405) Loenen, Simone van (2707) Lunetta, Michele (4488) Stuij, Rene Tuqan, Iskander (2016)
afdeling	Beheer Openbare Ruimte
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Investerings- en exploitatieplan recreatieplassen Bijlage: Investerings- en exploitatieplan voor de recreatieplassen 2017-2026 Bijlage: Brief Natuurplatform Zwolle -Investerings- en exploitatieplan recreatieplassen 2017-2026 Bijlage: Inspreekstekst dhr Keen - HSV hengelsport Zwolle Bijlage: Korte terugblik debatronde d.d. 09-10-2017- Investerings- en exploitatieplan recreatieplassen Bijlage: Informatienota- toegezegde informatie nav raadsdebat 9-10-2017 recretieplassen Bijlage: 2017-10-30 M12-1 Ondersteuning reddingsbrigade Bijlage: 2017-10-30 Raadsbesluit Investerings- en exploitatieplan recreatieplassen

Voorgesteld besluit raad

1. Het investerings- en exploitatieplan voor de recreatieplassen vast te stellen met onder meer de volgende onderdelen:
a. aanschaf van een nieuw modern parkeersysteem voor de Wijthmenerplas met betalen achteraf.
b. renovatie van de toiletgebouwen op de Wijthmenerplas.

c. een uitgebreidere bezetting van de reddingsbrigade op de Wijthmenerplas en de Milligerplas op warme dagen in het weekend, met betaling van een vergoeding voor de vrijwilligers.
d. aanvullende investeringen en groot onderhoud op de drie plassen.

2. De kosten van de investeringen (€ 406.900) en het tekort op de exploitatie (€ 35.700 in 2019) te dekken uit de reserve NUTW (afkoopsom Provincie en meerjarig incidenteel door de raad beschikbaar gestelde middelen) en de onderhoudsreserve Recreatieplassen, met de volgende aanvullende maatregelen:

a. verhogen van het parkeertarief in het hoogseizoen op de Wijthmenerplas van € 3 naar € 5 per dag.
b. doorberekenen parkeerinkomsten derving in het hoogseizoen op de Wijthmenerplas aan organisatoren van commerciële evenementen en het evenementenbeleid op dit punt aan te passen (€ 1.000 per dag).
c. de investering voor de verbouwing van de toiletgebouwen en de aanpassing van de trailerhelling op de Wijthmenerplas te dekken uit de onrendabele Vervangingsinvesteringen BOR bomen en beplanting 2015.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 4 juli 2017

Openbaar

Onderwerp	Investerings- en exploitatieplan recreatieplassen
Versienummer	1.0
Portefeuillehouder	Wethouder R. de Heer
Informant	Rutger Ekhart en Danielle Dijkslag
Afdeling	BOR/ECL
Telefoon	(038) 498 2975
Email	r.ekhart@zwolle.nl
Bijlagen	1. Investerings- en exploitatieplan voor de recreatieplassen 2017-2026

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1) Het investerings- en exploitatieplan voor de recreatieplassen vast te stellen met onder meer de volgende onderdelen:
   a) aanschaf van een nieuw modern parkeersysteem voor de Wijthmenerplas met betalen achteraf.
   b) renovatie van de toiletgebouwen op de Wijthmenerplas.
   c) een uitgebreidere bezetting van de reddingsbrigade op de Wijthmenerplas en de Milligerplas op warme dagen in het weekend, met betaling van een vergoeding voor de vrijwilligers.
   d) aanvullende investeringen en groot onderhoud op de drie plassen.
2) De kosten van de investeringen (€ 406.900) en het tekort op de exploitatie (€ 35.700 in 2019) te dekken uit de reserve NUTW (afkoopsom Provincie en meerjarig incidenteel door de raad beschikbaar gestelde middelen) en de onderhoudsreserve Recreatieplassen, met de volgende aanvullende maatregelen:
   a) verhogen van het parkeertarief in het hoogseizoen op de Wijthmenerplas van € 3 naar € 5 per dag.
   b) doorberekenen parkeerinkomsten derving in het hoogseizoen op de Wijthmenerplas aan organisatoren van commerciële evenementen en het evenementenbeleid op dit punt aan te passen (€ 1.000 per dag).
   c) de investering voor de verbouwing van de toiletgebouwen en de aanpassing van de trailerhelling op de Wijthmenerplas te dekken uit de onrendabele Vervangingsinvesteringen BOR bomen en beplanting 2015.

Datum 4 juli 2017

Inleiding
De afgelopen jaren zijn er veel ontwikkelingen geweest rond de recreatieplassen waardoor het nodig is de visie op de recreatieplassen en de (financiële) exploitatie opnieuw te bezien:

- Afgelopen jaren zijn er nieuwe initiatieven ontwikkeld zoals de waterskibaan van Lakeside (Wijthmenerplas) en een horecapaviljoen (Milligerplas) en daarnaast hebben evenementen (Wijthmenerplas) en camper plaatsen (Agnietenplas) hun plek gevonden bij de recreatieplassen, met de daarbij behorende invloed op de plassen. Rond de Agnietenplas is gesproken over samenwerking of overdracht van het beheer aan de exploitant van de camping.
- In 2013 heeft de Provincie Overijssel besloten om de subsidie voor het onderhoud van de toeristische infrastructuur, waaronder de recreatieplassen stop te zetten. De Provincie heeft als overgangsvoorziening een eenmalig bedrag ter beschikking gesteld, waarvan een bedrag van € 380.000 voor de recreatieplassen. Voor de langere termijn moet de financiële exploitatie op een andere manier sluitend worden gemaakt.
- Er zijn onderhouds- en vervangingsinvesteringen noodzakelijk op de plassen (toiletgebouwen Wijthmenerplas, Parkeersysteem Wijthmenerplas).

Beoogd effect
Het waarborgen en vergroten van de aantrekkelijkheid van de recreatieplassen voor de recreanten en inwoners van Zwolle voor nu en de langere termijn, om op een laagdrempelige manier dicht bij huis te kunnen recreëren.

Argumenten

Algemeen

1.1. Het investerings- en exploitatieplan biedt een kader voor de exploitatie van de recreatieplassen voor de komende tien jaar.
Tot nu toe ontbrak een duidelijk kader voor de exploitatie van de recreatieplassen. Daardoor moesten soms ad hoc keuzes worden gemaakt bij de ontwikkeling en de exploitatie van de plassen. Het voorliggende plan biedt een kader voor de keuzes en de operationele beheerplannen van de plassen.

Vervanging parkeersysteem Wijthmenerplas

1a.1. Het voorgestelde parkeersysteem is technisch up to date en geeft flexibiliteit naar de toekomst.
Het huidige systeem is technisch afgeschreven. Het nieuwe systeem voldoet aan de huidige eisen. Het is geschikt voor betaling met contactloze en gewone pin en kentekenregistratie voor ontheffingen. Er zijn camera's voor bewaking en het systeem staat in verbinding met de centrale op het Katwolderplein, zodat 24/7 hulp kan worden ingeroepen. Het systeem biedt richting de flexibiliteit om te werken met abonnementen op kenteken en maakt het mogelijk om het gebruik (geanonimiseerd) te monitoren (piekmomenten in- en uitrijden, gemiddelde verblijfsduur).

1a.2. Het voorgestelde systeem heeft een ondersteunende functie voor het beheersen van de toegang tot het gebied.
Het parkeersysteem is niet alleen bedoeld om parkeergeld te heffen om de kosten van de exploitatie van de Wijthmenerplas te betalen, maar speelt een belangrijke rol bij de beheersing van de toegang van het gebied i.r.t. sociale veiligheid. Het nieuwe systeem biedt daarvoor meer mogelijkheden dan het

oude systeem: er is camera toezicht bij de entree en het systeem kan worden gebruikt om het gebied af te sluiten na zonsondergang.

1a.3 Het huidige parkeersysteem is technisch afgeschreven en voldoet niet meer aan de moderne eisen voor betaling.
Bij het huidige systeem kan alleen met gepast muntgeld worden betaald en biedt geen mogelijkheden voor betaling met moderne middelen. Het nieuwe systeem is daarvoor wel uitgerust en biedt flexibiliteit naar de toekomst. Vooralsnog blijft contant betalen ook mogelijk.

1a.4. Een systeem van achteraf betalen zorgt ervoor dat wachtrijen voor de slagboom bij de entree worden beperkt.
De afgelopen jaren ontstonden op piekmomenten wachtrijen bij de entree. Dit werd deels veroorzaakt doordat alleen contant kon worden betaald, maar ook doordat bij entree van het gebied moet worden betaald. In het nieuwe systeem kan bij vertrek worden betaald. Daardoor kan snel worden doorgereden bij de entree van het gebied (alleen een kaartje trekken of inchecken met contactloze pin) en wordt meer gespreid betaald bij het verlaten van de plas.

1a.5. Een systeem van achteraf betalen zorgt ervoor dat arrangementen mogelijk zijn met uitrijkaartjes.
Als moet worden betaald bij de entree van het gebied, dan is het niet mogelijk om te werken met uitrijkaartjes. We willen vanuit het oogpunt van dienstverlening die mogelijkheid bieden voor bijvoorbeeld Lakeside of andere partijen die bezoekers ontvangen in het gebied.

<u>Renovatie toiletgebouwen Wijthmenerplas</u>

1b.1. De toiletgebouwen hebben groot onderhoud nodig of moeten worden vervangen.
De afgelopen jaren was de levensduur nog te verlengen met kleinschalig onderhoud, maar dat is niet meer voldoende. Daarnaast voldoen de gebouwen niet meer aan de eisen ten aanzien van sociale veiligheid.

1b.2. Renovatie van de bestaande toiletgebouwen is goedkoper en duurzamer dan nieuwbouw.
We hebben overwogen om nieuwbouw te plegen en hebben ook onderzocht. Nieuwbouw is twee keer zo duur en de basisconstructie van de bestaande gebouwen is nog goed bruikbaar voor minsten 20 jaar. We hebben gekeken of een combinatie met Lakeside mogelijk was voor het toiletgebouw dat het dichtst bij Lakeside staat. Gezien de spreiding van de toiletgebouwen vinden we dat in de praktijk niet wenselijk.

1b.3. Door te kiezen voor renovatie blijft het specifieke karakter van de gebouwen gehandhaafd, maar worden ze wel aangepast aan de eisen van nu t.a.v. bijvoorbeeld sociale veiligheid.
We vinden het waardevol om het specifieke karakter van de toiletgebouwen te handhaven. Die is verbonden aan het karakter van de Wijthmenerplas. De (inmiddels gepensioneerde) architect van de huidige toiletgebouwen heeft een modern ontwerp gemaakt met meer openheid en doorzicht door de gebouwen.

Datum 4 juli 2017

Uitbreiding van de reddingsbrigade

1c.1. De reddingsbrigade is naast een functie voor de veiligheid het visitekaartje van de dienstverlening.
Er zijn veel recreatieplassen die er voor kiezen geen reddingsbrigade aan te bieden, maar uit te gaan van de eigen verantwoordelijkheid van de recreant. Omdat er in de weekenden de beheerders niet altijd aanwezig zijn, heeft de reddingsbrigade in Zwolle naast een rol voor de zwemveiligheid ook een belangrijke bredere dienstverlenende functie. We kiezen er dan ook voor om de reddingsbrigade te continueren en verder te versterken.

1c.2. Een vergoeding voor de vrijwilligers van de reddingsbrigades helpt om voldoende bezetting te garanderen.
Voor de dienstverlening is het van belang dat bezoekers van de plas kunnen rekenen op de aanwezigheid van de reddingsbrigade. Op dit moment lukt het de reddingsbrigades niet altijd om voldoende bezetting te hebben, mede omdat het vrijwilligerswerk bij de jeugd in toenemende mate concurreert met weekendwerk. Het bieden van een vergoeding zorgt ervoor dat de bezetting beter kan worden gegarandeerd.

1c.3. Het uitbreiden van de inzet van de reddingsbrigade sluit aan bij de adviezen van het NIVZ naar aanleiding van de uitkomsten van de uitgevoerde riskassessment.
Het NIVZ (Nederlands Instituut Veiligheid Zwemlocaties) heeft op ons verzoek een riskassessment uitgevoerd voor alle drie de plassen. Daarin wordt onder meer geadviseerd om de inzet van de reddingsbrigade te versterken.

Aanvullende investeringen en groot onderhoud op de drie plassen

1d.1. Naast het parkeersysteem en de toiletgebouwen op de Wijthmenerplas zijn op de plassen andere investeringen / groot onderhoud nodig.
Het gaat bijvoorbeeld om de trailerhelling van de Wijthmenerplas die voor de hulpdiensten vernieuwd moet worden en waarbij tevens een voorziening wordt toegevoegd om een betere toegang tot de plas voor de duikers te realiseren. Daarnaast worden aanpassingen c.q. verbouwingen gedaan aan het onderkomen en de toiletgebouwen van de Milligerplas en de rioolaansluiting van het toiletgebouw bij de Agnietenplas. Zie voor een compleet overzicht het Investerings- en Exploitatieplan.

Aanpassing parkeertarief Wijthmenerplas

2a.1. Een verhoging van het tarief naar € 5 per dag in het hoogseizoen is gerechtvaardigd omdat de dienstverlening verbetert en het tarief de afgelopen jaren niet is verhoogd.
De afgelopen jaren hebben we ervoor gekozen om het parkeertarief niet te verhogen omdat het huidige systeem onvoldoende gebruikskwaliteit had om een verhoging te rechtvaardigen. Het nieuwe systeem biedt meer gebruiksmogelijkheden en gemak voor de gebruiker.

2a.2. Een verhoging van het tarief is nodig om de kosten te dekken.
Het oude parkeersysteem was financieel afgeschreven en kende daardoor lage kosten. Om deels de investering te kunnen dekken is een verhoging van het tarief nodig om het exploitatietekort te beperken.

2a.3. Het voorgestelde dagtarief in het hoogseizoen is nodig omdat we in het laagseizoen geen parkeergeld willen vragen om de drempel voor het gebruik van de plas in die periode laag te houden.
We hebben overwogen om ook in het laagseizoen parkeergeld te vragen. In het laagseizoen heeft het gebied echter vooral het karakter van een park- en wandelgebied. Om ook in het laagseizoen levendigheid in het gebied te houden willen geen onnodige drempels opwerpen. Daar komt bij dat de voorzieningen op en rond de plas vooral zijn bedoeld voor de badgasten. Daarom willen we vooral de waterrecreant belasten om de kosten te dekken.
Anders dan in de huidige situatie is het nieuwe parkeersysteem ook in het laagseizoen operationeel. Daarmee wordt de toegankelijkheid van het gebied beheerst. Er moet ook in het laagseizoen een kaartje worden getrokken bij de entree, maar er wordt bij het verlaten van het terrein een nultarief gehanteerd.

2a.4. Het voorgestelde tarief is vergelijkbaar met het tarief dat elders in het land wordt gevraagd.
Bij andere recreatieplassen wordt veelal ook een tarief van € 5 per dag gevraagd. We wijken dus niet af van wat gebruikelijk is.

<u>In rekening brengen parkeerinkomstenderving bij commerciële evenementen op de Wijthmenerplas.</u>

2b.1. Een evenement zorgt voor veel inkomstenderving terwijl de organisator zelf aan zijn bezoekers wel een commercieel parkeertarief in rekening brengt.
De grote commerciële evenementen zorgen voor een grote derving van parkeerinkomsten omdat het parkeerterrein in die periode niet gebruikt kan worden door recreanten. We gaan uit van een tarief van € 1.000, per dag. Dit bedrag is gebaseerd op de inkomstenderving voor de gemeente. Het gaat niet om een commercieel tarief. We voeren de maatregel gefaseerd in (vanaf 2018 de helft en vanaf 2019 in zijn geheel), om de organisatoren tijd te geven om hun exploitatie aan te passen.

2b.2. Het voorstel sluit aan bij de evaluatie van het evenementenbeleid uit 2015.
De wijze waarop Zwolle met evenementen omgaat is vastgelegd in het evenementenbeleid. Bij de evaluatie van het evenementenbeleid is aangegeven dat we overwegen de parkeerinkomstenderving in rekening te brengen bij de organisatoren van grote commerciële evenementen.

<u>Benutten bestaande Vervangingsinvesteringen voor de renovatie van de toiletgebouwen</u>

2c.1. De investeringen voor de VVI bomen en beplanting kan worden uitgesteld tot 2018, terwijl de renovatie van de toiletgebouwen en de vernieuwing van de trailerhelling al in het najaar van 2017 gestart moeten worden om op tijd te zijn voor het recreatieseizoen 2018.
Normaal gesproken zouden we de renovatie van de toiletgebouwen opnemen in de onrendabele Vervangingsinvesteringen voor 2018. Omdat de renovatie voor de start van het recreatieseizoen 2018 afgerond moeten worden stellen we voor te schuiven in de onrendabele VVI. Door vertraging in de uitvoering van de aanpassing van de Wijkgroenstructuren kan deze worden doorgeschoven naar 2018. De al gereserveerde middelen voor Bomen en Beplanting kunnen worden benut voor de renovatie van de toiletgebouwen.

Datum 4 juli 2017

Risico's

1c.1. We hebben met de reddingsbrigade globale afspraken gemaakt over de uitbreiding van de dienstverlening, maar of de implementatie haalbaar is moet komende tijd blijken.
Met het toevoegen van een extra dag in de bezetting van de reddingsbrigade bestaat het risico dat er niet genoeg vrijwilligers gevonden kunnen worden om de reddingsbrigade te bemensen, ondanks dat we een vrijwilligersvergoeding gaan betalen. Mocht in de uitwerking blijken dat het toch niet haalbaar is, dan zullen we u daarover informeren en voorstellen doen hoe hier mee om te gaan.

2b.1. Met het doorberekenen van de parkeerkostenderving aan commerciële evenementen organisatoren bestaat het risico dat het onaantrekkelijker wordt om evenementen te organiseren op de Wijthmenerplas.
We zien dit jaar al dat het aantal evenementen kleiner is dan voorheen. Om de drempel niet te groot te maken, brengen we een kostendekkend tarief in rekening, geen commercieel tarief.

Financiën

A. Incidentele investeringen:

Op de drie recreatieplassen gaan we voor € 406.900 investeren (zie het laatste hoofdstuk van het investerings- en exploitatieplan). Deze kosten worden als volgt gedekt:

- De onderhoudsreserve Recreatieplassen (€ 256.900).
- Het krediet voor de onrendabele Vervangingsinvestering BOR Bomen en Beplanting 2015 (€ 150.000): renoveren van de sanitaire units op de Wijthmenerplas (€ 110.000) en de vervanging van de trailerhelling (€ 40.000).

Zie het financiële overzicht van de incidentele investeringen en de prognose van de onderhoudsreserve in het laatste hoofdstuk van het investerings- en exploitatieplan.

B. Meerjarige exploitatie:

Het exploitatietekort neemt met € 15.250 af van circa € 50.000 de tot € 35.700 in 2019 (het jaar waarin alle beleidskeuzes zijn geïmplementeerd). Zie het overzicht van de wijzigingen in de financiële exploitatie en de meerjarige prognose van het exploitatieresultaat in het laatste hoofdstuk van het investerings- en exploitatieplan.
Oorspronkelijk was het de bedoeling om de netto pachtinkomsten van Lakeside ten gunste te laten komen van de exploitatie van de recreatieplassen, om daarmee het exploitatietekort te verminderen. Omdat de kosten voor de planvorming en procedures veel hoger zijn uitgevallen dan voorzien, zijn de netto pachtinkomsten zo klein dat dit geen bijdrage levert aan de vermindering van het exploitatietekort.

C. Meerjarige prognose reserve NUTW:

In de reserve NUTW is de afkoopsom van de provincie van € 380.000,- opgenomen. Daarnaast zit er de door de raad meerjarig incidenteel beschikbaar gestelde 4 jaarschijven (2013 t/m 2016) van € 55.000,- per jaar in de reserve. De stand per eind 2016 bedraagt € 480.000,-. Deze middelen worden jaarlijks ingezet ter dekking van de exploitatielasten op de plassen. De reserve heeft voldoende omvang om het tekort tot en met 2026 op te vangen (zie de meerjarige prognoses voor de reserves in het laatste hoofdstuk van het investerings- en exploitatieplan).

In komende jaren zoeken we naar alternatieve dekking dan wel meeropbrengsten om de exploitatie na 2026 dekkend te krijgen. We hebben daarbij de volgende denkrichtingen:

- Het parkeertarief (€ 5) is in de meerjaren prognose vastgezet op € 5 per dag in het hoogseizoen. De parkeerinkomsten zijn vanuit het voorzichtigheidsprincipe conservatief ingeschat. De kans bestaat dat de inkomsten in de praktijk hoger liggen, maar als dat niet zo is, dan kan het tarief worden verhoogd of kan toch buiten het hoogseizoen een tarief worden gevraagd.
- We willen met de eigenaar van de camping bij de Agnietenberg of door een verdergaande samenwerking kosten worden bespaard.
- Netto inkomsten van aanvullende pacht op de recreatieplassen kan ten gunste worden gebracht van de exploitatie van de plassen.

Communicatie
Er zijn gesprekken geweest met Lakeside, de Golfclub en de duikclubs om de voorstellen voor te bespreken en daar waar nodig bij te stellen. De belanghebbenden hebben positief op de voorstellen gereageerd. Uit de gesprekken is onder andere voortgekomen het voorstel om ook in de toekomst voor het laagseizoen geen parkeergeld te heffen. Dit is nader toegelicht in dit stuk. Na akkoord gaan met dit raadsbesluit zullen de omwonenden en overige belanghebbenden per brief worden geïnformeerd.

Vervolg
Na het raadsbesluit gaan we het investerings- en exploitatieplan uitvoeren. Op korte termijn starten we de volgende activiteiten:

- De aanbesteding van de aanschaf van het nieuwe parkeersysteem.
- De aanbesteding van de verbouwing van de toiletgebouwen op de Wijthemenerplas

We informeren u over de voortgang middels de reguliere beleidscyclus.

Openbaarheid
Dit voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	37627
Onderwerp	Investerings- en exploitatieplan recreatieplassen

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 20-10-2017

besluit:

1. Het investerings- en exploitatieplan voor de recreatieplassen vast te stellen met onder meer de volgende onderdelen:

a. aanschaf van een nieuw modern parkeersysteem voor de Wijthmenerplas met betalen achteraf.

b. renovatie van de toiletgebouwen op de Wijthmenerplas.

c. een uitgebreidere bezetting van de reddingsbrigade op de Wijthmenerplas en de Milligerplas op warme dagen in het weekend, met betaling van een vergoeding voor de vrijwilligers.

d. aanvullende investeringen en groot onderhoud op de drie plassen.

2. De kosten van de investeringen (€ 406.900) en het tekort op de exploitatie (€ 35.700 in 2019) te dekken uit de reserve NUTW (afkoopsom Provincie en meerjarig incidenteel door de raad beschikbaar gestelde middelen) en de onderhoudsreserve Recreatieplassen, met de volgende aanvullende maatregelen:

a. verhogen van het parkeertarief in het hoogseizoen op de Wijthmenerplas van € 3 naar € 5 per dag.

b. doorberekenen parkeerinkomsten derving in het hoogseizoen op de Wijthmenerplas aan organisatoren van commerciële evenementen en het evenementenbeleid op dit punt aan te passen (€ 1.000 per dag).

c. de investering voor de verbouwing van de toiletgebouwen en de aanpassing van de trailerhelling op de Wijthmenerplas te dekken uit de onrendabele Vervangingsinvesteringen BOR bomen en beplanting 2015.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Zwolle

Recreatieplassen Zwolle

Investerings- en exploitatieplan 2017-2026

6 juli 2017

Inhoudsopgave

1. Aanleiding en leeswijzer 4

2. Visie en beleidskader voor de recreatieplassen 5

Algemeen beleid ten aanzien van de recreatieplassen 5

Voorzieningen op de plassen 6

Gedifferentieerd voorzieningenniveau 6

Veiligheid en inzet reddingsbrigade 6

Medegebruik van de plassen en hun omgeving 8

Medegebruik die het openbare karakter van de plas niet aantast en/of zonder een commercieel karakter 8

Medegebruik met een exclusief en commercieel karakter 9

3. Karakter, gebruik en beleidskader per recreatieplas 10

Wijthmenerplas 10

Karakter van de Wijthmenerplas 10

Ontstaansgeschiedenis en vastgesteld beleid Wijthmenerplas 11

Huidig gebruik van de Wijthmenerplas 11

Toekomstige beleidskader Wijthmenerplas 12

Milligerplas 13

Karakter van de Milligerplas 13

Ontstaansgeschiedenis en vastgesteld beleid Milligerplas 13

Huidig gebruik van de Milligerplas 14

Toekomstig beleidskader Milligerplas 14

Agnietenplas 15

Karakter van de Agnietenplas 15

Ontstaansgeschiedenis en vastgesteld beleid Agnietenplas 16

Huidig gebruik van de Agnietenplas 16

Toekomstig beleidskader Agnietenplas 16

4. Uitwerking investeringen en exploitatie per plas 17

Inleiding 17

Wijthmenerplas 17

Inzet en dienstverlening reddingsbrigade 17

Renovatie toiletgebouwen 17

Vervanging parkeersysteem 18

Diverse vervangingsinvesteringen en groot onderhoud 19

Milligerplas 20

Toiletgebouwen 20

Aanpassing voorziening reddingsbrigade 20

Agnietenplas **21**
Diverse vervangingsinvesteringen en groot onderhoud 21
Samenwerking met eigenaar camping 21

5. Financiële keuzes ***22***

Inleiding **22**

Toelichting gemaakte financiële keuzes **22**
Kosten parkeersysteem 22
Parkeertarief Wijthmenerplas: € 5 per dag in het hoogseizoen 22
Doorbelasten derving parkeeropbrengsten commerciële evenementen 22
Kosten extra inzet reddingsbrigade 23
Pachtopbrengsten ten gunste van de exploitatie 23

Meerjaren prognose exploitatie en reserves **23**
Jaarlijkse exploitatie 23
Onderhoudsreserve en reserve nog uit te voeren werken 24

Financiële overzichten **24**
Investeringsoverzicht 24
Wijzigingen jaarlijkse exploitatie 25
Meerjarige prognose jaarlijkse exploitatie 25
Prognose onderhoudsreserve 25
Meerjarige prognose reserve NUTW 25

1. Aanleiding en leeswijzer

Om fijn te kunnen wonen is het belangrijk om naast een goede woning en woonomgeving dicht bij huis te kunnen recreëren. Samen met de partners in de stad biedt Zwolle daarom een groot aantal voorzieningen zoals fietspaden, wandelpaden, natuur, water en horeca. De recreatieplassen in Zwolle bieden de mogelijkheid om dicht bij huis in een natuurlijke omgeving te zwemmen en te verblijven.

De drie recreatieplassen in Zwolle (de Wijthmenerplas, de Milligerplas en de Agnietenplas) worden veel gebruikt door de bewoners en bezoekers van de stad. Om de kwaliteit op peil te houden zijn de komende jaren investeringen nodig. Daarnaast is een gezonde financiële meerjarenexploitatie nodig, rekening houdend met de gestopte exploitatiesubsidie van de provincie Overijssel. Hiervoor hebben we dit investerings- en exploitatieplan gemaakt voor de komende tien jaar.

Dit investerings- en exploitatieplan is als volgt opgebouwd:

- In hoofdstuk 2 is het algemene recreatiebeleid vertaald naar het beleid voor de recreatieplassen. Waar nodig is het bestaande beleid aangepast aan de nieuwste ontwikkelingen. Het beleid vormt het kader voor de keuzes in het exploitatieplan.
- In hoofdstuk 3 worden per recreatieplas de achtergrond, het karakter en de opgaven voor de komende jaren beschreven.
- In hoofdstuk 4 worden per plas de investeringen en andere aanpassingen beschreven zoals die de komende jaren worden gedaan.
- In hoofdstuk 5 worden de financiële keuzes toegelicht en wordt een meerjarige financiële prognose gegeven.

2. Visie en beleidskader voor de recreatieplassen

Algemeen beleid ten aanzien van de recreatieplassen

Zoals elk mens, heeft ook de Zwollenaar behoefte om zich in de buitenlucht te kunnen ontspannen en te vermaken in een openbaar toegankelijke en aangenaam, speciaal voor de recreatie ingericht, buitengebied. De combinatie van een veilige zwemplek, bepaalde watersportmogelijkheden, zonnestranden, ligweiden, trapveldjes, sanitaire voorzieningen, horeca, wandelpaden, bosjes en natuurgebieden, e.d. vormt de ideale mix voor een dagrecreatieve bestemming.

De drie plassen (Wijthmenerplas, Milligerplas en Agnietenplas) liggen dicht bij de stad en zijn allen goed met de fiets bereikbaar. Dat maakt ze uitermate laagdrempelig en bovendien toegankelijk voor iedere beurs. De recreatieplassen hebben vooral een functie voor de bewoners van Zwolle. De Wijthmenerplas en in mindere mate de Milligerplas hebben ook in regionaal opzicht betekenis. Voor Zwolle bieden de plassen een veilig alternatief voor de natuurplassen en de drie rivieren (IJssel, Zwarte Water en Vecht) die een gevaarlijk stroming, risico's van vrachtvaart en geen controle op de zwemwaterkwaliteit kennen.

Ons beleidskader voor de recreatieplassen is verwoord in de **Recreatievisie** (2004-2016). In de Recreatievisie zijn de drie recreatieve gebieden waar de recreatieplassen in liggen. Aan elk gebied zijn eigen beleidsaccenten gekoppeld:

- De Wijthmenerplas ligt in de zone "sportief en actief recreëren", dat gekenmerkt wordt door intensief recreatief gebruik en buitensportactiviteiten. Daarnaast heeft het gebied veel landschappelijke- en natuurwaarde.
- Het zuidelijke deel van de Milligerplas ligt in de zone "naar buiten in de stad" en het noordelijke meer natuurlijke deel in "recreatief struinen" van IJssel tot Vecht". Het accent ligt hier op respectievelijk intensieve recreatie dichtbij huis en meer extensief recreatief medegebruik.
- De Agnietenplas ligt in de zone "verkennen van de polder" dat als accent kent overwegend extensieve recreatie en recreatief medegebruik van het agrarische en uiterwaarden-landschap.

In de **Groene Agend**a (2015-2025) wordt enerzijds de betekenis van water en groen voor de gezondheid belicht (meer bewegen en buiten zijn). Anderzijds hebben de plassen en omringende gebieden een belangrijke functie voor de stedelijke hoofdgroenstructuur van Zwolle en soms takken ze aan op het Nationale Natuur Netwerk. Daarmee hebben ze ook een landschappelijke waarde en betekenis voor de natuur in Zwolle. Ook wordt benoemd dat de aanwezigheid van voldoende water en groen de aantrekkelijkheid van Zwolle als vestigingsplaats verhoogt.

In het **Evenementenbeleid** is de Wijthmenerplas mede aangewezen als evenemententerrein voor grootschalige evenementen. Bij de Milligerplas en de Agnietenplas zijn kleine evenementen toegestaan die de aanwezige natuurwaarden niet aantasten.

Uit de voorbereidingen van de **Omgevingsvisie** blijkt dat Zwolle voorlopig nog blijft groeien, van 125.000 nu tot 140.000 inwoners in 2040 (bron CBS/Primos 2016). In 2003 was al geconstateerd dat Zwolle weinig mogelijkheden heeft voor watergebonden recreatie; nu het bewonersaantal alleen maar toeneemt, wordt de druk op deze gebieden steeds groter, waardoor het belang van de recreatieplassen verder toeneemt.

In onze **Visie op het beheer van de Openbare Ruimte** (BOR-visie) gaan we uit van een openbare ruimte die goed gebruikt kan worden door mens en natuur en die ruimte geeft aan ondernemers in de stad. Ook bij de recreatieplassen streven we die drie doelen na. De plassen zijn er dan ook niet alleen voor de zwemmers, maar de beschikbare ruimte kan ook worden gebruikt om te wandelen, te sporten en andere vormen van recreatie. Daarnaast speelt de natuurwaarde bij alle drie de plassen een belangrijke rol en zorgen Lakeside, camping De Agnietenberg, Milligers en andere ondernemers ervoor dat de recreatieplassen aantrekkelijk zijn om te recreëren en te verblijven.

Voorzieningen op de plassen

Gedifferentieerd voorzieningenniveau

Op alle plassen willen we de basisvoorziening beschikbaar hebben: een zandstrand, ligweide, toiletvoorziening, afvalbakken en parkeerruimte. Van de drie plassen wordt de waterkwaliteit gedurende het recreatieseizoen gemonitord, dit in tegenstelling tot informeel zwemwater elders in de stad. Ten aanzien van aanvullende voorzieningen is er sprake van differentiatie, afhankelijk van de functie en het karakter van de plas. De Wijthmenerplas heeft een belangrijke stedelijke en regionale functie, waar ook hoogwaardige voorzieningen horen. De Milligerplas heeft een meer lokale functie, waar een lager voorzieningenniveau past. De Agnietenplas heeft een aanvullende functie en richt zich juist op gebruikers die minder belang hechten aan voorzieningen. Niet op elke plas is dus hetzelfde voorzieningenniveau nodig. Er is sprake van maatwerk.

Veiligheid en inzet reddingsbrigade

De veiligheid voor de recreant is een groot goed. De eigen verantwoordelijkheid van de recreant staat daarbij voorop. Wij zorgen als gemeente voor een veilige omgeving en goede informatie over veiligheidsaspecten. Ten behoeve van de veiligheid hebben we een riskassessment uit laten voeren. Daarin worden de volgende aanbevelingen gedaan:

- Het uitbreiden van het toezicht door de Reddingbrigade op de Wijthmenerplas.
- Het aanpassen van de toegang voor hulpdiensten bij alle plassen.
- Het plaatsen van borden om te wijzen op gevaren.
- Het toepassen van het internationale vlaggensysteem door de reddingsbrigade.

Daarnaast komt uit een evaluatie met de reddingsbrigade een aantal aandachtspunten naar voren:

- De hygiëne staat bij de Milligerplas als gevolg van ganzenpoep onder druk.
- De locaties van de posten van de reddingsbrigade kunnen worden verbeterd en de voorzieningen uitgebreid.

Omdat recreatieplassen in het land verschillend omgaan met de inzet van een reddingsbrigade hebben we ons de vraag gesteld hoe we hiermee om willen gaan. Op sommige recreatieplassen is bewust geen reddingsbrigade aanwezig. De aanwezigheid van een reddingsbrigade kan naast een verhoging van de veiligheid ook voor een vals gevoel van veiligheid zorgen. De alertheid van bezoekers wordt minder (er is immers een reddingsbrigade), terwijl de reddingsbrigade zeker in natuurlijk water niet alles kan zien.

Wij vinden dat de reddingsbrigade een belangrijke functie heeft in Zwolle. Die functie is breder dan alleen toezicht houden op de veiligheid. De reddingsbrigade is ook het visitekaartje van de gemeente op de plassen en een aanspreekpunt voor de gebruikers. We vinden dit van belang voor de Wijthmenerplas vanwege het regionale karakter van die plas en voor de Milligerplas vanwege de kinderrijke wijk Stadshagen. Daarnaast biedt het toezicht op de recreatieplassen een goede basis voor oefening voor de vrijwilligers voor andere evenementen waar ze bij assisteren.

We vinden het wel van belang dat de reddingsbrigade op vaste tijden op warme dagen aanwezig is. Nu is dat niet altijd het geval. Op basis van de aanbevelingen uit de riskassessment en in het licht van dienstverlening willen we de aanwezigheid van de reddingsbrigade bij de Wijthmenerplas daarom op warme dagen in het weekend uitbreiden. Omdat de reddingsbrigade werkt met onbetaalde vrijwilligers is een gegarandeerde bemensing momenteel niet mogelijk. We gaan daarom een

vrijwilligersvergoeding betalen en maken afspraken over een bredere dienstverlening. De verwachting van de reddingsbrigade is dat ze met een vergoeding voor de vrijwilligers een bezetting kunnen garanderen op de warme dagen in het weekend. Het is met een vergoeding voor bijvoorbeeld jongeren aantrekkelijker om als vrijwilliger in het weekend aanwezig te zijn.

Medegebruik van de plassen en hun omgeving

De plassen en het gebied rond de plassen wordt naast voor het zwemmen ook gebruikt voor andere activiteiten, deels met een commercieel oogmerk. Vanuit de BOR-visie stimuleren we het gebruik van de openbare ruimte. Extra functies op en rond de plassen dragen er toe bij dat het recreatiebied ook wordt gebruikt als het niet warm genoeg is om te zwemmen en verhogen op rustige momenten de sociale veiligheid. We maken daarbij onderscheid in medegebruik van de openbare ruimte die de openbaarheid van de betreffende ruimte of voorziening niet aantast en exclusief gebruik van de ruimte.

Medegebruik die het openbare karakter van de plas niet aantast en/of zonder een commercieel karakter

Medegebruik van de plas en de ruimte rond de plas dat de openbaarheid van de plas niet aantast en/of een geen commercieel karakter heeft, is toegestaan zonder dat daar een vergoeding voor betaald hoeft te worden. Als er voorzieningen voor nodig zijn, dan kan dat alleen als die niet permanent aanwezig zijn of als de permanente voorzieningen ook openbaar gebruikt mogen worden. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om:

- De voorzieningen voor duikers, voor zover die ook door niet aan een duikvereniging gelieerde duikers zijn te gebruiken.
- Kleinschalige outdoor /sport / bewegen-activiteiten zoals boot camps zonder muziek.
- De organisatie van de Zwolse triatlon.
- Honden uitlaatservices, mits de hondenpoep netjes wordt opgeruimd (buiten het hoogseizoen).

Activiteiten moeten bij de gemeente worden gemeld, mogen geen overlast geven en mogen het reguliere gebruik van de plas niet hinderen.

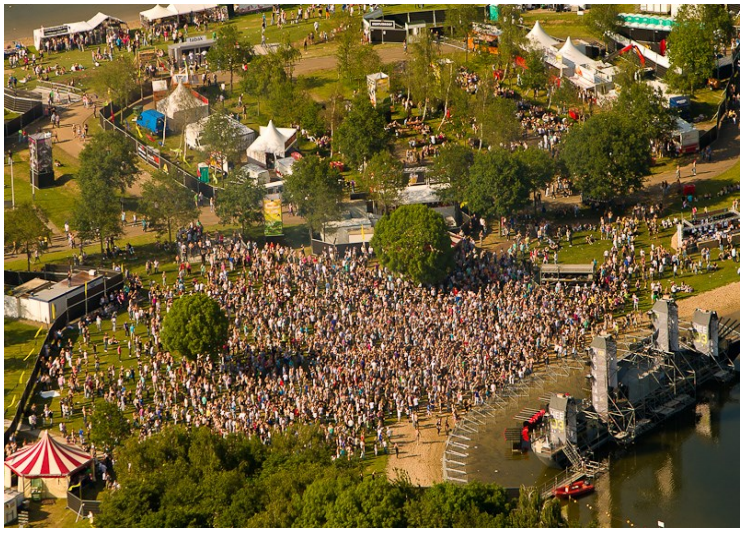
Medegebruik met een exclusief en commercieel karakter

Voor medegebruik van de plas en de ruimte rond de plas dat wel exclusief gebruik vraagt van een deel van het gebied of waarvoor exclusieve voorzieningen worden gerealiseerd, en dat daarnaast een commercieel karakter heeft, wordt een vergoeding gevraagd. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om:

- Commerciële evenementen. Voor grote commerciële evenementen op de Wijthmenerplas gaan we naast de kosten die nu in rekening worden gebracht voor bijvoorbeeld de evenementenvergunning de parkeerkostenderving in rekening brengen bij de organisator van het evenement (€ 1.000 per dag dat het parkeerterrein niet toegankelijk is voor reguliere bezoekers). Dit is een kostendekkend tarief, geen commercieel tarief.
- Commerciële outdoor activiteiten in een exclusief deel van de plas of de omgeving van de plas (bijvoorbeeld Lakeside).
- Horecavoorzieningen zoals Milligers op de Milligenplas en de kiosk/snackkar op de Wijthmenerplas.

Bij de Wijthmenerplas wordt gekeken of nieuwe structurele activiteiten passen binnen de afspraken die in het erfpachtcontract met Lakeside zijn gemaakt.

De mogelijkheden om extra inkomsten te genereren uit de plassen zijn beperkt binnen de contractuele afspraken en de mogelijkheden binnen de bestemmingsplannen.

3. Karakter, gebruik en beleidskader per recreatieplas

Alle drie de plassen zijn officiële zwemplassen. Dit betekent onder meer dat de waterkwaliteit gecontroleerd wordt door het waterschap in opdracht van de Provincie Overijssel. Gemotoriseerde vaartuigen zijn daarom niet toegestaan, uitgezonderd de hulpdiensten en de reddingsbrigade. De Provincie draagt zorg voor de borden bij de ingangen van de plassen. Alle plassen worden in opdracht van de gemeente door ROVA beheerd.

Hieronder volgt een beschrijving per recreatieplas, waarbij ingegaan wordt op het ontstaan, het vastgesteld beleid en het huidige gebruik.

Wijthmenerplas

Karakter van de Wijthmenerplas

Dit is de grootste plas (70 hectare) gelegen aan de zuidoostzijde van de stad, ingebed in het parklandschap Herfte-Wijthmen (300 hectare). Dit parklandschap vormt in feite hét uitloop- en recreatiegebied van Zwolle; met naast de plas, de golfbaan, de bossen, landgoederen, natuur en de fijnmazige recreatieve routestructuur voor wandelaars, fietsers en ruiters. Met als rode draad de verbindende factor van het herstelde beekdal van de Westerveldse Aa. De plas kent een grote landschappelijk waarde. De natuurwaarden van het gehele gebied zijn de laatste jaren aanmerkelijk toegenomen (voorkomen van de Das in een deel van het gebied). De plas is uitstekend ontsloten voor alle verkeer. De plas heeft een regionale en stedelijk functie, en is daarnaast voor bewoners van Zwolle-Zuid, Assendorp, Wipstrik en binnenstad het meest dichtbij gelegen recreatiegebied.

Ontstaansgeschiedenis en vastgesteld beleid Wijthmenerplas

De voormalige zandwinplas is door de gemeente ingericht als recreatieplas met subsidie van Provincie en Rijk. Het laatste deel is in 1992 opgeleverd. Tot 2005 werd de plas onderhouden en beheerd door de Regio IJssel-Vecht met bijdragen van Provincie en gemeente. In het contract voor de overdracht van de plas naar de Gemeente Zwolle, in 2015, is opgenomen dat het terrein openbaar toegankelijk moet blijven tot 2025. Bij een eventuele toekomstige overdracht aan derden, ook na 2025, is toestemming van het Rijk nodig. Tot 2012 heeft de provincie een financiële bijdrage geleverd aan de exploitatie van de plas.

Het totale terrein is 65 hectares groot. In 2012 is een Visie Wijthmenerplas 2020 vastgesteld; vooral bedoeld om jaarrond activiteiten mogelijk te maken en in te passen. De uitgangspunten hierbij zijn geweest:

- De Wijthmenerplas is openbaar toegankelijk.
- Het natuurlijke karakter van het gebied blijft behouden.
- Er is een logisch verband tussen de voorzieningen en de plas.
- De voorzieningen hebben een meerwaarde voor elkaar.

Overeenkomstig het gestelde in de Visie is Lakeside in medio 2015 gestart met haar activiteiten; het gaat om een elektrische waterskibaan en andere activiteiten.

Huidig gebruik van de Wijthmenerplas

Het gebruik van de Wijthmenerplas heeft de volgende kenmerken:

- De plas is openbaar toegankelijk. Voor het parkeren van auto's moet van mei tot en met september worden betaald door alle gebruikers.
- Er zijn evenementen mogelijk conform het evenementenbeleid en het geldende bestemmingsplan.
- Lakeside is hier gevestigd met een teleskibaan en een paviljoen ten behoeve van de ondergeschikte horeca. Ook worden door Lakeside

onder meer outdoor activiteiten georganiseerd.

- Er worden diverse malen per jaar incidentele, commerciële en niet-commerciële outdoor activiteiten georganiseerd. Voor het gebruik van de plas wordt geen vergoeding gevraagd. Alleen voor structurele commerciële activiteiten wordt een vergoeding gevraagd.
- De horecakiosk is alleen gedurende de zomermaanden op drukke dagen open.
- Duikers maken gebruik van de Wijthmenerplas, individueel dan wel via een duikorganisatie.
- Het visrecht is verhuurd aan Visserijvereniging De Hengelsport.
- Er is een skeelerbaan en het parkeerterrein wordt, in overleg, als wielerbaan gebruikt.
- Het familiestrand wordt, op drukke zondagen, bewaakt door de reddingsbrigade.
- Er loopt een wandelroute om de plas.
- Er is een ruiterpad aanwezig in het bosgebied aan de oostkant.
- Op het terrein is sprake van een zonering met rustige en drukkere gebieden.
- Er zijn een beachvolleybalveld en vuurplaatsen

Toekomstige beleidskader Wijthmenerplas

De Wijthmenerplas heeft een regionale en stedelijke functie. Hier hoort een hoog voorzieningenniveau bij, dat bij de andere plassen niet noodzakelijk is. De plas is relatief grootschalig, met ook plek voor grootschalige evenementen. Bij evenementen en bij andere activiteiten op de plas hebben we aandacht voor een goede landschappelijk inpassing en beperken we de gevolgen voor de in het gebied aanwezige natuurwaarden. Voor de komende jaren zetten we in op:

- Versterking van het voorzieningenniveau van de plas voor de dagrecreant.

- Het vernieuwen van het parkeersysteem.
- Versterking van het rondom de Wijthmenerplas gelegen parklandschap Herfte-Wijthmen als stedelijk park voor Zwolle.
- Het verder uitbouwen van de recreatiestructuur voor langzaam verkeer; dit kan worden meegenomen in het kader van de projecten N35 en Spoorverdubbeling.

De verschillende doelstellingen (natuur, recreatie, evenementen) kunnen op gespannen voet met elkaar staan. We zoeken daarbij naar een goed evenwicht.

Milligerplas

Karakter van de Milligerplas

Deze plas beslaat circa 40 hectare, is gelegen aan de noordzijde van de stad in het stadsdeel Stadshagen en is direct verbonden met de omringende woonbebouwing. De groene ruimte rondom de plas is beperkt van omvang. De setting is stedelijk, plaatselijk is recreatie geweerd door de aanleg van een keienstrand. Daarnaast grenst er aan de oostzijde een bosstrook waarin mogelijkheden zijn voor het realiseren van maatschappelijke / leisure functies (scouting, haventje, wellness). Er is een Rondje Milligerplas, een wandelroute die veelvuldig gebruikt wordt door bewoners uit Stadshagen.
De plas heeft vooral een lokale functie voor Stadshagen en mogelijk ook voor bewoners van Hasselt en Mastenbroek. Stadshagen is een kinderrijke wijk die nog verder groeit, waardoor het gebruik verder zal toenemen.

Ontstaansgeschiedenis en vastgesteld beleid Milligerplas

De plas is ontstaan doordat een kleine plas gebruikt is als zandwinplas voor de wijk Stadshagen. De gemeente heeft met eigen middelen de plas ingericht als recreatieplas. De exploitatiekosten zijn altijd door de gemeente gedragen. In het bestemmingsplan Stadshagen is vastgelegd dat de plas is opgedeeld in een recreatief deel (het zuidelijke deel) en een natuurlijk deel (de noordkant).

Huidig gebruik van de Milligerplas

Het gebruik van de Milligerplas heeft de volgende kenmerken:

- De plas is openbaar toegankelijk; er wordt geen parkeergeld gevraagd.
- Bij de parkeerplaats en toegang van de plas is een horeca voorziening aanwezig die jaarrond open is.
- Er worden kleinschalige commerciële (o.a. Yosemite) en niet-commerciële (o.a. Optisport) activiteiten georganiseerd. Hier wordt geen vergoeding voor gevraagd. De duikers maken gebruik van de plas.
- Er zijn een beachvolleybalveld en een basketbalveld.
- Er is een haventje, met vooral een functie voor de buurt.
- Om de plas loopt een openbare wandelroute (“Rondje Milligerplas”).
- De reddingsbrigade bewaakt op zonnige weekenden in het hoogseizoen het familiestrand. Als onderkomen wordt daarvoor in het zwemseizoen een hoog geplaatste container geplaatst.
- Op de plas is er een zonering: het familiestrand waar alle voorzieningen in de buurt liggen en het algemene strand zonder voorzieningen en zonder toezicht door de reddingsbrigade.
- De Milligerplas is in het evenementenbeleid aangewezen als evenemententerrein voor kleine evenementen[1], die niet strijdig zijn met de in het gebied voorkomende natuurwaarden.

Toekomstig beleidskader Milligerplas

De Milligerplas heeft een functie voor het noordelijke stadsdeel. Omdat de Wijthmenerplas relatief ver weg ligt van Stadshagen is een groter voorzieningenniveau wenselijk dan een wijkgerichte recreatieplas. Vanwege de verdere groei van Stadshagen wordt de nodige dynamiek verwacht. We zetten daarbij in op:

[1] In het evenementenbeleid aangeduid als “overige evenementen”.

- Zorgvuldig omgaan met de beschikbare groene ruimte met name aan de zijde van de woningbouw.
- Het vasthouden van de oorspronkelijke zoneringsgedachte bij toekomstige ontwikkelingen bij met name de bouw van Breezicht (noordelijk deel natuur accent en zuidelijk deel recreatief accent).
- Het maken van onderscheid tussen een ligstrand met veel voorzieningen (Milligers, reddingsbrigade, toiletten) aan de zuidzijde en een rustiger strand langs Breezicht.
- Het versterken van het voorzieningenniveau (reddingsbrigade, medegebruik recreatie gerelateerde functies).
- Het onderbrengen van de toiletvoorzieningen bij Milligers, conform de aanbesteding van de horecavoorziening.

Voor het hele gebied rond de Milligerplas wordt een visie opgesteld. Die visie is breder dan alleen het recreatieve deel van de plas maar gaat ook over de aansluiting van de plas op de wijk en de ruimtelijke wensen van bijvoorbeeld de duikers. Daar waar in de visie keuzes worden gemaakt die afwijken van dit exploitatieplan, dan wordt dat expliciet benoemd en wordt dit exploitatieplan daarop aangepast.

Agnietenplas

Karakter van de Agnietenplas

Dit is de kleinste (10 hectare) van de drie recreatieplassen. Gelegen aan de oostzijde van de stad en midden in het Vechtdal. Het heeft daardoor ook de meest natuurlijke situering van de drie plassen.
De plas heeft een meerwaarde voor de deels aan de plas gesitueerde camping en de ligplaatsen voor de recreatievaart (max 3 dagen) op de Vecht. De plas sluit direct aan op Natura2000-gebieden langs de Vecht (Kievitsbloemhooilanden / Otter) en dit stelt beperkingen aan het gebruik voor bijvoorbeeld evenementen.
De plas heeft een lokale functie, vooral voor inwoners uit Holtenbroek, Aa-landen en Dieze en wordt daarnaast gebruikt door recreanten die een rustige plas willen met weinig voorzieningen.

Ontstaansgeschiedenis en vastgesteld beleid Agnietenplas

De plas wordt gedeeld met de naast gelegen camping. Van oorsprong waren camping en plas een gemeentelijke voorziening. Het terrein van de camping is verpacht, waardoor alleen de plas en de zonneweiden in beheer van de gemeente en openbaar toegankelijk zijn.

Huidig gebruik van de Agnietenplas

Het gebruik van de Agnietenplas heeft de volgende kenmerken:

- De plas is openbaar toegankelijk; ook auto's kunnen gratis parkeren. De toegangsweg is smal.
- Vanuit de camping worden op beperkte schaal commerciële activiteiten georganiseerd op de plas.
- Er komt een snackwagen vanuit de camping op het recreatieterrein.
- Er is geen bewaking door de reddingsbrigade.
- Er is geen recreatief wandelrondje om de plas aanwezig. Dit is ook niet mogelijk door de aanwezig natuur en de camping.
- De Agnietenplas is in het evenementenbeleid aangewezen als evenemententerrein voor kleine evenementen[2], die niet strijdig zijn met de in het gebied voorkomende natuurwaarden.

Toekomstig beleidskader Agnietenplas

De Agenietenplas heeft een aanvullende functie ten opzichte van de Wijthmenerplas en de Milligerplas. De plas richt zich op specifieke doelgroepen (camping, rust, natuur, kleinschaligheid). Vanwege het karakter van de plas is een uitgebreid voorzieningenniveau van ondergeschikt belang. We zetten daarom in op:

- Het koesteren van de plas als kleinschalige voorziening voor met name families en rustzoekers.
- In verband met de samenhang met de camping en efficiëntie-verhoging voor het beheer staan we open voor een samenwerking met camping Agnietenberg onder voorwaarde van openbare (gratis) toegang.

[2] In het evenementenbeleid aangeduid als "overige evenementen".

4. Uitwerking investeringen en exploitatie per plas

Inleiding

In dit hoofdstuk gaan we in op de keuzes die we voorstellen per plas. Het gaat deels om (vervangings-)investeringen, maar ook om beleidskeuzes die van belang zijn voor de (financiële) exploitatie van de plassen.

Wijthmenerplas

De Wijthmenerplas is de grootste en recreatieplas in Zwolle met een stedelijke en regionale functie. Het voorzieningenniveau is hoog. Bij de Wijthmenerplas worden de volgende maatregelen genomen:

- Uitbreiding van de inzet van de reddingsbrigade zodat op warme weekenddagen de reddingsbrigade altijd aanwezig is.
- Renovatie van de bestaande toiletgebouwen
- Vervanging van het parkeersysteem
- Een aantal vervangingsinvesteringen en groot onderhoud (trailerhelling, parkeerterrein, toegangsweg).

Inzet en dienstverlening reddingsbrigade

Zoals in hoofdstuk 2 is aangegeven gaan we de reddingsbrigade structureler inzetten in weekenden met warm weer. Doel is dat de reddingsbrigade op warme weekenddagen (zaterdag én zondag) altijd aanwezig is. Om de bezetting te garanderen betalen we een vrijwilligersvergoeding aan de vrijwilligers. We maken afspraken met de reddingsbrigade over aanvullende dienstverlening zoals informatieverstrekking, EHBO en een betere situatie van de (mobiele) posten. De reddingsbrigade richt zich op een deel van de stranden.

Renovatie toiletgebouwen

De huidige toiletgebouwen zijn de afgelopen jaren met kleinschalig onderhoud in de benen gehouden. Op korte termijn is groot onderhoud of vervanging nodig. We hebben verschillende opties onderzocht:

- Vervanging van twee van de drie bestaande toiletgebouwen door nieuwbouw en sloop van het derde gebouw in combinatie met medegebruik van de toiletten van Lakeside
- Vervanging van de drie bestaande toiletgebouwen door nieuwbouw.
- Renovatie van de bestaande drie toiletgebouwen.

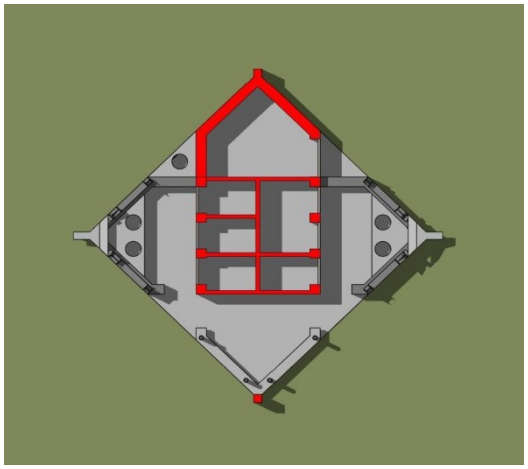
We gaan de bestaande toiletgebouwen op de Wijthmenerplas renoveren. We kiezen voor renovatie omdat:

- De kosten hiervan (€ 110.000) aanzienlijk lager liggen dan eenvoudige nieuwbouw toiletunits (€ 200.000).
- De basisconstructie van de toiletgebouwen is nog goed en kan nog minimaal twintig jaar mee. Renovatie past bij het duurzaam gebruik van materialen
- De vormgeving van de bestaande toiletgebouwen maken onderdeel uit van het karakter en de historie van de plas.
- Medegebruik van de toiletten van Lakeside bleek in de praktijk niet optimaal omdat de verdeling van de gebouwen over de stranden niet voldeed.

Met de renovatie wordt de kwaliteit van de voorzieningen en de sociale veiligheid sterk verbeterd:

- Een moderne uitstraling.
- Meer openheid in het gebouw, om vandalisme te ontmoedigen.
- Een “hufterproof” aankleding van de gebouwen.

Bij de planvorming hebben we onverwacht en plezierig samengewerkt met de oorspronkelijke architect van de toiletgebouwen, Cor Haasjes. Hij is inmiddels met pensioen, maar wilde toen we hem benaderden graag meewerken aan het behoud van de gebouwen door renovatie. Hij is erg blij dat de gebouwen behouden blijven en heeft het ontwerp gemaakt voor de renovatie.

Vervanging parkeersysteem

Het huidige parkeersysteem is verouderd. De apparatuur is technisch afgeschreven, er kan alleen met gepast contant geld worden betaald, er is geen cameratoezicht, er is geen inzicht in verblijfsduur en er is bij storingen of andere calamiteiten geen contact mogelijk met de parkeercentrale aan het Katwolderplein.

Voor de vervanging van het parkeersysteem hebben we meerdere opties bekeken. Als uitgangspunt daarbij hebben we genomen dat:

- Slagbomen voor zowel in- als uitrijden.

- Er met meerdere digitale betalingssystemen kan worden betaald (pin, contactloze pin). Vooralsnog blijft contant betalen ook mogelijk.
- Camera's en een koppeling met het parkeerbeheersysteem aan het Katwolderplein. Op die manier is er 24/7 toezicht en kan de apparatuur op afstand worden bediend.
- Snelle toegankelijkheid voor hulpdiensten.
- Kentekenherkenning voor het aanbieden van abonnementen aan vaste gebruikers zoals het personeel van Lakeside, beheerders van Rova en de duikers.

We hebben de volgende systemen beoordeeld:

A. Een systeem waarbij bij het oprijden van het terrein wordt betaald.
B. Een systeem waarbij bij het oprijden een kaartje wordt getrokken. Voor het verlaten van het terrein wordt betaald bij een centraal op het parkeerterrein gelegen parkeerautomaat.

Ondanks dat optie B met betalen achteraf per jaar een paar duizend euro duurder in beheer is dan optie A met vooruit betalen, stellen we toch voor om te kiezen voor systeem B. Dit doen we omdat systeem B meer functionaliteit en flexibiliteit naar de toekomst biedt:

- De kans op wachtrijen bij de entree op piekdagen is minimaal. Bezoekers kunnen immers zonder te betalen het terrein oprijden. Dit betekent minder wachttijd voor bezoekers en het leidt tot minder overlast bij bijvoorbeeld de Golfclub.
- Het systeem biedt de mogelijkheid om uitrijkaarten te hanteren. Dit kan interessant zijn voor bijvoorbeeld Lakeside of andere commerciële partijen die hun klanten die service willen bieden.

Diverse vervangingsinvesteringen en groot onderhoud

Naast de bovengenoemde grote vervangingsinvesteringen worden de komende jaren aan aantal andere vervangingsinvesteringen en groot onderhoud uitgevoerd:

- Bij de slagbomen wordt een keerlus gemaakt, zodat mensen die niet door de slagbomen willen terug kunnen zonder te betalen. We willen geen korte parkeerduur zonder betaling invoeren om parkeeroverlast in de omgeving te voorkomen. Bezoekers kunnen dan het terrein op rijden, mensen en spullen uitladen en vervolgens hun auto gratis buiten het terrein parkeren.
- De huidige trailerhelling en de toegangsweg naar de trailerhelling worden vervangen. De nieuwe trailerhelling is bedoeld voor de hulpdiensten en het uitvoeren van groot onderhoud.
  De helling wordt zo uitgevoerd dat medegebruik door de duikers mogelijk is om het water te betreden.

- De duiktrap wordt vervangen en het huidige duikplateau wordt vervangen.
- De uitkijktoren wordt verwijderd. Deze heeft al een tijd geen functie meer.
- Er wordt groot onderhoud uitgevoerd aan de toegangsweg naar de Wijthmenerplas. Dit is regulier asfaltonderhoud vanuit het stedelijke onderhoudsprogramma en wordt afgestemd met de werkzaamheden op het terrein van de plas.
- Er staat groot onderhoud gepland voor het parkeerterrein. De exacte planning is afhankelijk van de ontwikkeling van de staat van het terrein de komende jaren.
- Het hekwerk bij het beheerdersgebouw wordt vernieuwd.

Milligerplas

De Milligerplas heeft een belangrijke lokale functie voor de kinderrijke wijk Stadshagen. De plas ligt in de wijk en is ook een ontmoetingsplaats en wandelgebied. Er kan met motorloze bootjes op worden gevaren en de duikers hebben er voorzieningen als een voorziening om materialen te bewaren. Bij de Milligerplas worden de volgende maatregelen genomen:

- De toiletten worden gecombineerd met horecagelegenheid Milligers.
- De voorziening voor de reddingsbrigade wordt opgewaardeerd.
- We geven de duikers de ruimte om voorzieningen te realiseren in de plas.

Het investerings- en exploitatieplan wordt geïntegreerd in de visie voor de Milligerplas als geheel die momenteel wordt gemaakt. Die visie is breder dan het recreatieve deel van de plas, maar gaat ook over verdere ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied.

Toiletgebouwen

Op dit moment is er een sober toiletgebouw aanwezig. In het kader van de aanbesteding van de horeca bij de plas is als voorwaarde opgenomen dat de toiletten van het horecagebouw (tegen een beperkte vergoeding) ook voor de bezoekers van de plas toegankelijk zijn.
We maken hierover langlopende afspraken met de eigenaar van Milligers. Het bestaande toiletgebouw wordt daarna weggehaald.

Aanpassing voorziening reddingsbrigade

De reddingsbrigade maakt momenteel gebruik van een mobiele unit die alleen in het hoogseizoen wordt geplaatst. Er is ruimte om de boot en andere materialen op te slaan en er is een verhoogd kantoortje aanwezig.
Gecombineerd met de realisatie van de woningbouw rond de plas passen we de

voorziening aan. Er wordt een aansluiting voor water en riolering gerealiseerd en er komt ruimte op de begane grond waar mensen geholpen kunnen worden.

Agnietenplas

De Agnietenplas heeft een aanvullende lokale functie voor mensen die het specifieke natuurlijke karakter van de plas waarderen. Daarnaast heeft de plas een functie voor de aangrenzende camping. Bij de Agnietenplas worden de volgende maatregelen genomen:

- Er wordt een aantal vervangingsinvesteringen gedaan.
- We onderzoeken de samenwerking ten aanzien van het beheer met de eigenaar van de camping.

Diverse vervangingsinvesteringen en groot onderhoud

Er wordt een aantal kleinere investeringen gedaan:

- Realisatie van een zelfstandige aansluiting op de riolering van het toiletgebouw. Momenteel is die nog gecombineerd met een voorziening van de camping.
- De steiger wordt vernieuwd.

Samenwerking met eigenaar camping

De Agnietenplas wordt gebruikt door recreanten uit de wijk en gasten van de camping. In het verleden is met de toenmalige eigenaar gesproken over samenwerking in het kader van beheer of het aan de camping uitbesteding van (een deel van) het beheer. We spreken met de huidige eigenaar over samenwerking bij het beheer. Uitgangspunt daarbij is dat de plas openbaar en vrij toegankelijk blijft.

5. Financiële keuzes

Inleiding

De exploitatie van de recreatieplassen is sinds het stoppen van de exploitatiesubsidie van de provincie Overijssel in 2012 de verantwoordelijkheid van de gemeente Zwolle. De jaarlijkse beheerkosten worden gedekt uit de reguliere begroting. Voor het onderhoud is een onderhoudsreserve ingesteld. Daarnaast is er in de reserve nog uit te voeren werken geld beschikbaar: een eenmalige afkoopsom van de provincie als gevolg van het stoppen van de structurele subsidie en meerjarig incidenteel geld ten voor investeringen om de exploitatie rendabel te krijgen.

Toelichting gemaakte financiële keuzes

Het investerings- en exploitatieplan heeft financiële consequenties, zowel ten aanzien van de eenmalige investeringen als ten aanzien van de jaarlijks terugkerende exploitatie. In dit hoofdstuk lichten we een aantal financiële keuzes toe die we daarbij hebben gemaakt:

Kosten parkeersysteem

Het oude parkeersysteem is volledig afgeschreven. Door het plaatsen van een nieuw systeem nemen de kosten daarom aanzienlijk toe. De investering vergt € 180.000. De totale jaarlijkse lasten (kapitaallasten en kosten beheer en onderhoud) bedragen daardoor circa € 46.000 per jaar. We hebben bewust gekozen voor een systeem met achteraf betalen (zie hoofdstuk 4). Een goedkoper systeem bespaart een paar duizend euro per jaar, maar heeft veel minder flexibiliteit. De jaarlijkse opbrengsten zijn ongeveer € 70.000.

Parkeertarief Wijthmenerplas: € 5 per dag in het hoogseizoen

Op dit moment is het parkeertarief € 3 per dag tussen 1 mei en 1 oktober. Er moet betaald worden als men het parkeerterrein op komt tussen 10.00 en 16.30 uur. We hebben gezocht naar een tarief dat vergelijkbaar is met andere recreatieterreinen, die de kosten van het nieuwe parkeersysteem dekken. Om de drempel in het laagseizoen te beperken hebben we ervoor gekozen om ook in de toekomst van 1 oktober tot 1 april geen tarief te vragen. Bij veel andere recreatieplassen wordt dan een verlaagd tarief van bijvoorbeeld € 2 gevraagd. Voor het hoogseizoen resulteert dit in een tarief van € 5 per dag, van 1 mei tot 1 oktober, tussen 10.00 en 16.30 uur. De exacte parkeeropbrengsten zijn onzeker. De structurele opbrengst als gevolg van de komst van Lakeside en andere aanvullende activiteiten op de Wijthmenerplas is nog onzeker. We hebben daarom voorzichtig geraamd.

Doorbelasten derving parkeeropbrengsten commerciële evenementen

Op dit moment vallen de parkeerinkomsten voor de exploitatie van de recreatieplassen weg op het moment dat het terrein gebruikt wordt voor commerciële evenementen die ook het parkeerterrein gebruiken voor hun evenement. Het

parkeerterrein is op dat moment niet toegankelijk voor reguliere bezoekers van de plas. We gaan de gederfde inkomsten in rekening brengen bij de organisatoren van deze commerciële evenementen. We vragen geen commercieel tarief, alleen een kostendekkende vergoeding. Op basis van de ervaringen uit het verleden bedraagt de gemiddelde derving € 1.000 per dag in de drukste maanden van het seizoen.

Kosten extra inzet reddingsbrigade

Omdat we de reddingsbrigade een belangrijk functie vinden hebben kiezen we er bewust voor om de structurele inzet van de reddingsbrigade op de Wijthmenerplas uit te breiden naar de zaterdag op warme dagen (zie hoofdstuk 4). Dit betekent dat de kosten toenemen met circa € 14.500 per jaar tot circa € 26.000 per jaar. Daar staat tegenover dat we met de reddingsbrigade afspraken maken over een brede dienstverlening.

Pachtopbrengsten ten gunste van de exploitatie

De netto pachtopbrengsten van gebruikers als Lakeside en de snackvoorziening op de Wijthmenerplas en eventuele toekomstige pachters of huurders komen ten gunste van de exploitatie van de recreatieplassen. De verwachte extra opbrengst daarvan is gering omdat de mogelijkheden binnen het bestemmingsplan beperkt zijn. De netto opbrengst van de pacht van Lakeside die ten gunst van de exploitatie van de plassen kan komen is door de hoge kosten van de voorbereiding en juridische procedures nihil. Hierdoor kan dit geen bijdrage leveren aan het dekken van het exploitatietekort.

Meerjaren prognose exploitatie en reserves

Jaarlijkse exploitatie

De gemaakte keuzes leiden tot een jaarlijks exploitatietekort van € € 35.700 in 2018. Dit tekort loopt als gevolg van indexatie op tot € 45.700 in 2026. Dit tekort kan tot en met 2026 worden opgevangen door de in de reserves beschikbare middelen.

Tussentijds kan worden bijgestuurd door onder meer:

- Te sturen op de parkeerinkomsten: enerzijds is er nog veel onzekerheid over de ontwikkeling van de parkeeropbrengsten en hebben we daarom voorzichtig geraamd. Anderzijds zijn we in de meerjaren prognose uitgegaan van een tarief van € 5 per dag voor de komende tien jaar. Het tarief kan tussentijds worden aangepast en ook kan er in de toekomst toch voor gekozen worden om ook buiten het hoogseizoen en in de avonduren een (verlaagd) tarief te vragen.
- Met name bij de Agnietenplas liggen kansen voor kostenbesparing door samenwerking met de exploitant van de camping. Het is nog onzeker of een samenwerking haalbaar is en wat dit oplevert.

Onderhoudsreserve en reserve nog uit te voeren werken

Op basis van de keuzes in het investerings- en exploitatieplan is een prognose gemaakt van de onderhoudsreserve en de reserve nog uit te voeren werken voor de recreatieplassen. De vervangingsinvesteringen voor de toiletgebouwen, de trailerhelling en de toegangsweg naar de trailerhelling bij de Wijthmenerplas zijn niet opgenomen in de prognose omdat die uit de reguliere onrendabele vervangingsinvesteringen beheer openbare ruimte worden gedekt.

Financiële overzichten

De financiële consequenties van het investerings- en exploitatieplan zijn vertaald in onderstaande financiële overzichten:

- Een investeringsoverzicht, inclusief de dekkingsbronnen.
- Een overzicht met de wijzigingen in de structurele exploitatiebudgetten.
- Een prognose van de ontwikkeling van het exploitatieresultaat.
- Een prognose van de onderhoudsreserve en de reserve NUTW.

Investeringsoverzicht

Recreatieplas	Totaal	jaar van uitgaven			dekking uit	
		2017	2018	2019	reserve onderhoud	VVI EC
Agnietenplas:						
zelfstandige aansluiting riolering	26.000		26.000		26.000	
steiger	1.000	1.000			1.000	
Milligerplas:						
Nutsvoorz. Toiletgebouw Milligerplas	17.000	17.000			17.000	
Wijthmenerplas:						
Parkeersysteem	180.000	180.000			180.000	
Renovatie toiletgebouwen W'plas	110.000	110.000				110.000
Trailerhelling	40.000		40.000			40.000
Aanrijroute	12.000	12.000			12.000	
Duikplateau verwijderen	2.000			2.000	2.000	
Uitkijktoren verwijderen	1.750			1.750	1.750	
Duiktrap	3.500			3.500	3.500	
Keerwand vervangen	6.650	6.650			6.650	
Hekwerk beheerdersgebouw	7.000	7.000			7.000	
Totaal	**406.900**	**333.650**	**66.000**	**7.250**	**256.900**	**150.000**

Wijzigingen jaarlijkse exploitatie

Mutatie exploitatie	**Totaal**
Huur unit toilet (Milligerplas)	2.500
Huur unit Reddingsbrigade (Milligerplas)	2.000
Jaarl. Onderh. sanitaire units (Wijthmenerplas)	2.250
Jaarl. Onderhoud overige objecten (alle plassen)	5.250
Beheer & onderhoud parkeersysteem (W'plas)	25.500
Uitbreiding inzet Reddingsbrigade (W'plas+Mill.)	14.500
Dotatie t.b.v. groot onderhoud:	
Sanitaire units Wijthmenerplas	23.500
Overige objecten (alle plassen)	6.250
Parkeersysteem (W'plas)	18.000
Subtotaal lasten	**99.750**
Extra parkeerinkomsten	-35.000
Vergoeding derving parkeerinkomsten Evenementen	-14.000
Herschikking budgetten	-66.000
Subtotaal inkomsten	**-115.000**
Totaal	**-15.250**

Meerjarige prognose jaarlijkse exploitatie

Jaarlijkse exploitatie	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Uitgaven	593.100	593.800	630.400	639.800	633.400	606.100	588.700	600.400	625.800	636.000
Inkomsten	-186.200	-182.300	-214.400	-219.300	-208.300	-176.300	-154.100	-161.100	-181.600	-187.000
Saldo	**406.900**	**411.500**	**416.000**	**420.500**	**425.100**	**429.800**	**434.600**	**439.300**	**444.200**	**449.000**
waarvan dekking uit:										
reserve NUTW	-64.000	-41.300	-35.700	-37.100	-38.500	-39.900	-41.300	-42.800	-44.200	-45.700

Prognose onderhoudsreserve

Onderhoudsreserve	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Stand per 01-01	279.600	117.500	144.900	141.800	135.600	142.400	182.900	247.600	307.200	348.300
Dotatie	64.100	64.800	65.500	66.200	67.000	67.700	68.500	69.200	70.000	70.700
Onttrekk. Gr. Onderh.	-226.200	-37.400	-68.600	-72.400	-60.200	-27.100	-3.800	-9.600	-28.900	-33.100
Stand per 31-12	**117.500**	**144.900**	**141.800**	**135.600**	**142.400**	**183.000**	**247.600**	**307.200**	**348.300**	**385.900**

Meerjarige prognose reserve NUTW

Res. NUTW	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Stand 01-01	479.600	415.600	374.300	338.600	301.500	263.100	223.200	181.800	139.100	94.900
Dotatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking	-64.000	-41.300	-35.700	-37.100	-38.500	-39.900	-41.300	-42.800	-44.200	-45.700
Stand 31-12	**415.600**	**374.300**	**338.600**	**301.500**	**263.000**	**223.200**	**181.900**	**139.000**	**94.900**	**49.200**

Natuurplatform Zwolle

Secretariaat: p/a Milieuraad Zwolle, Campherbeeklaan 82A 8014 BZ Zwolle Tel:038-4982618

e: natuurplatformzwolle@milieuraadzwolle.nl

Aan: Het College van B&W en de leden
de Gemeenteraad van Zwolle,
Grote Kerkplein
Zwolle

Zwolle, 6 oktober 2017

Onderwerp: Investerings- en exploitatieplan recreatieplassen 2017-2026

Geacht College, geachte Raadsleden,

Door het College van B&W zijn voorstellen geformuleerd t.a.v. het investerings- en exploitatieplan van de Zwolse recreatieplassen. Het NatuurPlatformZwolle heeft hiervan ook kennisgenomen.

Over de voorstellen aangaande vervanging en onderhoud, een ander parkeersysteem e.d. wil het NPZ geen standpunt innemen.
Wél willen wij u deelgenoot maken van onze ongerustheid over het in standhouden en beschermen van het groen en de natuurwaarden in/bij de plassen. Hierover vinden we in de voorliggende nota vrijwel niets terug, het zijn vooral de recreatieve voorzieningen die de aandacht krijgen.

Echter de situatie van het groen en de verdere natuurlijke situatie zijn juist ook voor dit soort plassen en hun omgeving van groot belang. Mensen gaan naar dit soort plassen om te zwemmen en te recreëren juist omdat de omgeving groen is en een natuurlijke uitstraling heeft. Zowel vanuit de belangen van de flora en fauna als zodanig, als vanuit het belang van de recreanten is een verstandig en adequaat groen beheer en groen onderhoud onmisbaar.

Natuurlijk staan er in de overeenkomst tussen b.v. Gemeente en ROVA afspraken over het (reguliere) groenonderhoud. Bij (zeer) intensief gebruik van (b.v.) de Wijthmenerplas vraagt dit om veel aandacht van het onderhoud en voldoende – al dan niet tijdelijke – beschermende beheersmaatregelen. In de voorliggende nota wordt ons onvoldoende duidelijk hoe het College hiermee omgaat.
Op blz 13 van de nota t.a.v. de Wijthmenerplas staat weliswaar: “*De verschillende doelstellingen (natuur, recreatie, evenementen) kunnen op gespannen voet met elkaar staan. We zoeken naar een goed evenwicht”*, maar verder wordt dit nergens in de nota concreter gemaakt.

Graag zou het NPZ een aanvulling op de voorliggende nota zien, waarin wél aandacht is voor de geschetste spanningsvelden.

met vriendelijke groet,

Hans de Graad, voorzitter NPZ

T.b.v. inspreekavond gemeenteraad d.d. 9 oktober 2017

Geachte raadsleden,

Graag stel ik mij even aan u voor, mijn naam is Klaas Keen en ik ben voorzitter van Visserijvereniging de Hengelsport Zwolle ook aangeduid als HSV de Hengelsport Zwolle.

Hsv de Hengelsport Zwolle is, schrikt u niet, met meer dan 4800 leden de grootste SPORTvereniging van Zwolle en zelfs Overijssel. Dagelijks maken deze leden middels hun lidmaatschap gebruik van het recht om in de Zwolse wateren hun zo geliefde hobby uit te oefenen. Van Jong tot oud, van valide tot mindervalide, van man tot vrouw en van elke afkomst. Van recreatief tot wedstrijdvisser tot vissen vanuit de boot.

Wist u dat één van onze leden dit jaar Nederlands Kampioen is geworden en een andere Zwolse visser zich heeft geplaats voor het Wereldkampioenschap karpervissen in Hongarije? Wist u dat wij vallen onder Sportvisserij Nederland en via hen onder NOC/NSF? Wist u dat wij jeugd opleiden om verantwoord met vis en natuur om te gaan, vislessen geven op scholen en ouderen uit verzorgingstehuizen een leuke dag aan de waterkant bezorgen. Zomaar een greep uit onze diversiteit aan leden, activiteiten en maatschappelijke betrokkenheid.

Derhalve verbaasd het ons ten zeerste of beter gezegd zijn wij verbijsterd, dat wij in uw geweldige investerings- en exploitatieplan recreatieplassen Zwolle 2017 - 2026, welke wij graag willen onderschrijven, wij totaal niet zijn gekend. Enkel op blz. 12 van de nota onder `` huidig gebruik Wijthemerplas`` staat dat het visrecht is verhuurd aan de hengelsport, waar overigens ook het looprecht aan moet worden toegevoegd want zonder looprecht, toestemming om de overs te betreden, heeft visrecht nl geen waarde.

Dit loop en visrecht zien wij niet terug onder de Milligerplas en Agnietenplas al staan deze recreatieplassen wel degelijk in onze huurovereenkomst met de gemeente Zwolle.

Uit uw plannen maken wij op dat er, gezien de voorgenomen voorzieningen, wel is gesproken met de duikvereniging (Milligerplas en Wijthemerplas) en met de camping t.a.v. mogelijk beheer van de Agnietenplas. Waarom niet met Hsv de Hengelport Zwolle???

Duikers en vissers gaan helaas niet altijd samen op zeker niet als er geen spelregels vooraf worden afgesproken. Bijvoorbeeld, het plaatsen van interessante obstakels voor duikers leiden in de praktijk veelal tot ergernis van vissers door gebroken vislijnen waar nog vis aanzit en welke veelal weer tot de dood van de vis leid.

Goede monitoring en overleg is hier noodzakelijk zodat beide partijen optimaal gebruik kunnen maken van de recreatieplassen.

Het beheer van de Agnietenplas ligt momenteel nog in handen van Hsv de hengelsport Zwolle en dat houden we graag zo. Waarom kennis en knowhow weggooien? In 2016 heeft er een vissterfte plaatsgevonden in de Agnietenplas. Door snel, adequaat en verantwoord ingrijpen van onze commissies, leden en vrijwilligers heeft Hsv de Hengelsport Zwolle vele vissen kunnen redden van de dood. Ook dat is onze taak en voeren wij uit. Vergunningen voor de Agnietenplas worden verstrekt door Hsv de Hengelport Zwolle, ook aan de camping. Waarom zijn of worden wij niet betrokken bij een mogelijke voorgenomen wijziging in het beheer van de Agnietenplas ????

Tot slot. Ook Hsv de Hengelsport Zwolle heeft alle belang bij een optimaal investerings- en exploitatieplan recreatieplassen Zwolle 2017 – 2026 het water is namelijk ons speelveld. Echter willen wij wel betrokken zijn bij het tot stand komen hiervan en onze inbreng hebben. U als raad wilt het bijvoorbeeld toch niet op uw geweten hebben dat mindervalide vissers geen gebruik kunnen maken van de genoemde recreatieplassen omdat er geen veilige visplaatsen voor hen zijn?

Graag nodigen wethouder de Heer of één van de medeopstellers uit om op korte termijn met Hsv de Hengelsport Zwolle van gedachten te wisselen inzake de belangen van de hengelsport in uw plan ``investerings- en exploitatieplan recreatieplassen Zwolle 2017 – 2026``

Ik dank u voor uw aandacht

Korte terugblik raadsplein debatronde d.d. 09-10-2017

Investerings- en exploitatieplan recreatieplassen

De afgelopen jaren zijn er veel ontwikkelingen geweest rond de recreatieplassen. Daarom is het nodig de visie op de recreatieplassen en de exploitatie opnieuw te bezien. Tot nu toe ontbrak een duidelijk kader voor de exploitatie van de plassen. Daardoor moesten soms ad hoc keuzes worden gemaakt bij de ontwikkeling en de exploitatie. Het voorliggende plan biedt een kader voor de keuzes en de operationele beheerplannen van de plassen. Ook bij dit onderwerp is er een inspreker. De heer Keen spreekt in namens HSV ‘de Hengelsport’. Zijn inspreektekst is bij de stukken gevoegd.

Verder is een brief ontvangen van het NatuurPlatform Zwolle, waarin zij hun ongerustheid uit spreken over het instandhouden en beschermen van het groen en de natuurwaarden in en bij de plassen. De fracties betreuren dat bij de totstandkoming van dit voorstel veel belanghebbenden niet zijn betrokken, zoals de omwonenden, hengelsportvereniging en duikvereniging. Verder zijn de meeste woordvoerders kritisch op het voorstel en roept het een aantal vragen op. Zo is er m.b.t. het parkeersysteem bij de Wijthmenerplas onduidelijkheid over het verstrekken van uitrijkaarten en doel van de keerlus. Ook zijn er vragen over het parkeren bij grote evenementen. Een van de fracties stelt de snackvoorziening bij de Wijthmenerplas ter discussie. Over de geplande renovatie van de toiletgebouwen is men wel allemaal positief. Er wordt gepleit voor het creëren van echte banen voor leden van de reddingsbrigade, een meerderheid steunt echter het voorstel voor het verstrekken van een vrijwilligersvergoeding. Een enkele fractie vindt dat er bij de Milligersplas meer voorzieningen en levendigheid moet komen en dat de regionale functie van deze plas moet worden versterkt. Wethouder De Heer wijst in zijn reactie er op dat de raad eerder een duidelijke visie heeft vastgesteld voor de Wijthmenerplas en dat er vervolgens een bestemmingsplan en beheerplan is vastgesteld. Binnen dit kader wordt nu verder vorm gegeven aan het aspect beheer en exploitatie. Dit plan is voor alle drie de recreatieplassen. Naar aanleiding van de aan- of afwezigheid van de reddingsbrigade geeft de wethouder aan dat primair iedereen verantwoordelijk is voor zijn eigen veiligheid. Hij zegt toe nog uit te zoeken hoe het zit met de juridische aansprakelijkheid indien de gemeente een vrijwilligersvergoeding gaat verstrekken. Verder zegt hij toe dat hij nog schriftelijk in zal gaan op de mate en aard van de overlast die ondervonden wordt op en rond de Wijthmenerplas. De informatie wordt gebaseerd op formele bronnen. Met betrekking tot de suggesties over de verbetering van de fietsparkeervoorziening zal de wethouder gebruik maken van de deskundigheid van de fietsersbond.

Aan het eind van de bespreking wordt besloten dat het voorstel voldoende is besproken en kan worden geagendeerd voor de besluitvormingsronde op 30 oktober aanstaande.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 198 oktober 2017

Onderwerp	Toezeggingen raadsdebat t.b.v. besluitvorming investerings- en exploitatieplan recreatieplassen
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder De Heer

Informant R. Ekhart
Afdeling Beheer Openbare Ruimte / EC
Telefoon 038 498 2975
Email R.Ekhart@zwolle.nl

Bijlagen n.v.t.

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De tijdens het debat toegezegde informatie over het investerings- en exploitatieplan voor de recreatieplassen

Datum 19 oktober 2017

Inleiding
Tijdens het debat op 9 oktober 2017 over het investerings- en exploitatieplan voor de recreatieplassen heeft wethouder De Heer toegezegd naar aanleiding van een aantal vragen van de raad nadere informatie te sturen voordat de besluitvorming plaatsvindt op 30 oktober 2017. De toegezegde informatie staat in deze informatienota.

Kernboodschap
Tijdens het debat heeft wethouder De Heer toegezegd nadere informatie toe te zenden over:

- De stand van zaken van de evaluatie van het beheerplan Lakeside en meldingen/klachten over overlast.
- De aansprakelijkheid van de gemeente op dagen dat de reddingsbrigade niet aanwezig is op de plassen.
- De mogelijkheden van het plaatsen van zonnepanelen boven het parkeerterrrein van de Wijthmenerplas en op de te renoveren toiletgebouwen.

We gaan hieronder kort in de deze toezeggingen.

Stand van zaken evaluatie beheerplan Lakeside en meldingen/klachten over overlast rond de Wijthmenerplas.
In het beheerplan zijn de afspraken tussen ondernemer en omwonenden vastgelegd. Voor de eerste versie van het van het beheerplan is de gemeente penvoerder geweest. Ook heeft de gemeente in overleg met de ondernemer de eerste evaluatie verzorgd. Vanaf dit jaar is de afspraak dat Lakeside het initiatief neemt voor de jaarlijkse evaluatie met de omwonenden en de gemeente. In de gesprekken met de omwonenden bespreken we ook de ontwikkeling van het aantal en de aard van meldingen over overlast die bij de gemeente en de politie zijn binnengekomen. De meldingen kunnen ook over andere zaken gaan dan Lakeside. Het overzicht en de analyse van het aantal en de aard van de meldingen hebben we op dit moment nog niet beschikbaar en willen we eerst met de omwonenden delen voordat we die naar buiten brengen. De planning is dat de evaluatie van het beheerplan in november plaatsvindt. We informeren u naar verwachting in december over de uitkomsten van de evaluatie en de ontwikkeling van het aantal en de aard van de meldingen.

Aansprakelijkheid wanneer de reddingsbrigade niet aanwezig is op de plassen.
Als je zwemt in een recreatieplas ben je primair zelf verantwoordelijk voor je veiligheid en de veiligheid van kinderen die als bezoeker van de plas onder je hoede zijn. Dat wordt ook aangegeven op het informatiebord bij de entree van de plassen. Of de reddingsbrigade wel of niet aanwezig is niet bepalend. De reddingsbrigade heeft een aanvullende functie om ongevallen te voorkomen en assisteert in gevallen dat een ongeval is gebeurd om de gevolgen zoveel mogelijk te beperken. De gemeente is alleen aansprakelijk als de gemeente zelf of de reddingsbrigade namens de gemeente verwijtbaar handelt.

Zonnepanelen boven de parkeervakken of op het dak van de toiletgebouwen bij de Wijthmenerplas.
In het kader van de energietransitie kijken we waar zonnepanelen op gemeentelijke terreinen en panden kunnen worden geplaatst. Ook bij parkeeraccommodaties bekijken we de mogelijkheden. Zo is de Katwolderpleingarage voorzien van zonnepanelen.
Het plaatsen van zonnepanelen boven de parkeervakken op de Wijthmenerplas is niet mogelijk. Het terrein wordt flexibel gebruikt voor zowel parkeren als voor evenementen. Het plaatsen van overkappingen met zonnepanelen boven de parkeerplaatsen beperkt het multifunctionele gebruik van het terrein.

Datum 19 oktober 2017

Plaatsing zonnepanelen op de te renoveren toiletgebouwen op de Wijthmenerplas
Uit een verkenning is gebleken dat het plaatsen van zonnepanelen op de gebouwtjes niet zinvol is:

- De toiletgebouwen hebben en krijgen geen aansluiting op het elektriciteitsnet. De verlichting vindt volledig plaats met daglicht. Er is in het gebouwtje dus geen direct gebruik voor eventueel opgewekte energie.
- Het aantal m2 dat geplaatst kan worden is klein, waardoor de opbrengst minimaal is. Om de panelen aan te sluiten op het lichtnet moet een aparte aansluiting worden gerealiseerd, wat gezien de beperkte opbrengst niet kosteneffectief is.
- Het dak van de toiletgebouwen is laag, waardoor de kans op vandalisme en vernieling groot is.

Naast de bovengenoemde informatie heeft wethouder De Heer ook toegezegd in gesprek te gaan met de Fietsersbond over het fietsparkeren bij de plassen en met het Natuurplatform over de natuurwaarden bij met name de Wijthmenerplas. Waar nodig informeren we u over de uitkomsten van dat overleg.

Openbaarheid
Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Swollwacht

Motie ondersteuning Reddingsbrigade

De Raad van Zwolle in vergadering bijeen op 30 oktober 2017

Overwegende dat:

- Uit de Beslisnota investerings- en recreatieplan recreatieplassen blijkt dat de inzet van de Reddingsbrigade(s) versterkt moet worden;

Van mening dat:

- De maatregelen die in deze Beslisnota beschreven worden, hieraan onvoldoende tegemoet komen, want dat er meer nodig is zoals bijvoorbeeld:
  - goede faciliteiten voor stalling, lessen en oefeningen;
  - goed ingerichte en herkenbare strandposten;
  - communicatie over de activiteiten van de Reddingsbrigade(s);
- De Reddingsbrigades hiervoor zelf de financiële middelen ontberen;
- Gezien het belang dat de gemeente hecht aan een versterkte inzet van de Reddingsbrigade(s), naast de voorgenomen vrijwilligersvergoeding, een structurele subsidie voor de Reddingsbrigade(s) op zijn plaats is;
- Dat deze structurele subsidie minimaal moet bewerkstelligen dat de dienstdoende Reddingsbrigades zonder zorg, en niet gefinancierd vanuit contributiegelden, kunnen beschikken over een goede stalling, goede faciliteiten voor lessen en evaluatie, en dat hiermee (meer) tegemoet wordt gekomen aan de ambitie uit het investerings- en exploitatieplan recreatieplassen Zwolle.

Roept op dat:

- Het College in overleg met de Reddingsbrigades die in Zwolle worden ingezet, een structurele jaarlijkse subsidie beschikbaar stelt en hiertoe een Raadsvoorstel, voorzien van financiële dekking aan de Raad toe toekomen, uiterlijk voorafgaand aan de behandeling van de PPN in 2018.

En gaat over tot de orde van de dag, namens de fractie van Swollwacht

Silvia Bruggenkamp

pré-advies
30-10-2017

besluit

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	37627
Onderwerp	Investerings- en exploitatieplan recreatieplassen

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 20-10-2017

besluit:

1. Het investerings- en exploitatieplan voor de recreatieplassen vast te stellen met onder meer de volgende onderdelen:

a. aanschaf van een nieuw modern parkeersysteem voor de Wijthmenerplas met betalen achteraf.

b. renovatie van de toiletgebouwen op de Wijthmenerplas.

c. een uitgebreidere bezetting van de reddingsbrigade op de Wijthmenerplas en de Milligerplas op warme dagen in het weekend, met betaling van een vergoeding voor de vrijwilligers.

d. aanvullende investeringen en groot onderhoud op de drie plassen.

2. De kosten van de investeringen (€ 406.900) en het tekort op de exploitatie (€ 35.700 in 2019) te dekken uit de reserve NUTW (afkoopsom Provincie en meerjarig incidenteel door de raad beschikbaar gestelde middelen) en de onderhoudsreserve Recreatieplassen, met de volgende aanvullende maatregelen:

a. verhogen van het parkeertarief in het hoogseizoen op de Wijthmenerplas van € 3 naar € 5 per dag.

b. doorberekenen parkeerinkomsten derving in het hoogseizoen op de Wijthmenerplas aan organisatoren van commerciële evenementen en het evenementenbeleid op dit punt aan te passen (€ 1.000 per dag).

c. de investering voor de verbouwing van de toiletgebouwen en de aanpassing van de trailerhelling op de Wijthmenerplas te dekken uit de onrendabele Vervangingsinvesteringen BOR bomen en beplanting 2015.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Besteding extra gelden kinderparticipatie
portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
informant	Keulen, Evita (2274)
medeopstellers	
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Besteding extra gelden kinderparticipatie Bijlage: 1. Verordening Scholieren Gemeente Zwolle 2015 Bijlage: 2. Kindpakket en mogelijkheden voor kinderparticipatie in Zwolle Bijlage: 2017-10-30 AM13-1 Verbetering financiering armoederegisseur Bijlage: 2017-10-30 M13-2 Geen armoede, maar een echte baan voor de ervaringsdeskundige Bijlage: 2017-10-30 Raadsbesluit Besteding extra gelden kinderparticipatie

Voorgesteld besluit raad

1. Kennis te nemen van de door het college genomen maatregelen
    1. Het uitbreiden van het Zwolse kindpakket met vergoedingen voor o.a. talenten, zwembadbezoek en incidentele participatie voor kinderen die in armoede opgroeien.
    2. De hoogte van de tegemoetkoming in de scholierenregeling vast te stellen op € 450 voor een brugklasser en op € 375 voor de overige leeftijdscategorieën.
    3. Het aanstellen van een armoederegisseur en twee ervaringsdeskundigen om te bereiken dat binnen scholen aandacht voor armoede geborgd wordt.
2. de Verordening Scholieren Gemeente Zwolle 2015 vast te stellen met terugwerkende kracht per 1 januari 2017 overeenkomstig bijlage 1.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 4 oktober 2017

Openbaar

Onderwerp	Besteding extra gelden kinderparticipatie
Versienummer	
Portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Informant	Astrid Dekker
Afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling / OWS
Telefoon	(038) 498 3268
Email	A.M.Dekker@zwolle.nl
Bijlagen	1. Verordening Scholieren Gemeente Zwolle 2015 2. Kindpakket en mogelijkheden voor kinderparticipatie in Zwolle

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. Kennis te nemen van de door het college genomen maatregelen
    a. Het uitbreiden van het Zwolse kindpakket met vergoedingen voor o.a. talenten, zwembadbezoek en incidentele participatie voor kinderen die in armoede opgroeien.
    b. De hoogte van de tegemoetkoming in de scholierenregeling vast te stellen op € 450 voor een brugklasser en op € 375 voor de overige leeftijdscategorieën.
    c. Het aanstellen van een armoederegisseur en twee ervaringsdeskundigen om te bereiken dat binnen scholen aandacht voor armoede geborgd wordt.
2. de Verordening Scholieren Gemeente Zwolle 2015 vast te stellen met terugwerkende kracht per 1 januari 2017 overeenkomstig bijlage 1.

Datum 4 oktober 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Het Rijk heeft per 2017 structureel extra middelen beschikbaar gesteld voor kinderparticipatie van kinderen die opgroeien in armoede. De gemeente Zwolle heeft € 584.000 ontvangen. De raad heeft op 3 juli 2017 de gelden toegevoegd aan het armoedebudget. Daarbij is de raad geïnformeerd over het starten van een zorgvuldig proces om te komen tot goed onderbouwde voorstellen over de inzet van de extra gelden voor kinderparticipatie. Op basis van de opbrengsten heeft het college een besluit gemaakt over de inzet van de gelden. Deze nota informeert u over de uitkomsten en vraagt uw instemming voor het vaststellen van de verordening Scholieren Gemeente Zwolle 2015.

In Zwolle hebben we in 2015 al onderzoek gedaan naar kinderparticipatie. Op grond van de Nibud onderzoeken werd toen duidelijk dat er, ondanks ruimhartig Zwolse armoedebeleid, grote tekorten waren op de huishoudplaatjes en er sprake was van een armoedeval bij ouders met schoolgaande kinderen tussen 12 en 18 jaar en een inkomen van 130%. Sociale participatie voor volwassenen en kinderen kon bij veel huishoudtypes niet uit het minimale budget gefinancierd worden. Daarop is, in een tijd van bezuinigen, extra gemeentelijk geld beschikbaar gesteld voor kinderparticipatie. Ook is de inkomensgrens voor huishoudens met kinderen van 12 tot 18 jaar voor een aantal regelingen (Scholierenregeling, sport-, school en cultuuractiviteiten via Jeugdsportfonds en Stichting Meedoen) verhoogd naar 130% van het sociaal minimum en is extra geld beschikbaar gesteld om alle kinderen mee te kunnen laten doen. Door de extra rijksgelden worden we nu in staat gesteld om meer ondersteuning te bieden aan kinderen uit minima huishoudens.

De afgelopen maanden zijn gebruikt om te bekijken hoe we kinderen die opgroeien in armoede mee kunnen laten doen en op welke wijze de doelgroep nog beter bereikt kan worden. Dit is o.a. gebeurd in een aantal stadsgesprekken met ouders, sociaal raadslieden, participatieraad, diverse vertegenwoordigers van het onderwijs en medewerkers van jeugdhulp en sociale wijkteams. Naast de stadgesprekken is informatie verzameld via andere gemeentes, zijn gesprekken met kinderen gevoerd en is meegewerkt aan een onderzoek van de kinderombudsman naar kinderparticipatie van kinderen in armoede. In de stadgesprekken is aan de hand van onderstaande vragen het gesprek gevoerd.

- *10% van de Zwolse kinderen groeit op in armoede. Wat kunnen we hier aan doen?*
  Het aantal kinderen dat opgroeit in armoede groeit. Landelijk ligt dit percentage op maar liefst 12%. Ter vergelijking, voor ouderen is de kans op armoede tegenwoordig op 4%. In Zwolle groeit 10% van de kinderen, zo'n 2.800 kinderen, op in een huishouden met een laag inkomen. In elke Zwolse klas zitten dus gemiddeld 2 tot 3 kinderen die in armoede opgroeien. Vaak is er dan geen geld voor schoolspullen of lidmaatschap van een vereniging of een verjaardagscadeau. Ook gaan ze zelden of nooit een dagje op uit, op bezoek. De meeste Zwolse kinderen die opgroeien in een huishouden met een laag inkomen wonen in Stadshagen (17%). Daarna volgen Holtenbroek(16%) en Diezerpoort (15%) en Aalanden (14%). Uit landelijke cijfers zien we dat het grootste deel van deze groep, 60% werkende ouders heeft. In Zwolle maakt deze groep nog weinig gebruik van het Zwolse kindpakket.
  Er zijn veel negatieve gevolgen verbonden aan het opgroeien en opvoeden in armoede. Kinderen ervaren dat ze niet mee kunnen doen of geen eigen kamer of minder kleding hebben dan leeftijdsgenootjes. Hun schoolprestaties worden er negatief door beïnvloed en er is een grotere kans op probleemgedrag. Hierdoor hebben ze op lange termijn meer kans op een lager

opleidingsniveau, meer kans op werkloosheid en daardoor meer kans dat ook hun eigen kinderen weer in armoede opgroeien. Ook blijkt uit de onderzoeken dat armoede ook via de opvoeding een negatief effect op de ontwikkeling van het kind heeft.

- *Hoe kunnen we de € 584.000 in Zwolle goed besteden om kinderen uit huishoudens met een laag inkomen mee te kunnen laten doen?*
  Er is gesproken over het huidige aanbod van regelingen in het Zwolse kindpakket. Daaronder vallen o.a.

  - gratis peuterspeelzaalbezoek voor minima 350 kinderen
  - het zwemvangnet 130 kinderen
  - vergoeding voor sport-, school- en cultuuractiviteiten 1140 aanvragen
  - tegemoetkoming voor scholieren van 12 tot 18 jaar 742 kinderen
  - collectieve zorgverzekering 1400 kinderen
  - doorverwijzing via GGD 150 kinderen
  - vakanties 150 kinderen
  - en veel mogelijkheden om te participeren via buurtsportcoaches, welzijnswerkers en partners, zoals een weekje stadscamping of een weekje weg.

  Met het kindpakket worden veel kinderen bereikt, voornamelijk kinderen uit huishoudens met een bijstandsuitkering. Het bereik van regelingen onder ouders met een inkomen uit loondienst of eigen onderneming ligt lager dan op grond van landelijke cijfers verwacht zou worden. In de stadsgesprekken is verkend hoe we het bereik onder deze doelgroep kunnen vergroten. Ook zijn wensen geuit over de uitbreiding van het kindpakket. Deze worden onder het kopje *Argumenten* verder toegelicht.

Ook zijn we gezamenlijk ingegaan op de rollen van gemeente, scholen, middenveld en ouders bij het bestrijden van (de effecten van) opgroeien in armoede. De gemeente speelt een belangrijke rol met het aanbod van regelingen in het kindpakket, met aanvraagprocedures, het bereik onder de doelgroep, maar ook door samenwerking met en van partners. Leerkrachten hebben de verantwoordelijkheid om de ontwikkeling van het kind goed te volgen. Ze hebben langdurig intensief contact met kinderen. Hulpverleners zijn zich niet altijd bewust van het effect van armoede op andere problematiek. Zij richten hun aandacht (eerst) op het kind, terwijl bij veel ondersteuningsvragen financiële problematiek of schulden een rol spelen. Voor participatie van het kind, met name in jeugd- en of pleegzorg, is het van belang dat afgesproken is wie van de betrokkenen (ouders, pleegouders, instelling) betaalt en/of zorgdraagt voor meedoen aan sport-, cultuur- en op schoolactiviteiten van het kind.
Opvoeden met een laag inkomen en/of schulden (en alle zorgen die dat met zich meebrengt) is moeilijk Ouders met een laag inkomen verdienen positieve ondersteuning bij het opvoeden van hun kind om de (im)materiele gevolgen van armoede voor hun kind te beperken. Kinderen zelf geven aan dat zij gevolgen merken van de armoede thuis, maar dat er nauwelijks met hun over gesproken wordt. Professionals kunnen hier een belangrijke rol nemen door inzichtelijk te maken hoe kinderen gelukkig kunnen worden binnen de thuissituatie waarin ze zich bevinden. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het leren verantwoord omgaan met (weinig) geld, aan het leren omgaan met verleidingen en reclame, maar ook aan het zoeken van afleiding en het opdoen van ervaringen buitenshuis. Ook de rol van ervaringsdeskundige ouders wordt benoemd, met name voor het vergroten van het bereik van regelingen.

Datum 4 oktober 2017

Het college heeft op basis van de opbrengsten besloten tot de volgende maatregelen.

1. Het uitbreiden van het Zwolse kindpakket met vergoedingen voor o.a. talenten, zwembadbezoek, en incidentele participatie voor kinderen die in armoede opgroeien.
2. De hoogte van de tegemoetkoming in de scholierenregeling vast te stellen op € 450 voor een brugklasser en op € 375 voor de overige leeftijdscategorieën.
3. Het aanstellen van een armoederegisseur en twee ervaringsdeskundigen om te bereiken dat binnen scholen aandacht voor armoede geborgd wordt.

Beoogd effect

Met de voorgestelde maatregelen kunnen we negatieve effecten van opgroeien in armoede tegengaan. We willen met het kindpakket lichte ondersteuning bieden daar waar nodig, om zo zwaardere problematiek te kunnen voorkomen. Ook sluit het aanbod van regelingen in het kindpakket nu nog beter aan op de behoefte van de doelgroep en kunnen we daarmee het bereik onder kinderen vergroten, vooral het bereik van kinderen met werkende ouders. Met de voorgestelde maatregelen kan ieder kind in Zwolle gewoon mee blijven doen, ongeacht het huishouden waar het in opgroeit.

Argumenten

Argument 1.1

Het uitbreiden van het Zwolse kindpakket met vergoedingen voor o.a. talenten, zwembadbezoek, en incidentele participatie voor kinderen die in armoede opgroeien.

Met de uitbreiding van het Zwolse kindpakket willen we de samenstelling beter afstemmen op de behoefte van de doelgroep. Hoewel het aanbod als ruim en positief beoordeeld wordt, zijn verbeteringen voorgesteld in de stadsgesprekken. De eerste verbetering is een talentenbudget. Er zijn signalen over beperkingen door het werken met een standaardvergoeding per kind. Als kinderen met bijzondere talenten sporten, is een standaardvergoeding vaak niet voldoende. Dit geldt voor zowel kosten voor uitzonderlijke sporttalenten (die door vaak en intensief trainen meer sportkleding en -schoenen nodig hebben), als voor kosten die horen bij aangepast sporten. Hiervoor wordt een budget van € 25.000 beschikbaar gesteld aan Stichting Meedoen.

Een tegemoetkoming voor participatie op incidentele basis is een tweede wens die geuit werd. De huidige tegemoetkomingen voor sport en cultuur worden alleen verleend als er regelmatig, meestal wekelijks, deelgenomen wordt aan lessen of trainingen. Het blijkt niet voor elk kind wenselijk of voor elk gezin haalbaar om het kind te laten participeren via een vereniging of wekelijkse muziekles. Sommigen hebben meer behoefte aan incidentele manieren van participatie, zoals af en toe een bezoek aan het zwembad, een bezoek aan kermis of rommelmarkt of ander uitstapje in de vakantie. Vergoeding van een 12-badenkaart voor kinderen komt aan deze behoefte tegemoet. Hiervoor zal een regeling ontworpen worden in overleg met Stichting Meedoen en wordt een budget van € 40.000 beschikbaar gesteld. Voor incidentele participatie wordt een budget van € 70.000 beschikbaar gesteld. Medewerkers van het sociaal wijkteam kunnen met dit budget voor het gezin of het kind incidentele participatie vergoeden indien nodig. Ook kunnen ze met dit budget ondersteuning bieden in schrijnende gevallen, waarbij een kind niet kan participeren door een laag besteedbaar inkomen in het huishouden. Door een budget voor deze maatwerkoplossingen beschikbaar te stellen, bereiken we ook kinderen in specifieke situaties die anders niet zouden participeren.

Argument 1.2

De tegemoetkoming in de scholierenregeling wordt vastgesteld op € 450 voor brugklassers en op € 375 voor de overige scholieren van 12 tot 18 jaar.

Uit de gesprekken blijkt dat met name in huishoudens met kinderen in de leeftijd van 12 tot 18 jaar op het voortgezet- en eerste jaren middelbaar onderwijs de kosten voor de kinderen hoog zijn en nog steeds als probleem worden ervaren. Bij Op Orde en het financieel spreekuur voor scholieren worden regelmatig schrijnende situaties gemeld. Er zijn veel kosten voor school, zoals schoolbijdrage voor onder andere kluishuur, maar ook boekengeld, materialen die leerlingen zelf aan moeten schaffen, excursies, kosten voor een mobiele telefoon of internetabonnement thuis zijn vaak noodzakelijk. Ook projectweken en excursies leiden tot moeilijke keuzes voor ouders en kind: een goedkoper alternatief kiezen in plaats van de gewenste reis, of afmelden om geen kosten te hoeven maken. Met de extra rijksgelden kunnen we het bedrag van de tegemoetkoming verhogen met € 150 per jaar voor zowel brugklassers als overige scholieren.

Overzicht Kosten scholieren 2017/2018 leerjaar 3*

Schoolfonds (kluishuur, collectieve reisverzekering, kantine)	€ 15 - € 30
Aanvullend lesmateriaal (praktijkmateriaal, Bosatlas, laptop/iPad	€ 150 - € 450
Excursies en projecten	€ 15 – € 450
Sport en overige activiteiten (kerst, Sinterklaas, introductie)	€ 2,50 – € 50
Fiets en mobiel	€ 100 - € 300

*Op basis van informatie uit schoolgidsen van diverse middelbare scholen in Zwolle en praktijksituaties

Argument 1.3
Het tijdelijk aanstellen voor 2 jaar van een armoederegisseur en twee ervaringsdeskundigen om te bereiken dat binnen scholen aandacht voor armoede geborgd wordt. Hiermee verwachten we op termijn het bereik van kinderen, met name van werkende armen te verhogen.
Leerkrachten, mentoren en zorgcoördinatoren staan dicht bij kinderen. Zij hebben de verantwoordelijkheid om de ontwikkeling van het kind goed te volgen. In de stadsgesprekken kwam naar voren dat zij onvoldoende kennis ervaren over het signaleren en bespreekbaar maken van of di mogelijke hulp die ze zouden kunnen bieden. De Sociaal Economische Raad pleit in haar adviezen voor het aanstellen van een armoederegisseur. Tijdens de verschillende gesprekken ontstond een Zwolse invulling van de taken van een armoederegisseur en werd de wens geuit ook ervaringsdeskundigen in te zetten. Dit team van armoederegisseur en ervaringsdeskundigen kan scholen (besturen en docenten) ondersteunen bij het ontwikkelen en borgen van hun signalerende functie rondom armoede. Hiertoe zal in samenspraak bekeken worden hoe dit per school vorm krijgen, bijvoorbeeld door armoede te borgen als aandacht thema in de nieuwe ondersteuningsteams op scholen. In deze ondersteuningsteams zijn meerdere disciplines vertegenwoordigd, zodat ook daar de kennis over het signaleren en van armoede en kunnen bieden van oplossingen toeneemt. Hierbij gaat het om schoolmaatschappelijk werker en de intern begeleider op school. Ook kunnen de armoederegisseur en ervaringsdeskundigen aan 25 klassen het lespakket Money Ways van het Nibud aanbieden. Dit lespakket maakt omgaan met geld bespreekbaar in de klas op een manier die aansluit bij de belevingswereld van jongeren. Jonge rolmodellen gaan op taboedoorbrekende wijze de dialoog aan met leerlingen over geld, armoede, verleidingen en groepsdruk. Recente ervaring met extra geld voor 16- en 17- jarige MBO-scholieren uit huishoudens met een laag inkomen leert dat extra acties nodig zijn om beschikbare gelden daadwerkelijk bij de doelgroep te laten landen. Scholen hebben positief gereageerd op de voorstellen en De inzet van een team van armoederegisseur en ervaringsdeskundigen is tijdelijk voor de duur van twee jaar. De verwachte kosten voor het team en benodigde materialen worden geschat op € 160.000 per jaar. De doelstelling, dat armoede geborgd is bij scholen, moet dan behaald zijn. Door de inzet van het team en de samenwerking met scholen wordt

toenemende groei in het bereik van de doelgroep verwacht. De rest van de beschikbare gelden reserveren we om het toegenomen gebruik van de regelingen te kunnen blijven financieren.

Risico's
Het gebruik van nieuwe regelingen en het bereik van nieuwe doelgroepen kost tijd. We monitoren het gebruik van de verschillende maatregelen en regelingen en sturen bij met extra communicatie indien noodzakelijk.

Financiën
De genoemde maatregelen worden gefinancierd uit de rijksmiddelen kinderparticipatie € 584.000. Deze zijn structureel toegevoegd aan de begroting 2018.

Verhoging tegemoetkoming Scholierenregeling	€ 115.000
Maatwerkbudget SWT voor kinderparticipatie	€ 70.000
Zwemkaarten	€ 40.000
Talenten	€ 25.000
Armoederegisseur, ervaringsdeskundigen, materiaal	€ 160.000

Het resterende bedrag (€ 174.000 in de eerste twee jaar en € 334.000 in de jaren daarna) wordt gebruikt voor verwachte toenemend gebruik van de nieuwe en bestaande kindregelingen. Hiermee komen de extra rijksmiddelen van € 584.000 ten goede aan kinderparticipatie. Samen de extra gemeentelijke middelen van vorig jaar en het bestaande budget voor de scholierenregeling wordt ruim € 1.4 mln. ingezet voor kinderparticipatie.

Communicatie
De nieuwe regeling zal onder de aandacht worden gebracht via diverse kanalen, zoals de websites van de gemeente en het sociaal wijkteam, via berichten in de wijzer, via de nieuwsbrief van de Stadsdialoog Zwolle Armoedevrij!, in overleggen partners en via een netwerk van ervaringsdeskundigen.

Vervolg
De raad zal via de beleidscyclus geïnformeerd worden over de voortgang en resultaten.
Met de stad zullen we in gesprek blijven over het ondersteunen van kinderen die opgroeien in armoede. Binnen Zwolle Armoedevrij! wordt inspraak van en via partners geregeld. Ook in overleggen met de participatieraad en met de jongerenraad is kinderparticipatie een thema.
Met het vaststellen van de verordening Scholierenregeling 2017 wordt de verhoging vastgesteld per 2017. De verhoging van de scholierenregeling 2017 zal automatisch worden uitbetaald aan wie de tegemoetkoming dit jaar al heeft ontvangen.

Openbaarheid
Deze nota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

Datum 4 oktober 2017

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

.

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	38605
Onderwerp	Besteding extra gelden kinderparticipatie

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 09-10-2017

besluit:

1. Kennis te nemen van de door het college genomen maatregelen
    1. Het uitbreiden van het Zwolse kindpakket met vergoedingen voor o.a. talenten, zwembadbezoek en incidentele participatie voor kinderen die in armoede opgroeien.
    2. De hoogte van de tegemoetkoming in de scholierenregeling vast te stellen op € 450 voor een brugklasser en op € 375 voor de overige leeftijdscategorieën.
    3. Het aanstellen van een armoederegisseur en twee ervaringsdeskundigen om te bereiken dat binnen scholen aandacht voor armoede geborgd wordt.
2. de Verordening Scholieren Gemeente Zwolle 2015 vast te stellen met terugwerkende kracht per 1 januari 2017 overeenkomstig bijlage 1.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

verordeningsnummer:
vastgesteld:
datum bekendmaking:
treedt in werking: 1 januari 2015
inwerkingtreding
laatste wijziging: …

VERORDENING SCHOLIEREN GEMEENTE ZWOLLE 2015

Artikel 1 Begrippen
In deze verordening wordt verstaan onder:
a. Wet: Participatiewet
b. Belanghebbende: de persoon die ten behoeve van zichzelf, zijn partner en of één of meerdere kinderen een voorziening in het kader van deze verordening verzoekt.
c. Partner: de persoon die al of niet gehuwd met de belanghebbende een gezamenlijke huishouding voert, tenzij het betreft een bloedverwant in de eerste graad.
d. Brugklasser: het ten laste komende eigen kind of stiefkind dat voor het eerst voortgezet onderwijs gaat volgen.
e. Scholier: het eigen kind of stiefkind dat
    1. op het zelfde adres als de belanghebbende staat ingeschreven in de gemeentelijke basisregistratie personen van de gemeente Zwolle; en
    2. ten laste van de belanghebbende of diens partner komt, dat wil zeggen het kind voor wie de belanghebbende of diens partner aanspraak op kinderbijslag kan maken; en.
    3. voortgezet onderwijs of eerstejaar of tweedejaar middelbaar beroepsonderwijs volgt;
f. Inkomen: het inkomen van belanghebbende zoals bedoeld in artikel 31, 32 en 33 van de wet verminderd met de ontvangen vakantietoeslag. Tot het inkomen wordt ook gerekend de bijstand voor algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan zoals genoemd in artikel 5 onder b van de wet. Bij een gehuwde wordt uitgegaan van de som van het inkomen van belanghebbende en zijn partner.
g. Peilmaand: de maand april van het kalenderjaar waarop de tegemoetkoming betrekking heeft.
h. Norm: bedrag voor de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan, zoals bedoeld in artikel 5 onder b van de wet maar verminderd met de in de wet geldende vakantietoeslag;
i. vermogen: het vermogen van belanghebbende zoals bedoeld in artikel 34 van de wet. Bij een gehuwde wordt uitgegaan van de som van het vermogen van belanghebbende en zijn partner.

Artikel 2 Kring van belanghebbenden
1. Om voor een tegemoetkoming scholieren in aanmerking te komen:
    a. dient de belanghebbende een of meer ten laste komende scholier en/of brugklasser te hebben; en
    b. dient de belanghebbende en zijn partner in de gemeentelijke basisregistratie personen van de gemeente Zwolle ingeschreven te staan; en
    c. mag het inkomen over de peilmaand of de maand waarin voor het eerst een uitkering levensonderhoud is aangevraagd, niet meer bedragen dan 130% van de norm; en
    d. dient het vermogen minder te bedragen dan de van toepassing zijnde vermogensgrens op grond van artikel 34 van de wet.
2. indien als gevolg van wisselende of eenmalige inkomsten het inkomen in de peilmaand hoger is dan de norm wordt uitgegaan van een gemiddeld inkomen. Het gemiddeld inkomen wordt berekend door de som van het inkomen dat gedurende 12 maanden voorafgaand aan de peilmaand is genoten te delen door 12.
3. Indien er sprake is van een situatie waarbij slechts één van de partners voldoet aan de voorwaarden genoemd in lid 1 onder a en of b wordt bij de beoordeling of er aanspraak bestaat

op een voorziening en bij de vaststelling van de omvang van de voorziening de partner die niet aan de voorwaarden voldoet buiten beschouwing gelaten.
4. Indien er sprake is van eigenwoning bezit is artikel 50 lid 1 van de wet op overeenkomstige wijze van toepassing.

Artikel 3 Schuldenaren
In afwijking van het gestelde in artikel 2 lid 1 onder c kan een belanghebbende ongeacht de hoogte van het inkomen voor een tegemoetkoming in aanmerking komen als hij in het kader van een schuldregeling een relatie heeft met de gemeentelijke Schulddienstverlening en hij alleen het vrij te laten bedrag van zijn inkomen overhoudt ter besteding.

Artikel 4 Wie komt niet voor de tegemoetkoming in aanmerking?
1. Een tegemoetkoming wordt niet verstrekt als een belanghebbende en zijn partner als vreemdeling niet rechtmatig verblijf houdt in Nederland in de zin van artikel 8 onder a tot en met e en l van de Vreemdelingenwet 2000;
2. Het eerste lid is niet van toepassing als een belanghebbende en zijn partner als vreemdeling na rechtmatig verblijf te hebben gehouden in de zin van artikel 8 onder a tot en met e en l van de Vreemdelingenwet 2000, rechtmatig in Nederland verblijf heeft op grond van artikel 8, onder g of h van de Vreemdelingenwet 2000.
3. Indien een situatie zoals genoemd in lid 1 of 2 zich slechts ten aanzien van één van de partners voordoet, wordt bij de beoordeling of er aanspraak bestaat op een voorziening en bij de vaststelling van de omvang van de voorziening de partner op wie het gestelde in lid 1 van toepassing is buiten beschouwing gelaten.

Artikel 5 Hoogte tegemoetkoming
1. De hoogte van de tegemoetkoming voor culturele, maatschappelijke en recreatieve activiteiten bedraagt € 450,00 per schooljaar per brugklasser.
2. De hoogte van de tegemoetkoming voor culturele, maatschappelijke en recreatieve activiteiten bedraagt € 375,00 per schooljaar per scholier.

Artikel 6 Aanvragen
1. Om voor een voorziening in aanmerking te komen dient de belanghebbende voor het aanvragen gebruik te maken van een formulier dat door het college is vastgesteld. De partner moet schriftelijk instemmen dat de belanghebbende mede namens hem een aanvraag indient.
2. De aanvraag voor een tegemoetkoming dient voor afloop van de eerste helft van het schooljaar te worden ingediend doch uiterlijk op 31 december van het schooljaar.
3. De tegemoetkoming wordt een maal per jaar verstrekt. Betaling geschiedt op het opgegeven bank- of girorekeningnummer.

Artikel 7 Terugvordering
1. De belanghebbende bewaart gedurende tenminste twee jaar na afloop van het betreffende kalanderjaar de schriftelijke bewijzen van zijn uitgaven voor culturele, maatschappelijke en recreatieve activiteiten.
2. De bijdrage kan geheel of gedeeltelijk worden teruggevorderd indien de aanvrager onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en daardoor een te hoge bijdrage heeft ontvangen of weigert te voldoen aan gestelde verplichtingen.

Artikel 8 Hardheidsclausule
Het college kan in bijzondere gevallen artikel 2, 4, 6 en 7 buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover toepassing gelet op het belang van belanghebbende leidt tot onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 9 Inwerkingtreding
Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2017.

Algemene Toelichting

We willen voorkomen dat kwetsbare groepen in de samenleving niet meer participeren in de maatschappij. Uit onderzoek blijkt dat minimahuishoudens met schoolgaande kinderen tussen 12 en 18 jaar moeite hebben om rond te komen ondanks rijks- en lokale regelingen.
Van rijkswege kunnen ouders en verzorgers van kinderen in het voortgezet onderwijs een inkomensafhankelijke tegemoetkoming krijgen op basis van de Wet Tegemoetkoming Onderwijs- en Schoolkosten (WTOS). Deze wettelijke regeling heeft echter niet de intentie gehad om kostendekkend te werken. De regeling is niet afgestemd op de kosten voor deelname aan maatschappelijke, sportieve en culturele activiteiten.
Lokaal maken we via Stichting Meedoen en het Jeugdsportfonds voor kinderen uit minimahuishoudens participatie mogelijk. Kosten voor het lidmaatschap van een sportclub, muziekles, scouting of een schoolreisje kunnen via deze stichtingen worden vergoed. In praktijk blijkt dat met huidige werkwijze vooral kinderen op de basisschool bereikt worden. Zij hebben contact met professionals (leerkrachten, maatschappelijk werker, jeugdhulpverlening) die ze aanmelden bij deze stichtingen. Bovendien kennen de stichtingen een maximale periode waarin de kosten worden vergoed, waardoor het aandeel middelbare scholieren bij de stichtingen klein is.

Gezien bovenstaande maken we ons zorgen over de participatie van middelbare scholieren als ze opgroeien in huishoudens waar rondkomen heel moeilijk is. Daarom willen we voor de ouders van brugklassers en middelbare scholieren een tegemoetkoming om de participatie van deze kinderen te stimuleren.

Artikelsgewijze Toelichting

Artikel 2 en 4 Wie komt wel of niet voor tegemoetkoming scholieren in aanmerking?

In Participatiewet wordt aangegeven wie recht hebben op bijstand. Dit artikel passen we analoog toe in deze autonome verordening. Hieruit volgt dat:

- alleen mensen die hier te lande verblijven recht hebben op de tegemoetkoming.
- vreemdelingen die rechtmatig in Nederland verblijven en die voldoen aan het gestelde in artikel 11 lid 2 en 3 recht hebben op een tegemoetkoming.

De hiervoor aangehaalde bepalingen zijn van belang bij de toetsing van de situatie op het moment van de aanvraag.

Eén van de voorwaarden om voor de tegemoetkoming in aanmerking te komen is dat een belanghebbende voldoet aan de vermogensbepalingen. In de wet worden voor eigen woning bezit vermogensvrijlatingen genoemd. Deze vermogensvrijlatingen zijn ook van toepassing op de verlening van de tegemoetkoming. In de wet wordt echter aangegeven dat als iemand als gevolg van het bezit van een eigen woning meer vermogen heeft dan het vermogen dat vrijgelaten mag worden er bijstand verleend wordt in de vorm van een lening. Het is niet de bedoeling om de tegemoetkoming in de vorm van een lening te verstrekken. In de situatie dat iemand als gevolg van het eigen woning bezit meer vermogen heeft dan toegestaan en een inkomen heeft kleiner dan 110% van de bijstandsnorm, wordt de tegemoetkoming á fonds perdu verleend.

Artikel 5 Hoogte tegemoetkoming
Een laag inkomen is meestal wel genoeg om er de lasten voor huur, gas en water van te kunnen betalen en om er eten en kleding van te kunnen kopen. Voor iets extra's, zoals een dagje naar een attractiepark, het lidmaatschap van een sportvereniging, het bezoeken van een concert of het museum, blijft geen geld over. Uit Nibud onderzoek blijkt dat vooral voor huishoudens met scholieren weinig of geen geld overblijft voor participatie van middelbare scholieren Dat is zorgelijk. We willen voorkomen dat scholieren en brugklassers uit een huishouden met een laag inkomen in een sociaal isolement terechtkomen. De gemeente wil voor middelbare scholieren extra ondersteuning bieden. Kosten voor scholieren blijken ook in 2017 nog steeds een hoge kostenpost voor huishoudens. De raad heeft daarom besloten de bedragen van de tegemoetkoming te verhogen. Er is voor gekozen om gezinnen met deze kinderen een tegemoetkoming te geven van

€ 375, per kind per jaar. Voor brugklassers geldt een iets hogere tegemoetkoming ad € 450, - per kind, omdat in de brugklas participatie vaak een grotere rol speelt, zoals met introductiedagen, brugklaskamp, klasseavonden.

Artikel 6 Aanvragen
Een belanghebbende kan jaarlijks in het betreffende kalenderjaar in aanvraag voor tegemoetkoming indienen. Het recht op de tegemoetkoming vervalt na afloop van het kalenderjaar waarin een schooljaar begint. Dus het recht voor schooljaar 2015-2016 vervalt per 31.12.2015. De belanghebbende moet aantonen dat zijn kinderen de middelbare school bezoeken dan wel in het eerste of tweede jaar van het middelbaar beroepsonderwijs zitten.

Artikel 7 Terugvordering
De belanghebbende moet aantonen dat de tegemoetkoming gebruikt is voor uitgaven aan zijn kinderen op het culturele, maatschappelijke of sportieve vlak. Te denken valt aan: schoolreisjes, excursies, schoolavondjes, bezoek aan een museum, bezoek van concerten, deelname aan muziekevenementen, sportkleding en het lidmaatschap van een sport- of muziekvereniging.

De belanghebbende moet de bewijzen van deze uitgaven gedurende twee jaar bewaren, gerekend vanaf 1 januari volgend op het jaar van uitgave. Indien men in onvoldoende mate aan de verplichtingen voldoet kan de gemeente overgaan tot terugvordering van de tegemoetkoming.

Artikel 8 Hardheidsclausule

In bijzondere gevallen mag het college van burgemeester en wethouders van de gemeente afwijken van een paar bepalingen in de verordening. Het betreffen de bepalingen over de omvang van de doelgroep, het aanvragen en het terugvorderen van de tegemoetkoming. Het college mag niet afwijken van de hoogte van de tegemoetkoming.

Kindpakket en mogelijkheden voor kinderparticipatie in Zwolle

- De eigen bijdrage voor peuterspeelzaal bezoek wordt vergoed voor minima. Aanmelden via www.doomijn.nl
- Er is een vangnet schoolzwemmen voor basisschool leerlingen tussen 7 en 12 jaar die nog geen zwemdiploma A en B hebben. Aanmelden via zwemvangnet@sportservicezwolle.nl. Zwemles wordt gegeven door Windesheim.
- Voor kinderen tussen 4 en 18 jaar wordt het lidmaatschap van een sportvereniging vergoed. Aanmelden door o.a. leerkracht of professional bij Jeugdsportfonds Zwolle, zwolle@jeugdsportfonds.nl
- Voor kinderen tussen 4 en 18 jaar wordt de vrijwillige schoolbijdrage vergoed als het om activiteiten gaat, zoals een schoolkamp of schoolreis. Aanmelden door leerkracht of professional via meedoen@zwolle.nl
- Voor kinderen tussen 4 en 18 jaar worden muziek-, dans en creatieve lessen vergoed via Stichting Meedoen/ Jeugdcultuurfonds. Aanmelden meedoen@zwolle.nl
- Ook kent Stichting Meedoen een instrumentenfonds van waaruit huur voor een muziekinstrument vergoed kan worden. meedoen@zwolle.nl
- De gemeente kent een scholierenregeling voor leerlingen van voortgezet- en middelbaar beroepsonderwijs van brugklas tot en met 17 jaar. Brugklassers ontvangen € 300 en andere leerjaren ontvangen € 225 per kalenderjaar. Hiervan kan een goede fiets, laptop, telefoon of excursie betaald worden. Aanvragen jaarlijks vanaf april bij de gemeente, via www.zwolle.nl
- GGD kijkt bij het schoolmedisch onderzoek of er sprake is van armoedegerelateerde gezondheidsproblematiek.
- Er zijn diverse vakantiemogelijkheden voor kinderen, zoals een zeilkamp of gezinsvakantie Aanmelden via consulent@diaconiezwolle.nl
- U kunt, met een laag inkomen (110% of als u of uw kind chronisch ziek is tot 130% van het sociaal minimum) deelnemen aan de collectieve zorgverzekering met voor kinderen o.a. en vergoeding voor orthodontie. Voor volwassenen wordt dan tevens het wettelijk verplicht eigen risico van € 385 vergoed. www.zwolle.nl
- U kunt voor een chronisch ziek kind een tegemoetkoming van € 175 aanvragen voor meerkosten. www.zwolle.nl
- We werken veel samen met Zwolse partners die zich inzetten voor mensen met een laag inkomen, zoals diaconieën van kerken, voedselbank, kledingbank, etc. Ook zij ondersteunen op diverse manieren gezinnen met kinderen. Er worden 700 Sinterklaas uitgedeeld (www.stichtingkindinbeeld.nl) en 1700 kerstpakketten (www.kerstzwolle.nl).

Daarnaast zijn er volop andere intiatieven gericht op kinderen, zoals via Travers, Buurtsportcoaches of kijk op www.swtzwolle.nl of op www.samenzwolle.nl .

SP GROENLINKS Swollwacht

AMENDEMENT

Betreft: Verbetering financiering armoederegisseur

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op maandag 30 oktober 2017.
Aan de orde: Beslisnota besteding extra gelden kinderparticipatie.

Overwegende dat:
- Deze beslisnota een verbetering is voor het Zwolse armoedebeleid.
- Dit beleid nog verder verbeterd kan worden door de loonkosten van de armoederegisseur en ervaringsdeskundige anders te financieren.
- In de beslisnota € 160.000,00 is ingeruimd voor de loonkosten voor zowel de regisseur als de ervaringsdeskundigen en overige kosten voor bijvoorbeeld lesmaterialen (een verdeling is nu nog niet bekend).
- De exacte beloning, de wijze van aanstelling en het aantal FTE zich op dit moment nog in de uitwerkingsfase bevindt.

Van mening dat:
- Zoveel mogelijk van de beschikbaar gestelde rijksgelden rechtstreeks ten goede moet komen aan de inwoners die in armoede leven.
- De armoederegisseur en ervaringsdeskundigen daar een goede bijdrage aan gaan leveren.
- Het volledig terecht is dat zij daarvoor worden betaald.
- Het niet logisch is dat de loonkosten van juist deze veldwerkers direct gaan drukken op datzelfde armoedebudget.
- Deze loonkosten uit de algemene (bedrijfsvoerings)middelen bekostigd kunnen worden, zodat er meer geld overblijft uit de beschikbaar gestelde gelden om rechtstreeks ten gunste te laten komen aan de minimahuishoudens.

De Zwolse raad spreekt uit:
- De in de beslisnota vermelde tekst onder punt 1.c te vervangen door:
  "Het aanstellen van een armoederegisseur en twee ervaringsdeskundigen om te bereiken dat binnen scholen aandacht voor armoede geborgd wordt. Waarbij de component loonkosten binnen de totaal geraamde kosten van € 160.000,00 niet uit de rijksgelden wordt gefinancierd, maar uit de algemene (bedrijfsvoerings)middelen."

En gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van de SP;
Bert Sluijer

Namens fractie GroenLinks;
Patrick Rijke

Namens fractie Swollwacht;
Silvia Bruggenkamp

Voor: SP, Swollwacht en GroenLinks
Verworpen 30-10-2017

MOTIE

Betreft: Geen armoede, maar een echte baan voor de ervaringsdeskundige

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op maandag 30 oktober 2017.
Aan de orde: Beslisnota besteding extra gelden kinderparticipatie.

Overwegende dat:
- De inzet van een armoederegisseur en ervaringsdeskundigen een verbetering zal zijn voor het Zwolse armoedebeleid.
- De armoederegisseur en ervaringsdeskundigen betaald zullen gaan worden.
- De exacte invulling van deze functies zich nu nog in de uitwerkingsfase bevindt; zowel voor wat betreft het aantal FTE als de hoogte van de beloning en de aard van de aanstelling.

Van mening dat:
- Het goed is dat de armoederegisseur en de ervaringsdeskundigen worden betaald.
- De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een volwaardig betaalde baan heeft.
- De staatssecretaris van Sociale Zeken en Werkgelegenheid een volwaardig betaalde baan heeft.
- De wethouder met armoedebestrijding in de portefeuille een volwaardig betaalde baan heeft.
- De beleidsambtenaar die de regelingen opstelt een volwaardig betaalde baan heeft.
- Daarom de werkers in het veld eveneens recht hebben op een volwaardig betaalde baan; ook omdat een echte baan één van de betere mogelijkheden is om uit armoede te geraken of te blijven.
- De functies van armoederegisseur en ervaringsdeskundige om die reden niet moeten worden ingevuld in de vorm van vrijwilligerswerk, een werkervaringsplek, participatiebaan, stageplaats of wat voor benaming dan ook, maar dat deze via een volwaardig betaalde functie worden aangesteld.

De Zwolse raad spreekt uit:
- Dat de armoederegisseur en ervaringsdeskundige een volwaardig betaalde (al dan niet tijdelijke) functie en aanstelling krijgen bij de gemeente Zwolle of haar directe samenwerkingspartner(s).
- Dit alleen anders kan zijn indien dit in het belang van de armoederegisseur en ervaringsdeskundige zelf is en zij dit zelf aangeven.

En gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van de SP,
Bert Sluijer

Namens de fractie van GroenLinks,
Patrick Rijke

Namens de fractie van Swollwacht,
Silvia Bruggenkamp

Voor: SP, GroenLinks en Swollwacht
Verworpen 30-10-2017

besluit

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	38605
Onderwerp	Besteding extra gelden kinderparticipatie

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 09-10-2017

besluit:

1. Kennis te nemen van de door het college genomen maatregelen
    1. Het uitbreiden van het Zwolse kindpakket met vergoedingen voor o.a. talenten, zwembadbezoek en incidentele participatie voor kinderen die in armoede opgroeien.
    2. De hoogte van de tegemoetkoming in de scholierenregeling vast te stellen op € 450 voor een brugklasser en op € 375 voor de overige leeftijdscategorieën.
    3. Het aanstellen van een armoederegisseur en twee ervaringsdeskundigen om te bereiken dat binnen scholen aandacht voor armoede geborgd wordt.
2. de Verordening Scholieren Gemeente Zwolle 2015 vast te stellen met terugwerkende kracht per 1 januari 2017 overeenkomstig bijlage 1.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Werkplan Doorstroomassen 2017
portefeuillehouder	Michiel van Willigen
informant	IJsselsteijn, Ronald (2699)
medeopstellers	
afdeling	Project Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Werkplan Doorstroomassen 2017 Bijlage: Werkplan Doorstroomassen 2017 Bijlage: 2017-10-30 Raadsbesluit Werkplan Doorstroomassen 2017

Voorgesteld besluit raad

1. Kennis te nemen van het Werkplan Doorstroomassen 2017.
2. Het voordeel uit het krediet voor het deelproject Pannekoekendijk deels in te zetten voor de deelprojecten Roelenweg, Willemskade en voor de algemene kosten 2017, en het restant ad € 812.846 te reserveren voor de toekomstige ontwikkeling van de Doorstroomassen Oost.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 09 oktober 2017

Openbaar

Onderwerp	Werkplan Doorstroomassen 2017
Versienummer	1.1
Portefeuillehouder	M. van Willigen
Informant	Ronald IJsselsteijn
Afdeling	Projectontwikkeling / OWP
Telefoon	(038) 498 2699
Email	R.IJsselsteijn@zwolle.nl
Bijlagen	Werkplan Doorstroomassen 2017

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

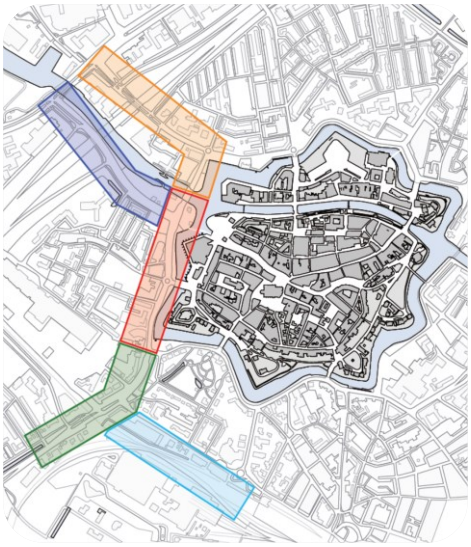
1 Kennis te nemen van het Werkplan Doorstroomassen 2017.

2 Het voordeel uit het krediet voor het deelproject Pannekoekendijk deels in te zetten voor de deelprojecten Roelenweg, Willemskade en voor de algemene kosten 2017, en het restant ad € 812.846,- te reserveren voor de toekomstige ontwikkeling van de Doorstroomassen Oost.

Datum 9 oktober 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
In september 2011 heeft uw raad het document 'In de ban van de Ring - Verkeersmodel en maatregelen, deelgebied Pannekoekendijk, Veerallee, stationsgebied, Groot Weezenland' vastgesteld. Dat document beschrijft een model voor de inrichting van de infrastructuur in het gebied waar de westelijke doorstroomas voor het busvervoer is gepland. De uitwerking van de westelijke Hoogwaardige openbaar vervoer as (HOV) is in fasen uitgevoerd:

1. Reconstructie Katerdijk (paars) gerealiseerd in 2012-2013
2. Reconstructie Pannekoekendijk, H. Smeengekade (rood) gerealiseerd in 2015
3. Reconstructie Willemskade (groen) gerealiseerd april - augustus 2017
4. Reconstructie Roelenweg (geel) gerealiseerd in 2014
5. Busbrug Spoorzone (blauw) geen onderdeel van HOV-as wordt aangelegd in 2017-2018.

Voor de werkzaamheden aan deze deelprojecten heeft uw raad gefaseerd krediet beschikbaar gesteld. Dat is voor het laatst gebeurd bij het vaststellen van het DO Willemskade, op 24 augustus 2015.

Voor het actualiseren van het Werkplan wordt altijd een logisch moment gekozen, liefst gekoppeld aan de start of afronding van een deelproject of fase. Nu de werkzaamheden aan de Willemskade en daarmee de westelijke doorstroomas grotendeels zijn afgerond, is het logisch ook het Werkplan te actualiseren en verschuivingen in budgetten te verantwoorden.

Beoogd effect
De doorstroming van het openbaar vervoer en het overige verkeer aan de westkant van de binnenstad verbeteren om daarmee de economische positie van de (binnen)stad van Zwolle te verbeteren.

Argumenten
2.1 In de systematiek en de financiering van het project Doorstroomassen past het dat het voordeel uit het krediet voor het deelproject Pannekoekendijk wordt ingezet voor de deelprojecten Roelenweg, Willemskade en voor de algemene kosten 2017.
Voor het project doorstroomassen is in totaal € 19.028.487 gereserveerd. Het grootste deel bestaat uit subsidies van de Provincie Overijssel voor het gehele project. Ook zijn subsidies ontvangen van het Waterschap en Efro voor deelprojecten. Bij uw raad is fasegewijs krediet aangevraagd voor deelprojecten, waarbij ook verantwoording is afgelegd over de besteding en uitvoering in eerdere fasen. De financiële balans is positief: het totaal aan werkzaamheden past nog steeds binnen het gereserveerde budget.
In het projectdeel Pannenkoekendijk zullen de kosten naar verwachting € 1.457.236 lager uitvallen. Deze meevaller wordt veroorzaakt door een goed aanbestedingsresultaat, het verschuiven van de

projectgrens met het deelproject Burgemeester Roelenweg en weinig tegenvaller waardoor de post onvoorzien minder hoeft te worden aangesproken. Bij de Burgemeester Roelenweg is een overschrijding opgetreden van € 121.187. Deze wordt vrijwel volledig veroorzaakt door de wijziging van de projectgrens met de Pannekoekendijk. Het project Willemskade is uitgevoerd binnen het door de gemeenteraad beschikbaar gestelde krediet. Wel staan nog twee risico's open voor een door ProRail doorgevoerde aanpassing aan de spoorwegbeveiliging en mogelijk meerdere claims voor inkomstenderving. Het totaal van deze risico's bedraagt € 450.000 en kan, indien de risico's optreden, niet binnen het beschikbaar gestelde krediet worden opgevangen.

Risico's

Bij de uitvoering van het projectdeel Willemskade staan nog twee risico's open:

- Een meerwerkclaim van ProRail over een doorgevoerde wijziging aan de spoorwegbeveiliging
- Mogelijk meerdere claims voor inkomstenderving.

Met ProRail wordt gesproken over het afhandelen van de meerwerkclaim.
In overleg met de ondernemers van de Willemskade zijn tijdens de werkzaamheden meerdere maatregelen getroffen om de gevolgen van de werkzaamheden te verzachten.

Financiën

Subsidie

De uitvoering van het project Doorstroomassen wordt mede mogelijk gemaakt door de Provincie Overijssel. De provincie heeft een subsidie beschikbaar gesteld van € 13,8 miljoen. Deze subsidie is bestemd en rechtstreeks gekoppeld aan het project Doorstroomassen OV. Ook zijn voor deelprojecten subsidies verleend door het waterschap en Efro. Deze subsidies zijn inmiddels verantwoord en afgerekend.
De provincie heeft in 2016 uitstel verleend voor de realisatie van de Doorstroomassen tot 1 januari 2020. Op deze wijze kunnen de werkzaamheden aan de oostelijke doorstroomas ook meegenomen worden binnen de verleende subsidie.

Financiële doorkijk

Voor de realisatie van alle deelprojecten van de doorstroomassen (incl. Burg. Roelenweg) is in totaal €19.044.641,- gereserveerd. Hiervan was € 18.466.441,- door de raad beschikbaar gesteld. Rekening houdend met de Efro subsidie die € 16.154,- lager is vastgesteld, is € 562.046,- beschikbaar voor de doorstroomassen oost.

Door het doorvoeren van de in het Werkplan 2017 voorgestelde wijzigingen kan het voor de eerdere fasen door de raad beschikbaar gestelde krediet naar beneden worden gesteld met € 812.846,-. Voor het Oostelijk deel van de Doorstroomassen resteert na de bovengenoemde stappen nog een bedrag van € 1.374.892,-.

Dit bedrag kan niet vrijvallen voor de algemene middelen omdat hierover met de provincie resultaatafspraken zijn gemaakt (en het grootste deel bestaat uit subsidies van de Provincie Overijssel, het Waterschap en Efro voor deelprojecten).

Datum 9 oktober 2017

Wijziging kosten	Wijziging
onderschrijding Holtenbroekerbrug	€ -889
onderschrijding Pannenkoekendijk	€ -1.457.236
overschrijding Roelenweg	€ 121.187
Risicoreservering Willemskade	€ 450.000
Algemene kosten	€ 74.091
Totaal minderkosten	**€ -812.846**

Berekening mogelijke middelen voor oostelijke doorstroomassen	Totaal
Beschikbaar realisatie doorstroomassen	€ 19.044.641
Reeds beschikbaar gesteld door raad	€ 18.466.441
Minder ontvangen efrosubsidie	€ 16.154
Resteert beschikbaar voor oostelijke doorstroomassen	**€ 562.046**
Resteert beschikbaar voor oostelijke doorstroomassen	€ 562.046
Inzet van westelijke doorstroomas naar oostelijke doorstroomas	**812.846**
Totaal mogelijke middelen oostelijke doorstroomassen	**1.374.892**

Vervolg
In 2017 en begin 2018 worden de laatste werkzaamheden aan Willemskade en Katerdijk afgerond. Daarna worden deze onderdelen afgerekend bij de provincie. Het alsdan overblijvende budget wordt in reserve gehouden voor maatregelen aan de Oostelijke Doorstroomassen.
Bij de werkzaamheden hebben we ons tot nu toe geconcentreerd op de westelijke doorstroomas. Met de provincie zijn we in overleg over het verbeteren van de doorstroming van het openbaar vervoer aan de oostzijde van de binnenstad (Groot Weezenland/Wethouder Alferinkweg en Deventerstraatweg/Hortensiastraat). Op dit moment kunnen nog geen concrete plannen worden gemaakt, daartoe moet de provincie eerst meer duidelijk maken over de toekomstige lijnvoering van de bussen.

Openbaarheid
Dit voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	38742
Onderwerp	Werkplan Doorstroomassen 2017

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 09-10-2017

besluit:

1. Kennis te nemen van het Werkplan Doorstroomassen 2017.
2. Het voordeel uit het krediet voor het deelproject Pannekoekendijk deels in te zetten voor de deelprojecten Roelenweg, Willemskade en voor de algemene kosten 2017, en het restant ad € 812.846 te reserveren voor de toekomstige ontwikkeling van de Doorstroomassen Oost.

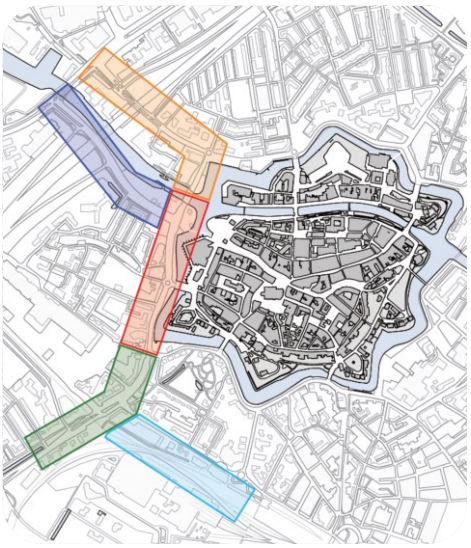
Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

BIJLAGE

1 Werkplan Doorstroomassen OV 2017/2018 en terugblik op 2015/2016 /2017

In september 2011 heeft de raad het document 'In de ban van de Ring - Verkeersmodel en maatregelen, deelgebied Pannekoekendijk, Veerallee, stationsgebied, Groot Weezenland' vastgesteld. Dat document beschrijft een model voor de inrichting van de infrastructuur in het gebied waar de westelijke doorstroomas voor het busvervoer is gepland. De uitwerking van de westelijke Hoogwaardige openbaar vervoer as (HOV) is in fasen uitgevoerd:

1. Reconstructie Katerdijk (paars) gerealiseerd in 2012-2013
2. Reconstructie Pannekoekendijk, H. Smeengekade (rood) gerealiseerd in 2015
3. Reconstructie Willemskade (groen) gerealiseerd april - augustus 2017
4. Reconstructie Roelenweg (geel) gerealiseerd in 2014
5. Busbrug Spoorzone (blauw) geen onderdeel van HOV-as wordt aangelegd in 2017-2018.

Voor de werkzaamheden aan deze deelprojecten heeft de raad gefaseerd krediet beschikbaar gesteld. Dat is voor het laatst gebeurd bij het vaststellen van het DO Willemskade, op 24 augustus 2015.

De middelen die nodig zijn voor de werkzaamheden aan de doorstroomassen (voorbereiding en uitvoering) worden periodiek aangevraagd via het Werkplan Doorstroomassen. Voor het actualiseren van het Werkplan wordt altijd een logisch moment gekozen, liefst gekoppeld aan de start of afronding van een deelproject of fase. Nu de werkzaamheden aan de Willemskade grotendeels zijn afgerond, is het logisch ook het Werkplan te actualiseren en verschuivingen in budgetten te verantwoorden. En een budget aan te vragen voor het komende jaar.

Hieronder wordt een korte terugblik gegeven op de activiteiten die in 2015, 2016 en 2017 zijn uitgevoerd. Ook worden de werkzaamheden beschreven die in 2017 en 2018 uitgevoerd gaan worden voor de realisatie van de doorstroomassen voor hoogwaardig openbaar vervoer.

1.1 Westelijke doorstroomas

De realisatie van de westelijke doorstroomas is stapsgewijs aangepakt. Voor het hele gebied geldt als doel: de verbetering van de doorstroming van het verkeer voor alle

modaliteiten en een optimale ruimtelijke inpassing. In volgorde van uitvoering gaat het om de volgende trajecten:

Holtenbroekerbrug
Groot onderhoud is in de zomer van 2013 uitgevoerd. Ten opzichte van het beschikbaar gestelde krediet is € 889 overgebleven.

Katerdijk gereed
De realisatie van de Katerdijk is in 2013 en begin 2014 uitgevoerd en financieel afgehandeld. Er staat nog een verplichting van € 55.042 open om de openbare ruimte rondom roeivereniging Boreas te verbeteren nadat de bouwwerkzaamheden bij de vereniging zijn afgerond. In het najaar van 2017 worden deze plannen opgesteld.

Realisatie Burgemeester Roelenweg
De Burgemeester Roelenweg is eind 2014 afgerond.
Voor dit deelproject is in 2014 een EFRO-subsidie van € 1.061.018 verkregen. De afrekening heeft plaatsgevonden in 2016. Om maximaal gebruik te kunnen maken van de subsidie is een wijziging doorgevoerd in de projectgrenzen tussen Roelenweg en Pannekoekendijk waardoor de kosten voor Roelenweg hoger uitvallen (en die van de Pannekoekendijk lager). Ook zijn voor de verantwoording extra accountantskosten gemaakt. In totaal bedraagt de overschrijding van dit project € 121.187

Uitvoering Pannekoekendijk en Harm Smeengekade
De werkzaamheden zijn uitgevoerd in de periode maart 2015 – september 2015 en zijn goed verlopen. Het nieuwe busstation is in augustus 2015 in gebruik genomen. Er zijn nog enkele lopende verplichtingen voor het onderhoud van het groen, maar naar verwachting zullen de totale kosten € 1.457.236 lager uitvallen. Deze meevaller is te verklaren uit een positief aanbestedingsresultaat, het niet optreden van risico's en tegenvallers waardoor de post onvoorzien slechts beperkt hoefde te worden ingezet en deels door een wijziging van de grens met het deelproject Roelenweg.

Willemskade
Voor het deelproject Willemskade (tot aan de Nieuwe Veerallee, inclusief spoorwegovergang en aansluiting op busbrug) is een DO opgesteld dat 24 augustus 2015 door de gemeenteraad is vastgesteld. In 2016 zijn voorbereidende werkzaamheden verricht en zijn kabels en leidingen omgelegd. In de periode april-augustus 2017 zijn de werkzaamheden uitgevoerd. Begin 2018 wordt het groen ingeplant. De werkzaamheden zijn afgestemd met de werkzaamheden aan de elektrificatie Kamperlijn en buitengebruikstelling van de spoorlijn om het werk zo efficiënt en goedkoop mogelijk uit te voeren.
De werkzaamheden zijn uitgevoerd binnen het beschikbaar gestelde krediet. Wel staan nog twee risico's open voor een door ProRail doorgevoerde aanpassing aan de spoorwegbeveiliging en mogelijk meerdere claims voor inkomstenderving. Het totaal van deze risico's bedraagt € 450.000 en kan, indien de risico's optreden, niet binnen het beschikbaar gestelde krediet worden opgevangen.

Het beschikbaar gestelde krediet bedraagt € 4.918.000 Voorgesteld wordt om van het positief resultaat van de reconstructie van de Pannenkoekendijk € 1.007.236 terug te boeken naar het project Doorstroomassen en € 450.000 te reserveren voor het geval dat de risico's daadwerkelijk optreden.

Verkeersmanagement
Voor de werkzaamheden in alle fasen is een verkeersmanagementplan opgesteld. Met de uitvoering van dit plan is het verkeer op de juiste manier verwezen naar alternatieve routes. Ook zijn vooraf scenario's bedacht in geval van calamiteiten of onvoorziene omstandigheden. Hierdoor zijn de negatieve effecten van de uitvoeringswerkzaamheden tot een minimum beperkt.

1.2 Oostelijke doorstroomas

Bij de werkzaamheden hebben we ons tot nu toe geconcentreerd op de westelijke doorstroomas. Met de provincie zijn we in overleg over het verbeteren van de doorstroming van het openbaar vervoer aan de oostzijde van de binnenstad (Groot Weezenland/Wethouder Alferinkweg en Deventerstraatweg/Hortensiastraat). Op dit moment kunnen nog geen concrete plannen worden gemaakt, daartoe moet de provincie eerst meer duidelijk maken over de toekomstige lijnvoering van de bussen. Binnen het huidige krediet is nog € 39.700,- aan ruimte voor renovatie kademuur groot weezenland en verkeersmodel oostelijke as. Dit budget wordt ingezet voor het overleg met de provincie en de daarbij benodigde onderzoeken.

1.3 Algemeen

De meeste kosten zijn direct gekoppeld aan de deelprojecten. Uitzondering zijn de algemene kosten voor communicatie, projectleiding en financial engineering.

Communicatie
In 2015 en 2016 zijn er diverse informatiebijeenkomsten geweest. Tijdens de bijeenkomsten lag het accent bij het ontwerp en de uitvoering van de Willemskade. Daarnaast is er veel aandacht voor het informeren van weggebruikers, bezoekers van de stad en omwonenden over de voortgang van de werkzaamheden. Ook in 2017 is een aantal informatiebijeenkomsten geweest ter voorbereiding op de uitvoering Willemskade.

Projectleiding en Financial engineering
Projectleiding maakt onderdeel uit van de bovenstaande projecten, maar er is ook budget nodig voor de afstemming met de provincie, aansturing van projectleiders, bewaking van de budgetten en algehele coördinatie.

Per saldo is voor de algemene kosten in de periode tot en met 2017 € 74.091 nodig.

1.4 Financiering en subsidie

Subsidie
De uitvoering van het project Doorstroomassen wordt mede mogelijk gemaakt door de Provincie Overijssel. De provincie heeft een subsidie beschikbaar gesteld van € 13,8 miljoen. Deze subsidie is bestemd en rechtstreeks gekoppeld aan het project Doorstroomassen OV. Ook zijn subsidies verleend door het waterschap en is een EFRO-subsidie verleend.
De provincie heeft in 2016 uitstel verleend voor de realisatie tot 1 januari 2020. Op deze wijze kunnen de werkzaamheden aan de oostelijke doorstroomas ook meegenomen worden binnen de verleende subsidie.

Financiële doorkijk (zoals genoemd in voortgangsrapportage)
Voor de realisatie van alle deelprojecten van de doorstroomassen (incl. Burgemeester Roelenweg) is in totaal € 19.044.641 gereserveerd. Hiervan was € 18.466.441,- door de raad beschikbaar gesteld. Rekening houdend met de Efro subsidie die € 16.154 lager is vastgesteld is nog € 562.046 beschikbaar voor de oostelijke doorstroomassen.

Door het doorvoeren van de in dit Werkplan voorgestelde wijziging kan het eerder door de raad beschikbaar gestelde krediet naar beneden worden gesteld met € 812.846,-. Voor het Oostelijk deel van de Doorstroomassen resteert na de bovengenoemde stappen nog een bedrag van € 1.374.892.

Dit bedrag kan niet vrijvallen voor de algemene middelen omdat hierover met de provincie resultaatafspraken zijn gemaakt (en het grootste deel bestaat uit subsidies van de Provincie Overijssel, het Waterschap en Efro voor deelprojecten).

Wijziging kosten	Wijziging
onderschrijding Holtenbroekerbrug	€ -889
onderschrijding Pannenkoekendijk	€ -1.457.236
overschrijding Roelenweg	€ 121.187
Risicoreservering Willemskade	€ 450.000
Algemene kosten	€ 74.091
Totaal minderkosten	**€ -812.846**

Berekening mogelijke middelen voor oostelijke doorstroomassen	Totaal
Beschikbaar realisatie doorstroomassen	€ 19.044.641
Reeds beschikbaar gesteld door raad	€ 18.466.441
Minder ontvangen efrosubsidie	€ 16.154
Resteert beschikbaar voor oostelijke doorstroomassen	**€ 562.046**
Resteert beschikbaar voor oostelijke doorstroomassen	€ 562.046
Inzet van westelijke doorstroomas naar oostelijke doorstroomas	**812.846**
Totaal mogelijke middelen oostelijke doorstroomassen	**1.374.892**

besluit

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	38742
Onderwerp	Werkplan Doorstroomassen 2017

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 09-10-2017

besluit:

1. Kennis te nemen van het Werkplan Doorstroomassen 2017.
2. Het voordeel uit het krediet voor het deelproject Pannekoekendijk deels in te zetten voor de deelprojecten Roelenweg, Willemskade en voor de algemene kosten 2017, en het restant ad € 812.846 te reserveren voor de toekomstige ontwikkeling van de Doorstroomassen Oost.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Stichting Agnieten College (Landstede groep) gevolgen herschikking brinnummers
portefeuillehouder	Jan Brink
informant	Vries, Daphne de (3373)
medeopstellers	
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Stichting Agnieten College Landstede groep gevolgen herschikking brinnummers Bijlage: 2017-10-30 Raadsbesluit Stichting Agnieten College (Landstede groep) gevolgen herschikking

Voorgesteld besluit raad

1a. Een krediet van €. 1.880.000 beschikbaar te stellen voor de overname van de investeringsopgave behorend bij het huisvestingsproject Talentstad Beroepsonderwijs (Blaloweg 1 van Stichting Agnieten College, onderdeel Landstede groep,;
b. De hieruit structureel voortvloeiende lasten ad € 75.200,- te dekken uit de extra middelen die via de algemene uitkering Gemeentefonds worden ontvangen;
2a. Een krediet van € 219.000,- beschikbaar te stellen voor de overname van de boekwaarde van de door Agnieten College bekostigde investeringen in het huisvestingsproject Talentstad Beroepsonderwijs (Blaloweg 1);
b De hieruit structureel voortvloeiende lasten € 45.750,56 gedurende 5 jaar bij het Agnietencollege in rekening te brengen overeenkomstig een vaststellingsovereenkomst.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 19 september 2017

Openbaar

Onderwerp	Stichting Agnieten College (Landstede groep) gevolgen herschikking brinnummers
Versienummer	1.0
Portefeuillehouder	J.E. Brink
Informant	Daphne de Vries, Bert Tory, José van der Sluis - Damman
Afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling / Concernstaf/ AFF
Telefoon	(038) 498 3373 / (038) 498 2538/ (038) 498 4052
Email	D.de.Vries@zwolle.nl / B.Tory@zwolle.nl / J.F.M.van.der.Sluis-Damman@zwolle.nl

Bijlagen

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1a. Een krediet van €. 1.880.000 beschikbaar te stellen voor de overname van de investeringsopgave behorend bij het huisvestingsproject Talentstad Beroepsonderwijs (Blaloweg 1 van Stichting Agnieten College, onderdeel Landstede groep,;

b. De hieruit structureel voortvloeiende lasten ad € 75.200,- te dekken uit de extra middelen die via de algemene uitkering Gemeentefonds worden ontvangen;

2a. Een krediet van € 219.000,- beschikbaar te stellen voor de overname van de boekwaarde van de door Agnieten College bekostigde investeringen in het huisvestingsproject Talentstad Beroepsonderwijs (Blaloweg 1);

b De hieruit structureel voortvloeiende lasten € 45.750,56 gedurende 5 jaar bij het Agnietencollege in rekening te brengen overeenkomstig een vaststellingsovereenkomst.

Datum 19 september 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding/ Aanleiding
De Basisregistratie Instellingen (BRIN) is een register dat door het Nederlandse Ministerie van OCW wordt uitgegeven en alle scholen en aanverwante instellingen bevat. Elke onderwijsinstelling wordt hierin geïdentificeerd aan de hand van het nummer in het register, het BRIN-nummer genoemd. De onderwijsinspectie heeft dringend verzocht tot de herschikking van Brinnummers bij Landstede.

Het gaat hier specifiek over Talentstad Beroepsonderwijs, locatie aan de Blaloweg 1, vallend onder stichting Agnieten College (onderdeel van Landstede). Dit kende tot schooljaar 2017-2018 vier brinnummers, twee PRO scholen en twee VMBO-scholen. De inspectie heeft Landstede opgedragen om de brinnummers samen te voegen, zodat er één PRO school en één VMBO school overblijven. Vanuit praktische overwegingen is dit alvast doorgevoerd in de zomer voorafgaand aan schooljaar 2017-2018. Voor de scholen onder de overgebleven brinnummers heeft de gemeente een wettelijke huisvestingsplicht. De herschikking van de nummers heeft consequenties voor eerder gemaakte afspraken rondom de financiering van de onderwijshuisvesting. Dit wordt toegelicht in dit voorstel.

Beoogd effect
Voldoen aan de eis van de onderwijsinspectie om 4 brinnummers samen te voegen tot 2 en de daarvoor benodigde stappen, zoals benoemd in het dictum, te zetten.

Argumenten
1.1 De verplichte samenvoeging van brinnummers maakt het noodzakelijk dat de gemeente de investeringsopgave van Stichting Agnieten College, onderdeel van Landstede groep, overneemt.
De Landstede Groep heeft op grond van wet- en regelgeving van de Onderwijsinspectie de opdracht gekregen om de 4 bestaande brinnummers samen te voegen tot 2, zodat er bij Talentstad Beroepsonderwijs (locatie Blaloweg) één PRO school en één VMBO school over blijven. De gemeente heeft een wettelijke huisvestingsplicht voor de scholen onder deze twee brinnummers. Dit is in lijn met de andere schoolgebouwen.

Daarbij is door de Landstede Groep richting de Onderwijsinspectie de voorwaarde gesteld dat er nieuwe afspraken moeten worden gemaakt met de gemeente over de overname van de investeringsopgave behorende bij het huisvestingsproject van het zogenaamde Thomas a Kempis deel van Talentstad. De overname van de investeringsopgave wijkt af van de bestaande afspraken die in 2015 tussen de Landstede Groep en de gemeente zijn gemaakt in het kader van het Integraal Huisvestingsplan Landstede. Voor de aanpassing en revitalisering van de locatie aan de Blaloweg was in totaal € 5.010.000,-- nodig, waarvan de Gemeente € 3.130.000,- heeft bekostigd en de Landstede Groep € 1.880.000,--(raadsbesluit 24-08-2015). De samenvoeging van de brinnummers maakt, dat de investeringsopgave volledig bij de gemeente rust. Daar staat ook dekking tegenover via de algemene rijksuitkering, derhalve brengt het geen extra kosten voor de gemeente met zich mee.

2.1 *Overname van de boekwaarde voorkomt dat de kwetsbare financiële situatie van stichting Agnieten College verder verslechtert.*
Stichting Agnieten College heeft op eigen verantwoordelijkheid en inzicht extra investeringen gepleegd in de locatie aan de Blaloweg bovenop de investering van € 1,88 miljoen. De boekwaarde van deze

investering, een bedrag van € 219.000,- per 31-12-2017, is opgenomen in de boeken van de Stichting Agnieten College.
De inkomsten voor het Agnieten College ter dekking van de huisvestingslasten vallen weg door de herschikking van de brinnummers. Het eigendom van dat deel vervalt aan de gemeente waardoor Stichting Agnieten College door de accountant verplicht wordt deze investering ineens af te boeken/ af te waarderen. Deze afwaardering zorgt voor een verslechtering van de al kwetsbare financiële situatie, zo blijkt uit het boekenonderzoek dat is uitgevoerd. Technische wijzigingen die opgelegd worden vanuit de inspectie moeten niet leiden tot vermijdbare toezichtproblemen. Om deze verslechtering te voorkomen, neemt de gemeente de boekwaarde over en betaalt het bedrag uit aan het Agnieten College, zodat de afwaardering plaats kan vinden. Omdat de investeringen door de Landstede Groep op eigen initiatief zijn gedaan, dient het bedrag door het Agnieten College gedurende een periode van 5 jaar aan de gemeente terugbetaald te worden. Hiervoor wordt een vaststellingsovereenkomst getekend.

Risico's
Bij instemming van dit raadsbesluit wordt een vaststellingsovereenkomst gesloten, waarin de terugbetalingsregeling is vastgelegd. De Landstede Groep, waaronder het Agnieten College valt, heeft een financieel moeilijke tijd achter de rug. Er zijn en worden stappen gezet om de financiële positie te verbeteren. De hierboven genoemde afspraken, maken daar ook onderdeel van uit. Op dit moment is de solvabiliteit in de meerjarenbegroting van het Agnietencollege nog onvoldoende. Door de vaststellingsovereenkomst wordt het risico dat er niet (volledig) wordt terugbetaald zoveel mogelijk beperkt, maar er blijft een klein risico bestaan. Verdere beheersmaatregelen vanuit de gemeente zijn niet mogelijk..

Financiën
De overname van de investeringsopgave betekent dat er door uw raad een krediet van € 1.880.000,- beschikbaar gesteld moet worden. De gemeente ontvangt voldoende extra middelen via de algemene uitkering gemeentefonds om de kapitaallasten die voortvloeien uit het krediet te kunnen dekken. Deze extra middelen worden verkregen vanuit de algemene uitkering omdat in de nieuwe situatie alle leerlingen worden ingeschreven bij de betreffende brin-nummers waarvoor de gemeente een wettelijke huisvestingsplicht heeft.

De overname van de boekwaarde van de door het Agnietencollege bekostigde investering betekent dat er door uw raad een krediet van € 219.000 beschikbaar gesteld moet worden. De hieruit voortvloeiende kapitaallasten worden in 5 jaar tijd terugbetaald door het Agnietencollege conform de afspraken in de vaststellingsovereenkomst.

Communicatie
De consequenties en afspraken zijn met de Landstede groep afgestemd.

Vervolg
De vaststellingsovereenkomst tussen Gemeente en Agnieten College/ Landstede moet worden getekend. De herschikking van de brinnummers heeft al plaatsgevonden. Op dat vlak zijn er geen vervolgacties meer nodig.

Openbaarheid
Deze nota is openbaar.

Datum 19 september 2017

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	38978
Onderwerp brinnummers	Stichting Agnieten College (Landstede groep) gevolgen herschikking

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 09-10-2017

besluit:

1a. Een krediet van €. 1.880.000 beschikbaar te stellen voor de overname van de investeringsopgave behorend bij het huisvestingsproject Talentstad Beroepsonderwijs (Blaloweg 1 van Stichting Agnieten College, onderdeel Landstede groep,;

b. De hieruit structureel voortvloeiende lasten ad € 75.200,- te dekken uit de extra middelen die via de algemene uitkering Gemeentefonds worden ontvangen;

2a. Een krediet van € 219.000,- beschikbaar te stellen voor de overname van de boekwaarde van de door Agnieten College bekostigde investeringen in het huisvestingsproject Talentstad Beroepsonderwijs (Blaloweg 1);

b De hieruit structureel voortvloeiende lasten € 45.750,56 gedurende 5 jaar bij het Agnietencollege in rekening te brengen overeenkomstig een vaststellingsovereenkomst.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

besluit

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	38978
Onderwerp brinnummers	Stichting Agnieten College (Landstede groep) gevolgen herschikking

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 09-10-2017

besluit:

1a. Een krediet van €. 1.880.000 beschikbaar te stellen voor de overname van de investeringsopgave behorend bij het huisvestingsproject Talentstad Beroepsonderwijs (Blaloweg 1 van Stichting Agnieten College, onderdeel Landstede groep,;

b. De hieruit structureel voortvloeiende lasten ad € 75.200,- te dekken uit de extra middelen die via de algemene uitkering Gemeentefonds worden ontvangen;

2a. Een krediet van € 219.000,- beschikbaar te stellen voor de overname van de boekwaarde van de door Agnieten College bekostigde investeringen in het huisvestingsproject Talentstad Beroepsonderwijs (Blaloweg 1);

b De hieruit structureel voortvloeiende lasten € 45.750,56 gedurende 5 jaar bij het Agnietencollege in rekening te brengen overeenkomstig een vaststellingsovereenkomst.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Uitwerking ‘Advies museale samenwerking Zwolle’
portefeuillehouder	Jan Brink
informant	Tuinman, Anton (2460)
medeopstellers	Kuijpers, Frans (4405)
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Uitwerking ‘Advies museale samenwerking Zwolle’ Bijlage: Bijlage 1 Nadere financiële onderbouwing Bijlage: bijlage 2 Collectiescan Erfgoed Nederland Bijlage: Bijlage 3 Ondernemersplan Allemaal Zwolle Bijlage: Brief HCO - Gemeenteraad 13-10-2017 Bijlage: Bijlage verklaring bestuur VORG Bijlage: Korte terugblik debatronde 16-10-2017- Uitwerking ‘Advies museale samenwerking Zwolle’ Bijlage: Inspraaktekst dhr Koolstra - Stedelijk Museum Zwolle Bijlage: 2017-10-30 M16-1 Allemaal Zwolle benut kennis, ervaring medewerkers SMZ Bijlage: 2017-10-30 M16-2 payrolling Allemaal Zwolle Bijlage: 2017-10-30 Raadsbesluit Uitwerking Advies museale samenwerking Zwolle

Voorgesteld besluit raad

1. Een krediet van € 1,3 mln. beschikbaar te stellen voor de aankoop van de gebouwen van het Stedelijk Museum Zwolle en deze aanschaf af te schrijven over een periode van 25 jaar en de hieruit voortvloeiende structurele last van € 71.000 per jaar te dekken uit de beschikbare structurele begrotingsruimte;
2. Een krediet van € 950.000 beschikbaar te stellen voor de oprichtingskosten van de stichting Allemaal Zwolle en voor éénmalige investeringen in de nieuwe presentatievormen. Dit krediet te dekken uit de reserve incidentele bestedingen;
3. Kennis te nemen van de stand van zaken rondom de collectie van het SMZ en de VORG en uw raad hiervoor een voorstel te doen bij de PPN 2020-2024;
4. Kennis te nemen van de beantwoording van de motie ‘*Inspanningsverplichting behoud nieuwbouwdeel huidig SMZ*’,

5. Kennis te nemen van de beantwoording van de motie *‘Vertel het héle verhaal’*.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 21 september 2017

Openbaar, financiële bijlage niet openbaar.

Onderwerp	Uitwerking ‘Advies museale samenwerking Zwolle’
Versienummer	1
Portefeuillehouder	J.E. Brink
Informant	Anton Tuinman
Afdeling	MO / Cultuur
Telefoon	(038) 498 2460
Email	AB.Tuinman@zwolle.nl
Bijlagen	Niet Openbaar: 1) Nadere financiële onderbouwing 2) Collectiescan Erfgoed Nederland 3) Ondernemersplan Allemaal Zwolle

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1 Kennis te nemen van de stappen die de afgelopen periode gezet zijn om te komen tot een verbetering van de presentatie van de geschiedenis van Zwolle en de verbetering van de cultuurhistorische attractiviteit van de (binnen)stad voor inwoners en toeristen.

2 Kennis te nemen van de oprichting van stichting Allemaal Zwolle die de taken van het Stedelijk Museum Zwolle, onder regie van het Historisch Centrum Overijssel (HCO), per 1 januari 2018 zal overnemen.

3 Ten behoeve van de oprichtingskosten van de stichting ‘Allemaal Zwolle’ een krediet van € 950.000 beschikbaar te stellen en een éénmalige investering in de ontwikkeling van nieuwe presentatievormen. Dit krediet te dekken uit de reserve incidentele bestedingen.

4 Ten behoeve van de collectie en een krediet van € 100.000 beschikbaar te stellen aan het HCO dit te dekken uit een jaarlijkse bijdrage uit de Cultuurbegroting a € 10.000 per jaar.

5 Het stichtingsbestuur van SMZ in staat te stellen, een goede sociale regeling te treffen voor de personeelsleden voor wie in de nieuwe structuur geen plaats is. Hiervoor een krediet van € 1,2 miljoen beschikbaar te stellen voor de aankoop van de gebouwen van het Stedelijk Museum Zwolle. Deze aanschaf af te schrijven over een periode van 25 jaar en de hieruit voortvloeiende structurele last van € 66.000 per jaar te dekken uit de beschikbare structurele begrotingsruimte van de gemeente.

6 Kennis te nemen van de stand van zaken rondom de collectie van het SMZ en de VORG en uw raad hiervoor een voorstel te doen bij de PPN 2020-2024.

7 Kennis te nemen van de beantwoording van de moties ‘*Inspanningsverplichting behoud nieuwbouwdeel huidig SMZ’* en *‘Vertel het héle verhaal’*.

Datum 21 september 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
De gemeente Zwolle wil de cultuurhistorische attractiviteit van de (binnen)stad versterken en een aantrekkelijk verblijfsklimaat creëren voor onze inwoners en toeristen. De komende jaren groeien we als stad van 125.000 naar 140.000 inwoners. We hebben als stad al veel te bieden voor deze grootstedelijke ontwikkeling. Om de ambities als stad op het gebied van cultuurhistorie waar te maken, hebben we het adviesbureau LAgroup in 2015 gevraagd om onderzoek te doen en advies uit te brengen. De uitkomsten van het onderzoek van LAgroup heeft ons twee belangrijke wijzigingen meegegeven ten opzichte van de huidige situatie. De eerste wijziging is een gedeeld beeld hebben van de cultuurhistorische identiteit van Zwolle, en de tweede wijziging is de benutting van de gezamenlijke kracht van de betrokken culturele instellingen om daarmee hun onderlinge samenwerking te vergroten. Een effectieve samenwerking moet leiden tot een flexibele netwerkorganisatie die de cultuurhistorische waarde optimaal zichtbaar maakt, op een hedendaagse wijze presenteert en promoot.

Aan het Historisch Centrum Overijssel (HCO) is gevraagd om de stadsprogrammering van de vernieuwing van de presentatie van het historisch verhaal op zich te nemen en hiertoe een nieuwe stichting ‘Allemaal Zwolle’ op te richten. De komst van stichting Allemaal Zwolle past heel goed in de doorontwikkeling die we als stad maken. In de panden aan de Melkmarkt wordt een belevingscentrum ingericht waarbij het verhaal van Zwolle op een interessante, moderne manier gepresenteerd wordt aan een breed publiek. Door de samenwerking met verschillende organisaties in de stad zal het verhaal van Zwolle ook op meerdere locaties gepresenteerd worden.

Op 13 februari 2017 heeft de gemeenteraad besloten om variant ‘D’ uit het rapport *‘Advies museale samenwerking Zwolle’* van LAgroup verder uit te laten werken. Variant D houdt integratie in van de SMZ-taken, onder leiding van de directeur HCO die daartoe een nauwe samenwerkingsrelatie aangaat meteen museale expertise-organisatie, afhankelijk van het programma. Waarbij de gemeente een rol zou moeten spelen bij de huisvesting van het SMZ.

Begin juli 2017 is de gemeenteraad geïnformeerd over de voortgang van dit proces. Er zijn de afgelopen periode door de betrokken organisaties stappen gezet om de benodigde uitwerking op verschillende onderdelen te realiseren. De subsidierelatie tussen de gemeente Zwolle en SMZ is opgezegd en wordt beëindigd per 1 januari 2018. SMZ heeft tegen dit besluit bezwaar ingediend. Dit bezwaar is afgewezen. SMZ heeft hierop beroep aangetekend. Deze procedure loopt nog. Als gemeente blijven we in gesprek met SMZ. Het lijkt ons in het belang van het bestuur van SMZ, haar medewerkers en stichting Allemaal Zwolle om de koers van de gemeente te onderstrepen en aan de gemeenteraad te vragen om de kredieten beschikbaar te stellen voor de uitvoering.
Onder argumenten volgt een uitwerking van de verschillende onderdelen, waaronder personeel, gebouwen, collectie en organisatie.

Beoogd effect
De cultuurhistorische attractiviteit van de (binnen)stad versterken en een aantrekkelijk verblijfsklimaat creëren voor onze inwoners en toeristen. Hiertoe een netwerkorganisatie op te richten die de verschillende verhalen van Zwolle vertelt, op verschillende locaties en door middel van verschillende presentatievormen.

Argumenten

1.1 In het kader van de zorgvuldigheid zijn er veel gesprekken met verschillende partijen geweest.
De uitkomsten zijn door deskundigen getoetst op het gebied van personeel (arbeidsjuristen intern/extern en externe advocaat), collectie (Erfgoed Gelderland) en gebouwen (Monumentenwacht Overijssel en Flevoland en een Ingenieursbureau).

2.1 Stichting Allemaal Zwolle gaat op een laagdrempelige manier, met diverse presentatietechnieken op verschillende locaties in de stad, het verhaal van Zwolle presenteren.
De Stichting doet dit in samenwerking met partners in de stad.

3.1 Stichting Allemaal Zwolle is een nieuwe organisatie en heeft geen middelen om te starten.
De nieuwe organisatie heeft oprichtingskosten gemaakt. Oprichtingskosten bestaan o.a. uit: de schouw van de collectie door Erfgoed Gelderland, maken ondernemingsplan en uitwerking variant D-rapport Sietsma, inhuur voor juridisch en personeelsadvies. Daarnaast dient er een investering gedaan te worden in de nieuwe (ICT) infrastructuur en moderne presentatie- (technieken). De investering in Allemaal Zwolle is éénmalig. Vanaf 1 januari 2018 krijgt de stichting Allemaal Zwolle een structurele subsidie. Deze subsidie is € 300.000 lager dan de structurele subsidie die SMZ de afgelopen periode heeft ontvangen. Hiermee wordt aan de bezuinigingstaakstelling voldaan. Omdat de stichting in oprichting is beschikt het niet over eigen middelen om te kunnen investeren.

4.1 Het beheer en behoud van het depot van het Drostenhuis voldoet niet en de collectie zal tijdelijk opgeslagen en vervoerd dienen te worden. Het HCO zal gevraagd worden dit te organiseren.

5.1 *SMZ heeft zelf onvoldoende middelen om een goede sociale regeling te treffen voor haar medewerkers.* De nieuwe formatie van Allemaal Zwolle biedt geen ruimte voor een aanmerkelijk deel van de huidige medewerkers van het SMZ. De gemeente beschouwt het als haar verantwoordelijkheid de werkgever van deze medewerkers – het stichtingsbestuur van het SMZ – in staat te stellen een goede sociale regeling te treffen voor deze medewerkers. Daarom hebben we SMZ het aanbod gedaan de gebouwen over te nemen waardoor het stichtingsbestuur hiervoor de financiële ruimte krijgt. Dit aanbod is zorgvuldig tot stand gekomen en extern getoetst. Binnen het aangeboden sociaal kader is onder andere per medewerker een bedrag opgenomen voor een outplacementtraject om de mensen van werk naar werk te begeleiden.

Van de huidige 13.25 fte van het SMZ zijn in de nieuwe organisatie ‘Allemaal Zwolle’ 3.3 fte functies beschikbaar. Dit betreft de functies van medewerker toezicht en receptie. De overige functies van de nieuwe organisatie worden flexibel ingezet, afhankelijk van programma en bijbehorende netwerkorganisatie. Dit is ook geheel in de geest van het advies van LAgroup: ‘Alle functies en taken, en de bijbehorende medewerkers van de partners waarmee wordt samengewerkt, kunnen (waar nodig) worden ingezet voor het opzetten en uitvoeren van samenwerkingsprojecten. Het ligt voor de hand met gastconservatoren / curatoren te werken als de breedte van de thematiek daarom vraagt’.

5.2 Daarnaast zijn er nog frictiekosten voor de gebouwen van het SMZ.
Deze bestaan o.a. uit het vervangen van de brandmeldinstallatie en het afboeken van de boekwaarde. Ook is gebleken dat de elektriciteitsvoorziening niet meer up to date is voor een openbaar gebouw Het SMZ heeft onvoldoende reserve om dit op te vangen. De WOZ-waarde van de gebouwen is hoger dan het gevraagde krediet. In de vertrouwelijke financiële bijlage wordt dit verder toegelicht.

6.1 De gemaakte collectiescan door Erfgoed Gelderland geeft aanleiding om de collectie nader te onderzoeken, met een plan van aanpak te komen en dit beleidsmatig te verankeren.
De gemeente Zwolle heeft zich bij notariële akte uit 1964 verplicht de zorg voor de collectie van VORG op zich te nemen. Het Erfgoed Gelderland heeft een scan van de totale collectie van het SMZ gemaakt. De depots en collecties in het nieuwbouwdeel zijn keurig en verzorgd. Wel is er een aantal onduidelijkheden over de eigendommen en bruiklenen van een delen van de collectie. Verder voldoet het beheer en behoud van het depot van het Drostenhuis niet. Zo voorziet het Drostenhuis bv. niet in een adequaat klimaatbeheerssysteem voor waardevolle historische voorwerpen. In goed overleg met de VORG (Vereeniging tot beoefening van het Overijsselsch Regt en Geschiedenis), stichting Emmanuelshuizen en het SMZ is de afspraak gemaakt om de totale collectie onder beheer te brengen bij het HCO. De collectie kan dus een op een over naar het HCO. Het HCO krijgt van de gemeente de opdracht om, op basis van de scan van het Erfgoed Gelderland (bijlage 2), een plan van aanpak te maken voor verbetering van het beheer van de collectie. Er zal gekeken moeten worden naar wat Zwols is, wat waardevol is en wat volgens de ‘LAMO’ –normen (De Leidraad Afstoting Museale Objecten) eventueel kan worden afgestoten.

Omdat het Drostenhuis niet voldoet als depot, is het HCO gevraagd zo spoedig mogelijk de collectie professioneel op te (laten) slaan en vervoeren. Uiterlijk Bij de PPN van 2020 zal de gemeenteraad een voorstel worden voorgelegd voor een efficiënt en verantwoord collectiebeheer, met eventuele inverdieneffecten. De VORG, stichting Emmanuelshuizen en de gemeente zullen volledig bij deze operatie worden betrokken. Zoals in de informatienota al is aangegeven, is gebleken dat de gemeente zich bij notariële akte uit 1964 verplicht heeft zorg te dragen voor o.a. de collectie van de VORG. In overleg met het HCO en stichting Allemaal Zwolle zal de gemeenteraad een geactualiseerd collectiebeheersplan worden voorgelegd. Daarbij zal de motie 472 'Collectie SMZ voor Zwolle behouden' worden behandeld.

7.1 Met dit voorstel worden de moties beantwoord.

Met de aanschaf van de gebouwen van SMZ en het huisvesten van stichting Allemaal Zwolle in het Drostenhuis en de begane grond van het nieuwbouwdeel (voor wissel exposities), blijft de cultuur (historische) bestemming voor het nieuwbouwdeel behouden.

Naast de presentatie van de basislijnen Moderne Devotie, Hanzestad en Democratie, wordt in de subsidievoorwaarden voor Allemaal Zwolle opgenomen om in te spelen op actuele thema's en belangrijke (jubileum) data. Stichting Allemaal Zwolle vertelt het héle verhaal op verschillende locaties in de wijken en de binnenstad. Op 12 juli 2017 is er een presentatie van stichting Allemaal Zwolle geweest aan raadsleden. In bijlage 3 treft u het ondernemingsplan van stichting Allemaal Zwolle aan.

Risico's

Met dit voorstel doen we een aanbod aan SMZ voor de overdracht van de gebouwen. Door de overnamesom van de gebouwen wordt het bestuur van het SMZ in staat gesteld om vaststellingsovereenkomsten aan te gaan met de medewerkers die niet overgaan naar de nieuwe organisatie. Op dit moment is er nog geen definitieve overeenkomst tussen gemeente en het bestuur van SMZ. We blijven hierover in gesprek met het bestuur van het SMZ. Doel van deze overeenkomst is dat SMZ haar medewerkers een regeling kan aanbieden die SMZ zelf niet kan betalen. Hierdoor kan SMZ verder afbouwen en ervoor zorgen dat ze geen verplichtingen meer heeft. Het kan zijn dat door onvoorziene omstandigheden dit niet lukt. De gemeente vindt het in het belang van de medewerkers dat ze snel duidelijkheid krijgen over de mogelijkheid om een vaststellingsovereenkomst aan te gaan. Wanneer we geen akkoord met het SMZ hebben, kunnen we het SMZ niet ondersteunen in het afbouwen van het SMZ van haar verplichtingen.

Als gemeente nemen we de gebouwen van SMZ over. De gebouwen zijn door verschillende deskundigen 'geschouwd'. Toch kan het zijn dat wij te maken krijgen met een 'verborgen gebrek'. Doordat stichting SMZ ophoudt te bestaan, kunnen eventuele kosten van deze gebreken dan niet worden verhaald.

SMZ is een zelfstandige organisatie. We hebben afspraken gemaakt over de hoogte van de frictiekosten en de opzet van het beheer van de collectie. SMZ dient zelfstandig een besluit te nemen over opheffing van de stichting, zodra aan al haar verplichtingen is voldaan. Het kan zijn dat SMZ niet ingaat op het zorgvuldig tot stand gekomen aanbod. Onze inschatting is dat dan de medewerkers geen aanbod tot een vaststellingsovereenkomst wordt gedaan. De gebouwen komen dan niet in handen van de gemeente. De presentatie van Allemaal Zwolle zal dan nog meer en vaker op andere locaties in de stad plaatsvinden.

Bij het opheffen van SMZ kunnen nog andere onvoorziene zaken aan het licht komen. Op basis van de huidige jaarrekeningen wordt dat niet verwacht.

Stichting Allemaal Zwolle is de nieuwe kleine netwerkorganisatie die het Verhaal van Zwolle beter moet presenteren. We hebben veel vertrouwen in de kracht die ontstaat door intensiever samen te werken. Met de Grote Kerk, Waanders in de Broeren en de Fundatie leggen we dat vast in samenwerkingsverdragen. De plannen zijn mooi en conform opdracht van de raad. Allemaal Zwolle moet zich nog wel bewijzen. Door inzet van accountmanagement en subsidievoorwaarden sturen we maximaal.

Datum 21 september 2017

Financiën
Zie voor onderbouwing van de frictiekosten de vertrouwelijke bijlage.

Stichting Allemaal Zwolle:
Met de stichting worden prestatieafspraken gemaakt waarbij moderne cofinanciering past. Dit betreft het aanboren van verschillende (landelijke) fondsen en sponsoring vanuit het bedrijfsleven.

Communicatie
Er zal een persmoment komen bij het oprichten van stichting Allemaal Zwolle. Zodra deze is opgericht beginnen ze met hun presentatie taak (najaar 2017). Wanneer het belevingscentrum en de beoogde huurpartner hun deuren openen, zal er landelijke bekendheid aan worden gegeven.

Vervolg
Definitieve stopzetting van de subsidie voor de stichting SMZ, het oprichten van stichting Allemaal Zwolle en nieuwe invulling geven aan het Drostenhuis en het nieuwbouwdeel van SMZ.
De gemeente gaat verder in gesprek met SMZ voor de afhandeling van de zaken op het gebied van personeel, collectie en personeel. Met Stichting Allemaal Zwolle worden prestatieafspraken gemaakt.

Openbaarheid
Op grond van artikel 25 lid 2 Gemeentewet met een beroep op het belang van het SMZ en haar medewerkers zoals genoemd in artikel 10 lid 1 sub b, het economisch of financieel belang van de gemeente geheimhouding op te leggen ten aanzien van de financiële bijlage.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	38873
Onderwerp	Uitwerking ‘Advies museale samenwerking Zwolle’

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 26-09-2017

besluit:

1. Een krediet van € 1,3 mln. beschikbaar te stellen voor de aankoop van de gebouwen van het Stedelijk Museum Zwolle en deze aanschaf af te schrijven over een periode van 25 jaar en de hieruit voortvloeiende structurele last van € 71.000 per jaar te dekken uit de beschikbare structurele begrotingsruimte;
2. Een krediet van € 950.000 beschikbaar te stellen voor de oprichtingskosten van de stichting Allemaal Zwolle en voor éénmalige investeringen in de nieuwe presentatievormen. Dit krediet te dekken uit de reserve incidentele bestedingen;
3. Kennis te nemen van de stand van zaken rondom de collectie van het SMZ en de VORG en uw raad hiervoor een voorstel te doen bij de PPN 2020-2024;
4. Kennis te nemen van de beantwoording van de motie ‘*Inspanningsverplichting behoud nieuwbouwdeel huidig SMZ’*,
5. Kennis te nemen van de beantwoording van de motie *‘Vertel het héle verhaal’*.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

post_7-9-2017

Allemaal Zwolle

Bijlage 2

Rapportage Collectiescan

post 7-9-2017

Erfgoed Gelderland

Rapportage **Collectiescan**

Stedelijk Museum Zwolle,

in opdracht van

Historisch Centrum Overijssel

Erfgoed Gelderland: Ingrid Gerritsen en Kelly Witteveen
Collectiewachters: Michiel Langeveld, Michiel van den Ent, Liesbeth van Ravels, Bernadette van Beek, Maud Schermer en Han Boersma
Datum: Juli 2017

Collectiewacht is een dienstverlening van Erfgoed Gelderland

Collectiewacht

Samenvatting

Opdracht

Historisch Centrum Overijssel heeft Collectiewacht opdracht gegeven een Collectiescan uit te voeren. De focus lag o.a. op het in kaart brengen van de beheersituatie, collectiebedreigende risico's en de staat van de collecties.

Uitvoering

Zes Collectiewachters hebben hun bevindingen gegeven over de collecties die zij, verdeeld over diverse locaties, hebben bekeken. Hierbij is gelet op de beheersituatie, de risico's in de collecties en toegankelijkheid van de objecten. De Collectiescan was breed opgesteld en gericht op diverse deelcollecties.

Huidige situatie

De nieuwbouw (depots en tentoonstellingsruimtes) van het museum is keurig en verzorgd. Het is opgeruimd en het klimaat wordt extern in de gaten gehouden.
Het Drostenhuis ziet er op het eerste oog goed uit met een mooie presentatie. Over het beheer en behoud zijn verschillende aandachtspunten opgemerkt door de collectiewachters.
In de depots van het Drostenhuis is het beheer en behoud van de collectie zwak. Door verschillende redenen is hier de indruk dat de collectie niet voldoende aandacht krijgt en niet geïnvesteerd is in de ruimtes. De indruk is ontstaan dat op het gebied van collectiezorg beperkt beleid is en wat er aan beleid is, dit niet uitgevoerd wordt om verschillende redenen. De zolder is ongeschikt als depot. Er zijn te weinig mensen beschikbaar om de depots naar behoren schoon te maken. De depots en objecten/en collectie? zijn moeilijk toegankelijk.
In het verleden is projectmatig gewerkt met het geld en de middelen die ter beschikking waren. Hierbij zijn goede keuzes gemaakt en soms, vermoedelijk door onwetendheid, verkeerde keuzes.

Urgenties

De vier belangrijkste aandachtspunten voor de collectie zijn:

- Organisatie van de depotruimtes
- Schoonmaken, zowel op zaal als in het depot
- Pestmanagement
- Registratie

Aanbevelingen

- Zorg voor minimaal 1 geschoolde fulltime beheer- en behoudsmedewerker voor deze collectie. Deze kan de huidige situatie verbeteren, vrijwilligers aansturen, de zolderdepots schoon maken én houden, collectie monitoren en opkomen voor de behoeftes van de collectie.
- Zorg voor geschoolde medewerkers en voldoende financiële middelen n.a.v. het te maken meerjarenplan voor beheer en behoud van de collectie.
- Organiseer de depots. Let hierbij op de registratie, toegankelijkheid en 10 collectiebedreigende risico's.
- Maak de depots regelmatig (grondig) schoon.
- Voer pestmanagementcontrole (terug) in.

post_7-9-2017

Inhoudsopgave

Samenvatting 2
Opdracht 2
Uitvoering 2
Huidige situatie 2
Urgenties 2
Aanbevelingen 2
Inhoudsopgave 3
1. Opdracht 4
1.1. Achtergrondinformatie 4
1.2. De collectie 4
1.3. Museum medewerkers 4
2. Uitvoering Collectiescan 5
3. Bevindingen 6
3.1. Algemeen 6
3.2. Kelderdepots 7
3.3. Drostenhuis depots 13
3.4. Korte Kamperstraat depot 25
3.5. Tentoonstellingsruimten 28
3.6. Drostenhuis 30
4. Algemene conclusie 40
5. Adviezen en aanbevelingen 42
6. Bijlagen 43
6.1. Samenvatting 12-06-2017 43
6.2. Overzicht collecties, locaties en klimaatgegevens per ruimte 48
6.3. Object specifieke opmerkingen Schilderijen 50
6.4. Object specifieke opmerkingen Boeken en papier 61
6.5. Object specifieke opmerkingen Textiel 67
6.6. Object specifieke opmerkingen Keramiek 68
6.7. Kostenindicatie zilver sealen 69
6.8. Contactgegevens 69

1. Opdracht

1.1. Achtergrondinformatie

Historisch Centrum Overijssel heeft Collectiewacht de opdracht gegeven een Collectiescan uit te voeren op de collectie in tentoonstelling en depot van Stedelijk Museum Zwolle (SMZ). Zes Collectiewachters hebben hun bevindingen gegeven over de verschillende ruimtes met collectie. De Collectiescan geeft inzicht in de staat van (deel)collecties en is een eenmalige kwantitatieve conditieopname. Er worden selectief objecten uit de collectie onderzocht en op basis daarvan wordt een conditie inschatting gemaakt van de gehele collectie. De focus ligt op het in kaart brengen van:

- De collectiesituatie omtrent de beheersituatie
- Toegankelijkheid
- Collectiebedreigende risico's

De aanleiding voor de Collectiescan was de vraag die Historisch Centrum Overijssel (HCO) heeft gekregen om de verantwoordelijkheid van deze collectie op zich te nemen. HCO had op dat moment geen inzicht in de collectie van SMZ, de conditie van de objecten met bijbehorende omstandigheden in depot en tentoonstellingsruimte. Om een onafhankelijke uitspraak over de staat van de collectie te krijgen heeft HCO Collectiewacht gevraagd de Collectiescan uit te voeren.

1.2. De collectie

De collectie van het SMZ bestaat uit ruim 13.000 voorwerpen van zeer uiteenlopende aard. Ongeveer een derde hiervan is eigendom van de Vereeniging tot beoefening van Overijsselsch Regt en Geschiedenis (VORG). Deze werken zijn al sinds 1880 onderdeel van het museum. Daarnaast zijn er andere langdurige bruiklenen, die van groot belang zijn voor de collectie. De eigen collectie van het Stedelijk Museum Zwolle bestaat uit ruim 8.000 objecten.
De focus van het museum verschuift van de provincie (Overijssel) meer naar de stad (Zwolle). Dit heeft ook invloed op het ontzamelbeleid. Objecten die in eigendom zijn bij de VORG compliceren het ontzamelen. Qua eigendom is de collectie als volgt onder te verdelen:

- Eigendom SMZ
- Permanent/langdurig bruikleen van VORG
- Permanent/langdurig bruikleen van anderen

De collectie staat op drie locatie (Drostenhuis, nieuwbouw en extern Korte Kamperstraat) verdeeld over verschillende ruimtes.

1.3. Museum medewerkers

Het museum telt 12 fte betaalde medewerkers, daarnaast maakt het museum gebruik van vrijwilligers. De betaalde krachten die beheer en behoud taken hebben zijn de conservator en de facilitair manager. De conservator is kunsthistoricus en heeft enige tijd de algemeen directeur vervangen. De technische dienst medewerker houdt zich o.a. bezig met tentoonstellingsopbouw, onderhoud van het gebouw, kunsttransport en beheer van de collectie. Hij is opgeleid aan de kunstacademie, is begonnen als suppoost bij het museum en heeft een aantal cursussen beheer en behoud gevolgd bij Erfgoed Gelderland. Beiden hebben geen behoudsachtergrond.
De vrijwilligers op gebied van beheer en behoud voeren o.a. standplaatscontroles uit, maken foto's voor de registratie van de objecten, scannen foto's in, verpakken objecten en zorgen voor het aanbrengen van fysieke nummers op de objecten. De groep textielvrijwilligers komt 1x per 2 weken bijeen en werkt op de zolder naast de beide textieldepots. Eén vrijwilliger textiel is meer dan 5 jaar verbonden aan het museum, de anderen zijn door de conservator geworven via 'Culturele vacatures'. De vrijwilligers textiel worden begeleid en aangestuurd door de conservator.
In februari 2017 heeft Bernadette van Beek in-company een algemene cursus Beheer & Behoud gegeven voor 12 museum medewerkers.

post_7-9-2017

2. Uitvoering Collectiescan

In juni en juli 2017 is door zes verschillende Collectiewachters, met verschillende materiaal-specialisaties, een Collectiescan uitgevoerd. Hiervoor zijn depots, tentoonstellingsruimtes en extern depot bekeken.

Bij de Collectiescan op 12 juni 2017 waren aanwezig:

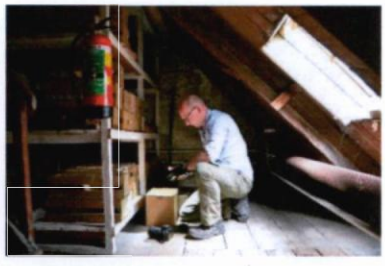
- Erfgoed Gelderland: Ingrid Gerritsen
- **Collectiewachters:** Bernadette van Beek, Michiel van den Ent, Michiel Langeveld en Liesbeth van Ravels
- **Stedelijk Museum Zwolle:** Linda Barendse (conservator) en Ewoud Bakker (technische dienst)
- Historisch Centrum Overijssel: Mirande Kremers

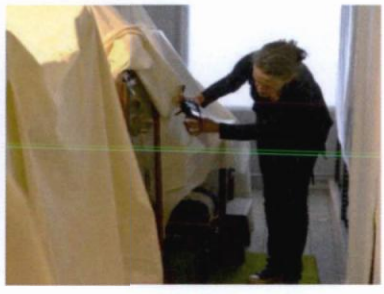
Bij de Collectiescan op 3 juli 2017 waren aanwezig:

- Erfgoed Gelderland: Kelly Witteveen
- **Collectiewachters:** Maud Schermer en Han Boersma
- **Stedelijk Museum Zwolle:** Linda Barendse (conservator) en Ewoud Bakker (technische dienst)
- Historisch Centrum Overijssel: -

De informatie in dit document is samengevat uit de rapporten van de Collectiewachters na de Collectiescandag. Hiermee is een beeld ontstaan van de situatie van de collectie met daarbij de belangrijkste aandachtspunten. Na de eerste Collectiescandag is een samenvattend rapport geschreven met de eerste indrukken van de Collectiewachters (zie §6.1).
De kans bestaat dat 'verborgen' gebreken bij deze scan niet naar boven zijn gekomen, omdat diepgaand onderzoek op dit moment niet uitgevoerd kan worden.

3. Bevindingen

3.1. Algemeen

De eerste indruk van de collectie is dat er de afgelopen jaren projectmatig en met zorg is gewerkt. Dit is te zien doordat verschillende deelcollecties er netjes verzorgd bij staan en andere collecties nog aandacht behoeven. De aandacht behoefte van de collectie is inzichtelijk voor de medewerkers van SMZ. De werkwijze is zo professioneel als mogelijk, met de beschikbare middelen en tijd, om goed voor de collectie te zorgen. Er is een collectie hulpverleningsplan (CHV plan) en een collectieplan.
De belangrijkste bevindingen uit de Collectiescan zijn per locatie hieronder uitgezet. Hierbij is door de Collectiewachters vooral gelet op de **10 risicofactoren** (Fysieke krachten, Dieven en vandalen, Vuur, Water, Biologische aantasting, Verontreiniging, Licht, Temperatuur, Relatieve luchtvochtigheid en Informatieverlies). In het bijzonder is gekeken naar deze omgevingscondities, vormen deze wel of geen direct gevaar voor de conditie van de objecten.
Daarnaast is per locatie gekeken naar de algemene beheersituatie en toegankelijkheid van de collectie.

Klimaat

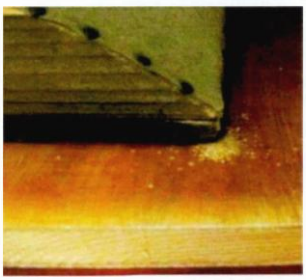
Volgens de technische dienst zijn er zelden storingen aan de klimaatinstallatie. Deze is afgesteld met grenswaarden 45 – 55% RV. Dit wordt bereikt door de temperatuur in het museum wat hoger af te stellen, nl. 21-22°C. Metingen tijdens de Collectiescan lopen uiteen van 22 tot 24°C. De loggers in het gebouw worden radiografisch uitgelezen (firma Unica) en kunnen via internet geraadpleegd en uitgedraaid worden. Vrijwilligers zorgen eens per maand voor de uitdraai. De suppoosten checken dagelijks de be- en ontvochtigers in de tentoonstellingsruimten.
Het Drostenhuis wordt apart verwarmd. Dit oude gebouw met dikke muren vraagt een andere aansturing om het klimaat binnen de gewenste waarden te houden. Op de 16e-eeuwse zolder is het 's zomers te warm en 's winters te koud voor de textielvrijwilligers om er te werken.

Schoonmaak

De publieksruimten worden droog gereinigd (gestofzuigd). Echter, tijdens de tweede bezoekdag werd de vloer in het Drostenhuis nat gedweild. Hier moet het schoonmaak protocol op nagekeken worden omdat dit potentieel gevaar kan opleveren voor de collectie. De depots worden niet door de schoonmakers gereinigd. In het verleden was er een schoonmaakschema waarbij elke tentoonstellingsruimte één keer per jaar grondig aangepakt werd. Na de bezuinigingen is dit schema verlaten. De bedoeling is dat dit nu weer opgepakt wordt.
De depots worden schoongemaakt "als dat nodig is". Hiervoor is geen vaste planning, daar is geen mankracht voor. Het is wel dringend nodig: de depots zijn veel te stoffig en te vuil. Dit is een aantrekkelijke voedingsbodem voor insecten en ongedierte.
Enkele schoonmaak en (meubel) onderhoud materialen die aangetroffen zijn in het museum, zijn niet allemaal gewenst in de buurt en/of op objecten. Hier moet nader naar gekeken worden.

Biologische aantasting

In 2012 zijn objecten met houtworm behandeld. Tijdens de scan wordt op verschillende plaatsen actieve houtworm aantasting geconstateerd, o.a. bij textieldepot 2, kast 3, plank 17, kantkloskussen (zie Afb. 1). Ook spanen dozen hebben vaak houtworm. Er is geen quarantaineruimte en geen protocol voor schenkingen van textiel (bv. invriezen of lage zuurstof behandeling). Ook is er geen pestmanagementsysteem. Dit is er wel geweest, maar na de vorige inkrimping van het aantal uren, is er geen tijd meer om dit uit te voeren. Geconstateerde biologische aantasting wordt nu gemeld bij de facilitair manager, die dan actie onderneemt. Er is geen insectenlogboek.
Dit vormt een risico voor de collectie omdat biologische aantasting schade toebrengt aan de collectie. Wanneer dit niet gedegen wordt gemonitord, is hierop grip houden zeer lastig.

Afb. 1 Houtworm aantasting

post_7-9-2017

3.2. Kelderdepots

1. Schilderijendepot (schilderijen en hout)

Het schilderijendepot is goed afgesloten, niet toegankelijk voor publiek. Er zijn brandmelders met doormelding en brandblussers aanwezig. Boven het depot is de tentoonstellingsruimte, geen waterblokken zoals wc of keuken. Vrijwel geen risico op wateroverlast van dien aard. Het klimaat wordt extern beheerst en zodra het vochtgehalte oploopt wordt het museum ingeseind.
Er is een houtworm probleem geweest, in 2012 is dit behandeld door Maurice Steemers (Enkzicht Restauratie atelier) met de stikstof methode, deels door inspuiting. Bij de steekproefsgewijs bekeken schilderijen zijn geen insecten zichtbaar en geen schimmels gevonden. Wel is houtmeel gezien bij de schilderijen en bijvoorbeeld onder in de Gelderse kussenkast. De vraag is of er levende houtworm aanwezig is, dit moet nader onderzocht worden. Noot voor de toekomst; laat bedrijven die objecten hebben behandeld tegen houtworm een reversibele markering achterop het object plaatsen, zodat te zien is of een object is behandeld of niet.
Stof is op en rond de objecten gevonden. Ook spinnen- en vliegenpoep, maar deze zijn als ouder beoordeeld en worden niet in verband gebracht met het huidige depot.
In het schilderijendepot lopen de rekken niet soepel, hierdoor bewegen de werken op papier onnodig veel als de rekken verschoven worden. Ook is er te weinig ruimte tussen de rekken, waardoor de lijsten tegen elkaar aan botsen of langs elkaar heen schuren.
Algemene klimaatbeheersing rond de 50% RH, maar soms is het vochtiger gaf een medewerker aan. Het systeem kan een erg vochtige dag niet persé bijbenen. Een uitdraai is gewenst over een langere periode van het klimaatbeheer ter beoordeling.
Het depot is keurig en opgeruimd, geen dreiging vanuit deze omstandigheden voor informatieverlies. De objecten zijn veelal niet in al te beste tot slechte staat. Ogenschijnlijk is er niet veel geld geweest om de objecten te conserveren of restaureren. Lacunes, losse verfdelen, scheuren en gaten zijn aanwezig. Dit is in veel objecten te vinden. Zodra het klimaat vochtiger zou worden, is de kans op verfverlies bij veel van deze objecten aanzienlijk groot. Het depot zelf is zeer goed toegankelijk via grote deuren. Er zijn 53 hangrekken. Rek 1 en rek 53 worden geblokkeerd door een neergezet object. Linksachter staan schilderijtjes op een houten rek welke moeilijker toegankelijk zijn en er zijn hier verder naar achteren ook enkele objecten neergezet. Deze zijn zeer moeilijk te bereiken. De rekken zijn prima, er is echter niet heel veel ruimte tussen de rekken. Dit resulteert in scheren lijsten tussen rek 45 en rek 46. Een meer naar achter opgehangen lijst aan rek 46 blijft met het hoekornament zelfs tegen een lijst van rek 45 aan steken bij het uitrollen van rek 46. Er is een houten 'schilderijen-doos' op wieltjes wat wel een slimme uitkomst is voor het ruimtegebrek. Wanneer een rek uitgerold wordt kan deze bewaardoos gemakkelijk aan de kant gezet worden door deze te verrijden.
Het verdient aanbeveling in dit depot om de meubels vrij van de vloer te brengen door ze op een platform of kar te zetten. Hierdoor kan er makkelijker schoongemaakt worden en efficiënter worden ingedeeld. Kleine losse stukken van objecten horen verpakt te worden in minigrip zakjes met inventarisnummer, leg dit bijvoorbeeld in een laatje van het meubel. Zaken als schilderstape horen niet thuis op een ebben gefineerd kunstkabinet van deze kwaliteit.
Op de grond ligt een metalen kroonluchter. Deze manier van bergen vergroot de kans op schade. Het is wenselijk om een aparte berging te realiseren voor kroonluchters en eventueel andere hangende voorwerpen.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

☒ fysieke krachten	☒ Verontreiniging
☐ dieven en vandalen	☐ Lux / UV
☐ vuur	☐ T (^{0}C)
☐ water	☒ RH (%)
☒ biologische aantasting	☒ Informatie verlies

Afb. 2 Objecten op de vloer

Afb. 3 Gelderse kussenkast hoogstwaarschijnlijk met actieve houtworm

Afb. 4 Losse lijstje los op het meubel.

Afb. 5 Schilderstape in een lade van het ebben kunstkabinet.

Afb. 6 Los fineer aan de achterpoot van een secretaire.

POST 7-9-2017

post_7-9-2017

2. Papierdepot (werk op papier, boeken en documenten, munten)

De collectie werken op papier wordt voor een groot deel al goed geconserveerd, terwijl er in de dagelijkse praktijk heel weinig tijd voor wordt gereserveerd.

Het papierdepot is goed afgesloten, niet toegankelijk voor publiek. Op verschillende manieren spelen fysieke krachten een rol als schadefactor. De dozen in de houten dozenkast (Zie Afb. 7) in het depot (vanuit de ingang depot rechts) zijn erg zwaar, vooral de grote exemplaren. Sommige zijn bijna niet te tillen. Hanteren vormt een risico. Werken zijn afgedekt met Utoplex die vaak te groot gesneden is voor de doos, de vellen krullen om en kunnen objecten zelfs beschadigen. Op 1 plek in de dozenkast zijn 2 zware litho stenen neergelegd. Deze rusten op de kast eronder, die daardoor een beetje inzakt, waardoor de dozen nog moeilijker eruit te schuiven zijn. Op de objecten in de dozen 136 t/m 140 zijn de nummers elke keer op een andere plek op de omslag of passe-partout gezet, waardoor de objecten onnodig gehanteerd moeten worden om de nummers te ontdekken. In een enkel geval liggen er stapels losse objecten op elkaar (Zie Afb. 8), die gemakkelijk kunnen verschuiven en daardoor beschadigd kunnen worden. In sommige archief- of prentendozen is er nog ruimte over. Als de dozen staand worden geplaatst, is er een kans dat de objecten naar beneden zakken. Het is daarom raadzaam ze liggend te bergen. In de ladekasten steken de omslagen van sommige boekjes omhoog, bij het verschuiven van de laden is er een risico op schade, omdat de boekjes achter het ladeblok blijven steken. Ook rust er in de lade een metalen strip direct op sommige objecten, ook deze strip kan schade veroorzaken.
Voor de meeste dozen in de dozenkast geldt dat er geen ventilatiegaten in zitten. Bij een te hoge RH/T kan er schimmelgroei ontstaan. De prenten- en archiefdozen van Jansen Wijsmuller/Gemeentearchief Amsterdam zijn wel voorzien van ventilatiegaten. Mochten de zware dozen vervangen worden uit deze kast, kan men het beste overgaan op de gebufferde en zuurvrije dozen van Jansen Wijsmuller.
Het depot zag er schoon uit. Stof en vuil vormen niet meteen een voedingsbodem voor schimmel en insecten. Er is geen quarantaineruimte in het gebouw. Nieuw binnengekomen stukken kunnen dus niet gecontroleerd worden op aanwezigheid van schimmel en insecten.
De meeste dozen uit de dozenkast bestaan uit inferieur materiaal. Ze zijn al zo'n 25 jaar oud en zouden om meerdere redenen een keer vervangen moeten worden (te zwaar, gebrek aan ventilatie, inferieur materiaal).

Afb. 7 Dozenkast depot

Afb. 8 Losse stapel op dozenkast

Op de objecten zijn in het verleden allerlei stukjes papier geplakt om de werken te repareren of vast te zetten op de ondergrond. Ook dit materiaal is vaak niet van goede kwaliteit en kunnen de werken aantasten. Raadzaam is om ze ooit een keer te vervangen.
In de meeste gevallen zitten er zuurvrije en gebufferde passe-partouts om de werken. In een enkel geval moet het oude passe-partout vervangen worden door een nieuwe van museumkwaliteit. Men zou kunnen beginnen met de werken die tentoongesteld worden of uitgeleend van een nieuw passe-partout en opzetkarton te voorzien.

Er zijn werken die rechtstreeks op elkaar liggen in een lade of doos. Deze zouden afzonderlijk verpakt moeten worden in verantwoord materiaal. Fotografisch materiaal dient verpakt te worden in PAT[1] getest materiaal. De wissellijsten zijn voorzien van een achtertikbord van triplex, deze dienen vervangen te worden door een verantwoorde foamlaag. Indien gewenst kan het juiste type doorgegeven worden.
In de expositie wordt verantwoord Led licht gebruikt. De werkverlichting is UV arm. De meeste werken zijn verpakt, waardoor ze niet blootgesteld worden aan licht en straling. In een enkel geval is er in het depot sprake van onverpakte of niet afgedekte objecten. Het is raadzaam om onverpakte objecten af te dekken.
De metalen stellingkasten (Zie Afb. 9) zijn niet afgedekt, hierdoor is er een risico op condensvorming. Het is raadzaam de planken af te dekken met plaatjes museumkarton.

Afb. 9 1 van de stellingkasten in het depot

Afb. 10 losse ongenummerde stukken in 1 omslag

De meeste werken zijn gemakkelijk terug te vinden in het depot. Het zou handig zijn om ook nog de afzonderlijke planken van de stellingkasten te nummeren. Losse stapels (zie Afb. 8, nog niet geïnventariseerde stukken lopen het risico kwijt te raken. In een enkel geval zitten er in 1 genummerde omslag verschillende objecten zonder nummer (zie Afb. 10). Mocht er een object kwijt raken uit zo'n omslag, is het lastig te achterhalen om welk voorwerp het gaat. Het depot geeft echter de indruk dat de inventarisatie aardig op orde is, of dat er hard aan gewerkt wordt.
In dit depot staat een muntenkastje met een grote hoeveelheid munten en penningen. Deze zijn vrijwel allemaal niet fysiek genummerd. Omdat dit lastig is bij dergelijke objecten is het noodzakelijk van deze objecten een zeer goede standplaatsregistratie bij te houden alsmede de objecten te scannen of fotograferen van voor- en achterzijde om identificatie mogelijk te maken wanneer de nummers losraken van de objecten. Deze collectie zou beter op zijn plek zijn in de kluis bij het zilver.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

☒ fysieke krachten	☐ Verontreiniging
☐ dieven en vandalen	☐ Lux / UV
☐ vuur	☐ T (^{0}C)
☐ water	☒ RH (%)
☒ biologische aantasting	☒ Informatie verlies

[1] https://www.imagepermanenceinstitute.org/testing/pat

post_7-9-2017

3. Zilverkluis (zilver en goud)

In de kluis is een kleine ruimte afgezet waarin het zilver wordt opgeslagen. De rest van de kluis wordt gebruikt als opslag voor de technische dienst. Het verdient sterk de aanbeveling om de kluis vrij te maken voor de opslag van museumobjecten om diefstalrisico`s kleiner te maken. Hierdoor komt er ruimte voor zilver, munten en penningen en andere waardevolle voorwerpen die nu elders minder goed beveiligd liggen opgeslagen. De objecten in de kluis zijn onlangs allemaal ingepakt in ziplock zakken om deze beter te beschermen tegen stof en zwavelhoudende gassen. Het is beter om de objecten in te sealen in PE of barrière folie. Dergelijke ziplock zakken bieden onvoldoende bescherming. De meeste objecten zijn in dozen gestopt en daarbij op elkaar gestapeld. Er is daarbij geen verpakkingsmateriaal gebruikt waardoor schade kan ontstaan. Op de dozen is niet aangegeven welke object nummers erin zitten. Geadviseerd wordt om alle stukken uit de dozen op de planken te plaatsen, ingeseald, met inventarisnummer groot op de sealzakken geschreven (en indien niet fysiek genummerd, de objecten fysiek nummeren voor insealen).
Op de grond ligt een plakval met dode insecten van meer dan 3 jaar oud.

Afb. 11 Zilverkluis

Afb. 12 Gestapelde objecten

Afb. 13 in de kluis verschillende dode insecten, ook buiten de plakval

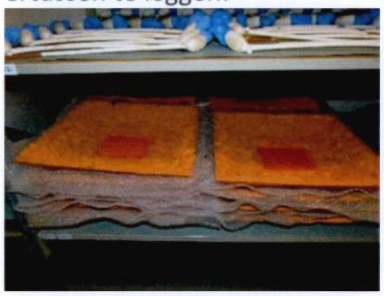
Afb. 14 In de kluis verschillende dode insecten, ook buiten de plakval

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

☒ fysieke krachten	☒ Verontreiniging
☐ dieven en vandalen	☐ Lux / UV
☐ vuur	☐ T (^{0}C)
☐ water	☐ RH (%)
☐ biologische aantasting	☐ Informatie verlies

4. Cheopsdepot (keramiek)

Het depot wordt gebruikt als opslag van modern keramiek van diverse afmetingen, maar ook gebruikt als opslag van vitrinekasten/hout/karton etc. Deze spullen staan tegen de muur en deels tegen een depotkast aan. Bij gebruik bestaat het risico dat er schade aan de kunstobjecten ontstaat door bijvoorbeeld stoten. De depotkasten zijn immers open.
Er ontbreekt een zachte beschermlaag op de planken van de stellingen. Het advies is om Ibycel op de planken aan te brengen. Idealiter worden dichte stofvrije kasten voor keramiek toegepast.
In dit depot staan en liggen teveel objecten op de planken, hoog en laag voor en achter elkaar. Geadviseerd wordt om de objecten te ordenen als het mogelijk is (wegens ruimtegebrek is dat waarschijnlijk zeer moeilijk). Plaats grote objecten achteraan, en kleinere vooraan op de planken en niet teveel op 1 plank.
Veel van deze objecten zijn driedimensionaal en liggen op kwetsbare punten op de harde ondergrond. Het is aan te bevelen om voor een aantal risicovolle objecten steunen uit ethafoam met vloeipapier te maken waardoor ze op de juiste plaatsen ondersteund zijn en niet kunnen rollen.
Een aantal objecten liggen aan de rand van een plank, terwijl er tussenruimte is tussen de muur en de kast. Dit geeft risico op stoten en ze kunnen achter de kast vallen.
Nummering aanbrengen op alle objecten en in Adlib zetten als het nog niet gebeurd is. Eventueel met kleine kaartjes of ander systeem de nummering visueel maken.
Een aantal objecten liggen op elkaar gestapeld terwijl er niets of weinig bescherming tussen zit. Het advies is om geen zware objecten op elkaar te leggen (zie Afb. 15), en bij kleinere objecten Ibycel ertussen te leggen.

Afb. 15 Zware objecten op elkaar gestapeld

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

☒ fysieke krachten	☒ Verontreiniging
☐ dieven en vandalen	☐ Lux / UV
☐ vuur	☐ T (^{0}C)
☐ water	☒ RH (%)
☐ biologische aantasting	☒ Informatie verlies

post_7-9-2017

3.3. Drostenhuis depots

1. Blokzijldepot a (keramiek, metaal en hout)

De objecten liggen in kasten waar met textiel de wanden zijn dichtgemaakt (met klittenband). Dit voorkomt erge verstoffing en is nuttig. Deze ruimte kan als voorbeeld dienen voor het inrichten van de andere ruimtes. Enkele objecten staan op de kasten, op deze objecten is wel stof aanwezig. Er ligt een lijst met objecten en standplaatsen, niet alle objecten staan hierop.
Er zijn ongenummerde objecten aanwezig en waarbij het object nummer in het verleden in het metaal is gekrast. Nummeren dient bij voorkeur plaats te vinden met Oost-Indische inkt of een Edding zwart 1800 profi-pen 0,5 mm. Beide aangebracht op een streepje kleurloze lak (Paraloid B72) ter grote van het objectnummer en na nummeren en drogen afgedekt met een (watergedragen of Paraloid B72) kleurloze lak.

Afb. 16 de kasten zijn dichtgemaakt met textiel. Wanneer kasten met open achterzijde tegen elkaar worden geschoven kan er boven langs nog wel stof binnendringen. Een goedkope oplossing is lange stroken PE folie of Tyvek van voor naar achter over de kasten leggen en vastmaken met bijvoorbeeld magneten

Afb. 17 Deze vijzel lijkt in niet voorzien van een inventarisnummer en niet terug te vinden op de lijst die bij het depot ligt.

Klimaatbeheersing en registratie zijn aanwezig.
De keramiekobjecten zijn hoog opgestapeld. Beter is minder stapelen, een Ibycellaag ertussen en iets meer ruimte om de objecten. Afhankelijk van de grootte van de objecten een maximum aantal op elkaar plaatsen (grootste onderaan). Verplaats bijvoorbeeld een aantal objecten naar de dichte inbouwkast. Door de doeken zie je nu niet wat er achter staat, dus voorkom dat objecten teveel aan de rand staan. Er is weinig ruimte tussen de kasten.
Keramiek objecten met oude restauraties staan op de planken, en soms met iets anders erin (kommetjes). Dit geeft risico op breuk omdat je grijpt in iets dat al kapot is. Enkel objecten met buddy (kleefmateriaal) aan de onderkant gezien. Dit geeft bij oppakken risico op breuk. Idealiter worden kleefspullen verwijderd van keramiek.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

☒ fysieke krachten	☐ Verontreiniging
☐ dieven en vandalen	☒ Lux / UV
☐ vuur	☐ T (^{0}C)
☐ water	☐ RH (%)
☒ biologische aantasting	☐ Informatie verlies

2. Blokzijldepot b (glas, hout, metaal)

Dit is een kleine, matige depotruimte. De ruimte heeft twee glas-in-loodramen waardoor het klimaat in de ruimte zal wisselen door invallend zonlicht. Glas-in-lood ramen sluiten over het algemeen niet heel goed af waardoor er stof en vuil binnenkomt. Het zou goed zijn om hier voorzetramen te plaatsen. Zoals op onderstaande afbeelding (zie Afb. 19) te zien is zijn de meeste objecten en planken genummerd. Ook zijn de stalen legborden afgedekt met passende stukken zuurvrij karton.

Afb. 18 Blokzijldepot b.

Afb. 19 Stellingkast in blokzijldepot b.

Glas in deze open kast verstoft. Op het eerste gezicht zijn er geen glazen met glasziekte waardoor stof en de afwezigheid van klimaatbeheersing een extra risico zou zijn.
In dit depot liggen metalen objecten los in stellingen. Indien de stellingen niet worden dichtgemaakt zouden de objecten individueel kunnen worden ingeseald in PE-folie. De objecten blijven goed zichtbaar, het inventarisnummer kan groot leesbaar op de zak worden aangebracht voor makkelijke identificatie en de metalen objecten kunnen dan in openstellingen worden opgeslagen zonder dat stof ze kan aantasten.

Afb. 20 inventarisnummers op labels kunnen makkelijk zoek raken

Afb. 21 door objecten in te sealen worden ze ook in openstelling beschermd tegen stof.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

- ☒ fysieke krachten
- ☐ dieven en vandalen
- ☐ vuur
- ☐ water
- ☐ biologische aantasting
- ☒ Verontreiniging
- ☒ Lux / UV
- ☒ T (^{0}C)
- ☒ RH (%)
- ☒ Informatie verlies

POST 7-9-2017

post_7-9-2017

3. Blokzijldepot gang (metaal, glas, hout, keramiek)

In deze gang staat een ladekast gevuld met voornamelijk zilver. De ladekast is niet afsluitbaar. Het zilver ligt los in de lades. Hierdoor kan op den duur het zilver zwart worden, omdat zwavelgassen in de lucht het zilver kunnen bereiken. Geadviseerd wordt om al het zilver in depot in te sealen. Een deel van het zilver zit in ziplock zakjes. Deze gaan makkelijk kapot waardoor bij hanteren de objecten eruit kunnen vallen waardoor het inventarisnummer verloren gaat en het object beschadigd kan raken. Daarnaast bieden deze zakjes onvoldoende bescherming tegen schadelijke gassen in de lucht. Zilver is gevoelig voor diefstal. Er is een grote ruimte met kluisdeur in het museum waar voldoende ruimte is voor deze collectie als deze wordt gereserveerd voor objecten en vrijgemaakt wordt van de opslag van audiovisuele apparatuur.
De objecten liggen op te klein gesneden Ibycel. Graag vervangen voor passend Ibycel stuk.

Afb. 22 Zilver in lades op de gang.

Afb. 23 Indeling lades

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

- ☐ fysieke krachten
- ☒ dieven en vandalen
- ☐ vuur
- ☐ water
- ☐ biologische aantasting
- ☒ Verontreiniging
- ☐ Lux / UV
- ☐ T (^{0}C)
- ☐ RH (%)
- ☒ Informatie verlies

4. Textieldepot 1 (textiel)

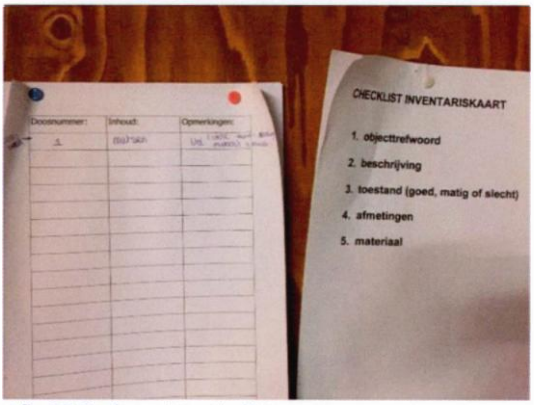
Dit textieldepot is gebouwd volgens het box-in-box principe op zolder en kan afgesloten worden. De gladde vloer (linoleum) kan beter schoongemaakt worden dan de houten planken in de open ruimte van de zolder. Ook is door de lichte kleur (geel) beter te zien of hij vuil is. De ruimte is voorzien van stellingen bestaande uit gelakte metalen staanders en hardboard leggers. Lange kostuums hangen aan een losse metalen roe. Door de box zijn de objecten beter beschermd dan die in de open zolderruimte staan. Een deel van de kostuums hangt in kunststof confectie kledinghoezen met rits. Een enkel kostuum is opgesteld op een mannequin (tors).
Hardboard (zie Afb. 24) is niet geschikt voor een textieldepot: er kunnen zure dampen en formaldehyde uit vrijkomen, wat de degradatie van textiel versnelt. In de stellingen staan museumdozen met kleinere textielobjecten. Er zitten soms erg veel objecten in één doos. De objecten zijn zo niet goed toegankelijk en er moeten veel objecten nodeloos gehanteerd worden om een object onder in de doos te pakken. Ook komt er te veel gewicht op de objecten onderin. Kies liever minder hoge dozen en stop ze minder vol.
In één van de stellingen ligt een plakval die na eind 2013 niet meer vervangen is (zie Afb. 25).
De checklist naast de deur (zie Afb. 26) wordt volgens de conservator niet meer gebruikt. Advies: verwijder de lijst om verwarring te voorkomen.

Afb. 24 Hardboard schappen

Afb. 25 Oude plakval

Afb. 26 Oude registratie lijsten

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

☒ fysieke krachten	☒ Verontreiniging
☐ dieven en vandalen	☒ Lux / UV
☐ vuur	☒ T (^{0}C)
☐ water	☒ RH (%)
☒ biologische aantasting	☒ Informatie verlies

post_7-9-2017

5. Textieldepot 2 (textiel)

Dit depot bevindt zich aan de zuidoostzijde van de zolder. Er staan kasten met schuifdeuren van transparant gelakt meubelplaat en open stellingen van meubelplaat. Opvallend is dat de kasten om de houten balken van de kapconstructie heen zijn gebouwd (zie Afb. 27). De kostuumcollectie hangt deels in kunststof confectiehoezen, gesloten met een rits; deels in zelfgemaakte hoezen van zijdevloeipapier, deels zonder hoezen in de kasten. Een deel van de hangers is gepolsterd, een deel (nog) niet. Voor een deel van de kostuums zijn metalen klemhangers gebruikt. Deze veroorzaken schade door vervorming (zie Afb. 28). De niet gepolsterde hangers zijn te smal en veroorzaken vervorming. De kasten hangen erg vol en zijn te ondiep (zie Afb. 29). Risico op schade door vervorming, wrijving en aan elkaar haken.

Afb. 27 Balk door de kast

Afb. 28 Slechte hangers

Afb. 29 Kasten te vol

Ook wordt inspectie op biologische aantasting bemoeilijkt en wordt het risico op schimmel hoger doordat de lucht onvoldoende kan circuleren rondom de kostuums (zie Afb. 30). In en aan sommige kasten hangen witte kunststof hangers van Roxasect (zie Afb. 31). Het is onduidelijk hoe lang deze er al hangen. Er staat geen datum op. Volgens de conservator worden er ook cederhouten blokjes in de kostuumkasten gebruikt tegen motten. Dit is niet zinvol. Het is niet goed mogelijk op deze manier een voldoende hoge concentratie van de werkzame stof op te bouwen en de blokjes kunnen vlekken geven op het textiel.

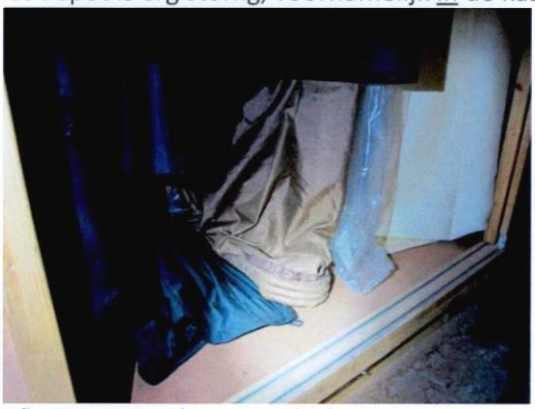

Afb. 30 Schimmel

Afb. 31 Roxasect

Een deel van de kostuums is te lang voor de kast en hangt op de kastvloer (zie Afb. 32). De hoezen van zijdevloeipapier degraderen en moeten na een aantal jaar (ca. 5 jaar) vervangen worden. Beter is hoezen te maken van Tyvek. Gebruik van confectie kledinghoezen wordt afgeraden. Ze kunnen niet ademen (zoals Tyvek), waardoor er risico op schimmelvorming is. De kleding is gedragen en bevat voedingsbodems voor schimmels. Ook wordt inspectie bemoeilijkt doordat de hoezen geheel sluiten. Het meubelplaat waar de kasten van gemaakt zijn is vrij ruw en daardoor niet goed schoon te maken. De binnenzijde van het dak is afgetimmerd met spaanplaat. Geen gelukkige keuze i.v.m. uitdampen van zure gassen en formaldehyde. De vloer is belegd met hardboardplaten; zie opmerking hiervoor. Aan het patroon op de vloer is af te leiden dat er waterschade is geweest.
Het depot is erg stoffig, voornamelijk in de kasten (zie Afb. 33).

Afb. 32 Kostuums hangen op de vloer

Afb. 33 Veel stof en vuil in de kasten

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

☒ fysieke krachten	☒ Verontreiniging
☐ dieven en vandalen	☐ Lux / UV
☒ vuur	☒ T (^{0}C)
☒ water	☒ RH (%)
☒ biologische aantasting	☒ Informatie verlies

post_7-9-2017

6. Zolder open ruimte (hout, textiel, metaal)

De 16e-eeuwse zolder aan de noordoostzijde van het pand is een vrij slechte ruimte voor het behoud van houten objecten. Er is een houten vloer, met grote kieren tussen de planken, de vloer is deels afgedekt met stukken vloerbedekking. Deze vloer is niet goed schoon te houden vanwege de gebruikte materialen en omdat de objecten dicht op elkaar staan en soms op of tegen elkaar. Er staan voornamelijk stoelen met een beklede zitting (en rug), maar ook kasten, tafels, kinderwagen, vloerbedekking, tapijten, vaandels, dozen met schoenen, gedemonteerde stellingen, mannequins.

Afb. 34 Overzicht van het open zolderdepot.

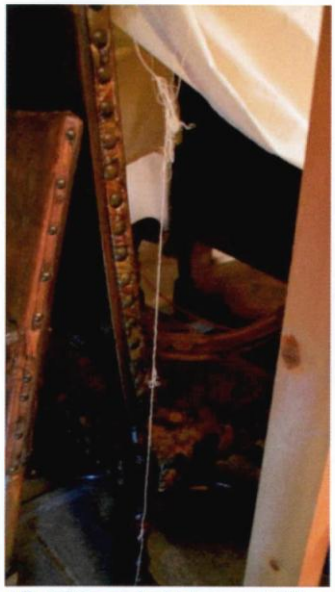
Meubels staan zo dat ze moeilijk te bekijken zijn zonder objecten te verplaatsen. Onderdelen van meubels/ objecten liggen op elkaar zonder beschermende tussenlaag. Er ontstaat schade doordat het gewicht van het ene voorwerp vervorming van het andere voorwerp veroorzaakt.

Afb. 35 Opgestapelde onderdelen op een meubel

Afb. 36 Los deel van het wapenschild op de vloer

Afb. 37 Zeer slecht toegankelijke stoelen van hoge kwaliteit tegen elkaar.

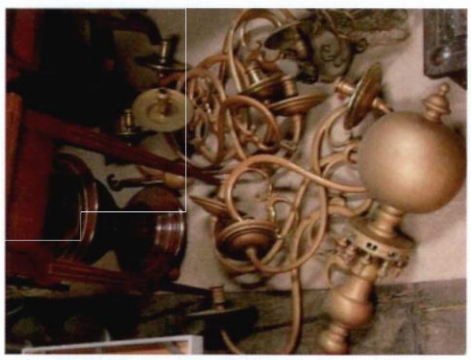
Afb. 38 Met plastic afgedekte scheepsmodellen waarbij een microklimaat ontstaat.

De klimaatschommelingen zullen zonder twijfel groot zijn onder een slecht geïsoleerde kap. Verder is er zeer moeilijk schoon te maken, wat ook blijkt uit de sterk vervuilde en stoffige objecten. Objecten staan op de vloer wat schoonmaken bemoeilijkt en risico op beschadiging geeft. Omdat er in de kap zeer veel hout is verwerkt, zal het controleren/beperken van houtwormaantasting/biologische aantastinglastig zijn. Bij veel houten objecten is schade door houtworm te zien. Deze kan ook de stoffering aantasten. Onduidelijk is of de objecten eerder behandeld zijn tegen houtworm. Een (gekleurd) lintje met een jaartal kan snel informatie geven (tip van Collectiewachter hout en meubels). Onderdelen van houten objecten liggen ongenummerd tussen de objecten waardoor ze gemakkelijk verloren kunnen gaan.

Een messing bolkroonluchter ligt gedemonteerd op de grond naast een zakkroonluchter die op de grond staat. De onderdelen zijn niet genummerd. Er is hier geen specifieke standplaatsregistratie mogelijk. Onderdelen van de kronen kunnen zoekraken en gemakkelijk beschadigen. Op andere locaties zijn ook kroonluchters aangetroffen die op de grond lagen. Er zou een locatie moeten worden gekozen waar deze kronen kunnen worden opgehangen (aan het plafond of in een palletstelling). Al deze kronen moeten worden afgestoft en daarna bedekt met PE-folie of Tyvek om verdere aantasting door stof tegen te gaan.

Afb. 39 zilveren plaquettes op textiel, mogelijk 17e of 18e eeuw gilde zilver

Afb. 40 Kroon op de grond op zolder

post_7-9-2017

Toegang tot dit depot is niet makkelijk, waardoor er fysiek grote krachten op de objecten kunnen ontstaan bij transport.
Niet-collectie staat tussen de collectie waardoor verwarring kan ontstaan, zeker omdat een deel van de objecten niet genummerd is.
Daglicht is vrijwel geheel buitengesloten. Door de bouwkundige staat en de ouderdom van het pand kunnen insecten en ongedierte door kieren naar binnen. De geheel houten opbouw van de zolder maakt het risico op brand reëel. Er is een brandblusser aanwezig die jaarlijks onderhouden wordt door een externe firma; eerstvolgende onderhoud juni 2017. Er lopen watervoerende leidingen (CV) door het depot. Dit geeft risico op waterschade door breuk, corrosie, bevriezing en dergelijke van de leidingen.
De ruimte wordt 1x per 14 dagen als werkruimte gebruikt door de textielvrijwilligers. Idealiter zou het depot niet als werkruimte gebruikt moeten worden om het licht zoveel mogelijk buiten te sluiten.
Het plafond is voor een groot deel afgedekt met transparant plastic, vastgezet met houten latten. De houten lattenconstructie hangt deels los, waardoor stof en vuil op de objecten valt (zie Afb. 34). De objecten zijn voor het grootste deel afgedekt met lappen katoen. Deze lijken niet gewassen: ze zijn nog stijf van de appret. De ruwe katoen is relatief zwaar en kan schuren over de stoffen bekleding van de stoelen. De lappen zijn niet geconfectioneerd en kunnen van de objecten af glijden. Een klein deel van de stoelzittingen is afgedekt met een vel zijdevloeipapier. Dit glijdt snel van het object af. Beter is te kiezen voor afdekking met Tyvek en hier hoeken in te stikken, zodat de lappen niet van de meubels af kunnen glijden.
Op de stoelzittingen liggen losse kartonnen labels met het inventarisnummer en evt. aanvullende informatie (zie Afb. 41). Object en nummer kunnen makkelijk van elkaar gescheiden raken. De textielvrijwilligers vullen het registratieformulier met de hand in, waarna het door de bibliotheekmedewerker in Adlib ingevoerd wordt.

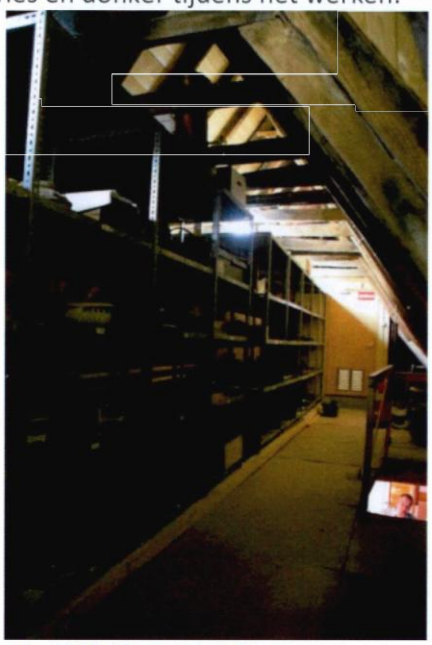
Afb. 41 Losse labels en losse informatie. Ondank 'niets opzetten a.j.b.' lag dit object tussen andere objecten in.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

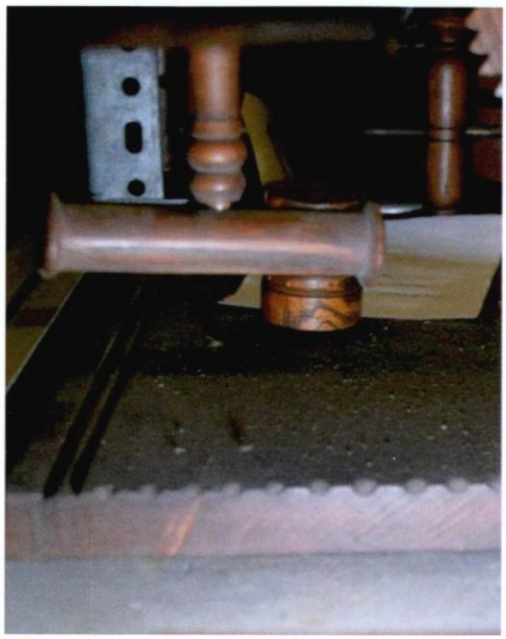
☒ fysieke krachten	☒ Verontreiniging
☐ dieven en vandalen	☒ Lux / UV
☒ vuur	☒ T (^{0}C)
☒ water	☒ RH (%)
☒ biologische aantasting	☒ Informatie verlies

7. Zolder stelling (metaal, glas, hout, keramiek)

Voor dit depot gelden dezelfde punten als bij het zolderdepot open ruimte met een uitbreiding;
Deze ruimte – in de nok van het dak – is toegankelijk vanuit de open ruimte van de zolder via een wiebelende houten trap. Voor de medewerkers is de trap naar boven lastig om met objecten op en af te lopen. Deze ruimte is zo mogelijk nog minder geschikt dan de open ruimte van de zolder: het is er vies en donker tijdens het werken.

Afb. 42 Stelling op de zolder.

Afb. 43 Vervuiling in de stelling.

Aan de kop van de stelling waar de andere objecten in staan, hangen een aantal vaandels aan een metalen roe die over de houten balken van de kapconstructie ligt (zie Afb. 44). Tegen de metalen stelling staan 2 vlaggen, elk aan een vlaggenstok; in de stelling ligt een (deel van een) maliënkolder. Op de houten vloer liggen 2 rollen tapijt, waarvan 1 ingepakt in papier. Dit geeft schade doordat de tapijten op hun eigen gewicht rusten. De vaandels en vlaggen zijn niet of nauwelijks afgedekt en zijn vuil en erg stoffig.

Afb. 44 Vaandels op zolder

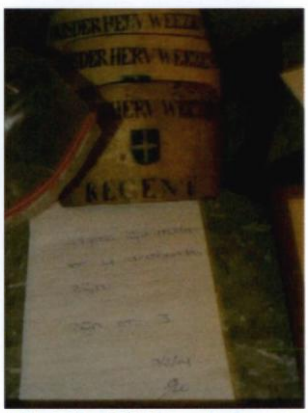
Andere objecten liggen in een stelling. Op de houten vloer liggen houten balken waar de staanders van de metalen stellingen op rusten. Dit bemoeilijkt de toegankelijkheid van de ruimte: je moet oppassen om niet te struikelen. Er ligt geen schuimfolie of karton op de ruwe, verzinkt stalen legborden. Hierdoor is er een groot risico op schuurplekken bij het verplaatsen van de objecten. Daarnaast ontstaat op de verzinkte stellingen een witte plakkerige aanslag bij schommelingen in het klimaat. Dit gaat op de objecten vastkleven wat niet wenselijk is.
De houten kapconstructie maakt brandgevaar reëel. Er is in dit deel geen brandblusser aanwezig.

post_7-9-2017

De open stellingen zijn zeer stoffig en vuil. Alle objecten zijn bedekt met stof. Stof trekt vocht aan, en daarmee is er groot risico op een voedingsbodem voor schimmels. Daarnaast reageert dit veelal zuur in combinatie met vocht. Veel van de metalen objecten zijn dan ook aan de bovenzijde aangetast door het stof. Bij messing en koper is dit goed zichtbaar als een geoxideerd oppervlak. Bij de messing voorwerpen kan daardoor ontzinking ontstaan. Veel ijzeren voorwerpen vertonen roestvorming die te wijten is aan het aanwezige stof. Vocht is ook een potentieel gevaar voor objecten met oude restauraties. Bijvoorbeeld; ijzeren krammen kunnen in keramiek gaan roesten en hierdoor het keramiek beschadigen. Voor ongeglazuurd keramiek, stukken met oude restauraties, en bepaalde typen glas (risico op glasziekte) vormt een stoffig en klimaat schommelde omgeving een extra risico.
Veel objecten lijken niet genummerd te zijn. Er is wel een aantal jaren geleden een inventarisatie uitgevoerd, blijkens de briefjes die bij alle objecten liggen. Omdat objectnummers ontbreken is niet duidelijk welke stukken tot de collectie horen en welke stukken niet geïnventariseerd zijn. Alle informatie op de briefjes digitaliseren.

Afb. 45 objecten netjes gesorteerd in stellingen, maar erg stoffig

Afb. 46 in 2014 is veel uitzoekwerk gedaan maar de informatie is nog niet digitaal verwerkt (NB ontbrekende armband ligt op zaal)

Het advies voor deze ruimte is om alle objecten fysiek te nummeren en ontdoen van stof. Hierna moeten de objecten opgeslagen worden in een stofvrije omgeving die regelmatig wordt schoongemaakt.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

- ☒ fysieke krachten
- ☐ dieven en vandalen
- ☒ vuur
- ☒ water
- ☒ biologische aantasting
- ☒ Verontreiniging
- ☐ Lux / UV
- ☒ T (^{0}C)
- ☒ RH (%)
- ☒ Informatie verlies

8. Zolderdepot achter textieldepot 2 (hout, metaal, steen, keramiek)

Dit is een slechte depotruimte onder een schuin dak. Deze op het oog 'vergeten depotruimte' is slecht toegankelijk. Zoals op Afb. 47 te zien is liggen de objecten in een stelling. Een deel van de objecten is genummerd. Het wonderlijke is dat er kwalitatief vrij aardige objecten staan van hout, metaal en keramiek/steen (waaronder bijvoorbeeld een 16e-eeuws beulszwaard en zilveren plaquettes). Door de conditie en standplaats kunnen deze bijzondere objecten makkelijk worden gezien als af te stoten rest materiaal.
De aangegeven punten van het 'open zolderdepot' en 'zolder stelling' zijn ook hier van toepassing. Met aanvulling dat hier ramen zijn waar direct zonlicht naar binnen kan komen.

Afb. 47 Oude stelling met zwaar vervuilde objecten.

Afb. 48 Kwetsbaar beeldje in het depot.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

- ☒ fysieke krachten
- ☐ dieven en vandalen
- ☒ vuur
- ☒ water
- ☒ biologische aantasting
- ☒ Verontreiniging
- ☒ Lux / UV
- ☒ T (°C)
- ☒ RH (%)
- ☒ Informatie verlies

post_7-9-2017

3.4. Korte Kamperstraat depot

1. Algemeen (hout, metaal, steen, textiel, beschilderd oppervlak)

Dit depot is vlak bij het Stedelijk Museum Zwolle (5 min lopen). Het is een oud pakhuisje. Dit externe depot bestaat uit een begane grond en tweede verdiepingen. Dit buitendepot is verre van ideaal, maar in basis wel beter dan de zolderdepots voor het behoud van houten objecten.
Het depot wordt ook door de Technische Dienst gebruikt als opslag. Tijdens de Collectiescan staan er op de begane grond o.a. steigeronderdelen en ladders. De ladders staan tegen collectieonderdelen geleund. Hierover zijn afspraken gemaakt met de TD, maar deze blijken in de praktijk niet altijd uitgevoerd.
Er is een takel om zware objecten door vloerluiken naar boven te tillen. Grote objecten moeten gehesen worden, wat een verhoogd risico geeft op beschadiging. De houten verdiepingstrappen zijn vrij smal en steil en niet goed geschikt om objecten over naar boven te dragen.
De ramen zijn afgedekt met half transparante witte kunststof platen in een aluminium profiel. Het daglicht wordt hierdoor enigszins getemperd, maar niet buitengesloten. Ook de gordijnen houden onvoldoende licht tegen. Hierdoor kan verkleuring van het textiel op de meubels ontstaan. Beter is de ramen geheel te blinderen. Aftimmeren en isoleren van de ruimtes zou het klimaat al zeer ten goede komen.

Afb. 49 Depot eerste verdieping - staatkant.

Op deze locatie is op de bovenverdieping een begin gemaakt met verbetering van de wijze van opslag door de kasten aan de voorzijde af te sluiten met gordijnen. De metalen stellingen zijn aan de voorzijde en zijkanten voorzien van katoenen gordijnen om stof tegen te houden. De gordijnen zijn even breed als de stellingonderdelen, zodat er nog steeds stof tussen gordijn en stelling op de objecten kan vallen. Dit is te verhelpen door magneetband in de naden aan de zijkanten en onderkant te schuiven. De achterzijde is nu niet voorzien van gordijnen, zodat gruis van de muren op de objecten kan vallen. Omdat de bovenzijde niet is afdekt komt er toch nog relatief veel vuil en stof van bovenaf in de kasten terecht. Geadviseerd wordt om de kasten ook aan de bovenzijde en achterzijde te bedekken. Fluweel is bijvoorbeeld gevoelig voor stof en het is moeilijk te verwijderen. Als het stof lang blijft liggen op het textiel kan het – door de hygroscopische (vocht aantrekkende) werking van stof – cementeren en blijvende schade geven.
Kwetsbare objecten staan onbeschermd tegen stellingen (zie Afb. 57), op de grond of tegen elkaar aan (zie Afb. 55). Grote objecten zoals een weefgetouw zijn gedemonteerd, maar de losse onderdelen niet individueel fysiek genummerd. De kans op verlies van onderdelen is hierdoor groot (zie Afb. 54).
Objecten met textiel (gestoffeerde meubelen, vooral met fluweel) bevinden zich op de eerste etage aan de achterzijde. Hier staan langs de zijmuren metalen stellingen (zink) met daarop voornamelijk

stoelen. De houten vloer is voor het grootste deel voorzien van een stuk groen tapijt; hierop staan de overige meubelen, enkele ook deels gestoffeerd (o.a. een haardscherm, naaitafeltje, fauteuil), afgedekt met katoenen lappen tegen stof (zie opmerking over katoen als afdekmateriaal bij 'zolder open ruimte'). De groene vloerbedekking werkt als buffer tegen klimaatschommelingen, maar bemoeilijkt ook het schoonmaken van de ruimte. Het lijkt deels wol en dat is aantrekkelijk voor motten. CV leidingen lopen boven de objecten wat kans geeft op lekkage. De ontvochtigers worden 1x per maand nagelopen. Tijdens de Collectiescan staat de ontvochtiger op de 1e verdieping achter hevig te trillen, ook de vloer trilt mee. Voor de objecten kan dit trillen ook schade opleveren: onderdelen kunnen losraken.

Op de 2e verdieping staan ook metalen stellingen, deels langs de muren en deels haaks erop. Hier bevinden zich enkele voorwerpen die tot de textiel(accessoires)collectie gerekend worden, zoals koffers en klompen met leren schachten. Ook hier is niet duidelijk welke objecten eerder tegen houtworm behandeld zijn. Onder verdachte objecten kan een zwart vel karton gelegd worden. Dit vergemakkelijkt de waarneming van actieve houtwormaantasting (tip van de Collectiewachter hout). De schachten van de houten klompen moeten – na conditionering van het leer – opgevuld worden om vervorming te voorkomen.

Het depot wordt niet systematisch schoon gemaakt. De ruimtes en objecten zijn vervuild (zie Afb. 58). Dit extern depot is geen slechte locatie voor opslag van niet edele metalen voorwerpen, maar er zou beter gebruik van de ruimte kunnen worden gemaakt door het plaatsen van kasten en/of palletstellingen afgedekt met PE-folie of Tyvek. De objecten staan nu deels netjes in kasten, maar deels ook her en der tegen de muur gezet waardoor makkelijk schade kan ontstaan.

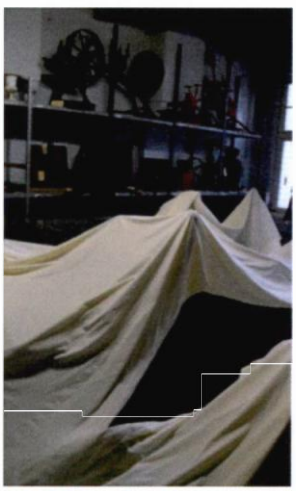
Op een verdieping lag een plakval van enkele jaren geleden.

Afb. 50 objecten in openstelling worden snel bedekt met stof.

Afb. 51 Objecten in een hoek tegen elkaar aan gestapeld

Afb. 52 De afgedekte verzameling meubels in nauwelijks te inspecteren.

Afb. 53 Opgestapelde meubels.

post_7-9-2017

Afb. 54 Verspreide, ongenummerde onderdelen van een weefgetouw.

Afb. 55 Zeer kwetsbare objecten staan onbeschermd op de vloer.

Afb. 56 Houtje-touwtje conserveringsoplossingen in de collectie.

Afb. 57 Kwetsbare vergulde spiegel staat onbeschermd tegen een stelling.

Afb. 58 Vervuilde linnenpers met kalkgruis. Dit bijt uit in het object.

Afb. 59 Kwetsbare lijst tussen andere objecten.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

☒ fysieke krachten	☒ Verontreiniging
☐ dieven en vandalen	☒ Lux / UV
☒ vuur	☒ T (^{0}C)
☒ water	☒ RH (%)
☒ biologische aantasting	☒ Informatie verlies

3.5. Tentoonstellingsruimten

1. Algemeen

Suppoosten maken rondjes door de tentoonstellingsruimtes en er is een beveiligingssysteem met camera's waarvan de monitors bij de balie bekeken kunnen worden. Op een drukke dag zijn er maximaal 200 bezoekers, verdeeld over de dag. Opvallend is dat weinig objecten beveiligd zijn, terwijl deze gemakkelijk als souvenir meegenomen kunnen worden.

2. Museumzalen algemeen

De tentoonstellingsruimte op begane grond is ruim, met ruime toegangsopeningen in de doorgang-muur. De schilderijen zijn opgehangen aan een ijzerdraad en aan 1 schroef in de muur, wat eenvoudig is om af te nemen voor dieven en vandalen. Er zijn op de ophanghaakjes ook geen borgringetjes aanwezig, waardoor wederom het afnemen van deze objecten erg makkelijk is.
Brandmelders met doormelding zijn aanwezig. Boven deze tentoonstellingsruimte is de volgende tentoonstellingsruimte, waardoor er vrijwel geen risico is op wateroverlast van dien aard.
Het klimaat wordt extern beheerst. Zodra het vochtgehalte oploopt wordt het museum ingeseind. Naast stof en oude vliegen- en spinnenpoep is er geen andere verontreiniging. De tentoonstellingsruimte is keurig en opgeruimd.
Het meubilair op zaal ziet er redelijk tot goed onderhouden uit. De aanbevelingen voor de meubels op zaal zijn vooral kleinere verbeterpunten die genoemd worden bij de verschillende zalen.
De tentoonstellingszalen worden goed schoongemaakt.
Een modern keramiek object staat op de grond. Het is een groot object bestaande uit meerdere onderdelen die los op de grond liggen en tegen een muur aan staan. Gevaar voor breuk door stoten (en stof). Het advies is om een bordje neer te zetten om te attenderen op dit kunstwerk op de grond of plaats het op een verhoging.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

☒ fysieke krachten	☒ Verontreiniging
☒ dieven en vandalen	☒ Lux / UV
☐ vuur	☒ T (^{0}C)
☐ water	☒ RH (%)
☐ biologische aantasting	☐ Informatie verlies

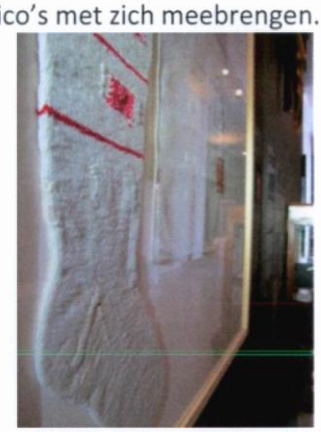
post_7-9-2017

3. Tentoonstellingszaal 1e verdieping nieuwbouw

In deze tentoonstelling staat o.a. een 19e-eeuwse zijden winterjurk, 2 vaandels, ingelijst stopwerk en een zijden borduurwerk in een liber amicorum uit de textielcollectie opgesteld. Ook de Zwolse mummie is gewikkeld in textiel, maar wordt meer beschouwd als een archeologisch object dan als een textielobject.
De zijden winterjurk staat op een plateau dat op enige afstand afgezet is met een koord tussen staanders, hiermee wordt aanraking door bezoekers verminderd, maar niet geblokkeerd. Om aanraking te voorkomen zou de mannequin in een vitrine opgesteld moeten worden. Ook heeft stof nu vrij spel. De lichtbelasting is voor een tentoonstelling van 8 maanden hoog. Beter is een dergelijk object halverwege te wisselen voor een soortgelijk object uit de collectie. De schade bij het knoopsgat (zie Afb. 60) kan verergeren door inwerking van de zwaartekracht. De mouwen zouden iets opgevuld moeten worden om vervorming te voorkomen.
De vaandels hangen hoog, buiten het bereik van handen van bezoekers, wel is het fluweel gevoelig voor stof en moeilijk schoon te maken.
Het ingelijste stopwerk zit te dicht tegen het glas aan (zie Afb. 61). De afstandhouder zit tussen lijst en glasplaat in plaats van tussen achterplaat en glasplaat. Hierdoor ontstaat een zogeheten 'pressure mount'. Naast vervorming geeft dit risico op het ontstaan van een microklimaat en mogelijk schimmel. Ook is de montagewijze – vastgeprikt met kleine spijkers – schadelijk voor de objecten.
Het borduurwerk in het liber amicorum wordt weliswaar beschermd tegen stof, maar staat wel bloot aan kwikdampen uit de spiegel die tegen de achterwand van het kastje is gemonteerd. Vaak liggen kleine kwikbolletjes onderin een dergelijke kast (niet zichtbaar in dit geval).
Op de eerste verdieping zijn schilderijen gezien met lacunes, losse verfdelen en deformaties aan onderzijden, waaruit blijkt dat er puin en misschien ook beknelde spietjes tussen het spieraam en het linnen zijn gekomen. Als een dergelijk hard materiaal niet weg wordt genomen kan dit op den duur de verf er af drukken wat informatieverlies op zou leveren, verfverlies. Objecten worden in enkele gevallen dus in risicovolle situaties opgehangen. De schilderijen die hier hangen zijn in een redelijk tot slechte staat. Dit baart wel zorgen. Zolang het klimaat goed is zal dit niet meteen tot verfverlies of andere leiden, maar het hanteren zal zeker wel risico's met zich meebrengen.

Afb. 60 Schade bij knoopsgat

Afb. 61 Inlijsting; object te dicht tegen glas aan

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

☒ fysieke krachten	☒ Verontreiniging
☒ dieven en vandalen	☒ Lux / UV
☐ vuur	☐ T (^{0}C)
☐ water	☒ RH (%)
☐ biologische aantasting	☒ Informatie verlies

3.6. Drostenhuis

1. Algemeen

De algemene omstandigheden in deze stijlkamers zijn goed. De blokzijlkamer, tuinkamer, achterkamer en de kamers op de eerste verdieping zijn keurig wat betreft de omstandigheden voor hout en meubilair. Brandmelders met doormelding zijn aanwezig en ook brandblussers.
De schilderijen zijn opgehangen aan een ijzerdraad en aan 1 schroef in de muur wat zeer eenvoudig is om af te nemen voor dieven en vandalen. Er zijn op de ophanghaakjes ook geen borgringetjes aanwezig, waardoor het afnemen van deze objecten erg makkelijk is.
Voor de meubels zijn een tweetal zaken opgevallen. Ten eerste staan er objecten op geverniste meubels (klok, keramiek) (zie Afb. 62 en Afb. 63). Het is goed om hier beschermviltjes onder te plakken tegen het beschadigen van de afwerking op de meubels. Verder stonden enkele objecten tegen elkaar aan en de deuren komen tegen de objecten aan bij openen (zie Afb. 64 en Afb. 65).

Afb. 62 Keramiek op de geverniste meubels.

Afb. 63 Klok met scherpe pootjes op een meubel.

Afb. 64 Deur in de salon die tegen de staande klok kan komen.

Afb. 65 Stoel in de salon die tegen een commode staat.

post_7-9-2017

In de tentoonstellingszalen staan relatief weinig metalen objecten. Het valt op dat veel objecten makkelijk mee te nemen zijn door bezoekers. Ook kleine objecten zijn niet op één of andere wijze vastgezet. Wapens op de 1e verdieping staan los in een vloerstandaard, jongeren kunnen hier makkelijk gevaarlijke spelletjes mee spelen. In de stijlkamer boven staan zilveren bokalen in kleine houten kastjes die aan de muur hangen. Deze zijn makkelijk te openen. Het zilver in de vitrines loopt enigszins aan.
Staande klokken op zaal staan niet altijd geborgd aan de wand. Als de gewichten opgetrokken zijn (bovenaan) is een staande klok over het algemeen topzwaar waardoor de klok voorover kan vallen. Zeker in een publieksruimte is het voor de veiligheid van de bezoekers en de klok aan te raden om de klok vast te zetten aan de muur. Meestal zit er in het achterschot van een staande klok wel een gat dat hiervoor bedoeld is.

Afb. 66 De klok staat niet geborgd aan de muur.

Afb. 67 Het stapelen van blokjes onder de klok zorgen voor minder stabiliteit.

Alles wat los staat in de diverse zalen kan stoffig zijn, maar dit hoeft niet meteen schade te veroorzaken omdat het relatieve luchtvochtigheid en temperatuur gereguleerd zouden moeten zijn. Het is zaak dit goed in de gaten te houden en de controles en acties op de metingen adequaat uit te voeren.

Afb. 68 veel objecten in de keuken hebben poetsmiddelresten in dieperliggende delen. Dit is schadelijk en kan bij messing scheuren veroorzaken door spanningscheurcorrosie.

Afb. 69 In de keuken wordt niet vaak genoeg afgestoft. De bovenzijde van veel keukengerei aan de muren is daardoor aangetast. Deze lepel is geroest aan de bovenzijde waarop stof is blijven liggen.

Afb. 70 zilver in de wand vitrine is sterk aangelopen

Afb. 71 zilver in de tafelvitrine is nauwelijks aangelopen maar wel makkelijk mee te nemen

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

☒ fysieke krachten	☒ Verontreiniging
☒ dieven en vandalen	☒ Lux / UV
☐ vuur	☒ T (^{0}C)
☐ water	☒ RH (%)
☐ biologische aantasting	☒ Informatie verlies

2. Kelder (archeologie)

Vanwege zoutuitbloei op de muren laten delen van het plamuur los, deze vallen op objecten van glas en aardewerk en andere archeologische materialen zoals metaal die in de vitrine staan. Dit is een zeer onwenselijke situatie (vervuiling van objecten, zouten op objecten)
Oplosbare of onoplosbare zouten die in keramiek zitten (in het materiaal zelf of van buitenaf erin komen) kunnen onder invloed van wisselende RH en temperatuur gaan uitkristalliseren. Daarbij kan het keramisch oppervlak kapot gedrukt worden. Het oppervlak kan een witte waas krijgen en glazuurschade oplopen.
Door het vochtige klimaat in de kelder is de zoutuitbloei ontstaan. Dit klimaat, wat kan wisselen, is ook zeer slecht voor glas dat gevoelig is voor glasziekte. Vocht is ook een potentieel gevaar voor objecten met oude restauraties (ijzeren krammen kunnen roesten en keramiek beschadigen).
In de kelder liggen munten van een koperlegering die actieve corrosie vertonen (bronspest). Rond ijzeren voorwerpen ligt afgebladderde roest, wat duidt op actieve corrosie van deze ijzeren voorwerpen door zouten. Deze voorwerpen moeten behandeld worden om het corrosieproces tegen te gaan. Daarnaast moeten deze worden tentoongesteld in een ruimte met bij voorkeur een relatieve luchtvochtigheid lager dan 40%.
Ter behoud van de objecten en ze te beschermen tegen vocht, zouten en schimmels, is het beter om de objecten elders te plaatsen zolang dit probleem blijft aanhouden. Of de ruimte aanpakken op de genoemde problemen ter voorkoming van problemen in de toekomst.

7-9-2017

post_7-9-2017

Afb. 72 Havezaten collectie ijzeren schaar, actieve corrosie van ijzer

Afb. 73 puntsgewijze lichtgroene corrosie van bronzen munten duidt op actieve corrosie door zouten.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

- ☒ fysieke krachten
- ☐ dieven en vandalen
- ☐ vuur
- ☐ water
- ☐ biologische aantasting
- ☒ Verontreiniging
- ☐ Lux / UV
- ☒ T (^{0}C)
- ☒ RH (%)
- ☒ Informatie verlies

3. Keuken

In de keuken staan en hangt veel keukengerei. Objecten zouden met nylondraad en/of museumwax gefixeerd kunnen worden om diefstal te bemoeilijken.
Textielobjecten in de keuken zijn replica's: de val langs de schouw, de bekleding van de vitrine, de bekleding van de wieg. Deze laatste ziet stoffig, vooral de zwarte doek over de kap.
De opgezette dieren die aan het plafond hangen zijn een zeer aantrekkelijke bron voor insecten. Beter vervangen door goede namaak.
Evenals in de salon komt er een deur tegen de vitrinekast (zie Afb. 74) aan bij openen. In de bijkeuken staat een 17e-eeuwse linnenpers direct voor het raam waardoor er lichtschade optreedt aan het object. Hier is de vraag of er UV werende folie is geplaatst ter voorkoming van lichtschade. Indien dit niet het geval is, dan is niet goed nagedacht over de plaatsing van dit object.
Een ander probleem voor de publieksveiligheid is dat een deel van de tegels boven de deur rechts van de porseleinkast erg los zit. Er werd verteld dat dit is gekomen door bouwwerkzaamheden. De tegels aan de muur vertonen mechanische schade (chips, gaten, scheuren) en op diverse plaatsen schade door zoutuitbloei (zie Afb. 75). De tegels aan de plint (onder schouw, als je binnenkomt rechts) vertonen loslatend glazuur. Bekijk de schade grondig en onderneem actie ter voorkoming van verval en gevaar voor de bezoekers en medewerkers.

Afb. 74 Een deur komt tegen de porseleinkast.

Afb. 75 Een aantal zeer losse tegels boven de deur.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

☒ fysieke krachten	☒ Verontreiniging
☒ dieven en vandalen	☒ Lux / UV
☐ vuur	☒ T (^{0}C)
☐ water	☒ RH (%)
☒ biologische aantasting	☒ Informatie verlies

post_7-9-2017

4. Bijkeuken

Achter de glazen ruitjes van de wandkast ligt wat linnengoed en tussen de linnenpers voor het raam is ook wat linnen zichtbaar. Dit laatste is eigenlijk te weinig om de werking van de pers goed te kunnen illustreren aan de bezoekers. Overwogen kan worden hier een wat grotere stapel linnengoed tussen te leggen. Kan eventueel een 'nepstapel' zijn; immers alleen de rand is zichtbaar. De permanente opstelling kan voor lichtschade zorgen als de ruiten niet voorzien zijn van UV werende coating. Als dit niet het geval is, kan eventueel een dubbel rolgordijn aangebracht worden. Het linnengoed zou elke 3 tot 6 maanden vervangen moeten worden door vergelijkbare objecten (indien aanwezig in de collectie) of een replica gebruiken.

Afb. 76 Lichtschade aan een linnenpers door direct invallend licht.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

☒ fysieke krachten	☒ Verontreiniging
☒ dieven en vandalen	☒ Lux / UV
☐ vuur	☒ T (^{0}C)
☐ water	☒ RH (%)
☐ biologische aantasting	☒ Informatie verlies

5. Gang

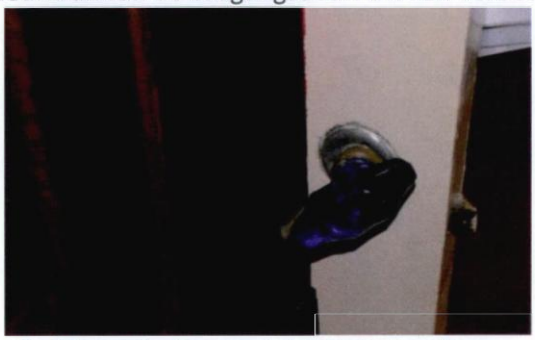
Er kan voldoende afstand worden genomen van de schilderijen en er hoeft niet tegen aan te worden gelopen. De gang is mooi en schoon. Veel natuurlijk daglicht.
Tijdens de Collectiescan werden de vloeren gedweild, wat wel heel erg nat gebeurde en ook meteen een boost gaf aan de RH in de gang. Binnen een half uur ging het van 52% naar 60%. Er hangt een groot portret in de gang welke belangrijk is voor het huis en het museum. Deze is jaren geleden al bekeken voor schimmel aan de achterzijde, losse verfdelen en lacunes en overige schades. Deze situatie zal de schades enkel verergeren. Vliegen en spinnenpoep is aanwezig, welke in verband kunnen worden gebracht met de ruimte. De 2 schilderijen die er hangen zijn in een redelijk tot (zeer) slechte staat.).
Er staan ontvochtigers in de kamers, niet in de gang. Het huis is niet aangesloten op de algemene klimaatbeheersing van het museum. Geen goede omgeving voor kwetsbare kunst als schilderijen waar een microklimaat makkelijk ontstaat en zo het object kan worden ondermijnd. De schoonmakers zouden een cursus 'housekeeping' moeten krijgen voor monumenten. Dit zou de risico's erg inperken voor vochtproblemen.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

☒ fysieke krachten	☒ Verontreiniging
☒ dieven en vandalen	☒ Lux / UV
☐ vuur	☒ T (^{0}C)
☐ water	☒ RH (%)
☐ biologische aantasting	☐ Informatie verlies

6. Zilverkamer (kamer 1)

Mooie kamer, wederom veel aandacht voor de presentatie, de objecten die er aan de muren hangen zijn in een redelijk tot goede staat. De spiegel en de keramiek/glas objecten in vitrines zijn goed.
Er is een vochtschade of lekkage geweest in 2013 of 2014 in deze ruimte. Aan de hand hiervan zijn de plafondstukken ooit bekeken door de Collectiewachter schilderijen, maar heeft er geen goed onderzoek kunnen plaatsvinden naar het wel, of niet aanwezig zijn van schimmel. Over de plafondstukken kan niet veel worden gezegd zonder een goed onderzoek. Lekkage zou misschien weer kunnen gebeuren als dit bouwkundig boven de kamer (klein zoldertje) niet is opgelost. Er is geen ontvochtiger gezien in deze kamer, wat in dit vochtige huis risicovol is.
Oude schades zijn nooit constructief verholpen of anderzijds gerestaureerd. Er kan in de objecten die tijdens de lekkage hier waren wel schade zijn ontstaan die op den duur nog tot verfverlies kunnen leiden.
In de zilverkamer valt op dat de grote deuren van de prachtige inbouwkast niet worden ondersteund, waardoor de deuren gaan uitzakken. Verder wordt de linker deur van de kast opengehouden door de deurkruk van de toegangsdeur. Dit kan verbeterd worden ten behoud van de objecten.

Afb. 77 De oude deur van de inbouwkast wordt opengehouden door de deurkruk van de ingangsdeur met alle schade van dien.

Afb. 78 Uitgebeten rand waarschijnlijk van het schoonmaakmiddel dat gebruikt wordt voor de plexiglas kap.

Op de eiken tafel zie je uitgebeten randen van waarschijnlijk het schoonmaakmiddel waarmee de plexiglas kap wordt afgenomen. Bij het schoonmaken van de kap moet er langer gewacht worden met het terugplaatsen van de kap.
De plexiglas kap til je erg gemakkelijk op, waardoor het tentoongestelde zilver gestolen kan worden.
Het zilver in de wandvitrine in de zilverkamer is sterk aangelopen. Mogelijk is het verstandig om zilver in deze vitrine te lakken om te voorkomen dat het vaak gepoetst moet worden waardoor schade en slijtage kan ontstaan.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

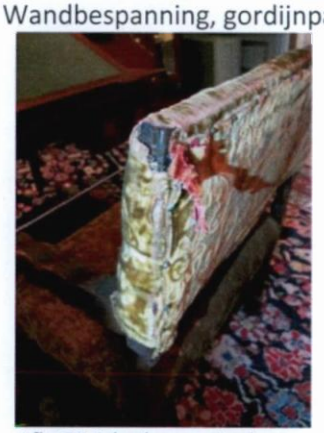
☒ fysieke krachten	☒ Verontreiniging
☒ dieven en vandalen	☐ Lux / UV
☐ vuur	☒ T (^{0}C)
☐ water	☒ RH (%)
☐ biologische aantasting	☐ Informatie verlies

post_7-9-2017

7. Patriottenkamer (kamer 2)

Dit is een mooie kamer, wederom veel aandacht voor de presentatie, de objecten die er aan de muren hangen zijn in een redelijk tot goede staat. De inrichting geeft een beeld van hoe rijke burgers rond 1800 woonden. De binnen blinden zijn gesloten en beperken invallend daglicht tot een minimum.
In de patriotten kamer is geen geschiedenis met lekkage of anders bekend. Er staat een ontvochtiger. Deze gaf 45% aan terwijl het vochtig en klam aanvoelde. Onze meting gaf in de gang ernaast eerst 52% aan. Nadat de schoonmaaksters langs waren geweest, gaf de meter na een half uur 60% aan. In de kamer zelf gaf de meter ter plekke hoger aan, 55-70%. Dit strookt niet met de waarde die de ontvochtiger aangaf. Verstandig om de ontvochtigers in het Drostenhuis allen goed te controleren. Het vochtgehalte in deze kamer is risicovol voor alle objecten die er aanwezig zijn, zeker ook de kwetsbare schilderijen.
Een aantal kleine objecten (porseleinen kommen) staan los op kastjes die op grijphoogte staan, dit geeft diefstal gevaar.
Opgestelde textilia zijn: vloertapijt, gestoffeerde bureaustoel, gestoffeerde eetkamerstoel. De franje van het vloertapijt is deels geheel afgesleten. Dit geeft risico op verlies van materiaal. De wieltjes van het zware bureau vervormen het vloertapijt. Beter is de wieltjes op speciale schoteltjes te zetten. Let bij het (ver)plaatsen van het bureau erop dat het tapijt geheel vlak ligt. Verder gelden dezelfde opmerkingen als bij het vloertapijt in de salon (zie 8 Salon (kamer 3)).

Het is erg stoffig: op de regels van de bureaustoel ligt een dikke laag stof. Dit is een voedingsbodem voor insecten en schimmels. Voor het ondertapijt: zie opmerking bij het vloertapijt van de salon (zie 8 Salon (kamer 3)).
De bureaustoel heeft schade aan een hoek (zie Afb. 79). De ervaring leert dat bezoekers geneigd zijn te gaan 'pulken' aan dergelijke schade en het nog erger maken. Laat de schade herstellen door een textielrestaurator.
Wandbespanning, gordijnpartijen en de stoffering van de eetkamerstoel zijn van recente datum.

Afb. 79 Schade aan stoel

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

☒ fysieke krachten	☒ Verontreiniging
☒ dieven en vandalen	☐ Lux / UV
☐ vuur	☒ T (^{0}C)
☐ water	☒ RH (%)
☒ biologische aantasting	☒ Informatie verlies

8. Salon (kamer 3)

De salon is een mooie kamer, wederom veel aandacht voor de presentatie, de schilderijen die er aan de muren hangen zijn in een redelijk tot goede staat.
In de salon staat een ontvochtiger. Deze gaf 49% aan terwijl het vochtig en klam aanvoelde. Verstandig is om alle ruimtes goed door te meten. De ontvochtiger is op 49% ingesteld, het voelde echter warm en klam aan. In de andere ruimtes was dit ook het geval. Nagaan of de ontvochtigers betrouwbaar zijn. Het vochtgehalte in deze kamer is risicovol voor alle objecten die er aanwezig zijn, zeker voor de kwetsbare schilderijen.
In de salon staan voor de schouw 3 grote keramieken vazen op een kleine sokkels. In de vazen zit zand, maar de rechter vaas staat wankel op het sokkeltje. Mensen zullen de schilderijtjes willen bewonderen achter de vazen en daarbij misschien tegen de vaas leunen. Het is verstandig om de vazen te stabiliseren (sokkel/andere oplossing). Het zand zit los in de vazen, maar het is beter het zand in een plastic zak te doen zodat het eenvoudiger te verwijderen is. Daarnaast zal het wanneer het wat vochtig wordt niet blijven plakken aan de binnenkant van de vazen.
In de servieskast staan borden op richels die bij 1 kast wat ondiep lijken, hier is er een risico dat een bord omvalt. Mogelijk kan een extra richeltje stabiliteit geven.
In de salon hangen 2 grote schotels boven de deuren aan de muur aan verouderde ophangsystemen met ijzer. Er is een risico op chips langs de randen doordat het ijzerdraad aan de achterzijde krast. Een tip van de Collectiewachter is om geplastificeerd ophangmateriaal te gebruiken.
In de Salon ligt een Chinees porseleinen schotel op een kastje. De vloerplanken bewegen, daardoor het kastje en de schotel (tegen de muur) ook bewegen. Om schade te voorkomen kan de schotel iets verder van de muur geplaatst worden. Zorg ook voor bijvoorbeeld een richeltje onder de rand van de schotel zodat het niet naar achteren geschoven kan worden bij bijvoorbeeld afstoffen.
Tip van de Collectiewachter is om de kroonluchter alleen af te stoffen als deze vuil is.
In de salon is zilver geplaatst in een plexiglasvitrine die diefstal minder makkelijk maakt. Naar dit voorbeeld zou de vitrine op de tafel in de zilverkamer kunnen worden aangepast.
Textielobjecten in de salon zijn: geknoopt vloertapijt en gestoffeerde stoelen met geborduurde zittingen. De overige textilia (gordijnpartij en wandbespanning) en de opgestelde kostuums zijn van recente(r) datum. De rand van het vloertapijt moet goed plat liggen om te voorkomen dat bezoekers erachter blijven haken en zo schade veroorzaken. Kapotgelopen randen zo spoedig mogelijk laten repareren om ergere schade te voorkomen. Zorg dat het ondertapijt egaal is. Als er meerdere stukken ondertapijt nodig zijn om onder het gehele tapijt te leggen, zorg dan dat deze goed op elkaar aansluiten en er geen 'geulen' tussen zitten. De opgestelde kostuums kunnen beter naast het tapijt op de houten vloer geplaatst worden om vervorming van de pool te voorkomen. Zorg dat de schoenen van de bezoekers zo schoon mogelijk zijn door bij de ingang van het museum inloop- of schoonloopmatten te gebruiken. Laat ook onder de opgestelde mannequins schoonmaken, het is er nu erg stoffig.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

- ☒ fysieke krachten
- ☒ dieven en vandalen
- ☐ vuur
- ☐ water
- ☒ biologische aantasting
- ☒ Verontreiniging
- ☐ Lux / UV
- ☒ T (^{0}C)
- ☒ RH (%)
- ☒ Informatie verlies

9. Tuinkamer (kamer 4)

Zie salon.

10. Achterkamer (kamer 5)

Zie salon

post_7-9-2017

11. Blokzijlkamer

De inrichting is grotendeels afkomstig uit een koopmanswoning (17e eeuw) uit Blokzijl.
Het valt op dat de bevochtiger en ontvochtiger naast elkaar staan. Volgens de technische dienst is dit gedaan omdat in die hoek een wandcontactdoos zit. Wellicht kan dit met een verlengsnoer beter opgesteld worden. Voorkomen moet worden dat de apparaten elkaar aan de gang houden.
De schotels op de schouw nog controleren of ze echt goed stabiel staan. Zo niet, dan is het verstandig om ze te stabiliseren door bijvoorbeeld een latje aan te brengen. Aan de schotels zitten nog (oude) ijzeren ophangsystemen terwijl ze niet hangen. Als ze daar blijven staan is het aan te raden het ijzer te verwijderen. Tip van de Collectiewachter; doe dit met veel beleid. Anders bestaat er risico op schade waarbij chips afbreken bij het loshalen van de ophangers.
Vermoedelijk is er actieve houtworm in de stoelen van de Blokzijlkamer. Nader naar kijken.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

☒ fysieke krachten	☒ Verontreiniging
☒ dieven en vandalen	☐ Lux / UV
☐ vuur	☒ T (^{0}C)
☐ water	☒ RH (%)
☒ biologische aantasting	☒ Informatie verlies

12. Algemeen Drostenhuis, 1e verdieping, tentoonstellingszalen 9, 10 en 11

In deze zalen is de semi-permanente tentoonstelling 'De geschiedenis van Zwolle' te zien die bij de afsluiting in december 2017 vijf jaar gestaan zal hebben.
De ramen van deze tentoonstellingsruimten zijn permanent geblindeerd met 2 lagen stof (1 x katoen en 1 x verduisteringsstof), waardoor er vrijwel geen daglicht binnen valt.
In de plafonds van de ondiepe vitrines zijn led spots ingebouwd. Deze worden centraal aangestuurd en kunnen niet individueel bediend worden, behalve bij één prent: daar kan de bezoeker zelf de lichtschakelaar bedienen, zodat de belichting van de prent tot het minimum beperkt wordt. De spotjes kunnen enigszins naar buiten gericht worden, zodat ze minder straling geven op de objecten. Echter, niet te ver omdat dat hinderlijk is voor de bezoekers.
De loggers van de klimaatinstallatie zijn op de vitrines geplaatst en niet erin, omdat dit problemen geeft met de ontvangst van de radiografische besturing. Volgens de Technische Dienst is het klimaat in de vitrine hetzelfde als bovenop. De vraag is of dat inderdaad zo is.
De gemeten straling (lux en UV) is niet heel hoog, maar door de lange tentoonstellingsduur van 5 jaar is de uiteindelijke lichtbelasting wel hoog. Mogelijk kan bij een volgende opstelling voor de textilia eenzelfde drukknop geplaatst worden als bij de kwetsbare prent. De lichtbelasting wordt hierdoor aanzienlijk beperkt. Dit geldt zeker voor het zijden vaandel. Zijde is erg gevoelig voor licht. Een andere mogelijkheid is rouleren: de objecten worden dan na 3-6 maanden vervangen door soortgelijke objecten uit de collectie. Een tip is om de tentoonstellingsduur te registreren, zodat inzichtelijk gemaakt kan worden hoeveel licht op een object is gekomen gedurende een bepaalde periode. Afhankelijk hiervan kan gekeken worden hoe lang en hoe vaak een object nog opgesteld kan worden voordat de kleuren te ver verkleurd zijn.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

☒ fysieke krachten	☒ Verontreiniging
☒ dieven en vandalen	☒ Lux / UV
☐ vuur	☒ T (^{0}C)
☐ water	☒ RH (%)
☒ biologische aantasting	☒ Informatie verlies

4. Algemene conclusie

De nieuwbouw (depots en tentoonstellingsruimtes) van het museum is keurig en verzorgd. Het is opgeruimd en het klimaat wordt extern in de gaten gehouden.
Het Drostenhuis ziet er op het eerste oog goed uit met een mooie presentatie. Over het beheer en behoud zijn verschillende aandachtspunten opgemerkt door de Collectiewachters.
In de depots van het Drostenhuis is het beheer en behoud van de collectie zwak. Door verschillende redenen is hier de indruk dat de collectie niet voldoende aandacht krijgt en niet geïnvesteerd is de ruimtes. De indruk is ontstaan dat op het gebied van collectiezorg beperkt beleid is en wat er aan beleid is, dit niet uitgevoerd wordt om verschillende redenen. De zolder is ongeschikt als depot. Er zijn te weinig mensen beschikbaar om de depots naar behoren schoon te maken. De depots zijn moeilijk toegankelijk.
In het verleden is projectmatig gewerkt met het geld en de middelen die ter beschikking waren. Hierbij zijn goede keuzes gemaakt en soms, vermoedelijk door onwetendheid, verkeerde keuzes.
Maak voor de toekomst een meerjarenplan voor beheer en behoud van de collectie. Maak duidelijke keuzes en weeg deze grondig af. Onderzoek of een mogelijke samenwerking met andere musea in Zwolle en directe omgeving wat betreft gezamenlijk depot buiten het stadscentrum, kennisuitwisseling, inkoop materialen etc. mogelijk is.
De zwaktes in de depots werden door de Collectiewachters niet verwacht in dit museum.

Textiel: De textielobjecten zijn in het depot moeilijk toegankelijk. De objecten en hun omgeving zijn stoffig en vuil. De objecten zijn niet goed opgeborgen en lopen hierdoor schade op. Er is te weinig werkkracht om goed voor de textielcollectie in het depot te zorgen en achterstanden weg te werken en om de omgeving schoon te houden. De meeste van de gegeven adviezen leveren pas op de langere termijn wat op.
Metaal: De collectie metaal is in het algemeen genomen in redelijke tot goede conditie. De conditie van de metalen voorwerpen wordt wel sterk bepaald door de standplaatslocatie en mate van registratie. Sommige depots zijn zo stoffig dat daardoor aantasting van het metaal plaatsvindt. In de betere depots en op zaal is stof minder problematisch. Actieve corrosie is alleen aangetroffen bij enkele objecten in de collectie archeologie. De objecten op zaal zijn slecht beveiligd tegen diefstal. In de depots ligt veel edelmetaal niet opgeslagen in de beschikbare kluis. De kluis is grotendeels in gebruik voor opslag van audiovisuele middelen.
De afdeling collectiebeheer is goed op de hoogte van de voorwaarden voor een goed behoud en beheer van de metaal collectie en probeert deze ook te implementeren. Helaas ontbreekt het aan voldoende mankracht en middelen, hierdoor gaat de conditie van de metaalcollectie als geheel langzaam achteruit. Om ervoor te zorgen dat de collectie niet verder achteruitgaat, is het belangrijkste dat de metalen objecten in depot worden afgestoft en stofvrij worden opgeslagen. Daarnaast is het fysiek nummeren van de objecten belangrijk zodat er een goede standplaatsregistratie kan plaatsvinden. Op dit moment zijn veel objecten niet fysiek genummerd en voldoet de collectie dus niet aan de eisen die de Nederlandse Museum Stichting stelt aan musea.
Glas/keramiek: Over het algemeen is de opstelling van het keramiek en glas in de museale opstelling en Drostenhuis in orde. De objecten staan voor een deel in vitrines waar ze beschermd zijn tegen (teveel) stof en diefstal of fysieke schade. De objecten in de archeologiekelder staan echter in een zeer slechte ruimte.
Hout: Het Stedelijk Museum Zwolle heeft een flinke achterstand op het gebied van depotbeheer als het gaat om houten objecten. De achterstand zit vooral in de organisatie, vervuiling en registratie. Door deze situatie is het moeilijk om een beeld te krijgen van de conserveringsachterstand.
Er is niet gekeken naar de herkomstomschrijving, standplaatsregistratie en fotografie. Daar kan op dit moment geen uitspraak over gedaan worden.
De situatie van de objecten op zaal binnen het museum is redelijk tot goed en staat in groot contrast met de objecten achter de coulissen.

post_7-9-2017

Boeken/papier: Bij de meeste bekeken objecten is de conditie van de omgeving van de onderzochte kasten en stellingen redelijk. De conditie van de omgeving is redelijk, maar de huidige omstandigheden zijn in de toekomst schadelijk voor het object. Er zijn enkele verbeterpunten, waardoor de risico's aanzienlijk verminderd kunnen worden.
Men heeft in het verleden al veel preventieve maatregelen genomen, helaas is momenteel weinig tijd gereserveerd per week voor de verbetering van de huidige en toekomstige situatie.
Schilderijen: Het schilderijendepot depot is prima. De objecten, welke zijn bekeken, zijn voor een groot deel in slechte staat. De meeste van de steekproefsgewijs bekeken schilderijen zouden moeten worden behandeld alvorens ze kunnen worden tentoongesteld, of zelfs alvorens ze kunnen worden gehanteerd door bijvoorbeeld een transportbedrijf. Helaas blijkt er te weinig budget en middelen te zijn (geweest) om de objecten te kunnen onderhouden en goed te verzorgen.

Tijdens de bezoeken kwamen de volgende vier aandachtpunten sterk naar voren:

- Organisatie van de depotruimtes
- Schoonmaken, zowel op zaal als in het depot
- Pestmanagement
- Registratie

1. Organisatie van de depotruimtes

De depotruimtes in de nieuwbouw zijn goed georganiseerd en zijn wat verwacht wordt van een geregistreerd museum. De overige depotruimtes zijn voor een bepaald deel verre van georganiseerd. Veel objecten zijn slechts genummerd met een los briefje of een aangebonden label en niet fysiek genummerd. Hierdoor is het moeilijk om losse onderdelen van een object bij elkaar te houden. Objecten zijn niet goed toegankelijk om beheer en behoud taken naar behoren uit te voeren. De collectiebedreigende risico's zijn hier vrijwel allemaal aanwezig.

2. Schoonmaken

In een museum/depot moet een duidelijk schoonmaakbeleid zijn. Vuil en stof zijn een voedingsbodem voor ongedierte. Ook zijn vuil en stof hygroscopisch en heeft het een corrosieve werking of is na verloop van tijd moeilijk/niet meer te verwijderen. In het museum en depots in de nieuwbouw is het redelijk schoon. In de andere depots is lang niet goed schoongemaakt. Door het gebrek aan orde in de depots is dat vaak ook niet mogelijk. Een beleid over de te gebruiken producten voor de schoonmaak ontbreekt. Hierdoor zijn materialen en producten in het museum aangetroffen die niet gebruikt mogen worden op of in de buurt van collectie. Het Drostenhuis kan te vochtig zijn en schoonmakers dienen beter opgeleid te worden.
Objecten moeten allemaal schoongemaakt worden (veelal ontstoffen), het depot moet schoon en opgeruimd zijn en vervolgens moeten de objecten op gepaste wijze afgedekt worden ter voorkoming van vervuiling.

3. Pestmanagement

Bij het beheren van een collectie met organisch materiaal, zoals in het SMZ, is het belangrijk om pestmanagement te implementeren. In het SMZ was dit geregeld, maar door bezuinigingen is dit niet meer uitgevoerd. De basisvoorwaarden (opgeruimd en schoon depot, registratiegraad, geschikt depot, quarantaine ruimte, plakvallen) moeten op orde zijn voordat pestmanagement gedegen kan worden uitgevoerd.

4. Registratie

In de depots zijn niet (fysiek) genummerde objecten aangetroffen. 'Een geregistreerd museum is erop gericht dat alle objecten een objectnummer, een beschrijving, verwervingsgegevens en een standplaats hebben en zorgt dat deze informatie toegankelijk is en blijft' (punt 11 museumnorm 2015). Zorg dat dit op orde komt.

5. Adviezen en aanbevelingen

Naar aanleiding van de besproken deelcollecties, ruimtes en depots, worden hieronder een aantal algemene adviezen en aanbevelingen opgesomd die toepasbaar zijn op de gehele collectie. Dit zijn de belangrijkste aandachtpunten.

Onderhoud van de ruimtes /Standplaats en ruimte

Algemeen: Voor een meer gedetailleerd advies over wat gedaan moet worden en wat prioriteit heeft, moeten alle depots nader geïnspecteerd worden. Nummering in Adlib en op objecten aanbrengen (wanneer dit nog niet gebeurd is).

Algemeen: Een algemeen advies is om minimaal 1 fulltime beheer- en behoudsmedewerker voor deze collectie aan te stellen. Deze kan de huidige situatie verbeteren, vrijwilligers aansturen, de zolderdepots schoon maken én houden, collectie monitoren en opkomen voor de behoeftes van de collectie.

Algemeen: Laat een cultureel waarde onderzoek doen naar de collectie.

Algemene depot adviezen: Het advies is om Ibycel of museumkarton op alle planken in de depots aan te brengen. Collectie en opslag materialen en/of gereedschap niet door elkaar plaatsen.

Algemene schoonmaak adviezen: Vaker stofzuigen in de depots. Maak een jaarplanning voor schoonmaak van het depot.

Algemene registratie adviezen: Objecten fysiek nummeren of tenminste labels vastbinden.

Algemene pestmanagement adviezen: Hou een insectenlogboek bij.

Cheopsdepot: Berg de vitrinekast onderdelen en andere materialen die hier niet thuis horen elders op of deel de ruimte anders in. Hierdoor wordt risico op schade aan de objecten verminderd.

Algemene keramiek adviezen: Plaats deksels naast kommetjes/theepotjes etc. i.p.v. erop. En kijk met extra aandacht naar objecten met vergulding i.v.m. risico op schuren oppervlak.

Algemene meubel adviezen: Zet meubels in een stelling. Vervang de afdekking op meubels door passende Tyvek (hoezen).

Algemene textiel adviezen: Dek mannequins af met Tyvek hoezen. Leg mannequins niet op elkaar, dit geeft vervorming.

post_7-9-2017

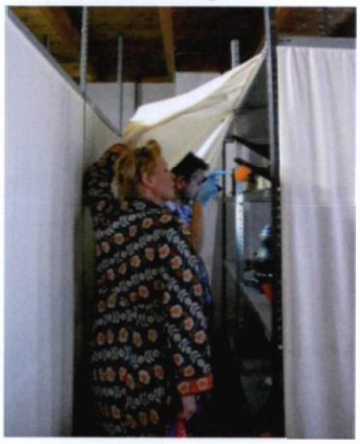
6. Bijlagen

6.1. Samenvatting 12-06-2017

1. Sterktes

Beheersituatie:

- Linda en Ewoud hebben samen met stagiairs en vrijwilligers zo goed als mogelijk taken uitgevoerd voor beheer en behoud van de collectie.
- Adviezen van de Collectiewachters voor deze collectie zijn voornamelijk gericht op handelingen voor de lange termijn. Directe noodzakelijke handelingen zijn vrij weinig voorgekomen tijdens de Collectiescan.
- Er zitten enkele Nederlandse topstukken in de collectie.
- Enkele boekjes zijn in PAT (Photographic Activity Test) getest materiaal opgeborgen. Dit is het juiste verpakkingsmateriaal.
- Er worden mooie en duidelijke koordjes bovenop de stoelen gebruikt ter voorkoming van schade. Er is aandacht en kennis voor minimaliseren van schade aan de collectie in de tentoonstelling.
- Enkele stellingen in het externe depot zijn afgedekt met gordijnen. De objecten in deze stellingen zijn beduidend minder vuil dan niet afgedekte objecten in de stellingen.
- Is het bekend wat er verbeterd kan worden en zijn er nieuwe aandachtspunten tijdens de Collectiescan naar boven gekomen? Linda Barendse; Het meeste is bekend wat er tijdens de Collectiescan besproken is. Het is bekend dat de achterstand die in de afgelopen decennia is opgetreden, nog niet is weggewerkt. Door verschillende omstandigheden (bezuinigingen, ziekte div. medewerkers en directeur) is er ook de afgelopen jaren veel blijven liggen wat we graag uitgevoerd zouden willen hebben.
- Veel uitgevoerde beheer- en behoudsprojecten in het verleden zijn goed gedaan. Er zijn geen extremen tegen gekomen die niet bij andere musea gezien worden door de Collectiewachters.
- De locatie, klimaatomstandigheden en toegankelijkheid van het schilderijendepot, cheopsdepot (keramiek) en papierdepot zijn goed.
- Er is controle op wie in de depots kan komen d.m.v. een sleutelbeleid.
- Een deel van de kennis zit in het hoofd van de medewerkers.
- Er is een collectieplan SMZ.
- Er is een CHV plan SMZ.

Afb. 80 Afgedekte stellingen worden geïnspecteerd tijdens de Collectiescan.

Toegankelijkheid:

- De collectie in de vaste tentoonstelling is over het algemeen goed toegankelijk.

Biologische aantasting:

- In 2012 is de gehele collectie gecontroleerd op houtworm en indien nodig behandeld tegen houtworm. Er is tijdens de Collectiescan niet veel actieve houtworm gevonden.

Verontreiniging:

- In de publieksruimtes is een vast patroon voor de schoonmaak. Er zijn daarnaast twee dames die de collectie mogen schoonmaken. Hieruit blijkt dat men de zorg voor de collectie splitst naar bekwaamheid.
- Er is geen tinpest in de collectie waargenomen, dus voor de metaalcollectie wordt (m.u.v. het stof) geen risico op andere verontreiniging verwacht.
- Er is nagedacht over hoe de objecten in openopstelling in het depot beschermd kunnen worden tegen stof opval.

Relatieve luchtvochtigheid:

- In het Drostenhuis is een compleet klimaatsysteem (met uitzondering in de nieuwbouw) niet mogelijk. Het positieve is dat de technische dienst goed zicht heeft op de situatie rondom het klimaat en be- en ontvochtigers routinematig monitoren en onderhouden.
- Met een centraal digitaal systeem wordt het klimaat gemonitord. Over het algemeen kan het klimaat tussen 45 en 55% RH gehouden worden op locaties met collectie. Dit zijn wenselijke waardes voor de samenstelling van dit type collectie.

Informatieverlies:

- Van de papier, keramiek en schilderijen collectie is vrijwel alles genummerd. Hier zal niet snel informatieverlies optreden. Ook het grootste deel van het textiel is inmiddels genummerd, hier wordt nog verder aan gewerkt.

Afb. 81 Linda Barendse geeft uitleg over de collectie in het papierdepot in de kelder.

2. Zwaktes

Beheersituatie:

- Er is te weinig tijd beschikbaar (1 dagdeel per 2 weken) voor beheer en behoud door Linda. Ewoud heeft iets meer tijd hiervoor ingeroosterd, maar in de praktijk roepen andere werkzaamheden harder waardoor geen tijd meer overblijft voor beheer en behoud.
- Beheer en behoud projecten die (nog) niet zijn uitgevoerd, hebben invloed op de staat van de collectie. Hierdoor is de staat van de collectie aan het achteruit gaan.
- De collectie in het depot komt over als een ondergeschoven kindje. Er is te weinig tijd om hier aandacht aan te geven. Dit is te zien aan de manier van opslag, stof en vuil en de registratiegraad in het zolder depot.
- Materiaalgebruik voor opslag en schoonmaak moeten vooraf nader onderzocht worden voordat keuzes gemaakt worden.

Afb. 82 Glassex in het papierdepot. Geen goede materiaalkeuze bij collectie.

Toegankelijkheid:

- De objecten in de depots zijn over het algemeen moeilijk toegankelijk voor inspectie doordat de depots vol zijn, objecten dicht bij elkaar staan en dozen zwaar beladen.

post_7-9-2017

Fysieke krachten:

- De metaal-, textiel- en meubelcollectie in de depots zijn gedeeltelijk niet goed geplaatst. Hierdoor kan schade ontstaan.

Biologische aantasting:

- Er is geen quarantaine ruimte. Dit geeft kans op ongedierte verspreiding bij binnenkomst van (nieuwe) objecten in het museum.
- Er is geen pestmanagement systeem, advies is om dit op te zetten i.v.m. de gevoeligheid van de materialen in de collectie.

Informatieverlies:

- Nader onderzoek is nodig naar de registratiegraad van de museumcollectie.

Verontreiniging:

- Vrijwel alle depots zijn vuil en stoffig. Tussen de vloerplanken zitten gleuven waar vuil en stof zich ophopen en moeilijk schoon te houden zijn.

3. Bedreigingen

Beheersituatie:

- Het duurt lang binnen de huidige organisatie om iets voor elkaar te krijgen.

Fysieke krachten:

- Voor de boeken en papiercollectie zijn vooral de fysieke krachten het grootste risico.
- Zet klokken in de tentoonstelling vast aan de wand, om omvallen te voorkomen.
- Zet meubels op een schaaltje, zodat er minder kans is op schade door schoonmaakwerkzaamheden op zaal.
- Op sommige tapijten staat te veel druk. Hierdoor bolt het tapijt op. Dit veroorzaakt op langere termijn schade.

Dieven en vandalen:

- Het is op het moment relatief eenvoudig om (onderdelen van) collectie ongevraagd mee te nemen uit de tentoonstelling.

Verontreiniging:

Afb. 83 Stof in de textielkast op zolder.

- Niet afgestofte objecten van metaal zijn gecorrodeerd. Afgeschermd metaal ligt er goed bij. Dus wanneer de collectie meer stofvrij opgeslagen/tentoongesteld wordt, komt dit ten goede van de staat van de collectie.
- Het viel op dat de collectie met hout en textiel in de tentoonstellingszaal relatief vies is. Dit is een bron van ongedierte. Oud vuil en stof is tevens moeilijk te verwijderen van de textielobjecten.
- Een deel van de papiercollectie zit in zure passe-partouts. In enkele wissellijsten is triplex aanwezig. Dit moet vervangen worden.
- Objecten zijn individueel (deels) afgedekt met katoen. Het advies is om een ander materiaal te kiezen, bijvoorbeeld Tyvek, en/of de stelling compleet af te dekken voor een betere opslag.
- Het gordijnen project (plaatsing van stofschermen op de rekken in het externe depot) is niet voltooid waardoor veel objecten in het externe depot stoffig zijn geworden. Daarnaast zijn de achterzijden van de kasten niet afgedekt. Hierdoor krijgt stof ook bij de afgedekte kasten de kans om in de kast te komen.
- Vooral in de oude vitrines en vitrines met verlichting erin, is het zilver zwart geworden.

Informatieverlies:

- Veel objecten (met name op zolder en in het externe depot) zijn niet fysiek genummerd, of de nummers zijn onleesbaar geworden. Soms ligt er een los briefje op het object, maar dat kan gemakkelijk kwijtraken. Zo kan het moeilijk worden een object te identificeren.
- Losse onderdelen van objecten liggen los op het object. Dit geeft een kans op materiaalverlies.
- De collectie was op verschillende manieren geregistreerd, dit is de laatste jaren zoveel mogelijk bijgewerkt. Totdat de volledige collectie juist geregistreerd is, bestaat de kans dat informatie verloren gaat over de collectie en/of het veel tijd inneemt om collectiegegevens uit te zoeken. Dit moet nader onderzocht worden.

4. Kansen

Beheersituatie:

- Kijk kritisch naar de collectie en bepaal wat de kerncollectie is. Maak keuzes hoe men deze wilt behouden in verhouding tot minder belangrijke collectie van het museum. Bijvoorbeeld; Niet geregistreerde objecten in de collectie opzoeken en bepalen of deze tot de collectie behoren. Zo niet, ontzamelen. Zowel, registreren.
- De zolderdepots en het externe depot zijn niet ideaal voor de opslag van collectie. Verbouwing van de zolderdepots bleek afgelopen jaren niet haalbaar. Er zou gekeken kunnen worden naar een geschikte externe opslag voor het gehele depot. De depotruimte voor schilderijen, keramiek en papier in de nieuwbouw zijn prima.
- Vervang in de toekomst de zware (zwarte) dozen (met werk op papier) zodat medewerkers gemakkelijker kunnen werken met de collectie en het minder ruimte inneemt in het depot.
- Verbeter de omgeving van de collectie in het depot. Plaats bijvoorbeeld op alle schappen in het depot PE schuim en maak de depots regelmatig schoon ter voorkoming van degradatie.
- Ga samenwerken met andere musea in de regio. Bijvoorbeeld op het gebied van depot opslag.

post_7-9-2017

Toegankelijkheid:

- Het externe depot leent zich voor meer rekken, betere en efficiëntere opslag van de collectie.
- In het schilderijen depot staan veel meubels. Gebruik een andere methode van opslag (efficiënter gebruik van stellingen, palletrek, harde wielkasten) zodat de ruimte die er is beter benut wordt en de objecten beter toegankelijk worden.

Verontreiniging:

- Vervang de hardboard planken en MDF in de depots ter voorkoming van versnelde degradatie van de collectie.

Informatieverlies

- Een deel van de collectie is gefotografeerd. Voor de registratie is het verstandig om de gehele collectie te fotograferen ter bevordering van de informatieborging.
- Standplaatsen zijn niet allemaal individueel genummerd. Wanneer men alle locaties individueel nummert, gaat het zoeken een stuk makkelijker en sneller. De laatste jaren is hier wel een enorme slag in gemaakt, maar ook dit is nog niet afgerond.

5. Adviezen en aanbevelingen

Dit hoofdstuk wordt verder aangevuld met de informatie uit het tweede bezoek in de volledige rapportage.

6. Aanbevelingen

- Een algemeen advies is om minimaal 1 fulltime beheer- en behoudsmedewerker voor deze collectie aan te stellen. Deze kan de huidige situatie verbeteren, vrijwilligers aansturen, de zolderdepots schoon maken én houden, collectie monitoren en opkomen voor de behoeftes van de collectie.
- Laat een cultureel waarde onderzoek doen naar de collectie.

7. Aandachtspunten

Afhankelijk van resultaten Collectiescan.

Naar aanleiding van de besproken zwaktes en bedreigingen, zijn er een aantal algemene aanbevelingen opgesomd die toepasbaar zijn op de gehele collectie.

Bijvoorbeeld:
Onderhoud ruimtes
Verzamelbeleid
Registratie
Verantwoording
Depotbeleid

6.2. Overzicht collecties, locaties en klimaatgegevens per ruimte

Hoofdcollecties	Depotruimte	T (temperatuur)	RH (Relatieve vochtigheid)	Lux – UV (Verlichting Sterkte)
Schilderijen	**Kelder:** Schilderijendepot	22.2	52.9	135 - 101
Metaal	**Drostenhuis 1e verdieping:** Blokzijldepot a **Drostenhuis 1e verdieping:** Blokzijldepot b **Drostenhuis 1e verdieping:** Blokzijldepot gang **Drostenhuis 2e verdieping:** Zolder stelling **Korte Kamperstraat:** *zie onderaan*	22.2 22.2 22.4 22.4	55.3 53.3 54.2 51.7	111 - 24 495 - 610 n.v.t. -
Metaal: Goud	**Kelder:** Zilverkluis	22.5	60.3	68 - 168
Metaal: Zilver	**Kelder:** Zilverkluis	22.5	60.3	68 - 168
Metaal: Munten	**Kelder:** Papierdepot	22.4	53.3	185 - 21
Metaal: Wapens en strafwerktuigen	**Drostenhuis 2e verdieping:** Zolder stelling **Drostenhuis 1e verdieping:** Blokzijldepot b + gang **Korte Kamperstraat:** *zie onderaan*	22.4	51.7	-
Hout	**Kelder:** Schilderijendepot	22.2	52.9	135 - 101
	Drostenhuis 1e verdieping: Blokzijldepot a **Drostenhuis 1e verdieping:** Blokzijldepot b **Drostenhuis 1e verdieping:** Blokzijldepot gang **Drostenhuis 2e verdieping:** Zolder stelling **Korte Kamperstraat:** *zie onderaan*	22.2 22.2 22.4 22.4	55.3 53.3 54.2 51.7	111 - 24 495 - 610 n.v.t. -
Hout: Meubilair	**Drostenhuis 2e verdieping:** Zolder open ruimte **Kelder:** Schilderijendepot **Korte Kamperstraat**	22.4	49.8	146 - 30
Hout: Wapens en strafwerktuigen	**Drostenhuis 2e verdieping:** Zolder stelling **Drostenhuis 1e verdieping:** Blokzijldepot b + gang **Korte Kamperstraat:** *zie onderaan*	22.4 22.2	51.7 53.3	- 495 - 610
Keramiek	**Kelder:** Cheopsdepot	22.6	51.3	105 - 153
Keramiek	**Drostenhuis 1e verdieping:** Blokzijldepot a **Drostenhuis 1e verdieping:** Blokzijldepot gang	22.2 22.4	55.3 54.2	111 - 24 n.v.t.
Keramiek	**Drostenhuis 2e verdieping:** Zolder stelling	22.4	51.7	-
Glas	**Drostenhuis 1e verdieping:** Blokzijldepot b **Drostenhuis 2e verdieping:** Zolder stelling	22.2 22.4	53.3 51.7	495 - 610 -
Boek en papier: Tekeningen en Prenten	**Kelder:** Papierdepot	22.4	53.3	185 - 21
Boek en papier: Documenten en Boeken	**Kelder:** Papierdepot	22.4	53.3	185 - 21
Archeologie	**Drostenhuis 1e verdieping:** Blokzijldepot b zolder Gouden Kroon	22.2	53.3	495 - 610
Lakzeges	**Drostenhuis 2e verdieping:** Zolder stelling	22.4	51.7	
Textiel	**Drostenhuis 2e verdieping:** Textieldepot 1 **Drostenhuis 2e verdieping:** Textieldepot 2	22.6 22.2	51.2 50.2	798 - 92 38.5 - 75
Steen	**Korte Kamperstraat:** *zie onderaan*			
Diversen	**Korte Kamperstraat:** Begane grond: 0.1-0.2 1e verdieping: 1.1 1e verdieping: 1.2 2e verdieping: 2.1 2e verdieping: 2.2	 22.4 22.1 22.3 22.4 22.8	 52.2 55.3 56.6 51.5 52.1	 143 – 179 104 - 0 40 - 77 137 - 169 52 - 87

post_7-9-2017

Hoofdcollecties	Tentoonstellingsruimte	T (temperatuur)	RH (Relatieve vochtigheid)	Lux – UV (Verlichting Sterkte)
Gemengde collectie	**Drostenhuis begane grond:** gang	**23.7**	**51.5**	**54.9 - 0**
Gemengde collectie	**Drostenhuis begane grond:** keuken	**23**	**52.6**	**95.2 - 274**
Gemengde collectie	**Drostenhuis begane grond:** bijkeuken	**23.1**	**49.9**	**803 - 636**
Gemengde collectie	**Drostenhuis begane grond:** Zilverkamer	**22.8**	**54.3**	**43.2 - 0**
Gemengde collectie	**Drostenhuis begane grond:** Patriottenkamer	**23.5**	**53.2**	**37.5 - 0**
Gemengde collectie	**Drostenhuis begane grond:** Salon	23.8	**52**	**29.1 - 0**
Gemengde collectie	**Drostenhuis begane grond:** Tuinkamer	**23.6**	**51.9**	**262 - 0**
Gemengde collectie	**Drostenhuis begane grond:** Achterkamer	**23.7**	**51**	**69.1 - 0**
Gemengde collectie	**Drostenhuis eerste verdieping:** Blokzijlkamer	**23.7**	**54.7**	**60.6 - 47**
Gemengde collectie	**Drostenhuis eerste verdieping:** Kamer 9	**24.4**	**49.8**	**50 - 0**
Gemengde collectie	**Drostenhuis eerste verdieping:** Kamer 10	**24.4**	**47.8**	**63 - 42**
Gemengde collectie	**Drostenhuis eerste verdieping:** Kamer 11	**24.1**	**47.3**	**135 - 142**
Archeologie	**Drostenhuis kelder**	**22.4**	**54.7**	**12 - 20**

6.3. Object specifieke opmerkingen Schilderijen

Enkele objecten nader bekeken:

1. Object: schilderij
   Materiaal: olieverf op linnen
   Afmeting: 90 x 70,5 cm. incl. lijst
   Gesigneerd: r.b. W. Conz
   Voorstelling: portret van man
   Rek: 2 b (rechterzijde)

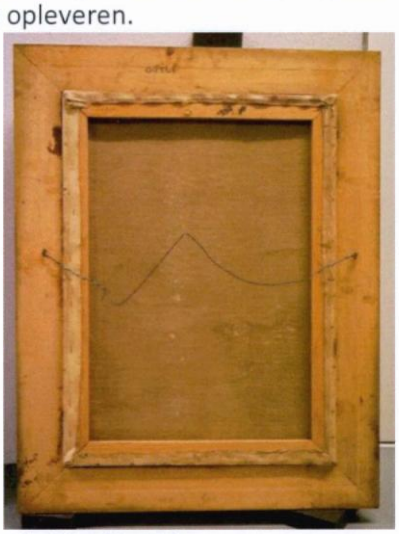
Schade:

-oppervlaktevuil.
-vergeelde vernis.
-stof achterzijde.
-losse verfdelen.
-lacunes in de verflaag.

Schades zijn niet depot-gerelateerd.
Het object is wel kwetsbaar door de schades die deze in het verleden heeft opgelopen. Als deze niet worden behandeld zal elke klimatologische schommeling of teveel trilling bij hanteren en vervoer informatieverlies in de vorm van verfverlies kunnen opleveren.

Afb. 84 voorzijde totaal

Afb. 85 achterzijde

Afb. 86 detail: stof (oud houtmeel van houtworm), losse verfdelen, tenting (opstaande verfdelen in de vorm van molshoop-gangetjes) en lacunes (ontbrekende verfdelen).

post_7-9-2017

2.	Object:	schilderij
	Materiaal:	olieverf op linnen
	Afmeting:	104 x 80 cm. incl. lijst
	Gesigneerd:	
	Voorstelling:	18e eeuws portret van man
	Rek:	3 a (linkerzijde)

Schade:

-oppervlaktevuil.
-vergeelde vernis.
-cupping (opstaande verfdelen naar de craquelé toe).
-oude verkleurde retouches.
-doek slap.
-spanraam instabiel, de inlijsting houdt het geheel stabiel, maar:
-lijst onderzijde los, instabiel, dus heel stabiel is dit object absoluut niet.
-veel stof achterzijde.
-losse verfdelen.
-lacunes in de verflaag.

Schades zijn niet depot-gerelateerd.
Het object is wel kwetsbaar door de schades die deze in het verleden heeft opgelopen. Als deze niet worden behandeld zal elke klimatologische schommeling of teveel trilling bij hanteren en vervoer informatieverlies in de vorm van verfverlies kunnen opleveren. Voor vervoer zou een doos waar het schilderij met lijst en al in kan liggen verstandiger zijn. Of het object eerst conserveren, stabiliseren.

Afb. 87 totaal voorzijde

Afb. 88 totaal achterzijde

Afb. 89 detail: instabiel spanraam

Afb. 90 detail: instabiele lijst

Afb. 91 detail achterzijde: loslatende linnen steunlap, lijm is uitgedroogd waardoor deze steunlap zijn functie verliest

Afb. 92 detail: spanrand van het schilderij op het spanraam is minimaal, risico op loslaten waardoor het schilderij helemaal los zou komen, erg kwetsbare situatie

7-9-2017 post

post_7-9-2017

3. Object: schilderij
Materiaal: olieverf op linnen, bedoekt
Afmeting: 82 x 72 cm
Gesigneerd:
Voorstelling: 18e eeuws portret van man
Rek: 4 a

Schade:

-oppervlaktevuil.
-vergeelde vernis.
-stof.
-stoot/schuurschade op voorzijde, door hanteren.
-ontbrekende delen op de lijst.
-houtworm, waarschijnlijk behandeld in 2012, maar is het houtmeel over het object oud houtmeel dat door trillingen er nog uit komt of zit er ook verser houtmeel tussen?

Schades zijn niet depot-gerelateerd.
Het object is bedoekt, de kwetsbare factor is hier de lijst welke niet erg stabiel is. Gelieve dit bij hanteren in de gaten te houden.

Afb. 93 totaal voorzijde, aan rek

Afb. 94 detail bovenzijde, ontbrekende inlegdelen van de lijst

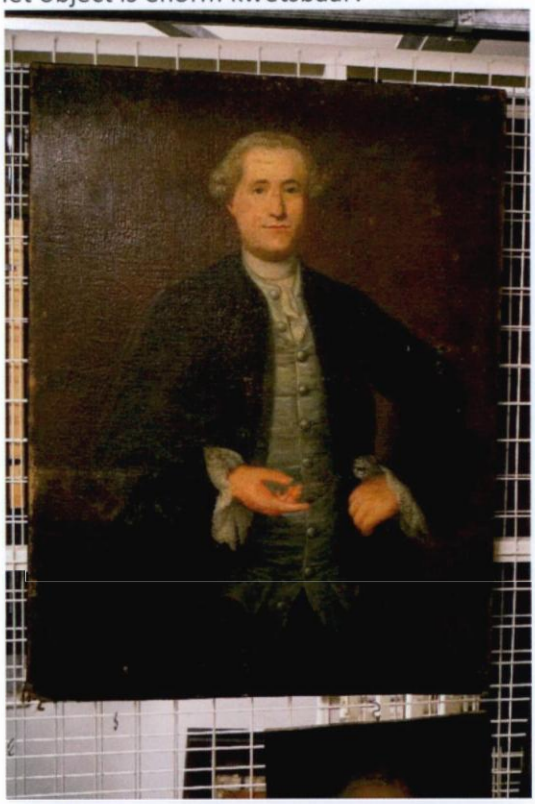

Afb. 95 stoot/schuurschade midden in de afbeelding

4. Object: schilderij
Materiaal: olieverf op linnen
Afmeting: 115 x 87 cm
Gesigneerd:
Voorstelling: 18e eeuws portret van man

Schade:
-oppervlaktevuil.
-gecrepeerde vernis.
-cupping.
-lacunes, slechte hechting van de verflaag.
-gaten in het linnen

Schades zijn niet depot-gerelateerd.
Het object is enorm kwetsbaar!

Afb. 96 totaal voorzijde

Afb. 97 detail, gaten in het innen, cupping en lacunes in de verflaag

Afb. 98 oude verkleurde retouches zichtbaar op het voorhoofd, lacunes, slechte hechting van de verflaag

post_7-9-2017

5.	Object:	schilderij
	Materiaal:	olieverf op paneel, in delen, verlijmd op masoniet (hardboard)
	Afmeting:	118 x 70 cm
	Gesigneerd:	
	Voorstelling:	18e eeuws portret van ridder

Schade:

-oppervlaktevuil.

-gecrepeerde, vergeelde vernis.

-paneel heeft vele schades, onduidelijk waardoor, vele schades lijken een interessante oorzaak te hebben, onderdeel van een verhaal

-paneeldelen zijn verlijmd op een zeer zuur materiaal, masoniet hardboard.

Schades zijn niet depot-gerelateerd.
Het object is enorm kwetsbaar!

Afb. 99 detail

Afb. 100 totaal voorzijde

Andere schilderijen:

detail van niet nader omschreven schilderij:

Afb. 101 oude houtwormgaatjes

Afb. 102 schilderij op zaal, deformaties vanuit de bovenverstekken, doek is erg slap

post_7-9-2017

Afb. 103 detail: deformatie linksboven

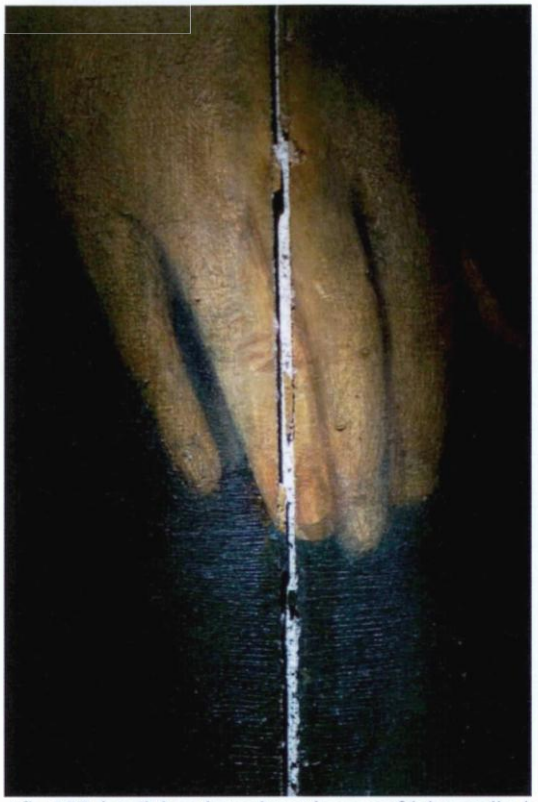
Afb. 104 detail: deformatie rechtsboven

Afb. 105 detail: deformatie onderzijde, waarschijnlijk een bekneld spietje of ander hard materiaal dat tussen het spieraam en het linnen drukt

Afb. 106 totaalfoto schilderij dat gebroken in de lijst zit (losse paneeldelen, risicovol)

Afb. 107 detail: breuknaad met losse verfdelen welke los in het luchtledige hangen, kans op verfverlies is hier groot

Afb. 108 detail: idem

post_7-9-2017

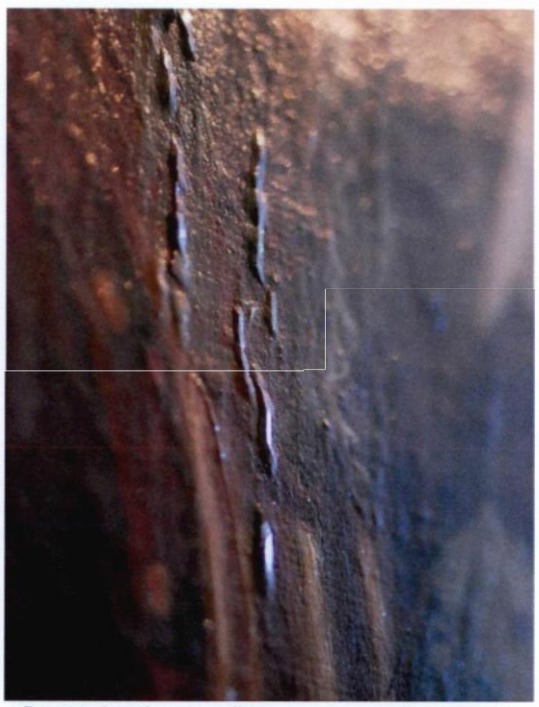
Afb. 109 totaal voorzijde portret van Beatrix J.C. van Vollenhove-Rijckevoorsel

Afb. 110 lacunes onderzijde (foto 2014)

Afb. 111 lacunes onderzijde (foto 2017) er is geen vermeerdering zichtbaar van de lacunes, dit waarschijnlijk ook omdat het schilderij sinds 2014 ook niet is afgenomen. er zit veel puin tussen het doek en het spieraam wat naar voren buikt en de verfdelen los drukt

Afb. 112 detail tenting (blaasvorming in de vorm van molshoop-gangetjes door een vochtprobleem, het doek krimpt en de verf kan niet mee en komt los

Afb. 113 totaal portret in de gang bij de oorspronkelijke voordeur

Afb. 114 kwalitatief goed schilderij van een befaamde portretschilder

Afb. 115 doek hangt slap, forse deformaties vanuit de verstekhoeken, zo fors dat dit op den duur tot verfverlies kan leiden

Afb. 116 lacune welke mechanisch lijkt, bezoeker?

post_7-9-2017

6.4. Object specifieke opmerkingen Boeken en papier

doos /kast	materiaal	fysieke krachten	biologische aantasting	Verontreiniging	Toegankelijkheid	Conditie
Dozenkast Doos 60 Van Hulsen	Wop (werken op papier)	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Utoplex vellen te groot voor pp en doos. Komen buiten pp, uitstekende delen krullen om.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos oud (voor 1992 vlg Ewoud). Inferieur materiaal, oppervlaktevuil. Werken met zelfklevend tape vastgezet. Kan na verloop van tijd gaan verkleuren. Pp over algemeen in goede conditie	doos te zwaar	wop in redelijke tot goede conditie
Dozenkast Doos 3408 Kunstenaars H-M	wop	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Utoplex vellen te groot voor pp en doos. Komen buiten pp, uitstekende delen krullen om.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos oud (voor 1992 vlg Ewoud). Inferieur materiaal, oppervlaktevuil. Werken met lipjes vastgezet, lijm onbekend. Kan na verloop van tijd gaan verkleuren. Omslag in doos AFC Hoffmann 57-11. Losse werken liggen op elkaar, kunnen elkaar aantasten (migratie zuren). Scheiden met behulp van gebufferd omslagpapier of Utoplex. Tussenkarton zuur materiaal, vervangen. Pp over algemeen in goede conditie	doos te zwaar	wop in redelijke tot goede conditie
doos 44 plattegronden Kampen/ Vollehoven	wop	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Utoplex vellen te groot voor pp en doos. Komen buiten pp, uitstekende delen krullen om.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos oud (voor 1992 vlg Ewoud). Inferieur materiaal, oppervlaktevuil. Werken met lipjes vastgezet, lijm onbekend. Kan na verloop van tijd gaan verkleuren. Pp over algemeen in goede conditie	doos te zwaar	WOP afwisselend van conditie. Lompenpapier in goede redelijke kwaliteit. Houthoudend materiaal ° verkleurd. Ijst op degradatie
Dozenkast doos 108 Kaarten Overijssel	wop	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Utoplex vellen te groot voor pp en doos. Komen buiten pp, uitstekende delen krullen om. Opzetvel is vrij dun (400 gr. biedt weinig steun. Werk zakt door bij hanteren.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos oud (voor 1992 vlg Ewoud). Inferieur materiaal, oppervlaktevuil. Werken met lipjes vastgezet, lijm onbekend. Kan na verloop van tijd gaan verkleuren.	doos te zwaar	aantal wop in deze doos lelijk gerepareerd.
Dozenkast doos 102 plattegronden Steenwijk	wop	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Utoplex vellen te groot voor pp en doos. Komen buiten pp, uitstekende delen krullen om. Opzetvel is vrij dun (400 gr. biedt weinig steun. Werk zakt door bij hanteren.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos oud (voor 1992 vlg Ewoud). Inferieur materiaal, oppervlaktevuil. Werken met lipjes vastgezet, lijm onbekend. Kan na verloop van tijd gaan verkleuren. Pp over algemeen in goede conditie	doos te zwaar	wop in goede conditie

doos /kast	materiaal	fysieke krachten	biologische aantasting	Verontreiniging	Toegankelijkheid	Conditie
doos 94 Kampen	wop	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Utoplex vellen te groot voor pp en doos. Komen buiten pp, uitstekende delen krullen om. 2 grote litho stenen rusten op plank boven kast waar dozen ingeschoven worden. Hierdoor zakt plank wat in, waardoor dozen nog moeilijker eruit gehaald kunnen worden.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos oud (voor 1992 vlg Ewoud). Inferieur materiaal, oppervlaktevuil. Werken met lipjes vastgezet, lijm onbekend. Kan na verloop van tijd gaan verkleuren. Pp over algemeen in goede conditie	doos te zwaar	wop in goede conditie
Dozenkast doos 88 moderne kunstenaars	wop	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Utoplex vellen te groot voor pp en doos. Komen buiten pp, uitstekende delen krullen om.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos oud (voor 1992 vlg Ewoud). Inferieur materiaal, oppervlaktevuil. Werken met lipjes vastgezet, lijm onbekend. Kan na verloop van tijd gaan verkleuren. Pp over algemeen in goede conditie	doos te zwaar	wop in goede conditie
dozenkast doos 83	wop	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Utoplex vellen te groot voor pp en doos. Komen buiten pp, uitstekende delen krullen om.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos oud (voor 1992 vlg Ewoud). Inferieur materiaal, oppervlaktevuil. Werken met lipjes vastgezet, lijm onbekend. Kan na verloop van tijd gaan verkleuren. Pp over algemeen in goede conditie	doos te zwaar	wop in redelijke conditie. Plakkers versozijde, werken verkleurd (wijst op degradatie), foxing en waterschade. Strookjes zijn over plakkers heen geplakt
Dozenkast doos 7	wop	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Utoplex vellen te groot voor pp en doos. Komen buiten pp, uitstekende delen krullen om.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos oud (voor 1992 vlg Ewoud). Inferieur materiaal, oppervlaktevuil. Werken met lipjes vastgezet, lijm onbekend. Kan na verloop van tijd gaan verkleuren. Pp over algemeen in goede conditie	doos te zwaar	wop in redelijke conditie. Plakkers versozijde, werken verkleurd (wijst op degradatie), foxing en waterschade. Strookjes zijn over plakkers heen geplakt
doos 72	wop	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Utoplex vellen te groot voor pp en doos. Komen buiten pp, uitstekende delen krullen om.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos oud (voor 1992 vlg Ewoud). Inferieur materiaal, oppervlaktevuil. Werken met lipjes vastgezet, lijm onbekend. Kan na verloop van tijd gaan verkleuren. Pp over algemeen in goede conditie	doos te zwaar	wop in redelijke conditie. Plakkers versozijde, werken verkleurd (wijst op degradatie), foxing en waterschade. Strookjes zijn over plakkers heen geplakt
Dozenkast doos 136	wop	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Werken niet consequent op dezelfde plek nummer geplaatst, daardoor moet het object onnodig vaak gehanteerd worden om nummer te vinden.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos oud (voor 1992 vlg Ewoud). Inferieur materiaal, oppervlaktevuil.	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Werken niet consequent op dezelfde plek nummer geplaatst, daardoor moet het object onnodig vaak gehanteerd worden om nummer te vinden.	conditie over algemeen redelijk. Sprake van degradatie, soms van foxing, vlekjes, plakkers, kreukels en scheuren

post_7-9-2017

doos /kast	materiaal	fysieke krachten	biologische aantasting	Verontreiniging	Toegankelijkheid	Conditie
Dozenkast doos 137	wop	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Werken niet consequent op dezelfde plek nummer geplaatst, daardoor moet het object onnodig vaak gehanteerd worden om nummer te vinden.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos oud (voor 1992 vlg Ewoud). Inferieur materiaal, oppervlaktevuil.	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Werken niet consequent op dezelfde plek nummer geplaatst, daardoor moet het object onnodig vaak gehanteerd worden om nummer te vinden.	conditie over algemeen redelijk. Sprake van degradatie, soms van foxing, vlekjes, plakkers, kreukels en scheuren
Dozenkast doos 138	wop	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Werken niet consequent op dezelfde plek nummer geplaatst, daardoor moet het object onnodig vaak gehanteerd worden om nummer te vinden.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos oud (voor 1992 vlg Ewoud). Inferieur materiaal, oppervlaktevuil.	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Werken niet consequent op dezelfde plek nummer geplaatst, daardoor moet het object onnodig vaak gehanteerd worden om nummer te vinden.	conditie over algemeen redelijk. Sprake van degradatie, soms van foxing, vlekjes, plakkers, kreukels en scheuren
Dozenkast doos 139	wop	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Werken niet consequent op dezelfde plek nummer geplaatst, daardoor moet het object onnodig vaak gehanteerd worden om nummer te vinden.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos oud (voor 1992 vlg Ewoud). Inferieur materiaal, oppervlaktevuil.	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Werken niet consequent op dezelfde plek nummer geplaatst, daardoor moet het object onnodig vaak gehanteerd worden om nummer te vinden.	conditie over algemeen redelijk. Sprake van degradatie, soms van foxing, vlekjes, plakkers, kreukels en scheuren
Dozenkast doos 140	wop	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Werken niet consequent op dezelfde plek nummer geplaatst, daardoor moet het object onnodig vaak gehanteerd worden om nummer te vinden.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos oud (voor 1992 vlg Ewoud). Inferieur materiaal, oppervlaktevuil.	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Werken niet consequent op dezelfde plek nummer geplaatst, daardoor moet het object onnodig vaak gehanteerd worden om nummer te vinden.	conditie over algemeen redelijk. Sprake van degradatie, soms van foxing, vlekjes, plakkers, kreukels en scheuren
Dozenkast doos 4 Buiten Overijssel	wop	zeker 50 prentjes in 1 doos. Veel te zwaar. En dit is nog maar een kleine doos. In dezelfde soort (grijs linnen bekleedt) bestaat er ook een maat dubbel zo groot.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	Doos Inferieur materiaal, oppervlaktevuil.	doos te zwaar. Nummers consequent op 1 plek	conditie over algemeen goed. Sprake van degradatie, soms van foxing, vlekjes, plakkers, kreukels en scheuren

doos /kast	materiaal	fysieke krachten	biologische aantasting	Verontreiniging	Toegankelijkheid	Conditie
Bovenopdozen kast losse	wop	losse stapel, ongelijke grootte, risico overbuigen, verschuiven	o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	pergamijn zakjes, is inferieur materiaal. Gebruikt men handschoenen? Fotomateriaal erg gevoelig voor vingerafdrukken.	nog geen standplaats, niet geïnventariseerd, is men mee bezig,	conditie niet bekeken
Bovenop Dozenkast G	wop	prima	o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	werken verpakt in PAT getest materiaal. Is op zich prima, maar niet nodig	nog geen standplaats, is men mee bezig, wel beschreven en gefotografeerd	Conditie uitstekend
Dozenkast doos 1-12	wop	prima	o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos is van prima materiaal, gebufferd en zuurvrij. Pp bestaan uit inferieur materiaal, evenals opzetkarton. Vervangen! Opgezet met zelfklevend tape, merk onbekend, kan mogelijk werk aan gaan tasten, 1e verschijnselen soms zichtbaar	prima	verkleuring van papier door aantasting pp en opzetkarton. Vlekken door gebruik tape
doos 13-24	wop	prima	o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos is van prima materiaal, gebufferd en zuurvrij. Pp bestaan uit inferieur materiaal, evenals opzetkarton. Vervangen! Opgezet met zelfklevend tape, merk onbekend, kan mogelijk werk aan gaan tasten, 1e verschijnselen soms zichtbaar	prima	verkleuring van papier door aantasting pp en opzetkarton. Vlekken door gebruik tape
doos 25-36			o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos is van prima materiaal, gebufferd en zuurvrij. Pp bestaan uit inferieur materiaal, evenals opzetkarton. Vervangen! Opgezet met zelfklevend tape, merk onbekend, kan mogelijk werk aan gaan tasten, 1e verschijnselen soms zichtbaar	prima	verkleuring van papier door aantasting pp en opzetkarton. Vlekken door gebruik tape
Dozenkast doos 37-52			o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos is van prima materiaal, gebufferd en zuurvrij. Pp bestaan uit inferieur materiaal, evenals opzetkarton. Vervangen! Opgezet met zelfklevend tape, merk onbekend, kan mogelijk werk aan gaan tasten, 1e verschijnselen soms zichtbaar	prima	verkleuring van papier door aantasting pp en opzetkarton. Vlekken door gebruik tape
Bovenop dozenkast Archiefdoos ongenummerd	wop, brochures en boekjes		o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos is van prima materiaal, gebufferd en zuurvrij. Losse voorwerpen zijn verpakt met PAT getest materiaal. Op zich prima, maar niet nodig, kan met goedkoper verantwoord materiaal (gebufferd en zuurvrij verpakkingsmateriaal)	Als geïnventariseerd, is toegankelijkheid prima	

post_7-9-2017

doos /kast	materiaal	fysieke krachten	biologische aantasting	Verontreiniging	Toegankelijkheid	Conditie
doos doc 20	haakboekjes	Ruimte over in doos, gevaar op inzakken	o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG. Metalen planken zijn onbedekt. Eventueel risico op condens. Afdekken met plaatjes karton	doos is van prima materiaal, gebufferd en zuurvrij. Sommige boekjes zijn verpakt pergamijn zakjes. Is inferieur materiaal	Stellingkasten zijn niet genummerd. Om standplaats nog beter te lokaliseren, is nummering van planken aan te raden.	goed
doos 12	diverse losse wop: gedichten, briefjes, manuscripten, album etc	doos wordt liggend bewaard, is prima, ook tegen uitzakken	o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG. Metalen planken zijn onbedekt. Eventueel risico op condens. Afdekken met plaatjes karton	doos is van prima materiaal, gebufferd en zuurvrij. Sommige boekjes zijn verpakt pergamijn zakjes. Is inferieur materiaal	Stellingkasten zijn niet genummerd. Om standplaats nog beter te lokaliseren, is nummering van planken aan te raden.	goed
doos 10	omslagen met losse delen wop en boekjes	gevaar voor uitzakken, dus liggend bewaren	o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG. Metalen planken zijn onbedekt. Eventueel risico op condens. Afdekken met plaatjes karton	doos is van prima materiaal, gebufferd en zuurvrij. Ook omslagen van prima materiaal	Stellingkasten zijn niet genummerd. Om standplaats nog beter te lokaliseren, is nummering van planken aan te raden.	goed
doos 24	losse omslagen met boekjes	gevaar voor uitzakken, en dat kleine voorwerpen in omslagen uit de map raken. dus liggend bewaren	o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG. Metalen planken zijn onbedekt. Eventueel risico op condens. Afdekken met plaatjes karton	doos is van prima materiaal, gebufferd en zuurvrij. Ook omslagen van prima materiaal	Stellingkasten zijn niet genummerd. Om standplaats nog beter te lokaliseren, is nummering van planken aan te raden.	goed
la 1	wop in verschillen de maten en soorten	werken klem gezet met metalen strip. Kan schade veroorzaken	o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG. Metalen bodems zijn gedeeltelijk bedekt met Utoplex. Eventueel risico op condens. Afdekken met plaatjes karton, neemt meer vocht op dan Utoplex en werkt minder snel	werken liggen los op elkaar. Kunnen elkaar aantasten. Tussenvellen van zuurvrij gebufferd materiaal zou beter zijn	la gaat moeilijk open en dicht	redelijk
la 2	boekjes	werken klem gezet met metalen strip. Kan schade veroorzaken. Losse boekjes. Van sommige steekt omslag omhoog en raakt het ladeblok bij openen en sluiten. Risico op schade	o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG. Metalen bodems zijn gedeeltelijk bedekt met Utoplex. Eventueel risico op condens. Afdekken met plaatjes karton, neemt meer vocht op dan Utoplex en werkt minder snel	werken liggen los op elkaar. Kunnen elkaar aantasten. Tussenvellen van zuurvrij gebufferd materiaal zou beter zijn	la gaat moeilijk open en dicht	redelijk
la 3	foto's	werken klem gezet met metalen strip. Kan schade veroorzaken	o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG. Metalen bodems zijn gedeeltelijk bedekt met Utoplex. Eventueel risico op condens. Afdekken met plaatjes karton, neemt meer vocht op dan Utoplex en werkt minder snel	werken liggen los op elkaar. Kunnen elkaar aantasten. Tussenvellen van PAT getest materiaal zou beter zijn	la gaat moeilijk open en dicht	redelijk

doos /kast	materiaal	fysieke krachten	biologische aantasting	Verontreiniging	Toegankelijkheid	Conditie
la 4	losse boekjes	werken klem gezet met metalen strip. Kan schade veroorzaken	o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG. Metalen bodems zijn gedeeltelijk bedekt met Utoplex. Eventueel risico op condens. Afdekken met plaatjes karton, neemt meer vocht op dan Utoplex en werkt minder snel	werken liggen los op elkaar. Kunnen elkaar aantasten. Tussenvellen van zuurvrij gebufferd materiaal zou beter zijn	la gaat moeilijk open en dicht	redelijk
la 5	wop in verschillen de maten en soorten, waaronder foto's	werken klem gezet met metalen strip. Kan schade veroorzaken	o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG. Metalen bodems zijn gedeeltelijk bedekt met Utoplex. Eventueel risico op condens. Afdekken met plaatjes karton, neemt meer vocht op dan Utoplex en werkt minder snel	werken liggen los op elkaar. Kunnen elkaar aantasten. Tussenvellen van zuurvrij gebufferd materiaal zou beter zijn	la gaat moeilijk open en dicht	matig. Sommige objecten zijn al verkleurd
zaal I kast met bediening licht	1 foto en 2 tekeningen. Rest replica	tekening 2 veel vouwen Jacobus Stellingwerf. Gezicht op Gasthuis Zwolle 1587	voldoende ventilatie in kast. Dit zou gemeten moeten worden	Barthlijst met triplex achtertikbord. Dit achtertikbord geeft gassen af, vervangen!	alleen te openen door personeel, prima	redelijk
diverse werken op papier ingelijst in	wop		o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG.	Barthlijst met triplex achtertikbord. Dit achtertikbord geeft gassen af, vervangen!	goed	redelijk
ingelijste werken aan rekken	diverse werken op papier	rekken lopen niet soepel, veel beweging bij opentrekken en dichtdoen. Ophangsysteem is fragiel (haakjes/touwtjes in de meeste gevallen, kan zomaar een onderdeeltje afbreken, waardoor lijst naar beneden kan vallen. Bij het verschuiven van de rekken schuren lijsten langs elkaar	o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG.	vaak zure pp's, opzet- en achtertikkarton	lastig bereikbaar vanwege krapte tussenruimte rekken	matig, verkleuringen, oppervlaktevuil en stof, vlekken etc.

post_7-9-2017

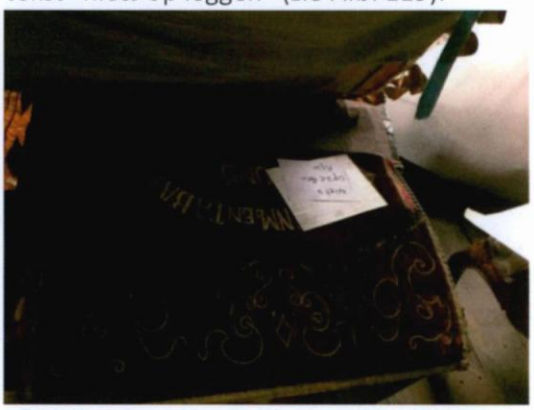
6.5. Object specifieke opmerkingen Textiel

Zolder open ruimte:

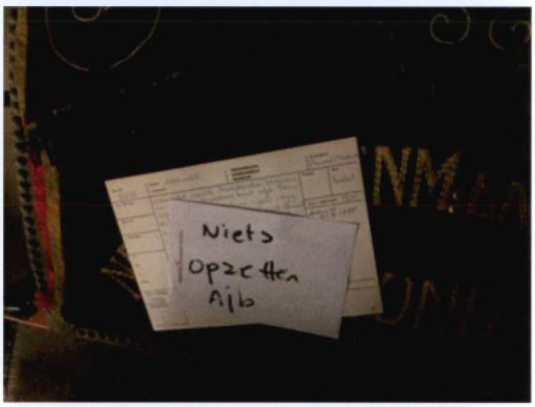
- Een ingelijst borduurwerk (inv. nr. OM 3598) heeft glasschade (zie Afb. 117), dat een risico vormt voor het textiel. Er is ook een risico dat de glasschade erger wordt omdat de loopruimte tussen de objecten minimaal is. De glassplinters kunnen ook andere objecten beschadigen.
- Enkele vaandels met fluweel liggen over elkaar heen. Dit geeft vervorming van de pool van het fluweel, ook kunnen onderdelen aan elkaar haken. Het montuur van het bovenste vaandel bestaat uit een zware loden pijp (zie Afb. 118); ook is er geen afdekking tegen stof en licht. Er ligt nota bene een briefje van de conservator op met de tekst "niets op leggen" (zie Afb. 119).

Afb. 117 Glasschade ingelijst borduurwerk

Afb. 118 gestapelde vaandels met loden pijp montuur

Afb. 119 Briefje tussen stapel vaandels

6.6. Object specifieke opmerkingen Keramiek

Aandacht voor een aantal specifieke objecten in:

Cheopsdepot (naar planknummer)

- 6c groot object wit op de zijkant vlak langs de rand (tussenruimte met muur). Zorg voor ethafoam (of iets dergelijks) zodat het stabiel ligt.
- 6b object ligt over de rand van de kast.
- 5a enkele objecten liggen op de zijkant, uitstekende delen kunnen eraf chippen
- 4c groot object moet ondersteund worden
- 4b 2 zware objecten liggen op elkaar met nauwelijks iets ertussen. Leg ze niet op elkaar, of veel Ibycel ertussen.
- 9a,9b Ibycel + ondersteunend materiaal onder vele identieke objecten.
- 11620 (10 c eigenlijk?) 2 grote onderdelen van object (sokkel)liggen op hun kant. Beter is rechtopstaand om chipping te voorkomen.
- 11a objecten te dicht onder de plank erboven (bij hanteren gevaar voor stoten)
- 12b pijpen: Ibycel en ondersteuning onder objecten aanbrengen, zorgen dat er geen tussenruimte is tussen kast en muur!
- 12c te zware ongeglazuurde objecten op elkaar. Beter is neerleggen per 2 op elkaar als het moet, en dan met genoeg zacht materiaal ertussen (Ibycel, of anders). Anders risico op chips van uitstekende delen of barst vorming.

Blokceldepot a

- Op plank 2a ligt een bordje in tweeën gebroken met losse scherven in zakje. Actie: Verpakken van scherven.
- In de inbouwkast ligt Hollands porselein (Loosdrecht!) van waarde. Zorg dat tussen de schoteltjes en kommetjes Ibycel komt (ook iets minder stapelen, maximaal 5 ongeveer). Het emaille decor kan vaak kwetsbaar (craquelé) zijn!

Zolder stellingen

- Grote kristallen kandelaar was relatief schoon maar met los vloeipapier eroverheen en uitstekend buiten de kastplank. Advies: Ergens anders neerzetten (lager in kast), en beter inpakken.
- Kleine glasobjecten (brillen) los inpakken in doos.
- Een aantal grote terracotta bustebeelden: Ontstoffen en afgedekt bewaren. Voorkom stofophoping want deze zijn lastig schoon te maken vanwege fragiel (polychromie) oppervlak. Op ongeglazuurd aardewerk kunnen bij een RV van hoger dan 60% schimmelplekken ontstaan, dus voorkom stofophopingen.
- Zeer stoffige toverlantaarnplaten: Ontstoffen en opbergen in doos (rechtop op lange kant, ruimte tussen de platen).

post_7-9-2017

6.7. Kostenindicatie zilver sealen

Een goed sealapparaat om zilver in te sealen kost ca. €500, goedkopere alternatieven zijn er ook maar deze zijn minder geschikt voor de lange duur. PE folie dat gebruikt wordt om zilver in te sealen is relatief goedkoop. Een rol van €50 is voldoende om honderden objecten in te sealen. Geadviseerd wordt om eerst meer informatie in te winnen alvorens een zilver-inseal project te starten.

6.8. Contactgegevens

Erfgoed Gelderland	www.erfgoedgelderland.nl / info@erfgoedgelderland.nl te Arnhem
Collectiewacht	www.collectiewacht.nl / collectiewacht@erfgoedgelderland.nl te Arnhem, Collectiewacht is een dienst van Erfgoed Gelderland
Ingrid Gerritsen	Adviseur Preventieve Conservering
	i.gerritsen@erfgoedgelderland.nl
Kelly Witteveen	Projectmedewerker Collectiewacht
	k.witteveen@erfgoedgelderland.nl

post_7-9-2017

Allemaal Zwolle

Ondernemingsplan

Stichting Allemaal Zwolle

7-9-2017

ONDERNEMINGSPLAN
STICHTING
ALLEMAAL ZWOLLE

INHOUD

1 **Uitgangspunten: missie, visie** 3

2 **Bestuur Stichting Allemaal Zwolle** 5

3 **Raad van Toezicht Stichting Allemaal Zwolle** 6

4 **Doelgroepen** 7

5 **Methoden voor presentatie van het verhaal van Zwolle** 9

6 **Collectie** 11

7 **Netwerkfunctie** 13

8 **Middelen en organisatie** 14

9 **Te gebruiken locaties** 15

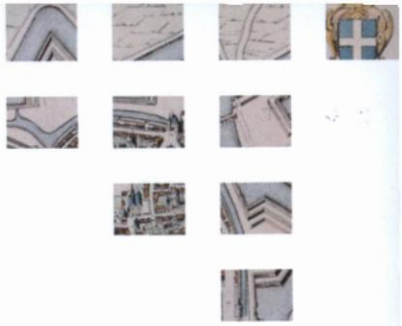
10 **Programmering** 16

BIJLAGEN:

Bijlage 1: **Akte van oprichting / Statuten**
Bijlage 2: **Rapportage Collectiescan**
Bijlage 3: **Begroting 2018**

post 7-9-2017

post_7-9-2017

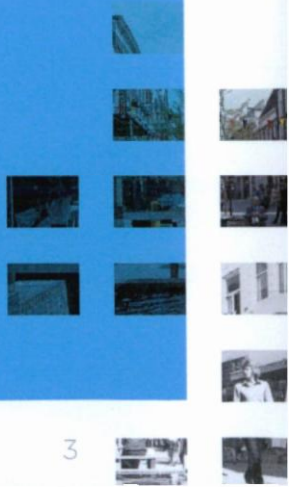
1 Uitgangspunten: missie, visie

Historisch Centrum Overijssel (HCO) is gevraagd de regie te voeren over het versterkt uitdragen van het cultuurhistorische verhaal van Zwolle. Dit in aanvulling op de huidige bijdrage die het Historisch Centrum Overijssel van oudsher al levert aan de presentatie van de geschiedenis van Zwolle. Deze bijdrage is nu onderdeel van de gemaakte afspraken met de gemeente Zwolle als deelnemer aan de gemeenschappelijke regeling van het Historisch Centrum Overijssel. Vanaf 1 januari 2018 zal deze inbreng vergroot gaan worden.

Bij het uitdragen van de geschiedenis van Zwolle zal in ieder geval een drietal verhaallijnen moeten terugkomen: Zwolle als Hanzestad, Moderne Devotie en Democratie. De gemeenteraad van Zwolle heeft echter ook aangegeven het aantal onderwerpen daar niet alleen toe te beperken. De geschiedenis van de stad is namelijk vele malen rijker dan alleen deze thema's.

Om ongewenste vermenging met haar wettelijke archieftaak te voorkomen heeft het Historisch Centrum Overijssel de door de gemeente Zwolle gevraagde regietaak ondergebracht in de Stichting Allemaal Zwolle. Voor deze stichting is de volgende missie geformuleerd:

'De Stichting Allemaal Zwolle presenteert, in samenwerking met andere instellingen en organisaties, de geschiedenis van de stad op eigentijdse, interactieve, veelzijdige en verrassende wijze, op verschillende locaties in de stad'

7-9-2017

Voor het inhoud geven aan deze missie zijn de volgende zaken van belang:

1. Het historische verhaal van Zwolle moet op een laagdrempelige wijze aan de bewoners van de stad en toeristen aangeboden worden;

2. Een specifieke component van de doelstelling is de educatie van scholieren en studenten (cultuureducatie) en nieuwe Nederlanders;

3. De presentatie van het historische verhaal van Zwolle beperkt zich niet tot het aan de Stichting Allemaal Zwolle beschikbaar gestelde gebouw aan de Melkmarkt 41. De exposities, activiteiten en evenementen zullen op verschillende (historische) plekken in de stad aangeboden worden, waar maar enigszins mogelijk in samenwerking met andere betrokkenen bij de cultuurhistorie van Zwolle;

4. De samenwerking tussen betrokken partijen bij de cultuurhistorie van Zwolle zal verder versterkt worden. Zo zullen Stichting Grote Kerk Zwolle, Museum De Fundatie en Waanders In de Broeren zich meerjarig aan Allemaal Zwolle verbinden. Het Erfgoedplatform Zwolle zal als adviesraad van Allemaal Zwolle gaan fungeren.

De Stichting Allemaal Zwolle zal in september 2017 worden opgericht bij notariële akte. Ook zal de Stichting Allemaal Zwolle ingeschreven worden bij de Kamer van Koophandel. Voor de nieuwe stichting zijn statuten en een huishoudelijk reglement opgesteld.

Bijlage 1: Statuten Stichting Allemaal Zwolle

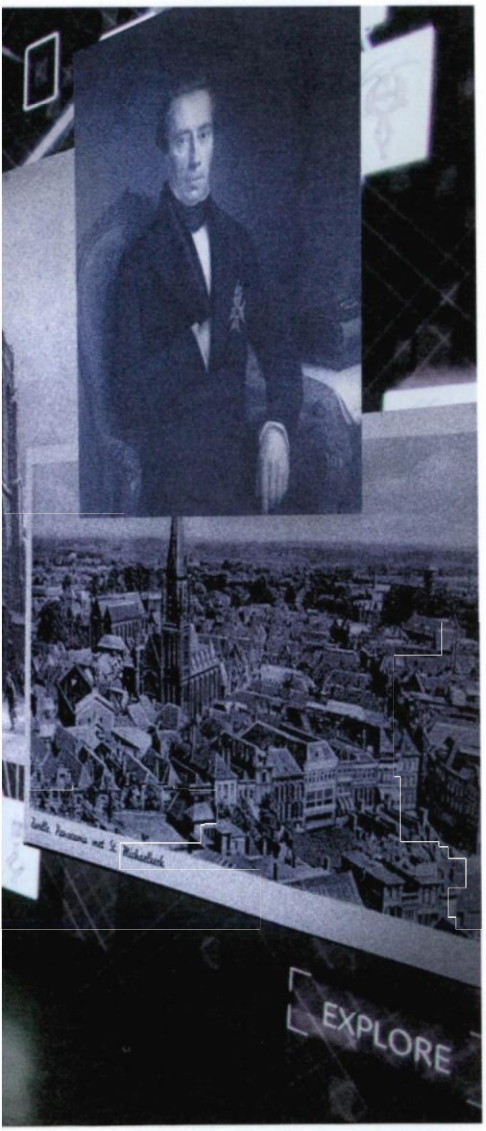
post_7-9-2017

2 Bestuur Stichting Allemaal Zwolle

De Stichting Allemaal Zwolle zal bestuurd worden door een bestuur onder toezicht van een Raad van Toezicht. Het bestuur bestaat uit één persoon, de directeur-bestuurder. Het Historisch Centrum zal voor de invulling van het bestuur een bindende voordracht mogen doen. De Raad van Toezicht kan de voordracht het bindend karakter ontnemen door een besluit met een meerderheid van tenminste drie/vierde gedeelte van de uitgebrachte stemmen (zie statuten, artikel 4, lid 3).

Met het bestuur van het Historisch Centrum Overijssel worden afspraken gemaakt over de gewenste inzet en financiering van deze bestuurder, maar ook over de mogelijke inzet van andere medewerkers van het Historisch Centrum Overijssel (zie verder bij 8).

De gemeente Zwolle, Stichting Allemaal Zwolle en het Historisch Centrum Overijssel hebben een overeenkomst opgesteld waarin gemaakte afspraken zijn vastgelegd.

Post_7-9-2017

3 Raad van Toezicht Stichting Allemaal Zwolle

De Raad van Toezicht van de Stichting Allemaal Zwolle bestaat uit vier tot zes leden. Leden van de Raad van Toezicht zijn geselecteerd op basis van onder andere de volgende kwaliteiten:

1. Kennis van en/of affiniteit met de rijke geschiedenis van de stad Zwolle;
2. Ervaring met besturen en/of toezichthouderschap;
3. In bezit van financiële expertise;
4. In staat om op een eigentijdse manier naar presentatie van de geschiedenis van Zwolle te kijken.

De taken en werkwijze van zowel bestuurder als Raad van Toezicht zijn vastgelegd in de statuten en het Huishoudelijk Reglement van de Stichting Allemaal Zwolle. De Stichting Allemaal Zwolle zal werken vanuit de principes van de Governance Code Cultuur.

Leden van de Raad van Toezicht van Stichting Allemaal Zwolle zijn:

Jaap Hagedoorn, voorzitter.
De heer Hagedoorn is werkzaam als Regio-manager Werk & Begeleiding West Gelderland bij Stichting Philadelphia Zorg.

De heer Hagedoorn was wethouder van de gemeente Zwolle in de periode 2002-2006 en betrokken bij een groot aantal Zwolse organisaties. Zo is hij oprichter van de Zwolse beiaardstichting en van de Stichting Collectie Zwolle 1940-1945. Ook is hij oud-voorzitter en erelid van de Zwolse Historische Vereniging. Momenteel is hij onder meer als voorzitter bestuurlijk actief bij Stichting Zwolse Stolpersteine en Stichting Voortbestaan Synagoge Zwolle.

Han Carpentier Wolf, lid.
De heer Carpentier Wolf is directeur/eigenaar van Hanze Consultancy Zwolle.

De heer Carpentier Wolf is onder meer bestuurslid van Stichting Grote Kerk Zwolle en Stichting Vrienden Stedelijk Museum Zwolle.

Thea Koster, lid.
Mevrouw Koster is lid van de Raad van Bestuur Deltion College.

Mevrouw Koster was voorheen wethouder Onderwijs & Jeugd, Kennis en Innovatie en Bereikbaarheid bij de gemeente Leeuwarden (2010 – 2016). Daarvoor was zij gemeenteraadslid en organisatie-adviseur bij de provincie Friesland.

Jaap de Jong, lid.
De heer De Jong werkt als docent onder-zoeksmethoden/sociale economie en economische geschiedenis en als afstudeerbegeleider aan Christelijke Hogeschool Ede (CHE). Hij is tevens mede-oprichter en Creative Director van Bolas B.V.

De heer De Jong is zowel econoom als historicus.

Erik Smeele, lid.
De heer Smeele is directeur van Stunned, Communicatie en Vormgeving.

De heer Smeele was bestuurslid van Marathon Zwolle (2012-2014) en is lid van de Raad van Inzicht CvB Landstede.

Post_7-9-2017

post_7-9-2017

4 Doelgroepen

Hoewel de Stichting Allemaal Zwolle zich richt op alle geïnteresseerden voor de geschiedenis van Zwolle, worden enkele doelgroepen onderscheiden om het aanbod specifieker te kunnen afstemmen op hun behoefte. Bij de uitwerking van de voorgenomen programmering (zie verder bij 10) zal specifiek aandacht gegeven moeten worden aan de in te zetten middelen om deze doelgroepen te bereiken.

- ## Inwoners van Zwolle

  Het Verhaal van Zwolle is als eerste bestemd voor de meer dan 125.000 inwoners van de stad Zwolle. De rijke cultuurgeschiedenis van Zwolle verdient het om in alle lagen van de bevolking gekend en uitgedragen te worden. Kennis van deze geschiedenis is van belang voor het hedendaagse burgerschap van de stad. Veel zal daarbij afhangen van de presentatie en van de plaatsen waar de verhalen van Zwolle uitgedragen zullen worden. Niet iedereen zal bijvoorbeeld doelgericht op de in het gebouw aan de Melkmarkt 41 geprogrammeerde exposities afkomen. Sommige doelgroepen zullen in hun eigen plek in de stad (bv. in wijkcentra of school-gebouwen) opgezocht moeten worden of 'verleid' moeten worden kennis te nemen van de cultuurhistorie van Zwolle.

- ## Scholieren, studenten

In het kader van cultuureducatie en burgerschapsvorming vormen scholieren en studenten, al dan niet woonachtig in de stad, een belangrijke en specifieke doelgroep. Het is van belang dat zij de geschiedenis van de stad kennen; dit sluit geheel aan bij de toenemende belangstelling van jongeren voor de identiteit van hun eigen stad en regio. Daarom zal er met de onderwijsinstellingen (zowel primair -, voorgezet -, middelbaar beroeps - als hoger onderwijs) een specifiek op cultuureducatie gericht programma worden ontwikkeld, gericht op het bereiken van alle scholieren en studenten van Zwolle;

- ## Nieuwe Zwollenaren

Een specifieke categorie vormt de groep nieuwe Zwollenaren, die inmiddels ca 20.000 betrokkenen telt (bron: CBS, 13 februari 2017). In 2050 zal naar verwachting 1/3 deel van de Nederlandse bevolking van allochtone afkomst zijn. De *Code culturele diversiteit,* een door de sector ontwikkeld kader voor bevordering van diversiteit in het culturele aanbod, biedt concrete handvatten voor instellingen om te komen tot een beleid op dit punt en toetsingscriteria om de effectiviteit ervan te toetsen en te bevorderen;

- ## Bezoekers van Zwolle

Een laatste belangrijke doelgroep zijn de bezoekers van de stad Zwolle. Uit onderzoeken blijkt dat het aantal bezoekers van de stad groeiende is. Met name Museum De Fundatie aan de Blijmarkt heeft een grote aantrekkingskracht, maar ook Waanders In de Broeren trekt veel mensen van buiten de stad. Het gerichter en eensgezinder uitdragen van de geschiedenis van Zwolle kan de stad een sterker cultureel profiel bezorgen. De gekozen verhaallijnen (Hanze, Moderne Devotie, Democratie) lenen zich er goed voor om 'mensen van buiten' met een aantrekkelijk arrangement 'naar binnen' te krijgen.
Een grotere betrokkenheid van o.a. Museum De Fundatie en Waanders In de Broeren bij de activiteiten van Stichting Allemaal Zwolle kan ook helpen om bezoekersstromen langer aan Zwolle te binden.

Onderzoek onder deze doelgroepen zal periodiek worden gedaan, om vast te stellen in welke mate het aanbod van de Stichting Allemaal Zwolle beantwoordt aan de vraag bij deze doelgroepen.

post_7-9-2017

5 Methoden voor presentatie van het verhaal van Zwolle

Zoals onder 1 aangegeven is het de bedoeling om het Verhaal van Zwolle op een eigentijdse, veelzijdige en verrassende wijze te presenteren. Hoewel 'traditionele' exposities niet worden uitgesloten, zal er voortdurend gezocht worden naar presentatievormen die aansluiten bij deze tijd en de interesse en leefwereld van onze doelgroepen. Streven is ook om zoveel mogelijk van de aan ons beschikbare financiële middelen vrij te spelen voor de presentatie van de verhalen van Zwolle.

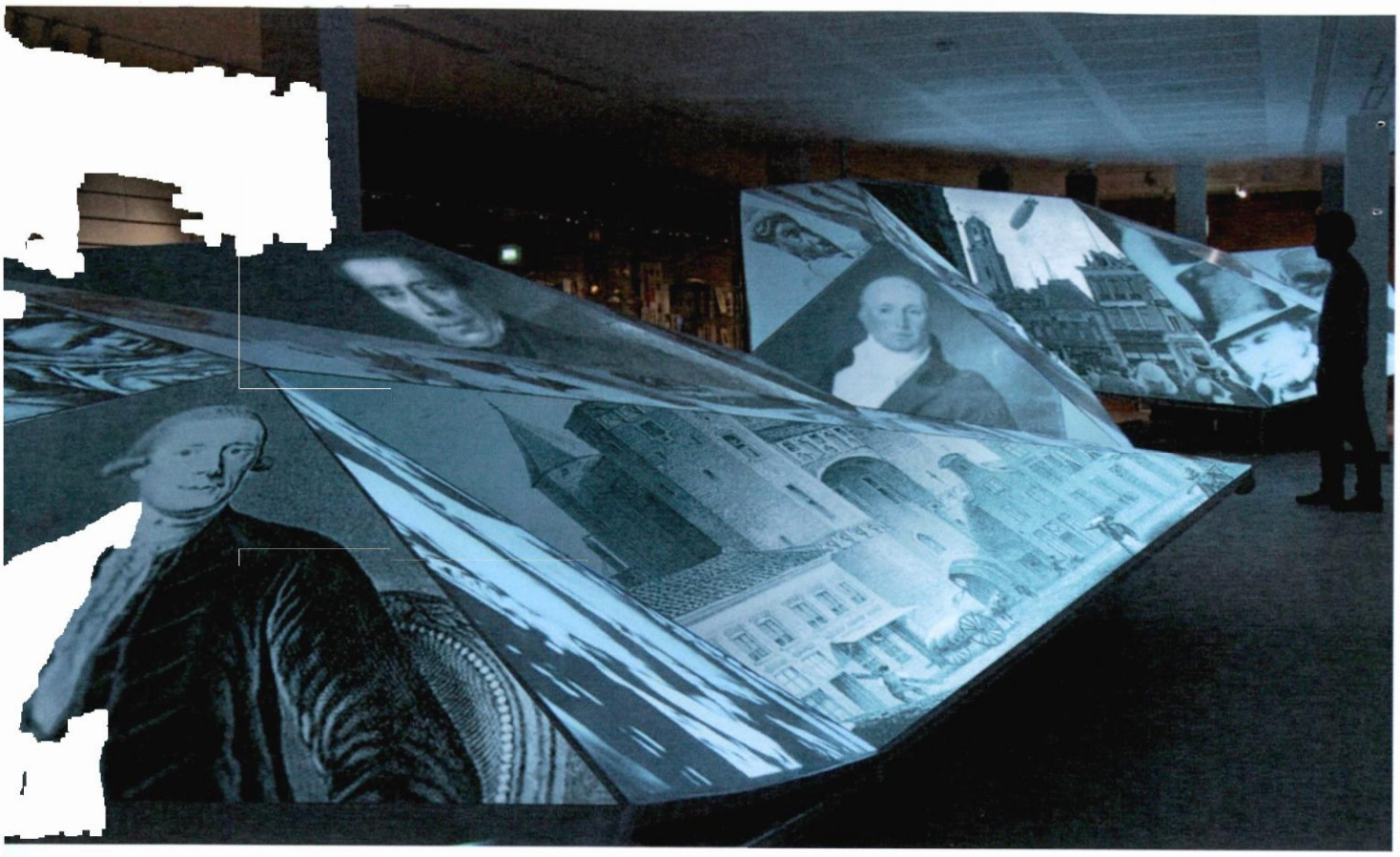
Er zal gewerkt worden aan onder meer de volgende vormen van presentatie:

1. De voor Stichting Allemaal Zwolle beschikbare ruimten in het gebouw aan de Melkmarkt 41 zullen mede gebruikt gaan worden voor een *permanente tentoonstelling* over de geschiedenis van Zwolle. Door middel van een daarvoor in te richten *belevingscentrum* zal de bezoeker op een eigentijdse manier meegenomen worden in de ontwikkeling van de stad Zwolle. Het streven is om uiterlijk eind 2018 deze permanente tentoonstelling voor publiek open te stellen;

2. In de voor Stichting Allemaal Zwolle beschikbaar gestelde ruimten aan de Melkmarkt 41 zullen jaarlijks twee wisselexposities over een specifiek thema georganiseerd worden;

3. Het gebouw aan de Melkmarkt 41 zal naar verwachting nog een mede-gebruiker gaan krijgen: Archeologie-Monumentenzorg van de gemeente Zwolle. Zij zullen op die plek onder meer een deel van hun vondsten tentoonstellen en een zgn. archeologische hotspot ontwikkelen. Bij uitstek een plaats om onder meer schoolklassen te ontvangen. Ook zal men een eigen belevingscentrum inrichten dat qua opzet en inrichting aan zal moeten sluiten bij het onder 1 genoemde belevingscentrum. De voorgenomen activiteiten van de mede-gebruiker van het gebouw aan de Melkmarkt sluiten naadloos aan bij de missie van Stichting Allemaal Zwolle. Het spreekt voor zich dat er goede afspraken met elkaar gemaakt zullen moeten worden. Hier is ook wat samenwerking betreft een mooie win-win-situatie te creëren, zowel in als buiten het gebouw aan de Melkmarkt 41;

4. De thema's voor de jaarlijkse wisselexposities zullen mede in overleg met samenwerkingspartners en adviesraad vastgesteld worden. Streven is om een expositie nooit als een opzichzelfstaand doel te zien. Waar maar enigszins mogelijk zullen er aanvullende activiteiten plaats moeten vinden. Het liefst ook buiten het pand aan de Melkmarkt. Het moet 'gonzen' rond een thema;

5. De jaarlijkse lezingenserie van Erfgoedplatform Overijssel over de geschiedenis van Zwolle zal verbonden worden aan het activiteitenplan van Stichting Allemaal Zwolle;

De Stichting Allemaal Zwolle zal op een aantal nader te bepalen plaatsen in en rond de binnenstad aandacht geven aan geschiedenis van Zwolle. Dat kan onder meer door het inrichten van kleine tentoonstellingsruimten of andere uitingsvormen. Waar mogelijk zal hierbij samenwerking worden gezocht met andere partijen. In een aantal situaties kunnen reeds bestaande initiatieven aan de activiteiten van Stichting Allemaal Zwolle verbonden worden. Uiteraard is daarbij de medewerking van de voor deze initiatieven verantwoordelijke partijen noodzakelijk. We denken aan onder meer de volgende plekken in de stad Zwolle:

De Peperbus, O.L.V. Basiliek Zwolle, De Sassenpoort, stationsgebouw Zwolle, Synagoge Zwolle, Waanders In de Broeren, Grote Kerk Zwolle, Het Vrouwenhuis, Zuiderkerk Zwolle, Museum De Fundatie, De Statenzaal en enkele historische panden met een verhaal in de binnenstad.

6. Stichting Allemaal Zwolle zal de geschiedenis van Zwolle ook op locatie uit gaan dragen. Daarbij kan onder meer gedacht worden aan presentaties in wijkgebouwen, scholen, bijeenkomsten van serviceclubs, woonzorgcentra, ondernemersverenigingen en seniorenclubs;

7. Stichting Allemaal Zwolle zal de achterzijde van ca. 27 informatiezuilen van de gemeente Zwolle in en rond de binnenstad adopteren en voorzien van historische informatie;

8. In overleg met Historische Vereniging Zwolle e.a. zal er vanaf najaar 2018 een wintercursus worden aangeboden over de geschiedenis van Zwolle;

9. In overleg met o.a. het Zwolse onderwijs en de Stadkamer zullen er educatieprogramma's worden ontwikkeld;

10. Waar mogelijk zal Stichting Allemaal Zwolle zich verbinden aan evenementen in de stad Zwolle of zelf de organisatie daarvan op zich nemen.

post_7-9-2017

6 Collectie

Het Stedelijk Museum Zwolle heeft de beschikking over een uitgebreide collectie cultuurhistorische objecten, soms van grote waarde, soms ook met een betekenis voor de stad die nader moet worden afgewogen. Een groot deel van de collectie is in bruikleen gekregen van de Vereniging voor Overijsselsch Recht en Geschiedenis (VORG). Een andere belangrijke bruikleengever is Stichting Emmanuelshuizen.

Erfgoed Gelderland heeft een zgn. collectiescan gemaakt van de totale collectie. Hoewel de Collectiewachters van Erfgoed Gelderland geen extremen zijn tegengekomen blijkt uit deze collectiescan onder meer dat er in de afgelopen jaren achterstanden zijn ontstaan bij het beheer van de collectie(s) door SMZ. In de depots van het Drostenhuis is, zo wordt er gerapporteerd, het beheer en behoud van de collectie zelfs zwak. Door verschillende redenen, zo schrijven de Collectiewachters van Erfgoed Gelderland, is hier de indruk dat de collectie niet voldoende aandacht heeft gekregen en dat er niet geïnvesteerd is in de ruimtes. Tevens is de indruk ontstaan, zo lezen we in de rapportage, dat op het gebied van collectiezorg door leiding SMZ in afgelopen periode beperkt beleid is gevoerd en wat er aan beleid was, niet is uitgevoerd. De zolder wordt ongeschikt verklaard als depot.

Duidelijk is dat (beheer van) de collectie versterkte aandacht vraagt. Belangrijk is om dit na de overdracht van SMZ van de collecties zorgvuldig op te pakken. Hierbij behoren ook actief de belangrijkste bruikleengevers betrokken te worden.

Voorstel is om het beheer van de collectie van het Stedelijk Museum Zwolle (inclusief de bibliotheek van het SMZ) over te dragen aan het Historisch Centrum Overijssel. Dit sluit goed aan bij de collectiebeheerstaak die het Historisch Centrum Overijssel Museum van oudsher al heeft. Met Museum De Fundatie is afgesproken dat men onder nader te bepalen voorwaarden het Historisch Centrum Overijssel daarbij adviserend ter zijde zal staan. De Stichting Allemaal Zwolle kan zich volledig concentreren op de presentatie van de geschiedenis van Zwolle. Met het Historisch Centrum Overijssel zal een permanente bruikleenovereenkomst afgesloten worden voor alle collecties die bij hen zijn ondergebracht. Dit is ook belangrijk voor het behouden (mogelijk opnieuw moeten verwerven) van de museumregistratie.

Het Historisch Centrum Overijssel zal gevraagd worden in 2018 de depots en de in de tentoonstellingsruimten gepresenteerde onderdelen van de collectie te ontruimen (collecties zullen tijdelijk elders opgeslagen moeten worden) en depotruimten op orde te brengen. Ook zal bezien worden of er na het wegvallen van het zolderdepot en mogelijk ook het externe depot nog aanvullende depotruimten nodig zijn.

Het Historisch Centrum Overijssel zal gevraagd worden in 2018 – daarbij geadviseerd door Museum De Fundatie - een nieuw collectieplan op te stellen. Dit collectieplan zal inzicht in de collectie moeten geven en structuur en duidelijkheid bij het toekomstig beheer van de collectie. In dit collectieplan zal ook de verbinding gemaakt moeten worden met de doelstellingen van Stichting Allemaal Zwolle. In het nieuwe collectieplan zal tevens aandacht moeten zijn voor het toekomstig beheer van het niet-Zwolse deel van de collectie. De in de Collectiescan gegeven adviezen van Erfgoed Gelderland zullen bij het opstellen van een nieuw collectieplan betrokken worden.

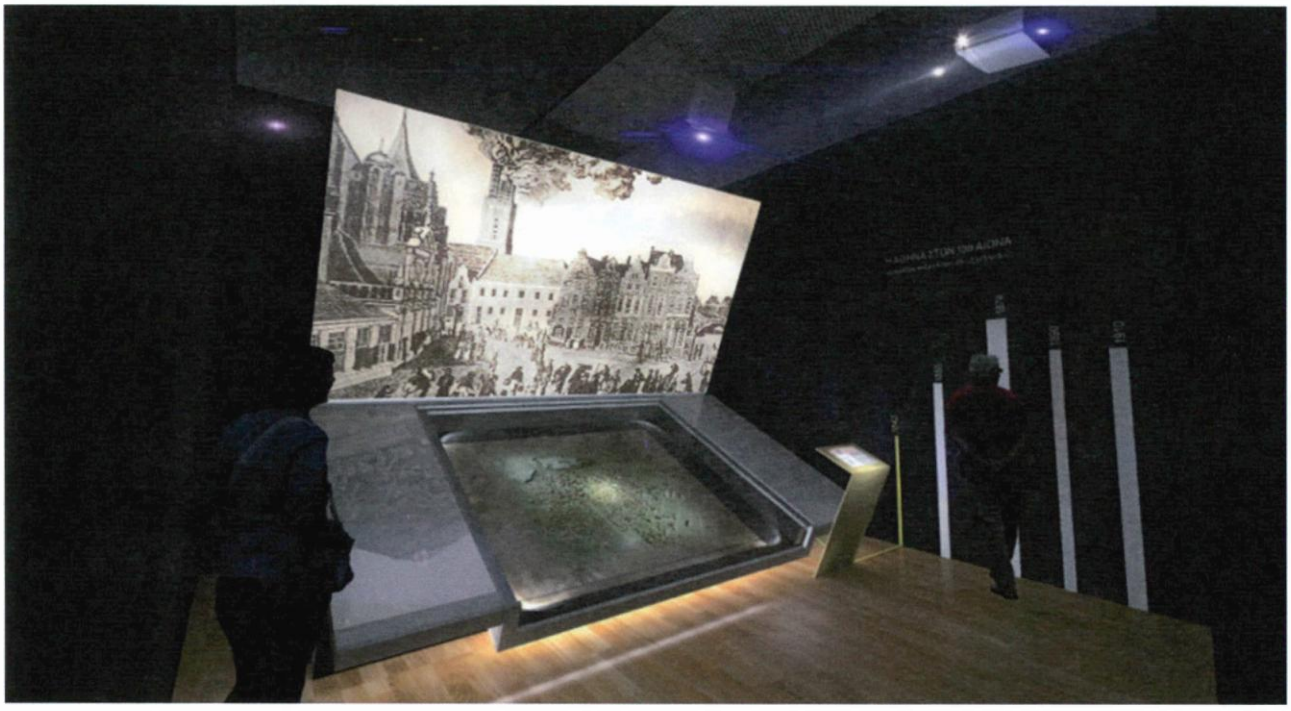

Vaststelling van het nieuwe collectieplan zal uiterlijk voorjaar 2019 moeten plaatsvinden. Dat is ook het moment om definitief vast te stellen of er nog extra financiële middelen nodig zijn om collectie(s) op een verantwoorde manier te kunnen beheren. Met gemeente Zwolle zullen daarover nu al principe afspraken gemaakt moeten worden.

Bijlage 2: Collectiescan Stedelijk Museum Zwolle

AMBITIES EN PRESTATIES

Vanwege de functie van de Stichting Allemaal Zwolle, die niet specifiek is gekoppeld aan één locatie, is het moeilijk de prestaties uitsluitend te formuleren in bezoekcijfers. Er moeten daarom meer gespecificeerde prestatie-eisen worden geformuleerd. Het jaar 2018 zal een overgangsjaar zijn. Inschatting is dat vanwege verbouwing het pand Melkmarkt 41 tot de zomer van 2018 niet in gebruik zal worden kunnen genomen. De voor het voorjaar van 2018 geplande wisselexpositie zal dan op een andere plaats in de stad gehouden worden.

Prestatie-indicatoren:

- Bezoek aan museale opstelling Melkmarkt 41 en andere locaties in de stad: ca. 30.000 bezoekers per jaar in 2019 (gebaseerd op huidige bezoek); stijging noodzakelijk tot ca. 50.000 bezoekers per jaar in 2021;

- Bereik scholieren en studenten met educatief materiaal: in overleg met onderwijssector (Zwolse8) zullen daar in voorjaar 2018 afspraken over gemaakt worden;

- Publiekstevredenheid vaste en flexibele presentaties: 80% tevreden tot zeer tevreden in 2021;

- Bereik Zwollenaren met een niet-Nederlandse achtergrond: nader te bepalen in overleg met gemeente Zwolle;

- Realiseren netwerkfunctie/ tevredenheid netwerkpartners: 80% tevreden tot zeer tevreden in 2021.

post 7-9-2017

post_7-9-2017

7 Netwerkfunctie

Het is niet de bedoeling dat de Stichting Allemaal Zwolle voor een aanbodgerichte benadering kiest, maar dat ze in overleg met doelgroepen en partners in de stad komt tot synergie en doeltreffende keuzes.

Er zal in ieder geval samen gewerkt worden met:

1. Museum De Fundatie: professionele ondersteuning, samenwerking, afstemming (intentieverklaring)
2. Stichting Grote Kerk Zwolle: samenwerking, afstemming (intentieverklaring)
3. Waanders In de Broeren: samenwerking, afstemming (intentieverklaring)
4. O.L.V. Basiliek Zwolle: samenwerking, afstemming
5. Onderwijsinstellingen: samenwerking
6. Erfgoedplatform Zwolle (Vereniging Vrienden van de Stadskern Zwolle, Zwolse Historische Vereniging, Het Oversticht, Stichting Grote Kerk Zwolle, Waanders In de Broeren, Monumentenzorg & Archeologie gemeente Zwolle, Stichting Stadsherstel Zwolle, Stichting Het Vrouwenhuis, Zwols Architectuur Podium): advies over programmering en invulling presentatie;
7. Stedelijk Museum Kampen: samenwerking, inspiratie;
8. Stichting Verhaal van Deventer: samenwerking, inspiratie;
9. Atheneaum Bibliotheek Deventer: samenwerking
10. Stichting Judaica Zwolle: samenwerking
11. Stichting Voortbestaan Synagoge Zwolle: samenwerking
12. Stichting Zwolse Stolpersteine: samenwerking
13. Stichting Exploitatie Sassenpoort: samenwerking
14. Nederlandse Spoorwegen, regio NoordOost: samenwerking
15. Monumentenzorg & Archeologie, gemeente Zwolle: samenwerking, afstemming
16. Stadkamer Zwolle: samenwerking
17. Bedrijfsleven Zwolle: samenwerking

Stichting Allemaal Zwolle zal met Museum De Fundatie, Stichting Grote Kerk Zwolle en Waanders In de Broeren een meerjarige samenwerkingsovereenkomst in de vorm van een intentieverklaring afsluiten. Deze samenwerking biedt onder meer kansen om programmering meer op elkaar af te stemmen.

Erfgoedplatform Zwolle zal als adviesraad gaan functioneren van de Stichting Allemaal Zwolle. De daarbij aangesloten partijen (zie 7.6.) krijgen de mogelijkheid advies te geven over en bij voorgenomen programmering en bij de invulling van de presentatie van de geschiedenis van Zwolle.

Stichting Allemaal Zwolle zal – na definitieve besluitvorming gemeenteraad - met beoogd mede-gebruiker van pand Melkmarkt 41 ook een samenwerkingsovereenkomst gaan afsluiten. In deze overeenkomst zullen gerichte afspraken terug te vinden zijn over zowel het mede-gebruik van het pand Melkmarkt 41 als ook de presentatie van de geschiedenis. De intentie is waar mogelijk gezamenlijk op te trekken.

8 Middelen en organisatie

Stichting Allemaal Zwolle wil zoveel als mogelijk van de beschikbaar te stellen financiële middelen inzetten voor de presentatie van de geschiedenis van Zwolle. Dat is lastig gezien de taakstellende bezuiniging van structureel 300.000 euro. Maar ook vanwege de breed gedragen ambitie om de programmering op een veelzijdige en eigentijdse manier in te vullen. De taakstellende bezuiniging heeft ook gevolgen op het personele vlak.

De Stichting Allemaal Zwolle kiest ervoor (conform advies rapport LAGroup) om met een kleine netwerkorganisatie te gaan werken. Waar nodig zal gericht expertise ingehuurd gaan worden. Dat biedt ook de benodigde flexibiliteit.
De uitgangspunten voor de formatie zijn de volgende:

1. **Bestuur en directie** van Allemaal Zwolle berust bij een directeur-bestuurder, i.c. de directeur HCO;

2. **Stafdiensten (administratie, financiën, communicatie e.d.)** worden betrokken van het HCO. Hiermee worden synergievoordelen gerealiseerd. Daarvoor zal - evenals voor de inzet van directeur HCO - met de gemeente Zwolle een nader te bepalen forfaitair bedrag worden verrekend;

3. **Museale (conservatoire) expertise**: voor beheer collectie (zie eerder genoemde bij 6) en verder inhuur conservator op basis van benodigde competenties met betrekking tot thema van de tentoonstelling;

4. **Educatieve kennis en expertise:** voor exposities en andere vormen van presentatie zal - op basis van de te kiezen onderwerpen en presentatie vormen - extern betrokken worden. Dit kan dus per uit te dragen onderwerp en presentatievorm verschillend zijn;

5. Als eigen formatie stelt A*llemaal Zwolle* uitsluitend de medewerkers aan die voor de **dagelijkse operationele publiekstaken** nodig zijn (locatiemanager, ticketshop, suppoosten). Hierbij wordt overigens op termijn een groter aandeel van vrijwilligers nagestreefd. Waar mogelijk vindt synergie plaats met medegebruiker van het pand Melkmarkt 41.

Voor de Stichting Allemaal Zwolle is een begroting voor 2018 opgesteld. Met gemeente Zwolle zijn afspraken gemaakt over een vergoeding voor de gemaakte aanloopkosten (frictiekosten). Hieronder valt ook een eenmalige vergoeding voor het inrichten van een belevingscentrum in het Drostenhuis. De Stichting Allemaal Zwolle zal de komende jaren in de eigen begroting geld reserveren om de in de toekomst noodzakelijke vernieuwingen te kunnen doorvoeren.

Bijlage 3: begroting 2018 Stichting Allemaal Zwolle

post 7-9-2017

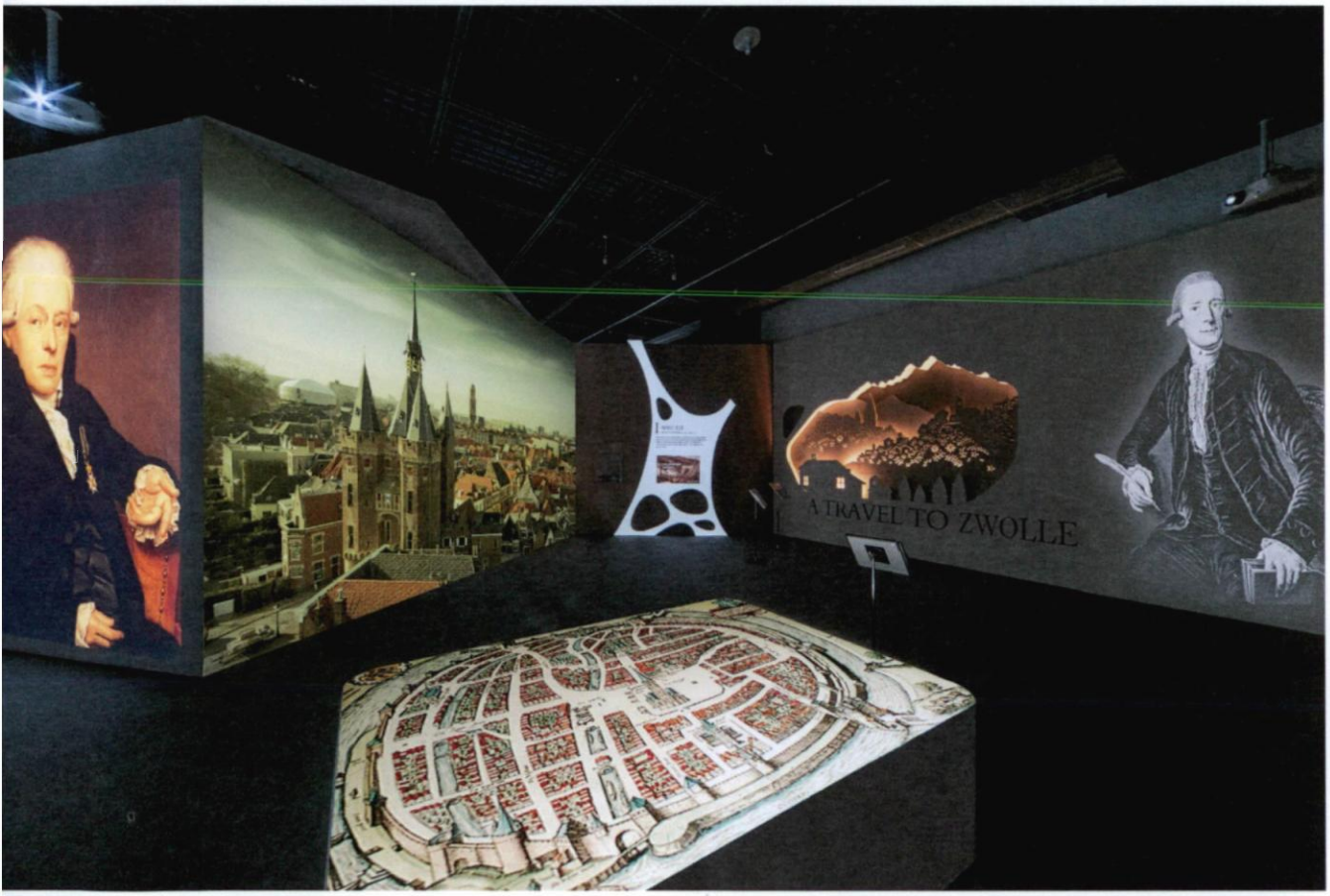
post_7-9-2017

9 Te gebruiken locaties

Het pand aan de Melkmarkt 41 zal na overdracht door bestuur SMZ (beoogd per 1 januari 2018) in beheer van de gemeente Zwolle komen. De gemeente Zwolle zal met de Stichting Allemaal Zwolle een huurprijs voor gebruik van een deel van het pand vaststellen. De Stichting Allemaal Zwolle opteert voor het gebruik van het Drostehuis en het deel van de voorzijde van de benedenverdieping. Ook zal gebruik moeten kunnen worden gemaakt van het tuingedeelte. Bij voorbeeld als er in de zomer carillonconcerten worden gegeven. Met de andere gebruiker(s) van het pand zal een samenwerkingsovereenkomst moeten worden afgesloten.

Voor de Stichting Allemaal Zwolle zijn de huur en servicekosten hoger dan het bedrag voor huisvestingslasten welke de huidige eigenaar, de stichting SMZ, in de begroting heeft staan. Dit komt vooral doordat de stichting SMZ geen post voor groot onderhoud installaties in de begroting heeft opgenomen. Dat zal vanaf 2018 wel gaan gebeuren. Met gemeente Zwolle worden afspraken gemaakt over noodzakelijke aanpassingen van het gebouw. Deze aanpassingen zullen in het eerste deel van 2018 verricht gaan worden. Daaronder vallen ook de aanpassingen van de depots. Het Historisch Centrum Overijssel zal na overdracht van collecties in staat worden gesteld gebruik te maken van deze depots. In verband met te verrichten werkzaamheden in pand Melkmarkt 41 (ook door medegebruiker van het pand) zal het pand in de eerste maanden van 2018 niet geopend zijn. De Stichting Allemaal Zwolle zal in die maanden buiten het pand actief zijn.

Zie verder punt 5 voor de overige te gebruiken locaties bij uitdragen verhalen van Zwolle.

10 Programmering

De programmering van Stichting Allemaal Zwolle zal bestaan uit onder meer de volgende onderdelen:

Algemeen:

1. Een *permanente expositie* met een dwarsdoorsnede van de geschiedenis van Zwolle, met aandacht voor de Hanze, de Moderne Devotie en Democratie. Dit zal onderdeel worden van het onder 8 genoemde 'belevingscentrum' (opening staat gepland eind 2018 of waar mogelijk eerder);

2. Jaarlijks 2 *wisselexposities* in het gebouw aan de Melkmarkt 41 (voorjaar, najaar);

3. Aandacht voor geschiedenis van Zwolle op verschillende plekken in de stad;

4. Ontwikkelen van *educatieprogramma*;

5. Ontwikkelen van een *wintercursus* over geschiedenis van Zwolle;

6. Verbinden van verschillende reeds bestaande activiteiten over historie van de stad (o.a. historische stadswandelingen);

7. Lezingenserie over geschiedenis van Zwolle (i.s.m. Erfgoedplatform Zwolle).

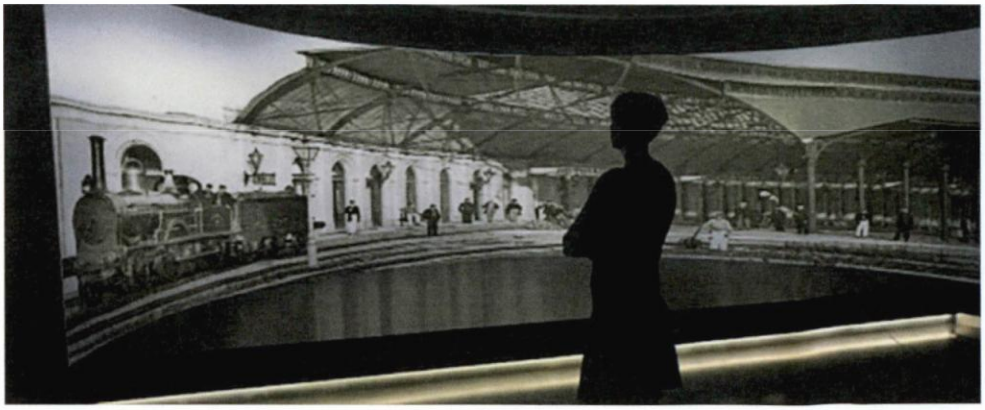
In de programmering zal rekening moeten worden gehouden met de verschillende doelgroepen die Stichting Allemaal Zwolle wil gaan bereiken (zie daarvoor het eerder genoemde onder 4).

In aanloop naar de officiële start van de Stichting Allemaal Zwolle zijn of worden de volgende onderwerpen opgepakt:

Programmering 2017
(preview Stichting Allemaal Zwolle)

1. Expositie spoorgeschiedenis

In samenwerking met Museum De Fundatie en de Nederlandse Spoorwegen (regio NoordOoost) zal eind 2017 in en rond het stationsgebouw Zwolle een kleine expositie geopend worden over de geschiedenis van het spoor in Zwolle. Met aandacht voor het stationsgebouw 1e klas (nu Rijksmonument) en Zwolle als spoorwegknooppunt (expositie loopt door in 2018).

post_7-9-2017

2. Plaatsing Informatiezuilen met historische informatie

Stichting Allemaal Zwolle zal de achterzijde van ca 27 informatiezuilen van de gemeente Zwolle in en rond de binnenstad adopteren. Eind 2017 zullen de eerste zuilen geplaatst gaan worden.

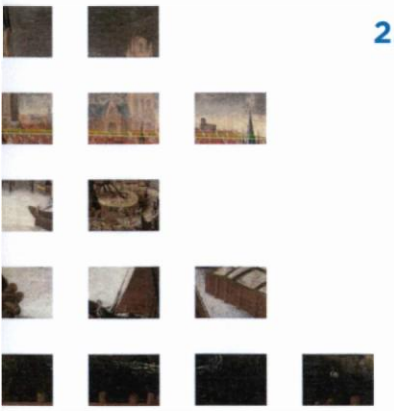
3. Expo Gerard ter Borch (december 1617 - 8 december 1681)

In samenwerking met Museum De Fundatie, Grote Kerk Zwolle en Stichting Verhaal van Deventer zal er in periode december 2017 – februari 2018 op verschillende manieren aandacht gegeven worden aan het feit dat de bekende Zwolse schilder Gerard Ter Borch 400 jaar geleden in Zwolle is geboren. Planning is ook om een 17e eeuwse gevelsteen met familiewapen Ter Borch (onderdeel collectie SMZ) in de gevel van het voormalige familiehuis in Sassenstraat no 21 te plaatsen.

Vanaf 1 januari 2018 zal de Stichting Allemaal Zwolle naar verwachting officieel van start gaan. In o.a. het gebouw aan de Melkmarkt 41 wordt gedacht aan de programmering van de volgende onderwerpen:

1. Inrichting belevingscentrum geschiedenis van Zwolle (eind 2018)

In dit belevingscentrum zal de bezoeker op een eigentijdse wijze worden meegenomen in de ontwikkeling van Zwolle. De groei van de stad en een aantal voor Zwolle belangrijke (historische) ontwikkelingen zullen daarin meegenomen worden. Interessant voor de inwoners van Zwolle (jong en oud), maar ook voor bezoekers van de stad.

2. Foto-expositie Dolf Henneke (1914-1976)(voorjaar 2018)

Na de Tweede Wereldoorlog is Dolf Henneke de eerste freelance persfotograaf die voor de Provinciale Overijsselsche en Zwolsche Courant (later Zwolse Courant) heeft gewerkt. Zijn complete beeldarchief is in bezit van het Historisch Centrum Overijssel. Stichting Allemaal Zwolle organiseert een overzichtsexpositie van persfoto's gemaakt door Dolf Henneke in de jaren 1945 t/m 1976. Opening expositie is gepland op 21 maart 2018. Daarnaast zal een aantal aanvullende activiteiten georganiseerd worden (waaronder presentatie van boek over werk van Dolf Henneke). In verband met verbouwing van Melkmarkt 41 zal deze expositie in de Grote Kerk Zwolle en op een aantal andere nog te bepalen plaatsen gehouden worden.

3. Expositie Klimaat Actief Zwolle (najaar 2018)

Gedacht wordt aan een expositie in samenwerking met Proeftuin Water Regio Zwolle en gemeente Zwolle bij de opening van het Stadsfestival in september 2018. Centraal thema is klimaatverandering waarbij relatie stad / water vanuit historisch oogpunt wordt belicht.

Programmering **2019 - 2022**

Stichting Allemaal Zwolle zal vanaf 2019 een aantal onderwerpen gaan programmeren, die tot doel hebben specifieke onderdelen van de Zwolse geschiedenis onder een groter publiek (nationaal, internationaal) uit te dragen. Gepland staan de volgende thema's:

1. Oude Hanze - Nieuwe Hanze (2019)

De geschiedenis van de Hanze is de geschiedenis van een samenwerking tussen kooplieden dat zich verbreed heeft tot een samenwerking tussen handelssteden in de late Middeleeuwen. Een bijzondere vorm van vroeg Europese samenwerking. In 1980 is in Zwolle de nieuwe Hanze opgericht. Een prachtig samenwerkingsverband tussen een groot aantal toenmalige Hanze-steden. Recent hebben in Kampen tijdens de 37e Internationale Hanzedagen ca 100 van die steden elkaar weer ontmoet. Met in hun kielzog 'de kooplui van nu' uit die steden.

23 mei 2019 zullen er weer verkiezingen voor het Europees Parlement plaatsvinden. In aanloop daar naartoe zal in Zwolle aandacht worden gegeven aan de vroeg Europese samenwerking (Hanze toen) en de samenwerking die er in deze tijd is (Hanze nu).

2. Bezetting en bevrijding 1940-1945 (2020)

In het jaar 2020 staan we stil bij zowel het begin (1940) als het einde (1945) van de Tweede Wereldoorlog. Een oorlog die ook niet aan Zwolle is voorbij gegaan. Ook in onze tijd vinden er wereldwijd nog veel (burger) oorlogen plaats. Nog nooit waren er zoveel mensen op de vlucht als in deze jaren. Stichting Allemaal Zwolle zal de verhalen van toen verbinden aan de verhalen van nu. Waar mogelijk ook met internationale verbindingen.

3. Thomas a Kempis en de Moderne Devotie (2021)

25 juli 2021 is het 550 jaar geleden dat Thomas a Kempis in Zwolle kwam te overlijden. Zijn naam is onlosmakelijk verbonden aan de Moderne Devotie, een spirituele beweging uit de late Middeleeuwen. Een beweging die in Deventer en Zwolle begon, maar zich tot ver in Europa verspreid heeft. De viering van het sterfjaar 1471 van Thomas a Kempis zal gebruikt worden om een groter (internationaal) publiek kennis te laten maken met de Moderne Devotie en hetgeen daarvan in onze tijd nog bewaard is gebleven.

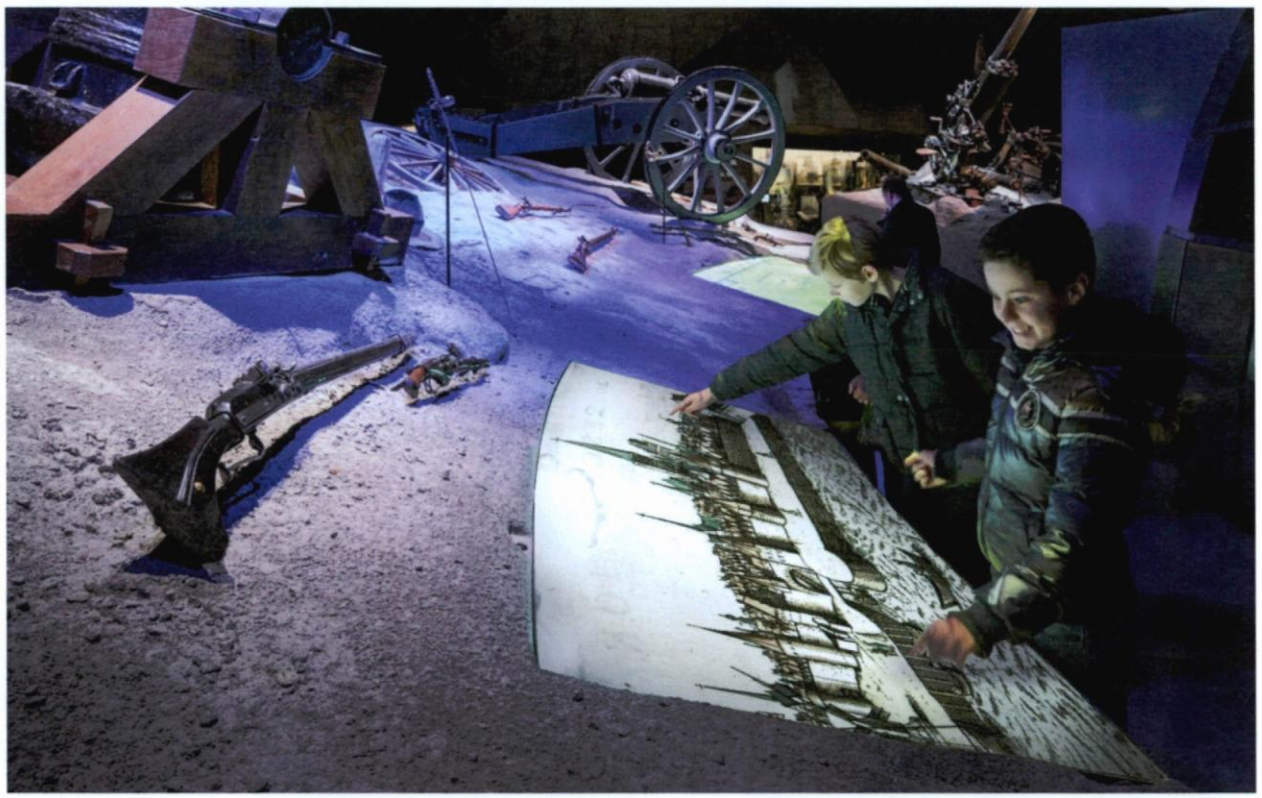
4. Thorbecke en Democratie (2022)

Johan Rudolph Thorbecke is in 1798 geboren in Zwolle. Hij is de geschiedenisboeken in gegaan als de liberale staatsman, die vanwege zijn voorzitterschap van de Grondwetscommissie in 1848 de grondlegger van onze parlementaire democratie genoemd kan worden. 4 juni 1872 is hij in 's Gravenhage overleden. In 2022 is dat dus 150 jaar geleden. De stad Zwolle zal de herdenking daarvan gebruiken om (nationaal) aandacht te vragen voor deze in Zwolle geboren staatsman en het belang van democratie toen en nu.

post_7-9-2017

Overige programmering

In overleg met de gemeente Zwolle en de beoogde samenwerkingspartners zal bezien worden welke andere mogelijkheden er nog zijn voor de programmering van de geschiedenis van de stad Zwolle. Gedacht moet daarbij worden aan onder meer het programmeren van lezingen, cursussen, stadswandelingen en het inrichten van exposities op andere plekken dan het pand Melkmarkt 41. Dit zal mede afhankelijk zijn van het beschikbare budget daarvoor.

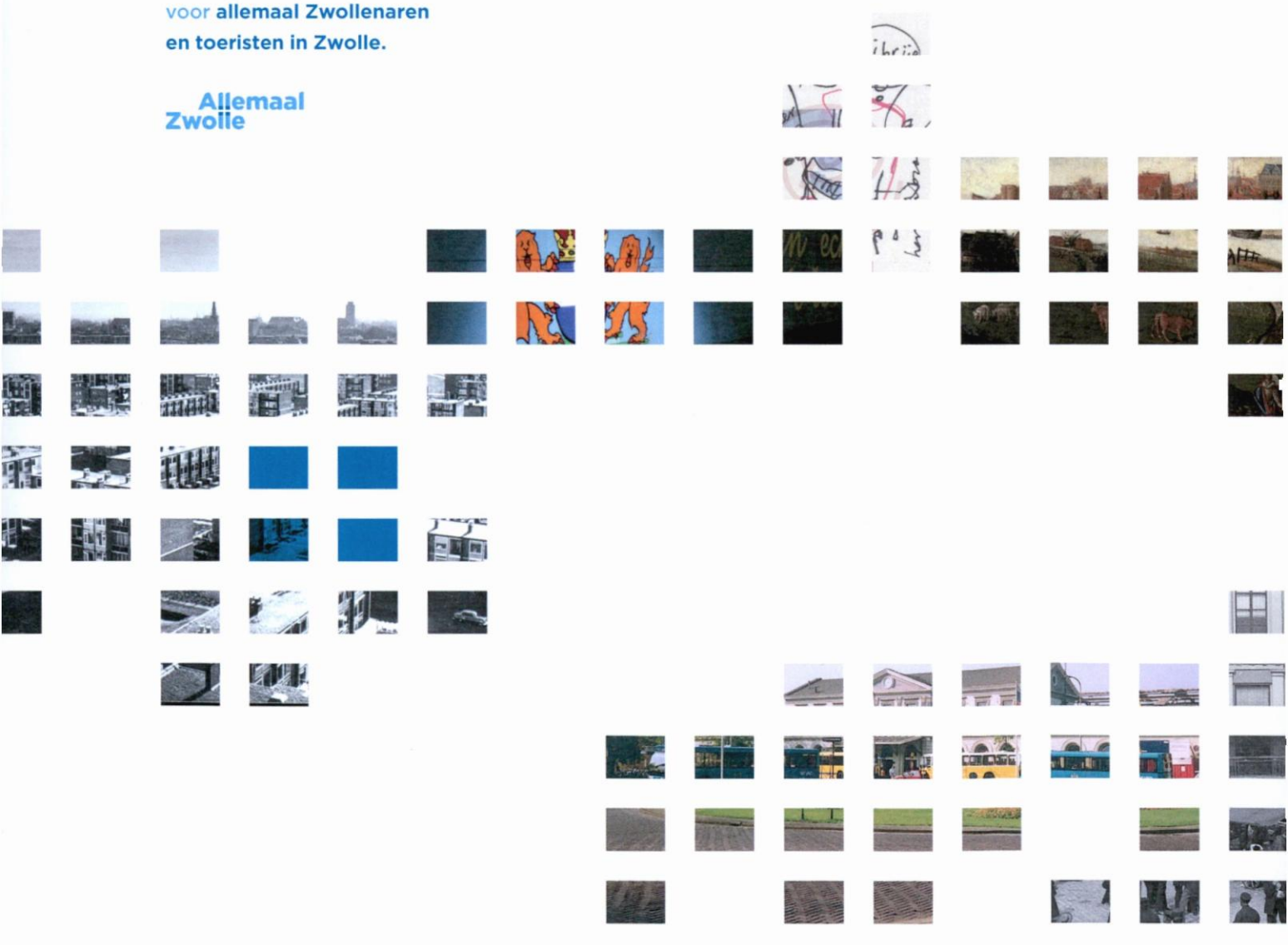

Ons verhaal
Jouw verhaal

Allemaal Zwolle.
Een programma met
allemaal verhalen
die verteld worden
met **allemaal** verschillende
eigentijdse technieken
op **allemaal** verschillende **locaties**
samen met **allemaal verschillende**
partners uit Zwolle
voor **allemaal Zwollenaren**
en toeristen in Zwolle.

Allemaal
Zwolle

Foto's:
Collectie Historisch Centrum Overijssel
(o.a. Harry ten Klooster,
Cobie Uiterwijk, Dolf Henneke)
Pedro Sluiter

post 7-9-2017

historisch centrum overijssel

Zwolle, 13 oktober 2017

Geachte leden van de gemeenteraad,

Komende maandag bespreekt u de voorstellen van het College van B&W voor de nieuwe wijze van presenteren van de rijke geschiedenis van de stad Zwolle (uitwerking van 'advies museale samenwerking Zwolle'). Als Historisch Centrum Overijssel hebben we in uw opdracht met veel plezier hard aan deze voorstellen gewerkt. In het aan u toegestuurde ondernemingsplan heeft u de vruchten van onze arbeid terug kunnen vinden. Zoals bekend zullen we onder meer vanuit de nieuw op te richten *Stichting Allemaal Zwolle* vanaf 1 januari 2018 aan de uitvoering van deze ambitieuze plannen gaan werken. Het zal u ongetwijfeld opgevallen zijn dat wij - ondanks een door u opgelegde bezuiniging van structureel 300.000 euro - de plannen zo hebben uitgewerkt dat er meer geld voor de presentatie beschikbaar zal komen. Daar is wel voor nodig dat we met een kleine netwerkorganisatie gaan werken en financieel scherp aan de wind zullen gaan zeilen. Dat zullen we dan ook gaan doen.

We zijn wel blij met de voorgestelde incidentele financiële bijdrage van de gemeente Zwolle om o.a. in het Drostenhuis met eigentijdse presentatietechnieken een belevingscentrum in te kunnen richten, waarin we de bezoeker mee kunnen nemen in de historische ontwikkeling van de stad Zwolle. Wat ons betreft een cruciaal onderdeel van de nieuwe presentatieplannen. Het incidentele beschikbaar te stellen geld is ook nodig om het Historisch Centrum Overijssel de zorg voor de collectie op zich te kunnen laten nemen. De uitvoering van een opdracht die u als gemeenteraad bij eerdere besluitvorming nadrukkelijk aan ons meegegeven heeft. Uit de in onze opdracht uitgevoerde collectiescan is duidelijk geworden dat er nog de nodige werkzaamheden te verricht moeten worden. In 2018 zal er - zo heeft u kunnen lezen - gewerkt gaan worden aan een toekomstgericht collectieplan. Met dit plan zullen we uiterlijk voorjaar 2019 weer bij u terugkomen.

Helaas is er tussen de gemeente Zwolle en het bestuur van het Stedelijk Museum Zwolle nog steeds geen overeenstemming bereikt over de afbouw van het Stedelijk Museum Zwolle. We hopen dat deze overeenstemming er nu wel snel gaat komen. Aan onze kant ligt alles klaar om daarna de laatste nog noodzakelijke afspraken te maken. Onder meer de functieprofielen en om met belangstellende SMZ-medewerkers in gesprek te gaan over het invullen van de formatieplaatsen die in de nieuwe organisatie beschikbaar komen. Ook ligt er het aanbod van het Historisch Centrum Overijssel om het beheer van de collecties op ons te nemen. Wat ons betreft maken we met het bestuur van het SMZ snel concrete afspraken voor de overdracht van de collecties. Het HCO heeft al stappen ondernomen om een deel van de collectie begin januari tijdelijk elders op te slaan vanwege een voorgenomen verbouwing van het pand Melkmarkt 41. Dat is ook nodig, omdat uit de collectiescan is gebleken dat een depot in het Drostenhuis niet voldoet aan de eisen die daaraan gesteld mogen en moeten worden.

Los van de collectie waarvan het bestuur van het SMZ de eigenaar van is, zijn er inmiddels (op hun initiatief) wel al contacten geweest met andere belangrijke bruikleengevers aan het SMZ. De collectie van het SMZ is namelijk voor een deel in bruikleen gegeven door

historisch centrum overijssel

instellingen en particulieren. We hebben onder meer contact gehad met het bestuur van de Vereeniging tot beoefening van Overijsselsch Regt en Geschiedenis (VORG). Zoals u mogelijk weet is het huidige Stedelijk Museum Zwolle in 1883 onder een andere naam (Het Geschiedkundig Provinciaal Overijssels Museum) vanuit de VORG voortgekomen. De VORG heeft inmiddels aangegeven met het Historisch Centrum Overijssel afspraken te zullen

gaan maken voor het in beheer geven van hun deel van de SMZ-collectie (ca 40 procent van de totale collectie). Bijgaand treft u de verklaring aan die het VORG-bestuur daarover deze week heeft opgesteld.

Met de Vrienden van Het SMZ (circa 550 leden) zijn inmiddels ook constructieve gesprekken gevoerd. Het bestuur van de Vrienden van het SMZ heeft aangegeven enthousiast te zijn over de plannen van de *Stichting Allemaal Zwolle*. Het bestuur van deze vereniging is voornemens na de afbouw van het SMZ met een aanpassing van de naam door te gaan als Vriendenvereniging met een bredere culturele doelstelling. De oriëntatie op de geschiedenis van Zwolle zal daar onverkort bij horen. Met Stichting Allemaal Zwolle zal in de komende maanden gewerkt worden aan voorstellen voor een nauwe samenwerking in de toekomst. Deze voorstellen zullen in december aan de Algemene Ledenvergadering van de Vrienden van het SMZ worden voorgelegd.

We kijken met belangstelling en vertrouwen uit naar uw beraadslagingen over de voorstellen van het College van B&W. Mocht u nog nadere vragen hebben, dan zijn we altijd bereid daarover in gesprek te gaan. Met de meeste raadsfracties is in de afgelopen tijd al contact geweest.

Hopende u voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

Arie Slob
Directeur HCO

Bijlage: Verklaring bestuur VORG (12 oktober 2017)

Bijlage: Verklaring bestuur VORG

Overleg VORG en HCO over beheer historische collectie.

In vervolg op eerdere besluitvorming in de gemeenteraad heeft het college van B&W Zwolle besloten de subsidieverstrekking van het Stedelijk Museum Zwolle (SMZ) per 1 januari 2018 te beëindigen. Dit impliceert dat er een einde komt aan het functioneren van dit museum. Dit heeft verstrekkende gevolgen voor de collectie van de VORG. Immers een belangrijk deel van de VORG-collecties is via een bruikleenovereenkomst ondergebracht in het SMZ.
Voorafgaande aan het uiteindelijke besluit is er contact geweest tussen VORG-bestuur en de betrokken wethouder over het belang van borging van goed beheer van de VORG-collectie. Ook afgelopen zomer vond hierover overleg plaats tussen het bestuur, de betrokken wethouder en de directeur van het Historisch Centrum Overijssel (HCO).
Tegen de achtergrond van de ontwikkelingen en afspraken vanuit het verleden heeft de gemeente het HCO bereid gevonden om vanaf 1 januari 2018 de verantwoordelijkheid voor het beheer van de collecties van het SMZ over te nemen. In dat kader is de gemeente bereid voor de korte en lange termijn financiële middelen beschikbaar te stellen aan het HCO voor het beheer van de collecties. Dit aanbod is ook bij het huidige bestuur van het SMZ neergelegd.
Gegeven het genomen politieke besluit en gezien de verantwoordelijkheid van de VORG voor de door de VORG aan het SMZ in bruikleen gegeven collectie heeft het bestuur van de VORG recentelijk ingestemd om met partijen te overleggen over de implementatie van de door de gemeente gekozen benadering.
Het HCO zal uiterlijk in het voorjaar 2019 met een toekomstgericht collectieplan komen. De VORG zal nadrukkelijk worden betrokken bij de voorbereiding en opstelling van dit collectieplan.
Het bestuur van de VORG onderstreept daarbij de wenselijkheid van goede samenwerking met het HCO.

12 oktober 2017

Korte terugblik raadsplein debatronde d.d. 16 oktober 2017

Uitwerking 'Advies museale samenwerking Zwolle'

Op basis van het rapport 'Advies museale samenwerking Zwolle' van LAgroup heeft de raad in februari 2017 besloten tot integratie van de taken van Stedelijk Museum Zwolle (SMZ). Aan het Historisch Centrum Overijssel (HCO) is gevraagd om de vernieuwing van de presentatie van het historisch verhaal op zich te nemen. Besloten is de nieuwe stichting 'Allemaal Zwolle' op te richten. In de panden aan de Melkmarkt wordt een belevingscentrum ingericht waar het verhaal van Zwolle centraal staat. De subsidie aan het SMZ wordt per 1 januari 2018 beëindigd. De raad wordt voorgesteld een krediet van € 1,2 mln. beschikbaar te stellen voor de aankoop van de gebouwen van het Stedelijk Museum Zwolle en een krediet van € 950.000 voor de oprichtingskosten van de stichting Allemaal Zwolle en voor nieuwe presentatievormen. Aan het begin van de vergadering is het woord aan de heer Koolstra, interim directeur van het Stedelijk Museum. Hij spreekt in namens het bestuur en de medewerkers van Museum. Hij geeft onder meer aan dat er meer tijd nodig is voor het transitieproces. De inspreektekst is aan de stukken gevoegd. Vervolgens is het de beurt aan de woordvoerders van de fracties. Alle fracties maken zich grote zorgen over de positie van de medewerkers van het Stedelijk Museum. Het is belangrijk om de mensen snel duidelijkheid te bieden.
De meeste fracties vinden dat er een goed sociaal plan ligt. Ze vinden het jammer dat het Stedelijk Museum gekozen heeft voor een gang naar de rechter. Er wordt een beroep gedaan op alle partijen om over hun schaduw heen te stappen, met elkaar in gesprek te blijven en constructief te werken aan een oplossing. Fracties maken zich ook zorgen over de collectie. Goed dat er een duidelijk rapport ligt van de uitgevoerde collectiescan. Vrijwel alle fracties zijn enthousiast over het concept van Allemaal Zwolle, die op een eigentijdse wijze, dichtbij het verhaal van Zwolle vertelt. Hiervoor is een kleine doelmatige netwerkorganisatie nodig.
Wethouder Brink beaamt dat het een moeizaam proces is. De gemeente wil dit graag zorgvuldig doen. Het gaat om de opbouw van de nieuwe stichting Allemaal Zwolle en tegelijkertijd over de afbouw van het Stedelijk Museum. Door het innemen van formele posities ontstaat vertraging en is het wachten op de volgende stap. Wat de collectie betreft zullen de aanbevelingen uit het rapport worden overgenomen en zal er een plan van aanpak worden opgesteld. De komende twee jaar kan dit plan worden uitgevoerd. Ook zal de nieuwe stichting de museumstatus aanvragen. De wethouder zegt dat met dit raadsvoorstel de financiële kaders worden bepaald, waarmee zorgvuldig de volgende stap gezet kan worden. De voorzitter concludeert aan het eind van het debat dat het voorstel voldoende is besproken en dat het geagendeerd kan worden voor de besluitvormingsronde op 30 oktober 2017.

Inspreken Gemeenteraad d.d. 16 oktober 2017

Geachte leden van de raad,

Bestuur en medewerkers van het Stedelijk Museum Zwolle stemmen in met de beëindiging van het museum maar er is meer tijd nodig voor het transitieproces.

Wat speelt er?
1. Een klein deel van de medewerkers van het museum mag blijven. De anderen worden ontslagen.
2. De collectie van het museum gaat over naar het HCO.

Om met het eerste te beginnen: de suppoosten van het museum gaan over naar de Stichting Allemaal Zwolle. Alle anderen worden de laan uitgestuurd. Tot op heden is het ons niet duidelijk en hoe de museale collectie-taken geborgd zijn bij het HCO.

De collectie. Het museum wordt ontmanteld. Collectie en presentatie zijn in een museum onlosmakelijk met elkaar verbonden, maar worden nu verdeeld over twee organisaties. De collectie gaat naar het HCO en de Stichting Allemaal Zwolle presenteert Het verhaal over Zwolle.
Welke collectiestukken ooit nog gepresenteerd zullen worden is onduidelijk.

Stel, ik ben medewerker van het museum en houd me al jaren bezig met de collectie en nu heeft u wat bedacht waardoor ik ontslag krijg.
Kunt u zich voorstellen dat ik graag van u wil horen waarom ik weggestuurd word?
Immers de collectie dient gewoon beheerd te worden, waar die ook staat!

Erfgoed Gelderland heeft in haar onderzoek naar de collectie het volgende geadviseerd aan het HCO:
Stel een medewerker beheer en behoud aan bij HCO voor de collectie van het Stedelijk Museum.
'Vooralsnog niet nodig', is het antwoord van de gemeente, 'HCO slaat de hele collectie op. Voor minimaal twee jaar.'
Hoe kunt u dit uitleggen?

Tweede voorbeeld: de gebouwen aan de Melkmarkt en de Voorstraat hebben beheer nodig. Stichting Allemaal Zwolle zet hier een locatiemanager neer. Maar tot onze verbazing is in juli jl. ineens locatiemanager geschrapt. Er gaat geen 4,5 fte. over van het museum naar
Allemaal Zwolle, maar slechts 3,3 fte.
Dit handelen komt over als willekeurig en opportunistisch.

Medewerkers zien hun jarenlange zorgvuldige werk van het beheer van de collectie teniet gaan.
HCO staat voor de opbouw van de nieuwe organisatie, maar laat SMZ in het ongewisse hoe het museale vorm krijgt en de collectie beheerd wordt.

Het bestuur van het Stedelijk Museum Zwolle ziet risico's voor de nieuwe onderneming.
Grote publieksmassa's worden gezocht, maar de manier waarop het publiek wordt bereikt en hoe de collectie aan de presentatie wordt gekoppeld, is onduidelijk.

Ik kom weer terug op mijn premisse.
Bestuur en medewerkers stemmen in met de beëindiging van het museum.
Echter, er is meer tijd nodig dan de beoogde 1 januari voor een zorgvuldig transitieproces.

Op 27 juli schreven we als SMZ een brandbrief naar de gemeente, cc naar het HCO:
'Kom met ons praten, organiseer het gesprek. Er zijn heel veel vragen.
Er is geen hoop, maar wel een hoop te doen.'
Het antwoord luidde: 'Jullie gaan daar niet over. Beëindig de exploitatie per 1 januari 2018.'

Een ander zorgelijk punt:
Wij krijgen ze aan de aan de deur, de schenkers en bruikleengevers: de heer Waanders, de heer Davidson, directeur Bijl de Vroe van de Vereniging Rembrandt. Ze maken zich ernstig zorgen over de ontbrekende museumregistratie en expertise bij het HCO. Ook het ondernemingsplan van Allemaal Zwolle roept bij hen vragen op.
Let wel: men mengt zich niet in de discussie over de beëindiging van het museum, het gaat om hun collectie, geschonken of in bruikleen gegeven aan het Stedelijk Museum Zwolle.

Voorbeeld: Het museum beheert voor ruim 8 mln. euro aan collectiestukken.
Ruim 13.000. Nog geen derde deel is van de Vorg.
Wat gebeurt er bijvoorbeeld met de unieke Zwolse raadsherenbekers, geschonken door de Vereniging Rembrandt?:
• Voor minimaal twee jaar in de opslag?
• Geen conservator bij het HCO?
• Geen presentatie op afzienbare termijn….Misschien een filmpje of een app over de bekers?
Vereniging Rembrandt geeft onder deze omstandigheden geen toestemming aan het museum tot overdracht.

Met groot respect zie ik de medewerkers van het museum beseffen dat alles afloopt, en tegelijkertijd tonen ze zich professioneel in werk. Er zijn momenten van woede en verdriet over de neergang, maar vooral ook omdat hun stem pas afgelopen vrijdag is gehoord door raadsleden.

Het Stedelijk Museum werkt mee, maar neemt geen onverantwoorde risico's en beschermt collectie én personeel waar nodig.

Leden van de raad wij doen een dringend appel op u om:

- De afwikkeling aandacht te geven, om een gewetensvolle en zorgvuldige overdracht mogelijk te maken.
- Te overwegen een onafhankelijk procesregisseur aan te stellen die partijen verbindt en laat bewegen.
- Tot slot vragen wij een ruimer risicobudget en adviseren wij u meer tijd te nemen.

Namens bestuur en medewerkers van het Stedelijk Museum Zwolle.

Dank voor uw aandacht.

Benjamin Koolstra
directeur a.i,
Stedelijk Museum Zwolle

GROENLINKS SP

Zwolle 30 oktober 2017

Motie: ***Allemaal*** **Zwolle: Benut kennis,ervaring medewerkers SMZ**

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op 30 okt 2017

Aan de orde: (of: naar aanleiding van)
- Uitwerking 'Advies museale samenwerking Zwolle'

Overwegende dat:
- In het traject rond de museale samenwerking door de gemeente aan het HCO is gevraagd om het voortouw te nemen.
- Dit heeft geleid tot een opzet voor ´Allemaal Zwolle´
- Gesprekken over de museale samenwerking tussen HCO, SMZ en gemeente tot nu toe op bestuurlijk niveau hebben plaatsgevonden.
- De medewerkers van het SMZ nog niet in de gelegenheid zijn geweest hun opgebouwde kennis door te geven aan/ in te brengen in het plan Allemaal Zwolle
- In de opzet van allemaal Zwolle wordt aangegeven dat er heel beperkt ruimte is voor inzet van personeel van het SMZ : alleen enkele portiers/ suppoosten, er momenteel wordt gewerkt aan een ontslagregeling voor het overige personeel.

Van oordeel dat:
- Het van belang is de in vele jaren opgebouwde kennis en ervaring van de medewerkers van het SMZ via open gesprekken ook een rol te geven als input voor Allemaal Zwolle
- Bij de verdere uitwerking van Allemaal Zwolle open gecommuniceerd moet worden met de medewerkers SMZ over de opzet en invulling van de werkzaamheden.
- De medewerkers van het SMZ een faire kans moeten krijgen om in aanmerking te komen werkzaamheden te verrichten voor Allemaal Zwolle

Roept het college op:
- Het HCO/ Allemaal Zwolle te vragen om open in gesprek te gaan met de medewerkers van het SMZ teneinde: hun kennis en ervaring te benutten , per persoon ook na te gaan welke eventuele rol binnen Allemaal Zwolle mogelijk is, en hen op de hoogte te houden van verdere voor hen relevante ontwikkelingen binnen de verdere uitwerking van Allemaal Zwolle.
- Zonodig hier zelf bij te bemiddelen, procedureel maar ook op het informele vlak.

Michiel van Harten (GroenLinks)

Koen van Baal (SP)

Ingetrokken
30-10-2017

SP GROEN LINKS PvdA

Motie

Betreft: Motie payrolling Allemaal Zwolle

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op maandag 30 oktober 2017.

Constaterende dat:
- Allemaal Zwolle een flexibilisering van personeel wil inzetten binnen de nieuwe organisatie;
- Zij zijn van plan of het kan zijn dit via payrol constructies te doen;
- Deze werknemers ingehuurd worden via een extern bedrijf;
- De constructie oorspronkelijk is bedoeld voor kleine werkgevers die hun personeelsadministratie te willen uitbesteden. Maar vaak wordt deze route misbruikt om payrollers minder te betalen en slechtere arbeidsvoorwaarden te geven dan andere werknemers voor hetzelfde werk;

Van mening dat:
- Het de voorkeur heeft om voor echte banen te zorgen;
- Payrollers hetzelfde werk doen als werknemers die in loondienst zijn;
- Deze payrollers dezelfde rechten moeten krijgen als werknemers die in loondienst zijn;

Verzoekt het college:
- Om payrollers die bij Allemaal Zwolle komen werken hetzelfde loon en arbeidsvoorwaarden te geven als collega's met een normaal contract;

En gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van de SP;
Koen van Baal

GroenLinks
Michiel van Harten

PvdA
Patty Wolthof

Ingetrokken
30-10-2017

besluit

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	38873
Onderwerp	Uitwerking 'Advies museale samenwerking Zwolle'

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 26-09-2017

besluit:

1. Een krediet van € 1,3 mln. beschikbaar te stellen voor de aankoop van de gebouwen van het Stedelijk Museum Zwolle en deze aanschaf af te schrijven over een periode van 25 jaar en de hieruit voortvloeiende structurele last van € 71.000 per jaar te dekken uit de beschikbare structurele begrotingsruimte;
2. Een krediet van € 950.000 beschikbaar te stellen voor de oprichtingskosten van de stichting Allemaal Zwolle en voor éénmalige investeringen in de nieuwe presentatievormen. Dit krediet te dekken uit de reserve incidentele bestedingen;
3. Kennis te nemen van de stand van zaken rondom de collectie van het SMZ en de VORG en uw raad hiervoor een voorstel te doen bij de PPN 2020-2024;
4. Kennis te nemen van de beantwoording van de motie '*Inspanningsverplichting behoud nieuwbouwdeel huidig SMZ*',
5. Kennis te nemen van de beantwoording van de motie *'Vertel het héle verhaal'*.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Omgevingsvisie, deel 1
portefeuillehouder	Ed Anker
informant	Santing - Nijland, Jeanette (2723)
medeopstellers	Engbers, Saskia (2426) Greveling, Janneke (2135) Pruim, Irene Snel, Henk (2636)
afdeling	Project Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Omgevingsvisie, deel 1 Bijlage: Omgevingsvisie deel 1 - 11 juli 2017 Bijlage: Omgevingsvisie deel 1 - publieksversie - 11 juli 2017 Bijlage: Natuur Platform Zwolle- brief Omgevingsvisie “Mijn Zwolle van Morgen 2030” deel 1 Bijlage: Korte terugblik debatronde 16-10-2017- Omgevingsvisie, deel 1 Bijlage: Memo wethouder Anker - natuurwaardenkaart en de omgevingsvisie Bijlage: Bijlage memo wethouder - Vaatplanten 2007-2017 stad Bijlage: 2017-10-30 M17-1 Welstandstoezicht Bijlage: 2017-10-30 M17-2 Economische effectrapportage Bijlage: 2017-10-30 Raadsbesluit Omgevingsvisie deel 1

Voorgesteld besluit raad

1. In te stemmen met de omgevingsvisie, *Mijn Zwolle van morgen 2030, deel 1: Kernopgaven en ambities,* met de volgende topambities :
    1. Zwolle versterkt en benut het menselijk kapitaal van de stad;
    2. Zwolle behoudt en versterkt haar ruimtelijke, cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten;
    3. Zwolle versterkt haar stedelijkheid, wordt nationaal en internationaal aantrekkelijker en bestendigt zo haar (economische) toppositie als regio;
    4. Zwolle is in 2050 klimaatbestendig en energieneutraal;
    5. Zwolle nodigt uit om samen te werken aan vitale, solidaire, gezonde en duurzame stadsdelen.

1. De topambities als uitgangspunt te nemen voor het vervolgproces naar de omgevingsvisie, deel 2;
2. In te stemmen met de in het document opgenomen overgangsregeling, waarin de verhouding tussen Mijn Zwolle van morgen 2030, deel 1 enerzijds en het Structuurplan 2020 en Vechtcorridor Noord anderzijds tot uitdrukking komt.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 11 juli 2017

Openbaar

Onderwerp	Omgevingsvisie, deel 1
Versienummer	
Portefeuillehouder	E.W. Anker
Informant	Irene Pruim
Eenheid/Afdeling	Ontwikkeling/OWA
Telefoon	06-21560351
Email	I.Pruim@zwolle.nl
Bijlagen	1. Omgevingsvisie, deel 1 2. Publiekssamenvatting Omgevingsvisie, deel 1

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. In te stemmen met de omgevingsvisie, *Mijn Zwolle van morgen 2030, deel 1: Kernopgaven en ambities,* met de volgende topambities :
    a) Zwolle versterkt en benut het menselijk kapitaal van de stad;
    b) Zwolle behoudt en versterkt haar ruimtelijke, cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten;
    c) Zwolle versterkt haar stedelijkheid, wordt nationaal en internationaal aantrekkelijker en bestendigt zo haar (economische) toppositie als regio;
    d) Zwolle is in 2050 klimaatbestendig en energieneutraal;
    e) Zwolle nodigt uit om samen te werken aan vitale, solidaire, gezonde en duurzame stadsdelen.
2. De topambities als uitgangspunt te nemen voor het vervolgproces naar de omgevingsvisie, deel 2;
3. In te stemmen met de in het document opgenomen overgangsregeling, waarin de verhouding tussen Mijn Zwolle van morgen 2030, deel 1 enerzijds en het Structuurplan 2020 en Vechtcorridor Noord anderzijds tot uitdrukking komt.

Datum 11 juli 2017

Inleiding
De omgevingsvisie is een toekomstvisie die wordt vastgesteld door de gemeenteraad met strategische keuzes voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn. De omgevingsvisie gaat over thema's als cultureel erfgoed, energie, mobiliteit, landbouw, landschap, ruimtelijke ordening, gezondheid, milieu, veiligheid en natuur en water. De omgevingsvisie is één van de nieuwe instrumenten van de aankomende Omgevingswet en geeft richting aan de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving.

Het opstellen van een omgevingsvisie vraagt om een nieuw en innovatief proces. Cocreatie met bewoners, ondernemers en belangenorganisaties speelt daarbij een belangrijke rol. De omgevingsvisie zet ook in om verschillende sectorale beleidsvisies terug te brengen tot één visie voor de fysieke leefomgeving. Integraal werken is daarbij het sleutelwoord.

Een eerste stap in het opstellen van een Zwolse omgevingsvisie was een plan van aanpak voor het proces. U heeft van het plan van aanpak op 24 oktober 2016 kennis genomen en voor het proces de volgende uitgangspunten vastgesteld:

- *De visie bevat de leidende ambities en kernopgaven voor Zwolle 2030*
- *De visie wordt samen met de stad gemaakt*
- *De omgevingsvisie 1.0 volgt het implementatie-pad en de uitwerking van de Omgevingswet*
- *Het proces om te komen tot de omgevingsvisie 1.0 wordt gekenmerkt door een gefaseerde aanpak, en halfjaarlijks herijkt.*
- *Het tijdpad is er op gericht dat in het najaar van 2017 de omgevingsvisie 1.0 met de leidende ambities en kernopgaven voor de stad wordt vastgesteld.*

De Omgevingsvisie, deel 1, ligt hierbij ter besluitvorming voor. Met een raadsinformatienota heeft u begin 2017 kennis genomen van een eerste concept omgevingsvisie deel 1 met daarin opgenomen strategische kernopgaven en ambities. Ook heeft u kennis genomen van de actualisatie van het opgestelde plan van aanpak. Het concept is in het voorjaar van 2017 verder uitgewerkt tot een definitief product. Waardevolle gesprekken met diverse stakeholders en stadsmakers hebben geleid tot een aanvulling en aanscherping van de omgevingsvisie, deel 1.

Beoogd effect
Vaststellen van een Omgevingsvisie, deel 1 met strategische kernopgaven en vijf topambities die richting geven aan de koers voor de ontwikkeling van een toekomstbestendig Zwolle. Daarnaast een uitnodigende en verbindende Omgevingsvisie, deel 1 die door partners en stadsmakers wordt gedragen.

Argumenten

<u>Vaststellen omgevingsvisie deel 1</u>

1.1 De omgevingsvisie deel 1 zet met de kernopgaven en ambities de te volgen koers uit voor een toekomstbestendige fysieke leefomgeving.
De dynamiek van de wereld om ons heen, de initiatieven van mensen, investeerders en ondernemers, hebben impact op de ontwikkeling van Zwolle als centrumstad in de regio. Om richting te geven aan ontwikkelingen is het van belang de strategische kernopgaven en ambities voor Zwolle te bepalen en

daarmee de strategische koers voor de stad mede vorm te geven. Dat geeft focus voor beslissingen en richting en kaders voor investeerders.

1.2 De omgevingsvisie deel 1 vormt de basis voor de verdere uitwerking van de omgevingsvisie.
Het feit dat we spreken over deel 1 houdt in dat we er nog niet zijn. De kernopgaven en ambities gaan we ruimtelijk vertalen. Waar deel 1 vooral de 'wat-vraag' voor de stad beantwoordt, gaat deel 2 in de uitwerking van de 'wat, waar en hoe-vraag'. Keuzes op gebieds- en locatieniveau komen in deel 2 aan bod.

1.3 De omgevingsvisie deel 1 is een belangrijk kader voor de andere instrumenten uit de Omgevingswet.
De omgevingsvisie (deel 1) vormt het fundament van het instrumentarium voor beleid en regelgeving gericht op de fysieke regelgeving. Op basis van dat fundament worden andere instrumenten – waaronder het omgevingsplan – en de gemeentelijke organisatie ingericht. Een omgevingsvisie bindt alleen de gemeenteraad. Het omgevingsplan is juridisch bindend voor een ieder.

1.4 De gemeente is wettelijk verplicht een omgevingsvisie op te stellen.
Naast deze inhoudelijke en strategische belangen, is de omgevingsvisie een wettelijk verplicht instrument binnen de nieuwe Omgevingswet. De wet treedt naar verwachting in 2019 in werking. Het opstellen van de Zwolse omgevingsvisie volgt het implementatie-pad en de uitwerking van de Omgevingswet.

1.5 De omgevingsvisie deel 1 speelt in op trends en ontwikkelingen.
De 'wereld verandert snel'. Omdat veranderingen snel gaan is het essentieel om hier adequaat mee om te gaan en hiermee rekening te houden bij de omgevingsvisie. Het opstellen van een visie is voor een groot deel ook het op een goede wijze inspringen of omgaan met verwachte trends en ontwikkelingen die op ons afkomen. Hieronder staan de belangrijkste trends en ontwikkelingen die op de gemeente Zwolle afkomen kort vermeld (voor een volledig overzicht zie hoofdstuk 2):

- Demografie: De bevolking van Zwolle groeit tot circa 136.000 inwoners in 2030 en 140.000 inwoners in 2040. Ook het aantal huishoudens neemt toe van 57.276 in 2016 tot 64.741 in 2040;
- Digitalisering en technologische ontwikkelingen veranderen de fysieke leefomgeving;
- Een zelforganiserende samenleving, dat leidt tot nieuwe verhoudingen tussen burger en overheid;
- Een veranderende economie;
- Een toekomst gericht op energieneutraliteit en een duurzame samenleving;
- Een veranderend klimaat.

<u>Vaststellen topambities</u>

1.6 De kernopgaven en ambities geven richting en focus aan een toekomstbestendig Zwolle.
In hoofdstuk 1 van de omgevingsvisie, deel 1 staan de missie voor de stad, de waarden voor ontwikkeling van de stad, de strategische kernopgaven en de topambities centraal. Vanuit het besef van een beloftevolle toekomst is als missie voor de omgevingsvisie geformuleerd. *'Mensen maken de stad, de stad is zo ingericht dat jij er, in vrijheid en veiligheid, die dingen kunt doen die voor jou belangrijk zijn. We gebruiken de groei om de stad te vernieuwen, te verbeteren, completer en gevarieerder te maken. Toekomstbestendigheid zien we als een kans om onze innovatieve kracht te*

versterken. Het doorademt ons denken, plannen en doen. Het is de opgave Zwolle continu aan te passen aan veranderende maatschappelijke vragen en ruimtelijke uitdagingen. Het perspectief van Zwolle is groei en beweging. Zwolle durft 'groot' te zijn en laat zich met haar sterke economie en stad van kwaliteiten landelijk zien. Als kernwaarden zijn de waarden positioneren, verbinden, vernieuwen, ontplooien en beschermen geformuleerd.

De topambities die op basis van de geformuleerde missie voor de stad, kernwaarden en strategische kernopgaven en met daarbij horende ambities en richtingen zijn geformuleerd zijn:
a) Zwolle versterkt en benut het menselijk kapitaal van de stad;
b) Zwolle behoudt en versterkt haar ruimtelijke cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten;
c) Zwolle versterkt haar stedelijkheid, wordt nationaal en internationaal aantrekkelijker en bestendigt zo haar (economische) toppositie als regio;
d) Zwolle is in 2015 klimaatbestendig en energieneutraal;
e) Zwolle nodigt uit om samen te werken aan vitale, solidaire, gezonde en duurzame stadsdelen.

1.6a) Versterken en benutten van het menselijk kapitaal is een topambitie omdat de mensen in de stad de stad maken. Het gaat om mensen die in Zwolle wonen, werken of de stad gebruiken. Het menselijk kapitaal is de drager van de stad. Zwolle geeft je de mogelijkheid om jezelf te ontplooien en daarmee van toegevoegde waarde te zijn voor de stad. De stad Zwolle is de plek waar mensen elkaar graag ontmoeten, waar wat te beleven valt en waar je je verbonden voelt met de mensen om je heen, met de stad en met de rest van Nederland. We creëren een stedelijk ecosysteem met optimale fysieke en sociale verbindingen zodat de stad maximaal als netwerk fungeert.

1.6b) Behoud en versterken van ruimtelijke, cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten is een topambitie omdat de fysieke leefomgeving in de stad ons fundament is. De stad Zwolle en haar natuurlijke omgeving is van grote kwaliteit, die we willen behouden en versterken. De historisch gelaagde en waardevolle stad en landschappelijke omgeving zorgt voor een sterke identiteit en een gezamenlijke trots.

1.6c) Versterken van stedelijkheid, het aantrekkelijker worden van de stad en bestendiging van de (economische) toppositie als regio is een topambitie omdat we willen dat Zwolle als levendige, bruisende stad uitnodigt en zo is ingericht dat overheid, ondernemen, onderwijs en onderzoek in het stedelijke en regionale netwerk kan innoveren en excelleren. In samenspraak met de regio presenteert Zwolle zich als centrumstad met kwaliteit en een uitstekende bereikbaarheid. In 2030 is het grotere centrumgebied een vanzelfsprekendheid en in uitstraling en omvang passend bij de centrale rol die Zwolle in de regio heeft. Voor nieuwe bebouwing geldt dat eerst wordt gezocht naar binnenstedelijke locaties. Het gaat erom de groei van de stad maximaal te benutten om de stad van binnenuit te vernieuwen. Dit geldt niet alleen voor woningen, maar voor alle nieuw toe te voegen functies in de stad.

1.6d) Zwolle in 2050 klimaatbestendig en energieneutraal is een topambitie omdat het veranderende klimaat en de eindigheid van niet-hernieuwbare energie vraagt om een stevige ambitie voor klimaatbestendigheid en energieneutraliteit. We verzilveren de kansen die klimaatbestendigheid en energieneutraliteit bieden en dragen daarmee bij aan de kwaliteit van de stad.

1.6e) Uitnodigen om samen te werken aan vitale, solidaire, gezonde en duurzame stadsdelen is een topambitie omdat we willen dat iedereen in Zwolle comfortabel, veilig en duurzaam kan leven, wonen

en werken. We creëren ruimte die nodig is om de mensen en de stad te laten groeien; om te versnellen en te bezinnen. We bieden maatwerk op alle niveaus:op het niveau van de stad, stadsdelen, wijken en buurten en hebben aandacht voor onderlinge verbinding tussen de gebieden.

Op pagina 9 van de omgevingsvisie, deel 1 zijn de topambities illustratief verwerkt tot één schematische weergave. De topambities versterken elkaar in verbinding. De onderliggende strategische kernopgaven en ambities zijn nader beschreven in hoofdstuk 3 van de omgevingsvisie, deel 1. Ze liggen in lijn met keuzes die door u zijn gemaakt in het kader van de PPN.

Status omgevingsvisie, deel 1

1.7 Om de verhouding tussen de omgevingsvisie, deel 1, het Structuurplan 2020, de structuurvisie Vechtcorridor Noord en omgevingsvisie, deel 1 te duiden is een overgangsregeling opgenomen.

Om regionale economische en demografische groei op te vangen is de verwachting dat het aantal ontwikkelingen en initiatieven voor de fysieke leefomgeving toeneemt. Ontwikkelingen en veranderingen moeten opgevangen en verbonden worden met opgaven die de gemeente kent op het gebied van energietransitie, klimaatadaptatie en behoud en ontwikkelen van ruimtelijke kwaliteiten (o.a. landschap, cultuurhistorie en ecologie).

In paragraaf 4.2 van de omgevingsvisie, deel 1 wordt beschreven wat de vaststelling van de omgevingsvisie, deel 1 betekent voor het bestaansrecht van het Structuurplan 2020 uit 2008 en structuurvisie Vechtcorridor Noord. Deel 1 is immers ‘slechts’ een document op hoofdlijnen, waarin, met aandacht voor de strategische opgaven, de verschillende ambities op integrale wijze worden samengebracht. Het document geeft op hoofdlijnen richting aan de toekomstige ontwikkeling van de fysieke leefomgeving en wordt in omgevingsvisie, deel 2 nader uitgewerkt met keuzes op locatie- en gebiedsniveau.

Dat betekent dat het Structuurplan 2020 en de structuurvisie Vechtcorridor Noord hun status als structuurvisie, zoals bedoeld onder de huidige Wet ruimtelijke ordening, behouden. Deze documenten vervallen met vaststelling van de volledige omgevingsvisie (deel 2). Voorgesteld wordt in te stemmen met de in het document opgenomen overgangsregeling waarin is aangegeven hoe de verschillende documenten zich tot elkaar verhouden. Zo is in deze overgangsregeling onder meer opgenomen om, in de aanloop naar de vaststelling van omgevingsvisie, deel 2 de hoofdlijnen van omgevingsvisie, deel 1 te beschouwen als richtinggevend voor nieuwe initiatieven die niet passen binnen bestaande bestemmingsplannen. Dit om te bereiken dat nieuwe initiatieven aansluiten bij de gewenste ontwikkeling van de stad. In de overgangsregeling, zoals in paragraaf 4.2 beschreven, komt ook aan de orde wanneer sprake is van een nieuw initiatief en hoe met reeds lopende initiatieven moet worden omgegaan.

Risico’s
Aan de randvoorwaarden voor het gereed komen van omgevingsvisie, deel 1 is voldaan. Met het gereed komen van omgevingsvisie, deel 1 zijn de risico’s niet meer van toepassing.

Financiën
In het kader van de begroting zijn financiële middelen beschikbaar gesteld voor de omgevingsvisie, deel 1. Bij de PPN zijn voor 2018 financiële middelen beschikbaar gesteld voor de omgevingsvisie, deel 2. De provincie Overijssel draagt, vanuit het programma 'Eigentijds bestuur' een deel van de kosten voor het ontwikkelen van een procesontwerp voor de cocreatie met de stad voor Omgevingsvisie, deel 2. Dit met als doel dat ook andere gemeenten in Overijssel hiervan leren.

Communicatie
Voor een verslag van de communicatie met de stad kan worden verwezen naar paragraaf 1.4 van de omgevingsvisie, deel 1. We continueren het gesprek met de stad in het vervolg naar de omgevingsvisie, deel 2 om te bereiken dat de toekomstvisie vóór de stad een visie is van de mensen in de stad.

De belangrijkste onderwerpen van de omgevingsvisie, deel 1 zijn opgenomen in een samenvatting. De samenvatting wordt na vaststelling opgenomen op de website www.zwolle.nl/omgevingsvisie. Een link naar de samenvatting wordt opgenomen op de app van de gemeente Zwolle.

Vervolg
In omgevingsvisie, deel 1 staan de strategische kernopgaven en ambities voor de stad beschreven. Omgevingsvisie, deel 2 richt zich op de verdere uitwerking van ontwikkelrichtingen en kwaliteiten van gebieden en locaties in Zwolle. Hoofdstuk 4 van omgevingsvisie, deel 1 beschrijft het vervolgproces in hoofdlijnen.

De planning voorziet in besluitvorming door het college over het concept in het najaar van 2018. Daarna volgt inspraak (zes weken) en definitieve besluitvorming door de raad.
In een plan van aanpak voor omgevingsvisie, deel 2, onderdeel van het programmaplan voor de invoering van de Omgevingswet, werken we de vervolgstappen voor de totstandkoming van deel 2 nader uit. Over het programmaplan informeren we u na de zomer 2017.

Volledigheidshalve merken we op dat met de vaststelling van de omgevingsvisie het document geen statisch document zal zijn. De visie wordt frequent, naar verwachting tenminste één keer per twee jaren, geactualiseerd. Zo blijft de omgevingsvisie een levend document.

Op dinsdagavond 3 oktober a.s. organiseren we voor u een inspiratiebijeenkomst over de omgevingsvisie.

Tot slot kan nog aan u worden gemeld dat de Zwolse omgevingsvisie één van de pilots is in het pilottraject 'Omgevingsvisies 2017-2018'. In dit traject ondersteunen experts en ervaringsdeskundigen overheden en initiatiefnemers bij het opstellen van een omgevingsvisie. Het traject vindt plaats in opdracht van het Rijk, de Vereniging Nederlandse Gemeenten, Interprovinciaal Overleg en de Unie van Waterschappen. Het traject bestaat uit expertmeetings, een coachingstraject en een tweetal landelijke omgevingsdagen. Leervragen die door ons Zwolle in het kader van de pilot zijn ingebracht zijn het regionale schaalniveau van strategische kernopgaven (o.a. mobiliteit en energie) en de onderlinge verhouding tussen de verschillende instrumenten van de Omgevingswet en de wijze waarop hieraan invulling kan worden gegeven. Meer informatie hierover treft u via de volgende website: https://ruimtevolk.nl/projecten/pilots-omgevingsvisie-2017-2018/

Datum 11 juli 2017

Openbaarheid
Deze beslisnota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	37456
Onderwerp	Omgevingsvisie, deel 1

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 11-07-2017

besluit:

1. In te stemmen met de omgevingsvisie, *Mijn Zwolle van morgen 2030, deel 1: Kernopgaven en ambities,* met de volgende topambities :
    1. Zwolle versterkt en benut het menselijk kapitaal van de stad;
    2. Zwolle behoudt en versterkt haar ruimtelijke, cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten;
    3. Zwolle versterkt haar stedelijkheid, wordt nationaal en internationaal aantrekkelijker en bestendigt zo haar (economische) toppositie als regio;
    4. Zwolle is in 2050 klimaatbestendig en energieneutraal;
    5. Zwolle nodigt uit om samen te werken aan vitale, solidaire, gezonde en duurzame stadsdelen.
2. De topambities als uitgangspunt te nemen voor het vervolgproces naar de omgevingsvisie, deel 2;
3. In te stemmen met de in het document opgenomen overgangsregeling, waarin de verhouding tussen Mijn Zwolle van morgen 2030, deel 1 enerzijds en het Structuurplan 2020 en Vechtcorridor Noord anderzijds tot uitdrukking komt.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

om geven

Mijn Zwolle van morgen 2030

Concept Omgevingsvisie

Deel 1: Kernopgaven en ambities

Zwolle

Mijn Zwolle van Morgen....

“Ontroerend mooi Zwolle”

Zwolle. Wat vind ik dit een ontroerend mooie stad. Ontroerend, omdat veel stadsgenoten mij raken met hun passie en grote betrokkenheid op hun omgeving. Ontroerend, omdat de lokale levendigheid op straat ontstaat uit de sympathieke zelfbewuste volksaard van de Zwollenaar – het maakt niet uit of je hier geboren en getogen bent of hier net een paar maanden woont. De stad omarmt mensen, de mensen omarmen de stad.

De stad vind ik mooi, omdat in Zwolle mensen opstaan om elkaar te ondersteunen en elkaar te wijzen op mogelijkheden en kansen. Ook heb ik ervaren dat er mensen zijn die het lef hebben om elkaar positief te corrigeren vanuit diezelfde volksaard. In Zwolle telt de mens, we zien elkaar. Ontroerend en mooi.

Als wethouder spreek ik dagelijkse tientallen mensen in het stadhuis, maar nog veel meer mensen daarbuiten; bij toevallige ontmoetingen op het voetbalveld en tijdens bijeenkomsten over allerlei onderwerpen. Jongelui die met een grote glimlach over hun rap vertellen, ouderen die trots delen dat hun stad hen steeds meer te bieden heeft omdat er zoveel mogelijk is. Gezinnen die bewust kiezen voor een woning in de binnenstad of voor wonen in het buitengebied. Maar altijd om de reden dat het goed leven, wonen en werken is in en rondom Zwolle.

Zwolle groeit en vindt het belangrijk om oog te houden voor de menselijke maat waarbij we aansluiten bij hoe Zwollenaren hun leven willen inrichten. U heeft dan ook het eerste deel van de omgevingsvisie in handen dat voor én door de stad is ontwikkeld. We benoemen in deze visie de ontwikkelingen die op ons pad komen, waarbij de genoemde groei maar ook klimaatverandering een belangrijke rol spelen. Deze visie met topambities krijgt haar vervolg in het tweede deel in 2018 waarbij de richting concreter en praktischer wordt. Ook weer met uw inbreng en ideeën. We zetten samen koers naar een gezonde, vitale, solidaire en duurzame toekomst.

Waar mensen zijn, vestigen zich ook ondernemers. En waar bedrijvigheid is, komen mensen op af. Ondernemers in Zwolle slaan steeds vaker de handen in elkaar en betrekken hun omgeving bij hun plannen. Juist door de groei - en de prognoses vertellen ons dat deze ontwikkeling stevig doorgaat de komende decennia - krijgen nieuwe initiatieven veel voet aan de grond. Ondernemers zijn belangrijke partners om de ambities voor Zwolle te kunnen realiseren.

Groeien en ontwikkelen. Dat geeft ons als gemeente ook een grote verantwoordelijkheid. Welke uitdaging de toekomst ook brengt, we grijpen deze aan om ons thuis, ons fundament nog sterker te maken. Zodat iedereen zich in vrijheid en veiligheid kan bezighouden met wat voor hem of haar belangrijk is in het leven.

Tot slot nodig ik uit om ook actief mee te doen om het tweede deel van de omgevingsvisie te realiseren. Van harte welkom!

Ed Anker,
Wethouder gemeente Zwolle

"Er is een plek in mijn stad
waar ik rust en woorden vind
waar ik mij kan verliezen
dromend als een kind
in mijn stad een ruimte
die mij omarmt
waar niets hoeft, waar niets moet
die grenzeloos verwarmt".

Tekst: Esther Groenenberg en Airto Edmundo

Openeningslied gezongen door Esther Groenenberg tijdens
het stadsgesprek in de Stadkamer op 31 mei 2017

Inhoud

Voorwoord 3

Deel A: Kernopgaven en ambities 7

1 Een nieuwe toekomstvisie voor Zwolle 8
- 1.1 Missie en topambities 8
- 1.2 Waarom een omgevingsvisie ? 11
- 1.3 Omgevingsvisie: vernieuwing in product en proces 12
- 1.4 Samen met de stad 13

2 Analyse, trends en ontwikkelingen 16
- 2.1 Trends en ontwikkelingen 16
  - 2.1.1 Data en prognoses 16
  - 2.1.2 Algemene trends 18
  - 2.1.3 Trends per thema 20
- 2.2 Relevante onderzoeken 32
- 2.3 Betekenis trends voor de omgevingsvisie 36

3 Strategische kernopgaven en ambities 38
- 3.1 Menselijk kapitaal als drager 39
- 3.2 De fysieke stad als fundament 40
- 3.3 Kernopgave versterken stedelijkheid en economie 45
  - 3.3.1 Topambitie versterken stedelijkheid en economie 45
  - 3.3.2 Versterken stedelijkheid en een groter centrumgebied 49
  - 3.3.3 Groei van de stad: binnenstedelijk bouwen 57
  - 3.3.4 Versterken van economie van stad en regio 59
- 3.4 Kernopgave klimaatbestendig en energieneutraal 66
  - 3.4.1 Klimaatadaptatie 66
  - 3.4.2 Energietransitie 69
- 3.5 Kernopgave vitale, solidaire, gezonde en duurzame stadsdelen 70

4 Op weg naar een omgevingsvisie deel 2 80
- 4.1 De Omgevingsvisie en de implementatie van omgevingswet 80
- 4.2 Status omgevingsvisie deel 1 80
- 4.3 Wat gaan we concreet doen in het vervolgtraject? 81
- 4.4 Verschillende rollen van de gemeente 83

Deel B: Atlas van Zwolle 85

1. Wording van de stad 86
2. Zwolle en de regio 90
3. Het stedelijk weefsel 96
4. De gebouwde stad 104
5. Economie 109
6. Onderwijs 111

Bijlage 1 De omgevingswet in Zwolle in een oogopslag 112
Bijlage 2 Staat van de stad 113
Bijlage 3 Prognoses 116

Deel A :

Kernopgaven en ambities

1 Een nieuwe toekomst-visie voor Zwolle

1.1 Missie en topambities

Missie van de stad

Vooruitkijken is net als met een verrekijker de toekomst zoeken. Je ziet bibberende fragmenten, soms mooie vergezichten en zo nu en dan ook schrikbeelden. Het is zo moeilijk overzicht en zekerheid te krijgen waarop je een koers kunt uitzetten. En het lijkt wel alsof de veranderingen in onze samenleving zich steeds sneller voltrekken. Het helpt dan ook om eens achterom te kijken. Wat hebben we in Zwolle de afgelopen 15 jaar voor elkaar gekregen? De afbeelding 'Stadsontwikkeling Zwolle : 2005-2020' (pagina 10)) laat een indrukwekkende hoeveelheid ontwikkelingen zien, groot en klein. En de bewoners en bezoekers waarderen het. Zwolle heeft zich ontdaan van haar bescheidenheid en ontpopt zich tot een levendige, krachtige en zelfbewuste grote stad in een krachtige regio. Dat we dat samen voor elkaar hebben gekregen, geeft vertrouwen in de toekomst. Stel dat Zwolle de komende 15 jaar zich zo verder ontwikkelt? Dan vullen we op termijn die kaart aan totdat bijna de gehele stad is ingekleurd. Of te wel, de stad is nooit af maar altijd klaar.
Vanuit dat besef van een beloftevolle toekomst is 'het Zwolle van Morgen 2030' als missie voor de omgevingsvisie geformuleerd.

'Mensen maken de stad, de stad is zo ingericht dat jij er, in vrijheid en veiligheid, die dingen kunt doen die voor jou belangrijk zijn. We gebruiken de groei om de stad te vernieuwen, te verbeteren, completer en gevarieerder te maken. Toekomstbestendigheid zien we als een kans onze innovatieve kracht te versterken. Het doordemt ons denken, plannen en doen. Het is de opgave Zwolle continue aan te passen aan veranderende maatschappelijke vragen en ruimtelijke uitdagingen. Het perspectief van Zwolle is groei en beweging. Zwolle durft 'groot' te zijn en laat zich met haar sterke economie en stad van kwaliteiten landelijk zien'.

De vertaling van de missie naar de omgevingsvisie leidt tot drie kernopgaven, een drager en een fundament. Schematisch geven we dat weer in het zogenaamde 'Huis van Zwolle'.

Elk van de onderdelen van het huis: het fundament, de drie kernopgaven en het fundament leidt tot een topambitie. De vijf topambities geven de koers aan voor de ontwikkeling van de stad. Ze geven aan wat ons de komende jaren te doen staat. De vijf topambities in de omgevingsvisie zijn:

1. Zwolle versterkt en benut het menselijk kapitaal van de stad

De mensen maken de stad. Het menselijk kapitaal is de drager van de stad. Het gaat om mensen die in Zwolle wonen, werken of de stad gebruiken. Zwolle geeft je de mogelijkheid om jezelf te ontplooien en daarmee van toegevoegde waarde te zijn voor de stad.
De stad Zwolle is de plek waar mensen elkaar graag ontmoeten, waar wat te beleven valt en waar je je verbonden voelt met de mensen om je heen, met de stad en met de rest van Nederland. We creëren een stedelijk ecosysteem met optimale fysieke en sociale verbindingen, zodat de stad maximaal als netwerk fungeert.

2. Zwolle behoudt en versterkt haar ruimtelijke, cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten

De fysieke stad is ons fundament. De stad Zwolle en haar natuurlijke omgeving is van grote kwaliteit, die we willen behouden en versterken. De historisch gelaagde en waardevolle stad en landschappelijke omgeving zorgt voor een sterke identiteit en een gezamenlijke trots.

3. Zwolle versterkt haar stedelijkheid, wordt nationaal en internationaal aantrekkelijker en bestendigt zo haar (economische) toppositie als regio

Als levendige en bruisende stad nodigt Zwolle uit en is

zo ingericht dat overheid, ondernemers, onderwijs en onderzoek in het stedelijke en regionale netwerk kunnen innoveren en excelleren. In samenspraak met de regio presenteert Zwolle zich als centrumstad met kwaliteit en een uitstekende bereikbaarheid. In 2030 is het grote centrumgebied een vanzelfsprekendheid en in omvang en uitstraling passend bij de centrale rol die Zwolle in de regio heeft. Voor nieuwe bebouwing geldt dat eerst wordt gezocht naar binnenstedelijke locaties. Het gaat erom de groei van de stad maximaal te benutten om de stad van binnenuit te vernieuwen. Dit geldt niet alleen voor woningen, maar voor alle nieuw toe te voegen functies in de stad.

4. Zwolle is in 2050 klimaatbestendig en energieneutraal

Het veranderende klimaat en de eindigheid van niet-hernieuwbare energie, vraagt om een stevige ambitie voor klimaatbestendigheid en energieneutraliteit. We verzilveren de kansen die klimaatbestendigheid en energieneutraliteit bieden en dragen daarmee bij aan de kwaliteit van de stad.

5. Zwolle nodigt uit om samen te werken aan vitale, solidaire, gezonde en duurzame stadsdelen

Iedereen kan in Zwolle comfortabel, veilig en duurzaam leven, wonen en werken. We creëren ruimte die nodig is om de mensen en de stad te laten groeien; om te versnellen en te bezinnen. We bieden overzicht, stemmen af en zorgen ervoor dat er gekozen kan worden. We bieden maatwerk op alle niveaus: op het niveau van de stad, stadsdelen, wijken en buurten, met aandacht voor onderlinge verbindingen.

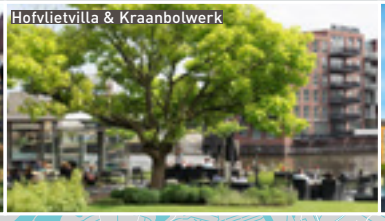

STADSONTWIKKELING ZWOLLE 2005 - 2020

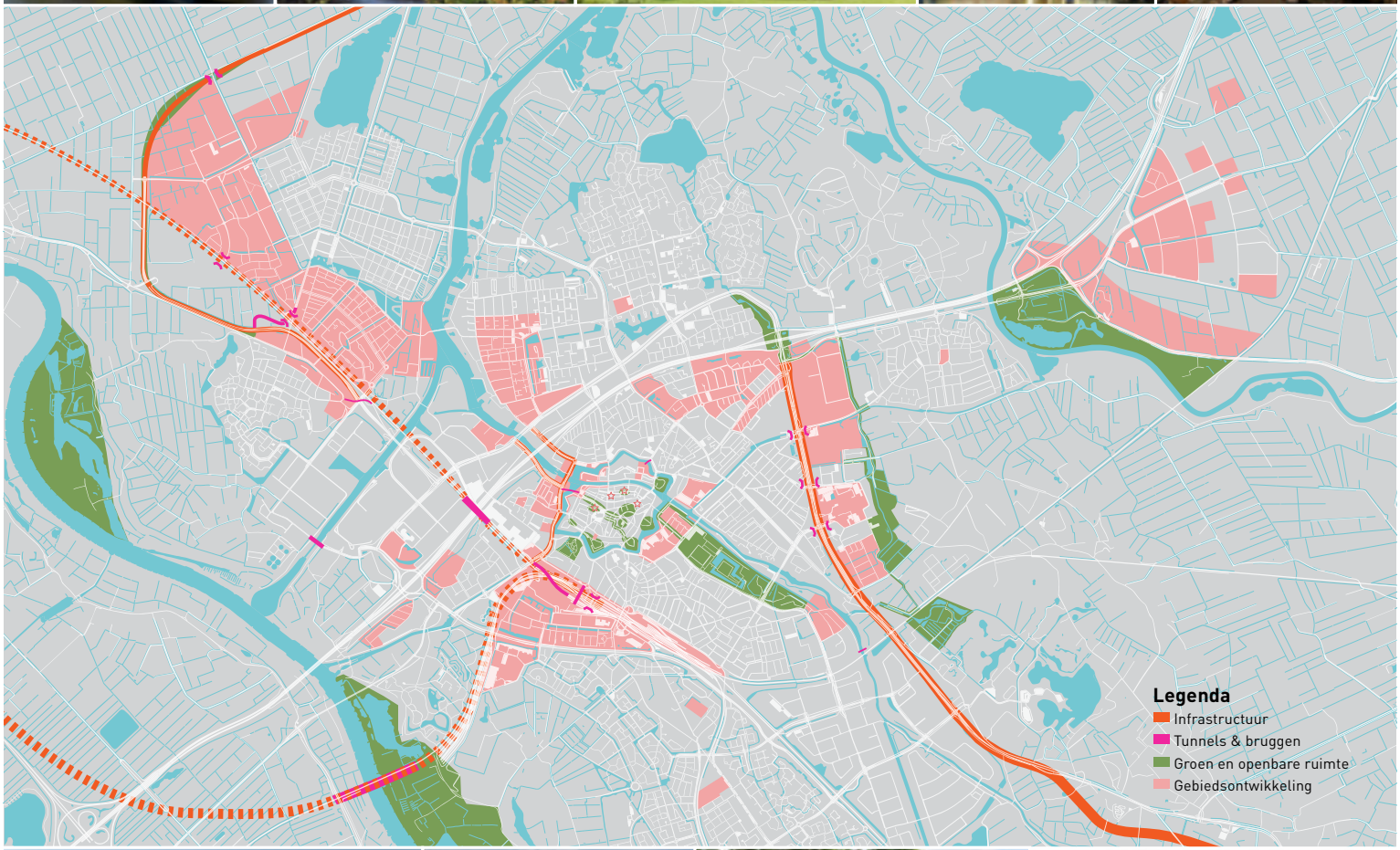

OP WEG NAAR OMGEVINGSVISIE 2030

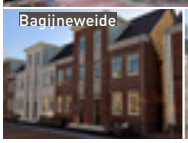

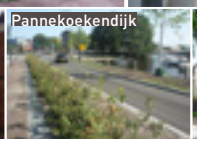

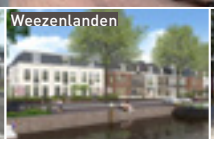

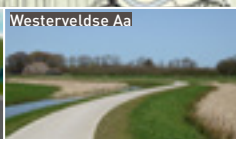

Hoe
De identiteit van Zwolle is bepalend voor hoe we de toekomst omarmen. De kracht van de stad en de regio kenmerkt zich door:
- Nuchtere handelsgeest (Hanzeverleden)
- Eigen wijsheid (Moderne Devotie)
- Bereidheid samenwerken (Gunfactor)
- Met elkaar (Inclusiviteit)

Om een goede en betrouwbare samenwerkingspartner te zijn in de stad laten we als overheid zien wat we gaan bereiken. We bekennen kleur. Dat doen we met de Omgevingsvisie.
We gebruiken elke dynamiek in de stad om in samenhang, vanuit de opgaven, te werken aan een toekomstbestendige stad. Met elke ingreep in de stad zal meervoudig waarde gecreëerd moeten worden. Ruimte is altijd het integratiekader geweest. Alles slaat neer in de ruimte en de ruimte is langzaam. Een integrale visie op de gewenste doorontwikkeling van de stad en een integrale werkwijze is daarvoor het uitgangspunt.

Het credo is 'strak op de hoofdlijnen en avontuurlijk in de uitwerkingen'. Dat houdt in dat flexibiliteit bij de uitwerkingen de basis is. En dat we voortdurend kennis delen en zo samenwerkingsverbanden versterken. De stedelijke ontwikkeling is gebaseerd op een permanente cyclus van experimenteren, onderzoeken, uitvoeren en evaluaties. Gebaseerd op co-creatie tussen bewoners, ondernemers, onderwijs en overheid.
We koesteren de pioniers in de stad. Zij zijn het die het verschil maken en de paden tot transities banen. Soms als collectief, zoals wijkondernemingen, bedrijven en organisaties en soms als pionierende zelfstandigen.

Omdat de mensen de stad maken hanteren we vijf kernwaarden. Deze zijn:
- **Positioneren:** Zwolle en haar inwoners zijn geaard. Landschap, stad en inwoners horen bij elkaar. Vanuit onze eigen identiteit richten we de ruimte in en werken we samen. We zijn zelfbewust en trots op de stad en de regio. Hier zijn dingen mogelijk die elders niet kunnen.
- **Verbinden:** tussen mensen, stadsdelen, de regio en landsdelen. Fysieke en sociale barrières in de stad worden weggenomen.
- **Vernieuwen:** de kracht van de stad leest zich af aan haar open houding om ontwikkelingen en stedelijke dynamiek op te nemen en om te zetten naar nieuwe betekenisvolle plekken in het stedelijk weefsel.
- **Ontplooien:** alle mensen in de stad hebben mogelijkheden en kansen om maximaal tot hun recht te komen. Men voelt zich vrij initiatieven te nemen, er ontstaat bedrijvigheid en levendigheid.
- **Beschermen:** we beschermen wie en wat kwetsbaar is, dragen zorg voor de veiligheid en bevorderen de gezondheid. We vinden elkaar en houden elkaar vast: een cirkel van betrokkenheid.

1.2 Waarom een omgevingsvisie ?

Een nieuwe toekomstvisie
De omgevingsvisie is nodig om ontwikkelingen die op ons afkomen en de ruimte voor groei tot 136.000 inwoners in 2030 (140.000 inwoners in 2040) op een evenwichtige wijze vorm te geven. De verandering van het klimaat en de verschuiving naar het gebruik van duurzame energiebronnen heeft grote impact op de stad. Ook technologisering zal naar verwachting grote gevolgen hebben voor ons dagelijks leven, bijvoorbeeld op de arbeidsmarkt. Daarbij veranderen maatschappelijke verhoudingen en de rol van de overheid ook snel. Inwoners en bedrijven nemen steeds vaker zelf het initiatief om maatschappelijke en economische vraagstukken op te pakken.
Om goed te kunnen anticiperen op deze veranderingen, is het van belang om te komen tot een nieuwe integrale toekomstvisie voor Zwolle. De omgevingsvisie is de verplichte opvolger van het huidige Structuurplan 2020, binnen de kaders en context van de nieuwe Omgevingswet. De nieuwe omgevingsvisie verschaft duidelijkheid aan de stad wat onze gemeentelijke visie is ten aanzien van de fysieke leefomgeving voor de komende jaren. Wij vinden het van belang om de ambities en kernopgaven met een aantal richtinggevende keuzes voor Zwolle te bepalen en daarmee de strategische koers voor de stad mede vorm te geven. Het geeft immers richting, focus voor beslissingen, en –op een uitnodigende manier- richting en kaders voor investeerders in de fysieke leefomgeving van deze stad. Wij hebben daarbij de inbreng en samenwerking met de stad hard nodig. Het maken van een nieuwe omgevingsvisie is een intensief proces dat we graag samen met de stad aangaan.

Start omgevingsvisie: gefaseerde aanpak
Op 13 september 2016 heeft het college van Zwolle het plan van aanpak vastgesteld voor de totstandkoming van de omgevingsvisie 'Mijn Zwolle van Morgen'.
De visie wordt gefaseerd opgesteld. Het eerste deel omvat de leidende kernopgaven en ambities voor Zwolle 2030. Dit eerste deel wordt in het najaar van 2017 vastgesteld door de raad.

Voor deel 1, toen nog de omgevingsvisie 1.0. genoemd, heeft de gemeenteraad van Zwolle op 24 oktober 2016 de volgende uitgangspunten vastgesteld:

Uitgangspunten raad:
1. De visie bevat de leidende ambities en kernopgaven voor Zwolle 2030
2. De visie wordt samen met de stad gemaakt
3. De omgevingsvisie 1.0 volgt het implementatie-pad en de uitwerking van de Omgevingswet
4. Het proces om te komen tot de omgevingsvisie 1.0 wordt gekenmerkt door een gefaseerde aanpak, en halfjaarlijks herijkt.

5. Het tijdspad is er op gericht dat in het najaar van 2017 de omgevingsvisie 1.0 met de leidende ambities en kernopgaven voor de stad wordt vastgesteld.

Het beoogde resultaat van de omgevingsvisie 1.0 is een uitnodigende en verbindende omgevingsvisie die door stakeholders wordt gedragen. De omgevingsvisie geeft op hoofdlijnen een beschrijving van de staat van Zwolle, de gewenste ontwikkeling per kernopgave en de wijze waarop de gemeente Zwolle uitvoering wil geven aan de omgevingsvisie.

Deze uitgangspunten waren de basis voor de start van een intensief, participatief en vernieuwend proces. Met dit eerste deel zet Zwolle een eerste stap naar een nieuwe toekomstvisie.

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 bevat informatie over de op te stellen visie en het gevolgde proces.
Hoofstuk 2 geeft een kijk in de toekomst aan de hand van prognoses, onderzoeken en trends.
De kern van de omgevingsvisie deel 1, de strategische kernopgaven, de geformuleerde ambities en een aantal richtinggevende keuzes zijn verwoord in hoofdstuk 3.
Hoofdstuk 4 tenslotte gaat in op het vervolg met het ontwikkelen van omgevingsvisie deel 2.

1.3 Omgevingsvisie: vernieuwing in product en proces

Vernieuwing van proces en product

Een omgevingsvisie is een nieuw instrument uit de Omgevingswet, verplicht voor zowel het rijk, de provincies als gemeenten.
De Omgevingswet vraagt om een nieuwe manier van werken, een cultuurverandering. Dat betekent dat een omgevingsvisie ook anders moet worden opgesteld dan wij gewend zijn. Het verschil van een omgevingsvisie ten opzichte van het geldende Structuurplan 2020 is dat een omgevingsvisie een nieuw instrument is over de volle breedte van gehele fysieke domein, wat vraagt om een vernieuwend proces, in de context van een veranderende samenleving. Dit vraagt om experimenteerruimte, capaciteit en tijd van de ambtelijke organisatie, van het bestuur en de raad.
Dit geven wij onder andere vorm door als Zwolle samen met 9 andere gemeenten en 2 provincies deel te nemen aan een landelijk pilottraject omgevingsvisie, zie https://ruimtevolk.nl/projecten/pilots-omgevingsvisie-2017-2018/

Hanz - vernieuwende huisvestingsoplossing

Wettelijke basis

Het instrument omgevingsvisie heeft een wettelijke basis in de Omgevingswet. Het instrument dient aan een aantal inhoudelijke en digitale vereisten te voldoen.
Een omgevingsvisie, een strategische lange termijn visie op de fysieke leefomgeving, bevat volgens de Omgevingswet:

1. een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving;
2. de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied;
3. de hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid.

Het begrip 'fysieke leefomgeving' geeft aan dat het om meer gaat dan alleen de ruimtelijke aspecten. Zo betreft het in ieder geval bouwwerken, infrastructuur, watersystemen, bodem, lucht, water, landschappen, natuur, cultuurhistorie. En ook gezondheid, wat nadrukkelijk in de maatschappelijke doelstelling van de wet is verankerd.
Dit betekent voor Zwolle dat verschillende bestaande beleidsnota's, waaronder het structuurplan, maar ook sectorale nota's, (geheel of gedeeltelijk) op zullen gaan in de Omgevingsvisie Zwolle. De intentie is dat deze verschillende aspecten niet alleen worden samengevoegd in een document, maar ook daadwerkelijk met elkaar worden verbonden in beleidsontwikkeling en -uitvoering.

Omgevingsvisie als logische eerste stap naar implementatie omgevingswet

De omgevingsvisie is de basis van alle andere gemeentelijke instrumenten die de Omgevingswet ons straks biedt. Een van de redenen waarom wij met de visie op orde willen zijn, is om de implementatie van de wet op een goede manier vorm te kunnen geven. De omgevingsvisie vormt de bovenste trede van het 'huis van Zwolle' waarin al het beleid en de regels voor de fysieke leefomgeving, integraal en in samenhang, in het geheel van omgevingsvisie – programma's – omgevingsplannen – omgevingsvergunning zijn opgenomen (zie schema 'De Omgevingswet in Zwolle in een oogopslag').

Wat betekent de wettelijke basis van de omgevingsvisie voor het proces ?

De omgevingsvisie is de basis van alle andere gemeentelijke instrumenten die de Omgevingswet ons straks biedt (programma's, omgevingsplan en –vergunning). De Omgevingswet is nog in ontwikkeling. Dit betekent dat wij nu geen omgevingsvisie (kunnen) maken die 100% Omgevingswet-proof is. In Zwolle anticiperen we met de Omgevingsvisie deel 1 op de Omgevingswet door nu de kern van de visie met de Zwolse ambities en kernopgaven te formuleren. Om een aantal redenen is bewust gekozen voor een gefaseerde aanpak. Deel 1, de kernopgaven en ambities voor de stad, zal na vaststelling verder worden opgebouwd tot de uiteindelijke omgevingsvisie (deel 2; zie hoofdstuk 4).
De omgevingsvisie zal doorlopend geactualiseerd worden. Niet alleen vanwege de huidigde dynamiek in de samenleving, maar ook omdat het huis steeds moet 'kloppen' in zijn samenhang. Van het hoogste schaalniveau (visie) tot het laagste schaalniveau (omgevingsplan-en vergunning).

Integrale visie: vernieuwing proces

Het maken van een brede integrale visie vraagt het nodige van de ambtelijke en bestuurlijke organisatie van gemeenten. De gemeentelijke taken en verantwoordelijkheden voor de fysieke leefomgeving zijn omvangrijk en complex. Om deze complexe werkelijkheid zowel ambtelijk als bestuurlijk (verschillende portefeuilles) hanteerbaar te maken, is het beleid in de loop der jaren opgeknipt in verschillende beleidsectoren. In concrete gebiedsontwikkelingen komt dit versnipperde beleid weer samen. De vraagstukken van nu vragen echter om een samenhangender benadering van beleid. Die samenhangende benadering is landelijk in de instrumenten van de Omgevingswet verankerd.
De omgevingsvisie geeft de mogelijkheid om de verschillende opgaven bij elkaar te brengen. Bijvoorbeeld ingrepen in het beheer van de openbare ruimte en de ontwikkeling van woningbouw dienen verknoopt te worden aan bijvoorbeeld klimaatadaptatie. Meervoudig waarde creëren is de norm.
Dat vraagt van een ieder, zowel bestuurlijk als ambtelijk, zicht op het bredere palet aan opgaven in de stad. De omgevingsvisie dient te fungeren als katalysator voor een meer samenhangende manier van werken, die de Omgevingswet vereist.
Dit is tijdens de voorbereiding van deel 1 op een vernieuwende manier opgepakt door met sociale, fysieke en economische kennisdisciplines tegelijk te werken aan een aantal kernopgaven. Met behulp van de scrummethode is integraal samengewerkt in twee werkweken in het najaar van 2016. Ter voorbereiding op de werkweken is een aantal analyses opgesteld, een trendanalyse, prognoses en een verkennning van de staat van de stad.
Na de eerste werkweek zijn de eerste resultaten voorgelegd aan verschillende stakeholders in de stad, tijdens het stadsgesprek in de Fundatie (zie 1.4.). De resultaten van deze avond waren vervolgens weer input voor de tweede werkweek. Zo ontstond een mooie wisselwerking tussen input van binnen en buiten de gemeentelijke organisatie.
Het resultaat is een breed gesprek over de toekomst van Zwolle en het formuleren van de belangrijkste ambities, opgaven en doelen van deze strategische kernopgaven.

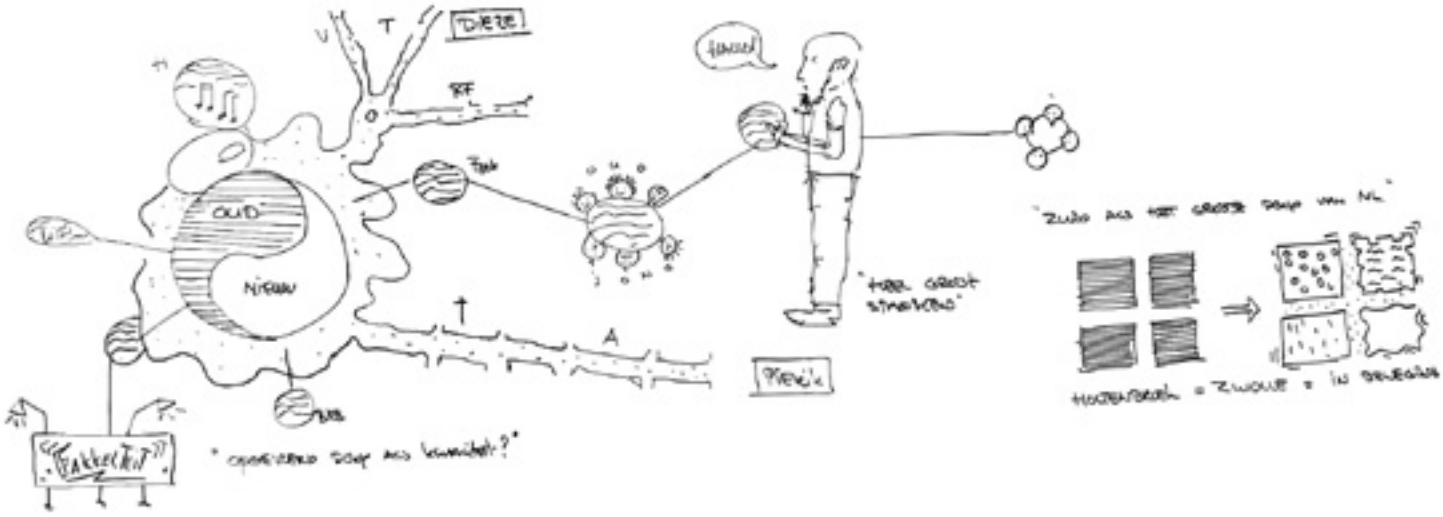
Brede integrale visie: afstemming andere nota's en visies

De omgevingsvisie gaat over de gehele fysieke leefomgeving en daarmee over een groot aantal beleidsterreinen. Van tijd tot tijd worden verschillende beleids- en gebiedsvisies geactualiseerd (zoals de Woonvisie), die een direct verband hebben met de omgevingsvisie. Afstemming tussen de omgevingsvisie en betreffende visies vindt voortdurend plaats.
Ook het parallelle proces van de Perspectiefnota 2018-2021, met een gerichte investering in een aantal strategische thema's die van belang zijn voor het Zwolle van Morgen, ondersteunt de omgevingsvisie. Op basis van de Perspectiefnota wordt de komende jaren gericht geinvesteerd in deze strategische thema's, zoals klimaatadaptatie, energietransitie en circulaire economie en het centrumgebied. De gestelde ambities zijn overgenomen in de omgevingsvisie.
Daarnaast is afstemming met de omgevingsvisies van rijk en provincie noodzakelijk. Via de verordeningen werken deze nationale en provinciale omgevingsvisies door in de Zwolse omgevingsvisie. Aan een nationale omgevingsvisie (NOVI) wordt de komende jaren gewerkt. Op 12 april 2017 zijn de Overijsselse Omgevingsvisie en Omgevingsverordening door Provinciale Staten vastgesteld. Ze zijn via Omgevingsvisie.nl (en Ruimtelijkeplannen.nl) in te zien.
Naast afstemming met hogere overheden is de voortdurende afstemming met omgevingsvisies in wording van regiogemeenten van belang.

1.4 Samen met de stad

Samen met de stad maken we het Zwolle van morgen. Een visie over, met en voor de stad. Hoe maken we samen met de stad een betekenisvolle omgevingsvisie? De wet gaat uit van brede maatschappelijke betrokkenheid bij het opstellen ervan.
De focus in de eerste –voorbereidende- fase lag met name op het gesprek met strategische partners en stakeholders in de stad en de regio. Daarnaast is iedereen welkom, in het bijzonder jongeren, om mee te dromen, denken en doen over de toekomst van de stad.

Dit vraagt om variatie in het proces en aansluiting bij verschillende doelgroepen.
Voor de participatie in de eerste fase hebben verschillende bijeenkomsten plaatsgehad, waarbij de

Gespreksverslag met jongeren van de Fakkelteit: “Zwolle is een opgevoerd dorp. Het ziet er steeds stadser uit maar mensen groeten elkaar nog op straat”

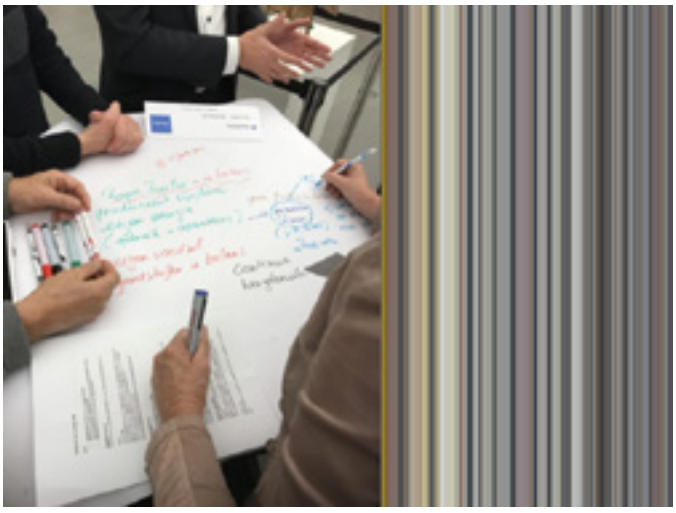
input direct werd meegenomen in de visie.
In deze paragraaf benoemen we korte stadsgesprekken en een experiment dat heeft plaatsgehad. De verslagen van de gesprekken vindt u op de website www.zwolle.nl/omgevingsvisie .

Overzicht stadsgesprekken:

In gesprek met jongeren
Samen met de jongerenraad is op 27 oktober 2016 een gesprek georganiseerd met jongeren om van hen te horen wat zij belangrijk vinden voor de toekomst van de stad.
In de aanloop naar een voetbalwedstrijd van PEC Zwolle op 4 maart 2017 was er ook een gesprek met tieners over hun ideeën voor de toekomst van de stad en op 24 mei 2017 was er een gesprek met de jongeren van de Fakkelteit. Hoe zien zij de toekomst van hun stad in woord en rap? Het leverde een gevarieerd palet op van ideeën, wensen en uitspraken. Er worden door jongeren vooral veel kansen gezien. “In Zwolle is er al snel iets niet gek genoeg”.

Deep democracy
Tijdens het event (A)Live op 27 oktober 2016 heeft in Hedon een deep democracy gesprek plaatsgehad over de omgevingsvisie met circa 50 stadsmakers. In het gesprek zijn verschillende perspectieven geïntegreerd, waaronder het perspectief over de positionering van Zwolle in Nederland en het perspectief van inwoners die directe invloed hebben op hun eigen leefomgeving.

Stadsgesprek Fundatie
De start van het gesprek met de stad over de omgevingsvisie is gemarkeerd met een stadsgesprek in de Fundatie op 16 november 2016 waarbij, op basis van een stakeholderanalyse, circa 40 partners en stakeholders hebben gesproken over de toekomst van de stad. Het gesprek focuste op de ambities en opgaven voor thema’s menselijk kapitaal, versterken van stedelijkheid en centrumfunctie, toekomstbestendige gebieden en het thema klimaat, energie en circulariteit. De opbrengst van dit stadsgesprek was onderwerp in de tweede Zwolse werkweek. Met gemeenteraadsleden is op 19 november 2016 ook over deze thema’s gesproken.

Stadscafés Club Cele/ ZAP
In aansluiting op het stadsgesprek in de Fundatie was er gelegenheid om tijdens een stadscafé op 10 januari 2017, georganiseerd samen met Club Cele en het Zwols Architectuur Podiumgesprek (ZAP), te praten over de Omgevingsvisie. Bij de bijeenkomst waren circa 40 stadsmakers aanwezig en de livestream van de bijeenkomst van Club Cele/ ZAP is op Facebook 2.500 keer bekeken.
Daarna is op 11 april en 9 mei 2017 aandacht besteed aan wat te verstaan onder Zwolse stedelijkheid. Hoe wordt de stad op ooghoogte beleefd? Onder de titel ‘strip the city’ hebben mensen met vier fietsroutes de stad op ooghoogte beleefd en vond het gesprek daarna

hieorver plaats. Kun je gemakkelijk in de stad de weg vinden, wat zijn oriëntatiepunten, voel je je geborgen, wat zie je en hoe waardeer je dat? Van de bevindingen is een fotoverslag gemaakt. Het fotoverslag vindt u op www.zwolle.nl/omgevingsvisie. In het stadscafé op 9 mei is met de aanwezigen ook stilgestaan bij veranderingen die mogelijk zijn voor de korte termijn en de betekenis van deze veranderingen voor de lange termijn.

Experiment ZZ-atelier

Om op een vernieuwende manier te praten over de leefomgeving heeft op 11 november 2016 een ontwerpatelier plaatsgevonden in een leegstaand winkelpand in Zwolle-Zuid om met stakeholders, studenten en ontwerpers te spreken over de toekomst van Zwolle-Zuid. Het atelier werd georganiseerd samen met Architectuur Lokaal en gedeeltelijk gesubsidieerd door het ministerie van I & M. Op basis van scenario's voor een vitale wijk, een gezonde wijk, een solidaire wijk en een duurzame wijk is de toekomst van Zwolle-Zuid door ontwerpers beeldend gemaakt. Het experiment is toegelicht aan de gemeenteraad op 19 november 2016. De opbrengst is te vinden op www.zwolle.nl/omgevingsvisie. Tijdens het wijkfestival Zwolle-Zuid op 24 mei 2017 zijn de ontwerpen in een workshop samen met het kinderplatform Zwolle-Zuid gedeeeld met kinderen uit de wijk waarbij de kinderen eigen ontwerpen hebben gemaakt voor de leefomgeving van de toekomst. In de ontwerpen van de kinderen zie je onder andere vrolijke huizen, water, speelplekken, fietsen, dieren, robots, windmolens en zonnepanelen De ontwerpen van de kinderen worden geëxposeerd in de kinderhoek van de Stadkamer centrum.

Stadsgesprek Stadkamer

Met een brede en open uitnodiging aan inwoners, stakeholders, wijk- en buurtverenigingen, ondernemersverenigingen en belangenorganisaties vond op 31 mei 2017 een stadgesprek plaats over de ontwikkeling van de stad naar 2030. Er waren ca. 75 mensen aanwezig. Wat komt er in de aankomende jaren op de stad af? Wat is de betekenis hiervan voor de toekomst van de stad? Na een plenair deel is in groepen het gesprek gevoerd hoe te komen tot een visie voor de stad door de stad. Hoe betrek je zoveel mogelijk diverse mensen, en wanneer ga jij en gaan zij ook echt actief meedromen, meedenken en meedoen? Deze gesprekken leverde een rijke oogst op met ideeën die worden gebruikt voor de verdere participatie met de stad.
De bijeenkomst heeft inzichtelijk gemaakt dat:

- Er veel bereidheid is om mee te denken over de Zwolse omgevingsvisie. Voorwaarde is dat partijen echt het gevoel hebben dat hun inbreng er toe doet. Het is dus van belang aan de voorkant van een participatie traject aan te geven hoe de inbreng van partijen gewogen wordt.
- Het is de kunst om zo veel mogelijk geledingen slim te betrekken bij het opstellen van de omgevingsvisie. 'Iedereen kan meedoen' is het adagium.

Het verslag van de bijeenkomst vindt u op www.zwolle.nl/omgevingsvisie.

Naast stadsgesprekken en een ontwerp-experiment hebben in de afgelopen maanden continu in verschillende gremia gesprekken plaatsgevonden over de toekomst van de stad. Vermeldingswaardig is nog het initiatief van inwoners in het dorp Windesheim waarbij zij in het afgelopen jaar gesprekken hebben gevoerd over toekomstscenario's voor Windesheim in 2030.

Over de omgevingsvisie is ook gesproken met de regiogemeenten (en economic en creative board regio Zwolle en de Zwolse onderwijsinstellingen) tijdens de regio Zwolledag op 19 april 2017, en het reguliere halfjaarlijkse overleg met organisaties op het gebied van landbouw en natuur op 5 april 2017. Op 30 mei 2017 vond een inspiratieoverleg plaats met een aantal stakeholders over de economische ontwikkeling van de stad en de regio.

Partners zoals de provincie, het waterschap, GGD IJsselland en de Veiligheidsregio IJsselland zijn op verschillende manieren betrokken en hebben inhoudelijke inbreng geleverd bij de totstandkoming van de visie. Een goede samenwerking tussen deze verschillende overheidsinstanties (ketensamenwerking) is , onder andere door de Omgevingswet, steeds meer relevant en biedt kansen.

2 Analyse, trends en ontwikkelingen

De uitgangspositie is sterk aan de vooravond van Zwolle's eerste omgevingsvisie.
De staat van de stad is onderzocht aan de hand van de Atlas voor gemeenten 2016 en het Zwolse Buurt voor Buurtonderzoek. De resultaten zijn in de bijlage opgenomen. Wat overheerst is een positief beeld van een Zwolle met vele sterke en zelfstandige wijken en buurten met verschillende karakters en identiteiten, die geliefd zijn bij de buurtbewoners.

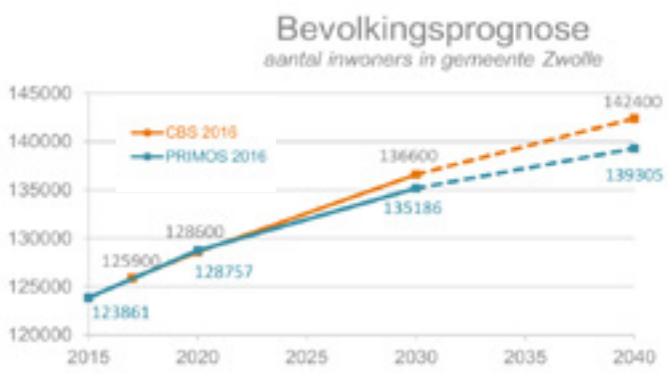
Van belang is om die sterke uitgangspositie van de stad tegen het licht te houden van de trends en ontwikkelingen die we nu voorzien.
Met dit hoofdstuk zal duidelijk worden dat de vele trends en ontwikkelingen grote effecten zullen hebben op de stad. Met name trends als technologisering en digitalisering, klimaatverandering, de eindigheid van niet hernieuwbare energie en grondstoffen (zie 2.1.) hebben grote effecten op de stad. Ook de positie van de stad in het land is duidelijk aan het veranderen (zie 2.2.), wat om een nieuwe zelfbewuste positionering vraagt.

2.1 Trends en ontwikkelingen

2.1.1 Data en prognoses

Bevolkingsomvang en woningbehoefte
Afhankelijk van het prognosemodel (Primos of CBS) zal de bevolking van Zwolle groeien tot circa 136.000 inwoners in 2030 en 140.000 inwoners in 2040. Het volledige overzicht van bevolkingsprognoses is opgenomen in bijlage 3.

Het aantal huishoudens in Zwolle neemt jaarlijks toe: van 57.276 in 2016 tot 64.741 huishoudens in 2040.[1]
Dat betekent een toename met 7.465 huishoudens in 2040. Vanuit de bevolkings- en huishoudensgroei is de woningbehoefte geprognotiseerd.
Omdat de prognoses per jaar sterk varieert gaan we voor de regionale afspraken over aantal te bouwen woningen met de provincie, en de woonvisie, uit van circa aantallen.
We gaan uit van een huishoudenstoename tot 2040 van een kleine 10.000.
De afspraak is dat Zwolle tot 2027 circa 6.000 woningen mag bouwen, dus gemiddeld 600 woningen per jaar.
In verband met de fluctuaties in de bevolkings- en huishoudens prognoses, de laatste jaren o.a. door vermindering van het aantal studenten dat zelfstandig gaat wonen (afschaffing basisbeurs), is monitoring de komende jaren van belang.

Vergrijzing en ontgroening
Zwolle is een van de meest jonge steden van het land. Zwolle is relatief jong: 85% (106.526) van de inwoners is op 1 januari 2016 jonger dan 65 jaar en 22% (27.405) jonger dan 18 jaar. Zwolle ontgroent weinig: het aantal kinderen en jongeren groeit nog steeds. Dat is positief voor een levendige en toekomstbestendige stad als Zwolle is en wil blijven. Zwolle vergrijst wel: ruim 18.000 (18.367) senioren zijn op 1 januari 2016 ouder dan 65 jaar. In 2030 zijn 26.400 tot 26.888 ouder dan 65 jaar. Dat betekent een toename van het aantal 65 plussers in 2030 met 44% in vergelijking met 2016. De vergrijzing en het langer zelfstandig wonen vergt de komende jaren aandacht van inwoners en overheid. En het betekent het nodige voor de inrichting van de fysieke leefomgeving. Tegelijk zijn ouderen tot op hoge leeftijd steeds actiever, de pensioenleeftijd schuift op.

1 Primos prognose ontwikkeling huishoudens 2016 – 2040

Evenement Lepeltje Lepeltje Zwolle 2016

Buitengebied
Twee derde van het grondgebied van de gemeente Zwolle is buitengebied, inclusief kernen als Wijthmen en Windesheim. In het buitengebied van Zwolle wonen 3.492 mensen, slechts 3% van het totaal aantal inwoners van Zwolle.

Ontwikkelingen in de regio
Afhankelijk van de prognose zal het inwoneraantal in het jaar 2030 in een aantal gemeenten in vergelijking met nu krimpen. Steenwijkerland, Hardenberg, Raalte, Zwartewaterland, Heerde, Westerveld en De Wolden zullen in het jaar 2030 in vergelijking met nu dalen. Demografische druk is de som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar (groene druk) en aantal 65 jaar of ouder (grijze druk) in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar. De demografische druk tot 2030 is in Zwolle lager dan die van de andere gemeenten in regio Zwolle. De regiogemeenten vergrijzen over het algemeen sterker dan Zwolle.

Data: Zwolle, een slimme stad
Zoals gezegd: in een dynamische samenleving is monitoring van belang. Tegelijkertijd groeit de hoeveelheid data, via telefoonproviders, sensoren en slimme technologie. Het gebruiken van deze data maakt de stad slimmer, duurzamer en effectiever. Data biedt gegevens over het gebruik van de stad, bijvoorbeeld een onderzoek naar loopstromen in de stad. In deel 1 is dit verwerkt in een aantal kaarten in de Atlas van Zwolle, in deel 2 van de omgevingsvisie zullen we de kansen van data zoveel mogelijk benutten.
Ook is het slim om data te delen met andere steden, om elkaar onderling te kunnen vergelijken. Dit is enerzijds belangrijk om de stad ten opzichte van andere steden goed te kunen positioneren en anderzijds gericht te kunnen leren van vergelijkbare steden die beter presteren op een bepaald gebied. De gemeente Zwolle heeft zich daarom aangemeld bij het World Council on City Data. Meer informatie op www.dataforcities.org Hiervoor geldt een certificeringsproces.

Op 29 juni 2017 heeft de gemeente Zwolle het platina certificaat daarvoor ontvangen. Met het gebruik van deze stadindicatoren, bijvoorbeeld als indicatoren bij de programmabegroting, kan gemeente Zwolle haar resultaten vergelijken met die van andere steden in Nederland en de wereld, en monitoren.

2.1.2 Algemene trends

Algemene trends zijn trends die zich op een hoger schaalniveau en meer in het algemeen afspelen. Ze duiden op een omslag van denken en handelen in onze maatschappij: een andere meer integrale manier van kijken, met meer oog voor de duurzaamheid en een inclusieve samenleving. Verschillende technologische ontwikkelingen spelen daarbij een grote rol. De volgende algemene trends zijn te onderscheiden.

Digitalisering en technologische ontwikkelingen verandert de fysieke leefomgeving
Technologische innovaties volgen elkaar steeds sneller op en zijn bovendien steeds meer met elkaar verweven (zoals bij drones, robots, domotica, etc.). Er ontstaat een nieuwe, snellere dynamiek en een intensievere wisselwerking tussen technologie en samenleving. Er is sprake van kortere product lifecycle, time-to-market en terugverdientijd. Innovaties hebben een steeds grotere invloed op onze manier van leven en op sociale en morele waarden zoals privacy en transparantie, vaak voordat we er met elkaar goed over hebben nagedacht. Door digitalisering willen en zijn mensen meer in staat om 24/7 diensten en acties te ondernemen via digitale kanalen zoals websites en social media. Dienstverlening verandert daardoor stevig. Daarnaast bieden

Ontwerpatelier Zwolle-zuid > Architectuur Lokaal ism gemeente Zwolle

technologie en big data talrijke mogelijkheden voor het effectiever en efficiënter managen van balans tussen vraag en aanbod. Zo kunnen bijvoorbeeld (verkeers)-infrastructuren en openbare ruimte efficiënter worden benut. Data is een belangrijke grondstof voor nieuwe dienstverleningsconcepten en de basis voor een slimme stad.
Ontwikkelingen omtrent digitalisering en technologisering hebben ook veel invloed op de arbeidsmarkt. Banen en functies veranderen of verdwijnen en er worden nieuwe eisen gesteld aan werknemers. Technologische innovaties leiden voor de landbouw tot nieuwe verschijningsvormen zoals onbemande voertuigen op het land en in de lucht, andere grotere bedrijfsgebouwen en bijvoorbeeld installaties voor het opwaarderen van restproducten.

Door middel van thuistechnologie kunnen ouderen bijvoorbeeld langer thuis blijven wonen, ook kunnen technologische ontwikkelingen nieuwe mogelijkheden bieden op het gebied van mobiliteit. Denk bijvoorbeeld aan het beter afstemmen van vraag- en aanbod in het OV-netwerk.
Al met al leiden digitalisering en technologische innovaties tot een ander gebruik van de fysieke leefomgeving. Digitale platforms vergemakkelijken ontmoetingen tussen mensen, maar zullen het belang van de fysieke ontmoetingsplaatsen niet overbodig maken. Stationsomgevingen zijn als ontmoetingsplaats steeds belangrijker.

Een zelforganiserende (netwerk) samenleving
Waar groepen zich voorheen vooral organiseerden langs de lijnen van de traditionele zuilen, ontstaan er nu nieuwe combinaties van partijen, in groepen van gelijkgestemden of belanghebbenden. Het aantal burgerinitiatieven groeit. Bovendien kan er tegenwoordig gebruikgemaakt worden van digitale netwerken en gedigitaliseerde kennis. Aan de hand daarvan kunnen verbindingen worden aangegaan. Dit kan zich vervolgens uiten in cross-overs tussen verschillende sectoren en gemeenschappen. Daardoor kan sneller een groter publiek bereikt worden en kunnen maatschappelijke initiatieven een grotere impact hebben. De stad is, met andere woorden, een zelf organiserend systeem, met alle activiteiten, gepland of ongepland, geordend of ongeordend. Net zo goed als burgers, ondernemers/ bedrijven en maatschappelijke partijen zijn lokale overheden ook actoren binnen dat systeem. Samen vormen zij een netwerksamenleving en maken zij de stad.

Nieuwe verhoudingen tussen burger en overheid
Aansluitend op voorgaande trend: er is een trend zichtbaar waarbij burgers en bedrijven taken van de overheid overnemen. Dit komt van twee kanten. Enerzijds bewegen burgers en bedrijven zich meer richting het publieke belang, een terrein wat tot voor kort toch vooral aan de overheid was toebedeeld en anderzijds bewegen overheden zich meer richting burgers en bedrijven. Deels wegens krimpende budgetten, maar ook doordat de politiek meer ruimte en vertrouwen wil bieden aan maatschappelijke initiatieven.

Globalisering versus lokalisering: de kracht van de stad
Enerzijds zie je een globaliserende wereld. Als tegenhanger van de globalisering zie je aandacht voor lokalisering; de behoefte van steden, dorpen, regio's of provincies om op zoek te gaan naar de specifieke kracht of DNA van de stad, dorp of regio.

Met schaalvergroting/globalisering aan de ene kant en de hang naar kleinschaligheid aan de andere kant is dit een trend die twee kanten uit gaat. Nemen we het voorbeeld van de landbouw: aan de ene kant breiden agrarische bedrijven zich steeds verder uit om mee te kunnen concurreren op de wereldmarkt, terwijl er aan de andere kant agrarische ondernemers bewust kiezen voor een kleinschaligere aanpak, en zich bijvoorbeeld meer richten op biologische productie en het verkorten van de keten tussen boer en consument.
Bovenstaande wordt door het 'Trendbureau Overijssel' treffend omschreven .
"Door toename van de globalisering zien we dat steeds meer mensen teruggrijpen naar het eigene, naar het vertrouwde, om zich te kunnen onderscheiden. Regionale identiteit wordt steeds belangrijker, ondanks het feit dat we steeds meer wereldburger zijn. We zoeken naar een vertrouwde plek van waaruit we de wereld veroveren".

Samenhangende benadering/ integraal/ inclusief
Het werken aan de opgaven van de stad vraagt om een integrale aanpak. Om de steden voor de toekomst te blijven transformeren, is een integrale blik naar de opgaven een must: samenhangende problemen vragen samenhangende oplossingen. Niet alleen in de overheid, maar ook in het bedrijfsleven en in het onderwijs zie je de verschuiving naar een meer integrale benaderingswijze. Bijvoorbeeld door het besef van de noodzaak van crossovers om tot innovatie te komen.
Vertaald naar de fysieke leefomgeving zie je de behoefte aan ontmoetingsplekken tussen bedrijven, ZZP-ers en kennisinstellingen. In het onderwijs groeit het aantal interdisciplinaire opleidingen.
Deze samenhangende –meer holistische benadering- van de samenleving zien we terug in het begrip inclusief. Een inclusieve samenleving is een samenleving waar iedereen tot zijn recht kan komen. Het maakt niet uit welke culturele achtergrond, gender, leeftijd, talenten of beperkingen iemand heeft. Iedereen neemt op een gelijkwaardige manier deel aan de maatschappij.

Van bezit naar gebruik
Vooral jongere generaties lijken minder geïnteresseerd te zijn in bezit. Of dit zich doorzet als ze ouder worden en in een andere levensfase komen, is de vraag. Feit is

Deep democracy, Zwolle (a)Live

wel dat de huidige jeugd internationaler is georiënteerd. Tegelijkertijd wordt door de deeleconomie en technologie makkelijker om een huis, andere goederen of diensten te huren en te verhuren.

Ander gebruik ruimte: van monofunctionaliteit naar multifunctionaliteit
Voor de steden is de aanwezigheid van gebieden met een levendig stedelijke mengeling van functies steeds belangrijker aan het worden. Door multitasking en mix van werken en privé of leren en werken verandert de behoefte aan (werk)ruimte qua omgeving, omvang en aard: van monofunctioneel-grootschalig naar multifunctioneel-kleinschalig. De stad kan worden gezien als platform of marktplaats. De vraag is relevant of digitale marktplaatsen de fysieke uitwisselingsplekken zullen vervangen? Waarschijnlijk niet, maar de markten zullen wel anders gaan functioneren en we zullen ruimtes anders gaan gebruiken, zoals nu speelt bij de kantorenmarkt. Multifunctionaliteit draagt ook bij de gelegenheid tot ontmoeting en dat wordt steeds belangrijker. Er is behoefte aan ontmoetingslocaties waar interactie tussen mensen centraal staat.
Deze trend geldt voor de stad maar ook voor het buitengebied. Waar vroeger de overgrote meerderheid van de inwoners in het buitengebied in de landbouw werkzaam was is dit nu veel minder het geval. Van een agrarisch productielandschap verandert het buitengebied dus steeds meer in een gebied waar op grote schaal functiemenging plaatsvindt (zorg, recreactie, niet-agrarische bedrijven en natuurontwikkeling.

Besef afhankelijkheid van natuurlijke systemen
Nieuwe ontwikkelingen moeten op de langere termijn volhoudbaar zijn. Het besef van onze afhankelijkheid van natuurlijke systemen, bijvoorbeeld de eindigheid van voorraad grondstoffen op aarde en de impact van klimaatverandering op ons leven, heeft zijn invloed op het denken over duurzaamheid. We zien een bewustwording van een verandering van het klimaat (concreet door wateroverlast, verdroging of hittestress), maar ook nog het hardnekkige geloof, dat de overheid alles oplost. Voor volhoudbare systemen is het anders denken in termen van waarden en stromen belangrijk. Het denken in termen van 'waarden toevoegen, meer dan alleen economische waarden' wordt steeds belangrijker.

De stad is van oudsher de plek waar stromen samenkomen: mensen- en goederenstromen, en hieraan verbonden ook allerlei andere stromen zoals voedsel, energie, water, afval en data. Samen kunnen schaalvoordelen, een intensiever ruimtegebruik en een verkleining van afstanden een efficiëntere inrichting van stromen mogelijk maken. Een adequater stromenbeheer kan een positieve bijdrage leveren aan de duurzame ontwikkeling van steden, niet alleen ecologisch, maar ook economisch en sociaal-cultureel. Dit is de basis voor de circulaire stad.

2.1.3. Trends per thema

Per thema geven we de belangrijkste trends en ontwikkelingen weer. Een aantal ontwikkelingen

(technologie, vergrijzing) of opgaven (duurzaamheid, klimaatadaptatie) werken in alle thema's door.

Wonen: andere huishoudenssamenstellingen. nieuwe woonvomen
Landelijk zien we toenemende regionale verschillen, een toenemende diversiteit en flexibiliteit van de vraag naar woningen, een structurele economische onzekerheid, flexibiliteit in gebruik van vastgoed en innovaties in de praktijk van woonvormen (cpo, woon-werk/ woon-zorg concepten), woningrealisatie, exploitatie en financiering. Onder andere vergrijzing leidt tot een groei van steeds meer kleinere, vaak eenpersoons-huishoudens. Met name de bestaande woningvoorraad zal moeten worden aangepast als gevolg van de transitie van de zorg (meer en langer zelfstandig wonen) maar ook als gevolg van de duurzaamheidsagenda (isolatie en energietransitie). Dit alles leidt tot een grote druk op de woningvoorraad. De ontwikkelingen van de aantallen woonruimtezoekende statushouders en studenten is moeilijk in te schatten en blijft een onzekere factor.

Gezondheid: brede benadering
Gezondheid is steeds meer een integraal en belangrijk maatschappelijk thema. Was het gezondheidsbeleid en milieubeleid van oudsher gericht op het beteugelen van gezondheidsrisico's, het draait tegenwoordig naast **bescherming** vooral ook om het versterken van de aspecten van de leefomgeving die de gezondheid **bevorderen en faciliteren**. Betekenisvol (vrijwilligers) werk, goede sociale contacten, veerkracht en zelfmanagement, sociale veiligheid, het prettig wonen en het minimaal beschermen van de milieukwaliteiten en kunnen genieten en mentaal gezond functioneren zijn allemaal van belang voor een goede gezondheid. Gezondheid wordt mede bepaald door leefstijlfactoren en de sociale en fysieke omgeving waarin mensen leven. Een gezonde leefstijl is van groot belang voor een goede gezondheid. Gezondheid wordt niet alleen bepaald door leefstijlgedrag zoals voeding en bewegen, maar ook door de fysieke en sociale omgeving waarin mensen zich bevinden. Bijvoorbeeld: de afwisseling van bebouwing met groen, de aanwezigheid van plekken met rust (stilte), verkoelend water en aantrekkelijke en gevarieerde openbare ruimten die uitnodigen tot bewegen (bijvoorbeeld goede fiets- en wandelvoorzieningen en buitenspeelmogelijkheden), maar ook de kwaliteit van de lucht buiten en binnenshuis (6% van de ziektelast in Nederland wordt veroorzaakt door milieufactoren en vervuilde buitenlucht is daarbij het belangrijkst). Gezondheid is voor het eerst onderdeel van de hoofddoelstelling van de Omgevingswet, namelijk **het bereiken en instand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en goede omgevingskwaliteit**. Daarmee zal gezondheid integraal meegewogen moeten worden in de afwegingen bij ontwikkelingen in het fysieke domein.

Kunstwerk beeldentuin Anningahof Zwolle

Zorg: een toenemende zorgconsumptie op maat
De verwachting is dat de zorgconsumptie door een vergrijzende bevolking vanaf 2020 zal stijgen. Het jaar 2015 is een mijlpaal in het langdurige proces van vermaatschappelijking en extramuralisering van de zorg. De gemeente is over de volle breedte van het sociaal domein verantwoordelijk geworden voor de zorg en ondersteuning van mensen thuis. Alleen voor zeer complexe zorgvragen zijn nog voorzieningen als beschermde woonvoorzieningen, en verpleeghuizen beschikbaar. Het aantal plekken in deze voorzieningen wordt op dit moment afgebouwd, en het is de verwachting dat ze zeker niet meer lineair met de demografische ontwikkelingen zullen meestijgen. Met andere woorden, de versnelling in de vergrijzing van 2020 wordt niet gevolgd door een stijging van de intramurale zorg.
Wie zorg of ondersteuning nodig heeft krijgt dat primair in de thuissituatie. Dit betekent een opgave voor wonen als het gaat om passende woonruimtes bieden die ook voor personen geschikt die fysieke of materiele ondersteuning c.q. toezicht nodig hebben. Passend woonaanbod, meer afgestemd op de doelgroep, kleinere woonruimtes, toegankelijk voor zorgverleners. De ontwikkelingen op het terrein van domotica (integratie van technologie en diensten ten behoeve van een betere kwaliteit van wonen en leven) zorgen ervoor dat zorg en ondersteuning op afstand mogelijk wordt. Minder reisbewegingen, minder gebruik van zorglocaties, meer stabiele digitale infrastructuur.

Onderwijs: een leven lang leren
Een leven lang blijven leren is het credo: dat betekent onderwijs in elke fase in je leven. Zowel voor persoonlijke verrijking als voor arbeidsmatige inzet. Zwolle is een onderwijsstad bij uitstek met vier mbo en vier hbo instellingen (circa 50.000 studenten).
Een trend is de mix van onderwijs met bedrijfsleven: leren en werken op één plek in campus-achtige setting (bijvoorbeeld Healt Innovation Park en Polymer Science Park). Dat betekent soms verplaatsing van onderwijslocaties. Daarnaast is er een trend gaande dat onderwijsgebouwen ook 's avonds gebruikt gaan worden voor andere dan onderwijsdoeleinden. Beide trends betekenen iets voor infrastructuur en ruimtegebruik in tijd. Een e-studie is een vorm van onderwijs waar mensen steeds vaker gebruik van maken.
Door ICT ontwikkelingen verandert het onderwijs sterk. Bepaalde eerder de locatie en de kwaliteit van het onderwijs de toestroom van studenten. In de toekomst zal dat alleen nog maar de kwaliteit zijn. Al het onderwijs is straks digitaal beschikbaar. Wie gaat er nog naar een college van docent X in Utrecht, als je thuis de topcolleges van Harvard kunt volgen? Maar digitaal onderwijs is onvoldoende. Interactie en ontwikkelen van skills zijn cruciaal. Dat vraagt community's: plekken waarin mensen elkaar ontmoeten, van elkaar leren en werken. Waarin makkelijk cross-overs kunnen plaatsvinden.

Welzijn: ontmoeten nieuwe stijl: kleinschalig en multifunctioneel
Traditionele wijkvoorzieningen en –organisaties voor ontmoeten en sociaal-culturele activiteiten staan onder druk. Inwoners hebben nog steeds behoefte aan ontmoeten en mogelijkheden voor ontspannen, creatieve uitingen en recreeren, maar minder vaak in traditionele verbanden. Desalniettemin blijft ontmoeten in de eigen wijk of buurt belangrijk, zij het vaak in kleinschaliger verbanden. Ook andere gebouwen, zoals scholen en sportaccommodaties, vervullen steeds meer de rol als (logische) ontmoetingsplek mede door het vaker specifiek inrichten van deze voorzieningen voor multifunctioneel en medegebruik. De traditionele wijk- of buurtcentra en dorpshuizen zullen met de tijd gestaag afnemen, maar niet geheel verdwijnen. Multifunctionele accommodaties en andere voorzieningen (zoals de sportkantines, schoolgebouwen etc.) die geschikt zijn voor een diversiteit aan activiteiten worden daarentegen steeds belangrijker. De ontwikkeling in het sociaal domein van curatief naar preventief en de groei van met name het aantal senioren in combinatie met het langer zelfstandig blijven wonen doet een behoefte ontstaan aan in de directe woonomgeving gelegen kleinschalige, laagdrempelige accommodatie of ruimte voor ontmoeten, (sociaal-culturele) activiteiten, ondersteuning en dagbesteding.

Wasbuur, Stad in de Maak, Rotterdam
nieuwe onconventionele stedelijkheid

Sport: verbreding van het sportaanbod
Er is een verbreding gaande in het aanbod van sportvoorzieningen. Het één keer per week 's avonds trainen en in het weekend sporten in competitieverband is niet meer voldoende. Meer en meer transformeren sportclubs naar maatschappelijke instellingen die naast het aanbieden van sport ook facilitair zijn voor huiswerkbegeleiding, gezondheidstrainingen en ontmoetingsplek overdag voor senioren. Gebruik van sportfaciliteiten en –terreinen is en wordt multifunctioneel en intensiever. Sportclubs worden soms een wijkontmoetingsplek. Sporten gebeurt ook steeds meer buiten clubverband (sportschool / hardlopen). Daarbij neemt sporten en bewegen in de openbare ruimte een steeds belangrijkere plaats in en daarmee wint een fysieke omgeving die mogelijkheden biedt en uitdaagt tot bewegen in de openbare ruimte aan belang. Multifunctioneel en ander gebruik van voorzieningen voor sport in de openbare ruimte neemt meer en meer toe (bijv. gebruik parkeergarage: overdag parkeren en 's avond skaten of basketballen, opkomst van Urban-sports als free-running). Dit betekent ook dat voor sportbeoefening niet meer sec gedacht wordt aan de traditionele sportvoorzieningen en normeringen daarvoor, maar dat sportbeoefening los daarvan plaatsvindt op een plek waar dat kan (op pleinen, parken etc.). Deze ontwikkelingen zullen zich op de lange termijn versterkt doorzetten.
Door technologische ontwikkelingen (apps en social media) wordt het belang van de traditionele sportvereniging steeds minder, hetgeen niet wil zeggen dat deze zal verdwijnen, maar men zal wel op zoek moeten naar andere wijzen om sporters aan zich te binden. De behoefte aan goed bereikbare, in de eigen woonomgeving gelegen sportvoorzieningen blijft ook, waarbij openbaar, multifunctioneel en flexibel gebruik ook door individuele (groepen) sporters, uitgangspunt zijn. Daarnaast zorgt de vergrijzing, vanuit het oogpunt van zorg, preventie en langer zelfstandig leven, voor grotere behoefte aan kleinschalig, toegankelijk en laagdrempelig sport- en beweegaanbod in de buurt en een beweegvriendelijke, veilige openbare ruimte.

Cultuur: cross-sectorale samenwerking en innovatie
De scheidslijn tussen 'hoge' en 'lage' kunst verdwijnt, er

ontstaan nieuwe samenwerkingsverbanden die steeds vaker niet-traditionele podia benutten (multigebruik van gebouwen en openbare ruimte). Cross-sectorale samenwerking en innovatie wordt steeds belangrijker en het aanbod wordt vergroot met meer particulier initiatief. Nieuwe verdienmodellen zijn nodig als gevolg van dalende subsidies en sponsorinkomsten. Kunst en cultuur leveren een steeds belangrijkere bijdrage voor de identiteit van de stad en de regio en zijn een belangrijke vestigingsfactor voor nieuwe inwoners. De culturele instellingen van Zwolle spelen in op deze trends. De bezoekcijfers zijn positief zeker als dit wordt afgezet t.o.v. landelijke cijfers.

Erfgoed onderscheidt
Een historisch aantrekkelijke stad, zoals Zwolle, doet het beter dan andere steden (bron Atlas voor gemeenten 2015 Erfgoed). Het is daarmee een vestigingsfactor van betekenis, zowel voor bewoners als bedrijven. Mensen wonen en werken graag in een monumentaal pand en de monumentale binnenstad vergroot de aantrekkingskracht van de stad als geheel. Monumentale steden groeien harder, de bevolking is er gemiddeld hoger opgeleid en jonger en de huizenprijzen ontwikkelen zich gunstiger. Het Zwolse erfgoed draagt dan ook in belangrijke mate bij aan de aantrekkingskracht van de stad. Zowel als woonomgeving, als vestigingsklimaat voor bedrijven en als reden voor toeristische bezoeken.

De historisch betekenisvolle stad zorgt voor een sterke identiteit en een gezamenlijke trots en daarbij ook bewustzijn dat we al dat moois moeten koesteren en in stand houden. De eigenheid van de plek wordt zo steeds meer een leidend en inspirerend principe bij (ruimtelijke) ontwikkelingen.
De toenemende leegstand en transitie van vastgoed vraagt om herbestemming van cultureel erfgoed. Voorbeelden zijn religieus erfgoed, historische boerderijen en winkelpanden in de binnenstad.
Het verbeteren van de energieduurzaamheid van monumenten en historische bebouwing zonder onnodig verlies van monumentale waarden en zonder technische (gevolg)schade wordt meer en meer actueel. Met positieve gevolgen voor het milieu, het comfort van de gebruiker, de exploitatie van het gebouw en uiteindelijk aan het behoud van het gebouw voor de toekomst.

Veranderende economie
In de economische context zijn verschillende verschijningsvormen van duurzame ontwikkelingen gaande zoals het maken van kringlopen van grondstoffen, cradle to cradle (waar hergebruik van producten/grondstoffen centraal staat) en de deeleconomie. De opkomst van deze circulaire economie is niet langer alleen op geld gebaseerd, maar er is sprake van nieuwe verdienmodellen met waarden als energie, voeding, tijd, aandacht of zorg. Het gaat om

Binthout Zwolle

initiatieven dichtbij huis en met een sterke sociale cohesie en zelfredzaamheid. Qua kennis én ruimte gaat het om nieuwe ondernemingsvormen als trade cast, start-ups en social enterprises.
In toenemende mate zijn ondernemers gericht op het toevoegen van maatschappelijke waarden. Het MVO, het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen, verschuift van de dingen goed doen naar de goede dingen doen. Het gaat daarbij niet alleen primair om economisch effect te genereren (winst) maar ook om sociaal effect (inclusieve samenleving). Het bedrijfsleven zoekt naar manieren om maatschappelijk verantwoord te ondernemen. Eén van de manieren is het in dienst nemen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of het opzetten van social enterprises.

Sectoren arbeidsmarkt in beweging
Het economisch fundament van de Regio Zwolle bestaat uit stevige familiebedrijven die hecht zijn verankerd in de regio. Van de banen is 70% te vinden in het MKB. Circa 33.000 ondernemers zijn actief, waarvan 55% als zelfstandig ondernemer die samen zorgen voor 9% van de werkgelegenheid. Deze 'flexibele schil' zal in 2020 zijn toegenomen tot ongeveer 30%. Sectoraal is er vooral een banengroei bij zakelijke diensten, bouw, zorg en detailhandel. Binnen de industrie industrie en de agrarische sector is een afnemende werkgelegenheid te zien. Dit is een internationale trend in ontwikkelde economieën. Ook openbaar bestuur en onderwijs zijn krimpsectoren. De Regio Zwolle is vooruitstrevend en

Polymeer Science Park (PSP)

onderscheidend op meerdere gebieden. De sectoren Agri & Food, Health, Kunststoffen, Logistiek en E-commerce zijn sterk vertegenwoordigd. Deze sectoren staan aan de basis van nog een bloeiende sector: de creatieve industrie. In deze mix van veelzijdigheid delen de verschillende sectoren kennis en worden door kruisbestuiving nieuwe kansen gecreëerd. Gezamenlijk vormen zij een bruisend geheel: de aanjager voor succesvolle toegepaste innovatie.

De arbeidsmarkt onder invloed van technologisering, robotisering en flexibilisering van arbeid

De economie verandert onder invloed van drie factoren: technologisering, robotisering en flexibilisering van arbeid. Veranderingen in de economie hebben een significante invloed op de factor arbeid. Technologisering maakt snelle, hoogwaardige innovaties mogelijk en zorgt voor onvoorspelbaarheid op de arbeidsmarkt. Door robotisering verdwijnen en veranderen banen. Onlangs heeft Wehkamp in Zwolle het grootste distributiecentrum van Nederland in gebruik genomen. De factor arbeid nam echter niet significant toe. Het High-Tech distributiecentrum vraagt om andere vormen van arbeid, met andere vaardigheden. Adequaat anticiperen op arbeidsmarktvraagstukken vraagt een steeds groter adaptief vermogen van werknemers, werkgevers en onderwijs. Voortdurende samenwerking tussen ondernemers, onderwijs, overheden, onderzoek en omgeving (5 O's) is een vereiste om een inclusieve arbeidsmarkt te realiseren.

Vooral lager en middelbaar opgeleide vakwerkers zijn kwetsbaar op de veranderende arbeidsmarkt. Vakmanschap moet voortdurend op peil worden gehouden: voltooiing van de initiële opleiding is daarvoor niet langer voldoende. Lager en middelbaar opgeleiden komen nog te moeizaam mee waar het gaat om een Leven Lang Leren (LLL). Om de dreigende tweedeling tussen lager opgeleide vakwerkers en hoger opgeleide kenniswerkers te overzien vraagt de huidige arbeidsmarkt om een directe samenwerking tussen economie – onderwijs – arbeidsmarkt, waarbij economische ontwikkeling, innovatie en ondernemerschap leidend is. Zorgen voor een kwantitatief voldoende stroom van kwalitatief goede professionals op het juiste moment via het juiste kanaal met de passende contractvorm tegen de juiste kosten is belangrijk (resourcing). Een flexibele arbeidsmarkt vraagt om een flexibele stad, die aantrekkelijk is voor verschillende opleidingsniveaus.

Het aantal start-ups en de creatieve industrie groeien in rap tempo

De bijdragen van (jonge) bedrijven aan vernieuwingen en innovatie, ook wel creatieve destructie genoemd, leidt tot nieuwe producten, diensten en kennis. Innovatie vindt steeds vaker plaats in open systemen: bedrijven werken steeds vaker samen met andere, kleine partijen om te komen tot innovatie (cross-overs). Dat leidt tot innovatie- of kennisclusters, met daarin veel plek voor startups. Deze clusters zijn belangrijk voor de regionale economie. Open innovatie, nieuwe businessmodellen en een cultuur gericht op samenwerken en ondernemerschap dragen bij aan succesvolle startups. Het Health Innovation Park (HIP), het Polymer Science Park (PSP) en de op te richten Energie/KlimaatCampus zijn topwerklocaties waar ruimte is voor startups en waar de aantrekkingskracht van de regio voor bedrijven, instellingen en hogeropgeleiden wordt vergroot.
Naast startups is ook de creatieve industrie van belang voor de economie en arbeidsmarkt. Deze is in veel opzichten een voorloper, zowel in haar innovatieve vermogen als in haar manier van werken en bedrijfsvoering. Omdat de creatieve sector zich in denken en handelen onderscheidt van andere sectoren kunnen crossovers tussen de creatieve sector en andere sectoren veel toegevoegde waarde hebben.

Een professionele creatieve industrie richt zich op permanent leren, grijpt kansen in het buitenland en investeert in publiek-private samenwerkingen op het gebied van onderzoek. De bijdragen van (jonge) bedrijven aan vernieuwingen en innovatie, ook wel creatieve destructie genoemd, leidt tot nieuwe producten, diensten en kennis. Innovatie vindt steeds vaker plaats in open systemen: bedrijven werken steeds vaker samen met andere, kleine partijen om te komen tot innovatie (cross-overs). Dat leidt tot innovatie- of kennisclusters, met daarin veel plek voor startups. Deze clusters zijn belangrijk voor de regionale economie. Het is daarom van belang om bepaalde omgevingsfactoren, die aantrekkelijk zijn voor startups, op orde te hebben. Hierbij valt te denken aan startup-platforms van de overheid, kennisinstellingen, andere bedrijven, financiers en de aanwezigheid van andere startups. De registratie van startups biedt een eerste mogelijkheid om het zogenoemde 'ecosysteem van startups' beter in kaart te brengen en om van daaruit meer 'scale-ups' en waarde te creëren.
Een professionele creatieve industrie richt zich op

permanent leren, grijpt kansen in het buitenland en investeert in publiek-private samenwerkingen op het gebied van onderzoek. De overheid ondersteunt hierin en is een matchmaker tussen verschillende partijen. Samenwerking tussen verschillende uitvoerende instellingen is eveneens van belang om de creatieve industrie optimaal te ondersteunen.

Vertaling naar bedrijventerreinen

De industriële sector is belangrijk voor de economie. Bij de vernieuwing van de industrie wordt schaalverkleining verwacht, bijvoorbeeld door 3D-printen. Hierbij zullen innovatie en productievestigingen zich mengen met voorzieningen en wonen, vaak in bestaand stedelijk gebied. Anderzijds vragen bepaalde producten juist om moderne grootschalige 'super' fabrieken (voor robots, chips, enz.). Deze ontwikkelingen kunnen op termijn een afnemende vraag van industriële bedrijven naar bedrijventerreinen betekenen.

Omdat de economie zich steeds verder internationaliseert, waarbij de opkomende economieën (BRIC-landen, zoals Rusland) en ontwikkelingslanden sneller groeien dan Westerse landen, wordt meer internationale handel en transport verwacht. Deze ontwikkeling biedt kansen voor de logistieke sector in Zwolle. (Regio) Zwolle profileert zich in deze context als een logistieke draaischijf op de as tussen West (Randstad, 'mainports') en Oost (Duitsland, Baltische Staten, Rusland). De verbanden tussen bedrijven en de Regio Zwolle worden steeds sterker, vooral in relatie tot de sleutelsectoren. Ook het onderwijs in Zwolle wordt steeds meer internationaal.
Voor bedrijventerreinen langs snelwegen die gericht zijn op logistiek, zoals Hessenpoort, betekent dit een verschuiving van de vraag naar grootschaliger percelen (5 – 10 hectare). Voor bestaande bedrijventerreinen die meer binnenstedelijk zijn gelegen, zijn er kansen zich te vernieuwen met kleinschalige bedrijvigheid, waarbij menging met andere functies (wonen en voorzieningen) een kenmerk is van succesvolle nieuwe innovatieve werklocaties in de stad.

Door globalisering worden (nieuwe) markten transparanter en toegankelijker. Stromen van en naar het oosten zullen in belang en frequentie toenemen. Duitsland is nu al de belangrijkste handelspartner en daar komt Oost-Europa – en op termijn China – nog bij. De maakindustrie moet in logistiek opzicht gefaciliteerd worden. Voor een belangrijk deel zal gebruik gemaakt worden van wegvervoer en daarnaast van containers voor vervoer over water of spoor. Een goede intermodale

Waanders in de Broeren, beleefbaar cultureel erfgoed

infrastructuur met het oosten en het westen (Rotterdam, Amsterdam) is een essentiële voorwaarde voor de strategische positie van de logistiek, namelijk wederuitvoer (value added logistics via terminals) en de import-/exportpositie rond (high-tech) maakindustrie.

Er wordt een blijvende concentratie van regionale distributieactiviteiten (DC) verwacht en voor nationale DC's is de trend naar een concentratie en opschaling van nationale/Benelux distributieactiviteiten. Op Europees niveau is de concurrentie met locaties in het buitenland sterk aanwezig en voor sommige typen EDC's is een locatie buiten Nederland aantrekkelijker. Vernieuwing, schaalvergroting en herinvestering op strategische locaties zorgen voor veel dynamiek, met kansen voor Nederland en Zwolle. Ook het mogelijk stijgende kostenniveau van Duitsland kan leiden tot meer vestiging in Nederland en regio Zwolle. E-commerce en internationalisering zorgen voor beperkte groei van warehouses dichter bij afzetmarkt. Dit geldt in ieder geval voor express- en parceldiensten. Voor de langere termijn is een groeiende vraag naar grootschalige percelen te verwachten, waarbij samenwerkende partijen op enkele strategische locaties concentreren: schaalvergroting.
Behoefteramingen van bedrijventerreinen (Rigo, Stec Groep, Panteia) schetsen voor Zwolle voor de komende jaren een uitgifteprognose van 5 tot 7 hectare per jaar. Uit de aantallen leads en (vrijblijvende) reserveringen blijkt dat de belangstelling voor nieuwe bedrijventerreinen toeneemt. De markt trekt dus aan.

Kantorenmarkt: van grootschalig monofunctioneel naar kleinschalig multifunctioneel
Netwerken in combinatie met het digitaliseren en automatiseren van werkprocessen hebben een grote impact op de arbeidsmarkt. Kantoorgebruikers vragen om ander, multifunctioneler gebruik van kantoren op uitstekend bereikbare werklocaties dichtbij aantrekkelijke stedelijke voorzieningen zoals horeca en stadsparken. Steden waar in de toekomst talent te vinden is worden belangrijker als vestigingsvoorwaarde voor kantoorhoudende bedrijven en instellingen. Dat betekent dat voor het aantrekken en behouden van deze talenten naast optimale bereikbaarheid ook een aantrekkelijk aanbod van woningen en voorzieningen in de stad en/of regio beschikbaar moet zijn.

Voor de Zwolse kantorenmarkt betekenen deze veranderingen een verschuiving in de vraag van grote monofunctionele perifere locaties naar kleinschalige multifunctionele meer binnenstedelijk gelegen kantorenlocaties. De opgave voor de stad wordt voldoende kleinschalige locaties in en om de binnenstad (stationsgebied Spoorzone) voor kleine bedrijven beschikbaar houden. En voor de grote kantoorgebouwen buiten het centrum moeten we nu al nadenken over oplossingen voor (ander) toekomstig multifunctioneel gebruik. De transformatie van met name kantoren en bedrijfspanden heeft effect op het gebied van parkeren en verkeersstromen.

Detailhandel: andere behoeftes, nieuwe kansen
De winkelmarkt is de laatste jaren sterk veranderd onder invloed van de crisis maar ook door nieuwe trends en ontwikkelingen, waaronder de grote invloed van internet Het gaat om het vinden van het juiste evenwicht tussen het behoud van het bestaande en ruimte bieden aan de noodzakelijke vernieuwing in de stad.

Trends/ontwikkelingen in het aanbod
- Voor de retailer vormt de opkomst van internetwinkelen een bedreiging maar ook een kans. Steeds meer winkels openen een webshop. Daarnaast creëren webwinkels in toenemende mate fysieke afhaalpunten in bestaande winkelgebieden. In de toekomst functioneren fysiek winkelen en virtueel winkelen naast elkaar. De fysieke winkel blijft weliswaar veruit de populairste aankoopplaats maar verliest wel terrein ten opzichte van het internet. Een belangrijk neveneffect van internetwinkelen is het transport en distributie van de pakketten. Meer vervoersbewegingen zowel op hoofdwegen als in de wijken.
- Ruimtelijke schaalvergroting is een trend die zich in alle branches blijft voortzetten. De laatste jaren zijn in Nederland steeds meer megasupermarkten en andere mega winkels (bv bouwmarkten) verschenen. Daarnaast zien we, daar waar mogelijk, ook steeds grotere winkelfilialen in binnensteden verschijnen. Hierbij neemt niet alleen de schaal per winkel toe, maar ook de omvang van de winkelgebieden in hun geheel.
- De tegenhanger daarvan: door schaalvergroting ontstaan echter wel weer meer kansen voor speciaalzaken, vooral in of direct nabij de binnenstad.
- De kleine buurt- en wijkcentra staan sterk onder druk.
- Brancheverbreding en brancheverbreding zijn trends waarbij steeds meer winkels een breed en divers assortiment aan producten verkoopt, steeds meer ook in combinatie met horeca.
- Filialisering neemt toe.
- De drang om zich buiten de reguliere winkelcentra te vestigen is er nog steeds vanwege relatief lage huurprijzen. Ook de betere bereikbaarheid speelt een rol. Trafficlocaties, zoals trein- en busstations, worden steeds belangrijker

Trends/ontwikkelingen in de vraag
Factoren die invloed hebben op het koopgedrag zijn:
- Consumenten gebruiken internet steeds meer als koop- én informatiekanaal; internet is een belangrijk communicatiemiddel voor de consument.
- Daardoor is het referentiekader van de consumenten in de afgelopen jaren ruimer geworden, de consument is kritisch. Aanbodkwaliteit, keuzemogelijkheid,

prijsstelling, uitstraling en omgevingskwaliteit worden als gevolg hiervan belangrijker.
- De consumenten op zijn gemak stellen en actief het product in de winkel laten ervaren, wordt steeds belangrijker (leestafel in boekenwinkel, producten proeven). Inclusief integratie van horeca in winkels.
- Enerzijds worden steeds meer eisen gesteld aan de winkelomgeving en het vermaakt willen worden, anderzijds zijn er veel consumenten die snel hun boodschappen willen doen en gericht zijn op gemak en one-stopshopping. Gemiddeld wordt minder tijd besteed aan winkelen en boodschappen doen. De consument bezoekt steeds vaker grotere winkels en winkelcentra in verband met het gemak van ruime keuze.
- Ook laat een deel van de consumenten zijn keuze bepalen door duurzaamheid van het product;
- In de dagelijkse sector worden aankopen door de consument nog steeds dicht bij huis gedaan. Dit aanbod blijft dan ook in buurt, wijk en kern veel perspectief behouden.
- Door de veranderende bevolkingssamenstelling verandert ook de behoefte van de consument. Zo worden de winkelvoorzieningen in de wijk belangrijker door de toenemende vergrijzing. Door de toegenomen arbeidsparticipatiegraad is het arbeidspatroon veranderd en neemt de druk op vrije tijd bij grote groepen huishoudens toe waardoor andere voorkeuren ontstaan in koopgedrag.

Horeca: een verschuivend horecalandschap, o.a. brancheverwaging

Er is een verschuiving gaande van cafés naar restaurants en van avondbedrijven naar dagbedrijven. De schaalvergroting neemt toe alsmede het aantal en de omvang van de ketens. Er is ook een tegenbeweging: de opkomst van kleinschalige bedrijven. Daarnaast is er sprake van brancheverwaging tussen horeca en detailhandel, ofwel 'blurring'. Blurring staat voor een toenemende vraag en aanbod van gecombineerde winkel en horecaconcepten. Dit alles tegen de achtergrond van consumententrends als: de toenemende vraag naar duurzaamheid (lokale producten), gezondheidsdenken, groeiend kwaliteitsbewustzijn, hang naar (prijs) zekerheid, toenemend gebruik van internet & social media.

Leisure: hip en happening

De leisure-sector is een relatief jonge, maar snel groeiende, bedrijfstak. De sector is ontstaan door de afgenomen hoeveelheid vrije tijd, met daarnaast de toegenomen welvaart. In de vrije tijd wil de consument een kwalitatieve belevenis.
De groei van de bevolking leidt tot een vergroting van het bezoekpotentieel en daarmee commercieel draagvlak voor vrijwel alle leisurevoorzieningen. Dit wordt nog verder versterkt door de regiofunctie van de stad (netwerkeconomie) en de ligging ten opzichte van belangrijke toeristengebieden (o.a. Vechtdal,

Stadsstrand, 2017

Escape Rooms in Postsorteercentrum Westerlaan

Noord-Veluwe). De binnenstad heeft hierbinnen een grote en prominente rol, met meer kleinschaliger aanbod met een hoge belevingswaarde en relatief hoge prijzen/ bestedingsniveaus/marges (en ook hoge grond/ huurprijzen). Maar het belang van aanbod aan de randen van de binnenstad of periferie van de stad blijft ook groot (vanwege omvang bepaalde formules, accent op goede bereikbaarheid en meer accent op volume dan marge/ prijs).
Er ontstaat nieuw aanbod dat voortkomt uit de trends als blurring en de deeleconomie. Het gaat om nieuwe type aanbieders als Airbnb, Uber, maar ook meer verhuurbedrijfjes voor fietsen, sloepen e.d. Dit geeft een nieuwe en extra dynamiek die zeker ook bij relatief jongere doelgroepen erg aanspreekt.
Vormen van leisure die met gezondheid te maken hebben groeien. De gezondheidstrend vraagt om verschillende type locaties: bijvoorbeeld een breed en sterk gegroeid scala aan fitnesscentra op korte afstand van de wijken, nieuwe outdoor-/kano-/adventure bedrijfjes in de grachten en buitengebied, deels door routes tussen stad en buitengebied. Bij het laatste type leisurevoorziening wordt de omgevingsbeleving (grachten, historische routes, agrarisch buitengebied) steeds belangrijker.

Mobiliteit: in beweging
Het personen- en goederenvervoer blijft de komende decennia toenemen. Uit de recent door de rijksoverheid uitgevoerde Nationale Mobiliteits en Capaciteits Analyse (NMCA) (zie paragraaf 2.2.) blijkt dat tot 2030 deze groei zal leiden tot bereikbaarheidsproblemen, zoals een toename van de files, met name in de zeshoek Amsterdam, Zwolle, Arnhem, Eindhoven, Breda, Den Haag. Ook zal de bereikbaarheid van en naar en binnen de steden verslechteren.
De klassieke aanpak met uitbreiding van de capaciteit op de autowegen en het spoor verbetert de bereikbaarheid slechts beperkt, tegen relatief hoge kosten. Gerichte maatregelen zoals het bevorderen van het fietsgebruik en de combinatie fiets en openbaar vervoer door betere fietspaden en tunnels en bruggen, doorstroming bij verkeerlichten en goede fietsenstallingen zijn kosteneffectiever. Ook fiscale maatregelen en een gerichte benadering van werkgevers, scholen, winkeliers en evenementenorganisatoren leveren een effectieve bijdrage aan het verminderen van files. Het rijk, provincies en gemeenten kiezen daarom rondom de stedelijke netwerken voor een brede integrale aanpak van de bereikbaarheid onder de titel "Beter Benutten". Ook Zwolle neemt hier samen met Kampen aan deel.
Een sterke koppeling van mobiliteitsbeleid met ruimtelijk beleid is cruciaal met name omdat hiermee de behoefte aan mobiliteit kan worden verminderd.

Het delen van auto's en fietsen zal de komende jaren sterk gaan groeien, wat op den duur kan leiden tot een lagere behoefte aan parkeerplaatsen op straat. Ook het aandeel elektrisch vervoer onder auto's en fietsen zal de komende jaren stijgen. Gevolg is meer vraag naar oplaadpunten, kansen voor opslag van energie in auto's, beter leefklimaat in de stad en meer elektrisch fietsgebruik over langere afstanden.
De komst van drones zorgt voor gebruik van een gehele nieuwe (lucht)verkeerslaag die kansen biedt en regulering vraagt.

De ontwikkelingen in communicatietechnologie veroorzaken andere transportbewegingen. Het internetwinkelen zorgt enerzijds voor minder goederenvervoer van en naar de binnentad en de winkelcentra maar anderzijds groeit hierdoor het aantal bestelbusjes in woonwijken met alle gevolgen van dien. Apps bieden de mogelijkheid om contact te leggen tussen vragers en aanbieders van mobiliteit, of om het gedeeld gebruik van voertuigen. Tot slot kunnen kruisingen intelligenter worden aangestuurd en efficiënter worden benut.

Van bezit naar gebruik

Maatschappelijke ontwikkelingen als het Nieuwe Werken zorgen voor intensiever gebruik van kantoren met meer medewerkers per m2 en verhoging van de bezetting op maandag, dinsdag en donderdag door thuiswerken en deeltijdwerken. Dit leidt tot een grotere parkeerbehoefte en langere files op deze dagen. De vergrijzing zorgt voor meer oudere verkeersdeelnemers. Deze zijn tot op hoge leeftijd mobiel, zowel als automobilist als als E-fietser. Dit leidt onder meer tot meer verkeer, een hogere parkeerdruk en een toename van de verkeersonveiligheid.

Bewoners uit de kleine kernen zijn steeds meer aangewezen op de centrale stad voor allerlei voorzieningen, werk en scholing. Tegelijkertijd neemt de kwaliteit van het openbaar vervoer af. Dit leidt tot een verdere toename van het autogebruik van en naar de stad .
Het gebruik van het openbaar vervoer door MBO-leerlingen neemt toe doordat ook zij nu gratis in het OV kunnen reizen. Hierdoor neemt het fietsgebruik onder deze categorie af. Er ontstaat langzamerhand een grotere variatie in vervoerwijzen (fiets, ligfiets, bakfiets, fietskoerier, fiets met trapondersteuning, speedbike, snorfiets, bromfiets, 45 km voertuig, quad).

OV-knooppunten en overstappunten, zoals NS-station Zwolle worden steeds belangrijker als knooppunten van stedelijke ontwikkeling. De ontwikkeling van het treinvervoer in Zwolle overtreft de prognose als gevolg van de aanleg van de Hanzelijn. Door de elektrificatie van de lijnen naar Enschede en Kampen (met een station in Stadshagen) zal dit gebruik nog verder toenemen. De rol van de fiets in het voor- en natransport neemt steeds verder toe. Dit leidt naar verwachting tot een verdere groei van het aantal fietsstallingsplaatsen bij de stations. Bij parkeren speelt de digitalisering en uniformering van het vergunningen-systeem, maar belangrijk is ook de toename van het dubbelgebruik van parkeergarages door bewoners en bezoekers. De groei van deelauto en deelfietsconcepten zal kunnen leiden tot een afname naar de vraag van parkeerplaatsen, met name als dit gecombineerd wordt met de bouw van nieuwe woonwijken, appartementencomplexen en kantoren. Mobility as a Service (MAAS), het op maat aanbieden van de juiste mobiliteit op de juiste plek, is hiervan een voorbeeld.
In het bedrijfsleven zien we een toegenomen belangstelling voor locaties die goed ontsloten worden voor zowel auto, bus, trein en fiets. Er worden andere en hogere eisen gesteld aan ontsluiting en de flexibiliteit daarvan.

Op het gebied van logistiek speelt naast de afnemende bereikbaarheid van de stedelijke gebieden met name ook de problematiek van de bevoorrading van (historische) stadscentra en woonwijken. Het goed organiseren van de "Last-mile" binnen de steden wordt daarmee steeds meer een uitdaging. Slimme vormen van stadsdistributie en met name het inzetten van kleinschalige electrische vrachtauto's en (bak)fietsen door fietskoerierbedrijven woreen meer en meer ontwikkeld.
Ook de autoindustrie (BMW, Volvo, PON, e.d.) en andere aanbieders (Syntus, NS, e.d.) gaan zich richten op de totale multimodale mobiliteit (mobility as a Service). Daardoor ontstaan meer kansen voor de gebruiker om het juiste vervoermiddel voor de juiste verplaatsing en tegen de laagste kosten te kiezen en daardoor de nadelen van autoverkeer in de stad en parkeerproblemen te verminderen.

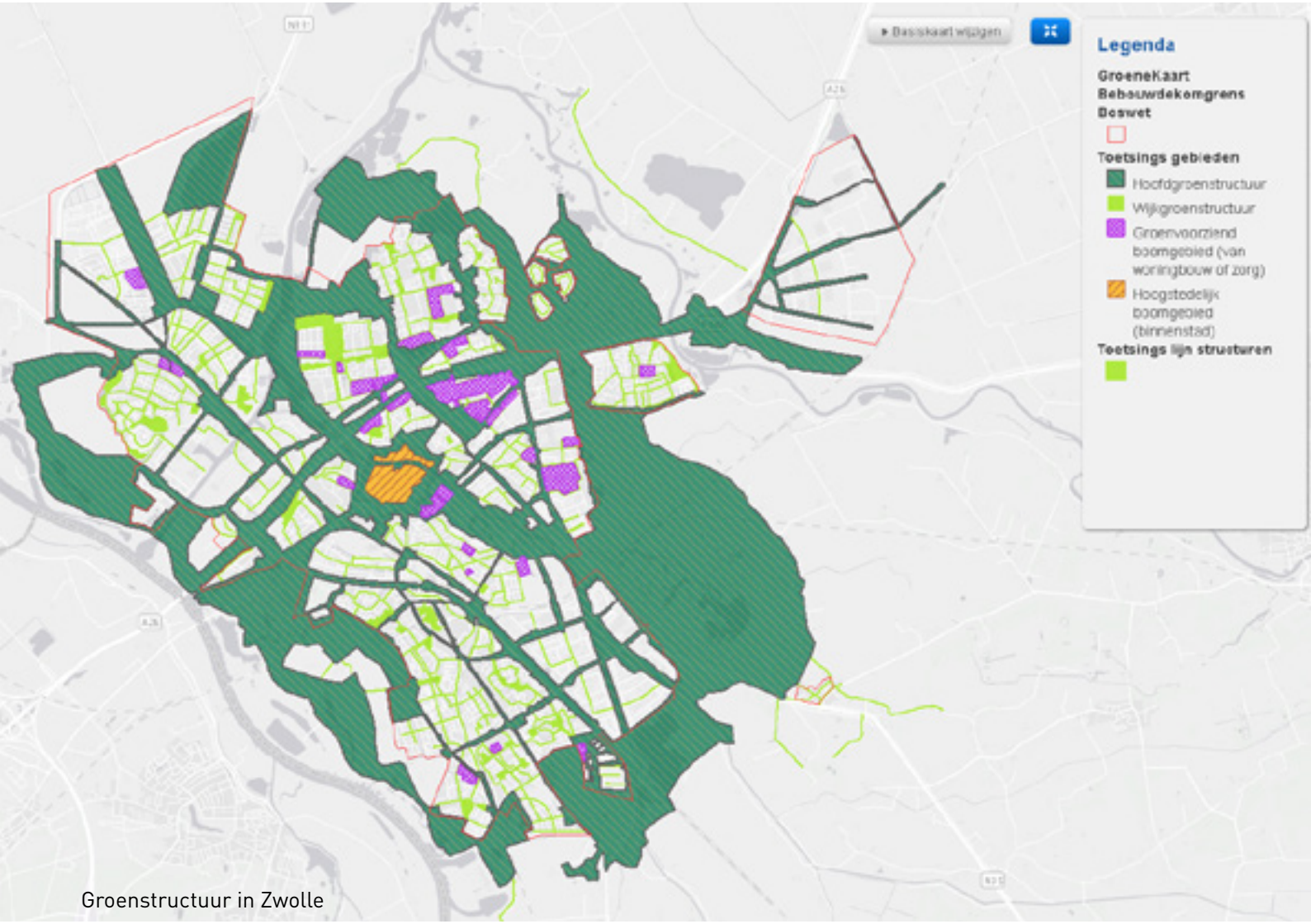

Innovatie en ondernemerskracht

Groen- en waterstructuur: van (economische) betekenis
De grote maatschappelijke baten die een goed ontwikkelde groen- en waterstructuur voor een stad met zich mee brengen worden steeds prominenter. Het leidt tot een beter vestigingsklimaat, verbetering van welzijn en gezondheid, een meer klimaatadaptieve omgeving, minder hittestress en wateroverlast een hogere biodiversiteit, etc. Steden die veel in groen en water investeren en een goede groen- en waterstructuur bezitten, doen het economisch beter. Hier willen mensen graag wonen en werken.
Zwolle heeft zo'n sterke Groen/Blauwe dragerstructuur. Op hoogste schaalniveau wordt die vormgegeven door de rivierdalen van de IJssel, Vecht en Zwarte Water. Op een iets lager schaalniveau vormen de beekdalen van de Westerveldse Aa en de diverse weteringen de structuren waarlangs het groen zich geconcentreerd heeft tot de zogenaamde "Groene Vingers". Zo is park de Wezenlanden onderdeel van de groene vinger die langs het Almelosse Kanaal vanuit het buitengebied doorloopt tot in het centrum. Door deze groenblauwe geleding van de stad is het groen voor de bewoners vaak dichtbij, maar soms mist zij ook zoals de Spoorzone.

De wijze waarop het stedelijk openbaar groen zich ontwikkeld, verandert. Tot voor kort was het bij uitstek een taak van de (gemeentelijke) overheid. Nu is sprake van een mix, waarbij de bewoners en bedrijven in de stad meer kunnen doen en ook graag meer willen doen. Groene structuurdragers zullen zich meer gefaseerd en modulair ontwikkelen. Er is ook vaker sprake van tijdelijk groen (als extra tijdelijke kwaliteit).

Stadslandbouw in al zijn vormen, is sterk in opkomst en is van betekenis voor de groenstructuur. Er is een toename van het voedselbewustzijn. Lokale voedselproductie en lokale afzet dragen daar aan bij. Door de multifunctionaliteit van stadslandbouw biedt het ook veel voor recreatie en natuur in en om de stad. De verwevenheid en verbinding tussen stad en platteland neemt daardoor weer toe (ook in sociaaleconomisch vlak/ circulaire economie)

Groenstructuur in Zwolle

De betekenis van groen in de stad voor de gezondheid van haar inwoners is veel duidelijker aantoonbaar geworden, ruimte voor gezond bewegen en individuele, niet- of andersgeorganiseerde sport en natuurlijk speelplaatsen zijn trends.
We zien nieuwe gebruikers, ruimtevragers, ontstaan voor de groene ruimte en bijbehorende recreatieve voorzieningen, door de nieuwe mobiliteitsvormen en (commerciële) groepsactiviteiten. De toenemende vergrijzing vraagt om een beter voorzieningenniveau zonder obstakels en met meer rustpunten, sanitaire voorzieningen, horeca etc.

Klimaatadaptatie: kwetsbare ligging
Gelet op zijn ligging in de IJssel/Vecht-delta is Zwolle kwetsbaar voor klimaatverandering. Klimaatverandering heeft effect op rivierafvoeren en het peil van het IJsselmeer (hoger en lager). Door de bebouwing van laaggelegen gebieden (Marslanden, Aa-landen, Holterbroek) zijn de effect van overstroming (ten gevolge van falen waterkering) veel groter dan vroeger. Een andere, belangrijker effect is dat door klimaatverandering het neerslagpatroon al aan het veranderen is: korte en zwaardere buien.
Daarbij zal alléén de traditionele aanpak van "dijken bouwen en pompen" op termijn niet meer voldoen. Er is volop transitie op dit beleidsveld: van traditioneel waterbeheer naar klimaatadaptatie; van vakinhoud naar way of life; van publieke watertaak naar een gemeenschappelijke drijfveer en van krachtig lokaal en regionaal netwerk naar een krachtig nationaal en mondiaal netwerk.
Waar we in de afgelopen decennia vooral techniek hebben ingezet om het natuurlijk systeem naar onze hand te zetten, ligt de toekomst juist in het adaptief meebewegen met de natuurlijke ondergrond door het creëren van ruimte en robuustheid om extremen op te kunnen vangen. Het gaat hierbij zowel om waterveiligheid, wateroverlast (piekbuien), droogte en hitte. Iedere bijdrage daarin is waardevol, van groen dak tot rivier-verruimende maatregel. Door dit niet alleen als water- of klimaatopgave te zien, maar juist als mogelijkheid om waarde toe te voegen ontstaan er een perspectief met verschillende scenario's voor de lange termijn van een robuuste en klimaatbestendige stad waarin het prettig leven en werken is, ook bij een veranderend klimaat.

Ondergrond: steeds drukker
Het wordt steeds drukker in de ondergrond: geothermie, drinkwaterwinning, waterberging (grondwater als 3e rivier), de doorwerking van het Zwolse gebiedsgericht grondwaterbeheer (beheergebied Zwolle Centraal en het gebied rondom de winning van Vitens nabij het

Engelse Werk), ondergronds bouwen, warmte-koude-opslag en de aanleg van nieuwe kabels & leidingen en het uitbreiden van het aantal warmtenetten vanwege de uitfasering van het gasnetwerk van Enexis. Dit leidt tot een sterke behoefte aan ordening en afstemming en een vraag om een samenhangend beleid voor boven- en ondergrond. Belangrijke input hiervoor vormt de gemeentelijke Visie op de Ondergrond.
De ondergrond en het bijbehorende natuurlijke grondwatersysteem (de 3e rivier) bieden belangrijke kansen voor maatschappelijke opgaves als energietransitie, klimaatadaptatie en waterveiligheid. Door technologische ontwikkelingen worden ingrepen in de ondergrond steeds beter mogelijk.

Energie: duurzame energie is de norm
Er is toenemende aandacht in de samenleving voor energiebesparing, onafhankelijker worden van grote internationale energieleveranciers en het verduurzamen van het eigen energieverbruik. De consument investeert steeds meer in hernieuwbare energie en energiebesparing. Energie zal steeds meer lokaal / regionaal opgewekt gaan worden (zowel stroom als warmte), dit heeft grote impact de ruimtelijke kwaliteit van stad en land, verandering van het netwerk, opslag van elektriciteit, nieuwe samenwerkingsverbanden bij energieproductie. Maar het heeft ook invloed op de werkgelegenheid en woonlasten.
Daarnaast is de energietransitie moeilijk te voorspellen omdat de (technologische) ontwikkelingen zo snel gaan. Zo zullen straks zonnecellen veel meer geïntegreerd zijn in allerlei bouwmaterialen en zullen de rendementen verder verbeteren.
Naar maatstaf van de huidige technologie heeft Zwolle de regio nodig voor het ruimtebeslag die hernieuwbare energiebronnen vaak vergen (windmolens, zonneweiden, ruimte voor biomassa). Voor zonnepanelenparken en windmolens zien we een toenemend beroep ontstaan op de ruimte in het landelijk gebied, dit vergt afstemming met de natuurlijke, agrarische en landschappelijke waarden (o.a. Nationaal Landschap).

Het landelijk gebied: van arbeidsintensief naar kennisintensief
Agrofood is één van de belangrijkste economische sectoren van deze regio en zorgt voor een behoorlijk groot en stabiel aandeel in het Bruto Nationaal Product (BNP). Landbouw gaat van arbeidsintensief naar kennisintensief. Door schaalvergroting is het aantal agrarische bedrijven in heel Nederland tussen 1950 en 2012 met 83% afgenomen, en kregen ook niet-agrarische spelers de ruimte. Zo is er landelijk een toename te zien van het aantal niet-agrarische bedrijven, recreatie, natuurontwikkeling en (zorg) initiatieven op het platteland. Dit zijn losstaande initiatieven of nevenactiviteiten van de agrariërs zelf. Van een agrarisch productielandschap verandert het buitengebied dus steeds meer in een gebied waar op grote schaal functiemenging plaatsvindt.
Er is in Overijssel en rondom Zwolle een sterke groei van de schaalvergroting in de landbouw. Het aantal boeren zal de komende decennia nog sterker afnemen (Trendbureau Overijssel). In de directe omgeving van Zwolle zien we enerzijds dat de voor de wereldmarkt producerende agrarische ondernemers minder goed aansluiten op de behoeften en kansen die de stad(srand) biedt. Anderzijds zien we een groep ondernemers die zich juist meer gaat richten naar stadslandbouw en

Biologische markt, circulaire economie, lokale producten en eigen identiteit

samenwerkingsverbanden aanknoopt met de stad (afzet, streekproducten, recreatie, natuur).

Alterra voorspelt voor 2030 een grotere leegstand van gebouwen met een agrarische functie dan kantoor- of winkelruimte (Gies, 2014). Dat speelt ook in Zwolle, maar als gevolg van nabijheid van de stad is er vrijwel altijd belangstelling voor een woonfunctie op deze plekken en zorgt de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO) vrijwel altijd voor een landschappelijk verantwoorde invulling. Hier speelt ook de noodzaak tot asbestsanering voor daken op stallen.
Vrijkomende agrarische gebouwen kunnen ook gebruikt worden door andere vormen van bedrijvigheid. Er wordt geconstateerd dat het platteland een broedplaats is voor pionierende economische activiteiten, stelt bijzonder hoogleraar Plattelandsontwikkeling Dirk Strijker (RUG). Een groot deel van de Nederlandse start-ups is er gevestigd en dit aantal kan nog groeien.

Het platteland organiseert zich steeds meer. Zo is er voor het gehele buitengebied van Zwolle, Kampen en Zwartewaterland de Gebiedscoöperatie IJsseldelta opgericht. Er is een stichting voor Particulier Landschapsonderhoud in dezelfde drie gemeenten (SPLIJ+). De Agrarische Natuurverenigingen werken samen en er is een initiatief voor de Zwolse Stadslanderijen. De buitenkernen Windesheim en Wijthmen ontwikkelen zelfbewust hun toekomstbeelden.

Tot slot speelt de transitie naar een Natuur-inclusieve landbouw; dit is een landbouw die de positieve effecten van natuur op de bedrijfsvoering zoveel mogelijk benut en waarin de negatieve effecten van de bedrijfsvoering op de natuur zo klein mogelijk zijn. Daarnaast is er nieuwe wet en regelgeving op het gebied van stikstof uitstoot in het landelijk gebied (Programmatische Aanpak Stikstof). Dit betekent de versnelde afronding van een aantal natuurgebieden de komende jaren, waardoor er ook weer meer ontwikkelruimte ontstaat voor ondernemingen in de buurt van natuurgebieden (Natura 2000).

2.2 Relevante onderzoeken

De bevolkingsprognoses van Zwolle bevestigen de trek naar de stad. Voor de groei van Zwolle zijn deze prognoses van belang. Er zijn echter ook steeds meer aanwijzingen dat de positie van Zwolle in het land en in de regio aan het veranderen is. De volgende onderzoeken geven een beeld van deze veranderende positie.

Onderzoek 'de veranderende geografie van NL'; ontwikkeling van steden en interstedelijke netwerken 2015
Het onderzoek naar de veranderende geografie van Nederland van Pieter Tordoir (Regioplan) levert een aantal belangrijke noties op voor de ontwikkeling van Zwolle. Voor het rapport zie: http://agendastad.nl/wp-content/uploads/2015/03/14091-Eindrapport-De-veranderende-geografie-van-Nederland-Regioplan-25mrt2015.pdf
Meer dan de helft van de wereldbevolking woont inmiddels in steden. Steden zijn overal de motor van de economie. Bedrijvigheid, kennis, creativiteit en

Impressie Zwater Water Boulevard

innovatie concentreren zich in de steden. Steden zijn het brandpunt van dynamiek. Er wordt zelfs gesproken over de het tijdperk van de stad: 'Urban age' waarin sociale en economische activiteiten zich steeds meer concentreren in grote stedelijke agglomeraties.
Mensen zijn mobieler geworden en bewegen zich volgens complexere patronen dan vroeger, niet alleen voor werk, maar ook voor vrije tijd en onderwijs. De toegenomen mobiliteit vraagt om een betere bereikbaarheid en om innovatieve oplossingen.

Vanuit internationaal perspectief bezien zijn Nederlandse steden klein. Te klein om een rol van betekenis te kunnen spelen op het wereldtoneel: Nederlandse steden missen massa, dichtheid en agglomeratiekracht om internationaal concurrerend te blijven. Het schaalvoordeel van de Nederlandse steden ligt niet in de massa, maar juist in de nabijheid en de kleinschaligheid in een groter verband. Meerschaligheid en het slim koppelen van schaalniveaus kan Nederlandse stedelijke netwerken sterker maken. Functionele samenwerking tussen partijen is nodig. Tussen steden onderling, maar ook tussen stad en ommeland.
Er is in de ruimtelijke structuur van Nederland inmiddels weer sprake van een nieuwe stevige dynamiek.
Nieuwe patronen van wonen, werken en recreëren zijn in ontwikkeling. Daarbij wordt duidelijk hoe sterk ontwikkelingen in de economie, arbeidsmarkt, wonen, voorzieningen, sociale netwerken en fysieke omgevingskwaliteiten onderling samenhangen.

Een aantal belangrijke ontwikkelingen voor Zwolle uit het rapport zijn:

- Er is een toename van de trek naar de stad en daarmee is de klassieke suburbanisatie van hoogopgeleide jonge huishoudens op zijn retour (vooral merkbaar in de Randstad)
- Er is sprake van een geleidelijke geografische opschaling van delen van markten, waarbij de interstedelijke netwerkstructuur steeds belangrijker wordt voor de woningmarkt, arbeidsmarkt en voorzieningen. Langzaam, maar heel zeker ontwikkelt zich zo een geïntegreerd interregionaal, interstedelijk systeem. Dit netwerk is herkenbaar op nationale schaal en is het sterkst herkenbaar bij zakelijke relaties en bij zowel dagelijkse als verhuisbewegingen van hoger opgeleide jongeren.
- Een groot deel van de verhuizingen speelt zich al af tussen steden, de drie grote steden en zes daarbuiten, waaronder Zwolle, winnen steeds aan jong volwassenen en hoger opgeleide bevolking.
- Voor een meerderheid van de Nederlanders blijven stadsgewesten en regio's, de belangrijkste leef- werk- en marktomgeving: het daily urban system. Deze daily urban systems dijen, door toegenomen mobiliteit, nog steeds uit.
- Veel middelgrote steden specialiseren zich binnen het nationale stedennetwerk (bijvoorbeeld als onderwijscentra). Goed gelegen steden als Zwolle, Apeldoorn, Arnhem, Amersfoort, Den Bosch en Breda vormen een uitvalsbasis voor hoogwaardige bedrijvigheid en bieden een prettig woonklimaat voor kenniswerkers.
- (Her)ontwikkelingskansen liggen binnen de Randstad in hoogstedelijke multifunctionele locaties nabij multimodale knooppunten (bereikbaar via meerdere vervoerswijzen, zoals auto en openbaar vervoer). In vitale ontwikkelingszones buiten de Randstad, zijn gemengde locaties in lagere dichtheden met een hoge verblijfskwaliteit kansrijk. Daarbij is het lokaal/regionaal investeringsklimaat erg belangrijk
- Uit de analyse blijkt dat Zwolle goede kansen heeft om goed aan te haken bij het systeem van interstedelijke netwerken. De as Amsterdam – Amersfoort – Zwolle/Apeldoorn wordt gezien als één van de opkomende assen voor bedrijfsnetwerken, pendel en verhuisstromen.
- Lokale menging van functies en 'leefwerelden' die elkaar niet in de weg zitten, wordt gaandeweg belangrijker in de economie en samenleving. Locaties waar tegelijkertijd kan worden gewoond, gewerkt en gerecreëerd zitten in Nederland vaak in de lift; locaties waar gebruikers die menging wel zouden willen, maar waar dat nauwelijks kan – denk aan grootschalige kantoorgebieden – raken achterop.

Onderzoek De Kracht van Oost NL 2016
De kracht van Zwolle en mogelijke kansen voor de regio Zwolle worden ook bevestigd in het recente ruimtelijk-economische onderzoek de Kracht van Oost NL (december 2016), dat in opdracht van de provincies Overijssel en Gelderland is uitgevoerd. Daarin analyseren zes wetenschappers de concurrentiepositie van Oost-Nederland. Het onderzoek kijkt vanuit verschillende schaalniveaus naar Oost-Nederland. Door toenemende globalisering worden verschillen tussen deze regio's steeds meer benadrukt (glocalisering) en door krachtige netwerken kunnen regio's samen sterk staan in de mondiale concurrentiestrijd. Oost-Nederland is opgedeeld in negen daily urban systems, te weten Achterhoek, Arnhem – Nijmegen, Cleantech Regio Stedendriehoek, Food Valley, Noordrand Veluwe, Rivierengebied, Twente en Zwolle.

Voor de functionele indeling in regio's is gekozen voor feitelijke arbeidsmarktregio's voor middelbaar opgeleide werkenden. Dit is de grootste groep in de arbeidsmarkt en bovendien vertonen pendelbewegingen en ruimtelijke samenhang in deze groep relatief veel overeenkomsten met marktgebieden voor andere soorten van diensten en voorzieningen. Arbeidsmarktregio's voor deze groep weerspiegelen daarom in grote lijnen de daily urban systems waarbinnen zich verreweg de meeste dagelijkse verplaatsingen voor burgers afspelen in Nederland. Het merendeel van het dagelijkse leven vindt plaats binnen deze 'systems'.

Regio Zwolle doet het volgens het onderzoek in economisch opzicht goed. Diversiteit is de basis van de regio, met veel kleine familiebedrijven, dynamiek (starters) en een diverse economie. De regio fungeert als draaipunt met de Hanzelijn, A28 en de havenontwikkeling als belangrijke knooppunten. De ambitie van de regio is om meer innovatie te stimuleren en te faciliteren. Op het gebied van samenleving en cultuur concludeert het onderzoek dat er een open, ondernemende houding is met veel onderling vertrouwen. Er zijn veel compacte netwerken, vaak met een triple helix karakter. Sectoren als E-commerce, Health & Life Sciences, HTSM en Logistiek bieden mooie uitgangspunten voor ontwikkeling, aldus Kracht van Oost.

Volgens Kracht van Oost NL zijn er ook een aantal belangrijke uitdagingen voor de regio. Met name de jongere generatie hoogopgeleide kenniswerkers in Nederland zijn (hoog)stedelijk georiënteerd. Deze groep kan de regio veel brengen, vooral waar het gaat om innovatie, vernieuwing en cultuur. Voor deze groep, en daarmee ook voor werkgevers die op deze groep jagen (war on talent), kent Oost-Nederland een zeker concurrentienadeel. Dat nadeel zal in de toekomst meer kunnen gaan opspelen vanwege het toenemende gewicht van deze groep voor innovatievermogen in de regionale economie. Ook zijn regio's in Oost-Nederland relatief wat zwakker getakt op de interregionale omgeving, en bovendien hebben zij te maken met de landsgrens die barrières geeft in arbeidsmarkten. De ruimtelijk-economische, demografische en fysieke structuur van het landsdeel geeft veel kansen maar ook enkele bedreigingen die om een integrale visie vragen voor de stedelijke en landelijke gebieden en nadrukkelijk ook de relaties daartussen, binnen het landsdeel en tussen het landsdeel en haar (inter)nationale omgeving. De kwaliteit van het woon- en leefklimaat vormt een steeds belangrijker onderdeel van het vestigingsmilieu, zeker waar het gaat om het aantrekken van hoger opgeleide kenniswerkers.

Samenhangend zijn er ook uitdagingen op het gebied van bereikbaarheid, stedelijkheid en kenniseconomie. Zowel de bereikbaarheid over de weg als door de lucht blijft achter bij de concurrenten. Wat betreft congestie ligt de score zelfs onder het Europese gemiddelde. De congestie is het gevolg van de economische groei in de regio's. Op het gebied van kenniseconomie scoort Overijssel op alle indicatoren onder gemiddeld. Ook als het gaat om het opleidingsniveau van de beroepsbevolking en het marktpotentiaal blijven beide provincies achter. Voor Overijssel geldt dat ook voor het kwantitatieve aanbod aan opleidingen.

In het onderzoek de 'Kracht van Oost NL' worden de agglomeratievoordelen benoemd die voortvloeien uit verstedelijking. Steden met een 'metropolaan' karakter, zoals Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Eindhoven, zetten sterk in op zogenaamde agglomeratievoordelen. Oost-Nederland heeft geen metropolen, maar dat wil niet zeggen dat hier geen agglomeratievoordelen te behalen zijn. Agglomeratievoordelen kunnen namelijk georganiseerd worden door activiteiten dicht op elkaar te zetten, maar ook door die activiteiten goed met elkaar in verband te brengen en van elkaar te laten profiteren. In de wetenschap heet dat borrowed size & function: plaatsen maken gebruik van elkaars omvang en voorzieningen. Daar waar in grote steden wordt gefocused op het bereiken van nabijheidsvoordelen, gaat het bij borrowed size & function om het organiseren van netwerkvoordelen. Deze strategie vraagt om een doordacht plan, want agglomeratievoordelen komen niet vanzelf tot stand. Dit biedt veel kansen voor Regio Zwolle.

Ruimtelijke structuurbeelden kunnen helpen om de netwerkkracht van de economie van Oost-Nederland en de regio Zwolle verder te ontwikkelen. Het gaat dan om een combinatie van enerzijds economisch structuurbeleid gericht op versterking van de innovatiegraad én kennisintensiteit en anderzijds om het om ruimtelijk beleid gericht op verbetering van de bereikbaarheid. Er moet dan voldoende rekening gehouden worden met het karakter en de kracht van de Oost-Nederlandse economie.

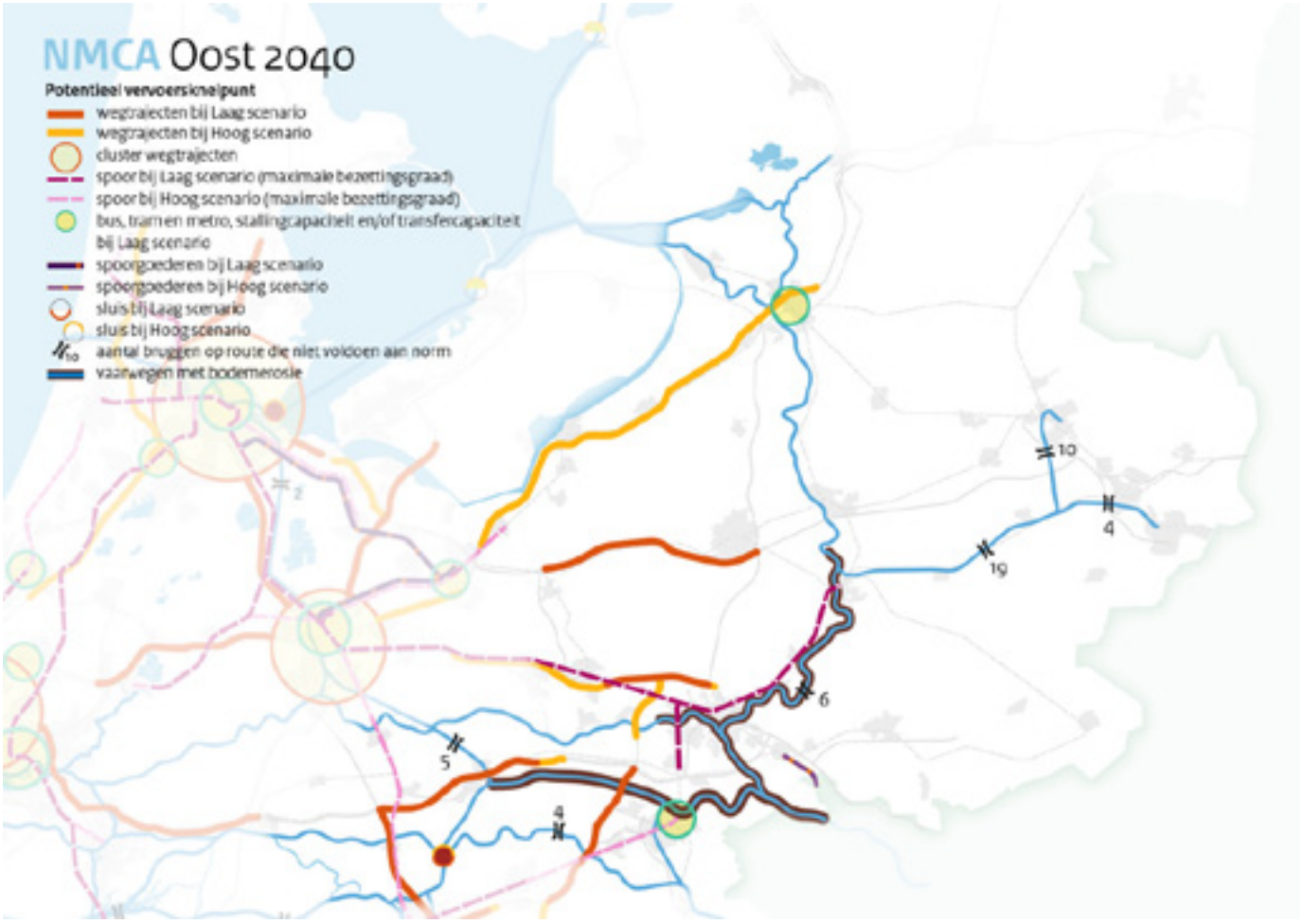
Vervolg

Kracht van Oost NL biedt veel handvatten voor verder onderzoek, op verschillende schaalniveaus. Zo kunnen de resultaten bijvoorbeeld op interstedelijk niveau gebruikt worden, waarbij bewegingen tussen Apeldoorn – Deventer – Zwolle bijvoorbeeld in kaart kunnen worden gebracht. Het biedt dan zicht op gelijkenissen in bijvoorbeeld groei- en krimpsectoren. Ook kan het helpen om regionale kansen te benutten.
Momenteel is er een werkgroep bezig om de uitkomsten van Kracht van Oost NL te vertalen naar Regio Zwolle. Zo weten we inmiddels dat er een vestigingsoverschot is van hoger opgeleiden binnen de regio. Echter, dit overschot blijkt te laag om aan de (grote) vraag te kunnen voldoen. Het is dus niet zozeer een 'braindrain' maar een 'braintekort' waar we over moeten spreken. Ook is de vraag aan bod geweest: 'moet je inzetten op het versterken van sterke sectoren of investeren in zwakke sectoren?' Deze vraag kent een duidelijke relatie met de conjunctuurgevoeligheid van sectoren.

Het antwoord is duidelijk: de meerwaarde zit juist in de cross-overs tussen sectoren. Gezien de huidige situatie binnen de Regio Zwolle is er daadwerkelijk ruimte en ontwikkeltijd om op deze crossovers in te zetten. Daarbij moet je 'nooit altijd blijven inzetten op sterke sectoren, daarmee wordt je misschien wel efficiënter maar zeker niet innovatiever'.

Samengevat

Samengevat biedt het onderzoek de volgende

uitdagingen voor de regio, in de vergelijking met concurrerende regio's:

- Blijven werken aan de verbetering van de bereikbaarheid;
- Onvoldoende verstedelijking dus agglomeratievoordelen gaan niet vanzelf, noodzaak organiseren van netwerkvoordelen;
- Onvoldoende scorend op kenniseconomie;
- De meerwaarde zit in de crossovers tussen de sectoren;
- Aantrekkingskracht voor hoger opgeleiden van belang. Ondanks vestigingsoverschot hoger opgeleiden is het aanbod te weinig om aan de grote vraag te voldoen.

Nationale Markt Capaciteits Analyse (NMCA) 2017

Om een beeld te krijgen van de mobiliteitsontwikkeling op de lange termijn voert het Rijk eens in de vier jaar een Nationale Markt- en Capaciteitsanalyse (NMCA) uit. Met deze NMCA brengen zij naast de mobiliteitsontwikkeling ook de potentiële bereikbaarheidsopgaven op de lange termijn in beeld.
In de analyse is het huidige MIRT-programma (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport), dat loopt tot 2030, als gereed verondersteld. Er is gebruik gemaakt van het Lage en Hoge scenario in 2030 en 2040 van de Welvaart en Leefomgeving scenario's (WLO), opgesteld door het Planbureau voor de Leefomgeving en het Centraal Planbureau. De NMCA is een verkeer- en vervoeranalyse. Duurzaamheid, veiligheid en leefbaarheid maken geen onderdeel uit van de analyse. Deze onderdelen worden bij de definitieve besluitvorming over opgaven en maatregelen in het MIRT uiteraard betrokken en inzichtelijk gemaakt.
De analyse heeft tot doel potentiële vervoerknelpunten en bereikbaarheidsopgaven te signaleren. Het gaat hierbij om de wegen, vaarwegen, spoorwegen en het regionaal openbaar vervoer. Er wordt gekeken naar zowel het personenvervoer als het goederenvervoer.

Vanwege de groei van de mobiliteit zijn er opgaven in het personenvervoer in 2030. Deze opgaven ontstaan met name in het gebied grofweg omsloten door de zeshoek Amsterdam – Zwolle – Arnhem – Eindhoven – Breda - Den Haag. De bereikbaarheidsopgaven op de weg en in het OV stapelen zich op drukke verbindingen binnen, rond en tussen de grote steden (Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, Utrecht en Eindhoven). Andere potentiële opgaven zijn gesignaleerd op de verbinding richting Amersfoort, Zwolle, Breda, Tilburg, Den Bosch, en Arnhem-Nijmegen. Voor het OV ontstaan in deze gebieden opgaven in de hele ketenreis (OV- verbindingen, fietsenstallingen, stationscapaciteit, treinbezetting, opstelterreinen voor de extra lange treinen, tram- en metrolijnen en bereikbaarheid van grote busstations). Op de weg is in veel gebieden in de zeshoek sprake van structurele files.

Voor Zwolle worden specifiek genoemd:

- De NMCA signaleert voor Oost Nederland een aantal locaties die in de file-top50 van Nederland vallen. Dit zijn de A1 Barneveld - Apeldoorn, A12 ten westen van Arnhem, A15 Deil - Valburg, A28 Amersfoort - Zwolle en de A50 tussen Ewijk - Oss.
- Vanwege de robuustheid (ontwrichting door incidenten) wordt A28 Zwolle richting Meppel als opgave genoemd.
- Verdere potentiële vervoerknelpunten bevinden zich op busstations, binnenstadassen van het regionaal OV, en verbindingen richting campuslocaties. Voorbeelden hiervan zijn Leeuwarden, Groningen, Zwolle, Nijmegen, Eindhoven, Zoetermeer, Amersfoort en Schiphol.
- Door de provincie is aandacht gevraagd voor de 80 km/u-rijkswegen in onze regio die leiden tot een langere reistijd. Daarnaast verwacht de regio een knelpunt m.b.t. de enkelsporigheid van Zwolle - Enschede in combinatie met de korte perrons.

De zeshoek Zwolle-Arnhem-Eindhoven-Breda-Den Haag-Amsterdam

2.3 Betekenis trends voor de omgevingsvisie

Adaptieve en veerkrachtige stad

Wat betekenen deze trends en ontwikkelingen voor de omgevingsvisie? De trek naar de stad en de groei van de bevolking en de bijbehorende woningbouwopgave biedt kansen voor de doorontwikkeling van de stad en de economie, maar vraagt ook het nodige. De uiteindelijke groei van de stad is afhankelijk van de landelijke dynamiek, en met name van de ontwikkeling van de woningmarkt en de bereikbaarheid van de Randstad. Grote steden worden wellicht onbetaalbaar, terwijl de jongere generatie (met name de hoogopgeleide) veel meer gewend zijn om grotere afstanden te overbruggen. De Hanzelijn heeft Zwolle dichterbij de Randstad gebracht. Ook de uitbreiding van vliegveld Lelystad, bereikbaar via de lucht is van groot belang als vestigingsfactor voor bedrijven, zal effecten hebben op de stad. De positie van Zwolle in het land is de laatste jaren duidelijk veranderd.

Op basis van de trendanalyse is duidelijk is dat de maatschappij een grote dynamiek kent, die ook verschillende gevolgen heeft voor het gebruik van de fysieke stad.
Ontwikkelingen omtrent digitalisering en technologisering hebben ook veel invloed op de arbeidsmarkt, de economie, het gebruik van de stad en eigenlijk op de totale samenleving. Banen en functies veranderen of verdwijnen en er worden nieuwe eisen gesteld aan werknemers. De samenleving vraagt om levendige multifunctionele gebouwen en omgevingen. De zelfrijdende auto zal een flinke impact hebben op de inrichting van de stad, bijvoorbeeld op de benodigde parkeerruimte.
Deze ontwikkelingen vragen om een groot adaptief vermogen van de stad en voortdurende samenwerking van ondernemers, overheid, onderwijs- en

onderzoeksinstellingen én de omgeving (50's).
De mate waarin steden veerkrachtig en adaptief zijn bepaalt hoe succesvol zij toekomstige vraagstukken kunnen oppakken.
Een toekomstbestendige visie zal zoveel mogelijk rekening moeten houden met deze dynamiek.

Deze dynamiek wordt bevestigd in de in april 2017 verschenen trendstudie van Platform31 in opdracht van het G32-grote-stedennetwerk waar Zwolle ook deel van uitmaakt:

'Vergaand veranderen, slim verschillen, duurzaam verbinden'
De trendstudie zet de belangrijkste ontwikkelingen en opgaven voor stad en regio op een rij. Zie http://www.platform31.nl/nieuws/van-een-tijdperk-van-veranderingen-naar-een-verandering-van-tijdperken
Een van de meest opvallende trends uit de studie: steden worden geconfronteerd met een verandering van tijdperken in plaats van een tijdperk van verandering. De komende dertig jaar verandert er meer dan in de afgelopen driehonderd jaar. Steden bevinden zich op een kantelpunt. Oude kennis, wijsheden, vuistregels, vaardigheden en activa verliezen hun waarde en betekenis, zo blijkt uit de studie die Platform31 deed in de 38 steden die zijn aangesloten bij het G32-Stedennetwerk. Van een hiërarchische top-down samenleving gaan we naar een duurzame, bottom-up netwerkmaatschappij.
De gemeente staan voor de keuze om de transitie te maken naar binnenstedelijk bouwen, verdichten en een meer organische, stapsgewijze en adaptatieve ontwikkeling. Deze verandering van tijdperken leidt tot onzekerheid, maar biedt tegelijkertijd ruimte voor innovatie en kansen. Want steden die hierin meebewegen, stimuleren kleinschalige ontwikkelingen, omarmen nieuwe initiatieven en actoren en staan open voor een ander systeem en aanpak.

Omgevingswet en -visie
In de omgevingswet, de basis voor het instrument omgevingsvisie, zie je verschillende trends terug in de doelstellingen van de wet. Daarmee is de wet een exponent van de huidige tijd. Met name de trend van de groeiende samenhang der opgaven en de effecten van een netwerksamenleving hebben gevolgen voor de positie van de overheid. Dit is vertaald in de verbeterdoelen van de wet: een meer uitnodigende overheid, integraal werken en flexibiliteit en inzichtelijkheid.
De gesignaleerde dynamiek vraagt van de omgevingsvisie een zeker **adaptief** vermogen en flexibiliteit. De verwachting is dat de dynamiek, met name door de voortschrijdende technologie, zich de komende jaren zal voortzetten. Verder gaan we er vanuit dat omgevingsvisies vaker geactualiseerd zullen worden. De provincie Overijssel zal bijvoorbeeld haar omgevingsvisie elke twee jaar herzien.

De omgevingsvisie dient in ieder geval **integraal** (uitgaande van de samenhang der opgaven) en **samen met de stad** worden opgesteld. Uitgaande van een anders sturende overheid, en meer het speelveld aangeven waarbinnen de maatschappij zich kan bewegen.

3 Strategische kernopgaven en ambities

Hoofdstuk 3 vormt met de strategisch kernopgaven en ambities de kern van de omgevingsvisie deel 1. Geformuleerd als integrale vraagstukken, die gebaat zijn bij een integrale aanpak over de sectoren heen. Omdat er meerwaarde ontstaat als we deze opgaven met elkaar verbinden.
De groei van de stad en de veranderende natuurlijke omstandigheden vragen om het formuleren van verschillende nieuwe opgaven, zoals klimaatadaptatie, energietransitie, de woningbouwopgave en circulaire economie. Maar niet zonder ons bewust te zijn van de drager van de stad: het menselijk kapitaal. En onze basis, ons fundament: de kwaliteiten van de bestaande stad en haar natuurlijke omgeving.
Het geheel geven we als volgt vorm in het 'huis van Zwolle ':

3.1 Menselijk kapitaal als drager

Zwolle, aantrekkelijke Hanzestad aan de IJssel, is het resultaat van mensen, die al eeuwenlang aan deze stad werken. Mensen die in de stad geleefd, gewerkt en gebouwd hebben. Het resultaat is een cultuurhistorische belevenis, een evenwichtige stad met een goede ruimtelijke kwaliteit, ingebed in een gevarieerd landschap. Een aantrekkelijke stad en omgeving waar je als bewoner, ondernemer of gebruiker trots op kan zijn. Het is die trots op al dat moois wat er is, wat weer vanzelfsprekend maakt om er wat moois aan toe te voegen. De mensen in de stad maken samen de stad, al eeuwenlang.

De toekomstvisie gaat over hoe mensen leven, wonen en werken en genieten van de stad nu en in de toekomst. En hoe ze keer op keer de stad omvormen naar de wensen van die tijd, met respect voor het verleden. Het resultaat is een historisch gelaagde stad, waar de geschiedenis is af te lezen van structuren, stratenpatronen, gebouwen en verhalen.

De stad wordt gevormd door alle mensen die in de stad wonen en werken of de stad gebruiken: het menselijk kapitaal van de stad. Het menselijk kapitaal van de stad is een vloeiende energie die niet ophoudt of begrensd wordt door gemeentegrenzen. Inwoners uit de regio dragen dagelijks bij aan het kapitaal van de stad. In het onderzoek 'Kracht van Oost NL' (zie 2.2.) wordt onomstotelijk aangetoond dat Zwolle onderdeel uitmaakt van een veel grotere regio die grotendeels overeenkomt met de Regio Zwolle omvang (20 gemeenten in 4 provincies). Het "Daily Urban System" rond de stad is de basis voor de kracht van de stad, en andersom draagt de stad ook verantwoordelijkheid voor de omgeving van de stad door economische vernieuwing en het bieden van kansen voor de ontplooiing van de mensen in stad en regio (mbo, hbo), met de bijbehorende op orde hebben van de verbindingen in het Daily Urban System.

Menselijk kapitaal is de drager van de stad
Mensen maken de stad: het menselijk kapitaal is de drager van de stad. Uit het DNA, de identiteit, van het menselijke kapitaal in Zwolle wordt de toekomst gevormd. De kracht van de stad en de regio kenmerkt zich door:

- Nuchtere handelsgeest (Hanzeverleden)
- Eigen wijsheid (Moderne Devotie)
- Bereidheid samenwerken (Gunfactor)
- Met elkaar (Inclusief)

Verbonden aan de 5 kernwaarden (positioneren, verbinden, vernieuwen, ontplooien en beschermen) van de omgevingsvisie en de Zwolse identiteit formuleren we de volgende topambitie.

Topambitie:
Zwolle versterkt en benut het menselijk kapitaal van de stad

Het menselijk kapitaal wordt gevormd door huidige en toekomstige inwoners, ondernemers en gebruikers van de stad.

Om het menselijk kapitaal optimaal te kunnen benutten/versterken is het van belang dat :

- **Ontplooien**: alle mensen (bewoners, ondernemers en gebruikers) in de stad Zwolle zichzelf maximaal kunnen ontplooien en daarmee van toegevoegde waarde te zijn voor de stad.
- **Verbinden**: De stad Zwolle is de plek waar mensen elkaar graag ontmoeten, waar wat te beleven valt en waar je je verbonden voelt met de mensen om je heen, met de stad en met de rest van Nederland. We creëren een stedelijk ecosysteem met optimale fysieke en sociale verbindingen, zodat de stad maximaal als netwerk fungeert;
- **Vernieuwing**: we benutten de doorontwikkeling van de stad om maximaal vernieuwing te genereren, om een veerkrachtige stad te zijn.

Zwolle: stad van de verbinding: dat vertalen we in de volgende doelen:

Sociale verbindingen:

- Het samenwerken zit de Zwollenaar in zijn DNA. De gemeente Zwolle biedt ruimte én ondersteunt de zelforganiserende samenleving. Zwolle heeft een jarenlange traditie als het gaat om samenwerking en het versterken van zelforganisatie in de stad. We blijven werken aan een goede en efficiënte behandeling van ruimtelijke initiatieven. We streven naar maximale dienstverlening voor de burger.
- De lokale en regionale samenleving heeft van nature kracht. Dit heeft te maken met de economische drive en handelsgeest. Echter is er een tendens gaande dat er een tweedeling in de samenleving ontstaat: tussen werkenden en niet-werkenden, hoge en lage inkomensgroepen, tussen mensen die actief, ondernemend zijn en zichzelf kunnen redden en zij die dat niet kunnen. Van belang is dat een sociaal krachtig draagvlak ontstaat waarbinnen mensen naar elkaar omkijken, zich organiseren op welk vlak dan ook en welke schaal dan ook (straat, buurt, wijk).

Fysieke verbindingen:

Uit de trends komt een toenemend belang van fysieke ontmoetingsplekken naar voren. De concentratie van menselijke activiteiten is daarbij belangrijk: concentratie leidt tot meer interactie. Diversiteit vormt een belangrijk hoofdingrediënt.

- Mengen van menselijke activiteiten zodat interactie ontstaat, nieuwe allianties, specialisaties en daarmee innovatie.
- Een fijnmazig en vrij toegankelijk netwerk van pleinen, straten, lanen en stegen voor met name fietsers en voetgangers.
- Afwisseling en interactie tussen oud en nieuw zodat zij samen het nieuwe karakter kunnen bepalen.
- Voldoende concentratie van mensen met welk doel ze ook in het gebied bevinden; wonen, leren, ondernemen, uitgaan, ontspannen, ontdekken, ontmoeten.
- Gebouwen die uitwisseling tussen binnen en buiten bevorderen en dus interactie en menging, vooral in de plinten.
- Het belang van kwaliteit van het NS station als een van de belangrijkste ontmoetingsplaatsen van de stad.

3.2 De fysieke stad als fundament

Menselijk kapitaal is de drager, de fysieke stad is ons fundament. Zwolle anno nu is het resultaat van eeuwen bouwen, aanleggen, wonen, werken en leven door onze ouders en voorouders en door onszelf. In elk deel van Zwolle zijn zo specifieke eigen kenmerken en kwaliteiten ontstaan, de Zwolse fysieke identiteit. Dit is terug te vinden in de historische gebouwen en stedenbouw, in ons cultuurlandschap en in de verborgen geschiedenis onder de grond. Ze geven een beeld van de Zwolse bewoningsgeschiedenis en laten ons hier thuis voelen.

Het buitengebied (zie afbeelding) kenmerkt zich door de aanwezigheid van 9 landschappen. Grofweg is een driedeling te maken in het rivierenlandschap, hoevenlandschap en het ontginningenlandschap. Elk landschapstype kent zijn eigen kenmerken en zijn mede door de mens gevormd. De Zwolse identiteit zijn dan ook voor een groot deel terug te zien in het fraaie buitengebied van Zwolle.

De stad Zwolle en haar natuurlijke omgeving is van grote kwaliteit. De historisch betekenisvolle stad zorgt voor een sterke identiteit en een gezamenlijke trots en daarbij

Evenwicht tussen oud en nieuw

De gehele Zwolse binnenstad en enkele delen buiten de stadsgracht zijn aangewezen als een van rijkswege beschermd stadsgezicht. Het gebied herbergt een veelheid aan architectuurstijlen uit verschillende perioden. Toch is er een sterke samenhang door overeenkomsten in situering, typologie, maatvoering, dakbedekking en materiaal- en kleurgebruik van de bebouwing. Historische dakpannen vormen een wezenlijk en zichtbaar onderdeel van het karakter van de historische gebouwen en daarmee van de stad. Hun kleur, textuur en uitstraling met vaak geringe glans zijn daarbij kenmerkend.
Vanwege het beschermd stadsgezicht gelden per definitie specifieke regels die niet zijn gericht op het 'bevriezen' van de stad maar op zorgvuldige antwoorden op hedendaagse vragen. Het toepassen van zonnepanelen/-collectoren op daken is zo'n vraag. In de 'beleidslijn en welstandscriteria zonnepanelen beschermd stadsgezicht' worden oplossingen geboden die de aanwezige kansen pakken. De grootste kansen doen zich voor op platte daken en bij nieuwbouwlocaties. Daar waar de stad het niet verdraagt, op zichtbare plaatsen die vaak een geringe energieopbrengst opleveren, gaan de historische waarden van de stad voor.

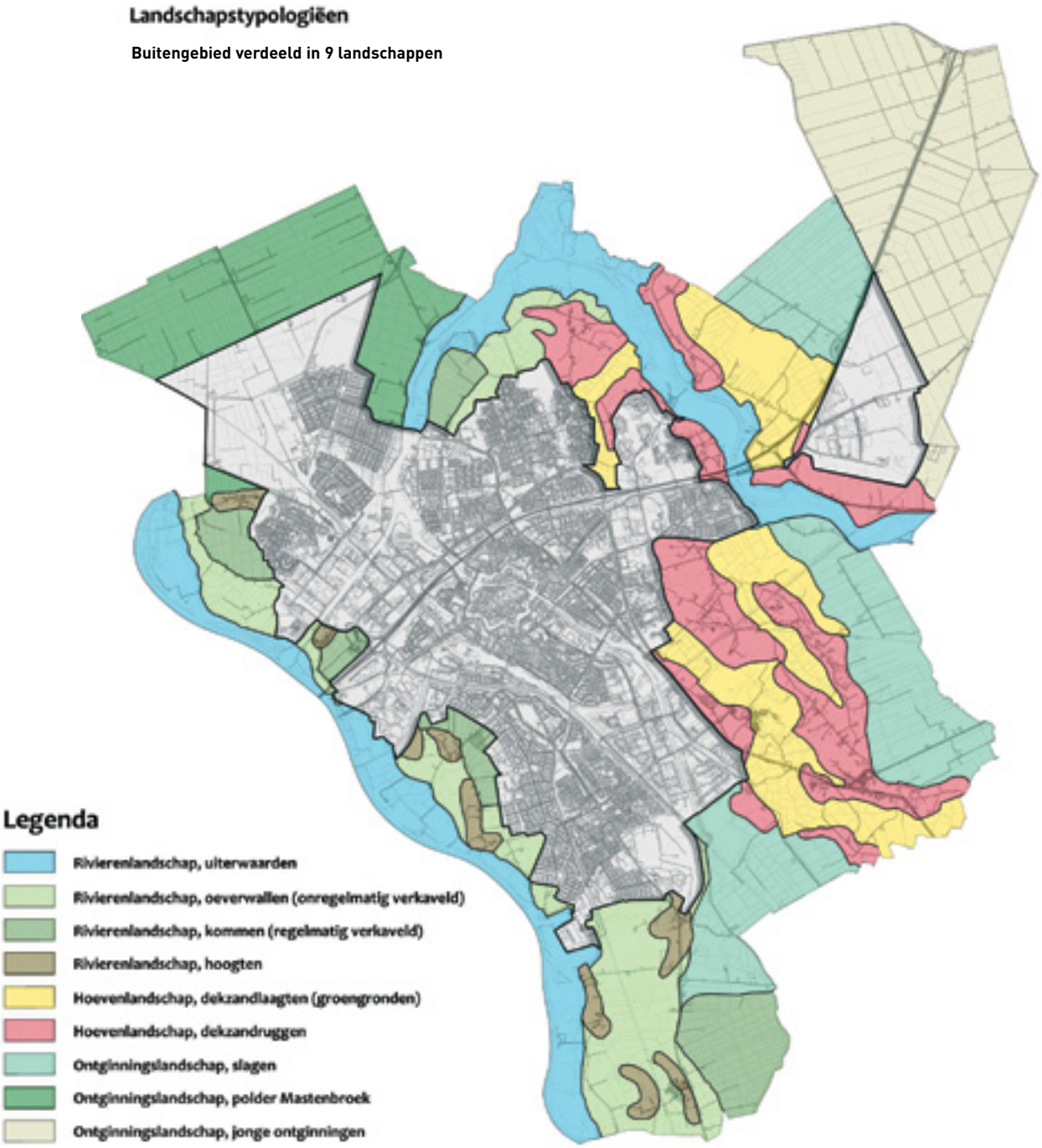

ook bewustzijn we al dat moois moeten koesteren en in stand houden. De eigenheid van de plek wordt zo steeds meer een leidend en inspirerend principe bij (ruimtelijke) ontwikkelingen. De cultuur-historische, ruimtelijke en landschappelijke kwaliteiten willen we –samen met de eigenaren en gebruikers- behouden en verder versterken. Nieuwe elementen (gebouwen, bruggen, groen, etc.) zullen hun bijdrage moeten leveren aan de ruimtelijke kwaliteit van de stad.

Voor het voortbestaan van de stad, moeten we rekening houden met de natuurlijke omstandigheden van de stad en de veranderingen daarin. We zijn een Deltastad: het waarborgen van de waterveiligheid en de aanpassing van de stad aan een veranderend klimaat is van groot belang.

De stad heeft een flinke opgave om de stad waterrobuust in te richten. Klimaatverandering herinnert ons eraan dat wonen en werken in de delta ook kwetsbaar is.

In de discussies rondom klimaatverandering zien we een groeiende bewustwording van een verandering van het klimaat (concreet door vernatting (hoosbuien), verdroging of hittestress), maar er moet ook nog heel veel gebeuren. De afspraken in het klimaatakkoord van Parijs vragen een vérgaande vermindering van de uitstoot van broeikasgassen, ook in Nederland. Zonder krachtig beleid gaat dat niet lukken. Het besef dat wij als Nederlanders flink afhankelijk zijn van de gaswinning, is door de aardbevingsproblematiek in Groningen groter geworden. Net als het besef, dat de ondergrond onze

Historische stad en landschap als inspirerende basis voor de toekomst

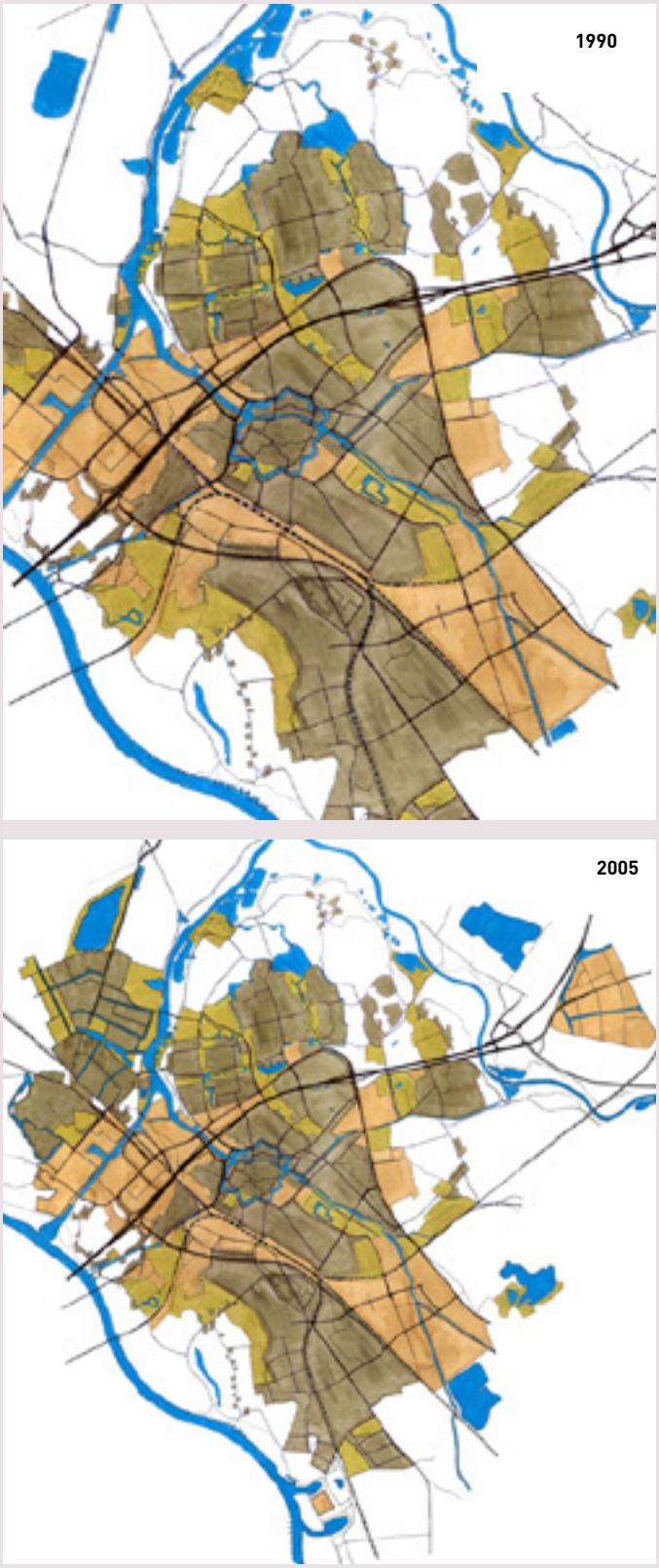

Stad van verbinding
Zwolle is een eigentijdse stad met een rijke historie. Als woonstad, handelsstad, agrarische stad, dienstenstad, onderwijsstad en als (spoor)wegenknooppunt zijn er veel verbindingen tussen heden en verleden. Een verleden dat ver terug gaat. Zo heeft archeologisch onderzoek bijvoorbeeld aangetoond dat het zandplateau van het gebied 'De Smeden' in de binnenstad al in de Bronstijd bewoning heeft gekend. Zwolle ontwikkelde zich dankzij haar strategische ligging aan de Grote Aa en het Zwartewater, nabij de monding van de Vecht, tot een steeds grotere en belangrijker nederzetting. Al in de 10de – 11de eeuw hield men zich hier bezig met handel. En nog steeds dankt Zwolle haar sterke regionale positie mede aan haar geografische ligging en infrastructuur. De binnenstad met haar gave historische structuur en gebouwen getuigt van deze rijke historie en herbergt een grote diversiteit aan bouwstijlen. De Zwolse bolwerkparken, aangelegd op de ontmantelde 17de-eeuwse vesting met haar karakteristieke stervorm, behoren vanwege hun unieke karakter tegenwoordig zelfs tot één van de 35 iconen van de ruimtelijke ordening van Nederland.

Het Zwolse DNA
Het Zwolse DNA is terug te vinden in het erfgoed van de stad, het landschap én in haar bewoners en hun nalatenschap. Van de 14de-eeuwse onderwijsvernieuwer Joan Cele en de Moderne Devotie tot de 19de-eeuwse grondwetherziener Johan Rudolph Thorbecke en de hedendaagse verbinding zoekende Zwollenaar. Wonend,

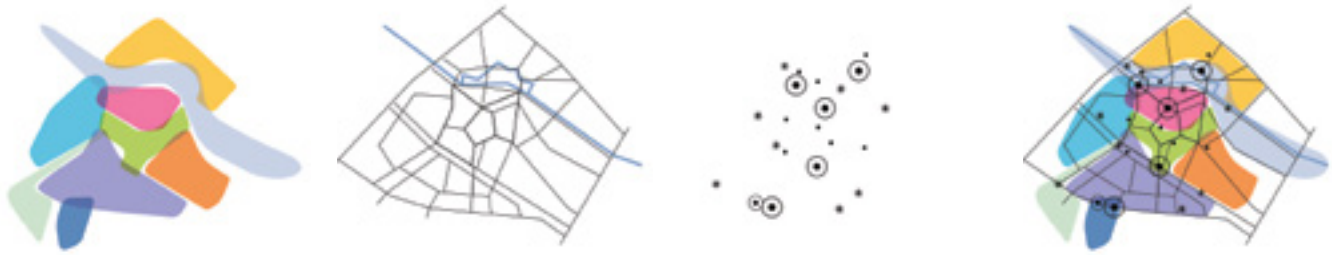

lerend en werkend in het Zwolle van hun eigen tijd. Bouwend aan inzicht, aan de stad en haar ontwikkeling.

Dynamisch stedelijk knooppunt
In de 19de eeuw trad Zwolle, inmiddels de hoofdstad van Overijssel (1811), definitief buiten de grenzen van de historische binnenstad. Assendorp ontwikkelde zich dankzij de vestiging van één van de twee Centrale Werkplaatsen van een tuindersgebied tot een geliefde woonplek voor het talrijke spoorwegpersoneel. Vanaf de komst van de eerste trein op 4 juni 1864 is Zwolle zelfs uitgegroeid tot één van de belangrijkste spoorknooppunten van Nederland. In de 20ste-eeuw groeide Zwolle verder met vooroorlogse wijken zoals de Veerallee en Wipstrik. Dankzij de toevoeging op 1 augustus 1967 van een groot deel van de gemeente Zwollerkerspel kon Zwolle groeien met nieuwe woonwijken en bedrijvigheid. In de loop van de jaren '60 transformeerde Zwolle van een provinciestad in een dynamisch stedelijk knooppunt.

Inspirerende basis voor de toekomst
Onze stad, haar erfgoed en de Zwollenaren bieden de mogelijkheid om met de kracht van het verleden te wonen, te leren, te werken en te genieten. Het is een inspirerende basis om, ook in het Zwolle van 2030, samen richting te geven aan de toekomst.

Uren, dagen, maanden, jaren,
vliegen als een schaduw heen
(Rhijnvis Feith)

Stappen tot synthese

basis is, die ons allemaal draagt. Dat we met zorg onze ondergrond moeten benutten, want het wordt steeds drukker wordt in de ondergrond (drinkwaterwinning, gesloten en open bodemenergie installaties, waterwinning en –berging, ondergrondse bouwwerken, kabels & leidingen, damwanden, aardwarmteinstallaties/ geothermie).

In ons handelen, in de doorontwikkeling en het beheer van de stad, houden we rekening met de natuurlijke omstandigheden en kwaliteiten van de stad. De groen-blauwe kwaliteiten van de stad Zwolle en het aantrekkelijke palet van landschappen rondom de stad zijn een essentiële kwaliteit van Zwolle. Onze fysieke stad is ons fundament, nu en in de toekomst.

Topambitie:
Zwolle behoudt en versterkt haar ruimtelijke, cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten.

De doorontwikkeling van de stad genereert vernieuwingen en maakt de stad veerkrachtig.We zijn ons daarbij bewust van onze kwetsbaarheid als Deltastad en handelen daar ook naar.

Oud en nieuw als decor stedelijk leven

3.3 Kernopgave versterken stedelijkheid en economie

3.3.1 Topambitie versterken stedelijkheid en economie

Topambitie:
Zwolle versterkt haar stedelijkheid, wordt nationaal en internationaal aantrekkelijker en bestendigt zo haar (economische) toppositie als regio.

De stad nodigt uit en is zo ingericht dat overheid, ondernemers, onderwijs en onderzoek in het stedelijke en regionale netwerk kunnen innoveren en excelleren. In samenspraak met de regio presenteert Zwolle zich als centrumstad in Nederland met kwaliteit en een uitstekende bereikbaarheid. In 2030 is het grote centrumgebied een vanzelfsprekendheid en in omvang en uitstraling passend bij de centrale rol die Zwolle in de regio heeft. De woningbouwopgave benutten we om de stad van binnenuit te vernieuwen en de volgende stap in stedelijkheid te zetten.
Zwolle is de afgelopen jaren flink gegroeid. Het resultaat voor nu is iets om trots op te zijn. Een aantrekkelijke stad met grote ruimtelijke kwaliteiten. Zwolle en de regio hebben een sterke economische positie. Om dat voor de toekomst te behouden, moeten we alert blijven en aan de slag. Alleen al omdat de veranderende maatschappij en economie andere dingen van de stad vraagt.

We vertalen deze topambitie naar drie belangrijke deelopgaven, namelijk:
- **Versterken stedelijkheid en een groter centrumgebied**
- **Groei van de stad: binnenstedelijk bouwen**
- **Versterken van economie van stad en regio**

Deze opgaven worden in de volgende paragrafen in dit hoofdstuk toegelicht. Maar eerst gaan we nader in op de positie van Zwolle in de regio en in het land.

Stadsgesprek De Fundatie
Een toets van de intern door de gemeente geformuleerde ambitie 'Zwolle wordt stedelijker en pakt zo haar toppositie van centrum in Noord-Oost Nederland' levert tijdens het stadsgesprek een duidelijk antwoord. Alle gesprekspartners zijn eenduidig in hun oordeel: Hoezo pakt Zwolle haar toppositie? Zwolle IS al het centrum van Noord-Oost Nederland!

Positionering van de stad: stedelijk netwerk Randstad
De positie van Zwolle in het land wijzigt. De Hanzelijn heeft Zwolle dichterbij de Randstad gebracht. Ook de uitbreiding van vliegveld Lelystad, bereikbaar via de lucht is van groot belang als vestigingsfactor voor bedrijven, zal effecten hebben op de stad.
In het onderzoek 'De veranderende geografie van Nederland'van Pieter Tordoir (zie 2.2.), en later bevestigd door actuele analyses van zijn hand, o.a. in het onderzoek Kracht van Oost, blijkt dat Zwolle onderdeel uitmaakt van een systeem van interstedelijke netwerken. De as Amsterdam – Amersfoort – Zwolle/ Apeldoorn wordt gezien als één van de opkomende assen voor bedrijfsnetwerken, pendel en verhuisstromen. Zwolle maakt onderdeel uit van een netwerk van krachtige steden rondom en met de Randstad. Juist de verzameling van leefbare (middel)grote steden in een verscheidenheid aan interessante landschappen maakt Nederland interessant. Vanuit een levendige bruisende stad ben je overal zo in en rijk geschakeerd landschap. Ofwel het beste van twee werelden. Wil dit stedelijk netwerk goed functioneren, dan zijn goede verbindingen een vereiste. In het mobiliteitsonderzoek NMCA(zie 2.2.) zien we een bevestiging van dit stedelijk netwerk door de gesignaleerde dynamiek in het gebied omsloten door de zeshoek Amsterdam – Zwolle – Arnhem – Eindhoven – Breda - Den Haag.
De verandering van de positie van Zwolle in het land biedt kansen, die om zelfbewustzijn en een positionering van Zwolle vraagt. Een goede positionering van de stad en regio in het land/Europa/Wereld is een belangrijke kernwaarden van deze visie. Dat vraagt van ons als gemeente en als stadsbewoners/gebruikers soms om "groot durven te zijn". Onze nuchterheid en bescheidenheid zit ons daarbij in de weg. We zijn al lang geen provinciestad meer.

Positionering van de stad: centrumstad in de regio
Als centrumstad werkt Zwolle als een magneet in een grotere regio van 20 gemeenten met 675.000 inwoners. De regio is belangrijk voor Zwolle; Zwolle vervult een duidelijke centrumfunctie als stad. Veel stedelijke opgaven worden ook gezien als regionale opgaven en er wordt gekeken naar hoe de stad zich met – en in de regio op een nieuwe manier kan positioneren. De centrumfunctie van de stad voor een brede regio zal relatief alleen maar belangrijker worden, aangezien de bevolking van de stad groeit en delen van de regio op termijn zullen krimpen.
Het 'Daily Urban System' van de regio Zwolle voorziet in de totale behoefte van werken, wonen, onderwijs, recreëren, consumeren en gezondheid. Dit betekent dat de stad ook verantwoordelijkheid draagt voor de omgeving van de stad door economische vernieuwing, het op orde hebben van de verbindingen en het bieden van kansen voor de ontplooiing van de mensen in stad en regio (mbo, hbo).
Op basis hiervan draagt Zwolle ook verantwoordelijkheid voor het op orde hebben van de verbindingen in het Daily Urban System. De binnenstad van Zwolle heeft een duidelijke regionale functie. De buitenring (met name Oosterenk, Voorsterpoort) heeft een belangrijke functie

Het Station dat Zwolle verdient

Het Zwolse station is voor ons allemaal een bijzondere plek in de stad. Ga er op dit moment 's morgens vroeg eens een paar keer staan. Om te kijken. Om het te beleven. Te zien hoe mensen het gebruiken. Dan wordt het je al snel duidelijk: hier is werk aan de winkel. Oké, het werkt wel maar we hebben elke dag verkeersregelaars nodig om alles in goede banen te leiden. En wanneer je er een tijdje staat, valt ook op hoe verouderd en schraal het er uit ziet. Dat moet beter. Want we hebben het wel over het visitekaartje van onze mooie stad en regio. Een regio die al jarenlang in de top 3 staat van economische lijstjes. Het tweede spoorknooppunt in Nederland. In de top 10 van aantallen reizigers. De afbeeldingen verbeelden hoe we het stationsgebied minstens op het niveau van andere opgeknapte stations in Nederland willen krijgen. Want dat verdient Zwolle.

Een aantal onderdelen zijn al klaar, in voorbereiding of in uitvoering zoals de brede reizigerspassage, de busbrug en het busplatform. We gaan een grote fietsenstalling onder het Stationsplein aan de noordzijde bouwen. Met ingangen voor fietsers aan de Oosterlaan en de Westerlaan. Als voetganger kom je droog boven om dan naar je trein te gaan.
De passerelle is een openbare wandelroute die beide zijden van het station met elkaar verbindt. En vanwaar je ook naar het busplatform kan gaan. Het is geen fietsroute maar je kan je fiets wel gemakkelijk aan de hand meenemen. Het stationsplein aan de stadskant krijgt de allure die hoort bij de statige Stationswijk en het Park Eekhout. Die allure. En ja, we willen ook graag mooiere bebouwing rondom het plein, echte pleinwanden. We gaan daarover het gesprek met de eigenaren aan.
De parkachtige ruimte aan de zuidzijde is de plek waar bussen, taxi's, fietsen en studenten en werknemers bij elkaar komen. Het straalt de dynamiek uit van leren, werken, maken en ontdekken. In het park kunnen kloeke gebouwen komen met een autovrij en groen maaiveld. Met in die gebouwen activiteiten die gebruik maken van die groene openbare ruimte. Een restaurant, start-ups, wonen, ruimtes voor studenten waar gewerkt wordt aan projecten en een short-stay hotel. En daarnaast het gebied van de oude werkplaatsen van de NS. Zoveel potenties, zoveel mogelijkheden. Duurzaam en klimaatadaptief.

Voor Zwollenaren zijn dit belangrijke stappen in deze omvangrijke verbouwing. Want dat is het, een omvangrijk, stedelijk project. Waarbij het station een volwaardig onderdeel wordt van de stad. Waar mensen graag aankomen, gastvrij worden ontvangen en kennismaken met Zwolle. Een plek om elkaar te ontmoeten en zelfs te verblijven. Waar je je verbonden voelt met de historie en een beeld krijgt van de toekomst van Zwolle. Een stationsgebied waar de menselijke maat telt, verzacht en aangenaam gemaakt met gras, bomen en planten. Met natuurlijke materialen zoals hout.

We hebben geld om flinke slagen te maken. Dat is nu nog niet genoeg om alles te kunnen maken. Het ontwikkelen van de Spoorstad is een spel met onzekerheden. Goede timing, een flexibele houding en fasering zijn dan essentieel. En het geduld en het vertrouwen van de Zwollenaren dat het goed komt.

We mogen trots zijn op dit mooie plan. Het zet het station stevig en samenhangend in de stad, de regio en in het land. De kappen maken van het station een Zwols icoon, een Zwolse Prominent. Over een aantal jaren staan we weer op het plein en genieten dan van alle plannen die gerealiseerd zijn. Een plek met een ziel. Een stad en station voor mensen. Voor ons allemaal. Dat verdienen we.

als schakel en ontmoetingsplek tussen regio en stad (voor werkgelegenheid, onderwijs, voorzieningen).

De stad is omgekeerd ook afhankelijk van de regio. De dagelijkse pendel is 60.000 op ruim 90.000 banen in Zwolle op een bevolking van bijna 125.000 inwoners (bron BIRO; O&I). Daarnaast komt een groot deel van de circa 50.000 mbo en hbo-studenten in Zwolle uit de regio. Deze pendel geeft aan dat de stad sterk afhankelijk is van de regio om over voldoende mensen voor deze banen te beschikken en om aan de vraag naar onderwijs te kunnen voldoen.
De regio Zwolle bestendigt haar economische toppositie in het land. De randvoorwaarden om de sterke positie van de stad Zwolle in de regio en in het land verder te versterken zijn aanwezig: ligging, sterke economie, ontsluiting, centrale voorzieningen. Een verdere groei van Zwolle brengt verstedelijking met zich mee, waarbij een concentratie plaatsvindt van menselijke activiteiten, bebouwing en belangrijker, een nieuwe dynamiek ontstaat. Deze nieuwe dynamiek is gericht op uitwisseling, ontmoeting en nieuwe vormen van samenwerking en ondernemerschap. Hierdoor wordt Zwolle aantrekkelijker voor nieuwe doelgroepen, bijvoorbeeld de hoog opgeleide creatieve professional.

De Kracht van oost NL
Volgens de onderzoek Kracht van Oost NL (zie 2.2.) zijn er ook een aantal belangrijke uitdagingen voor de regio. Met name de jongere generatie hoogopgeleide kenniswerkers in Nederland zijn (hoog)stedelijk georiënteerd. Deze groep kan de regio veel brengen, vooral waar het gaat om innovatie, vernieuwing en cultuur. Voor deze groep, en daarmee ook voor werkgevers die op deze groep jagen (war on talent), kent Oost-Nederland een zeker concurrentienadeel. Dat nadeel zal in de toekomst meer kunnen gaan opspelen vanwege het toenemende gewicht van deze groep voor innovatievermogen in de regionale economie en bereikbaarheid. De regio Zwolle heeft een vestingsoverschot van hoger opgeleiden, echter de vraag is nog groter. Het is van belang om die stedelijke kenmerken te verstevigen: het versterken van de stedelijkheid.

Integrale regionale agenda
In het kader van het kabinetsrapport Maak Verschil heeft de regio Zwolle deelgenomen aan het proeftuin traject om de aanbevelingen uit dit rapport in de praktijk te toetsen. Een van de inzichten uit de proeftuin betreft de noodzaak van een inhoudelijke agenda - integraal en verbindend – die de koers voor de toekomst bevat. Het onderzoek Kracht van Oost NL toont niet alleen dat de Regio Zwolle het uitstekend doet, maar geeft ook meerdere feiten die aantonen dat haar hoge positie niet vanzelf spreekt. Meer ambitie en urgentiebesef is noodzakelijk want de regio doet zichzelf en daarmee ook de Nederlandse economie tekort als zij suboptimaal presteert.

De regio telt weliswaar een aantal agenda's, maar een gedeelde, verbindende én uitdagende agenda ontbreekt De komende tijd wordt daarom gewerkt aan een ambitieuze inhoudelijke agenda van de 4 O's als koers voor de toekomst en als fundament voor een dynamische investeringsagenda. Deze opgaven uit de agenda worden uitgewerkt en uitgevoerd door belanghebbende deelnemers, zogenaamde coalitions of the willing. Elke deelnemer aan een opgave krijgt inbreng op het resultaat en heeft de verplichting middelen te leveren in de vorm van geld en/of capaciteit.

Zwolle als knooppunt: optimale bereikbaarheid
Zwolle profiteert al sinds eeuwen van haar ligging op een kruispunt van vaarwegen en landwegen en als poort naar het noordoosten. Zo is haar belang als Hanzestad vooral ontstaan door de goede overslagvoorzieningen van producten vanuit het oosten (zandsteen, koeien, turf) die overgeslagen werden op schepen die via het Zwarte water alle andere Hanzesteden aandeden en terugkwamen met graan en andere producten. Water als vervoersader is inmiddels vervangen door de weg en het spoor.
Zwolle is momenteel een belangrijk knooppunt van waterwegen, wegen en spoorwegen. Zo is station Zwolle het tweede knooppunt qua aantal verbindingen van Nederland na Utrecht. Daarnaast is Zwolle een stad met een grote inkomende pendel van forensen, studenten en bezoekers die per auto dagelijks tijdens de spitsen de stad in en uitgaan.

De groeiende mobiliteitsbehoefte vraagt investeringen op het gebied van infrastructuur, gedragsbeïnvloeding, technologie en samenwerking met partners. Op landelijk en regionaal niveau wordt samen met partners in de regio aandacht gevraagd voor de vervoersassen die Zwolle nu en in de toekomst bereikbaar houden. In aansluiting op de NMCA en de Kracht van Oost brengen de provincies Overijssel en Gelderland en de Regio Zwolle de economische waarde van de A28 in beeld. Investeringen in het landelijke hoofdwegennet kennen een lange doorlooptijd en vergen een goede onderbouwing en lobby. Samen met de gemeenten Apeldoorn en Deventer is Zwolle daarnaast in overleg over het belang van de A50-corridor. In relatie tot de uitbreiding van de luchthaven in Lelystad is ook de verbinding N50-N307-A6 van belang voor de toekomstige bereikbaarheid van Zwolle.
Behalve de aandacht voor het uitbreiden van de capaciteit op het hoofdwegennet, zijn andere investeringen gericht op de korte termijn van groot belang. De groei aan mobiliteit vraagt bijzondere aandacht de komende jaren voor aanpak alternatieven voor (solo) autogebruik en nieuwe vormen van stadsdistributie.

Oplossingsrichtingen zijn:
- Fiets: meer en betere fietsroutes binnen en van en naar de stad

- Flexibel werken: meer thuiswerken, andere werkplekken kiezen
- Beloon ander reisgedrag: zowel financieel als qua status
- Ketenvervoer/overstap: ontzorg reizigers met goede reisinformatie, multimodale vervoerkaarten, zorg voor goede overstapvoorzieningen (stallingen, Ov fiets, Park en Ride, Park en Bike)
- Stimuleer auto- en fietsdelen: zorg voor voldoende deelauto's en fietsen, zorg voor gebruikersgemak, e.d.
- Last mile: zorg dat de herkomst bij stations goed verzorgt is met goed busvervoer, fietsen, e.d.
- Electrisch (logistiek) vervoer en ICT: vooral de inzet van nieuwe vormen van stadsdistributie met electrische voertuigen en fiets zal de leefbaarheid en doorstroming in steden verbeteren. Ook zullen slimmere route informatie systemen en "slimmere" electrische voertuigen leiden tot minder congestie.
- Beter benutten van bestaande weginfrastructuur.

De gemeente is inmiddels gestart met het ontwikkelen van een Mobiliteitsbeeld Zwolle 2030 voor de wegen in de stad Zwolle, samen met de regiogemeenten en de provincie.

Groei van de stad

Demografische prognoses geven aan dat Zwolle tot 2030 nog groeit tot ca.136.000 inwoners, ofwel een groei met 11.000 inwoners. In 2040 wordt een inwonertal van 140.000 inwoners voorzien. Dat betekent dat we in Zwolle in ieder geval de opgave hebben om ruimte te bieden aan die groei. We kunnen dus de stad vernieuwen.

Er zijn twee grote vragen voor de toekomst: hoe behoud je de huidige voorspoed en hoe ga je om met de ontwikkelingen die komen? De spanning tussen het behoud van je kwaliteiten en toevoegen van het onvoorspelbare nieuwe. We kennen de opgaven: het bouwen van woningen, het behoud en versterking van de economie en banen, het behoud van jongeren, starters en jonge gezinnen. Alleen al de natuurlijke groei van de stad vraagt om de bouw van een groot aantal woningen. Niets doen is geen optie: de huizenprijzen zullen daardoor stijgen, bedrijven kiezen voor andere steden en het bezoek aan de stad zal teruglopen.
Kiezen we bewust, waardoor we kwaliteit aan de stad kunnen toevoegen en tegelijkertijd onze kernwaarden behouden ('Het is in Zwolle prettig wonen') of overkomt het ons. Deze en andere dilemma's komen in deze strategische kernopgave aan de orde.

3.3.2 Versterken stedelijkheid en een groter centrumgebied

Versterken stedelijkheid

Onze ambitie is om de de stedelijkheid van de stad te versterken.
In het onderzoek de 'Kracht van Oost NL' worden de agglomeratievoordelen benoemd die voortvloeien uit verstedelijking. Dit biedt een grotere kans dat mensen elkaar ontmoeten en vanuit die ontmoeting tot innovaties en nieuwe initiatieven komen. Ook creëert stedelijkheid een omgeving waarin jonge professionals graag verblijven en meedoen. Met vele ontmoetingsplekken, voldoende woningen in veelal centrumstedelijke milieu's, vernieuwende woon/werkconcepten.

Wat voor beelden hebben we bij verstedelijking? Wat verstaan wij onder de Zwolse verstedelijking? Een grotere mate van stedelijkheid kan verschillende vormen aannemen (hoger bouwen, dichter bouwen, multifunctioneel bouwen, stadsgevoel, meer diversiteit in de populatie, andere functies in de nabijheid van woningen).
Daar horen in de eerste plaats beelden bij, om er een gevoel bij te krijgen. In de bijgevoegde overzicht hebben we een groot aantal referentiebeelden opgenomen.

Stadsgesprek De Fundatie
De stad is een cultureel podium voor iedereen. Lef als het bouwen van een moderne wolk op een monument als de Fundatie mag vaker worden getoond.

'Stedelijkheid' is in de eerste plaats niets meer of minder dan een concentratie van menselijke activiteiten. Deze concentratie van activiteiten leidt tot uitwisseling van ideeën, creativiteit, ontmoeting, diversiteit en innovatie. Dit leidt tot nieuwe vormen van samenwerking, crossovers, nieuwe coalities en het aanboren van nieuwe marktsegmenten. Hierdoor ontstaat dynamiek, (nieuw) ondernemerschap en daarmee vooruitgang.

Het versterken van de stedelijkheid van Zwolle leidt tot :

- Een levendige stad, concentratie van menselijke activiteiten, waar je elk moment mensen kunt ontmoeten;
- Een bruisend stadsgevoel, een stedelijk klimaat waar je elke dag verrassende dingen ziet en kunt meemaken;
- Intensiever bouwen, intensief gebruik van de stad, multifunctioneel en dubbel ruimtegebruik;
- Een fijnmazig en goed toegankelijke infrastructuur die verweven is in de stad

We ontwikkelen een Zwolse vorm van stedelijkheid: zorgvuldig, samenhangend, met repect voor de historische omgeving, inclusief en uitnodigend. Een persoonlijke stedelijkheid. Stedelijkheid is een culturele opgave: een gaat om de manier hoe we met elkaar samenleven.
Vaak is de gedachte dat meer stedelijkheid leidt tot verlies aan groene structuren. Maar dat hoeft helemaal niet: door slimme combinaties kan juist stedelijkheid voor meer groen zorgen. Ofwel: des te stedelijker, des te groener.

De Zwolse binnenstad verlegt haar grenzen

Het centrumgebied groter, levendiger en leefbaarder

Kijkend naar de oude luchtfoto valt op hoe Zwolle is veranderd en ook zichzelf is gebleven. Het meest in het oog springend is wat je niet ziet. Er zijn geen wegen, geen rotondes, kruispunten en parkeerplaatsen. Alleen een netwerk van vaarwegen die de stad verbindt met de rest van het land.

Een stad aan het water, een stad in de delta. De openbare ruimte bestaat uit kades waar goederen worden gelost en waar markten worden gehouden. Gebouwen die op de rand van het water staan. Een levendige waterstad. Wat een verschil met nu. Maar die kwaliteiten worden nu herontdekt. De grachten zijn schoongemaakt, er wordt steeds meer aan gewoond en wandelen langs de waterkant wordt aantrekkelijker. Het water is bepalend voor de identiteit van Zwolle en hecht de stad in de tijd en aan deze plek in het landschap. Hoe vernieuwen we de stad en blazen we de rijke cultuurhistorie nieuw leven in? Wat betekent het dat stedelijke ontwikkelingen ook aan de overzijde van de gracht plaats vinden? Zie hier in een notendop de vraagstellingen van de gebiedsontwikkeling aan de westzijde van de binnenstad. En welke lessen kunnen we trekken voor de komende jaren?

In de jaren '90 werd het stoutmoedige plan opgevat om het Maagjesbolwerk te herontwikkelen. Met iconische architectuur en een mooie mix aan activiteiten als winkelen, wonen, uitgaan, parkeren en werken, werd dit bolwerk nieuw leven ingeblazen. Het was gedurfd omdat de Melkmarkt er nog troosteloos bij lag en de aansluiting op de rest van de binnenstad matig was. Toen in 2003 tijdens de landelijke intocht Sinterklaas uitstapte op het Rode Torenplein, liet Zwolle zich zien als stad met kwaliteit en durf. 'Zo moet het er vroeger ook hebben uitgezien', verzuchtte een bezoeker. De toon voor een verdergaande verbetering van de stad was gezet.

Op de luchtfoto zijn stevige bomenrijen op de Melkmarkt goed te zien. Hoe anders is het beeld van dezelfde ruimte zo'n 50 jaar geleden. De bomen zijn gerooid en de Melkmarkt is van gevel tot gevel ingericht als parkeerplaats. Zelfs de bebouwing ziet er armoedig uit. Bij de herinrichting van de reeks Grote Markt-Melkmarkt-Rode Torenplein is die lommerrijkheid hersteld en verbindt de Melkmarkt de twee stadspleinen met elkaar. Er kwamen nieuwe functies in mooi opgeknapte panden en op de kop, rondom het oude stadshotel, ontwikkelde zich een levendige uitgaansplek. En als voorlopig laatste sluitsteen is onlangs de Primark geopend. De bakstenen decoraties in de vorm van een linde in de gevel verwijzen naar uitgeverij Tijl, die daar bijna 200 jaar heeft gezeten. Ook hier was de historie een bron van inspiratie.

Het Kraanbolwerk was, tot voor kort, een industriegebied. Straks wonen hier 400 mensen op deze plek, omsloten door grachten. Woningen voor rijke en minder rijke mensen. De fabriek van Schaepman bepaalde jarenlang het beeld. Het gebouw bestond uit drie delen; een deel met horizontale raamstroken, een meer verticaal geleed deel en een iets hoger middendeel. Die driedeling was inspiratie voor het gebouw dat nu De Stelling heet. Het effect is dat De Stelling zich als vanzelfsprekend voegt in het silhouet van de stad. Alsof hij er al jaren staat. Op de kop van het bolwerk verrijst het appartementengebouw De Kraan. Voor dit gebouw heeft het silhouet van de kraan

die vroeger op het Rode Torenplein model gestaan. Het gebouw De Tweeling spiegelt zich aan het Hopmanshuis aan de overzijde van de Thorbeckegracht. Allemaal voorbeelden van hoe de identiteit van een plek wordt geïnterpreteerd en naar deze tijd gebracht. Behoud door vernieuwing. Zwolse stedelijkheid.
Alle woningen hebben hun voordeur op een opgetild maaiveld en zijn zo voorbereid op de klimaatverandering. Er is zicht op het water en trappen leiden naar een steiger of zelfs het water in. Zo wordt de verbondenheid van Zwolle met haar water opnieuw gestalte gegeven.
Aan de overzijde, langs het Zwarte Water, zijn in 4 gebouwen 500 studentenwoningen gebouwd. En is er de opvang voor alcohol- en drugsverslaafden gehuisvest. De gebouwen ogen stoer als pakhuizen en hebben een fijne detaillering in het metselwerk. De kappen maken ze vertrouwd en als vanzelfsprekend onderdeel van het silhouet van de binnenstad.

De ontwikkeling op het Katwolderplein kwam pas goed op gang toen de besluitvorming van de Rodetorenbrug was afgerond. Nu staat er een nieuwe bioscoop met winkels en een restaurant in de plint. En is het iconische parkeergebouw Katwolderplein geopend. Vanuit het woonhof een zichtlijn op de Peperbus en wordt zo de nabijheid van de binnenstad gevoeld.
Voor de villa aan de overzijde van de gracht werd een exploitant was gevonden. De verbouw en uitbreiding kon beginnen en Brasserie De Hofvlietvilla. Zittend op het terras ontdekt men de kwaliteiten van deze plek aan het water.
Andere plannen op de rand van de Kamperpoort zijn in uitvoering of in een ver stadium van voorbereiding. Dat ontlokte bij Evert Leideman, directeur van DeltaWonen, de uitspraak dat ‘de Kamperpoort zich zo mooi spiegelt aan de binnenstad’. Poëtisch gezegd en doel bereikt.

Ook het grote stadsproject de Spoorzone beïnvloedt de stedelijke ontwikkelingen aan de westzijde van de binnenstad. het was nodig bij het Katwolderplein en de Rodetorenbrug een nieuw busstation aan te leggen voor bezoekers aan de binnenstad. Hier stappen dagelijks 3000 mensen in, uit en over. Bij de herinrichting is de verblijfskwaliteit vergroot en zijn de straten groener geworden. De Pannekoekendijk en Katerdijk zijn gelijk verhoogd en daarmee deltaproof. Met de aanleg van de steiger is de gewenste stadswandeling rondom de binnenstad weer wat completer geworden. En hebben ondernemers als Hiawatha actief een plek en adres gekregen aan de steiger.

Dit verhaal begon bij de oude luchtfoto van de binnenstad. Het sluit af met de foto van Piet Keur en zijn vrouw voor hun winkel aan de Thorbeckegracht. Zouden zij hun stad nu nog herkennen? Hoe zou het voor ons zijn daar rond te lopen, hoe ruikt het en waar gaan de gesprekken over. En hoe zou dit echtpaar onze tijd ervaren? Je weet het niet maar waarschijnlijk scheert Piet dan wel zijn snor af.

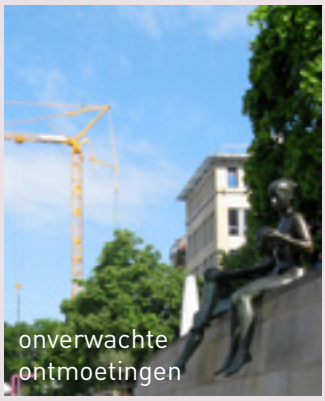
Wat leert deze omvangrijke gebiedsontwikkeling ons?

Allereerst dat wij dat in Zwolle met elkaar kunnen. Dat we een aantrekkelijk en bruisend stuk stad kunnen maken. Dat geeft vertrouwen.
Dat geslaagde stedelijke ontwikkelingen meerwaarde creëert en belangen bij elkaar brengt.
Voor stedelijkheid is concentratie van menselijke activiteiten nodig. Dat vraagt om dichtheid, een intelligente mix aan stedelijke functies en een fijnmazig en goed toegankelijk stedelijk weefsel. Goede verbindingen generen loopstromen en daarmee levendigheid.
Het belang van ruimtelijke kwaliteit. Mooie, ambachtelijke architectuur en verzorgde openbare ruimte. Dat het een plek is of een reeks aan plekken met menselijke maat en schaal. Waar je je geborgen voelt en waar je vrij bent die dingen te doen die belangrijk voor je zijn.
Dat verhalen belangrijk zijn. Verhalen binden ons aan een plek en aan elkaar. De geschiedenis is een onuitputtelijke bron van verhalen. Die levend houden, te interpreteren en naar onze tijd brengen maakt dat we ons onderdeel voelen van een gemeenschap door de eeuwen heen.
En als laatste dat een integrale visie noodzakelijk is en dat wordt gestuurd op kwaliteit. Durf te kiezen en ga daar er dan voor.

Nieuwe Zwolse stedelijkheid

klimaatopgave als kans

nieuw gebruik cultuurhistorisch erfgoed

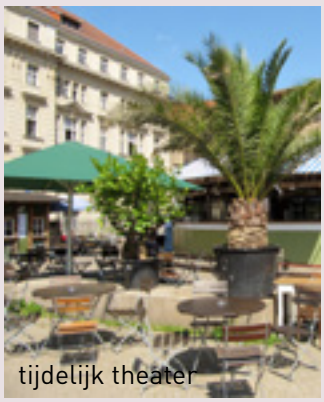

onverwachte ontmoetingen

ruig

tijdelijke kunst in openbare ruimte

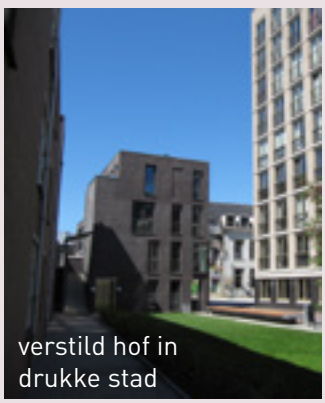

stapelen van stedelijke activiteiten

stedelijke plint en gevarieerde architectuur

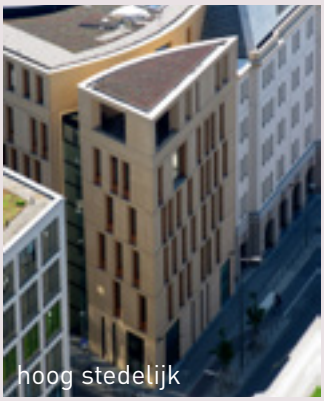

tijdelijk theater

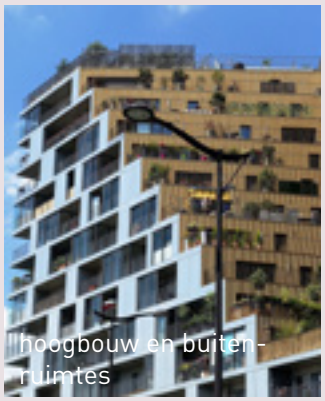

zonwerende architectuur

nwerende architectuur

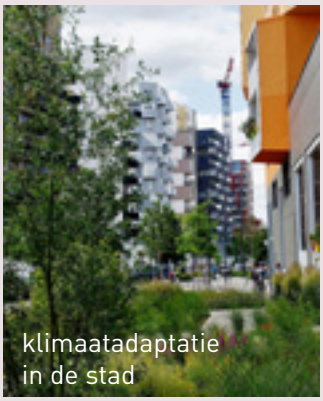

verstild hof in drukke stad

verstild hof in drukke stad

hoog stedelijk

hoogbouw en buiten-ruimtes

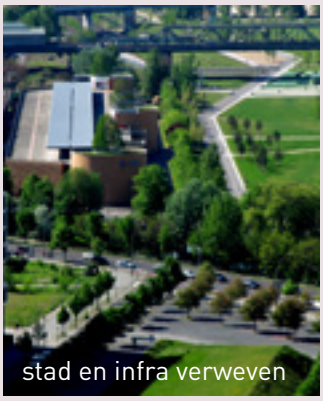

inpandige fietsenstalling met aanvullende diensten

klimaatadaptatie in de stad

stad en infra verweven

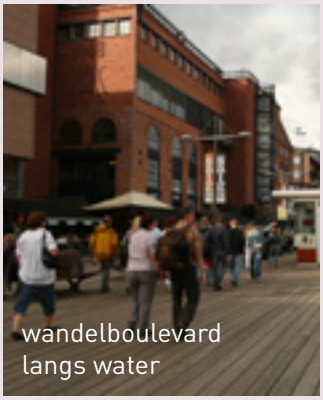

stad en infra verweven

stad en infra verweven

stad en infra verweven

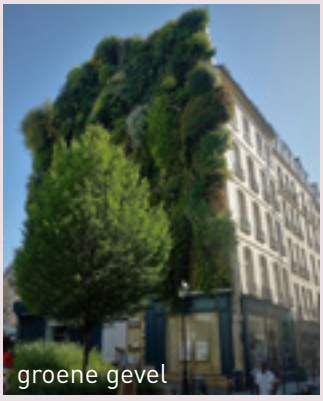

stadsstraten maken

wandelboulevard langs water

wandelboulevard langs water

beleef het water

groen stedelijk hof

groene gevel

hergebruik industrieel erfgoed

Stedelijkheid uit zich onder andere in hogere dichtheid bebouwing en ook vaak hogere gebouwen. Dit is overigens niet per se nodig. De Assendorperstraat met Assendorperplein is stedelijk. De diversiteit en massa aan activiteiten en woningen is meer wezenlijk voor stedelijkheid. Stedelijkheid vraagt om dichtheid, een intelligente mix aan stedelijke functies en een fijnmazig en goed toegankelijk stedelijk weefsel. Goede verbindingen generen loopstromen en daarmee levendigheid.
Is het versterken van de stedelijkheid nieuw? Nee, we zijn daar al jaren mee bezig. Zie het intermezzo 'De Zwolse binnenstad verlegt haar grenzen', met een beschrijving van de gebiedsontwikkeling ten westen van de binnenstad, en wat we daarvan geleerd hebben.

Vergroting van het centrumgebied
Het versterken van de stedelijkheid geldt in principe voor de hele stad, maar in ieder geval voor het centrum van de stad. In het centrum van de stad is de menging van activiteiten al groot, denk aan detailhandel, horeca, wonen, werken en cultuur. Een fijnmazig netwerk van openbare ruimtes ondersteunt de uitwisseling en ontmoeting. Oogcontact is wezenlijk. Daarin past functiemenging goed, ook in het vastgoed (stedelijke plinten). Economische trends ondersteunen deze ontwikkeling: van corporate business en grote instituties naar kleinschaligheid, ZP-ers, start-ups. Ook maak-industrie kan steeds meer ondergebracht worden in de stedelijke omgeving.

De toenemende intensivering van het gebruik van de binnenstad maakt het noodzakelijk dat de schil rondom de historische binnenstad verder verstedelijkt en daarmee qua sfeer en beleving beter aansluit op de historische binnenstad. De binnenstad dient als het ware over de oude grenzen van de vesting heen te groeien. Dit komt overeen met de ruimtelijke ambities in de concept Strategische agenda binnenstad Zwolle. In de Perspectiefnota 2018-2021 omvat het centrumgebied de binnenstad, de aanloopstraten en de spoorzone.

Richtinggevende uitspraak:
In 2030 is het grote centrumgebied een vanzelfsprekendheid. In 2030 is het centrumgebied in uitstraling en omvang passend bij de centrale rol die Zwolle in de regio heeft.

Aantrekkelijke stadswijken als Assendorp en Wipstrik moeten nog beter met de binnenstad worden verbonden. Waar inbreiding mogelijk is, wordt dit gestimuleerd. Er moeten meer (fijnmazige) verbindingen tot stand gebracht die uitwisseling, creativiteit en ontmoeting tussen de (nu nog) verschillende gebiedsdelen mogelijk maken en stimuleren.
De grote slag in vergroting van de stedelijkheid wordt gemaakt rond het historische centrum, met name in het gebied tussen singels en IJsselallee (Spoorstad).

- In 2030 is er een betekenisvolle balans tussen de historische stad en de spoorstad. Alle stedelijke activiteiten vinden plaats in het gebied van singel tot IJsselallee. Randvoorwaarde is dat het spoor als barrière is opgeheven door het toevoegen van meerdere verbindingen.
- Het stedelijk weefsel van het vergrote centrumgebied is fijnmazig om zo optimaal de uitwisseling en verbinding van menselijke activiteiten te stimuleren.

Voorwaarde voor bereikbaarheid
In het centrumstedelijk gebied wordt ingezet op verdere verbetering van de bereikbaarheid, met als aandachtspunten:

- Capaciteit knooppunt Zwolle Zuid op de A28 (IJsselallee);
- Inzetten op fijnmazig netwerk van stadsstraten die ontmoeting en uitwisseling stimuleert en stedelijkheid gaat ondersteunen (singels, Nieuwe Veerallee, Rieteweg, Middelweg, Deventerstraatweg, etc.);
- Versterken van het langzaamverkeersnetwerk (slownet) naar het buitengebied.

Hoe kan mobiliteit/bereikbaarheid/parkeren de ambities om een sterk centrumgebied (Binnenstad en Spoorzone) bevorderen?

- Hoog fietsgebruik: de fiets en voetganger kunnen de drager worden van het nieuwe centrumgebied en daarmee zorgen voor een leefbaar en aantrekkelijk verblijfsklimaat
- Groei deelauto's/fietsen: door gericht het delen van (electrische) auto's en fietsen te stimuleren kan het autobezit en gebruik verminderd worden
- Goede potentie voor multimodale diensten: Zwolle wordt aantrekkelijk voor aanbieders van multimodale diensten omdat de markt groeit. Zwolle stimuleert samen met de provincie Overijssel marktpartijen

Zwolle is in 2030 een levendige stad
Binnenstad, de ring daar omheen en de spoorstad is het nieuwe centrum van de stad. Daar wordt gewoond, gewerkt en ontmoeten we elkaar. Het behoud van de oude, historische binnenstad en de innovatieve omgeving vormen samen de binnenstad. Er is een grote diversiteit aan bewoners, gebruikers en activiteiten. Panden worden multifunctioneel gebruikt: er wordt gewinkeld, gewerkt, ontmoet en gewoond. We zorgen voor optimale benutting van ruimtes; het groene karakter blijft. We behouden de sociale kracht van Zwolle: voor elkaar, met elkaar. Groeien, gunnen en gemeenschappelijk. Maar met vernieuwing: Zwolle mag wel wat hipper en vernieuwender worden. Deze groei in stedelijkheid heeft een positief effect op de regio: op nabijheid zijn er functies, die in kleinere gemeenten niet aanwezig zijn.

Bevrijdingsfestival Overijssel

om deze diensten te ontwikkelen en faciliteert waar mogelijk en nodig.
- Goede potentie voor gebundeld parkeren: grotere dichtheden en het combineren van wonen, werken en winkels geven goede mogelijkheden om rendabel gebouwde parkeervoorzieningen te realiseren op loopafstand (300 meter) of zelfs (deel)fietsafstand (3 km) van de woning/bedrijf aan de ring van Zwolle/ centrumgebied.
- Een goed bereikbaarheids/parkeerconcept kan een extra "unique selling point" voor een aantrekkelijk centrumgebied vormen.
- Er worden samen met de markt passende mobiliteitsarrangementen per type woning en doelgroep ontwikkeld.

3.3.3 Groei van de stad: binnenstedelijk bouwen

Een volgende stap in stedelijkheid, het doorontwikkelingen van de stad, kan niet zonder een programma. Programma in de zin van nieuwe functies en gebouwen toevoegen aan de stad. Er ligt een grote opgave om woningen te realiseren: de verwachte woningbehoefte bedraagt 5.500 tot 6.000 woningen tot 2027 en circa 4.000 woningen vanaf 2027 tot 2040.
Een belangrijke stap naar en een onderlegger van de omgevingsvisie is de woonvisie 'Ruimte voor Wonen' (vastgesteld door de raad mei 2017).
De vraag die in de woonvisie gesteld wordt is hoe we de stad kunnen versterken als krachtige stad in het land en centrum van de regio, maar ook als overloopgebied van de Randstad door uitstekende bereikbaarheid. In de woonvisie wordt benadrukt dat de groei van de stad met in totaal 10.000 woningen tot 2040 niet gezien wordt als een lineair proces van woningen toevoegen, maar vooral ook als een kans om voor de komende jaren nog een substantiële invulling en doorontwikkeling in de stad tot stand gebracht kan worden.

Vraag tijdens het stadscafe Club Cele/ZAP 10 januari 2017: Dus de keuze is al gemaakt om Zwolle te laten groeien?
Groei is geen keuze of ambitie. Zwolle is een aantrekkelijke stad waar mensen graag willen wonen en werken. De prognoses gaan uit van een natuurlijke groei van het aantal inwoners. Doe je dat niet dan kun je straks wellicht niet voldoen aan de wensen en behoeften van je (toekomstige) inwoners en ontstaat krapte op een overspannen woningmarkt.

Vanuit de bevolkings- en huishoudensgroei is de genoemde woningbehoefte geprognotiseerd. Over deze woningbouwopgaven zijn regionale woonafspraken gemaakt met de provincie en met regiogemeenten. De afspraak is dat Zwolle tot 2027 circa 6.000 woningen mag bouwen, dus gemiddeld 600 woningen per jaar. In Stadshagen wordt de komende 10 jaar ongeveer de helft (3.000 woningen) van het programma gerealiseerd, maar de grootste opgave (3.000 woningen) is binnenstedelijk.
In de binnenstad Zwolle wordt sterk ingezet op de woonfunctie om de stad en de schil om de stad heen levendig te houden. Een centrumstedelijk woonmilieu sluit aan bij de behoefte van jongeren en alleenstaanden, maar ook van ouderen. Er is landelijk zelfs sprake van een nieuwe trend van jonge gezinnen die vaker in of nabij de binnenstad willen wonen. Met meer ruimte

voor wonen wordt ook het draagvlak van stedelijke voorzieningen en de stedelijke dynamiek vergroot. Een uitdaging voor Zwolle is dat het huidige aanbod aan centrumstedelijke woonmilieus beperkt is. Naast de historische binnenstad gaat het dan vooral om de wijken Wipstrik, Assendorp, Dieze en Kamperpoort.

De woonvisie 'Ruimte voor Wonen' is de belangrijke onderlegger voor de omgevingsvisie, waarin de belangrijkste ambities en woonopgaven voor de komende 10 jaar zijn beschreven.

- In woonvisie bepaalde (kwantitatieve) woningbouwopgave (prognoses) is de basis voor omgevingsvisie;
- Vervolgacties woonvisie en omgevingsvisie zijn afgestemd. De omgevingsvisie vormt het planologisch kader voor de uitwerking van de woonvisie.
- Ambities komen op hoofdlijnen overeen en versterken elkaar. De woonvisie bevat 4 hoofdambities, die aansluiten op de strategische kernopgaven in de omgevingsvisie:
  1. Sterke Groeistad: om Zwolle als vitale en aantrekkelijke groeistad verder te ontwikkelen is een nieuwe stap naar verstedelijking nodig. Als we onze toppositie in Nederland willen behouden en versterken moeten we duurzaam met onze ruimte om gaan, rekening houden met de wensen van onze (nieuwe) bewoners en het woningaanbod daarop afstemmen;
  2. Vernieuwende Woonstad: ruimte bieden voor vernieuwing, eigenheid en creativiteit. We zetten in op vernieuwende woonconcepten, energietransitie en op hergebruik en renovatie van gebouwen.
  3. Solidaire Leefstad: werken aan solidaire wijken en levensloopbestendige woningen waardoor mensen langer in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen.
  4. Duurzame Deltastad: Water en groen hebben een grote aantrekkingskracht op mensen en een positief effect op de omgeving. Ook het wonen in nabijheid van water wordt hoog gewaardeerd en willen we in Zwolle stimuleren met oog voor natuurwaarden en duurzaam ruimte- en energiegebruik.

Dit leidt voor de omgevingsvisie tot de volgende richtinggevende uitspraak.

Richtinggevende uitspraak:
Conform het geldende Structuurplan 2020 en de woonvisie kiezen we voor binnenstedelijk bouwen. We benutten de groei van de stad om de stad van binnenuit te vernieuwen en de volgende stap in stedelijkheid te zetten. Binnenstedelijk bouwen gaat voor de uitbreiding van de stad. Dit geldt niet alleen voor woningen, maar voor alle nieuw toe te voegen functies in de stad.

De groei van de stad, waaronder met name de woningbouwopgave, is de kans om een substantiële doorontwikkeling van de stad tot stand te brengen.

Bij elke fysieke ingreep in de stad is meervoudige waardecreatie de norm. Concreet gaan we er in de woonvisie en omgevingsvisie vanuit dat minstens de helft van het woonprogramma tot 2027 binnenstedelijk wordt gerealiseerd.
Tot 2026 moet Zwolle zesduizend woningen bijbouwen. Daarvan kunnen 3.000 een plek krijgen in Stadshagen, de overige 3.000 zullen hoofdzakelijk in de bestaande stad komen. Tussen 2026 en 2036 moeten er nog eens 4.000 woningen bijkomen.

Structuurplan 2020
Momenteel is het Structuurplan 2020 de planologisch-juridische basis voor de woningbouwlocaties in de stad. De richtinggevende keuze: keuze voor binnenstedelijk bouwen ofwel inbreiding gaat boven uitbreiding, was ook toen al het uitgangspunt, dus bestaand beleid.
Het Structuurplan 2020 benoemt een aantal uitbreidinglocaties: Dijklanden, Stadsbroek, Vechtpoort en IJsselvizier. In het traject van de Omgevingsvisie worden uiteindelijk definitieve keuzes gemaakt voor de te ontwikkelen woonlocaties. De eerste fase van de omgevingsvisie, het formuleren van een aantal strategische kernopgaven en ambitie in deel 1, spreekt zich nog niet uit over specifieke bouwlocaties, en zal het Structuurplan nog niet vervangen. Definitieve keuzes over locaties voor nieuwe bouwopgaven worden in de uiteindelijke omgevingsvisie (deel 2) gemaakt, op basis van een zorgvuldig locatieonderzoek met behulp van een Milieueffectrapportage.

De verwachting is dat Stadshagen als uitbreidingslocatie tot 2027 voldoende ruimte zal bieden. Dat betekent dat we ook nog tijd hebben om dit zorgvuldig op te pakken. De eerste logische stap, volgend uit de woonvisie, is de uitwerking in een ontwikkelstrategie. In deze ontwikkelstrategie voor de periode 2017-2026 wordt duidelijker welke diversiteit aan woningbouw gewenst is op gebiedsniveau en welke rol de gemeente heeft. Het accent ligt op binnenstedelijke locaties (naast bestaande locatie Stadshagen). Deze ontwikkelstrategie is vervolgens nodig om te komen tot de keuzes voor nieuwe bouwopgaven in de omgevingsvisie deel 2.

Verstedelijking en de kwaliteiten van het landschap
Zwolle is momenteel een zeer goed befietsbare stad, door haar goede fietsvoorzieningen en de compactheid van de stad en de verwevenheid met het landschap. Vanuit de stad is het buitengebied overal dichtbij. Het is van belang dat die compactheid zoveel mogelijk in stand blijft.
Het landschap van de stadsrand wordt niet de contramal van verder voortschrijdende verstedelijking, maar behoudt zijn logische en stevige structuur en blijft uitblinken in aantrekkelijkheid. Naast de waardevolle groen en blauwe structuur in de stad vormt dit het natuurlijke kapitaal van onze stad. Voor de landschappen geldt:

- Vanuit een steeds stedelijker wordend centrumgebied zijn de omliggende landschappen lopend en met de fiets beter en comfortabeler bereikbaar.
- De belevingswaarde van deze landschappen wordt gekoesterd en verbeterd.

3.3.4 Versterken van economie van stad en regio

Het werken aan stedelijkheid is ook van belang voor de economische positie van de stad en regio. Stedelijke economieën zijn productiever, groeien sneller en hebben een groter innovatief vermogen (dan "dorpse" economieën). Door de agglomeratievoordelen is het voor bedrijven interessant om gevestigd te zijn in steden: nabijheid van andere bedrijven, basis voor hogere arbeidsproductiviteit, nabijheid van banen en onderwijs (kennis en potentiële beroepsbevolking), als ook culturele en recreatieve voorzieningen. En prettig wonen wordt daarbij steeds meer een voorwaarde voor het vasthouden van schaarse talenten die nodig zijn voor een sterke economische ontwikkeling.

Ambitie:
We versterken de economie van stad en regio, door:
- **Het versterken van de economische structuur en stimuleren innovatie met speciale aandacht voor nieuwe doelgroepen, zoals de creatieve sector, de toegepaste wetenschap en internationalisering;**
- **Maximale aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, zowel huidig als toekomstig. In Zwolle opgeleide studenten onderscheiden zich door hun talent en competenties voor samenwerken, ondernemen en "cross over"-(grensontkennend) denken.**
- **Door meer gebruik te maken van de handelsstromen met Duitsland, België en Noord-Frankrijk en bedrijvigheid te acquireren groeit het verdienvermogen op het gebied van economie, mobiliteit en inwoners. In een internationale economie kan Zwolle haar concurrentiekracht alleen versterken door aan te haken bij andere regio's (agglomeratiekracht).**
- **Vertaald naar de fysieke stad: we bieden voldoende ruimte voor nieuwe bedrijfs- en kantorenconcepten en locaties.**
- **Het stimuleren van een circulaire economie, die bijdraagt aan de milieu- en klimaatdoelstellingen, is voor de regio Zwolle tevens een banenmotor.**

De verschillende ambities worden in de volgende tekst verder uitgewerkt.

Hoogopgeleide jongeren en de creatieve industrie
De economie en de arbeidsmarkt veranderen. Technologische innovaties, flexibilisering en internationalisering hebben veel impact. Om de economisch sterke positie van Zwolle te behouden en de groei verder te versterken zit de opgave vooral in het binden van voldoende hoogopgeleide kenniswerkers aan Zwolle en daarnaast meer ruimte te creëren voor de creatieve industrie. Deze is qua samenstelling onvergelijkbaar met andere industrieën en daarom dé aangewezen sector om waarde toe te voegen. De sector bevat veel kleine bedrijven, is flexibel en innoveert middels crossovers. Succesvolle crossovers leiden tot innovatie. Hoogopgeleide jongeren en de creatieve industrie vragen om specifieke voorzieningen én vragen om verstedelijking. Door unieke lokale omstandigheden

Kenniscampus Windesheim

en een mix van sleutelfiguren ontstaan zo clusters van bedrijven. De rol van de overheid is het faciliteren en zorgen voor goed opgeleide medewerkers, snelle vergunningverlening, lage lasten, mooie woonmilieus, glasvezel, goede bereikbaarheid. Als dit niet op orde is, verliest Zwolle positie.

Vraag stadscafe club Cele/ZAP 10 januari 2017: Als de Omgevingsvisie inzet op het aantrekken van topsectoren en start ups, dynamische jonge ondernemers, wat betekent dat dan voor de fysieke omgeving?
De start ups geven aan dat zij vooral een plek nodig hebben waar zij met gelijkgestemden van elkaar kunnen leren. Daarnaast vragen zij ondersteuning om hun organisatie te starten en in de benen te houden. Tot slot vragen jonge mensen ruimte om te wonen, werken en recreëren. In de regio Zwolle spreekt met van gunnen, groeien en gemeenschappelijk zaken doen. Dat past bij het DNA en het onderscheidend vermogen van Zwolle.

Onderwijs en arbeidsmarkt
De arbeidsmarkt is in ontwikkeling en wordt steeds meer flexibel. Traditionele arbeidsrelaties en beroepen verdwijnen en er ontstaan nieuwe banen, structuren en mogelijkheden. De aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, zowel huidig als toekomstig, is van significant belang. Een goede samenwerking tussen de 5 O's (onderwijs, onderzoek, overheid, ondernemers en omgeving) is daarbij cruciaal. Samenwerking tussen onderwijspartners, de economische Regio Zwolle en de arbeidsmarktregio Zwolle (het Regionale Werkbedrijf) geeft hiervoor een eerste handvat.

Eén van de belangrijkste variabelen voor veranderingen binnen het onderwijs is de overgang naar een kenniseconomie. Om opleidingen passend te maken bij de steeds veranderende functie-eisen van het regionale bedrijfsleven, is het belangrijk dat onderwijs en bedrijfsleven dezelfde taal spreken. Het zorgen voor een goede kenniscirculatie, investeren in de kenniseconomie én het werven van hoger opgeleiden wordt hierdoor nogmaals onderkend.

Ook het voortdurend om-, her- en bijscholen van werknemers is zeer van belang. Een goede aansluiting tussen onderwijs en bedrijfsleven maakt Zwolle ook interessanter voor bedrijven. Een regionaal netwerk van overheden, bedrijven en onderwijsinstellingen is daarom belangrijk. Als overheid is een uitnodigende houding daarvoor een randvoorwaarde; kijken naar kansen en mogelijkheden, en eventuele belemmeringen zoveel mogelijk slechten. We presenteren ons als één regio, waardoor we landelijk onze netwerken goed kunnen inzetten.

Stadsgesprek De Fundatie 16 november 2017
Zwolle heeft een groen en stimulerend bedrijfs- en vestigingsklimaat. Als 'people poort naar het Noorden' kan het aantrekken en behouden van talenten een belangrijke ambitie zijn.

Kritische massa en internationaal investeringsmilieu
Zwolle wil haar positie als krachtige stad in het land en centrumstad in de grote regio goed benutten. Door meer gebruik te maken van de handelsstromen met Duitsland, België en Noord-Frankrijk en bedrijvigheid te acquireren groeit het verdienvermogen op het gebied van economie, mobiliteit en inwoners.
Door vanuit agglomeratiekracht aan te sluiten op vergelijkbare regio's in buurlanden groeit de attractiewaarde en concurrentiekracht van Zwolle als krachtige centrumstad in een sterke regio. Als deel van die grotere agglomeratie kan Zwolle haar eigen kwaliteiten ontwikkelen door ook gebruik te maken van de kwaliteiten van andere regio's ('borrowed size').
Een randvoorwaarde voor internationale samenwerking is een strategische ligging ten opzichte van andere markten, een goede bereikbaarheid, zowel over de weg, het spoor, het water, als door de lucht. Hiervoor is de lobby voor het versterken van internationale corridors die deze netwerken verbinden, essentieel. Zo is de realisatie van de A37 (ook aan Duitse zijde) van betekenis voor de Europese transportas van Rotterdam/Amsterdam naar Hamburg, Bremen en Scandinavië via de A1 (nu) óf via Zwolle en de A37 (in de toekomst).
Dichterbij is vanuit regionaal perspectief de economische verbinding tussen de Randstad, regio Eindhoven en de Regio Zwolle (inclusief regio Noord- en Oost-Nederland) van belang voor het doorontwikkelen van de regionale economie. Nieuwe kansen zijn de komst van Lelystad Airport en een mogelijke railterminal op Hessenpoort.

Vertaling naar de fysieke stad: werklocaties
Regio Zwolle behoort tot de top-3 van de economisch best presterende regio's met een sterke economische structuur. De structuur van de economie wijzigt echter sterk door internationale concurrentie – en de daarbij horende spreiding van economische activiteiten – en een verschuiving van werkgelegenheid bij het grootbedrijf naar werkgelegenheid in het kleinbedrijf en bij ZP'ers. Deze laatste ontwikkeling heeft ook invloed op de woon- en werkplek van ondernemers. Steeds meer is het woonhuis ook de werkplek. Met lagere lasten, minder en betere regelgeving en door de aanwezigheid van voldoende, goed opgeleide werknemers wordt ondernemerschap gefaciliteerd.
Bij innovatieve economische concepten zien we steeds vaker ruimtelijk de behoefte aan kleinschalige locaties waar ondernemen, onderwijs, onderzoek/R&D bij elkaar komen in een soort proeftuin of innovatiecentrum. Hier is sprake van clusters die zich vanuit zo'n proeftuin als boegbeeld profileren maar zeker ook bestaan

uit bedrijven of onderwijsinstellingen elders in de regio. Voorbeelden van deze topwerklocaties waar in multiple helix verband een kruisbestuiving plaatsvindt om innovatie te stimuleren, zijn het Polymer Science Park (PSP) en het Health and Innovation Park (HIP). De topwerklocaties richten zich op een (inter)nationaal en (boven)regionaal verzorgingsgebied en hebben een stuwende functie voor de regionale economie.

De nieuwe economie vraagt om vernieuwing van bedrijfs- en kantorenconcepten en locaties. Dit vraagt om flexibiliteit, meer ruimte voor menging van functies, hybride bedrijfsvoeringen en crossover concepten. Voor de Zwolse kantorenmarkt zien we een verschuiving in de vraag van grote monofunctionele perifere locaties naar kleinschalige multifunctionele meer binnenstedelijk gelegen kantorenlocaties.

Regionaal ruimtelijk-economisch beleid
Als centrum van regionale samenwerkingsverbanden heeft Zwolle voldoende ruimte om de behoefte aan enerzijds kleinschalige binnenstedelijke locaties en anderzijds grootschalige locaties met hogere milieucategorieën te faciliteren. De potentie van Zwolle moet benut worden om meer (boven)regionale en internationale bedrijvigheid te trekken. Voor deze doelgroep heeft Zwolle met Hessenpoort een unieke positie in de regio.
Het bewaken van de regionale balans tussen vraag en aanbod van bedrijventerreinen conform de Ladder voor Duurzame Verstedelijking is vastgelegd in het afspraken-document Regionale Bedrijventerreinen Programmering (RBP) voor (Corop) West Overijssel en aanpalende marktregio's onder regie van de provincie Overijssel. In het kader van het RBP worden nieuwe zachte plannen, zoals Hessenpoort 3, in onderlinge afstemming regionaal afgewogen.
Het dilemma op economisch vlak zit in de grootschalige XL vraag van bedrijven-(locaties) (5 -10 hectare). Deze markt komt op ons af. Durven en willen we hiervoor strategische (grond)voorraad reserveren en bedrijven toelaten op basis van profiel of grootte? Of moet Hessenpoort een mix blijven van grote en middelgrote kavels? Met de mogelijke komst van een railterminal wordt de druk op de strategische voorraad voor (internationale) grootschalige bedrijvigheid nog groter. Het versterken van de economie leidt voor de fysieke leefomgeving tot de volgende ambitie ten aanzien van de werklocaties in de stad**:**

Ambities
We versterken de economie van stad en regio, door voldoende ruimte te bieden voor nieuwe bedrijfs- en kantorenconcepten en locaties, vertaald naar:

Positie werk-/ kantorenlocaties:
- Nieuwe bedrijfs- en kantorenconcepten vragen om meer gemengde stedelijke vestigingsmilieu's, flexibiliteit, meer ruimte voor menging van functies, hybride bedrijfsvoeringen en crossover concepten.
- Voor de grote kantoorgebouwen buiten het centrum moeten we nu al nadenken over oplossingen voor (ander) toekomstig multifunctioneel gebruik. Bij voorkeur een transformatie naar woningen gezien de grote binnenstedelijke woningbouwopgave.
- Hessenpoort ontwikkelt zich verder als bovenregionaal en internationaal bedrijventerrein met grote kavels, en reserveert ruimte voor ca. drie grote ruimtevragers (5 – 10 ha);
- Voorst, De Vrolijkheid en Marslanden zijn gemengde werkgebieden met een regionaal profiel, die door hun binnenstedelijke ligging ook aantrekkelijk zijn voor de vorming van (innovatie)clusters. Hierin faciliteert de (regio) Zwolle zo optimaal mogelijk.
- Daarbij behoudt Voorst ook haar bijzondere positie voor de kern van de kapitaalintensieve Zwolse maakindustrie door de bereikbaarheid via weg (aan de A28) en water te versterken en de balans met de naastgelegen stedelijke (woon)gebieden te borgen.
- Het ontwikkelen van innovatieve woon/werkmilieu's, zoals bijvoorbeeld Hanzeland/Spoorzone en Oosterenk, waar kantoren en woningen worden gecombineerd.
- Zwolle focust zich op het verder ontwikkelen van bestaande topwerklocaties voor economische concepten op het gebied van Health (Health and Innovation Park, HIP), kunststof (Polymer Science Park, PSP),en Logistiek (regionaal cluster van multimodale natte en droge bedrijventerreinen). Nieuw is de ontwikkeling van een energie/ klimaatcampus als ruimtelijke vertaling voor de speerpunten klimaatadaptieve stad en circulaire economie.

Klimaat- en energiecampus: Enexis-terrein
Een goed voorbeeld hoe economische activiteiten, innovaties en de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven op het gebied van klimaatadaptatie, energietransitie en circulaire economie elkaar kunnen versterken is het initiatief om een topwerklocatie te ontwikkelen: een klimaat- en energiecampus, op het Enexis-terrein.
Het gebied van Enexis op Marslanden A en de Nooterhof gaat zich de komende jaren ontwikkelen tot een proeftuin en vestigingsplek voor initiatieven en bedrijven op het gebied van duurzaamheid en energietransitie. Zo kunnen de actuele opgaven van de stad van nu zorgen voor innovatie en daarmee nieuwe economische activiteit. Vergelijk de overgang van kolen naar gas, die ook voor allerlei economische activiteit heeft gezorgd. Kansen omtrent klimaatbestendig ontwikkelen worden zo breed benut, om een leefbare en economisch krachtige Deltastad te blijven. Daarom is het ook expliciet onderdeel van de klimaatadaptatieopgave van de gemeente (zie verder

paragraaf 3.3).
De klimaat- en energiecampus wordt de derde topwerklocatie van Zwolle, naast het Polymer Science Park (kunststof) en het Health Innovation Park (zorg). In het gebied zijn verschillende partijen bezig met toekomstige ontwikkelingen: Enexis, Landstede (Nooterhof), gemeente, waterschap Groot Salland en Milieuraad. De campus is tot stand gekomen door onderzoek, wat resulteerde in de Ontwikkelingsvisie Nooterhof-Marslanden A.
Uitgangspunt is het bij elkaar brengen en huisvesten van bedrijven, scholen en onderzoeksprojecten rond energie, water en klimaat in een campusachtige setting. Daardoor ontstaat er kruisbestuiving tussen verschillende partijen. Dit zorgt voor een interessante omgeving voor studenten, trainees, startende ondernemers, investeerders en sociale ondernemers die werk maken van deze thema´s. Dat past in de gemeentelijke ambitie om meer ruimte te geven aan initiatieven en innovaties op het vlak van klimaat, energie, sociaal ondernemerschap en nieuwe banen. Bovendien kan de campus als magneet fungeren voor de regio en worden er op de lange termijn nieuwe arbeidsplaatsen gerealiseerd. Nieuwe technologieën op het gebied van duurzaamheid worden ontworpen, gemaakt, geëtaleerd en vermarkt.

Strategische voorraad bedrijventerreinen:
- Er is tot 2030 zeker voldoende (kwantitatief) aanbod voor de kleinschaliger lokale markt op Hessenpoort (Zuid) en op binnenstedelijke locaties.
- Daarnaast is er op Hessenpoort voor de bovenregionale en internationale markt voldoende aanbod voor de komende tien jaar. Voor het marktsegment XL (5 – 10 hectare) kan echter al snel een tekort optreden van grote aaneengesloten kavels om dit type bedrijven te kunnen vestigen. In dat geval gaan we op tijd nadenken over de toekomstige ruimtebehoefte aan bedrijventerreinen.

Het merk 'Zwolle, dynamische hanzestad'
Zwolle is een stad met een stijgend aantal toeristische bezoekers, zowel uit de regio als het hele land. Omdat Nederland als geheel meer toeristen trekt is het kansrijk ook internationale bezoekers richting Zwolle te trekken. Doordat Lelystad Airport inzet op vakantievluchten voor Europese vakantiegangers en op slechts 45 minuten rijafstand van Zwolle ligt,kan Zwolle inzetten op het faciliteren van deze doelgroep.
De kansen liggen met name in het aantrekken van internationale gasten uit Duitsland, Groot-Brittannië en België.
Zwolle Marketing heeft hier een belangrijke rol met het doel internationaal meer dag- en verblijfstoeristen naar Zwolle te trekken. Dit betekent een actieve acquisitie bij internationale touroperators om de toeristische aantrekkelijkheid van stad en regio onder de aandacht te brengen.

Circulaire economie
Een circulaire economie is een economisch systeem dat bedoeld is om herbruikbaarheid van producten en grondstoffen te maximaliseren en waardevernietiging te minimaliseren. Anders dan in het huidige, lineaire systeem waarin grondstoffen worden omgezet in producten die aan het einde van hun levensduur worden vernietigd.

Circulaire economie draagt bij aan het behalen van de milieu- en klimaatdoelstellingen en is voor de regio Zwolle tevens een banenmotor en versterking voor de economie.

De transitie naar een circulaire economie is een logische reactie op het afnemen van de beschikbaarheid en leverbetrouwbaarheid van grondstoffen en de afspraken in de milieu- en klimaatakkoorden.

Ambities circulaire economie:
- **Efficiënter met grondstoffen omgaan en daartoe initiatieven stimuleren en faciliteren.**
- **MKB in staat stellen en ondersteunen de slag te maken en de kansen te benutten.**
- **Zwolle maximaal laten profiteren van de innovatie in de economie als gevolg van de transitie naar circulariteit. Enerzijds als aantrekkelijke vestigingslocatie voor bedrijven die circulair zijn of bezig zijn / gaan om dat te worden. Anderzijds omdat bedrijven die circulair zijn behoefte hebben aan bedrijven en dienstverleners die een rol vervullen in de circulaire kringlopen.**

Er zijn twee redenen om als gemeente extra inzet te plegen op de transitie naar een circulaire economie:

- De werkgelegenheid staat onder druk. Het MKB, fundament van de Zwolse economie, is kwetsbaar in deze. MKB ondernemers zijn afhankelijk van anderen en hebben hiervoor niet de tijd, kennis en middelen. Tegelijk staat de werkgelegenheid in de dienstverlening onder druk als gevolg van digitalisering. Bedrijven in transitie naar circulariteit hebben behoefte aan een context waarbij ze niet de enige zijn met zo weinig mogelijk belemmerende en zoveel mogelijk bevorderende factoren.
- Bedrijven besparen kosten als ze minder nieuwe grondstoffen gebruiken en minder afval produceren. Leidt tot meer en nieuwe banen om dat mogelijk te maken waaronder banen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Als regio Zwolle hebben wij daarvoor een uitstekende positie. We hebben de ruimte, een uitstekende infrastructuur en de mensen ervoor.

Het circulaire denken biedt kansen om steden niet alleen duurzamer, maar ook onafhankelijker en veerkrachtiger te maken. De stad is van oudsher de plek waar stromen samenkomen: mensen- en goederenstromen, en hieraan verbonden ook allerlei andere stromen zoals voedselstromen, energiestromen, waterstromen, afvalstromen en datastromen. Juist de concentratie van stromen in de stad maakt dat schaalvoordelen, een intensiever ruimtegebruik en een verkleining van afstanden een efficiëntere inrichting van stromen mogelijk kan maken.

De transitie naar een circulaire economie/stad heeft gevolgen voor het gebruik en de inrichting van de stad en haar ommeland. We kunnen nu niet volledig overzien welke gevolgen dat zal hebben voor de fysieke leefomgeving, maar we schatten in dat:

- Er allereerst meer behoefte zal ontstaan aan diversiteit in gebieden, aan een grotere menging van functies. Voorbeelden daarvan zijn: een kantorengebied wat zijn eigen afval zal gaan zuiveren of een woonwijk die behoefte heeft om zijn gemeenschappelijke infra te stallen (bv de gemeenschappelijke aanhangwagen).
- Beslag op de beschikbare ruimte zal veranderen, bv meer opslagruimte bij bedrijven.
- De recycling van afval is erop steeds meer op gericht om afval opnieuw te benutten als grondstof. Dit is een voorbeeld waarvan we kunnen voorzien dat de afvalstromen steeds dichter bij huis of bedrijf worden verzameld, dit vraagt om ruimte. Er is een indeling van de stad in buurten nodig waarbinnen circulariteit kan ontstaan door aanwezigheid van een gevarieerd aanbod aan functies. Dat vraagt ook ruimte en de flexibiliteit dat bedrijven elkaar gaan ´opzoeken´, gedreven door wat men aan elkaar kan hebben. Daar moet ruimte voor zijn en in elk geval de flexibiliteit om daarin mee te gaan.

Een circulaire stad vraagt van de overheid een flexibele en faciliterende houding ten aanzien van nieuwe initiatieven (in haar beleid en regelgeving). De stad zal om haar eigen positie te versterken een omslag moeten maken van het zoeken naar besparing en efficiency naar het (lokaal) toevoegen van waarde. Een waardebepaling die start vanuit het menselijke, natuurlijke en economisch kapitaal van de stad zoals de materialen, energie, arbeid, kennis, relaties, infrastructuur en efficiënter gebruik van de fysieke omgeving.

Zwolle deltastad

Wat Zwolle uniek in Nederland maakt is haar ligging in de delta, met water vanaf de 'heuvels' in het oosten en zuiden van de stad en de directe verbinding met het IJsselmeer. Zwolle ligt op een plek waar een serie hogere delen dicht bij elkaar liggen en rivieren (IJssel, Vecht, Sallandse Weteringen) afstromen richting IJsselmeer. Dit zijn gunstige voorwaarden voor de vestiging én ontwikkeling van een stedelijke nederzetting. Dit blijkt wel uit het Hanzeverleden. Het leven met water heeft voorspoed en welzijn gebracht. Water heeft Zwolle en haar inwoners gevormd.

Decennia lang zagen we water als afvoer, langzaam hebben we ons ruimtelijk afgekeerd van het water en met techniek het water beheerst. Klimaatverandering herinnert ons eraan dat wonen en werken in de delta ook kwetsbaar is. Klimaatverandering betekent extremer weer: "hoosbuien, warme en droge periodes, hogere (grond)waterpeilen en meer water door de rivieren". Ook voor Zwolle. De stad Zwolle in de delta is het putje van oost-Nederland en is niet berekend op het komende extreme weer. Het gaat daarbij niet alleen over waterveiligheid, maar juist over cultureel erfgoed en gezondheid.
Er gebeurt de komende jaren ruimtelijk veel in Zwolle. Door bij al die activiteiten te

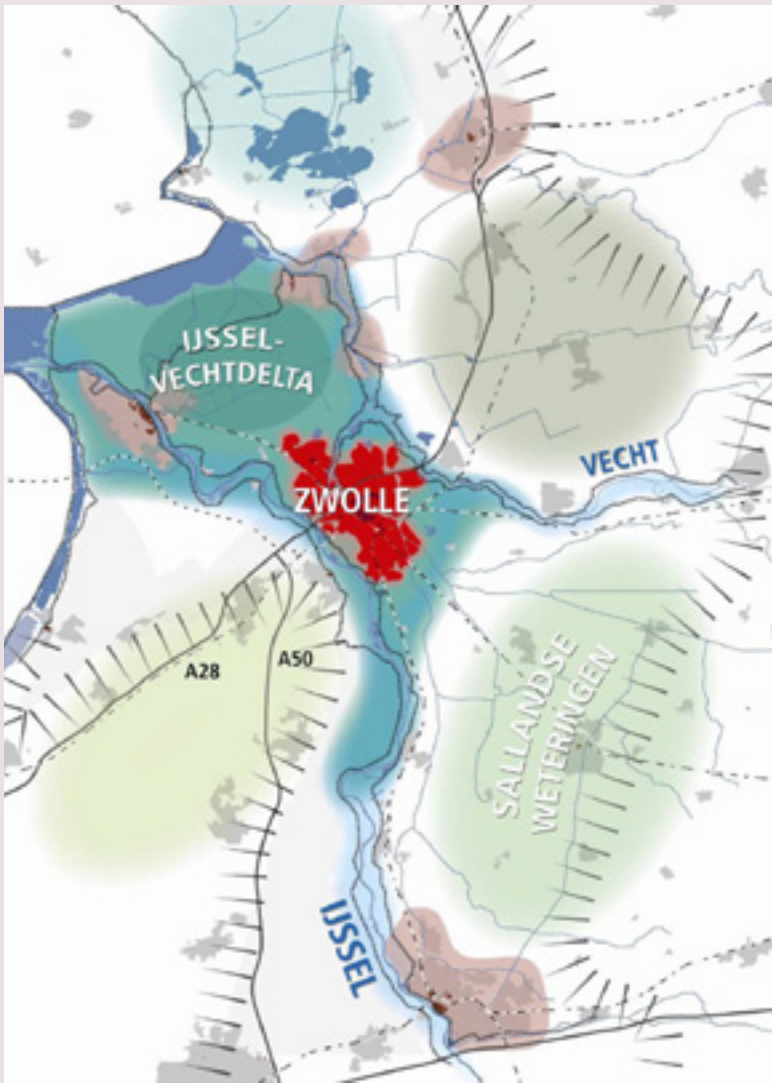

denken vanuit toekomstscenario's en dat te vertalen naar wat we vandaag doen kunnen we bouwen aan een robuust en veerkrachtig Zwolle. Het zijn kleinschalige interventies die veelvuldig toegepast de kwetsbaarheid van Zwolle verkleinen en tegelijkertijd de leefbaarheid vergroten: "De nieuwe Deltawerken tot in de haarvaten van de stad".

Door water net wat meer ruimte te geven in bijvoorbeeld groen-blauwe netwerken. Door gebruik te maken van de mogelijkheden van het landschap en aan te sluiten bij het natuurlijk (water)systeem. Klimaatbestendig en waterrobuust inrichten als vanzelfsprekend onderdeel van ruimtelijke (her)ontwikkelingen en beheer. Zo ontstaat er ruimte om klimaatverandering op te vangen terwijl we tegelijkertijd werken aan ruimtelijke kwaliteit, aantrekkelijk stadsklimaat (gezondheid), vastgoedwaarde enz. Klimaatverandering als kans.

Dit vraagt een andere manier van DENKEN en DOEN. Met lef en visie net iets anders bouwen en meer doen dan het bouwbesluit. Netwerkend samenwerken met inwoners en ondernemers in de stad waarbij we aansluiten op de flow. Samen op denken vanuit de generieke opgaven. En met gezamenlijke denk- en doe-kracht slimme oplossingen vinden voor inhoud, proces en financiering.
In Zwolle hebben we de basis op orde waardoor we ruimte kunnen nemen om te experimenteren en innoveren. Zwolle en omgeving als blue valley met start-ups en onderwijs instellingen die inspireren en perspectief bieden aan andere deltasteden in de wereld.

Zo zal vanuit het gegeven dat we een compacte stad zijn en willen blijven, de grond niet alleen in de bestaande systematiek een monetaire waarde op basis van functies moeten krijgen. Bijvoorbeeld kantoren hebben nu meer monetaire waarde dan groen, terwijl groen op een bepaalde locatie meervoudige waarde kan creëren. Ruimte is in feite ook een schaars goed en slim ruimtegebruik zal dus waarde toevoegen.

3.4 Kernopgave klimaatbestendig en energieneutraal

De fysieke stad, de fysieke leefomgeving, is ons fundament. Voor nu en in de toekomst. Het besef dat we rekening moeten houden met de veranderende natuurlijke omstandigheden, zoals een veranderend klimaat en de eindigheid van niet-hernieuwbare energie, vraagt aandacht voor twee belangrijke opgaven, namelijk klimaatadaptatie en energietransitie. Samen vormen ze de basis voor de topambitie.

Topambitie:
Zwolle is in 2050 klimaatbestendig en energieneutraal.

De urgentie van beide opgaven is groot. Beide opgaven zijn daarom benoemd als strategische thema's in de Perspectiefnota 2018-2021 met gerichte investeringen. De inzet voor een klimaatbestendige en energieneutrale stad vraagt om creatieve oplossingen, zoals slimme combinaties, dubbel ruimtegebruik, die deels gevonden zullen worden in technologische vernieuwing. Daarnaast vraagt het om gedeelde urgentie en intensive samenwerking van alle betrokken partijen. Zwolle heeft nog een grote ruimtelijke opgave als het gaat om de ontwikkeling van wonen Hierbij is het noodzakelijk om de opgaven rond de klimaatbestendige en energieneutrale stad volledig geïntegreerd mee te nemen in alle stadsontwikkelingen. We verzilveren de kansen die klimaatbestendigheid en energieneutraliteit bieden en dragen daarmee bij aan de kwaliteit van de stad.

Ceintuurbaan-Wolkbreuk juli 2015 - slechts 60mm!

3.4.1 Klimaatadaptatie

Door de klimaatverandering stijgt de zeespiegel, komt er meer water over de rivieren en het weer wordt extremer: heviger plensbuien, meer hittegolven en droogte. Door onze ligging in de IJssel-Vechtdelta zijn we extra kwetsbaar voor klimaatverandering, met name ten aanzien van waterveiligheid en wateroverlast. Zonder investeringen in klimaatbestendigheid (technisch inhoudelijk, procesmatig en financieel) zal Zwolle dit water niet meer kunnen verwerken. Dat heeft gevolgen voor onze veiligheid en gezondheid en leidt tot schade. Dat betekent dat Zwolle voor een flinke opgave staat om in de toekomst een leefbare en economisch krachtige deltastad te blijven. Een stad die veilig is voor overstroming en waar overlast en schade door extreem weer zoveel wordt voorkomen.

Ambities klimaatadaptatie:
- **Zwolle is in 2050 klimaatbestendig ingericht en daarmee veilig voor overstromingen en aangepast aan extreem weer.**
- **Zwolle verzilvert de kansen die klimaatbestendige ontwikkeling biedt en draagt daarmee bij aan een toekomstbestendige ontwikkeling.**

De doelen voor klimaatadaptatie zijn:
- Met ingang van 2020 handelt Zwolle structureel klimaatadaptief
- We benutten kansen die zich nú voordoen om Zwolle klimaatbestendiger te maken
- Klimaatadaptatie draagt zoveel mogelijk bij aan andere opgaven in Zwolle
- Zwolle verzilvert de economische kansen die klimaatadaptatie biedt.

Vanuit het programma Klimaatadaptatie wordt een klimaatstrategie opgestart. Deze strategie geeft inzicht op de opgave en welke mix van maatregelen kunnen worden toegepast om als stad klimaatbestendig te zijn. Deze analyses kunnen vervolgens weer als basis gebruikt worden voor de omgevingsvisie (deel 2), eventuele programma's en het omgevingsplan.

Actielijnen om de doelen voor klimaatadaptatie te bereiken
1. ontwikkelen van een klimaatadaptatiestrategie
2. bevorderen van klimaatadaptief handelen (intern en extern)
3. beiden van een goede infrastructuur voor slim samenwerken

Inspiratie groener maken Lubeckplein

4. uitvoeren van pilotprojecten
5. openbare ruimte klimaatbestendig beheren en onderhouden
6. lopende projecten zo klimaatbestendig mogelijk uitvoeren
7. investeringen en innovaties door derden benutten
8. klimaatadaptatie een stevige positie geven in de omgevingsvisie
9. gebiedsgericht werken aan klimaatadaptatie
10. investeringen van derden in klimaatadaptatie benutten voor de stad
11. economische potentie van klimaatadaptatie verkennen en uitwerken tot een ambitie en strategie
12. inzetten op een koploperspositie en proeftuin voor een klimaatbestendige delta

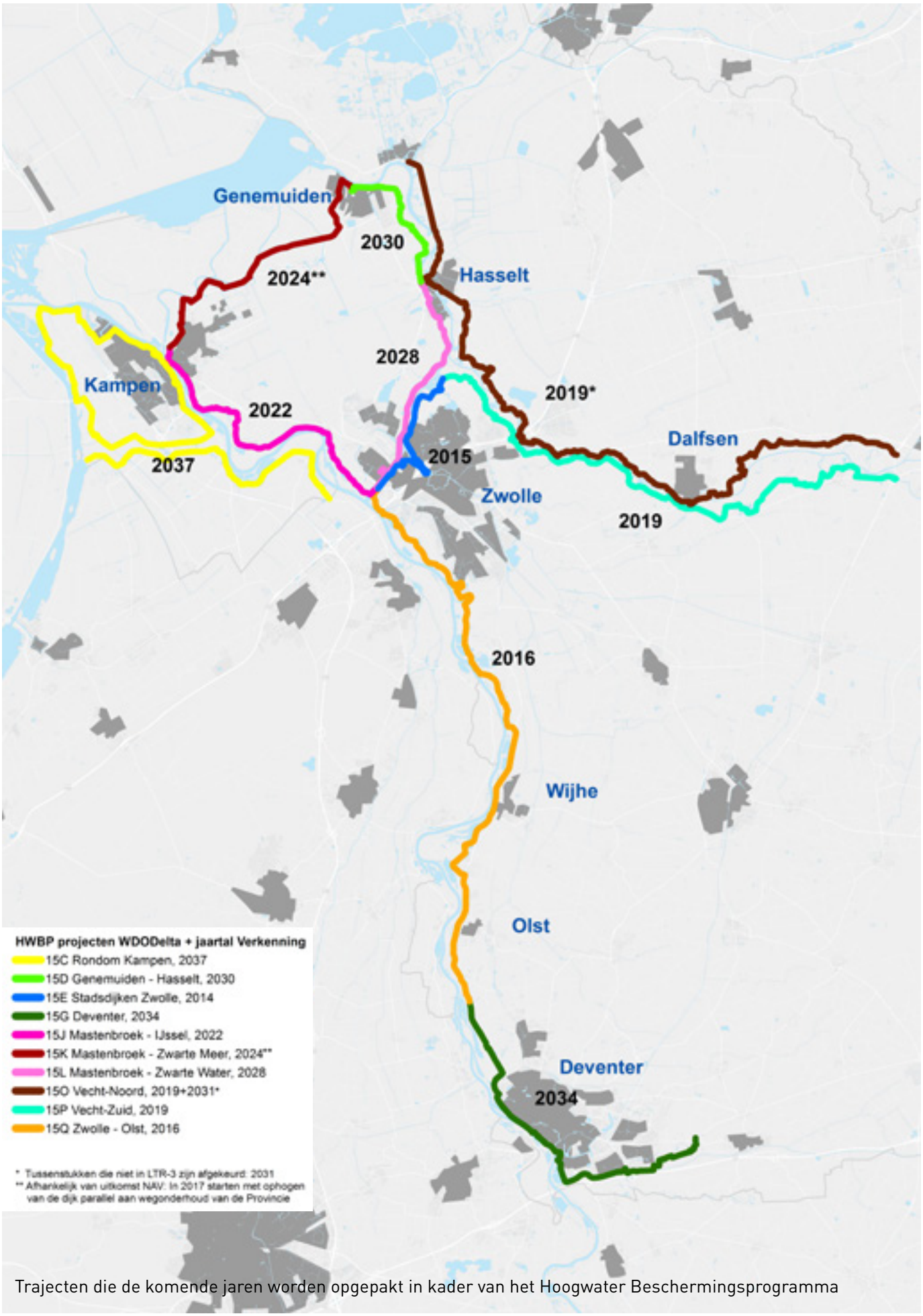
SENSHagen: een slimme stad is een klimaatbewuste stad
Een slimme stad is een klimaatbewuste stad. Daarom werken wij aan een 'SmartZwolle'-project in Stadshagen, in samenwerking met het de kennisinstellingen KNMI en de RIVM. We willen aan de ene kant meer inzicht in het lokale klimaat van Stadshagen en tegelijkertijd inwoners betrekken en ze (nog) klimaat bewuster maken. SensHagen is het project dat hier invulling aan gaat geven. In de wijk wordt een sensornetwerk uitgerold, die relevante gegevens meet als temperatuur, luchtvochtigheid en fijn stof. Inwoners kunnen deelnemen door bijvoorbeeld een sensor te adopteren. Via een platform wordt de data en resultaten gedeeld.

Klimaatadaptief handelen moet zoveel mogelijk worden gestimuleerd. Door de toename hoosbuien, hogere waterstanden, hittestress e.d., heeft de stad een opgave om de stad waterrobuust in te richten. De gemeentelijke overheid pakt haar verantwoordelijkheid, maar de overheid is hier niet alleen aan zet. Het veranderend klimaat vraagt om aanpassing van het openbaar én het particulier gebied. Deze vereiste aanpassing van de stad zullen we samen moeten doen. Het leven met water hebben we echter de afgelopen decennia behoorlijk verleerd, het waterbewustzijn is enorm gedaald. Tuinen worden geheel bestraat, electriciteitskasten en servers van bedrijven staan in de kelder. Klimaatverandering herinnert ons eraan dat wonen en werken in de delta ook kwetsbaar is. We zien een groeiende bewustwording van een verandering van het klimaat en de gevolgen daarvan, maar er moet ook nog heel veel gebeuren.

Het Deltaprogamma bevat sinds 2017 nieuwe veiligheidsnormen voor de waterkeringen in Nederland. De dijken rond de gemeente Zwolle worden op basis van dit programma aangepast om te voldoen aan de gestelde normering (eis is om in 2015 alle dijken, stuwen en sluizen te laten voldoen aan de normeringswet van 1 januari 2017). Voor Zwolle gaat het om de trajecten:

- de dijk langs de oostoever van het Zwolle-IJsselkanaal en het Zwarte Water langs Holtenbroek en Westerveld tot aan de Vecht
- de dijk langs de IJssel tussen Zwolle en Olst (vanaf de Spooldersluis)
- de dijk langs de IJssel bij Stadshagen / polder Mastenbroek
- de dijk langs de Vecht
- het aanpassen van de keersluis bij Zwolle.

De trajecten worden in de komende jaren opgepakt. Bij de aanpak van de dijken wordt met nadruk ook onderzocht of er meekoppelkansen zijn. Dit biedt de mogelijkheid om ruimtelijke ingrepen die nodig zijn voor de dijkaanpassing mee te nemen in gebiedsontwikkelingen.

Trajecten die de komende jaren worden opgepakt in kader van het Hoogwater Beschermingsprogramma

3.4.2 Energietransitie

Bij de energietransitie gaat het erom dat we van een energiehuishouding die gebruik maakt van fossiele brandstoffen overgaan naar een energiehuishouding die gebruik maakt van schone, hernieuwbare bonnen (zon, wind, bodemenergie, waterkracht, etc,). We noemen het een transitie omdat het gaat om lange termijn (20-50 jaar), er sprake is van een radicale en structurele verandering op systeemniveau en wordt gekenmerkt door een grote mate van complexiteit en onzekerheid.

Perspectief
We beschouwen de noodzakelijke omslag naar een duurzame stad niet alleen als iets wat moet, maar vooral als een kans. De omslag vraagt om visie, lef en vooral doen. Het vraagt om een wenkend perspectief dat mensen in beweging zet in plaats van de transitie als een last te zien. Een perspectief dat visie en inspiratie biedt aan iedereen die een grote of kleine stap wil zetten op weg naar een energieneutraal Zwolle in 2050.

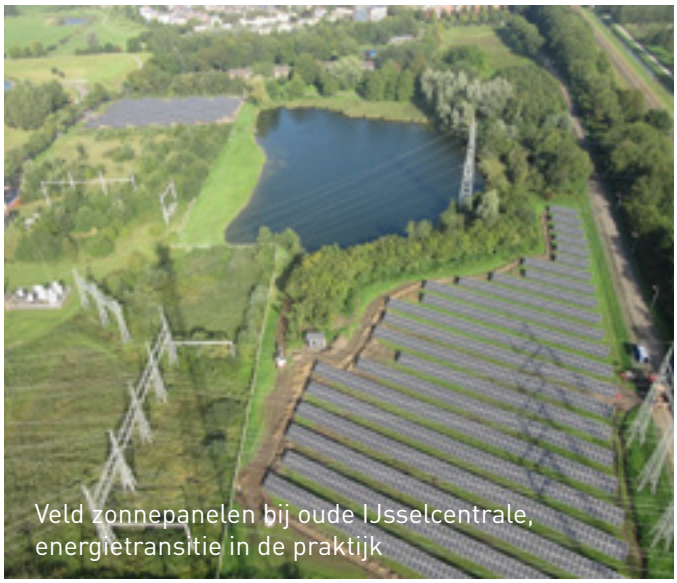
Zwolle wil uiterlijk in 2050 energieneutraal zijn

Middellange termijn doelstellingen zorgen voor handelen vandaag
Omdat 2050 nog erg ver weg is, kiezen we voor een inspirerend doel op de middellange termijn waar we naar toe kunnen werken. Op dit moment wordt 7% van de totale energie die we in Zwolle verbruiken op duurzame wijze opgewekt. Door ook een stip dichterbij te zetten, creëren we de urgentie om vandaag de versnelling in te zetten. Daarom de doelstelling voor de middellange termijn:

In 2025 is de hoeveelheid CO2-uitstoot ten opzichte van 1990 gereduceerd met 25% en wordt 25% van de totale energievraag op duurzame wijze opgewekt.

Het is daarmee en realistische actualisatie en tegelijk een aanscherping van de bestaande doelstelling om in 2020 20% van de CO2-uitstoot gereduceerd te hebben ten opzichte van 1990 en 20% duurzaam opgewekt.

Niet omdat het moet, maar vooral omdat we het willen
Aansluiten bij (inter)nationale doelstellingen is uiteraard een reden voor Zwolle om werk te maken van de energietransitie. Maar als Zwolle hebben we de baten van de energietransitie ook in het vizier en willen die ten goede laten komen aan de stad en regio. We zien de energietransitie als een katalysator voor economische en sociale groei. Denk bijvoorbeeld aan het aan de lokale werkgelegenheid die toeneemt als de vraag groeit naar het verduurzamen van panden en de aanleg en het onderhoud van lokale energiebronnen en de kansen voor innovatie die daarbij horen. Of denk aan het effect op de hoogte van de energielasten. Dit kan gunstig zijn voor huishoudens waar de energielasten zwaar

Veld zonnepanelen bij oude IJsselcentrale, energietransitie in de praktijk

drukken op het maandelijkse budget. Of denk aan het tot stand komen van nieuwe, sociale infrastructuren: buurt- of wijkgenoten gaan samenwerken op het gebied van duurzaamheid en kopen samen zonnepanelen in of richten een coöperatie op.

De energietransitie zetten we in als katalysator voor economische en sociale groei

Uitgangspunten geven duidelijkheid aan partijen met wie wij samenwerken
Om de die wij hebben te kunnen realiseren is samenwerking nodisg tussen veel partijen als bewoners, bedrijven, instellingen, corporaties, verenigingen en ook de gemeente, om dat voor elkaar te kunnen krijgen. Als samenwerkingspartner is het van belang duidelijk te zijn over de uitgangspunten waarmee wordt gewerkt. Deze uitgangspunten zijn er om te borgen dat onze besluiten in de nabije en verdere toekomst bijdragen aan de ambities op de lange termijn.
Ook initiatieven van anderen op het gebied van energietransitie zullen we toetsen aan deze uitgangspunten. Kort samengevat zijn de uitgangspunten:
1. We hebben alle energiebronnen nodig.
2. Wat we lokaal kunnen doen, doen we lokaal
3. We stimuleren bij voorkeur oplossingen met een economische en sociale meerwaarde
4. We geven ruimte aan initiatief, experiment en innovatie

De weg naar de ambitie is geen rechte lijn
De energietransitie is een beweging die lange tijd gaat duren en waar we geen blauwdruk voor kunnen maken. De transitie vraagt een brede aanpak gericht op bewoners, bedrijven en instellingen, waaronder de gemeente zelf. Daarom wordt voorgesteld de komende jaren te werken langs een drietal actielijnen:

1 Inzicht en uitzicht bieden
Met deze actielijn beogen we inwoners, bedrijven en

organisaties bewust te maken van de noodzaak en omvang van de energietransitie (urgentie voelen) én hen gelijktijdig een perspectief te bieden van mogelijkheden en kansen. Hoewel het belang van schone energie door iedereen onderkend wordt, is nog onvoldoende bekend wat we in Zwolle te doen hebben en hoe we dat kunnen realiseren met elkaar: handelingsperspectief bieden op het gebied van besparen en opwekken. Onze rol hierbij is informerend en stimulerend, zorgen voor bewustwording, goede communicatie en het zijn van vraagbaak.

2 Stimuleren en betrekken
De energietransitie is een brede beweging waar de gemeente een stimulerende rol in heeft. We willen nóg meer beweging veroorzaken: bij bewoners, bedrijven, verenigingen, instellingen en bij organisaties als woningcorporaties, projectontwikkelaars etcetera. We betrekken en worden betrokken. We stimuleren wat er al is, faciliteren waar dat wenselijk is en nemen initiatief waar dat nodig is. Een belangrijke rol van de gemeente is die van verbinder tussen partijen. We beogen daarmee slimmer met mogelijkheden om te gaan. Wij willen samenwerken met partijen die hun energiehuishouding anders en duurzamer willen inrichten. We gaan met hen op zoek naar mogelijkheden om in buurten en wijken op echt grotere schaal te besparen en duurzame opwek te realiseren. En waar het nodig is nemen we zelf het initiatief.

3. We nemen onze verantwoordelijkheid als gemeente
Zwolle gaat haar duurzaamheidsambities (nog meer) koppelen aan andere beleidsvelden, waar zij zelf invloed op heeft. Te denken valt aan sport, sociaal beleid, woonbeleid, mobiliteit, etcetera. Verder krijgt energie een prominente plek in deze Omgevingsvisie. En concreter, de gemeente is eigenaar van een groot aantal panden, waaronder wijkcentra en gebouwen van sportverenigingen. Komende jaren wil de gemeente flink investeren in de duurzame opwek van haar eigen energiebehoefte.

Lange- en middellange termijn ambities verbinden aan korte termijn handelen
We willen vooral ook 'doen'. Nu is het tijd om te versnellen en alle mogelijkheden die ons als gemeente ter beschikking staan in te zetten. We richten onze focus de komende jaren op de volgende onderwerpen:
1. Stimuleren en faciliteren van kleinschalige initiatieven
2. Energiebesparing bij bedrijven
3. Verduurzaming gebouwde omgeving (particulieren en huur)
4. Initiëren en faciliteren grootschalige opwek
5. Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling

Werken met een dynamische uitvoeringsagenda
We gaan werken met een dynamische uitvoeringsagenda. Welke acties bij het vervolg van de energietransitie passen, is van vele facetten afhankelijk, bijvoorbeeld welke initiatieven er worden gestart vanuit de Zwolse samenleving. Daar willen we bij aansluiten. Zo ontstaat er een dynamische uitvoeringsagenda. Een agenda van ons allemaal: bewoners, bedrijven, instellingen en overheid. De uitvoeringsagenda helpt om aan de slag te gaan met verschillende initiatieven en er via een praktische vorm van coördinatie op toe te zien dat we meters gaan maken.

Assendorp is bijvoorbeeld een wijk met oude woningen, die veel energie verbruiken, omdat de woningen niet goed geïsoleerd zijn. De energielabels van deze woningen zijn in de laagste categorie te vinden, namelijk F en G. Ook is de wijk behoorlijk versteend, hetgeen hittestress oplevert. Als wij deze wijk zouden aanpakken door isolatie van de woningen uit te voeren en daarmee het energieverbruik te verminderen in combinatie met het realiseren van groene daken met zonnepanelen, dan slaan wij meerdere vliegen in één klap. Ook de zonnepanelen dragen bij aan een het energievraagstuk. Doordat de zonnepanelen op groene daken liggen, leveren deze panelen ook nog eens meer op. De groene daken zorgen voor het verminderen van hittestress door het afvoeren van water en het terugdringen van wateroverlast bij een regenbui. Verduurzamen met tevens oog voor het behoud en versterken van de hoge cultuurhistorische en ruimtelijke kwaliteiten van de wijk. De uitdaging zit er natuurlijk in bewoners en bedrijven te betrekken bij deze transities. We kunnen ze niet verplichten. De systeemverandering kan alleen maar worden gerealiseerd als tegelijk lokale behoeftes en wensen worden gerealiseerd. Iedereen is nodig.

3.5 Kernopgave vitale, solidaire, gezonde en duurzame stadsdelen

We hebben inmiddels een aantal belangrijke kernopgaven op stads- en regioniveau besproken. We maken met de laatste kernopgave 'vitale, solidaire, gezonde en duurzame stadsdelen' een stap richting de verschillende stadsdelen/-gebieden.
Op basis van de trendanalyse is duidelijk dat de bestaande stad en het buitengebied angepast moeten worden om ook in de toekomst bestendig te kunnen zijn. Belangrijke ontwikkelingen als de verandering van het klimaat, nieuwe technologie, de woningbouwopgave en de energietransitie, zullen het nodige vragen van de doorontwikkeling van de stad.
Juist de groei van de stad geeft ons de mogelijkheid om de stad toekomstbestendig te maken. We zijn ons daarvan zeer bewust. We zullen de groei van de stad daarom optimaal benutten: meervoudig waarde creëren is de norm.

Zwolle heeft vele sterke en zelfstandige wijken en buurten met verschillende karakters en identiteiten, die geliefd zijn bij de buurtbewoners. De wijken weerspiegelen de groei van de stad en de daarbij behorende structuren en bouwstijlen.

Met de strategische kernopgave vitale, solidaire, gezonde en duurzame stadsdelen geven we inzicht in de wijze waarop Zwolle in kan zetten op de doorontwikkeling en welke kansen dit biedt voor de stad. In feite gaat om verschillende deelgebieden, met elk een eigen karakteristiek. Het meest bijzonder is uiteraard het buitengebied, met een heel eigen dynamiek, eigen kwaliteiten en andere functies. We zullen daarom specifiek aandacht besteden aan het buitengebied. Eerst formuleren we de topambitie. Vervolgens werken we dat uit in vier bouwstenen.

Topambitie:
Zwolle nodigt uit om samen te werken aan vitale, solidaire, gezonde en duurzame stadsdelen.

Iedereen kan in Zwolle comfortabel, veilig en duurzaam leven, wonen en werken. We creëren ruimte die nodig is om de mensen en de stad te laten groeien; om te versnellen en te bezinnen. We bieden overzicht, stemmen af en zorgen ervoor dat er gekozen kan worden. We bieden maatwerk op alle niveaus: op het niveau van de stad, stadsdelen, wijken en buurten, met aandacht voor onderlinge verbindingen.
Zwolle werkt aan de toekomstbestendigheid van de stad. Dat doen wij omdat ook toekomstige generaties moeten kunnen profiteren van de ruimte en de kwaliteiten die de stad biedt.

Bouwstenen

Om een toekomstbestendige stad te behouden en te versterken wordt uitgegaan van vier bouwstenen:

- vitaliteit
- solidariteit
- gezondheid
- duurzaamheid

In de bouwstenen worden de uitgangspunten van menselijk kapitaal vertaald: maximaal ontplooien, verbinden (ontmoeten) en vernieuwen van de fysieke leefomgeving.

We voorzien dat allerlei trends en ontwikkelingen zullen inwerken in de wijze waarop vorm gegeven kan worden aan de bouwstenen.
Zo is maatwerk geen uitzondering meer maar de norm in Zwolle om tot oplossingen te komen. De stad wordt multifunctioneler: een levendige stad vraagt om een mix van verschillende functies. Connectiviteit, verbinding en transparantie werken door, ook door de technologische ontwikkelingen. Ouderen wonen langer thuis, huishoudens worden kleiner, de arbeidsmarkt veranderd, evenals de organisatie en inzet van zorg. Integrale afweging van de bouwstenen is belangrijk.
Op basis van deze uitgangspunten onderscheiden we voor de vier bouwstenen een aantal doelen en criteria.

Boten op het droge
Het kán een zorgwekkende illustratie zijn van de opgaven waar we wereldwijd voor staan. Maar bovenstaande locatie is juist bij uitstek een plek waar door 'out of the box' te denken en slim gebruik te maken van innovatieve inzichten getoond wordt dat door transformatie toekomstbestendige gebieden ingericht kunnen worden. De foto toont De Ceuvel in Amsterdam-Noord. Een paar jaar geleden was dit een vervuild gebied waar eigenlijk niemand wat mee kon. De gemeente heeft via een prijsvraag de grond uiteindelijk beschikbaar gesteld aan degene met het beste idee voor de plek. Het winnende idee bestaat uit het (tijdelijk) gebruiken van de grond als plek waar in onbruik geraakte woonboten gestald zijn. De boten worden bewoond en intussen opgeknapt. De grond is ingezaaid met zuiverende beplanting die in de loop van de jaren zorgt dat het perceel weer vervuilingsvrij is. Tegen die tijd kunnen de woonboten weer ergens te water gelaten worden om, gerenoveerd, opnieuw als woning te dienen.

Bouwsteen Vitaliteit

Doel: Vitaliteit staat voor het zorgdragen voor levensloopbestendige en multifunctionele gebieden waar mensen (jong en oud) in hun eigen omgeving kunnen en willen blijven wonen, waar de voorzieningen de aantrekkelijkheid van de woonomgeving versterkt en die de gewenste en benodigde economische dynamiek heeft.

Daarbij is het volgende van belang:

- In het dagelijks leven heb je de benodigde **voorzieningen** op de voor jou bereikbare afstand ('van buggy, rollator tot taxi'), zodanig dat de buurt een gericht aanbod heeft aan (benodigde) basiszaken (mn voeding). Zwolle heeft een fijnmazige wijk- en buurtstructuur, waarbinnen het aanbod van dagelijkse artikelen en de boodschappenfunctie centraal staat. De aanwezigheid van een modern en toekomstbestendig supermarktaanbod is voor het functioneren van de wijk- en buurtcentra essentieel. We streven naar een heldere en evenwichtige detailhandelsstructuur, met compacte winkelgebieden, waarbinnen de fijnmazige wijk- en buurtstructuur zoveel mogelijk gehandhaafd wordt.
- **Mobiliteit** van inwoners is van belang en zorgt voor vitale wijken. Implementatie van de nieuwste technologie zorgt voor efficiënter en klantvriendelijker gebruik. We zorgen voor een toekomstbestendige verkeersinfrastructuur met prioriteit voor schoon vervoer, zodanig dat mensen keuzevrijheid hebben in vervoersmiddel en route. Actief vervoer (fietsen, wandelen) wordt gestimuleerd. Dit bevordert de gezondheid en kan het autoverkeer verminderen. Elk gebied heeft een eigen bereikbaarheidsprofiel. Waar wijken, buurten en/of voorzieningen niet goed zijn aangesloten op het openbaar vervoer netwerk, wordt gezocht naar passende alternatieven. Met inzet van mensen die een afstand hebben tot de arbeidsmarkt. En liefst gecombineerd met andere vervoersconcepten, zoals het wmo-vervoer en ziekenvervoer. De stad stimuleert daarnaast alternatieve en schone vervoerswijzen. Deelautoconcepten kunnen bijdragen aan beperkt ruimtegebruik en zijn duurzaam. Langzaam verkeer wordt nog meer gestimuleerd.
- De openbare ruimte is **voor een ieder toegankelijk**, de toegankelijkheid past bij het gebruik van het gebied. Toegankelijkheid voor iedereen is door de Verenigde Naties tot een universeel grondrecht benoemd. In Zwolle is dit vertaald in een toegankelijkheidsvisie met bijbehorende maatregelen (Visie op toegankelijkheid van de openbare ruimte in Zwolle). Deze zal de komende jaren worden geïmplementeerd. Ook zal toegankelijkheid als randvoorwaarde worden meegenomen bij alle ruimtelijke en fysieke projecten in Zwolle.
- Het **woningaanbod is divers, vernieuwend, levensloopbestendig en betaalbaar**. Het aanbod is bovendien gedifferentieerd naar wijken, zodat er voor iedereen een woning naar wens is. Er wordt meer ruimte gegeven om de bestaande woningvoorraad (type, kwaliteit, segmentering en prijs-/kwaliteitsverhouding) aan te passen aan levensfases en aan wensen en behoeftes. Waar gewenst passen we verschillende woningtypologieën toe om een breed woningaanbod te realiseren.
- **Langer zelfstandig blijven wonen** leidt tot meer welzijn voor kwetsbare groepen tegen minder (zorg) kosten. Technologische innovaties (zoals zorg op afstand, domotica, data-analyse) kunnen niet alleen helpen om zorgkosten te besparen, maar ook om langer thuis wonen mogelijk te maken. Een passend aanbod van huisvesting is ook een manier om deze doelstelling te realiseren. De komende vergrijzing maakt het noodzakelijk dat woningen zodanig gebouwd worden dat er snel en flexibel aanpassingen gedaan kunnen worden. Dit om de noodzakelijke

De Spoorzone in ontwikkeling, de nieuwe NS reizigerstunnel 2016

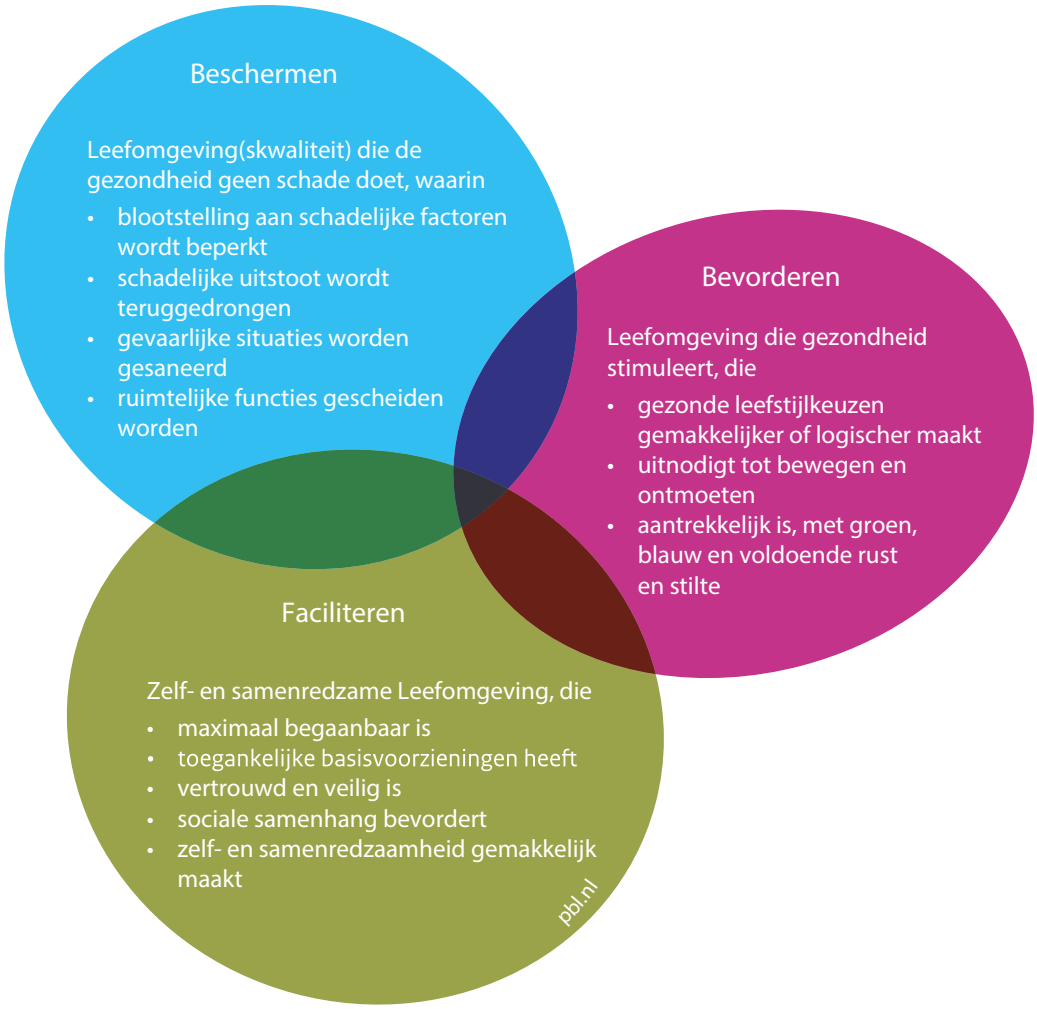
zorg en ondersteuning te kunnen bieden. En mensen gelukkig oud kunnen worden in hun eigen vertrouwde omgeving.
- De **economische potentie** van een gebied en haar bewoners en ondernemers wordt volledig benut. De economische, agrarische structuur van de stadsranden is op de stad gericht, zodanig dat verbrede stadslandbouw letterlijk en figuurlijk de stad draagt voedt. De structuur draagt bij aan de gezondheid, zorgt voor beweging, werkgelegenheid en vermindert de milieubelasting. Ook energie en recreatie dragen bij aan circulariteit en zorgen voor ruimte voor ontspanning.
- We creëren **ruimte voor nieuwe initiatieven** en ontwikkelingen, met passende randvoorwaarden. We faciliteren de veranderende economie, zodanig dat concepten als betekenismaximalisatie, circulair, 'social enterprise' en waardeketens in Zwolle concreet betekenis krijgen. Zwolle ondersteunt en stimuleert waar nodig transformatie van bestaand vastgoed en van locaties. Speciale aandacht is er voor herbestemming van erfgoed, zodanig dat maatschappelijke vraagstukken met betrekking tot huisvesting beter kunnen worden gefaciliteerd.
- We zetten in op **behoud van laagdrempelige buurt- en wijkvoorzieningen** voor ontmoeting, sporten en bewegen, sociaal-culturele activiteiten, kinderopvang maar ook zorgfuncties en ondersteuning in de wijk en buurt in het bijzonder voor kwetsbare groepen, bij voorkeur in voorzieningen die geschikt zijn of gemaakt worden voor multifunctioneel gebruik zoals onderwijsgebouwen, sport- en wijkaccommodaties:
- Onze **onderwijsvoorzieningen** zijn beschikbaar voor wijkactiviteiten. Het gaat dan niet alleen om de gebouwen, maar ook om de terreinen. De schoolpleinen willen we inzetten voor wijk en na- en buitenschoolse activiteiten. We zetten onze gebouwen, waar mogelijk en verantwoord, flexibel en duurzaam in. Dit combineren we met educatie zodat de leerlingen de ouders en de wijkbewoners in duurzaamheid opgroeien en opvoeden. Door de flexibele inzet sluiten we aan op de behoefte van de wijk en de school.
- Een divers dicht bij of tussen bewoning gelegen **aanbod van sport- en speelvoorzieningen** gericht op diverse leeftijdscategorien is essentieel in het kader van levensbestendigheid van wijken. Waar het om jeugd gaat zijn vooral speelplekken, gaat het voor de jongeren en (jong-)volwassenen om sportvoorzieningen, terwijl voor senioren een beweegvriendelijke omgeving (goede fiets- en wandelpaden, geen drempels etc. niet alleen in het kader van mobileit, maar ook vanuit beweegstimulering) belangrijk zijn.
- We zetten in op het **creëren van ruimte voor functiemenging** in gebieden. Multifunctionaliteit concentreert menselijke activiteiten, zodat er meer coalities en meer welvaart ontstaan. Dergelijke ontmoetingen ontstaan ook door ruimte te houden in de stad: creatieve industrie, maatschappelijke organisaties, georganiseerde buurtbewoners zijn gebaat bij plekken in de stad die van functie (kunnen) wisselen. Ambachtelijke bedrijvigheid kan op veel meer plekken dan vaak gedacht.

Stadsgesprek De Fundatie 16 november 2016:
Zwolse wijken zijn levensloopbestendige en multifunctionele gebieden waar jong en oud in hun eigen omgeving kan en wil blijven wonen. Waar voorzieningen en ruimtelijke kwaliteit de aantrekkelijkheid van de woonomgeving versterken en de benodigde dynamiek hebben.
Flexibiliteit is daarvoor een vereiste. Te denken valt aan vrij bouwen op bepaalde plekken of stappen maken in de wooncarrière binnen de eigen wijk; grofweg van studentenkamer naar huur- naar koopwoning naar seniorenwoning.

Bouwsteen Solidariteit
Doel: Zwollenaren worden gestimuleerd om samen zorg te dragen voor elkaar, elkaars belangen en onze omgeving.
Zwolle is een verbinder. De stad biedt de ruimte om elkaar op te zoeken. Zwollenaren worden gestimuleerd om samen zorg te dragen voor hun belangen. Waar die belangen verschillen moet ruimte zijn om de diverse standpunten duidelijk te krijgen. Pas als standpunten duidelijk zijn kan je in dialoog, om waar mogelijk overeenstemming te vinden en waar nodig diversiteit te koesteren. Beide is nodig om zoveel mogelijk mensen te betrekken bij de manier waarop we in Zwolle samenwerken. Om de dialoog mogelijk te maken is er in Zwolle alle ruimte voor samenwerkingsvormen. Maatwerk is daarbij van belang, evenals nabijheid.

Daarbij is het volgende van belang:
- Iedereen kan naar vermogen meedoen: inwoners zijn zelfredzaam en kunnen participeren in de samenleving
- We bevorderen van relaties tussen bewoners in het algemeen of specifieke groepen bewoners zoals ouderen en jongeren.
- Het gezamenlijk eigenaarschap van bewoners en gebruikers bij het woon- en leefklimaat in de gebieden houden we op peil door initiatieven van inwoners en ondernemers meer te stimuleren en te faciliteren.
- Er is ruime is voor eigen regie en initiatief van bewoners. Zwolle ondersteunt inwoners in hun eigen buurt bij vragen op verschillende levensterreinen, waaronder maatschappelijke participatie en zelfstandig wonen, zodanig dat Zwolle aansluit bij de kracht van bewoners. Inwoners en ondernemers weten ook waar zij met hun ondersteuningsvragen terecht kunnen. Zwolle communiceert transparant.

Perspectieven op gezonde leefomgeving

Bron: PBL

Bouwsteen Gezondheid

Doel: Zwolse gebieden dragen (meer) bij tot gezond leven in eigen buurt en stad. Gezondheid is een breed begrip, bestaande uit:

- het beschermen (milieu),
- het bevorderen van de gezondheid,
- het faciliteren van een zelf- en samenredzame leefomgeving.

Zwolle is een speelveld waarop iedereen wordt gestimuleerd om in beweging te komen. De stad nodigt uit tot ontmoeting. Ontmoetingen die voor Zwollenaren en mensen van buiten de stad zonder belemmeringen vorm kunnen krijgen. En die ontmoetingen moeten ongehinderd kunnen leiden tot nieuwe ambities. Al naar gelang de achtergrond van de deelnemers geeft Zwolle je de ruimte om te groeien door te recreëren, door te spelen en door te sporten. Een veilige en toegankelijke omgeving nodigt ook uit om tot rust te komen, jezelf met anderen te meten en je grenzen te verleggen.

De brede benadering van gezondheid

Een gezonde, leefbare en veilige leefomgeving is als doel verankert in de maatschappelijke doelstelling van de Omgevingswet, en daarmee vanzelfsprekend onderdeel van de omgevingsvisie. Een gezonde leefomgeving is een breed begrip. Het gaat in de eerste plaats over een schone leefomgeving, waarin de luchtkwaliteit, geluidsbelasting en lichtbelasting in orde is en de openbare ruimte schoon en heel. Belangrijk is ook dat er in de nabije omgeving van woonwijken, scholen en werklocaties voldoende mogelijkheid is om te bewegen en dat deze mogelijkheden uitnodigend zijn.

De brede benadering van gezondheid is in het bovenstaande schema van het Planbureau voor de leefomgeving helder verwoord. Gezondheid in stad in de enge benadering gaat vooral over beschermen tegen schadelijke invloeden, zoals luchtvervuiling en geluidsbelasting. Maar de inrichting van de stad is op veel meer manieren bepalend voor onze gezondheid. In deze visie gaan we uit van de brede benadering. Zowel het beschermen (milieu) als het bevorderen van de gezondheid als het faciliteren van een zelf- en samenredzame leefomgeving van belang voor een gezonde stad.

Stadsgesprek De Fundatie 16 november 2016:
- Zwolle is een gezonde stad waar jong en oud graag wil wonen en (net)werken. Ontmoeten, voorzieningen en groen zijn daarvoor belangrijke elementen. Initiatieven zoals Hanz, waarbij er sprake is van een mix aan functies, dragen daaraan bij.
- De stad is nog onvoldoende voorbereid op de veranderende vraag naar zorg: van acute gezondheidsklachten naar een meer chronisch ziektebeeld. Dit vraagt om een brede benadering.

De inrichting van de openbare ruimte en de keuzes met betrekking tot de leefomgeving hebben een impact op de gezondheid van de inwoners. Het beschermen en bevorderen van de gezondheid vraagt een integrale benadering en afwegingskader voor de ontwikkeling, inrichting en beheer van de stad. De huidige definitie van gezondheid kent een brede benadering: gezondheid is het vermogen van mensen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen in het leven.

Daarbij is het volgende van belang:
- Gezondheidsbevordering: de fysieke leefomgeving geeft (meer) positieve prikkels voor een gezonde leefstijl. De openbare ruimte geeft aanleiding geeft tot (meer) ontmoeting, beweging, spelen, recreatie. In Zwolle is lopen en fietsen de normale manieren van bewegen. Zwolle werkt aan een uitstekend netwerk van fietsverbindingen, wandelroutes en ov-verbindingen.
- Gezondheidsbescherming: vanuit de zorg voor het milieu zorgen zorgen we voor veiligheid en voorkomen gezondheidsrisico's, onder meer door veilig drinkwater en bodemsanering. We continueren ons gebiedsgerichte milieubeleid (geluid, externe veiligheid, luchtkwaliteit, en bodemkwaliteit. In deel 2 van de omgevingsvisie zal het gebiedsgerichte milieubeleid verder worden uitgewerkt, in het verlengde van de bestaande gebiedstypologie.
- Gezondheid faciliteren: aspecten van een zelf- en zelfredzame leefomgeving zijn vertaald in de bouwstenen vitaliteit en solidair.

Fietsen langs de IJssel

Voorbeeld van gebiedsgericht milieubeleid', waarbij rekening wordt gehouden met het karakter van het gebied, bijvoorbeeld geluid.
In een rustige woonwijk wordt een lagere geluidbelasting nagestreefd dan bijvoorbeeld in een druk stadscentrum of een gebied in transitie van bedrijvigheid naar functiemenging (denk aan Spoorzone/Hanzeland of Oosterenk).
Omdat een druk stadscentrum meer verkeer en bijvoorbeeld terrassen heeft zal de geluidbelasting al hoger zijn dan in een rustige woonwijk. Bewoners van een druk stadscentrum aanvaarden dit ook wanneer zij in een dergelijk gebied (gaan) wonen. Bewoners van een rustige woonwijk verwachten meer rust en stilte. Door dit vast te leggen in gebiedsnormen (of omgevingswaarden volgens de benaming uit de nieuwe omgevingswet) wordt helder welke (milieu) kwaliteit Zwolle in welke gebieden nastreeft.

Dit principe kan op dit moment ook al binnen de wettelijk toegestane grenzen worden toegepast voor verschillende. In de wetgeving is bepaald welke bandbreedtes er zijn en voor welke gebiedstypen deze van toepassing zijn. Milieuthema's waar op dit moment al gebiedsgericht beleid ontwikkeld kan worden zijn: geluid, geur, externe veiligheid (groepsrisico), bodemkwaliteit.
In de nieuwe omgevingswet is het ook mogelijk omgevingswaarden (bijvoorbeeld voor geluid) te bepalen voor gebieden en deze waarden vervolgens vast te leggen in het omgevingsplan.

De toename van chronische ziekten, obesitas, sociaal economische gezondheidsverschillen, vergrijzing en eenzaamheid vraagt steeds meer aandacht. Vertalen we dit naar gezondheidswaarden van de fysieke leefomgeving:
- Woonomgeving: wonen en druk verkeer zijn gescheiden. Beschikbaarheid van toegankelijke en aantrekkelijke groene, blauwe en stille plekken.
- Mobiliteit: lopen en fietsen zijn normale manieren van bewegen, goede fiets- en ov.-verbindingen.
- Woningen: elke woning heeft ten minste één aangename zijde en is goed geventileerd.
- Gezonde leefstijl: de omgeving verleidt haar inwoners tot gezond eten en voldoende bewegen.

- Werken en recreëren: De stad biedt een palet aan keuzes voor een goede balans tussen werk en vrije tijd.

Jongerenraad (27 oktober 2017) is unaniem: in Zwolle moet iedereen welkom zijn!
Het is van belang dat we als Zwolle uitstralen dat iedereen welkom is. Zwollenaren zijn heel erg open en vrolijk. Uitzonderingen daargelaten, want de jongeren betreuren het feit dat na klachten van binnenstadbewoners het geluid tijdens evenementen nu zo zacht staat dat grote evenementen de stad Zwolle verlaten. Geef ruimte aan evenementen, luidt dan ook het advies. Ga in gesprek met klagers en stel hen de vraag: 'wat vindt u wel leuk?'

Het bouwen van geen gevoelige bestemmingen, zoals woningen, op korte afstand van drukke wegen levert meteen een **spanningsveld** op. Een gezonde stad is immers ook een compacte stad. Een compacte stad maakt het mogelijk om alles per fiets te bereizen. We hebben een flinke binnenstedelijke woningbouwopgave, waarbij alle ruimte benut moeten worden. Een omslag naar electrisch vervoer maakt het verkeer stiller en schoner.
Het is van belang een goede balans te vinden tussen de verdere ontwikkeling van de hoogdynamische gebieden en de meer laagdynamische groenblauwe dragerstucturen die voor een gezonde woon- en werkomgeving zorgen.

Bouwsteen duurzaamheid
Doel: de gebieden dragen bij aan de duurzame leefomgeving.
- Gebieden zijn klimaatactief en daarmee voorbereid zijn op klimaatverandering, dus klimaatbestendig (wateroverlast, hitte, droogte, wind).
- Door ontwikkelend beheren wordt de openbare ruimte toekomstbestendig gemaakt. De openbare ruimte draagt zo bij aan de duurzame ontwikkeling van de stad, bijvoorbeeld door de openbare ruimte aan te passen aan veranderend klimaat.
- Voor Zwolle karakteristieke flora en fauna houden we in stand en versterken we.
- We verbinden ons aan het principe dat de ondergrond bijdraagt aan de ruimtelijke ontwikkeling van de stad en duurzaam waterbeheer waarbij de energiepotentie maximaal wordt benut. Met energiebewust beheren dragen we bij aan de energietransitie.
- Initiatieven voor hernieuwbare energie worden gestimuleerd en ruimtelijk goed ingepast, waarbij we educatie en voorlichting op het gebied van natuur en milieu verzorgen.
- Voorrang geven aan fiets/lopen en schoner vervoer levert eveneens een bijdrage aan de CO2 reductie en de luchtkwaliteit.

Zwolle is gelaagd. De stad wordt mede gevormd door de wijze waarop we de ondergrond kunnen benutten. We zien daarbij steeds meer mogelijkheden, denk bijvoorbeeld aan opslag en grondwaterbeheer. Maar we zijn ons er ook van bewust dat verstandig gebruik van onze bodem om keuzes blijft vragen. Noodzakelijke keuzes, waarbij het sluiten van de kringloop een grote opgave is. Dat geldt ook voor de overgang van fossiele brandstoffen naar duurzame bronnen. We zoeken niet alleen de diepte (aardwarmte, zoals geohermie of ondieper via bodemlussen en warmte- en koude opslag) maar kijken ook omhoog. Zwolle beweegt mee met hemel en aarde om optimaal gebruik te maken van haar ligging. We geven ruimte aan de elementen waar dat moet en kan. We zien de natuur en het klimaat daarbij als partner, die we met open blik tegemoet treden. Waar mogelijk gebruiken we de ruimte om een ecosysteem te laten ontstaan dat duurzaam bijdraagt aan de groei van Zwolle. Balans en diversiteit zijn daarbij de uitgangspunten, niet alleen in de wijze waarop we het groen in de stad benutten maar ook in de manier waarop we groen ruimtelijk een plek geven.

Beheer openbare ruimte
We werken aan een aantrekkelijke openbare ruimte vanuit de opgaven van de stad en samen met de stad, zodanig dat we in samenspraak met de stad en de stadsdelen de voorzieningen (speelplekken, sport- en beweegvoorzieningen, parkeerplaatsen, groen) op de juiste plek realiseren. Dat doen we op basis van een vernieuwde visie op het beheer van de openbare ruimte (Visie op het beheer van de openbare ruimte in Zwolle, najaar 2015).
De veranderende maatschappij en omgeving vragen om een andere aanpak en een andere rol voor de gemeente. Doel is niet meer alleen het in stand houden van de bestaande openbare ruimte (al blijft dat wel een belangrijk element waar het grootste deel van het geld voor wordt ingezet) op een kostenbewuste manier, maar ook een openbare ruimte aanbieden die de mensen graag gebruiken, die plant en dier de ruimte geeft en die ondernemend Zwolle faciliteert.
Onze beheerprincipes zijn:
- Beheren doen we samen met de bewoners, ondernemers en andere partners in de stad;
- Beheren doen we toekomstbestendig
- En we beheren op maat (differentiëren).

Deze nieuwe doelen en beheerprincipes zijn de aanknopingspunten om bij te dragen aan de kernopgaven en ambities ten aanzien van de fysieke leefomgeving in deze visie.

Het buitengebied in transitie
Twee derde van het grondgebied van de gemeente Zwolle is buitengebied, inclusief kernen als Wijthmen en Windesheim. Hier wonen circa 3500 inwoners. Dat is 3% van de totale Zwolse bevolking. Tot zover de cijfers.
Een belangrijk kenmerk is dat de bewoners en

ondernemers van het buitengebied zelf het initiatief nemen om te komen tot een leefbaar en vitaal buitengebied. Het dorpsplan Wijthmen, de uitbreiding van Windesheim en de doorontwikkeling van de agrarische sector zijn daar voorbeelden van. Ook ontstaan in het buitengebied nieuwe economische dragers als gevolg van erftransformatie van agrarisch naar andere functies. De inwoners en ondernemers van het buitengebied vormen een krachtige en zelfredzame samenleving, met oog voor elkaar. Dat wordt mede geïllustreerd door het rijke verenigingsleven.

Wie naar het buitengebied van Zwolle kijkt, ziet zo op het eerste gezicht een duidelijk onderscheid met de stad. Dat wil zeggen minder bebouwing, een fraai landschap met bijzondere natuur, andere functies en een sociale cohesie die afwijkt van de stad. Diverse trends en ontwikkelingen (zie vorig hoofdstuk) leiden tot opgaven die om een ander gebruik van de ruimte vragen. Het buitengebied is in transitie. Denk daarbij vooral aan schaalvergroting in de landbouw, vrijkomende agrarisch bebouwing als gevolg van stoppende agrariërs, etc. Ook de relatie stad en ommeland verandert. Onder andere als gevolg van technologische ontwikkelingen (internetwinkelen, e-study en een andere wijze van het aanbieden van zorg).
De stad is nauw verbonden met zijn groene ommeland. Onder andere vanwege de aanwezigheid van voorzieningen in de stad Zwolle, waar het ommeland gebruik van maakt. Andersom is het ommeland van belang om diverse grote opgaven van de stad aan te pakken. Denk daarbij aan klimaatadaptatie en de energietransitie.
De ambitie van de gemeente is om net als voor de stad Zwolle te werken aan een vitaal, solidair, gezond en duurzaam buitengebied. Om die ambitie in te vullen zet de gemeente Zwolle op het volgende in:

- Behoud en ontwikkeling van ruimtelijke kwaliteiten (o.a. landschap, stilte, cultuur(historie) en natuur (planten en dierenleven));
- Bieden van ruimte voor ontwikkelingen (o.a. landbouw, recreatie, klimaatadaptatie, energietransitie, niet-agrarische bedrijvigheid, vrijetijdseconomie en wonen)
- Het verbinden van stad en ommeland;

Behoud en ontwikkeling van ruimtelijke kwaliteiten
Er liggen maar weinig steden met al zijn voorzieningen zo mooi 'in het landschap' als de stad Zwolle. De aanwezigheid van de IJssel, verschillende weteringen, de polder Mastenbroek als onderdeel van het nationaal landschap IJsseldelta en de Vecht maken het buitengebied van Zwolle bijzonder en uniek. Een uitzonderlijke kwaliteit en kracht. Veel meer dan in andere delen van Nederland, waar de gaafheid van buitengebied nabij stedelijke gebieden al fors is aangetast. Behoud van ruimtelijke kwaliteiten, zoals landschap, cultuurhistorie en natuur, is een belangrijke ambitie voor de gemeente Zwolle. Op die manier kan de gemeente zich onderscheiden als aantrekkelijke gemeente om in te wonen, werken en recreëren.
Echter, behoud is één, ontwikkeling is nodig om de bestaande kwaliteiten van het buitengebied nog beter

Kern Windesheim

uit de verf te laten komen. Die kwaliteiten staan onder druk als gevolg van (cultuurhistorisch waardevolle) gebouwen die hun functie hebben verloren of dreigen te verliezen. Leegstand en verpaupering liggen op de loer en vragen om herbestemming of sloop. Ook het aanleggen landschapselementen draagt bij aan een mooier landschap en een grotere biodiversiteit. Zo ontstaat een gebied dat aantrekkelijk is om in te verblijven. Er bestaan meerdere vormen van landbouw, van grootschalig tot meer kleinschalig met verschillende nevenactiviteiten. Een specifieke vorm is de zogenaamde 'kringlooplandbouw'. Daarbij ligt de focus op andere verdienmodellen op het erf en de zorg voor het landschap (bijvoorbeeld voor weidevogelbeheer en dergelijke). Deze vorm van landbouw is interessant voor het buitengebied van Zwolle als het gaat om de koppeling met het versterken van de kwaliteit van het landschap.

Bieden van ruimte voor ontwikkelingen

Naast behoud en ontwikkeling van bestaande ruimtelijke kwaliteiten draagt het ruimte bieden aan nieuwe ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving bij aan een vitaal en leefbaar buitengebied. Door erftransformatie (sloop- en nieuwbouw of herbestemming) naar wonen of niet-agrarische bedrijvigheid ontstaan nieuwe economische dragers voor het buitengebied als reactie op stoppende agrarische ondernemers. Dit versterkt ook de sociale vitaliteit in het buitengebied.
De gemeente heeft de ambitie ruimte te bieden aan nieuwe ontwikkelingen, mits er sprake is van een goede landschappelijke inpassing en landschapskwaliteiten per saldo positief worden versterkt. Het is maatwerk per ontwikkeling hoe dit vorm krijgt. Eén en ander is afhankelijk van:

- De plek van een ontwikkeling ten opzichte van een aanwezig landschapstype met bepaalde landschapskwaliteiten;
- De aard en omvang van een ontwikkeling.

Er liggen kansen om het behoud van ruimtelijke kwaliteiten te verbinden met ontwikkelingen. Dat kan door ontwikkelruimte te bieden wanneer ruimtelijke kwaliteiten worden versterkt. Denk daarbij aan het slopen van overtollige bebouwing (al dan niet met asbest), het aanleggen van nieuw landschap en herbestemming van cultureel erfgoed.

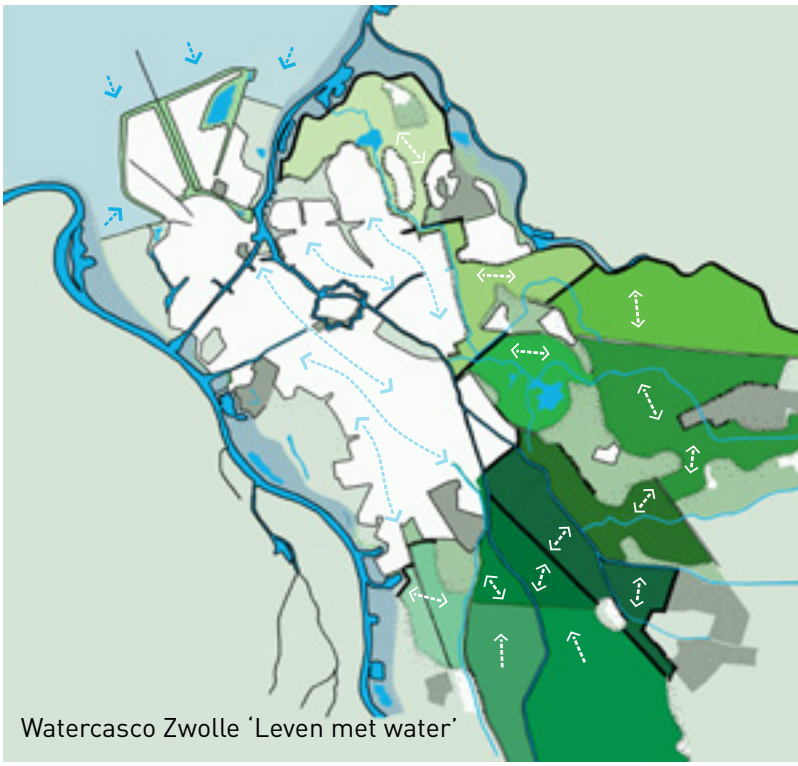
Specifiek zijn er voor het buitengebied van Zwolle een aantal opgaven, die in de toekomst ruimte gaan vragen. Het gaat daarbij om klimaatadaptatie en de energietransitie. Een goede digitale bereikbaarheid van het buitengebied (bijvoorbeeld via glasvezel) is voor bewoners en bedrijven in de meeste gevallen een must om goed te kunnen functioneren. Zeker in een tijd, waarbij ondernemers steeds minder gebonden zijn aan een fysieke plek. Een goede internetverbinding biedt kansen om te ondernemen zonder grenzen.
Naast het inbedden van klimaatadaptatie en de energietransitie zet de gemeente Zwolle in op het blijven bieden van ruimte aan agrariërs. Zij zijn voor een heel belangrijk deel de 'beheerders' van het landschap en ze zorgen ervoor dat het gewaardeerde agrarische karakter van het buitengebied van Zwolle niet verdwijnt. Dit alles rekening houdende met een agrarische sector die verandert. Stads- natuurinclusieve- en biologische landbouw zijn in dat opzicht ontwikkelingen die de gemeente Zwolle ondersteunt. Dit ook vanuit de optiek om te kunnen voorzien in een lokale voedselproductie als onderdeel van een circulaire economie.

Het verbinden van stad en ommeland

Stad en land lijken soms twee aparte werelden. Niets is minder waar. Stad en land groeien steeds meer naar elkaar toe. Bewoners van stad en land maken gebruik van elkaars 'voorzieningen'. De één winkelt in het centrum Zwolle, de ander fietst door het fraaie Zwolse buitengebied. Het is van belang het functioneren van die gebieden ook in samenhang met elkaar te bekijken. De wederzijdse afhankelijkheid wordt steeds groter om antwoord te kunnen op opgaven die op de gemeente Zwolle afkomen. Dit kan door het ruimte bieden aan:

- Stadslandbouw om te voorzien in een lokale voedselproductie;
- Het opwekken van duurzame energie in het kader van een duurzaam Zwolle;
- Nieuwe (kleinschalige en innovatieve) vormen van niet-agrarische bedrijvigheid;
- Recreatieve fiets- en wandelroutes voor toerist en bewoner van de stad Zwolle.

Een ander voorbeeld waar stad en land met elkaar 'verbonden' zijn is het project 'Watercasco Zwolle'. (Zie kader)

Watercasco Zwolle 'Leven met water'

Watercasco Zwolle
Het regionale watersysteem van de Sallandse weteringen beïnvloedt eigenstandig de waterveiligheid van de gemeente Zwolle. De inrichting van het systeem, waaronder genormeerde regionale waterkeringen, bepalen de kans voor zowel stedelijk als landelijk gebied op mogelijke vergaande wateroverlast, en mogelijk zelfs de veiligheid van mensen en infrastructuur. De gevolgen van een overstroming, met name in het stedelijk gebied van Zwolle, kunnen verstrekkend zijn. De schade is enorm. De interactie met het hoofdwatersysteem van Zwarte Water en Vecht heeft daarbij een complicerende werking.
Het Watercasco is een verkenning hoe het landschap ingezet kan worden om extreme waterlast op te vangen in de IJssel-Vechtdelta ten oosten van de stad Zwolle. Het geeft weer op welke wijze de samenhang tussen dijkversterking, ruimtelijke inrichting en crisisbeheersing kan worden verbeterd.

Verbinden, meekoppelkansen en onderzoeksvragen
De opgaven in het buitengebied staan niet los van elkaar. Het is juist de opgave om die opgaven met elkaar te verbinden en meekoppelkansen in te vullen bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving.
Er liggen ook nog een aantal onderzoeksvragen om te bepalen in welke mate het mogelijk is om opgaves aan elkaar te verbinden. Dat wil zeggen?

- Hoe groot is de werkelijke sloopopgave? Ook in relatie tot asbest.
- Waar is ruimte voor landschapsontwikkeling gewenst?
  - Hieronder valt ook een analyse van de huidige ruimtelijke kwaliteiten van het landschap[2].

2 De stichting milieuraad Zwolle heeft hier in 2015 onderzoek naar gedaan. Die input is waardevol voor het doen van een analyse.

Het bieden van ruimte voor ontwikkelingen leidt ook tot spanningsvelden. De opgave om te voorzien in een energieneutraal Zwolle is bijvoorbeeld enorm en vraagt veel ruimte. Hoe verhoudt dit zich tot de kwaliteiten van het fraaie Zwolse landschap? De keuze voor binnenstedelijk bouwen is dan ook een goed uitgangspunt als het gaat om de totale ontwikkeling van de gemeente Zwolle. Hieronder valt ook de transformatie van bestaande erven naar nieuwe functies.

4 Op weg naar een omgevingsvisie deel 2

De afgelopen periode is intensief gewerkt aan deel 1 van de omgevingsvisie voor de gemeente Zwolle: kernopgaven en ambitie. Het feit dat we spreken over deel 1 houdt in dat we er nog niet zijn. De kernpopgaven en ambities moet verder vertaald worden naar de fysieke leefomgeving. Waar deel 1 vooral de 'wat-vraag' beantwoord gaat deel 2 in op de uitwerking van 'wat-vraag' en de 'waar en hoe-vraag'.

Dit hoofdstuk beschrijft het vervolg op weg naar een omgevingsvisie deel 2. Dit hoofdstuk beschrijft ook de status van deel 1 van de omgevingsvisie ten opzichte van het huidige Structuurplan 2020.

4.1 De Omgevingsvisie en de implementatie van omgevingswet

In de omgevingsvisie komt al het beleid voor de fysieke leefomgeving, integraal en in samenhang samen. De inhoud van de visie geeft richting aan het op te stellen omgevingsplan. Een omgevingsplan is een nieuw instrument dat alle bestaande bestemmingsplannen en gebiedsgerichte verordeningen zal vervangen.
De omgevingsvisie vormt ook de basis voor eventueel op te stellen programma's. Als je de instrumenten in onderlinge samenhang beziet, vormt de omgevingsvisie de bovenste trede van het nieuw te ontwikkelen beleid en regels in het kader van de Omgevingswet. (Zie schema 'De Omgevingswet in Zwolle in een oogopslag' in bijlage 1).

De Omgevingswet is nog in ontwikkeling. Dit betekent dat wij nu geen omgevingsvisie (kunnen) maken die 100% Omgevingswet-proof is. In Zwolle anticiperen we met de Omgevingsvisie deel 1 op de Omgevingswet door nu de kern van de visie met de Zwolse kernopgaven en ambities te formuleren. Vervolgens zullen deze kernopgaven en ambities voor de stad in deel 2 verder worden uitgewerkt tot de uiteindelijke omgevingsvisie.

4.2 Status omgevingsvisie deel 1

Wat betekent vaststelling van het eerste deel, omgevingsvisie deel 1, voor het bestaansrecht van het Structuurplan 2020, zoals die is vastgesteld in juni 2008? Deel 1 is immers "slechts" een document op hoofdlijnen, waarin, met aandacht voor de strategische opgaven, de verschillende ambities op integrale wijze worden samengebracht. Het document geeft op hoofdlijnen richting aan de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving in de toekomst, maar dient in een opvolgend document, omgevingsvisie deel 2, nader te worden uitgewerkt. Dan kunnen ook keuzes gemaakt worden op gebiedsniveau. Dat betekent dat het Structuurplan 2020 zijn status als structuurvisie, zoals bedoeld onder de huidige Wet ruimtelijke ordening, voor het grootste deel behoudt. Het document kan pas vervallen, nadat de volledige omgevingsvisie (deel 2) zal zijn vastgesteld .

1. In het onderstaande wordt weergegeven hoe het Structuurplan 2020 en de omgevingsvisie deel 1 zich tot elkaar verhouden. Zolang de omgevingsvisie deel 2 immers niet is vastgesteld, worden bestaand beleid en visies niet ingetrokken . Waar in het onderstaande wordt gesproken over het Structuurplan 2020 worden eveneens andere structuurvisies, waaronder structuurvisie Vechtcorridor Noord, bedoeld. Nieuwe ontwikkelingen die niet passen in vigerende bestemmingsplannen dienen eerst te worden bezien in het licht van de omgevingsvisie deel 1:
   - Is een ontwikkeling strijdig met de in omgevingsvisie deel 1 omschreven hoofdlijnen, dan is raadpleging van het Structuurplan 2020 niet meer nodig. Er zal niet worden meegewerkt aan de nieuwe ontwikkeling; ook niet als deze wel passend zou zijn geweest in het Structuurplan 2020.
   - Indien de nieuwe ontwikkeling echter niet strijdig is met de in omgevingsvisie deel 1 omschreven hoofdlijnen, zal deze vervolgens

worden getoetst aan het Structuurplan 2020. Als de nieuwe ontwikkeling wel in strijd is met het Structuurplan 2020, kan in beginsel niet worden meegewerkt aan de ontwikkeling. Op termijn zal dit wellicht wel kunnen, omdat het initiatief immers niet in strijd is met de hoofdlijnen uit omgevingsvisie deel 1, maar nader onderzoek en verdere detaillering is nodig in omgevingsvisie deel 2, alvorens tot een integrale afweging te kunnen komen. Zolang omgevingsvisie deel 2 niet voorhanden is, ontbreekt die mogelijkheid. Een uitzondering op afwijzing is evenwel mogelijk, als voldoende onderzoek is uitgevoerd en als, mede daardoor, voldoende kan worden gemotiveerd waarom het initiatief passend zal zijn in de omgevingsvisie deel 2.
   - Indien de nieuwe ontwikkeling past binnen de omschreven hoofdlijnen uit omgevingsvisie deel 1 en tevens passend is in het Structuurplan 2020, dan kan het initiatief verder in behandeling worden genomen.
2. Onder een nieuwe ontwikkeling wordt die ontwikkeling verstaan, die wordt ingediend op een moment nadat deel 1 van de omgevingsvisie is vastgesteld. Onder indienen wordt elke vorm van schriftelijke inbreng verstaan, die leidt tot het in behandeling nemen van het initiatief. Dat hoeft dus nog geen officiële aanvraag omgevingsvergunning of wijziging bestemmingsplan te zijn.
3. Ontwikkelingen die al in behandeling zijn, op enig moment gelegen vóór de vaststelling van de Omgevingsvisie deel 1, zullen worden afgehandeld volgens het regime dat voor dit initiatief het meest gunstig is. Dat een ontwikkeling in behandeling is, moet blijken uit een schriftelijke vorm van correspondentie of verslaglegging. Aan deze regeling ligt ten grondslag dat hangende de behandeling van een initiatief de spelregels niet veranderd moeten worden, tenzij deze gunstiger uitpakken. Er wordt dan ook getoetst aan het Structuurplan 2020, met welke toetsing al een aanvang was genomen, na de intake van het initiatief. Past het initiatief daarin niet, dan kan alsnog worden getoetst aan de Omgevingsvisie deel 1. Indien het daarin wel past, dan zal de strijdigheid met het Structuurplan niet worden tegengeworpen, maar zal het initiatief verder in behandeling worden genomen. Past het initiatief niet in Omgevingsvisie deel 1, maar wel in het Structuurplan 2020, dan kan hem dit niet worden tegengeworpen en zal het initiatief verder in behandeling worden genomen.

4.3 Wat gaan we concreet doen in het vervolgtraject?

Deel 1, de kernopgaven en ambities voor de stad, zal na vaststelling door de gemeenteraad, verder worden opgebouwd tot deel 2. Wat is daarbij van belang en wat gaan we daarvoor doen?

1. Het formuleren van basiswaarden en ruimtelijke kwaliteiten van gebieden in Zwolle
Als algemeen uitgangspunt hanteren we het principe om met het beschikbare instrumentarium het maximale te halen uit de ontwikkelingen in de stad en dat er sprake moet zijn van een bijdrage aan de kwaliteit van de leefomgeving. Meervoudige waardecreatie noemen we dat. Het gaat daarbij om behouden en ontwikkelen van de bestaande kwaliteiten van de fysieke leefomgeving en het toevoegen van nieuwe kwaliteit door het benoemen van meekoppelkansen. Om dit te kunnen doen brengen we in het vervolgtraject van de omgevingsvisie het volgende in beeld brengen:

- De basiswaarden van Zwolle per gebied (denk aan het huidige gebiedsgerichte milieubeleid)
- De (ruimtelijke) kwaliteiten (cultuurhistorie, ecologie, landschap, groen, etc) van de gemeente Zwolle per gebied.

De onzichtbare brug, ABZ 2016

Veel informatie over de ruimtelijke kwaliteiten en basiswaarden van Zwolle is reeds beschikbaar, het gaat om het slim gebruiken van bestaande informatie.

2. Het benoemen van gewenste ontwikkelrichtingen van gebieden in Zwolle
Naast het in beeld brengen van basiswaarden en kwaliteiten van gebieden in Zwolle gaan we ook op zoek naar de gewenste ontwikkeling van deze gebieden en de verbindingen daar tussen. Een belangrijke vraag die beantwoord moet worden is wat Zwolle nodig heeft om op een toekomstbestendige wijze te kunnen ontwikkelen. Daarbij gaat het onder andere om de woningbouwopgave. Het in beeld brengen van het 'Zwolse ontwikkelprogramma' is zowel een kwantitatief als een kwalitatief vraagstuk. Denk in dat kader aan de juiste woning op de juiste plaats. Maar ook zal het gaan over een uitgebalanceerde energiemix, ruimte voor bedrijvigheid, infrastructurele ingrepen en het behouden en versterken van groen(structuren) in combinatie met daar in passende functies.
In deel 2 zullen wij deze zaken bij elkaar brengen. Waar kunnen deze opgaven elkaar versterken? Waar zijn zij strijdig met elkaar en wat is dan het stramien om tot een goede afweging van betrokken belangen te komen? Waar nodig wordt het instrument programma ingezet om bepaalde aspecten verder uit te werken. Daarnaast kan het zo zijn dat niet alle betrokken thema's binnen de fysieke leefomgeving even ver zijn doordacht. Dat zal ertoe leiden dat de omgevingsvisie met regelmaat geactualiseerd zal worden.

Voor het vervolgtraject van de omgevingsvisie zijn in ieder geval van belang:
- Het 'afwegingskader grootschalige duurzame energie-opwek';
- Het opstellen van een ontwikkelperspectief woningbouw;
- Ontwikkelen van een gebiedsgerichte klimaatstrategie;
- Ontwikkelen van het mobiliteitsbeeld Zwolle 2030;
- Analyse verwachte leegstand van het agrarisch vastgoed;
- Ontwikkelen van een strategische agenda voor de regio.

In het volgende deel van de omgevingsvisie komen locaties voor ontwikkelingen scherp in beeld. Dat kan leiden tot de noodzaak om een milieueffectrapportage op te stellen.

3. De omgevingsvisie als afwegingskader
Er ontbreekt nog één belangrijk stap wanneer de basiswaarden, ruimtelijke kwaliteiten en de ontwikkelrichtingen zijn geformuleerd, namelijk een afwegingskader. Veel belangen, wensen, beleid en

regelgeving leiden ook tot spanningen. Het zonder meer toevoegen van nieuwe functies kan leiden tot aantasting van ruimtelijke kwaliteiten. Een belangrijke onderdeel van de Zwolse omgevingsvisie is een afwegingskader om ruimtelijke ontwikkelingen te kunnen wegen als het gaat om maatschappelijke meerwaarde. Uiteindelijk moet er meerwaarde ontstaan van een ontwikkeling, waarbij het altijd een zoektocht is hoe nadelige effecten geminimaliseerd kunnen worden. Natuurlijk is er altijd sprake van een basiskwaliteit om te borgen dat er sprake is van een gezonde en veilige leefomgeving.
Gebieden in Zwolle zijn verschillend. Denk aan werklocaties, de binnenstad, het buitengebied en woonwijken. Het is maatwerk per gebied welke ontwikkelingen waar in welke mate mogelijk zijn. De omgevingsvisie moet in ieder geval rekening houden met vier milieubeginselen. Dat wil zeggen:

- Het voorzorgsbeginsel;
- Het beginsel van preventief handelen;
- Het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron moeten worden bestreden;
- en het beginsel dat de vervuiler betaald.

4. Samen werken aan de omgevingsvisie
De volgende stap in het ontwikkelen van de omgevingsvisie kan de gemeente niet alleen. Om te bepalen wat een gewenste toekomstige ontwikkeling van de fysieke leefomgeving is, zijn inzichten van bewoners, bezoekers, ondernemers en belangenorganisaties nodig. Zij wonen, werken en leven in de gemeente Zwolle.
Op 31 mei 2017 heeft de gemeente een stadsgesprek georganiseerd. Betrokkenheid van partijen was het leidende thema van die bijeenkomst. Met de uitkomsten uit dit stadsgesprek gaat de gemeente aan de slag met het verder uitwerken van een procesontwerp voor de participatie in het vervolgproces. Dit procesontwerp is onderdeel van het plan van aanpak voor de totstandkoming van de omgevingsvisie deel 2.

4.4 Verschillende rollen van de gemeente

Welke rol pakt de gemeente bij verschillende opgaven in het fysieke domein? Die rol kan in principe per opgave verschillen. Daarover moeten gaat de gemeente in gesprek met de stad. Wie kan wat doen in de verwerkelijking van de opgaven? Daag bewoners van de stad bijvoorbeeld uit 'wat zou jij doen?' Het gaat ook over het ontwikkelen van een gemeenschappelijke taal. Vergrijzing is niets meer of minder dan: 'meer mensen worden ouder'. De toename van het aantal eenpersoonshuishoudens is: 'meer mensen wonen alleen'.
De rol die je inneemt (loslaten, faciliteren, stimuleren, regisseren of reguleren) bepaalt je vertrekpositie én de uitkomst. Welke positie kies je? Kun je met faciliteren op lange termijn je complexe opgaven bereiken?
Zijn de randvoorwaarden aanwezig om de keuzes te kunnen en durven maken om de regierol op te pakken? Deze tijd vraagt wellicht om meer regie, niet vanuit maakbaarheid, maar wel vanuit de complexiteit van de ruimtelijke opgave. De overheid is afhankelijker geworden van ruimte en vastgoed van anderen. De belangrijkste randvoorwaarde is dat je het spel samen met anderen speelt vanuit een gedeeld belang en verantwoordelijkheid.
Onafhankelijk van de rollen: stakeholders vragen regelmatig aan de gemeente om een duidelijke visie. Waar is de gemeente van? Bijvoorbeeld de inzet op groei, stedelijkheid en transformatie. Samen kun je deze ambities en doelen realiseren. Dit moet wel vanuit samenwerking en betrokkenheid van stakeholders. Dat kun je bereiken door belangen te delen, gezamenlijk ambities en doelen te formuleren en duidelijk te zijn op basis van welke principes je dat als overheid wilt bereiken.
Vanuit de maatschappelijke en ruimtelijk opgaven gaat het steeds meer om een combinatie van rollen, waarbij het afhankelijk is van je positie welke rol je inneemt.
Een lange termijnopgave als het aanpassen van de stad aan een veranderend klimaat, vraagt wellicht een meer regisserende houding van de overheid, dan vraagstukken van nu die door de markt kunnen worden opgepakt. We hebben geconstateerd dat we een nog grotere bewustzijn moeten ontwikkelen op de specifieke rol die we per opgave innemen. Dat gaan we de komende tijd, in deel 2, verder uitwerken.

Deel B:

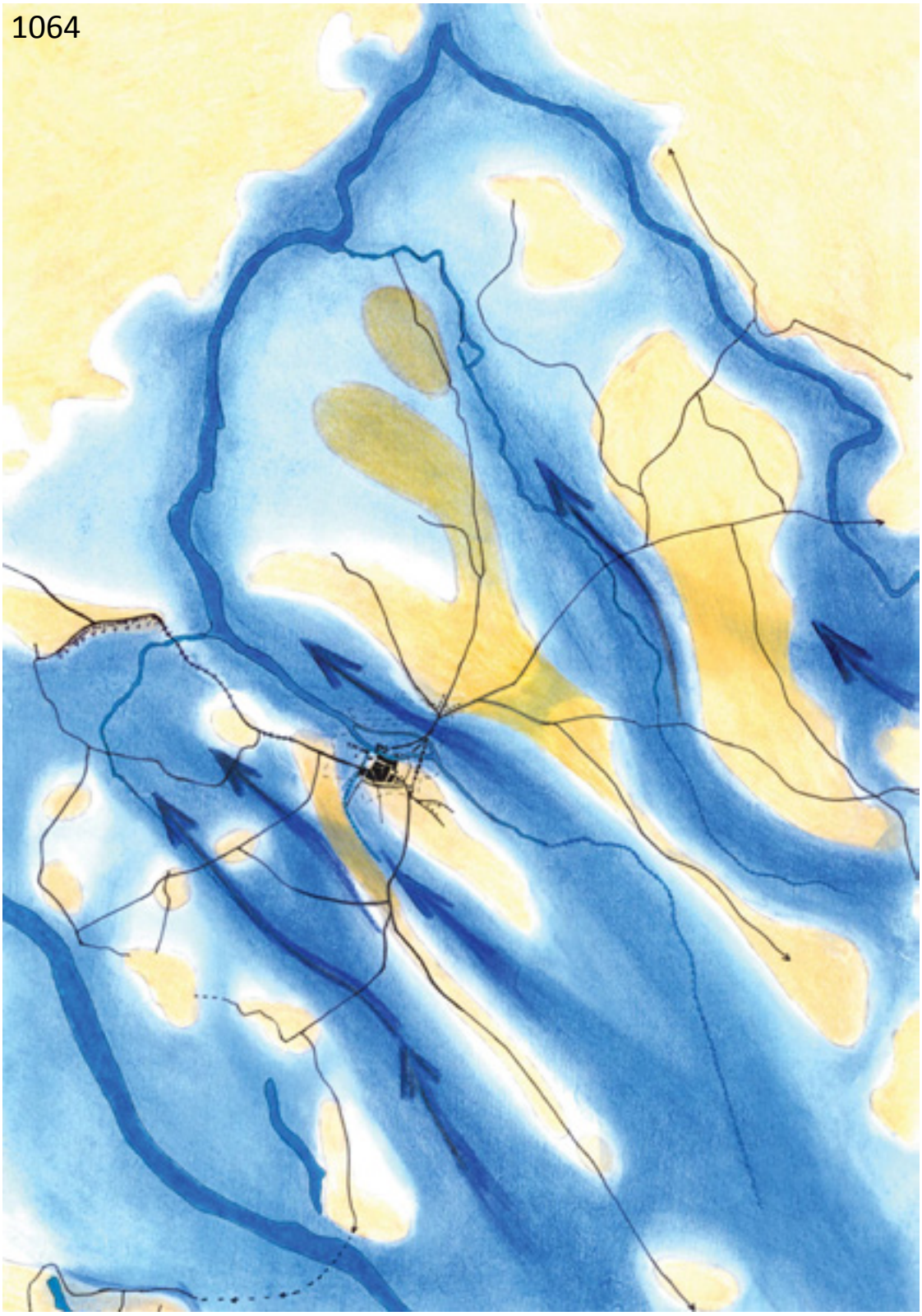
Atlas van Zwolle

1. Wording van de stad

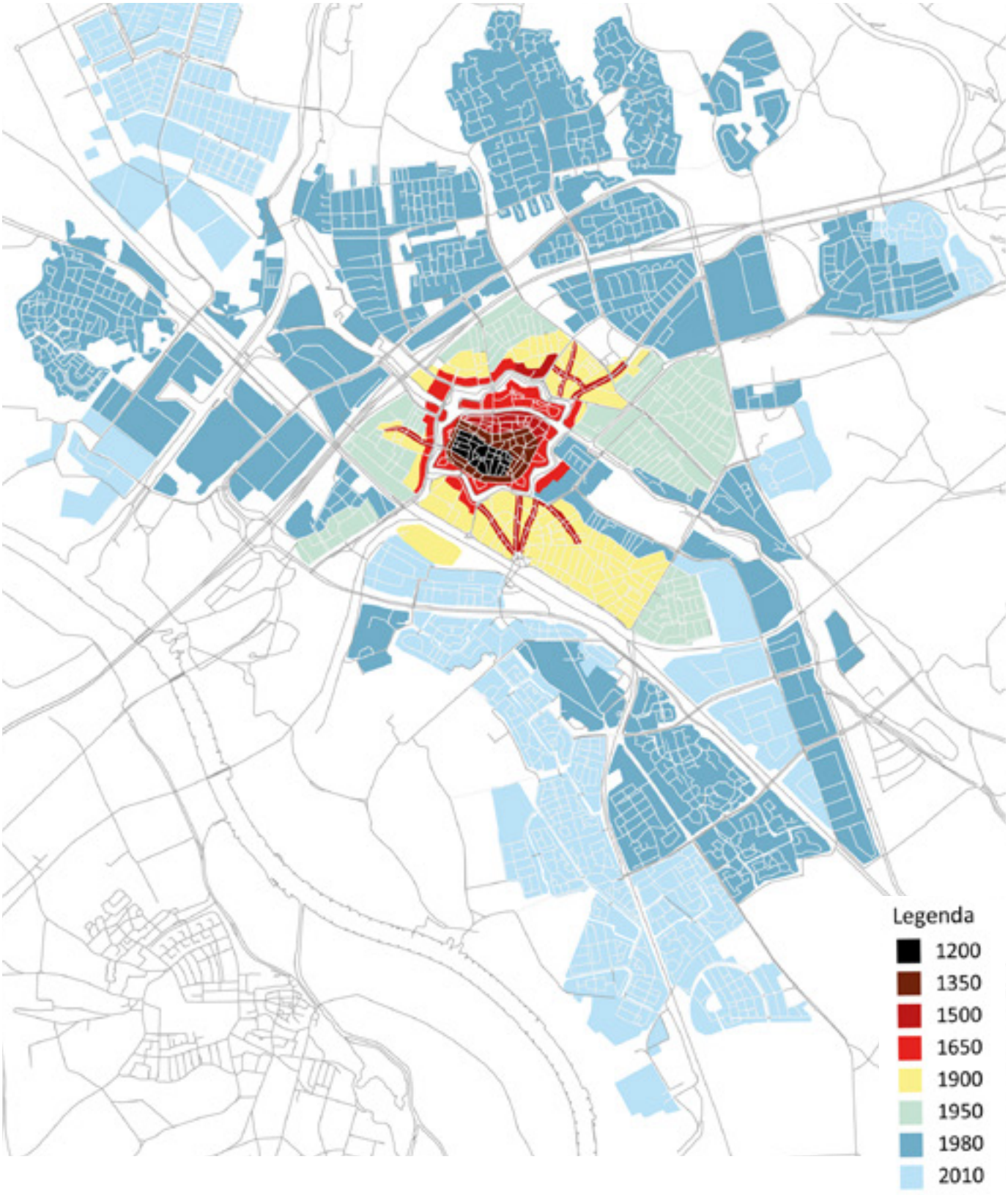
1064 AD

De eerste bewoners vestigden zich tussen rivieren op één van de langgerekte dekzandruggen. Daar was het droog. Vandaar de latere naam Zwolle, een opbolling in het landschap. De routes die doorwaadbare plekken met elkaar verbonden of de dekzandruggen volgden, zijn nu opgenomen in het stedelijk netwerk en nog steeds herkenbaar (bijvoorbeeld Herenweg, Langenholterweg, Deventerstraatweg).

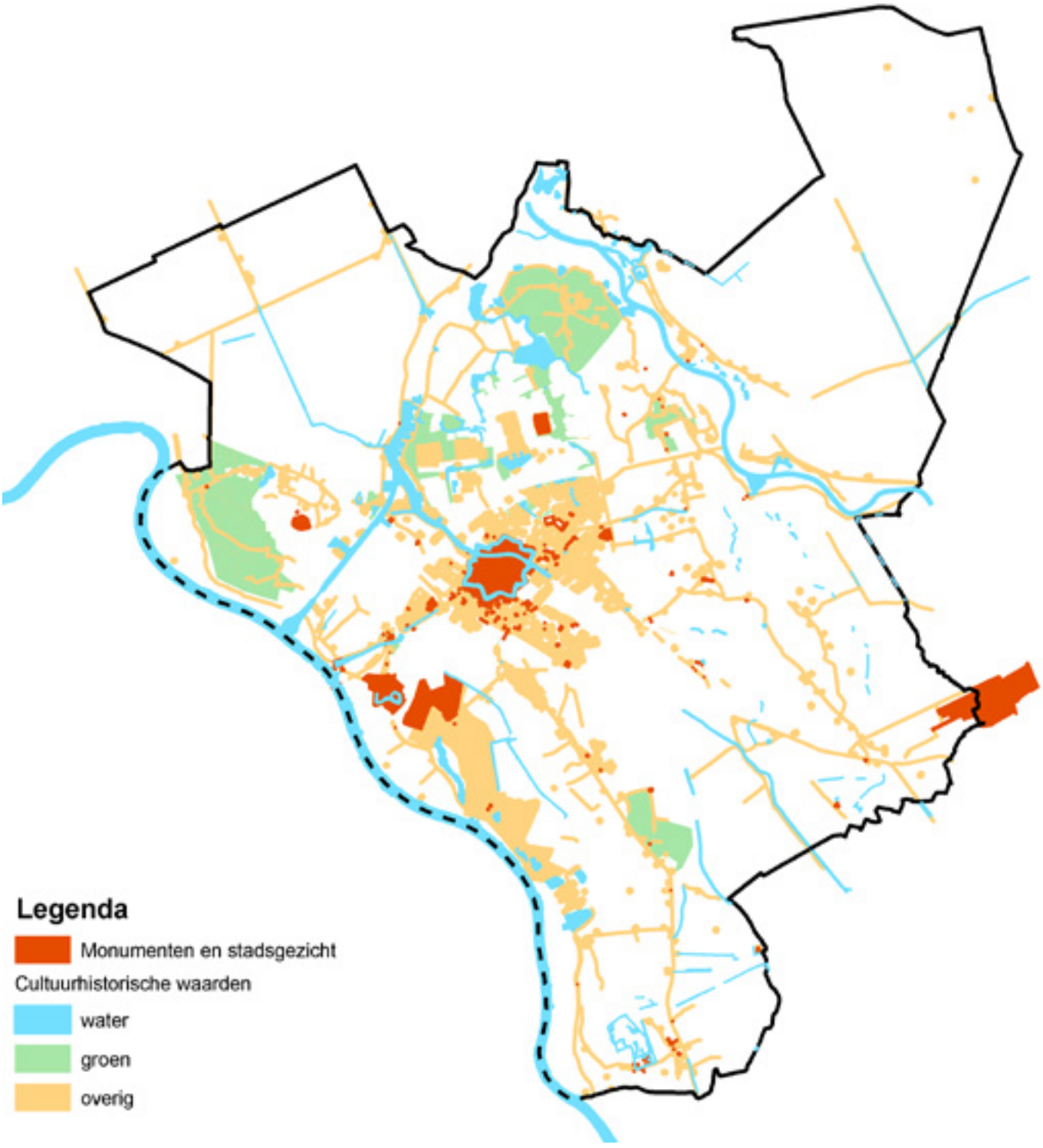
Leeftijd bebouwing

De oudste delen van de stad bevinden zich op de hogere dekzandruggen, zoals de binnenstad en de drie oude wijken Assendorp, voorstad Dieze en Kamperpoort. Na WO II werden technieken ontwikkeld die het mogelijk maakten ook lagere en dus nattere delen geschikt te maken voor bebouwing. Stadshagen en Hessenpoort zijn de meest recente grote stadsuitbreidingen.

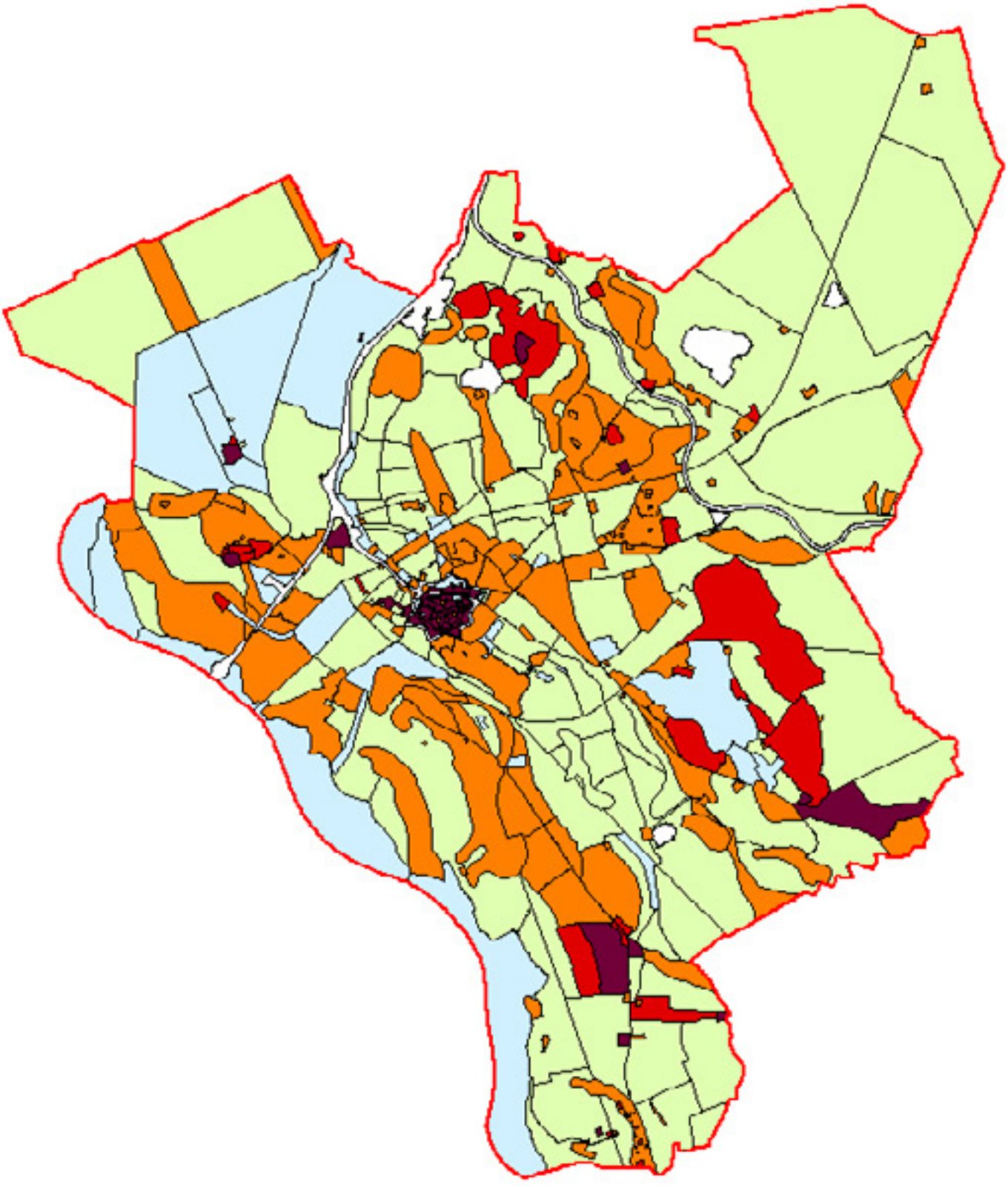
Erfgoedstad

Als vanzelfsprekend lichten de binnenstad en de aangrenzende oude wijken uit het kaartbeeld op. Maar ook hier doemen de langgerekte dekzandruggen op uit het kaartbeeld. De eerste routes met bebouwing er aan volgden de hoofdrichting van het landschap. De rode gebieden zijn de wettelijk rijks- en gemeentelijke monumenten en beschermd stadsgezicht. Wat verder opvalt is het park Het Engelse Werk, gebouwd als onderdeel van de verdedigingslinie tussen IJssel en de ommuurde stad. Nu ingericht als wandelpark en ontworpen volgens de mode van de Engelse landschapsstijl. Vandaar de naam.

Archeologische waarderingskaart

De kaart laat zien waar de kans op archeologische vondsten groot is (rood is 100%) en welke plekken archeologisch minder interessant zijn. De kaart met bijbehorende toelichting is als instrument belangrijk om bij planontwikkeling de archeologische waarden meteen mee te nemen in het proces. Zo wordt gevolg gegeven aan het verdrag van Malta uit 1992.

2. Zwolle en de regio

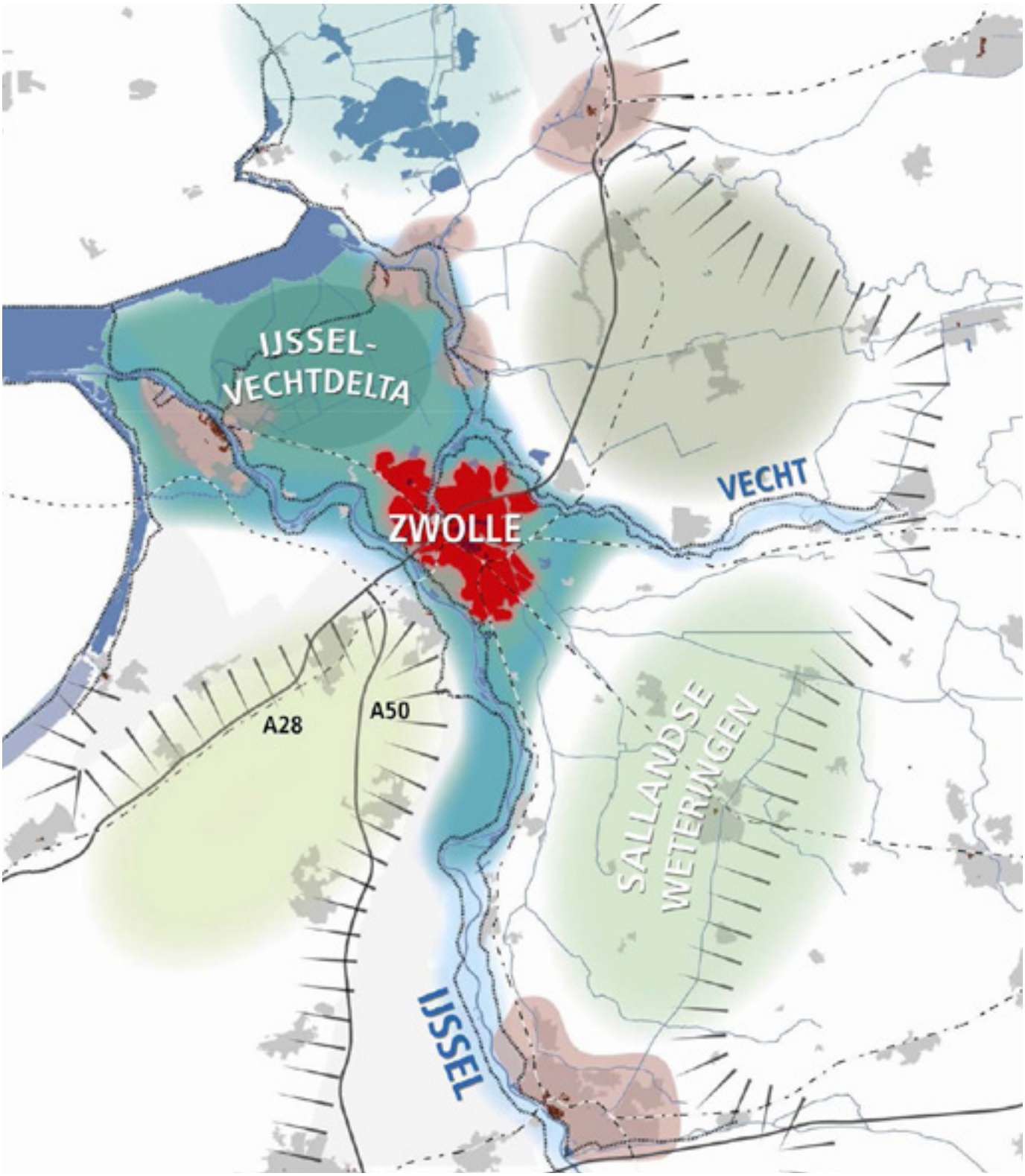
Stad in het landschap

Zwolle is een stad met Ommeland. Omdat de A28 midden door de stad gaat, hebben de bewoners van de stad een onbelemmerde toegang tot het landschap. De Atlas van de Verstedelijking in Nederland, 1000 jaar ruimtelijke ontwikkelingen uit 2014 meldt over Zwolle "een in veel opzichten een weinig uitgesproken stad, die zich eeuwenlang geleidelijk ontwikkelde, maar tevens een overzichtelijke stad, met overwegend aangename wijken, bovendien omringd door een zeer fraai landschap. Want daarin onderscheidt Zwolle zich juist wel, weinig Nederlandse steden kunnen bogen op zo veel stadsrand grenzend aan zulk prachtig cultuurlandschap".

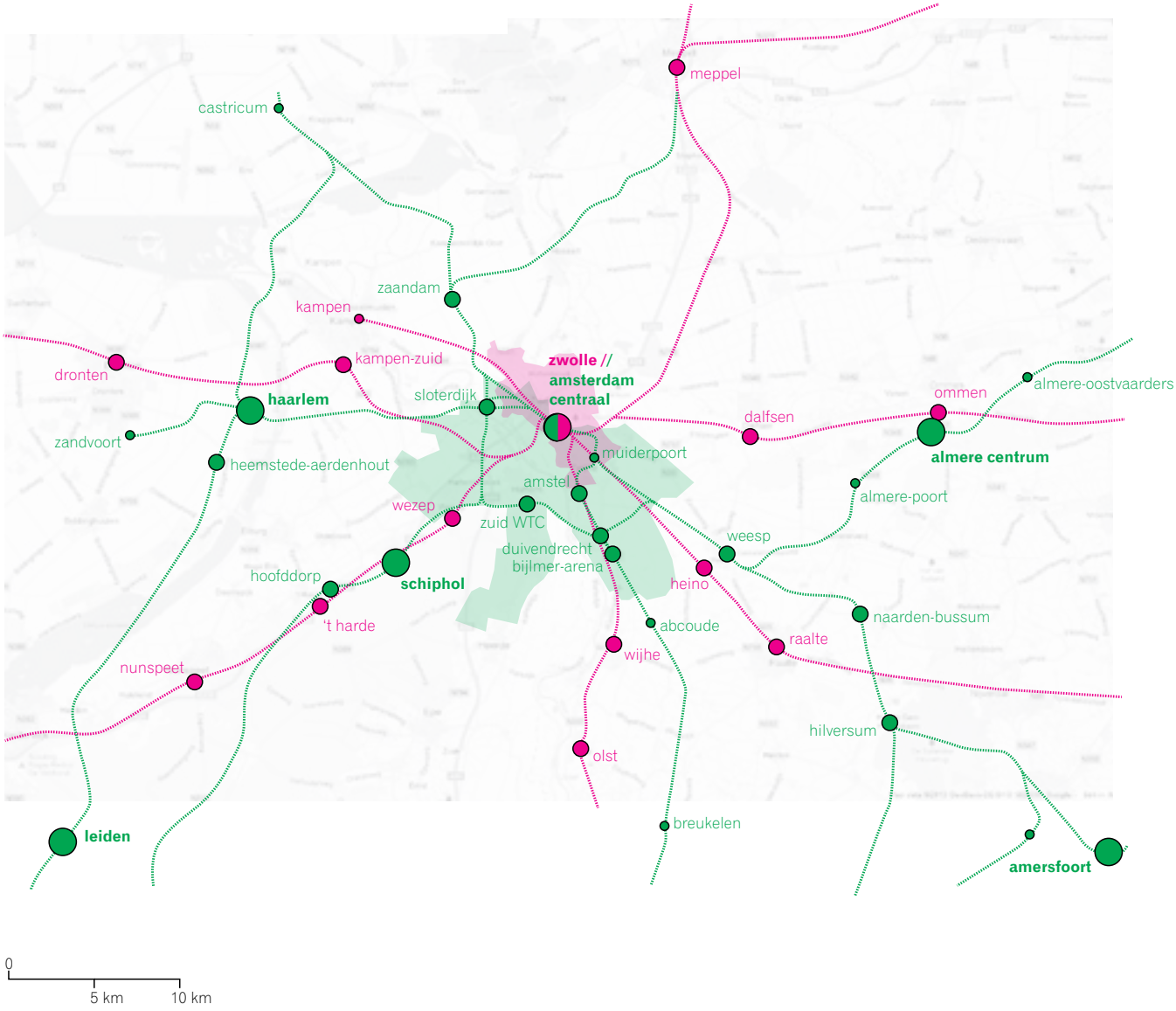
Stad in de delta

De kaart verbeeldt kernachtig de positie van Zwolle als flessenhals tussen Veluwemassief en Drents plateau. De IJssel, de Vecht en de weteringen vanaf Salland komen hier samen om vervolgens af te stromen naar IJsselmeer en Waddenzee. Deze bijzondere landschappelijke positie leidt tot een keur aan kwalitatief hoogwaardige en onderscheidende cultuurlandschappen rondom de stad.

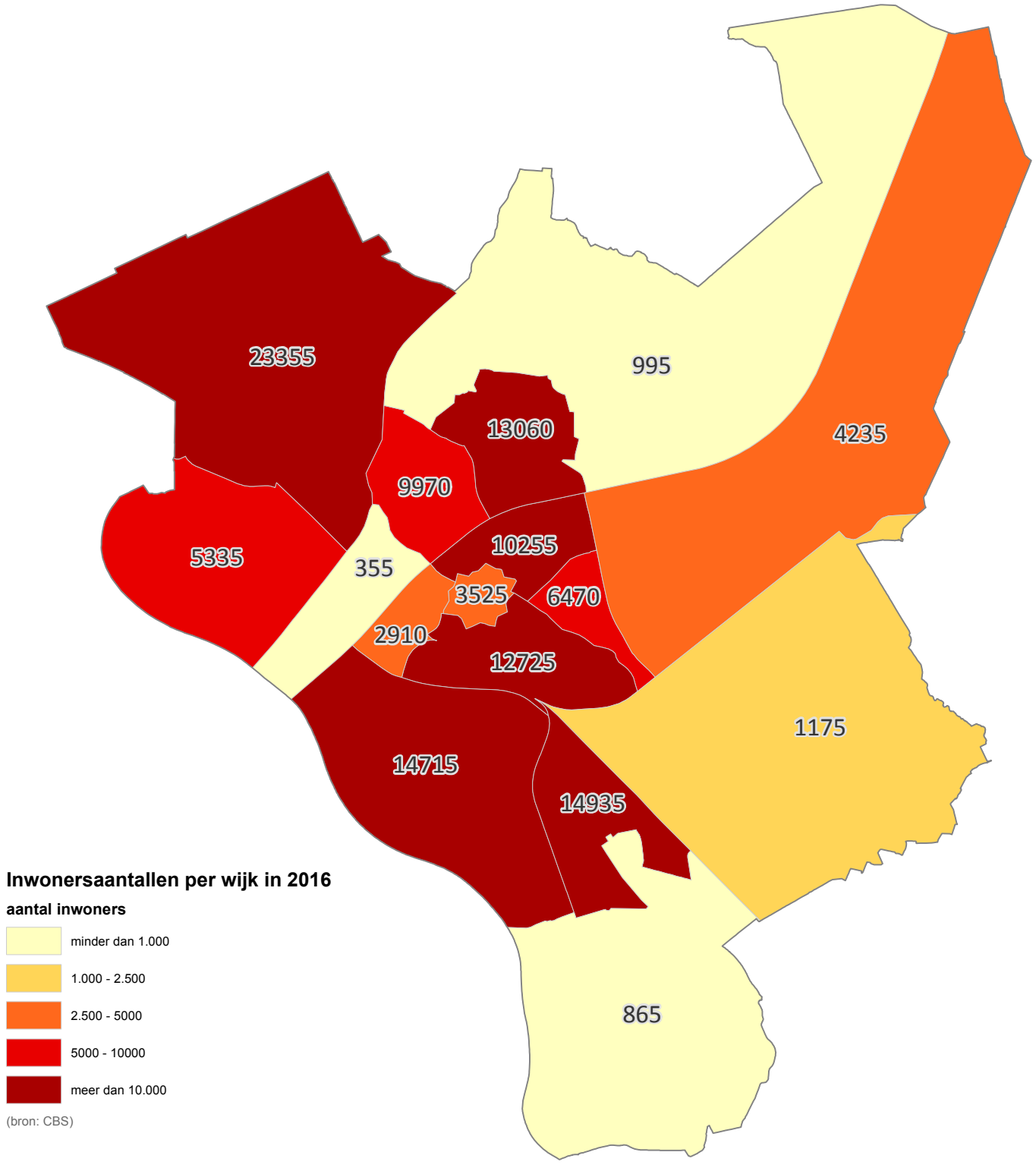
Schaalvergelijking Zwolle & Amsterdam

De kaart projecteert de regio van Amsterdam op die van Zwolle. Wat opvalt is dat beiden qua grootte en spreiding van het spoornetwerk zeer vergelijkbaar zijn. Almere is Ommen, Schiphol is Hattem, Haarlem ligt aan het Veluwemeer en Weesp is Heino. Het geeft gevoel voor maat en schaal en laat zien hoe goed onze regio met spoorwegen ontsloten wordt. Zit er nog meer potentie in het OV-netwerk?

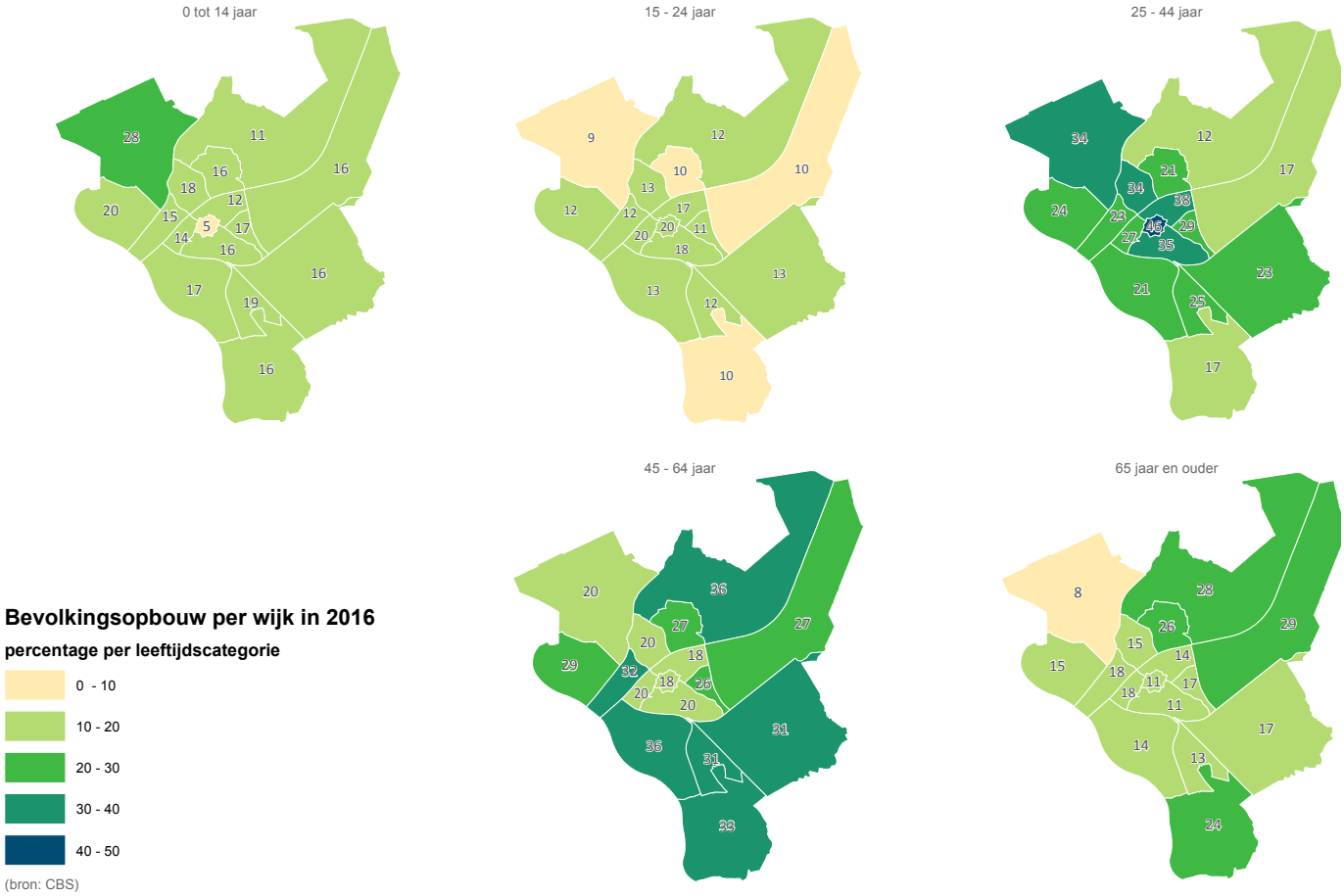

Inwonersaantallen

Behalve het aantal inwoners per wijk, laat de kaart ook de bijzondere positie van Holtenbroek zien. Als schakel tussen Stadshagen en Westenholte met de overige wijken van de stad.

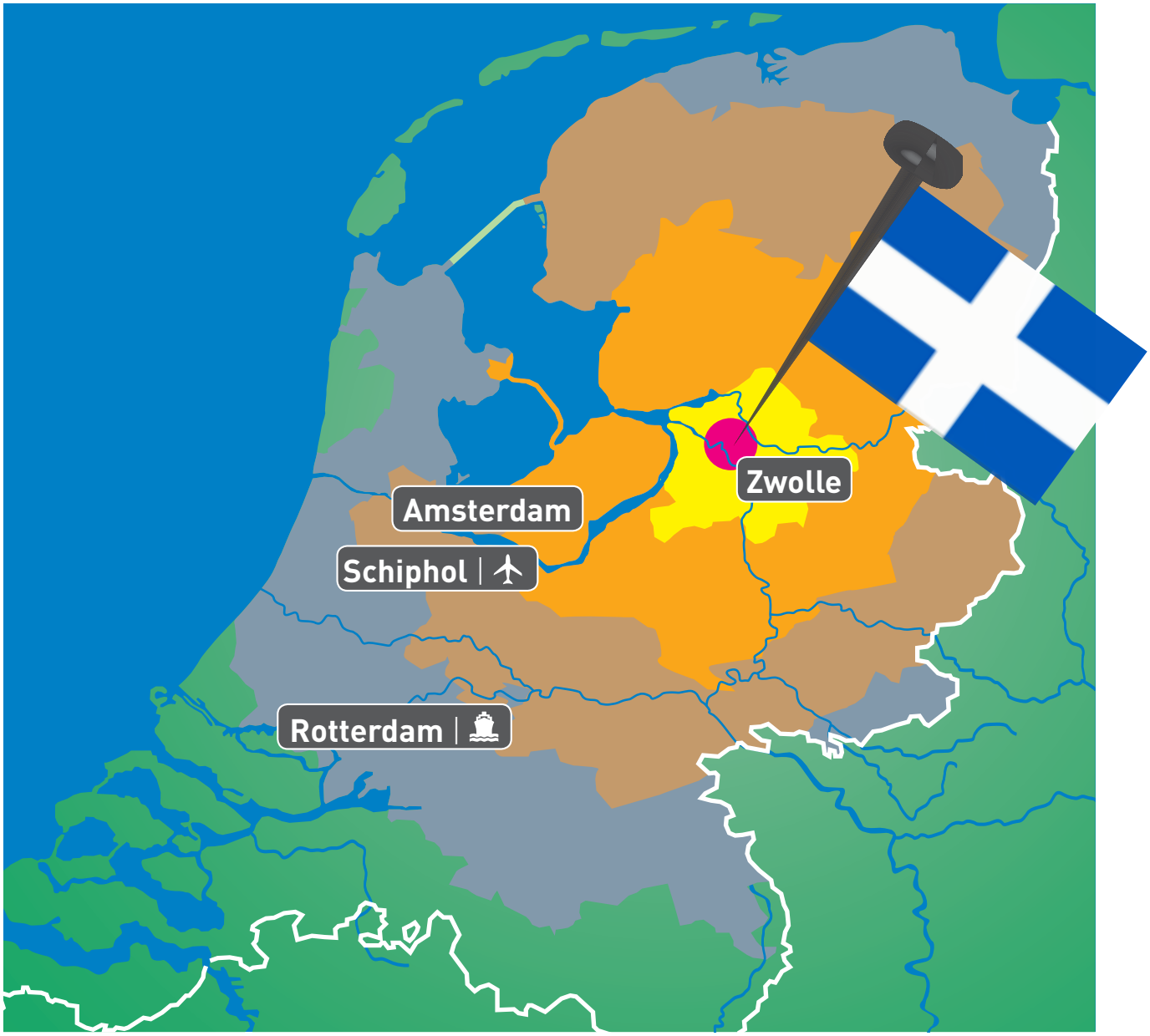

Bevolkingsdichtheid

Facts & figures

De kaart laat goed zien dat Zwolle met een uur auto rijden vanuit de noordvleugel van de Randstad prima bereikbaar is.
Uit de analyses van Atelier Tordoir uit 2015 en de Kracht van Oost uit 2017 wordt onder meer duidelijk 'dat de arbeidsmarkt voor kennisintensieve banen een nationale markt is waarbij werknemers bereid zijn over grote afstanden te verhuizen. De markt voor minder kennisintensieve banen is meer gebonden aan stadsgewesten en streken. De assen Amsterdam-Amersfoort-Apeldoorn/Zwolle en Amsterdam-Utrecht-Arnhem/Den Bosch-Eindhoven zijn sterk opkomend voor bedrijfsnetwerken, pendel en verhuisstromen'.

Zwolle

- 20th city in The Netherlands
- 2.5% of Gross National Product
- Average population growth: 12.7%
- Population density: 10.6 people per hectare
- Has been in the economic performance top 3 for many years
- Strongest knowledge level growth
- High level of education: 4 universities of applied sciences
- Largest general hospital (Isala Klinieken)

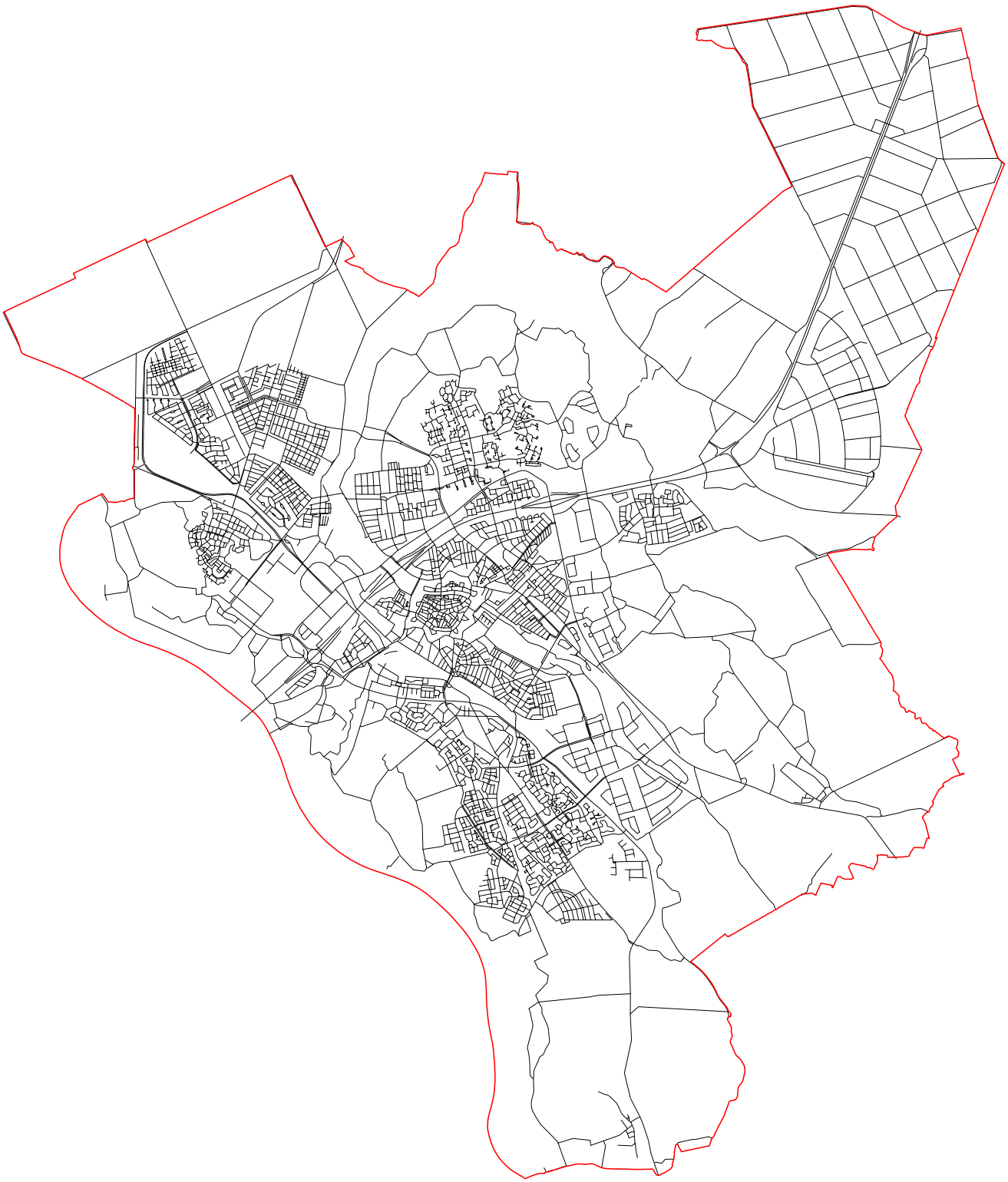
Travel time by car from Zwolle

- 15-30 minutes
- 30-60 minutes
- 60-90 minutes
- 90-120 minutes

3. Het stedelijk weefsel

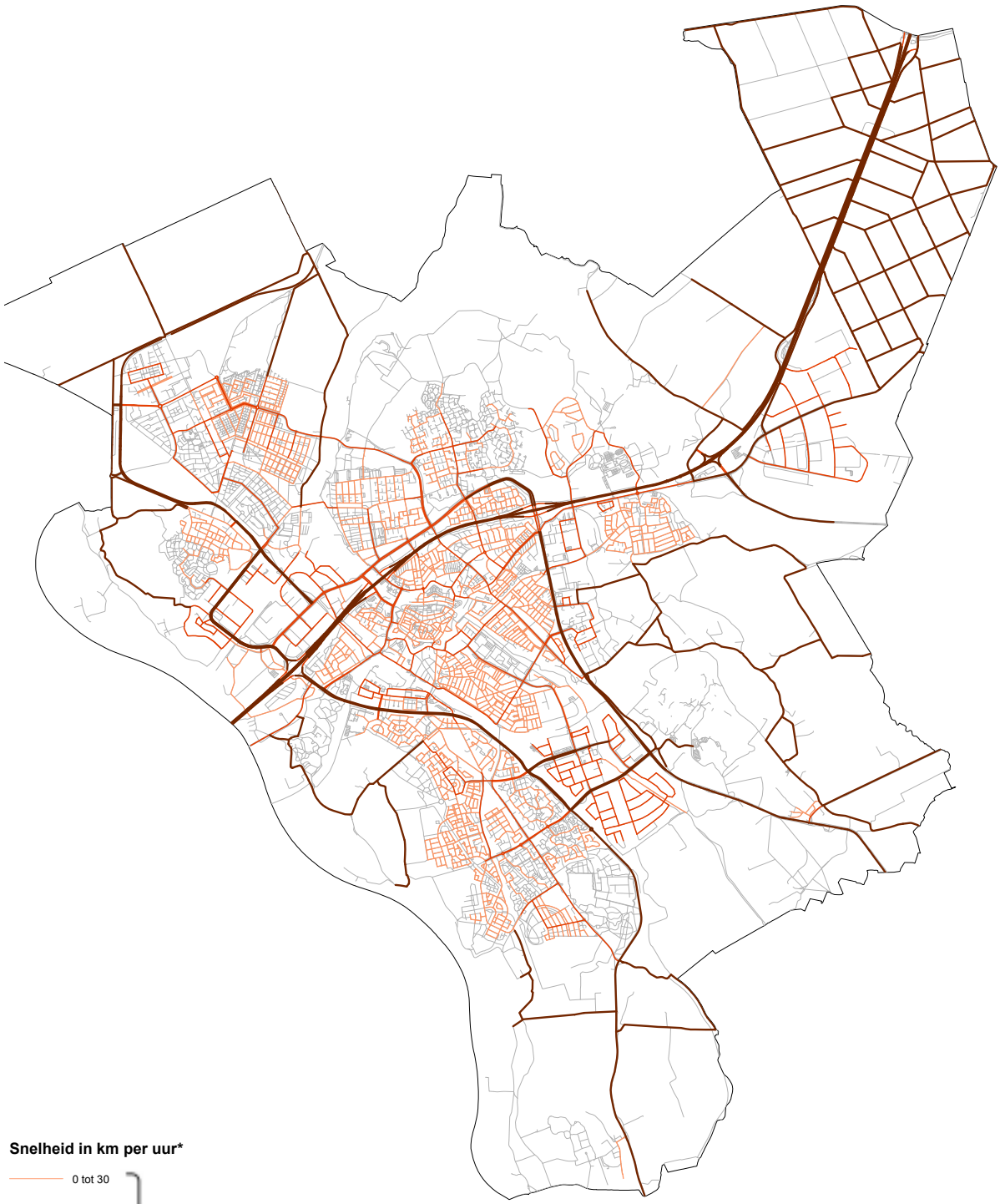
Stratenpatroon

Alle wegen van Zwolle zijn met dezelfde lijndikte getekend. De wijkstructuren zijn duidelijk zichtbaar. De kaart laat drie aaneengesloten stukken stad zien: Stadshagen-Westenholte, Spoorzone-Zwolle zuid en de wijken ten oosten van het spoor en het Zwarte Water. De kaart laat ook zien dat de A28 geen breuk veroorzaakt in de continuïteit van het stedelijk weefsel. De missing links worden ook zichtbaar. Kan de buitenring, meer dan nu het geval is, stadsdelen met elkaar in verbinding brengen en zich richten op de regio? Kunnen de stedelijke netwerken aan beide zijden van het spoor door de stad fijnmaziger met elkaar verbonden worden? Kan het Zwarte Water meer dan nu een centraal en samenbindend element worden?

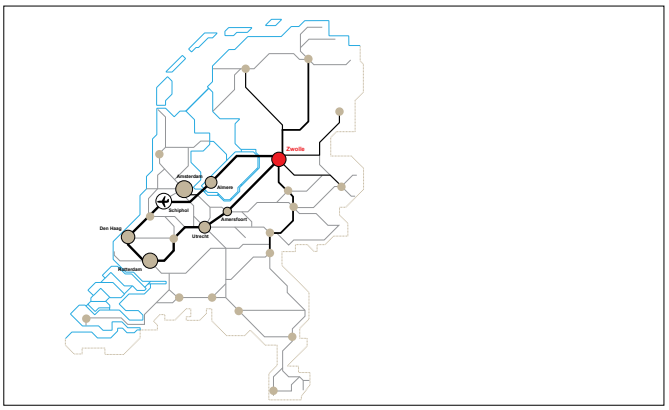
Fast/slow city

Het netwerk uit de vorige tekening aangevuld met snelheden, geeft een goed beeld van de hiërarchie van het Zwolse wegennetwerk.

Efficiënt multimodaal knooppunt

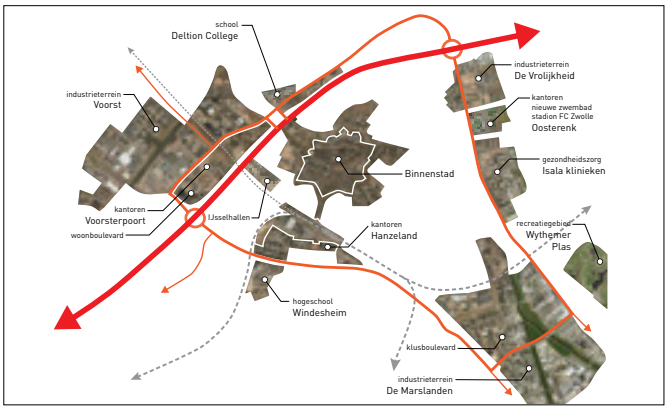
De centrale positie van de A28 in de stad en de afslagen Zwolle zuid en Centrum maken de binnenstad en de Spoorzone optimaal bereikbaar voor auto. Dit in combinatie met het NS station maakt het grotere centrum gebied tot een efficiënt multimodaal bereikbaar knooppunt.

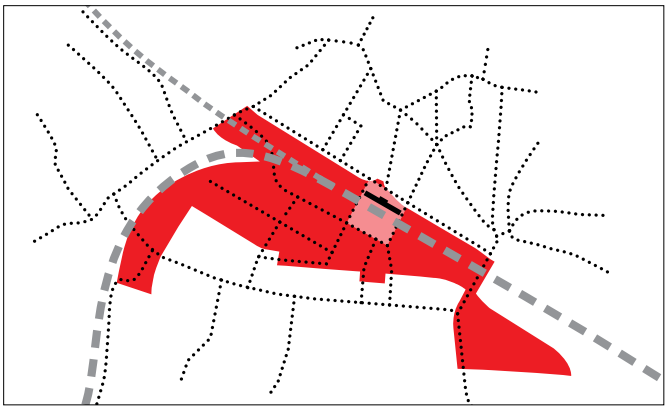
HUB Nederland

Zwolle als regionaal centrum

Regionale functies aan de buitenring

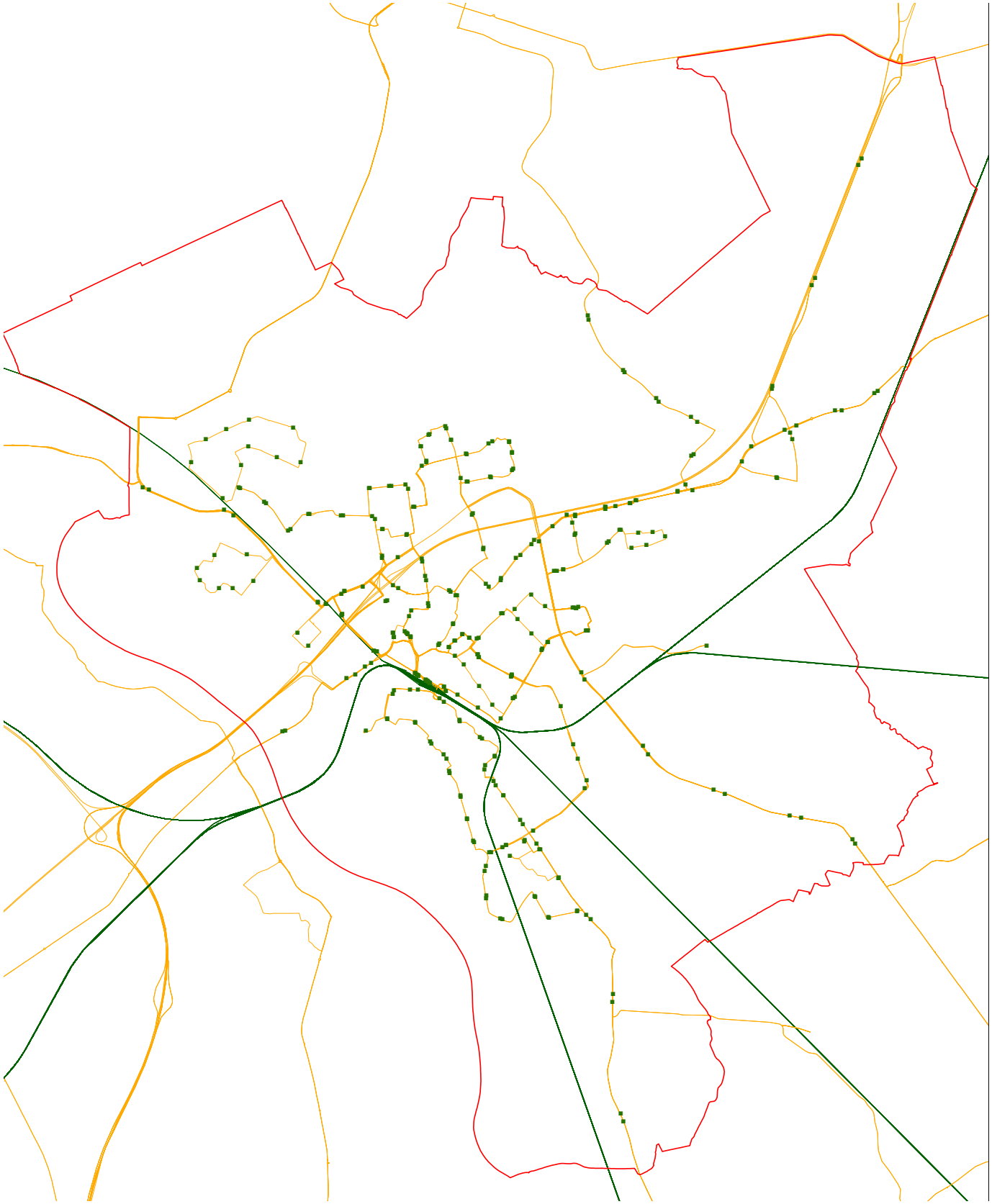

Verankering van het gebied in de stad

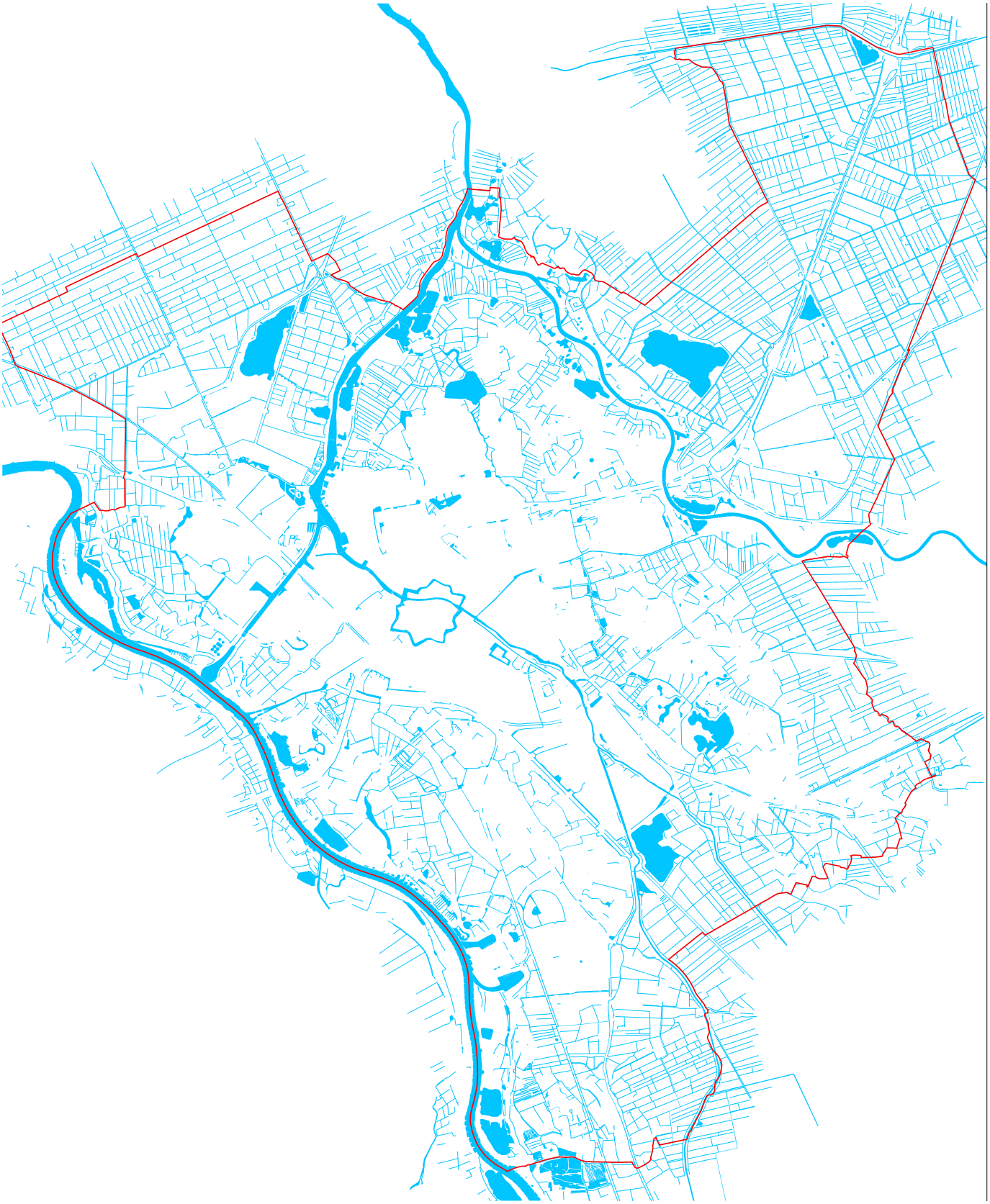
Bereikbaarheid openbaar vervoer op wijkniveau

De kaart laat alle buslijnen en bushaltes zien.

Blauw netwerk, waterstad

Wat aan het kaartbeeld opvalt, is dat hoe dichter bij het centrum, hoe minder oppervlaktewater aanwezig is. Natuurlijke hoogteverschillen spelen ook een rol. Vooral na de WOII was het gebruikelijk de weilanden met zand op te hogen en zo bouwrijp te maken. Slotenpatronen werden genegeerd. Zwolle-Zuid laat een ander beeld zien. Hier zijn de bestaande watergangen opgenomen in de opzet van de wijk. Het geeft een indicatie waar de klimaatopgaves in de stad spelen.

4 lagen groenstructuur

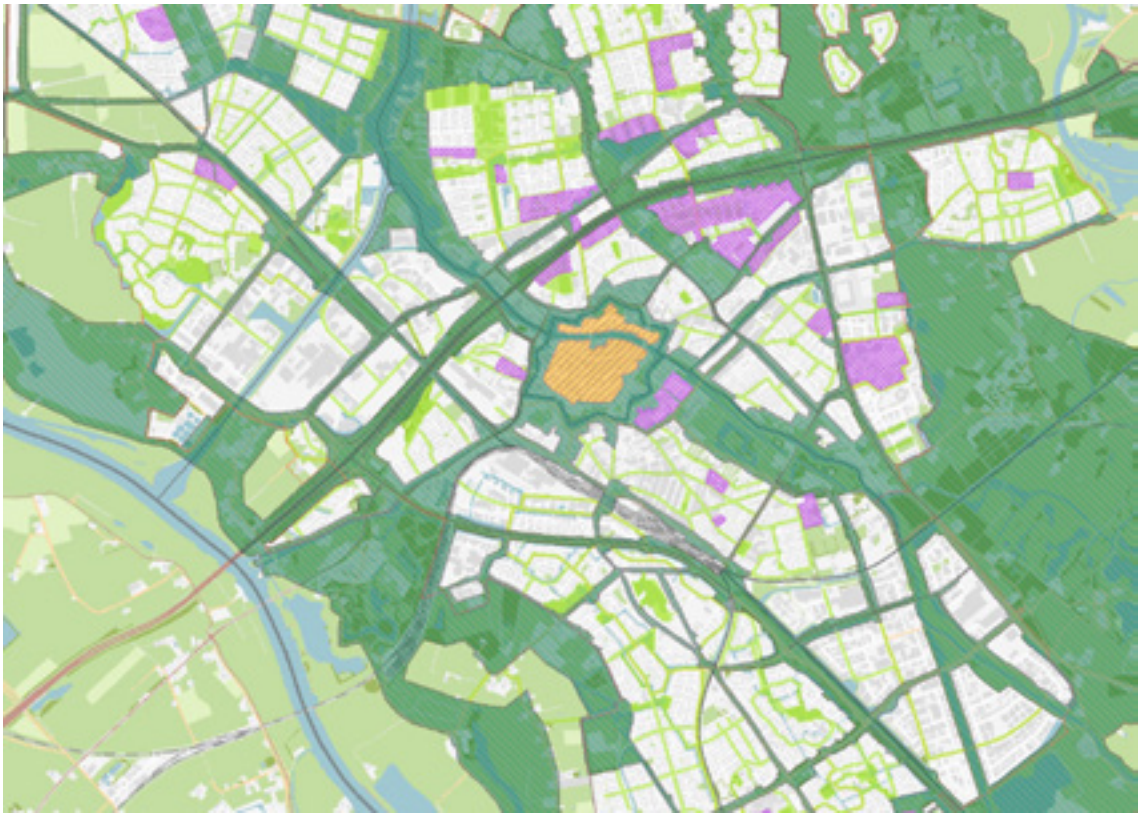
Zwolle kenmerkt zich als een groene stad op alle schaalniveaus; omringend landschap, groene lanen en bolwerken, stadsparken, monumentale bomen en geveltuintjes op buurtniveau. Zogenaamde 'groene vingers' verbinden het buitengebied met de stad voor zowel mens, plant als dier.

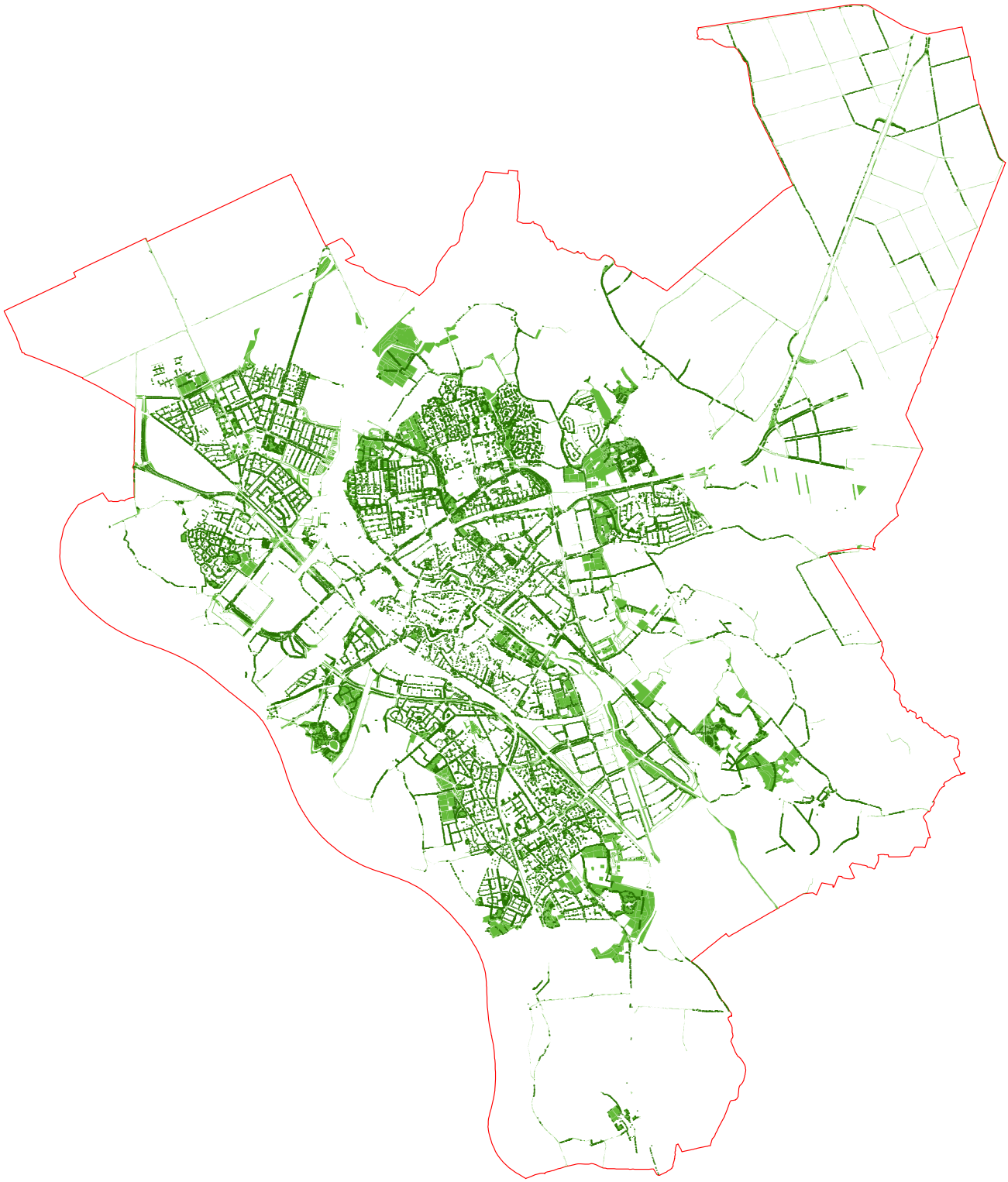
eerste laag IJssel, Zwarte Water en Vecht

tweede laag: de "groene vingers"

Hoofdgroenstructuur

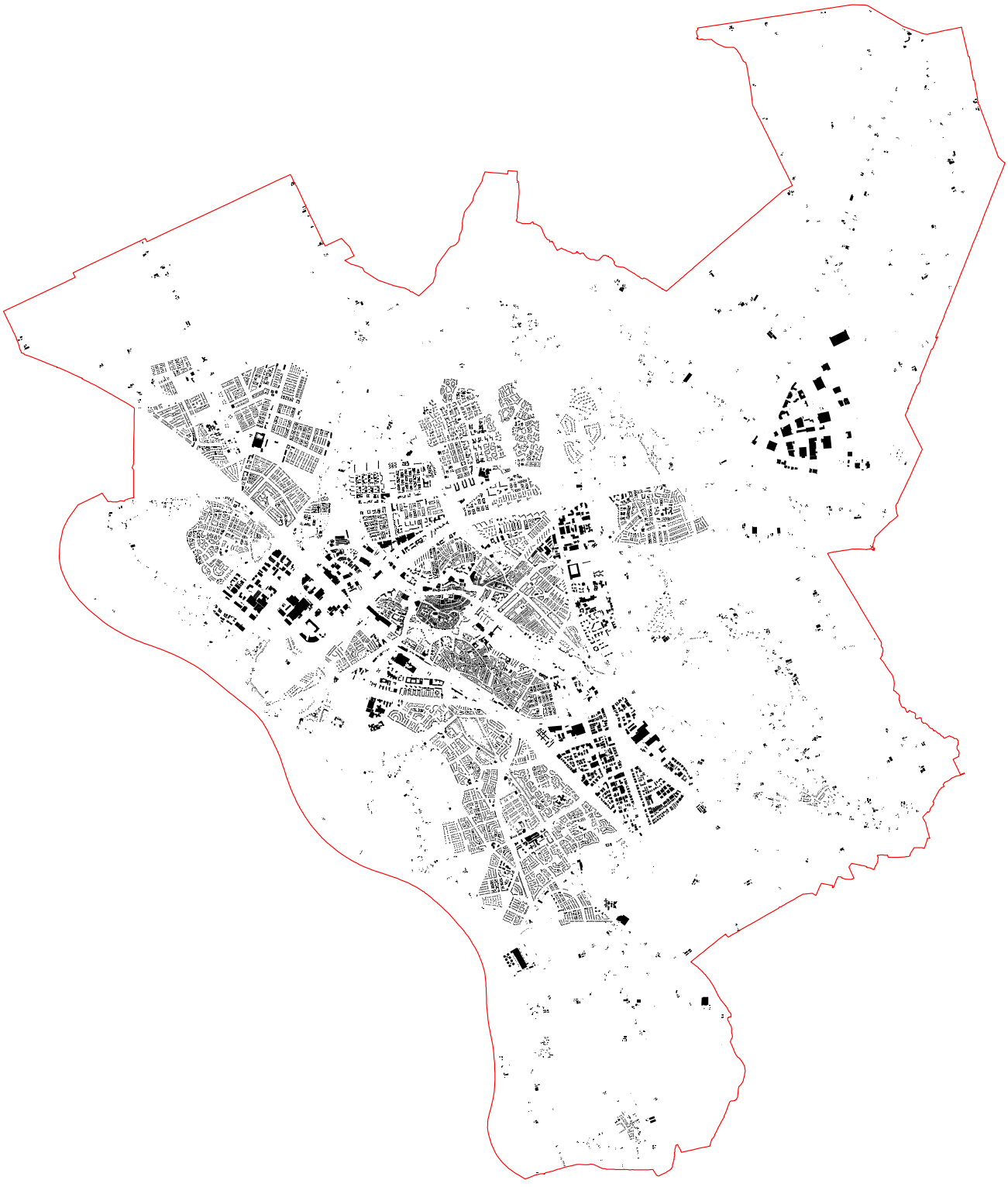
Openbaar groen

4. De gebouwde stad

Bebouwingspatroon

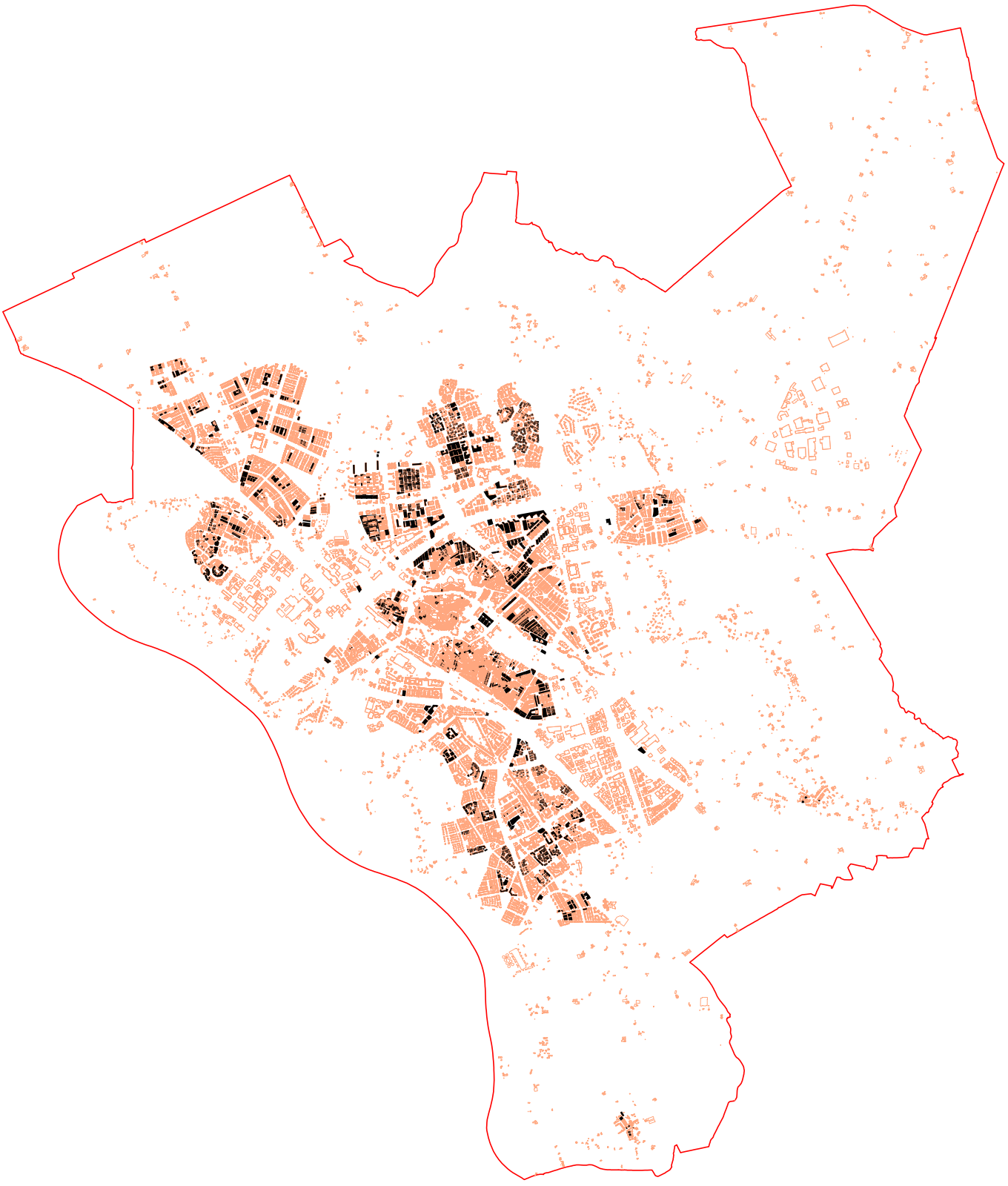
Door enkel de bebouwing zichtbaar te maken worden de verschillende sferen in de stad duidelijk zichtbaar. Elk fragment is de weerslag van de maatschappelijke opvattingen van die tijd. De concentratie van bebouwing en beperktheid aan buitenruimte is goed te zien in de binnenstad en de oudere wijken daarom heen. De werkgebieden springen er uit omdat ze opgebouwd zijn vanuit een andere maat en schaal van bebouwing.

Bebouwing (Bron: BAG pand Peildatum: 30-01-2017)

Verdeling sociale woningbouw

Het kaartbeeld toont het bezit van de drie woningcorporaties in onze stad; deltaWonen, SWZ en Openbaar Belang. Wat opvalt is hoe gelijkmatig verspreid over de wijken deze huurwoningen zijn gesitueerd. Een teken van de in sociaal opzicht ongedeelde stad?

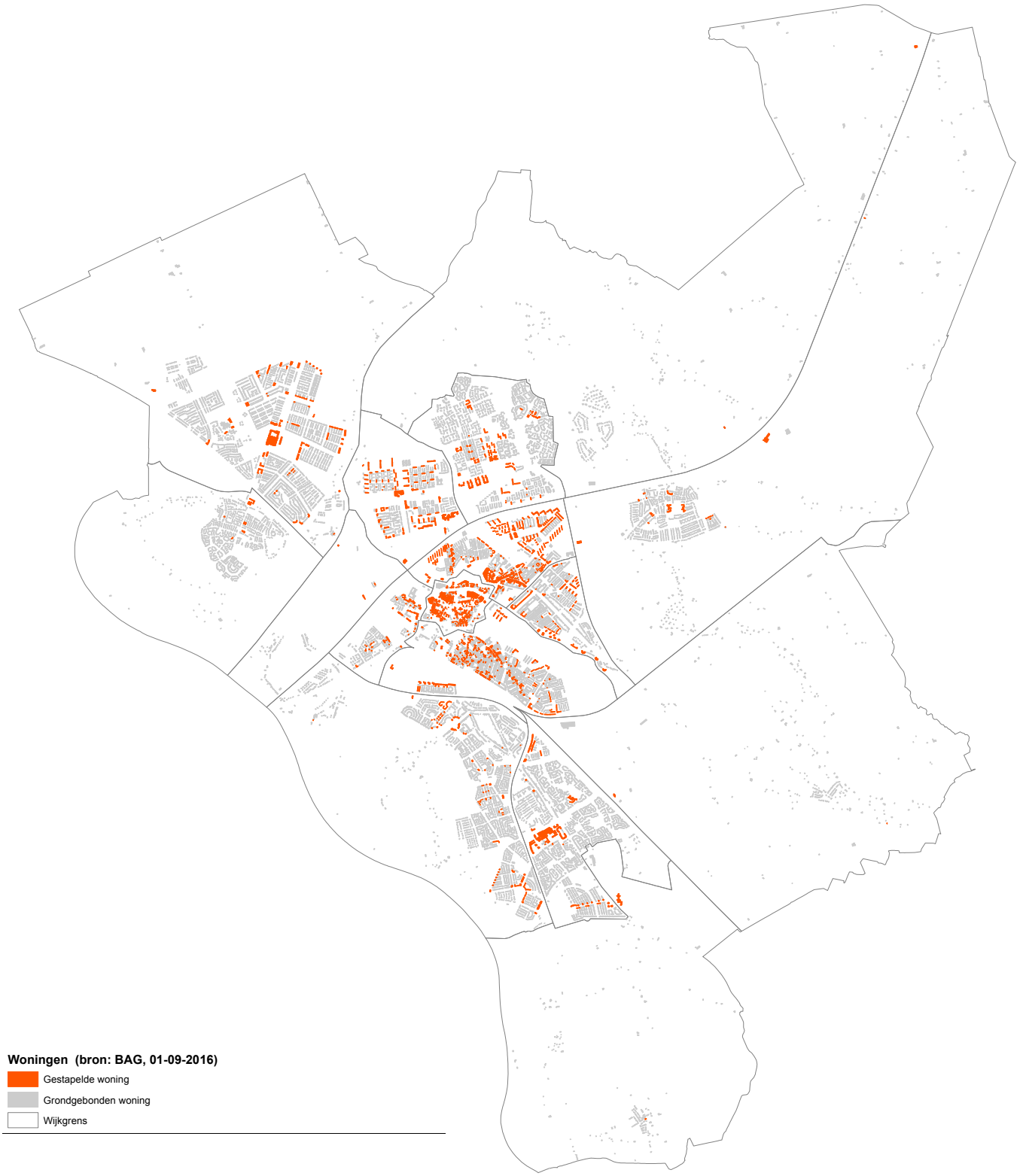

Hoogtebeeld bebouwing

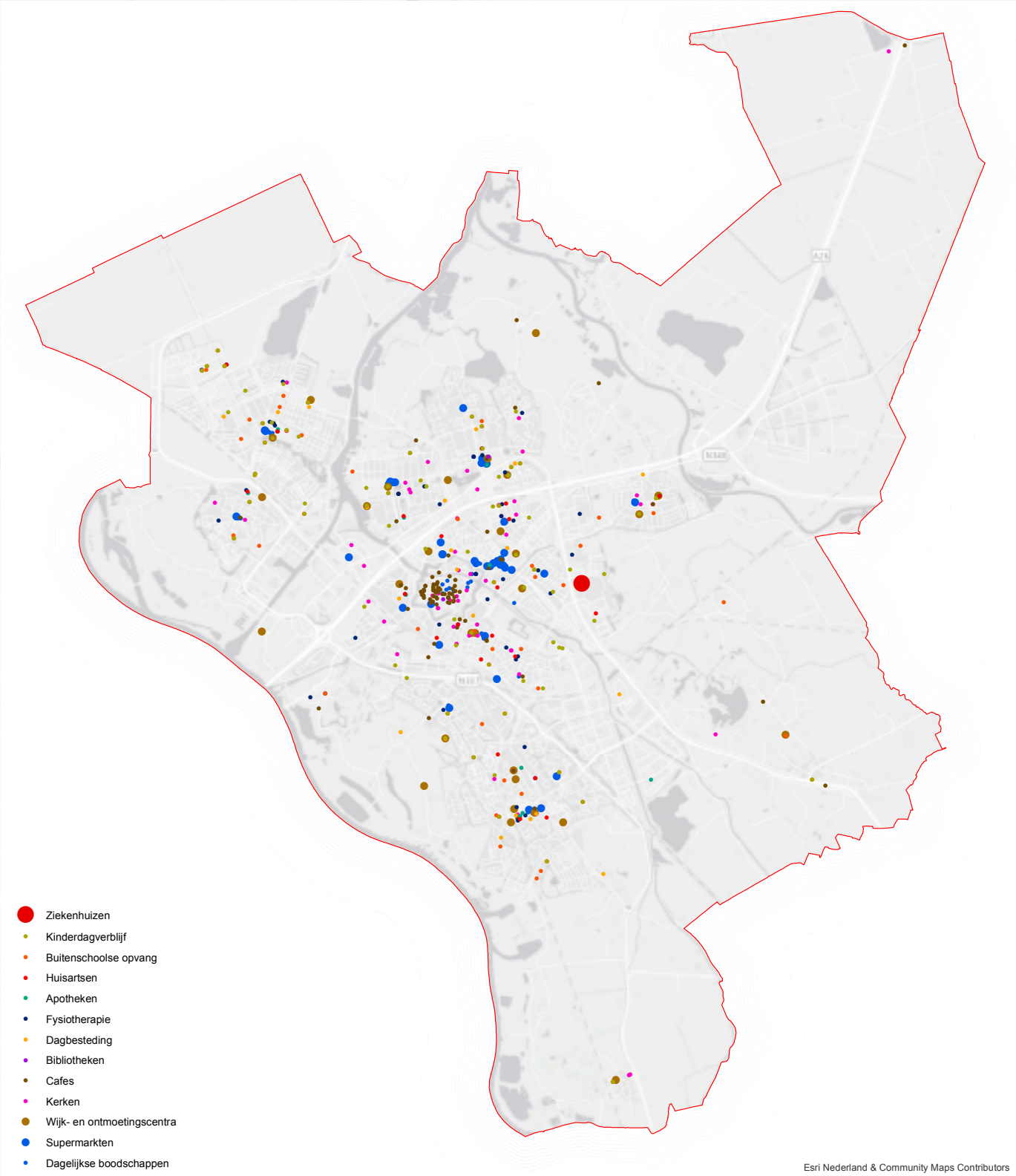

Grondgebonden en gestapelde woningen

Niet zo verwonderlijk laat deze kaart zien dat de meeste gestapelde woningen zich bevinden in het grotere centrumgebied. En dat gestapelde woningen zo zijn gesitueerd dat zij de stedenbouwkundige opzet van de wijk ondersteunen en versterken: om het wijkcentrum prominent te maken, belangrijke straten te begeleiden of overgangen naar het landschap te markeren.

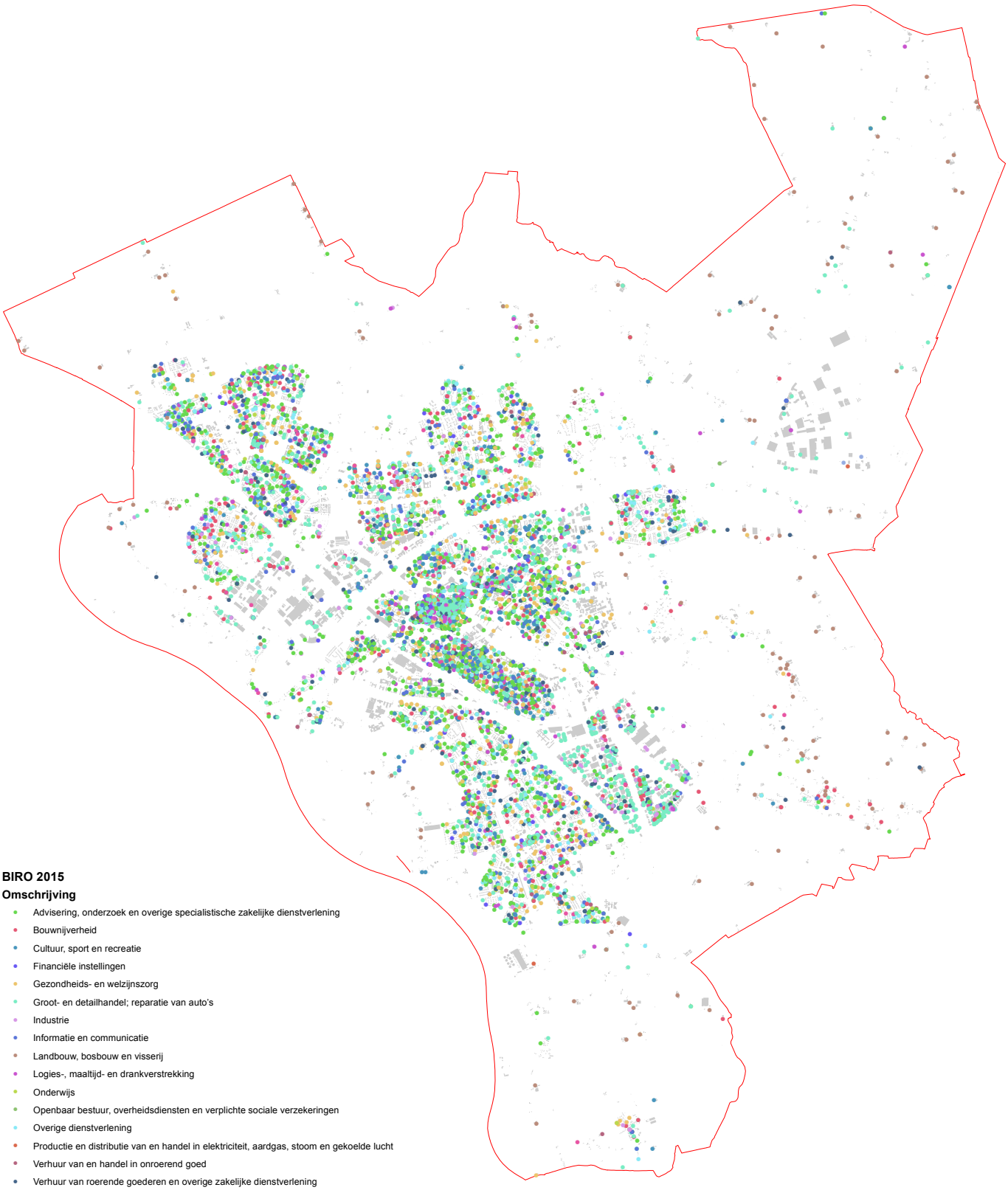
Voorzieningen

5. Economie

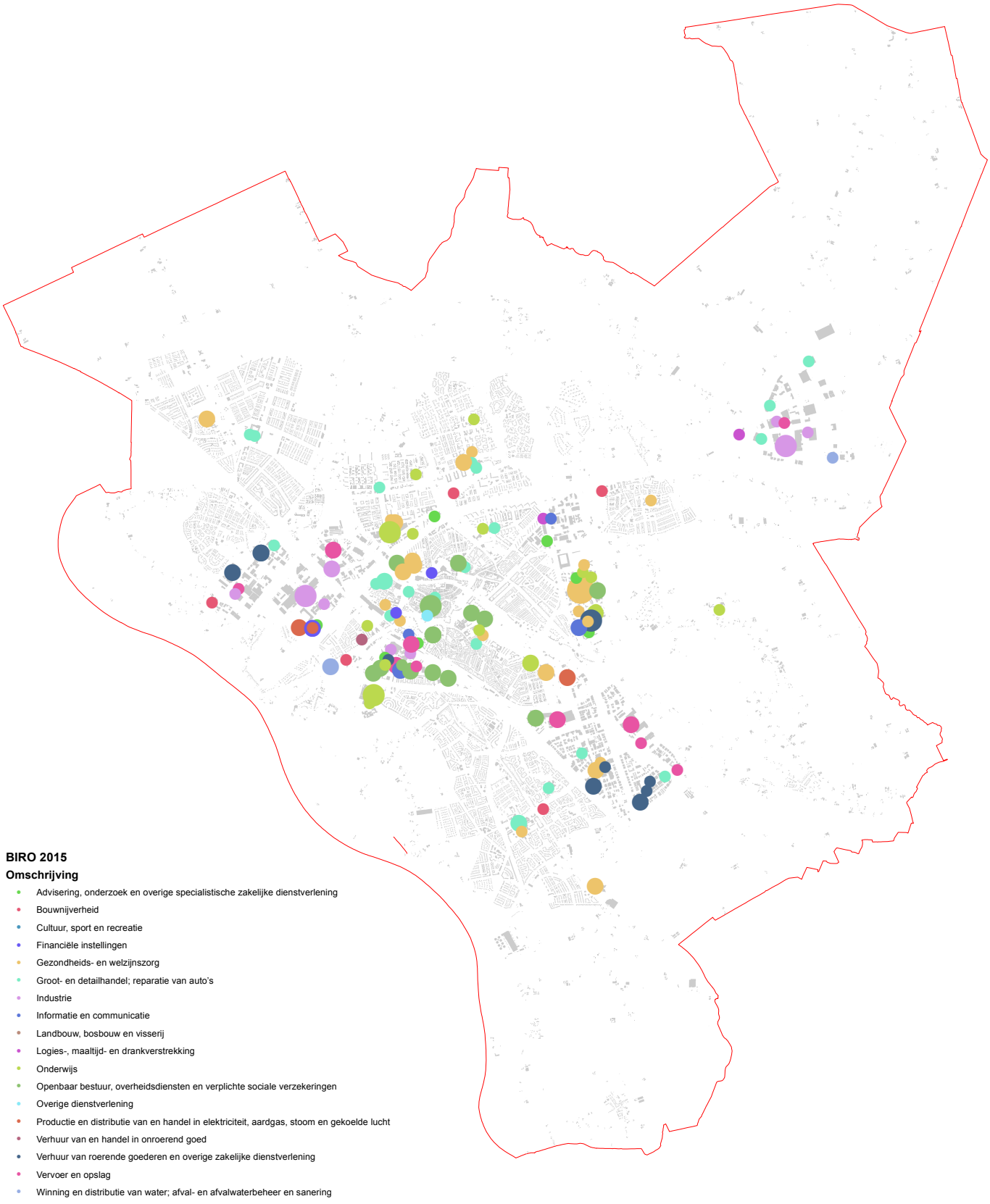
Kleine ondernemingen in de stad

wat opvalt is hoeveel en hoe verspreid het aantal kleine ondernemers in de stad. Natuurlijk zitten daar veel zzp-ers bij. De aloude functiescheiding tussen woon- en werkgebieden is in dat op zicht al danig aan het veranderen. De opmaat naar veel meer menging tussen wonen en werken?

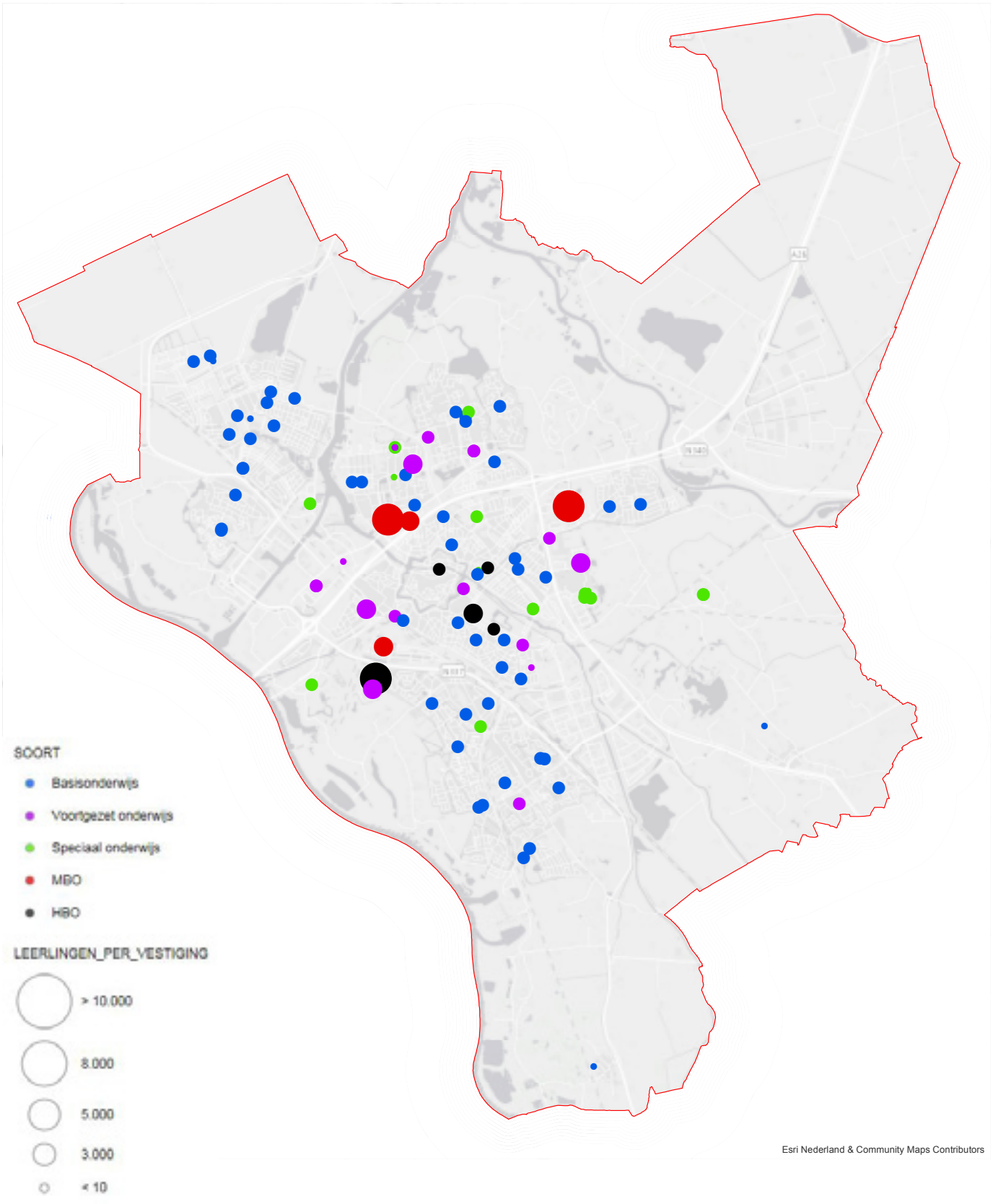
Grote ondernemingen in de stad

Ook hier valt hoe verspreid de grote ondernemingen over de stad zijn. Waar komen de werknemers vandaan? Wonen zij in Zwolle? Is de werkomgeving uitnodigend om tijdens de lunch een rondje te lopen? Maar ook in relatie tot de circulaire economie: welke grondstoffen gebruiken ze en welke afvalstoffen produceren ze?

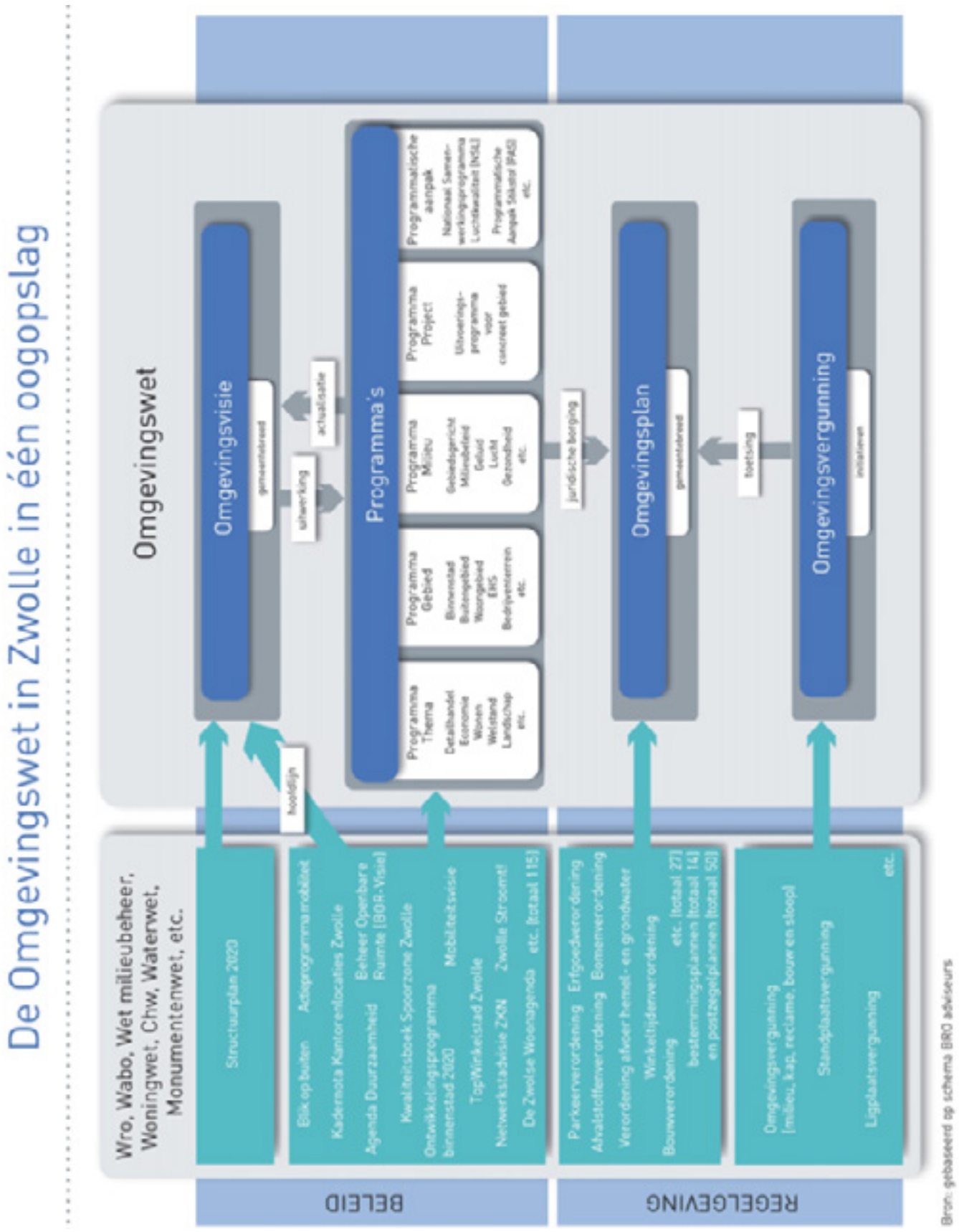

6. Onderwijs

Onderwijs in de stad

Bijlage 1 **De omgevingswet in Zwolle in een oogopslag**

Bijlage 2 **Staat van de stad**

Aan de hand van verschillende bronnen, zoals de atlas voor gemeenten, het buurt voor buurt onderzoek en gesprekken met gemeentelijke professionals, is in deze bijlage de staat van de stad beschreven

2.1. Atlas voor gemeenten

De Atlas 2016 voor gemeenten bevestigt dat het goed gaat met Zwolle. In deze Atlas worden de 50 grootste gemeenten van Nederland op 50 punten vergeleken. De atlas toont de ontwikkeling voor bevolking, sociaal-economische positie en woonaantrekkelijkheid. En dit jaar voor het thema: water. De gemeentelijke scores worden met elkaar vergeleken en in ranglijsten opgenomen. Zwolle is qua omvang de 19e gemeente.

Bij de **woonaantrekkelijkheidsindex** staan we in 2016 op de 16e positie van de ranglijst, een stijging van vier plaatsen ten opzichte van het voorgaande jaar (grafiek 2).

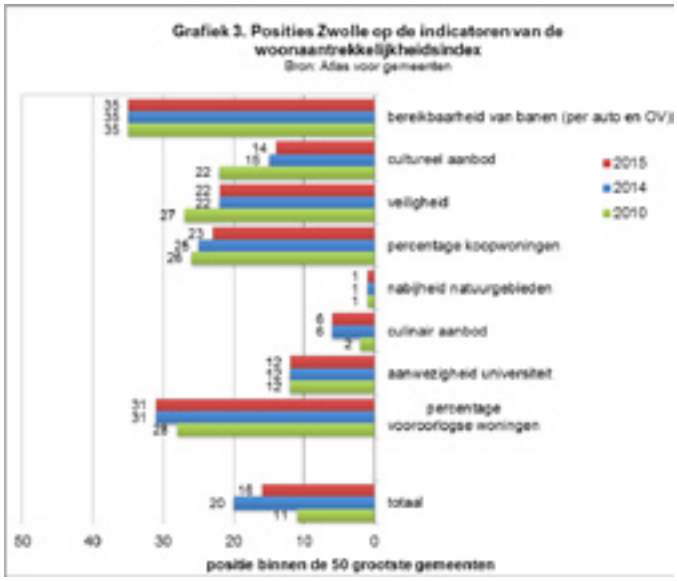
De **sociaal-economische index** is wederom gestegen ten opzichte van het vorige jaar: daar staan we op de 5e positie, twee plaatsen hoger dan in 2015. Met de kanttekening dat in Zwolle de werkloosheid - één van de acht indicatoren van de sociaal-economische index - gestegen is in het afgelopen jaar.

Woonaantrekkelijkheid

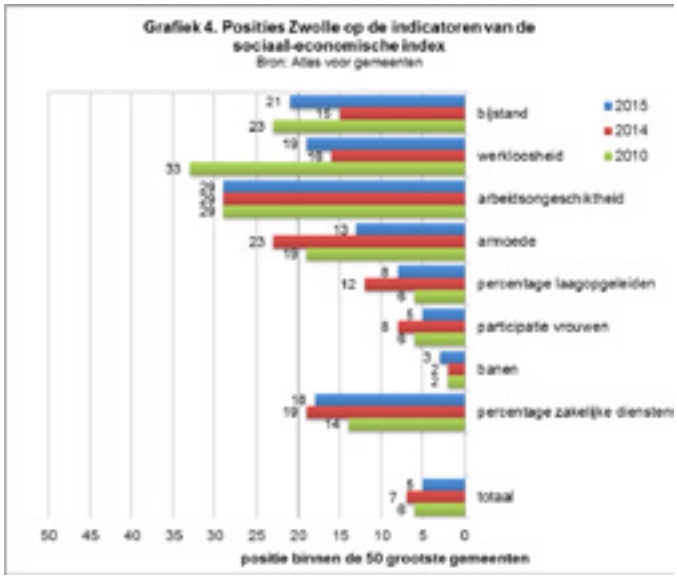
Door middel van de woonaantrekkelijkheidsindex, opgebouwd uit 8 indicatoren, brengt de Atlas de woonaantrekkelijkheid van Zwolle in kaart. Hetzelfde doet de Atlas voor de sociaal-economische situatie van de gemeente. De scores op de indexen zijn voor de 50 grootste gemeenten met elkaar vergeleken, op basis waarvan een ranglijst van 1 tot 50 is opgesteld.

De ontwikkeling van de acht indicatoren bekijkend waarop de woonaantrekkelijkheidsindex is gebaseerd (grafiek 3), zien we het volgende: de stijging van de positie van Zwolle op de woonaantrekkelijkheidsindex lijkt te kunnen worden toegeschreven aan de hogere posities van de indicatoren 'cultureel aanbod' en 'percentage koopwoningen' ten opzichte van het voorgaande jaar.

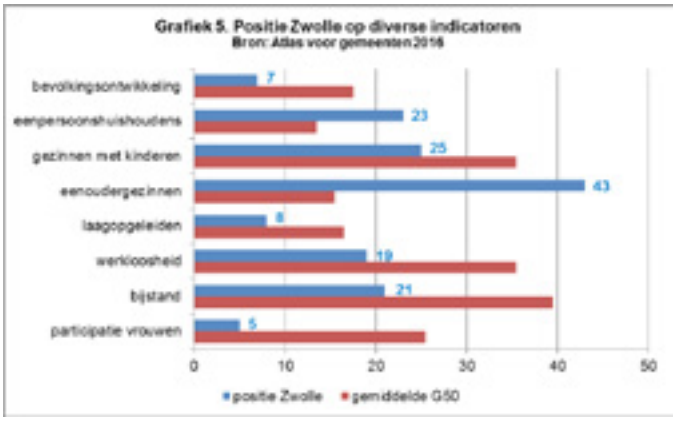

Sociaal-economische index

Wanneer we kijken naar de posities van de indicatoren waaruit de sociaal-economische index bestaat (grafiek 4), zien we verbeterde posities bij 'armoede', 'percentage laagopgeleiden' en 'participatie vrouwen'. De invloed van deze positieverbeteringen is sterker dan die van de daling bij de indicatoren 'bijstand', 'werkloosheid' en in mindere mate 'banen' en 'percentage zakelijke diensten'.

Bevolking
De bevolkingstoename in Zwolle blijft sterk, op de ranglijst bezet Zwolle de 7e plaats op de indicator 'ontwikkeling aantal inwoners'. De potentiële beroepsbevolking is het afgelopen jaar sterker toegenomen dan de jaren ervoor. Op de ranglijst heeft Zwolle de 8e positie.
En het 'percentage laagopgeleiden' (t.o.v. totale bevolking) is in Zwolle sterker gedaald dan gemiddeld bij de G50 het geval is en staan we op de 8e plaats. Zie grafiek 5 diverse factoren.

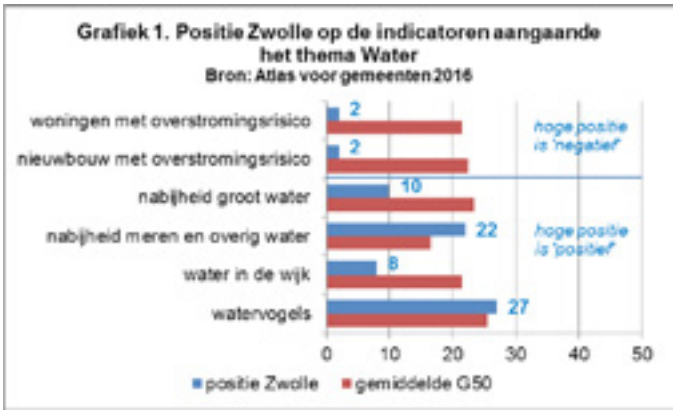

Bevolkingskenmerken van Zwolle binnen de 50 grootste gemeenten van Nederland:
- De bevolkingstoename in Zwolle blijft sterk: op de ranglijst bezet Zwolle de 7e plaats op de indicator 'ontwikkeling aantal inwoners' in de periode 2006-2016. In 2015 kende Zwolle een 5e plaats, maar Almere en Amersfoort zijn Zwolle op dit vlak 'voorbijgegaan'.
- De potentiële beroepsbevolking is het afgelopen jaar sterker toegenomen dan de jaren ervoor. Op de ranglijst heeft Zwolle de 8e positie.
- Het 'percentage laagopgeleiden' (t.o.v. totale bevolking) is in Zwolle sterker gedaald dan gemiddeld bij de G50 het geval is. Zwolle heeft een 8e plaats op de ranglijst (ruim boven het gemiddelde).
- Ten opzichte van het gemiddelde van de G50 heeft Zwolle meer gezinnen met kinderen, minder eenpersoonshuishoudens en minder eenoudergezinnen.
- De participatie van vrouwen (het percentage werkende vrouwen t.o.v. de vrouwelijke beroepsbevolking) is relatief minder gestegen dan gemiddeld geldt voor de G50. Zwolle staat met een 5e positie wel hoog op de ranglijst.
- De 'werkloosheid' laat in Zwolle nog een lichte toename zien, waar de G50 gemiddeld een daling vertonen. Op de ranglijst is Zwolle door deze toename gedaald van de 16e naar de 19e plaats, nog wel ruim boven het gemiddelde; het werkloosheidspercentage is in Zwolle lager dan gemiddeld bij de G50.
- Het aantal banen in Zwolle is ten opzichte van vorig jaar min of meer gelijk gebleven, waar het gemiddelde van de G50 een toename laat zien. Qua werkgelegenheid staat Zwolle 14e op de ranglijst.

Water
Heden ten dage ligt ruim een derde van ons land in een gebied onder zeeniveau en daardoor met een overstromingsrisico. In welke mate houden Nederlanders rekening met (de gevolgen van) mogelijke toekomstige overstromingen, bijvoorbeeld bij het kopen van een huis? Het kent twee hoofdonderwerpen: 'wonen onder water' en 'wonen aan het water'.

Wonen onder water
In Nederland bevindt 28% van de woningvoorraad zich onder zeeniveau. Ongeveer 37% van alle woningen ligt op een plek met overstromingsrisico. In Lelystad, Zwolle en Almere leeft meer dan 95% van de bevolking op een plek met overstromingsrisico. Op plaatsen met een dergelijk risico wordt in Nederland desondanks volop gebouwd aan nieuwe woningen. Het aandeel inwoners dat op een plek met overstromingsrisico woont, neem daardoor toe. In de ranglijst van de 50 grootste gemeenten staat Zwolle op positie 2 wat betreft aandeel gebouwde woningen op plekken met overstromingsrisico (grafiek 1). Ook wanneer het uitsluitend om nieuwbouwwoningen gaat, bezet Zwolle de tweede positie.

Wonen aan het water
Wonen aan het water wordt daarentegen positief gewaardeerd. De factoren 'ligging aan het water', 'water in de wijk' en de 'nabijheid van water' zijn allen (in meer of mindere mate) van invloed op de hoogte van de prijs die men bereid is te betalen voor een woning. Voor woningen die dichtbij water liggen, is men over het algemeen bereid meer te betalen dan voor woningen die verder van water vandaan gelegen zijn.

Wij staan in de ranglijst op positie 10 wat betreft nabijheid van groot water, op positie 22 als het gaat om nabijheid van meren en overig water en op positie 8 op de indicator water in de wijk (grafiek 1).

Over het algemeen is men bereid om te betalen voor wonen aan het water, maar men verlangt ook een kleine compensatie voor het overstromingsrisico dat daarmee samenhangt.

De lusten zijn daarbij over het algemeen groter dan de lasten. Hoe lusten en lasten zich tot elkaar verhouden, is afhankelijk van de locatie.

2.2. Buurt-voor-buurt onderzoek 2016

Sinds 1995 wordt elke twee jaar een onderzoek onder een groot aantal inwoners (ca 10.000 in 2016) naar onder andere leefbaarheid, veiligheid, gezondheid en inzet in de buurt gehouden. Het geeft inzicht in de meningen van Zwollenaren op thema's als wonen, werken, gezondheid, sociale participatie en vrije tijd.

Zowel de **leefbaarheidsindex,** de **veiligheidsindex** en de **sociale index** geven aan dat we op hoofdlijnen stabiel zijn gebleven. De **fysieke index** is in 2016 voor het eerst uitgebracht en geeft als basisjaar vooral de verschillen tussen de Zwolse wijken weer.

- In de hoofdrapportage staan de uitkomsten van Zwolle als geheel.
- De gebiedsrapportages tonen de uitkomsten van de stadsdelen, wijken en buurten.

Highlights indexen Buurt-voor-Buurt 2016
Wanneer we de ontwikkeling van Zwolle op de **leefbaarheidsindex** bekijken, zien we dat Zwolle ten opzichte van voorgaande jaren stabiel is gebleven. Binnen het aspect 'sociaal klimaat' zijn twee gunstige ontwikkelingen zichtbaar ten opzichte van 2014 en 2012. De actieve inzet van inwoners is in vergelijking met 2014 toegenomen: meer inwoners zetten zich in om de leefbaarheid in hun buurt te verbeteren. In Kamperpoort is de vooruitgang op dit vlak ten opzichte van andere wijken het grootst. Daarnaast is het informele bewonerstoezicht (vooral deelname van inwoners aan buurtpreventieprojecten) t.o.v. 2012 gestegen. Deze toename is het sterkst zichtbaar in de wijken Kamperpoort en Ittersum. Wat betreft het aspect 'bevolking' is een licht negatieve ontwikkeling waar te nemen. Sociaal-economisch gezien is de bevolking minder evenwichtig geworden, wat met name wordt veroorzaakt door een toename van het aantal werkzoekenden.

Op hoofdniveau is Zwolle op de **veiligheidsindex** gelijk gebleven de afgelopen jaren, al zien we een lichte stijging van de indexscore ten opzichte van 2014. Binnen de veiligheidsindex zijn een aantal gunstige ontwikkelingen zichtbaar. De waardering voor het functioneren van de gemeente is de afgelopen jaren toegenomen. Dat geldt voor de meeste wijken en het sterkst in Spoolde. Alleen in Berkum en Buitengebied-Noord (Haerst en Tolhuislanden) is deze waardering in 2016 ten opzichte van 2014 juist gedaald. Een andere positieve verandering is dat het aantal (geregistreerde) inbraken in Zwolle is gedaald. De grootste daling hiervan is zichtbaar in Spoolde, Berkum en Holtenbroek. Ook is de perceptie van vandalisme in Zwolle gedaald, wat het meest geldt voor de Binnenstad. Verder is de bewonersinzet in het kader van veiligheid gestegen, vooral vergeleken met 2012. In Kamperpoort is deze inzet het meest toegenomen.

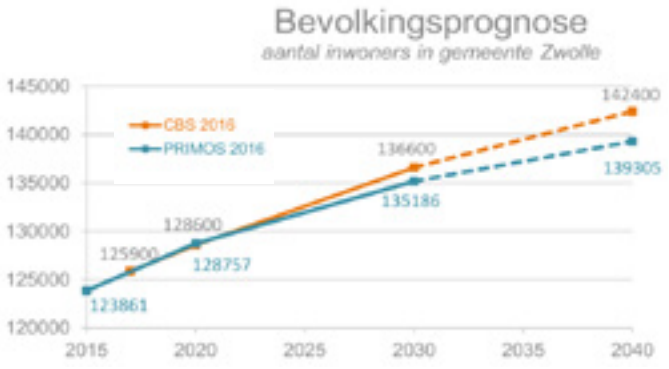
Zwolle is op de **sociale index** ten opzichte van 2014 en 2012 op hoofdlijnen stabiel gebleven. Wel is te zien dat het vertrouwen van de inwoners in de eigen buurt is toegenomen. Dat komt vooral door een toename in de tevredenheid over het functioneren van de gemeente. De enige wijken waar een ontwikkeling op de totaalscore van de sociale index zichtbaar is, zijn Kamperpoort en Indische buurt. Beide wijken laten een vooruitgang zien (ten opzichte van 2014 respectievelijk 2012).
De ontwikkeling van de totale index en de onderliggende aspecten nader bekijkend, zien we overal een lichte stijging. Wat betreft participatie is te zien dat de afname die zich in 2014 ten opzichte van 2012 voordeed, weer deels is rechtgetrokken. Dit komt met name doordat in 2016 vergeleken met 2014 meer inwoners deelnemen aan maatschappelijke en sociale activiteiten en meer inwoners een betaalde baan hebben.

De **fysieke index** is in 2016 voor het eerst uitgebracht door de gemeente Zwolle. Het is nog niet mogelijk een ontwikkeling van Zwolle op deze index inzichtelijk te maken. Het jaar 2016 is het basisjaar. Ten opzichte van Zwolle als geheel zien we dat de wijken Schelle, Oldeneel en Ittersum gunstig scoren op de fysieke index. Ongunstige scores zien we bij Buitengebied-Noord (Haerst en Tolhuislanden) en –Oost (Herfte en Wijthmen), Binnenstad, Dieze-Oost, Indische buurt, Kamperpoort en Spoolde. In de Buitengebieden en Spoolde vinden de minder gunstige scores hun oorzaak vooral in voorzieningen en mobiliteit. In de wijken Dieze-Oost, Indische buurt en Kamperpoort ligt de kwaliteit van woningen hier grotendeels aan ten grondslag.

Bijlage 3 **Prognoses**

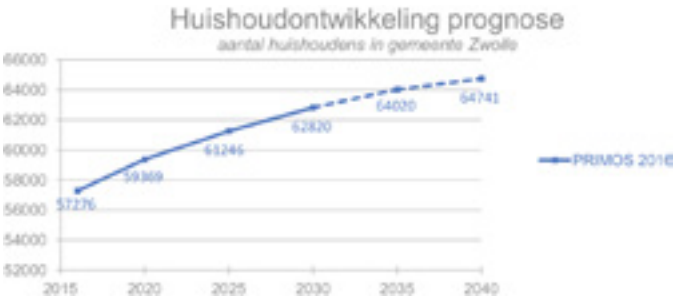
Vergrijzing en ontgroening
Zwolle is een van de meest jonge steden van het land. Zwolle is relatief jong: 85% (106.526) van de inwoners is op 1 januari 2016 jonger dan 65 jaar en 22% (27.405) jonger dan 18 jaar. Zwolle ontgroent weinig: het aantal kinderen en jongeren groeit nog steeds. Dat is positief voor een levendige en toekomstbestendige stad als Zwolle is en wil blijven. Zwolle vergrijst wel: ruim 18.000 (18.367) senioren zijn op 1 januari 2016 ouder dan 65 jaar. In 2030 zijn 26.4001 tot 26.8882 ouder dan 65 jaar. Dat betekent een toename van het aantal 65 plussers in 2030 met 44% in vergelijking met 2016. De vergrijzing en het langer zelfstandig wonen vergt de komende jaren aandacht van inwoners en overheid. En het betekent het nodige voor de inrichting van de fysieke leefomgeving.

Bevolkingsprognose
Tabel 1 brengt de af- of toename van het aantal inwoners in de prognoses van CBS en Primos in vergelijking van resp. 2017 en 2015 tot het jaar 2030. Er is verschil tussen de CBS en Primos prognose, omdat zij de prognose anders berekenen. CBS baseert de prognose op het aantal levendgeborenen (geboorte), het aantal overledenen (sterfte), de buitenlandse migratie (migratiesaldo: immigratie en emigratie), het totaal vruchtbaarheidscijfer per vrouw en de periode-levensverwachting bij geboorte. De prognose verschijnt iedere drie jaar.[3] Primos baseert de prognose op dezelfde variabelen als CBS plus de binnenlandse migratie door de woningmarktontwikkeling, de arbeidsmarkt ontwikkeling en effect van hoger onderwijs. Ook voorspellen ze veranderingen in het huishoudmodel: hoeveel jonge mensen zullen het ouderlijk huis verlaten, hoeveel mensen gaan samenwonen of gaan scheiden?[4] De Primos prognose komt jaarlijks uit en is over het jaar 2016 voor Zwolle lager dan andere jaren. Dat komt o.a. door de maatregelen van studiefinanciering waardoor meer studenten thuis blijven wonen. Dat merkt Zwolle als studentenstad waarin vele MBO en HBO instellingen gevestigd zijn. Monitoring van deze ontwikkeling is van groot belang.

Tabel 1 Bevolkingsontwikkeling. Bron CBS en Primos 2016, bewerking gemeente Zwolle

Het aantal huishoudens in Zwolle neemt jaarlijks toe: van 57.276 in 2016 tot 64.741 huishoudens in 2040.[5] Dat betekent een toename met 7.465 huishoudens in 2040. Omdat Primos per jaar sterk varieert gaan we voor de afspraken over aantal te bouwen woningen met de provincie, en de woonvisie, uit van circa aantallen. We gaan uit van een huishoudenstoename tot 2040 van een kleine 10.000 (waarvan de eerste 10 jaar circa 6.000).

Tabel 2 Huishoudontwikkeling Zwolle 2016 – 2040. Bron: Primos 2016, bewerking gemeente Zwolle

In tabel 3 is de sterke toename van het aantal een- en tweepersoonshuishoudens zichtbaar in de periode 2000 – 2016.

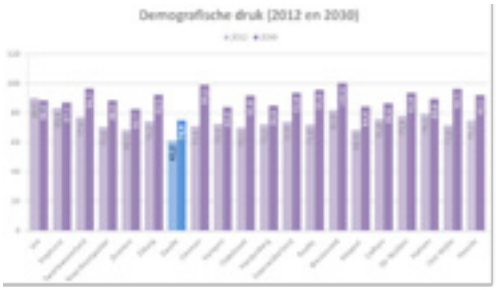

Tabel 3 Ontwikkeling 1 en 2 persoonshuishoudens. Bron: GBA, bewerking gemeente Zwolle

1 CBS 2016
2 Primos 2016
3 Bron: CBS, Prognose bevolking kerncijfers, 2014-2060 – december 2014
4 Bron: ABF Research, Primos, transparantie in cijfers – december 2010
5 Primos prognose ontwikkeling huishoudens 2016 – 2040

Toenemende regionale verschillen

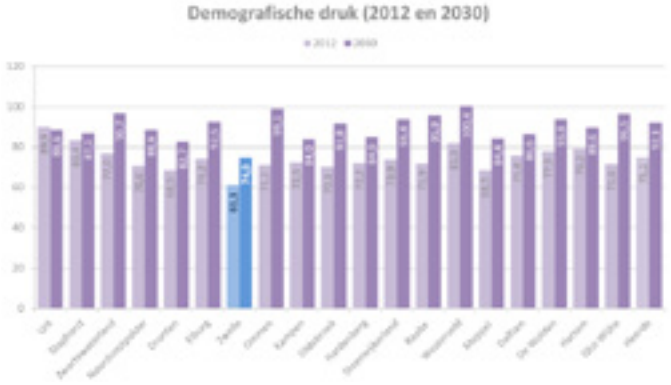
Vanuit het gegeven van groei van de stad Zwolle, is het interessant hoe de gemeenten in de regio Zwolle zich zullen ontwikkelen. Krimp heeft niet alleen te maken met een daling van de bevolking, maar ook met een veranderende samenstelling, doordat juist bepaalde groepen wegtrekken. In de gemeenten rondom Zwolle zal de komende jaren steeds meer sprake zijn van demografische druk. Daarover hieronder meer.

Tabel 4. Af- en toename bevolking regio Zwolle. Bron: CBS 2016 en Primos 2016, bewerking gemeente Zwolle.

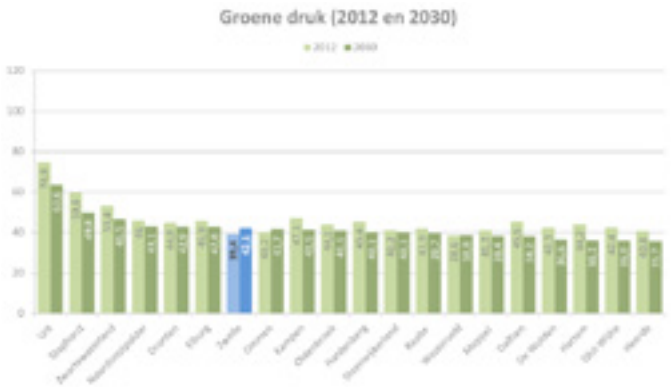
Tabel 4 brengt de af-of toename van het aantal inwoners in de prognoses van CBS[6] en Primos[7] in vergelijking van resp. 2017 en 2015 tot het jaar 2030 in de regio Zwolle. Het verschil van het anders berekenen van de prognose tussen het CBS en Primos is goed zichtbaar.
Zwolle is in blauw aangegeven. Afhankelijk van de prognose zal het inwoneraantal in het jaar 2030 in een aantal gemeenten in vergelijking met nu krimpen. Steenwijkerland, Hardenberg, Raalte, Zwartewaterland, Heerde en De Wolden zullen in het jaar 2030 in vergelijking met nu dalen. Westerveld krimpt in beide prognoses.

De betekenis van de vergrijzing wordt het best zichtbaar door te kijken naar de ontwikkeling van de demografische druk. Demografische druk is de som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar (groene druk) en aantal 65 jaar of ouder (grijze druk) in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar. Anders gezegd, het geeft inzicht in de verhouding van het niet-werkende deel van de bevolking tot het werkende deel van de bevolking. De demografische druk neemt over het algemeen in Nederland toe: van 68,6 in 2016 naar 82,2 in 2030[8]. In onderstaande tabel ziet u de prognose van de ontwikkeling van de demografische druk in de regio Zwolle. De demografische druk in 2012 en de prognose van de ontwikkeling van de demografische druk tot 2030 is in Zwolle lager dan die van andere gemeenten in regio Zwolle.

Tabel 5, demografische druk regio Zwolle. Bron: CBS, bewerking gemeente Zwolle

Wanneer we kijken naar de ontwikkeling van de groene en grijze druk in 2012 en 2030 zien we dat de groene druk bij de meeste gemeenten in regio Zwolle zoals voorzien in 2030 (licht) af neemt. In Zwolle en ook Ommen wordt voorzien dat de groene druk in 2030 wat stijgt. Een stijging van de groene druk is op zich positief: Een relatief groot deel van de bevolking zal toestromen naar het werkend deel van de bevolking.

Tabel 6: Groene druk: inwoners in de leeftijd van 0 tot en met 19 jaar als percentage van de inwoners in de leeftijd van 20 tot en met 64 jaar op 1 januari.
Bron: CBS, bewerking gemeente Zwolle.

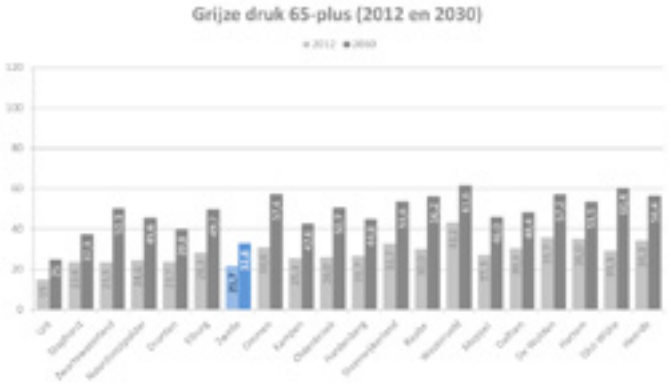
6 De bevolkingsprognose van het CBS is gebaseerd op:
- het aantal levendgeborenen, (Geboorte)
- het aantal overledenen en (Sterfte)
- de buitenlandse migratie. (immigratie en emigratie (migratiesaldo) buitenland)
- het totaal vruchtbaarheidscijfer per vrouw en
- de periode-levensverwachting bij geboorte

Bron: CBS, Prognose bevolking kerncijfers, 2014-2060 – december 2014

7 Primos is gebaseerd op:
- Dezelfde variabelen als die door het CBS worden toegepast plús
- De binnenlandse migratie door woningmarktontwikkeling, de arbeidsmarkt ontwikkeling en hoger onderwijs effect.
- Ze voorspellen veranderingen in het huishoudmodel: hoeveel jonge mensen zullen het ouderlijk huis verlaten, hoeveel mensen gaan samenwonen of gaan scheiden?

Bron:ABF Research, Primos, transparantie in cijfers – december 2010

8 (bron CBS Prognose bevolking kerncijfers, 2014-2060)

Tabel 7: Grijze druk:inwoners in de leeftijd van 65 jaar en ouder als percentage van de inwoners in de leeftijd van 20 tot en met 64 jaar op 1 januari. Bron: CBS, bewerking gemeente Zwolle.

Zoals eerder gesteld vergrijst Zwolle net als de andere gemeenten van Nederland.
De regiogemeenten vergrijzen over het algemeen sterker dan Zwolle.

Buitengebied
Twee derde van het grondgebied van de gemeente Zwolle is buitengebied, inclusief kernen als Wijthmen en Windesheim.
In het buitengebied van Zwolle wonen 3.492 mensen, 3% van het totaal aantal inwoners van Zwolle (zie onderstaande tabel).

		2005	2010	2015	2017
West		604	591	613	603
202	Spoolde	302	312	309	296
212	Vreugderijk	177	175	191	183
221	Mastenbroek	71	56	59	63
228	Stadsbroek	54	48	54	61
Noord		645	609	590	558
321	Langenholte	109	111	110	110
322	Haerst	349	316	296	268
405	Tolhuislanden	187	182	184	180
Zuid		1.011	1.041	1.070	1.077
507	Schelle-zuid en Oldeneel	168	177	193	179
520	Windesheim	329	349	401	398
521	Harculo en Hoogzuthem	514	515	476	500
Oost		1.217	1.260	1.242	1.254
402	Veldhoek	240	243	238	244
410	Herfte	383	430	383	388
412	Wijthmen	594	587	621	622
Buitengebied - totaal		3.477	3.501	3.515	3.492
Zwolle		111.962	119.057	123.856	125.525

De groene druk is in 2017 in het buitengebied (44%) net als in Zwolle als geheel (40%) hoger dan de grijze druk. Maar de grijze druk is in het buitengebied met 39% wel hoger dan in Zwolle als geheel (25%).

Twee procent van alle huishoudens in Zwolle bevinden zich in het buitengebied. Er zijn in het buitengebied relatief minder éénpersoonshuishoudens en meer huishoudens bestaand uit een paar zonder kinderen of huishouden met kind. Het percentage 'Overige huishoudens' zoals studenten of broers en/of zussen is relatief gelijk aan Zwolle.

Huishoudens					
	Totaal	1-pers. HH	paar zonder kind	Huishouden met kind	overige HH
Buitengebied	1214	16%	39%	43%	2%
Zwolle	54388	35%	28%	34%	2%

om geven

Mijn Zwolle van morgen 2030

Omgevingsvisie deel 1:
Kernopgaven en ambities

Samenvatting

Zwolle

Mijn Zwolle van Morgen

Onze missie: Mensen maken de stad en daarom richten we samen Zwolle zo in dat jij er, in vrijheid en veiligheid, kunt doen wat voor jou belangrijk is in je leven.

Studenten die een technologische start-up beginnen, ondernemers die een pop-up store openen of een stadsstrand bedenken, buurtgenoten die kiezen voor een duurzame wijk en samen energie opwekken; initiatieven die de gemeente Zwolle toejuicht. Deze -en vele andere- voorbeelden laten zien welke ambitie Zwollenaren hebben voor hun stad en de regio. We durven daarbij groots te denken. Zwolle heeft zich ontdaan van haar bescheidenheid en ontpopt zich tot een levendige, krachtige en zelfbewuste stad en regio. We zijn benieuwd hoe u de toekomst ziet.

Hoe wilt u de stad beleven?

De omgevingsvisie laat zien hoe Zwolle zich voorbereidt op onder meer klimaatveranderingen, gezondheid van inwoners, nieuwe economische structuren en op de groei van de stad. U leest over de ontwikkeling van de fysieke stad zoals het aantal woningen en kantoorpanden, de bereikbaarheid over weg en water, de natuur, maar ook over hoe u hier wilt wonen, werken en genieten. Hoe wilt u de stad beleven? En die beleving is voor iedereen anders. Het Zwolle van morgen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. De stad en de regio worden immers gevormd door alle mensen die er wonen en werken: het menselijk kapitaal. Die belangen kunnen botsen. Daarin moeten we samen zoeken naar oplossingen. We willen ervoor zorgen dat iedereen zich hier thuis voelt. De komende jaren zetten steeds meer mensen koers naar Zwolle. De stad is in trek. Regio Zwolle is een economische motor en daarnaast zijn er ook maar weinig steden die zo mooi 'in het landschap liggen' als Zwolle. De groei van de

"In de omgevingsvisie komt het Zwolse leven samen. De inhoud gaat ons allemaal aan. We hebben een groot kader nodig, zodat elke inwoner, ondernemer en student zich thuis voelt en kan ontplooien in Zwolle. Ik vind het mooi dat we nu bezig zijn om het ook samen vorm te geven!"
Ed Anker, wethouder

De nieuwe omgevingsvisie 'Zwolle deel 1: kernopgaven en ambities' Zwolle telt 118 pagina's, deze samenvatting slechts 17. Dat scheelt een heleboel leestijd. We hebben belangrijke informatie voor u gebundeld, zodat u zich snel kunt inlezen in het Zwolle van morgen! Wilt u de volledige omgevingsvisie bestuderen? We verwijzen u graag naar www.zwolle.nl/omgevingsvisie

stad willen wij gebruiken om de hele regio te verbeteren.

Zwolle kiest positie

Zwolle is nooit 'af'. Het leven is altijd in beweging. We willen onze huidige voorspoed behouden en moeten dus samen kansen verzilveren die onder meer de technologie ons zal brengen. Ook staan we samen aan de lat om oplossingen te ontwikkelen die Zwolle klimaatbestendig maken en duurzaam in energiegebruik.
De omgevingsvisie is geen blauwdruk, geen strak stramien. Juist niet! De visie geeft aan welke mondiale trends een impact op ons hebben en welke kansen en bedreigingen er op ons af komen. Daarbinnen kiezen wij als gemeente samen met inwoners -met u!- wat we belangrijk vinden. Door continu met elkaar in gesprek te gaan, ideeën uit te wisselen, te experimenteren en zelfbewust onze positie in te nemen.

U maakt Zwolle mogelijk

De omgevingsvisie geeft richting en helpt ons om onze stad en regio te versterken. Economisch én sociaal. We bekennen kleur met onze visie. Onze stadsdelen zijn vitaal, solidair, gezond en duurzaam. Aan die kwaliteiten blijven we werken. Daarbij bent u voor ons de belangrijkste richtingaanwijzer! U maakt het Zwolle van morgen mede mogelijk. Zodat u zelf aangenaam woont, werkt en recreëert, en daarbij ook oog hebt voor toekomstige generaties. Zwolle is nooit af, maar altijd klaar!

Wat is een omgevingsvisie?
De omgevingsvisie is een toekomstvisie voor de gemeente Zwolle, die wordt vastgesteld door de gemeenteraad. Hierin staan strategische keuzes voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn. Die fysieke leefomgeving bestaat onder meer uit de thema's cultureel erfgoed, energie-infrastructuur, landbouw, landschap, ruimtelijke ordening, gezondheid, milieu, natuur en water. Die thema's bepalen voor een belangrijk deel de kwaliteit van hoe wij samen wonen, werken en genieten van onze stad.

Op 13 september 2016 gaf het college van Zwolle akkoord op het plan van aanpak voor de omgevingsvisie 'Mijn Zwolle van Morgen'. We stellen de visie in fases op. Dit eerste deel bevat de leidende kernopgaven en ambities voor Zwolle 2030. Dit deel wordt in het najaar van 2017 behandeld door de raad. Het tweede deel zal naar verwachting worden vastgesteld vóór de invoering van de nieuwe Omgevingswet van het Rijk.

De omgevingsvisie is een nieuw instrument en het kost tijd om deze in samenspraak met inwoners, ondernemers en studenten op te stellen. Dit is een nieuwe manier van werken. De gemeente doet verschillende experimenten om zo goed mogelijk samen te werken met de stad en de regio.

Dit eerste deel formuleert de kernopgaven en de ambities voor een verdere uitwerking in deel 2. De complete omgevingsvisie wordt uiteindelijk het afwegingskader voor de verschillende ruimtelijke ontwikkelingen in de stad. Het credo is 'strak op de hoofdlijnen en avontuurlijk in de uitwerkingen'. Dat houdt in dat flexibiliteit bij de uitwerkingen de basis is.

Wat kunt u met deze omgevingsvisie deel 1?
1. Eigen ideeën /burgerinitiatieven toetsen
2. Inspiratie opdoen en gesprekken starten met mede-Zwollenaren
3. Meedenken –en beslissen over Zwolle
4. Voorbereiden op uw eigen toekomst in de stad of het buitengebied
5. Ambassadeur worden voor datgene wat u belangrijk vindt voor Zwolle

Zwols karakter

We zijn open en ondernemend

Zwolle wordt bevolkt door inventieve ondernemers, eigenwijze vrijdenkers en vrolijke studenten. De inwoners hebben een open en ondernemende houding en hebben onderling veel vertrouwen. In Zwolle voel je je snel welkom! Een moderne stad waar je ook nog lekker kunt ronddwalen in de boeiende en rijke geschiedenis. In ons historische centrum met de oude grachten zijn veel plekken te vinden van grote betekenis.

We helpen elkaar vooruit

Zwolle is een sterke stad in een sterke regio (bestaande uit 20 gemeenten). We profiteren al eeuwenlang van onze ligging op een kruispunt van vaarwegen en landwegen en

Snelle scan
Zwolle kenmerkt zich door:

- Ondernemersgeest (Hanzeverleden)
- Eigen wijsheid (Moderne Devotie)
- Rijke historie
- Unieke ligging in rivierdelta biedt veel natuurschoon, maakt ook kwetsbaar voor klimaatverandering
- Bloeiende en dynamische economie, met veel familiebedrijven
- Goede bereikbaarheid door onder meer A28 en Hanzelijn
- Sterk onderling vertrouwen en veel samenwerking
- Geliefde stadsdelen met eigen identiteiten
- Culinaire en culturele hotspots
- Veel studenten

als poort naar het noordoosten. Daardoor werden we al vroeg in de geschiedenis een thuis- en uitvalsbasis voor ondernemende kooplieden. We lieten ons zien als een stad met kwaliteit en durf. Altijd op zoek naar nieuwe samenwerkingen. Het businessmodel van Zwolle is briljant in zijn eenvoud: we gunnen elkaar de handel en we helpen elkaar vooruit! Zo bouwden we aan een bloeiende economie die ons tot op de dag van vandaag in de top drie van economische hotspots zet. Dat komt vooral door de diversiteit in deze regio, met stevige familiebedrijven en veel dynamiek (starters). De intensieve samenwerking tussen bedrijfsleven en onderwijs maakt de regio Zwolle tot een toekomstgerichte omgeving die studenten aantrekt. Dat houdt onze stad jong!

Ons leven langs het water

Zwolle, de aantrekkelijke Hanzestad aan de IJssel. We houden van hard werken, maar ook van Bourgondisch genieten. Onze

gezellige binnenstad staat bekend om zijn culinaire en creatieve hotspots. Zwolle biedt een cultuurhistorische belevenis. We hebben sterke, zelfstandige stadsdelen en buurten met verschillende karakters en identiteiten, die geliefd zijn bij de buurtbewoners. Zwolle kent een zeer gevarieerd buitengebied. Onze unieke ligging in de IJsseldelta geeft ons natuurschoon op steenworp afstand. Het leven met het water heeft ons voorspoed en welzijn gebracht. Dit blijkt wel uit ons Hanzeverleden. De bijzondere ligging maakt ons ook kwetsbaar voor klimaatverandering. We zijn het laagste punt in de delta, met water van vijf kanten plus een binnenstad die buitendijks ligt. Klimaatbestendig worden is dan ook één van de belangrijkste uitdagingen voor onze toekomst.

"Ik ben trots op Zwolle. We hebben stadse ambities, maar vergeten het ons-kent-ons karakter niet. Ik denk graag mee over het groen in de stad, dat krijgt wat mij betreft een nog stevigere 'body' in de omgevingsvisie. De stad moet niet verstenen. Ik wil graag buiten mijn eigen straatje denken."
Joost Houtkamp

Zwolle maakt zich klaar voor de toekomst

Om Zwolle toekomstproof te maken, moeten we alle trends en ontwikkelingen in samenhang met elkaar bekijken. Alles wat verandert, beïnvloedt de stad namelijk op vele fronten. Zwolle kent twee belangrijke pijlers: de fysieke stad en het menselijk kapitaal. Deze twee pijlers staan de komende jaren voor een aantal uitdagingen waaronder de groei van de stad en de klimaatveranderingen. De Zwolse topambities moeten antwoord geven op deze uitdagingen.

Zwolse topambities

- Zwolle versterkt en benut het menselijk kapitaal van de stad
- Zwolle behoudt en versterkt haar ruimtelijke, cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten
- Zwolle versterkt haar stedelijkheid, wordt nationaal en internationaal aantrekkelijker en bestendigt zo haar (economische) toppositie als regio
- Zwolle is in 2050 klimaatbestendig en energieneutraal
- Zwolle nodigt uit om samen te werken aan vitale, solidaire, gezonde en duurzame stadsdelen

Snelle scan
Trends en ontwikkelingen waarmee Zwolle rekening moet houden zijn:

- We groeien: tot 136.00 inwoners (in 2030) en tot 140.000 inwoners (in 2040)
- We innoveren: technologische en digitale ontwikkelingen
- We globaliseren: buiten de landsgrenzen kijken
- We doen meer zelf: burgerinitiatieven
- We worden ouder: vergrijzing en langer actief
- We delen: van bezit naar gebruik
- We willen meer op één plek: multifunctionele gebouwen en gebieden
- We denken en doen steeds duurzamer: circulaire economie
- We zijn klimaatactief: aanpassen van de stad aan klimaatverandering

We groeien

We leven in het tijdperk van de stad; de 'Urban age' waarin sociale en economische activiteiten zich steeds meer concentreren op de stad.
Demografische prognoses geven aan dat Zwolle tot 2040 nog groeit tot 140.000 inwoners. De trek naar de stad en de groei van de bevolking en de bijbehorende woningbouwopgave biedt kansen voor de doorontwikkeling van de stad en de economie.

Gezonde regio
De gemeente Zwolle wil dat inwoners in een leefomgeving wonen en werken die goed is voor de gezondheid. Sociale contacten, vrijwilligerswerk, veiligheid, afwisseling van bebouwing met groen, aanwezigheid van plekken met rust, verkoelend water, luchtkwaliteit en openbare ruimten die uitnodigen tot bewegen en ontmoeten; dit alles draagt bij aan een gezonde leefstijl.

Flexibel wonen
Er ontstaan steeds meer verschillende soorten huishoudens en woonvormen. Zo zullen vergroening (jonge mensen/vaak eenpersoons huishoudens) en de vergrijzing (senioren/ steeds vaker eenpersoons huishoudens/ langer zelfstandig wonen) een grote druk leggen op de woningvoorraad. De oplossingen liggen onder meer in multifunctionele gebouwen en gebieden en dubbel ruimtegebruik.

Woningbouw
De afspraak is dat Zwolle tot 2027 circa 6.000 woningen mag bouwen, dus gemiddeld 600 woningen per jaar. Dit is nodig om de bevolkingsgroei op te vangen. We kiezen duidelijk richting: we bouwen eerst in de stad, dan pas buiten de stad.

"Leidraad voor de omgevingsvisie van Zwolle moet zijn dat de inwoners plezierig kunnen wonen. Ik voel het als mijn burgerlijke plicht om betrokkenheid te tonen bij de stad waarin ik ben geboren en getogen. Zwolle is sterk in het maken van verbinding. Juist als er tegenstellingen zijn, gaan we met elkaar in gesprek. Zo creëer je begrip. Dat is betrokkenheid!"
Clemens Knispel

Economische impulsen
De economie verandert continu, daarbij spelen onder meer deze drie factoren een rol: technologisering, robotisering en flexibilisering van arbeid. Vakmanschap moet voortdurend op peil worden gehouden. Een flexibele arbeidsmarkt vraagt om een flexibele stad, die aantrekkelijk is voor verschillende opleidingsniveaus. Het is belangrijk voor ons innoverend vermogen dat met name jonge mensen afkomen op de regio. Zwolle is een onderwijsstad bij uitstek met vier mbo en vier hbo instellingen. We verwachten dat het onderwijs en het bedrijfsleven steeds meer mixen: leren en werken op één plek in een campusachtige setting. Onder meer het Health Innovation Park (HIP) en het Polymer Science Park (PSP) zijn topwerklocaties waar ruimte is voor start-ups waardoor de aantrekkingskracht van de regio voor bedrijven, instellingen en hoger opgeleiden wordt vergroot.

Om de jonge generatie aan te trekken, zijn er ook uitdagingen op het gebied van bereikbaarheid, stedelijkheid en kenniseconomie. De bereikbaarheid wordt in de toekomst mogelijk een probleem, blijkt uit het mobiliteitsonderzoek NMCA. Als centrumstad heeft Zwolle rekening te houden met deze statistieken.

Polymeer Science Park (PSP)

We innoveren

Technologische innovaties volgen elkaar steeds sneller op en zijn bovendien steeds meer met elkaar verweven (zoals bij drones en robots). Innovaties hebben een steeds grotere invloed op onze manier van leven en op sociale en morele waarden zoals privacy en transparantie. Innovatie vindt steeds vaker plaats in open systemen, met veel ruimte voor startups.

Innovatie en ondernemerskracht

24/7 service
Door digitalisering willen en zijn mensen in staat om 24/7 diensten en acties te ondernemen via digitale kanalen, zoals website en social media. De dienstverlening verandert daardoor stevig. Door technologie en big data kunnen we veel beter een balans vinden tussen vraag en aanbod. Zo kunnen we bijvoorbeeld wegen en openbare ruimtes efficiënter benutten. De zelfrijdende auto zal een flinke impact hebben op de inrichting van de stad, denk aan de benodigde parkeerruimte.

Veranderende economie
De digitalisering en technologisering hebben veel invloed op de arbeidsmarkt, de economie en het gebruik van de stad. Banen en functies veranderen of verdwijnen en er worden nieuwe eisen gesteld aan werknemers. Dit vraagt om een flexibele houding van de stad en voortdurende samenwerking van ondernemers, overheid, onderwijs- en onderzoeksinstellingen én de omgeving.

We globaliseren

Economie kent geen grenzen. Door de opkomende economieën (BRIC-landen, zoals Rusland) en doordat ontwikkelingslanden sneller groeien dan Westerse landen, wordt meer internationale handel en transport verwacht. Deze ontwikkeling biedt kansen voor de logistieke sector in Zwolle. Regio Zwolle profileert zich in deze context als een logistieke draaischijf op de as tussen West (Randstad, 'mainports') en Oost (Duitsland, Baltische Staten, Rusland).

We doen meer zelf

Zwolle wordt steeds meer een zelforganiserende stad. Vroeger hadden we de traditionele zuilen waarbinnen mensen zich organiseerden en elkaar ontmoeten. Nu ontstaan er nieuwe combinaties van partijen, in groepen van gelijkgestemden of belanghebbenden. Het aantal burgerinitiatieven groeit. Die initiatieven maken volop gebruik van digitale netwerken. De stad is een zelforganiserend systeem.

We worden ouder

Zwolle is een van de meest jonge steden van het land: 85% van de inwoners is op 1 januari 2016 jonger dan 65 jaar en 22% (27.405) jonger dan 18 jaar.
Dat is positief voor Zwolle als levendige en toekomstbestendige regio. Zwolle vergrijst wel: ruim 26.000 senioren zijn in 2030 ouder dan 65 jaar. Dat betekent een toename van het aantal 65-plussers in 2030 met 44% in vergelijking met 2016. Ouderen zijn tot op hoge leeftijd steeds actiever. De pensioenleeftijd schuift op. De vergrijzing en het langer zelfstandig wonen vergt de komende jaren aandacht van inwoners en gemeente Zwolle.

Betere kwaliteit van leven
De verwachting is dat de zorgconsumptie door een vergrijzende bevolking vanaf 2020 zal stijgen. De gemeente is over de volle breedte van het sociaal domein verantwoordelijk voor de zorg en ondersteuning van mensen thuis. De ontwikkelingen op het terrein van domotica (integratie van technologie en diensten voor een betere kwaliteit van wonen en leven) hebben hun weerslag op de inrichting van de fysieke stad.

Het delen van auto's en fietsen zal de komende jaren sterk groeien, wat op den duur kan leiden tot een lagere behoefte aan parkeerplaatsen op straat. Ook het aandeel elektrisch vervoer onder auto's en fietsen zal de komende jaren stijgen. Gevolg is meer vraag naar oplaadpunten, kansen voor opslag van energie in auto's, beter leefklimaat in de stad en meer elektrisch fietsgebruik over langere afstanden.

We delen

Door technologie wordt het makkelijker goederen en diensten te delen. Denk aan Airbnb en Uber. Dit geeft een extra dynamiek aan de stad die de jongere doelgroepen erg aanspreekt.

"De gemeente wil graag dat we dromen over het Zwolle van later. Ik droom mee en hoop dat als we uitgedroomd zijn, dat we ook echt weten wat we nou concreet vinden en willen. Voor mij is dat duidelijk: ik wil geen huizenbouw meer in mijn wijk. Het prachtige uitloopgebied van Zwolle moet behouden blijven!"
Corien Bruins Slot

We willen meer op één plek

Gebieden krijgen steeds vaker meerdere functies. Door deze multifunctionaliteit ontstaat een levendig stedelijke mengeling. Door multitasking en mix van werken en privé of leren en werken verandert de behoefte aan (werk)ruimte qua omgeving, omvang en aard: de stad kan worden gezien als platform of marktplaats.

"Zwolle is een mensenstad. Ik houd van de diversiteit; de verschillende mensen, buurten en plekken in de stad. Een omgevingsvisie is toch zeker niet het 'boekje' van de gemeente? Wij, inwoners, moeten het zelf doen! We zijn zo'n bevoorrechte stad. We moeten er zelfs voor waken dat we niet zelfvoldaan worden, een beetje lui. Mensen aan de onderkant van de samenleving kunnen we meer kansen bieden. Ook zou er nog meer ruimte kunnen zijn voor 'extravagantie'. Dat komt onze diversiteit alleen maar ten goede!"
Bart Buijs

Behoefte aan ontmoeting
Digitale platformen zijn niet zaligmakend. Inwoners hebben nog steeds behoefte aan fysieke ontmoetingen en mogelijkheden voor ontspannen, creatieve uitingen en recreëren. Het ontmoeten in de eigen wijk of buurt blijft belangrijk. Multifunctionele accommodaties en andere voorzieningen (zoals sportkantines en schoolgebouwen) die geschikt zijn voor een diversiteit aan activiteiten worden prominenter.

Multifunctionele gebieden
Tweederde van het Zwols grondgebied bestaat uit buitengebied. De belangrijkste ontwikkeling is om van agrarisch productielandschap naar multifunctioneel landelijk gebied te transformeren. Stoppende agrarische bedrijven laten leegstaande gebouwen achter. Het is van belang die te slopen of her te bestemmen naar nieuwe functies, zoals wonen, niet-agrarische bedrijvigheid en vrijetijdseconomie.

Meer en meer transformeren sportclubs naar maatschappelijke instellingen die naast het aanbieden van sport ook onderdak bieden voor huiswerkbegeleiding en gezondheidstrainingen. Overdag worden het ontmoetingsplekken voor senioren.

We denken en doen steeds duurzamer

Het denken in termen van 'waarden toevoegen, meer dan alleen economische waarden' wordt steeds belangrijker.
De stad is van oudsher de plek waar stromen samenkomen: mensen- en goederenstromen, en hieraan verbonden ook allerlei andere stromen zoals voedselstromen, energiestromen, waterstromen, afvalstromen en datastromen. Dit is de basis voor de circulaire stad. De gemeente zet in op een transitie naar de circulaire economie. Dit levert een impuls voor de economie, omdat we een aantrekkelijke vestigingslocatie worden voor circulaire bedrijven en hun netwerken. In de economie zijn verschillende duurzame ontwikkelingen gaande zoals het maken van kringlopen van grondstoffen, cradle to cradle (waar hergebruik van producten/grondstoffen centraal staat) en de deeleconomie.

De opkomst van de circulaire economie is niet langer alleen op geld gebaseerd, maar er is sprake van nieuwe verdienmodellen met waarden als energie, voeding, tijd, aandacht of zorg. Het circulaire denken biedt ons kansen om niet alleen duurzamer, maar ook onafhankelijker en veerkrachtiger te worden.

We zijn klimaatactief

We zien meer weersextremen, zoals plensbuien en lange periodes van hitte en droogte. De fysieke stad is ons fundament, dat we moeten koesteren. Onze ambitie is dat Zwolle in 2050 een klimaatbestendige stad is. We benutten nu al kansen die zich voordoen om Zwolle klimaatbestendiger te maken.

Inspiratie groener maken Lubeckplein

Het Deltaprogamma bevat sinds 2017 nieuwe veiligheidsnormen voor de waterkeringen in Nederland. De dijken rond de gemeente Zwolle worden op basis van dit programma aangepast om te voldoen aan die veiligheidseisen.

Ceintuurbaan-Wolkbreuk juli 2015 - slechts 60mm!

Het water komt van vijf kanten in Zwolle, dat al het laagst gelegen punt in de delta is. Dijken helpen niet tegen extreme plensbuien, daarom vergroten we de sponswerking in de stad door het vergroenen van daken, gevels, straten, huizen en bedrijfspanden. En houden we er al rekening mee (in de bestaande en nieuwbouw) dat water op de begane grond huizen en bedrijfspanden kan instromen. We maken ruimte voor water en vergroenen tot een groenblauwe oase.

Wij gaan veranderen: een aantal voorbeelden

Wonen

Om het stadsgevoel verder te versterken is het belangrijk dat Zwolle verstedelijkt. Dit biedt een grotere kans dat mensen elkaar ontmoeten en zo tot innovaties en nieuwe initiatieven komen. Stedelijkheid creëert een omgeving waarin jonge professionals graag verblijven en meedoen.

Het versterken van de stedelijkheid geldt in principe voor de hele stad, maar in ieder geval voor het centrum. In 2030 past het grote centrumgebied qua omvang en uitstraling bij onze centrale positie in de regio. Aantrekkelijke stadswijken als Assendorp en Wipstrik moeten nog beter met de binnenstad worden verbonden. Er moeten meer (fijnmazige) verbindingen tot stand gebracht die uitwisseling, creativiteit en ontmoeting tussen de (nu nog) verschillende gebiedsdelen mogelijk maken en stimuleren.

Het versterken van de stedelijkheid van Zwolle leidt tot:

- een levendige stad, concentratie van menselijke activiteiten, waar je elk moment mensen kunt ontmoeten
- een bruisend stadsgevoel, een stedelijk klimaat waar je elke dag verassende dingen ziet en kunt meemaken
- intensiever bouwen, intensief gebruik van de stad, multifunctioneel en dubbel ruimtegebruik
- een fijnmazig en goed toegankelijke infrastructuur die verweven is in de stad.

Werken

Het Nieuwe Werken doet steeds meer zijn intrede. Flexibel werken vanaf meerdere locaties. Mogelijk gemaakt door technologische en digitale innovaties. Voor de Zwolse kantorenmarkt betekenen deze veranderingen een verschuiving in de vraag van grote kantoorpanden aan de stadsrand naar kleinschalige multifunctionele, meer binnenstedelijk gelegen kantorenlocaties. De opgave voor Zwolle wordt om voldoende kleinschalige locaties in en om de binnenstad en het stationsgebied voor kleine bedrijven beschikbaar houden.

Er is tot 2030 zeker voldoende (kwantitatief) aanbod voor de kleinschaliger lokale markt op Hessenpoort (Zuid) en binnen de stad.

"Het buitengebied is een parel van de stad. Houd dat in tact. Het agrarische karakter en de leefbaarheid in de kleine omliggende dorpen zijn belangrijk voor Zwolle's groene zone. Ik maak me daar sterk voor en wil dus meedoen aan de omgevingsvisie. Je wilt toch niet dat er straks een voltooid stuk ligt, waar je het niet mee eens bent? **Eko Huisman**

De Spoorzone in ontwikkeling, de nieuwe NS reizigerstunnel 2016

Daarnaast is er op Hessenpoort voor de bovenregionale en internationale markt voldoende aanbod voor de komende tien jaar. Voor het marktsegment XL (5 – 10 hectare) kan echter al snel een tekort optreden van grote aaneengesloten kavels om dit type bedrijven te kunnen vestigen.

Verplaatsen

Zwolle is momenteel een belangrijk knooppunt van waterwegen, wegen en spoorwegen. Zo is station Zwolle het tweede knooppunt qua aantal verbindingen van Nederland. Ook is Zwolle het scharnierpunt

tussen West- en Noordoost-Nederland voor de auto.
Samen met Kampen neemt Zwolle deel aan het landelijke programma 'Beter Benutten'. Hierin denken we na over een brede aanpak van de bereikbaarheid, waarbij ook het fiets- en voetverkeer een rol spelen.

Nieuwe kansen zijn de komst van Lelystad Airport en een mogelijke railterminal op Hessenpoort.

Beheren van het landschap

Tweederde van het Zwols grondgebied bestaat uit buitengebied. De gemeente Zwolle zet in op het blijven bieden van ruimte aan agrariërs. Zij zijn de 'beheerders' van het landschap en ze zorgen voor het gewaardeerde agrarische karakter van het buitengebied. Vanuit de stad is het buitengebied overal dichtbij. Het is van belang dat die compactheid zoveel mogelijk in stand blijft. Stad en land raken steeds meer met elkaar verbonden. Ook als het gaat om onderwerpen als stads- en biologische landbouw. Dit ook vanuit de optiek om te kunnen voorzien in een lokale voedselproductie als onderdeel van een circulaire economie. De ambitie van de gemeente Zwolle is om leefbaarheid in het buitengebied te behouden en te versterken.

Kern Windesheim

De bewoners en ondernemers van het buitengebied nemen vaak zelf het initiatief om te komen tot een leefbaar en vitaal buitengebied. Het dorpsplan Wijthmen, de uitbreiding van Windesheim en de doorontwikkeling van de agrarische sector zijn daar voorbeelden van. De inwoners en ondernemers van het buitengebied vormen een krachtige en zelfredzame samenleving, met oog voor elkaar. Dat wordt mede geïllustreerd door het rijke verenigingsleven.

Energietransitie

Bij de energietransitie gaat het erom dat we van fossiele brandstoffen overgaan naar schone, hernieuwbare bronnen zoals zon, wind, bodemenergie en waterkracht.

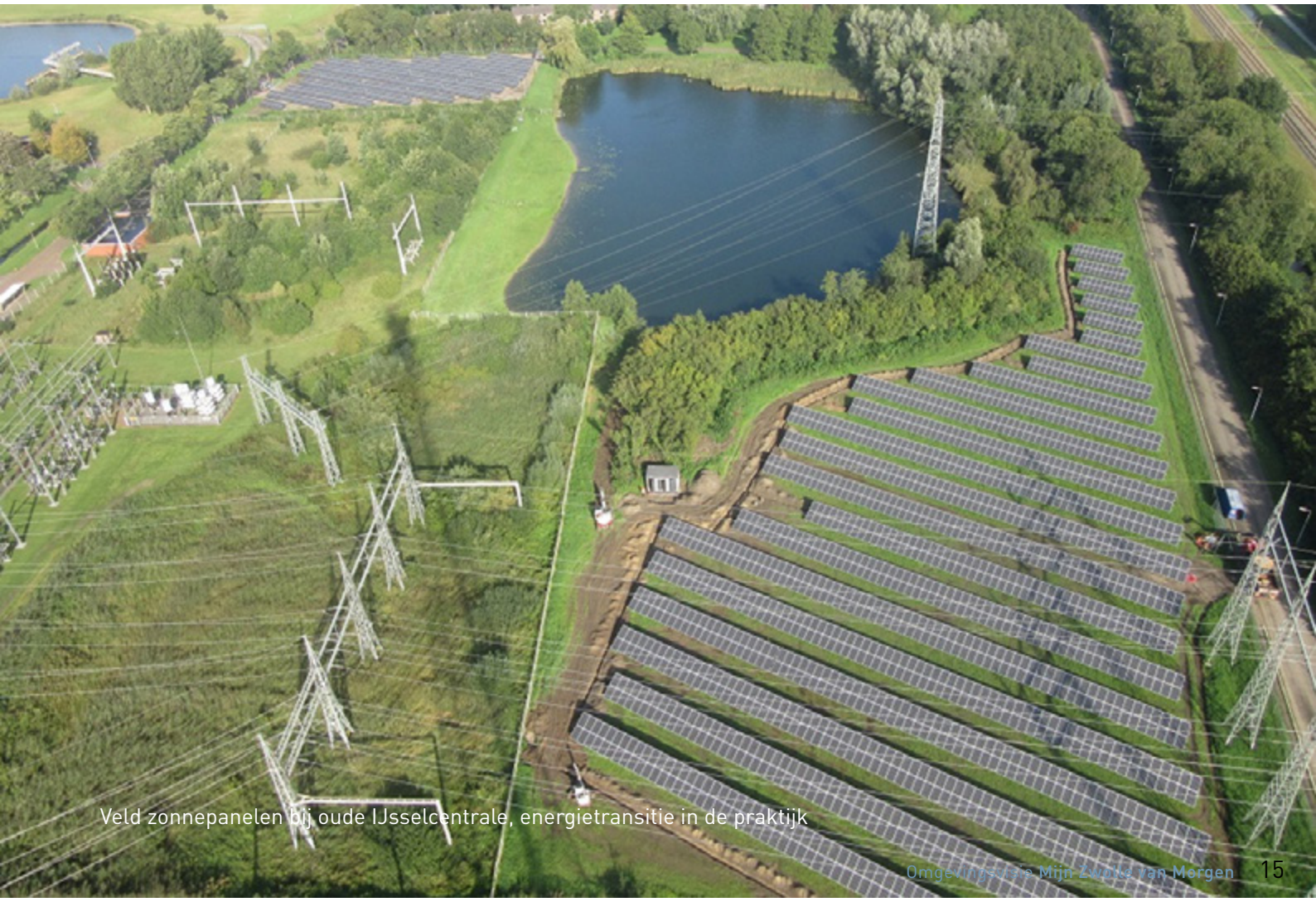
"Ik zoek in een stad het gevoel dat ik gekend word. Veel mensen in Zwolle hebben dat. Ik merk het aan de manier waarop we elkaar vinden. We kunnen samen heel snel iets organiseren, voor elkaar krijgen. Als er ijs op de grachten ligt, is er een dag later al een schaatstocht voor iedereen!"
Kitty Nijboer

Woningstichting Openbaar Belang gaat 180 sociale huurwoningen aan de Schuurmanstraat in Weezenlanden Noord vervangen door minimaal 230 nieuwe zeer energiezuinige wooneenheden, liefst energieleverende woningen. Dat is op zichzelf al een mooi project! En tegelijk een kans wanneer dit project niet als een doel op zich wordt gezien, maar als een middel om meerwaarde te creëren voor een veel groter gebied. Gebieden zijn de arena's waarin we elkaar ontmoeten. Daar komen overheidsambities als energieneutraliteit, klimaatadaptatie, bereikbaarheid en groene longen samen met wensen van gebruikers, zoals koopkracht, leefbaarheid en sociale betrokkenheid.

Vanuit energie geredeneerd: er zitten nog veel meer gebouwen en partijen in de buurt die uitgenodigd kunnen worden om mee te doen. En sommigen zijn al lang bezig, zoals de provincie Overijssel en de Rechtbank die al een koude-warmte-opslag hebben die mogelijk kan worden uitgebreid. Op een co-creatieve manier wordt daarmee de energiehuishouding langzamerhand verduurzaamd passend bij de belangen van andere gebiedsgebruikers. Tegelijk

kan worden gekeken of deze dynamiek kan worden aangewend om werk te maken van klimaatadaptatie, door te zoeken naar mogelijkheden om meer water te bergen en meer groen te realiseren. Ook hier, niet alleen maar voor de Schuurmanstraat, maar voor een groter gebied. Zodat het gebied een wezenlijke bijdrage kan leveren aan ambities op stedelijk niveau. Met deze werkwijze worden lange termijn ambities verbonden met middellange termijn opgaves en korte termijn projecten en andersom.

"Als coach van de jongerenraad heb ik een belangrijk advies: als je écht authentieke en creatieve ideeën wilt voor de stad: vraag het de jeugd! Meedenken over hun eigen stad; dat leeft enorm onder de jongeren!"
Bart Demmers

Veld zonnepanelen bij oude IJsselcentrale, energietransitie in de praktijk

Het Zwolle van morgen

Met de omgevingsvisie kijken we in de toekomst van Zwolle. We willen de huidige voorspoed behouden en slim inspelen op de ontwikkelingen die op ons afkomen. Samen maken wij het vervolg op de rijke geschiedenis van onze stad. De omgevingsvisie moet daarom het karakter van Zwolle versterken. We houden daarbij vast aan onze waardevolle kenmerken: Zwollenaren dragen zorg voor elkaar, elkaars belangen en onze omgeving. Zwolle is de stad van ontmoeting en verbinding.

De onzichtbare brug, ABZ 2016

Meer informatie over onderzoeken en landelijke programma's die ten grondslag liggen aan deze omgevingsvisie

- De staat van de stad is onderzocht aan de hand van de Atlas voor gemeenten 2016 en het Zwolse Buurt voor Buurtonderzoek 2016
- Onderzoek De Kracht van Oost NL (december 2016)
- Nationale Markt Capaciteits Analyse (NMCA)
- Woningbouwopgave: woonvisie 'Ruimte voor Wonen' (vastgesteld door de raad mei 2017).
- Structuurplan 2020

Zwolle heeft een toppositie in Nederland. De stad is levendig, dynamisch en veerkrachtig; een stad waarin iedereen welkom is. Dit is de plek waar mensen elkaar ontmoeten, waar wat te beleven is en waar je je verbonden voelt met de mensen om je heen, met de stad en met de rest van Nederland. Zwolle heeft zichzelf weten te vernieuwen, met behoud van ons karakter.

"Je kunt je leven leiden, zonder dat je weet wat er gaande is. Nou, ik niet. Ik ben benieuwd naar wat de plannen voor mijn stad zijn. Ik houd van reuring. Creatieve talenten, zoals muzikanten willen we niet verliezen, dus zou Zwolle ze nog meer moeten koesteren. Dat moet toch lukken, want ik ken Zwolle als een open stad, waar naar elkaar wordt geluisterd en niet zo veel wordt gezeurd. Er is hier interesse voor elkaar. Dat is een goede vibe!"
Jamahl Philips

Als centrumstad werkt Zwolle als een magneet in de regio. Alle mensen (inwoners, ondernemers, bezoekers) kunnen zichzelf in Zwolle maximaal ontplooien doordat ze alle kwaliteiten van de stad kunnen gebruiken. Dit menselijk kapitaal is onze basiskracht. De stad wordt beleefd als een waardevol netwerk. Zwolle geeft mensen een gevoel van samenhang.

Zwolle heeft in 2025 25% van de CO2-uitstoot gereduceerd (ten opzichte van 1990) en wekt 25% duurzame energie op. Die hernieuwbare en duurzame energie is in 2025 voor iedereen toegankelijk en betaalbaar. Uiterlijk in 2050 is Zwolle klimaatbestendig en energieneutraal.

In 2030 is het centrumgebied groter dan alleen de historische binnenstad. De uitstraling en omvang passen bij de centrale rol die Zwolle in de regio heeft. We benutten de groei van de stad om de stad van binnenuit te vernieuwen.

De gemeente streeft ernaar dat mensen gelukkig oud kunnen worden in hun eigen vertrouwde omgeving. We maken ons sterk voor vitale, gezonde, solidaire en duurzame stadsdelen. We dragen zorg voor levensloopbestendige en multifunctionele gebieden, met aantrekkelijke voorzieningen en ruimtelijke kwaliteit.

Wie dachten en deden mee?

- Deep democracy (27 oktober 2016). Tijdens het event (A)Live op 27 oktober 2016 vond in Hedon een deep democracy gesprek plaats met 50 stadsmakers.
- Experiment ZZ-atelier (11 november 2016). Een ontwerpatelier in een leegstaand winkelpand in Zwolle-Zuid om met stakeholders, studenten en ontwerpers te spreken over de toekomst van Zwolle-Zuid.
- Stadsgesprek Fundatie (16 november 2016). Hier spraken 40 strategische partners en stakeholders in het fysiek én sociaal domein over de toekomst van de stad.
- Stadscafé Club Cele/ ZAP (10 januari 2017). Bij deze bijeenkomst waren 40 stadsmakers aanwezig en de livestream is op Facebook 2.500 keer bekeken.
- Stadscafe 'Strip the city' bijeenkomsten Club Cele/ZAP (11 april en 9 mei 2017)
- Stadsgesprek 'Mijn Zwolle van morgen' Stadkamer (31 mei 2017). Bijeenkomst met 75 stadsmakers.
- Gesprekken met jongeren.

Deep democracy, Zwolle (a)Live

Natuurplatform Zwolle

Secretariaat: p/a Milieuraad Zwolle, Campherbeeklaan 82A 8014 BZ Zwolle Tel:038-4982618

e: natuurplatformzwolle@milieuraadzwolle.nl

Aan: het College van B&W en
de leden van de Gemeenteraad van Zwolle,
Grote Kerkplein 15
Zwolle

Zwolle, 12 oktober 2017.
Onderwerp: Omgevingsvisie “Mijn Zwolle van Morgen 2030” deel 1

Geacht College, Geachte Raad,

In de Raadsvergadering van 16 oktober a.s. zal volgens de planning Deel 1 van de Omgevingsvisie “Mijn Zwolle van morgen 2030” behandeld worden.
De ondertitel van deze nota luidt: “kernopgaven en ambities”.
In de laatste vergadering van het NatuurPlatformZwolle (NPZ) is deze nota aan de orde geweest.
Wanneer je de 5 topambities leest,stemt dat het NPZ in eerste instantie tot tevredenheid, immers in 3 van de 5 topambities komen begrippen als “landschappelijke kwaliteiten”, “klimaatbestendig en energieneutraal” en “gezonde en duurzame stadsdelen” naar voren.

Duurzaamheid en groei
Toch ademt de nota ook een sfeer van willen *groeien*.
Dat de groei op gespannen voet met de hiervoor genoemde kwaliteiten kan staan, wordt niet of nauwelijks benoemd.
Ons bekruipt dan ook de vrees, dat de groei in feite toch boven de duurzaamheid – in brede zin – gesteld wordt.

Natuurlijk moet er bij een groeiende bevolking voldoende, geschikte en betaalbare huisvesting voor de inwoners geboden worden en is ook een passende economie een noodzakelijkheid.

Toch moeten ook deze zaken mede bekeken worden vanuit het licht, dat wij uiterst zorgvuldig moeten omgaan met de landelijke omgeving en grondstoffen van deze aarde.
Het (verder) aantasten van de landelijke omgeving is een vrijwel onomkeerbaar proces.
Ons inziens zouden deze aspecten in de nota méér aandacht mogen krijgen.
Gelukkig is er wel een begin, immers er staat “We kiezen duidelijk richting: we bouwen eerst in de stad, dan pas buiten de stad”.

Hoe hier dan verder vorm aan gegeven wordt, zijn wij nauwelijks in de nota tegengekomen. Is het gerechtvaardigd, dat wij onze hoop/verwachting richten op Deel 2 en eventuele andere vervolgdelen?
Onzerzijds pleiten wij er sterk voor om in dit tweede deel van de Omgevingsvisie de natuurwaarden, de biodiversiteit in het buitengebied uitdrukkelijk op te nemen en als zéér beschermwaardig te kenschetsen. In dat kader zou de gemeente zelfs in kunnen zetten op een actieve, verdere ontwikkeling van de ecologische waarden met name in het buitengebied.

Trouwens “het bouwen in de stad” brengt met zich mee, dat er nog meer steenmassa’s komen. Bekend is, dat deze nu niet bepaald bijdragen aan het verminderen van b.v. hittestress en andere klimaatopgaven. Wij lezen weinig over hoe het College denkt om te gaan met dit spanningsveld. In Deel 2 hopen wij hier meer concrete stappen over te mogen lezen.

Het verder dicht/vol bouwen van de stad brengt mogelijk ook andere minder/niet gewenste effecten met zich mee. Hoe denkt het College b.v. rekening te houden met zaken als nestelgelegenheid voor de (stads)vogels, vleermuizen e.d. , maar ook voor bloemrijke – niet te ver van elkaar afliggende – zones, welke noodzakelijk zijn voor een goed bijen- en ander insectenbestand.
Dit *lijken* detailzaken, maar ze zijn het niet! Van meet af aan moet er in het ruimtelijke ordeningsproces juist voor dit soort zaken heel veel aandacht zijn, zoals gezegd we hebben immers te maken met niet of nauwelijks omkeerbare processen.
In het ambtelijk overleg pleit het NPZ al jaren voor het opnemen van eisen/voorschriften voor goede compensatie maatregelen in vergunningen e.d.

Groene vinger-structuur
In dit kader is het NPZ ook benieuwd naar de visie van het College aangaande het intact laten van de “Zwolse groene vinger”-structuur. Het NPZ pleit er voor om deze groene corridors *blijven*d een plaats te geven in het ruimtelijk beleid en ook voor goede aansluitingen te zorgen in gebieden waar (noodzakelijkerwijs) toch aan stadsuitbreiding gedaan moet worden. Nog wat explicieter: De Groene vingers moeten aansluiten op (en doorgetrokken worden in) gebieden waar stadsuitbreiding plaatsvindt; zij moeten vooral goed aansluiten op *relevante* (ecologisch rijke) delen van het buitengebied.
Dit is erg belangrijk, want de “groene vingers” zijn tevens de “longen” van de stad, geven ruimte aan de onontbeerlijke flora en fauna en daarmee moet dan ook in de visie van het NPZ uiterst zorgvuldig om gegaan worden. Expliciete aandacht in de Omgevingsvisie hiervoor is onmisbaar en moet vanuit duurzaamheidoverwegingen voortdurend als toetsingspunt bij ontwikkelingen in en in het buitengebied van de stad gehanteerd worden. Kortom zeker géén vrijblijvende zaak!

CO2
Om CO2 uitstoot te verminderen moeten er – willen de “Parijse” klimaatdoelstellingen gehaald worden – op lokaal niveau (en dus ook in Zwolle) tevens stappen genomen worden. Zo zullen de mogelijkheden t.a.v. de voedselproductie in de (stads)regio uitgebreid moeten worden; daarnaast moet er verder gezocht worden om allerlei goederenstromen te beperken.
Onnodige mobiliteit moet worden tegen gegaan.

Het spreekt voor zich, dat het natuur- en milieuvriendelijk produceren van voedsel van uitzondering tot vanzelfsprekend uitgangspunt wordt omgebogen.
Het tegengaan van b.v. megastallen – de nadelen daarvan hebben zich al diverse malen aangediend – zou daarbij beleidsuitgangspunt moeten zijn.

Vervolg
In de nota komt de passage voor *"Steden die veel in groen en water investeren en een groen- en waterstructuur bezitten, doen het economisch beter". Het NPZ nodigt het Gemeentebestuur van harte uit om in het Zwolse beleid hier dan ook uitdrukkelijk rekening te houden.*

Het NPZ beseft, dat de nu te behandelen nota met ambities en kernopgaven slechts hoofdlijnen kan aangeven. Het NPZ hoopt er dan ook op te mogen vertrouwen, dat in het/de vervolgdeel/vervolgdelen aan o.a. bovengenoemde punten op voldoende wijze aandacht wordt gegeven.

Vanzelfsprekend is het NPZ steeds bereid om de binnen haar gelederen aanwezige expertise beschikbaar te stellen en betrokken te worden bij plannen, die invloed hebben op de biodiversiteit en de ecologische situatie van de stad.

Met vriendelijke groet,
namens het NatuurPlatformZwolle,

Hans de Graad, voorzitter

Korte terugblik raadsplein debatronde d.d. 16 oktober 2017

Omgevingsvisie, deel 1

In het voorstel wordt de raad gevraagd om in te stemmen met deel 1 van de omgevingsvisie ‘Mijn Zwolle van Morgen 2030’, met daarin de kernopgaven en ambities voor de omgevingsvisie. Deze ambities moten de basis vormen voor de uitwerking in deel 2, met ontwikkelrichtingen en kwaliteiten van gebieden en locaties in Zwolle.

De fracties zijn over het algemeen positief over de opgaven en de ambities die in deel 1 van de omgevingsvisie zijn geformuleerd. Er is waardering voor de wijze waarop op het menselijk kapitaal centraal wordt gesteld, waarop aandacht is voor het thema gezondheid en tevens voor het verzette werk. De fracties gaan verder onder andere in op inbreiding versus uitbreiding en mogelijke locaties hiervoor, op de relatie tussen de stad en het buitengebied, op ruimte voor groen in de stad en op de aandacht voor natuur en milieu in de omgevingsvisie. Verder wordt de wethouder nadrukkelijk gevraagd om bij de uitwerking naar deel 2 stevig in te zetten op betrokkenheid van inwoners op verschillende schaalniveaus.

In zijn reactie op het debat geeft de wethouder aan dat er binnen ruimtelijk beleid een transitie gemaakt moet worden naar integraal beleid op lokaal niveau. Daarbij moet de komende periode het ‘hoe en waar’ steeds verder uitgewerkt worden. De input wordt gehaald in de stad, waarbij steeds terug gelegd en gecheckt moet worden of we nog op de goede weg zijn en waar eventueel bijstelling of actualisatie nodig is. Sommige ambities en opgaven lijken misschien op gespannen voet te staan, maar vaak is juist ook verbinding mogelijk of moeten keuzes gemaakt worden. Zo wordt ingezet op meer woningen, zoveel mogelijk door inbreiding, maar is in de stedelijke omgeving ook ruimte nodig voor groen en ontmoeting. De groene waarden worden juist ook in deel 2 gewaardeerd door natuur en milieu uitgebreid een plek te geven. Over dit onderwerp en over de toekomstige bestemmingen van het buitengebied blijft de wethouder in gesprek met natuur- en milieuorganisaties, agrariërs en de regio. De wethouder doet verder een aantal toezeggingen. Ten eerste komt er een procesvoorstel over het betrekken van inwoners, ook op wijkniveau, bij het opstellen van deel 2 van de omgevingsvisie. Verder wordt het inzetten van de economische effectrapportage (EER) meegenomen in de omgevingsvisie en tenslotte zal bezien worden of er een natuurwaardenkaart kan worden opgenomen in de omgevingsvisie. Aan het eind van de bespreking wordt besloten dat het voorstel voldoende is besproken en kan worden geagendeerd voor de besluitvormingsronde op 30 oktober aanstaande.

bericht

Zwolle

Memo

Ruimte & Economie

Telefoon 0621560351

Aan Gemeenteraad Zwolle

Kopie aan College van Burgemeester en Wethouders

Van Ed Anker

Datum 24 oktober 2017

Onderwerp Natuurwaardenkaart in de Zwolse Omgevingsvisie deel 1

Tijdens de debatronde op 16 oktober jongstleden over de 'Omgevingsvisie deel 1' heeft wethouder Anker toegezegd te bezien of een natuurwaardenkaart opgenomen kan worden in dit deel van de Zwolse omgevingsvisie.

Het college heeft het verzoek ter harte genomen en wil een natuurwaardenkaart opnemen in de Zwolse omgevingsvisie. De kaart gaat onderdeel uitmaken van de 'Atlas van Zwolle', deel B van de de omgevingsvisie deel 1. Specifiek gaat het dan om hoofdstuk 3 van die atlas: Het stedelijk weefsel.

Wat is een natuurwaardenkaart? Een natuurwaardenkaart laat alle waarnemingen van 'rode lijst-soorten' (zeldzame en/of bedreigde planten en dieren) van de afgelopen vijf jaar voor Zwolle op kaart zien. De waarnemingen worden landelijk verzameld in een valide databank. Als voorbeeld is een kaart met de categorie 'vaatplanten' bijgevoegd. De definitieve kaart gaat bestaan uit een optelsom van meerdere categorieren van rode lijst-soorten. Op dit abstractieniveau heeft de kaart vooral een signalerende functie, die in het vervolgtraject (deel 2 omgevingsvisie) nog verder uitwerking krijgt.

Naast het maken van een natuurwaardenkaart vindt het college het ook belangrijk te noemen welke rol deze kaart in het vervolg van het traject van de omgevingsvisie gaat spelen. Daarover het volgende. Hoofdstuk 4 (vanaf pagina 80) van de omgevingsvisie deel 1 beschrijft in hoofdlijnen hoe we gaan komen tot een deel 2. Deel 1 en 2 vormen samen één omgevingsvisie voor de gehele gemeente Zwolle. Een eerste belangrijke stap in deel 2 is het formuleren van basiswaarden en ruimtelijke kwaliteiten van gebieden in Zwolle. Hieronder vallen onder andere de cultuurhistorische, landschappelijke én ecologische kwaliteiten die de gemeente rijk is. Het formuleren van die basiswaarden en ruimtelijke kwaliteiten is van belang om aan de voorkant van een ruimtelijk planvormingsproces een goede afweging te maken bij veranderingen in de fysieke leefomgeving. De Zwolse omgevingsvisie is een essentiele schakel om hier op een integrale wijze invulling aan te geven. De eerder genoemde Atlas van Zwolle vormt een belangrijke basis als het gaat om het formuleren van basiswaarden en ruimtelijke kwaliteiten.

Het college gaat ervan uit hiemee tegemoet te komen aan de wens om een natuurwaardenkaart op te nemen in de Zwolse omgevingsvisie en kijkt uit naar uw besluitvorming over de omgevingsvisie deel 1 op 30 oktober aanstaande.

Datum 10 april 2017

Wij zullen u informeren wanneer de natuurwaardenkaart gereed is. Wij verwachten dat dit op korte termijn, binnen enkele weken, kan.

HASSELTERWG
MILLIGERS
RUIMZICHTWG
HASSELERDIJK
BRINKHOEKWG
HAVEZATHEWG
DASHORSTWG
STUURMANSWG
IJSDODDE
WERKERLN
Langenholte
Haerst
DE DOORNWG
LICHTMISWG
N331
URKSTG
Veecaten
Bruggenhoek
A28
HASSELTERWG
N331
Frankhuis
MAATGRAVENWG
ZWOLLE
ZALKERVEERWG
BLALOWG
F232
Veldhoek
Herfte
Spoolde
GELDERSDIJK
IJSSELALLEE
IERSTWG
Katerveer
A28
't Zand
N337
EINOSEWG
F232
A28
IJssel
A50
GELDERSEDIJK
Hattemerbroek
VEERWG
Oldeneel
WIJHESEWG
Hattemerbroek

VVD ZWOLLE

Welstandstoezicht

De gemeenteraad van Zwolle in vergadering bijeen op 30 oktober 2017,
Gehoord hebbende de beraadslaging over de Omgevingsvisie, deel 1

Overwegende dat:

- De Omgevingswet ruimte biedt aan initiatiefnemers om vooraf afspraken te maken over- en draagvlak te creëren voor initiatieven;
- Vergunningaanvragen gepaard moeten gaan met hoe belanghebbenden en omwonenden bij een initiatief zijn betrokken.

Van mening dat:

- Het in de geest van de Omgevingswet past om in te zetten bij initiatiefnemers op overleg, advies en creëren van draagvlak vóóraf.

Verzoekt het College

- Het welstandstoezicht achteraf geleidelijk af te bouwen;
- In nota's over (de vooruitgang van) de Omgevingswet/Omgevingsvisie de Raad blijvend te informeren over de voortgang hiervan.

En gaat over tot de orde van de dag,

Johran Willegers

VVD

Voor: VVD

Verworpen 30-10-2017

VVD ZWOLLE PvdA Swollwacht CDA ZWOLLE

Economische Effectrapportage

De gemeenteraad van Zwolle in vergadering bijeen op 30 oktober 2017,
Gehoord hebbende de beraadslaging over de Omgevingsvisie, deel 1

Overwegende dat:

- In de Omgevingswet in het Besluit kwaliteit leefomgeving middels een instructieregel is aangegeven dat bij het stellen van lokale omgevingswaarden een economische effectrapportage wordt gemaakt die aan de Raad moet worden voorgelegd;
- In de Omgevingsvisie deel 1 nog niet iets over deze economische effectrapportage staat opgenomen.

Van mening dat:

- Het belangrijk is om bij het stellen van Omgevingswaarden inzicht te hebben in de effecten op werkgelegenheid, bereikbaarheid en het ondernemersklimaat;
- Daarom deze nu al als instrument moet worden meegenomen, voordat de Omgevingswaarden worden opgesteld.

Verzoekt het College

- De Economische Effectrapportage als instrument op te nemen;
- Bij het eerstvolgende moment dat de Raad over de (voortgang van) de Omgevingsvisie wordt geïnformeerd aan te geven hoe met deze rapportage gewerkt gaat worden.

En gaat over tot de orde van de dag,

Johran Willegers **Frankwin Mussche** **William Dogger** **Harold v Vilsteren**

VVD **PvdA** **Swollwacht** **CDA**

Tegen: SP en GroenLinks
Aangenomen 30-10-2017

besluit

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	37456
Onderwerp	Omgevingsvisie, deel 1

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 11-07-2017

besluit:

1. In te stemmen met de omgevingsvisie, *Mijn Zwolle van morgen 2030, deel 1: Kernopgaven en ambities,* met de volgende topambities :
    1. Zwolle versterkt en benut het menselijk kapitaal van de stad;
    2. Zwolle behoudt en versterkt haar ruimtelijke, cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten;
    3. Zwolle versterkt haar stedelijkheid, wordt nationaal en internationaal aantrekkelijker en bestendigt zo haar (economische) toppositie als regio;
    4. Zwolle is in 2050 klimaatbestendig en energieneutraal;
    5. Zwolle nodigt uit om samen te werken aan vitale, solidaire, gezonde en duurzame stadsdelen.
2. De topambities als uitgangspunt te nemen voor het vervolgproces naar de omgevingsvisie, deel 2;
3. In te stemmen met de in het document opgenomen overgangsregeling, waarin de verhouding tussen Mijn Zwolle van morgen 2030, deel 1 enerzijds en het Structuurplan 2020 en Vechtcorridor Noord anderzijds tot uitdrukking komt.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Toestemming voor oprichting Gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoeringsorganisatie shared service center ONS
portefeuillehouder	Jan Brink
informant	Tuin, Benny (2095)
medeopstellers	
afdeling	Advisering Concernstaf
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Toestemming voor oprichting Gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoeringsorganisatie shared service center ONS Bijlage: Gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoeringsorganisatie SSC ONS Bijlage: Korte terugblik debatronde 16-10-2017- Toestemming voor oprichting Gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoeringsorganisatie shared service center ONS Bijlage: Informatienota Follow-up aanbevelingen SSC Rekenkamer onderzoek Bijlage: Actualisatie businesscase SSC Bijlage: 2017-10-30 M18-1 SSC extra controle handvat voor Raad- en Statenleden Bijlage: 2017-10-30 Raadsbesluit Toestemming voor oprichting Gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoeringsorganisatie SSC ONS

Voorgesteld besluit raad

1. het college toestemming te geven voor de oprichting van een Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsorganisatie shared service center ONS

Beslisnota voor de raad / staten

Datum 26 september 2017

Openbaar

Onderwerp	Toestemming voor oprichting Gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoeringsorganisatie shared service center ONS
Versienummer	1.0
Portefeuillehouder	J. Brink
Informant	B. Tuin / Onno Looijestijn
Afdeling	CS/Juridische Zaken & Veiligheid / AFJJ
Telefoon	(038) 498 3301
Email	OJTM.Looijestijn@zwolle.nl

Bijlagen

Bijlage 1: Gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoeringsorganisatie SSC ONS

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1 het college van B&W / GS toestemming te geven voor de oprichting van een Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsorganisatie shared service center ONS

Datum 26 september 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
De provincie Overijssel en de gemeenten Zwolle en Overijssel werken in een gemeenschappelijke regeling in de vorm van een centrumconstructie samen op het gebied van de bedrijfsvoering. De samenwerking ziet op de werkzaamheden betreffende de personeels- en salarisadministratie, inkoop en contractmanagement en ICT-beheer. De gemeente Zwolle fungeert als centrumgemeente en verleent diensten aan Kampen en Overijssel op basis van een overeenkomst. Deze samenwerking wordt aangeduid met de naam Shared Service Center ONS (ONS).
De colleges van Overijssel, Kampen en Zwolle hebben besloten om ONS om te vormen van een centrumconstructie tot een bedrijfsvoeringsorganisatie op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Een bedrijfsvoeringsorganisatie is een zelfstandige organisatie met één ongeleed bestuur. In deze vorm komt het eigenaarschap en daarmee de zeggenschap in handen van de gezamenlijke colleges en wordt ook de positie van de raden/PS versterkt.
Voor het oprichten van deze bedrijfsvoeringsorganisatie is toestemming vereist van Provinciale Staten en de gemeenteraden van Kampen en Zwolle. Het voorgestelde besluit regelt de toestemming van de gemeenteraad.

Beoogd effect
De colleges van Overijssel, Kampen en Zwolle hebben besloten om ONS om te vormen van een centrumconstructie tot een bedrijfsvoeringsorganisatie op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Een bedrijfsvoeringsorganisatie is een zelfstandige organisatie met één ongeleed bestuur. In deze vorm komt eigenaarschap en daarmee de zeggenschap in handen van de gezamenlijke colleges en wordt ook de positie van de raden/PS versterkt.

Argumenten
In 2015 hebben de rekenkamercommissies van Kampen en Zwolle het functioneren van ONS onderzocht. In het rapport werd aanbevolen de juridische basis van ONS te verstevigen. Wij hebben met de beide partnerorganisaties onder begeleiding van een extern bureau de juridische mogelijkheden geïnventariseerd. Hieruit blijkt dat de bedrijfsvoeringsorganisatie het beste aansluit. Een bedrijfsvoeringsorganisatie is een vorm van een gemeenschappelijke regeling die specifiek is gericht beleidsarme ondersteunende taken of uitvoerende taken van de deelnemers.

Verbetering sturing en bijdrage aan publiek belang
In 2012 hebben wij gekozen voor een uitvoering op afstand via een centrumconstructie. De voorgestelde doorontwikkeling naar een bedrijfsvoeringsorganisatie versterkt de juridische basis voor deze samenwerking en biedt meer mogelijkheden voor een ambtelijke en bestuurlijke aansturing. Deze sturingsmogelijkheden vinden wij van belang, omdat het gaat om ondersteuning van ons eigen ambtelijk bestel op het gebied van inkoop, salarisadministratie en ICT. Het voordeel van het oprichten van een zelfstandige organisatie is dat deze rechtshandelingen kan plegen en personeel in dienst kan nemen. De focus van de zelfstandige organisatie ligt volledig bij het efficiënt uitvoeren van de aan haar opgedragen taken. Door de samenwerking met meerdere partijen ontstaat er schaalvoordeel en het spreiding van risico's. Op die manier draagt de oprichting van de bedrijfsvoeringsorganisatie bij aan het publieke belang van de deelnemers.

Datum 26 september 2017

Publiekrechtelijke basis sluit aan bij wet en beleid
Met de keuze voor een gemeenschappelijke regeling wordt aangesloten bij de voorkeur van de wetgever en ons beleid voor verbonden partijen voor het uitvoeren van publieke taken in een publiekrechtelijke rechtsvorm. De bedrijfsvoeringsorganisatie is bij uitstek de geschikte vorm van een gemeenschappelijke regeling voor het uitvoeren van beleidsarme uitvoeringstaken.

Scheiding rollen eigenaar en opdrachtgever geborgd
Door de oprichting van het bedrijfsvoeringsberaad wordt een scheiding bewerkstelligd tussen de rol van eigenaar van de regeling (portefeuillehouders bedrijfsvoering) en de opdrachtgevende rol (bedrijfsvoeringsberaad).

Rol van de gemeenteraad en Provinciale Staten verandert
De rol van de gemeenteraad en Provinciale Staten is bepaald in de Wet gemeenschappelijke regelingen en uitgewerkt in de regeling zelf. Uw kaderstellende en controlerende positie wordt veranderd ten opzichte van de huidige situatie, waarin het SSC ONS onderdeel vormt van de begroting van Zwolle.
Het bestuur van de regeling informeert u voor 15 april over de kadernota en de jaarrekening van de bedrijfsvoeringsorganisatie. Daarnaast stelt het bestuur u in de gelegenheid uw zienswijzen over te brengen over de begroting. Op deze manier kunt u tijdig rekening houden met de beleidsvoornemens van de bedrijfsvoeringsorganisatie en de verwachte hoogte van de bijdrage en hierop invloed uitoefenen.
Wijziging van-, toetreding tot- en uittreding uit de GR kan alleen met uw toestemming plaatsvinden.
Daarnaast hebben de bestuurders van de bedrijfsvoeringsorganisatie een inlichtingen- en verantwoordingsplicht naar uw raad.

Risico's
De omvorming van de GR van een centrumconstructie naar een bedrijfsvoeringsorganisatie levert geen extra's risico's op voor de gemeente Zwolle.

Financiën
Specifiek voor Zwolle betreft de omvorming van de huidige GR naar de GR BVO een financieel technische omzetting. Feitelijk verdwijnt de begroting van ONS als integraal onderdeel van de Zwolse programmabegroting en zal worden vervangen in een bijdrage vanuit de Zwolse programmabegroting aan de GR BVO shared service center ONS. De huidige verrekensystematiek blijft gehandhaafd voor de dienstverlening van ONS.

Communicatie
Wanneer de raad / Provinciale Staten toestemming heeft gegeven, zal het college / GS een besluit nemen en zal de oprichting van de bedrijfsvoeringsorganisatie op de gebruikelijke manieren bekend gemaakt worden.

Vervolg
Nadat de colleges besloten hebben tot oprichting van de GR zal deze nader vorm gegeven worden. Voor 1 oktober a.s. wordt een Sociaal Plan gemaakt, waarin de gevolgen voor het personeel zijn opgenomen. Het bestuur van de GR dient uiteindelijk de rechtspositie van het personeel vast te stellen.

Datum 26 september 2017

Openbaarheid

Dit stuk is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang 2017

Kenmerk 37063

Onderwerp Toestemming voor oprichting Gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoeringsorganisatie shared service center ONS

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 19-09-2017

besluit:

1. het college toestemming te geven voor de oprichting van een Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsorganisatie shared service center ONS

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING BEDRIJFSVOERINGSORGANISATIE SHARED SERVICE CENTRUM ONS

Het college van gedeputeerde staten van de PROVINCIE OVERIJSSEL,
het college van burgemeester en wethouders van de GEMEENTE KAMPEN, en
het college van burgemeester en wethouders van de GEMEENTE ZWOLLE,

Overwegend het volgende:

A. De colleges delen de ambitie om zich met behoud van eigen autonomie/identiteit te focussen op de kerntaken. Gevoegd bij de ombuiging naar de 'kleinere overheid' faciliteert de concentratie van bedrijfsvoeringsfuncties in een Shared Service Centrum (SSC) Bedrijfsvoering ONS (hierna: ONS) deze gedeelde ambitie.
B. De colleges zien mogelijkheden om door samenwerking in een SSC de navolgende doelstellingen te realiseren:
   continuïteit door beperking van organisatorische kwetsbaarheid;
   verhoging van de (erkenning van) professionaliteit en deskundigheid van medewerkers;
   verhoging van de kwaliteit van de werkprocessen;
   efficiency ten aanzien van de inzet van beschikbare medewerkers;
   gebundeld investeringsvermogen;
   realisatie van besparingen door schaalvoordelen.
C. De dienstverlening van ONS richt zich in de eerste aanleg op de gebieden personeels- en salarisadministratie, ICT en inkoop voor de deelnemers. ONS kent het perspectief van uitbreiding naar andere bedrijfsvoeringsgebieden en meer deelnemende overheidsorganisaties.
D. Door het faciliteren van de deelnemers - door dit efficiënt en kwalitatief hoogwaardig te doen – stelt ONS de deelnemers in staat zich te focussen op hun kerntaken, dat wil zeggen de primaire dienstverlening.
E De colleges hebben hiertoe per 1 oktober 2013 een gemeenschappelijke regeling in de vorm van een centrumconstructie getroffen. Om deze samenwerking verder te formaliseren en robuuster te kunnen maken en de verbinding met de raden en provinciale staten te versterken willen zij de samenwerking in een centrumregeling daarom voortzetten door middel van samenwerking in een bedrijfsvoeringsorganisatie als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen.

gelet op:
- het bepaalde in de Wet gemeenschappelijke regelingen alsmede op het bepaalde in de Provinciewet en de Gemeentewet;
- afdeling 10.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht;
- de verleende toestemming - overeenkomstig artikel 51, tweede lid van de Wet gemeenschappelijke regelingen - van de gemeenteraden van Zwolle en Kampen en van provinciale staten van Overijssel voor het voortzetten van de samenwerking, het intrekken van de centrumregeling en het aangaan van deze regeling;

besluiten:

de Gemeenschappelijke regeling Shared Service Centrum Bedrijfsvoering d.d. 1 oktober 2013 in te trekken, de samenwerkingsvorm te wijzigen en daartoe een gemeenschappelijke regeling aan te gaan in de vorm van een bedrijfsvoeringsorganisatie met als naam: Gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Shared Service Centrum ONS en waarvan de tekst als volgt komt te luiden:

CONCEPT

HOOFDSTUK I Algemene bepalingen

Artikel 1 begripsbepalingen

1. In deze gemeenschappelijke regeling wordt verstaan onder:
   a. Bedrijfsvoeringsorganisatie: een bedrijfsvoeringsorganisatie als bedoeld in artikel 8, derde lid van de wet;
   b. Bestuur: het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie, als bedoeld in artikel 14a van de wet;
   c. College: het college van burgemeester en wethouders of college van gedeputeerde staten dat deelneemt aan deze regeling;
   d. Deelnemer: de publiekrechtelijke organisatie waarvan het college of het bestuur deelneemt aan deze regeling;
   e. Gedeputeerde Staten: gedeputeerde staten van de provincie Overijssel;
   f. ONS: de bedrijfsvoeringsorganisatie Shared Service Centrum ONS
   g. Regeling: de Gemeenschappelijke Regeling bedrijfsvoeringsorganisatie Shared Service Centrum ONS;
   h. Staten: Provinciale Staten van de provincie Overijssel;
   i. Wet: de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

Artikel 2 Bedrijfsvoeringsorganisatie

1. Er is een bedrijfsvoeringsorganisatie met de naam Shared Service Centrum ONS.
2. De bedrijfsvoeringsorganisatie is gevestigd in Zwolle.

HOOFDSTUK II Doelstelling, taken en bevoegdheden

Artikel 3 Doel en reikwijdte van de regeling

Het doel van deze regeling is om door middel van samenwerking op bedrijfsvoeringsgebieden kwaliteits-, schaal- en efficiëntievoordelen te behalen waardoor de deelnemers beter in staat zijn zich te focussen op hun kerntaken.

Artikel 4 Bedrijfsvoeringstaken

1. De colleges dragen in het dienstverleningshandvest, als genoemd in artikel 5, aan ONS de uitvoering van de taken per bedrijfsvoeringsgebied op ter verwezenlijking van de doelen als genoemd in artikel 3.
2. Uitgangspunt is dat de colleges de uitvoering van alle taken aan ONS overdragen die behoren tot het betreffende bedrijfsvoeringsgebied. Dat betreft taken voor in ieder geval, doch niet uitsluitend, de volgende bedrijfsvoeringsgebieden:
   a. ICT;
   b. Inkoop;
   c. Personeels- en salarisadministratie.
3. Het bestuur kan aan de colleges voorstellen dat in aanvulling van de onder het tweede lid vermelde taken, taken voor andere bedrijfsvoeringsgebieden worden vastgesteld. Voorafgaand aan de vaststelling door het bestuur besluiten de colleges daarover.
4. De taken die ONS voor de deelnemers uitvoert kunnen worden onderverdeeld in standaard werk, maatwerk en meerwerk.
5. De nadere omschrijving van standaard werk met het daarbij behorend standaard niveau van uitvoering, alsmede de omschrijving van maatwerk en meerwerk, wordt vastgelegd in het dienstverleningshandvest als bedoeld in artikel 5.
6. De deelnemers nemen het pakket aan standaard werk volledig af. De producten en diensten als bedoeld in artikel 5 worden door de deelnemers niet door de eigen organisatie geleverd of bij een derde betrokken.
7. Naast de taakuitoefening voor de deelnemers kan ONS, tot een maximum van 20% van de omzet, of althans tot het maximumpercentage dat conform Europeesrechtelijke regelgeving inzake quasi-inhouse dienstverlening is toegestaan, taken op het gebied van de bedrijfsvoering verrichten voor derden. Deze derden mogen alleen zijn andere overheden of samenwerkingsverbanden waarin een of meer deelnemers van ONS in deelnemen.

CONCEPT

Artikel 5 Dienstverleningshandvest

1. In een dienstverleningshandvest wordt nadere uitvoering gegeven aan deze regeling. Dit dienstverleningshandvest wordt door de colleges met ten minste 75% meerderheid van stemmen vastgesteld en gewijzigd.
2. In het dienstverleningshandvest worden in ieder geval geregeld:
   a. de uitvoeringskaders;
   b. het onderscheiden van standaardwerk, maatwerk en meerwerk ten aanzien van producten en diensten;
   c. de wijze waarop het overzicht van de door ONS te leveren producten en diensten wordt vormgegeven en vastgesteld in een producten- en dienstencatalogus;
   d. de verplichtingen tussen de deelnemers; en
   e. de wijze waarop de deelnemers elkaar informeren over het niet nakomen van hun verplichtingen en de gevolgen die zij daaraan verbinden.

Artikel 6 Dienstverleningsovereenkomst

1. Voor het afnemen van producten en diensten sluiten de deelnemers met ONS een dienstverleningsovereenkomst.
2. In de dienstverleningsovereenkomst tussen ONS en een deelnemer kan per product of dienst nadere uitwerking worden gegeven aan het dienstverleningshandvest, bedoeld in artikel 5.
3. Het bestuur stelt een model dienstverleningsovereenkomst met ten minste 75% meerderheid van stemmen vast.

HOOFDSTUK III HET BESTUUR

Artikel 7 Samenstelling

1. Het bestuur bestaat uit evenveel leden als er deelnemers zijn.
2. De colleges van de deelnemers wijzen elk één lid uit hun midden aan. Voor ieder lid wordt door en uit het betreffende college tevens een plaatsvervangend lid aangewezen.
3. Het lidmaatschap van het bestuur eindigt op het tijdstip waarop het lid ophoudt lid te zijn van het college dat hem heeft aangewezen.
4. Indien een zetel van een lid van het bestuur vacant komt, wordt deze tijdelijk vervuld door het plaatsvervangend lid, en wijst het college van de betreffende deelnemer zo spoedig mogelijk een nieuw lid aan.
5. Het derde en vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing op de plaatsvervangende leden.
6. Bij het bestaan van één of meer vacatures blijven de resterende bestuursleden bevoegd besluiten te nemen.
7. Ieder lid van het bestuur heeft één stem.
8. Tenzij anders in deze regeling is bepaald besluit het bestuur besluit bij unanimiteit van stemmen, zo lang sprake is van drie deelnemers aan de regeling. Zodra sprake is van meer dan drie deelnemers geldt voor een aantal in deze regeling aangeduide onderwerpen dat daarover met een meerderheid van ten minste 75% van de stemmen wordt besloten.
9. In afwijking van het vorige lid kan op verzoek van een vierde toetreder tot de regeling, alleen voorafgaand aan de toetreding, door de colleges, op voorstel van het bestuur, worden besloten dat door hen aan te wijzen besluiten bij unanimiteit worden genomen.

Artikel 8 Werkwijze bestuur

1.Het bestuur vergadert tenminste tweemaal per jaar en voorts zo dikwijls als een lid dit nodig acht en daarom vraagt onder schriftelijke opgave van te behandelen onderwerpen. In dit laatste geval vindt de vergadering plaats binnen twee weken na het verzoek.
2. Het bestuur stelt een reglement van orde voor zijn vergaderingen vast.

CONCEPT

Artikel 9 Bevoegdheden bestuur

1. Het bestuur heeft alle bevoegdheden die het bij of krachtens de wet en deze regeling toekomt.
2. Tot de taken en bevoegdheden van het bestuur behoren in ieder geval:
a. Het vaststellen en wijzigen van een bijdragebesluit waarin de verrekensystematiek, die in beginsel is gebaseerd op betaling voor afname, wordt vastgelegd op basis waarvan de financiële bijdragen van de deelnemers voor de uitvoering van de taken, en onderverdeeld in standaard werk, meerwerk en maatwerk worden bepaald. Het bestuur besluit daarover met een meerderheid van ten minste 75% van de stemmen;
b. Het opstellen van een model dienstverleningsovereenkomst voor de afname van diensten;
c. Het vaststellen en wijzigen van de interne en organisatorische kaders van de bedrijfsvoeringsorganisatie;
d. Het behartigen van de belangen van de bedrijfsvoeringsorganisatie bij andere overheden, instellingen, bedrijven of personen waarmee contact voor de bedrijfsvoeringsorganisatie van belang is;
e. Het houden van toezicht op het functioneren van de bedrijfsvoeringsorganisatie;
f. Het nemen van conservatoire maatregelen, zowel in als buiten rechte, en het doen van alles wat nodig is ter voorkoming van verjaring en verlies van recht of bezit;
g. Het nemen van besluiten tot oprichting van en deelneming in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen, de raden en staten gehoord.

Artikel 10 Voorzitter
1. Het bestuur wijst uit zijn midden een voorzitter aan.
2. De voorzitter ondertekent de stukken die van het bestuur uitgaan. De voorzitter kan na toestemming daartoe van het bestuur het tekenen van bepaalde stukken, welke van het bestuur uitgaan, opdragen aan de manager.
3. De voorzitter is verantwoordelijk voor de voorbereiding van de vergaderingen van het bestuur en tevens voor de vergaderorde binnen het bestuur.
4. Het bestuur kan de voorzitter machtigen om namens het bestuur te handelen.
5. Het bestuur regelt de vervanging van de voorzitter.

HOOFDSTUK IV Inlichtingen en verantwoording

Artikel 11
1. Het bestuur verstrekt zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen zes weken, schriftelijk aan de colleges en de raden en de staten van de deelnemers de door hen gevraagde inlichtingen. De vragen van en antwoorden aan een college worden ter kennis gebracht van de andere colleges.
2. Het bestuur geeft daarnaast aan de colleges en de raden en de staten ongevraagd alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde beleid nodig is.
3. Een lid van het bestuur is aan het college en aan de raad of staten die hem hebben aangewezen, verantwoording schuldig voor het door hem in het bestuur gevoerde beleid.
4. Een lid van het bestuur kan door het college dat hem heeft aangewezen worden ontslagen indien dit lid niet meer het vertrouwen van dat college bezit.

HOOFDSTUK V Directeur

Artikel 12 Benoeming en taak
1. Het bestuur wordt ondersteund door een directeur, die in de vergaderingen van dit bestuursorgaan een adviserende taak heeft. De directeur fungeert als ambtelijk secretaris van het bestuur.
2. De directeur is in dienst van de bedrijfsvoeringsorganisatie.
3. De aanstelling, de schorsing en het ontslag van de directeur geschiedt door het bestuur.
4. De directeur is belast met de leiding van de bedrijfsvoeringsorganisatie.
5. De directeur is verantwoording schuldig aan het bestuur.

CONCEPT

Artikel 13 Directiestatuut
1. Het bestuur stelt een statuut vast waarin de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de directeur zijn vastgelegd. In dit statuut legt het bestuur tevens vast dat de directeur volmacht en, machtiging wordt verleend omtrent deze taken.
2. In het statuut omtrent de bevoegdheden van de directeur wordt de directeur de bevoegdheid verleend om ten aanzien van specifiek door het bestuur bepaalde bevoegdheden ondervolmacht te verlenen aan de verschillende, daartoe expliciet aangewezen, medewerkers van de bedrijfsvoeringsorganisatie.

HOOFDSTUK VI Personeel

Artikel 14 Personeel
1. Bij de bedrijfsvoeringsorganisatie is personeel werkzaam.
2. Het bestuur stelt de rechtspositie van het personeel vast.

HOOFSTUK VII Begroting en rekening

Artikel 15 Kadernota, begroting en verantwoording
1. Het bestuur zendt jaarlijks voor 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kadernota aan de raden en de staten van de deelnemers. Het bestuur stelt de kadernota met ten minste 75% meerderheid van stemmen vast.
2. Het bestuur stelt jaarlijks voor 15 april een ontwerpbegroting op voor het volgende kalenderjaar en zendt deze, voorzien van een toelichting, tijdig, doch uiterlijk acht weken voordat deze wordt vastgesteld door het bestuur, toe aan de raden en de staten.
3. De begroting, de jaarrekening en het jaarverslag dienen te voldoen aan het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.
4. De raden en staten doen het bestuur van hun zienswijze over de ontwerpbegroting blijken.
5. Het bestuur stelt, gehoord de zienswijzen van de raden en staten, de begroting met ten minste 75% meerderheid van stemmen vast en zendt terstond afschriften aan de colleges van de deelnemende gemeenten.
6. Het bestuur zendt de begroting binnen twee weken na vaststelling doch voor 1 augustus, overeenkomstig artikel 58 lid 2 van de wet, aan Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
7. Op wijzigingen van de begroting, die niet leiden tot een verhoging van de bijdrage van de deelnemers, zijn het tweede en vierde lid niet van toepassing. Wijzigingen binnen de programmabegroting mogen worden doorgevoerd door de directeur. De directeur legt daarover verantwoording af aan het bestuur.
8. De artikelen 190 tot en met 219 van de Provinciewet zijn van overeenkomstige toepassing.
9. De inkomsten van de bedrijfsvoeringsorganisatie bestaan uit de door de deelnemers te betalen bijdrage voor de instandhouding van ONS en uitvoering van het standaard werk, uit de vergoeding voor de uitvoering van meerwerk en maatwerk en uit de inkomsten als gevolg van het verrichten van taken voor derden als bedoeld in artikel 4, zevende lid.
10. De kosten voor instandhouding van de bedrijfsvoeringsorganisatie en de uitvoering van de taken worden de deelnemers in rekening gebracht op basis van de verrekensystematiek, vastgelegd in het bijdragebesluit als bedoeld in artikel 9, tweede lid.

Artikel 16 Rekening
1. Het bestuur legt over elk kalenderjaar verantwoording af aan de deelnemers over de inkomsten en uitgaven onder overlegging van de daarbij behorende bescheiden.
2. Het bestuur voegt daarbij een verslag van een onderzoek naar het getrouwe beeld van de baten en lasten en van een onderzoek naar de rechtmatigheid daarvan, alsmede hetgeen voor haar verantwoording van belang is.
3. Het bestuur zendt vóór 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, het concept jaarverslag en de voorlopige jaarrekening aan de raden en staten van de deelnemers. De raden en staten kunnen het bestuur van hun zienswijzen op de voorlopige jaarrekening doen blijken.
4. Het bestuur stelt de rekening van het voorafgaande jaar voor 1 juli vast met ten minste 75% meerderheid van stemmen en zendt deze binnen twee weken na vaststelling, doch in ieder geval voor

CONCEPT

15 juli aan Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Van de vaststelling doet het bestuur mededeling aan de colleges en de raden en de staten van de deelnemers.

Artikel 17 Batig en nadelig saldo

1. Het bestuur stelt met ten minste 75% meerderheid van stemmen de verrekensystematiek voor het batig of nadelig saldo in enig jaar vast.
2. Een nadelig saldo wordt verrekend tussen ONS en de deelnemers op basis van de verdeelsleutel die wordt gehanteerd voor de bijdrage in de instandhoudingskosten.
3. Het bestuur besluit omtrent het instellen en opheffen van reserves. Het weerstandsvermogen mag maximaal 5% van de jaaromzet bedragen. Alleen wanneer de gekwantificeerde risico's hoger dan 5% van de jaaromzet zijn dient het weerstandsvermogen daarop te worden aangepast.
4. In het bijdragebesluit en het dienstverleningshandvest worden aanvullende afspraken vastgelegd omtrent onderlinge vrijwaringen en de behandelwijze van een batig of nadelig saldo ten aanzien van maatwerk en meerwerk, zodra deze geleverd wordt.

Artikel 18 Financiering

1. In de begroting wordt op basis van de verrekensystematiek als bedoeld in artikel 9, tweede lid, aangegeven welke bijdrage iedere deelnemer verschuldigd is voor instandhouding van de bedrijfsvoeringsorganisatie en het uitvoeren van de taken, onderverdeeld in standaard werk, maatwerk en meerwerk.
2. De deelnemers dragen er zorg voor dat de bedrijfsvoeringsorganisatie te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al haar verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.
3: Indien het bestuur blijkt dat een deelnemer weigert deze uitgaven op de begroting te zetten, doet deze onverwijld aan het college van gedeputeerde staten van de provincie waarin de deelnemende gemeente is gelegen het verzoek over te gaan tot toepassing van de artikelen 194 en 195 Gemeentewet respectievelijk aan de Minister van Binnenlandse Zaken van de deelnemende provincie het verzoek over te gaan tot toepassing van de artikelen 198 en 199 Provinciewet.

Artikel 19 Bedrijfsvoeringsberaad

1. De deelnemers stellen een beraad van de directeuren bedrijfsvoering of personen met een daarmee gelijk te stellen functie van de deelnemers in, dat toeziet op het bevorderen van de continuïteit van ONS en het collectief opdrachtgeverschap gericht op inhoud, kwaliteit en de kosten van de dienstverlening, waarbij wordt gestreefd naar consensus. Het bedrijfsvoeringsberaad kan het bestuur gevraagd en ongevraagd adviseren.
2. De taak, samenstelling en werkwijze van het bedrijfsvoeringsberaad wordt geregeld in een afzonderlijk en eensluidend instellingsbesluit van de deelnemers. Daarin wordt in ieder geval opgenomen dat het beraad overlegt en afstemt over de volgende onderwerpen:
    a. de budgetten/begroting;
    b. de jaarrekening;
    c. het investeringsprogramma;
    d. toe- en uittreding van een deelnemer;
4. De deelnemers aan het bedrijfsvoeringsberaad wijzen uit hun midden een voorzitter van het beraad aan.
5. Het beraad komt tenminste tweemaal per jaar bijeen.
6. In de vergaderingen van het beraad is de directeur van ONS aanwezig.
7. Indien de directeuren bedrijfsvoering dit nodig oordelen, beleggen zij een beraad waaraan de gemeentesecretarissen en de provinciesecretaris deelnemen.

Artikel 20 Archief

1. Het bestuur is belast met de zorg voor de bewaring en het beheer van de archiefbescheiden van ONS, overeenkomstig de bepalingen van de Archiefwet 1995 en de daaruit voortvloeiende uitvoeringsvoorschriften en stelt daartoe een archiefregeling vast.
2. ONS is verantwoordelijk voor een overdracht van archiefbescheiden die toekomen aan het bevoegd gezag op een zodanige wijze dat het bevoegd gezag in staat is om aan de wettelijke eisen voor archiefzorg te voldoen.

CONCEPT

3. De deelnemers zijn zorgdrager, als bedoeld in artikel 1 sub d van de Archiefwet 1995, voor de archiefbescheiden die ontstaan uit de werkzaamheden die ONS namens de deelnemers verricht.
4. Voor de bewaring van de op grond van artikel 12 van de Archiefwet 1995 over te brengen archiefbescheiden wordt als archiefbewaarplaats aangewezen het Historisch Centrum Overijssel te Zwolle.

Artikel 21 Wijziging van de regeling

1. Op initiatief van het bestuur of de deelnemers is wijziging van deze regeling mogelijk. De colleges besluiten daarover met ten minste 75% meerderheid. De colleges hebben daaraan voorafgaande toestemming van hun raden en staten nodig.
2. Het wijzigingsbesluit regelt tenminste de datum van inwerkingtreding van de wijziging.

Artikel 22 Toetreding

1. Toetreding tot deze regeling door colleges of besturen van andere publiekrechtelijke organisaties is mogelijk. Toetreding geschiedt door middel van wijziging van deze regeling. Artikel 21 is van overeenkomstige toepassing.
2. Toetreding is alleen mogelijk indien het bestuursorgaan dat wenst toe te treden - hierna genoemd toetreder - toetreedt voor alle bedrijfsvoeringsgebieden die op dat moment zijn ondergebracht bij ONS.
3. De toetreder zendt een verzoek tot toetreding aan het bestuur.
4. Het bestuur besluit met ten minste 75% meerderheid van stemmen, na daartoe genomen besluiten van de colleges, omtrent de toetreding. Voor toestemming van de colleges is instemming van de raden en staten vereist.
5. De toetreder betaalt de specifieke aansluitkosten in de vorm van een bijdrage aan de bedrijfsvoeringsreserve. De hoogte hiervan wordt bepaald door zijn procentuele aandeel in de totale financiële bijdrage van alle deelnemers, gerelateerd aan de stand van de bedrijfsvoeringsreserve per 1 januari van het jaar waarin toetreding plaats vindt.

Artikel 23 Uittreding

1. Uittreding is mogelijk en geschiedt door aangetekend schrijven aan het bestuur.
2. In de eerste vijf jaar na inwerkingtreding van deze regeling is, behoudens bijzondere omstandigheden, geen uittreding door de drie oprichtende deelnemers mogelijk.
3. De opzegtermijn voor uittreding bedraagt drie kalenderjaren tenzij over een kortere termijn overeenstemming bestaat tussen de deelnemers.
4. Het bestuur geeft een onafhankelijke registeraccountant opdracht om een uittredingsplan op te stellen. Het uittredingsplan wordt vastgesteld door besluit van ten minste 75% meerderheid van de colleges.
5. De financiële gevolgen van uittreding - inclusief eventuele verplichtingen op grond van de Werkloosheidswet en de kosten in verband met de in het vorige lid aangegeven opdracht - komen zoveel mogelijk als toegestaan op grond van vigerende jurisprudentie voor rekening van de uittredende deelnemer.

Artikel 24 Opheffing en liquidatie

1. De gemeenschappelijke regeling kan worden opgeheven bij een besluit van ten minste 75% meerderheid van de colleges, na daartoe verkregen toestemming van hun raden en staten.
2. Indien tot opheffing is besloten, gehoord hebbende het beraad van de directeuren bedrijfsvoering, wordt door de deelnemers voorzien in een afwikkeling van de gevolgen van de opheffing en wordt bij besluit van ten minste 75% meerderheid van de colleges een liquidatieplan vastgesteld.
3. Het bestuur geeft een onafhankelijke registeraccountant opdracht om een liquidatieplan op te stellen ter voorbereiding van het onder het vorige lid bedoelde besluit tot vaststelling.
4. Het liquidatieplan voorziet in de verplichting van de deelnemers tot deelneming in de financiële gevolgen van de beëindiging van de regeling. Het liquidatieplan voorziet in de gevolgen die de opheffing heeft voor het personeel en regelt ook de gevolgen voor de door het bestuur in het kader van de regeling gevormde archieven.

CONCEPT

Artikel 25 Geschillenregeling

1. Indien tussen twee of meer deelnemers, of tussen een of meer deelnemers en ONS een geschil met betrekking tot deze regeling is ontstaan treden zij met elkaar in overleg om tot een oplossing te komen. Indien geen oplossing wordt bereikt, leggen de deelnemers of het bestuur het geschil voor aan een daartoe in te stellen geschillencommissie voordat over een geschil het oordeel van een rechter wordt gevraagd.
2. De geschillencommissie bestaat uit leden van die commissie die worden aangewezen door elk van de bij het geschil betrokken partijen en een door deze commissieleden gezamenlijk aangewezen onafhankelijk voorzitter.
3. De geschillencommissie brengt aan de betreffende deelnemer(s) en aan het bestuur advies uit over de wijze waarop het geschil kan worden opgelost.

Artikel 26 Inwerkingtreding

1. Deze regeling treedt in werking op 1 januari 2018 of, wanneer bekendmaking op die datum nog niet heeft plaatsgevonden, daags na de bekendmaking. In dat geval functioneert ONS per 1 januari 2018 al wel conform deze regeling.
2. Onmiddellijk nadat de bevoegde organen van de deelnemers tot het treffen van deze regeling hebben besloten, dragen Gedeputeerde Staten met inachtneming van het bepaalde in artikel 53 van de wet zorg voor de bekendmaking van deze regeling.
3. De gemeenschappelijke regeling Shared Service Centrum Bedrijfsvoering d.d. 1 oktober 2013 is op de dag van inwerkingtreding van deze regeling ingetrokken.

Artikel 27 Werkingsduur

Deze regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 28 Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als 'Gemeenschappelijke Regeling bedrijfsvoeringsorganisatie Shared Service Centrum ONS'.

Ondertekend te …… op ……..

Het college van gedeputeerde staten van Overijssel,

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Kampen,

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zwolle,

CONCEPT

Korte terugblik raadsplein debatronde d.d. 16 oktober 2017

Toestemming voor oprichting Gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoeringsorganisatie shared service center ONS

De gemeente Zwolle werkt voor de bedrijfsvoering samen met de provincie Overijssel en de gemeente Kampen in het Shared Service Center. Het betreft samenwerking op het gebied van de personeels- en salarisadministratie, inkoop en ICT-beheer. Mede naar aanleiding van de aanbevelingen uit een Rekenkameronderzoek is besloten te kiezen voor een andere juridische basis.

Besloten is te kiezen voor een bedrijfsvoering organisatie op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Voor het oprichten van deze bedrijfsvoeringsorganisatie is toestemming nodig van Provinciale Staten en de gemeenteraden van Kampen en Zwolle. Bij dit voorstel is een informatienota gevoegd over het onderzoek door Lysias naar de ICT problemen die zich in 2016 voordeden door het standaardiseren van hardware. De fracties gaan zowel in op het Lysiasrapport als op het voorstel een bedrijfsvoeringsorganisatie op te richten. Wat het laatste betreft geven de meeste fracties aan dat dit voorstel in lijn is met de aanbeveling van de Rekenkamercommissie. Wel wil men weten hoe het zit met de bestuurlijke zeggenschap en de rol en positie van de raad. Ook vraagt men aandacht voor de rechtspositie van de medewerkers die overgaan naar de nieuwe organisatie. Met betrekking tot de ICT-problemen problemen vraagt men zich af hoe dit heeft kunnen gebeuren en hoe we dit in de toekomst kunnen voorkomen. Het rapport van Lysias geeft een goede analyse en men hoopt dat de lessen geleerd worden. Wethouder Brink zegt dat het bij het ICT project DOS inderdaad behoorlijk fout is gegaan. Dit valt niet goed te praten. Op het moment dat het college over de problemen is geïnformeerd is er gehandeld. Er heeft geen aansprakelijkheidsstelling richting leverancier plaatsgevonden, omdat alle aandacht en inzet nodig was om het systeem weer stabiel te krijgen. Bovendien hebben wij zelf fouten gemaakt en blijkt uit analyse dat een claim juridisch onhoudbaar is.

Wat de overgang van het personeel naar de nieuwe gemeenschappelijke regeling betreft behouden de medewerkers hun rechtspositie. Er is een sociaal statuut opgesteld die komende week in het Georganiseerd Overleg wordt besproken. Naar aanleiding van vragen over de behaalde resultaten van de samenwerking zal de wethouder nog voor de besluitvorming een geactualiseerd overzicht verstrekken van de gerealiseerde besparingen van het SSC ten opzichte van de uitgangspositie. Verder zegt de wethouder toe dat hij de raad schriftelijk informeert wat er gedaan is met de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport. Aan het eind van de bespreking wordt besloten dat de beslisnota op 30 oktober aanstaande geagendeerd kan worden voor de besluitvormingsronde. De informatienota ‘Onderzoek Lysias ICT’ kan op 30 oktober voor kennisgeving worden aangenomen.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 18 oktober 2017

Onderwerp	Follow-up aanbevelingen SSC Rekenkamer onderzoek
Versienummer	V0.1

Portefeuillehouder J. Brink

Informant P. Feldbrugge
Afdeling / CSADV
Telefoon 038 498 3067
Email P.Feldbrugge@zwolle.nl

Bijlagen Geactualiseerde businesscase

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De stand van zaken met betrekking tot de aanbevelingen van Rekenkameronder SSC-Ons.

Datum 18 oktober 2017

Inleiding
In het raadsdebat van 16 oktober over het onderwerp ‘Toestemming voor oprichting Gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoeringorganisatie Shared Service Center ONS’ heeft de wethouder toegezegd voorafgaand aan de besluitvormingsronde een geactualiseerd overzicht te verstrekken van de gerealiseerde besparingen van het SSC ten opzichte van de uitgangspositie. Verder is toegezegd dat de raad schriftelijk wordt geïnformeerd wat er gedaan is met de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport.

In deze informatienota wordt allereerst aangeven wat de aanbeveling was en wat onze initiële reactie was. Vervolgens wordt een update anno oktober 2017 gegeven, soms met een verwijzing naar de informatienota Voortgang Shared Service Centrum ONS die in uw vergadering dd 13 feb 2017 was geagendeerd.

Rkc Aanbeveling 1.1
Vraag de colleges van B&W om de huidige situatie van het SSC te herijken en aan te geven hoe deze afwijkt van de geactualiseerde business case.

Reactie college 22/10/2015: We hebben op 24 februari 2012 ingestemd met de voorgenomen oprichting van het SSC met onderliggende business cases. Deze vormen ons ankerpunt. We constateren dat in termen van fte’s en kostenbesparing kwantitatieve sturing heeft plaatsgevonden en de beoogde resultaten zijn geboekt. We kunnen deze aanbeveling in deze zin overnemen. Voor de aspecten kwaliteit en kwetsbaarheid ligt dat wat lastiger. Er ontbreekt een gezamenlijke nulmeting. En we achten dat ook nu niet noodzakelijk. We constateren dat er ten opzichte van de startsituatie (met name voor Kampen) veel meer ingewerkte mensen beschikbaar zijn waardoor de continuïteit hoger is. En dat deze medewerkers beschikken over meer gespecialiseerde kennis waardoor de kwaliteit hoger is geworden. Eind 2015 verwachten we dat de ICT voorzieningen niet alleen aantoonbaar sneller en stabieler, zijn maar ook betere uitwijkvoorzieningen in geval van calamiteiten kennen. Rondom de mogelijkheden van inkoop in relatie tot de oorspronkelijk businesscase geeft het rapport terecht aan dat het SSC geen budgethouder is, maar inkoopadviezen geeft. We zijn van mening dat het genoemde bedrag uit de eerste businesscase niet realistisch is, zoals we ook hebben verwoord in het debat over de Perspectiefnota 2014-2017 op 17 juni 2013 .

En hoewel het bundelen van inkoopexpertise volgens ons succesvol is, wil dat niet zeggen dat dit tot inkoopvoordelen leidt die dóór de vorming van het SSC zijn gerealiseerd. Zeker in het fysiek domein spelen macro-economische factoren een belangrijke rol. In het sociaal domein spelen daarnaast bestuurlijke overwegingen een belangrijke rol. Meer en meer constateren we dat de drie partners een ander beleid voeren in haar ketenprocessen en deze processen ook anders vormgeven. Zo besteedt de Provincie bij wegen ook graag het onderhoud langdurig aan, terwijl gemeentes hun handen vrij willen houden om ‘met werk werk’ te maken. Het inhoudelijke verschil rondom infrastructuur wordt zo zichtbaar. Het écht gezamenlijk inkopen van identieke diensten en producten wordt door de drie partners derhalve als minder kansrijk gezien en is afhankelijk van het beleidsterrein. Zo is het wel gelukt om het (relatief kleine) contract ‘advocatuur” gezamenlijk aan te besteden, maar is het niet gelukt bij de ‘accountantsdienst’.

Bovenstaande betekent niet dat er geen inkoopvoordelen zijn behaald: in 2014 voor Zwolle € 1,6 miljoen, grotendeels incidenteel. Deze zijn, sprekend over Zwolle, verwerkt conform 'wet- en regelgeving'. Dat wil zeggen het zij binnen een project gebruikt om tegenvallers op te vangen, hetzij daadwerkelijk vrijgevallen (zie PPN 2016-2019 op het gebied van collectief vervoer). We zullen derhalve geen herziene businesscase inkoop opstellen. Wel hebben we de Zwolse programma coördinator Inkoop opdracht gegeven in beeld te brengen welke beleidsvrijheid we moeten synchroniseren om wél gezamenlijk inkoop mogelijk te maken. De uitkomsten hiervan zullen met de raad worden gedeeld. En wat dat oplevert. We komen hier graag op terug.
Terecht meldt het rapport dat we terughoudend zijn met het aantrekken van de oorspronkelijk genoemde 10 – 15 fte om de inkoop verder te professionaliseren. Er is gestart met een pilot op één van de onderdelen van inkoop. Onze terughoudendheid komt voort uit onze behoefte om echt zeker te weten dat een uitbouw in fte's zich terugverdient, en de signalen zijn om bovenstaande redenen niet gunstig.

Update oktober 2017: We hebben in mei 2016 een geactualiseerde businesscase vastgesteld, geredeneerd vanuit de uitgangspunten van de totstandkoming van het SSC en beperkt tot euro's. (zie ook informatienota januari 2017)
Naar aanleiding van het raadsdebat op 16 oktober 2017 heeft de portefeuillehouder toegezegd deze te actualiseren naar 2017. In de bijlage vindt u de geactualiseerde businesscase, zoals door de directeuren bedrijfsvoering van de gemeente Zwolle, de gemeente Kampen en van de provincie Overijssel vastgesteld en door ons geaccepteerd. Het raadsdebat gaat over het voorstel om te komen tot een SSC onder het regime van een GR BVO. Hiermee worden overigens geen verdergaande efficiencymaatregelen beoogd maar bovenal passende constructie ter aansturing.
Met betrekking tot inkoop staan we nog steeds achter onze reactie. Dat betekent ook dat intern gestuurd is én wordt op categorymanagement. Zo hebben de drie partners voor 8 inkoopcategorieën categoriemanagers in hun organisatie benoemd. Deze onderzoeken permanent welke mogelijkheden er zij om beter, gezamenlijk in te kopen. Ook de inkoopadviseurs van het SSC hebben hun werk zo ingericht. Recent zijn de mogelijkheden per categorie door het voltallig management besproken en daarmee verankerd in de lijnorganisatie.

Aanbeveling 1.2
Vraag daarbij ook een meerjarig perspectief met kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen van het SSC en de uitwerking van verschillende scenario's voor de toekomstige ontwikkeling van het SSC.

Reactie college 22/10/2015: Met de partners is dit eerder besproken. We brengen eerst het 'Huis op orde'. Dit bestaat uit 22 verbetertrajecten waarvan 6 betrekking hebben op de drie partners in relatie tot het SSC en 16 op het SSC zelf. Daarnaast nog wat kleine taakverschuivingen om de standaardisatie van het huidig takenpakket verder vorm te geven. Over taakuitbreiding of nieuwe partners zijn procesafspraken gemaakt en deze worden gevolgd. Conclusie is vooralsnog dat de deur openstaat voor Dalfsen en Dronten. Dan wordt ook een raadsvoorstel voorgelegd. Conform deze procesafspraken wordt dit met een businesscase onderbouwd. Taakuitbreiding is voorlopig niet aan de orde, gezien de volgorde 'huis op orde', 'Dronten en Dalfsen toelaten' en daarna 'de mogelijkheden bekijken'. In het najaar worden de inhoudelijke criteria van uitbreiding vastgesteld, als aanvulling op de procesafspraken.

Update 2017: Deze lijn wordt nog altijd gevolgd, ook omdat de raad een aanvullende motie hiervoor heeft aangenomen bij de besluitvorming over het Rekenkameronderzoek.. We hebben u geïnformeerd in februari 2017 dat Dalfsen en Dronten terughoudend zijn. Overigens is recent gebleken dat er nieuwe interesse is tot deelname aan het SSC dan wel voor afname van diensten.

Aanbeveling 2

Vraag de colleges van B&W een voorstel uit te werken om de juridische constructie van het SSC te versterken, bijvoorbeeld in de vorm van een Bedrijfsvoeringsorganisatie met een heldere ambtelijke en bestuurlijke aansturing. Zo ontstaat meer transparantie naar de raden en kunnen gemeenteraden meer grip krijgen op het SSC. Deze aanpassing kan samenvallen met een eventuele uitbreiding van het SSC met nieuwe partners en/of taken. Hierbij is het van belang dat de wijze van werken in de praktijk aansluit bij het gekozen juridisch construct. Wij attenderen de raden van Kampen en Zwolle op de recente publicatie ‘Grip op regionale samenwerking’, handreiking voor gemeenteraadsleden en griffiers.

Reactie college 22/10/2015: We onderschrijven deze aanbeveling. De gemeente Zwolle blijft middels secretarissenberaad aangeven dat een uitbreiding met nieuwe partners betekent dat serieus gekeken gaat worden naar de mogelijkheid die de nieuwe BVO-vorm biedt. Dit in aansluiting bij de oorspronkelijke projectplannen en besluitvorming. Dalfsen en Dronten maken dit actueel. We zullen criteria ontwikkelen en de mogelijkheid overwegen. College is bekend met genoemde publicatie en zal de daarin benoemen overwegingen meenemen. Bij deze criteria zullen eigenaarschap en risicoverdeling, transitiekosten en gevolgen voor de medewerkers (nu in dienst van Zwolle) ook een rol spelen. Belangrijk zal blijven, dat was het ook bij de oorspronkelijk keuzes voor centrumgemeente, dat de inzet en aandacht van college en raad beperkt blijft voor het takenpakket salarisadministratie, ict/beheer en inkoopadvisering. Logischerwijs zullen hierbij de huidige drie partners gelijk optrekken, met betrokkenheid van Dalfsen en Dronten.

Update 2017: Inmiddels is de raad een voorstel aangeboden om over te gaan tot een GR BVO, ook zonder dat er nieuwe partners toetreden. Daarmee krijgt de raad voortaan de gelegenheid zich middels een zienswijze uit te spreken over de conceptbegroting van het Bestuur SSC. Ook zal de handreiking Verbonden partijen, die u op 05/09/2016 is aangeboden, gehanteerd worden.

Aanbeveling 3

Geef de colleges van B&W de opdracht om bestuurlijke afspraken te maken tussen de partnerorganisaties over de verrekening van exploitatieoverschotten- of tekorten en de financiële risicoverdeling tussen de drie partnerorganisaties. En vraag de colleges over de voortgang te rapporteren aan de raad

Reactie college 22/10/2015: De colleges hebben deze opdracht in 2014 verstrekt aan de drie partners om te komen tot een nieuwe verrekeningssystematiek. Overigens houdt de oude systematiek al wel rekening met het verrekenen van mogelijke verliezen, dit in tegenspraak tot de conclusie van de Rekenkamer . De eerst contouren van de nieuwe systematiek zijn bekend, besluitvorming binnen de organisaties is gestart. Afronding wordt in de herfst van 2015 verwacht. We zullen de raad informeren.

Update 2017: In februari 2017 bent u geïnformeerd dat we in juni 2016 de verrekensystematiek hebben vastgesteld. Deze verrekensystematiek zal in de vorm van een bijdrageverordening ook in de nieuwe constellatie worden voortgezet.

Aanbeveling 4

Informeer en betrek de raad bij de verdere ontwikkeling van het SSC. Voor de continuïteit van de samenwerking is het van belang te benadrukken dat het SSC er is 'van, voor en door' de drie partnerorganisaties en dat, ondanks dat de verantwoordelijkheid voor bedrijfsvoering ligt bij de colleges, het van belang is dat de gemeenteraden vanuit kaderstellende en controlerende rol en vanuit het budgetrecht periodiek meegenomen worden in het ontwikkelingsproces van het SSC. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van periodieke informatiebrieven of bijeenkomsten. Eenduidigheid informatievoorziening is hierbij van belang.

Reactie college 22/10/2015: We positioneren het SSC zoveel mogelijk als een uitvoeringspartner van taken die we als backoffice beschouwen. Als de raad behoefte heeft aan verdergaande betrokkenheid dan gaan we daar met u het gesprek over aan. Uw bijeenkomst op 13 oktober kan daarbij wellicht richtinggevend zijn. De transparantie voor de raad zal per 2016 al toenemen doordat dit onderdeel is van het nieuwe programma bedrijfsvoering. We kunnen naar keuze de werkwijze middels de beleidscyclus verder uitbreiden danwel middels informatiebrieven of bijeenkomsten. Dat laatste vraagt inderdaad een gezamenlijk, vanuit de twee raden en staten, specificeren van de exacte informatiebehoefte.

Update 2017: Vanaf 2016 is het SSC integraal onderdeel van het programma Dienstverlening en Bedrijfsvoering. En daarmee onderdeel van de besluitvorming door de raad. Middels een informatienota bent u begin 2017 meer inhoudelijk betrokken. Het is de bedoeling, ook conform de statuten en wetgeving, dat het SSC-Ons in de GR BVO constructie voortaan de concept-begroting aan uw raad voorlegt opdat de raad een zienswijze kan opstellen.

Aanbeveling 5

Organiseer periodiek bestuurlijke afstemming over de voortgang van het SSC. Hierbij moeten in ieder geval de formele momenten in de planning en control cyclus van het SSC aan de orde komen, maar ook tussentijdse bestuurlijke rapportages en informatievoorziening aan de raden.

Reactie college 22/10/2015: We positioneren het SSC zoveel mogelijk als een uitvoeringspartner van taken die we als backoffice beschouwen. Vanaf 2016 zijn de kosten en baten (van de andere partners) zichtbaar in het programma bedrijfsvoering. Tot 2015 zijn de kosten en baten overigens ook opgenomen in onze beleidscyclus, zij het minder transparant omdat deze kosten aan de directe afdelingen en producten werden doorbekend. Mocht gekozen worden voor een GR-BVO dan zullen inderdaad de drie (danwel vijf) portefeuillehouders deelnemen aan het bestuur, waarbij bestuurlijke afstemming plaatsvindt. In de huidige constructie achten we de constructie waarbij het secretarissenberaad de besturing behartigt en op uitzonderingsbasis bestuurlijk opschaalt prima werkbaar. Het rapport geeft ook geen aanleiding om te constateren dat er niet goed aangestuurd is.

Update 2017: Het bestuur van het SSC zal minimaal twee per jaar bij elkaar komen om in elk geval de sturing middels passende P&C instrumenten vorm te geven. Het (nieuwe) bestuur zal in haar eerste

vergadering de documenten vaststellen ter sturing van haar organisatie (financiële verordening, P&C-cyclus etc.). Deze zijn ingebed in de wet op de GR en sluiten daarmee aan op de P&C-cycli van de partners.

Aanbeveling 6
Ga door met de projecten van het Huis op orde, met het integreren van de werkprocessen, het definitief vormgeven van de dienstverleningsovereenkomsten en de product dienst catalogi. Informeer niet alleen de colleges van B&W maar ook de gemeenteraden over de voortgang van het Huis op orde (inclusief risico's en beheersmaatregelen), uitgesplitst naar de zestien projecten.

Reactie college 22/10/2015: we onderschrijven van harte deze ontwikkeling van de samenwerking tussen de drie en het SSC. Of en in welke mate de raad hierover geïnformeerd wil worden hebben we reeds aangegeven.

Update 2017: In januari 2017 hebben we u over de voortgang van Huis op orde geïnformeerd. Met als conclusie dat veel is afgerond, behalve een aantal ICT verbeterprojecten. Deze zijn gehergroepeerd onder de naam Verbeteragenda ICT. Dit was nog niet afgerond. Uit het leeronderzoek van Lysias blijkt dat dit verhoogde sturing vraagt.

Openbaarheid

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

ONS
Shared service centrum
Bedrijfsvoering en
Ondersteuning

Postbus 10007
8000 GA Zwolle

Bezoekadres:
Luttenbergstraat 2

Bespreeknota directeuren bedrijfsvoeringsoverleg

Van	Maarten van den Bosch
Kenmerk	
Datum	18 oktober 2017
Onderwerp	Actualisatie businesscase SSC 2017

Voorgestelde routing

☒ ONS- Directeuren bedrijfsvoering

Openbaar

Voorgestelde behandeling

☒ Bespreekpunt
☐ Hamerstuk
☐ Ter kennisname

Toelichting / voorstel

Tijdens de raadsvergadering van Zwolle op 16 oktober 2017 is, naar aanleiding van vragen van de VVD tijdens de behandeling van het agendapunt Gemeenschappelijke Regeling BVO ONS, door de wethouder bedrijfsvoering van Zwolle toegezegd dat er voor de Zwolse besluitvorming op dit punt (gepland 30 oktober 2017) een geactualiseerde businesscase verstrekt zal worden, met daarin de stand van zaken tot en met begroting 2017.

In een eerder stadium (medio mei 2016) is naar aanleiding van het Rekenkameronderzoek van Zwolle en Kampen al een geactualiseerde businesscase SSC verstrekt, met daarin de stand van zaken tot en met begroting 2016. De geactualiseerde businesscase 2017 heeft als basis de businesscase 2016 en de daarin gehanteerde uitgangspunten.

In dit voorstel de gehanteerde uitgangspunten en de geactualiseerde businesscase (stand tot en met begroting 2017).

Gezien de toezegging van de wethouder van Zwolle om voor de Zwolse besluitvorming over de GR BVO ONS op 30 oktober 2017 deze geactualiseerde businesscase te verstrekken aan de gemeenteraad van Zwolle, wordt deze businesscase tegelijkertijd met verzending naar Zwolle ook ter info naar de directeuren bedrijfsvoering van Overijssel en Kampen gestuurd. Deze geactualiseerde businesscase wordt geagendeerd voor het dir bv overleg van 15 november a.s.

Gevraagd besluit

Aan directeuren bedrijfsvoering wordt gevraagd:

1. Akkoord te gaan met de uitgangspunten.
2. Akkoord te gaan met de geactualiseerde businesscase SSC 2017.

Uitgangspunten

De actualisatie van de businesscase 2017 is gebaseerd op dezelfde uitgangspunten als de actualisatie van 2016. Cursief is aangegeven welke uitgangspunten gewijzigd c.q. toegevoegd zijn.

1. Voor wat betreft het financiële startperspectief is de door de controllers van de drie organisaties aangeleverde informatie genomen.
2. De periode voor de actualisatie van de businesscase is de begrotingsperiode 2013 tot en met *2017*.
3. Aangezien in dit financiële startperspectief de budgetten van eenheidsmanager, staf en ondersteuning, huisvesting, omgekeerde dienstverlening en budgetten voor opleidingen en ontwikkelbudget niet meegenomen waren, zijn ze ook in de actualisatie buiten beschouwing gelaten. De kosten van afdelingsmanagement en –ondersteuning zaten wel in het financiële startperspectief en zijn derhalve wel meegenomen in de actualisatie.
4. *Aangezien in het financiële startperspectief 2013 geen kapitaalslasten waren opgenomen zijn deze in de geactualiseerde businesscases ook niet meegenomen in de berekeningen. Bijvoorbeeld de kapitaalslasten en investeringslasten van DOS zijn opgenomen in de begrotingen van de partners.*
5. Inkoopvoordelen waren een belangrijke pijler uit de businesscase zoals die opgesteld is in het kader van Kansen voor Partnerschap (rapport KvP 2B). Hierin werd gesteld dat een voordeel van (oplopend tot) ruim € 7,5 mln. gerealiseerd kon worden door lagere inkoopuitgaven. En dat hiervoor een structurele uitbreiding in personele capaciteit en ondersteunende systemen nodig was wat opliep tot ruim € 1,1 mln. De directeuren bedrijfsvoering hebben destijds aangegeven via pilots te bekijken in hoeverre besparingen gerealiseerd kunnen worden en niet direct te kiezen voor een structurele uitbreiding. In de praktijk blijkt het lastig om inkoopresultaten te duiden en in te boeken. In de geactualiseerde businesscase zoals die nu voorligt zijn de inkoopvoordelen dan ook niet meegenomen (behalve de inkoopvoordelen die direct toe te wijzen zijn aan de begroting van ONS).
6. In de actualisatie van de businesscase zijn de extra structurele lasten (€ 110K) van een Inkoop Management Systeem (IMS) opgenomen. Dit naar aanleiding van een besluit tot aanschaf van een IMS door de partners. Deze post was geen onderdeel van het financiële startperspectief.
7. De geactualiseerde businesscase geeft een totaalbeeld over de drie partners heen.
8. De gemeente Kampen heeft in 2015 een deel van de telefonietaken overgeheveld naar ONS. Het hiermee gepaard gaande budget (€154K) is toegevoegd aan de begroting van ONS. Het budget voor deze telefonietaken was geen onderdeel van het financiële startperspectief en is derhalve buiten de geactualiseerde businesscase gelaten.

9. *Het besluit van de directeuren bedrijfsvoering voor wat betreft het aangepaste Microsoft contract is doorgevoerd in de begroting 2017. Dit leidt tot een kostenstijging van € 339K. In verband met exploitatielasten van nieuwe/gewijzigde producten en diensten is €150K aan het ict-budget toegevoegd. Dit conform door de partners geaccordeerd meerwerk en projectplannen.*
10. Om een goed vergelijk te maken tussen het financiële startperspectief en de situatie *2017* zijn de jaarlijks toegestane indexaties uitgefilterd.
11. De incidentele kosten die de partners hebben gemaakt voor het project implementatie SSC en Huis op Orde zijn meegenomen in de actualisatie van de businesscase. *Investeringslasten van DOS, Implementatie PSA systeem zijn opgenomen in de begrotingen van de partners.*
12. De incidentele jaarrekeningresultaten die teruggestort zijn naar de partners c.q. gestort zijn in de bedrijfsvoeringsreserve ONS zijn meegenomen in de actualisatie van de businesscase.

Actualisatie businesscase

Bovenstaande uitgangspunten leiden tot het volgende beeld:

1. Ten opzichte van de baseline is er met het SSC ruim 16% (€ 5,7 mln.) structureel bespaard in 2017.
2. De doelstelling van de partners was om met het SSC tussen de 10% en 15% te besparen.

Hieronder schematisch weergegeven.

		2013	2014	2015	2016	2017
Structureel	Baseline startbegroting partners *		11.588	11.588	11.588	11.588
	Structurele kosten baseline	11.588	10.501	10.347	10.064	9.688
	Saldo tov baseline startbegroting	0	1.087	1.241	1.524	1.900
	Cumulatief saldo tov baseline	0	1.087	2.328	3.852	5.752
	%structurele besparing tov baseline	0%	9,4%	10,7%	13,2%	16,4%
Incidenteel	Incidentele kosten projectbudget SSC en HOO	832	383	328	120	0
	Incidentele voordelen jaarrekening	0	550	558	562	0
	Incidenteel saldo kosten/voordelen	832	-167	-230	-442	0
	Cumulatieve kosten	832	1.215	1.543	1.663	1.663
	Cumulatieve voordelen	0	550	1.108	1.670	1.670
	Cumulatief saldo kosten/voordelen	832	665	435	-7	-7
	Netto cashflow	-832	1.254	1.471	1.966	1.900
	Cumulatieve cash flow	-832	422	1.893	3.859	5.759
	% besparing na investering tov baseline	-7,2%	10,8%	12,7%	17,0%	16,4%

VVDZWOLLE.NL VVD ZWOLLE

Swollwacht

MOTIE
SSC extra controle handvat voor Raad- en Statenleden

De Raad van Zwolle in vergadering bijeen op 30 oktober 2017,
gehoord hebbende de beraadslagingen m.b.t. omvorming van het SSC naar GR op 16 oktober 2017.

Overwegende dat:

- De doelstelling van het SCC vanaf de oprichting in 2012 is kosten verlaging en efficiency bevordering door samenwerking en delen van diensten, inkoop en data door de gemeenten Zwolle, Kampen en de Provincie Overijssel;
- Er in 2015 een QuickScan door de Rekenkamercommissies van de gemeente Zwolle en Kampen is uitgevoerd naar de mate waarin het SSC nu werkelijk succesvol is;
- In 2016 een ICT project (DOS) door het SSC is ingekocht voor gemeenschappelijk gebruik door de SSC partners;
- Er vlak voor de Begroting 2018 een tot de Begroting 2017 geactualiseerde Businesscase SSC met een structurele opbrengst is van 5,7 milj voorligt.

Van mening dat:

- De doelstelling van het SCC nog steeds actueel is en de behaalde opbrengst van 5,7 milj een mooi resultaat schetst;
- Echter er uit SSC inkoop van Project DOS een direct verlies van 2.8 miljoen is welke wordt weggeboekt onder de ICT-bandbreedte maar eigenlijk de opbrengst van het SSC in een andere uitkomst doet gaan komen;
- Er uit de aanbevelingen uit het RKC rapport o.a. naar voren is gekomen dat het SSC middels omvorming naar een GR tot een betere constructie ter aansturing komt;
- In de recent ontvangen stand van zaken m.b.t. de RKC aanbevelingen de reactie hierop is dat met de omvorming tot een GR geen verdergaande efficiency maatregelen worden beoogd;
- Het voor de raad echter wel duidelijk moet zijn dat naast een beter passende aansturings constructie ook resultaten in lijn met de SSC doelstelling voor de 3 GR partners behaald blijven worden.

Verzoekt de Raad:

- Het College opdracht te geven om naast de gebruikelijke beleidscyclus controle handvaten voor Gemeenschappelijke Regelingen m.b.t. het SSC jaarlijks een geactualiseerde Businesscase voor te leggen aan de GR betreffende raad- en statenleden.

En gaat over tot de orde van de dag.

VVD
Aly van der Vegte

Swollwacht
William Dogger

Voor: VVD, CDA, Swollwacht en groenlinks
Verwapen 30-10-2017

besluit

Zwolle

Jaargang 2017

Kenmerk 37063

Onderwerp Toestemming voor oprichting Gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoeringsorganisatie shared service center ONS

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 19-09-2017

besluit:

1. het college toestemming te geven voor de oprichting van een Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsorganisatie shared service center ONS

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Westenholte
portefeuillehouder	Ed Anker
informant	Munneke, Edwin
medeopstellers	
afdeling	Ruimtelijke planvorming
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Westenholte Bijlage: 1. Bestemmingsplan Westenholte Bijlage: 2. Wijzigingsnota bestemmingsplan Westenholte Bijlage: 3. Zienswijzennota bestemmingsplan Westenholte Bijlage: 4. Zienswijze Bijlage: 2017-10-30 Raadsbesluit Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Westenholte

Voorgesteld besluit raad

1. in te stemmen met de beantwoording van de zienswijze omtrent het bestemmingsplan Westenholte, zoals omschreven in de zienswijzennota bestemmingsplan Westenholte;
2. het bestemmingsplan Westenholte gewijzigd vast te stellen met de wijzigingen, zoals omschreven in de wijzigingsnota bestemmingsplan Westenholte;
3. de verbeelding van het bestemmingsplan Westenholte gewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP14009-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP14009-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
4. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Westenholte vast te stellen;
5. dit besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan uiterlijk binnen zes weken te publiceren, dan wel zoveel eerder indien de reactie van de provincie daartoe aanleiding geeft.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 25 september 2017
Ons kenmerk 2017-39785

Openbaar

Onderwerp	Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Westenholte
Versienummer	1
Portefeuillehouder	Ed Anker
Informant	Edwin Munneke
Afdeling	ECR / Ruimtelijke Planvorming
Telefoon	(038) 498 2038/ 06-29058895
E-mail	E.Munneke@zwolle.nl

Bijlagen
1. bestemmingsplan Westenholte;
2. wijzigingsnota bestemmingsplan Westenholte;
3. zienswijzennota bestemmingsplan Westenholte;
4. zienswijze.

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:
1. in te stemmen met de beantwoording van de zienswijze omtrent het bestemmingsplan Westenholte, zoals omschreven in de zienswijzennota bestemmingsplan Westenholte;
2. het bestemmingsplan Westenholte gewijzigd vast te stellen met de wijzigingen, zoals omschreven in de wijzigingsnota bestemmingsplan Westenholte;
3. de verbeelding van het bestemmingsplan Westenholte gewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP14009-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP14009-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
4. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Westenholte vast te stellen;
5. dit besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan uiterlijk binnen zes weken te publiceren, dan wel zoveel eerder indien de reactie van de provincie daartoe aanleiding geeft.

Collegebesluit d.d.:
- ☐ Conform
- ☐ Gewijzigd
- ☐ Aangehouden
- ☐ Teruggenomen

Datum 25 september 2017
Ons kenmerk

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Om tijdig een nieuw ruimtelijk plan voor de wijk Westenholte te hebben is op 14 december 2015 de beheersverordening Westenholte door uw raad vastgesteld. Het innen van bouwleges bij de afgifte van omgevingsvergunningen is op deze manier veilig gesteld. De bestaande (feitelijke en planologische) situatie is planologisch vastgelegd in deze verordening. Hierbij kon (in verband met de wettelijke regels voor een beheersverordening als opgenomen in de Wet ruimtelijke ordening) zeer beperkt ruimte voor flexibiliteit worden opgenomen.

Het is wenselijk om toch enige ruimte te bieden voor behoeften en wensen van burgers en organisaties en aan te sluiten op beleidsmatige ontwikkelingen. Daarom heeft uw raad bij vaststelling van de beheersverordening Westenholte besloten deze te laten opvolgen door een actueel en toekomstgericht bestemmingsplan. Het voorliggende bestemmingsplan Westenholte geeft hier uitvoering aan.

Hoewel het voorliggende bestemmingsplan in hoofdzaak een conserverend plan betreft, is in het plan één nieuwe ontwikkeling bij recht meegenomen. Dit betreft de herontwikkeling van een bedrijfsverzamelgebouw naar vrije sectorkavels in de vorm van 4 kavels voor een vrijstaande woning en 1 kavel voor een twee-onder-één kapwoning aan de Voorsterweg (Stinspoort). Het voorliggende bestemmingsplan maakt ter plaatse de bouw van deze 6 vrije sector woningen mogelijk. Voor deze 6 woningen is een procedure hogere grenswaarden gevolgd.

Voorts zijn in het voorliggende bestemmingsplan 3 wijzigingsbevoegdheden opgenomen, waarmee in totaal maximaal 8 woningen kunnen worden gerealiseerd. Deze wijzigingsbevoegdheden zaten ook al in het vorige bestemmingsplan Westenholte uit 2005.

Het ontwerpbestemmingsplan Westenholte heeft met ingang van donderdag 1 juni 2017 tot en met woensdag 12 juli 2017 gedurende 6 weken voor een ieder ter inzage gelegen in het Stadskantoor. Deze terinzagelegging met de vermelding van de mogelijkheid om schriftelijk of mondeling een zienswijze bij de gemeenteraad kenbaar te maken is op woensdag 31 mei 2017 gepubliceerd in de digitale Staatscourant en het digitale Gemeenteblad. Daarnaast was het plan te raadplegen op de website www.ruimtelijkeplannen.nl. Tevens zijn de vooroverleginstanties in kennis gesteld van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan.

Oorspronkelijk zijn er twee zienswijzen ingediend tegen het ontwerpbestemmingsplan. Eén zienswijze (van Tennet) is op 7 juli 2017 schriftelijk ingetrokken. Dit voorstel ziet op het afwikkelen van de overgebleven zienswijze en het gewijzigd vaststellen van het bestemmingsplan.

Beoogd effect

Een onherroepelijk bestemmingsplan Westenholte, zodat de wijk beschikt over een actuele, digitale, uniforme en gestandaardiseerde bestemmingsplanregeling.

Argumenten

1. Er zijn wijzigingen doorgevoerd in het vast te stellen plan als gevolg van ingediende zienswijze.

Tegen het ontwerpbestemmingsplan Westenholte is één zienswijze ingediend door de heer H.E. Schoemaker en mevrouw De Vries (nader te noemen: reclamanten) die in het plangebied aan de

Voorsterweg 12 wonen. De zienswijze is samengevat en van commentaar voorzien in de zienswijzennota bestemmingsplan Westenholte, welke als bijlage 2 bij dit raadsvoorstel gevoegd. De zienswijze is als bijlage 4 bij dit raadsvoorstel gevoegd. In de zienswijzennota wordt voorgesteld de zienswijze als volgt te behandelen:

Korte samenvatting zienswijze
Reclamanten verzoeken de gemeente om de bestemming 'Groen', die voor een deel op de bij hun in eigendom zijnde achtertuin rust, om te zetten naar de bestemming 'Tuin'.
Als voornaamste reden hiervoor geven zij aan dat de bestemming van (openbaar) groen niet meer klopt met het gebruik als tuin.
Voorgesteld wordt aan dit verzoek tegemoet te komen en de grond te bestemmen als 'Tuin'. Dit om de bestemming van de grond te laten aansluiten bij het gebruik van de grond.

Voor verdere details over de beantwoording van de zienswijze wordt verwezen naar de zienswijzennota (bijlage 3). Voor de wijzigingen op het bestemmingsplan wordt verwezen naar de wijzigingsnota (bijlage 2).

De zienswijze is niet geanonimiseerd.
In de ontvangstbevestiging van zienswijzen is een passage opgenomen dat mensen zich er bewust van zijn dat het stuk openbaar is en ook op internet komt. Als zij dit echter niet willen, kunnen zij dit aangeven en zullen wij in dat geval overgaan tot anonimiseren. De reclamanten hebben niet aangegeven dat hun zienswijze geanonimiseerd moet worden.

2 Er zijn ambtshalve enkele ondergeschikte wijzigingen doorgevoerd.
In de wijzigingsnota wordt voorgesteld om een ondergeschikte wijziging te doen in de regels van de bestemming 'Wonen – Meergezinshuis'. Abusievelijk waren daarin bouwregels voor garageboxen opgenomen, terwijl binnen deze bestemming geen garageboxen voorkomen. Het complete overzicht en de details van de wijzigingen zijn te vinden in de bijgaande wijzigingsnota.

3. Het bestemmingsplan wordt zowel digitaal als analoog gewijzigd vastgesteld
Sinds de eisen van de digitalisering per 1 januari 2010 zijn gaan gelden, is het nodig om in het raadsbesluit de gewijzigde vaststelling te benoemen in technische bestandsnamen. Naast de digitale vaststelling, blijft het nodig om ook de papieren vorm van het bestemmingsplan vast te stellen, hoewel juridisch het digitale exemplaar bindend is.

4. Een exploitatieplan voor het bestemmingsplan Westenholte is niet nodig.
Dit bestemmingsplan is grotendeels conserverend van karakter. In verband met het feit dat de gemeente binnen het plangebied geen nieuwe ontwikkelingen met financiële consequenties initieert, is het niet nodig om bij het bestemmingsplan een exploitatieplan te voegen. Daarbij wordt nog opgemerkt dat de wel in dit plan meegenomen herontwikkeling van een bedrijfsverzamelgebouw in de Stinspoort naar 6 vrije sectorwoningen ten laste komt van en past binnen de kaders van de grondexploitatie voor de Stinspoort.

5. De publicatie van de tervisielegging kan niet direct na het raadsbesluit plaatsvinden, omdat het een gewijzigd vastgesteld bestemmingsplan betreft.
Sinds de Wet ruimtelijke ordening in werking is getreden, moet een besluit van de gemeenteraad dat een bestemmingsplan gewijzigd is vastgesteld, eerst na zes weken worden gepubliceerd. De reden dat

met publicatie moet worden gewacht is het feit dat de provincie zes weken de gelegenheid heeft om aan te geven of zij in de wijzigingen aanleiding zien om een reactieve aanwijzing te geven. Nadat deze instemming van de zijde van de provincie is verleend, is het niet meer nodig om de volle zes weken termijn te wachten met publiceren, mits dit zo is besloten.

Risico's
Er zijn geen noemenswaardige risico's.

Financiën
De kosten voor het maken van het bestemmingsplan zijn gedekt binnen het budget Actualisering op Maat. Dit grotendeels conserverende bestemmingsplan brengt geen extra kosten voor de gemeente met zich mee. Het is niet nodig een exploitatieplan op te stellen . De kosten voor herontwikkeling van de kavel aan de Voorsterweg (kavel Stinspoort) komen ten laste van de grondexploitatie Stinspoort.

Communicatie

In verband met de herontwikkeling van een bedrijfsverzamelgebouw naar wonen (kavel Stinspoort) heeft er op 21 maart 2017 een informatieavond plaatsgevonden voor (direct) belanghebbenden. De aanwezigen, bewoners van de Voorsterweg en belangstellenden voor aankoop van een kavel, hebben de voorgestelde gewijzigde plannen positief ontvangen.

Vervolg
Op grond van de Wet ruimtelijke ordening wordt over het plan gecommuniceerd door publicatie in het Gemeenteblad en in de Staatscourant via www.officielebekendmakingen.nl en via de website www.ruimtelijkeplannen.nl, zodra de provincie heeft gereageerd dat zij afziet van het indienen van een reactieve aanwijzing en tegen vroegtijdige publicatie geen bezwaar heeft. Uiteraard krijgen de indieners van de zienswijzen het raadsbesluit thuis gezonden en worden zij op de hoogte gesteld van de publicatie.

Tegen het vastgestelde bestemmingsplan kan binnen 6 weken na publicatie beroep worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Dit is alleen mogelijk voor (1) de indieners van de zienswijze, (2) een belanghebbende wie redelijkerwijs niet kan worden verweten dat hij niet tijdig zijn zienswijze naar voren heeft gebracht., (3) degene die bedenkingen heeft tegen een wijziging die bij de vaststelling van het bestemmingsplan in het plan is aangebracht.

De inwerkingtreding van het bestemmingsplan is gekoppeld aan het einde van de tervisielegging van het vastgestelde bestemmingsplan, tenzij binnen deze termijn een voorlopige voorziening gevraagd zou worden. Een voorlopige voorziening schorst de inwerkingtreding van het bestemmingsplan.

Openbaarheid
Het bestemmingsplan met alle bijbehorende stukken zijn openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

Datum 25 september 2017

Ons kenmerk

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Datum 25 september 2017
Ons kenmerk

Besluit

Jaargang	2017
Nummer	2017-39785
Onderwerp	vaststellen bestemmingsplan Westenholte

De raad van de gemeente Zwolle;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders, d.d.

besluit:

1. in te stemmen met de wijzigingsnota;
2. in te stemmen met de beantwoording van de zienswijzen omtrent het bestemmingsplan Westenholte, zoals omschreven in de zienswijzennota bestemmingsplan Westenholte
3. de verbeelding van het bestemmingsplan Westenholte gewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP14009-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP14009-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
4. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Westenholte vast te stellen;
5. dit besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan uiterlijk binnen zes weken te publiceren, dan wel zoveel eerder indien de reactie van de provincie daartoe aanleiding geeft.

Aldus besloten in de openbare vergadering van

de voorzitter,

de griffier,

besluit

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	39785
Onderwerp	Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Westenholte

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 17-10-2017

besluit:

1. in te stemmen met de beantwoording van de zienswijze omtrent het bestemmingsplan Westenholte, zoals omschreven in de zienswijzennota bestemmingsplan Westenholte;
2. het bestemmingsplan Westenholte gewijzigd vast te stellen met de wijzigingen, zoals omschreven in de wijzigingsnota bestemmingsplan Westenholte;
3. de verbeelding van het bestemmingsplan Westenholte gewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP14009-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP14009-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
4. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Westenholte vast te stellen;
5. dit besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan uiterlijk binnen zes weken te publiceren, dan wel zoveel eerder indien de reactie van de provincie daartoe aanleiding geeft.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Westenholte

vastgesteld

nr. NL.IMRO.0193.BP14009-0003

Expertisecentrum

Ruimtelijke Planvorming

Stadskantoor
Lübeckplein 2
Postbus 10007
8000 GA Zwolle
telefoon (038) 498 20 97
postbus@zwolle.nl

www.zwolle.nl
www.bestemmingsplannen.zwolle.nl

Opdrachtgever OWR

Opdrachtnemer ECR

Publicatieversie: NL.IMRO.0193.BP14009-0004

Datum: 30-10-2017

Inhoudsopgave

TOELICHTING **5**

Hoofdstuk 1 Inleiding **6**
1.1 Aanleiding 6
1.2 Plangebied 8
1.3 Geldende bestemmingsplannen 10

Hoofdstuk 2 Beleidskader **11**
2.1 Inleiding 11
2.2 Ruimtelijk beleid 11
2.2.1 Rijksbeleid 11
2.2.2 Provinciaal beleid 14
2.2.3 Gemeentelijk beleid 15
2.3 Archeologisch en cultuurhistorisch beleid 17
2.4 Verkeersbeleid 17
2.5 Groenbeleid 18
2.6 Waterbeleid 20
2.7 Volkshuisvestingsbeleid 22
2.8 Sportbeleid 23
2.9 Recreatiebeleid 23
2.10 Evenementenbeleid 24
2.11 Beleid overige maatschappelijke voorzieningen 24
2.12 Economisch beleid 24
2.13 Detailhandelsbeleid 25
2.14 Horecabeleid 25
2.15 Coffeeshopbeleid 26
2.16 Prostitutiebeleid 26
2.17 Milieubeleid 26

Hoofdstuk 3 Planbeschrijving **31**
3.1 Stedenbouw 31
3.1.1 Huidige situatie 31
3.1.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 33
3.1.3 Nieuwe ontwikkelingen 33
3.2 Archeologie 37
3.2.1 Huidige situatie 38
3.2.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 40
3.3 Cultuurhistorie 40
3.3.1 Analyse 40
3.3.2 Huidige situatie 44
3.3.3 Uitgangspunt bestemmingsplan 45
3.4 Verkeer 46
3.4.1 Huidige situatie 46
3.4.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 49
3.5 Natuur 49
3.5.1 Huidige situatie 49
3.5.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 51
3.6 Water 51
3.6.1 Huidige situatie 51
3.6.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 56

3.7 Wonen 56
3.7.1 Huidige situatie 56
3.7.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 56
3.8 Voorzieningen 56
3.8.1 Centrum 56
3.8.2 Sport & recreatie 57
3.8.3 Maatschappelijk 57
3.8.4 Commercieel 57
3.9 Milieu 57
3.9.1 Geluid 59
3.9.2 Bedrijvigheid (Wet milieubeheer) 62
3.9.3 Luchtkwaliteit 63
3.9.4 Bodemkwaliteit 63
3.9.5 Externe veiligheid 63
3.9.6 Kabels, leidingen en straalpaden 64
3.10 Duurzaamheid 64

Hoofdstuk 4 Juridische aspecten 65
4.1 Inleiding 65
4.2 Inleidende regels 68
4.3 Bestemmingsregels 68
4.4 Algemene regels 72
4.5 Overgangs- en slotregels 72
4.6 Bijlagen 73
4.7 Handboek 73

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid 74
5.1 Economische uitvoerbaarheid 74
5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 74
5.2.1 Uitkomsten inspraak 74
5.2.2 Uitkomsten overleg 74

BIJLAGEN BIJ DE TOELICHTING 77

Bijlage 1 Akoestisch onderzoek Stinspoort 6 kavels NW 78

Bijlage 2 Cultuurhistorische quickscan Westenholte 107

Bijlage 3 Cultuurhistorische waardenkaart Westenholte 159

REGELS 161

Hoofdstuk 1 Inleidende regels 162
Artikel 1 Begrippen 162
Artikel 2 Wijze van meten 176

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels 178
Artikel 3 Agrarisch 178
Artikel 4 Agrarisch met waarden - Landschap 179
Artikel 5 Agrarisch met waarden - Natuur en landschap 181
Artikel 6 Bedrijf 183
Artikel 7 Bedrijf - Nutsvoorziening 187
Artikel 8 Detailhandel 189
Artikel 9 Detailhandel - Bovenwoning 192
Artikel 10 Gemengd 1 196

Artikel 11 Gemengd 2 199
Artikel 12 Gemengd 3 201
Artikel 13 Gemengd 4 204
Artikel 14 Groen 207
Artikel 15 Maatschappelijk 209
Artikel 16 Maatschappelijk - Begraafplaats 211
Artikel 17 Sport 214
Artikel 18 Tuin 216
Artikel 19 Verkeer 218
Artikel 20 Verkeer - Erftoegangsweg 220
Artikel 21 Water 222
Artikel 22 Wonen 224
Artikel 23 Wonen - Meergezinshuis 228
Artikel 24 Wonen - Woonwagen 231
Artikel 25 Leiding - Hoogspanning 233
Artikel 26 Leiding - Riool 235
Artikel 27 Leiding - Water 237
Artikel 28 Waarde - Archeologie 239
Artikel 29 Waarde - Cultuurhistorie 241
Artikel 30 Waterstaat - Waterkering 243

Hoofdstuk 3 Algemene regels 245
Artikel 31 Anti-dubbeltelregel 245
Artikel 32 Algemene aanduidingsregels geluidzone - industrie 246
Artikel 33 Algemene aanduidingsregels vrijwaringszone - dijk 247
Artikel 34 Algemene afwijkingsregels 249
Artikel 35 Algemene wijzigingsregels 251
Artikel 36 Algemene procedureregels 252
Artikel 37 Overige regels 253

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels 254
Artikel 38 Overgangsrecht 254
Artikel 39 Slotregel 256

BIJLAGEN BIJ DE REGELS 257

Bijlage 1 Lijst van afwijkend gebruik 258

Bijlage 2 Lijst met horecacategorieën 259

Bijlage 3 Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging 260
Hoofdstuk 1 Algemene verklaring
1.1 Bedrijfsactiviteiten en functies
1.2 SBI-codes
1.3 Omschrijving
1.4 Toelaatbaar
1.5 Niet toelaatbaar
1.6 Categorieën
Hoofdstuk 2 Betekenis van de gebruikte afkortingen
Hoofdstuk 3 Tabel van de staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging

TOELICHTING

Hoofdstuk 1 Inleiding

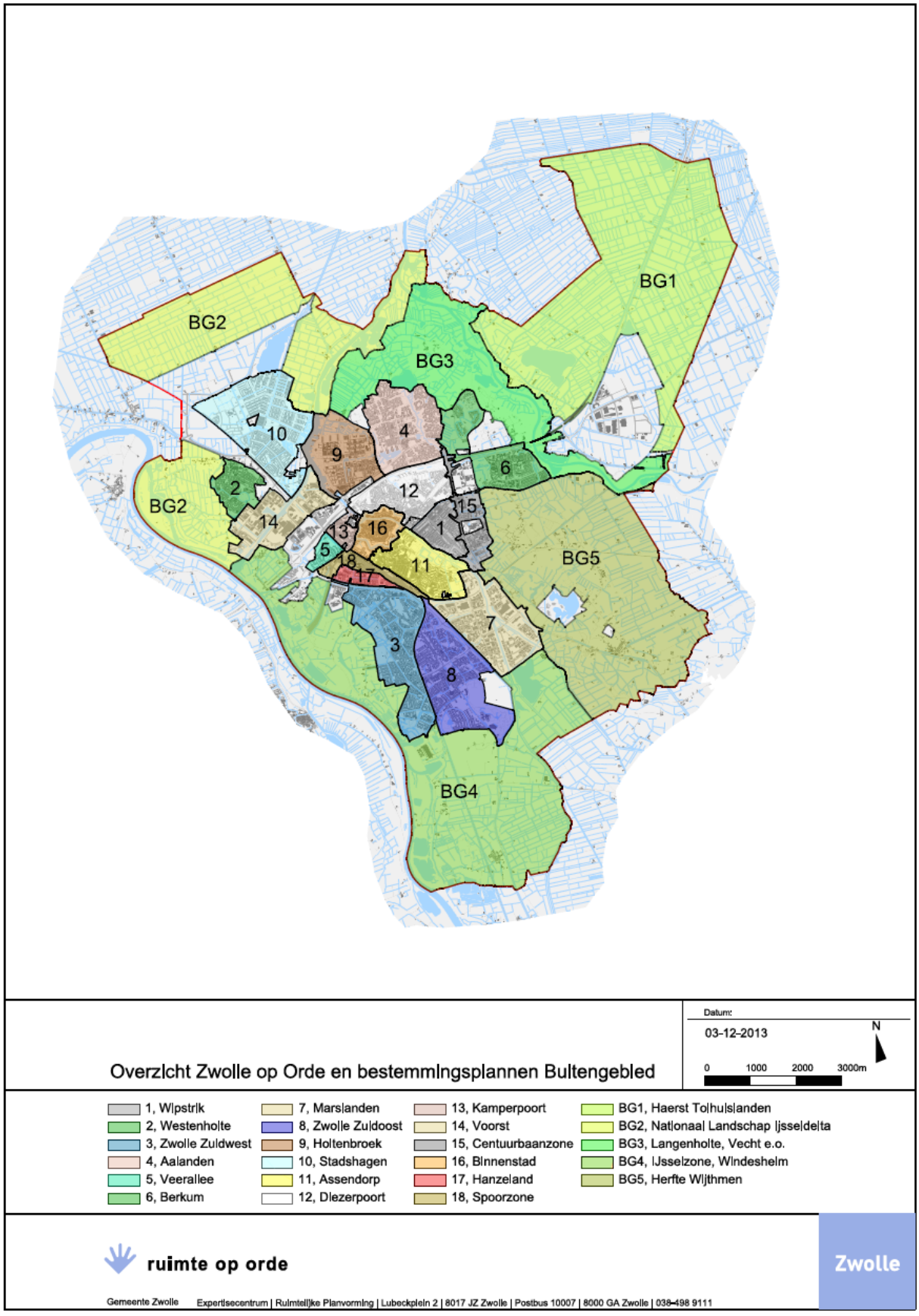
1.1 Aanleiding

Dit bestemmingsplan Westenholte biedt een actuele juridisch-planologische regeling voor de wijk Westenholte.

De gemeente Zwolle heeft onder het project 'Zwolle op Orde' van 2003-2013 een grote inhaalslag gemaakt in het actualiseren van bestemmingsplannen. Voor grote delen van de stad, waarbij in grote lijnen de wijkindeling is gevolgd, en voor het buitengebied zijn de planologische regelingen herzien. De bestemmingsplannen die onder het project Zwolle op Orde zijn vernieuwd en de bestemmingsplannen die voor het buitengebied zijn opgesteld zijn in de onderstaande overzichtskaart weergegeven. Grondslag voor het project Zwolle op Orde was de actualiseringsplicht voor gemeenten in de Wet ruimtelijke ordening die inhoudt dat bestemmingsplannen niet ouder mogen zijn dan 10 jaar.

Om tijdig een nieuw ruimtelijk plan voor de wijk Westenholte te hebben is op 14 december 2015 de beheersverordening Westenholte vastgesteld. De bestaande (feitelijke en planologische) situatie werd planologisch vastgelegd in de verordening. Hierbij was zeer beperkt ruimte voor flexibiliteit die wel gewenst was volgens het actuele beleid. Het is wenselijk om toch enige ruimte bieden voor behoeften en wensen van burgers en bedrijven en aan te sluiten op beleidsmatige ontwikkelingen. Daarom heeft de raad bij de vaststelling van de beheersverordening Westenholte besloten de beheersverordening te laten volgen door een bestemmingsplan.

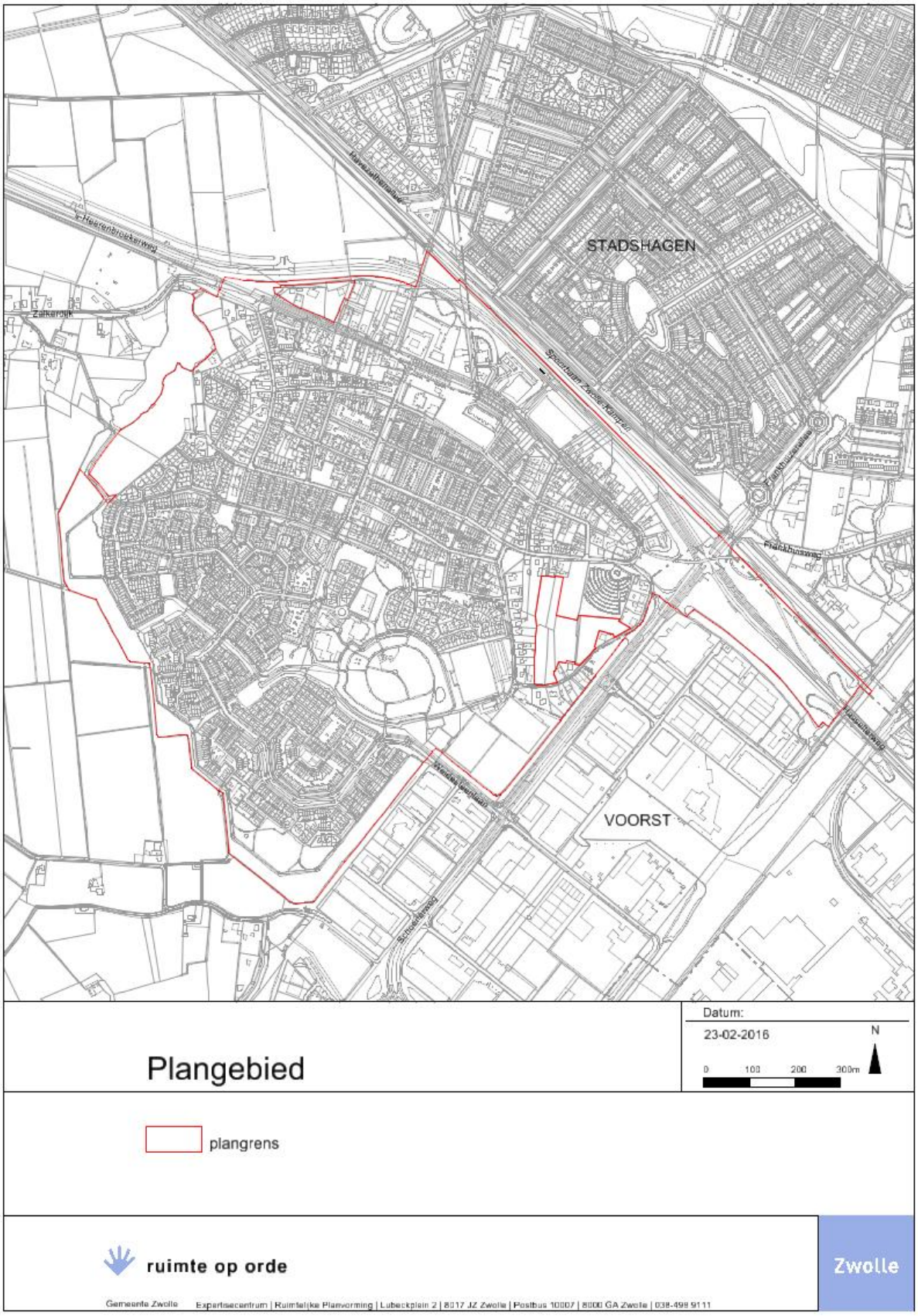
Het bestemmingsplan Westenholte voorziet weer in een toekomstgerichte, uniforme, digitale en gestandaardiseerde regeling.

BG1
BG2
BG3
BG4
BG5
BG2
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
Overzicht Zwolle op Orde en bestemmingsplannen Bultengebied
Datum:
03-12-2013
N
0
1000
2000
3000m
1, Wipstrik
2, Westenholte
3, Zwolle Zuidwest
4, Aalanden
5, Veerallee
6, Berkum
7, Marslanden
8, Zwolle Zuidoost
9, Holtenbroek
10, Stadshagen
11, Assendorp
12, Diezerpoort
13, Kamperpoort
14, Voorst
15, Centuurbaanzone
16, Binnenstad
17, Hanzeland
18, Spoorzone
BG1, Haerst Tolhuislanden
BG2, Nationaal Landschap IJsseldelta
BG3, Langenholte, Vecht e.o.
BG4, IJsselzone, Windesheim
BG5, Herfte Wijthmen
ruimte op orde
Zwolle
Gemeente Zwolle Expertisecentrum | Ruimtelijke Planvorming | Lubeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

figuur 1: overzicht bestemmingsplannen Zwolle op Orde

1.2 Plangebied

Aan de noordzijde wordt het plan globaal begrensd door de Hasselterweg (N331). Aan de oostzijde wordt het plan globaal begrensd door de Ridder Zwederlaan, Stinsweg en Westerholterallee (N331). Aan de west- en zuidzijde wordt het plangebied begrensd door een watergang die om de buitenkant van de bebouwing heen ligt.

STADSHAGEN
VOORST
Zalkerdijk
Frankhuisweg
Datum:
23-02-2016
N
0
100
200
300m
Plangebied
plangrens
ruimte op orde
Zwolle
Gemeente Zwolle Expertisecentrum | Ruimtelijke Planvorming | Lubeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

figuur 2: Situering plangebied

1.3 Geldende bestemmingsplannen

In het plangebied gelden de volgende bestemmingsplannen:

4050

Bestemmingsplan Stadshagen II, vastgesteld bij raadsbesluit van 28 februari 2006, goedgekeurd door gedeputeerde staten van Overijssel bij besluit van 15 augustus 2006.

09017

Bestemmingsplan Noordschil Westenholte, vastgesteld bij raadsbesluit van 28 maart 2011.

12015

Bestemmingsplan Westenholte Stins, vastgesteld bij raadsbesluit van 16 december 2013.

14012

Uitwerkingsplan Westenholte Stins, Stinsweg 12, vastgesteld door het college van de gemeente Zwolle in de vergadering van 11 november 2014

15002

Beheersverordening Westenholte, vastgesteld bij raadsbesluit van 14 december 2015.

15001

Bestemmingsplan Westenholte, Meester Koolenweg 10, vastgesteld bij raadsbesluit van 26 september 2016.

Hoofdstuk 2 Beleidskader

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk komen enkele, voor het bestemmingsplan relevante, onderdelen omtrent het beleidskader aan de orde zoals rijksbeleid inclusief de Ladder voor duurzame verstedelijking, provinciaal- en gemeentelijk beleid.

2.2 Ruimtelijk beleid

2.2.1 Rijksbeleid

Structuurvisie Ruimte en Infrastructuur

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Ruimte en Infrastructuur (hierna: SVIR) vastgesteld. Daarmee is het nieuwe ruimtelijke en mobiliteitsbeleid zoals uiteengezet in de SVIR van kracht geworden. De SVIR geeft de ambitie aan voor Nederland in 2040. Die ambitie is vertaald in doelen voor de middellange termijn tot 2028.

Uitgangspunt van de SVIR is decentraal wat kan, centraal wat moet. Bij het bepalen van wat centraal moet, zijn slechts 13 rijksbelangen omschreven. Een rijksverantwoordelijkheid is slechts dan aan de orde, als:

- een onderwerp nationale baten en/of lasten heeft en de doorzettingsmacht van provincies en gemeenten overstijgt, of;
- over een onderwerp internationale verplichtingen of afspraken zijn aangegaan, of;
- het een onderwerp betreft dat provincie- of landsgrensoverschrijdend is en ofwel een hoog afwentelingsrisico kent ofwel in beheer bij het Rijk is.

Nationaal Landschap IJsseldelta

Het plangebied grenst aan de westzijde direct aan het Nationaal Landschap IJsseldelta. Kernwaarden van het Nationaal Landschap IJsseldelta zijn met betrekking tot het nabij het plangebied gelegen deel: het open laaggelegen weidelandschap met melkveehouderijen, een rationele verkaveling uit de 14^{e} eeuw, sporen van voor de verkaveling en van de strijd tegen het water (rieten, dijken, terpen en kolken).

De wijzigingen die gaan optreden in het plangebied zijn van dien aard dat zij geen bedreiging vormen van de landschappelijke en cultuurhistorische kernwaarden van het Nationaal Landschap IJsseldelta.

Conclusie

Er is bij het plan geen sprake van rijksbelangen, waardoor de conclusie is dat het plan niet in strijd is met het rijksbeleid.

2.2.1.1 Ladder voor duurzame verstedelijking

Artikel 3.1.6, lid 2 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro), zoals die geldt vanaf 1 juli 2017, bevat de verplichting om in de toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, een beschrijving te geven van de behoefte aan die ontwikkeling. Daarnaast, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, dient een motivering te worden gegeven waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.

In artikel 1.1.1 van het Bro is omschreven wat verstaan moet worden onder een stedelijke ontwikkeling. Namelijk een ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen. Volgens de Handreiking Ladder voor

duurzame verstedelijking van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM) vallen onder het begrip 'andere stedelijke voorzieningen' onder meer accommodaties voor onderwijs, zorg, cultuur, bestuur en indoor sport en leisure. Bovendien zijn er inmiddels meerdere uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State, waarin het begrip stedelijke ontwikkeling verder is verduidelijkt.

Of bij een bovengenoemde voorziening sprake is van een stedelijke ontwikkeling, hangt af van de omvang en de gebruiksmogelijkheden. In de uitspraak van 25 maart 2015; ECLI:NL:RVS:2015:953 is bepaald dat woningbouwplannen met een omvang vanaf 12 woningen als stedelijke ontwikkeling kunnen worden gezien, terwijl in de uitspraak van de Afdeling van 16 september 2015:ECLI:NBL:RVS:2015:2921 een plan van 11 woningen niet als stedelijke ontwikkeling werd gezien vanwege de beperkte omvang.

In het bestemmingsplan Westenholte is het bedrijfsverzamelgebouw uit het bestemmingsplan Noordschil Westenholte vervangen door een woonbestemming op grond waarvan ter plaatse twee woningen mogelijk worden gemaakt. Verder zijn er in het bestemmingsplan twee wijzigingsbevoegdheden opgenomen met mogelijkheden voor woningen, die zijn overgenomen uit het 'oude' bestemmingsplan 'Westenholte' dat gold voordat op 14 december 2015 de beheersverordening Westenholte is vastgesteld. Omdat in een beheersverordening geen nieuwe ontwikkelingen zoals wijzigingsbevoegdheden mogen worden opgenomen, zijn deze wijzigingsbevoegdheden uit de Beheersverordening Westenholte gelaten. Het gaat concreet om de volgende mogelijkheden voor woningen:

- locatie fietsenwinkel aan de Voorsterweg 57, maximaal 4 wooneenheden;
- locatie Westenholteweg 50/hoek Petuniapad, maximaal 4 wooneenheden.

Gelet op de kleinschaligheid van de woningbouw (maximaal 2 woningen bij recht en maximaal 8 wooneenheden op twee verschillende locaties bij wijzigingsbevoegdheid) wordt er niet voorzien in een woningbouwlocatie als bedoeld in artikel 1.1.1, eerste lid, aanhef, onder i, van het Bro. Er is dus geen sprake van een nieuwe stedelijke ontwikkeling en gelet hierop is artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro niet van toepassing.

Desondanks worden de treden van de ladder in het kader van een goede ruimtelijke ordening en uitvoerbaarheidstoets hieronder als volgt doorlopen.

Nu de ladder van toepassing op grond van voorgaande redenen toch wordt doorlopen, moet worden omschreven wat de behoefte is aan de woningen die mogelijk gemaakt worden binnen het ruimtelijk verzorgingsgebied van de woningbouwontwikkeling. Daarbij zijn de aard en omvang van de ontwikkeling leidend voor het schaalniveau waarop de ruimtebehoefte moet worden afgewogen.

Tevens moet op basis van de aard en omvang van het woningbouwplan worden bepaald of er regionale afstemming nodig is.

Tenslotte moet worden gemotiveerd, indien de woningbouwontwikkeling voorziet in een behoefte en gepland is buiten het bestaand stedelijk gebied, waarom niet binnen bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.

Behoefte binnen het ruimtelijk verzorgingsgebied en afstemming

Kort gezegd is de 'behoefte' het saldo van de aantoonbare vraag naar de voorgenomen ontwikkeling (de komende tien jaar, zijnde de looptijd van het bestemmingsplan) verminderd met het aanbod in planologische besluiten, ook als het feitelijk nog niet is gerealiseerd (harde plancapaciteit).

De provincie Overijssel heeft eind 2014 een regionale woonvisie West Overijssel vastgesteld. Ter uitvoering hiervan is in 2015 het Regionale Woonprogrammering (RWP West-Overijssel, 7 december 2015) opgesteld. Het doel hiervan is om tot een betere balans van vraag en aanbod op de woningmarkt te komen, kwantitatief en kwalitatief, waarbij iedere gemeente bouwt voor de lokale behoefte.

In dit document - RWP West-Overijssel (Regionale Woon Programmering) - zijn afspraken gemaakt over woonregio's en nadere afspraken over aantallen woningen en afstemming met de regio. De gemeenten en de provincie hebben op 27 januari 2016 de samenwerkingsovereenkomst getekend. Het RWP

West-Overijssel wordt tweejaarlijks geactualiseerd. In het rapport RWP West-Overijssel (Regionale Woon Programmering) zullen de gemeenten en de provincie elke twee jaar de wijzigingen doorvoeren door besluiten van de colleges van Gedeputeerde Staten en de colleges van burgemeester en wethouders. In 2017 zijn de regionale woonafspraken op basis van nieuwe huishoudprognoses geactualiseerd en in mei 2017 bestuurlijk vastgesteld.

Voor Zwolle is de woningbehoefte in de periode 2017-2027 circa 5500 - 6000 woningen. De harde plancapaciteit (inclusief de gebieden met uitwerkingsplicht) is opnieuw geïnventariseerd en komt voor Zwolle uit op ruim 70% van de behoefte. Daarmee is er een resterende actuele behoefte van circa 1500-2000 woningen. Dit biedt voldoende ruimte voor verdere ontwikkeling van de stad door inbreidings- en transformatieplannen en de afbouw van Stadshagen.

De gemeenten in West-Overijssel hebben de hoofdafspraak gemaakt dat iedere gemeente maximaal 100% van de eigen vraag naar woningen als harde plancapaciteit beschikbaar maakt. Dat is in lijn met de Ladder voor duurzame verstedelijking en de visie van provincie. Er zijn ook afspraken gemaakt om van die 100% norm met 10% naar boven te mogen afwijken. Indien van deze 100% norm wordt afgeweken, zijn daaraan strikte voorwaarden verbonden. In casu is er niet sprake van een ontwikkeling die ervoor zorgt dat wij boven die 100% norm uitkomen.

Daarnaast is de afspraak gemaakt om vraag en aanbod ten aanzien van uitbreiding en vervanging (sloop gevolgd door nieuwbouw) apart bij te houden. Monitoring van vraag en aanbod is een noodzakelijk en continu proces om gezamenlijke uitgangspunten actueel te houden.

In het RWP is aangegeven dat veruit de meeste verhuisbewegingen plaatsvinden binnen de gemeentegrenzen. Daarmee zijn woningmarkten in West-Overijssel in eerste instantie lokaal georiënteerd. West-Overijsel wordt onderscheiden in vier subregio's zodat op lager schaalniveau naar de marktsituatie kan worden gekeken en afstemming van plannen kan plaatsvinden. Zwolle valt in de subregio Kop Zuid (Zwolle, Kampen en Zwartewaterland).

Voor Zwolle is het volgende opgenomen:
De gemeente Zwolle voorziet met plannen met directe bouwtitel en plannen met capaciteit in uitwerkingsplichten in circa 70% van de woningvraag de komende 10 jaar. Hiermee is in Zwolle (al langere tijd) sprake van een bewuste onderprogrammering in plancapaciteit en ruimte voor initiatieven. We streven naar een inbreiding van minimaal 50% en uitbreiding van maximaal 50%. Zwolle zet in op kwalitatief programmeren om maximaal in te spelen op de behoefte en verantwoord de volgende stap te zetten naar verstedelijking. Dit doet Zwolle door harde en zachte plancapaciteit stadsbreed en per gebied, kwalitatief en toekomstbestendig tegen het licht te houden en waar nodig te herprogrammeren. Ook zet Zwolle vol in -conform de Ladder- op transformatie- en inbreidingsmogelijkheden binnenstedelijk. Hiervoor is in juni 2016 een visie op transformatie van kantoren naar wonen opgesteld. Ook is een visie op de binnenstad opgesteld.

Gemeentelijke Woonvisie

Zoals in het vorenstaande al aangegeven, heeft de gemeente ook een Woonvisie gemaakt: 'Ruimte voor Wonen 2017 – 2027'. Deze is vastgesteld door de raad op 8 mei 2017. Input voor deze is een inventarisatie naar belangrijke trends en ontwikkelingen, die van invloed zijn op de woningvraag, te weten:

- Het aantal huishoudens in Zwolle neemt sterk toe: van 57.276 huishoudens in 2016 tot 64.741 in 2040. Ook onder nieuwe vestigers is Zwolle populair. Er zijn 5.500 – 6.000 nieuwe woningen nodig tot 2027 en 10.000 tot 2040.
- Zwolle is een jonge stad: 85% van de inwoners is jonger dan 65 en 22% is jonger dan 18. Het aantal kinderen en jongeren groeit nog en daarmee blijft er vraag naar eengezinswoningen.
- Het aantal 65 plussers neemt toe: in 2030 zijn er 44% meer 65 plussers ten opzichte van 2016. De vergrijzing en langer zelfstandig wonen vergt de komende jaren extra aandacht.
- Het aantal een- en tweepersoonshuishoudens neemt aanzienlijk toe en daarmee de vraag naar kleinere woningen (tot 3 kamers).
- Starters en jongere huishoudens zijn onder de woningzoekenden oververtegenwoordigd. Daarnaast is er

woningdruk door de uitstroom uit beschermd wonen en van statushouders.
- De vraag naar vrije sector huur en woningen (huur en koop) in het goedkope segment is relatief groot.

De actuele woningbehoefte die op basis van actuele huishoudprognoses (CBS en Primos) is opgenomen bedraagt 5500 – 6000 nieuwe woningen van 2017 tot 2027 (dus 550 – 600 per jaar).

Als gevolg van landelijke trends en veranderingen in de samenleving en in (woning)wetgeving zijn de woonopgaven veranderd maar ook de manier waarop we naar de ontwikkeling van de stad kijken.

We zijn ons daarbij zeer bewust van het belang van samenwerking en de grote mate van afhankelijkheid van marktpartijen, woningcorporaties, eigenaren en particuliere initiatiefnemers. De nieuwe woonvisie beschrijft een toekomstbestendig, vernieuwend en duurzaam woonbeleid. Dat betekent aandacht voor verstedelijking en transformatie: 3000 woningen moeten binnenstedelijk worden gebouwd. De andere 3000 komen in Stadshagen. In het woningbouwprogramma gaan we uit van een verdeling 30% goedkoop, 40% midden en 30% duur segment (zie onderstaande tabel), waarbij doelgroep- en functiemenging (wonen, werken, zorgen) wenselijk is.

	koop	huur
goedkoop	tot € 180.000,00	tot € 710,00[1]
middelduur	€ 180.000,00 - 270.000,00	€ 710,00 - 900,00
duur	vanaf € 270.000,00	vanaf € 900,00

Vanuit het woningbouwprogramma is de omslag gemaakt naar kwalitatief programmeren en stimuleren zodat vanuit de kracht van de locatie en met de nodige flexibiliteit kan worden ingespeeld op de marktvraag. De gemeente is meer afhankelijk geworden van particuliere eigenaren, marktpartijen en andere projectontwikkelaars omdat grond en vastgoed binnenstedelijk meer particulier bezit zijn. Daarom is het belang van goede samenwerking groot. De gemeente schrijft niet vooraf in detail voor welke woningen, waar en wanneer gebouwd moeten worden. Maar vanuit haar publieke rol toetst de gemeente de plannen op ruimtelijke kwaliteit en het ontstaan van een mix van producten en woningtypen.

Bestaand stedelijk gebied

Indien gebouwd wordt binnen bestaand stedelijk gebied en de behoefte is aangetoond, dan wordt voldaan aan de ladder. Onder bestaand stedelijk gebied wordt verstaan: bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing voor wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, en ook de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur.

In dit plan wordt voorzien in de bouw van maximaal 2 woningen bij recht en maximaal 8 wooneenheden op twee verschillende locaties bij wijzigingsbevoegdheid in bestaand stedelijk gebied, waarvoor de behoefte is aangetoond. .

Nu deze woningbouwlocatie is gelegen binnen bestaand stedelijk gebied is de motivering, waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied kan worden gebouwd, voor dit plan niet aan de orde.

2.2.2 Provinciaal beleid

Omgevingsvisie en Omgevingsverordening provincie Overijssel

De provincie Overijssel heeft op 1 juli 2009 de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening vastgesteld. Hierin is het ruimtelijk beleid van de provincie vastgelegd. In het beleid van de provincie staan de zorg voor

ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid centraal. Deze elementen zijn derhalve binnen de hele omgevingsvisie terug te vinden.

De sturingsfilosofie van de provincie is als volgt samen te vatten: als sprake is van een bepaalde ontwikkeling, dan moet eerst worden nagegaan, aan de hand van de generieke beleidsuitgangspunten die in de Omgevingsvisie zijn opgenomen, of er behoefte is aan de ontwikkeling. Indien dat zo is, moet worden nagegaan of de gekozen plek geschikt is voor het aldaar doorvoeren van de ontwikkeling.

Om antwoord te kunnen geven op die laatste vraag dient de ontwikkelingsperspectievenkaart bekeken te worden. Wanneer uit die kaart blijkt dat een ontwikkeling, zoals gepland, niet in strijd is met deze kaart, kan verder worden bezien hoe de ontwikkeling vormgegeven moet worden. Hierbij heeft de provincie gekozen voor een vierlagenbenadering, in welke benadering vier kaarten/lagen worden onderscheiden. Dit zijn de natuurlijke laag, de laag van het agrarische cultuurlandschap, de stedelijke laag en de lust- en leisurelaag. Samen met de catalogus gebiedskenmerken kan worden geconstrueerd welke kenmerken per laag van belang zijn om rekening mee te houden bij de planvorming.

In de provinciale omgevingsvisie is het plangebied aangeduid als: Natuurlijke laag; komgronden, Agrarisch cultuurlandschap: bebouwing, Stedelijke laag: woonwijken 1955-nu.

In de provinciale verordening is het plangebied aangeduid als: dorpen en kernen als veelzijdige leefmilieus: bebouwing.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het provinciale beleid.

2.2.3 Gemeentelijk beleid

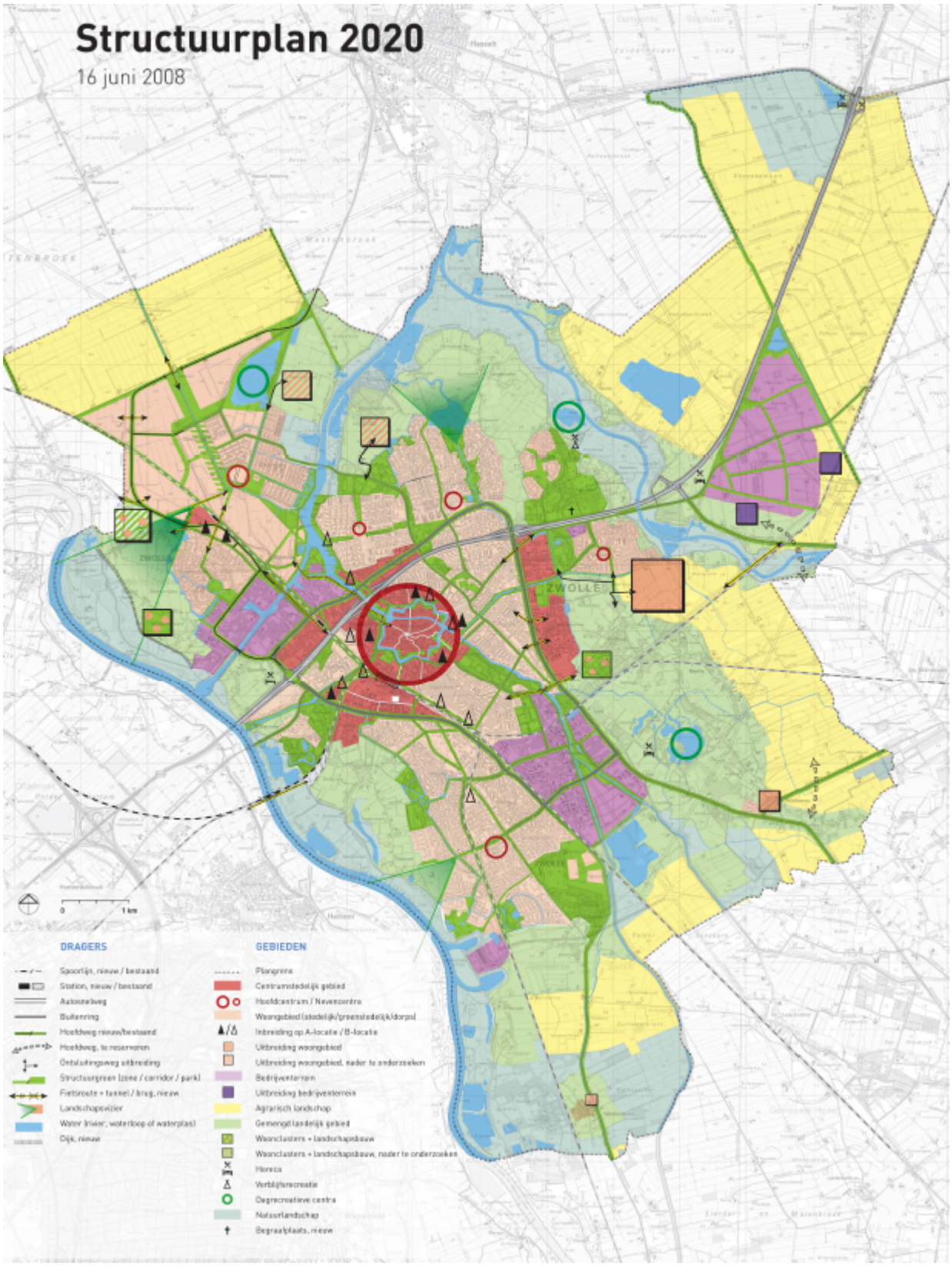
Structuurplan Zwolle 2020

Het structuurplan dat op 16 juni 2008 door de raad is vastgesteld geeft de gemeentelijke visie op de gewenste sociale, economische en ruimtelijke structuur in 2020 weer. Het Structuurplan verwoordt niet alleen een kwantitatieve opgave, maar heel nadrukkelijk ook een kwalitatieve opgave. De visie wordt uiteengerafeld in programma's voor de verschillende beleidsterreinen. De globale visies op de toekomstige sociale, economische en ruimtelijke structuur zijn uitgewerkt tot de kern van het structuurplan: de plankaart met een beschrijving in hoofdlijnen van de meest gewenste ontwikkelingen voor de komende vijftien jaar. De plankaart geeft zo een integraal beeld van de beoogde functies van stad en ommeland tot 2020.

Op de structuurplankaart is het plangebied aangewezen als stedelijk gebied.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het gemeentelijke structuurplan.

figuur 3: afbeelding Structuurplan 2020

2.3 Archeologisch en cultuurhistorisch beleid

Archeologisch beleid

Het archeologisch beleid is gebaseerd op de Wet op de archeologische monumentenzorg. Deze wet is per 1 september 2007 in werking getreden. Deze wet voorzag in een nieuwe regeling voor de archeologie in de Monumentenwet 1988.

Als uitwerking van deze wet heeft de gemeenteraad op 18 augustus 2008 besloten het archeologiebeleid gemeente Zwolle vast te stellen. Het beleid is uitgewerkt aan de hand van een viertal kernbegrippen: kenbaarheid, verankering, betaling en kwaliteit. Centraal thema daarbij is dat de archeologische waarden waar nodig worden beschermd, zonder dat er meer maatschappelijke lasten in het leven worden geroepen dan noodzakelijk zijn. Het archeologiebeleid Zwolle bevat onder andere de Archeologische Waarderingskaart Zwolle (welke gebieden hebben een hoge archeologische waarde), kaders wanneer en hoe archeologisch waardevolle gebieden in het bestemmingsplan worden bestemd met een dubbelbestemming en de Lokale Onderzoeksagenda Archeologie Zwolle (archeologische onderzoeksthema's).

Cultuurhistorisch beleid

Het Zwolse beleid zoals verwoord in de vastgestelde beleidsnota voor het Zwolse monumenten- en archeologiebeleid (Dynamiek van Oud & Nieuw, 2000) is gericht op de instandhouding van historisch waardevolle objecten, complexen, openbare ruimte en stedenbouwkundige en landschappelijke structuren.

Op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is het verboden zonder omgevingsvergunning een project uit te voeren voor zover dat geheel of gedeeltelijk bestaat uit: het slopen, verstoren, verplaatsen of in enig opzicht wijzigen van een rijksmonument of het herstellen, gebruiken of laten gebruiken van een rijksmonument op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht..

Op grond van de Erfgoedverordening Zwolle 2010 is het verboden zonder of in afwijking van een vergunning een beschermd (rijks- of gemeentelijk) monument af te breken, te verstoren, te verplaatsen of in enig opzicht te wijzigingen. Ook is het verboden een beschermd monument te herstellen, te gebruiken of te laten gebruiken op een wijze, waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht.

Op 1 juli 2015 is artikel 3.1.6, vijfde lid, onderdeel a, van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) gewijzigd. Daarmee dienen cultuurhistorische waarden uitdrukkelijk te worden meegewogen bij het vaststellen van bestemmingsplannen. Dit betekent dat gemeenten een analyse moeten verrichten van de cultuurhistorische waarden in een bestemmingsplangebied en daar conclusies aan verbinden die in een bestemmingsplan verankerd worden. De gemeente Zwolle heeft als onderdeel van de hele inventarisatie van haar grondgebied voor dit plangebied inventarisaties van cultuurhistorische waarden laten uitvoeren. Binnen het bestemmingsplan wordt rekening gehouden met de geïnventariseerde cultuurhistorische waarden door een beschermende regeling voor cultuurhistorisch waardevolle objecten op te nemen. Daarnaast houdt het bestemmingsplan er rekening mee dat de directe omgeving van monumenten niet onevenredig wordt verstoord.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het archeologisch en cultuurhistorisch beleid. Uitgangspunt is dat de cultuurhistorische waarden, zoals die zijn omschreven in paragraaf 3.3 Cultuurhistorie in stand worden gehouden en waar mogelijk worden versterkt. Cultuurhistorie geldt verder als inspiratiebron bij ruimtelijke ontwikkelingen.

2.4 Verkeersbeleid

Mobiliteitsvisie

Het op dit moment vigerende Zwolse mobiliteitsbeleid vloeit voort uit het rijks – en provinciaal beleid en is verwoord in de Mobiliteitsvisie.

In maart 2009 is door de gemeenteraad van Zwolle de Mobiliteitsvisie vastgesteld en in 2014 geactualiseerd in het Actieprogramma Mobiliteit 2014-2017. De Mobiliteitsvisie vervangt het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) uit 2001. De Mobiliteitsvisie richt zich vooral op niet-infrastructurele aspecten omdat dit tot op heden onderbelicht gebleven in het mobiliteitsbeleid van de gemeente.

In het GVVP en in de Mobiliteitsvisie zijn de Hasselterweg (N331 en de Westenholterallee gecategoriseerd als gebiedsontsluitingsweg A (70 km/uur). De wijk is met deze ontsluitingsweg verbonden via de Weidesteenlaan en de Teunisbloemweg. Die zijn geheel of gedeeltelijk aangewezen als gebiedsontsluitingsweg B (50 km/h).

De overige wegen in het plangebied zijn aangewezen als erftoegangsweg (30 km zone).

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het verkeersbeleid.

2.5 Groenbeleid

Groenbeleidsplan, Structuurplan 2020 en Groene Kaart

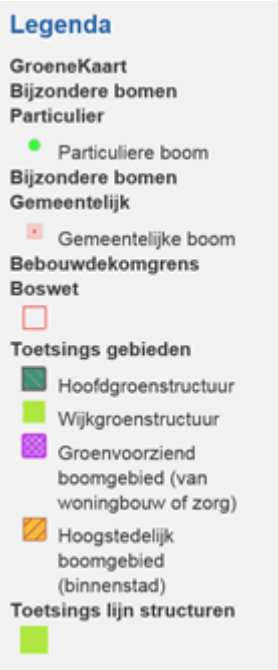
Het Groenbeleidsplan (1998) geeft aan dat de stedelijke hoofgroenstructuur bestaat uit een samenstel van groenelementen die tezamen een betekenis hebben voor de stad als geheel. Water maakt er veelal een onlosmakelijk onderdeel van uit. Deze hoofdgroenstructuur moet stevig genoeg zijn om duurzaam in stand te worden gehouden. Hij zal meerdere functies vervullen, zal natuurwaarden in zich bergen en zal duidelijk herkenbaar zijn in de stad. Groen en water behoren tot de stedelijke hoofdgroenstructuur als zij een functie vervullen in één of meer van de volgende verbanden:

- het draagt ruimtelijk of functioneel bij aan een min of meer aaneengesloten netwerk;
- het is op stedelijk niveau in belangrijke mate structuur – en identiteit bepalend;
- het behoort op stedelijk niveau tot de belangrijkste recreatieve gebruiksruimtes;
- het begeleidt een recreatieve hoofdroute;
- het heeft een belangrijke betekenis voor de stedelijke ecologische structuur;
- het draag in belangrijke mate bij aan de leefbaarheid van de stad.

De visie is dat de stedelijke hoofdgroenstructuur in de toekomst in essentie overeind moet worden gehouden, omdat dat van belang is voor de stad als geheel. Er wordt een terughoudend beleid gevoerd met het toevoegen van nieuwe bebouwing binnen de stedelijke hoofdgroenstructuur. Initiatieven worden getoetst aan de groene functies die de stedelijke hoofdgroenstructuur ter plaatse moet vervullen. Het stedelijk groen zal in de bestemmingsplannen een goed op de groenfuncties toegesneden bestemming krijgen.

Het netwerk van groene dragers in het Structuurplan 2020 is grotendeels afgeleid van de Hoofdgroenstructuur uit het Groenbeleidsplan en aangevuld met nieuw structuurgroen dat voor de periode tot 2020 op het programma staat. Wijkgroen staat niet zelfstandig op de plankaart van het Structuurplan, maar wel op de Groene Kaart (2013). Hoofdgroenstructuur en Wijkgroenstructuur vormen hier een onlosmakelijk onderdeel van de ruimtelijke opzet en inrichting van woon- en werkmilieus.

figuur 4: uitsnede Groene Kaart voor Westenholte

Bomenverordening en Groene Kaart

Voor de bomen geldt de in 2013 vastgestelde Bomenverordening.

Voor het vellen van een boom binnen de op de Groene Kaart weergegeven groenstructuren (Hoofdgroenstructuur, Wijkgroenstructuur, Groenvoorzienend boomgebied en Hoogstedelijk boomgebied), zoals die staan aangegeven op de Groene Kaart, is een (kap)omgevingsvergunning nodig voor bomen met een omtrek groter dan 30 cm, die staat op een perceel van 400 m² en groter. Onder vellen valt ook het rooien, het verplanten en het verrichten van handelingen die de dood, ernstige beschadiging of ontsiering van een houtopstand als gevolg kunnen hebben.

Bomen die, vanwege ouderdom, omvang, soort of andere redenen bijzonder zijn, staan op de Groene Kaart aangegeven als bijzondere boom. Voor deze bomen geldt dat ze in principe niet gekapt mogen worden, tenzij daarvoor een uitzonderlijke reden is. Dit verbod geldt voor alle bijzondere bomen, ongeacht de locatie op de Groene Kaart, de stamomvang van de boom en de perceelsgrootte van het perceel waarop de bijzondere boom staat.

Het basisprincipe is dat bij kap van bomen herplant plaats vindt; voor iedere gekapte boom een nieuwe boom. Wanneer er geen mogelijkheden zijn voor (voldoende) herplant, moet financiële compensatie plaatsvinden.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het groenbeleid.

2.6 Waterbeleid

Europees en nationaal beleid

Duurzaam schoon oppervlaktewater en bescherming van het drinkwater voor de toekomst. Dat zijn heel in het kort de belangrijkste doelstellingen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en het Waterbeheer

21e eeuw (WB21), die voortaan samengaan via het Nationaal Bestuursakkoord Water.

Europese Kaderrichtlijn Water

De Kaderrichtlijn Water moet ervoor zorgen dat de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater in 2015 op orde is. In dat jaar moet het oppervlaktewater voldoen aan normen voor bepaalde chemische stoffen (waaronder de zogeheten prioritaire (gevaarlijke) stoffen). Worden die normen gehaald, dan spreken we van 'een goede chemische toestand'. Daarnaast moet het oppervlaktewater goed zijn voor een gevarieerde planten- en dierenwereld. Is dat het geval, dan heet dat “een goede ecologische toestand”. Hieronder valt ook een groot aantal andere chemische stoffen dan de hierboven al genoemde prioritaire (gevaarlijke) stoffen.

Voor het grondwater gelden aparte normen voor chemische stoffen. Daarnaast moet de grondwatervoorraad stabiel zijn en mogen bijvoorbeeld natuurgebieden niet verdrogen door een te lage grondwaterstand. Dit heet 'een goede kwantitatieve toestand'.

Waterbeheer 21e eeuw

WB21 anticipeert op toekomstige ontwikkelingen zoals klimaatverandering, bodemdaling en zeespiegelstijging. Deze ontwikkelingen stellen strengere eisen aan het waterbeheer. In WB21 wordt uitgegaan van twee principes (tritsen) voor duurzame waterkwantiteit- en duurzaam waterkwaliteitsbeheer:

- vasthouden, bergen en vertraagd afvoeren;
- schoonhouden, scheiden en zuiveren.

Bij 'vasthouden, bergen en afvoeren' wordt regenwater zoveel als mogelijk bovenstrooms vastgehouden in de bodem en het oppervlaktewater. Wanneer er toch een wateroverschot ontstaat wordt het water eerst tijdelijk geborgen in bergingsgebieden en dan pas afgevoerd. Bij 'schoonhouden, scheiden en zuiveren' gaat het om een voorkeursvolgorde waarbij de voorkeur uitgaat naar het voorkomen van verontreiniging (schoonhouden). Als toch verontreiniging ontstaat, moeten schoon en vuil water zoveel mogelijk worden gescheiden. Ten slotte wordt het verontreinigde water zo goed mogelijk gezuiverd.

Deltawet

Het doel van de Deltawet, aangenomen op 28 juni 2011, is ons land nu en in de toekomst beschermen tegen hoogwater en de zoetwatervoorziening op orde houden.

De afgelopen eeuw is de zeespiegel gestegen, de bodem gedaald en het is warmer geworden. Dat zet door, blijkt uit de cijfers van het KNMI. Hevigere weersomstandigheden, zoals meer regen en periodes van droogte, zijn zaken om rekening mee te houden. Het Deltaprogramma is er om de huidige veiligheid op orde te krijgen en ervoor te zorgen dat ons land is voorbereid op de toekomst. En om daarbij de juiste maatregelen te nemen voor een veilig en aantrekkelijk Nederland met voldoende zoetwater. In het Deltaprogramma werken het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen samen met maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en kennisinstituten. Dit gebeurt onder regie van de Deltacommissaris. De staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu is de coördinerende bewindspersoon voor het Deltaprogramma.

Naast de lopende programma's, zoals Ruimte voor de Rivier, Maaswerken, Zwakke Schakels Kust en Hoogwaterbeschermingsprogramma, staan in het Deltaprogramma vijf deltabeslissingen centraal. Voor 2015 worden die voorgelegd aan het kabinet. Deze beslissingen gaan over:

- de normen van onze belangrijkste dijken en andere waterkeringen en de strategieën voor onze waterveiligheid;
- de beschikbaarheid en verdeling van zoetwater;
- het peil van het IJsselmeer;
- de manier waarop gebieden veilig kunnen blijven zonder aan economische waarde in te boeten en;
- hoe bij het bouwen van buurten en wijken rekening kan worden gehouden met water.

Provinciaal beleid

De provincie Overijssel heeft haar beleid vastgelegd in een Omgevingsvisie en een Omgevingsverordening.

Op 1 juli 2009 zijn de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening vastgesteld. Hierin is het ruimtelijk beleid van de provincie vastgelegd, dat onder meer in de plaats treedt van het Streekplan Overijssel 2000+ en de Verordening voor de Fysieke Leefomgeving (VFLO). De Omgevingsvisie heeft tevens de status van Regionaal Waterplan onder de Waterwet en de status van het Milieubeleidsplan onder de Wet milieubeheer.

Waterschapsbeleid
Het algemene beleid van Waterschap Drents Overijsselse Delta is verwoord in het Waterbeheerplan 2016-2021, de beleidsnota Leven met Water in Stedelijk Gebied, de Strategische Nota Rioleringsbeleid 2007, Visie Beheer en Onderhoud 2050 en het Beleidskader Recreatief Medegebruik. Het beleid van het waterschap sluit nauw aan bij de uitgangspunten van WB21. In 2007 is de nota "Leven met Water in stedelijk gebied" vastgesteld. Deze nota beschrijft de voor het waterschap gewenste situatie in bestaand en nieuw stedelijk gebied. Om deze situatie te bereiken heeft het waterschap in 2015 het beheer en onderhoud van deze wateren overgenomen van de gemeente Zwolle. Op watergangen van Waterschap Drents Overijsselse Delta is de keur van toepassing. In de keur is aangegeven wat wel en niet mag bij watergangen, waterkeringen en kernzones. Bijvoorbeeld regels voor bouwwerken op of langs watergangen. De genoemde beleidsdocumenten liggen ter inzage op het hoofdkantoor van Waterschap Drents Overijsselse Delta. Ook zijn deze te raadplegen op de website: www.wdodelta.nl.

Gemeentelijk beleid
Gemeente Zwolle heeft in de Wateragenda (2015) uitgangspunten vastgelegd om vorm te geven aan de opgaven rondom water en (aanpassen aan het) klimaat. Gemeente Zwolle heeft haar beleid ten aanzien van hemelwaterinfiltratie vastgelegd in de gemeentelijke bouwverordening. Verder zijn in het Gemeentelijk Rioleringsplan 2016-2020 ontwerprichtlijnen en beleidskeuzes beschreven waaraan voldaan moet worden.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het waterbeleid.

2.7 Volkshuisvestingsbeleid

Zoals in het vorenstaande al aangegeven, heeft de gemeente ook een Woonvisie gemaakt: 'Ruimte voor Wonen 2017 – 2027'. Deze is vastgesteld door de raad op 8 mei 2017.

Woonvisie in het kort

Zwolle groeit. Dat komt onder meer doordat Zwolle een jonge stad is met een sterke geboortegroei. Daarnaast komen mensen heel gericht naar Zwolle, omdat het goed wonen, werken en leven is in Zwolle. Vanuit deze groei wil Zwolle haar sterke regiofunctie behouden en zich als centrumstad verder ontwikkelen. Dat betekent goed nadenken over de plek, de woonvorm en de doelgroep en ons bewust zijn van leefomgeving en woonmilieu. Ruimte voor Wonen betekent bij het maken van keuzes voor woonmilieus rekening houden met het water dat Zwolle omringt en vormt; onze waardevolle blauw/groenstructuur die we als aantrekkelijke woonomgeving beter kunnen benutten. Het betekent ook ruimte geven aan (particuliere) initiatieven die zorgen voor variatie in nieuwe, duurzame woonconcepten. Bijvoorbeeld met (collectief) particuliere vormen van zelfbouw, CPO, duurzame (energie)initiatieven of nieuwe woonzorgconcepten die langer zelfstandig wonen mogelijk maken. Vernieuwing kan ook door transformatie van kantoren of ander vastgoed, waarbij functiemenging (wonen, werken, recreëren) en diversiteit in woontypen gewenst zijn. Daarbij zijn natuurlijke wijkvernieuwing en toekomstbestendige wijken met goede voorzieningen belangrijke uitgangspunten.

Beleidsregel onzelfstandige woonruimte

Bij onzelfstandige woonruimte wonen er meerdere personen of huishoudens in een woning die daarbij wezenlijke voorzieningen buiten die woonruimte met elkaar delen. Dit is kamergewijze verhuur van woningen. Als een woning in een bestemmingsplan is bestemd voor 'Wonen', dan mag hier slechts één

huishouden zijn gevestigd.

De 'Beleidsregel voor onzelfstandige woonruimte' (in werking getreden op 28 maart 2014) geeft het beleidskader voor het beoordelen van initiatieven voor onzelfstandige woonruimte. In deze beleidregel is onder meer opgenomen waaraan een initiatief, om van het bestemmingsplan af te wijken ten behoeve van onzelfstandige woonruimte, moet voldoen om een goed woon- en leefklimaat te behouden. In de beleidsregel wordt ook de relatie gelegd met de oppervlakte die als minimum wordt beschouwd om als een volwaardige leefruimte voor een persoon te kunnen dienen.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het volkshuisvestingsbeleid.

2.8 Sportbeleid

Sportnota en Masterplan Sportaccommodaties

In 2006 is de sportnota 2006-2011 vastgesteld. Deze sportnota vormt nog steeds het voornaamste kader voor het Zwolse sportbeleid. Daarnaast is in 2009 het Masterplan Sportaccommodaties vastgesteld, dat het vigerende sportaccommodatiebeleid omvat en de kaders schetst voor de gewenste kwaliteit, kwantiteit en spreiding van de Zwolse sportaccommodaties voor de periode 2010 tot 2020. Op basis van de beide nota's en de actuele situatie omvat het huidige sportbeleid, met als missie 'een leven lang sporten en bewegen', de volgende doelstellingen:

- Het in stand houden van de sportparticipatie.
- Sport inzetten als integraal onderdeel van de maatschappij om middels sport andere (maatschappelijke) doelen te verwezenlijken. Sport vormt dan ook een integraal en onlosmakelijk onderdeel van het sociale domein.
- Bevorderen van de samenwerking tussen verenigingen om de sportinfrastructuur te verstevigen.

Het waarborgen van een goede kwaliteit en kwantiteit aan sportvoorzieningen en -accommodaties is een randvoorwaarde om bovenstaande doelstellingen te bereiken.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het sportbeleid.

2.9 Recreatiebeleid

Recreatievisie

In de Recreatievisie 2004 wordt het belang van goede recreatieve mogelijkheden in en om de stad benadrukt. Het aantrekkelijke en afwisselende buitengebied van Zwolle biedt veel mogelijkheden voor uiteenlopende vormen van recreatie en toerisme. In de Visie wordt gesteld dat deze mogelijkheden moeten worden versterkt, uitgebreid en gedifferentieerd. De voorzieningen zullen voortdurend afgestemd moeten worden op de veranderende behoeften en wensen van de recreant en toerist. Voorts wordt geconstateerd dat het recreatieve routenetwerk in en om de stad verder geoptimaliseerd kan worden.

Als algemeen geldende ambitie kan gesteld worden dat de gemeente Zwolle ernaar streeft de hoeveelheid voorzieningen mee te laten groeien met de recreatie behoefte van de stad. In het beleid wordt onderscheid gemaakt in watergebonden, intensieve en extensieve recreatie.

Speelbeleid

Het Zwolse speelbeleid is vastgelegd in de Nota Speelruimte in Zwolle uit 2000. Hierin is onder meer vastgelegd dat voor kinderen van 0 tot 6 jaar binnen 100 meter van hun woning een speelplek zou moeten zijn. Voor kinderen van 7 tot 12 is dat binnen 400 meter van hun woning. In de Speelruimtekaarten van 2004 zijn deze zogenaamde 100- en 400 meter speelvoorzieningen aangegeven.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het recreatie- en speelbeleid.

2.10 Evenementenbeleid

Evenementenbeleid 'Zwolle heeft het allemaal'

Op 21 mei 2012 heeft de gemeenteraad de nota evenementenbeleid 'Zwolle heeft het allemaal' vastgesteld. Het beleid is er mede op gericht dat de diverse evenementenlocaties binnen de gemeente moeten fungeren als geschikt decor voor de evenementen die op die locaties plaatsvinden. Dit betekent dat een locatie moet aansluiten op het karakter van het evenement en daaraan een meerwaarde moet geven. Bij de beoordeling of een locatie een geschikt decor voor een bepaald evenement is, wordt gekeken naar de risico's op het gebied van openbare orde en veiligheid, de impact op de omgeving en de eventuele gevolgen voor het verkeer.

Het publieksprofiel (bijvoorbeeld aantal en type bezoekers), het ruimtelijk profiel (bijvoorbeeld locatie evenement, toegankelijkheid aan- en afvoerwegen) en het activiteitenprofiel (bijvoorbeeld soort evenement, duur evenement) zijn hier heel belangrijk.

Locaties waar grootschalige evenementen (evenementen voor meer dan 5000 bezoekers en/of evenementen met een toegestane geluidsbelasting van 85 dB(A)/95 dB(C)) op basis van het gemeentelijk beleid kunnen worden gehouden zijn de Grote Markt, het Grote Kerkplein, de Melkmarkt en het Rodetorenplein in de binnenstad, het manifestatieterrein park de Wezenlanden en in het buitengebied de locatie op en nabij de Wijthmenerplas.

De regulering met betrekking tot evenementen is vastgelegd in de Beleidsregel evenementen in de open lucht 2012. Deze beleidsregel geeft een nadere invulling aan de Algemene Plaatselijke Verordening Zwolle. Dit is de wettelijke basis voor behandeling van aanvragen voor een evenementenvergunning. De beleidsregel stelt regels met betrekking tot het aantal evenementen, de spreiding, evenementenlocaties, eindtijden, de geluidsbelasting, procedurele aspecten en openbare orde en veiligheid.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het evenementenbeleid. In Westenholte worden geen grootschalige evenementen georganiseerd.

2.11 Beleid overige maatschappelijke voorzieningen

Het accommodatiebeleid is ondersteunend aan het gemeentelijk sociaal beleid. Accommodaties vormen de fysieke uitkomst van beleidsontwikkeling op terreinen als welzijn, zorg, sport, onderwijs en cultuur. Voor zover belanghebbende groepen daartoe niet in staat zijn, zorgt de gemeente in de voorwaardenscheppende sfeer voor voldoende en kwalitatief goede accommodaties, evenwichtig over de stad gespreid. Voorts moet het strategisch accommodatiebeleid een belangrijke bijdrage leveren aan de doelstelling dat Zwolle levensloopbestendige wijken krijgt. Hiervoor moet het voorzieningenniveau op peil, toegankelijk en aantrekkelijk zijn. Voorzieningen voor jong en oud, draagkrachtig en minder draagkrachtig, autochtoon en allochtoon, mensen met of zonder beperking.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het beleid.

2.12 Economisch beleid

De wijk Westenholte is een woonwijk. De economische activiteiten zijn beperkt tot voornamelijk de consument verzorgende activiteiten van winkels en horeca. In de woonwijk Westenholte worden dan ook geen economische activiteiten toegestaan die niet passen bij de wijk.

Beroep aan huis

Beroep aan huis wordt toegestaan.

Kantorenbeleid

In de Kadernota Kantorenlocaties 2011-2020 wordt ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen in de kantorenmarkt en wordt een stedelijke kantorenstrategie uitgezet. De nota is vastgesteld door de raad op 16 december 2010. Aandachtspunt in de nota is de landelijke trend van krimp in de vraag naar nieuwe kantoren. De kantorenmarkt ontwikkelde zich van een groeimarkt naar een verplaatsingsmarkt. Per saldo moet Zwolle rekening houden met een lagere afzet van nieuwe kantoren dan in de afgelopen decennia het geval was.

Zwolle is door haar ligging en stedelijke kwaliteiten (bereikbaarheid/woonmilieus/onderwijs/jonge bevolking) in het landelijke concentratieproces op de kantorenmarkt zeer goed in staat om nieuwe werkgelegenheid aan te trekken. Belangrijk uitgangspunt is dat Zwolle inzet op aantrekkelijke kantorenmilieus.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het economisch beleid. Er worden geen kantoorlocaties mogelijk gemaakt.

2.13 Detailhandelsbeleid

Kadernota detailhandel 2012-2020, TopWinkelstad Zwolle

De Kadernota Detailhandel geeft een beeld van het detailhandelsbeleid voor de periode tot 2020. Deze nota is vastgesteld door de gemeenteraad in april 2012. Het algemene doel is versterking van de aantrekkelijkheid van Zwolle als winkelstad, voor zowel eigen inwoners als bezoekers uit de regio. Het beleid is erop gericht om evenwicht te brengen tussen ruimte geven aan dynamiek/nieuwe ontwikkelingen en het behoud/versterken van de bestaande winkels. En dit in een steeds veranderende winkelomgeving. De winkelgebieden in Zwolle worden onderscheiden in: binnenstad, wijk- en buurtcentra, periferie, bezoekersknooppunten.

Verruiming en verduidelijking vestigingsmogelijkheden perifere detailhandel

Op 7 september 2010 hebben burgemeester en wethouders de beslisnota 'Verruiming en verduidelijking perifere detailhandel' vastgesteld en een informatienota hierover naar de raad gezonden. Besloten is om op de huidige bedrijventerreinen alleen winkels toe te laten waar volgens het bestemmingsplan ook daadwerkelijk een winkelbestemming ligt.

Eind 2015 is het supermarktbeleid gewijzigd. Dit heeft geen consequenties voor de locale voorzieningen van Westenholte.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het detailhandelsbeleid.

2.14 Horecabeleid

Horecavisie 2012-2017 Gastvrij en vitaal

Vanwege de ontwikkeling van de stad en nieuwe trends in de horeca is in 2012 de Horecavisie 2012-2017 door de gemeente Zwolle opgesteld. In 2015 is deze visie op enkele punten geactualiseerd. De kern van de visie wordt gevormd door een tweetal onderwerpen:

- Kwaliteit en innovatie van de bestaande horeca,
- Uitbreiding van de horecasector op een wijze die kwaliteit en innovatie nastreeft door:

- Gesegmenteerde uitbreiding van aanbod
- Gesegmenteerde horecagebieden
- Maximum m2 toe te voegen horeca

- 'Pareltjes' Gesegmenteerde uitbreiding van aanbod

De horeca speelt een belangrijke rol in de gastvrijheid en de economische vitaliteit van de stad. In die Horecavisie is gekozen voor een plafond in de uitbreiding van de horecasector. Er wordt gekozen voor kwaliteit en een verstandig niveau van uitbreiding. Hiermee wil men inspelen op de trends en ontwikkelingen aan de vraagzijde. In de Horecavisie wordt gestreefd naar uitbreiding in deelsectoren die nu ontbreken in Zwolle. Dat betekent uitbreiding van de restaurantsector, grand cafés, healthy fastfood, koffieconcepten en cafetaria's. Daarnaast kan het aantal B&B's (Bed and Breakfast) worden uitgebreid. Voor de natte horeca (cafés) geldt een zeer beperkte toevoeging.

De volgende horecagebieden worden in de visie onderscheiden: Primair horecagebied, Secundair horecagebied, Rondom de Peperbus, Winkelgebied, Working class, Cultuurzone, Buiten het centrum. Per horecagebied wordt beschreven op welk segment in de horeca het zich voornamelijk concentreert.

Westenholte behoort tot het gebied 'buiten centrum'. De visie wordt in grote lijnen gehandhaafd. De actualisatie wil op basis van enkele trends echter wel ruimte bieden aan Food-gerelateerde winkels in de gehele stad die ondergeschikt horeca en terras willen exploiteren, horeca met een zorgfunctie, deze kunnen een positief effect hebben op de sociale cohesie in een wijk. Daarnaast kunnen cafetaria worden toegevoegd in wijken waar deze zijn ondervertegenwoordigd. Buurtrestaurants met sociale functie worden gestimuleerd. Bij winkels in de periferie blijft ondergeschikte horeca mogelijk met een maximum van 10% van het vloeroppervlak en 100m2 (wanneer het verzorgingsgebied alleen Zwolle betreft).

Conclusie

Het conserverende plan is in overeenstemming met het horecabeleid.

2.15 Coffeeshopbeleid

Het Zwolse coffeeshopbeleid gaat, onder andere, uit van de handhaving van maximaal 5 te gedogen coffeeshops in Zwolle. In het plangebied bevinden zich geen coffeeshops.

Conclusie

Het conserverende plan is in overeenstemming met het coffeeshopbeleid.

2.16 Prostitutiebeleid

Het Zwolse prostitutiebeleid gaat uit van een maximaal stelsel. Het maximum aantal seksinrichtingen is daarbij gesteld op 10 (inclusief escortbedrijven). Deze mogen zich alleen bevinden in het zogenaamde vestigingsgebied. Dit gebied bestaat uit het gebied binnen de stadsgrachten, enige uitvalswegen (Willemskade, Harm Smeengekade, Pannekoekendijk, Schuttevaerkade, Zamenhofsingel, Diezerkade, Thomas à Kempisstraat tot de hoek Vechtstraat, Groot Wezenland, Assendorperstraat tot Molenweg), alsmede het gebied buiten de bebouwde kom. Gelet op het voorgaande zijn er in het plangebied geen seksinrichtingen toegestaan.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het prostitutiebeleid.

2.17 Milieubeleid

Algemeen beleid

De gemeenteraad heeft in 2005 de milieuvisie 'Milieu op scherp' vastgesteld. De milieuvisie geeft de richting aan van het Zwolse milieubeleid. In de milieuvisie worden ambities en doelstellingen geformuleerd en worden prioriteiten gesteld in de ontwikkeling en uitvoering van het Zwolse milieubeleid.

In de milieuvisie is de strategie geformuleerd die Zwolle wil hanteren om te komen tot een effectief en efficiënt milieubeleid. Er worden parallelle sporen gevolgd.

Per sector (geluid, bodem, externe veiligheid, luchtkwaliteit enzovoort) wordt beleid geformuleerd. Op dit moment is voor de sectoren energie, duurzaam bouwen, bodem, grondwater, geluid, afval en externe veiligheid beleid vastgesteld.

Zwolle heeft daarnaast gebiedsgericht milieubeleid ontwikkeld. Door middel van een gebiedsgerichte aanpak wordt het sectorale milieubeleid per gebied geïntegreerd. Het principe is dat binnen het grondgebied van Zwolle diverse gebiedstypen worden onderscheiden op basis van ruimtelijke kenmerken en functies. Vervolgens wordt vastgesteld welke milieukwaliteit nagestreefd wordt bij een dergelijk gebiedstype. Uiteindelijk zal dit referentie milieukwaliteitsprofiel de basis vormen voor de uitwerking van het milieubeleid in een specifiek gebied.

Het gebiedsgerichte milieubeleid is voor de aspecten geluid en externe veiligheid vastgesteld. Hieronder volgt een korte beschrijving van relevante thema's.

Geluid

In de milieuvisie 'Milieu op scherp' wordt de ambitie voor geluid als volgt omschreven:

Zwolle is een dynamische stad met geluidniveaus die passen binnen de wettelijke grenswaarden. Er zijn alleen geluiden die passen bij de functie van een gebied en ook de geluidbelasting binnen het gebied is gerelateerd aan de functie van het gebied. Dit is vastgelegd in de 'Handreiking gebiedsgericht werken aan milieu gemeente Zwolle'. Een belangrijke doelstelling is het verminderen van geluidshinder in bestaande woningen en voorkomen van geluidshinder bij renovatie en nieuwbouw. Een belangrijke maatregel om deze doelstelling te bereiken is het toepassen van stillere wegdeksoorten. Een andere maatregel is het meenemen van de geluidsdoelstellingen bij de ruimtelijke planontwikkeling.

In de door de gemeenteraad vastgestelde 'Handreiking gebiedsgericht werken aan milieu gemeente Zwolle' (juli 2007) en in de beleidsregel 'Hogere waarden Wet geluidhinder' (9 februari 2007) worden de ambities en de grenswaarden (dit is de maximale waarde waarvoor nog hogere grenswaarden worden vastgesteld) per gebiedstype genoemd. Is de geluidsbelasting lager dan de grenswaarde uit het Gebiedsgericht Milieubeleid dan kan na een eenvoudige administratieve toets de hogere waarde worden vastgesteld. Is de geluidsbelasting hoger dan de grenswaarde uit het Gebiedsgericht Milieubeleid, maar onder het wettelijke maximum dan is een meer diepgaande beoordeling noodzakelijk. Bij de beoordeling komt het onderzoeken van varianten nadrukkelijk aan bod en wordt gekeken naar mogelijkheden van bijvoorbeeld een geluidsluwe gevel, aangepaste indeling van de woning (hoofdslaapkamer aan de geluidsluwe gevel), een balkon of tuin aan de geluidsluwe zijde van de woning, indien het balkon aan de voorzijde is gesitueerd wordt gekeken naar mogelijkheden om deze afsluitbaar te maken, waardoor akoestische compensatie wordt verkregen.

Het conserverend bestemmingsplan voor Westenholte behoort tot het gebiedstype 'Groenstedelijk'.

In dit plan worden geen (grote) nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt waarbij akoestische onderzoek nodig is gezien het conserverende karakter. Via de wijzigingsbevoegdheden is er enige ruimte voor doorontwikkeling naar een functie wonen of een andere geluidgevoelige functie.

Indien uit het akoestisch onderzoek blijkt dat kan worden voldaan aan de grenswaarde dan geldt dus een eenvoudige administratieve toets, wat wil zeggen dat hogere grenswaarden kunnen worden vastgesteld indien aan één of meer van de volgende criteria wordt voldaan:

- door de gekozen situering of bouwvorm gaan de woningen een doelmatige akoestisch afschermende functie vervullen voor andere woningen of voor andere geluidsgevoelige objecten, of:
- de woningen zijn ter plaatse noodzakelijk om redenen van grond- of bedrijfsgebondenheid, of;
- door de gekozen situering vullen de woningen een open plaats tussen aanwezige bebouwing op, of;
- de woningen worden ter plaatse gesitueerd als vervanging van bestaande bebouwing.

Hogere grenswaarden worden slechts dan vastgesteld indien de toepassing van maatregelen, gericht op het terugbrengen van de verwachte geluidsbelasting op de gevel van de betrokken woningen of andere geluidsgevoelige bestemmingen tot de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, onvoldoende doeltreffend zal zijn, dan wel overwegende bezwaren ontmoeten van stedenbouwkundige, verkeers- of vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard.

In tabel Gebiedstype is een overzicht weergegeven van de verschillende waarden geldende voor het van toepassing zijnde gebiedstype.

Gebiedstype	Ambitie	Voorkeurs-grenswaarde Wet geluidhinder	Grenswaarde	maximale ontheffingswaarde Wet geluidhinder
Groenstedelijk	43 dB	48 dB Binnenstedelijke wegen 48 dB Buitenstedelijke wegen (A28)	33 dB Binnenstedelijke wegen 53 dB Buitenstedelijke wegen (A28)	63 dB Binnenstedelijke wegen 53 dB Buitenstedelijke wegen (A28)

Tabel gebiedstype. Bron; gebiedsgericht milieubeleid 2007.

Voor industrielawaai vormt de “Nota industriegeluid Zwolle” het gebiedsgerichte kader. In deze nota worden ook grenswaarden en ambitiewaarden genoemd voor het gebiedstype “groen stedelijk”.

In de tabel Industrielawaai, zijn de grenswaarden uit de Nota Industriegeluiden Zwolle weergegeven.

Omschrijving	Ambitiewaarde	Basiswaarde
Groen stedelijk	45 dB(A)	50 dB(A)

Tabel industrielawaai. Bron: Nota Industriegeluiden Zwolle

Luchtkwaliteit

Het Luchtkwaliteitplan gemeente Zwolle 2007-2011 beschrijft de luchtkwaliteitsituatie in Zwolle, de opgave, de ambitie en de aanpak om de vastgestelde doelen te bereiken. Zwolle wil, binnen de beïnvloedingssfeer van de gemeente, een significante bijdrage leveren aan de verbetering van de luchtkwaliteit.

Daartoe zijn de volgende doelen geformuleerd:

- voldoen aan wet- en regelgeving;
- anticiperen op de toekomst;
- knelpunten in de toekomst moeten voorkomen worden. Dit betekent dat de luchtkwaliteit in het planvormingsproces van ruimtelijke plannen en verkeersplannen wordt meegenomen;
- beleid ten aanzien van luchtkwaliteit inbedden in bestaand gemeentelijk beleid. De gemeente streeft ernaar dat het aspect door gaat werken in het verkeers- en vervoersbeleid, het ruimtelijke ordeningsbeleid en het beleid van vergunningen en handhaving.

Externe veiligheid

De beleidsvisie externe veiligheid is op 6 maart 2007 vastgesteld door de gemeenteraad en geactualiseerd in 2013. De gemeente streeft ernaar voor haar gehele grondgebied te voldoen aan de basisveiligheid.

Dit betekent dat:

- Overal voldaan wordt aan de normen voor plaatsgebonden risico;
- Een gebiedsgericht invulling wordt gegeven aan groepsrisicobeleid met een gebiedsgericht kader externe veiligheid;
- Veiligheidsdoelstellingen passend bij de typering van het gebied worden ontwikkeld;
- Zoveel mogelijk geanticipeerd wordt op de landelijke beleidsontwikkeling die een ongunstige invloed kunnen hebben op de veiligheidssituatie in Zwolle met als doel het bewaken van een optimaal veiligheidsniveau.

Op 20 januari 2009 heeft het college van B & W het gebiedsgericht beleidskader externe veiligheid vastgesteld. Het gaat om een ruimtelijke uitwerking van het externe veiligheidsbeleid dat aansluit op het gebiedsgerichte milieubeleid. Op basis van kenmerken (fysieke omgeving, hulpverleningsniveau en zelfredzaamheid) die bij een bepaald gebiedstype horen is een beleidsstandpunt bepaald ten aanzien van ene mogelijke toename van het groepsrisico.

Tevens is op basis van dezelfde kenmerken van een gebiedstype bepaald of er plaats is voor nieuwe risicobronnen.

Een afwijkend gebiedstype vormen de stroomzones. Stroomzones zijn gebieden rondom infrastructuur (spoorlijnen, wegen en waterwegen) waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd. Voor stroomzones is een apart beleidskader geformuleerd.

Het plangebied behoort tot het gebiedstype 'Groen stedelijk' en ligt buiten het gebiedstype stroomzone. Gezien het conserverende karakter van het plan is externe veiligheid geen aandachtspunt.

Duurzaamheid en energie

De gemeente Zwolle werkt hard aan het actualiseren van haar beleid op het terrein van duurzaamheid, door o.a. in te gaan op klimaatadaptatie, energietransitie en circulaire economie.

Voor Zwolle betekent duurzaamheid een langdurige balans tussen people, planet en profit. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten voor beleids- en gebiedsontwikkelingen.

Duurzaamheid als leidend principe; beslissingen worden genomen op basis van duurzaamheid.

Duurzaamheid is van en voor de stad; niet opgelegd maar gedragen door de stad, omdat het de stad dient.

Benutting van lokale bronnen. Transitie en innovatie: deze zijn nodig voor het realiseren van de voorgaande principes.

In het bijbehorende programma duurzaamheid is de doelstelling opgenomen om in de gebouwde omgeving van Zwolle (woningen én bedrijven) in 2020 20 % CO2-uitstoot te hebben gereduceerd ten opzichte van 1990. Om deze doelstelling te bereiken zal gestreefd moeten worden naar energieneutrale nieuwbouw, waarbij geen gebruik meer wordt gemaakt van fossiele brandstoffen, maar energie zoveel mogelijk duurzaam en lokaal wordt opgewekt (bodemenergie en zonne-energie).

Ondergrond

In juni 2007 heeft de gemeenteraad van Zwolle ingestemd met de Visie op de Ondergrond en besloten de volgende vijf basisprincipes vast te stellen en te gaan toepassen in projecten:

1. Werken met ondergrondse bestemmingen / functies
2. Structureel en georganiseerd gebruik maken van WKO (warmte- / koudeopslag) en WKO koppelen aan grondwatersanering en waterwinning en peilbeheer
3. Bodemsanering gebiedsgericht benaderen

4. Natuur, recreatie, agrarische activiteiten, waterwinning en bescherming van kwalitatief hoogwaardig grondwater met elkaar te combineren in één gebied
5. Structureel en georganiseerd afstemmen van vraag en aanbod van (grond)water, koude en warmte

Deze vijf basisprincipes vormen ook het vertrekpunt voor de beleidsmatige invulling voor het omgaan met de ondergrond. Het bodembeleidsplan levert een bijdrage aan de implementatie van de vijf basisprincipes door:

Het kader te geven voor gebiedsgericht benadering van de bodemsanering

De doelstelling voor sanering te koppelen aan de beoogde functies in de ondergrond

De mogelijkheid te creëren om de aanpak van bodemverontreiniging integraal af te wegen tegen en af te stemmen met koudewarmte opslag, peilbeheer, grondwaterwinning

Bodem

In januari 2010 heeft de gemeente een nieuw bodembeleidsplan vastgesteld. Dit bodembeleidsplan kent in overeenstemming met het gemeentelijk milieubeleid een gebiedsgerichte benadering.

In het plan wordt onderscheid gemaakt tussen de bovengrond en de ondergrond. Vanwege de conserverende status van dit plan wordt hierop niet nader ingegaan.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het milieubeleid.

Hoofdstuk 3 Planbeschrijving

In dit hoofdstuk wordt de bestaande ruimtelijke en functionele structuur van het plangebied omschreven. Daarnaast wordt een beschrijving gegeven van de uitgangspunten die gehanteerd zijn bij het maken van dit bestemmingsplan.

3.1 Stedenbouw

3.1.1 Huidige situatie

Het dorp Westenholte bestaat uit een oud deel (Voorst) en een nieuw deel (Stins), gescheiden door een groen gebied met doorgaande fietspaden, scholen en het Stinspark. De overgang van Westenholte naar het landschap wordt gevormd door een parkrand. Rond de Voorsterweg is het gebied opnieuw ontwikkeld nadat de doorgaande verkeersverbinding is verplaatst naar de Hasselterweg.

Westenholte Voorst

De woonbuurten in Westenholte Voorst hebben een ruime opzet en een groen karakter. Kenmerkend is enerzijds de bijzondere ligging in het agrarische landschap en anderzijds de aangrenzende uitbreiding van de stad Zwolle, die geleidelijk de ontwikkeling van het dorp heeft ingehaald. De woonbebouwing in Westenholte Voorst wordt gekenmerkt door een drietal typologieën.

Het noordwestelijke gedeelte bestaat voornamelijk uit oorspronkelijke en historische bebouwing. Het betreft voornamelijk boerderijen van één laag met een dwarskap en wolfseind. De bebouwing langs de oude lijnen bestaat uit individuele woningen van één laag met een dwarskap uit de jaren dertig. De oorspronkelijke bebouwing is opgenomen in de uitbreidingsbuurten. Bijzondere voorzieningen vormen qua bouwmassa vaak een contrast met de kleine schaal van Westenholte.

Langs de Westenholterweg bevindt zich karakteristieke historische bebouwing. De samenhang van de bouwmassa´s dient behouden te blijven.

De bebouwing langs de Papaverweg is in een latere fase van de ontwikkeling van Westenholte Voorst gebouwd. Door de eenduidige bouwstijl en architectuur is een herkenbaar straatbeeld ontstaan dat gerespecteerd dient te worden.

Langs de Veronicaweg is de karakteristieke historische bebouwing en de samenhang van de bouwmassa´s beeldbepalend.

Aan de randen van Westenholte Voorst zijn recentelijk uitbreidingsbuurten gerealiseerd. De uitbreidingsbuurt ten oosten van de Westenholterweg wordt gekenmerkt door een eenduidige architectuur en een herkenbare verkaveling. Langs de Ankerweg dient de architectuurstijl en bijbehorende opbouw van de massa te worden behouden.

Westenholte Stins

Dit gedeelte van Westenholte wordt gekenmerkt door een woonervenstructuur. De overgang van Westenholte naar het landschap wordt gevormd door een parkrand. Westenholte Stins is opgebouwd uit diverse woonerven die overwegend in de jaren 70 zijn gebouwd. Alle straten zijn vernoemd naar planten en kruiden en liggen op alfabetische volgorde van noord naar zuid.

Bij de ontwikkeling van de woonerven is uiterst zorgvuldig voortgeborduurd op de bestaande bebouwingsstructuur van Westenholte Voorst. Behalve de verkavelingstructuur zijn ook de bebouwingsrichtingen en bouwmassa´s in samenhang met het wat ´dorpse´ karakter van Westenholte. Het Tijmpad vormt de grens tussen Westenholte Voorst en Westenholte Stins.

De bebouwingsrichtingen zijn afgestemd op de in het aangrenzende weidegebied aanwezige kavelsloten. Het weidegebied doet dienst als uitloopgebied voor Westenholte. De bebouwing varieert qua typen en grootte maar de bebouwingsstructuur houdt rekening met oriëntatie uitzicht en andere plaatsbepalende

factoren.

Het Stinspark is een belangrijke groene ruimte in Westenholte. In en rondom deze groene ruimte staan enkele bijzondere gebouwen. Het zuidelijk deel wordt gekenmerkt door een woonervenstructuur waarbinnen de Weidesteenlaan de verbindende factor tussen de woonerven vormt. De woonerven worden gekenmerkt door premiekoop- en woningwetwoningen uit de jaren '70. De hoogte van de bebouwing, die varieert van één tot twee bouwlagen met kap, is aan de rand van het woongebied zo laag mogelijk gehouden

Ten zuiden van het Stinspark zijn aan de Penningkruidweg karakteristieke patiowoningen gebouwd. Deze woningen bestaan uit 1 bouwlaag en zijn voorzien van een plat dak.

De karakteristieke bebouwing langs de Pimpernelweg en directe omgeving bestaat voornamelijk uit een bouwmassa van twee bouwlagen met een samengestelde kapvorm. De uitbouw op de eerste bouwlaag is gerealiseerd met een langskap. De derde bouwlaag is voorzien van een zadeldak dwars op de weg. De afwisselende kapvormen en kaprichtingen zijn beeldbepalend voor de buurt.

De bebouwing langs de Malvaweg, Marjoleinweg, Mirteweg, Melissepad, Knoopkruidweg, Kummelweg en Kruizenmuntweg bestaat uit twee bouwlagen met een asymmetrische kap. De kap is evenwijdig op de weg gericht. De hoekwoningen bestaan uit een aangebouwde berging opzij van de woningen van één à twee bouwlagen met kap.

Voorsterweg

De Voorsterweg is, na aanleg van de nieuwe Hasselterweg (N331), een woonstraat geworden waarlangs de wijk zich ontwikkelt met een ruimtelijke en functionele relatie met de openbare ruimte. De uitstraling van de weg is parkachtig en geïnspireerd op de vroegere functie van een dorpslint op een hoger gelegen groene dijk. De Voorsterweg blijft een belangrijke schakel voor de doorgaande fietsroutes. Het gebied heeft een kenmerkende opbouw van een dorpsrand: kleinschalige bedrijvigheid met een landelijk en ambachtelijk karakter, afwisselende bebouwing met landelijke verschijningsvorm en groene percelen met diverse bomen en houtwallen. Deze eigenschappen vormden het uitgangspunt voor de ontwikkeling of uitbreiding van de verschillende percelen aan de Voorsterweg. Een groot deel daarvan is nu gerealiseerd.

Gebied bij de Westenholterbrug

Dit gebied is de zuidelijke kop van de Voorsterweg en vormt samen met de Westenholterbrug de entree van Westenholte. De entree wordt geaccentueerd door de ontwikkeling van vier markante (dijk)woningen. De (dijk)woningen bestaan uit drie woonlagen met een karakteristieke kap. Enerzijds sluiten ze aan op het dorpse karakter van Westenholte en de entree van de Voorsterweg. Anderzijds vormen ze gezamenlijk een hedendaags architectonisch ensemble als verbinding naar de stad. De woningen zijn georiënteerd op de Voorsterweg en Westenholterbrug.

Gebied voormalige WVF-terrein

Dit gebied betreft het voormalige trainingsveld van de voetbalvereniging WVF. In de stedenbouwkundige visie zijn de kwaliteiten van dit gebied voor de ontwikkeling van woningbouw in verschillende prijscategorieën benoemd. De locatie is een belangrijke schakel, die de omliggende buurten met elkaar verweeft en aansluit op de Voorsterweg. De woningen sluiten in maat en schaal aan op de omgeving. Langs de Voorsterweg, op het niveau van de dijk, begeleiden zes 2/1-kapwoningen de woonstraat. De westelijke kopgevel markeert de westelijke langzaam verkeersverbinding vanaf de Papaverweg. Deze nieuwe woonstraat is de ontsluiting van de woonwagenlocatie en maximaal 11 rijenwoningen, die zijn georiënteerd op de parkzone.

Aan de oostkant begeleiden drie vrijstaande woningen op ruime kavels de Veronicaweg. De verbinding van de Veronicaweg met de Voorsterweg wordt voor langzaam verkeer hersteld en blijft voor auto´s doodlopend. De woningen worden uitgewerkt in aansluiting op de bestaande sfeer van de Veronicaweg en de karakteristieke bestaande bomen blijven behouden. Het hart van het nieuwe woongebied wordt gevormd door een intieme hof met rondom diverse woningtypologieën.

De kop van de hof wordt gevormd door een markante vrijstaande woning met aan de westzijde rijenwoningen en aan de oostzijde 2/1-kapwoningen en geschakelde vrijstaande woningen. De hof grenst aan de

Papaverweg en wordt geaccentueerd door de kopgevels van de 4 woningen, die grenzen aan de Papaverweg. Deze vier kopgevels zijn georiënteerd op de Papaverweg en worden uitgewerkt met een bebouwingsaccent en/of gevelopeningen en hebben een zorgvuldige uitwerking van de erfafscheiding aan de Papaverweg.

Gebied parallel aan de Voorsterweg

Dit gebied is gelegen langs de Voorsterweg en vrijgekomen door de herinrichting van de Voorsterweg. In de stedenbouwkundige visie is reeds vastgelegd, dat op deze locatie woningen dienen te worden gerealiseerd, die bijdragen aan de continuïteit van de Voorsterweg als woonstraat. De patiowoningen zijn gelegen in de directe nabijheid van de nieuwe zorgvoorzieningen van het woonzorgcomplex Driezorg aan de overzijde van de Voorsterweg en leent zich bij uitstek voor de realisatie van levensloopbestendige patiowoningen.

Locatie woonzorgcomplex Driezorg aan Voorsterweg

Op deze plek is een nieuw zorgcomplex voor huisartsen, fysiotherapie en een apotheek in combinatie met seniorenwoningen gerealiseerd. De zorgvoorzieningen mogen een gezamenlijke maximale oppervlakte van 1200 m² hebben. Het centraal gelegen hoofdgebouw vormt een ruimtelijk accent aan de Voorsterweg en is de spil in het gebied.

Het gebouw bestaat uit vier lagen met kappen als accent en alle gevels van het gebouw zijn representatief. De zorgvoorzieningen zijn gesitueerd op de begane grond en oriënteren zich op de Voorsterweg en het park. Daarboven liggen de appartementen rondom een binnenpatio, die de centrale positie van het gebouw versterken. De omliggende gebouwen zijn gelegen in het park en grenzen deels aan de Hasselterweg. De te hoge geluidsbelasting voor de bebouwing direct gelegen aan de Hasselterweg is opgelost door het toepassen van geluidswerende maatregelen voor de gevels en de combinatie met niet geluidsgevoelige functies aan deze kant van het gebouw. Hierdoor ontstaat een geluidsluw verblijfsgebied rondom het gebouw aan de Voorsterweg. De appartementen en de diverse buitenruimtes richten zich op dit verblijfsgebied, waar ruimte is voor diverse activiteiten. De langzaam verkeersverbindingen lopen dwars door het gebied en ontsluiten tevens de voorzieningen en de regionale bushalte aan de Hasselterweg. De gebouwen zijn niet alleen gericht op de Voorsterweg, maar representeren zich ook langs de Hasselterweg en begeleiden de routes door het park. De oriëntatie en de functie van de bebouwing dragen eveneens bij aan de sociale veiligheid en het toezicht op de langzaam verkeersverbinding. De auto-ontsluiting is gelegen aan de westzijde van de gebouwen en het parkeren wordt ingepast in het parklandschap.

3.1.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

Het bestemmingsplan Westenholte beoogt in principe geen ontwikkelingen. De stedenbouwkundige structuur van het plangebied blijft ongewijzigd. De bebouwing en het openbaar gebied in het plangebied wordt in bestemmingsplan Westenholte hoofdzakelijk conserverend bestemd. Voorts is in dit plan de regeling uit het bestemmingsplan Noordschil Westenholte voor de reeds gerealiseerde ontwikkelingen één op één overgenomen. Deze ontwikkelingen zijn hierboven beschreven.

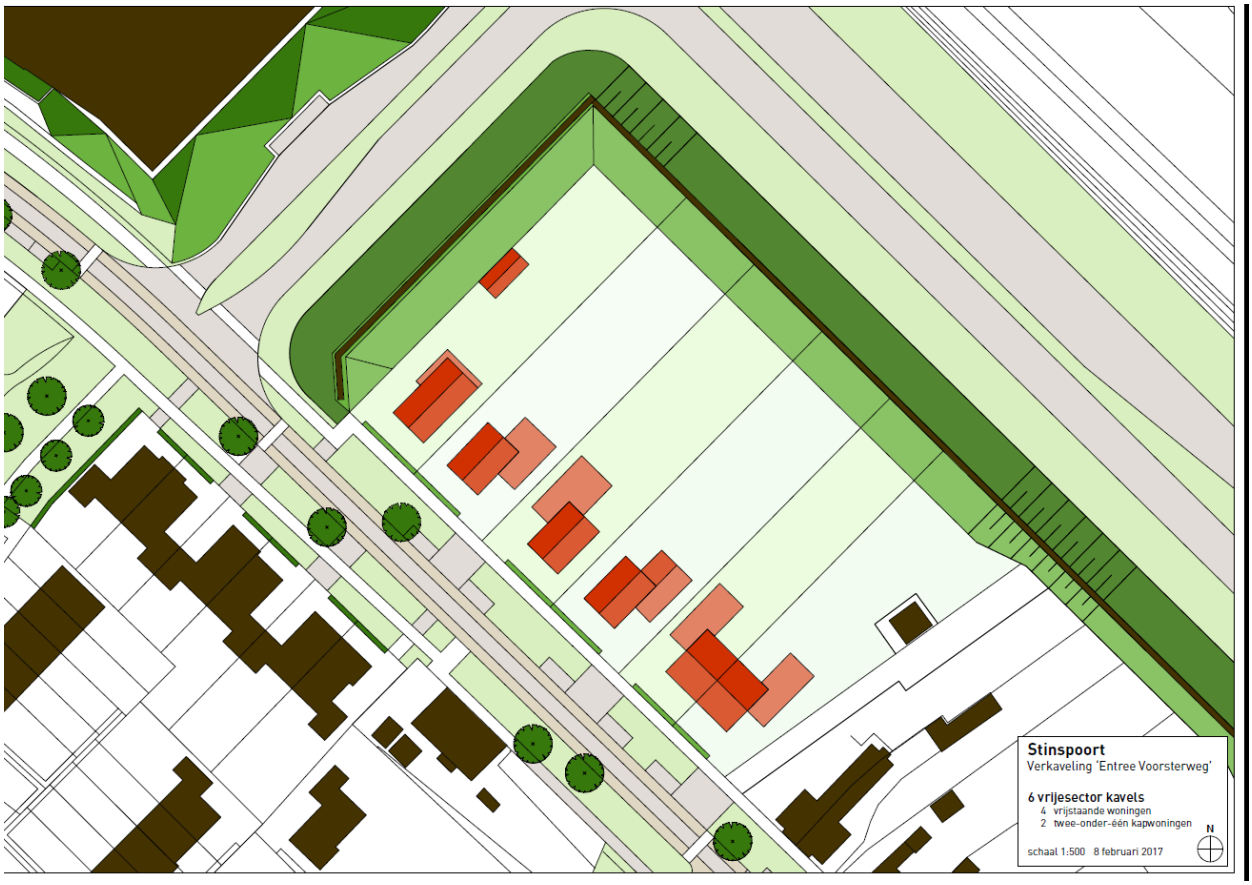
3.1.3 Nieuwe ontwikkelingen

Een uitzondering op het in de vorige paragraaf beschreven uitgangspunt dat dit bestemmingsplan in principe geen ontwikkelingen beoogt, vormt het bestemmingsplanregime voor een drietal nog te ontwikkelen kavels aan de Voorsterweg uit het bestemmingsplan Noordschil Westenholte, die niet meegenomen zijn in de Beheersverordening Westenholte. Concreet gaat het daarbij om de locatie van het vervallen bedrijfsverzamelgebouw op de hoek van de Teunisbloemweg en de Voorsterweg, het gebied ten noorden van het Rozenpad en de nog te realiseren locatie op de kop van de Zalkerdijk uit het bestemmingsplan Noordschil Westenholte die in het navolgende worden beschreven.

Gebied Stinspoort ten zuiden van de Teunisbloemweg

Het oorspronkelijk geprojecteerde bedrijfsverzamelgebouw op de hoek Teunisbloemweg/Voorsterweg, welke

is opgenomen in het bestemmingsplan Noordschil Westenholte is in dit plan komen te vervallen.Hiervoor in de plaats is in dit bestemmingsplan de mogelijkheid opgenomen voor 2 nieuwe woningen. Dit aansluitend op het uit het bemmingsplan Noordschil Westenholte overgenomen bouwvlak voor 4 woonwerk kavels langs de Voorsterweg. Ook deze 4 woonwerk kavels zijn nog niet verkocht. Daarom wil de gemeente deze 4 kavels samen met de kavel voor het bedrijfsverzamelgebouw gaan herontwikkelen. In dit plan is deze nieuwe ontwikkeling meegenomen in de vorm van een bouwvlak voor 6 nieuwe woningen. De gemeente wil deze locatie aan de Voorsterweg gaan uitgeven in het kader van particulier opdrachtgeverschap in de vorm van 4 kavels voor een vrijstaande woning en 1 kavel voor een 2 onder 1 kapwoning.

figuur 5: Stinspoort: verkaveling 'Entree Voorsterweg'

Gebied ten noorden van het Rozenpad

Op deze plek zijn 7 ruime woonkavels opgenomen waarop vrijstaande en halfvrijstaande (twee onder kap) woningen mogen worden gebouwd. Een aantal van deze woningen is reeds gebouwd. Deze woningen staan op ruime percelen met groene erfafscheidingen. Achter deze woningen, tegen de geluidswal zijn kavels met kleinschalige bedrijven. De bebouwing is zorgvuldig ingepast en heeft een landelijke verschijningsvorm aansluitend bij het dorpse karakter van de wijk Westenholte.

figuur 6: Inrichting kavels ten noorden van het Rozenpad.

Gebied 'Kop Zalkerdijk'

Dit gebied is gelegen op de driesprong van de Westenholterweg, de Zalkerdijk en de Voorsterweg. Een opvallende vrijstaande woning accentueert de herstelde verbinding met de Voorsterweg vanuit Westenholte en markeert de nieuwe entree van Westenholte vanaf de Zalkerdijk. De woning bestaat uit twee woonlagen met een karakteristieke kap. De architectonische uitwerking van de woning is een hedendaagse vertaling van het dorpse karakter van Westenholte en verbeeldt de overgang naar het landschap. Voor de woning geldt een maximale bouwhoogte van 10 meter en een maximale goothoogte van 6 meter. Voor garages en bijgebouwen geldt een bouwhoogte met kap van maximaal 5 meter en een goothoogte van maximaal 3 meter. De bouwhoogte van een vrijstaand bijgebouw zonder kap is maximaal 3 meter. Garages en

bijgebouwen hebben bij voorkeur een zelfde materiaalgebruik en kapvorm als het hoofdvolume

De woning is georiënteerd op de Voorsterweg, Westenholterweg en de Zalkerdijk met een zorgvuldige uitwerking van de overgang privé-openbaar. De woning heeft rondom een representatieve uitstraling. Dit kan vorm krijgen door de toepassing van bouwkundige accenten, zoals verschillende uitbouwen, raamopeningen, erkers en/of veranda's.

Voor de woning dienen twee parkeerplaatsen op eigen erf te worden gerealiseerd. Een carport telt mee als parkeerplaats, een garage niet.

Kavelhoogte

De kavel wordt opgeleverd met verschillende maaiveldhoogtes en ligt lager dan het peil van de Voorsterweg. Het hoogteverschil kan worden opgelost in het bouwvolume en zichtbaar worden gemaakt in de architectonische uitwerking. Het hoogteverschil op de kavel dient opgelost te worden volgens een eenvoudig principe van flauwe taluds op de eigen kavel. Dit voorkomt overlast voor de omliggende woningen en voorkomt de aanleg van dure keerwanden. Uiteraard bestaat de mogelijkheid om het hoogteverschil naast en achter de woning op een andere manier op te lossen.

figuur 7: inrichting 'kop Zalkerdijk'

3.2 Archeologie

In 2002 is door de gemeente Zwolle een Archeologische Waarderingskaart Zwolle vervaardigd. Voor de waarderingskaart is gebruik gemaakt van informatie uit het Centraal Archeologisch Archief (CAA) bij de Rijksdienst voor het cultureel erfgoed in Amersfoort (RvCE), informatie van amateur-archeologen, gegevens van de archeologische sectie van de gemeente Zwolle, het kadastrale minuutplan uit 1832, de geomorfologische kaart en waarnemingen in het veld. Dit heeft geresulteerd in een analoge en digitale waarderingskaart. De digitale versie is door de gemeente verwerkt en toegankelijk gemaakt binnen het geografische informatiesysteem Geopoort. In 2002 is vastgelegd dat de kaart dynamisch is. Dit betekent dat de waarde van de gebieden kan veranderen.

In de Wet voor de archeologische monumentenzorg en het daarop gebaseerde archeologiebeleid binnen de gemeente Zwolle is vastgelegd dat de archeologische waarden in de bestemmingsplannen vastgelegd moeten worden met de erbij horende consequenties. Aan de verschillende waarden worden consequenties

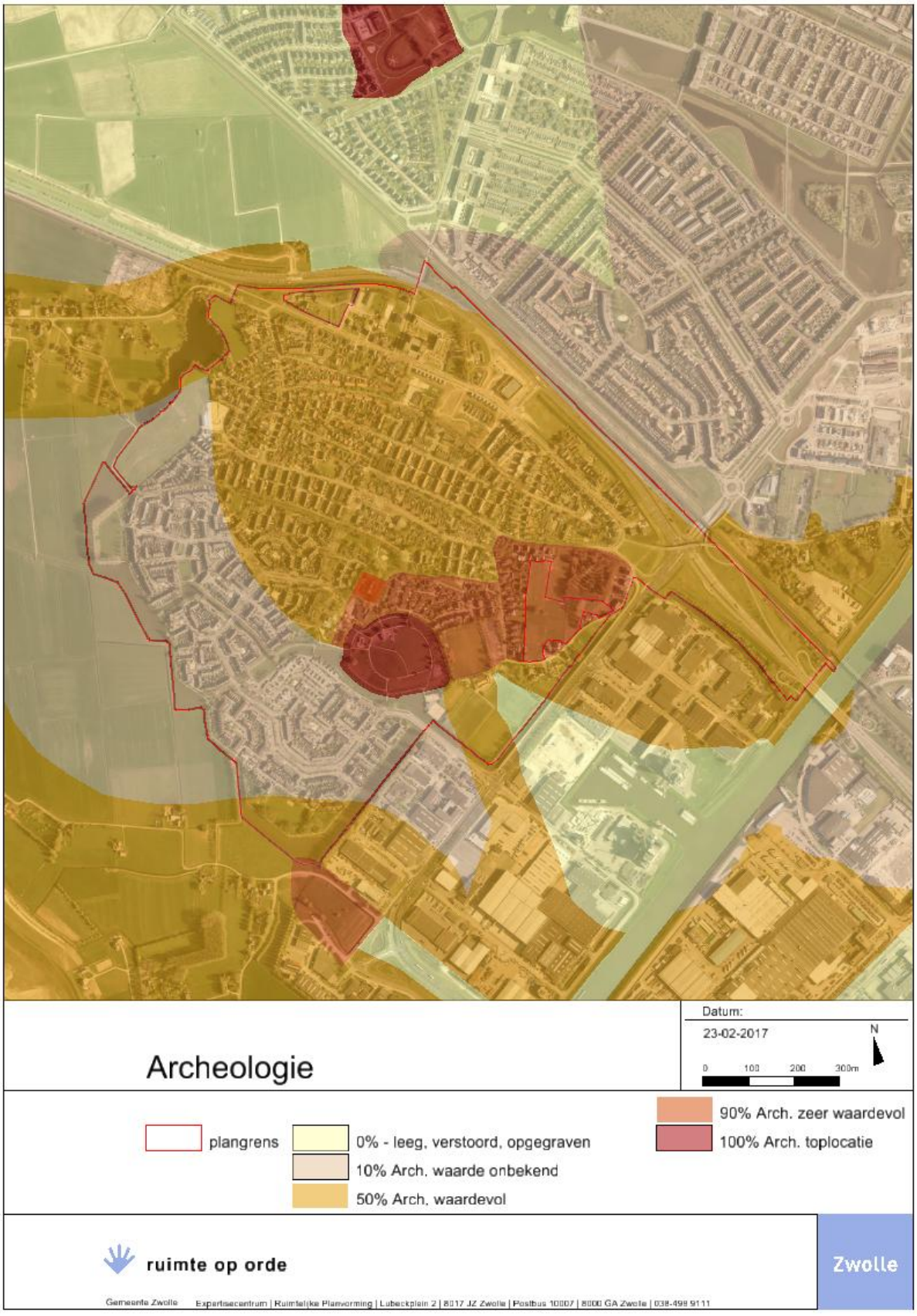
verbonden. Het archeologisch potentieel van de verschillende gebieden is in de volgende percentages uitgedrukt.

- 0% archeologisch leeg, geheel verstoord of reeds opgegraven.
- 10% archeologische waarde onbekend; proefonderzoek wordt aanbevolen.
- 50% archeologisch waardevol; een opgraving is noodzakelijk en de vondstkans is 1:2. Voor de binnenstad betekent een 50% locatie meestal dat de eerste meter bodemarchief verdwenen is, maar dat de onderste lagen nog bewaard zijn gebleven.
- 90% archeologisch zeer waardevol; een opgraving is noodzakelijk en de vondstkans is nagenoeg 100%.
- 100% archeologische toplocatie; indien bescherming niet kan is een opgraving altijd noodzakelijk, de vondstkans is uiteraard 100%.

De archeologische waardering van het plangebied is aangegeven op kaart (figuur 7).

3.2.1 Huidige situatie

Westenholte is gelegen op een dekzandrug en een complex van rivierduinen. In deze hoger gelegen gebieden is de vondstkans meestal 50% of hoger. De Stins is het enige archeologische rijksmonument in de gemeente Zwolle. Uit opgravingen in 1981 en 1982 is gebleken dat het kasteel bestond uit een ronde hoofdburcht met een rechthoekige voorburcht, omgeven door een complex grachtenstelsel. Van de ommuring van de voorburcht is een deel van de fundering teruggevonden. Van de hoofdburcht is weinig teruggevonden. In de grachten is een groot aantal vondsten gedaan die getuigen van het belang van het kasteel. Naast een grote hoeveelheid aardewerk is ook een zegelstempel van Zweder van Voorst en een uniek zwaard opgegraven.

Archeologie
Datum:
23-02-2017
N
0
100
200
300m
plangrens
0% - leeg, verstoord, opgegraven
10% Arch. waarde onbekend
50% Arch. waardevol
90% Arch. zeer waardevol
100% Arch. toplocatie
ruimte op orde
Zwolle
Gemeente Zwolle Expertisecentrum | Ruimtelijke Planvorming | Lubeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

figuur 8: archeologie in Westenholte

3.2.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

De gebieden die volgens de gemeentelijke archeologische waarderingskaart (zie figuur 7) een grote vondstkans hebben (50% of meer), hebben in het bestemmingsplan de dubbelbestemming Waarde - Archeologie gekregen . Deze dubbelbestemming bevat een regeling om op een passende manier rekening te houden met de kans op archeologische vondsten. Informatie over de dubbelbestemming is opgenomen in paragraaf 4.3 Bestemmingsregels , 28 Waarde - Archeologie

Beschermd archeologisch rijksmonument de Stins

Om dubbele vergunningverlening te voorkomen is deze dubbelbestemming niet gelegd op de gronden van het beschermde archeologische rijksmonument de Stins. Voor dit archeologische rijksmonument is het rijk en niet de gemeente bevoegd gezag bij de beoordeling van ingrepen. Bij verstoringen in de bodem met een grotere diepte dan 0,5 meter en een grotere oppervlakte dan 50 m² zijn specifieke bouwvoorschriften en een aanlegvergunningenstelsel conform de nieuwe Wet op de archeologische monumentenzorg van toepassing.

3.3 Cultuurhistorie

3.3.1 Analyse

In het gecultiveerde landschap zijn nog vele sporen aanwezig die informatie geven over de historische situatie of ontwikkeling van een gebied. Deze structuren en objecten vertellen het verhaal van hoe de mens in en om Zwolle woonde en werkte. Ze houden de identiteit en belevingswaarde van de fysieke leefomgeving in stand. Cultuurhistorie en erfgoed zijn daarom nauw verbonden met de kwaliteit van de omgeving.

Ontstaansgeschiedenis

De wijk Westenholte is van oorsprong een agrarische nederzetting, die zich vanaf de negentiende eeuw tot een dorp ontwikkelde.

De geschiedenis van het gebied heeft een zeer oude oorsprong. Reeds in de prehistorie vindt hier al bewoning plaats. De nederzetting is gelegen in een lager gelegen gebied buiten Suolle en wordt vooral gebruikt als weidegebied en hooiland. Zij bestaat uit verschillende hoeven die verspreid in de omgeving liggen en elk een eigen kamp hebben, als een zogenoemd hoevenzwermdorp. Sommige hoeven zijn gebouwd op de aanwezige zandkoppen en zijn vanwege de hogere ligging in het dorp nog te herkennen. Zeer bepalend voor de ontwikkeling van Westenholte is kasteel De Voorst, waarvan de bewoning terug gaat tot de dertiende eeuw. De archeologische restanten zijn nog aanwezig in het wijkpark. Geleidelijk aan wordt het landschap bedijkt om het achterland, dat 'het nieuwe land' wordt genoemd voor gebruik geschikt te maken. De meeste bebouwing in het gebied heeft een agrarische functie en bevindt zich vooral aan de Zalkerdijk (grotendeels buiten het bestemmingsplangebied), de aansluiting van de Zalkerveerweg op de Zalkerdijk en de Dekzandrug ten zuiden van de Voorsterdijk. De Voorsterweg is in die tijd een belangrijke uitvalsweg. Deze historische hoofdstructuren zijn verbonden met een netwerk van kleinere wegen en paden, waarvan onder andere de Stinsweg nog een restant is. Een groot deel van het gebied blijft tot de negentiende eeuw in gebruik als rivierduin en heideveld.

figuur 9: Westenholte ("Westerhold") op de topografische militaire kaart van 1851 met aan de noordzijde de Voorsterweg en konijnenbelten en ten zuiden daarvan het 'nieuwe land' (bron: watwaswaar.nl).

Aan het einde van de negentiende eeuw wordt het gebied verder ontgonnen. Naast de agrarische bebouwing verschijnen er vanaf het begin van de twintigste eeuw ook burgerwoonhuizen en arbeiderswoningen langs de bestaande linten en er komen functies bij in de vorm van een schoolgebouw, kerk (Eben Haëzerkerk) en gemeenschapshuis. Linten als de Voorsterweg en de Westenholterweg worden hierdoor verdicht. Tegelijkertijd komt er een behoefte aan nieuwe wegverbindingen naar Zwolle en het buitengebied. Een aantal historische wegen, die ooit de hoofdwegen van het gebied vormden, degraderen tot secundaire structuren. Het gebied wordt steeds aantrekkelijker voor een nieuwe groep burgers uit de stad. Geleidelijk aan transformeert Westenholte zich van een agrarische nederzetting tot een dorp met bijbehorende voorzieningen.

figuur 10: kaart van 1917 (bron: Historische Atlas)

In de naoorlogse periode wordt Westenholte uitgebreid met enkele woonbuurten. In het gebied tussen Westenholterweg en de Papaverweg komt voornamelijk woningwetbouw tot stand. Aan de Westenholterweg verrijst in 1965 een nieuw dorpscentrum (het Petuniaplein) met winkels en bovenwoningen, een bank, een kerk (Stinskerk) en een bibliotheek. De aanleg van het Zwolle-IJsselkanaal in 1964 zorgt ervoor dat Westenholte gescheiden wordt van de stedelijke bebouwing van Zwolle. In de strook daartussen ontstaat een industriegebied. Mede ten gevolge van de annexatie met de gemeente Zwolle en de toenemende woningvraag vinden er vanaf de jaren tachtig grootschalige uitbreidingen in zuidelijke richting plaats, waardoor Westenholte verdubbelt in omvang en het agrarische karakter van de voormalige nederzetting definitief verandert.

figuur 11: Het Petuniaplein met winkelstrip en bank, circa 1965-1970. Links de Stinskerk (bron: coll. HCO)

Karakteristiek

Westenholte heeft een perifere ligging aan de rand van de stad en wordt aan twee zijden ingeklemd door infrastructuur. De bebouwing van Westenholte is voor een groot deel tot stand gekomen vanaf het derde kwart van de twintigste eeuw. Door de gelaagde groei van de wijk zijn echter ook oudere bouwfases in de huidige wijkstructuur herkenbaar.

Het agrarische verleden van het gebied is goed af te lezen aan de oude weg- en dijkstructuren die nog in de wijk aanwezig zijn. Op enkele plaatsen bleven boerderijen en erven behouden, die herinneren aan de pre-stedelijke oorsprong van het gebied. De Voorsterweg en de Westenholterweg waren belangrijke wegstructuren waarlangs vanaf het begin van de twintigste eeuw verdichting en uitbreiding plaatsvond. We zien aan deze wegen daardoor niet alleen agrarische bebouwing, maar ook een kerk, school en burgerwoningen.

De historische weg- en dijkstructuren zijn opgenomen in woonbuurten die voornamelijk in de naoorlogse periode tot stand kwamen. Ten oosten van de Westenholterweg en ten noorden van de Steenboerweg overheerst de woningbouw uit de jaren vijftig en zestig, die zich kenmerkt door een planmatige opbouw en tevens een eigen dorpscentrum bevat. Bepalend voor de bebouwingsstructuur van deze buurten is een halfopen verkaveling met strokenbouw en een orthogonaal stratenplan. Aan de zuidzijde van de wijk overheerst de in de jaren tachtig na de annexatie met Zwolle tot stand gekomen bebouwing met woonerven. Ondanks dat de wijk voor een groot deel bestaat uit naoorlogse woningbouw, heeft Westenholte, door de aanwezigheid van bebouwing en structuren die verwijzen naar haar verleden, eerder het karakter van een dorp met stedelijke bebouwing dan van een stadswijk.

Aan de oostzijde van Westenholte ligt het wijkpark, met als hart het oorspronkelijke kasteelterrein De Voorst. Het vormt een karakteristieke groene structuur in de wijk. Eveneens een bepalende structuur is de kleine begraafplaats aan de Ridder Zwederlaan uit de jaren dertig. De wijk wordt aan de westzijde begrensd door de grillig gevormde kolken.

figuur 12: Ensemble van kleine boerderijen aan de Westenholterweg.

3.3.2 Huidige situatie

Westenholte heeft een grote historische betekenis vanwege de complexe en nog grotendeels goed afleesbare ontwikkelingsgeschiedenis, waarin het historische landgebruik, de bewoningsgeschiedenis, de kernvorming en de verstedelijking als belangrijke elementen uit de geschiedenis van het gebied herkenbaar zijn. Het bestemmingsplan legt structuren en bebouwingspatronen conserverend vast. De volgende structuren en stedenbouwkundige ensembles zijn in Westenholte te onderscheiden. Deze structuren hebben een hoge waardering omdat ze kenmerkend zijn voor de perioden waarin ze zijn ontstaan, dan wel voor een specifieke ontwikkeling binnen het gebied

Westenholterweg

De Westenholterweg is vermoedelijk ontstaan uit een netwerk van paden en landwegen over dekzandruggen. Zij transformeerde rond het midden van de negentiende eeuw tot de latere dorpsstraat van Westenholte. Aan de weg staat nog een aantal hallehuisboerderijen en arbeiderswoningen van rond 1900, die herinneren aan het agrarische verleden van het gebied. In de lintbebouwing zijn ook enkele woningen en gebouwen met een afwijkende functie opgenomen. Een voorbeeld is de voormalige Eben Haëzerkerk. Oorspronkelijk liep de Westenholterweg van de kruising Voorsterweg/Zalkerdijk ongeveer tot aan de huidige Papaverweg. De samenhang van de weg met de karakteristieke historische bebouwing inclusief erfbeplanting en enkele bijzondere twintigste eeuwse gebouwen binnen dit lint zijn behoudenswaardig.

De Westenholterweg takt aan de noordzijde aan op de Zalkerdijk, die eveneens van hoge cultuurhistorische waarde is. De Zalkerdijk bevindt zich echter voor het grootste gedeelte buiten de begrenzingen van het bestemmingsplangebied Westenholte.

Voorsterweg

Langs de noordzijde van de wijk loopt de Voorsterweg. De Voorsterweg was een oude landweg van Zwolle naar Kampen en vormde onderdeel van het tracé Gasthuisdijk-Zalkerdijk langs de noordflank van de Konijnenbelten. Op historische kaarten is te zien dat de weg iets gebogen liep. Rond 1850 is de weg, vanwege de toename van het gemotoriseerde verkeer, opgewaardeerd als verkeersweg, waarbij hij recht getrokken en deels verlegd werd. Sindsdien maakt de Zalkerdijk geen deel meer uit van het hoofdverkeersnet in dit gebied. Langs de Voorsterweg zijn vooral nog kleine samenhangende groepen woonhuizen uit de eerste helft van de twintigste eeuw aanwezig. Hieronder bevinden zich arbeiderswoningen met bakstenen gevels en pannendaken. Daarnaast staan er ook burgerwoonhuizen, die herinneren aan de pre-stedelijke fase, toen het gebied naast boeren en arbeiders ook aantrekkelijk werd voor de middenklasse, voornamelijk afkomstig uit Zwolle. In de jaren vijftig en zestig kwamen er langs de Voorsterweg enkele kleinschalige woningbouwcomplexen tot stand, die vooral een stedenbouwkundige waarde hebben. Net buiten het plangebied bevinden zich ook de houthandel Van Dijk en de trafo, die een cultuurhistorische waarde hebben. Het ensemble van voornamelijk twintigste eeuwse lintbebouwing heeft een cultuurhistorische waarde. De oude eikenlaan ten noorden van de Voorsterweg is eveneens behoudenswaardig.

Stinsweg en Veronicaweg

De historische kern van Westenholte bestond oorspronkelijk uit de bebouwing aan de Zalkerdijk, Zalkerveerweg (buiten het plangebied) en de dekzandrug ten zuiden van de Voorsterweg, die verbonden waren met een netwerk van kronkelende wegen en paden. Hiervan resteren nog de Stinsweg en de Veronicaweg. De Stinsweg is een oude landweg in de kern van Westenholte met een karakteristieke kronkelende vorm. Aan de weg ligt nog een aantal historische boerderijen uit de negentiende en twintigste eeuw. Langs deze wegen is de historische bebouwing en de samenhang van de bouwmassa´s karakteristiek.

Wijkpark

Van bijzonder hoge waarde is het kasteelterrein De Voorst, een archeologisch rijksmonument, dat

tegenwoordig onderdeel is van het wijkpark.

Begraafplaats

De kleine begraafplaats aan de Ridder Zwederlaan heeft een voor de ontstaanstijd (1935) kenmerkende aanleg met een mix van formele en landschapselementen. Het terrein in de vorm van een onregelmatige rechthoek wordt omzoomd door hagen en flinke zomereiken (waardevolle bomen). Op het voorterrein bij de entree staan drie waardevolle rode beuken uit de begintijd van de begraafplaats;

Papaverweg

De bebouwing langs de Papaverweg is in een latere fase van de ontwikkeling van Westenholte Voorst tot stand gekomen. Door de eenduidige bouwstijl en architectuur is een herkenbaar straatbeeld ontstaan.

Uitbreidingsbuurten

Aan de randen van Westenholte Voorst zijn recentelijk uitbreidingsbuurten gerealiseerd. De uitbreidingsbuurt ten oosten van de Westenholterweg wordt gekenmerkt door een eenduidige architectuur en een herkenbare verkaveling. De bebouwing aan de Ankerweg heeft een karakteristieke architectuurstijl en bijbehorende stedenbouwkundige opbouw.

Waardevolle objecten

De volgende objecten hebben een hoge waarde of zeer hoge waarde:

- Korianderplein 9, klein hallehuisboerijtje, verstoorde details;
- Ridder Zwederlaan 1, gebouw en poort begraafplaats, 1935;
- Ridder Zwederlaan 3, kleine hallehuisboerderij, details verstoord;
- Steenboerweg 28, grote hallehuisboerderij met voorhuis uit circa 1925;
- Stinsweg 12, kleine hallehuisboerderij op erf met bijgebouwen;
- Voorsterweg 51, woonhuis met bedrijfsruimte, circa 1900;
- Voorsterweg 83Ti. transformatorhuisje uit circa 1930;
- Westenholterweg 59, klein hallehuisboerderijtje, verstoorde details;
- Westenholterweg 63, klein hallehuisboerderijtje, verstoorde details';
- Westenholterweg 71, klein hallehuisboerderijtje, verstoorde details;
- Westenholterweg 73, klein hallehuisboerderijtje, verstoorde details;
- Westenholterweg 118-120, kleine dubbele arbeiderswoning.

3.3.3 Uitgangspunt bestemmingsplan

De aanwezige cultuurhistorische waarden van de ruimtelijke structuur en de bebouwing in de wijk Westenholte worden in de opzet van dit bestemmingsplan gerespecteerd.

Voor het plangebied zijn inventarisaties van cultuurhistorische waarden uitgevoerd door Monumenten Advies Bureau uit Nijmegen. Het betreft de cultuurhistorische quickscan Westenholte, gemeente Zwolle(oktober 2013). Zie voor de beschrijving van deze waarden Bijlage 2 Cultuurhistorische quickscan Westenholte en Bijlage 3 Cultuurhistorische waardenkaart Westenholte achter deze toelichting. De cultuurhistorische quickscan diende mede als input voor bestemmingsplan Westenholte.Met name is onderzoek verricht naar de cultuurhistorisch waardevolle bebouwing, maar ook andere aspecten zoals historisch-ruimtelijke structuren zijn geanalyseerd en gewaardeerd.

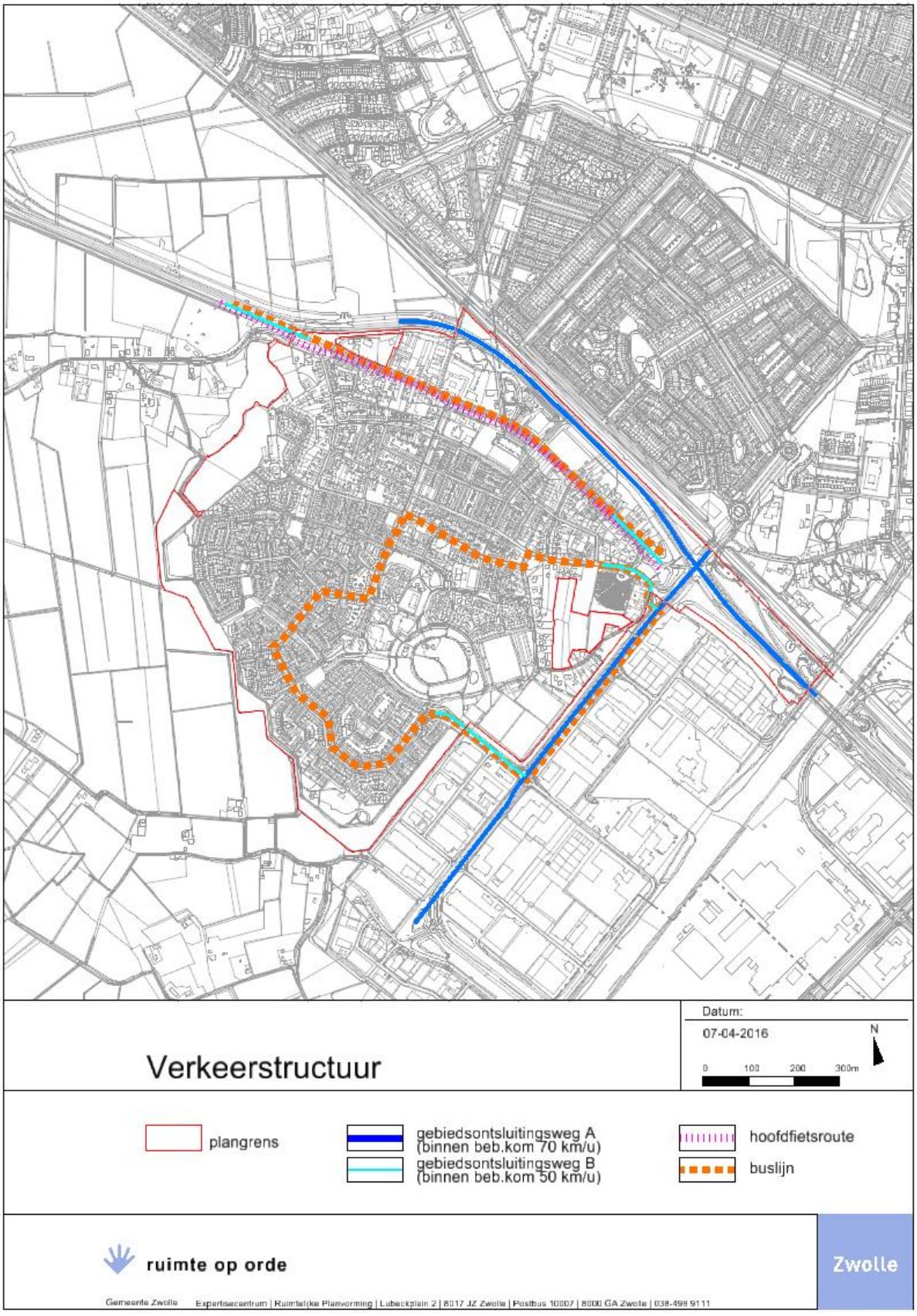
De bebouwing die is gewaardeerd als van hoge of zeer hoge cultuurhistorische waarde heeft de dubbelbestemming Waarde - Cultuurhistorie gekregen. Deze dubbelbestemming bevat een regeling om op een passende manier rekening te houden met de cultuurhistorische waarden. Informatie over de dubbelbestemming is opgenomen in paragraaf 4.3 Bestemmingsregels en Artikel 29 Waarde - Cultuurhistorie

3.4 Verkeer

3.4.1 Huidige situatie

Wegenstructuur

Om de gewenste afstemming tussen vormgeving en functie van de weg te kunnen bereiken, is het Zwolse wegennet gecategoriseerd naar een aantal te onderscheiden verkeersfuncties.

Verkeerstructuur
Datum:
07-04-2016
N
0
100
200
300m
plangrens
gebiedsontsluitingsweg A (binnen beb.kom 70 km/u)
gebiedsontsluitingsweg B (binnen beb.kom 50 km/u)
hoofdfietsroute
buslijn
ruimte op orde
Zwolle
Gemeente Zwolle Expertisecentrum | Ruimtelijke Planvorming | Lubeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

figuur 13: Verkeersstructuur Westenholte

De wegen met een voor het autoverkeer belangrijke functie in Westenholte zijn de Voorsterweg, Klipperweg, Weidesteenlaan, Tesjeslaan, Arnicaweg, Westenholterweg, Ridder Zwederlaan en de Papaverweg. Deze wegen hebben een ontsluitende functie voor het verkeer. De overige wegen binnen het plangebied hebben in principe geen doorgaande verkeersfunctie. De wegen worden bereden door verkeer met een herkomst of bestemming in de wijk. Over het algemeen hebben de wegen in Westenholte korte rechtstanden en een relatief smal wegprofiel.

In het GVVP en in de Mobiliteitsvisie zijn de Hasselterweg (N331 en de Westenholterallee gecategoriseerd als gebiedsontsluitingsweg A (70 km/uur). De wijk is met deze ontsluitingsweg verbonden via de De Weidesteenlaan en de Teunisbloemweg. Die zijn geheel of gedeeltelijk aangewezen als gebiedsontsluitingsweg B (50 km/h). De overige wegen in het plangebied zijn aangewezen als erftoegangsweg (30 km zone).

Openbaar vervoer

Westenholte heeft momenteel de beschikking over een “ontsluitende” buslijn (anno 2017 lijn 5) die zorgt voor directe verbindingen met het centrum en NS-station. De buslijn gaat in een lus door de wijk via de Weidesteenlaan, Tesjesweg, Middelstekamplaan, Arnicaweg, Petuniaweg, Westenholterweg en de Ridder Zwederlaan uitkomend op de Klipperweg.De bus rijdt slechts in één richting.

Verder wordt op de Hasselterweg gehalteerd door de streekbus en de schoolbus. De haltes zijn via het Rozenpad en de onderdoorgang Hasselterweg veilig bereikbaar vanuit Westenholte en Stadshagen.

Het Rozenpad verbindt Westenholte direct met het nieuwe station Stadshagen.

Fietsverkeer

Voor het fietsverkeer is Westenholte momenteel vanaf diverse kanten toegankelijk. Via het Trompetterspad, Rozenpad, Tijmpad, Weidesteenlaan, Westenholterbrug, Hasselterdijk en Zalkerdijk.

Om het fietsgebruik te stimuleren heeft de gemeente hoofdfietsroutes aangewezen, die de woonwijken met het centrum, het station of werkgebieden verbinden. Aan een hoofdfietsroute worden eisen gesteld als vlotheid/rechtstreeksheid, comfort, sociale en verkeersveiligheid, aantrekkelijkheid en uniformiteit/herkenbaarheid.

Binnen Westenholte maken de gehele Voorsterweg en de Weidesteenlaan tot aan de kruising met het Stinspad onderdeel uit van het hoofdfietsroutenetwerk. Als onderdeel van de hoofdontsluiting voor het autoverkeer ligt daarom langs een deel van de Weidesteenlaan een vrijliggend fietspad.

Daarnaast zijn er belangrijke fietsverbindingen zoals die over de Ridder Zwederlaan vanaf de Westenholterbrug tot aan de kruising met de Stinsweg, de Rozenweg, Petuniaplein en Arnicaweg.

Tevens liggen er diverse solitaire fietsroutes door Westenholte, zoals de Rozenweg, Westenholterweg, Steenboerweg, het Milissepad, het Konijnepad, het Tympad en het Stinspad.

Parkeren

In de wijk Westenholte vindt geen betaald parkeren plaats. De Regeling Parkeernormen 2016 is het toetsingskader in het geval van vastgoedontwikkelingen, bestemmingsplannen en aanvragen om omgevingsvergunning in de gemeente Zwolle. Het beleid van de gemeente Zwolle is dat de parkeeropgave

van een bouwplan of een ontwikkeling primair op eigen terrein van het bouwplan of ontwikkeling gerealiseerd moet worden. Wat de parkeeropgave is, wordt bepaald aan de hand van de parkeerkencijfers CROW.

3.4.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

Het bestemmingsplan beoogt geen ontwikkelingen. De verkeersstructuur van het plangebied blijft ongewijzigd. Het openbaar gebied en de wegen in het plangebied worden in bestemmingsplan Westenholte conserverend bestemd.

3.5 Natuur

3.5.1 Huidige situatie

Stedelijke groenstructuur

De Stedelijke Hoofdgroenstructuur, die voor Zwolle is vastgelegd op de Groene Kaart (2013), bestaat in het plangebied uit enerzijds de Westenholterallee, als onderdeel van het stedelijk hoofdwegennet, en anderzijds uit de natuurlijke hoogte (rivierduin) waarop de Voorsterweg, de Hasselterweg en in het verlengde daarvan de Zalkerdijk zijn gelegen. Ook de kolk, enkele agrarische percelen, het volkstuincomplex en de speelterreintjes langs de Zalkerdijk behoren tot deze groenstructuur. Deze hoogte is zandig, in tegenstelling tot de omgeving, en herbergt een karakteristieke flora en fauna (Rugstreeppad, Grote tijm, Wilde averuit, Steenanjer, Kleine bevernel). Bovendien zijn de hellingen van geomorfologische en cultuurhistorische waarde, doordat ze een voorbeeld vormen van hoe een natuurlijke hoogte is gebruikt als vestigingsplaats en als waterkering. Plaatselijk wordt deze groenstructuur versterkt door groene dijktaluds, onbebouwd terrein en wegbeplanting. De aard van deze groenstructuur kan worden versterkt door bij ontwikkelingen terughoudend om te gaan met bebouwing en ontgraving en het nodige groen hier te concentreren.

Wijkgroenstructuur

Het Stinspark is samen met het aangrenzende sportpark Weidesteen de belangrijkste groene ruimte van Westenholte. Het is belangrijk dat de groene ruimte visueel doorloopt naar de Weidesteenlaan enerzijds en naar het Tijmpad anderzijds. Daarnaast is de begeleidende beplanting en doorlopende laanstructuur langs de Weidesteenlaan en de Tesjeslaan en langs het Tijmpad en de Ridder Zwederlaan van belang voor de groenstructuur van de wijk.

De bomen langs de Ridder Zwederlaan, langs de Steenboerweg en het Tijmpad, langs de Lupineweg, bij de Korenbloemweg en langs de Voorsterweg zijn bovendien als bijzondere boom gerangschikt.

De algemene begraafplaats Voorst ligt als belangrijke groene ruimte aan de oostelijke entree van de wijk, en is ook een fors aantal bijzondere bomen rijk.

Verder liggen enkele andere belangrijke groene ruimtes, zoals een hondenloslooopterrein, speelvelden en ijsbaan als wezenlijk onderdeel van de wijkgroenstructuur aan de buitenrand van de wijk. Tenslotte lopen vanuit de wijk twee recreatieve fietsverbindingen (Trompetterspad en Meester Koolenpad) naar het buitengebied.

Groenstructuur
Datum:
07-04-2016
N
0
100
200
300m
plangrens
structuurgroen
wijkgroen
ruimte op orde
Zwolle
Gemeente Zwolle Expertisecentrum | Ruimtelijke Planvorming | Lubeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

figuur 14: Groenstructuur Westenholte

3.5.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

3.5.2.1 Bescherming van natuur in de omgeving van het plan

In de directe omgeving van het plangebied liggen beschermde natuurterreinen (Natura 2000 - gebied Rijntakken en Natura 2000 - gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht) en liggen provinciale Ganzengebieden en Weidevogelgebieden. Effecten op deze gebieden (ook van buitenaf) mogen de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende gebieden niet in gevaar brengen (Wet natuurbescherming).

De (externe) effecten op deze terreinen, door de activiteiten die dit bestemmingsplan mogelijk maakt, wijzigen niet.

3.5.2.2 Bescherming van flora en fauna binnen het plan

De aanwezige natuurwaarden langs de Zalkerdijk en omgeving worden grotendeels beschermd door de bestemming “Agrarisch met waarden - Natuur en landschap' en bijbehorende regels.

Voor werkzaamheden ter uitvoering van dit bestemmingsplan kunnen de bepalingen uit de Wet natuurbescherming in het geding zijn. Dit kan van invloed zijn op de vergunbaarheid en de wijze van uitvoering van de werkzaamheden.

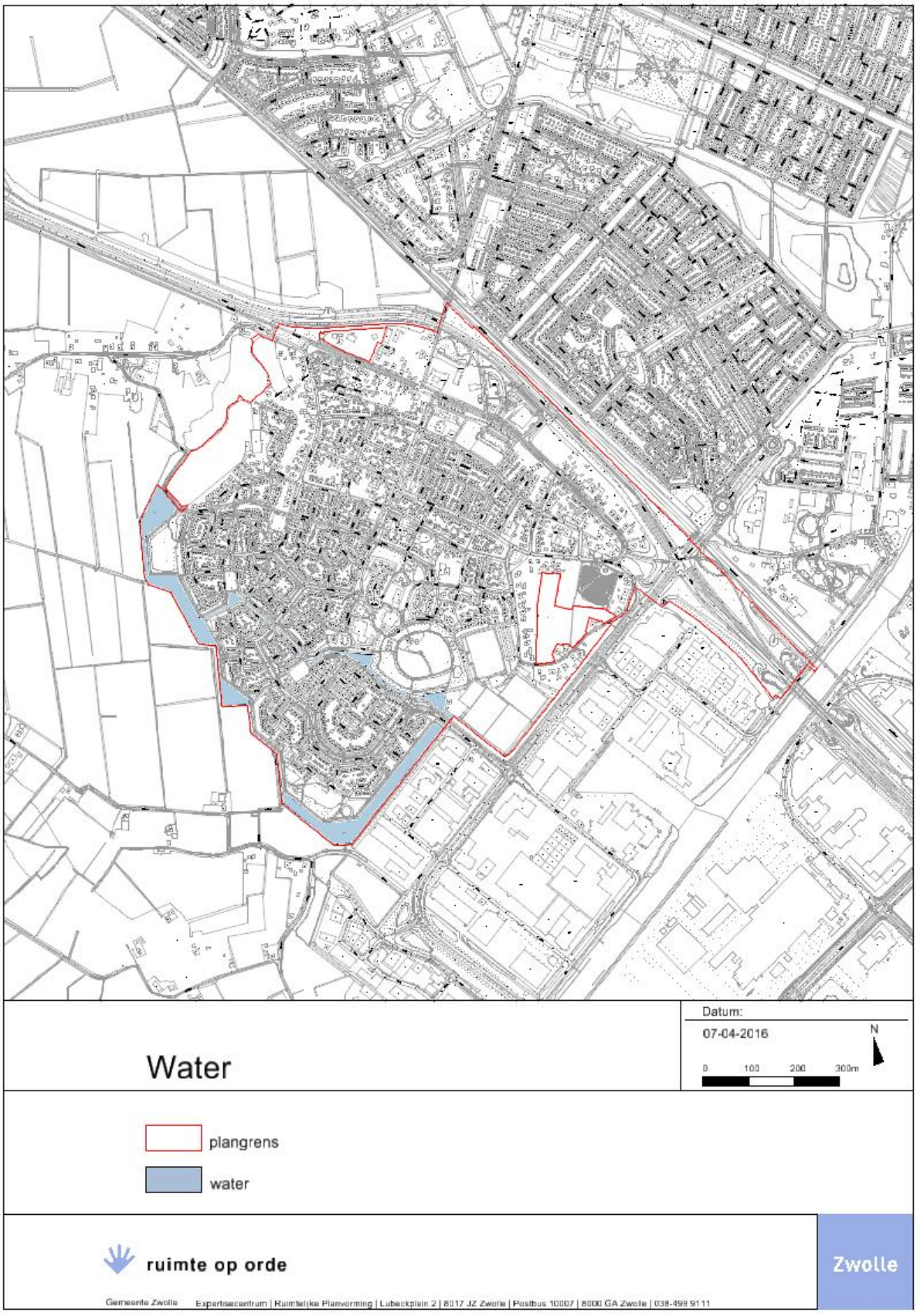
Er is geen limitatieve opsomming bekend over in het plangebied voorkomende soorten planten en dieren, die bescherming genieten in het kader van de Wet natuurbescherming. De lijnstructuren met Bijzondere bomen worden veel gebruikt door Dwergvleermuis. Zeer waarschijnlijk zijn sommige gebouwen in het plangebied in gebruik als verblijfplaats van vleermuizen. Deze zijn strikt beschermd. Ook is het mogelijk dat gebouwen in het plangebied dienen als vaste verblijfplaats van broedvogels. Vaste verblijfplaatsen van broedvogels zijn beschermd. In het openbaar groen komen beschermde planten en dieren voor. Voordat er sloop of ingrijpende verbouw van gebouwen plaatsvindt, moet de eventuele aanwezigheid van vleermuizen en broedvogels worden gecontroleerd. In het openbaar groen wordt gewerkt met een gedragscode.

3.6 Water

3.6.1 Huidige situatie

3.6.1.1 Waterstructuur

Voornamelijk rondom het plangebied, met uitzondering ter plaatse van de Noordschil Westenholte (deel ten noorden van de Voorsterweg), zijn watergangen voor wateraanvoer en -afvoer van Waterschap Drents Overijsselse Delta gelegen.

Water
Datum:
07-04-2016
N
0
100
200
300m
plangrens
water
ruimte op orde
Zwolle
Gemeente Zwolle Expertisecentrum | Ruimtelijke Planvorming | Lubeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

figuur 15: Waterstructuur Westenholte

Drooglegging

In plangebied wordt een ontwateringsdiepte van minimaal 0,7 m gehanteerd. Dit is de afstand tussen de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) en het maaiveld. Bij het bouwen zonder kruipruimte kan worden volstaan met een geringere ontwateringsdiepte.

Riolering

De droogweerafvoer vanuit het gebied, al dan niet via (bestaande) pompunits, moet worden afgevoerd naar het bestaande gemeentelijk (gemengde) rioolstelsel. In de Noordschil Westenholte (deel ten noorden van de Voorsterweg) wordt nog nieuwbouw verwacht. De toename van het hoeveelheid afvalwater is gering. Er is geen sprake van overbelasting van het bestaande rioolstelsel en de rioolwaterzuiveringsinstallatie.

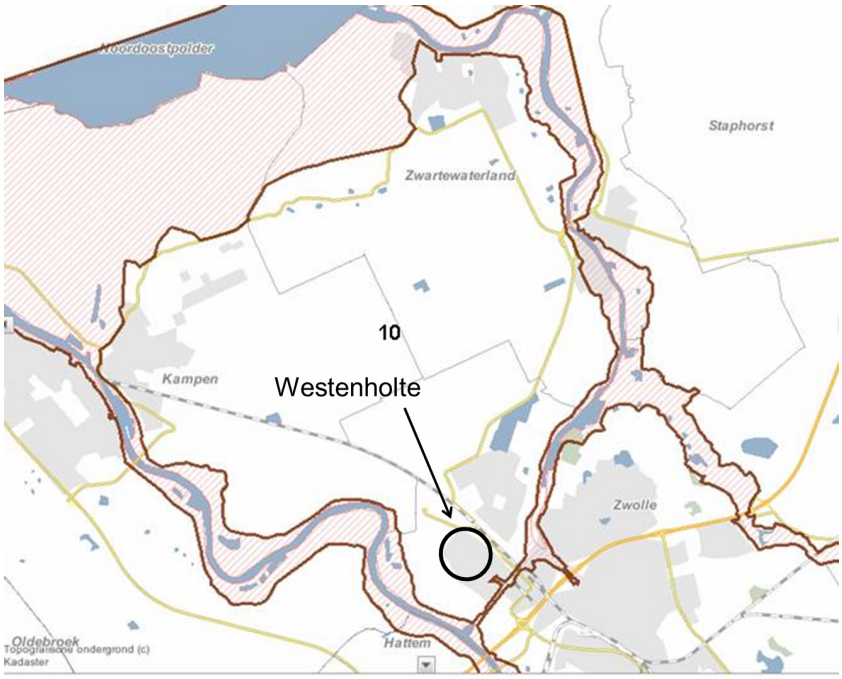
De hemelwaterafvoer van nieuw aan te leggen daken, terrassen en parkeerplaatsen moet binnen het plangebied worden geborgen en worden geïnfiltreerd in de bodem. Binnen het plangebied dient daartoe minimaal een statische berging gecreëerd te worden van 20 mm per vierkante meter afvoerend oppervlak. Hierdoor wordt het bestaande gemeentelijk (gemengde) rioolstelsel ontlast.

Wateroverlast

Om wateroverlast en schade in gebouwen te voorkomen wordt geadviseerd om een drempelhoogte van 20 cm boven het straatpeil te hanteren. Ook voor lager, beneden het maaiveld, gelegen ruimtes (kelders) moet aandacht worden besteed om wateroverlast te voorkomen. Als er aansluitpunten (wc, wastafel, afvoerputje e.d.) beneden het straatpeil aanwezig zijn, dan kan er niet onder vrijverval worden aangesloten. Op het terrein dient dan een zelfstandig rioolstelsel te worden aangelegd met een pompput. Bij de aanleg van kelderconstructies dient aandacht te worden geschonken aan de toepassing van waterdichte materialen en constructies tot aan het maaiveld, inclusief ventilatie / lichtschacht.

3.6.1.2 Overstromingsrisico

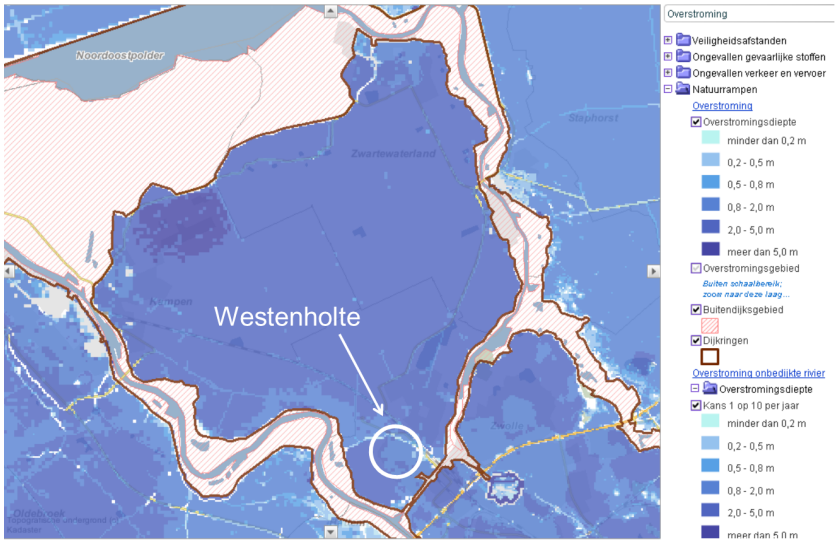
Het plangebied is gelegen achter een waterkering, waarbij in extreme situaties een kans op overstroming bestaat. Het gebied dat dan overstroomt, wordt omsloten door de IJssel aan de westzijde, door het Zwarte Meer aan de noordzijde en door het Zwarte Water aan de oostzijde (voormalig dijkring 10, zie figuur 16). Voor bestemmingsplannen in gebieden waar een kans op overstroming vanuit het primaire watersysteem bestaat, is een overstromingsrisicoparagraaf vereist.

figuur 16: dijkring 10

Risico-inventarisatie

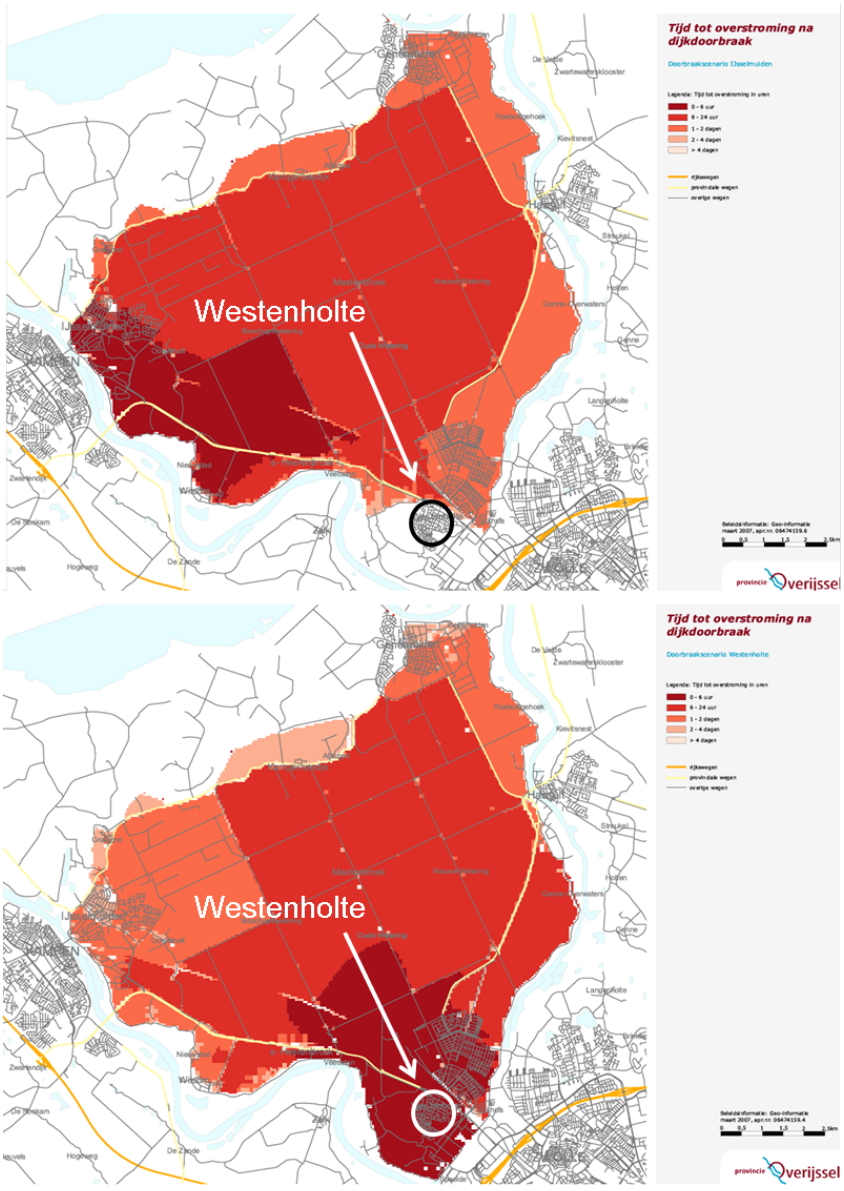
Dijktrajecten die een gebied tegen overstromingen beschermen, kennen een overstromingskans. Voor de primaire dijktrajecten nabij het plangebied geldt een overstromingskans van 1 op 3.000 tot 1 op 10.000 per jaar. De overstromingskans wordt in de Waterwet toegelicht als: “kans op verlies van waterkerend vermogen van een dijktraject, waardoor het door het dijktraject beschermde gebied zodanig overstroomt, dat dit leidt tot dodelijke slachtoffers of substantiële economische schade”.

figuur 17: maximale waterdiepte tijdens een overstroming

Met behulp van de provinciale digitale Wateratlas wordt de maximale waterdiepte in het plangebied tijdens een overstroming geschat tussen de 0,5 tot 2,0 meter (figuur 17). De mogelijke waterdiepte kan daarmee

worden aangeduid als ondiep. In figuur 18 is de tijd tot overstroming van het plangebied bij een dijkdoorbraak bij Westenholte en bij IJsselmuiden weergegeven. Dit is snel, namelijk 0 tot 6 uur.

figuur 18: maximale waterdiepte nabij het plangebied (bron: Wateratlas provincie Overijssel)

Maatregelen

Bij de ontwikkeling in het plangebied dient rekening te worden gehouden met mogelijke overstroming(en). Het betreft hierbij ook bewustwording dat bouwen in risicovolle gebieden bepaalde risico's met zich meebrengt en dat hier adequaat mee omgesprongen dient te worden. Wat betreft maatregelen kan worden gedacht aan: aanvullend ophogen (voor zover mogelijk) van het plangebied, voldoende hoog aanbrengen vloerpeil, verhoogde drempels, zodanige inrichting gebouw dat bij eventuele overstroming schade zoveel mogelijk wordt beperkt (denk aan materiaalgebruik en minder gevoelige ruimten op de begane grond), aansluiting van het plangebied op dichtstbijzijnde weg waardoor bereikbaarheid gewaarborgd blijft en

opstellen van een evacuatieplan. Meer informatie is o.a. te vinden op de website www.onswater.nl.

3.6.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

Het bestemmingsplan beoogt geen ontwikkelingen die van invloed zijn op de waterkeringen en watergangen in en rond het plangebied. De watergangen in Westenholte hebben de bestemming Water.

3.7 Wonen

3.7.1 Huidige situatie

Op 1 januari 2014 woonden er ongeveer 5300 inwoners in Westenholte verdeeld over ongeveer 2000 huishoudens. Dit is nagenoeg gelijk aan het inwonertal van 2004. De wijk kent een redelijk evenwichtige opbouw met voornamelijk veel gezinnen (met kinderen). Het plangebied betreft voor het grootste gedeelte geschakelde woningen (rijtjes). Op enkele plekken zijn vrijstaande woningen en gestapelde woningen gerealiseerd. Het aantal woningen is de afgelopen jaren stabiel gebleven. Het aandeel koopwoningen is vergeleken met het Zwols gemiddelde hoog: 65% ten opzichte van 48% in Zwolle. De huurwoningen liggen gelijkmatig verspreid over de hele wijk.

Aan de Papaverweg en de Tormentilweg zijn woonwagenstandplaatsen aanwezig. Hier is plaats voor maximaal 6 respectievelijk 5 woonwagens.

3.7.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

Het bestemmingsplan beoogt geen ontwikkelingen. De functionele structuur van het plangebied blijft ongewijzigd. De woningen in het plangebied wordt in bestemmingsplan Westenholte conserverend bestemd.

In bestemmingsplan Westenholte zijn enkele bestemmingen met rechtstreekse bouwtitel opgenomen die een nieuwe stedelijke ontwikkeling met woningbouw planologisch mogelijk maken.
In bestemmingsplan Westenholte zijn een tweetal wijzigingsbevoegdheden opgenomen die ook in het 'oude' bestemmingsplan Westenholte uit 2005 waren opgenomen. Om inzicht te geven dat met een regionale behoefte hiermee rekening moet worden gehouden is de Ladder toegelicht in paragraaf 2.2.1.1 Ladder voor duurzame verstedelijking

3.8 Voorzieningen

3.8.1 Centrum

Westenholte beschikt over een kleinschalig en redelijk compleet primair winkelaanbod rondom een supermarkt aan het Petuniaplein. Op basis van het inwonertal kan worden gesproken van kwetsbaarheid in termen van economische mogelijkheden voor winkels. De situatie in Westenholte is op dit moment echter redelijk stabiel. Dit hangt samen met de afzonderlijke positie en een sociaal-economische binding van bewoners aan de wijk.

Bovendien is de afgelopen jaren op gepaste wijze geïnvesteerd in vernieuwing zodat gesproken kan worden van een naar omstandigheden redelijke uitgangssituatie voor de komende jaren.

De detailhandel in dagelijkse goederen bevindt zich aan het Petuniaplein. Op andere plaatsen bevinden zich enkele zaken, zoals een groente en fruithandel aan de Westenholterweg en een fietsenhandel aan de

Voorsterweg.

3.8.2 Sport & recreatie

In Westenholte zijn er diverse mogelijkheden voor sportbeoefening. Zo zijn op sportpark “de Weidesteen” aan de Stinsweg voetbalclub v.v. W.V.F. en tennisclub W.V.F. actief. Ook de ijsbaan aan de Ankerweg is binnen het plangebied opgenomen. Verder is er nabij de kruising van het Stinspad met de Steenboerweg een Jeu de Boulesbaan aanwezig.

3.8.3 Maatschappelijk

Binnen het plangebied bevinden zich enkele maatschappelijke functies. Aan het Korianderplein bevinden zich twee bassischolen (protestants en openbaar onderwijs). Aan de Papaverweg bevindt zich een katholieke basisschool. Er zijn diverse gastouderbureaus in Westenholte aanwezig en er is een peuterspeelzaal, kinderdagverblijf en buitenschoolse opvang aanwezig (Papaverweg en Korianderplein).

Aan de Voorsterweg bevindt zich het Autismehuis, een voorziening voor kinderen met autisme. Eveneens aan de Voorsterweg is het ontmoetinsgcentrum Het Anker en een zorgcomplex voor huisartsen, fysiotherapie en een apotheek in combinatie met (senioren)woningen gerealiseerd.

Vlakbij het winkelcentrum staat aan de Westenholterweg de Hervormde Stinskerk en aan de Ridder Zwederlaan is de begraafplaats van Westenholte gelegen.

In de kantine van de voetbalclub v.v. W.V.F. zit een buitenschoolse opvang. Hiervoor is in 2016 middels buitenplanse afwijking een omgevingsvergunning verleend. In dit plan is deze maatschappelijke functie door middel van een functieaanduiding planologisch geregeld.

3.8.4 Commercieel

Horeca

In Westenholte zijn maar weinig horecagelegenheden. Binnen het plangebied bevinden zich een snackbar / lunchroom en een café, beide aan het Petuniaplein.

Bedrijven

Ook het aantal bedrijven in het plangebied is beperkt. Aan de Voorsterweg zijn woon/werkkavels gerealiseerd waar wonen naast (lichte) vormen van bedrijvigheid zijn toegestaan. Daarnaast zijn aan de Voorsterweg ook bedrijfsbestemmingen opgenomen waar lichte bedrijvigheid (via een aanduiding categorie 1 t/m 3) mag worden uitgeoefend zoals: een dienstverlenend beroep op administratief, juridisch, medisch, therapeutisch, cosmetisch, kunstzinnig of hiermee gelijk te stellen gebied. Binnen deze bestemming is (waar aangeduid) ook een bedrijfswoning toegestaan.

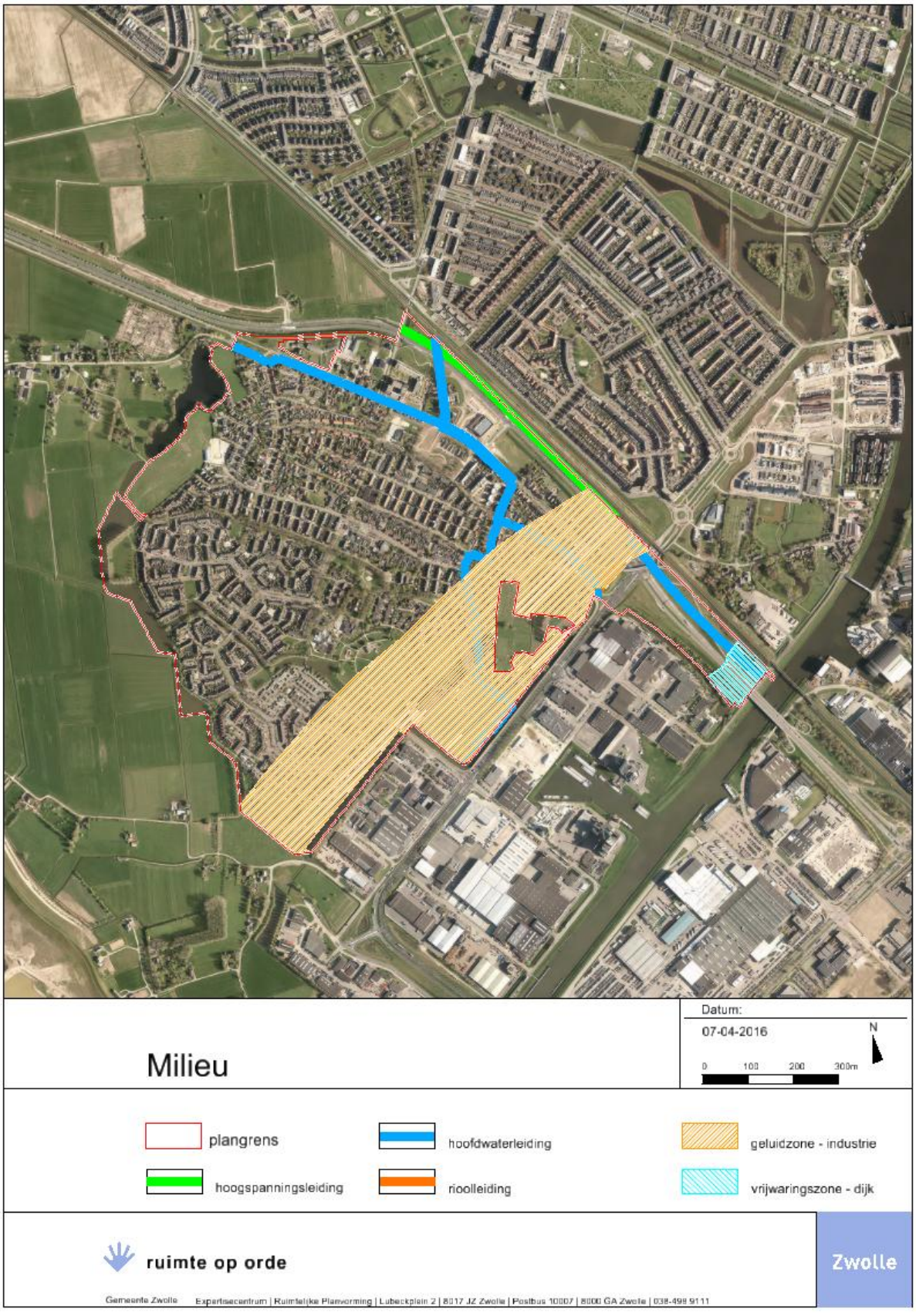
Aan de Papaverweg bevinden zich nog een paar bedrijven met bedrijfsloodsen.

Kantoren

Op het perceel Westenholterweg 50 is een kantoor gevestigd.

3.9 Milieu

In deze paragraaf wordt ingegaan op de milieuaspecten die van belang zijn bij het toekennen van bestemmingen.

Milieu
Datum:
07-04-2016
N
0
100
200
300m
plangrens
hoofdwaterleiding
geluidzone - industrie
hoogspanningsleiding
rioolleiding
vrijwaringszone - dijk
ruimte op orde
Zwolle
Gemeente Zwolle Expertisecentrum | Ruimtelijke Planvorming | Lubeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

figuur 19: Milieuaspecten Westenholte

3.9.1 Geluid

Op grond van de Wet geluidhinder (Wgh) moet bij het opstellen van bestemmingsplannen rekening worden gehouden met de geluidsproductie van wegverkeer, industrie en spoorwegen. Aan deze aspecten wordt in deze paragraaf aandacht besteed.

Wegverkeerslawaai

Volgens de Wgh moet akoestisch onderzoek worden uitgevoerd naar de actuele geluidsbelasting indien een bestemmingsplan geluidsgevoelige functieveranderingen toestaat voor gebieden die liggen langs zoneplichtige wegen. Deze verplichting geldt niet voor wegen waarvoor een maximumsnelheid geldt van 30 kilometer per uur.

Met dit plan wordt de wijzigingsbevoegdheid opgenomen om het gebouw naar Voorsterweg (functie detailhandel, momenteel is hier een fietsenhandel gevestigd) naar een woonfunctie te wijzigingen. De locatie ligt in een 30 km/uur. Er geldt geen verplichting vanuit de Wet geluidhinder om een gedetailleerd akoestisch onderzoek uit te voeren vanwege wegverkeer. Om na te gaan of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening is op basis van de geluidbelastingkaart van de gemeente Zwolle (2030) nagegaan wat de gecumuleerde geluidbelasting ter plaatse is. Deze is berekenend tussen de 55-58 dB Lden (zonder toepassing van een aftrek van 5 dB op basis van artikel 110g Wgh).

Het akoestisch onderzoek betreffende weg- en railverkeerslawaai dat ten behoeve van het bestemmingsplan Noordschil Westenholte is opgesteld in 2010 geeft ook inzicht in de te verwachten belasting op deze locatie (maatgevend is dan de Hasselterweg, zie de uitsnede met de berekende gevelbelasting incl. aftrek). De berekende waarden blijven onder de voorkeursgrenswaarde van 48 dB.

figuur 20 uitsnede met berekende gevelbelasting

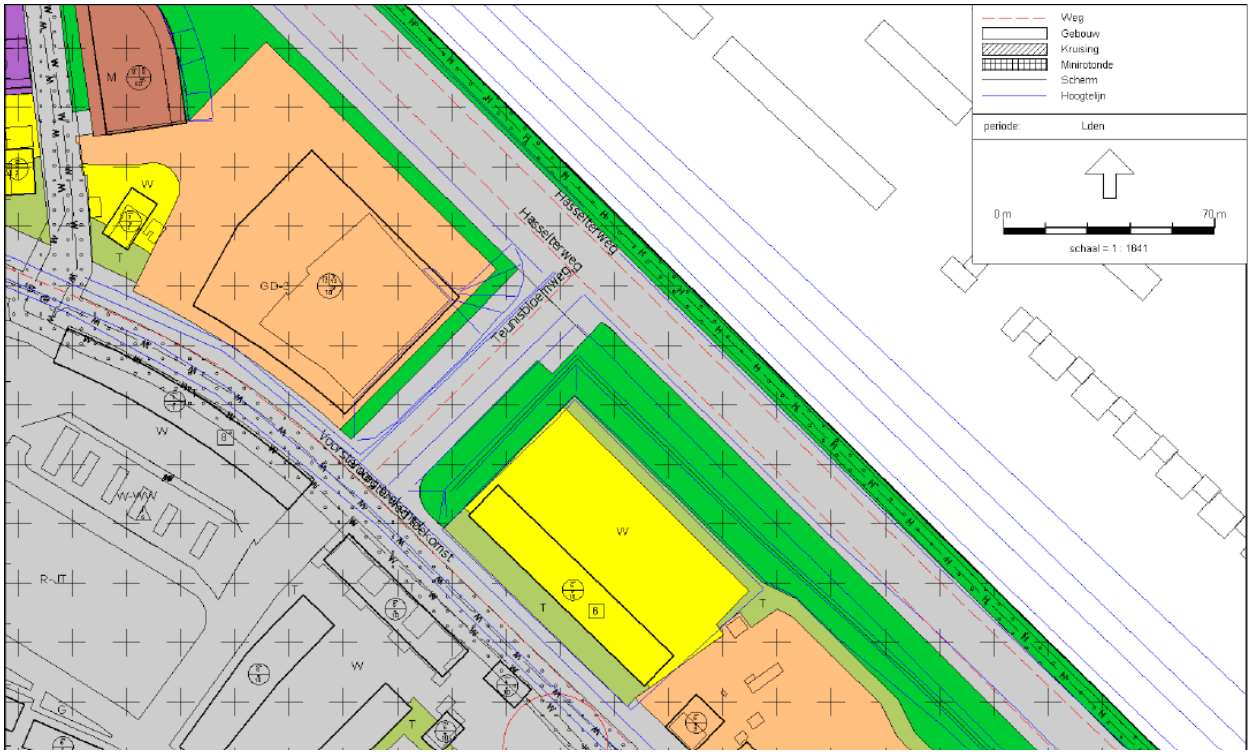
De locatie ligt in een lintbebouwing en wordt aan alle kanten omsloten door oudere en recent ontwikkelde woningen en biedt een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Aangezien het bestemmingsplan - met uitzondering van de apart beschreven locaties - een conserverend karakter heeft waarbij er geen nieuwe geluidgevoelige functies worden mogelijk gemaakt is akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai verder niet noodzakelijk.

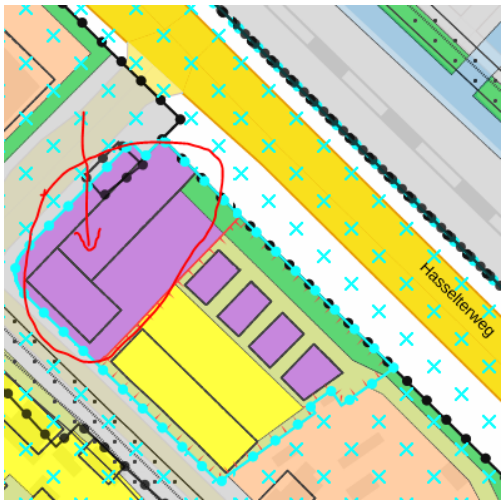
Een uitzondering op het voorgaande vormt de mogelijkheid om ter plaatse van de Teunisbloemweg op hoek

met Voorsterweg (Stinspoort,zie figuur 20) 6 vrije sector kavels in de vorm van 4 vrijstaande en 1 twee-onder-één kapwoning te kunnen realiseren. In het bestemmingsplan 'Noordschil Westenholte' was op deze locatie een bedrijfsverzamelgebouw opgenomen (zie figuur 21). Voor de herontwikkeling van deze locatie in de vorm van woningbouw is een akoestisch onderzoek verricht.

Bij dit onderzoek zijn als randvoorwaarden meegenomen de aanleg van geluidswerende voorzieningen in de vorm van een aarden wal met schanskorf. De hoogte van aardenwal ten opzichte van het wegdek Teunisbloemweg bedraagt 4 meter (4m+wegdek). De hoogte van schanskort boven op de aardenwal bedraagt 1 meter. De totale hoogte van de aardenwal+schanskorf bedraagt 5 meter ten opzichte het wegdek Teunisbloemweg. (5m+wegdek). De aanleg van deze geluidwerende voorzieningen worden in de regels van de ter plaatse opgenomen bestemming 'Groen' mogelijk gemaakt. Uit de conclusie van dit onderzoek volgt dat er voor deze woningen een procedure hogere grenswaarden moet worden gevolgd. Deze procedure zal voor de vaststelling van dit bestemmingsplan worden afgerond.

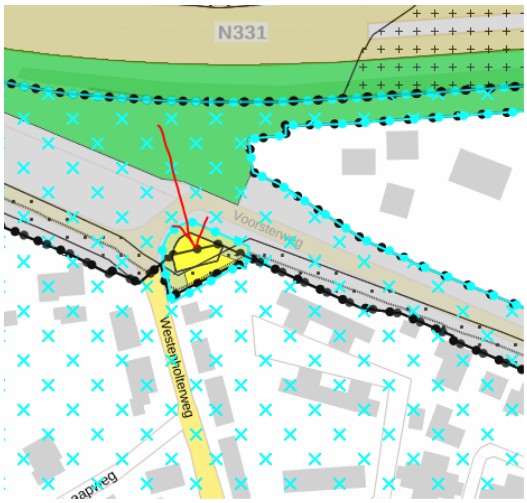
figuur 21: locatie Stinspoort in nieuwe BP Westenholte met nieuwe bouwblok t.b.v. 6 vrije sector woningen bij de entree Voorsterweg..

figuur 22: locatie Stinspoort aan Teunisbloemweg met oude situatie bedrijfsverzamelgebouw uit BP Noordschil Westenholte.

Het volledige onderzoek is als Bijlage 1 Akoestisch onderzoek Stinspoort 6 kavels NW achter deze toelichting opgenomen. Gebleken is dat voor deze woningen een Hogere waarde procedure moet worden gevolgd.

Voor de mogelijkheid voor de bouw van een vrijstaande woning op de kop van de Zalkerdijk (zie figuur 21) is geen akoestisch onderzoek nodig, aangezien deze bouwmogelijkheid al was opgenomen in het reeds geldende bestemmingsplan 'Noordschil Westenholte'. In het kader van de milieutechnische uitvoerbaarheid van dat plan heeft voor deze nog te bouwen woning al een akoestisch onderzoek plaatsgevonden. Uit dit onderzoek is gebleken dat de voorkeursgrenswaarde van 48 dB ter plaatse wordt overschreden met 3 dB. Hiervoor is door het college een hogere waarde vastgesteld.

figuur 23: Kop Zalkerdijk/Westenholterweg als opgenomen in BP Noordschil Westenholte

Spoorweglawaai

Ten noorden van het plangebied ligt de spoorweg Zwolle-Kampen waarvoor geluidproductieplafonds (GPP, artikel 11.45 lid 1 Wet milieubeheer) zijn vastgesteld in het geluidregister (1 juli 2012). In het plangebied zijn geen nieuwe ontwikkelingen opgenomen die effect kunnen hebben of waarvoor een nader akoestisch onderzoek noodzakelijk is

Industrielawaai

Ten zuidoosten van Westenholte ligt het industriegebied Voorst A, B en C. Het industriegebied Voorst A, B en C is op basis van de Wet geluidhinder gezoneerd. De 50 dB(A) contour industrielawaai is gelegen op het bestemmingsplan Westenholte. Indien binnen deze zone geluidgevoelige functieveranderingen worden opgenomen is nader onderzoek noodzakelijk. Met dit bestemmingsplan worden vanwege het conserverende karakter geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt waardoor nader geluidonderzoek niet noodzakelijk is.

Wijzigingen die passen binnen het bestemmingsplan zoals vergunning vrije bouwwerken en die zijn

gelegen binnen een geluidzone zullen in het kader van het Bouwbesluit moeten voldoen aan het vereiste binnenniveau zodat ook hiermee een goed woon en leefklimaat wordt gewaarborgd.

3.9.2 Bedrijvigheid (Wet milieubeheer)

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we enerzijds het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen. Anderzijds worden milieugevoelige functies als wonen en recreëren beoordeeld. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast. Milieuzonering heeft twee doelen:

- het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
- het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Zwolle hanteert bij de uitwerking van het bovenstaande principe de veel gebruikte VNG-handreiking

"Bedrijven en Milieuzonering" (2009). Hierin zijn richtafstanden aangegeven die aangehouden kunnen

worden tussen bedrijven c.q. voorzieningen en woningen. De VNG-lijst geeft per bedrijfstype indicaties voor afstanden aan tussen bedrijven en woningen om de hinder tot een aanvaardbaar niveau te beperken. Daarbij gaat het vooral om de milieu-invloeden die ruimtelijke consequenties hebben zoals geluid, geur- en luchtverontreiniging en externe veiligheid.

Binnen het plangebied zijn geen nieuwe gebieden aangewezen voor de vestiging van bedrijven.

De verspreid door de wijk aanwezige kleinschalige bedrijvigheid, vooral praktijken, dienstverlenende instellingen, kantoren en detailhandel hebben weinig milieu-invloeden.

In het plangebied is een aantal functies (detailhandel, dienstverlening, aan huis verbonden beroep) in woningen, of een gedeelte daarvan, gevestigd. Het beleid is er op gericht om (voormalige) woonhuizen de bestemming eengezinshuizen of meergezinshuizen te geven. De woonfunctie is uiteindelijk de belangrijkste functie in de wijk. Dit betekent echter niet dat een afwijkende bestemming niet is toegestaan. Er is een inventarisatie gemaakt van de afwijkende bestemmingen in woonhuizen, groter dan de bij recht toegestane praktijk aan huis (30% van het vloeroppervlak van de woning tot een maximum van 50 m²). Op de plankaart staan de woningen aangegeven waar een afwijkende bestemming is toegestaan. In de voorschriften is een bijlage opgenomen waarin staat aangegeven welke afwijkende bestemming is toegestaan en in welke omvang (bijvoorbeeld het gehele pand of alleen de begane grond).

Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging

Bij dit bestemmingsplan is een Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging gevoegd. De Staat geeft aan welke bedrijvigheid in de bestemmingen 'Bedrijf' , 'Gemengd 1'en'Gemengd 3'is toegelaten. Zie voor meer

informatie de 'Algemene verklaring'bij de Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging.

3.9.3 Luchtkwaliteit

Op 15 november 2007 is de Wet luchtkwaliteit in werking getreden. De wet maakt een onderscheid in projecten die “in betekenende mate” (IBM) en “niet in betekenende mate” (NIBM) bijdragen aan verslechtering van de luchtkwaliteit. Daarnaast worden er bestemmingen genoemd die extra gevoelig zijn voor luchtvervuiling (gevoelige bestemmingen). Uiteraard moet niet alleen bij gevoelige bestemmingen maar bij alle projecten sprake zijn van een goede ruimtelijke ordening. Uit dit oogpunt moet afgewogen worden of het aanvaardbaar is om een bepaald project op een bepaalde plaats te realiseren. Hierbij speelt de blootstelling aan luchtverontreiniging een rol, ook als het project zelf hier niet of nauwelijks aan bijdraagt.

Projecten die “niet in betekende mate” leiden tot een verslechtering van de luchtkwaliteit hoeven volgens de Wet luchtkwaliteit niet afzonderlijk getoetst te worden op de grenswaarde(n), tenzij een dreigende overschrijding van één of meerdere grenswaarden te verwachten is. Volgens de gelijknamige AMvB ligt de grens van “niet in betekenende mate” bij 3% van de grenswaarde van een stof. De concentraties in de buitenlucht van zowel fijnstof (PM10) als stikstofdioxide (NO_2) mogen met niet meer dan 3% toenemen.

In het plangebied zijn geen nieuwe projecten en/of gevoelige bestemmingen opgenomen waardoor nader onderzoek in het kader van de Wet luchtkwaliteit niet noodzakelijk is.

Daarnaast wordt met de jaarlijkse monitoring van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) de ontwikkeling van de luchtkwaliteit gevolgd en wordt de uitvoering van de maatregelen en projecten (die zijn opgenomen in het NSL) bijgehouden. Om de monitoring van het NSL uit te kunnen voeren, heeft destijds het ministerie van VROM, op basis van de Saneringstool/Rapportagetool, de Monitoringstool ontwikkeld. Hieruit blijkt dat er binnen de gemeente Zwolle geen overschrijdingen van de normen voor luchtkwaliteit zijn.

3.9.4 Bodemkwaliteit

Westenholte bestaat voornamelijk uit woonbebouwing met een aantal maatschappelijke voorzieningen.

Binnen het plangebied komt wat lichte bedrijvigheid voor. Op grond van historische informatie worden geen (grote) bodemverontreinigingen verwacht. In de gemeentelijke bodemkwaliteitskaart (vastgesteld in augustus 2015) is het gebied aangewezen met de bodemfunctie Wonen en is de ontgravingskwaliteit en de toepassingseis landbouw en natuur conform het Besluit bodemkwaliteit.

3.9.5 Externe veiligheid

Het aspect externe veiligheid gaat over het beheersen van de risico´s die ontstaan als gevolg van het gebruik, de opslag en het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg, het spoor of over het water en door buisleidingen. Voorbeelden zijn LPG, chloor en giftige gassen.

Externe veiligheid kent twee grootheden die van belang zijn en waaraan plannen getoetst dienen te worden.

Het gaat om het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR).

Het plaatsgebonden risico wordt weergeven als een contour rondom een risicovolle activiteit en wordt uitgedrukt in de kans dat een persoon overlijdt ten gevolge van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Een

kans van 10-6/jaar vormt de grenswaarde. Het groepsrisico geeft de kans aan dat een groep mensen van een bepaalde omvang overlijdt als gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen in een inrichting of op een vervoersas. De norm is de oriënterende waarde die verschilt per groepsgrootte.

In de nabije omgeving en in het plangebied zijn geen risicovolle activiteiten of inrichtingen aanwezig die er toe bijdragen dat het plaatsgebonden risico de 10-6 /jaar overschrijdt. Ook het groepsrisico blijft ver onder de oriënterende waarde.

Geconcludeerd kan worden dat het aspect externe veiligheid geen beperkingen oplegt aan de uitvoering van het plan.

3.9.6 Kabels, leidingen en straalpaden

Door het plangebied lopen twee hoofdtransportleidingen voor drinkwater. Deze zijn op de plankaart aangegeven door middel van de dubbelbestemming “Leiding - Water”.

Binnen de plangrenzen bevindt zich tevens de 110.000 Volt (ondergrondse) hoogspanningskabel Zwolle Frankhuis - Kampen met een bijbehorende belemmerende strook van 3 meter vanuit de buitenste hoogspanningskabel.Deze ondergrondse hoogspanningsleiding is op de plankaart aangegeven door middel van de dubbelbestemming "Leiding - Hoogspanning (ondergronds)".

Er bevinden zich geen straalpaden boven het plangebied. Ook lopen er geen (hoofd)gastransportleidingen door het plangebied.

Samengevat bevinden zich boven en in het plangebied geen straalpaden en kabels en leidingen die een belemmering kunnen vormen.

3.10 Duurzaamheid

Op 8 januari 2007 heeft de gemeenteraad de Beleidsvisie Duurzaam Bouwen vastgesteld. Het beleid is van toepassing op gebouwen en grond-, weg- en waterbouw en is erop gericht dat overal een minimaal niveau voor duurzaamheid bereikt moeten worden. De beleidsvisie biedt 2 mogelijkheden voor het realiseren van het minimale niveau. Bouwpartijen kunnen een keuze kunnen maken voor één van beide. De methodes verschillen in flexibiliteit. Eén methode, toepassing van GPR Gebouw geeft maximale flexibiliteit voor de bouwpartijen. Hierbij wordt het minimale niveau meegegeven, waarbij bouwpartijen door selectie uit een keur van maatregelen aan dit niveau kunnen komen. Het andere betreft een lijst van acht maatregelen, waaruit minimaal vijf maatregelen gekozen moeten worden. Dit geeft minder flexibiliteit aan bouwpartijen, maar wel duidelijkheid. Ook het minimale niveau is bovenwettelijk en ligt dus boven het niveau van het Bouwbesluit. Daarom zal gewerkt moeten worden met andere instrumenten, zoals bijvoorbeeld een convenant met de projectontwikkelaars.

Hoofdstuk 4 Juridische aspecten

4.1 Inleiding

Dit bestemmingsplan is gemaakt conform het 'Handboek bestemmingsplannen Zwolle' versie 21a. Dit handboek is gebaseerd op de Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen SVBP2012, zoals vastgelegd in de Regeling standaarden ruimtelijke ordening 2012. De regels zijn binnen de systematiek van de SVBP2012 aangepast aan de Zwolse situatie en uitgebreid met extra standaardbestemmingen, waaraan in Zwolle behoefte is. De regels van Westenholte zijn voor zover nodig op hun beurt weer aangepast aan specifieke situaties in het plangebied van het bestemmingsplan Westenholte.

De regels van het bestemmingsplan bestaan uit de volgende hoofdstukken:

- Hoofdstuk 1 Inleidende regels;
- Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels;
- Hoofdstuk 3 Algemene regels;
- Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels.

Gevolgd door de volgende bijlagen:

- Bijlage 1 Lijst van afwijkend gebruik;
- Bijlage 2 Lijst met horecacategorieën;
- Bijlage 3 Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging;

Hoofdstuk 1 Inleidende regels:

De inleidende regels zijn van algemene aard en bestaan uit de volgende regels:

Artikel 1 Begrippen;

Artikel 2 Wijze van meten.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels:

Toelichting op de regels voor de enkelbestemmingen:

Het gehele plangebied is onderverdeeld in enkelbestemmingen. Dit in tegenstelling tot een bestemming die andere bestemmingen als dubbelbestemming overlapt. De dubbelbestemmingen behoeven niet in het gehele plangebied voor te komen.

Een enkelbestemming kan in het plangebied op één plaats, maar ook op meerdere plaatsen voorkomen. De bij deze bestemmingen behorende regels zijn per bestemming in een apart artikel ondergebracht.

Alle regels die op een bepaalde bestemming van toepassing zijn, worden zoveel mogelijk in de bestemmingsregels zelf geregeld. Op deze wijze wordt bij de digitale versie van het plan bij het aanklikken op adres of bestemmingsvlak zo veel mogelijk informatie gegeven zonder dat er verder doorgeklikt behoeft te worden.

De opbouw van een bestemmingsregel is als volgt:

1. Bestemmingsomschrijving;
2. Bouwregels;
3. Nadere eisen;
4. Afwijken van de bouwregels;
5. Specifieke gebruiksregels;

6. Afwijken van de gebruiksregels;
7. Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden;
8. Wijzigingsbevoegdheid.

Per bestemmingsonderdeel wordt hierna een korte toelichting wordt gegeven.

1. Bestemmingsomschrijving:

In de bestemmingsomschrijving wordt een nadere omschrijving gegeven van de aan de gronden toegekende functie(s). De hoofdfunctie wordt als eerste genoemd. Indien van toepassing, worden ook aan de hoofdfunctie ondergeschikte functies mogelijk gemaakt. De ondergeschiktheid wordt aangegeven door de zin 'met daaraan ondergeschikt'. De ondergeschikte functies staan ten dienste van de hoofdfunctie in de bestemming. De bestemmingsomschrijving is niet alleen functioneel maar bevat ook inrichtingsaspecten.

2. Bouwregels:

In de bouwregels worden voor alle bouwwerken de van toepassing zijnde bebouwingsregels geregeld.

Bij woningen wordt een onderscheid gemaakt tussen 'hoofdgebouwen', 'bijbehorende bouwwerken' en 'bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zonder dak'. Een 'bijbehorend bouwwerk' is een 'uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel een functioneel met een zich op het zelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd en met de aarde verbonden bouwwerk met een dak'. Deze definitie is gelijk aan de definitie in het Besluit omgevingsrecht (Bor).

Voor de andere functies geldt dat er meestal geen sprake is van 'bijbehorende bouwwerken'. Bij deze functies wordt dan alleen gebruik gemaakt van de begrippen 'gebouwen' en 'bouwwerken, geen gebouwen zijnde'.

De maatvoering waaraan een (hoofd)gebouw, bijbehorend bouwwerk c.q. bouwwerk, geen gebouw zijnde, dient te voldoen wordt in deze regel opgenomen. De maximum goothoogte en maximum bouwhoogte worden in meters weergegeven, de dakhelling in graden.

De hoogte van de gebouwen wordt op de kaart aangegeven, indien er geen uniforme hoogteregels voor de gehele bestemming van toepassing zijn. Dit wordt in de verbeelding op papier van het plan gedaan door middel van een symbool in de vorm van een rondje verdeeld in een matrix met 2 of 3 vlakken. Linksboven staat bijvoorbeeld de maximum goothoogte in meters vermeld, rechtsboven de maximum bouwhoogte in meters en onderaan staat zo nodig het maximum bebouwingspercentage aangegeven. Het symbool is gekoppeld aan het bouwvlak, of indien er geen bouwvlak aanwezig is, aan het bestemmingsvlak.

3. Nadere eisen:

In het bestemmingsplan is bepaald dat door burgemeester en wethouders nadere eisen kunnen worden gesteld. Het betreft hier nadere eisen ten behoeve van bepaalde doorgaans kwalitatief omschreven criteria, zoals stedenbouwkundig beeld, woonsituatie, en verkeersveiligheid. De nadere eisenregeling biedt de mogelijkheid om in concrete situaties in het kader van het verlenen van een omgevingsvergunning sturend op te treden door het stellen van nadere eisen. De criteria zijn in de bepaling van nadere eisen zelf opgenomen.

De procedure voor het stellen van nadere eisen is in deze bestemmingsregels omschreven in Artikel 36 Algemene procedureregels.

4. Afwijken van de bouwregels:

In het bestemmingsplan is bepaald dat bij een omgevingsvergunning van het bestemmingsplan kan worden afgeweken. In deze bepaling wordt een opsomming gegeven van de bouwregels waarvan kan worden afgeweken. Een afwijkingsmogelijkheid van de bouwregels wordt alleen opgenomen, indien dit noodzakelijk wordt geacht in verband met het gewenste beleid en het een afwijking of verduidelijking betreft van de algemene afwijkingsregels. De criteria zijn in de afwijkingsregel zelf opgenomen.

De procedure voor het afwijken van de bouwregels is omschreven in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

5. Specifieke gebruiksregels:

In artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wabo wordt aangegeven dat het verboden is zonder omgevingsvergunning gronden en bouwwerken te gebruiken in strijd met het bestemmingsplan. Ter verduidelijking worden in een aantal bestemmingen in de specifieke gebruiksregels specifieke vormen van gebruik met name uitgesloten. Dit zijn gebruiksvormen, waarvan het op voorhand gewenst is aan te geven dat deze in ieder geval niet zijn toegestaan.

6. Afwijken van de gebruiksregels:

Bij specifieke gebruiksregels wordt in een aantal bestemmingen een daarop gerichte afwijkingsbevoegdheid opgenomen. Bij zo'n specifieke afwijkingsbevoegdheid zijn ook hier de criteria opgenomen. Ook deze afwijkingsbevoegdheid is gebaseerd op artikel 3.6, eerste lid onder c, van de Wro

De procedure voor het afwijken van de gebruiksregels is omschreven in de Wabo.

7. Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden:

Door het opnemen van de eis voor een omgevingsvergunning overeenkomstig artikel 2.1, eerste lid onder b, van de Wabo, kunnen specifieke inrichtingsactiviteiten aan een omgevingsvergunning worden verbonden. Het betreft het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden. Het bouwen wordt niet aangemerkt als zo'n inrichtingsactiviteit. De eis voor een dergelijke omgevingsvergunning wordt opgenomen om extra bescherming aan een specifieke waarde van de bestemming te bieden, zoals de landschappelijke of cultuurhistorische waarde. De eis voor deze omgevingsvergunning wordt met de criteria voor vergunningverlening in de bestemmingsregel opgenomen.

8. Wijzigingsbevoegdheid:

Het gaat hier om een specifieke op een bepaalde bestemming gerichte wijzigingsbevoegdheid als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid onder a, van de Wro. Hierin wordt aan burgemeester en wethouders de bevoegdheid gegeven om de betreffende bestemming op de aangegeven punten te wijzigen.

Op het toepassen van de wijzigingsbevoegdheid is de Uniforme openbare voorbereidingsprocedure (Uov) van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van toepassing.

Toelichting op de regels voor dubbelbestemmingen:

Een dubbelbestemming wordt opgenomen in een bestemmingsplan wanneer er sprake is van twee functies die onafhankelijk van elkaar op dezelfde plaats voorkomen. Het opnemen van een dubbelbestemming zorgt met het oog op een specifiek belang voor bescherming van het betreffende gebied.

Het betreft in dit plan:

Artikel 25 Leiding - Hoogspanning

Artikel 26 Leiding - Riool

Artikel 27 Leiding - Water

Artikel 28 Waarde - Archeologie

Artikel 29 Waarde - Cultuurhistorie

Deze bestemmingen liggen als het ware over de reguliere (enkel)bestemmingen heen. De bestemmingsomschrijving van de dubbelbestemming geeft aan dat de gronden, naast de andere aan die gronden gegeven (enkel)bestemmingen, mede voor deze dubbelbestemming zijn bestemd.

De opbouw van een dubbelbestemmingregel is dezelfde als die van een (enkel)bestemmingsregel, maar alleen die regels worden ter aanvulling opgenomen die noodzakelijk zijn. De regels in de dubbelbestemming geven de verhouding van de enkelbestemming ten opzicht van de dubbelbestemming aan.

Hoofdstuk 3 Algemene regels**:**

In de algemene regels zijn de volgende regels in onderstaande volgorde opgenomen:

Artikel 31 Anti-dubbeltelregel;

Artikel 32 Algemene aanduidingsregels geluidzone - industrie;

Artikel 33 Algemene aanduidingsregels vrijwaringszone - dijk;

Artikel 34 Algemene afwijkingsregels;

Artikel 35 Algemene wijzigingsregels;

Artikel 36 Algemene procedureregels.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels**:**

In dit laatste hoofdstuk komen de overgangsregels en de slotbepaling aan de orde.

BIJLAGEN BIJ DE REGELS**:**

Ten slotte zijn als bijlagen bij de regels gevoegd:

1. een Lijst van afwijkend gebruik dat toegestaan is in de bestemming Wonen;
2. een Lijst met horecacategorieën, welke toelaatbaar zijn in de bestemming Horeca;
3. een met toegelaten en niet toegelaten bedrijfsactiviteiten in de bestemming Gemengd 1 en 3 en Bedrijf met een bijbehorende algemene verklaring van de opzet van deze staat en een lijst met de verklaring van de gebruikte afkortingen;

4.2 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

Hierin worden de in de regels gebruikte begrippen gedefinieerd. Ze zijn alfabetisch gerangschikt met uitzondering van de begrippen plan en bestemmingplan die als eerste zijn genoemd.

Het doel van deze regels is om misverstanden of verschillen in interpretatie te voorkomen. Dit als aanvulling op de gevallen waarbij het woordenboek van Van Dale geen uitsluitsel geeft.

Artikel 2 Wijze van meten

Dit is de handleiding voor de manier van meten van diverse in het plan bepaalde maten.

4.3 Bestemmingsregels

Hierna wordt - voor zover nog nodig - een toelichting op een aantal artikelen van de bestemmingsregels

gegeven:

Artikel 4 Agrarisch met waarden - Landschap

Deze bestemming is overeenkomstig het bestemmingsplan Nationaal Landschap IJsseldelta, met dien verstande dat de bebouwing van de ijsvereniging op de verbeelding door middel van een bouwvlak is op genomen. Tevens is een aanduiding ijsbaan opgenomen ten behoeve van dagrecreatie in de vorm van een ijsbaan.

Artikel 14 Groen

Uitgangspunten:

- Het structuurgroen en het buurtgroen is bestemd tot 'Groen'. De overige groengebieden zijn bij de bestemming 'Verkeer - Erftoegangsweg' gevoegd. In de bestemming Groen zijn paden voor langzaam

verkeer toegestaan maar geen wegen en parkeervoorzieningen voor snelverkeer. Dit is vast beleid waar niet van zal worden afgeweken.
- Bermen en groenstroken langs wegen, die geen structuur- of buurtgroen zijn, zijn opgenomen in de verkeersbestemmingen. Binnen deze laatste bestemmingen is een uitwisseling van groen, verkeer en parkeren overal toegestaan.
- Binnen de bestemming Groen zijn overal trapveldjes en speelvoorzieningen mogelijk.
- In verband met de ligging langs de Hasselterweg zijn binnen de bestemming Groen tevens de aanleg van geluidwerende voorzieningen mogelijk gemaakt.
- Binnen deze bestemming mogen overal gebouwtjes voor openbare nutsvoorzieningen en maatschappelijke voorzieningen tot 50 m² en met een goothoogte tot 3 meter en een nokhoogte tot 6 meter worden gebouwd.

Artikel 17 Sport

Op de gronden met deze bestemming mogen sportterreinen worden aangelegd en gebouwen ten behoeve van sportvoorzieningen worden gebouwd, waaronder ook een kantine is begrepen. In de kantine van de v.v. W.V.F. is ook een buitenschoolse opvang toegestaan. Ter plaatse is een functieaanduiding 'kinderdagverblijf' opgenomen. Voor het bouwen van tribunes en gebouwen van meer dan 15 m² geldt dat deze uitsluitend binnen een bouwvlak mogen worden gebouwd.

Artikel 18 Tuin

Binnen deze bestemming mogen geen gebouwen en carports bij recht worden gebouwd. Via een afwijking zijn bij een aangrenzend hoofdgebouw behorende bouwwerken wel mogelijk, mits geen aantasting plaatsvindt van de in de afwijkingsbevoegdheid genoemde criteria. Het gaat hier om bebouwing ten behoeve van uitbreiding van hoofdgebouwen, bij een aangrenzend hoofdgebouw behorende bijgebouwen en carports. Tevens moet zo nodig rekening worden gehouden met de Wet geluidhinder.

Artikel 20 Verkeer - Erftoegangsweg

Deze bestemming is opgenomen voor het verkeers- en verblijfsgebied met een erftoegangsfunctie. Het heeft een inrichting gericht op gemengd verkeer in een 30 kilometer gebied. Behalve de rijbanen zelf worden ook de bijbehorende bermen, voetpaden, fietspaden en parkeerplaatsen in de bestemming opgenomen. Ook groenvoorzieningen en speelvoorzieningen zijn als onderdeel van de verblijfsfunctie mogelijk in deze bestemming. Binnen deze bestemming mogen ook gebouwtjes voor openbare nutsvoorzieningen en maatschappelijke voorzieningen tot 50 m² en met een goothoogte tot 3 meter en een nokhoogte tot 6 meter worden gebouwd.

Artikel 21 Water

Deze bestemming omvat al het water dat van belang is voor de waterhuishouding van het gebied. Water dat voor de waterhuishouding niet van belang is, is opgenomen in de bestemmingsomschrijving van andere bestemmingen.

Artikel 22 Wonen

Deze bestemming is bedoeld voor de eengezinshuizen. Dit zijn gebouwen, welke één woning omvatten.

Uitgangspunten:
- Alle bestaande eengezinshuizen in het plangebied worden als zodanig bestemd.
- De bestaande bebouwing wordt conform het huidige legale gebruik en volume bestemd. Indien het geldende plan ruimere mogelijkheden geeft dan er gerealiseerd zijn, wordt volgens die ruimere mogelijkheden bestemd, indien realisatie nog aanvaardbaar is qua licht- en luchttoetreding.
- Binnen het bouwvlak mogen hoofdgebouwen, bijbehorende bouwwerken en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zonder dak worden gebouwd.
- Op het erf binnen deze bestemming, dat buiten het bouwvlak is gelegen, mogen bijbehorende bouwwerken en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zonder dak worden gebouwd, maar geen zelfstandige hoofdgebouwen, waarvan situering niet ondenkbaar wordt bij het toestaan van grotere oppervlakten.

- Halve meters bij hoogtebepalingen worden in het kader van de deregulering afgerond naar boven.
- In het kader van de deregulering mag het erf binnen deze bestemming aan de zijkant en de achterkant van het bouwvlak zonder afwijking worden bebouwd met bijbehorende bouwwerken tot maximaal 50% en 100 m².
- Ter wille van de openheid in het stedenbouwkundig beeld blijft het uitgangspunt waar mogelijk van toepassing om bijbehorende bouwwerken in de zijtuin achter de voorgevel van het hoofdgebouw te plaatsen.
- Bij de bepaling van de voorzijde wordt gekeken waar de naar de weg toegekeerde grens van een bouwvlak en de naar de weg toegekeerde grens van de gevel van een hoofdgebouw is gelegen. Hierbij is de zijde van de hoofdtoegang van het hoofdgebouw bepalend.
- In de voortuinen komt de bestemming 'Tuin', waar in principe geen gebouwen en carports zijn toegestaan.
- Indien in de voortuinen gebouwen aanwezig zijn, wordt ter wille van de eenvoud van regeling en beheer een gebied met de bestemming 'Wonen' aangegeven dat voor 100% mag worden bebouwd.
- Carports in de voortuinen worden niet wegbestemd, maar binnen de bestemming 'Wonen' met de 'specifieke bouwaanduiding-carport' aangegeven. Carports in de voortuinen worden alleen daar aangegeven waar de bouw van andere bijbehorende bouwwerken niet kan worden toegestaan.
- Zelfstandige complexen van garageboxen worden binnen de bestemming 'Wonen' met een aparte aanduiding aangegeven.
- Zo nodig kunnen nadere eisen worden gesteld aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, zodat bij het ontwikkelen van ongewenste situaties nog kan worden ingegrepen.
- De huidige beroeps- en bedrijfsmatige activiteiten aan huis, die groter zijn dan de standaardregeling worden als afwijkend gebruik toegestaan.

Beroep aan huis:

Volgens vaste jurisprudentie moet binnen een woonbestemming ook een aan huis verbonden beroep worden toegelaten. Uit de jurisprudentie kan als enige ruimtelijk relevant criterium worden afgeleid het hebben van 'een ruimtelijke uitwerking of uitstraling, die in overeenstemming is met de woonfunctie van het betrokken perceel'.

Er is in dit plan een regeling opgenomen voor het gebruik van een deel van een woning voor een aan huis verbonden beroep, zoals in de gemeente Zwolle bij deze bestemming gebruikelijk is. De beperking van het ruimtebeslag van de woning met inbegrip van de bijgebouwen tot 30% van het vloeroppervlak van de woning (met een absoluut maximum van 50 m²) dient om het verlies of de bovenmatige aantasting van de woonfunctie of van het woonkarakter tegen te gaan. Op deze wijze wordt tevens voorkomen dat de verkeersaantrekkende werking te groot zal worden.

Het verhuren of anderszins beschikbaar stellen van woonruimte aan derden voor de uitoefening van een beroep of bedrijf, hoe gering ook van omvang, is zonder meer als strijdig met de woonbestemming aan te merken.

In de begrippen is een definitie opgenomen over wat onder een aan huis verbonden beroep moet worden verstaan. Het gaat om een dienstverlenend beroep. De definitie van beroep aan huis is gelijk aan de landelijk gehanteerde standaarddefinitie. Indien er personeel in dienst wordt genomen kan er eerder sprake zijn van een ruimtelijke uitwerking of uitstraling die niet met de woonfunctie in overeenstemming is.

Bouwwerken, zonder dak:

Bij de regeling van deze bouwwerken is geen verschil gemaakt tussen verschillende soorten bouwwerken. Elk bouwwerk dat functioneel past in de bestemming kan worden toegelaten. Volstaan is met algemene bepalingen omtrent de maximum hoogte. Daarbij is voor erf- of perceelafscheidingen aansluiting gezocht bij het criterium voor vergunningvrij bouwen van het Bor en voor de afwijking bij het criterium van de Bouwverordening.

Afwijkend gebruik:

De hoofdgebouwen met een afwijkend gebruik dat niet valt onder beroep aan huis of met een beroep aan

huis groter dan 30% / 50m² zijn met een aanduiding op de plankaart aangegeven. In Lijst van afwijkend gebruik behorend bij de regels staat aangegeven welk afwijkend gebruik is toegelaten en voor welk deel van het hoofdgebouw dit afwijkende gebruik is toegestaan.

Wet geluidhinder

In verband met de Wet geluidhinder is het op een aantal erven niet toegestaan geluidsgevoelige functies te realiseren. De desbetreffende erven zijn aangeduid als 'specifieke vorm van wonen uitgesloten - geluidsgevoelige functie'. In de begrippen is omschreven wat onder geluidsgevoelige functies bij woningen moet worden verstaan.

Artikel 23 Wonen - Meergezinshuis

Deze bestemming is bedoeld voor meergezinshuizen. Dit zijn flats en andere gebouwen met meerdere naast en/of boven elkaar gelegen woningen, welke in tegenstelling tot het eengezinshuis qua uiterlijke verschijningsvorm als een eenheid beschouwd kunnen worden. De definitie van eengezinshuis en meergezinshuis is opgenomen in de begrippen. Voor deze bestemming gelden de zelfde uitgangspunten en regels als voor de bestemming 'Wonen'.

Bijgebouwenregeling:

De regels voor bijbehorende bouwwerken wijken af van de regeling voor de eengezinshuizen. Per afzonderlijke gestapelde woning mag buiten het bouwvlak 25 m² worden gebouwd. Daarnaast mag er een onbeperkte oppervlakte worden gebouwd ten behoeve van algemene voorzieningen voor het meergezinshuis. Dit voorzover het bestemmingsvlak dit toelaat. Waar geen bijbehorende bouwwerken gewenst zijn, komt de bestemming 'Tuin'.

Artikel 24 Wonen - Woonwagen

Deze bestemming is voor de woonwagenlocaties in het plangebied. De regels bij deze bestemming volgen zoveel mogelijk de geldende regels zoals vastgelegd in de richtlijnen van de nota 'Woonwagenlocaties en standplaatsen' van april 2000.

Artikel 28 Waarde - Archeologie

Uitgangspunten voor deze dubbelbestemming zijn:

- De gebieden die volgens de gemeentelijke archeologische waarderingskaart een grote vondstkans hebben (50% of meer) zijn mede bestemd tot archeologisch waardevol gebied (zie paragraaf 3.2 Archeologie).
- Bij de regeling voor de dubbelbestemming is nauwe aansluiting gezocht bij de Wet op de archeologische monumentenzorg.
- Bij verstoringen in de bodem met een grotere diepte dan 0,5 meter en een grotere oppervlakte dan 100 m² zijn specifieke bouwregels en een omgevingsgunningenstelsel conform de regeling uit de Wet op de archeologische monumentenzorg van toepassing.

Artikel 29 Waarde - Cultuurhistorie

De bebouwing die is gewaardeerd als van hoge of zeer hoge cultuurhistorische waarde in de heeft de dubbelbestemming Artikel 29 Waarde - Cultuurhistorie gekregen. Bij het toepassen van deze regeling wordt beoordeeld of geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de ter plaatse aanwezige cultuurhistorische waarden.

Per object zijn de cultuurhistorisch waardevolle elementen beschreven in de lijst van waardevolle objecten zie 3.3 Cultuurhistorie.

Hiermee worden de cultuurhistorische waarden van de bebouwing beschermd.

4.4 Algemene regels

Artikel 31 Anti-dubbeltelregel

De anti-dubbeltelregel moet op grond van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) worden opgenomen om bijvoorbeeld te voorkomen dat, wanneer volgens een bestemmingsplan bepaalde gebouwen en bouwwerken niet meer dan een bepaald deel van een perceel mogen beslaan, het opengebleven terrein niet nog eens meetelt bij het toestaan van een ander gebouw of bouwwerk, waaraan een soortgelijke eis wordt gesteld.

Artikel 34 Algemene afwijkingsregels

In deze regels is als eerste de op grond van vaste jurisprudentie vereiste algemene afwijking in de vorm van de zogenaamde 'toverformule' opgenomen. Bij een omgevingsvergunning moet van het gebruiksverbod worden afgeweken, indien strikte toepassing zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, welke niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Daarnaast wordt in deze regels de bevoegdheid gegeven om bij een omgevingsvergunning af te wijken van bepaalde in het bestemmingsplan geregelde onderwerpen. Hierbij gaat het om afwijkingsregels die gelden voor alle bestemmingen in het plan. Deze regels zijn niet van toepassing, indien en voor zover er specifieke in de bestemming zelf geregelde afwijkingsregels van toepassing zijn.

Ten slotte zijn de criteria voor de toepassing van deze afwijkingsregels hier opgenomen.

Artikel 35 Algemene wijzigingsregels

Deze regel maakt het mogelijk de bestemmingen 'Groen', 'Tuin', 'Verkeer - Erftoegangsweg', 'Wonen' alsmede " onder in deze regel omschreven voorwaarden zodanig te wijzigen dat de situering en de vorm van de in het plan aangegeven bouwvlakken met bijbehorende tuinen, erven, wegen en groenvoorzieningen worden gewijzigd dan wel nieuwe bouwvlakken met bijbehorende tuinen, erven, wegen en groenvoorzieningen worden aangegeven.

Artikel 36 Algemene procedureregels

Hierin wordt de standaardprocedure bij Zwolse bestemmingsplannen voor de voorbereiding van een besluit tot het stellen van een nadere eis beschreven.

Artikel 37 Overige regels

In dit artikel wordt geregeld dat bij een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid voor motorvoertuigen. Daarbij moet worden voldaan worden aan de parkeeropgave, zoals neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016”. Indien deze regeling wordt gewijzigd, moet rekening worden gehouden met deze wijziging.

Bij een omgevingsvergunning kan hiervan worden afgeweken, indien anderszins in voldoende ruimte kan worden voorzien. Ten slotte kan bij een omgevingsvergunning worden afgeweken in bijzondere omstandigheden, onder andere op basis van criteria van de “Regeling Parkeernormen 2016”

4.5 Overgangs- en slotregels

Artikel 38 Overgangsrecht

Het overgangsrecht is vastgelegd in de vorm zoals in het Bro is voorgeschreven.

Tevens is een hardheidsclausule opgenomen in de vorm van persoonsgebonden overgangsrecht op de wijze zoals door de regering bij de totstandkoming van het Bro werd aanbevolen.

Artikel 39 Slotregel

Als laatste wordt de slotregel opgenomen. Deze regel bevat zowel de aanhalingstitel van het plan, de aanhalingstitel van de regels van het plan als de vaststellingsregel van het plan.

4.6 Bijlagen

Bijlage 1 Lijst van afwijkend gebruik:

Deze bijlage omvat per adres het afwijkend gebruik dat binnen de bestemming Wonen is toegestaan.

Bijlage 2 Lijst met horecacategorieën:

Bijlage 3 Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging:

De staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging is een algemene staat die toegepast wordt bij bestemmingsplannen van de gemeente Zwolle. De staat is gebaseerd op het VNG-rapport 'Bedrijven en milieuzonering' van maart 2009. De staat behoort bij de bestemmingen Gemengd 1 en 3 en Bedrijf. De staat maakt als Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging onderdeel uit van de regels en daardoor heeft zij rechtstreekse werking. Een niet in de staat genoemd bedrijf kan dus niet worden gevestigd, evenmin als een wel genoemd bedrijf, dat als niet toelaatbaar staat aangegeven. Een zodanig bedrijf kan in een concreet geval qua aard en invloed op de omgeving toch wel aanvaardbaar zijn. Daarom is voorzien in een afwijking voor gelijkwaardige bedrijven. De formulering is afgestemd op de eisen die de jurisprudentie daaraan stelt. In Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging is voorafgaand aan de staat een algemene verklaring van de opzet van de staat en de betekenis van de gebruikte afkortingen opgenomen.

4.7 Handboek

Dit bestemmingsplan is vervaardigd conform de richtlijnen van het 'Handboek bestemmingsplannen Zwolle' versie 21.

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid

5.1 Economische uitvoerbaarheid

Het bestemmingsplan is conserverend van karakter. Omdat de gemeente binnen het conserverende gedeelte van het plangebied geen nieuwe ontwikkelingen met financiële consequenties initieert, is het niet nodig om bij dit bestemmingsplan een exploitatieplan voor het conserverende gedeelte te voegen.

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

5.2.1 Uitkomsten inspraak

Dit bestemmingsplan betreft de actualisatie van het bestemmingsplan Westenholte en Noordschil Westenholte. Ook omvat het bestemmingsplan gronden welke zijn geregeld in het bestemmingsplan Westenholte, Meester Koolenweg 10 en bestemmingsplan Westenholte Stins met uitzondering van de gronden die in laatstgenoemd bestemmingsplan de bestemming 'Wonen - Uit te werken' hebben gekregen. Omdat er geen grootschalige nieuwe ontwikkelingen worden mogelijk gemaakt, wordt geen aparte inspraak georganiseerd.

5.2.2 Uitkomsten overleg

Op 22 maart 2017 is het voorontwerpbestemmingsplan Westenholte in het kader van het overleg als bedoeld in artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening naar 5 instanties verzonden met het verzoek om vóór 22 april 2017 schriftelijk te reageren.

Het plan is toegezonden naar de volgende instanties:

1. **Provincie Overijssel;**
2. **Waterschap Drents Overijsselse Delta;**
3. **Veiligheidsregio IJsselland;**
4. **Vitens;**
5. **Tennet.**

Onderstaand de vooroverlegreacties die ontvangen zijn.

Ad.1 Provincie Overijssel

Opmerking

Aangegeven wordt dat het bestemmingsplan past in het provinciale ruimtelijk beleid.

Indien het plan in de huidige vorm in procedure wordt gebracht, zijn er vanuit het provinciale belang geen beletselen voor het verdere vervolg van deze procedure. Hiermee is, voor zover het de provinciale diensten betreft, voldaan aan het ambtelijke vooroverleg als bedoeld in het Besluit ruimtelijke ordening.

Reactie

Van de vooroverlegreactie is kennisgenomen.

Ad. 2. Waterschap Drents Overijsselse Delta

Opmerking

Het waterschap heeft geen opmerkingen op dit voorontwerpbestemmingsplan.

Reactie

Van de vooroverlegreactie is kennisgenomen.

Ad. 3. Veiligheidsregio IJsselland

Opmerking

Geconstateerd wordt dat het gaat om een conserverend plan waarbij in principe geen nieuwe ontwikkelingen zijn toegestaan, met uitzondering van drie nog te ontwikkelen kavels voor enkele woningen. In het plangebied en de directe omgeving zijn geen risicovolle inrichtingen of routes voor het vervoer van gevaarlijke stoffen aanwezig. De Veiligheidsregio IJsselland adviseert dan ook dat er geen zaken zijn die relevant zijn voor de (externe) veiligheid.

Reactie

Van de vooroverlegreactie is kennis genomen.

Ad. 4. Vitens

Opmerking

Het bestemmingsplan is beoordeeld op het punt Leiding – Water. Geconstateerd wordt dat het belang van Vitens in artikel 28, blz.182 -183 voldoende is gewaarborgd.

Reactie

Van de vooroverlegreactie is kennisgenomen.

Ad. 5. Tennet

Opmerking

Binnen de grenzen van dit plan bevindt zich de 110.000 Volt hoogspanningskabel Zwolle Frankhuis – Kampen met een bijbehorende belemmerde strook van 3,00 meter vanuit de buitenste hoogspanningskabel.

De regels in de dubbelbestemming zijn correct opgenomen, maar toch wordt verzocht om hier een voorrangsbepaling bij op te nemen en deze voorrangsbepaling standaard op te nemen in het handboek van de gemeente zoals hierna aangegeven:

'In geval van strijdigheid van bepalingen gaan de regels van dit artikel vóór de bepalingen die ingevolge andere artikelen op de desbetreffende gronden van toepassing zijn'.

Motivatie hiervoor is een uitspraak (zaaknummer 200301131/1 en 201304186/1/R4) dat de keuze voor een plan met meervoudige of dubbelbestemmingen in beginsel aanvaardbaar is, mits de onderlinge rangorde van de doeleinden of functies zijn aangegeven en dat deze geen zodanige tegenstrijdigheden bevatten dat niet

op redelijke wijze een afweging kan worden gemaakt met het oog op een goede ruimtelijke ordening.

In dit plan vallen de bestemmingen 'groen' en 'verkeer' samen met de dubbelbestemming die tegenstrijdigheden bevatten.

Daarnaast valt het op dat de belemmerde strook van genoemde verbinding niet correct is weergegeven op de verbeelding. Deze zou ongeveer voor een kwart over het wegdek vallen. De kabel zelf valt, voor zover nu kan worden bepaald, valt net buiten de grenzen van het plan. Verzocht wordt deze belemmerde strook nog aan te passen.

Graag verneem ik jullie reactie omtrent het verzoek voor opname van de voorrangsregeling in het handboek van de gemeente.

Reactie

Aan het verzoek voor opname van de voorgestelde voorrangsregeling in de regels van het ontwerpbestemmingsplan, alsmede in de regels van het gemeentelijk handboek wordt niet tegemoet gekomen. De reden daarvoor is gelegen in het feit dat de gemeente van mening is dat ook zonder de voorgestelde voorrangsregeling de ondergrondse hoogspanningsleiding al voldoende wordt beschermd. Immers, op grond van de bestaande regeling kan er niet worden gebouwd voordat Tennet hierover advies heeft afgegeven. Daarmee zijn naar de mening van de gemeente de belangen van de leiding en de leidingsbeheerder voldoende beschermd en wordt de voorgestelde voorrangsregeling overbodig geacht.

De belemmeringsstrook ten behoeve van de ondergrondse hoogspanningsleiding is aangepast op de verbeelding overeenkomstig de door Tennet per mail toegezonden digitale tekeningen d.d. 28 april 2017.

BIJLAGEN BIJ DE TOELICHTING

Bijlage 1 Akoestisch onderzoek Stinspoort 6 kavels NW

groei

Zwolle

Leefomgeving

Stadskantoor
Lübeckplein 2
Postbus 10007
8000 GA Zwolle
Telefoon 14 038
B. Gunal@zwolle.nl

www.zwolle.nl

Stinspoort

Verkaveling ‘Entree Voorsterweg’

6 vrijesector kavels

Akoestisch onderzoek Wegverkeerslawaai

Opdrachtgever	Expertisecentrum, Juridische planologie
Opdrachtnemer	Expertisecentrum, Leefomgeving
Versie	Februari 2017
Datum	16 februari 2017

1 INLEIDING 3

2 WETTELIJK KADER 4

2.1 Zone van de weg 4

2.2 Correcties 4

2.3 Grenswaarden 4
2.3.1 30 km/u wegen 5
2.3.2 Gemeentelijk beleid 5

3 UITGANGSPUNTEN 6

Planinvulling 6

Toegepaste rekenmethode 6

Verkeersgegevens 6

4 RESULTATEN 6

4.1 Geluidsbelasting per weg 6
4.1.1 Hasselterweg 7
4.1.2 Teunisbloemweg 7
4.1.3 Voorsterweg (30 km/uur) 7

4.2 Gecumuleerde geluidsbelasting 7

5 CONCLUSIE 7

Bijlagen :
1. Ligging van het plangebied
2. Gegevens rekenmodel wegverkeer
3. Rekenresultaten wegverkeer
4. Vast te stellen hogerewaarden
5. Ligging aardenwal inclusief schanskorf langs Teunisbloemweg

1 Inleiding

Binnen het nieuwbouwplan Stinspoort wordt de verkaveling van de ‘entree Voorsterweg’ voorbereid. De verkaveling betreft 6 vrijesector kavels. Om woningbouw op deze locatie mogelijk te maken wordt een bestemmingsplannen opgesteld.

Omdat de locatie binnen de geluidszone van diverse wegen ligt, is een akoestisch onderzoek verricht naar de geluidsbelasting ten gevolge van verkeerslawaai. Tevens is aandacht besteed aan de geluidsbelasting ten gevolge van omliggende 30 km/uur-wegen. Beoordeeld is of aan de gestelde geluidsnormen in het kader van de Wet geluidhinder en het gemeentelijke geluidsbeleid kan worden voldaan.

2 Wettelijk kader

2.1 Zone van de weg

Iedere weg heeft van rechtswege een zone, met uitzondering van wegen die liggen binnen een tot woonerf bestemd gebied en wegen waarop een wettelijke snelheid geldt van 30 km/u. Binnen de geluidszone is het verplicht een akoestisch onderzoek in te stellen naar de te verwachten geluidsbelasting op de gevel van toekomstige geluidsgevoelige bestemmingen. De zonebreedte van een weg is afhankelijk van het aantal rijstroken en of het een binnen- of buitenstedelijke weg is.

2.2 Correcties

De Wet geluidhinder gaat ervan uit dat het wegverkeer in de toekomst stiller wordt, onder andere door Europees bronbeleid. Daarom mogen op de berekende geluidsbelastingen enkele correcties worden toegepast. Met uitzondering van de aftrek conform artikel 3.4 van het RMG2012[1] worden de correcties door de gebruikte rekensoftware automatisch toegepast.

Conform artikel 3.4 van het RMG2012 gelden er generieke correcties van 5 dB als het gaat om wegverkeer met een snelheid[2] van minder dan 70 km/u. Als het gaat om wegverkeer met snelheid van 70 km/u of meer bedraagt de generieke correctie:

a. 3 dB als de geluidsbelasting zonder aftrek 56 dB is;
b. 4 dB als de geluidsbelasting zonder aftrek 57 dB is;
c. 2 dB bij overige geluidsbelastingen.

Deze generieke correcties betreffen de aftrek uit artikel 110g Wet geluidhinder.

2.3 Grenswaarden[3]

De Wet geluidhinder kent een voorkeursgrenswaarde. Als aan deze waarde wordt voldaan, is er voor de Wet geluidhinder geen belemmering voor het bouwplan. Als de geluidsbelasting de voorkeursgrenswaarde overschrijdt, is onderzoek naar mogelijkheden om de geluidsbelasting te reduceren nodig.

Als reductie van de geluidsbelasting niet mogelijk is en de maximale grenswaarde niet wordt overschreden, kan een hogere grenswaarde worden aangevraagd bij het college van Burgemeester en Wethouders. Vervolgens stelt het Bouwbesluit eisen aan de geluidwering van de gevel.

Het onderhavige plan ligt binnen de bebouwde kom en er is sprake van nieuwbouw. Hiervoor gelden de grenswaarden zoals genoemd in tabel 1.

---

1 Reken- en meetvoorschrift geluid 2012

2 Het gaat om de representatief te achten snelheid van licht verkeer. De representatief te achten snelheid komt overeen met de maximaal toelaatbare snelheid op een bepaald wegvak, tenzij er onderbouwd een andere snelheid aangehouden kan worden.

3 De voorkeursgrenswaarde wordt in de Wet geluidhinder aangeduid als "ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting". De maximale grenswaarde wordt beschreven als een "hogere dan de genoemde waarde". In de praktijk wordt vaak over voorkeursgrenswaarde en maximale grenswaarde gesproken, zo ook in dit onderzoek.

Tabel 1: Grenswaarden wegwegverkeer in dB (nieuwbouw)

Geluidsbron	**Grenswaarde**	
	voorkeur	**maximaal**
Weg	48 dB	63 dB

2.3.1 30 km/u wegen

De Wet geluidhinder heeft 30 km/u-wegen uitgezonderd van de verplichting om akoestisch onderzoek te doen. Bij de motivering of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening, kan het echter wel gewenst zijn om nader onderzoek naar deze wegen te doen.

2.3.2 Gemeentelijk beleid

In de gemeente Zwolle is sinds 2 april 2007 de ‘Beleidsregel Hogere waarden Wet geluidhinder’ van kracht. Burgemeester en Wethouders maken slechts voorwaardelijk gebruik van de mogelijkheid tot het vaststellen van een hogere geluidsbelasting. Voor het verzoek tot vaststelling van hogere grenswaarden (ontheffing) geldt enerzijds het wettelijk kader van de Wet geluidhinder en anderzijds de normstelling zoals aangegeven in het Gebiedsgericht milieubeleid van de gemeente Zwolle.

Is de geluidsbelasting lager dan de grenswaarde uit het Gebiedsgericht milieubeleid dan kan na een eenvoudige administratieve toets de hogere waarde worden vastgesteld, mits kan worden voldaan aan minimaal één van de gestelde criteria zoals beschreven in de gemeentelijke beleidsregel. Deze criteria zijn:

1. door de gekozen situering of bouwvorm gaan de woningen een doelmatige akoestisch afschermende functie vervullen voor andere woningen of voor andere geluidsgevoelige objecten, of
2. de woningen zijn ter plaatse noodzakelijk om redenen van grond- of bedrijfsgebondenheid, of
3. door de gekozen situering vullen de woningen een open plaats tussen aanwezige bebouwing op, of
4. de woningen worden ter plaatse gesitueerd als vervanging van bestaande bebouwing.

Is de geluidsbelasting hoger dan de grenswaarde uit het Gebiedsgericht milieubeleid, maar lager dan het wettelijke maximum dan is een uitgebreidere beoordeling noodzakelijk.

Het plangebied ligt in gebiedstype ‘Groenstedelijk’. In tabel 2 zijn de ambitiewaarde (doelstelling, voorkeur) en grenswaarde (plafond) uit het Gebiedsgericht milieubeleid weergegeven.

Tabel 2: Grenswaarden uit Gebiedsgericht milieubeleid Zwolle

Omschrijving	**Ambitiewaarde Gebiedsgericht milieubeleid**	**Voorkeurs-grenswaarde**	**Grenswaarde Gebiedsgericht milieubeleid**	**Maximale ontheffings-waarde Wgh**
Groenstedelijk	43 dB	48 dB	53 dB	63 dB

3 Uitgangspunten

Planinvulling

Het voornemen bestaat uit het mogelijk maken van 6 vrijesector kavels (4 vrijstaande woningen en 1 twee-onder-een-kap woning). In het bestemmingsplan wordt een bouwblok opgenomen. De geluidsbelasting is berekend op de grenzen van het bouwblok. Er wordt vanuit gegaan dat de geluidgevoelige functies binnen het bouwblok zich op de begane grond, op de eerste en tweede verdieping bevinden. Buiten het bouwblok zijn geluidgevoelige functies alleen op de begane grond mogelijk.

Toegepaste rekenmethode

De geluidbelasting is berekend met het computerprogramma Geomilieu V4.10 volgens de standaard rekenmethode II, als omschreven in bijlage III van het ‘Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 (Rmg 2012)’.

Verkeersgegevens

Voor de berekening van het wegverkeerslawaai is gebruik gemaakt van de bestaande rekenmodellen van de gemeente Zwolle en hebben betrekking op een prognose voor het jaar 2030. In onderstaande tabel zijn de verkeersgegevens weergegeven. De intensiteiten en verdelingen variëren per wegvak. De verkeersgegevens in tabel 3 hebben betrekking op de wegvakken direct ter hoogte van het plangebied.

Tabel 3. Verkeersgegevens

Weg	Rijsnelheid [km/u]	Zone-breedte [m]	Aftrek [dB]	Etmaal-intensiteit [mvt per etmaal]	Periodeverdeling [% per uur]			Voertuigverdeling [% per periode]		
					dag	avond	nacht	lv	mv	vv
Hasselterweg	70	350	2	40500	6,4	3,6	1,1	89,8	6,6	3,6
Teunisbloemweg	50	200	5	5000	6,8	3,2	0,7	96,0	3,5	0,5
Voorsterweg	30	Nvt	5[1]	3700	6,8	3,2	0,7	97,3	2,5	0,2

[1] Analoog aan de aftrek die geldt voor gezoneerde wegen

De Hasselterweg is voorzien van stil wegdek (deels Topfalt en deels Dunne Deklagen B). De overige wegen zijn of worden voorzien van referentiewegdek.

De verkeersintensiteiten, het snelheidsregime en de wegdekverhardingen voor de wegen zijn in bijlage 2 weergegeven. Ook de positie van de beoordelingspunten en de overige invoergegevens van het rekenmodel zijn eveneens opgenomen in bijlage 2.

4 Resultaten

4.1 Geluidsbelasting per weg

In tabel 4 zijn de berekende maximale geluidsniveaus ten gevolge van de Hasselterweg, de Teunisbloemweg en de Voorsterweg weergegeven op de

maatgevende beoordelingspunten. In bijlage 3 zijn de rekenresultaten op alle punten weergegeven.

Tabel 4. Geluidsniveaus wegverkeerslawaai, inclusief aftrek (conform artikel 110g Wgh)

Weg	Lden incl. aftrek in dB		
	BG	1e verd	2e verd.
Hasselterweg	48	52	53
Teunisbloemweg	44	47	49
Voorsterweg 30 km/u	48	49	49

4.1.1 Hasselterweg

Het geluidsniveau ten gevolge van het verkeer op de Hasselterweg bedraagt maximaal 53 dB (inclusief de aftrek art 110g Wgh). De voorkeursgrenswaarde ten gevolge van het verkeer op de Hasselterweg wordt zodoende overschreden, maar er wordt wel voldaan aan de grenswaarde uit het Gebiedgericht geluidbeleid. Een hogere grenswaarde kan dan met een eenvoudige administratieve toets worden vastgesteld.

4.1.2 Teunisbloemweg

Het geluidsniveau ten gevolge van het verkeer op de Teunisbloemweg bedraagt maximaal 49 dB (inclusief de aftrek art 110g Wgh). De voorkeursgrenswaarde ten gevolge van het verkeer op de Teunisbloemweg wordt alleen overschreden op de 2e verdieping (zolderhoogte) van de bouwblokgrens die aansluit aan de Teunisbloemweg (toetspunt 1). Er wordt wel voldaan aan de ambitiewaarde, zodat de afgifte van een hogere grenswaarde met een eenvoudige administratieve toets mogelijk is.

4.1.3 Voorsterweg (30 km/uur)

In het kader van een goede ruimtelijke ordening is tevens de geluidhinder op het plan ten gevolge van het verkeer op de Voorsterweg inzichtelijk gemaakt. Het optredende geluidsniveau ten gevolge van de Voorsterweg bedraagt 49 dB(A), rekening houden met een aftrek van 5 dB (analoog aan de aftrek voor gezoneerde wegen).

4.2 Gecumuleerde geluidsbelasting

De karakteristieke geluidwering van de gevel ($G;_{AK}$) dient op de gecumuleerde gevelbelastingen (zonder aftrek artikel 110g Wgh.) te worden gedimensioneerd. In bijlage 3 zijn de berekende gecumuleerde geluidsbelasting (excl. aftrek conform artikel 110g Wgh) weergegeven. Gezien de hoogte van de gecumuleerde geluidsbelasting is bij de aanvraag van de bouwvergunning, nader onderzoek naar de geluidwering van de gevel nodig. Dat onderzoek moet aantonen dat met inachtneming van de gecumuleerde geluidsbelasting het binnenniveau in de woningen voldoet aan de eis van 33 dB, zoals opgenomen in het "Bouwbesluit 2012".

5 Conclusie

- De maximale optredende geluidbelasting ten gevolge van het verkeer op de Hasselterweg bedraagt maximaal 53 dB, inclusief 3 dB aftrek. De voorkeursgrenswaarde van 48 dB wordt overschreden. Maar de maximale ontheffingswaarde van 63 dB wordt niet overschreden.

- De maximale optredende geluidbelasting ten gevolge van het verkeer op de Teunisbloemweg bedraagt op een rekenpunt aan de rand van het plangebied 49 dB, inclusief 5 dB aftrek. De voorkeursgrenswaarde wordt overschreden. Maar de maximale ontheffingswaarde wordt niet overschreden.
- De maximale optredende geluidbelasting ten gevolge van het verkeer op de Voorsterweg (30 km/uur) bedraagt op de rekenpunten op de straatgerichte gevel maximaal 49 dB, inclusief 5 dB aftrek. Op alle overige waarneempunten wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB.
- Omdat de geluidsbelasting per weg voldoet aan de ambititewaarde uit het Gebiedgericht milieubeleid is de afgifte van hogere grenswaarde met een eenvoudige administratieve toets mogelijk.
- De karakteristieke geluidwering van de gevel ($_{G;AK}$) dient op de gecumuleerde gevelbelastingen (zonder aftrek artikel 110g Wgh.) te worden gedimensioneerd. De initiatiefnemer van het plan zal bij de aanvraag van de bouwvergunning moeten aantonen dat, met inachtneming van de gecumuleerde gevelbelasting, het binnenniveau in de woningen voldoet aan de eis van 33 dB, zoals opgenomen in het “Bouwbesluit 2012”.
- De vast te stellen hogerewaarden zijn in bijlage 4 aangegeven.
- Voor de berekeningen is uitgegaan van doortrekking van de bestaande aardenwal met het schanskorf erop langs de Hasselterweg en de nieuw te realiseren aardenwal (hoogte 4 meter+wegdek) en de schanskorf (hoogte 1 meter) bovenop de aardenwal Langs de Teunisbloemweg (zie bijlage 5).

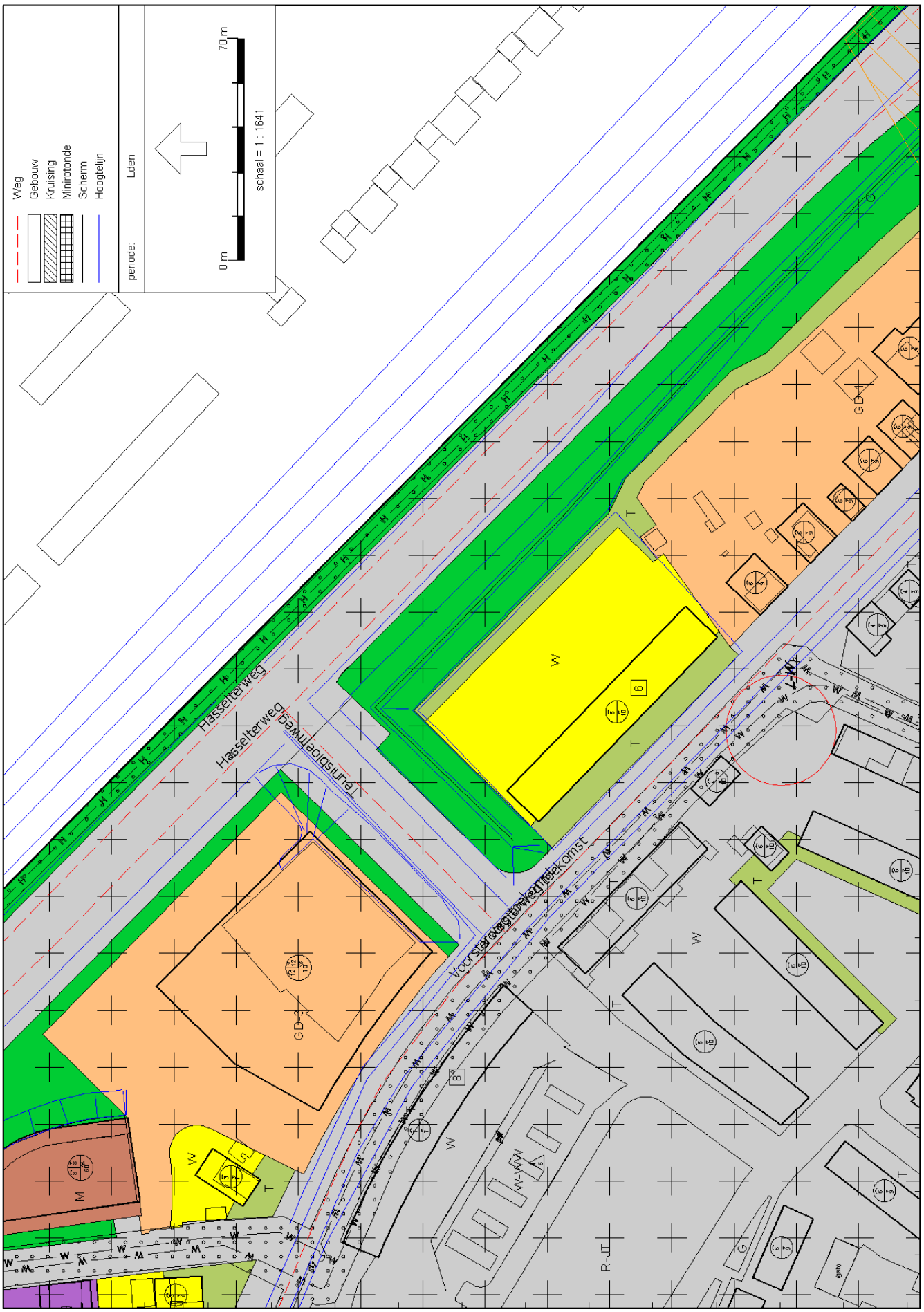
Bijlage 1

Ligging plangebied

Realisatie 6 vrijesector woningen

Ligging het plangebied Stinspoort

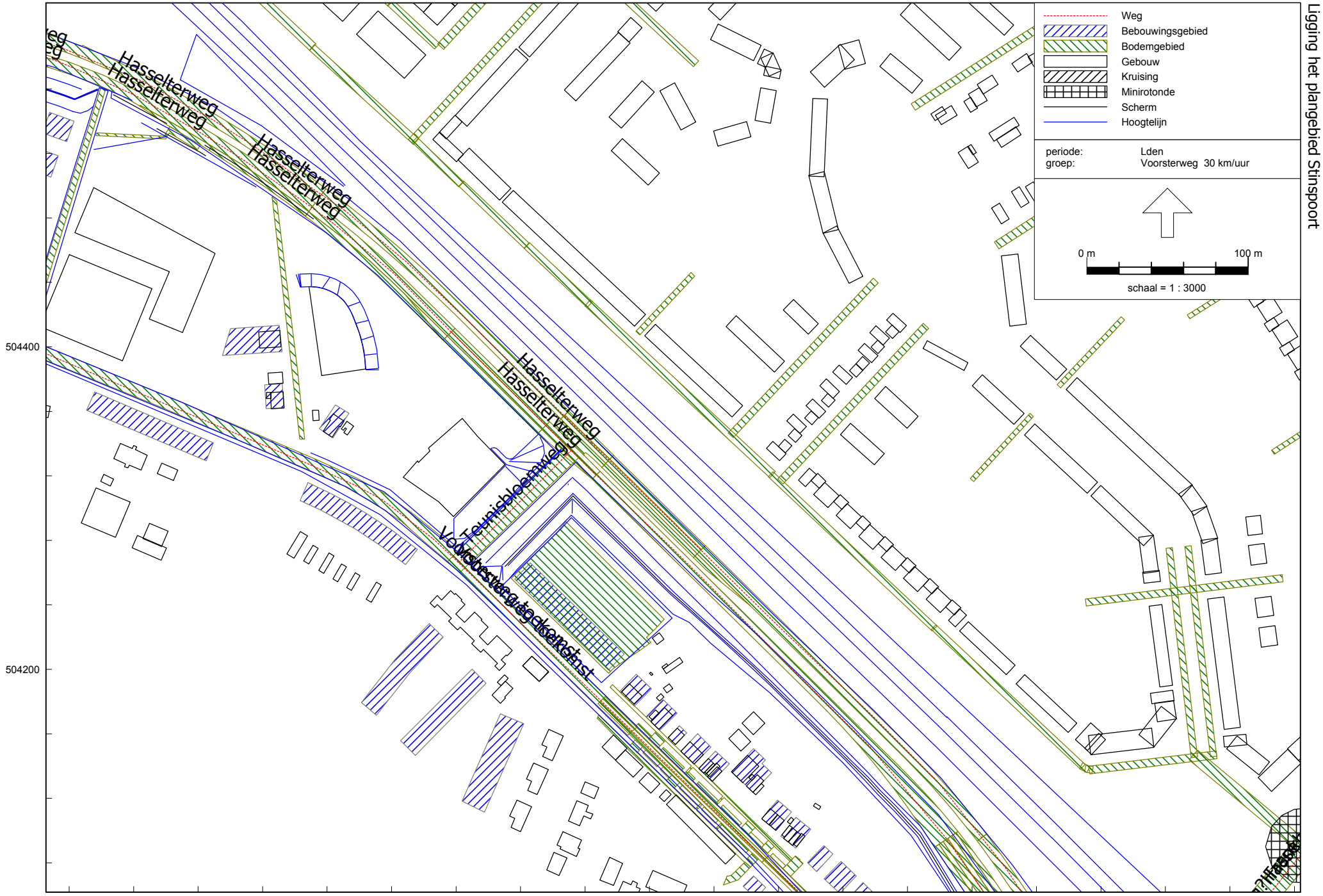
Gemeente Zwolle Eenheid Expertisecentrum

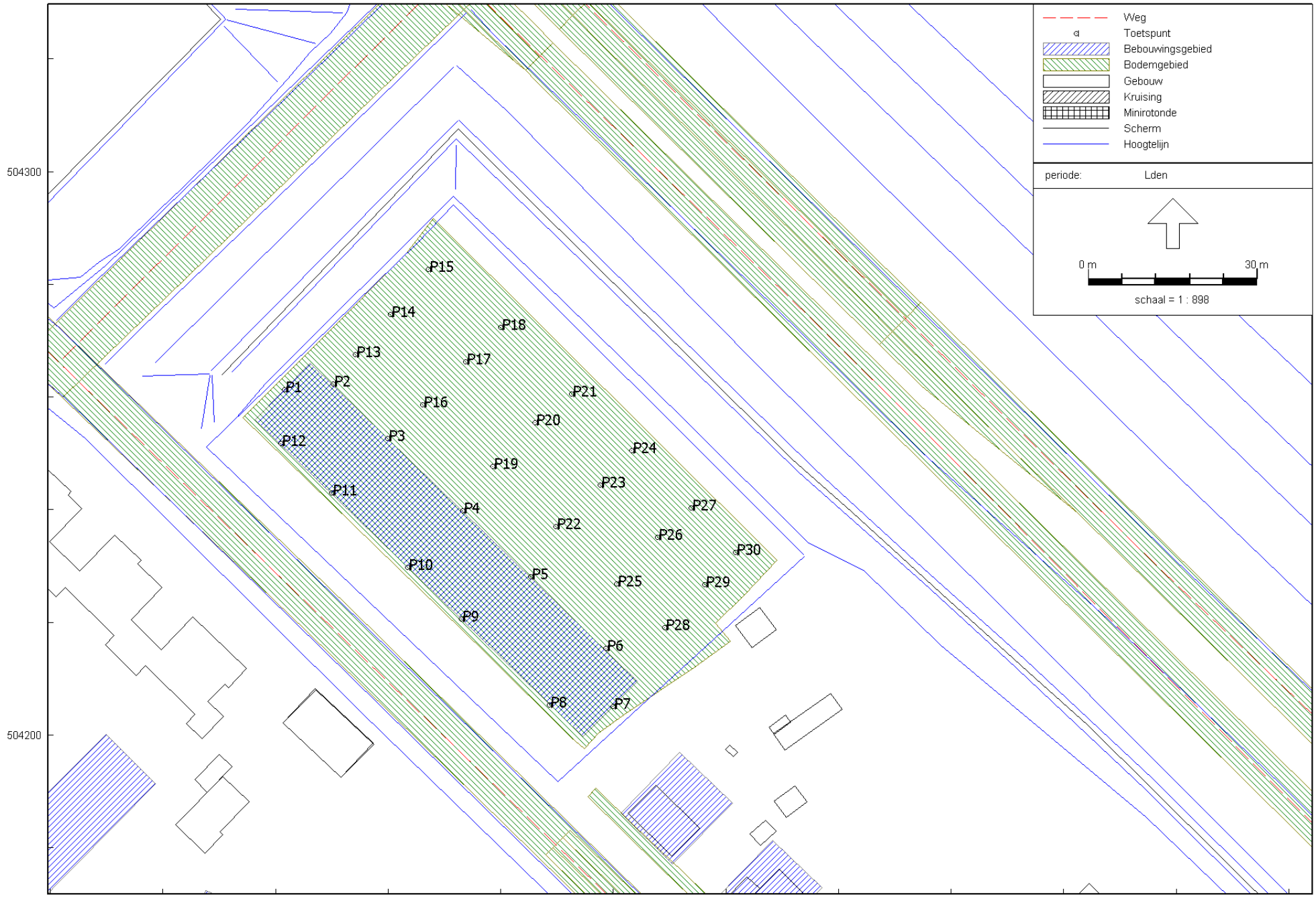

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [Stinspoort - variantenonderzoek - Realisatie 6 vrije sector woningen] , Geomilieu V4.10

Bijlage 2

Gegevens rekenmodel wegverkeerslawaai

Realisatie 6 vrijesector woningen
Ligging het plangebied Stinspoort
Gemeente Zwolle Eenheid Expertisecentrum
Weg
Bebouwingsgebied
Bodemgebied
Gebouw
Kruising
Minirotonde
Scherm
Hoogtelijn
periode: Lden
groep: Voorsterweg 30 km/uur
0 m
100 m
schaal = 1 : 3000
Hasselterweg
504400
504200
200200
200400
200600
200800
Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [Stinspoort - variantenonderzoek - Realisatie 6 vrijesector woningen (Stinspoort)] , Geomilieu V4.10

Realisatie 6 vrijesector woningen
Waarneempunten

Gemeente Zwolle Eenheid Expertisecentrum

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [Stinspoort - variantenonderzoek - Realisatie 6 vrijesector woningen (Stinspoort)] , Geomilieu V4.10

Model: Realisatie 6 vrijesector woningen (Stinspoort)
Stinspoort - variantenonderzoek - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Groep	ItemID	Grp.ID	Datum	1e kid	NrKids	Vorm	X-1	Y-1	X-n	Y-n	H-1	H-n	M-1	M-n	Min.RH	Max.RH	Min.AH	Max.AH	Vormpunten	Lengte
w20		1122	0	10:45, 12 aug 2016	-1897	2	Polylijn	200993,39	503630,26	200721,02	503927,71	0,00	0,00	19,27	10,86	0,00	0,00	10,86	17,14	6	404,00
w19		1123	0	10:42, 12 aug 2016	-1899	2	Polylijn	200988,81	503621,07	200707,52	503918,09	0,00	0,00	18,69	10,73	0,00	0,00	10,69	17,39	6	410,21
W101	Voorsterweg 30 km/uur	19	7	10:48, 10 jul 2014	-454	2	Polylijn	199627,17	504563,26	200265,70	504280,98	0,00	0,00	13,00	13,00	0,00	0,00	13,00	13,00	8	699,44
W101	Voorsterweg 30 km/uur	20	7	10:48, 10 jul 2014	-456	2	Polylijn	200265,70	504280,98	200276,22	504271,35	0,00	0,00	13,00	13,00	0,00	0,00	13,00	13,00	2	14,26
W101	Voorsterweg 30 km/uur	21	7	12:51, 12 aug 2016	-458	2	Polylijn	200276,22	504271,35	200521,20	503937,57	0,00	0,00	13,00	13,00	0,00	0,00	13,00	13,00	9	459,91
w14	Hasselterweg Zuid	14	8	12:59, 12 aug 2016	-1909	2	Polylijn	199519,70	504635,24	198801,28	505003,73	0,00	0,00	10,94	10,70	0,00	0,00	10,70	10,90	13	817,83
w14	Hasselterweg Zuid	15	8	12:59, 12 aug 2016	-1911	2	Polylijn	199515,52	504627,50	198792,41	504997,00	0,00	0,00	10,94	10,70	0,00	0,00	10,70	10,90	12	823,04
w13	Hasselterweg Zuid	16	8	12:59, 12 aug 2016	-1913	2	Polylijn	199786,98	504591,27	199519,70	504635,24	0,00	0,00	10,96	10,94	0,00	0,00	10,94	11,05	14	273,20
w13	Hasselterweg Zuid	17	8	12:59, 12 aug 2016	-1915	2	Polylijn	199763,00	504581,76	199515,52	504627,50	0,00	0,00	10,98	10,94	0,00	0,00	10,94	10,99	9	253,57
w13	Hasselterweg Zuid	1116	8	13:08, 12 aug 2016	-1883	2	Polylijn	200128,98	504540,92	200037,18	504584,78	3,25	3,45	12,41	12,84	3,45	3,45	16,29	16,45	3	101,88
w13	Hasselterweg Zuid	1117	8	13:08, 12 aug 2016	-1885	2	Polylijn	200037,06	504584,78	199786,98	504591,27	3,45	0,70	12,84	10,96	0,70	2,75	11,66	15,55	9	252,63
w13	Hasselterweg Zuid	1118	8	13:08, 12 aug 2016	-1887	2	Polylijn	200210,98	504484,49	200128,98	504540,92	1,80	3,25	11,85	12,41	1,80	3,25	13,81	15,66	5	99,57
w13	Hasselterweg Zuid	1119	8	13:08, 12 aug 2016	-1889	2	Polylijn	200203,83	504476,58	200121,70	504532,60	1,80	3,25	11,70	12,31	1,80	3,25	13,66	15,56	5	99,46
w13	Hasselterweg Zuid	1120	8	13:08, 12 aug 2016	-1891	2	Polylijn	200121,70	504532,60	200032,99	504577,10	3,25	3,45	12,31	12,93	3,45	3,45	16,38	16,45	4	99,38
w13	Hasselterweg Zuid	1121	8	13:08, 12 aug 2016	-1893	2	Polylijn	200034,32	504576,58	199763,03	504581,77	3,45	0,70	0,30	0,30	0,70	2,75	1,00	3,05	9	273,67
w13	Hasselterweg Zuid	1124	8	13:08, 12 aug 2016	-1901	2	Polylijn	200364,11	504340,50	200210,98	504484,49	0,00	0,00	11,45	11,85	0,00	0,00	11,40	11,85	4	210,32
w13	Hasselterweg Zuid	1125	8	13:08, 12 aug 2016	-1903	2	Polylijn	200352,29	504335,01	200203,83	504476,58	0,00	0,00	11,38	11,70	0,00	0,00	11,40	11,70	6	205,30
w13	Hasselterweg Zuid	1126	8	12:59, 12 aug 2016	-1905	2	Polylijn	200707,52	503918,09	200352,30	504335,04	0,00	0,00	10,73	11,38	0,00	0,00	11,38	11,45	12	549,69
w13	Hasselterweg Zuid	1127	8	12:59, 12 aug 2016	-1907	2	Polylijn	200721,02	503927,73	200364,11	504340,50	0,00	0,00	10,86	11,45	0,00	0,00	11,45	11,45	9	548,15
W1002	Teunisbloemweg	18	9	10:32, 16 sep 2016	-452	2	Polylijn	200351,55	504335,93	200281,69	504266,29	1,45	3,30	10,00	10,00	3,30	3,30	13,30	13,30	2	98,64
W106	Frankhuizerallee	28	10	10:48, 10 jul 2014	-486	2	Polylijn	200939,84	504252,43	200806,36	504087,98	0,00	0,00	10,70	10,70	0,00	0,00	10,70	10,70	2	211,80
W107	Frankhuizerallee	29	10	10:48, 10 jul 2014	-488	2	Polylijn	200806,36	504087,98	200707,51	503964,27	0,00	0,00	10,70	11,80	0,00	0,00	11,80	11,80	3	158,35
27	Westenholterallee	22	11	10:48, 10 jul 2014	-474	2	Polylijn	200694,19	503960,35	200472,26	503680,52	0,00	0,00	11,80	10,15	0,00	0,00	10,15	11,80	7	357,15
34	Westenholterallee	23	11	10:48, 10 jul 2014	-476	2	Polylijn	200702,19	503950,21	200482,05	503672,19	0,00	0,00	11,80	10,15	0,00	0,00	10,15	11,80	4	354,62
111	Westenholterallee	24	11	10:48, 10 jul 2014	-478	2	Polylijn	200050,77	503150,24	200239,16	503386,34	0,00	0,00	10,20	10,20	0,00	0,00	10,20	10,20	2	302,05
118	Westenholterallee	25	11	10:48, 10 jul 2014	-480	2	Polylijn	200065,16	503146,88	200249,63	503376,76	0,00	0,00	10,20	10,20	0,00	0,00	10,20	10,20	2	294,74
ws1	Westenholterallee	26	11	10:48, 10 jul 2014	-482	2	Polylijn	200482,05	503672,19	200249,63	503376,76	0,00	0,00	10,00	10,00	0,00	0,00	10,00	10,00	2	375,90
ws2	Westenholterallee	27	11	10:48, 10 jul 2014	-484	2	Polylijn	200472,26	503680,52	200239,16	503386,34	0,00	0,00	10,00	10,00	0,00	0,00	10,00	10,00	2	375,34

Model: Realisatie 6 vrijesector woningen (Stinspoort)
Stinspoort - variantenonderzoek - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Lengte3D	Min.lengte	Max.lengte	Hbron	Wegdek	Crow965	LE (D) Totaal	LE (A) Totaal	LE (N) Totaal	LE (P4) Totaal
w20	404,09	31,51	121,26	0,75	Referentiewegdek	False	113,22	110,72	105,52	--
w19	410,39	31,28	108,58	0,75	Referentiewegdek	False	113,05	110,55	105,36	--
W101	699,44	18,28	222,72	0,75	Referentiewegdek	True	102,55	99,28	92,68	--
W101	14,26	14,26	14,26	0,75	Referentiewegdek	True	102,79	99,51	92,91	--
W101	459,91	11,28	218,03	0,75	Referentiewegdek	True	102,55	99,28	92,68	--
w14	817,83	NVT	257,59	0,75	Dunne deklagen B	False	111,02	108,52	103,37	--
w14	823,04	22,30	260,11	0,75	Dunne deklagen B	False	111,02	108,52	103,37	--
w13	273,20	NVT	34,59	0,75	Dunne deklagen B	False	111,02	108,52	103,37	--
w13	253,57	20,96	48,73	0,75	Dunne deklagen B	False	111,02	108,52	103,37	--
w13	101,89	49,40	52,49	0,75	Topfalt	False	113,35	110,85	105,70	--
w13	252,70	19,36	49,48	0,75	Topfalt	False	113,35	110,85	105,70	--
w13	99,60	22,63	26,13	0,75	Topfalt	False	113,35	110,85	105,70	--
w13	99,48	22,03	28,00	0,75	Topfalt	False	113,66	111,16	106,01	--
w13	99,39	23,28	47,25	0,75	Topfalt	False	113,66	111,16	106,01	--
w13	273,70	18,44	62,50	0,75	Topfalt	False	113,66	111,16	106,01	--
w13	210,32	50,20	103,57	0,75	Topfalt	False	113,35	110,85	105,70	--
w13	205,30	13,20	55,12	0,75	Topfalt	False	113,66	111,16	106,01	--
w13	549,69	12,06	79,94	0,75	Topfalt	False	114,16	111,66	106,51	--
w13	548,15	23,09	158,77	0,75	Topfalt	False	114,05	111,56	106,41	--
W1002	98,66	98,64	98,64	0,75	Referentiewegdek	False	107,97	104,69	98,09	--
W106	211,80	211,80	211,80	0,75	Referentiewegdek	False	111,23	107,95	101,35	--
W107	158,36	58,54	99,81	0,75	Referentiewegdek	False	111,23	107,95	101,35	--
27	357,17	15,88	181,98	0,75	Referentiewegdek	False	112,21	109,71	104,56	--
34	354,64	78,76	179,54	0,75	Referentiewegdek	False	112,21	109,71	104,56	--
111	302,05	302,05	302,05	0,75	Referentiewegdek	False	--	--	104,05	--
118	294,74	294,74	294,74	0,75	Referentiewegdek	False	--	--	104,06	--
ws1	375,90	375,90	375,90	0,75	Referentiewegdek	False	112,21	109,71	104,56	--
ws2	375,34	375,34	375,34	0,75	Referentiewegdek	False	112,21	109,71	104,56	--

Model: Realisatie 6 vrijesector woningen (Stinspoort)
Stinspoort - variantenonderzoek - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Maaiveld	Hdef.	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D	Hoogte E	Hoogte F	Gevel
P1	Plan Stinspoort	12,44	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
P2	Plan Stinspoort	12,25	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
P3	Plan Stinspoort	12,30	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
P4	Plan Stinspoort	12,35	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
P5	Plan Stinspoort	12,40	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
P6	Plan Stinspoort	12,44	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
P7	Plan Stinspoort	12,66	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
P8	Plan Stinspoort	12,86	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
P9	Plan Stinspoort	12,80	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
P10	Plan Stinspoort	12,76	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
P11	Plan Stinspoort	12,70	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
P12	Plan Stinspoort	12,67	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
P13	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	12,06	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja
P14	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	11,78	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja
P15	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	11,48	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja
P16	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	12,05	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja
P17	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	11,73	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja
P18	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	11,47	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja
P19	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	12,07	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja
P20	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	11,75	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja
P21	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	11,51	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja
P22	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	12,11	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja
P23	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	11,79	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja
P24	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	11,54	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja
P25	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	12,14	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja
P26	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	11,81	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja
P27	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	11,58	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja
P28	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	12,16	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja
P29	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	11,85	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja
P30	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	11,62	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja

Bijlage 3

Rekenresultaten wegverkeerslawaai

Rapport: Resultatentabel
Model: Realisatie 6 vrijesector woningen (Stinspoort)
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Hasselterweg Zuid
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
P13_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	46	43	38	47
P14_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	46	43	38	47
P15_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	45	43	38	47
P16_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	46	43	38	47
P17_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	46	43	38	47
P18_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	46	43	38	47
P19_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	46	44	38	47
P20_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	46	43	38	47
P21_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	46	43	38	47
P22_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	46	43	38	47
P23_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	46	43	38	47
P24_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	46	44	39	48
P25_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	46	44	39	48
P26_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	46	44	39	48
P27_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	46	44	39	48
P28_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	46	44	39	48
P29_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	46	44	39	48
P30_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	46	44	38	47
P1_A	Plan Stinspoort	1,50	45	43	38	47
P1_B	Plan Stinspoort	4,50	50	48	43	52
P1_C	Plan Stinspoort	7,50	54	52	47	56
P10_A	Plan Stinspoort	1,50	46	43	38	47
P10_B	Plan Stinspoort	4,50	50	48	42	51
P10_C	Plan Stinspoort	7,50	53	50	45	54
P11_A	Plan Stinspoort	1,50	46	43	38	47
P11_B	Plan Stinspoort	4,50	50	48	43	52
P11_C	Plan Stinspoort	7,50	53	51	45	54
P12_A	Plan Stinspoort	1,50	45	43	38	47
P12_B	Plan Stinspoort	4,50	50	48	43	52
P12_C	Plan Stinspoort	7,50	53	51	46	55

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Realisatie 6 vrijesector woningen (Stinspoort)
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Hasselterweg Zuid
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
P2_A	Plan Stinspoort	1,50	46	43	38	47
P2_B	Plan Stinspoort	4,50	51	48	43	52
P2_C	Plan Stinspoort	7,50	55	52	47	56
P3_A	Plan Stinspoort	1,50	45	43	38	47
P3_B	Plan Stinspoort	4,50	51	48	43	52
P3_C	Plan Stinspoort	7,50	54	52	46	55
P4_A	Plan Stinspoort	1,50	46	43	38	47
P4_B	Plan Stinspoort	4,50	51	48	43	52
P4_C	Plan Stinspoort	7,50	54	51	46	55
P5_A	Plan Stinspoort	1,50	46	44	39	48
P5_B	Plan Stinspoort	4,50	51	48	43	52
P5_C	Plan Stinspoort	7,50	53	51	46	55
P6_A	Plan Stinspoort	1,50	47	44	39	48
P6_B	Plan Stinspoort	4,50	50	48	43	52
P6_C	Plan Stinspoort	7,50	53	51	46	55
P7_A	Plan Stinspoort	1,50	46	44	39	48
P7_B	Plan Stinspoort	4,50	50	48	42	51
P7_C	Plan Stinspoort	7,50	53	50	45	54
P8_A	Plan Stinspoort	1,50	46	44	38	47
P8_B	Plan Stinspoort	4,50	50	47	42	51
P8_C	Plan Stinspoort	7,50	52	49	44	53
P9_A	Plan Stinspoort	1,50	46	44	38	47
P9_B	Plan Stinspoort	4,50	50	47	42	51
P9_C	Plan Stinspoort	7,50	52	50	45	54

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Realisatie 6 vrijesector woningen (Stinspoort)
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Teunisbloemweg
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
P13_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	39	36	30	40
P14_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	38	35	28	38
P15_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	35	32	26	36
P16_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	38	34	28	38
P17_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	38	34	28	38
P18_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	37	34	27	37
P19_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	36	32	26	36
P20_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	35	32	25	35
P21_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	34	31	24	35
P22_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	36	33	27	37
P23_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	36	32	26	36
P24_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	35	31	25	35
P25_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	35	31	25	35
P26_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	35	31	25	35
P27_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	32	29	23	33
P28_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	35	31	25	35
P29_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	34	30	24	34
P30_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	34	30	24	34
P1_A	Plan Stinspoort	1,50	42	38	32	42
P1_B	Plan Stinspoort	4,50	46	43	37	47
P1_C	Plan Stinspoort	7,50	54	50	44	54
P10_A	Plan Stinspoort	1,50	41	38	31	41
P10_B	Plan Stinspoort	4,50	43	40	33	44
P10_C	Plan Stinspoort	7,50	46	42	36	46
P11_A	Plan Stinspoort	1,50	42	38	32	42
P11_B	Plan Stinspoort	4,50	46	42	36	46
P11_C	Plan Stinspoort	7,50	48	45	38	49
P12_A	Plan Stinspoort	1,50	44	40	34	44
P12_B	Plan Stinspoort	4,50	48	45	39	49
P12_C	Plan Stinspoort	7,50	52	48	42	52

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Realisatie 6 vrijesector woningen (Stinspoort)
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Teunisbloemweg
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
P2_A	Plan Stinspoort	1,50	41	38	31	41
P2_B	Plan Stinspoort	4,50	45	41	35	45
P2_C	Plan Stinspoort	7,50	51	48	41	52
P3_A	Plan Stinspoort	1,50	38	35	28	39
P3_B	Plan Stinspoort	4,50	43	40	33	43
P3_C	Plan Stinspoort	7,50	47	44	37	47
P4_A	Plan Stinspoort	1,50	37	34	27	37
P4_B	Plan Stinspoort	4,50	41	38	31	41
P4_C	Plan Stinspoort	7,50	44	41	34	45
P5_A	Plan Stinspoort	1,50	36	33	26	37
P5_B	Plan Stinspoort	4,50	39	36	29	39
P5_C	Plan Stinspoort	7,50	42	39	32	43
P6_A	Plan Stinspoort	1,50	36	33	26	36
P6_B	Plan Stinspoort	4,50	39	36	29	39
P6_C	Plan Stinspoort	7,50	41	38	31	41
P7_A	Plan Stinspoort	1,50	36	32	26	36
P7_B	Plan Stinspoort	4,50	38	34	28	38
P7_C	Plan Stinspoort	7,50	40	37	30	41
P8_A	Plan Stinspoort	1,50	37	33	27	37
P8_B	Plan Stinspoort	4,50	39	35	29	39
P8_C	Plan Stinspoort	7,50	41	38	31	41
P9_A	Plan Stinspoort	1,50	38	35	28	38
P9_B	Plan Stinspoort	4,50	41	37	31	41
P9_C	Plan Stinspoort	7,50	43	40	33	44

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Realisatie 6 vrijesector woningen (Stinspoort)
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Voorsterweg 30 km/uur
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
P13_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	46	43	36	47
P14_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	44	41	35	45
P15_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	43	40	33	43
P16_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	47	43	37	47
P17_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	45	41	35	45
P18_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	43	40	34	44
P19_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	47	43	37	47
P20_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	45	42	35	45
P21_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	44	40	34	44
P22_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	47	43	37	47
P23_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	45	42	35	45
P24_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	44	40	34	44
P25_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	47	43	37	47
P26_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	45	41	35	45
P27_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	43	40	33	44
P28_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	46	43	37	47
P29_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	44	41	35	45
P30_A	Plan Stinspoort, mogelijke uitbereiding	1,50	43	40	33	44
P1_A	Plan Stinspoort	1,50	49	46	39	50
P1_B	Plan Stinspoort	4,50	52	49	42	52
P1_C	Plan Stinspoort	7,50	52	49	42	53
P10_A	Plan Stinspoort	1,50	53	50	43	53
P10_B	Plan Stinspoort	4,50	54	51	44	54
P10_C	Plan Stinspoort	7,50	54	50	44	54
P11_A	Plan Stinspoort	1,50	53	50	43	53
P11_B	Plan Stinspoort	4,50	54	51	44	54
P11_C	Plan Stinspoort	7,50	54	50	44	54
P12_A	Plan Stinspoort	1,50	53	49	43	53
P12_B	Plan Stinspoort	4,50	54	51	44	54
P12_C	Plan Stinspoort	7,50	54	50	44	54

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Realisatie 6 vrijesector woningen (Stinspoort)
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Voorsterweg 30 km/uur
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
P2_A	Plan Stinspoort	1,50	48	45	38	48
P2_B	Plan Stinspoort	4,50	51	47	41	51
P2_C	Plan Stinspoort	7,50	51	48	41	52
P3_A	Plan Stinspoort	1,50	49	45	39	49
P3_B	Plan Stinspoort	4,50	51	48	41	52
P3_C	Plan Stinspoort	7,50	51	48	41	52
P4_A	Plan Stinspoort	1,50	49	46	39	49
P4_B	Plan Stinspoort	4,50	51	48	41	52
P4_C	Plan Stinspoort	7,50	51	48	41	52
P5_A	Plan Stinspoort	1,50	49	46	39	49
P5_B	Plan Stinspoort	4,50	51	48	41	52
P5_C	Plan Stinspoort	7,50	51	48	41	52
P6_A	Plan Stinspoort	1,50	49	45	39	49
P6_B	Plan Stinspoort	4,50	51	48	41	51
P6_C	Plan Stinspoort	7,50	51	48	41	51
P7_A	Plan Stinspoort	1,50	50	47	40	50
P7_B	Plan Stinspoort	4,50	52	49	42	52
P7_C	Plan Stinspoort	7,50	52	49	42	52
P8_A	Plan Stinspoort	1,50	53	49	43	53
P8_B	Plan Stinspoort	4,50	54	51	44	54
P8_C	Plan Stinspoort	7,50	54	50	44	54
P9_A	Plan Stinspoort	1,50	53	50	43	53
P9_B	Plan Stinspoort	4,50	54	51	44	54
P9_C	Plan Stinspoort	7,50	54	50	44	54

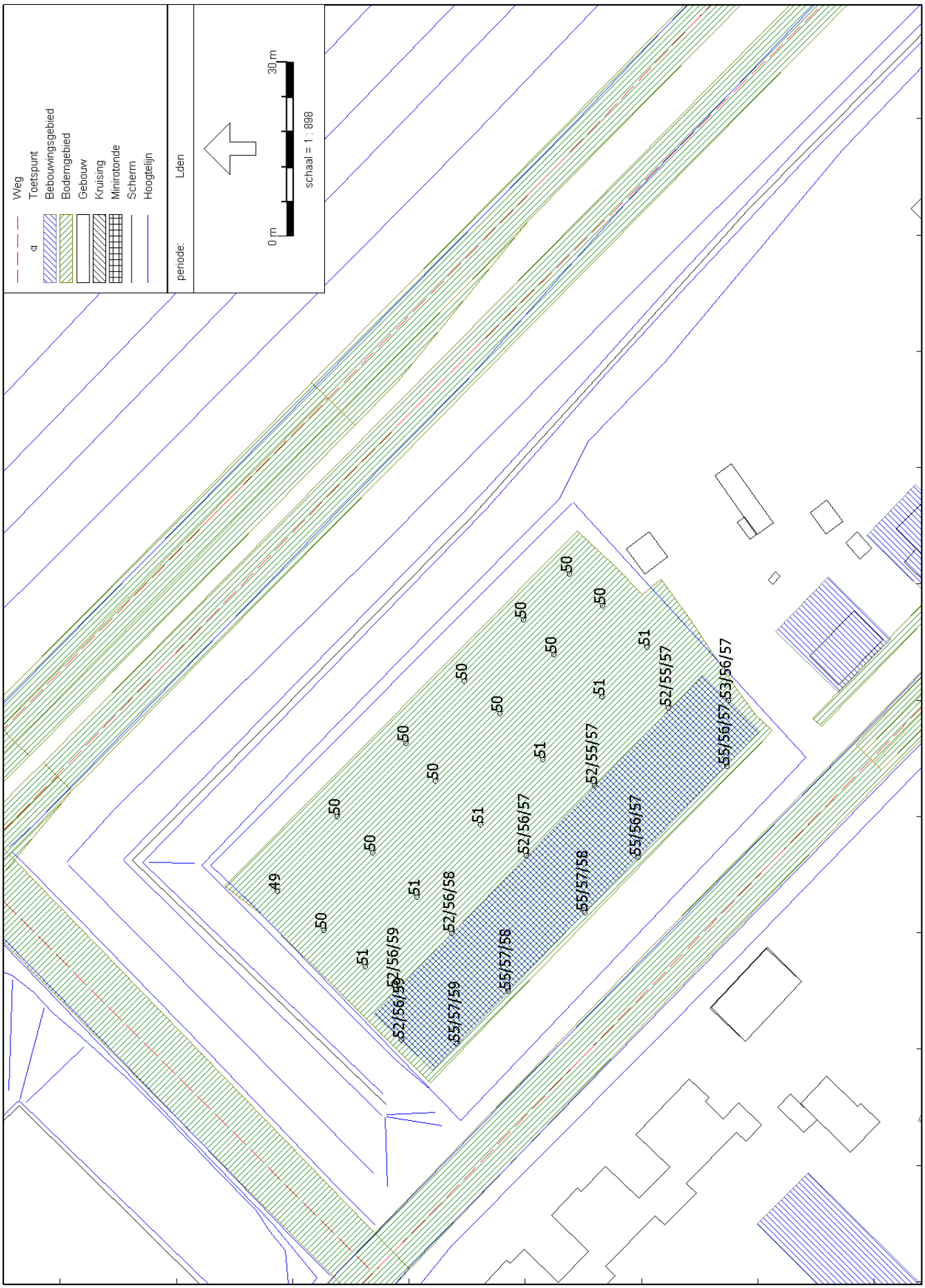
Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Realisatie 6 vrijesector woningen

Gemeente Zwolle Eenheid Expertisecentrum

Resultaten op de grens van bouwvlak: Lden gecumuleerd

vanwege verkeerswegen exclusief aftrek art. 110g Wgh.

Bijlage 4

Vast te stellen hogerewaarden

Tabel 4.1 vast te stellen hogerewaarden

Vanwege Hasselterweg		
Waarneempunten	hoogte	Hogerewaarden
P1_B	4,5	50
P1_C	7,5	53
P10_B	4,5	49
P10_C	7,5	52
P11_B	4,5	50
P11_C	7,5	52
P12_B	4,5	50
P12_C	7,5	53
P2_B	4,5	50
P2_C	7,5	53
P3_B	4,5	50
P3_C	7,5	53
P4_B	4,5	50
P4_C	7,5	53
P5_B	4,5	50
P5_C	7,5	53
P6_B	4,5	50
P6_C	7,5	53
P7_B	4,5	49
P7_C	7,5	52
P8_B	4,5	49
P8_C	7,5	51
P9_B	4,5	49
P9_C	7,5	52
Vanwege Tuinisbloemweg		
P1_C	7,5	49

Bijlage 5

Ligging aardenwal inclusief schanskorf langs Teunisbloemweg

Realisatie 6 vrijesector woningen Stinspoort

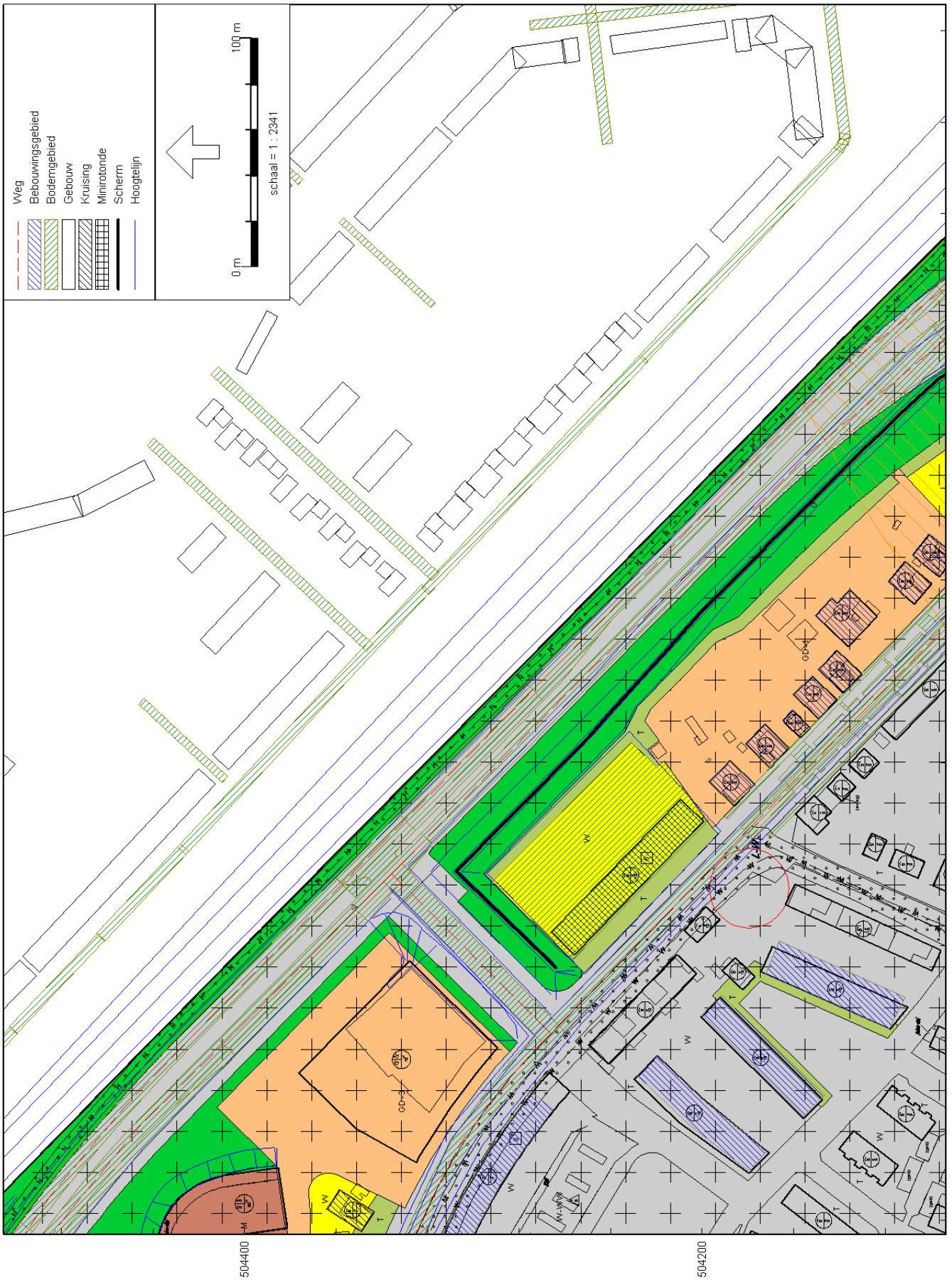
Gemeente Zwolle Eenheid Expertisecentrum

Ligging aardenwal+schanskorf langs Teunisbloemweg

De hoogte van aardenwal tov. het wegdek Teunisbloemweg is 4 meter (4m+wegdek).

De hoogte van schanskort boven op de aardenwal is 1 meter

Totale hoogte van aardenwal+schanskorf is 5 meter tov. het wegdek Teunisbloemweg (5m+wegdek)

Bijlage 2 Cultuurhistorische quickscan Westenholte

CULTUURHISTORISCHE QUICKSCAN
Onderzoeksgebied
Westenholte
Gemeente Zwolle

Onderzoek i.o.v. de gemeente Zwolle, afd. monumentenzorg en archeologie
oktober 2013

MONUMENTEN ADVIES BUREAU

COLOFON

Opdrachtgever
Gemeente Zwolle. Afdeling Ruimte & Economie
Afdeling Stad & Landschap, Monumentenzorg en archeologie

Analyse en fotografie
drs. C.J.B.P. Frank
drs. J.H.J. van Hest

Historisch beeldmateriaal
Historisch Centrum Overijssel
Diverse beeldbanken en literatuur

Dit is een uitgave van het Monumenten Advies Bureau, Nijmegen, oktober 2013, copyright MAB Nijmegen 2013

MONUMENTEN ADVIES BUREAU
drs. C.J.B.P. Frank
drs. F.A.C. Haans
mw. drs. C.H.J.M. van den Broek
mw. V. Delmee BSc
drs. J.H.J. van Hest
ing. G. Korenberg
mw. drs. M. Lemmens
mw. drs. L. Valckx

Bredestraat 1, 6542 SN NIJMEGEN
tel: 024-3786742
fax:024-3792477
Info@monumentenadviesbureau.nl / www.monumentenadviesbureau.nl

CULTUURHISTORISCHE QUICKSCAN
GEBIED WESTENHOLTE, GEMEENTE ZWOLLE

INHOUDSOPGAVE:

1 INLEIDING 5
1.1 Cultuurhistorie in Westenholte 5
1.2 Nieuw bestemmingsplannen in Zwolle 5
1.3 De cultuurhistorische quickscan 6
1.4 Het doel van de analyse 6
1.5 Werkzaamheden 6

2 SCHETS PLANGEBIED 8
2.1 Ligging en begrenzing 8
2.2 Algemeen historisch ruimtelijk beeld 8
2.3 Historische ensembles in Westenholte 10
2.4 Bebouwingskarakteristiek; historische bebouwing 11
2.5 Groen- en groenstructuren 14

3 HISTORISCH-RUIMTELIJKE ONTWIKKELING 18
3.1 Vroege ontwikkeling 18
3.2 Westenholte 23
3.3 Na de Tweede Wereldoorlog 26

4 QUICKSCAN CULTUURHISTORISCHE KWALITEIT 33
4.1 Cultuurhistorische waarden, algemene omschrijving 33
4.2 Historische ruimtelijke structuren 33
4.3 Historische bouwkunde 34
4.4 Historische groenstructuren 36

5 AANBEVELINGEN 37
5.1 Inleiding 37
5.2 Aanbevelingen t.a.v. de karakteristiek gebied 37
5.3 Aanbevelingen t.a.v. de hoofdstructuren 37
5.4 Bebouwing/objecten 37
5.5 Rooilijnen, erfscheidingen, groen, etc. 37

6 OBJECTLIJSTEN PROJECTGEBIED 38

7 LITERATUUR / BRONNEN 39

LIJST CULTUURHISTORISCH WAARDEVOLLE BEBOUWING 40

BIJLAGEN :
Cultuurhistorische waardenkaart

GROTE FOTO'S
Zalkerveerweg 7 4
Zalkerdijk, bij 28 7
Luchtfoto circa 1980 17
Luchtfoto circa 2010, bingmaps 32
Zalkerveerweg 40

1 INLEIDING

1.1 Cultuurhistorie in Westenholte

Westenholte bevindt zich in het westelijke deel van de gemeente Zwolle en bestaat uit de gelijknamige wijk ("kern") en een stuk buitengebied, gelegen tegen de binnenbocht van de IJssel, ten noorden van het Zwolle-IJsselkanaal. De oorspronkelijk bescheiden agrarische nederzetting langs de Spoolderenk, een oud akkergebied en enkele oude structuren, zoals de Zalkerdijk, wist zich grotendeels in het landelijke gebied te handhaven. Ten zuiden van de Kamperweg vond in de loop van de 20ste eeuw dorpsvorming plaats door verdichting van de lintbebouwing langs bestaande structuren en de toevoeging van enkele woonbuurtjes vanaf het tweede kwart van de vorige eeuw. Na 1980 vond een substantiële uitbreiding in zuidelijke richting plaats en groeide Westenholte tegen het industriegebied De Voorst aan.
Door de perifere ligging en de schijnbaar autonome ontwikkeling heeft Westenholte meer het karakter van een zelfstandig dorp dan van een woonwijk. De oude structuren tekenen zich nog duidelijk af in het huidige patroon, niet alleen in het buitengebied, maar ook in de kern. In het buitengebied overheerst de agrarische bebouwing, in het dorp zien we een mix van woonbebouwing uit diverse ontwikkelingsfasen van de nederzetting, waaronder ook enkele historische boerderijen, die in de jongere woonwijken werden ingekapseld.

1.2 Nieuwe bestemmingsplannen in Zwolle

Op 1 januari 2012 is artikel 3.1.6, tweede lid, onderdeel a, van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) gewijzigd. Daarmee dienen cultuurhistorische waarden uitdrukkelijk te worden meegewogen bij het vaststellen van bestemmingsplannen. Dit betekent dat gemeenten een analyse moeten verrichten van de cultuurhistorische waarden in een bestemmingsplangebied en daar conclusies aan verbinden die in een bestemmingsplan verankerd worden. De gemeente Zwolle werkt daarom verder aan de inventarisatie van cultuurhistorische waarden in Zwolle.
De cultuurhistorische analyse wordt in quickscanvorm uitgediept. De quickscan vertelt in het kort het verhaal van het gebied aan de hand van een aantal belangrijke ruimtelijke thema's en beschrijft de belangrijke relicten van de historische ontwikkeling, die we in het gebied kunnen zien. Deze onderdelen vormen de cultuurhistorische component van Westenholte. Elk afzonderlijk, maar, voor zover daar nog sprake van is, vooral in onderlinge samenhang zijn zij de cultuurhistorische dragers van het gebied.

afb. 1 Landschap bij Zalkerdijk 24

1.3 De cultuurhistorische quickscan

De volgende onderdelen komen in de quickscan aan de orde:

- Beknopte beschrijving van de historisch-ruimtelijke ontwikkelingen van het plangebied Westenholte in hoofdlijnen;
- Beschrijving en overzicht van de aanwezige cultuurhistorische aspecten (structuren, bouwkundige objecten, ensembles, groen);
- Kwalificatie van de cultuurhistorische kwaliteit van de bebouwing (indifferent, attentiewaarde, waardevol, zeer waardevol);
- Duiding van de cultuurhistorische waarden, in woord en beeld (Cultuurhistorische kaart)
- Aanbevelingen ter behoud en versterking van de aspecten met een hoge cultuurhistorische waarde;
- Historisch kaart- en beeldmateriaal;
- Het onderzoeksgebied omvat de kern / wijk Westenholte. Voor de begrenzing zie afbeelding 3 en paragraaf 2.1.

1.4 Het doel van de analyse

Deze analyse beschrijft de cultuurhistorie in Westenholte ten behoeve van de nieuwe bestemmingsplannen, die voor diverse gebieden in Zwolle zullen worden opgesteld. In de nieuwe bestemmingsplannen zal ook het cultuurhistorische aspect aandacht krijgen en in vergelijking met de vigerende plannen worden geüpdatet.

1.5 Werkzaamheden

De gegevens voor deze analyse zijn verzameld tijdens veldwerkbezoek aan het gebied (uitgevoerd op 5 maart 2013), archiefonderzoek en studie van diverse dossiers en documentaties van de gemeente Zwolle. Dit rapport bevat de in paragraaf 1.3 opgesomde onderdelen. Alle relevante cultuurhistorische aspecten zijn weergegeven op de cultuurhistorische waardenkaart.
De archeologische component maakt geen deel uit van deze quickscan.

Monumenten Advies Bureau, april 2013

afb. 2 Luchtfoto plangebied, via googlemaps.

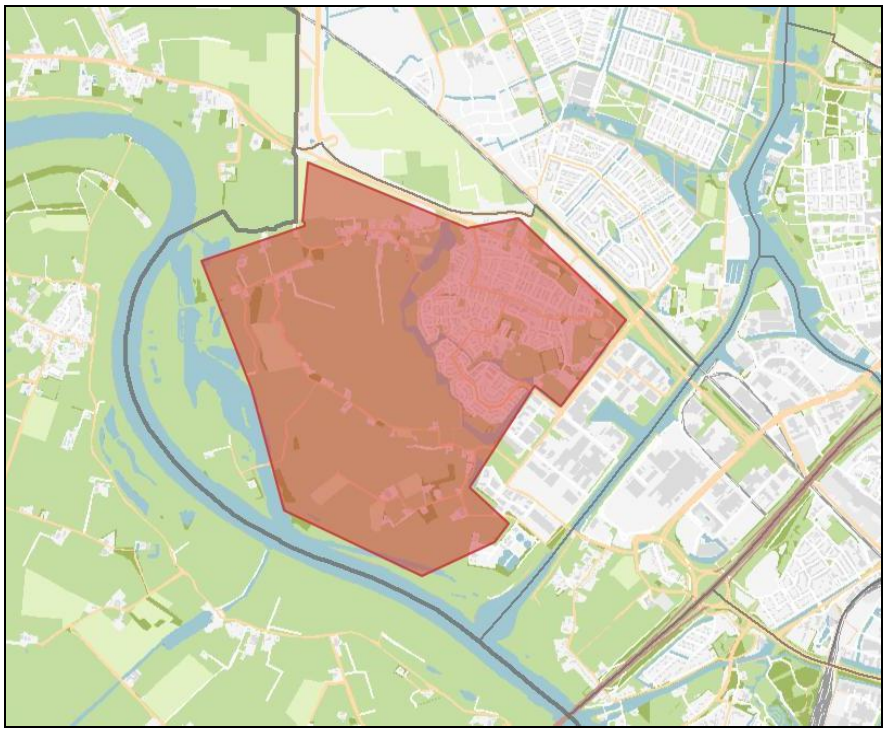
2 SCHETS ONDERZOEKSGEBIED

2.1 Ligging en begrenzing

Het in de bocht van de IJssel gelegen onderzoeksgebied omvat de wijk Westenholte en het aan de zuid- en westzijde aangrenzende stuk buitengebied, de Polder Benoorden Willemsvaart en delen van de oude Spoolderenk. De begrenzing wordt gevormd door de Kamperweg en het spoor Zwolle-Kampen aan de noordzijde, het industriegebied De Voorst en het terrein van de Zuiveringsinstallatie aan de zuidzijde, en tenslotte het globale tracé van de IJsseldijk.

2.2 Algemeen historisch ruimtelijk beeld

Het ruimtelijke beeld van het onderzoeksgebied heeft twee gezichten: enerzijds de woonwijk Westenholte, die als een separaat van de rest van Zwolle tot ontwikkeling gekomen dorpskern oogt, anderzijds het ten zuiden en westen hiervan gelegen buitengebied in de binnenbocht van de IJssel, een oud agrarisch gebied met agrarische bebouwingslinten langs de eeuwenoude wegenstructuren langs en door de (voormalige) Spoolderenk en het oude poldergebied ten noorden hiervan.
In feite is de woonwijk een verdichting van een deel van die oude agrarische structuren. Deze vond plaats door verdichting van de lintbebouwing langs de bestaande structuren en de toevoeging, pas vanaf het tweede kwart en vooral het derde kwart van de 20ste eeuw, van enkele woonbuurten. Aan de zuidzijde vonden vanaf 1980 substantiële uitbreidingen plaats. Westenholte heeft door die gelaagde groei, de onderliggende agrarische structuren en door de perifere ligging meer het karakter van een binnen het stadsgebied van Zwolle ingekapseld dorp, dan van een met de stedelijke structuur verweven stadswijk. Dit karakter komt ook tot uitdrukking is de dorpse bebouwing, bestaande uit kleinschalige vaak vrijstaande of slechts in kleine blokken geschakelde grondgebonden woonhuizen met tuinen. Deels is de agrarische voorgeschiedenis afleesbaar aan enkele behouden gebleven boerderijen, vooral aan de Westenholterweg. De historische wegenstructuren vormen nog duidelijk herkenbare oude linten in het gebied.
Dit geldt uiteraard ook voor het stuk buitengebied, waar de samenhang tussen historische structuren, agrarisch landschap en de ten dele bewaarde historische agrarische bebouwing goed beleefbaar is gebleven. Hier bevinden zich nog markante bebouwingsensembles aan de Zalkerdijk. In het agrarische gebied vindt op verschillende locaties natuurontwikkeling plaats, deels in samenhang met het ruimte voor de rivierproject dat langs de IJssel wordt uitgevoerd. Hierdoor is de Vreugedrijkerwaard inmiddels via een nevengeul los komen te liggen van het gebied oostelijk van de IJsseldijk.

afb. 3 Globale begrenzing van het onderzoeksgebied (roze vlak).

afb. 4 In geel de nog goed herkenbare prestedelijke wegenstructuren in het gebied.

afb. 5 Deel bebouwde kom Westenholte, met temidden van de recente woonhuisbebouwing twee historische boerderijen. Geheel bovenaan de Westenholterweg.

afb. 6 Historische boerderijen aan het westelijke einde van de Zalkerdijk.

afb. 7 Historische lintbebouwing langs de Voorsterweg, aan de noordrand van Westenholte.

-

2.3 Historische ensembles in Westenholte

Inleiding
In het onderzoeksgebied bevinden zich enkele historische ensembles, waarin nog een samenhangend beeld bestaat tussen de historische landschappelijke elementen en de historische gebouwde omgeving. Binnen de kern Westenholte is dit samenhangende beeld door de ontwikkeling tot woonwijk in de afgelopen halve eeuw sterk veranderd. De historische structuren van landwegen en boerenerven zijn binnen het dorpsgebied weliswaar deels herkenbaar gebleven, maar door de inbreiding van woonbuurten en de totstandkoming van aaneengesloten lintbebouwing langs de oude wegen is de historische samenhang vervaagd.

Zalkerdijk, westelijke deel
Ook in het resterende buitengebied hebben in de afgelopen decennia veel wijzigingen plaats gevonden. Het oude agrarische landschap met boerenerven, akkers en weilanden is veranderd door verbouw en sloop van de bestaande bebouwing, de bouw van burgerwoningen en ingrepen in het landschap. Vooral langs de Zalkerdijk is nog een ensemble historische bebouwing behouden gebleven, en dan met name in het westelijke deel van deze dijk, bij de aansluiting op de IJsseldijk. Hier bevindt zich een groep van vier historische boerderijen (twee aan de dijk en twee in het landschap ten noorden van de Zalkerdijk, nrs. 24 en 26), die samen met de landschappelijke elementen van het weidelandschap en de historische wegenstructuren een markant ensemble vormen, nauw verbonden met de agrarische geschiedenis van het gebied. Elders langs de Zalkerdijk en de Zalkerveerweg wordt de bewaard gebleven agrarische bebouwing te vaak afgewisseld met nieuw toegevoegde burgerwoningen en villa's dat hier niet meer van historische ensembles kan worden gesproken.

In de bebouwde kom
Binnen de bebouwde is uit de periode voor de dorpsontwikkeling een klein, maar wel bijzonder karakteristiek ensemble behouden gebleven: een groep kleinschalige boerderijtjes en boerenwoningen, die thans in de lintbebouwing van de Westenholterweg zijn opgenomen. Deze historische agrarische bebouwing dateert uit het eerste kwart van de 20ste eeuw. De overige in de kom geïntegreerde boerderijen en groenelementen zijn incidenten binnen de jongere woonbuurten of groenstructuren.

afb. 8 en 9 Historische boerderijen aan de Zalkerdijk

afb. 10 en 11 Ensemble kleine boerderijtjes aan de Westenholterweg.

Langs de Voorsterweg, vóór de grootschalige transformatie van het noordwestelijke stadsgebied van Zwolle een belangrijke uitvalsweg (Rijksweg) naar het noorden, is nog een kleine samenhangende groep woonhuizen (lintbebouwing) in tact gebleven. De panden, van verschillende typen, zowel vrijstaand als geschakeld, dateren uit de eerste helft van de 20ste eeuw.
Tussen Voorsterweg en Westenholterweg zijn vanaf de jaren '50-'60 enkele complexen met eenvoudige geschakelde eengezinswoningen gerealiseerd. Deze vormen door de specifieke opzet, verkaveling en typologie voor hun bouwtijd karakteristieke ensembles. De architectonische kwaliteit is evenwel matig.

2.4 Bebouwingskarakteristiek: historische bebouwing

Agrarische bebouwing
De historische bebouwing in het onderzoeksgebied heeft vooral een agrarische achtergrond en bestaat uit boerderijen met bijgebouwen. Deze bebouwing is dan ook een belangrijke verwijzing naar de vroegere agrarische betekenis van het gebied, voordat een deel van Westenholte uitgroeide tot een dorp. De boerderijen liggen langs de nog steeds prominent aanwezige historische structuren in het onderzoeksgebied, oude wegen en dijken als de Zalkerdijk, de Zalkerveerweg, de Spoolderenkweg en, thans geheel binnen de bebouwde kom, de Westenholterweg, Voorsterweg en Stinsweg. Binnen de groep historische boerderijen zijn twee nauw verwante hoofdtypen te onderscheiden: ten eerste het driebeukige hallehuis met afgewolfd zadeldak, van diverse afmetingen, van uiterst klein (de hallehuisjes aan de Westenholterweg) tot grotere exemplaren. Het bouwtype is tot in de jaren '40-'50 van de 20ste eeuw toegepast. Jonge voorbeelden zijn de wederopbouwboerderijen aan de Zalkerdijk (nrs. 24 en 28). Ten tweede is er de T-boerderij. Bij dit type is aan het hallehuis aan de voorzijde een dwars geplaatst woongedeelte toegevoegd, onder een eigen kap. Is zo'n voorhuis slechts naar één zijde toe uitgebouwd, dan spreken we van een krukhuis. Van beide subtypen zijn voorbeelden in het onderzoeksgebied aanwezig, uit uiteenlopende bouwperioden (Korianderplein 9). Slechts op een enkel boerenerf zijn naast de boerderijen nog historische bijgebouwen behouden gebleven, zoals naast gelegen veeschuren, stallen of hooibergen (Zalkerdijk 26, 29, 63, Stinsweg 12).
De boerderijen zijn in een traditionele trant gebouwd, hebben bakstenen gevels en met pannen en/of riet gedekte daken. De wat rijkere boerderijen hebben bij de dwarse voorhuizen soms een bijzondere detaillering rond ingangen en boven vensters. De omstreeks 1950 gebouwde boerderijen (wederopbouw) vertonen kenmerken van de traditionalistische stijl van de Delftse school.

afb. 12 en 13 Ensemble woonhuizen uit de eerste helft van de 20ste eeuw aan de Voorsterweg.

De belangrijkste voorbeelden

- Korianderplein 9
- Spoolderenkweg 17
- Stinsweg 12
- Westenholterweg 122-124
- Zalkerdijk 19
- Zalkerdijk 24
- Zalkerdijk 26
- Zalkerdijk 28
- Zalkerdijk 37
- Zalkerdijk 55
- Zalkerdijk 63
- Zalkerveerweg 7

Burgerwoonhuizen

De enige historische burgerwoonhuizen uit de periode voor de Tweede Wereldoorlog staan langs de Voorsterweg, langs de noordflank van de kom. Tot de oudste voorbeelden behoort een rij uit de vroege 20ste eeuw daterende geschakelde arbeiderswoningen met bakstenen gevels en pannendaken. Verder zijn er eenvoudige bakstenen vrijstaande of geschakelde (middenstands)woningen uit het interbellum, met bakstenen gevels en vaak forse pannendaken met overstek. De woningen herinneren aan de periode, dat de oude buurtschap langzaam openbrak en er zich naast de boeren en arbeiders ook een bescheiden middenstandsklasse ontwikkelde, deels als overloop uit Zwolle.

De woningbouwcomplexen uit het derde kwart van de 20ste eeuw bestaan uit zeer eenvoudig gedetailleerde blokken met geschakelde woningen, geordend in een (half)open verkaveling. De woningen hebben één of twee bouwlagen en met pannengedekte daken.

afb. 14 en 15 18de-eeuwse krukhuisboerderij Korianderplein 9 en de vroeg 20ste-eeuwse T-boerderij Steenboerweg 28, beide in de bebouwde kom van Westenholte.

afb. 16 en 17 Kleine hallehuisboerderijtjes in de kern van Westenholte (links Westenholterweg 122-124, rechts Ridder Zwederlaan 3).

afb. 18 en 19 Grote 19de-eeuwse T-boerderij Zalkerdijk 26 en de uit circa 1955 daterende boerderij Zalkerdijk 28.

Bijzondere bebouwing

Verder bevinden zich in de bebouwde kom nog enkele gebouwen, die vanwege hun bijzondere functie ook in hun typologie en vormgeving zuidelijk afwijken van de voormalige agrarische bebouwing en de woonhuizen. Een goed voorbeeld is de tot kapperszaak omgebouwde voormalige Eben Haëzerkerk aan de Westenholterweg 41, een markant zaalgebouwtje met in eclectische trant gedecoreerde voorgevel uit de vroege 20ste eeuw, opgenomen tussen de lintbebouwing van de Westenholterweg. Aan de Zalkerdijk resteert een sterk verbouwd restant van de oude Openbare Lagere school, een 19de-eeuws gebouw van één bouwlaag met kap. Op de in 1935 in gebruik genomen begraafplaats staat een markant aula- en dienstgebouw in traditioneel-zakelijke trant, typerend voor de bouwtijd met zorgvuldig gedetailleerde gemetselde gevels en een expressief hoog pannendak met overstekken.

Van een hele andere orde is het enige bewaard gebleven historische bedrijfsgebouw in Westenholte, in de jaren '50 van de 20ste eeuw gebouwd voor de bekende houthandel Van Dijk. Het in traditionalistische trant vormgegeven gebouw heeft één bouwlaag en een fors pannendak.

Omstreeks 1960 waren de ambities voor de verdere groei van Westenholte tot een echt dorp groot. Er kwamen steeds meer bewoners en de gedachte ging uit naar een echt dorpscentrum. Dat werd gerealiseerd ten zuiden van de Westenholterweg, waar aan een pleinvormige ruimte een noodkerk (later door de permanente Stinskerk vervangen), een brandweerkazerne en een bibliotheek werden gevestigd. Daarnaast werd een bijna stedelijk aandoende winkelstrip gerealiseerd, met daarboven woningen. Dit uit 1964 daterende complex bestaat nog steeds. Het in gematigd moderne trant opgetrokken gebouw heeft bakstenen gevels en een met pannen gedekt zadeldak.

De belangrijkste voorbeelden

- Ridder Zwederlaan 1, aula begraafplaats
- Voorsterweg 81a, trafo
- Voorsterweg 60, houthandel Van Dijk
- Westenholterweg 43, voormalige Eben Haëzerkerk

afb. 20-23 Voorbeelden van de niet agrarische historische bebouwing in het onderzoeksgebied: de voormalige Eben-Haëzerkerk aan de Westenholterweg, de voormalige school aan de Zalkerdijk, het begraafplaatsgebouw, het bedrijfspand van houthandel Van Dijk, woonhuis/bedrijfspand Voorsterweg en de trafo, eveneens aan de Voorsterweg.

2.5 Groen- en groenstructuren, water.

Inleiding
In het onderzoeksgebied kan onderscheid worden gemaakt tussen landschappelijke en groenstructuren in het buitengebied en binnen de bebouwde kom van Westenholte.
Het buitengebied bestaat nog voor een deel uit oud agrarisch landschap met weiden, voormalige akkers (op de hogere delen en de vroegere Spoolderenk), oude landwegen en dijken en een aantal historische boerenerven.
Kenmerkend voor het agrarische landschap ter plekke is de grote openheid, waarbij de belangrijkste (historische) groenelementen bestaan uit rijen knotwilgen langs sloot- en wegkanten, enkele kleine bosjes, boomgaarden, hagen en enkele groenelementen op boerenerven. De historische verkavelingsstructuren en het netwerk van afwateringssloten zijn, in vergelijking met 19de-eeuwse topografische kaarten, redelijk goed herkenbaar gebleven. Deze elementen hebben een hoge cultuurhistorische en landschappelijke (beeld)waarde. Voor zover van hoge waarde zijn ze gemarkeerd op de cultuurhistorische waardenkaart.

Een deel van het agrarische cultuurlandschap wordt op dit moment in het kader van natuurontwikkeling en het Ruimte voor de rivierproject omgezet in natte natuur.

Binnen de bebouwde kom van Westenholte bevinden zich nog enkele groenelementen en –structuren, die dateren van voor de ontwikkeling tot woonwijk, die gepaard ging met een sterke verdichting van de oorspronkelijke open structuur en een aanzienlijke uitbreiding van het bebouwde areaal.
Eén van de opvallendste elementen is het groen rondom de grillig gevormde kolk direct ten westen van de bebouwde kom.
Het Stinspark is een grote centrale groenvoorziening binnen de kom van Westenholte. Hart van de aanleg wordt gevormd door het min of meer cirkelvormige kasteelterrein van De Voorst.
Via een groene corridor bij het Stinspad is het park verbonden met de parkaanleg tussen de beide historische boernerven, die in het hart van Westenholte geïntegreerd werden. In deze relatief jonge parkaanleg (laatste kwart 20ste eeuw) zijn veel oudere solitairen (eik, beuk) opgenomen, behorende bij de vroegere erven en wegenstructuren.
Naar het westen toen sluit op de groenvoorziening het Tympad aan, waarvan het oostelijke deel van recente datum is, maar het gekromde westelijke deel een prestedelijke structuur is, reeds herkenbaar op 19de-eeuwse kaarten van het gebied.

afb. 24 en 25 Oude reeksen knotwilgen langs een weide bij de Spoolderenkweg en langs de sloot bij de Zalkerveerweg.

afb. 26 en 27 Nogmaals oude knotwilgen langs de Zalkerveerweg.

afb. 28 en 29 Opvallende solitairen aan de Zalkerveerweg (bij 7) en de Zalkerdijk.

De eikenbeplanting van deze oude structuur is eveneens van oudere datum dan het oostelijke vervolg van het pad. Vermoedelijk betreffen de bomen restanten van een oude houtwal.

Overige lijnstructuren
Ook elders in het gebied bevinden zich enkele oude, door bomen van aanzienlijke ouderdom en/of omvang begeleide lijnstructuren. Ten noorden van de Voorsterweg herinnert een historische eikenlaan aan de eeuwenoude Werkerallee, die vroeger in noordelijke richting doorliep naar het huis te Werkeren.
De Ridder Zwederlaan heeft een markante enkelzijdige eiken/lindenbeplanting van overigens gematigde ouderdom, die ter hoogte van de begraafplaats bovendien wordt vergezeld van een beukenhaag. Met name de structuur langs de begraafplaats dateert waarschijnlijk nog uit de jaren dertig van de 20ste eeuw.

De uit de 1935 daterende begraafplaats aan de Ridder Zwederlaan heeft een eenvoudige kwartcirkelvormige aanleg met concentrische ringen graven in grasbedden. Het opgaande groen dateert deels uit de aanlegperiode, zoals de grote rode beuken op het terrein rond het hoofdgebouw, diverse andere solitairen (vooral grote heesters, coniferen) en delen van de hagenstructuren.

Solitairen
Hier en daar in de bebouwde bevinden zich solitaire groenelementen van aanzienlijke omvang. Voorbeelden zijn de forse paardenkastanje op een groot erf aan de Korenbloemweg, de grote linde op het erf van Westenholterweg 122-124, de rij linden langs het erf van Westenholterweg 59, twee oude eiken op het erf van Stinsweg.

Kolken
Aan de zuidzijde van de Zalkerdijk zijn twee kolken aanwezig, waarvan de meest oostelijk het grootste is. Ze zijn ontstaan bij doorbraken van de Zalkerdijk, die nadien telkens met een bocht op de kolk is heen geleid.

afb. 30 en 31 Oude leilinden bij de boerderijen Zalkerdijk 28 en 55.

afb. 32 en 33 Leilinden en erfbeplanting bij de boerderijen Zalkerveerweg 9 en Vreugderijkerweg 11.

afb. 34 en 35 Oude boomgaarden aan de Zalkerveerweg.

afb. 36-38 Centraal wijkpark met het ovale kasteelterrein en ten noorden daar van de in het groen ingebedde historische boerenerven, deels met oude beplantingen. Het terrein is het enige archeologische rijksmonument in Zwolle.

afb. 39 en 40 Eikenlaantje, restant van de Werkerlaan en de laanbeplanting van de Ridder Zwederlaan.

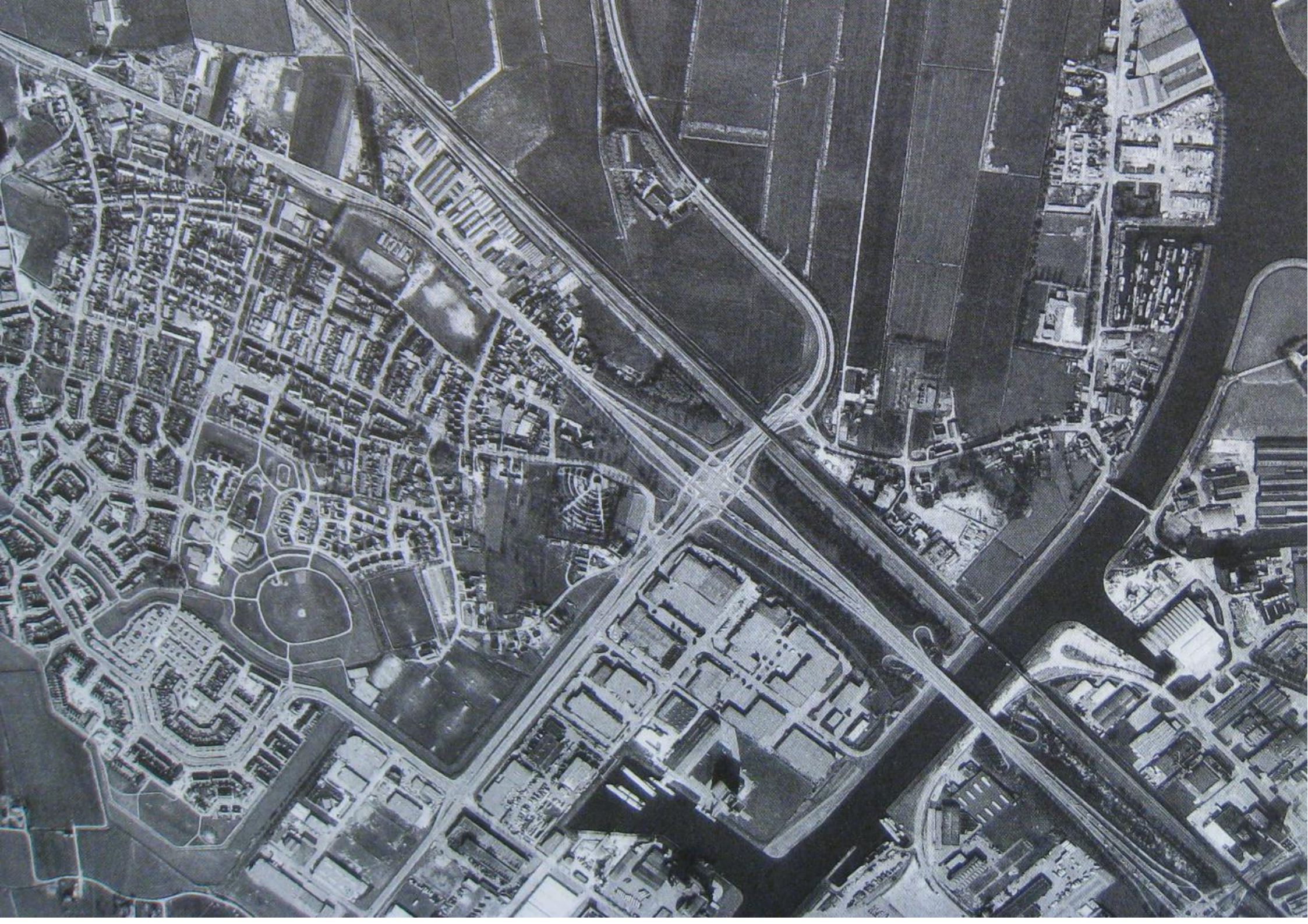

afb. 41 en 42 Erfbeplanting van boerderijtjes aan de Stinsweg en de Westenholterweg.

afb. 43 en 44 Erfbeplanting van boerderijtjes aan de Westenholterweg en de linden en hagen langs de begraafplaats aan de Ridder Swederlaan.

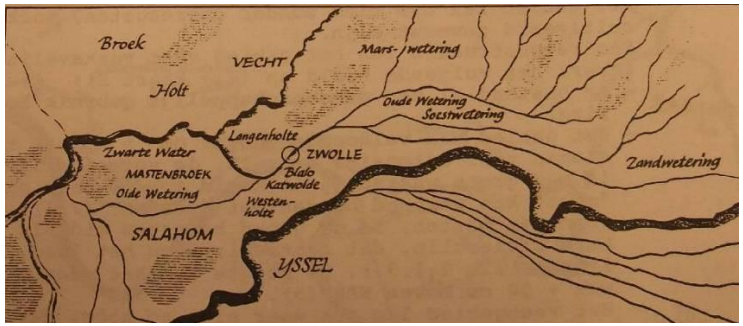
3.HISTORISCH RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

3.1 Vroege ontwikkeling

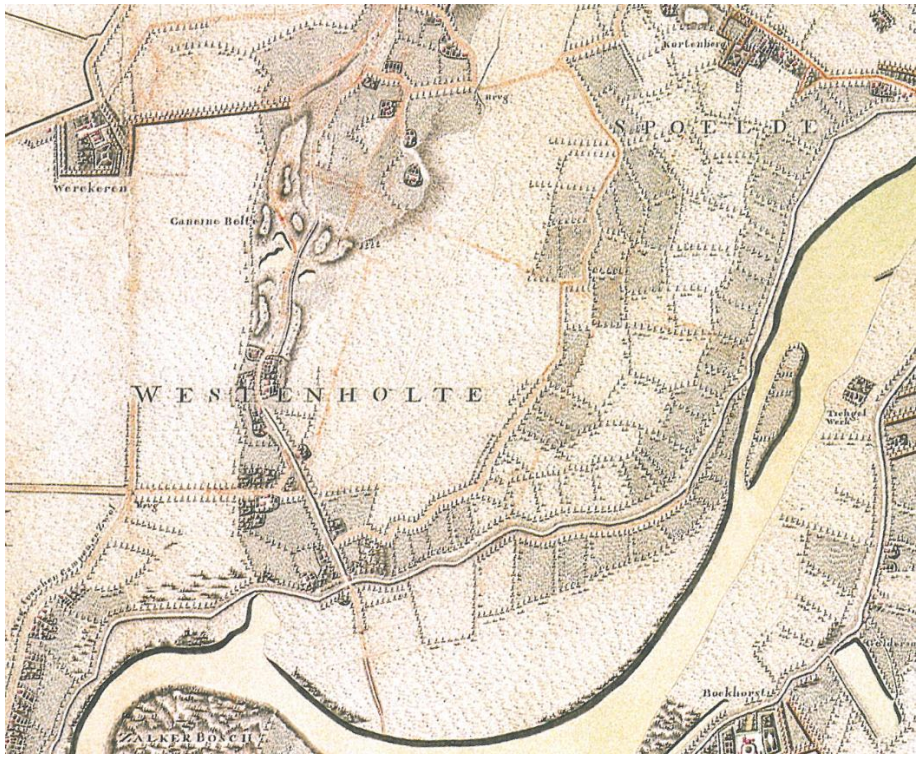
Dekzandruggen en late natte gronden

Het plangebied maakt deel uit van een complex gebied van dekzandruggen en lage natte gronden in het stroomgebied van de IJssel, het Zwarte Water en de Vecht, waarbij vooral de hogere dekzandruggen al vroeg door de mens in gebruik werden genomen. Ten zuiden van het Zwarte Water en de Aa bevindt zich een oude dekzandrug, die in noordwest-zuidoostrichting loopt en waarop de binnenstad van Zwolle, het gebied rond de Hoogstraat en ook delen van de wijk Assendorp zijn gelegen. Ten noorden hiervan bevindt zich een tweede dekzandrug, waarop uiteindelijk Dieze, de Diezerenk en de Oosterenk tot ontwikkeling kwamen.

Al in de jonge steentijd werd de "Zwolse" zandrug bewoond. De huidige nederzetting is waarschijnlijk rond 800 gevormd. Vanaf deze tijd werd het gebied stukje bij beetje ontgonnen om het te kunnen gebruiken voor akkerbouw. De lager gelegen gronden, zoals het Weezenland, werden in gebruik genomen als weidegebied en hooiland, maar hiertoe moest wel de afwatering worden verbeterd door het graven van sloten. Ook op de zuidelijker gelegen zandruggen ontstonden agrarische nederzettingen, zoals Ittersum, Schelle, Oldeneel, Spoolde en Westenholte. Vermoedelijk gebeurde dit al voor 500 na C. Op de noordelijker gelegen dekzandrug ontwikkelde zich vermoedelijk al in 10de eeuw of eerder bewoning. Hier ontstond een groot enkgebied, met de Diezerenk en de oostelijk hier op aansluitende Oosterenk. De "Diezerenk" was het kerngebied van de zelfstandige boermarke Dieze. Ook de andere agrarische gemeenschappen in het gebied waren in markeverband georganiseerd. Buiten de enken, die intensief voor bewoning en landbouw werden gebruikt, lagen uitgestrekte deels onontgonnen gebieden, die uiteindelijk als weide- en hooilanden in gebruik werden genomen.

afb. 45 De IJsselvechtdelta rond 800 na Chr. (Illustratie uit Muffels, Cultuurhistorisch-landschappelijk onderzoek Stadshagen).

afb. 46 Westenholte in de Hottinger-atlas, 1773-1794 (bron: H.J. Versfeldt).

Westenholte

Ook Westenholte ligt in een complex gebied van dekzandruggen en lage natte gronden in het stroomgebied van de IJssel en het Zwarte Water, waarbij vooral de dekzandruggen en de rivierduinen al vroeg door de mens in gebruik werden genomen.

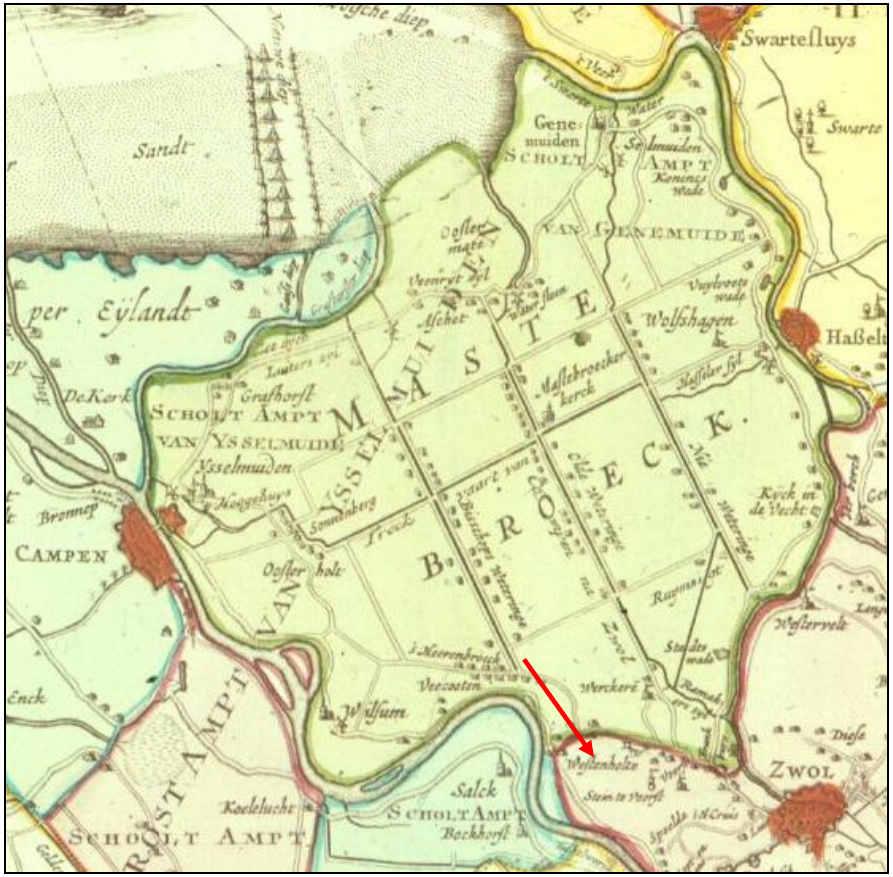
Het plangebied is gelegen op de overgang van een smalle dekzandrug in oost-westrichting en de noordelijk aansluitende rivierklei op veen. De westelijke tak van de Frankhuisweg (een dijk) volgt ongeveer de scheiding hiertussen. Verder westelijk lagen vroeger rivierduinen op de zandrug, de Konijnenbelten bij de gehuchten Voorst en Westenholte, waar thans de wijk Westenholte is gelegen. Ten noordoosten ligt het Zwarte Water, dat Zwolle met de Zuiderzee verbond.

Al in de prehistorie werden de zandruggen westelijk van Zwolle bewoond. De nederzettingen Voorst en Westenholte hebben dan ook een zeer oude oorsprong. Bij Voorst stond een kasteel dat voor het eerst in 1224 in de historische bronnen wordt genoemd, toen het werd belegerd en met de grond gelijk gemaakt. Later werd een nieuw kasteel gebouwd, van waaruit de heren van Voorst het gezag van de bisschop van Utrecht en de steden Zwolle, Kampen en Deventer tartte. Deze belegerden het kasteel in 1362 en dwongen het na een maandenlang beleg tot overgave. Thans resteren de archeologische restanten van het slot in het Stinspark (een archeologisch Rijksmonument), het groene hart van Westenholte.

Ontginningen

De *marke* Suolle had in 1230 stadsrecht gekregen van de bisschop van Utrecht. Een deel van een bestaande nederzetting, Middelwijk genaamd, werd het centrum van de stad. Hier werd in de loop der eeuwen de huidige binnenstad gecreëerd, die met name in de 14de-15de eeuw een grote bloei doormaakte. Het ommeland werd, voor en na de stadsvorming, gaandeweg steeds verder ontgonnen voor agrarisch gebruik. De hoger gelegen gronden op de diverse dekzandruggen werden voornamelijk voor akkerbouw gebruikt, terwijl de lager gelegen delen dienst deden als weidegebied en hooiland. Hiertoe moest echter wel de afwatering worden verbeterd door het graven van sloten, die water afvoerden naar de diverse natuurlijke waterlopen. Grofweg van de 12de tot 14de eeuw werden de lager gelegen gebieden bedijkt. Ook de dijken in het onderzoeksgebied Westenholte zullen toen zijn opgeworpen.

De dijk die vanaf Zwolle langs de zuidwestzijde van het Zwarte Water liep, vanouds bekend als Hoogstraat en Gasthuisdijk, en het gedeelte tot aan de IJssel bij Westenholte (de Zalkerdijk) dateert mogelijk reeds van rond 1300.

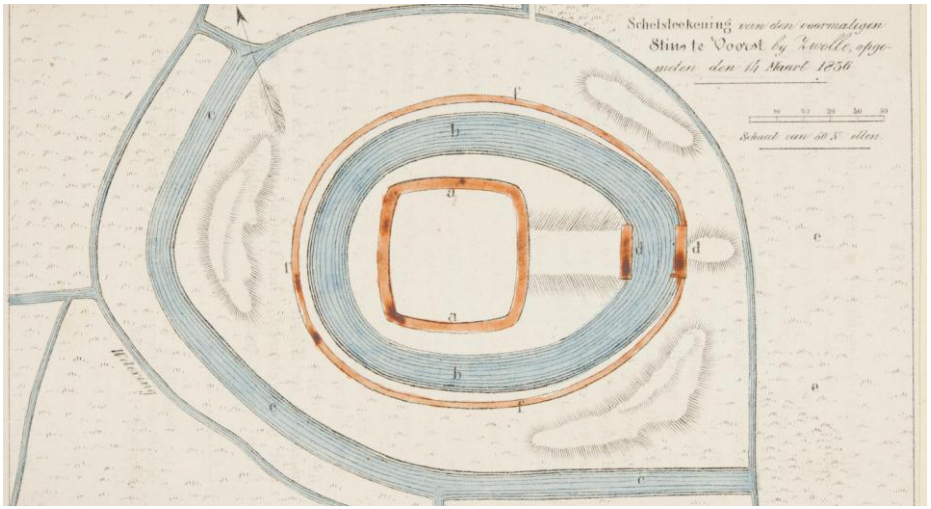
afb. 47 "Nieuwe en Naauwkeurige Kaart van Overijssel". Detail uit een 18de-eeuwse kaart van Overijssel, de Mastenbroeker polder. Bij de pijl ligt Westenholte. Collectie Stedelijk Museum Zwolle. Datering voorstelling: 1750 -1750.

Mastenbroek

Nadat de bisschop en de IJsselsteden het probleem van de heren van Voorst hadden geëlimineerd, lag de weg vrij om het gebied te verdelen. Kampen ruilde in 1363 met bisschop Jan van Arkel het recht op het grote drassige Mastenbroek ten noorden van de eerder genoemde dekzandrug, waarvan de naam verwijst naar de lage drassige ligging en de groei van grote bomen. Dit gebied werd met name sinds de 12de eeuw geteisterd door overstromingen vanuit de Zuiderzee. Kort na 1363 gaf de bisschop het gebied uit ter ontginning. Hierbij kregen diverse omliggende *marken*, waaronder die van Zwolle, beschikking over het gebied. Het werd ontgonnen door het van begroeiing te ontdoen en door het graven van ontwateringssloten die tegelijk perceelscheidingen vormden. Korte tijd later werd het gebied bedijkt, waardoor het een polder werd. Sindsdien is het gebied gebruikt voor akker- en meer recent vooral grasland. Met het bedijken, het aanleggen van wegen en weteringen, de bouw van sluizen en bruggen werd de aanzet gegeven tot bewoning van de polder.

Mastenbroek en Frankhuis

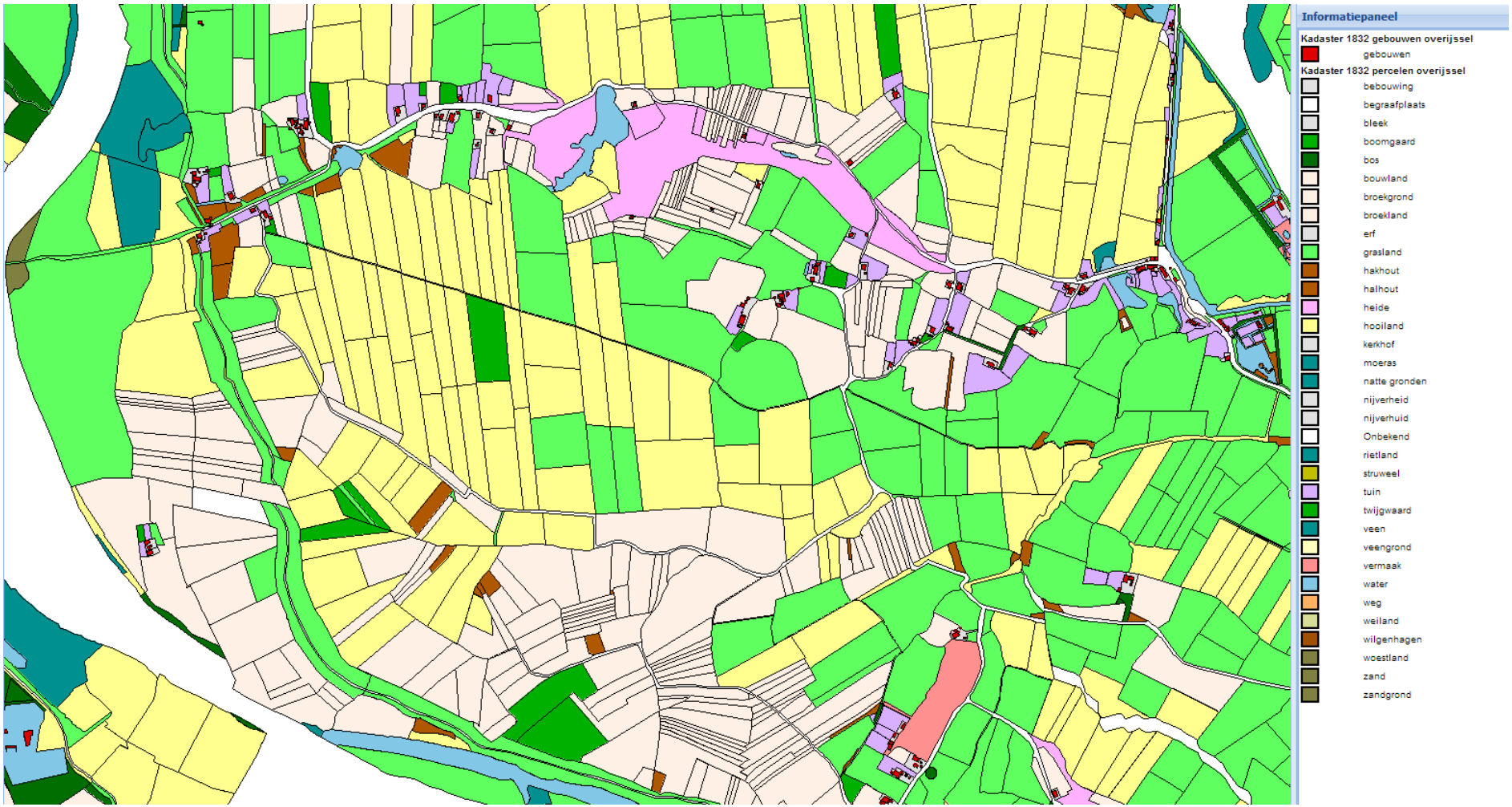
De zuidrand van de polder Mastenbroek reikt tot aan Westenholte. Dit is het deel van de polder dat het dichtst bij Zwolle ligt. Het uiterst zuidelijke deel van de polder was getuige de verkaveling die hier afwijkt van het overigens strakke orthogonale patroon waarschijnlijk eerder ontgonnen dan de rest van de polder. Mogelijk was dit in de 13de of eerste helft van de 14de eeuw. Het door de stad Zwolle verworven land lag in de zuidoosthoek van de polder. Het Nieuwemars of Stadsbroek lag tegen de Hasselterdijk. Het werd eerst voornamelijk als gemeenschappelijke weidegrond gebruikt, en later verpacht. Nog in de 18de eeuw mocht elke *grootburger* er vier koeien weiden tegen relatief geringe kosten.

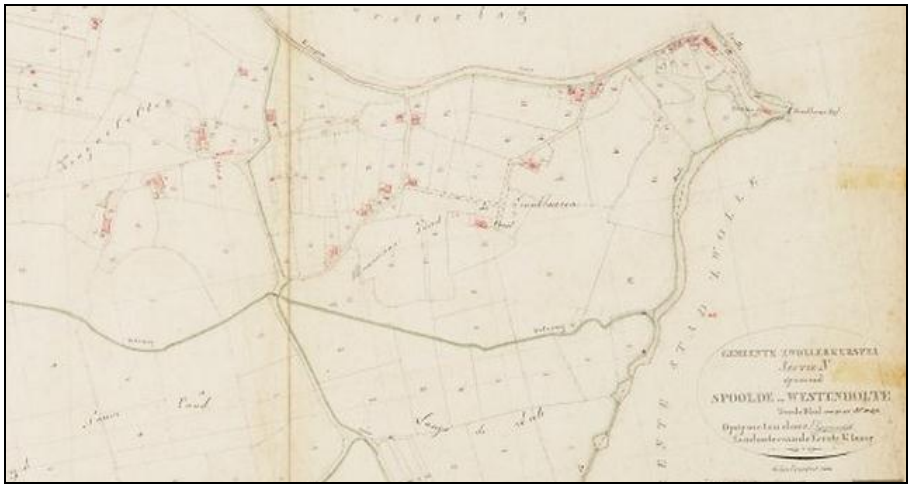
afb. 48 Schetstekening van het kasteelterrein van de "Stins" te Voorst, uit 1856 (bron: TU Delft Library).

afb. 49 Impressie van de Stins Voorst, naar een 19de-eeuwse steendruk van P.W.M. Trap

afb. 50 Het onderzoeksgebied volgens de kadastrale atlas van 1832, naar de bewerking van HISGIS Overijssel (www.hisgis.nl).

afb. 51 Uitsneden kadastrale atlas 1832 (Zwollerkerspel, blad Spoolde-Westenholte), bron: watwaswaar.nl.

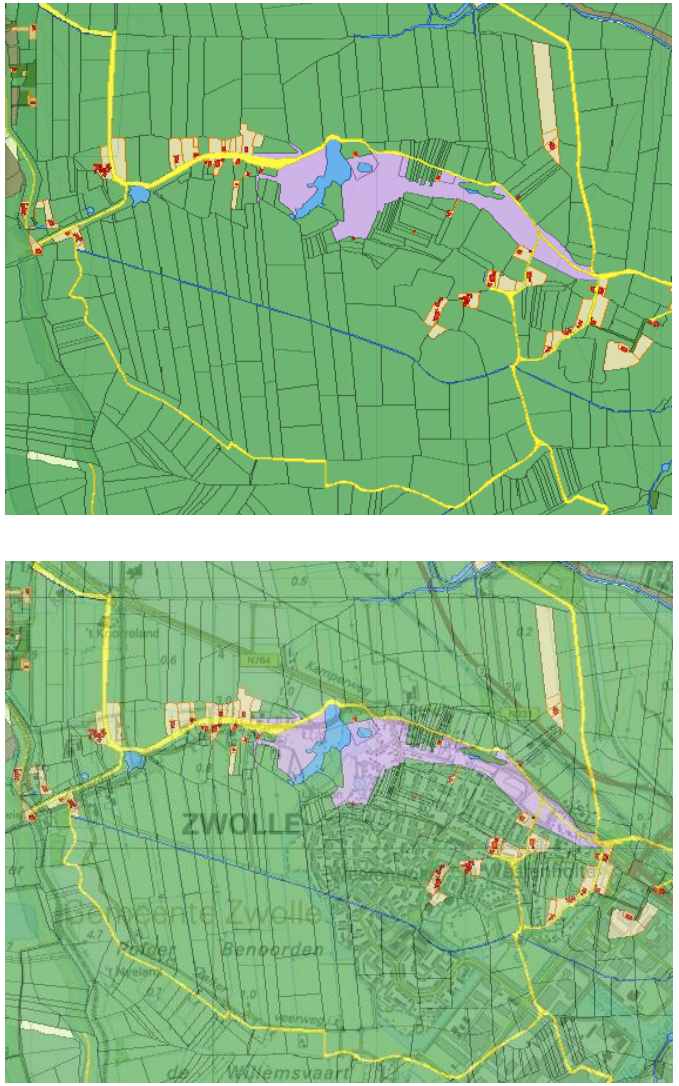
afb. 52 Westenholte ("Westerhold") op de topografische militaire kaart van 1851 (bron: watwaswaar.nl). Goed zichtbaar is het laag gelegen "Nieuwe Land", ontwaterd via een wetering, tussen de beide dekzandruggen, waarop Westenholte met de Konijnenbelten, en de Spoolderenk tot ontwikkeling kwamen. De Konijnenbelten waren in deze periode nog een complex geheel van kleine en grote hoogtes, deels met bosjes en heide, afgewisseld met laag geleden weiden, kolken en een aantal paden. Langs de noordzijde loopt de op een dijk gelegen Voorsterweg. Die is rond 1850 al recht getrokken en van een nieuw tracé in noordwestelijke richting voorzien. De erven concentreren zich op de Konijnenbelten en langs de Zalkerdijk.

3.2 Westenholte

De oude nederzetting Westenholte, zoals we die kennen via historisch kaartmateriaal, bestond in feite niet meer dan uit enkele kleine clusters gebouwen, veelal met een agrarische functie aan de Zalkerdijk (westelijk van de kolk) en bij de aansluiting van de Zalkerveerweg op de Zalkerdijk, en kleine clusters erven op de dekzandrug ten zuiden van de Voorsterweg, in het verleden ook onderdeel van de dijkstructuur in het verlengde van de Gasthuisdijk richting Zalkerdijk. Hier lag een eenvoudig netwerk van kronkelende wegen, waarin we tegenwoordig nog de Stinsweg en (heel globaal) de Veronicaweg kunnen herkennen. In de eerste helft van de 19de eeuw liep de Zalkerveerweg door uitgestrekt graslandgebied, toen "het Nieuwe Land" geheten. Hier stonden geen boerderijen. De laag gelegen ontginning werd ontwaterd door een diagonaal door het gebied lopende sloot of wetering.

De rivierenduinen waren eeuwenlang bewoond geweest door landarbeiders, soms met kleine keuterbedrijven, en twijgensnijders. De lager gelegen, minder zanderige en veel vruchtbaardere gebieden waren in gebruik bij enkele grotere boerderijen, die dan ook op de overgang van hoog naar laag waren gesitueerd.

Meer naar het zuiden lag de Spoolderenk, waarvan alleen het westelijke deel zich binnen het onderzoeksgebied bevindt. Ook hier waren in de vroege 19de eeuw nog geen bebouwde erven te vinden. De kern van Spoolde lag dan ook oostelijker, thans ten oosten van het Zwolle-IJsselkanaal.
De tegenwoordige Voorsterweg was binnen de nederzetting de belangrijkste oost-westverbinding en tevens een weg van regionale betekenis. De weg liep langs de noordflank van het rivierduin, waarvan in de vroege 19de eeuw delen nog uit heideveld bestonden. Opmerkelijk is de grote kolk, waar de weg, in feite een dijk, omheen buigt.
De huidige Westenholterweg is vermoedelijk pas rond het midden van de 19de langzaam ontwikkeld uit een netwerk van oudere paden over de dekzandrug (de Konijnenbelten), die na verdere ontginning in gebruik werd genomen. De Voorsterweg was in deze periode al opgewaardeerd tot een belangrijke verkeersweg, recht getrokken en deels verlegd, waarbij de Zalkerdijk geen deel meer uitmaakte van de hoofdverkeersstroom.

afb. 53 en 54 Het hart van het onderzoeksgebied volgens de kadastrale kaart van 1832 (boven), in vergelijking met de huidige topografie (bron: watwaswaar.nl).

Eind 19de eeuw tot aan de Tweede Wereldoorlog

Vanaf het einde van de 19de eeuw zien we het gebied rond Westenholte heel geleidelijk verder in ontwikkeling komen. Het kerngebied op de Konijnenbulten werd verder ontgonnen en langs de verschillende paden verrezen kleine boerenwoningen. De woeste delen van de Konijnenbelten raakten geheel uit beeld. Ook in het Nieuwe Land verrezen enkele boerderijen, die zich oriënteerden op de "Nieuwlandseweg", de tegenwoordige Zalkerveerweg. De bebouwingsconcentratie aan de Zalkerdijk verdichtte zich verder, ter zijde van de dijk werd een kleine school gesticht. In 1904 legde ds. A. de Haan de eerste steen van het Eben-Haëzergebouw aan de Westenholterweg. Het gebouw diende als kerkvergaderplaats, catechesatielokaal en verenigingsgebouw. Westenholte kreeg zo steeds meer het karakter van een echt dorp.

Nieuwe infrastructuur

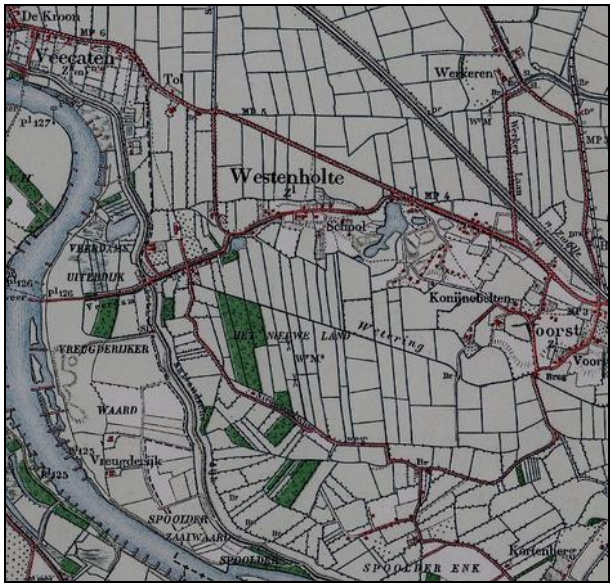
Met de groei van Zwolle vanaf het einde van de 19de eeuw ontstond rond de stad gaandeweg een geheel nieuwe infrastructuur, waarbij oude uitvalswegen en waterwegen soms hun oude rol bleven vervullen, maar vaker nog vervielen tot secundaire structuren. Ontwikkelingen volgden elkaar steeds sneller op. Zo werd in de jaren '30 van de 20ste eeuw in het kader van het Rijkswegenplan het tracé van de stoomtram Zwolle-Blokzijl (1914-1934), gelegen ten noorden van Westenholte, ter plekke van de Werkerlaan, omgevormd tot autoweg. Het doorgaande verkeer naar Hasselt hoefde nu niet langer over de bochtige dijken van Frankhuis, dat zijn strategische ligging op de splitsing van belangrijke wegen verloor. De spoordijk voor de lijn Zwolle-Kampen werd op een hoger niveau gebracht, waardoor Frankhuis en Westenholte steeds meer van elkaar gescheiden werden.

Vanaf circa 1900, met de komst van het gemotoriseerde verkeer, werd de Voorsterweg geleidelijk aan een drukke verkeersweg (in de jaren dertig gepromoveerd tot rijksweg) en een geliefde vestigingsplek voor bedrijven, middenstand en nieuwe bewoners. Zo werden er arbeiders- en middenstandswoningen gebouwd en ontstond een afwisselende lintbebouwing.

In de vroege 20ste eeuw voldeed de oude vaarverbinding tussen Zwolle en de IJssel, de uit 1818-1819 in opdracht van koning Willem I gegraven Willemsvaart niet meer, vanwege de groei van de omvang van vrachtschepen. In 1919 werden de eerste concrete stappen ondernomen om tot een nieuwe verbinding te komen. Er werd een wet aangenomen voor aanleg van het kanaal Katerveer-Frankhuis, ten westen van de stad. Het zou tot in de vroege jaren '60 duren voordat de schop werkelijk de grond inging. In 1964 werd het Zwolle-IJsselkanaal geopend.

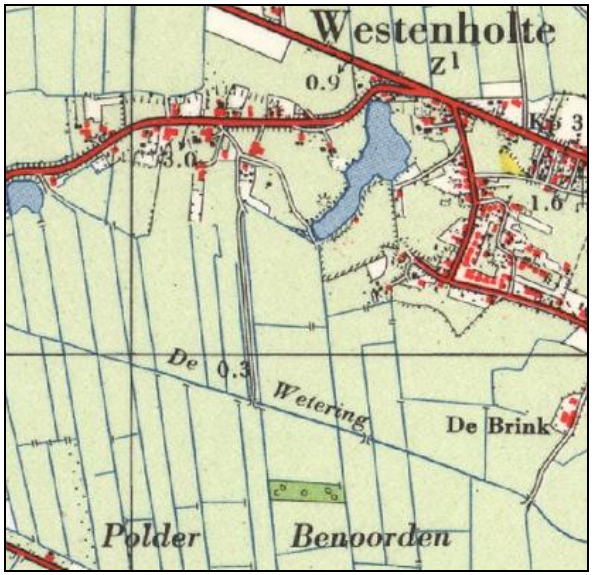
afb. 55 Westenholte op de Topografisch-Militaire kaart van 1871 (watwaswaar.nl).

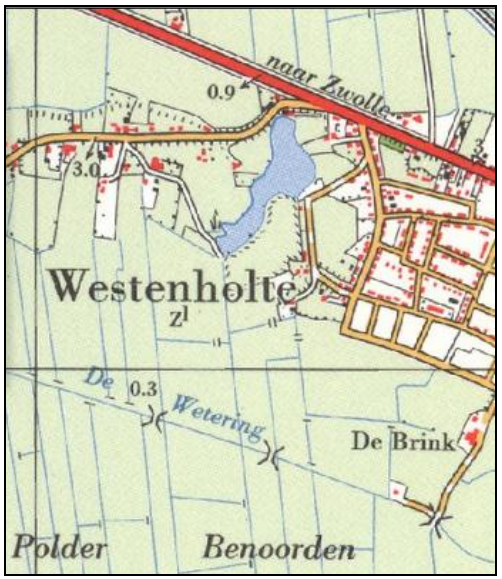
Afb. 56 Westenholte op de Topografisch-Militaire kaart van 1919 (watwaswaar.nl).

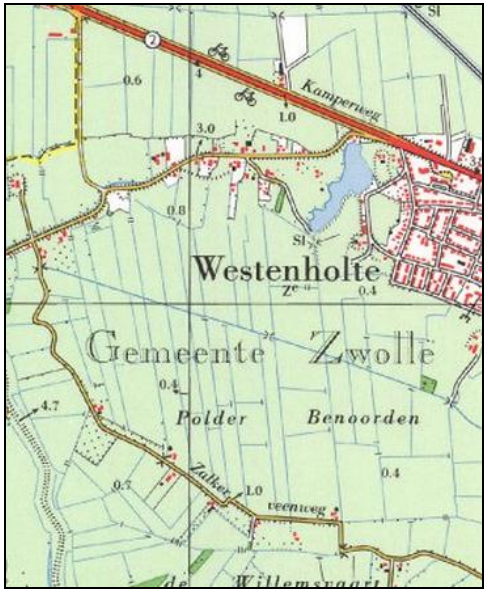
afb. 57 Topografisch-Militaire kaart 1933 (watwaswaar.nl).

afb. 58 Topografische kaart 1955 (watwaswaar.nl).

afb. 59 Topografische kaart 1964. De eerste naoorlogse woonwijk is tot stand gekomen.

Afb. 60 Topografische kaart 1974 (watwaswaar.nl).

Westenholte en Frankhuis werden hierdoor rigoureus van Zwolle afgesneden.
Tussen de stad en het kanaal (buiten het bestemmingsplangebied) werd in de loop van de 20ste eeuw veel industrie gevestigd. Industrieterrein Voorst A ontstond het eerst en is in feite een voortzetting en uitbreiding van het 19de-eeuwse industriegebiedje aan de Ketelkolk. Later in de tweede helft van de 20ste eeuw volgden ten westen van de Voorsterweg ook de terreinen Voorst B en C.
In 1967 werd de gemeente Zwollerkerspel samengevoegd met Zwolle.

3.4 Na de Tweede Wereldoorlog

Naoorlogse structuurplannen
Tot de tweede Wereldoorlog was Assendorp-Pierik de belangrijkste uitbreiding van Zwolle geweest. Na WOII werd ingezet op een meer omvattend uitbreidingsplan. De bekende architect-stedenbouwkundige W.M. Dudok werd gevraagd om een plan voor Zwolle te ontwerpen. In de jaren 1948-1953 maakte hij een structuurplan, waarin onder andere een stadsuitbreiding was voorzien aan de zuidzijde van de spoorbaan. Aan de noordzijde zou het stadsgebied eindigen bij de A28 en langs de Ceintuurbaan aan de oostzijde werd een brede strook grond gereserveerd voor bedrijvigheid en andere voorzieningen. De wijk Diezerpoort werd voor een deel naar de plannen van Dudok ingevuld, onder meer met de bebouwing langs de Meppelerstraatweg en het grote complex van de Philips condensatorenfabriek op het nieuw aangelegde industrieterrein langs de Ceintuurbaan (1953).

Dudoks totaalplan terzijde geschoven
Het structuurplan voor geheel Zwolle, dat in 1953 is gepresenteerd, viel slecht bij het gemeentebestuur. Men vond het voorstel voor de uitbreidingen in zuidelijke richting niet realistisch en er ontstonden conflicten met Dudok. Zo werd uiteindelijk prof. S.J. van Embden ingehuurd als stedenbouwkundige om een nieuwe visie te ontwikkelen op de toekomst van Zwolle. Het nieuwe ontwerp werd in 1955 gepresenteerd en voorzag in grootschalige uitbreidingen in noord- en noordwestelijke richting, ten kosten van delen van de gemeente Zwollerkerspel. Voor het gebied rond Westenholte, dat ook onder die gemeente viel, waren geen ideeën uitgewerkt. Dieze Oost is uiteindelijk volgende plannen van Van Emden afgebouwd. Het Structuurplan werd in de tweede helft van de jaren zestig in deelplannen verder uitgewerkt.

afb. 61 en afb. 62 Links detail structuurplankaart "Uitbreidingsplan in hoofdzaken voor de gemeente Zwolle" van Dudok, 1949 (uit: *S.J. van Embden*, Rotterdam 1996, p. 196). Rechts detail van de Structuurschets voor Zwolle door ir. S.J. van Embden, voltooid in 1954 (uit: *S.J. van Embden*, Rotterdam 1996, p. 197).

Afb. 63 De nieuwe begraafplaats in Westenholte, gefotografeerd rond 1935 (coll. HCO).

Ondertussen werd ook binnen de gemeente Zwollerkerspel in de jaren ’50-’60 gewerkt aan kleine uitbreidingsplannen voor kernen als Berkum, Westenholte en Agnietenberg. Dit resulteerde in Westenholte in de bouw van enkele kleine buurten met woningwetwoningen in de late jaren ’50 en vroege jaren ’60 tussen de Westenholterweg en de Papaverweg. Aan de oudere linten werden tussen de bestaande huizen en boerderijen woningen gebouwd. Tussen Westenholterweg en de Steenboerweg werd omstreeks 1965 eveneens een wijkje met geschakelde eengezinswoningen gebouwd. Aan de Westenholterweg werd in 1964 een nieuw dorpshart gerealiseerd: het Petuniaplein. Daar verrees een blok met winkels en bovenwoningen (net als het plein een ontwerp van architect W. Geytenbeek), een spaarbank, een brandweerkazerne en een noodkerk (1961), die begin jaren ’90 is vervangen door het huidige kerkgebouw (Stinskerk). Ook opende er een filiaal van de Centrale Plattelandsbibliotheek. Het Petuniaplein was ook geschikt voor het houden van een kleine vrijdagse weekmarkt. Met de realisatie van dit kleine centrum werd in feite al vooruit gelopen op de verdere uitbreiding van Westenholte, die na de fusie met de gemeente Zwolle in zuidelijke richting zou plaats vinden. Vlakbij aan de Westenholterweg werd de al in 1922 gebouwde christelijke school (hoek Dahliaweg) in 1963 uitgebreid. In 1966 opende een openbare en lagere school aan de Papaverweg. Vermeldenswaard is natuurlijk ook het gemeenschapshuis De Ark, in 1959 gebouwd ter vervanging van het oudere ijsverenigingsgebouw bij De Kolk. Het gebouw, dat in 1973 werd vernieuwd (en sindsdien Het Anker heet), was in gebruik voor het houden van feesten en partijen, vergaderingen en voorstellingen.

Na 1967

Tot augustus 1967 maakte het onderzoeksgebied namelijk deel uit van de gemeente Zwollerkerspel. Als gemeente was deze in 1811 ontstaan uit het gelijknamige schoutambt, voortgekomen uit enkele oude marken. Met de aanleg van het Zwolle-IJsselkanaal in 1964 en de aangrenzende industrieterreinen kwam Westenholte steeds meer binnen de stedelijke invloedsfeer van Zwolle. Westenholte transformeerde van eigenstandig dorp tot een Zwolse wijk, waarbij echter door de excentrische ligging, deels nog aan een open agrarisch gebied en de kleinschaligheid het karakter van een dorp altijd is blijven bestaan. Vanaf de tweede helft van de jaren ’60 is het gebied tussen Westenholterweg en Papaverweg in verschillende projecten verder bebouwd met blokken geschakelde eengezinswoningen in een voor de tijd karakteristieke halfopen verkaveling binnen een eenvoudig orthogonaal stratenplan.

Afb. 64 Nieuw opgeleverde woonhuizen aan de Lupineweg, in 1965 (coll. HCO).

afb. 65 Het Petuniaplein met winkelstrip en bank, circa 1965-1970. Links de Stinskerk (coll. HCO).

Vanaf 1978 werd het dorp in zuidelijke richting uitgelegd, waarbij het in omvang uiteindelijk meer dan verdubbelde. Zo ontstond “Nieuw-Westenholte”, of officieel Westenholte-Stins. Ook nu weer werd gekozen voor complexen met grondgebonden geschakelde eengezinswoningen, nu echter gerangschikt in woonerfachtige structuren met kronkelende straten. Rondom de wijk werd een watersingel aangelegd. Centraal element in de nieuwe wijk is het ovale kasteelterrein van De Voorst, dat werd herschapen in een fraai wijkpark met groene uitlopers naar de omliggende buurten. Eén van die uitlopers is het parkgebiedje aan de Steenboerweg, waar twee historische boerderijen en oude groenelementen in de aanleg werden geïntegreerd. In de jaren ’90 is aan de westzijde van Westenholte nog een nieuwe woonbuurt toegevoegd.
Na de aanleg van de Stadshagenallee, in samenhang met de komst van de nieuwe wijk Stadshagen ten noorden van Westenholte, verloor de Voorsterweg zijn oude functie als doorgaande route en daarmee het drukke verkeer. Inmiddels zijn langs de weg enkele nieuwe, grootschalige bouwprojecten uitgevoerd, deels ter vervanging van kleinschaliger bebouwing.

Nieuwe functies
In de jaren ’90 werden de plannen ontwikkeld voor nieuwe woonwijken in het noordwestelijke deel van Zwolle. De Vinexwijk Stadshagen, gerealiseerd ten westen van het Zwarte Water lag aanvankelijk nog op enige afstand van Westenholte en Frankhuis, maar nadert nu met de ontwikkeling van het laatste deel van de wijk (vlek 14) de oude buurtschappen zeer nabij.

afb. 66 De christelijke basisschool De Wiekslag aan de Dahliaweg, 1970 (coll. HCO).

afb. 67 Topografische kaart 1988. Nieuw-Westenholte is een feit (watwaswaar.nl).

afb. 68 De rond 1965 ontwikkelde “nieuwe kern” van Westholte, gezien naar het zuiden (bingmaps).

afb. 69 Het noordelijke deel van de bebouwde kom, circa 2010 (bingmaps).

afb. 70 De Zalkerdijk, oude dijk met lintbebouwing. Eén van de historische ensembles in Westenholte. Het noorden licht links (bingmaps)..

afb. 71 Westenholterweg, gezien naar het westen. Ensemble met kleine historische boerderijen aan oude voormalige landweg (bingmaps).

4 QUICKSCAN CULTUURHISTORISCHE KWALITEIT

4.1 Cultuurhistorische waarden: algemene omschrijving

Rijke historie
Het onderzoeksgebied ligt aan de westflank van de bebouwde kom van Zwolle. Het huidige beeld wordt deels bepaald door grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen uit de afgelopen 50 jaar: de verstedelijking van het landelijke gebied na de aanleg van het Zwolle-IJsselkanaal, de komst van de bedrijventerreinen aan weerszijden van het kanaal, de uitbreiding van de kom Westenholte en de aanleg van de nieuwe Zwolse wijk Stadshagen.

Het dorpsgebied
De kern of de woonwijk Westenholte is vooral sinds het derde kwart van de 20ste eeuw ontstaan door verdichting en uitbreiding van een losse, hoofdzakelijk landelijke structuur van oude landwegen, boerenerven en een beginnende lintbebouwingsstructuur langs de Voorsterweg en enkele andere wegen. De agrarische oorsprong van de nederzetting is nog enigszins herkenbaar aan de bewaard gebleven wegenstructuren, die echter wel geheel zijn opgenomen binnen de sinds de jaren '50 gerealiseerde woonbuurten. Her en der bleven oude boerenerven met boerderijen intact als herinnering aan de prestedelijke structuur.
De agrarische voorgeschiedenis van het plangebied is dus binnen de kom van Westenholte enigszins herkenbaar gebleven. Wat betreft de jongere ontwikkelingen zijn er enkele markante aspecten te noemen: de ontwikkeling van lintbebouwing langs de belangrijke Voorsterweg vanaf de vroege 20ste eeuw, de verdichting van de bebouwing langs de Westenholterweg sinds de vroege 20ste eeuw, onder meer met een kerkelijk gebouw, een school en burgerwoningen. Na de Tweede Wereldoorlog kreeg Westenholte eenvoudige planmatige woningbouw en een nieuw dorpscentrum met winkels, banken, kerk en bibliotheek.
De bebouwde kom binnen het onderzoeksgebied heeft thans nog enige historische betekenis vanwege de complexe en gelaagde ontwikkelingsgeschiedenis, die nauw verbonden is met die van het omringende platteland en de ontwikkeling van de infrastructuur in deze regio.
Die historische gelaagdheid is op diverse locaties nog redelijk goed herkenbaar, maar binnen het projectgebied bepalen toch vooral de ontwikkelingen uit de 20ste eeuw het beeld en dan met name naoorlogse woningbouw, die in verschillende fasen aan de oude buurtschap zijn toegevoegd.

Buitengebied
Aan de zuid- en westzijde grenst de kom van Westenholte aan het buitengebied, een oud agrarisch gebied, waarin verschillende ontginningsfasen zijn te herkennen en een, afhankelijk van de geografische gesteldheid, afwisselend landgebruik aanwezig was. Oude wegenstructuren zoals de Zalkerdijk (een zeer oude dijk- of kadestructuur), de Zalkerveerweg en de Spoolderenkweg doorkruisen het gebied, dat is opgebouwd uit een samenspel van dekzandruggen, later ingepolderde laagten (de "Polder Benoorden de Willemsvaart") en waarden langs de IJssel. Het oostelijke deel van de Zalkerdijk landt aan op het stuifduin, waarop een deel van Westenholte tot ontwikkeling kwam. De hoger gelegen delen waren voor de akkerbouw in gebruik, de lager gelegen gebieden waren weide- of hooiland. Kolken langs de Zalkerdijk vertellen het verhaal van wateroverlast en dijkdoorbraken in dit waterrijke gebied. De eeuwenoude combinatie van hoog (droog) en laag (nat) land is goed herkenbaar gebleven, al is de Spoolderenk door de aanleg van het Zwolle-IJsselkanaal, een bedrijventerrein en de Zuiveringsinstallatie sterk aangetast en is het rivierduingebied in de Vreugderijkerwaard in het kader van het Ruimte voor de Rivierproject gedeeltelijk vergraven. In de laag gelegen gebieden is de oude verkavelingsstructuur, gekoppeld aan een complex systeem van oude afwateringsloten en een diagonaal door het gebied lopende hoofdwetering, herkenbaar gebleven.

4.2 Historische ruimtelijke structuren

Het onderzoeksgebied heeft als totaal grote historische betekenis vanwege de complexe en nog grotendeels goed afleesbare ontwikkelingsgeschiedenis, waarin fasen van de landschapsvorming, het historische landgebruik, aspecten van de strijd tegen het water, de bewoningsgeschiedenis, de kernvorming en de verstedelijking als belangrijke elementen uit de geschiedenis van het gebied herkenbaar zijn.
Bij de waardenbepaling van de historische structuren betreft het die aanwezige c.q. zichtbare en nog goed herkenbare structuren, die kenmerkend zijn voor de perioden waarin ze zijn ontstaan, dan wel voor een specifieke ontwikkeling binnen het gebied (functie).

De belangrijkste historische ruimtelijke structuren zijn:

Uit de periode voor 1900
- Het systeem van hoog en laag, rivierduinen, polders, waarden en dijken, dat met name in het buitengebied nog herkenbaar is;
- Het tracé van de Zalkerdijk, in oorsprong middeleeuwse waterkering (dijk, kade) aan de zuidrand van de polder Mastenbroek;

- Het bewaard gebleven oude tracé van de IJsseldijk;
- De Zalkerveerweg, oude landweg door de polder;
- Spoolderenkweg, oude landweg door voormalig akkergebied enk;
- Voorsterweg, oude landweg van Zwolle naar Kampen, onderdeel tracé Gasthuisdijk-Zalkerdijk, maar dan langs noordflank Konijnenbelten;
- De Stinsweg, oude landweg door kerngebied Westenholte;
- Westenholterweg, vanaf late 19de eeuw ontstaan uit oudere weggetjes, werd belangrijke dorpsstraat;
- Oude eikenlaan bij de Voorsterweg, relict laan naar Werkeren;
- Open landschap in het buitengebied;
- Relicten oude verkavelings- en slootstructuren in de polder ("Het Nieuwe Land", later ook wel Polder benoorden de Willemsvaart")';
- Ligging historische boerenerven in het buitengebied, maar ook binnen de bebouwde kom;
- Historische kolken aan de Zalkerdijk;
- Kasteelterrein De Voorst, thans opgenomen in stadspark;

Na 1900

- Aanleg begraafplaats met bomensingel;

De overige wegen in het plangebied hebben een beperkte of geen cultuurhistorische waarde.

De **historische gelaagdheid** uit zich onder meer in de aanwezigheid van interessante ruimtelijke structuren en ensembles met cultuurhistorische waarde. Samen vertellen deze ensembles het verhaal van het plangebied. In Westenholte betreft het de volgende historische ensembles:

- Zalkerdijk-IJsseldijk. Historische erven, boerderijen en lintbebouwing langs de Zalkerdijk, met talrijke waardevolle boerderijen en bijgebouwen, fragmenten van historische erfbeplanting, hagen, bomen langs de dijk;
- Westenholterweg. Langs het westelijke deel van deze oude landweg resteert een aantal kleinschalige boerderijen met deels oude erfbeplanting; zeer herkenbaar relict van de agrarische voorgeschiedenis van het dorpsgebied;
- Voorsterweg. Klein ensemble vroeg 20ste-eeuwse lintbebouwing langs voormalige rijksweg;
- Ensemble historische erven, oude groenelementen en kasteelterrein De Voorst, thans onderdelen van stadspark;

Gebiedsdelen met beperkte of zonder cultuurhistorische waarde

- Petuniaplein. Kleinschalige centrumontwikkeling. Door wijzigingen aan de bebouwing aangetast, maar de structuur is nog herkenbaar;
- De vroegnaoorlogse uitbreidingsbuurten van Westenholte. Eenvoudige geschakelde woningen in half open verkaveling;
- De uitbreidingsbuurten van na 1978;
- De overige delen van de bebouwde kom van Westenholte;

4.3 Historische bouwkunde

Een deel van de bebouwing in het onderzoeksgebied heeft cultuurhistorische waarde. Dat wil zeggen dat er sprake is van objecten en ensembles die voldoen aan de volgende criteria:

- Objecten en complexen met architectuurhistorische waarden: d.w.z. met een relatief hoge ontwerpkwaliteit of representatief voor een bepaalde bouwstijl, stroming, bouwperiode of typologie;
- Objecten, complexen en ensembles met een bijzondere stedenbouwkundig-historische of landschappelijke waarde, d.w.z. als onderdelen van bijzondere complexmatige ontwikkelingen door bijvoorbeeld woningbouwcorporaties, particulieren e.d. of vanwege specifieke andere situationele aspecten (bijvoorbeeld markante locaties, focus- en oriëntatiepunten, landmarks);
- Gaafheid, d.w.z. objecten en ensembles die in belangrijke mate ongewijzigd zijn gebleven sinds de bouwtijd of waarbij wijzigingen zeer zorgvuldig zijn aangebracht. Objecten en ensembles die in sterke mate zijn veranderd door het wijzigen van (winkel)puien, daken (dakkapellen, ophogingen, karakteristieke detailleringen, stukken of sausen van de gevels, etc. voldoen niet aan dit criterium;
- Objecten en complexen met een monumentenstatus (rijks- en gemeentelijke monumenten).

Het gaat om de volgende objecten:

- Korianderplein 9, grote krukboerderij (Rijksmonument);
- Ridder Zwederlaan 1, gebouw en poort begraafplaats, 1935;
- Ridder Zwederlaan 3, kleine hallehuisboerderij, details verstoord;

- Spoolderenkweg 17, redelijk gave hallehuisboerderij;
- Steenboerweg 28, grote hallehuisboerderij met voorhuis uit circa 1925;
- Stinsweg 12, kleine hallehuisboerderij op erf met bijgebouwen;
- Voorsterweg 51, woonhuis met bedrijfsruimte, circa 1900;
- Voorsterweg 81a. transformatorhuisje uit circa 1930;
- Voorsterweg 60, houtzagerijloods, circa 1950;
- Westenholterweg 43, voormalig kerkvergadergebouw, 1904;
- Westenholterweg 59, klein hallehuisboerderijtje, verstoorde details;
- Westenholterweg 63, klein hallehuisboerderijtje, verstoorde details';
- Westenholterweg 71, klein hallehuisboerderijtje, verstoorde details;
- Westenholterweg 73, klein hallehuisboerderijtje, verstoorde details;
- Westenholterweg 118-120, kleine dubbele arbeiderswoning;
- Westenholterweg 122, gaaf hallehuisboerderijtje;
- Zalkerdijk 13, hallehuisboerderij;
- Zalkerdijk 14, krukhuisboerderij, deels vernieuwd;
- Zalkerdijk 19, kleine hallehuisboerderij;
- Zalkerdijk 24, hallehuisboerderij, circa 1950;
- Zalkerdijk 26, grote T-boerderij met bijschuur;
- Zalkerdijk 27, voormalige school;
- Zalkerdijk 28, hallehuisboerderij met dwarsdeel, circa 1950;
- Zalkerdijk 37, T-boerderij met bijschuur;
- Zalkerdijk 45, keuterboerderij
- Zalkerdijk 55, T-boerderij met bijschuur (gemeentelijk monument)
- Zalkerdijk 59, T-boerderij
- Zalkerdijk 63, hallehuisboerderij met voorhuis, diverse bijgebouwen;
- Zalkerveerweg 2, vierroedige hooiberg;
- Zalkerveerweg 7, hallehuisboerderij;

►►Waardering van de objecten en ensembles

De bebouwing die aan de eerder in deze paragraaf genoemde criteria voldoet is weergegeven op de bijgevoegde **cultuurhistorische waardenkaart** en tevens in de bijlage met de objectenlijst. Deze omvat een volledig overzicht van alle adressen, met eventuele monumentenstatus, foto en korte omschrijving van de karakteristiek.
Tevens is in deze lijst in kleur de cultuurhistorische kwaliteit weergegeven, zoals die ook op de cultuurhistorische waardenkaart is aangeduid.
Op de cultuurhistorische waardenkaart zijn de in de bebouwde kom gelegen boerderijen met een B aangeduid. Zo wordt nog een indruk gegeven van de restanten van de agrarische voorgeschiedenis van Westenholte.

Zeer hoge cultuurhistorische waarde:
Objecten en/of ensembles, met hoge architectuurhistorische waarden: d.w.z. met een relatief hoge ontwerpkwaliteit of representatief voor een bepaalde bouwstijl, stroming, bouwperiode of typologie. Tevens kan er sprake zijn van bijzondere stedenbouwkundig-historische of landschappelijke waarden, d.w.z. als onderdelen van bijzondere complexmatige ontwikkelingen door bijvoorbeeld woningbouwcorporaties, particulieren e.d. of vanwege specifieke andere situationele aspecten (bijvoorbeeld markante hoeklocaties, focus- en oriëntatiepunten, landmarks)
Deze waarde is dusdanig hoog, dat behoud (en bescherming) van deze objecten te overwegen is. Sommige objecten zijn reeds beschermd.

Hoge cultuurhistorische waarde:
Objecten en/of ensembles met architectuurhistorische waarden: d.w.z. kenmerkend voor een bepaalde bouwstijl, stroming, bouwperiode of typologie. Tevens kan er sprake zijn van stedenbouwkundig-historische of landschappelijke waarden, d.w.z. als onderdelen van bijzondere complexmatige ontwikkelingen of vanwege specifieke situationele aspecten (bijvoorbeeld markante hoeklocaties, focus- en oriëntatiepunten, landmarks)
Deze waarde is dusdanig hoog, dat behoud (en bescherming) van deze objecten te overwegen is.

Attentiewaarde:
Objecten en/of ensembles die voor de ontwikkelingsgeschiedenis van het gebied van (enig) historisch belang zijn, maar niet direct beschermenswaardig zijn. De objecten voegen zich in schaal, hoofdvormen en typologie min of meer binnen de historisch gegroeide situatie en dragen dus in beperkte mate bij aan de cultuurhistorische en ruimtelijke kwaliteit van het gebied. Behoud is mogelijk, maar niet noodzakelijk.

Indifferente waarde:
Objecten en/of ensembles, die niets of weinig aan de cultuurhistorische en ruimtelijke kwaliteit van het gebied toevoegen en ook geen wezenlijk onderdeel vormen van de ontwikkelingsgeschiedenis. Behoud is mogelijk, maar niet noodzakelijk.
In deze inventarisatie is de aandacht nadrukkelijk gericht op de objecten met minimaal een attentiewaarde.

4.4 Historische groenstructuren

Ook de waardevolle historische groenstructuren zijn op de cultuurhistorische waardenkaart weergegeven. Wanneer over “monumentaal” of “waardevol” wordt gesproken gaat het om groen, dat op de gemeentelijke bomenlijst van Zwolle als zodanig is gekwalificeerd.

Parken en plantsoenen
Stinspark Westenholte. Aan de noordrand van het park zijn twee historische boerenerven en groenstructuren met enkele waardevolle en monumentale bomen aan het park gekoppeld.

Tuinen, erven
In enkele tuinen en op boerenerven bevinden zich markante historische groenelementen, zoals fruitbomen, leilinden of solitairen; de belangrijkste zijn in onderstaand overzicht opgesomd.

- Korianderplein 9: oude knotlinde op het erf voor de boerderij;
- Grote paardenkastanje bij Zalkerveerweg 5;
- Twee zomereiken bij Stinsweg 12;
- Twee grote zomereiken in weide achter Stinsweg 16-18;
- Grote linde naast Voorsterweg 50;
- Drie hoge linden langs zuidzijde erf Westenholterweg 59;
- Grote linde op erf Westenholterweg 122;
- Twee fruitbomen bij voorhuis Zalkerdijk 26;
- Oude leilinden bij voor- en zijgevel boerderij Zalkerdijk 28;
- Drie oude leilinden bij voorgevel en zijgevel Zalkerdijk 55;
- Grote zomereik op erf Zalkerveerweg 7;
- Twee zeer grote leilinden bij voorgevel Zalkerveerweg 9;
- Twee boomgaarden aan de Zalkerveerweg;

Begraafplaats
De kleine begraafplaats aan de Ridder Zwederlaan heeft een voor de ontstaanstijd (1935) kenmerkende aanleg met een mix van formele en landschapselementen. Het terrein in de vorm van een onregelmatige rechthoek wordt omzoomd door hagen en flinke zomereiken (waardevolle bomen). Op het voorterrein bij de entree staan drie waardevolle rode beuken uit de begintijd van de begraafplaats;

Lijnstructuren

- Reeks van 40 waardevolle zomereiken langs het Tympad;
- Reeks van 7 + 1 waardevolle zomereiken bij Hof van Voorst / Chrysantenweg;
- Reeks van 36 zomereiken langs de zuidzijde van de Ridder Zwederlaan en rond de begraafplaats; de meest westelijke boom in de reeks is een monumentale zomereik;
- Oude Wetering (laanstructuur aan noordzijde Voorsterweg, voormalige laan naar Werkeren): laanbeplanting met 27 monumentale en 4 waardevolle zomereiken;
- 4 waardevolle zomereiken aan de Lupineweg;
- Reeksen (of restanten daarvan) knotwilgen langs of haaks op de Spoolderenkweg, Zalkerveerweg en Zalkerdijk;

Solitaire bomen
In het onderzoeksgebied bevinden zich verspreid in tuinen en plantsoenen enkele markante groenelementen. Enkele daarvan zijn door hun omvang door de gemeente Zwolle als “waardevol” of “monumentaal” aangemerkt. Deze bomen zijn bepalend voor het straat- en stadsbeeld. Ze zijn weergegeven op de cultuurhistorische waardenkaart:

- 2 zomereiken aan de Arnicaweg;
- 2 populieren aan het Tympad;
- 3 paardenkastanjes aan het Tympad;
- 1 zomereik aan de Stinsweg, hoek Steenboerweg;
- 2 elzen aan de Boterbloemweg;
- 1 linde en 3 kleinbladige lindes aan de Korenbloemweg;
- 3 monumentale paardenkastanjes aan de Voorsterweg, westelijk van nr.60, ws. relict van structuur;
- 2 waardevolle iepen aan de Zalkerdijk, bij nr. 2;
- 5 waardevolle linden aan de Zalkerdijk, bij nr. 27;

5 AANBEVELINGEN

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden aanbevelingen gedaan om behoud en versterking van de cultuurhistorische kwaliteit in het plangebied te overwegen. Hierbij komen zowel ruimtelijke aspecten aan de orde als objectgerichte.

5.2 Aanbevelingen t.a.v. de karakteristiek van het gebied

De diversiteit in de cultuurhistorische, ruimtelijke en functionele aspecten en de verschillende tijdslagen, hoe fragmentarisch en vervaagd soms aanwezig, als een kwaliteit beschouwen; dit gegeven illustreert de dynamiek van het gebied door de eeuwen heen;
In het algemeen wordt aanbevolen het behoud van de historische hoofdstructuur (zie paragraaf 5.3), de karakteristieke bebouwing (zie paragraaf 5.4) en de karakteristieke groenelementen (5.5) te overwegen;

5.3 Aanbevelingen t.a.v. van de hoofdstructuren

Behoud en versterking van de resterende historische lijnstructuren in het plangebied.

5.4 Bebouwing/objecten

Overwogen kan worden om objecten en complexen die van “zeer hoge cultuurhistorische waarde” zijn te beschermen;
Overwogen kan worden de bebouwing met hoge cultuurhistorische waarde zoveel mogelijk te behouden en te herstellen;
Instandhouding/aanpassing van de overige, binnen de context passende bebouwing; middels reguliere welstandstoetsing of bestemmingsplan (attentiewaarde);
Handhaven van de bestaande schaal/dimensionering/oriëntaties van de bebouwing in de diverse karakteristieke deelgebieden en deze als uitgangspunt nemen bij nieuwe ontwikkelingen;

5.5 Rooilijnen, erfscheidingen, groen, etc.

Handhaven van als monumentaal of waardevol benoemde groenelementen (bomenlanen, solitairen, tuinen); tevens de overige in deze quickscan genoemde karakteristieke groenelementen;

6 OBJECTLIJSTEN ONDERZOEKSGEBIED

Beschermde objecten in het onderzoeksgebied:

- Korianderplein 9 (rijksmonument)
- Zalkerdijk 55 (gemeentelijk monument)

Overige objecten met een zeer hoge cultuurhistorische waarde binnen het omderzoeksgebied:

- Ridder Zwederlaan 1 (baarhuis)
- Steenboerweg 28
- Stinsweg 12
- Voorsterweg 60
- Zalkerdijk 28
- Zalkerdijk 37
- Zalkerdijk 63

Overige objecten met een hoge cultuurhistorische waarde binnen het onderzoeksgebied:

- Ridder Zwederlaan 1 (poort)
- Ridder Zwederlaan 3
- Spoolderenkweg 17
- Voorsterweg 51
- Voorsterweg 81a
- Vreugderijkerweg 11
- Westenholterweg 59
- Westenholterweg 63
- Westenholterweg 71
- Westenholterweg 73
- Westenholterweg 118-120
- Westenholterweg 122-124
- Zalkerdijk 14
- Zalkerdijk 19
- Zalkerdijk 24
- Zalkerdijk 26
- Zalkerdijk 45
- Zalkerveerweg 2

Overige objecten met een attentiewaarde:

- Westenholterweg 43
- Zalkerdijk 13
- Zalkerdijk 21
- Zalkerdijk 59
- Zalkerveerweg 7

Waardevolle bomen in het plangebied (lijst gemeente Zwolle, 18 november 2010)

- Arnicaweg, 3 zomereiken
- Chrysantenweg, 1 zomereik
- Hof van Voorst, 7 zomereiken
- Korenbloemweg, 3 kleinbladige linden
- Korenbloemweg, 1 linde
- Lupineweg, 4 zomereiken
- Ridder Zwederlaan, 4 rode beuken
- Ridder Zwederlaan, 36 zomereiken
- Stinsweg, 1 zomereik
- Tympad, 2 populieren
- Tympad, 40 zomereiken
- Zalkerdijk, 5 linden

Monumentale bomen in het plangebied (lijst gemeente Zwolle, 18 november 2010):

- Ridder Zwederlaan, 1 zomereik
- Voorsterweg, 3 paardenkastanjes

Herinneringsbomen in het plangebied (lijst gemeente Zwolle, 18 november 2010):

- geen

7 LITERATUUR / BRONNEN

- Augusteijn, J., *Historische plattegronden van Nederlandse steden. Overijssel, deel 9.1. De steden van Noordwest-Overijssel*, Alphen aan den Rijn 2002
- Berkenvelder, F.C., *Korte geschiedenis van Zwolle*, Zwolle 1980
- Berkenvelder, F.C., *Zo was Zwolle rond 1900*, s.d.
- Buijs, A. e.a. (Het Oversticht), *Cultuurhistorische kenschetsen IJsseldelta, Noordwest-Overijsselland en Vechtdal, Reestal en Staphorst-Rouveen*, april 2003.
- Conens, H.R., A. Pfeifer e.a., *Op de kop gekiekt. Zwolle in luchtfoto's*, Zwolle 1976
- Evenboer, B., *Neem nou Zwolle. Een kleine historie over de ontwikkeling van Zwolle. Spoolde / Veerallee*, Zwolle 1987
- Geest, J. van, *S.J. van Embden,* Rotterdam 1996
- Hoogstraten, D. van, *Architectuurgids van Zwolle in de 20e eeuw*, Zwolle 1999
- Hove, J. ten, *Geschiedenis van Zwolle*, Zwolle 2005
- Hove, J. ten, "Zwolle, stad in driestromenland", in: *Overijsselse Historische bijdragen,* 122e stuk, 2007, p. 163-176.
- Huismans, W. e.a. (red.), *Als de Dag van Gisteren. Honderd jaar Zwolle en de Zwollenaren*, Zwolle 1991-1993.
- Inklaar, F, "Westenholte is…? Een geschiedenis in vogelvlucht van Westenholte, Voorst en Frankhuis", in: *Special Westenholte – Voorst – Frankhuis. Een geschiedenis in vogelvlucht. Zwols Historisch Tijdschrift*, 29e jaargang, 2012, nummer 4, 145-161.
- Koeman, C. en J.C. Visser, *De stadsplattegronden van Jacob van Deventer*, Alphen aan den Rijn 1994.
- Kuile, E.H. ter, *De Nederlandse monumenten van geschiedenis en kunst. Deel IV De provincie Overijsel, Noord- en Oost-Salland*, 's-Gravenhage 1974
- Louwen, J. en H. Prins, *Ach lieve tijd. 750 jaar Zwolsen, Zwollenaren en hun….*, Zwolle 1980-1982
- De Pater, B.C. en B. Schoenmaker, *Grote Atlas van Nederland 1930-1950*, Zierikzee 2005, p.194-195: Topografische Kaart, 1:50.000, Oost-Zwolle, uitgave mei 1941
- Pot, C.W. van der, *Zwolle's omgeving omstreeks 1900***,** Zwolle z.j.
- Rijst, B. van der, *Oud Zwolle vanuit de lucht. Foto's: KLM Aerocarto.* Hoogeveen 1996
- Schrier, D.M. van der en J.P. van den Berg, "Hoe de Aa te Zwolle weteringen aantrok", in: *Overijsselse Historische bijdragen*, 116e stuk, 2001, p.53-83.
- Versfelt, H.J., *De Hottinger-atlas van Noord- en Oost-Nederland 1773-1794*. Groningen 2003.
- Vilsteren, G. van, "Westenholte – Voorst – Frankhuis; geografische achtergrond", in: *Special Westenholte – Voorst – Frankhuis. Een geschiedenis in vogelvlucht. Zwols Historisch Tijdschrift*, 29e jaargang, 2012, nummer 4, 162-170.
- Het Oversticht, *Inventarisatie Jongere Bouwkunst 1850-1940. Beschrijving Gemeente Zwolle*. Zwolle 1988.
- http://watwaswaar.nl/
- Website beeldbank Overijssel, uitgave van de gemeente Zwolle, mei 2007.
- http://www2.historischcentrumoverijssel.nl/zwolle/zw/geschz3.htm)

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Ridder Zwederlaan	1	De begraafplaats van Westenholte werd in 1935 aangelegd ten zuiden van de Westenholterweg. Het deels omhaagde en met bomen opzoomde terrein heeft een eenvoudige formele aanleg en is aan de Westenholterweg toegankelijk via een dubbel ijzeren toegangshek tussen bakstenen posten. Achter de poort staat op het voorterrein een in 1935 gerealiseerd multifunctioneel gebouw, dat dienst deed als baarhuis, kleine aula en bergplaats voor gereedschappen. Het zeer gaaf behouden gebleven gebouw is zorgvuldig ontworpen in traditioneel-zakelijke stijl, met elementen uit de Amsterdamse School. De bakstenen gevels zijn voorzien van siermetselwerkaccenten en het gebouw bezit een samengestelde kap met steile dakschilden en houten overstekken. Aan de voorzijde een rondboogportiek met ingang. Het gebouw heeft een zeer hoge architectuurhistorische, situationele en historische waarde, het hekwerk een hoge cultuurhistorische waarde.	
	Ridder Zwederlaan	3	Kleinschalig hallehuisboerderijtje uit de periode rond 1910, deel uitmakend van de lintbebouwing van de Ridder Zwederlaan, onderdeel van de prestedelijke wegenstructuur van Westenholte. De boerderij is een relict uit van het vroegere agrarische gebied Westenholte en vormt door de bouwtypologie, de ouderdom en in samenhang met de andere exemplaren van hetzelfde type een opmerkelijk element temidden van de veel jongere woonhuisbebouwing in het dorp. Het hallehuisje heeft een rechthoekige grondslag, één bouwlaag en een afgewolfd, met riet gedekt zadeldak. De bakstenen gevels zijn naderhand wit gepleisterd. De gevelopeningen zijn merendeels oorspronkelijk, maar de invulling ervan is van recente datum. De architectuurhistorische waarde is vrij beperkt, de situationele en cultuurhistorische waarde vrij hoog.	
	Spoolderenkweg	17	Historische hallehuisboerderij in het buitengebied ten zuiden van Westenholte, in de zijn huidige vorm in oorsprong uit het midden van de 19de eeuw, met diverse latere wijzigingen. Desondanks is het beeld redelijk gaaf gebleven. De boerderij is naar achteren toe verlengd. Het hallehuis heeft een rechthoekige plattegrond, één bouwlaag en een afgewolfd zadeldak met de nok haaks op de voorgevel, gedekt met riet (voorste gedeelte). De bakstenen gevels hebben deels originele, deels gewijzigde gevelopeningen, met houten kozijnen en ramen. Enkele vensters in de voorgevel hebben houten luiken. De boerderij is zeer markant gesitueerd in de bocht van de Spoolderenkweg en heeft daardoor voor zijn omgeving een hoge beeldwaarde. De overige erfbebouwing heeft geen historische waarde.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Steenboerweg	28	Hallehuisboerderij met voorhuis en naast gelegen schuur, binnen de bebouwde kom van Westenholte op een groot erf, grenzend aan het centrale wijkpark. De voormalige boerderij dateert uit circa 1925 en is een goed en betrekkelijk gaaf voorbeeld van een groot hallehuis uit het interbellum, met een representatief voorhuis met het karakter van een burgermanswoning. De stijl is traditioneel-zakelijk. Het gebouw heeft één bouwlaag en een fors, pannengedekt zadel- en schilddak met wolfeind. De gevels zijn van baksteen, met houten kozijnen. In de zij- en achtergevels zijn deze deels gewijzigd. De naast gelegen schuur heeft eveneens een hallehuisopzet en net als de boerderij deeldeuren in de achtergevel. De boerderij is architectuurhistorisch van belang vanwege het bijzondere type uit het interbellum en heeft tevens waarde als verwijzing naar de agrarische geschiedenis van Westenholte.	
	Stinsweg	12	Middelgrote hallehuisboerderij aan de rand van Westenholte, op een erf met diverse bijgebouwen. De boerderij dateert op zijn minst uit de eerste helft van de 19de eeuw en heeft inwendig wellicht oudere onderdelen. Het pand heeft één bouwlaag en een met riet gedekt zadeldak met wolfeinden. Deels bakstenen, deels wit gepleisterde gevels met houten kozijnen, de deels zijn gewijzigd. In de bakstenen achtergevel bevindt zich de dubbele deeldeur. Bij de boerderij behoren enkele bijgebouwen, waaronder een bakstenen schuren een hooiberg. De bijgebouwen verkeren in zeer slechte staat. De boerderij is van belang vanwege het streekeigen karakteristieke type, de vrij gave verschijningsvorm en de markante situering ter zijde van de weg op een erf aan de rand van Westenholte.	
	Voorsterweg	51	Woonhuis met werkplaats onder één kap (oorspronkelijk een smederij) uit de periode rond 1900, in traditionele stijl. Het pand bleef in hoofdvorm goed bewaard, maar de detaillering is deels vernieuwd. Het pand heeft één bouwlaag en een met pannen gedekt schilddak, voorzien van enkele dakkapellen. De bakstenen gevels zijn verlevendigd met eenvoudige siermetselwerkaccenten in gele steen boven de vensters en als speklagen. Het woongedeelte heeft vensters met luiken en gewijzigde details. Het bedrijfsgedeelte rechts heeft in de zijgevel rondboogvensters met gietijzeren ramen. Markante situering direct aan de openbare weg, Herinnering aan de levendige bedrijvigheid langs de toenmaals drukke Voorsterweg.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Voorsterweg	51	Zijgevel	
	Voorsterweg 81a		Fors transformatorhuis uit het interbellum, gelegen direct aan de Voorsterweg. Het pand herinnert aan de ontwikkeling en uitbreiding van Westenholte en de daarmee gepaard gaande komst van nieuwe infrastructuur en nutsvoorzieningen. De Voorsterweg ontwikkelde zich tot een belangrijk bebouwingslint met een mix van woningen en bedrijven, waarvoor de komst van de elektriciteitsvoorziening natuurlijk een belangrijke vooruitgang was. Het huisje heeft een rechthoekige plattegrond, één bouwlaag en een met mastiek gedekt schilddak met houten goten. De gevels zijn van baksteen, met eenvoudig siermetselwerk verlevendigd. In de voorgevel twee ingangen met stalen deuren. Het trafohuis is goed behouden gebleven en bezit mede vanwege het bijzondere type enige architectuurhistorische waarde.	
	Voorsterweg	60	In opmerkelijk gave staat bewaard gebleven voorbeeld van traditionele industriële architectuur uit de vroeg naoorlogse periode (circa 1950). Het betreft een houtzagerij (firma Van Dijk), gehuisvest in een rechthoekige loods met één bouwlaag en een ongelijkzijdig zadeldak, bakstenen gevels en in de voorgevel een twee grote dubbele getoogde bedrijfsdeuren en in de zijbeuk een derde ingang van dit type. In de zijgevels bevinden zich reeksen kleine twee aan twee geplaatste vensters met ijzeren roedenramen. Het pand is architectuurhistorisch van belang vanwege het zeldzame type en de hoge mate van gaafheid. Voorts is er sprake van enige beeldbepalende waarde door de prominente ligging op een groot open bedrijfsterrein terzijde van de Voorsterweg.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Westenholterweg	43	In 1904 legde ds. A. de Haan de eerste steen van het Eben-Haëzergebouw aan de Westenholterweg. Het gebouw diende als kerkvergaderplaats, catechesatielokaal en verenigingsgebouw. Er werd tot 1958 in gebouw gekerkt. Thans is het een kapsalon. Het gebouw is wat betreft de detaillering sterk veranderd, maar de hoofdvorm is goed herkenbaar gebleven en ook resteren tal van markante historische details. Er is één bouwlaag en een fors, met pannen gedekt zadeldak. De bakstenen gevels hebben een detaillering met gepleisterde en gekleurde bakstenen elementen in een eenvoudige neorenaissancetrant. De tuitgevel aan de voorzijde heeft sierankers en een stichtingssteentje. Ondanks de wijzigingen is het gebouw een tastbare herinnering aan de religieuze geschiedenis van Westenholte en bovendien temidden van de eenvoudige woonhuizen in de omgeving van een hoge beeldwaarde.	
	Westenholterweg	59	Kleinschalig hallehuisboerderijtje uit de periode rond 1900, deel uitmakend van de lintbebouwing van de Westenholterweg. De boerderij is een relict uit van het vroegere agrarische gebied Westenholte en vormt door de bouwtypologie, de ouderdom en in samenhang met de andere exemplaren van hetzelfde type een opmerkelijk element temidden van de veel jongere woonhuisbebouwing van het westelijke deel van het dorp. Het hallehuisje heeft een rechthoekige grondslag, één bouwlaag en een afgewolfd, met pannen gedekt zadeldak. De bakstenen gevels zijn naderhand wit geschilderd. De gevelopeningen zijn merendeels oorspronkelijk, maar de invulling ervan is van recente datum. De architectuurhistorische waarde is vrij beperkt, de situationele en cultuurhistorische waarde vrij hoog.	
	Westenholterweg	63	Kleinschalig hallehuisboerderijtje uit de periode rond 1900, deel uitmakend van de lintbebouwing van de Westenholterweg. De boerderij is een relict uit van het vroegere agrarische gebied Westenholte en vormt door de bouwtypologie, de ouderdom en in samenhang met de andere exemplaren van hetzelfde type een opmerkelijk element temidden van de veel jongere woonhuisbebouwing van het westelijke deel van het dorp. Het hallehuisje heeft een rechthoekige grondslag, één bouwlaag en een afgewolfd, met pannen gedekt zadeldak. De bakstenen gevels zijn naderhand wit gepleisterd. De gevelopeningen zijn merendeels oorspronkelijk, maar de invulling ervan is van recente datum. De architectuurhistorische waarde is vrij beperkt, de situationele en cultuurhistorische waarde vrij hoog.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Westenholterweg	71	Kleinschalig hallehuisboerderijtje uit de periode rond 1900, deel uitmakend van de lintbebouwing van de Westenholterweg. De boerderij is een relict uit van het vroegere agrarische gebied Westenholte en vormt door de bouwtypologie, de ouderdom en in samenhang met de andere exemplaren van hetzelfde type een opmerkelijk element temidden van de veel jongere woonhuisbebouwing van het westelijke deel van het dorp. Het hallehuisje heeft een rechthoekige grondslag, één bouwlaag en een afgewolfd, met pannen gedekt zadeldak. De bakstenen gevels zijn voorzien van siermetselwerkaccenten in gele steen. De gevelopeningen zijn merendeels oorspronkelijk, evenals de kozijnen in de voorgevel. De architectuurhistorische waarde is vrij beperkt, de situationele en cultuur-historische waarde vrij hoog.	
	Westenholterweg	73	Kleinschalig hallehuisboerderijtje uit de periode rond 1900, deel uitmakend van de lintbebouwing van de Westenholterweg. De boerderij is een relict uit van het vroegere agrarische gebied Westenholte en vormt door de bouwtypologie, de ouderdom en in samenhang met de andere exemplaren van hetzelfde type een opmerkelijk element temidden van de veel jongere woonhuisbebouwing van het westelijke deel van het dorp. Het hallehuisje heeft een rechthoekige grondslag, één bouwlaag en een afgewolfd, met pannen gedekt zadeldak. De bakstenen gevels zijn naderhand wit geschilderd. De gevelopeningen zijn merendeels oorspronkelijk, maar de invulling ervan is van recente datum. De architectuurhistorische waarde is beperkt, de situationele en cultuur-historische waarde vrij hoog. Voor de voorgevel twee oude leilinden.	
	Westenholterweg	118-120	Dubbele arbeiderswoning uit de periode rond 1900, vormgegeven als twee gekoppelde hallehuisjes, deel uitmakend van de lintbebouwing van de Westenholterweg. Het object is een relict uit van het vroegere agrarische gebied Westenholte en vormt door de bouwtypologie, de ouderdom en in samenhang met de andere exemplaren van hetzelfde type een opmerkelijk element temidden van de veel jongere woonhuisbebouwing van het westelijke deel van het dorp. Het dubbele hallehuisje heeft een rechthoekige grondslag, één bouwlaag en een dubbel afgewolfd, met pannen gedekt zadeldak. De bakstenen gevels hebben merendeels oorspronkelijke gevelopeningen, maar de invulling ervan is van recente datum. De architectuurhistorische waarde is beperkt, de situationele en cultuur-historische waarde vrij hoog.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Westenholterweg	122-124	Kleinschalig hallehuisboerderijtje uit de periode rond 1900, deel uitmakend van de lintbebouwing van de Westenholterweg. De boerderij is een relict uit van het vroegere agrarische gebied Westenholte en vormt door de bouwtypologie, de ouderdom en in samenhang met de andere exemplaren van hetzelfde type een opmerkelijk element temidden van de veel jongere woonhuisbebouwing van het westelijke deel van het dorp. Het hallehuisje heeft een rechthoekige grondslag, één bouwlaag en een afgewolfd, met pannen gedekt zadeldak. De bakstenen gevels zijn voorzien merendeels oorspronkelijke gevelopeningen, met originele details. Op het erf een kleine schuur/bakhuis en een oude linde. De architectuurhistorische waarde is door de gaafheid redelijk hoog, evenals de situationele en cultuur-historische waarde.	
	Zalkerdijk	13	Kleinschalig hallehuisboerderijtje uit de periode rond 1900, deel uitmakend van de lintbebouwing van de Zalkerdijk, onderdeel van de prestedelijke wegenstructuur van Westenholte. Het hallehuisje heeft een rechthoekige grondslag, één bouwlaag en een afgewolfd, met riet gedekt zadeldak. De bakstenen gevels zijn naderhand wit gepleisterd. De gevelopeningen zijn merendeels oorspronkelijk, maar de invulling ervan is van enigszins gewijzigd. Vanwege de redelijke mate van gaafheid is er sprake van enige architectuurhistorische waarde aanzienlijk. Tevens is er sprake van een hoge situationele waarde door de markante positie ter zijde van de oude dijk en als onderdeel van het ensemble historische (agrarische) gebouwen in dit deel van het buitengebied van Westenholte.	
	Zalkerdijk	14-14a	Recentelijk gerenoveerde krukhuisboerderij met middenlangsdeel en naast gelegen voormalige schuur, thans woonhuis, onderdeel van de lintbebouwing langs de Zalkerdijk. De boerderij dateert in aanleg uit de 19de eeuw, maar de oorspronkelijke bouwsubstantie is recentelijk grotendeels vernieuwd, waarbij delen van het gebouw nieuw zijn opgetrokken. Ook de schuur is gerenoveerd en verbouwd tot woning. Door de historische hoofdvormen en de traditionele materialisering en vormgeving en vooral door de prominente ligging aan de dijk, tegenover de aansluiting van een aftakking van de dijk, en als onderdeel van een markant ensemble rond dit knooppunt heeft het ensemble vooral een beeldbepalende waarde voor zijn omgeving.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Zalkerdijk	19	Kleine hallehuisboerderij met middenlangsdeel, onderdeel van de onregelmatige lintbebouwing langs dit deel van de Zalkerdijk. Het pand ligt op enige afstand van de openbare weg. Het boerderijtje dateert uit de periode rond 1900-1920 en gebouwd in eenvoudige traditionele stijl. Er is één bouwlaag en een met pannen gedekt zadeldak met wolfeinden boven voor- en achtergevel. De gevels zijn van baksteen, met een gepleisterde plint, en hebben nog grotendeels gave gevelopeningen. De vensters in de voorgevel hebben T-schuiframen en houten luiken. Vanwege de gaafheid is de architectuurhistorische waarde aanzienlijk. Tevens is er sprake van een hoge situationele waarde door de markante positie ter zijde van de oude dijk en als onderdeel van het ensemble historische (agrarische) gebouwen in dit deel van het buitengebied van Westenholte.	
	Zalkerdijk	21	Het betreft het tot woonhuis verbouwde restant van de uit het midden van de 19de eeuw daterende en rond 1880 gewijzigde dorpsschool van Westenholte. Het pand heeft een rechthoekige plattegrond, één bouwlaag en een fors schilddak met de nok evenwijdig aan de voorgevel, gedekt met kruispannen. Aan voor- en achterzijde is er een bakstenen dakhuis met zadeldakje. De bakstenen gevels hebben gepleisterde hoekpilasters, deels met blokken, risalerende gevelvlakken, gepleisterde plinten en geprofileerde kroonlijsten. De vensteropeningen zijn deels oorspronkelijk, maar wel van nieuwe invullingen voorzien.	
	Zalkerdijk	24	Grote hallehuisboerderij met dwarsdeel, rond 1950 gebouwd in traditionele trant (Delftse School) in het open landschap noordelijk van de Zalkerdijk, nabij de IJsseldijk. De boerderij heeft een rechthoekige plattegrond, één bouwlaag en een fors met rode pannen gedekt zadeldak met wolfeinden boven voor- en achtergevel. De deelingang aan de rechterzijde heeft een doorgestoken topgevel en een steekkap. De bakstenen gevels hebben een traditionele detaillering met houten ramen en luiken. De ingang in de voorgevel heeft een bovenlicht met markante roedenverdeling. Diverse details zijn vernieuwd. Links naast de boerderij staat een bakstenen bijgebouw met markant hoog schilddak, eveneens met rode pannendekking. De in hoofdvorm en gevelindelingen gaaf bewaarde boerderij heeft enige architectuurhistorische waarde vanwege het bijzondere wederopbouwtype en heeft een zeer hoge beeldwaarde voor de omgeving.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Zalkerdijk	26	Grote T-boerderij met breed voorhuis, rond he midden van de 19de eeuw gebouwd in het open landschap noordelijk van de Zalkerdijk, nabij de IJsseldijk. De boerderij heeft een rechthoekige plattegrond, één bouwlaag en een fors met rode pannen gedekt zadeldak met wolfeinde boven de achtergevel. Het brede voorhuis heeft een schilddak. De bakstenen gevels hebben een traditionele detaillering met houten ramen. Diverse details zijn vernieuwd. Rechts naast de boerderij staat een bakstenen veeschuur met eveneens een afgewolfd zadeldak en bakstenen gevels. De in hoofdvorm en gevelindelingen gaaf bewaarde boerderij heeft enige architectuurhistorische waarde vanwege het groots opgezette T-type en heeft door de vrije ligging in het open IJssellandschap een zeer hoge beeldwaarde voor de omgeving.	
	Zalkerdijk	26	Voorzijde	
	Zalkerdijk	28	Grote kop-rompboerderij “IJsselstein”, rond 1955 gebouwd ter vervanging van oudere bebouwing op de aansluiting van de Zalkerdijk op de IJsseldijk. De zeer markant gesitueerde boerderij ligt op een terras tegen de buitenzijde van de dijk. De traditionele vormgeving is in de trant van de Delftse school. De boerderij bestaat uit een fors bedrijfsgedeelte met dwarsdeel en een iets lager voorhuis onder één kap met wolfeinden voor en achter, en een dekking van rode muldenpannen. De deelingang in de zijgevel heeft een door de dakvoet gestoken topgevel met steekkap. Bakstenen gevels met diverse markante details boven vensters, op gevelhoeken in de topgevels. Vensteropeningen met traditionele roedenramen en houten deuren. Van groot belang vanwege de gaafheid, het bijzondere bouwtype en de stilistische aspecten. Bij voor- en zijgevels enkele oude linden.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Zalkerdijk	37	T-boerderij met middenlangsdeel en dwars geplaatst voorhuis uit circa 1900, onderdeel van de onregelmatige lintbebouwing langs dit deel van de Zalkerdijk. Het pand is gebouwd in traditionele stijl, waarbij het voorhuis een levendige afwerking heeft met siermetselwerkdetails in gele en rode steen. Het symmetrisch opgezette voorhuis heeft één bouwlaag en een schilddak met muldenpannen en een sierlijke dakkapel met fronton midden boven. De gevelopeningen zijn oorspronkelijk, de ramen zijn vernieuwd. Naast het bedrijfsgedeelte staat rechts een oudere bakstenen veeschuur uit het midden van de 19de eeuw (mogelijk oudere kern), met afgewolfd zadeldak en een dubbele deeldeur in de voorgevel. Vanwege de gaafheid van het ensemble en de zeldzaamheid van de veeschuur is de architectuurhistorische waarde aanzienlijk. Tevens is er sprake van een hoge situationele waarde door de markante positie ter zijde van de oude dijk en als onderdeel van het ensemble historische (agrarische) gebouwen in dit deel van het buitengebied van Westenholte.	
	Zalkerdijk	37	Veeschuur	
	Zalkerdijk	45	Kleine keuterboerderij, onderdeel van de lintbebouwing langs de Zalkerdijk, en mogelijk in oorsprong daterend uit de vroege 19de eeuw.. Het hoofdvolume van het kleine hallehuisboerderijtje is behouden gebleven, de gevels zijn evenwel vernieuwd en van een nieuwe indeling en detaillering voorzien. De deeldeuren bevonden zich oorspronkelijk in de naar de dijk gekeerde gevel. Thans bevinden zich hier woonvensters. De op de landerijen gerichte “voorgevel” heeft drie vensters/ Het pand heeft een afgewolfd zadeldak met rietdekking. Als redelijk zeldzaam voorbeeld van een kleine keuterboerderij is er sprake van hoge cultuurhistorische waarde. Tevens situeringswaarde vanwege de markante ligging langs de dijk.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Zalkerdijk	59	T-Boerderij, markant gesitueerd op de hoek van de Zalkerdijk en de Zalkerveerweg, ten zuiden van de Zalkerdijk op een ruim erf met diverse bijgebouwen. Het waarschijnlijk uit het tweede kwart van de 20ste eeuw daterende voorhuis heeft recentelijk nieuwe gevels en vensters gekregen, maar de oude hoofdvorm met afgewolfd dwars geplaatst zadeldak met pannendekking bleef gehandhaafd. Aan de achterzijde bevindt zich een bedrijfdsgedeelte uit de vroeg naoorlogse periode, voorzien van een bakstenen gevels en een afgewolfd, met pannen gedekt zadeldak. De meeste gevelopeningen zijn oorspronkelijk, maar de details zijn deels vernieuwd. Links in de achtergevel een nieuw ingebroken brede ingang. De vooral in hoofdvorm bewaarde boerderij heeft vooral waarde vanwege de markante situering op de hoek van twee wegen.	
	Zalkerdijk	63	Opmerkelijk boerderijcomplex op de kop van de Zalkerdijk, tegen de binnenhoek van de IJsseldijk. De boerderij is zo zeer markant gesitueerd. Het betreft een hallehuisboerderij met middenlangsdeel met een fors tegen de dijk aansluitend voorhuis in de vorm van een burgermanshuis uit circa 1900. Het hallehuis is ouder en heeft een afgewolfd zadeldak met muldenpannen. Het bakstenen voorhuis heeft één bouwlaag met een verdieping, die aan de zijkanten is voorzien van lessenaarsdaken. De gevels zijn versierd met siermetselwerkaccenten in gele en rode steen en bezitten oorspronkelijke gevelopeningen, deels met vernieuwde invullingen. Achter de boerderij een houten hooiberg met golfplaten kap en betonnen roeden, en een houten gepotdekselde schuur, karakteristiek gelegen langs de dijk. Zeer waardevol ensemble met de boerderij op nr. 28.	
	Zalkerdijk	63	Bebouwing langs de IJsseldijk.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Zalkerveerweg	2	Op het erf van een verder niet bijzonder waardevolle boerderij gelegen vierroedige hooiberg met betonnen roeden en een rechthoekige houten kap met zadeldak, daterend uit het tweede of derde kwart van de 20ste eeuw. Het object is van historisch belang vanwege het bijzondere en inmiddels in de gemeente Zwolle vrij zeldzaam geworden type.	
	Zalkerveerweg	7	Middelgrote hallehuisboerderij met middenlangsdeel uit in oorsprong het midden van de 19de eeuw, gelegen op een erf ter zijde van de Zalkerveer-weg, aan het begin van een lange bocht in deze weg. De boerderij is van het traditionele type, heeft een rechthoekige plattegrond, één bouwlaag en een fors met riet en pannen gedekt zadeldak met wolfeinden boven voor- en achtergevel. De bakstenen gevels hebben deels hun oude indeling en detaillering behouden. Maar ook diverse wijzigingen in zijgevels, dakkapel, dakbedekking. Met name de voorgevel is in vrij gave staat behouden gebleven. De boerderij heeft waarde vanwege het redelijke gave, markante bouwtype en door de belangrijke ligging in het open landschap , waar het gebouw een beeldbepalende positie in neemt langs de licht bochtige Zalkerveerweg. Grote eik op het voorerf.	

Bijlage 3 Cultuurhistorische waardenkaart Westenholte

WESTENHOLTE ZWOLLE

Cultuurhistorische cultuurkaart

Waardenkaart objecten, complexen en structuren

Hoge cultuurhistorische waarde (rijksmonumentale monumenten)

Hoge cultuurhistorische waarde

Aardewerkvindplaats

Historische weg

Historische weg(structuur) - voor 1850

Historische weg(structuur) - 1850> 1900

Historisch ensemble

Kenmerkende groenstructuur - vóór 1850

Overige kenmerkende groenstructuren (tot gemeente Zwolle)

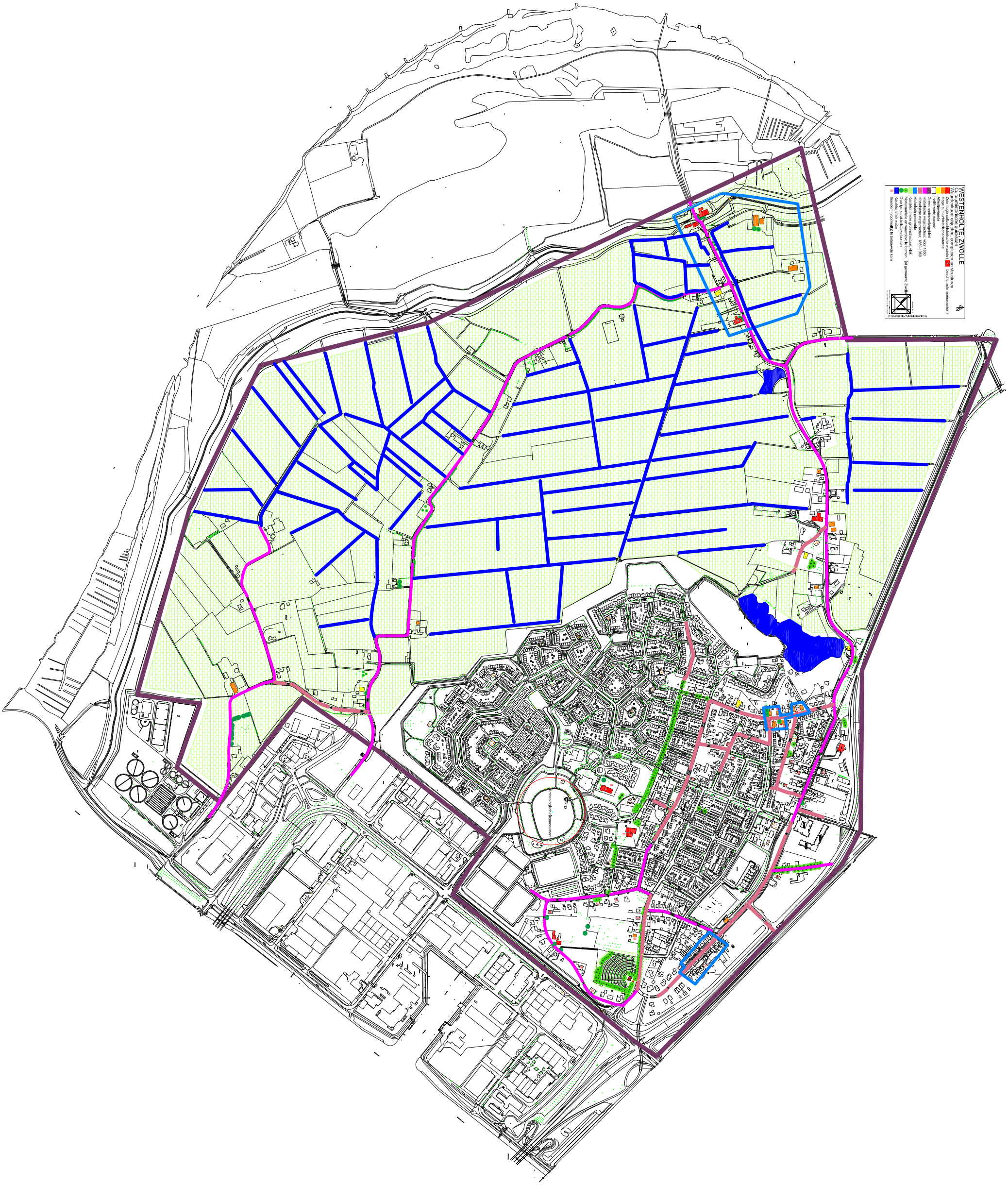
Kenmerkende bomen

Kenmerkende bomenrij

Kenmerkend water

Boerderij (voormalig) in bebouwde kom

N

REGELS

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In deze regels wordt verstaan onder:

1.1 plan:
het bestemmingsplan Westenholte met identificatienummer NL.IMRO.0193.BP14009-0003 van de gemeente Zwolle;

1.2 bestemmingsplan:
de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen;

1.3 aanduiding:
een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.4 aanduidingsgrens:
de grens van een aanduiding, indien het een vlak betreft;

1.5 agrarisch bedrijf:
een bedrijf dat is gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen (houtteelt daaronder begrepen) en/of het houden van dieren;

1.6 agrarisch medegebruik:
een agrarisch gebruik van gronden dat ondergeschikt is aan de functie van de bestemming, waarbinnen dit agrarische gebruik is toegestaan;

1.7 ambachtelijk bedrijf:
een bedrijf dat is gericht op het geheel of overwegend door middel van handwerk vervaardigen, bewerken of herstellen en het installeren van goederen alsook het verkopen en/of leveren als ondergeschikte activiteit van goederen die verband houden met het ambacht;

1.8 andere gezondheidszorggebouwen:
a. verzorgingstehuizen;
b. psychiatrische inrichtingen;
c. medische centra;
d. poliklinieken;
e. medische kleuterdagverblijven;

1.9 archeologische monumenten:
terreinen die van algemeen belang zijn wegens daar aanwezige vóór tenminste 50 jaar vervaardigde zaken, welke van algemeen belang zijn wegens hun schoonheid, hun betekenis voor de wetenschap of hun cultuurhistorische waarden;

1.10 archeologische waarden:
de aan een gebied toegekende waarden, gekenmerkt door het belang voor de archeologie en de kennis van de beschavingsgeschiedenis;

1.11 bebouwing:
één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde;

1.12 bebouwingspercentage:
indien het percentage een bestemmingsvlak betreft:
de verhouding tussen de oppervlakte van het te bebouwen terreingedeelte en de totale oppervlakte van het bestemmingsvlak;
indien het percentage een perceel betreft:
een percentage, dat de grootte aangeeft van het deel van een perceel, dat ten hoogste mag worden bebouwd;
dit percentage wordt slechts berekend over het gedeelte van het bestemmingsvlak of het perceel, waarbinnen de bouwwerken mogen worden gebouwd;

1.13 bed & breakfast:
ruimte in of direct bij de hoofdwoning, waar gasten voor een beperkte periode verblijven en het ontbijt wordt geserveerd door de hoofdbewoner en/of leden van zijn gezin;

1.14 bedrijf:
het uitoefenen van bedrijfsmatige activiteiten;

1.15 bedrijf aan huis:
een dienstverlenend bedrijf of ambachtelijk bedrijf, dat in of bij een woning wordt uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate de woonfunctie behoudt en dat een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is;

1.16 bedrijfsgebouw:
een gebouw, dat dient voor de uitoefening van een bedrijf;

1.17 bedrijfswoning:
een woning in of bij een gebouw of op een terrein, kennelijk slechts bedoeld voor (het huishouden van) een persoon, wiens huisvesting daar gelet op de bestemming van het gebouw of het terrein noodzakelijk is;

1.18 beroep aan huis:
een dienstverlenend beroep, dat in of bij een woning wordt uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate de woonfunctie behoudt en dat een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is;

1.19 beroeps- c.q. bedrijfsvloeroppervlakte:
de totale vloeroppervlakte van de ruimte die wordt gebruikt voor beroep aan huis c.q. een (dienstverlenend) bedrijf of een dienstverlenende instelling, inclusief opslag- en administratieruimten en dergelijke; een daaraan vastgebouwde of er deel van uitmakende woning wordt niet meegeteld;

1.20 bestemmingsgrens:
de grens van een bestemmingsvlak;

1.21 bestemmingsvlak:
een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.22 bijbehorend bouwwerk:
uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd en met de aarde verbonden bouwwerk met een dak;

1.23 bijzondere woonvorm:
een voorziening voor de huisvesting van personen die bij hun normale, dagelijkse functioneren huishoudelijke, sociale, sociaal-medische en/of medische begeleiding en/of verzorging behoeven, zoals bejaarden, jongeren of gehandicapten;

1.24 bomenteelt:
het voortbrengen van beplantingsgewassen zoals bos- en haagplantsoen, laan- en parkbomen, vruchtbomen, rozenstruiken, sierconiferen en overige sierheesters een en ander in de vorm van volle grondteelt dan wel containerteelt;

1.25 bouwen:
het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk;

1.26 bouwgrens:
de grens van een bouwvlak;

1.27 bouwlaag:
een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en zolder;

1.28 bouwperceel:
een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.29 bouwperceelgrens:
de grens van een bouwperceel;

1.30 bouwvlak:
een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten;

1.31 bouwwerk:
een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden;

1.32 café-restaurant:
een bedrijf, waar dranken en/of etenswaren voor gebruik ter plaatse worden verstrekt, één en ander al dan niet in combinatie met een vermaaksfunctie, met uitzondering van een erotisch getinte vermaaksfunctie;

1.33 caravan:
een al dan niet uitklapbare aanhangwagen ingericht voor dag- en nachtverblijf van personen, welke met een normale snelheid over de weg mag worden voortbewogen;

1.34 carport:
een overdekt bouwwerk, geen gebouw zijnde, dat blijkens zijn aard kennelijk is bestemd voor het stallen van een motorvoertuig;

1.35 cultuurhistorische waarden:
de aan een gebied toegekende waarden, gekenmerkt door de ten gevolge van een vroeger cultuur- of levenspatroon ontstane in het terrein waarneembare vormen van landschap en bebouwing, welke hetzij van waarde zijn voor de wetenschap, hetzij een zodanige historiche waarde bezitten dat het behoud van belang is te achten;

1.36 dagrecreatie:
recreatie in de open lucht uitsluitend gedurende een dagperiode op speciaal daarvoor ingerichte terreinen, zoals een wandelbos, wandelpark, strandbad, vis- en zwemvijvers, speel- en ligweide, speelterrein, kinderspeelplaats, dierenpark, volkstuinen of nutstuinen;

1.37 detailhandel:
het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, verkopen, verhuren en leveren van goederen aan personen die die goederen kopen of huren voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit, waaronder zijn begrepen grootschalige detailhandel, volumineuze detailhandel, een tuincentrum en een supermarkt;

1.38 dienstverlenend bedrijf of dienstverlenende instelling:
bedrijf of instelling waarvan de werkzaamheden bestaan uit het verlenen van diensten, waarbij, het publiek rechtstreeks al dan niet via een balie te woord wordt gestaan en geholpen, waaronder zijn begrepen belwinkels, internetcafés, kapperszaken, schoonheidsinstituten, fotostudio's en naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijven en inrichtingen, evenwel met uitzondering van een garagebedrijf en een seksinrichting;

1.39 dienstverlening:
het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij, het publiek rechtstreeks al dan niet via een balie te woord wordt gestaan en geholpen, waaronder zijn begrepen belwinkels, internetcafés, kapperszaken, schoonheidsinstituten, fotostudio's en naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijven en inrichtingen, evenwel met uitzondering van een garagebedrijf en een seksinrichting;

1.40 dove gevel:
een bouwkundige constructie die een ruimte in een woning of gebouw scheidt van de buitenlucht, daaronder begrepen het dak en waarin geen te openen delen aanwezig zijn en met een in NEN 5077 bedoelde karakteristieke geluidwering die ten minste gelijk is aan het verschil tussen de geluidsbelasting van die constructie en 33 dB onderscheidenlijk 35 dB(A), alsmede een bouwkundige constructie waarbij alleen bij uitzondering te openen delen aanwezig zijn, mits de delen niet direct grenzen aan een geluidsgevoelige ruimte;

1.41 dugout:
gebouw bestemd voor wissel- en rustplaats ten behoeve van sportieve dagrecreatie;

1.42 één bestemmingsvlak vormend:
twee bestemmingsvlakken, welke ter plaatse van de aanduiding 'relatie' door de aangegeven relatie met elkaar verbonden zijn en daardoor aangemerkt worden als één bestemmingsvlak;

1.43 één perceel vormend:
twee percelen, welke ter plaatse van de aanduiding 'relatie' door de aangegeven relatie met elkaar verbonden zijn en daardoor aangemerkt worden als één perceel;

1.44 eengezinshuis:
een gebouw, dat één woning omvat;

1.45 eerste bouwlaag:
de bouwlaag op de begane grond;

1.46 erf:
al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct gelegen is bij een hoofdgebouw;

1.47 erftoegangsweg:
een straat of weg waar de doorgaande functie van het verkeer niet meer primair is en waar aandacht kan worden gegeven aan snelheidsreducerende maatregelen;

1.48 erotisch getinte vermaaksfunctie:
een vermaaksfunctie, welke is gericht op het doen plaatsvinden van voorstellingen en/of vertoningen van porno-erotische aard, waaronder begrepen een seksbioscoop, een seksclub en een seksautomatenhal;

1.49 extensieve dagrecreatie:
recreatie in de open lucht uitsluitend gedurende een dagperiode, waarbij vooral het landschap of bepaalde delen ervan sterk beleefd worden, waarbij weinig of geen gebouwde voorzieningen nodig zijn en waarbij tevens in het algemeen het aantal recreanten per oppervlakte-eenheid beperkt is, zoals wandelen, fietsen, verpozen en natuur- en landschapsbeleving;

1.50 garagebox:
een gebouw dat blijkens zijn aard kennelijk is bestemd voor het stallen van een motorvoertuig;

1.51 gebiedsontsluitingsweg:
een straat of weg waar de doorgaande functie van het verkeer primair is en welke dient voor de ontsluiting van een gebied;

1.52 gebouw:
elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.53 geluidsbelasting:
de geluidsbelasting vanwege een industrieterrein, een spoorweg of een weg als bedoeld in de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder;

1.54 geluidsgevoelige functies:
ruimten binnen een woning voor zover die kennelijk als slaap-, woon-, of eetkamer worden gebruikt of voor een zodanig gebruik zijn bestemd, alsmede een keuken van een woning met een vloeroppervlakte van niet minder dan 11 m² en andere geluidsgevoelige functies als bedoeld in de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder;

1.55 geluidsgevoelige gebouwen:
gebouwen welke dienen ter bewoning of ten behoeve van een andere geluidsgevoelige functie als bedoeld in de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder;

1.56 geluidszoneringsplichtige inrichting:
een inrichting, bij welke ingevolge de Wet geluidhinder rondom het terrein van vestiging in een bestemmingsplan een zone moet worden vastgesteld;

1.57 glastuinbouwbedrijf:
een bedrijf dat overwegend is gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen door gebruik te maken van kassen;

1.58 groepsaccommodatie:
een gebouw dat is bestemd voor recreatief verblijf ten behoeve van groepen, waarbij wordt overnacht in gemeenschappelijke slaapzalen en/of kamers;

1.59 grondgebonden agrarische bedrijfsvoering:
een agrarische bedrijfsvoering die hoofdzakelijk niet in gebouwen plaatsvindt;

1.60 groothandel:
het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen, het verhuren en/of het leveren van goederen aan wederverkopers dan wel aan instellingen of personen ter aanwending in een andere bedrijfsactiviteit;

1.61 groothandelgebonden detailhandel:
detailhandel, welke een geïntegreerd en ondergeschikt deel uitmaakt van een groothandelsbedrijf;

1.62 hogere grenswaarde:
een maximum waarde voor de geluidsbelasting, die hoger is dan de voorkeursgrenswaarde en die in een concreet geval kan worden vastgesteld op grond van de Wet geluidhinder en/of het Besluit geluidhinder;

1.63 hoofdgebouw:
een gebouw dat op een kavel door zijn ligging, constructie, afmetingen of functie als belangrijkste bouwwerk valt aan te merken;

1.64 hoofdwoning:
de woning, waar de hoofdbewoner van de woning woont en verblijft;

1.65 horeca:
de bedrijfssector gericht op het verstrekken van ter plaatse te nuttigen voedsel en dranken, het exploiteren van zaalaccommodatie en het verstrekken van nachtverblijf, één en ander al dan niet in combinatie met een vermaaksfunctie, waaronder zijn begrepen een 'bed & breakfast', discotheek, feestzaal en partyboerderij, evenwel met uitzondering van een erotisch getinte vermaaksfunctie;

1.66 horecabedrijf:
een bedrijf, waar ter plaatse te nuttigen voedsel en dranken worden verstrekt, zaalaccommodatie wordt geëxploiteerd en waarin nachtverblijf wordt verstrekt, één en ander al dan niet in combinatie met een vermaaksfunctie, waaronder zijn begrepen een 'bed & breakfast', discotheek, feestzaal en partyboerderij, evenwel met uitzondering van een erotisch getinte vermaaksfunctie;

1.67 houtopstand:
bomen, waarvan de omtrek van de stam op 1,30 meter boven het maaiveld gemeten meer dan 30 centimeter bedraagt, en groepen en rijen kleinere bomen en heesters die een min of meer aaneengesloten geheel vormen en een oppervlakte beslaan van niet minder dan 50 m², zoals hagen, houtwallen, broekbosjes, erfbeplantingen en boomgaarden;

1.68 houtteelt:
de bedrijfsmatige uitoefening van uitsluitend de functie houtproductie op gronden die in principe hiervoor tijdelijk worden gebruikt en waarvoor daartoe ontheffing is verleend van de melding- en herplantplicht ex artikel 4.2 en 4.3 van de Wet natuurbescherming;

1.69 inpandige statische opslag:
het in een gebouw opslaan van goederen, die geen regelmatige verplaatsing behoeven, zoals (antieke) auto's, boten en caravans. De opslag mag niet bestemd zijn voor de handel danwel worden opgeslagen voor een elders gevestigd bedrijf;

1.70 kampeerauto:
een voertuig ingericht voor het dag- en nachtverblijf van personen;

1.71 kampeermiddel:
a. een tent, een tentwagen, een kampeerauto of een caravan;
b. enig ander onderkomen of enig ander voertuig of gewezen voertuig of gedeelte daarvan, voor zover geen bouwwerk zijnde,
één en ander voor zover deze onderkomens of voertuigen of gewezen voertuigen geheel of ten dele blijvend zijn bestemd of opgericht dan wel worden of kunnen worden gebruikt voor recreatief nachtverblijf;

1.72 kantoor:
een ruimte of complex van ruimten, welke dient voor het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij het publiek niet of slechts in ondergeschikte mate rechtstreeks te woord wordt gestaan en geholpen, waaronder is begrepen congres- en vergaderaccommodatie;

1.73 kantoorgebouw:
een gebouw, dat dient voor het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij het publiek niet of slechts in ondergeschikte mate rechtstreeks te woord wordt gestaan en geholpen, waaronder is begrepen congres- en vergaderaccommodatie;

1.74 kas:
een gebouw, waarvan de wanden en het dak geheel of grotendeels bestaan uit glas of ander lichtdoorlatend materiaal, dienend tot het kweken van vruchten, bloemen of planten;

1.75 kelder:
een doorlopend gedeelte van een gebouw dat wordt afgedekt door een vloer, waarvan de onderkant niet boven peil is gelegen;

1.76 kleinschalige bedrijfsmatige activiteit:
dienstverlenende bedrijvigheid of ambachtelijke bedrijvigheid dan wel naar de aard en de invloed op de omgeving daarmee gelijk te stellen bedrijvigheid, die door zijn beperkte omvang in of bij een woning met behoud van de woonfunctie kan worden uitgeoefend en welke een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is;

1.77 kunstnijverheidbedrijf:
een bedrijf dat is gericht op het geheel of overwegend door middel van handwerk vervaardigen van gebruiks- en siervoorwerpen alsmede in rechtstreeks verband daarmee en als ondergeschikte nevenactiviteit detailhandel;

1.78 kwetsbaar object:
een object als bedoeld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen;

1.79 landschapswaarden:
de aan een gebied toegekende waarden, gekenmerkt door het waarneembare deel van het aardoppervlak, dat wordt bepaald door de onderlinge samenhang en beïnvloeding van niet-levende en levende natuur;

1.80 maatschappelijke voorzieningen:
educatieve, sociaal-medische, sociaal-culturele en levensbeschouwelijke voorzieningen en voorzieningen ten behoeve van openbare dienstverlening, alsook ondergeschikte detailhandel en ondergeschikte horeca ten dienste van deze voorzieningen;

1.81 meergezinshuis:
een gebouw, dat meerdere naast elkaar en/of geheel of gedeeltelijk boven elkaar gelegen woningen omvat en dat qua uiterlijke verschijningsvorm als een eenheid beschouwd kan worden;

1.82 meubels:
goederen bestemd voor het inrichten van woningen en/of andere ruimten, waar personen plegen te verblijven, zoals tafels, stoelen, banken, kasten en bedden met uitzondering van tapijt;

1.83 monumenten:
alle vóór tenminste 50 jaar vervaardigde zaken, welke van algemeen belang zijn wegens hun schoonheid, hun betekenis voor de wetenschap of hun cultuurhistorische waarden;

1.84 naar de weg toegekeerde gevel van een hoofdgebouw:
de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw, waar de hoofdtoegang van het hoofdgebouw is gelegen;

1.85 naar de weg toegekeerde grens van een bouwvlak:
de naar de weg toegekeerde grens van een bouwvlak, waar de hoofdtoegang van het op dat bouwvlak gelegen hoofdgebouw is gelegen;

1.86 natuurontwikkeling:
een complex van menselijke ingrepen in natuur en landschap en regulering van gebruiksactiviteiten gericht op een gewenste ecologische ontwikkeling;

1.87 natuurwaarden:
de aan een gebied toegekende waarden, gekenmerkt door geologische, geomorfologische, bodemkundige en biologische elementen, zowel afzonderlijk als in onderlinge samenhang;

1.88 nevenactiviteit:
een vorm van bedrijvigheid naast de hoofdfunctie;

1.89 niet grondgebonden agrarische bedrijfsvoering:
een agrarische bedrijfsvoering die hoofdzakelijk in gebouwen plaatsvindt;

1.90 normaal onderhoud:
werkzaamheden die regelmatig nodig zijn voor een goed beheer van de gronden;

1.91 nutstuinen:
kleinschalige tuinen zonder bebouwing ten behoeve van buurtbewoners, waarop op biologische wijze getuinierd wordt;

1.92 onderbouw:
een doorlopend gedeelte van een gebouw dat wordt afgedekt door een vloer, waarvan de bovenkant minder dan 1,50 meter boven peil is gelegen;

1.93 onderhoudsdepot:
een depot ten behoeve van het onderhoud van watergangen, waarbij het uit de watergangen afkomstig afvalmateriaal tijdelijk wordt opgeslagen;

1.94 onderkomen:
een voor dag- en nachtverblijf van personen of dieren geschikte constructie;

1.95 openbaar toegankelijk gebied
weg als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b, van de Wegenverkeerswet 1994, alsmede pleinen, parken, plantsoenen, openbaar water en ander openbaar gebied dat voor publiek algemeen toegankelijk is, met uitzondering van wegen uitsluitend bedoeld voor de ontsluiting van percelen voor langzaam verkeer;

1.96 openbare nutsvoorzieningen:
voorzieningen ten behoeve van openbaar nut, zoals gas-, water-, elektriciteits- en communicatievoorzieningen en voorzieningen ten behoeve van de inzameling van afval;

1.97 opslag:
het bewaren van goederen, materialen en stoffen zonder dat ter plaatse sprake is van productie, bewerking, verwerking, handel en/of activiteiten van administratieve aard;

1.98 overig bouwwerk:
een bouwkundige constructie van enige omvang, geen gebouw of bijbehorend bouwwerk zijnde;

1.99 pand:
de kleinste bij de totstandkoming functioneel en bouwkundig-constructief zelfstandige eenheid die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en betreedbaar en afsluitbaar is;

1.100 peil:
a. voor een bouwwerk op een perceel, waarvan de hoofdtoegang direct aan de weg grenst:

de hoogte van de weg ter plaatse van die hoofdtoegang;
b. voor een bouwwerk op een perceel, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst:
de hoogte van het terrein ter hoogte van die hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw;
c. indien in of op het water wordt gebouwd:
het Normaal Amsterdams Peil (of een ander plaatselijk aan te houden waterpeil);

1.101 perifere detailhandel:

detailhandel, die ruimtelijk minder goed past in een stadscentrum of in woonwijken, waaronder verstaan wordt detailhandel in, onder andere:
meubels, woninginrichtingsartikelen, keukens, sanitair, caravans, kampeerauto's, tenten, motorboten, zeilboten, roeiboten, kano's, planten, andere tuinartikelen, doe-het-zelf-artikelen en bouwmaterialen met bijbehorende artikelen, waarbij ondergeschikte detailhandel in accessoires en aanverwante kleine producten is toegestaan;

1.102 productiegebonden detailhandel:

detailhandel in goederen die ter plaatse worden vervaardigd, gerepareerd en/of toegepast in het productieproces, waarbij de detailhandelsfunctie ondergeschikt is aan de productiefunctie;

1.103 prostitutie:

het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding;

1.104 recreatief medegebruik:

een recreatief gebruik van gronden dat ondergeschikt is aan de functie van de bestemming, waarbinnen dit recreatieve gebruik is toegestaan;

1.105 recreatieve bewoning:

de bewoning die plaatsvindt in het kader van de weekend- en/of verblijfsrecreatie;

1.106 rijbak:

een rijbak ten behoeve van paardrijactiviteiten in de open lucht met een bodem van zand, hout, boomschors of ander materiaal om de bodem te verstevigen, al dan niet voorzien van een omheining;

1.107 ruimtelijke kwaliteit:

de kwaliteit gevormd door de evenwichtige samenhang tussen (openbare) ruimte en gebouwde elementen;

1.108 seksinrichting:

een voor het publiek toegankelijke besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in de omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch/pornografische aard plaatsvinden;
onder seksinrichting wordt in ieder geval verstaan:
een prostitutiebedrijf, alsmede een erotische massagesalon, een seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater of een parenclub, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.109 snelgroeiend bos:

beplanting met opgaande houtige gewassen bestaande uit hoog productieve boomsoorten met als hoofddoel de houtproductie;

1.110 snooker- en poolcentrum:
een bedrijf of instelling gericht op het spelen van biljartspelen en aanverwante spelen met daaraan ondergeschikte horeca;

1.111 sociale veiligheid:
de mogelijkheid om zich in een omgeving te kunnen bevinden zonder bedreigd te worden of het gevoel te hebben persoonlijk lastig te worden gevallen;

1.112 sportieve recreatie:
vormen van dagrecreatie met een sportief karakter;

1.113 sportschool:
een gebouw of ruimte bestemd voor het op commerciële basis geven van onderricht in sport al dan niet met (para)medische begeleiding;

1.114 stacaravan:
een caravan, die als een gebouw valt aan te merken;

1.115 standplaats:
het vanaf een vaste plaats op of aan de weg of op een andere voor het publiek toegankelijke en in de openlucht gelegen plaats te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen of het anderszins aanbieden van goederen of diensten, al dan niet gebruikmakend van fysieke middelen, zoals een kraam, een wagen of een tafel, waarbij onder een standplaats niet worden verstaan vaste plaatsen op jaarmarkten of markten, vaste plaatsen op evenementen, vaste plaatsen op snuffelmarkten en een permanente voorziening in de vorm van een bouwwerk;

1.116 stedenbouwkundig beeld:
het beeld dat wordt opgeroepen door het samengaan van gebouwde elementen, beplantingselementen en onbebouwde ruimten;

1.117 stroomweg:
een straat of weg waar de doorgaande functie van het verkeer primair is en welke geschikt is voor snelle verplaatsingen over grotere afstanden;

1.118 tent:
een in hoofdzaak van textiel of andere daarmee vergelijkbare materialen vervaardigd onderkomen voor dag- en nachtverblijf dat gemakkelijk is op te bouwen en in te pakken;

1.119 terugliggende bouwlaag:
gedeelte van een gebouw in de vorm van een bouwlaag voorzien van een plat dak en/ of een kap en waarvan het straatgerichte voorgevelvlak een afstand van ten minste 1 meter heeft ten opzichte van het daarmee corresponderende straatgerichte voorgevelvlak van de lager gelegen bouwlaag;

1.120 verblijfsrecreatie:
recreatie in de open lucht en overnachtingen in tenten, caravans, kampeerauto's of recreatiewoningen op speciaal daarvoor ingerichte terreinen;

1.121 verkoopvloeroppervlakte:
de voor het publiek zichtbare en toegankelijke (besloten) winkelruimte ten behoeve van de detailhandel;

1.122 verzorgend bedrijf:
het verrichten van activiteiten welke bestaan uit het verlenen van diensten aan derden met of zonder rechtstreeks contact met het publiek en/of het te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen, het verhuren en/of het leveren van goederen aan wederverkopers dan wel aan instellingen of personen ter aanwending in een andere bedrijfsactiviteit;

1.123 volkstuinen:
een samenhangend geheel van tuinen, waarop als liefhebberij voedings- en siergewassen worden geteeld;

1.124 voorgevel:
de naar de weg toegekeerde gevel;

1.125 voorkeursgrenswaarde:
de maximum waarde voor de geluidsbelasting, zoals deze rechtstreeks kan worden afgeleid uit de Wet geluidhinder en/of het Besluit geluidhinder;

1.126 waterdagrecreatie:
dagrecreatie in de vorm van zwemmen, roeien, kanoën, surfen, vissen en vergelijkbare vormen van dagrecreatie;

1.127 windbelemmering:
het geheel of gedeeltelijk verstoken zijn van toetreding van wind;

1.128 windturbine:
een bouwwerk ter opwekking van energie door benutting van windkracht, met uitzondering van bemalingsinstallaties ten behoeve van de waterhuishouding;

1.129 winkel:
een gebouw, dat een ruimte omvat, welke door zijn indeling kennelijk bedoeld is te worden gebruikt voor de detailhandel;

1.130 woning:
een complex van ruimten, uitsluitend bedoeld voor de huisvesting van één afzonderlijk huishouden;

1.131 woninginrichtingsartikelen:
goederen, geen meubels zijnde, bestemd voor het stofferen en/of verfraaien van woningen en/of andere ruimten, waar personen plegen te verblijven, zoals tapijten en andere vloerbedekking, gordijnen en woningtextiel;

1.132 wooneenheid:
elke ruimte of als eenheid samengesteld aantal ruimten, welke geschikt en bestemd is voor bewoning, zoals eengezinshuizen, bejaardenwoningen, woningen voor 1 en/of 2 persoonshuishoudens en meergezinshuizen;

1.133 woonwagen:
een voor bewoning bestemd gebouw dat in zijn geheel of in delen kan worden verplaatst en op een daartoe bestemd perceel is geplaatst;

1.134 zolder:
een gedeelte van een gebouw dat door schuine dakschilden is afgedekt en waarvan de borstwering niet hoger is dan 1 meter;

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de dakhelling:
langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak;

2.2 de goothoogte van een bouwwerk:
vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel;

2.3 de bouwhoogte van een bouwwerk:
vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een overig bouwwerk met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

2.4 de oppervlakte van een bouwwerk:
tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk;

2.5 de vloeroppervlakte van een woning:
binnenwerks op de vloer van de ruimten die worden of kunnen worden gebruikt voor wonen;

2.6 de inhoud van een bouwwerk:
tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen;

2.7 de inhoud van een dijkwoning:
in afwijking van het bepaalde in artikel 2.6 geldt voor dijkwoningen dat ter bepaling van de inhoud van een bouwwerk alleen het zichtbare deel gemeten wordt: bepaal de twee lijnen ter plaatse waar de zijgevels overgaan in het grondlichaam. Het zichtbare deel van het bouwwerk wordt gevormd door het deel van het bouwwerk dat zich bevindt boven het vlak dat door deze twee lijnen loopt;

2.8 de horizontale bouwdiepte van een gebouw:
de lengte van een gebouw, gemeten buitenwerks en loodrecht vanaf de naar de weg toegekeerde gevel;

2.9 de verticale bouwdiepte van een gebouw:
de diepte van een gebouw, gemeten vanaf de onderzijde van de begane grondvloer;

2.10 de afstand tot de naar de weg toegekeerde gevel van een gebouw:
van enig punt van een bouwwerk tot de naar de weg toegekeerde gevel van dat gebouw.

2.11 ondergeschikte bouwdelen die buiten beschouwing gelaten moeten worden:

Bij de toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwdelen, als plinten, pilasters, stoeptreden, dorpels, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, schoorstenen, antennes, gevel- en kroonlijsten, luifels, erkers, balkons, dakgoten en overstekende daken buiten beschouwing gelaten, mits:

a. de overschrijding van aanduidingsgrenzen, bouwgrenzen dan wel bestemmingsgrenzen niet meer dan 1,30 meter bedraagt;
b. een erker aan een naar de weg toegekeerde gevel van een woning niet breder is dan 3/5 deel van de betreffende gevel.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Agrarisch

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Agrarisch' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. agrarisch gebied, waarbij geen bebouwing is toegestaan;

met daaraan ondergeschikt:

b. wegen en paden;
c. openbare nutsvoorzieningen;
d. groenvoorzieningen;
e. waterhuishoudkundige voorzieningen;
f. sloten, beken en daarmee gelijk te stellen waterlopen;

3.2 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden ten behoeve van een seksinrichting;
b. het gebruik van gronden als standplaats voor kampeermiddelen;
c. het gebruik van de gronden ten behoeve van (co)mestvergisting.

Artikel 4 Agrarisch met waarden - Landschap

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Agrarisch met waarden - Landschap' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. de uitoefening van een agrarisch bedrijf met een in hoofdzaak grondgebonden agrarische bedrijfsvoering;
b. het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de landschapswaarden van de gronden;
c. dagrecreatieve voorzieningen in de openlucht ten behoeve van een ijsbaan in hoofdzaak gedurende de dagperiode met een uitloop in de avondperiode ter plaatse van van de functieaanduiding 'ijsbaan';

met daaraan ondergeschikt:

d. wegen en paden;
e. parkeervoorzieningen
f. geluidwerende voorzieningen;
g. openbare nutsvoorzieningen;
h. infrastructurele voorzieningen;
i. groenvoorzieningen;
j. recreatief medegebruik in de vorm van extensieve dagrecreatie;
k. waterhuishoudkundige voorzieningen;
l. sloten, beken en daarmee gelijk te stellen waterlopen;

met de daarbij behorende:

m. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende regels:

a. er mogen uitsluitend gebouwen voor dagrecreatieve voorzieningen worden gebouwd;
b. de gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
c. ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m), maximum bebouwingspercentage (%)' mag de goothoogte en bouwhoogte in meters van een gebouw niet meer dan de aangegeven goothoogte en bouwhoogte bedragen en mag het bebouwingspercentage per bouwvlak niet meer dan het aangegeven percentage bedragen;

4.2.2 Bouwwerken geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 15 meter bedragen;

4.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;

d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de landschapswaarden van de gronden;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

4.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting;
b. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van dagrecreatieve voorzieningen met uitzondering van het gebruik als ijsbaan en verenigingsgebouw ten behoeve van een ijsvereniging.

4.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

4.5.1 Verboden werkzaamheden

Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden uit te voeren:

a. het aanplanten of verwijderen van bossen en houtopstanden al dan niet ten behoeve van houtteelt voor zover niet gelegen binnen het bouwvlak;
b. het aanbrengen van oppervlakteverhardingen buiten het bouwvlak met een oppervlakte van meer dan 1.000 m²;
c. het ontgronden, afgraven, ophogen of egaliseren van gronden over een oppervlakte groter dan 1.000 m², zodanig dat er een verschil in hoogte, c.q. verticale diepte ten opzichte van het bestaande maaiveld ontstaat van meer dan 0,30 meter;
d. het aanleggen van voorzieningen ten behoeve van het recreatief medegebruik;
e. het wijzigen van de grondsamenstelling of het aanbrengen van voorzieningen, waaronder afschermende materialen, ten behoeve van de aanleg van rijbakken;
f. het graven, vergraven of dempen, verdiepen of verbreden van watergangen, vijvers en poelen;
g. het aanleggen van ligplaatsen voor schepen.

4.5.2 Toegestane werkzaamheden

Het in artikel 4.5.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud betreffen;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

4.5.3 Voorwaarden

De in artikel 4.5.1 genoemde vergunning kan slechts worden verleend, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het behoud, het herstel of de ontwikkeling van de landschapswaarden van de gronden.

Artikel 5 Agrarisch met waarden - Natuur en landschap

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Agrarisch met waarden - Natuur en landschap' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. de uitoefening van een agrarisch bedrijf met een in hoofdzaak grondgebonden agrarische bedrijfsvoering met uitzondering van het tuinbouwbedrijf, het bomenteeltbedrijf en de teelt van snelgroeiend bos;
b. het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de natuur- en landschapswaarden van de gronden;

met daaraan ondergeschikt:

c. wegen en paden;
d. parkeervoorzieningen
e. geluidwerende voorzieningen;
f. openbare nutsvoorzieningen;
g. infrastructurele voorzieningen;
h. groenvoorzieningen;
i. recreatief medegebruik in de vorm van extensieve dagrecreatie;
j. waterhuishoudkundige voorzieningen;
k. sloten, beken en daarmee gelijk te stellen waterlopen;

met de daarbij behorende:

l. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

5.2 Bouwregels

5.2.1 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd.

5.2.2 Bouwwerken geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen,
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 3 meter bedragen.

5.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de natuur- en landschapswaarden van de gronden;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

5.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting;
b. het gebruik van gronden en bouwwerken voor militaire oefening;
c. het gebruik van gronden voor het beproeven van motorvoertuigen, het beoefenen van de motorsport en de modelvliegsport;
d. het gebruik van gronden buiten daarvoor als zodanig aangelegde terrein voor sport-, wedstrijd- en speelterrein, parkeerterrein, lig- en speelstrand;
e. het gebruik van gronden voor de opslag van grond en bodemspecie;
f. het gebruik van gronden als standplaats voor kampeermiddelen.

5.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

5.5.1 Verboden werkzaamheden

Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden uit te voeren:

a. het aanplanten of verwijderen van bossen en houtopstanden al dan niet ten behoeve van houtteelt;
b. het verharden van agrarische perceel- of kavelontsluitingswegen met een grotere breedte dan 3 meter;
c. het aanleggen van overige verharde en halfverharde wegen en paden;
d. het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen dan genoemd onder b en c met een oppervlakte van meer dan 50 m² ;
e. het afgraven, ophogen of egaliseren van gronden over een oppervlakte groter dan 50 m², zodanig dat er een verschil in hoogte, c.q. verticale diepte ten opzichte van het bestaande maaiveld ontstaat van meer dan 0,30 meter;
f. het wijzigen van de grondsamenstelling of het aanbrengen van voorzieningen, waaronder afschermende materialen, ten behoeve van de aanleg van paardrijbakken;
g. het graven, vergraven of dempen, verdiepen of verbreden van sloten en daarmee gelijk te stellen waterlopen.

5.5.2 Toegestane werkzaamheden

Het in artikel 5.5.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud betreffen;
b. worden uitgevoerd krachtens een in het kader van de Wet natuurbescherming vastgesteld beheerplan;
c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

5.5.3 Voorwaarden

De in artikel 5.5.1 genoemde vergunning kan slechts worden verleend, mits:

a. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het behoud, het herstel of de ontwikkeling van de natuur- en landschapswaarden van de gronden;
b. geen sprake is van significant verstorende effecten op de waarde van het gebied, indien er sprake is van een Natura 2000-gebied als bedoeld in de Wet natuurbescherming.

Artikel 6 Bedrijf

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Bedrijf' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. gebouwen ten behoeve van bedrijven tot en met categorie 2 die in de staat van bedrijfsactiviteiten voor functiemenging, welke als een bijlage bij deze regels is opgenomen, zijn aangeduid als toelaatbaar binnen een bestemmingsvlak ter plaatse van de aanduidingen "bedrijf van categorie kleiner dan of gelijk aan 2", met uitzondering van zelfstandige kantoren;
b. gebouwen ten behoeve van bedrijven tot en met categorie 3.1 die in de staat van bedrijfsactiviteiten voor functiemenging, welke als een bijlage bij deze regels is opgenomen, zijn aangeduid als toelaatbaar binnen een bestemmingsvlak ter plaatse van de aanduidingen "bedrijf van categorie kleiner dan of gelijk aan 3.1", met uitzondering van zelfstandige kantoren;
c. een bedrijfswoning ter plaatse van de functieaanduiding 'bedrijfswoning';
d. bijbehorende bouwwerken bij bedrijfswoningen;

met daaraan ondergeschikt:

e. wegen en paden;
f. parkeervoorzieningen;
g. geluidwerende voorzieningen;
h. openbare nutsvoorzieningen;
i. infrastructurele voorzieningen;
j. groenvoorzieningen;
k. water;

met de daarbij behorende:

l. tuinen, erven en terreinen;
m. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

6.2 Bouwregels

6.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van de in artikel Bedrijf onder a genoemde gebouwen gelden de volgende regels:

a. de gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m), maximum bebouwingspercentage (%)' mag de goothoogte en bouwhoogte in meters van een gebouw niet meer dan de aangegeven goothoogte en bouwhoogte bedragen en mag het bebouwingspercentage per bouwperceel niet meer dan het aangegeven percentage bedragen.

6.2.2 Bedrijfswoningen

Voor het bouwen van bedrijfswoningen gelden de volgende regels:

a. bedrijfswoningen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd ter plaatse van de aanduiding 'bedrijfswoning';
b. ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m), maximum bebouwingspercentage (%)' mag de goothoogte en bouwhoogte in meters van een gebouw niet meer dan de aangegeven goothoogte en bouwhoogte bedragen en mag het bebouwingspercentage per perceel niet meer dan het aangegeven percentage bedragen;
c. het aantal bedrijfswoningen mag niet meer dan 1 per bedrijf bedragen;
d. de inhoud van een bedrijfswoning mag niet meer dan 550 m³ bedragen;

6.2.3 Bijbehorende bouwwerken bij bedrijfswoningen

Voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken bij bedrijfswoningen gelden de volgende regels:

a. bijbehorende bouwwerken dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd ter plaatse van de aanduiding 'bedrijfswoning';
b. de goothoogte van een bijbehorend bouwwerk mag:
    1. indien aangebouwd niet meer bedragen dan 0,30 meter boven de bovenkant van de scheidingsconstructie met de tweede bouwlaag van de bedrijfswoning;
    2. indien vrijstaand niet meer dan 3 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van een bijbehorend bouwwerk mag niet meer dan 6 meter bedragen;
d. een bijbehorende bouwwerk mag uitsluitend worden gebouwd bij niet inpandige bedrijfswoningen;
e. de gezamenlijke oppervlakte van de bijbehorende bouwwerken mag per bedrijfswoning niet meer bedragen dan de oppervlakte van de bedrijfswoning;
f. ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m), maximum bebouwingspercentage (%)' mag het bebouwingspercentage van het bouwperceel niet meer dan het aangegeven percentage bedragen;

6.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zonder dak bij bedrijfswoningen

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zonder dak bij bedrijfswoningen gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van niet inpandige bedrijfswoningen mag niet meer dan 3 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van de bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die niet genoemd zijn onder a en b mag niet meer dan 10 meter bedragen.

6.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

6.4 Afwijken van de bouwregels

6.4.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a. het bepaalde in artikel 6.2.1 onder a om toe te staan dat een gebouw gedeeltelijk buiten het bouwvlak

wordt gebouwd, mits de gezamenlijke oppervlakte van de gebouwen buiten het bouwvlak niet meer bedraagt dan 25 m²;
b. het bepaalde in artikel 6.2.1 onder b om toe te staan dat de goothoogte en/of bouwhoogte van een gebouw wordt vergroot met niet meer dan 1 meter;
c. het bepaalde in artikel 6.2.2 onder a om toe te staan dat een bedrijfswoning gedeeltelijk buiten het bouwvlak wordt gebouwd, mits de gezamenlijke oppervlakte van de gebouwen buiten het bouwvlak niet meer bedraagt dan 25 m²;
d. het bepaalde in artikel 6.2.2 onder a om toe te staan dat een bedrijfswoning wordt gebouwd binnen een bouwvlak dat niet is voorzien van de aanduiding 'bedrijfswoning', mits de geluidsbelasting niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde;
e. het bepaalde in artikel 6.2.2 onder b om toe te staan dat de goothoogte van een bedrijfswoning wordt vergroot tot niet meer dan 1 meter;
f. het bepaalde in artikel 6.2.2 onder b om toe te staan dat de bouwhoogte van een bedrijfswoning wordt vergroot tot niet meer dan 1 meter;
g. het bepaalde in artikel 6.2.3 onder a om toe te staan dat een bijbehorend bouwwerk buiten het bouwvlak wordt gebouwd, mits de gezamenlijke oppervlakte van de bouwwerken buiten het bouwvlak niet meer bedraagt dan 25 m²;
h. het bepaalde in artikel 6.2.3 onder b om toe te staan dat de goothoogte van een vrijstaand bijbehorend bouwwerk wordt vergroot tot niet meer dan 4 meter;
i. het bepaalde in artikel 6.2.3 onder c om toe te staan dat de bouwhoogte van een bijbehorend bouwwerk wordt vergroot tot niet meer dan 7 meter;
j. het bepaalde in artikel 6.2.4 onder c om toe te staan dat de bouwhoogte van een daar genoemd bouwwerk, geen gebouw zijnde, wordt vergroot tot niet meer dan 18 meter.

6.4.2 Voorwaarden

De in artikel 6.4.1 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

6.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van andere bedrijven dan de bedrijven die zijn aangeduid als toelaatbaar binnen de betreffende zone in de staat van bedrijfsactiviteiten voor bij functiemenging, welke als een bijlage bij deze regels is opgenomen;
b. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van detailhandel of horeca;
c. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van zelfstandige kantoren;
d. het gebruik van vrijstaande bijbehorende bouwwerken als zelfstandige woning;
e. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

6.6 Afwijken van de gebruiksregels

6.6.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a. het verbod als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en het bepaalde in artikel 6.5 onder a om bedrijven toe te staan die in de staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging niet zijn vermeld dan wel op het betreffende perceel of gedeelte van het betreffende perceel niet als toelaatbaar zijn aangeduid, mits deze bedrijven wat betreft milieuhinder kunnen worden gelijkgesteld met de bedrijven die op het betreffende perceel wel als toelaatbaar zijn aangeduid;
b. het verbod als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en het bepaalde in artikel 6.5 onder b ten behoeve van detailhandel in:
    1. caravans, kampeerauto's, tenten, motorboten, zeilboten, roeiboten en kano's op een vloeroppervlakte van ten minste 1.000 m², waarbij de verkoop van aanverwante droge en natte recreatiegoederen is toegestaan op een vloeroppervlakte van niet meer dan 100 m²;
    2. motorvoertuigen alsmede autobanden, uitlaten, schokbrekers en accu's in garage- en montagebedrijven;
    3. landbouwwerktuigen, landbouwmachines alsmede meststoffen in groothandelsverpakking;
    4. goederen die wegens brand-, explosie- of milieugevaar niet in woon- of winkelconcentraties thuishoren;
    5. goederen voor zover het productiegebonden en/of groothandelgebonden detailhandel betreft in of vanuit een verkoopruimte met een vloeroppervlakte van ten hoogste 10 % van de bedrijfsvloeroppervlakte met een maximum van 100 m², waarbij als uitgangspunt geldt dat:
        - de bedrijfsvoering zodanig dient te zijn opgezet dat aannemelijk kan worden gemaakt dat het bedrijf zich uitsluitend richt op zakelijke cliënten, waarbij met name zal worden gelet op het assortiment, de promotiestrategie en het toegangsbeleid;
        - het feitelijk aandeel van de detailhandelsverkopen in de totale omzet van het bedrijf zo beperkt dient te zijn dat dit kan worden aangemerkt als een onvermijdelijk neveneffect van de bedrijfsactiviteiten;

6.6.2 Voorwaarden

De in artikel 6.6.1 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 7 Bedrijf - Nutsvoorziening

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Bedrijf - Nutsvoorziening' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. gebouwen ten behoeve van openbare nutsvoorzieningen;

met daaraan ondergeschikt:

b. ontsluitingswegen en paden;
c. infrastructurele voorzieningen;
d. groenvoorzieningen;

met de daarbij behorende:

e. terreinen;
f. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

7.2 Bouwregels

7.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende regels:

a. de gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)' mag de goothoogte en bouwhoogte in meters van een gebouw niet meer dan de aangegeven goothoogte en bouwhoogte bedragen.

7.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 10 meter bedragen.

7.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. de verkeersveiligheid;
c. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
d. de sociale veiligheid;
e. een goede milieusituatie;
f. de bescherming van de groenstructuur;
g. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

7.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

Artikel 8 Detailhandel

8.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Detailhandel' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. gebouwen ten behoeve van
   1. detailhandel;

   met daaraan ondergeschikt:

   2. dienstverlening;
b. een overkapping ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - overkapping'

met daaraan ondergeschikt:

c. wegen en paden;
d. parkeervoorzieningen;
e. openbare nutsvoorzieningen;
f. infrastructurele voorzieningen;
g. groenvoorzieningen;
h. water;

met de daarbij behorende:

i. tuinen, erven en terreinen;
j. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

8.2 Bouwregels

8.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende regels:

a. de gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m) en maximum bouwhoogte (m) mag de goothoogte en bouwhoogte in meters van een gebouw niet meer dan de aangegeven goothoogte en bouwhoogte bedragen.

8.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
   1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
   2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van een overkapping ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - overkapping' mag niet meer dan 4 meter bedragen.
c. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 3 meter bedragen.

8.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. de verkeersveiligheid;
c. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
d. de sociale veiligheid;
e. een goede milieusituatie;
f. de bescherming van de groenstructuur;
g. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

8.4 Afwijken van de bouwregels

8.4.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a. het bepaalde in artikel 8.2.1 onder a om toe te staan dat een gebouw gedeeltelijk buiten het bouwvlak wordt gebouwd, mits de gezamenlijke oppervlakte van de gebouwen buiten het bouwvlak niet meer bedraagt dan 25 m²;
b. het bepaalde in artikel 8.2.1 onder b om toe te staan dat de goothoogte en/of bouwhoogte van een gebouw wordt vergroot met niet meer dan 1 meter;

8.4.2 Voorwaarden

De in artikel 8.4.1 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de verkeersveiligheid;
c. de parkeergelegenheid;
d. de sociale veiligheid;
e. de milieusituatie;
f. de groenstructuur;
g. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

8.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

8.6 Wijzigingsbevoegdheid

8.6.1 Wetgevingszone - wijzigingsgebied 1

Burgemeester en wethouders kunnen met inachtneming van het bepaalde in artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening ter plaatse van de op de plankaart nader aangeduide 'Wetgevingszone - wijzigingsgebied 1' de bestemming 'Detailhandel' wijzigen in de bestemming 'Wonen' ten behoeve van eengezinshuizen en meergezinshuizen en daarmee samenhangend in de bestemming 'Tuin', mits:

a. de opheffing van het gebruik van de gronden voor detailhandel in redelijkheid vaststaat;
b. de volgende wijzigingsregels in acht worden genomen:
    1. het aantal wooneenheden mag niet meer dan 4 bedragen;
    2. de geluidsbelasting vanwege de Hasselterweg van geluidsgevoelige gebouwen mag niet hoger zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een verkregen hogere grenswaarde;
    3. de goothoogte van de hoofdgebouwen mag niet meer dan 6 meter bedragen;
    4. de bouwhoogte van de hoofdgebouwen mag niet meer dan 9 meter bedragen;

c. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:
    1. het straat- en bebouwingsbeeld;
    2. de woonsituatie;
    3. de verkeersveiligheid;
    4. de parkeergelegenheid;
    5. de sociale veiligheid;
    6. de milieusituatie;
    7. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

8.6.2 Wetgevingszone - wijzigingsgebied 2

Burgemeester en wethouders kunnen met inachtneming van het bepaalde in artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening ter plaatse van de op de plankaart nader aangeduide 'Wetgevingszone - wijzigingsgebied 2', de bestemming 'Detailhandel' wijzigen in de bestemming 'Verkeer - Erftoegangsweg' mits de opheffing van het gebruik van de gronden voor detailhandel in redelijkheid vaststaat, er geen behoefte meer is aan een reservering voor het gebruik voor detailhandelsdoeleinden en er behoefte is aan uitbreiding van het Petuniaplein.

Artikel 9 Detailhandel - Bovenwoning

9.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Detailhandel - Bovenwoning' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. gebouwen ten behoeve van:
   1. detailhandel in de onderbouw en de eerste bouwlaag;
   2. bovenwoningen al dan niet in combinatie met ruimte voor beroep aan huis;

   met daaraan ondergeschikt:

   3. dienstverlening in de onderbouw en de eerste bouwlaag;
   4. horeca als genoemd in de categorieën 1 tot en met 4 van de lijst met horecacategorieën, welke als een bijlage bij deze regels is opgenomen, in de onderbouw en de eerste bouwlaag;
b. bijbehorende bouwwerken;

met daaraan ondergeschikt:

c. wegen en paden;
d. parkeervoorzieningen;
e. openbare nutsvoorzieningen;
f. infrastructurele voorzieningen;

met de daarbij behorende:

g. tuinen, erven en terreinen;
h. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

9.2 Bouwregels

9.2.1 Hoofdgebouwen

Voor het bouwen van hoofdgebouwen gelden de volgende regels:

a. als hoofdgebouw mogen uitsluitend worden gebouwd:
   1. winkels en ruimten ten behoeve van dienstverlening en horeca in de onderbouw en de eerste bouwlaag;
   2. bovenwoningen;
b. de hoofdgebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
c. ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)' mag de goothoogte en bouwhoogte in meters van een hoofdgebouw niet meer dan de aangegeven goothoogte en bouwhoogte bedragen;

9.2.2 Bijbehorende bouwwerken

Voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken gelden de volgende regels:

a. bijbehorende bouwwerken mogen worden gebouwd ten behoeve van:
   1. detailhandel, dienstverlening en horeca;
   2. een bovenwoning, zoals bergingen en garageboxen;
   3. een bij een bovenwoning behorend beroep aan huis, onder de voorwaarde dat het gedeelte van de bovenwoning en de bijbehorende bouwwerken, dat wordt gebruikt voor beroep aan huis niet meer bedraagt dan 30% van de vloeroppervlakte van de bovenwoning tot een maximum van 50 m²;
b. de gezamenlijke oppervlakte van de bijbehorende bouwwerken ten behoeve van een bovenwoning mag niet meer bedragen dan 15 m² per bovenwoning;
c. de goothoogte van een bijbehorend bouwwerk mag:
   1. indien aangebouwd niet meer bedragen dan 0,30 meter boven de bovenkant van de scheidingsconstructie met de tweede bouwlaag van het hoofdgebouw;

2. indien vrijstaand niet meer dan 3 meter bedragen;

d. de bouwhoogte van een bijbehorend bouwwerk mag:
   1. indien aangebouwd niet meer bedragen dan 0,30 meter boven de bovenkant van de scheidingsconstructie met de tweede bouwlaag van het hoofdgebouw;
   2. indien vrijstaand niet meer dan 5,50 meter bedragen.

9.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zonder dak

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zonder dak gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
   1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
   2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 3 meter bedragen.

9.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

9.4 Afwijken van de bouwregels

9.4.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a. het bepaalde in artikel 9.2.1 onder a om toe te staan dat detailhandel, dienstverlening en horeca worden uitgebreid naar een hogere bouwlaag, indien in de ruimtebehoefte in de eerste bouwlaag redelijkerwijs niet op andere wijze kan worden voorzien;
b. het bepaalde in artikel 9.2.1 onder b om toe te staan dat een hoofdgebouw gedeeltelijk buiten het bouwvlak wordt gebouwd, mits:
   1. de geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een verkregen hogere grenswaarde;
   2. de gezamenlijke oppervlakte van de hoofdgebouwen buiten het bouwvlak niet meer bedraagt dan 25 m²;
c. het bepaalde in artikel 9.2.1 onder c om toe te staan dat de goothoogte en/of bouwhoogte van een hoofdgebouw wordt vergroot met niet meer dan 1 meter;
d. het bepaalde in artikel 9.2.2 onder c2 om toe te staan dat de goothoogte van een vrijstaand bijbehorend bouwwerk wordt vergroot tot niet meer dan 3,50 meter;
e. het bepaalde in artikel 9.2.2 onder d1 en d2 om toe te staan dat de bouwhoogte van een bijbehorend bouwwerk wordt vergroot tot niet meer dan 6 meter.

9.4.2 Voorwaarden

De in artikel 9.4.1 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

9.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van bouwwerken ten behoeve van dienstverlening met een gezamenlijke vloeroppervlakte van meer dan 300 m²;
b. het gebruik van bouwwerken ten behoeve van horeca met een gezamenlijke vloeroppervlakte van meer dan 300 m²;
c. het gebruik van een bovenwoning voor beroep aan huis, tenzij het gedeelte van de bovenwoning met inbegrip van de bijbehorende bouwwerken dat voor beroep aan huis wordt gebruikt niet groter is dan 30% van de vloeroppervlakte van de bovenwoning tot een maximum van 50 m²;
d. het verhuren of anderszins beschikbaar stellen van woonruimte aan derden ten behoeve van de uitoefening van een beroep hoe gering ook van omvang;
e. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

9.6 Afwijken van de gebruiksregels

9.6.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a. het verbod als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en het bepaalde in artikel 9.5 onder a om een grotere gezamenlijke vloeroppervlakte voor dienstverlening toe te staan;
b. het verbod als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en het bepaalde in artikel 9.5 onder b om een grotere vloeroppervlakte per bedrijf voor horeca toe te staan;
c. het verbod als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en het bepaalde in artikel 9.5 onder b om een grotere gezamenlijke vloeroppervlakte voor horeca toe te staan.

9.6.2 Voorwaarden

De in artikel 9.6.1 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;

f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 10 Gemengd 1

10.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Gemengd 1' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. gebouwen ten behoeve van:
   1. woningen;
   2. bedrijven,
      voor zover, aangeduid als toelaatbaar voor wat betreft 'bedrijf van categorie 2' in de staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging, welke als een bijlage bij deze regels is opgenomen, uitgezonderd bedrijfsactiviteit in de vorm van een groothandel;

met daaraan ondergeschikt:

b. wegen en paden;
c. parkeervoorzieningen;
d. geluidwerende voorzieningen;
e. openbare nutsvoorzieningen;
f. infrastructurele voorzieningen;
g. groenvoorzieningen;
h. speelvoorzieningen;
i. voorzieningen ten behoeve van beeldende kunst;
j. water;

met de daarbij behorende:

k. tuinen, erven en terreinen;
l. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

10.2 Bouwregels

10.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende regels:

a. de gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding 'maximale goot-, bouwhoogte (m) en maximum bebouwingspercentage (%)' mag de goot-, en bouwhoogte in meters van een gebouw niet meer dan de aangegeven goot- en bouwhoogte bedragen en mag het bebouwingspercentage per bouwperceel niet meer dan het aangegeven percentage bedragen;
c. indien geen bebouwingspercentage is aangegeven mag het bebouwingsvlak volledig bebouwd worden

7.2.2 Gebouwen buiten het bouwvlak

Voor het bouwen van gebouwen bij woningen buiten het bouwvlak gelden de volgende regels:

a. er mogen uitbreidingen van hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken worden gebouwd;
b. de gezamenlijke oppervlakte van de gebouwen, welke gelegen zijn op het erf dat zich bevindt:
   1. binnen deze bestemming;
   2. buiten het bouwvlak;
   3. achter de naar de weg toegekeerde grens van het bouwvlak en het verlengde daarvan;
      mag niet meer bedragen dan 50% van de oppervlakte van dat gedeelte van het erf tot een maximum van 100 m²;
c. de goothoogte van een gebouw mag:
   1. indien aangebouwd niet meer bedragen dan 0,30 meter boven de bovenkant van de

scheidingsconstructie met de tweede bouwlaag van het hoofdgebouw;
2. indien vrijstaand niet meer dan 3 meter bedragen;

d. de bouwhoogte van een gebouw mag niet meer dan 6 meter bedragen.

10.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
   1. op het erf of het terrein reeds een gebouw staat;
   2. gebouwd wordt op een afstand van meer dan 1 meter achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van vlaggenmasten en lichtmasten mag niet meer dan 18 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 10 meter bedragen.

10.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

10.4 Afwijken van de bouwregels

10.4.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a. het bepaalde in artikel 10.2.1 onder a en toestaan dat een gebouw gedeeltelijk buiten het bouwvlak wordt gebouwd, mits:
   1. de geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een verkregen hogere grenswaarde;
   2. de gezamenlijke oppervlakte van de gebouwen buiten het bouwvlak niet meer bedraagt dan 25 m²;
b. het bepaalde in artikel 10.2.1 onder b en toestaan dat de goothoogte en/of bouwhoogte van een gebouw wordt vergroot met niet meer dan 1 meter.

10.4.2 Voorwaarden

De in artikel 10.4.1 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;

h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

10.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van andere functies dan die zijn aangeduid als toelaatbaar binnen de aanduiding "bedrijf van categorie 2" in de staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging, welke als een bijlage bij deze regels is opgenomen;
b. het gebruik van gronden en bouwwerken voor groothandel;
c. het gebruik van gronden en bouwwerken voor detailhandel, uitgezonderd goederen die ter plaatse worden vervaardigd, verwerkt of bewerkt en uitsluitend voor zover zulks geen zelfstandig onderdeel van de bedrijfsvoering vormt, met dien verstande dat in goederen - niet zijnde levensmiddelen - een en ander in of vanuit een verkoopruimte met een vloeroppervlakte van ten hoogste 10% van het bedrijfsvloeroppervlakte met een maximum van 100 m², waarbij als uitgangspunt geldt dat:
    - de bedrijfsvoering zodanig dient te zijn opgezet dat aannemelijk kan worden gemaakt dat het bedrijf zich uitsluitend richt op zakelijke cliënten, waarbij met name zal worden gelet op het assortiment, de promotiestrategie en het toegangsbeleid;
    - het feitelijk aandeel van de detailhandelsverkopen in de totale omzet van het bedrijf zo beperkt dient te zijn dat dit kan worden aangemerkt als een onvermijdelijk neveneffect van de bedrijfsactiviteiten;
d. kantoren, die horen bij en gebonden zijn aan een bedrijf zoals toelaatbaar binnen deze bestemming, die meer dan het maximum van 30% van het brutovloeroppervlakte van het bedrijf beslaan, waardoor de bedrijfsfunctie minder dan 70% van het vloeroppervlakte beslaat;
e. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

10.6 Afwijken van de gebruiksregels

10.6.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:het verbod als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en het bepaalde in artikel 10.5 onder a om functies toe te staan die in de staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging niet zijn vermeld dan wel niet als toelaatbaar zijn aangeduid binnen deze bestemming, mits deze functies wat betreft milieuhinder kunnen worden gelijkgesteld met de functies die wel als toelaatbaar zijn aangeduid binnen deze bestemming.

10.6.2 Voorwaarden

De in artikel 10.6.1 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 11 Gemengd 2

11.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Gemengd 2' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. gebouwen ten behoeve van:
   1. bijzondere woonvormen met een maximum van 93 wooneenheden;
   2. maatschappelijke voorzieningen, inclusief een daarbij behorende apotheek, enkel op de begane grond van het direct naast/ten noorden van de Voorsterweg gelegen gebouw tot een brutovloeroppervlak van maximaal 1400 m²;

met daaraan ondergeschikt:

b. wegen en paden;
c. parkeervoorzieningen;
d. geluidwerende voorzieningen;
e. openbare nutsvoorzieningen;
f. infrastructurele voorzieningen;
g. groenvoorzieningen;
h. speelvoorzieningen;
i. water;

met de daarbij behorende:

j. tuinen, erven en terreinen;
k. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

11.2 Bouwregels

11.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende regels:

a. de gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding 'maximale goot-, bouwhoogte (m) en maximum bebouwingspercentage (%)' mag de goot-, en bouwhoogte in meters van een gebouw niet meer dan de aangegeven goot- en bouwhoogte bedragen en mag het bebouwingspercentage per perceel niet meer dan het aangegeven percentage bedragen;
c. ter plaatse dan wel aan de zijde van de aanduiding "dove gevel" mag enkel gebouwd worden indien het gebouw aan deze zijde wordt uitgevoerd met een dove gevel of een gevel die dermate geluidswerend is dat voldaan wordt aan een binnenwaarde van maximaal 33 dB.

11.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
   1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
   2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van vlaggenmasten en lichtmasten mag niet meer dan 18 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 10 meter bedragen.

11.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

11.4 Afwijking van de bouwregels

11.4.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan afgeweken worden van:

a. het bepaalde in artikel 11.2.1 onder a om toe te staan dat een gebouw gedeeltelijk buiten het bouwvlak wordt gebouwd, mits:
    1. de geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een verkregen hogere grenswaarde;
    2. de gezamenlijke oppervlakte van de gebouwen buiten het bouwvlak niet meer bedraagt dan 25 m²;
b. het bepaalde in artikel 11.2.1 onder b om toe te staan dat de goothoogte en/of bouwhoogte van een gebouw wordt vergroot met niet meer dan 1 meter.

11.4.2 Voorwaarden

De in artikel 11.4.1 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

11.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden en bouwwerken voor groothandel, detailhandel of horeca met uitzondering van het gebruik voor ondergeschikte detailhandel en ondergeschikte horeca ten behoeve van maatschappelijke voorzieningen op de gronden en in de bouwwerken, welke voor deze voorzieningen worden gebruikt;
b. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

Artikel 12 Gemengd 3

12.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Gemengd 3' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. gebouwen ten behoeve van:
   1. bedrijven;
   2. maatschappelijke voorzieningen;
   3. sport;

voor zover de onder 1. aangegeven bedrijven zijn aangeduid als toelaatbaar binnen de aanduiding "bedrijf categorie 2" in de staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging, welke als een bijlage bij deze regels is opgenomen;

met daaraan ondergeschikt:

b. wegen en paden;
c. parkeervoorzieningen;
d. geluidwerende voorzieningen;
e. openbare nutsvoorzieningen;
f. infrastructurele voorzieningen;
g. groenvoorzieningen;
h. speelvoorzieningen;
i. water;

met de daarbij behorende:

j. tuinen, erven en terreinen;
k. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

12.2 Bouwregels

12.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende regels:

a. de gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding 'maximale goot-, bouwhoogte (m) en maximum bebouwingspercentage (%)' mag de goot-, en bouwhoogte in meters van een gebouw niet meer dan de aangegeven goot- en bouwhoogte bedragen en mag het bebouwingspercentage per perceel niet meer dan het aangegeven percentage bedragen.

12.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
   1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
   2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van vlaggenmasten en lichtmasten mag niet meer dan 18 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 14 meter bedragen.

12.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

12.4 Afwijken van de bouwregels

12.4.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a. het bepaalde in artikel 12.2.1 onder a om toe te staan dat een gebouw gedeeltelijk buiten het bouwvlak wordt gebouwd, mits:
    1. de geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een verkregen hogere grenswaarde;
    2. de gezamenlijke oppervlakte van de gebouwen buiten het bouwvlak niet meer bedraagt dan 25 m²;
b. het bepaalde in artikel 12.2.1 onder b om toe te staan dat de goothoogte en/of bouwhoogte van een gebouw wordt vergroot met niet meer dan 1 meter.

12.4.2 Voorwaarden

De in artikel 12.4.1 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

12.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van andere functies dan die zijn aangeduid als toelaatbaar binnen de aangegeven aanduiding "bedrijf van categorie 2" in de staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging, welke als een bijlage bij deze regels is opgenomen;
b. het gebruik van gronden en bouwwerken voor horeca met uitzondering van het gebruik voor ondergeschikte horeca ten behoeve van toegestane voorzieningen op de gronden en in de bouwwerken, welke voor deze voorzieningen worden gebruikt;
c. het gebruik van gronden en bouwwerken voor detailhandel, uitgezonderd goederen die ter plaatse worden vervaardigd, verwerkt of bewerkt en uitsluitend voor zover zulks geen zelfstandig onderdeel van

de bedrijfsvoering vormt, met dien verstande dat in goederen - niet zijnde levensmiddelen - een en ander in of vanuit een verkoopruimte met een vloeroppervlakte van ten hoogste 10% van het bedrijfsvloeroppervlakte met een maximum van 100 m²;

d. kantoren, die horen bij en gebonden zijn aan een bedrijf zoals toelaatbaar binnen deze bestemming, die meer dan het maximum van 30% van het brutovloeroppervlakte van het bedrijf beslaan, waardoor de bedrijfsfunctie minder dan 70% van het vloeroppervlakte beslaat, waarbij als uitgangspunt geldt dat:
    - de bedrijfsvoering zodanig dient te zijn opgezet dat aannemelijk kan worden gemaakt dat het bedrijf zich uitsluitend richt op zakelijke cliënten, waarbij met name zal worden gelet op het assortiment, de promotiestrategie en het toegangsbeleid;
    - het feitelijk aandeel van de detailhandelsverkopen in de totale omzet van het bedrijf zo beperkt dient te zijn dat dit kan worden aangemerkt als een onvermijdelijk neveneffect van de bedrijfsactiviteiten. ;
e. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

12.6 Afwijken van de gebruiksregels

12.6.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a. het verbod als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en het bepaalde in artikel 12.5 onder a om functies toe te staan die in de staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging niet zijn vermeld dan wel niet als toelaatbaar zijn aangeduid binnen de aangegeven aanduiding "bedrijf van categorie 2", mits deze functies wat betreft milieuhinder kunnen worden gelijkgesteld met de functies die wel als toelaatbaar zijn aangeduid binnen deze bestemming;

12.6.2 Voorwaarden

De in artikel 12.6.1 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 13 Gemengd 4

13.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Gemengd 4' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. gebouwen ten behoeve van:
   1. maatschappelijke voorzieningen;
   2. kantoren;
b. bijzondere woonvormen;

met daaraan ondergeschikt:

c. wegen en paden;
d. parkeervoorzieningen;
e. geluidwerende voorzieningen;
f. openbare nutsvoorzieningen;
g. infrastructurele voorzieningen;
h. groenvoorzieningen;
i. speelvoorzieningen;
j. water;

met de daarbij behorende:

k. tuinen, erven en terreinen;
l. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

13.2 Bouwregels

13.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende regels:

a. de gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m), maximum bebouwingspercentage (%)' mag de goothoogte en bouwhoogte in meters van een gebouw niet meer dan de aangegeven goothoogte en bouwhoogte bedragen en mag het bebouwingspercentage per perceel niet meer dan het aangegeven percentage bedragen.

13.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
   1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
   2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 3 meter bedragen.

13.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;

b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

13.4 Afwijken van de bouwregels

13.4.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a. het bepaalde in artikel 13.2.1 onder a om toe te staan dat een gebouw gedeeltelijk buiten het bouwvlak wordt gebouwd, mits:
   1. de geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een verkregen hogere grenswaarde;
   2. de gezamenlijke oppervlakte van de gebouwen buiten het bouwvlak niet meer bedraagt dan 25 m²;
b. het bepaalde in artikel 13.2.1 onder b om toe te staan dat de goothoogte van een gebouw wordt vergroot tot niet meer dan 7 meter.
c. het bepaalde in artikel 13.2.1 onder b om toe te staan dat de bouwhoogte van een gebouw wordt vergroot tot niet meer dan 10 meter.

13.4.2 Voorwaarden

De in artikel 13.4.1 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

13.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden en bouwwerken met uitzondering van wonen ten behoeve van andere functies dan die zijn aangeduid als toelaatbaar binnen deze bestemming in de staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging, welke als een bijlage bij deze regels is opgenomen;
b. het gebruik van gronden en bouwwerken voor horeca met uitzondering van het gebruik voor ondergeschikte horeca ten behoeve van toegestane voorzieningen op de gronden en in de bouwwerken, welke voor deze voorzieningen worden gebruikt;
c. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

13.6 Wijzigingsbevoegdheid

13.6.1 Wetgevingszone Wijzigingsgebied 3

Burgemeester en wethouders kunnen met inachtneming van het bepaalde in artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening ter plaatse van de op de plankaart nader aangeduide 'Wetgevingszone - wijzigingsgebied 3' de bestemming 'Gemengd 4' wijzigen in die zin dat deze bestemming gewijzigd mag worden in de bestemming 'Wonen' ten behoeve van eengezinshuizen en meergezinshuien en daarmee samenhangend in de bestemming 'Tuin', mits:

a. de opheffing van het gebruik van de gronden voor maatschappelijke voorzieningen, kantoren en bijzondere woonvormen in redelijkheid vaststaat;
b. de volgende wijzigingsregels in acht worden genomen:
    1. het aantal wooneenheden mag niet meer dan 4 bedragen;
    2. de goothoogte van de hoofdgebouwen mag niet meer dan 6 meter bedragen;
    3. de bouwhoogte van de hoofdgebouwen mag niet meer dan 9 meter bedragen;
c. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:
    1. het straat- en bebouwingsbeeld;
    2. de woonsituatie;
    3. de verkeersveiligheid;
    4. de parkeergelegenheid;
    5. de sociale veiligheid;
    6. de milieusituatie;
    7. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 14 Groen

14.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Groen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. groenvoorzieningen;
b. een brugverbinding ter plaatse van de aanduiding 'brug'
c. voetpaden, fietspaden en fiets/bromfietspaden;
d. speelvoorzieningen;
e. water;

met daaraan ondergeschikt:

f. maatschappelijke voorzieningen;
g. recreatief medegebruik in de vorm van dagrecreatie
h. educatief gebruik;
i. nutstuinen;
j. voorzieningen ten behoeve van beeldende kunst;
k. geluidwerende voorzieningen;
l. openbare nutsvoorzieningen;
m. infrastructurele voorzieningen;

met de daarbij behorende:

n. bebouwing.

14.2 Bouwregels

14.2.1 Andere gebouwen dan tunnels

Voor het bouwen van andere gebouwen dan tunnels gelden de volgende regels:

a. de oppervlakte van een gebouw mag niet meer dan 50 m² bedragen;
b. de goothoogte van een gebouw mag niet meer dan 3 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van een gebouw mag niet meer dan 6 meter bedragen.

14.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van een brug ter plaatse van de aanduiding 'brug' mag niet meer dan 45 meter bedragen.
c. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 10 meter bedragen.

14.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;

b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de sociale veiligheid;
e. een goede milieusituatie;
f. de bescherming van de groenstructuur;
g. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

14.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

Artikel 15 Maatschappelijk

15.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Maatschappelijk' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. gebouwen ten behoeve van maatschappelijke voorzieningen;
b. ondergeschikte detailhandel ten behoeve van een bakkerij ter plaatse van de aanduiding 'detailhandel';
c. bijzondere woonvormen;

met daaraan ondergeschikt:

d. wegen en paden;
e. parkeervoorzieningen;
f. openbare nutsvoorzieningen;
g. infrastructurele voorzieningen;
h. groenvoorzieningen;
i. speelvoorzieningen;
j. water;

met de daarbij behorende:

k. tuinen, erven en terreinen;
l. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

15.2 Bouwregels

15.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende regels:

a. de gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m), maximum bebouwingspercentage (%)' mag de goothoogte en bouwhoogte in meters van een gebouw niet meer dan de aangegeven goothoogte en bouwhoogte bedragen en mag het bebouwingspercentage per perceel niet meer dan het aangegeven percentage bedragen;
c. ter plaatse dan wel aan de zijde van de "specifieke bouwaanduiding - dove gevel" mag enkel gebouwd worden indien het gebouw aan deze zijde wordt uitgevoerd met een dove gevel of een gevel die dermate geluidswerend is dat voldaan wordt aan een binnenwaarde van maximaal 33 dB.

15.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 3 meter bedragen.

15.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

15.4 Afwijken van de bouwregels

15.4.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a. het bepaalde in artikel 15.2.1 onder a om toe te staan dat een gebouw gedeeltelijk buiten het bouwvlak wordt gebouwd, mits:
    1. de geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een verkregen hogere grenswaarde;
    2. de gezamenlijke oppervlakte van de gebouwen buiten het bouwvlak niet meer bedraagt dan 25 m²;
b. het bepaalde in artikel 15.2.1 onder b om toe te staan dat de goothoogte en/of bouwhoogte van een gebouw wordt vergroot met niet meer dan 1 meter;

15.4.2 Voorwaarden

De in artikel 15.4.1 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

15.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden en bouwwerken voor groothandel, detailhandel of horeca met uitzondering van het gebruik voor ondergeschikte detailhandel of ondergeschikte horeca ten behoeve van maatschappelijke voorzieningen op de gronden en in de bouwwerken, welke voor deze voorzieningen worden gebruikt;
b. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

Artikel 16 Maatschappelijk - Begraafplaats

16.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Maatschappelijk - Begraafplaats' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. begraafplaatsen;
b. een uitvaartcentrum;
c. het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de landschapswaarden van de gronden;
d. gebouwen ten behoeve van begraafplaatsen en een uitvaartcentrum;

met daaraan ondergeschikt:

e. wegen en paden;
f. parkeervoorzieningen;
g. voorzieningen ten behoeve van beeldende kunst;
h. geluidwerende voorzieningen;
i. openbare nutsvoorzieningen;
j. infrastructurele voorzieningen;
k. groenvoorzieningen;
l. water;

met de daarbij behorende:

m. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

16.2 Bouwregels

16.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van de in artikel 16.1 onder d genoemde gebouwen gelden de volgende regels:

a. gebouwen dienen te worden gebouwd binnen het bouwvlak;
b. ter plaatse van de aanduiding 'maximale goot-, bouwhoogte (m)' mag de goot-, en bouwhoogte in meters van een gebouw niet meer dan de aangegeven goot- en bouwhoogte bedragen;

16.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt op een afstand van meer dan 1 meter van openbaar toegankelijk gebied;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 5 meter bedragen.

16.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;

f. een goede milieusituatie;
g. het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de landschapswaarden van de gronden;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

16.4 Afwijken van de bouwregels

16.4.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a. het bepaalde in artikel 16.2.1 onder a om toe te staan dat (gedeeltelijk) buiten het bouwvlak wordt gebouwd;
b. het bepaalde in artikel 16.2.1 onder b om toe te staan dat de goothoogte van een gebouw wordt vergroot met 1 meter;
c. het bepaalde in artikel 16.2.1 onder b om toe te staan dat de bouwhoogte van een gebouw wordt vergroot met 1 meter;

16.4.2 Voorwaarden

De in artikel 16.4.1 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de landschapswaarden van de gronden;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

16.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden en bouwwerken voor groothandel, detailhandel of horeca en de exploitatie van zaalaccommodatie met uitzondering van het gebruik voor ondergeschikte detailhandel of ondergeschikte horeca ten behoeve van het gebruik als begraafplaats;
b. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting;
c. het gebruik als ontsluitingspunt voor het autoverkeer ten behoeve van gebruikers en bezoekers van de begraafplaatsen - met uitzondering van dienstverkeer.

16.6 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

16.6.1 Verboden werkzaamheden

Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het aanplanten of verwijderen van bossen en houtopstanden;
b. het graven, vergraven of dempen van watergangen, vijvers en poelen.

16.6.2 Toegestane werkzaamheden

Het in artikel 16.6.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud betreffen;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

16.6.3 Voorwaarden

De in artikel 16.6.1 genoemde vergunning kan slechts worden verleend, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het behoud, het herstel of de ontwikkeling van de landschapswaarden van de gronden.

Artikel 17 Sport

17.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Sport' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. sportterreinen;
b. gebouwen ten behoeve van sportvoorzieningen, zoals een kantine;
c. maatschappelijke voorzieningen in de vorm van een buitenschoolse opvang ter plaatse van de functieaanduiding 'kinderdagverblijf';

met daaraan ondergeschikt:

d. wegen en paden;
e. parkeervoorzieningen;
f. openbare nutsvoorzieningen;
g. infrastructurele voorzieningen;
h. groenvoorzieningen;
i. water;

met de daarbij behorende:

j. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

17.2 Bouwregels

17.2.1 Gebouwen en tribunes

Voor het bouwen van gebouwen en tribunes gelden de volgende regels:

a. gebouwen met een grotere oppervlakte dan 15 m² en tribunes dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. binnen het bouwvlak mag ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m) en maximum bouwhoogte (m)' de goothoogte in meters van een gebouw, dat geen tribune is, niet meer dan de aangegeven goothoogte bedragen en mag de bouwhoogte in meters van een gebouw en een tribune niet meer dan de aangegeven bouwhoogte bedragen;
c. buiten het bouwvlak mag de bouwhoogte van een gebouw niet meer dan 3 meter bedragen.

17.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen en tribunes zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen en geen tribunes zijnde, gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen;
b. de bouwhoogte van vlaggenmasten en lichtmasten mag niet meer dan 18 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen en geen tribunes zijnde, mag niet meer dan 10 meter bedragen.

17.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. de verkeersveiligheid;
c. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
d. de sociale veiligheid;
e. een goede milieusituatie;
f. de bescherming van de groenstructuur;

g. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

17.4 Afwijken van de bouwregels

17.4.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a. het bepaalde in artikel 17.2.1 onder a om toe te staan dat een gebouw of een tribune gedeeltelijk buiten het bouwvlak wordt gebouwd, mits de gezamenlijke oppervlakte van de gebouwen en tribunes buiten het bouwvlak niet meer bedraagt dan 25m²;
b. het bepaalde in artikel 17.2.1 onder b om toe te staan dat de goothoogte van een gebouw wordt vergroot met niet meer dan 1 meter;
c. het bepaalde in artikel 17.2.1 onder b om toe te staan dat de bouwhoogte van een gebouw of een tribune wordt vergroot met niet meer dan 1 meter;
d. het bepaalde in artikel 17.2.2 onder c om toe te staan dat de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen en geen tribunes zijnde, wordt vergroot tot 14 meter.

17.4.2 Voorwaarden

De in artikel 17.4.1 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de verkeersveiligheid;
c. de parkeergelegenheid;
d. de sociale veiligheid;
e. de milieusituatie;
f. de groenstructuur;
g. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

17.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden en bouwwerken voor groothandel, detailhandel of horeca met uitzondering van het gebruik voor ondergeschikte detailhandel of ondergeschikte horeca ten behoeve van sport in of bij een kantine;
b. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

Artikel 18 Tuin

18.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Tuin' aangewezen gronden zijn bestemd voor tuinen behorende bij de op de aangrenzende gronden gelegen hoofdgebouwen;

met daaraan ondergeschikt:

a. opritten, parkeervoorzieningen en paden;

met de daarbij behorende:

b. bouwwerken, geen gebouwen zijnde met uitzondering van carports.

18.2 Bouwregels

18.2.1 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd.

18.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 3 meter bedragen.

18.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

18.4 Afwijken van de bouwregels

18.4.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in artikel 18.1 onder b en artikel 18.2.1 om toe te staan dat een bijbehorend bouwwerk behorende bij een hoofdgebouw, dat gelegen is op een aangrenzende bestemming, geheel of gedeeltelijk binnen de bestemming 'Tuin' wordt gebouwd, mits de geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een verkregen hogere grenswaarde.

18.4.2 Voorwaarden

De in artikel 18.4.1 genoemde afwijking kan slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

18.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden ten behoeve van een seksinrichting;
b. het gebruik van gronden als opslagplaats anders dan voor opslag ten behoeve van normaal tuinonderhoud;
c. het gebruik van gronden als stallingsplaats of standplaats van kampeermiddelen.

Artikel 19 Verkeer

19.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. gebiedsontsluitingswegen;
b. een brugverbinding ter plaatse van de aanduiding 'brug';
c. voetpaden, fietspaden en fiets/bromfietspaden;

met een inrichting hoofdzakelijk gericht op de afwikkeling van het doorgaande verkeer met:

d. 2 rijbanen elk met 1 tot 2 rijstroken met waar nodig in- en uitvoegstroken op de Westenholtenallee en de Hasselterweg;

met daaraan ondergeschikt:

e. parkeervoorzieningen;
f. voorzieningen ten behoeve van beeldende kunst;
g. geluidwerende voorzieningen;
h. openbare nutsvoorzieningen;
i. infrastructurele voorzieningen;
j. groenvoorzieningen;
k. water;

met de daarbij behorende:

l. bebouwing.

19.2 Bouwregels

19.2.1 Andere gebouwen dan tunnels

Voor het bouwen van andere gebouwen dan tunnels gelden de volgende regels:

a. de oppervlakte van een gebouw mag niet meer dan 50 m² bedragen;
b. de goothoogte van een gebouw mag niet meer dan 3 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van een gebouw mag niet meer dan 6 meter bedragen.

19.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van een brug ter plaatse van de aanduiding 'brug' mag niet meer dan 45 meter bedragen.
c. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 10 meter bedragen.

19.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

19.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

Artikel 20 Verkeer - Erftoegangsweg

20.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer - Erftoegangsweg' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. erftoegangswegen;
b. een overkapping ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - overkapping';
c. voetpaden, fietspaden en fiets/bromfietspaden;
d. parkeervoorzieningen;
e. groenvoorzieningen;
f. speelvoorzieningen;

met een inrichting gericht op gemengd verkeer in een 30 kilometer gebied;

met daaraan ondergeschikt:

g. maatschappelijke voorzieningen;
h. voorzieningen ten behoeve van beeldende kunst;
i. geluidwerende voorzieningen;
j. openbare nutsvoorzieningen;
k. infrastructurele voorzieningen;
l. water;

met de daarbij behorende:

m. bebouwing.

20.2 Bouwregels

20.2.1 Andere gebouwen dan tunnels

Voor het bouwen van andere gebouwen dan tunnels gelden de volgende regels:

a. de oppervlakte van een gebouw mag niet meer dan 50 m² bedragen;
b. de goothoogte van een gebouw mag niet meer dan 3 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van een gebouw mag niet meer dan 6 meter bedragen.

20.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van een overkapping ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - overkapping' mag niet meer bedragen dan 4 meter;
c. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 10 meter bedragen.

20.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

20.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend het gebruik van gronden en gebouwen ten behoeve van een seksinrichting.

Artikel 21 Water

21.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Water' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. waterberging;
b. waterhuishouding;
c. waterlopen;

met daaraan ondergeschikt:

d. oeververbindingen;
e. groenvoorzieningen;
f. openbare nutsvoorzieningen;
g. infrastructurele voorzieningen;

met de daarbij behorende:

h. bebouwing, waaronder bruggen en dammen met duikers.

21.2 Bouwregels

21.2.1 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd.

21.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van een brug mag niet meer dan 10 meter bedragen;
b. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
c. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 3 meter bedragen.

21.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. de verkeersveiligheid;
c. de sociale veiligheid;
d. een goede milieusituatie;
e. de bescherming van de groenstructuur;
f. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

21.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden als dam zonder duiker;
b. het gebruik voor woonschepenligplaatsen;
c. het gebruik van gronden, bouwwerken en woonschepen ten behoeve van een seksinrichting.

Artikel 22 Wonen

22.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. eengezinshuizen al dan niet in combinatie met ruimte voor beroep aan huis;
b. bijbehorende bouwwerken;

met daaraan ondergeschikt:

c. garageboxen ten behoeve van woningen, ter plaatse van de aanduiding 'garagebox';
d. een bed and breakfast, ter plaatse van de de aanduiding 'bed and breakfast';
e. een carport ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - carport';
f. opritten, parkeervoorzieningen en paden;

met de daarbij behorende:

g. tuinen en erven;
h. bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zonder dak.

22.2 Bouwregels

22.2.1 Hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken binnen het bouwvlak

Voor het bouwen van hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken binnen het bouwvlak gelden de volgende regels:

a. er mogen hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken worden gebouwd;
b. per bouwperceel mag één woning worden gebouwd;
c. in afwijking van het bepaalde onder b mag, ter plaatse van de aanduiding 'maximum aantal wooneenheden' het maximum aantal woningen worden gerealiseerd dat is aangegeven;
d. ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)' mag de goothoogte en bouwhoogte in meters niet meer dan de aangegeven goothoogte en bouwhoogte bedragen;

22.2.2 hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak

Voor het bouwen van hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak gelden de volgende regels:

a. er mogen bijbehorende bouwwerken worden gebouwd;
b. er mogen geen zelfstandige hoofdgebouwen worden gebouwd;
c. een gebouw mag niet worden gebouwd ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - carport';
d. de gezamenlijke oppervlakte van de bijbehorende bouwwerken, welke gelegen zijn op het erf dat zich bevindt:
    1. binnen deze bestemming;
    2. buiten het bouwvlak;
    3. achter de naar de weg toegekeerde grens van het bouwvlak en het verlengde daarvan;
    mag niet meer bedragen dan 50% van de oppervlakte van dat gedeelte van het erf tot een maximum van 100 m²;
e. de bouwhoogte van een carport ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - carport' mag ten hoogste 3 meter bedragen;
f. de goothoogte van een een bijbehorend bouwwerk mag:
    1. indien aangebouwd niet meer bedragen dan 0,30 meter boven de bovenkant van de

scheidingsconstructie met de tweede bouwlaag van het hoofdgebouw;
2. indien vrijstaand niet meer dan 3 meter bedragen;

g. de bouwhoogte van een bijbehorend bouwwerk mag niet meer dan 6 meter bedragen.

22.2.3 Voorwaardelijke verplichting

Bij de aanvraag voor omgevingsvergunning voor het bouwen ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - voorwaardelijke verplichting' dient te worden aangetoond dat zich binnen twee meter van de erfgrens, geen vensters of andere muur openingen, dan wel balkons of soortgelijke werken zijn aangebracht, die direct zicht geven op het naburige erf.

22.2.4 Garageboxen

Voor het bouwen ter plaatse van de aanduiding 'garagebox' gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen uitsluitend garageboxen worden gebouwd;
b. de goothoogte van een garagebox mag niet meer dan 3 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van een garagebox mag niet meer dan 3 meter bedragen.

22.2.5 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zonder dak

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zonder dak gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
   1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
   2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 3 meter bedragen.

22.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

22.4 Afwijken van de bouwregels

22.4.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a. het bepaalde in de aanhef van artikel 22.2.1 om toe te staan dat een bouwvlak wordt vergroot, mits daardoor de geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een verkregen hogere grenswaarde;
b. het bepaalde in artikel 22.2.1 onder d om toe te staan dat de goothoogte en/of bouwhoogte van een bouwwerk wordt vergroot met niet meer dan 1 meter;

c. het bepaalde in artikel 22.2.2 onder c om toe te staan dat een gebouw wordt gebouwd ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - carport', mits de geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een verkregen hogere grenswaarde;
d. het bepaalde in artikel 22.2.2 onder f2 om toe te staan dat de goothoogte van een vrijstaand bouwwerk wordt vergroot tot niet meer dan 4 meter;
e. het bepaalde in artikel 22.2.2 onder g om toe te staan dat de bouwhoogte van een bouwwerk wordt vergroot tot niet meer dan 7 meter;
f. het bepaalde in artikel 22.2.4 onder b om toe te staan dat de goothoogte van een garagebox wordt vergroot tot niet meer dan 3,50 meter;
g. het bepaalde in artikel 22.2.4 onder c om toe te staan dat de bouwhoogte van een garagebox wordt vergroot tot niet meer dan 6 meter.

22.4.2 Voorwaarden

De in artikel 22.4.1 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

22.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gebouwen op een perceel voor meer dan 1 woning;
b. het gebruik van vrijstaande gebouwen buiten het bouwvlak als zelfstandige woning;
c. het gebruik van gebouwen voor beroep aan huis, tenzij het gedeelte dat voor beroep aan huis wordt gebruikt, niet groter is dan 30% van de vloeroppervlakte van de gebouwen op het perceel tot een maximum van 50 m²;
d. het gebruik van bouwwerken en het bijbehorende erf voor de uitoefening van een bedrijf, behalve ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - afwijkend gebruik' in welk geval het gebruik is toegestaan, voor zover dit gebruik in de in een bijlage van deze regels Bijlage 1 Lijst van afwijkend gebruik is aangegeven, waarbij dit gebruik naast de bijbehorende bouwwerken alleen is toegestaan voor het gedeelte van het hoofdgebouw dat in deze lijst is aangegeven;
e. het verhuren of anderszins beschikbaar stellen van woonruimte aan derden ten behoeve van de uitoefening van een beroep hoe gering ook van omvang, tenzij een afwijkend gebruik is toegestaan;
f. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting;
g. het gebruik van onbebouwde gronden als opslagplaats anders dan voor opslag ten behoeve van normaal tuinonderhoud;
h. het gebruik van onbebouwde gronden als stallingsplaats of standplaats van kampeermiddelen;
i. het gebruik van bijbehorende bouwwerken ten behoeve van geluidsgevoelige functies ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen uitgesloten - geluidsgevoelige functie'.

22.6 Afwijken van de gebruiksregels

22.6.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het verbod als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en het bepaalde in artikel 22.5 onder a om meerdere woningen op een perceel toe te staan.

22.6.2 Voorwaarden

De in artikel 22.6.1 genoemde afwijking kan slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 23 Wonen - Meergezinshuis

23.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen - Meergezinshuis' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. meergezinshuizen al dan niet in combinatie met ruimte voor beroep aan huis;

met daaraan ondergeschikt:

b. opritten, parkeervoorzieningen en paden;

met de daarbij behorende:

c. tuinen en erven;
d. bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zonder dak.

23.2 Bouwregels

23.2.1 Hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken binnen het bouwvlak

Voor het bouwen van hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken binnen het bouwvlak gelden de volgende regels:

a. er mogen hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)' mag de goothoogte en bouwhoogte in meters niet meer dan de aangegeven goothoogte en bouwhoogte bedragen;

23.2.2 Hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak

Voor het bouwen van hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak gelden de volgende regels:

a. er mogen bijbehorende bouwwerken worden gebouwd;
b. er mogen geen zelfstandige hoofdgebouwen worden gebouwd;
c. de gezamenlijke oppervlakte van de bijbehorende bouwwerken ten behoeve van een afzonderlijke woning mag niet meer bedragen dan 25 m² per woning;
d. de goothoogte van een bijbehorend bouwwerk mag:
    1. indien aangebouwd niet meer bedragen dan 0,30 meter boven de bovenkant van de scheidingsconstructie met de tweede bouwlaag van het hoofdgebouw;
    2. indien vrijstaand niet meer dan 3 meter bedragen;
e. de bouwhoogte van een bijbehorend bouwwerk mag niet meer dan 6 meter bedragen.

23.2.3 Bouwwerken geen gebouwen zijnde zonder dak

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zonder dak gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 3 meter bedragen.

23.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

23.4 Afwijken van de bouwregels

23.4.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a. het bepaalde in de aanhef van artikel 23.2.1 om toe te staan dat een bouwvlak wordt vergroot, mits daardoor de geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een verkregen hogere grenswaarde;
b. het bepaalde in artikel 23.2.1 onder b om toe te staan dat de goothoogte en/of bouwhoogte van een bouwwerk wordt vergroot met niet meer dan 1 meter;
c. het bepaalde in artikel 23.2.2 onder d2 om toe te staan dat de goothoogte van een vrijstaand bouwwerk wordt vergroot tot niet meer dan 4 meter;
d. het bepaalde in artikel 23.2.2 onder e om toe te staan dat de bouwhoogte van een bouwwerk wordt vergroot tot niet meer dan 7 meter;

23.4.2 Voorwaarden

De in artikel 23.4.1 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

23.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van vrijstaande gebouwen buiten het bouwvlak als zelfstandige woning;
b. het gebruik van gebouwen voor beroep aan huis, tenzij het betreft een gedeelte van een woning met inbegrip van de bijbehorende bouwwerken behorende bij die woning en de vloeroppervlakte die voor beroep aan huis wordt gebruikt niet groter is dan 30% van de vloeroppervlakte van de genoemde bouwwerken tot een maximum van 50 m²;
c. het gebruik van bouwwerken en het bijbehorende erf voor de uitoefening van een bedrijf;

d. het verhuren of anderszins beschikbaar stellen van woonruimte aan derden ten behoeve van de uitoefening van een beroep hoe gering ook van omvang tenzij een afwijkend gebruik is toegestaan;
e. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting;
f. het gebruik van onbebouwde gronden als opslagplaats anders dan voor opslag ten behoeve van normaal tuinonderhoud;
g. het gebruik van onbebouwde gronden als stallingsplaats of standplaats van kampeermiddelen;

Artikel 24 Wonen - Woonwagen

24.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen - Woonwagen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. woonwagens;
b. gebouwen ten behoeve van berging voor huishoudelijke doeleinden;

met daaraan ondergeschikt:

c. wegen en paden;
d. parkeervoorzieningen;
e. openbare nutsvoorzieningen;
f. infrastructurele voorzieningen;
g. groenvoorzieningen;
h. speelvoorzieningen;

met de daarbij behorende:

i. tuinen, erven en terreinen;
j. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

24.2 Bouwregels

24.2.1 Woonwagens en andere gebouwen

Voor het bouwen van woonwagens en andere gebouwen gelden de volgende regels:

a. het aantal woonwagens per bestemmingsvlak mag niet meer dan het in het bestemmingsvlak ter plaatse van de aanduiding 'maximum aantal woonwagens' aangegeven aantal bedragen;
b. de afstand tussen de woonwagens mag niet minder dan 5 meter bedragen, met dien verstande dat aan- en uitbouwen buiten beschouwing worden gelaten;
c. de goothoogte van een woonwagen mag niet meer dan 3,5 meter bedragen;
d. de bouwhoogte van een woonwagen mag niet meer dan 7,3 meter bedragen;
e. de bouwhoogte van de in artikel 24.1 onder b genoemde gebouwen mag niet meer dan 3,5 meter bedragen;
f. de in artikel 24.1 onder b genoemde gebouwen mogen uitsluitend worden gebouwd ter plaatse van de aanduiding 'bijgebouwen'.

24.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 4 meter bedragen.

24.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;

f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

24.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het verhuren of anderszins beschikbaar stellen van woonruimte aan derden ten behoeve van de uitoefening van een beroep hoe gering ook van omvang;
b. het gebruik van vrijstaande bijbehorende bouwwerken als zelfstandige woning;
c. het gebruik van gronden en bouwwerken voor groothandel, detailhandel of horeca;
d. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting;
e. het gebruik van onbebouwde gronden als opslagplaats anders dan voor opslag ten behoeve van normaal tuinonderhoud;
f. het gebruik van onbebouwde gronden als stallingsplaats of standplaats van kampeermiddelen.

Artikel 25 Leiding - Hoogspanning

25.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Hoogspanning' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor:

a. het ondergrondse transport van elektrische energie door een hoogspanningskabelverbinding, daarbij inbegrepen de aanleg, het beheer en het onderhoud van de hoogspanningskabelverbinding;

met de daarbij behorende:

b. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

25.2 Bouwregels

25.2.1 Algemeen

In afwijking van het bepaalde bij de andere bestemmingen mag op of in deze gronden niet anders worden gebouwd dan ten behoeve van de dubbelbestemming 'Leiding - Hoogspanning'.

25.2.2 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen ten behoeve van de dubbelbestemming 'Leiding - Hoogspanning' worden gebouwd.

25.2.3 Overige bouwwerken

De bouwhoogte van overige bouwwerken, ten behoeve van de dubbelbestemming 'Leiding - Hoogspanning' mag niet meer dan 2 meter bedragen.

25.3 Afwijken van de bouwregels

25.3.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning wordt afgeweken van het bepaalde in artikel 25.2.1 om toe te staan dat bouwwerken worden gebouwd, welke toelaatbaar zijn op grond van het bepaalde in de andere bestemmingen.

25.3.2 Voorwaarden

De in artikel 25.3.1 genoemde afwijking wordt toegestaan, mits:

a. geen aantasting plaatsvindt van het doelmatig en veilig functioneren van de ondergrondse hoogspanningskabelverbinding;
b. de veiligheid van mens, dier en goederen niet in gevaar wordt gebracht;
c. vooraf schriftelijk advies is ingewonnen van de betrokken leidingbeheerder.

25.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. een gebruik dat geen rekening houdt met de goede werking van de ondergrondse hoogspanningskabelverbinding en de risico's die ermee verbonden zijn;
b. de permanente opslag van goederen.

25.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

25.5.1 Verboden werkzaamheden

Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het aanbrengen of verwijderen van bomen of andere beplantingen, welke diep wortelen;
b. het afgraven of ophogen van gronden;
c. het uitvoeren van heiwerken of het anderszins in de bodem drijven van voorwerpen;
d. het aanbrengen van een gesloten verharding.

25.5.2 Toegestane werkzaamheden

Het in artikel 25.5.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud betreffen;
b. mechanisch worden uitgevoerd en daarmee vallen onder de werking van de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten;
c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

25.5.3 Voorwaarden

De in artikel 25.5.1 genoemde vergunning kan slechts worden verleend, mits:

a. geen afbreuk wordt gedaan aan het doelmatig en veilig functioneren van de ondergrondse hoogspanningsgasdrukpijpkabelverbinding;
b. de veiligheid van mens, dier en goederen niet in gevaar wordt gebracht;
c. vooraf schriftelijk advies is ingewonnen van de betrokken leidingbeheerder.

Artikel 26 Leiding - Riool

26.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Riool' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor:

a. het ondergrondse transport van afvalwater door een rioolwaterpersleiding;

met de daarbij behorende:

b. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

26.2 Bouwregels

26.2.1 Algemeen

In afwijking van het bepaalde bij de andere bestemmingen mag op of in deze gronden niet anders worden gebouwd dan ten behoeve van de dubbelbestemming 'Leiding - Riool'.

26.2.2 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen ten behoeve van de dubbelbestemming 'Leiding - Riool' worden gebouwd.

26.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

De bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van de dubbelbestemming 'Leiding - Riool' mag niet meer dan 2 meter bedragen.

26.3 Afwijken van de bouwregels

26.3.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning wordt afgeweken van het bepaalde in artikel 26.2.1 om toe te staan dat bouwwerken worden gebouwd, welke toelaatbaar zijn op grond van het bepaalde in de andere bestemmingen.

26.3.2 Voorwaarden

De in artikel 26.3.1 genoemde afwijking wordt toegestaan, mits:

a. geen aantasting plaatsvindt van het doelmatig en veilig functioneren van de ondergrondse rioolwaterpersleiding;
b. de veiligheid van mens, dier en goederen niet in gevaar wordt gebracht;
c. vooraf advies is ingewonnen van de betrokken leidingbeheerder.

26.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. een gebruik dat geen rekening houdt met de goede werking van de ondergrondse rioolwaterpersleiding en de risico's die ermee verbonden zijn;
b. de permanente opslag van goederen.

26.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

26.5.1 Verboden werkzaamheden

Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het aanbrengen of verwijderen van bomen of andere beplantingen, welke diep wortelen;
b. het afgraven of ophogen van gronden;
c. het uitvoeren van heiwerken of het anderszins in de bodem drijven van voorwerpen;
d. het aanbrengen van een gesloten verharding.

26.5.2 Toegestane werkzaamheden

Het in artikel 26.5.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud betreffen;
b. mechanisch worden uitgevoerd en daarmee vallen onder de werking van de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten;
c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

26.5.3 Voorwaarden

De in artikel 26.5.1 genoemde vergunning kan slechts worden verleend, mits:

a. geen afbreuk wordt gedaan aan het doelmatig en veilig functioneren van de ondergrondse rioolwaterpersleiding;
b. de veiligheid van mens, dier en goederen niet in gevaar wordt gebracht;
c. vooraf advies is ingewonnen van de betrokken leidingbeheerder.

Artikel 27 Leiding - Water

27.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Water' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor:

a. het ondergrondse transport van water door een hoofdwaterleiding;

met de daarbij behorende:

b. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

27.2 Bouwregels

27.2.1 Algemeen

In afwijking van het bepaalde bij de andere bestemmingen mag op of in deze gronden niet anders worden gebouwd dan ten behoeve van de dubbelbestemming 'Leiding - Water'.

27.2.2 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen ten behoeve van de dubbelbestemming 'Leiding - Water' worden gebouwd.

27.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

De bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van de dubbelbestemming 'Leiding - Water' mag niet meer dan 2 meter bedragen.

27.3 Afwijken van de bouwregels

27.3.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning wordt afgeweken van het bepaalde in artikel 27.2.1 om toe te staan dat bouwwerken worden gebouwd, welke toelaatbaar zijn op grond van het bepaalde in de andere bestemmingen.

27.3.2 Voorwaarden

De in artikel 27.3.1 genoemde afwijking wordt toegestaan, mits:

a. geen aantasting plaatsvindt van het doelmatig en veilig functioneren van de ondergrondse waterleiding;
b. de veiligheid van mens, dier en goederen niet in gevaar wordt gebracht;
c. vooraf advies is ingewonnen van de betrokken leidingbeheerder.

27.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. een gebruik dat geen rekening houdt met de goede werking van de ondergrondse waterleiding en de risico's die ermee verbonden zijn;
b. de permanente opslag van goederen.

27.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

27.5.1 Verboden werkzaamheden

Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het aanbrengen of verwijderen van bomen of andere beplantingen, welke diep wortelen;
b. het afgraven of ophogen van gronden;
c. het uitvoeren van heiwerken of het anderszins in de bodem drijven van voorwerpen;
d. het aanbrengen van een gesloten verharding.

27.5.2 Toegestane werkzaamheden

Het in artikel 27.5.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud betreffen;
b. mechanisch worden uitgevoerd en daarmee vallen onder de werking van de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten;
c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
d. noodzakelijk zijn in verband met het beheer van de gronden ten behoeve van de drinkwatervoorziening.

27.5.3 Voorwaarden

De in artikel 27.5.1 genoemde vergunning kan slechts worden verleend, mits:

a. geen afbreuk wordt gedaan aan het doelmatig en veilig functioneren van de ondergrondse waterleiding;
b. de veiligheid van mens, dier en goederen niet in gevaar wordt gebracht;
c. vooraf advies is ingewonnen van de betrokken leidingbeheerder.

Artikel 28 Waarde - Archeologie

28.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor:

a. het behoud van de archeologische monumenten die ter plaatse aanwezig zijn;
b. het behoud van de archeologische monumenten, waarvan de aanwezigheid redelijkerwijs vermoed wordt.

28.2 Bouwregels

28.2.1 Algemeen

In afwijking van het bepaalde bij de andere bestemmingen mag op of in deze gronden niet anders worden gebouwd ten behoeve van deze bestemmingen dan overeenkomstig de volgende regels, indien door de bouw de bodem op een grotere diepte dan 0,5 meter en over een grotere oppervlakte dan 100 m² zal kunnen worden verstoord:

a. de aanvrager van een omgevingsvergunning dient in het belang van de archeologische monumentenzorg een rapport over te leggen waarin de archeologische waarden van het terrein dat blijkens de aanvraag zal worden verstoord naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate zijn vastgesteld;
b. aan een omgevingsvergunning kunnen in het belang van de archeologische monumentenzorg in ieder geval de volgende regels worden verbonden:
    1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen waardoor monumenten in de bodem kunnen worden behouden;
    2. de verplichting tot het doen van opgravingen;
    3. de verplichting de activiteit die tot bodemverstoring leidt te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij de vergunning te stellen kwalificaties.

28.2.2 Bouwwerken

Op of in deze gronden mogen geen bouwwerken ten behoeve van de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie' worden gebouwd.

28.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend een gebruik ten behoeve van een andere bestemming waardoor een onevenredige afbreuk aan het belang van de archeologische monumentenzorg wordt gedaan.

28.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

28.4.1 Verboden werkzaamheden

Het is verboden zonder omgevingsvergunning een werk, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, welke kunnen leiden tot het verstoren van de bodem op een grotere diepte dan 0,5 meter en over een grotere oppervlakte dan 100 m².

28.4.2 Toegestane werkzaamheden

Het in artikel 28.4.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

28.4.3 Voorwaarden

De in artikel 28.4.1 genoemde vergunning kan slechts worden verleend, indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het belang van de archeologische monumentenzorg op grond waarvan de volgende regels van toepassing zijn:

a. de aanvrager van een omgevingsvergunning dient in het belang van de archeologische monumentenzorg een rapport over te leggen waarin de archeologische waarden van het terrein dat blijkens de aanvraag zal worden verstoord naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate zijn vastgesteld;
b. aan een omgevingsvergunning kunnen in het belang van de archeologische monumentenzorg in ieder geval de volgende regels worden verbonden:
    1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen waardoor monumenten in de bodem kunnen worden behouden;
    2. de verplichting tot het doen van opgravingen;
    3. de verplichting de activiteit die tot bodemverstoring leidt te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij de vergunning te stellen kwalificaties.

Artikel 29 Waarde - Cultuurhistorie

29.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Cultuurhistorie' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor het behoud en herstel van de cultuurhistorische waarden, zoals:

a. stedenbouwkundige en landschappelijke structuren;
b. eenheid in verschijningsvorm;
c. bebouwingstypologie;
d. massa en vorm;
e. dakvorm en dakrichting;
f. gevelkarakteristiek;
g. rooilijnen.

29.2 Bouwregels

In afwijking van het bepaalde bij de andere bestemmingen mag op of in deze gronden niet anders worden gebouwd ten behoeve van deze bestemmingen dan overeenkomstig de volgende regels:

a. bij nieuwbouw van bouwwerken welke zichtbaar is vanaf openbaar toegankelijk gebied en bij vergroting of verandering van bestaande bouwwerken welke zichtbaar is vanaf openbaar toegankelijk gebied, mag geen onevenredige afbreuk worden gedaan aan de ter plaatse aanwezige cultuurhistorische waarden;

29.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend een gebruik ten behoeve van een andere bestemming waardoor een onevenredige afbreuk aan het belang van de cultuurhistorische waarden wordt gedaan.

29.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

29.4.1 Verboden werkzaamheden

Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het verven van bouwwerken, voor zover dit zichtbaar is vanaf openbaar toegankelijk gebied;
b. het afgraven, ophogen of egaliseren van gronden;
c. het aanplanten van houtopstanden;
d. het kappen of rooien van houtopstanden, voorzover niet in de Bomenverordening geregeld;
e. het aanleggen en/of verharden van wegen en paden;
f. het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen dan genoemd onder e met een oppervlakte van meer dan 10 m².

29.4.2 Toegestane werkzaamheden

Het in artikel 29.4.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud betreffen, voor zover detaillering, profilering, vormgeving, materiaalsoort en kleur niet wijzigen en bij een tuin, park of andere aanleg, de aanleg niet wijzigt;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

29.4.3 Voorwaarden

De in artikel 29.4.1 genoemde vergunning kan slechts worden verleend, indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het behoud of herstel van de cultuurhistorische waarden van de gronden.

Artikel 30 Waterstaat - Waterkering

30.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waterstaat - Waterkering' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor:

a. de aanleg, de verbetering en het onderhoud van de waterkeringen;
b. dijken en kaden;
c. de waterhuishouding;

met daaraan ondergeschikt:

d. uiterwaarden;
e. bergingsvijvers;
f. wegen en paden;
g. parkeervoorzieningen;

met de daarbij behorende:

h. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

30.2 Bouwregels

30.2.1 Algemeen

In afwijking van het bepaalde bij de andere bestemmingen mag op of in deze gronden niet anders worden gebouwd dan ten behoeve van de dubbelbestemming 'Waterstaat - Waterkering'.

30.2.2 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen ten behoeve van de dubbelbestemming 'Waterstaat - Waterkering' worden gebouwd.

30.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van de dubbelbestemming 'Waterstaat - Waterkering' gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 8 meter bedragen.

30.3 Afwijken van de bouwregels

30.3.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning wordt afgeweken van het bepaalde in artikel 30.2.1 om toe te staan dat bouwwerken worden gebouwd, welke toelaatbaar zijn op grond van het bepaalde in de andere bestemmingen.

30.3.2 Voorwaarden

De in artikel 30.3.1 genoemde afwijking wordt toegestaan, mits:

a. geen afbreuk wordt gedaan aan de waterstaatsbelangen als omschreven in artikel 30.1;
b. vooraf advies is ingewonnen van de betrokken waterstaatsbeheerder.

30.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend een gebruik ten behoeve van een andere bestemming, waardoor een onevenredige afbreuk aan de waterstaatsbelangen als omschreven in artikel 30.1 wordt gedaan.

30.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

30.5.1 Niet voor Waterstaat - Waterkering

Indien en voor zover deze gronden samenvallen met gronden, waarvoor in een andere bestemming een omgevingsvergunning vereist is voor een werk, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden, geldt dat de daarin genoemde werken of werkzaamheden, voor zover deze althans niet worden uitgevoerd ter realisering of instandhouding van de dubbelbestemming 'Waterstaat - Waterkering', uitsluitend toelaatbaar zijn, mits:

a. door die werken of werkzaamheden tevens geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de waterstaatsbelangen als omschreven in artikel 30.1;
b. vooraf advies is ingewonnen van de betrokken waterstaatsbeheerder.

30.5.2 Voor Waterstaat - Waterkering

Indien en voor zover deze gronden samenvallen met gronden, waarvoor in een andere bestemming een omgevingsvergunning vereist is voor een werk, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden, geldt dat de daarin genoemde werken of werkzaamheden, voor zover deze althans worden uitgevoerd ter realisering of instandhouding van de dubbelbestemming 'Waterstaat - Waterkering', uitsluitend toelaatbaar zijn, mits door die werken of werkzaamheden, geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan één of meer van de in de doeleindenomschrijving voor die gronden genoemde functies en waarden.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 31 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 32 Algemene aanduidingsregels geluidzone - industrie

32.1 Aanduidingsomschrijving

a. Ter plaatse van de aanduiding 'geluidzone - industrie' zijn de gronden, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen, mede aangewezen voor het tegengaan van een te hoge geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen vanwege het industrieterrein Voorst, omdat op dit industrieterrein geluidszoneringsplichtige inrichtingen zijn toegestaan.
b. Voor zover de grens van de aanduiding 'geluidzone - industrie' niet samenvalt met de plangrens mag de geluidsbelasting vanwege het industrieterrein Voorst buiten deze grens en buiten het industrieterrein, zoals bedoeld in de Wet geluidhinder, de waarde van 50 dB(A) niet te boven gaan.

Artikel 33 Algemene aanduidingsregels vrijwaringszone - dijk

33.1 Aanduidingsomschrijving

Ter plaatse van de aanduiding 'Algemene aanduidingsregels vrijwaringszone - dijk' zijn de gronden, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen, mede aangewezen voor de bescherming, de versterking, het beheer en het onderhoud van de dijk, met de bijbehorende voorzieningen, zoals bermen, schouwpaden en beschoeiing;

33.2 Bouwregels

In afwijking van het bepaalde in de overige bestemmingen mag op de gronden zoals bedoeld in artikel 33.1 niet worden gebouwd.

33.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 33.1 voor het oprichten van bouwwerken ten behoeve van de op deze gronden liggende andere bestemming(en), mits het belang van de dijk in voldoende mate is gewaarborgd. Hieromtrent wordt advies ingewonnen bij beheerder van de dijk.

33.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

33.4.1 Verboden werkzaamheden

Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het vergraven, afgraven en egaliseren van gronden;
b. het aanbrengen van diepwortelende beplantingen;
c. het uitvoeren van heiwerken of het anderszins in de bodem drijven van voorwerpen;
d. het aanbrengen van ondergrondse transport-, energie- en telecommunicatieleidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties en/of apparatuur;
e. het uitvoeren van graafwerkzaamheden anders dan normaal spit- en ploegwerk.

33.4.2 Toegestane werkzaamheden

Het in artikel 33.4.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden:

a. die het normale onderhoud betreffen;
b. waarmee op grond van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden is of mag worden begonnen ten tijde van de inwerkingtreding worden van het plan;
c. die reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

33.4.3 Voorwaarden

De in artikel 33.4.1 genoemde vergunning kan slechts worden verleend, mits:

a. het uitvoeren van de werken en/of de werkzaamheden, dan wel door de daarvan hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen geen blijvende onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de mogelijkheid van een adequaat beheer of de veiligheid van de dijk en hieraan door het stellen van voorwaarden niet of onvoldoende tegemoet kan worden gekomen;

b. bij het bevoegd gezag daarover advies is ingewonnen bij de beheerder van de dijk.

Artikel 34 Algemene afwijkingsregels

34.1 Algemene afwijking van het algemeen geldende gebruiksverbod van artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Bij een omgevingsvergunning wordt afgeweken van het verbod als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, indien strikte toepassing daarvan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, welke beperking niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

34.2 Algemene afwijkingsbevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan in dit plan of in een wijzigingsplan of uitwerkingsplan afgeweken worden van:

a. de bij recht in de regels gegeven aantallen, maten, afmetingen en percentages tot niet meer dan 10% van die aantallen, maten, afmetingen en percentages voor zover er geen specifieke afwijkingsmogelijkheid in deze regels van toepassing is;
b. de bestemmingsregels om toe te staan dat het beloop of het profiel van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid of verkeersintensiteit daartoe aanleiding geven;
c. de bestemmingsregels om toe te staan dat aanduidingsgrenzen, bouwgrenzen dan wel bestemmingsgrenzen worden overschreden, indien een meetverschil daartoe aanleiding geeft;
d. de bestemmingsregels ten aanzien van de maximum bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen om toe te staan dat de bouwhoogte wordt vergroot in het belang van het af te scheiden erf of het af te scheiden perceel;
e. de bestemmingsregels ten aanzien van de maximum bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, om toe te staan dat de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van kunstwerken en ten behoeve van zend-, ontvang- of sirenemasten, wordt vergroot tot niet meer dan 40,00 meter;
f. de bestemmingsregels ten aanzien van de maximum bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die niet genoemd zijn onder d en e om toe te staan dat de bouwhoogte van deze bouwwerken, geen gebouwen zijnde, wordt vergroot tot niet meer dan 10,00 meter;
g. het bepaalde ten aanzien van de maximum bouwhoogte van gebouwen om toe te staan dat de bouwhoogte van de gebouwen ten behoeve van plaatselijke verhogingen van bouwdelen die niet van ondergeschikte aard zijn, als, liftkokers, trappenhuizen, en lichtkappen, wordt vergroot, mits:
    1. de oppervlakte van de vergroting niet meer dan 50 m² bedraagt;
    2. de bouwhoogte niet meer dan 1,25 maal de maximum bouwhoogte van het betreffende gebouw bedraagt;
h. de bestemmingsregels ten behoeve van het innemen of hebben van een standplaats, tenzij:
    1. de standplaats hetzij op zichzelf hetzij in verband met de omgeving niet voldoet aan eisen van redelijke welstand;
    2. als gevolg van bijzondere omstandigheden in de gemeente of in een deel van de gemeente redelijkerwijs te verwachten is dat door het verlenen van de vergunning voor een standplaats voor het verkopen van goederen een redelijk verzorgingsniveau voor de consument ter plaatse in gevaar komt;
i. de bestemmingsregels, voor zover deze een woning toestaan, ten behoeve van bed & breakfast, mits:
    1. degene die de bed & breakfastactiviteiten uitvoert, tevens de hoofdbewoner van de woning is of een lid van zijn gezin;
    2. er voor de bed & breakfastactiviteiten niet meer dan 30% van de brutovloeroppervlakte van de woning met bijbehorende bouwwerken wordt gebruikt met een maximum oppervlakte van 75 m²;
    3. er geen zelfstandige keuken in een door gasten gebruikte kamer of in een zelfstandig gastenverblijf

aanwezig is.

34.3 Voorwaarden voor het toestaan van afwijkingen

De in artikel 34.2 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 35 Algemene wijzigingsregels

Burgemeester en wethouders kunnen met inachtneming van het bepaalde in artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening de bestemmingen 'Groen', 'Tuin', 'Verkeer - Erftoegangsweg' en 'Wonen' wijzigen in die zin dat de situering en de vorm van de in het plan aangegeven bouwvlakken met bijbehorende tuinen, erven, wegen en groenvoorzieningen worden gewijzigd dan wel nieuwe bouwvlakken met bijbehorende tuinen, erven, wegen en groenvoorzieningen in het plan worden aangegeven, mits:

a. de geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een verkregen hogere grenswaarde;
b. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:
    1. het stedenbouwkundig beeld;
    2. de woonsituatie;
    3. de verkeersveiligheid;
    4. de parkeergelegenheid;
    5. de sociale veiligheid;
    6. de milieusituatie;
    7. de groenstructuur;
    8. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 36 Algemene procedureregels

Op de voorbereiding van een besluit tot het stellen van een nadere eis is de volgende procedure van toepassing:

1. Het ontwerp van een besluit met bijbehorende stukken wordt gedurende 2 weken ter inzage gelegd in het informatiecentrum in het stadskantoor van de gemeente Zwolle waarbij de stukken door een ieder kunnen worden geraadpleegd en voor een ieder digitaal kunnen worden opgevraagd;
2. Burgemeester en wethouders maken de terinzagelegging van tevoren langs elektronische weg bekend in het Gemeenteblad dat tevens bereikbaar is via de website van de gemeente Zwolle en op www.overheid.nl;
3. De bekendmaking houdt mededeling in van de bevoegdheid tot het naar voren brengen van zienswijzen;
4. Gedurende de onder a. genoemde termijn kunnen belanghebbenden bij burgemeester en wethouders langs elektronische weg of schriftelijk hun zienswijzen naar voren brengen omtrent het ontwerp van het besluit.

Artikel 37 Overige regels

37.1 Parkeren

a. Bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik is verzekerd, dat op eigen terrein, dat bij dat bouwwerk of terrein waarvoor vergunning wordt verleend hoort, wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid voor motorvoertuigen. Daarbij moet worden voldaan worden aan de parkeeropgave, zoals neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016”. Indien deze regeling wordt gewijzigd, moet rekening worden gehouden met deze wijziging.
b. De onder a. bedoelde plaatsen voor het parkeren van motorvoertuigen moeten afmetingen hebben die afgestemd zijn op gangbare motorvoertuigen, zoals neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016”. Indien deze regeling wordt gewijzigd, moet rekening worden gehouden met deze wijziging.

37.2 Laden en lossen

Indien de bestemming van een bouwwerk of een terrein aanleiding geeft tot een te verwachten behoefte aan ruimte voor het laden of lossen van goederen moet, bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik, zijn verzekerd, dat op eigen terrein wordt voorzien in voldoende ruimte voor het laden en lossen.

37.3 Afwijken van de overige regels

37.3.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik kan worden afgeweken van het bepaalde in artikel 37.1 en 37.2:

a. voor zover op andere wijze in de nodige parkeergelegenheid dan wel laad- of losruimte wordt voorzien;
b. voor zover door een maatregel geen of minder dan de nodige parkeergelegenheid dan wel laad- of losruimte noodzakelijk is;
c. voor zover het voldoen aan die regels door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit.

37.3.2 Voorwaarden

Bij de toepassing van de in artikel 37.3.1 genoemde afwijkingen wordt rekening gehouden met de afwijkingsvoorwaarden, zoals deze zijn neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016”. Indien deze regeling worden gewijzigd moet rekening worden gehouden met deze wijziging.

Hoofdstuk 4 Overgangs-en slotregels

Artikel 38 Overgangsrecht

38.1 Overgangsrecht bouwwerken

38.1.1 Bouwen

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

38.1.2 Afwijken

Bij een omgevingsvergunning kan eenmalig worden afgeweken van het bepaalde in artikel 38.1.1 voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in artikel 38.1.1 met maximaal 10%.

38.1.3 Uitzondering op het overgangsrecht bouwwerken

Artikel 38.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

38.2 Overgangsrecht gebruik

38.2.1 Voortzetting strijdig gebruik

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

38.2.2 Verbod verandering strijdig gebruik

Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in artikel 38.2.1, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

38.2.3 Verbod hervatting strijdig gebruik

Indien het gebruik, bedoeld in artikel 38.2.1, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

38.2.4 Uitzondering op het overgangsrecht gebruik

Artikel 38.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsregels van dat plan.

38.2.5 Hardheidsclausule

Voor zover toepassing van het overgangsrecht gebruik leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard voor een of meer natuurlijke personen die op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan grond en bouwwerken gebruikten in strijd met het voordien geldende bestemmingsplan, kan met het oog op beëindiging op termijn van die met het plan strijdige situatie, ten behoeve van die persoon of personen bij een omgevingsvergunning van dat overgangsrecht worden afgeweken.

Artikel 39 Slotregel

Het plan wordt aangehaald als:

bestemmingsplan Westenholte.

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan 'Westenholte'.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Zwolle in de vergadering van .... nummer .....

drs. H.J. Meijer, voorzitter, drs. A.B.M. ten Have, griffier,

BIJLAGEN BIJ DE REGELS

Bijlage 1 Lijst van afwijkend gebruik

Lijst van hoofdgebouwen ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - afwijkend gebruik'. De lijst geeft aan welke hoofdgebouwen het betreft, welk afwijkend gebruik is toegestaan en welk deel van het hoofdgebouw het betreft.

Adres	**Toegestaan afwijkend gebruik**	**Deel van het hoofdgebouw/perceel**
Basilicumpad 3	ahvb	eerste bouwlaag
Chrysantenweg 1	atelier kleding/textiel	eerste en tweede bouwlaag
Chrysantenweg 19	atelier kleding/textiel	eerste en tweede bouwlaag
Hondsdrafweg 42	ahvb	eerste bouwlaag
Rozenweg 7	catering aan huis, uitgezonderd afhaalpunt	eerste bouwlaag
Voorsterweg 47	horeca als genoemd in de categorieën 1 tot en met 3 van de lijst met horecacategorieeën, welke als een bijlage bij deze regels is opgenomen	eerste bouwlaag
Voorsterweg 57	detailhandel	eerste bouwlaag
Westenholterweg 43	dienstverlening	eerste bouwlaag
Westenholterweg 83	hoveniersbedrijf en fotostudio	eerste en tweede bouwlaag (hoveniersactiviteiten) fotostudio in bijgebouw
Rozenpad 3	Bed and Breakfast	eerste en tweede bouwlaag

Lijst van afkortingen van het toegestane afwijkende gebruik:

(ahvb) = aan huis verbonden beroep;

Bijlage 2 Lijst met horecacategorieën

horeca van categorie 1:

een horecabedrijf dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van ter plaatse bereide maaltijden voor consumptie ter plaatse met als nevenactiviteit het verstrekken van alcoholische en niet-alcoholische dranken;

horeca van categorie 2a:

een horecabedrijf dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van zwak- en niet alcoholische dranken met als nevenactiviteit het verstrekken van voor consumptie ter plaatse bereide etenswaren;

horeca van categorie 2b:

een horecabedrijf dat tot hoofddoel dan wel nevenactiviteit heeft het verstrekken van niet-alcoholische dranken en het verstrekken van voor consumptie ter plaatse bereide etenswaren;

horeca van categorie 3:

een horecabedrijf dat tot hoofddoel dan wel nevenactiviteit heeft het verstrekken van voor consumptie ter plaatse bereide etenswaren en het verstrekken van zwak- en niet-alcoholische dranken;

horeca van categorie 4:

een horecabedrijf, niet zijnde een discotheek of bar/dancing, dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van alcoholische en niet-alcoholische dranken voor consumptie ter plaatse met als nevenactiviteit het verstrekken van kleine etenswaren al dan niet ter plaatse bereid;

horeca van categorie 5:

een horecabedrijf dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van dranken voor gebruik ter plaatse waarbij het doen beluisteren van overwegende mechanische muziek en het gelegenheid geven tot dansen een wezenlijk onderdeel vormen;

horeca van categorie 6:

een horecabedrijf dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van logies (per nacht) met als nevenactiviteiten het verstrekken van maaltijden en/of dranken voor consumptie.

Bijlage 3 Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging

Hoofdstuk 1 Algemene verklaring

1.1 Bedrijfsactiviteiten en functies

Deze staat betreft een lijst van bedrijfsactiviteiten en functies gebaseerd op de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' van maart 2009. Het is een algemene staat die toegepast wordt bij functiemenging in bestemmingsplannen en beheersverordeningen van de gemeente Zwolle.

De in deze staat vermelde bedrijfs- en functieafdelingen en bedrijfs- en functietypen zijn gebaseerd op de 'Standaard Bedrijfsindeling' (SBI) van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) van 2008.

De met kleine letters aangeduide typen zijn onderdeel van met hoofdletters aangeduide afdelingen.

1.2 SBI-codes

Voor de afdelingen en de typen staan in een kolom de SBI-codes en een nummer, letter of een combinatie van een letter en een nummer aangegeven.

1.3 Omschrijving

In de volgende kolom 'OMSCHRIJVING' worden de afdelingen en de typen omschreven.

1.4 Toelaatbaar

Per type wordt in de kolom 'TOELAATBAAR' met 'J' vermeld of de activiteit toelaatbaar is.

1.5 Niet toelaatbaar

Per type wordt in de kolom 'NIET TOELAATBAAR' met 'N' aangegeven dat deze activiteit niet toelaatbaar is.

1.6 Categorieën

Ten slotte worden in de kolom 'CATEGORIE' de milieucategorieën aangegeven. Het betreft de volgende milieucategorieën:

categorie A: voor activiteiten die zodanig weinig milieubelastend voor hun omgeving zijn, dat deze aanpandig aan woningen kunnen worden uitgevoerd. De eisen uit het bouwbesluit voor de scheiding tussen wonen en bedrijven zijn daarbij toereikend.

categorie B: voor activiteiten die in een gemengd gebied kunnen worden uitgeoefend, echter met een zodanige milieubelasting voor hun omgeving dat zij bouwkundig afgescheiden van woningen en andere gevoelige functies dienen plaats te vinden.

categorie C: als categorie B, waarbij vanwege de relatief grote verkeersaantrekkende werking een ontsluiting op de hoofdverkeersinfrastructuur noodzakelijk is.

Hoofdstuk 2 Betekenis van de gebruikte afkortingen

b.o.	bedrijfsoppervlak
cat	categorie
e.d.	en dergelijke
excl.	exclusief

GD	bestemming Gemengd
GD-BVW	bestemming Gemengd - Bovenwoning
grth	groothandel
inst.	installatie
kg	kilogram
KI	kunstmatige inseminatie
kW	kilowatt
m	meter
mach.	machines
MVA	megavoltampère
MW	megawatt
midd.	middelen
n.e.g.	niet elders genoemd
p.o.	productieoppervlak
SBI	Standaard Bedrijfsindeling van het Centraal Bureau voor de Statistiek van 2008
t.b.v.	ten behoeve van
v.c.	verwerkingscapaciteit
<	kleiner dan

Hoofdstuk 3 Tabel van de staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging

SBI-CODE	nummer	OMSCHRIJVING	TOELAATBAAR IN BESTEMMING	NIET TOELAATBAAR	CATEGORIE
01	-	LANDBOUW EN DIENSTVERLENING T.B.V. DE LANDBOUW			
016	0	Dienstverlening t.b.v. de landbouw:			
016	2	- algemeen (o.a. loonbedrijven), b.o < 500 m²	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
016	4	- plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven, b.o. < 500 m²	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
0162		KI-stations	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
10, 11	-				
10, 11	-	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN			
101, 102	0	Slachterijen en overige vleesverwerking:			
101	6	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken, p.o. < 200 m²	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
1052	2	Consumptie-ijsfabrieken, p.o. < 200 m²	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
1071	1	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen, charge-ovens, v.c.< 7.500 kg meel/week	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
10821	0	Verwerking cacaobonen en vervaardiging chocolade- en suikerwerk:			
10821	3	- Cacao- en chocoladefabrieken- vervaardigen van chocoladewerken met p.o. < 200 m²	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
10821	6	- Suikerwerkfabrieken zonder suiker branden, p.o. < 200 m²	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
1102 t/m 1104		Vervaardiging van wijn, cider e.d.	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
13	-				
13	-	VERVAARDIGING VAN TEXTIEL			
139		Vervaardiging van textielwaren	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
139, 143		Vervaardiging van gebreide en gehaakte stoffen en artikelen	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
14	-				
14	-	VERVAARDIGING VAN KLEDING; BEREIDEN EN VERVEN VAN BONT			
141		Vervaardiging kleding van leer	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
141		Vervaardiging van kleding en -toebehoren (excl. van leer)	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**C**
16	-				
16	-	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.			
162	1	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout, p.o. < 200 m2	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
162902		Kurkwaren-, riet- en vlechtwerkfabrieken	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
58	-				
58	-	UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUKTIE VAN OPGENOMEN MEDIA			
581		Uitgeverijen (kantoren)		N	**A**
18129		Kleine drukkerijen en kopieerinrichtingen	J		**B**
1814	A	Grafische afwerking	J		**A**
1814	B	Binderijen	J		**B**
1813		Grafische reproduktie en zetten	J		**B**
1814		Overige grafische aktiviteiten	J		**B**
182		Reproduktiebedrijven opgenomen media	J		**A**
20	-				

SBI-CODE	nummer	OMSCHRIJVING	TOELAATBAAR IN BESTEMMING	NIET TOELAATBAAR	CATEGORIE
20	-	VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUKTEN			
2120	0	Farmaceutische produktenfabrieken:			
2120	2	- verbandmiddelenfabrieken	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**C**
23	-				
23	-	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUKTEN			
231		Glasbewerkingsbedrijven	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
232, 234	0	Aardewerkfabrieken:			
232, 234	1	- vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
237	0	Natuursteenbewerkingsbedrijven:			
237	2	- zonder breken, zeven en drogen p.o. < 2.000 m²	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
2391		Slijp- en polijstmiddelen fabrieken	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
25	-				
25	-	VERVAARD. EN REPARATIE VAN PRODUKTEN VAN METAAL (EXCL. MACH./TRANSPORTMIDD.)			
251, 331	1a	- gesloten gebouw, p.o. < 200 m2	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
255, 331	B1	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d., p.o. < 200 m2	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
2562, 3311	2	Overige metaalbewerkende industrie, inpandig, p.o. <200m2	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
259, 331	B	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.; inpandig, p.o. <200 m2	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
26, 28, 33	-				
26, 28, 33	-	VERVAARDIGING VAN KANTOORMACHINES EN COMPUTERS			
26, 28, 33	A	Kantoormachines- en computerfabrieken incl. reparatie	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
26, 32, 33	-				
26, 32, 33	-	VERVAARDIGING VAN MEDISCHE EN OPTISCHE APPARATEN EN INSTRUMENTEN			
26, 32, 33	A	Fabrieken voor medische en optische apparaten en instrumenten e.d. incl. reparatie	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
31	-				
31	-	VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.			
9524	2	Meubelstoffeerderijen b.o. < 200 m2	J		**A**
321		Fabricage van munten, sieraden e.d.	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
322		Muziekinstrumentenfabrieken	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
32991		Sociale werkvoorziening	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
35	-				
35	-	PRODUKTIE EN DISTRIB. VAN STROOM, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER			

SBI-CODE		OMSCHRIJVING			
	Nummer		TOELAATBAAR IN BESTEMMING	NIET TOELAATBAAR	CATEGORIE
35	C0	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:			
35	C1	- < 10 MVA	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
35	D0	Gasdistributiebedrijven:			
35	D3	- gas: reduceer-, compressor-, meet- en regelinst. Cat. A	J		**A**
35	D4	- gasdrukregel- en meetruimten (kasten en gebouwen), cat. B en C	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
35	E0	Warmtevoorzieningsinstallaties, gasgestookt:	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	
35	E2	- blokverwarming	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
36	-				
36	-	WINNING EN DISTRIBUTIE VAN WATER			
36	B0	Waterdistributiebedrijven met pompvermogen:			
36	B1	- < 1 MW	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
41, 42, 43	-				
41, 42, 43	-	BOUWNIJVERHEID			
41, 42, 43	3	Aannemersbedrijven met werkplaats, b.o. < 1000 m^2	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
45, 47	-				
45, 47	-	HANDEL/REPARATIE VAN AUTO'S, MOTORFIETSEN; BENZINESERVICESTATIONS			
451, 452, 454		Handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven		N	**B**
45204	B	Autobeklederijen	J		**A**
45205		Autowasserijen		N	**B**
453		Handel in auto- en motorfietsonderdelen en -accessoires	J		**B**
46	-				
46	-	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING			
461		Handelsbemiddeling (kantoren)		N	**A**
4634		Grth in dranken	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**C**
4635		Grth in tabaksprodukten	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**C**
4636		Grth in suiker, chocolade en suikerwerk	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**C**
4637		Grth in koffie, thee, cacao en specerijen	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**C**
464, 46733		Grth in overige consumentenartikelen	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**C**
46499	0	Grth in vuurwerk en munitie:		N	
46499	1	- consumentenvuurwerk, verpakt, opslag < 10 ton	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**C**
4673	0	Grth in hout en bouwmaterialen:			
5153	1	- algemeen	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**C**
4673	2	- indien b.o. =< 2000 m2	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
5153.4	4	zand en grind:			
46735	6	- indien b.o. =< 200 m²	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
4674	0	Grth in ijzer- en metaalwaren en verwarmingsapparatuur:			
5154	1	- algemeen	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**C**
4674	2	- indien b.o. =<2.000 m²	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**B**
4676		Grth in overige intermediaire goederen	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**C**
466	2	Grth in machines en apparaten, exclusief machines voor de bouwnijverheid	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**C**

SBI-CODE		OMSCHRIJVING			
	Nummer		TOELAATBAAR IN BESTEMMING	NIET TOELAATBAAR	CATEGORIE
466, 469		Overige grth (bedrijfsmeubels, emballage, vakbenodigdheden e.d.	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**C**
47	-				
47	-	DETAILHANDEL EN REPARATIE T.B.V. PARTICULIEREN			
47	A	Detailhandel voor zover n.e.g.		N	**A**
471		Supermarkten, warenhuizen		N	**B**
4722, 4723		Detailhandel vlees, wild, gevogelte, met roken, koken, bakken		N	**A**
4724		Detailhandel brood en banket met bakken voor eigen winkel		N	**A**
4773, 4774		Apotheken en drogisterijen		N	**A**
4778		Detailhandel in vuurwerk tot 10 ton verpakt	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**A**
952		Reparatie t.b.v. particulieren (excl. auto's en motorfietsen)	J		**A**
55	-				
55	-	LOGIES-, MAALTIJDEN- EN DRANKENVERSTREKKING			
5510		Hotels en pensions met keuken, conferentie-oorden en congrescentra		N	**A**
561		Restaurants, cafetaria's, snackbars, ijssalons met eigen ijsbereiding, viskramen e.d.		N	**A**
563	1	Café's, bars		N	**A**
563	2	Discotheken, muziekcafé's		N	**B**
5629		Kantines		N	**A**
562		Cateringbedrijven	J		**B**
49	-				
49	-	VERVOER OVER LAND			
493		Taxibedrijven	J		**B**
494	1	Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks), b.o. =< 1.000 m²		N	**C**
495		Pomp- en compressorstations van pijpleidingen		N	**B**
50, 51	-				
50, 51	-	VERVOER OVER WATER / DOOR DE LUCHT			
50, 51	A	Vervoersbedrijven (uitsluitend kantoren)		N	**A**
52	-				
52	-	DIENSTVERLENING T.B.V. HET VERVOER			
5221	1	Autoparkeerterreinen, parkeergarages		N	**C**
5222		Overige dienstverlening t.b.v. vervoer (kantoren)		N	**A**
791		Reisorganisaties		N	**A**
5229		Expediteurs, cargadoors (kantoren)		N	**A**

SBI-CODE		OMSCHRIJVING			
	Nummer		TOELAATBAAR IN BESTEMMING	NIET TOELAATBAAR	CATEGORIE
53	-				
53	-	POST EN TELECOMMUNICATIE			
531, 532		Post- en koeriersdiensten	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**C**
61	A	Telecommunicatiebedrijven		N	**A**
61	B0	zendinstallaties:			
61	B2	- FM en TV		N	**B**
64, 65, 66	-				
64, 65, 66	-	FINANCIELE INSTELLINGEN EN VERZEKERINGSWEZEN			
64, 65, 66	A	Banken, verzekeringsbedrijven, beurzen		N	**B**
41, 68	-				
41, 68	-	VERHUUR VAN EN HANDEL IN ONROEREND GOED			
41, 68	A	Verhuur van en handel in onroerend goed	J bedrijf categorie 2	N bedrijf categorie 3	**A**
71	-				
77	-	VERHUUR VAN TRANSPORTMIDDELEN, MACHINES, ANDERE ROERENDE GOEDEREN			
7711		Personenautoverhuurbedrijven	J		**B**
7712, 7739		Verhuurbedrijven voor transportmiddelen (excl. personenauto's)	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**C**
773		Verhuurbedrijven voor machines en werktuigen	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**C**
772		Verhuurbedrijven voor roerende goederen n.e.g.	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**C**
62	-				
62	-	COMPUTERSERVICE- EN INFORMATIETECHNOLOGIE			
62	A	Computerservice- en informatietechnologie-bureau's e.d.	J		**A**
58, 63	B	Datacentra	J		**B**
72	-				
72	-	SPEUR- EN ONTWIKKELINGSWERK			
722		Maatschappij- en geesteswetenschappelijk onderzoek	J bedrijf categorie 2	N bedrijf categorie 3	**A**
74	-				
63, 69t/m71, 73, 74, 77, 78, 80t/m82	-	OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING			
63, 69t/m71, 73, 74, 77, 78, 80t/m82	A	Overige zakelijke dienstverlening: kantoren		N	**A**
74203		Foto- en filmontwikkelcentrales		J	**C**
82992		Veilingen voor huisraad, kunst e.d.		N	**A**
84	-				
84	-	OPENBAAR BESTUUR, OVERHEIDSDIENSTEN, SOCIALE VERZEKERINGEN			
84	A	Openbaar bestuur (kantoren e.d.)		N	**A**
8425		Brandweerkazernes	J bedrijf categorie 3	N bedrijf categorie 2	**C**
85	-				

SBI-CODE		OMSCHRIJVING			
	nummer		TOELAATBAAR IN BESTEMMING	NIET TOELAATBAAR	CATEGORIE
85	-	ONDERWIJS			
852, 8531		Scholen voor basis- en algemeen voortgezet onderwijs		N	**B**
8532, 854, 855		Scholen voor beroeps-, hoger en overig onderwijs		N	**B**
86	-				
86	-	GEZONDHEIDS- EN WELZIJNSZORG			
8621, 8622, 8623		Artsenpraktijken, klinieken en dagverblijven	J bedrijf categorie 2	N bedrijf categorie 3	**A**
8691, 8692		Consultatiebureaus	J bedrijf categorie 2	N bedrijf categorie 3	**A**
871	1	Verpleeghuizen		N	**B**
8891	2	Kinderopvang	J bedrijf categorie 2	N bedrijf categorie 3	**B**
37, 38, 39	-				
37, 38, 39	-	MILIEUDIENSTVERLENING			
3700	B	rioolgemalen		N	**B**
94	-				
94	-	DIVERSE ORGANISATIES			
941, 942		Bedrijfs- en werknemersorganisaties (kantoren)		N	**A**
9491		Kerkgebouwen e.d.		N	**B**
94991	A	Buurt- en clubhuizen		N	**B**
59	-				
59	-	CULTUUR, SPORT EN RECREATIE			
5914		Bioscopen		N	**C**
9004		Theaters, schouwburgen, concertgebouwen, evenementenhallen		N	**C**
8552		Muziek- en balletscholen		N	**B**
85521		Dansscholen		N	**B**
9101, 9102		Bibliotheken, musea, ateliers, e.d.	J bedrijf categorie 2	N bedrijf categorie 3	**A**
931	0	Zwembaden: overdekt		N	**C**
931	A	Sporthallen		N	**B**
931	B	Bowlingcentra		N	**B**
931	0	Schietinrichtingen:			
931	2	- binnenbanen: boogbanen		N	**A**
931	F	Sportscholen, gymnastiekzalen	J		**B**
9200		Casino's		N	**C**
92009		Amusementshallen		N	**B**
96	-				
96	-	OVERIGE DIENSTVERLENING			
96013	A	Wasverzendinrichtingen	J		**B**
96013	B	Wasserettes, wassalons	J		**A**
9602		Kappersbedrijven en schoonheidsinstituten	J		**A**
9603	0	Begrafenisondernemingen: uitvaartcentra		N	**A**
9313, 9604		Fitnesscentra, badhuizen en sauna-baden		N	**B**
9609	B	Persoonlijke dienstverlening n.e.g.	J bedrijf categorie 2	N bedrijf categorie 3	**A**

Eindnoten

1. 1. Prijspeil 2016 liberalisatiegrens (€ 710,68 exacte huur)

LEGENDA

Plangebied
- Plangebiedgrens

Bestemmingen
- A — Agrarisch
- AW-L — Agrarisch met waarden - Landschap
- AW-NL — Agrarisch met waarden - Natuur en landschap
- B — Bedrijf
- B-NV — Bedrijf - Nutsvoorziening
- DH — Detailhandel
- DH-BVW — Detailhandel - Bovenwoning
- GD-1 — Gemengd - 1
- GD-2 — Gemengd - 2
- GD-3 — Gemengd - 3
- GD-4 — Gemengd - 4
- G — Groen
- M — Maatschappelijk
- M-BP — Maatschappelijk - Begraafplaats
- S — Sport
- T — Tuin
- V — Verkeer
- V-EWE — Verkeer - Erftoegangsweg
- WA — Water
- W — Wonen
- W-MG — Wonen - Meergezinshuis
- W-WW — Wonen - Woonwagen

Dubbelbestemmingen
- L-H — Leiding - Hoogspanning
- L-R — Leiding - Riool
- L-W — Leiding - Water
- WR-A — Waarde - Archeologie
- WR-C — Waarde - Cultuurhistorie
- WS-WK — Waterstaat - Waterkering

Gebiedsaanduidingen
- geluidzone - industrie
- vrijwaringszone - dijk
- 1 — wetgevingzone - wijzigingsgebied 1
- 2 — wetgevingzone - wijzigingsgebied 2
- 3 — wetgevingzone - wijzigingsgebied 3

Functieaanduidingen
- (bb) — bed & breakfast
- (bs2) — bedrijf tot en met categorie 2
- (bs3,1) — bedrijf tot en met categorie 3,1
- (bw) — bedrijfswoning
- (br) — brug
- (dh) — detailhandel
- (gab) — garagebox
- (ijs) — ijsbaan
- (kdv) — kinderdagverblijf
- (sw-ag) — specifieke vorm van wonen - afwijkend gebruik
- (-sw-gf) — specifieke vorm van wonen uitgesloten - geluidsgevoelige functie

Bouwvlak
- bouwvlak

Bouwaanduidingen
- [bg] — bijgebouwen
- [sba-cp] — specifieke bouwaanduiding - carport
- [sba-dg] — specifieke bouwaanduiding - dove gevel
- [sba-gb] — specifieke bouwaanduiding - garagebox
- [sba-ok] — specifieke bouwaanduiding - overkapping
- [sba-vp] — specifieke bouwaanduiding - voorwaardelijke verplichting

Maatvoeringaanduidingen
- maatvoeringsvlak
- maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)
- E — maximum aantal wooneenheden
- 12|h — maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m), maximum bebouwingspercentage (%)
- maximum aantal woonwagens

Figuren
- H — hartlijn leiding - hoogspanning
- R — hartlijn leiding - riool
- W — hartlijn leiding - water
- relatie

VERKLARING

- topografische gegevens van de bestaande bebouwing met huisnummers
- kadastrale grenzen en perceelnummers
- kadastrale sectiegrens
- kaartbladgrens

Opdrachtgever:		Schaal:	Formaat:	Bestandsnaam:
Gemeente Zwolle		1 : 1000	A0	BP14009-0004_01.pdf
Plan/juridi:	Getekend door:	Datum:	Blad/nr:	Vaststellingsbesluit:
E. Munneke	J.F.G. Grobbe	30-10-2017	1 van 3	vb_NL.IMRO.0193.BP14009-0004.pdf

Bestemmingsplan Westenholte
Kaartblad 1
NL.IMRO.0193.BP14009-0004
Vastgesteld

ruimte op orde

Zwolle

Gemeente Zwolle Ruimtelijke Planvorming | Luttenbuitel 2 | 8011 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

LEGENDA

Plangebied
- Plangebiedgrens

Bestemmingen
- A — Agrarisch
- AW-L — Agrarisch met waarden - Landschap
- AW-NL — Agrarisch met waarden - Natuur en landschap
- B — Bedrijf
- B-NV — Bedrijf - Nutsvoorziening
- DH — Detailhandel
- DH-BVW — Detailhandel - Bovenwoning
- GD-1 — Gemengd - 1
- GD-2 — Gemengd - 2
- GD-3 — Gemengd - 3
- GD-4 — Gemengd - 4
- G — Groen
- M — Maatschappelijk
- M-BP — Maatschappelijk - Begraafplaats
- S — Sport
- T — Tuin
- V — Verkeer
- V-EWE — Verkeer - Erftoegangsweg
- WA — Water
- W — Wonen
- W-MG — Wonen - Meergezinshuis
- W-WW — Wonen - Woonwagen

Dubbelbestemmingen
- L-H — Leiding - Hoogspanning
- L-R — Leiding - Riool
- L-W — Leiding - Water
- WR-A — Waarde - Archeologie
- WR-C — Waarde - Cultuurhistorie
- WS-WK — Waterstaat - Waterkering

Gebiedsaanduidingen
- geluidzone - industrie
- vrijwaringszone - dijk
- 1 — wetgevingzone - wijzigingsgebied 1
- 2 — wetgevingzone - wijzigingsgebied 2
- 3 — wetgevingzone - wijzigingsgebied 3

Functieaanduidingen
- (bb) — bed & breakfast
- (bs2) — bedrijf tot en met categorie 2
- (bs3,1) — bedrijf tot en met categorie 3,1
- (bw) — bedrijfswoning
- (br) — brug
- (dh) — detailhandel
- (gab) — garagebox
- (ijs) — ijsbaan
- (kdv) — kinderdagverblijf
- (sw-gg) — specifieke vorm van wonen - afwijkend gebruik
- (-sw-gf) — specifieke vorm van wonen uitgesloten - geluidsgevoelige functie

Bouwvlak
- bouwvlak

Bouwaanduidingen
- [bg] — bijgebouwen
- [sba-cp] — specifieke bouwaanduiding - carport
- [sba-dg] — specifieke bouwaanduiding - dove gevel
- [sba-gb] — specifieke bouwaanduiding - garagebox
- [sba-ok] — specifieke bouwaanduiding - overkapping
- [sba-vp] — specifieke bouwaanduiding - voorwaardelijke verplichting

Maatvoeringaanduidingen
- maatvoeringsvlak
- maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)
- E — maximum aantal wooneenheden
- maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m), maximum bebouwingspercentage (%)
- maximum aantal woonwagens

Figuren
- H — hartlijn leiding - hoogspanning
- R — hartlijn leiding - riool
- W — hartlijn leiding - water
- relatie

VERKLARING

- topografische gegevens van de bestaande bebouwing met huisnummers
- kadastrale grenzen en perceelnummers
- kadastrale sectiegrens
- kaartbladgrens

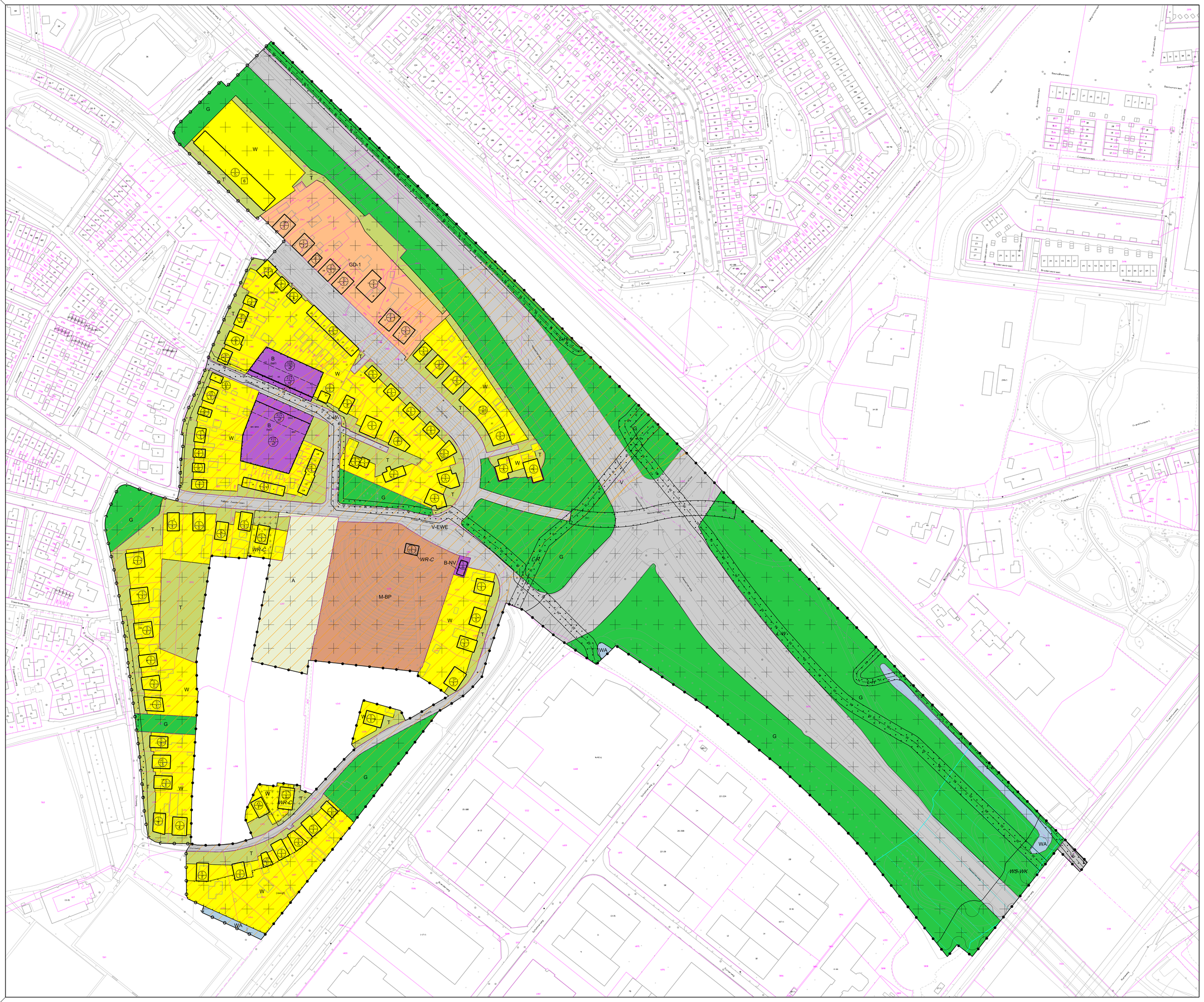
Bronhouder:		Schaal:	Formaat:	Bestandsnaam:
Gemeente Zwolle		1 : 1000	A0	BP14009-0004_02.pdf
Plan(ver):	Gemeent door:	Datum:	Blad nr.:	Verzendformaat(en):
E. Munneke	J.F.G. Grobbe	30-10-2017	2 van 3	vb_NL.IMRO.0193.BP14009-0004.pdf

Bestemmingsplan Westenholte
Kaartblad 2
NL.IMRO.0193.BP14009-0004
Vastgesteld

rulmte op orde

Gemeente Zwolle Raadhuisplein Postbus 10007 8000 GA Zwolle T 038-498 9111

Zwolle

LEGENDA

Plangebied
- Plangebiedgrens

Bestemmingen
- A — Agrarisch
- AW-L — Agrarisch met waarden - Landschap
- AW-NL — Agrarisch met waarden - Natuur en landschap
- B — Bedrijf
- B-NV — Bedrijf - Nutsvoorziening
- DH — Detailhandel
- DH-BVW — Detailhandel - Bovenwoning
- GD-1 — Gemengd - 1
- GD-2 — Gemengd - 2
- GD-3 — Gemengd - 3
- GD-4 — Gemengd - 4
- G — Groen
- M — Maatschappelijk
- M-BP — Maatschappelijk - Begraafplaats
- S — Sport
- T — Tuin
- V — Verkeer
- V-EWE — Verkeer - Erftoegangsweg
- WA — Water
- W — Wonen
- W-MG — Wonen - Meergezinshuis
- W-WW — Wonen - Woonwagen

Dubbelbestemmingen
- L-H — Leiding - Hoogspanning
- L-R — Leiding - Riool
- L-W — Leiding - Water
- WR-A — Waarde - Archeologie
- WR-C — Waarde - Cultuurhistorie
- WS-WK — Waterstaat - Waterkering

Gebiedsaanduidingen
- geluidzone - industrie
- vrijwaringszone - dijk
- 1 — wetgevingzone - wijzigingsgebied 1
- 2 — wetgevingzone - wijzigingsgebied 2
- 3 — wetgevingzone - wijzigingsgebied 3

Functieaanduidingen
- (bb) — bed & breakfast
- (bs2) — bedrijf tot en met categorie 2
- (bs3,1) — bedrijf tot en met categorie 3.1
- (bw) — bedrijfswoning
- (br) — brug
- (dh) — detailhandel
- (gab) — garagebox
- (ijs) — ijsbaan
- (kdv) — kinderdagverblijf
- (sw-ag) — specifieke vorm van wonen - afwijkend gebruik
- (-sw-gf) — specifieke vorm van wonen uitgesloten - geluidsgevoelige functie

Bouwvlak
- bouwvlak

Bouwaanduidingen
- [bg] — bijgebouwen
- [sba-cp] — specifieke bouwaanduiding - carport
- [sba-dg] — specifieke bouwaanduiding - dove gevel
- [sba-gb] — specifieke bouwaanduiding - garagebox
- [sba-ok] — specifieke bouwaanduiding - overkapping
- [sba-vp] — specifieke bouwaanduiding - voorwaardelijke verplichting

Maatvoeringaanduidingen
- maatvoeringsvlak
- maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)
- E — maximum aantal wooneenheden
- maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m), maximum bebouwingspercentage (%)
- maximum aantal woonwagens

Figuren
- H — hartlijn leiding - hoogspanning
- R — hartlijn leiding - riool
- W — hartlijn leiding - water
- relatie

VERKLARING

- topografische gegevens van de bestaande bebouwing met huisnummers
- kadastrale grenzen en perceelnummers
- kadastrale sectiegrens
- kaartbladgrens

Bronhouder:		Schaal:	Formaat:	Bestandsnaam:
Gemeente Zwolle		1 : 1000	A0	BP14009-0004_03.pdf
Plan(ont)wikkelaar:	Gekeurd door:	Datum:	Blad nr:	Vastgesteld/ontwerpBP:
E. Munneke	J.F.G. Grobbe	30-10-2017	3 van 3	vb_NL.IMRO.0193.BP14009-0004.pdf

Bestemmingsplan Westenholte
Kaartblad 3
NL.IMRO.0193.BP14009-0004
Vastgesteld

rulmte op orde
Gemeente Zwolle Ruimtelijke Planvorming | Lübeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

besluit

Zwolle

Expertisecentrum
EC

Stadskantoor
Lübeckplein 2
Postbus 538
8000 AM Zwolle
Telefoon (038) 498 2396
www.zwolle.nl

Wijzigingsnota

bestemmingsplan Westenholte

Opdrachtgever	OWP
Opdrachtnemer	ECR
Versie	definitief
Datum	27 september 2017

Datum 27 september 2017
Titel Wijzigingsnota bestemmingsplan Westenholte

Wijzigingen

Naar aanleiding van tegemoet komen aan zienswijzen:

Wijzigingen in de verbeelding

1. Voorgesteld wordt om de verbeelding te wijzigen ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan door de bestemming van het perceel kadastraal bekend gemeente Zwollekerspel, sectie O, nummer 2456, te wijzigen in de bestemming ‘Tuin’, zoals aangegeven op de gewijzigde verbeelding (GML-bestand NL.IMRO.0193.BP14009-0004).

Ambtshalve:

Wijzigingen in de regels:

2. Voorgesteld wordt om de regels te wijzigen ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan in die zin dat een aantal foutieve verwijzingen in de redactie van artikel 22.4.1.worden gecorrigeerd.
3. Voorgesteld wordt om de regels te wijzigen ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan door de artikel 23.2.3.Garageboxen te schrappen, dit onder vernummering van de resterende bepalingen van dit artikel.
4. Voorgesteld wordt om de regels te wijzigen ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan door, -in aanvulling op de wijziging onder 3.- tevens de afwijking van de bouwregels voor de goot- en bouwhoogte van garageboxen als bedoeld in artikel 23.4.1 onder e.en f. te schrappen.

Wijzigingen in de toelichting

De toelichting wordt aangepast op het punt van de per 1 juli 2017 van kracht geworden wijzigingen van de Ladder van duurzame verstedelijking als opgenomen in artikel 3.1.6 lid 2 van het Besluit ruimtelijke ordening. Daarnaast wordt de op 8 mei 2017 door uw raad vastgestelde Woonvisie ‘Ruimte voor Wonen 2017-2027’ in de toelichting verwerkt.

toekomst

Zwolle

ECR - Ruimtelijke Planvorming

Stadskantoor
Lübeckplein 2
Postbus 10007
8000 GA Zwolle
Telefoon (038) 498 24 30
E.Munneke@zwolle.nl

www.zwolle.nl

Nota van zienswijzen

ontwerpbestemmingsplan Westenholte

Versie 1
Datum 13 september 2017

Inhoud

1	**Terinzagelegging**	**3**
2	**Behandeling zienswijzen**	**4**
2.1	De heer H.E. Schoemaker en mw. D. de Vries, Voorsterweg 12, 8042 AC Zwolle	4
2.1.1	Advies	5

1 Terinzagelegging

Het ontwerpbestemmingsplan ‘Westenholte’ heeft met ingang van 1 juni 2017 tot en met 12 juli 2017 gedurende 6 weken voor een ieder ter inzage gelegen in het Informatiecentrum van het Stadskantoor.
Deze terinzagelegging met de vermelding van de mogelijkheid om schriftelijk of mondeling een zienswijze bij de gemeenteraad kenbaar te maken is op woensdag 31 mei 2017 gepubliceerd in de digitale Staatscourant en het digitale Gemeenteblad.
Tevens was het ontwerpbestemmingsplan digitaal in te zien op:
www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/?planidn=NL.IMRO.0193.BP14009-0003
De bronbestanden waren beschikbaar via
http://ro.zwolle.nl/plans/NL.IMRO.0193.BP14009-/NL.IMRO.0193.14009-0003/
Een ieder kon op een computer in het informatiecentrum van het stadskantoor het digitale plan raadplegen.

Tegen het ontwerpbestemmingsplan Westenholte zijn twee zienswijzen naar voren gebracht door:
1. Tennet TSO B.V., Postbus 718, 6800 AS Arnhem
2. Dhr. H.E. Schoemaker en mw. D. de Vries, Voorsterweg 12, 8042 AC Zwolle

Deze zienswijzen zijn als bijlage bij het raadsvoorstel gevoegd.
Er zijn geen mondelinge zienswijzen naar voren gebracht.

Ontvankelijkheid van de zienswijzen
De zienswijzen zijn tijdig ontvangen, zodat wij voorstellen deze zienswijze inhoudelijk te behandelen.

Intrekking zienswijze
Bij brief van 7 juli 2017 met kenmerk GSN-REM 17-2059 (ontvangen 10 juli 2017) heeft Tennet haar zienswijze ingetrokken, waardoor een inhoudelijke behandeling van deze zienswijze achterwege kan blijven.

2 Behandeling zienswijzen

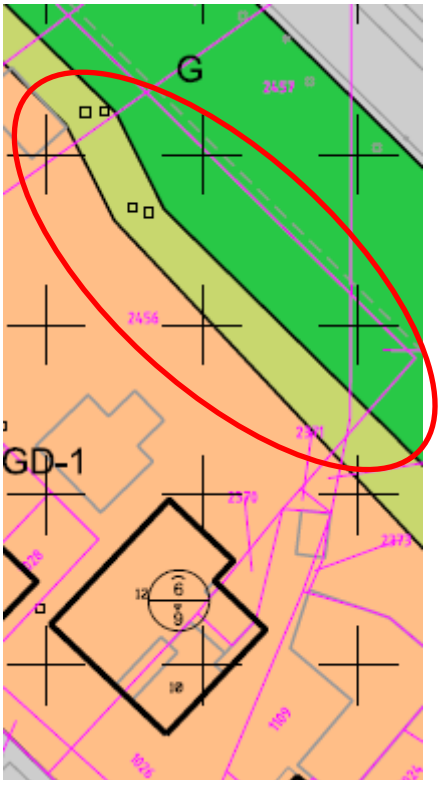
Wij hebben de zienswijze puntsgewijs samengevat en vervolgens van commentaar voorzien.

2.1 De heer H.E. Schoemaker en mw. D. de Vries, Voorsterweg 12, 8042 AC Zwolle

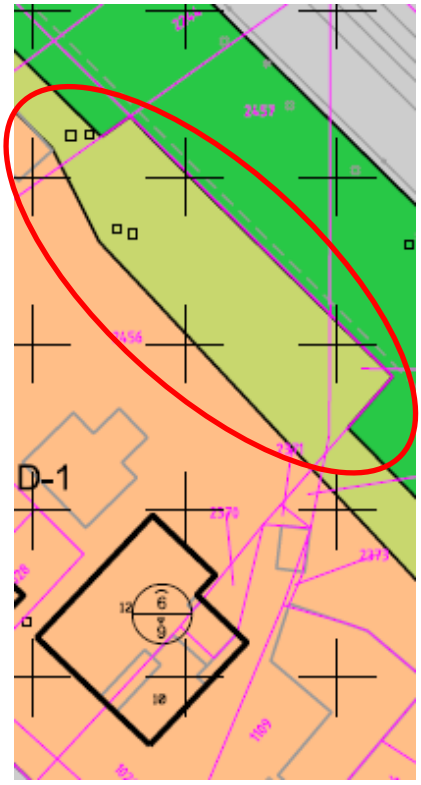
Samenvatting zienswijze:
Reclamanten verzoeken de gemeente om de bestemming ‘Groen’ die voor een deel op hun achtertuin rust om te zetten naar de bestemming ‘Tuin’ zoals volgens hen passend is bij het gebruik. De bestemming ‘Groen’ is niet passend bij de bestaande situatie. Voor de onderbouwing van hun verzoek verwijzen reclamanten naar het raadsvoorstel en raadsbesluit van de gemeente Zwolle “gewijzigd bestemmingsplan Zwolle, veegplan Snippergroen d.d 12 juni 2017:”*Het behoort tot de praktijk van de gemeente om stukjes grond, meestal met de functie van openbaar groen en voor zover deze grenzen aan tuinen, te verkopen aan een particulier die het bij zijn tuin/erf kan trekken. Zodra de grond is verkocht en daadwerkelijk als tuin/erf wordt gebruikt, wordt deze ook fysiek bij de tuin/erf getrokken. De bestemming van (openbaar) groen klopt dan niet meer met het gebruik als tuin of erf.”*

Reactie van de gemeente:
De bestemming ‘Groen’ voor zover gelegen op het perceel dat in eigendom is van reclamanten zal worden gewijzigd in de bestemming ‘Tuin’ overeenkomstig het verzoek van reclamanten. Uit de stukken is namelijk gebleken dat de betreffende gronden in 2014 door de gemeente zijn verkocht aan reclamanten. Uit de akte van levering en de daaraan gehechte situatietekening blijkt dat het gaat om een terrein van circa 2150m2 bestaande uit woonhuis met bijgebouw, ondergrond, erf, tuin en verder toebehoren gelegen aan de Voorsterweg 12 te Zwolle, Kadastrale gemeente Zwollekerspel, sectie O, met perceelnummer 2456. Nu reclamanten reeds sinds 2014 de eigendom van dit perceel hebben en dit ook als tuin gebruiken is een (openbare) bestemming ‘Groen’ van een deel van de achtertuin niet passend bij het gebruik als tuin. Gelet op het voorgaande dient het ontwerpbestemmingsplan Westenholte gewijzigd te worden vastgesteld in die zin dat de bestemming ‘Groen’ ter plaatse van perceelnummer 2456 wordt gewijzigd in de bestemming ‘Tuin’.

Onderstaand ter toelichting 2 uitsneden van de verbeelding (plankaart): links de bestemming ‘Tuin’ van het perceel 2456 als opgenomen in het ontwerpbestemmingsplan Westenholte, rechts de voorgestelde wijziging van de verbeelding met de uitgebreide bestemming ‘Tuin” (lichtgroen) van het perceel 2456.

ontwerpbestemmingsplan

voorstel vastgestelde bestemmingsplan

2.1.1 Advies

Voorgesteld wordt om geheel tegemoet te komen aan de zienswijze van reclamanten en het plan gewijzigd vast te stellen in die zin dat de bestemming ‘Groen’ ter plaatse van perceelnummer 2456 wordt gewijzigd in de bestemming ‘Tuin’.

post_4-7-2017

Reacties bestemmingsplannen

199717

document registratie
3 JUL 2017

Aan gemeente Zwolle
Afdeling Ruimtelijke Planvorming
t.a.v. E. Munneke
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

B -post

Zwolle, 2 juli 2017
Onderwerp: zienswijze ontwerp-bestemmingsplan Westenholte

Geachte heer Munneke,

Onlangs hebben we kennis genomen van de besluitvorming en bekendmaking door het College van Burgemeester en Wethouders over het ontwerp-bestemmingsplan Westenholte. Hierbij maken wij onze zienswijze kenbaar over dit ontwerp-bestemmingsplan:

Wat wij missen in dit gewijzigde ontwerp-bestemmingsplan, is het wijzigen van de bestemming van (voormalig) snippergroen met de bestemming groen naar tuin, specifiek aan de Voorsterweg 12. Voor de onderbouwing hiervoor verwijzen we naar het raadsvoorstel en -besluit van gemeente Zwolle "gewijzigd bestemmingsplan Zwolle, veegplan snippergroen" d.d. 12 juni 2017:
"Het behoort tot de praktijk van de gemeente om stukjes grond, meestal met de functie van openbaar groen en voor zover deze grenzen aan tuinen, te verkopen aan een particulier die het bij zijn tuin/erf kan trekken. Zodra de grond is verkocht en daadwerkelijk als tuin/erf wordt gebruikt, wordt deze ook fysiek bij de tuin/het erf getrokken. De bestemming van (openbaar) groen klopt dan niet meer met het gebruik als tuin of erf."
Dit is ook het geval bij ons aan de Voorsterweg 12 (o.a. perceelnummer 2456). Bij deze verzoeken wij om de bestemming groen om te zetten naar de bestemming tuin, zoals passend is bij het gebruik. De bestemming 'groen' is niet passend voor de bestaande situatie.

Naar aanleiding van het voorgaande verzoek ik u met inachtneming van mijn zienswijze het ontwerp-bestemmingsplan te wijzigen. Wij gaan ervan uit dat u ons van de verdere procedure op de hoogte houdt.

Met vriendelijke groet,

H.E. Schoemaker
D. de Vries
Voorsterweg 12
8042 AC Zwolle

post_4-7-2017

invullen

Zwolle

– 3 JULI 2017

Advies & Faciliteiten
Services
Lübeckplein 2
Postbus 10007
8000 GA Zwolle
Telefoon 14038
Telefax (038) 498 20 41

Ontvangstbevestiging

Ondergetekende, in zijn functie van ambtenaar, werkzaam op de afdeling jo

Heeft in ontvangst genomen op
☐ Stadhuis
☑ Stadskantoor

van Mw. de Vries

d.d. 3-7-2017

betreffende Brief t.a.v. E. Meijnen
Raamtekening Plan Vaart 5

ambtenaar afdeling

000087 gem zw

post_4-7-2017

invullen

Zwolle

- 3 JULI 2017

Advies & Faciliteiten
Services
Lübeckplein 2
Postbus 10007
8000 GA Zwolle
Telefoon 14038
Telefax (038) 498 20 41

Ontvangstbevestiging

Ondergetekende, in zijn functie van ambtenaar, werkzaam op de afdeling I/C

Heeft in ontvangst genomen op
- ☐ Stadhuis
- ☐ Stadskantoor

van Mw. de Vries

d.d. 3-7-2017

betreffende Brief d.d. E. Meijnecke.
Planologische Planvorming

ambtenaar afdeling

000087 gem zw

post_4-7-2017

- 3 JULI 2017

Gemeente Zwolle
Afd. Ruimtelijke Planvorming
t.A.v. E. Munneke
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

besluit

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	39785
Onderwerp	Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Westenholte

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 17-10-2017

besluit:

1. in te stemmen met de beantwoording van de zienswijze omtrent het bestemmingsplan Westenholte, zoals omschreven in de zienswijzennota bestemmingsplan Westenholte;
2. het bestemmingsplan Westenholte gewijzigd vast te stellen met de wijzigingen, zoals omschreven in de wijzigingsnota bestemmingsplan Westenholte;
3. de verbeelding van het bestemmingsplan Westenholte gewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP14009-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP14009-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
4. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Westenholte vast te stellen;
5. dit besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan uiterlijk binnen zes weken te publiceren, dan wel zoveel eerder indien de reactie van de provincie daartoe aanleiding geeft.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

VVD ZWOLLE D66 ChristenUnie Zwolle

Launching Customer Desk

De gemeenteraad van Zwolle in vergadering bijeen op 30 oktober 2017,
Gehoord hebbende de beraadslaging over de nota Ecosysteem voor starters en startups en creatieven

Overwegende dat:
- In de nota staat dat de gemeente een rol als launching customer kan nemen;
- Nog niet omschreven is op welke wijze precies invulling wordt gegeven aan die rol;

Van mening dat:
- Ideeën van startups probleemoplossend kunnen zijn op alle beleidsterreinen;
- Er daarom een punt moet zijn, een launching customer desk, waar startups en creatieve starters hun idee kunnen aanleveren waarbij de gemeente kijk of- en hoe dit bij kan dragen aan beleid;
- Hierdoor beleid niet alleen verbeterd wordt, maar er door een actievere rol van de gemeente als launching customer dit een stimulans geeft aan het startup-klimaat;

Verzoekt het College
- Een launching customer desk op te zetten en uiterlijk in het eerste kwartaal van 2018 de Raad te informeren over de voortgang.

En gaat over tot de orde van de dag,

Johran Willegers	**Sonja Paauw**	**Jolien Elshof**
VVD	**D66**	**ChristenUnie**

Met algemene stemmen aangenomen
30-10-2017

D66 VVD ChristenUnie

Raadsvergadering, 30 oktober 2017

Motie Betrek Startups bij maatschappelijke vraagstukken

Gelezen hebbende de nota Ecosysteem startups, starters en creatieven

Constaterende:

- Startups en creatieve ondernemers de stuwende innovatieve en vernieuwende kracht van onze stad en regio vormen.
- Zwolle werkt aan een aantrekkelijk klimaat voor starters, startups en creatieven.

Van mening:

- We de innovatieve kracht van deze ondernemers ook zouden moeten gebruiken voor het oplossen van maatschappelijke vraagstukken, zoals het klimaatbeleid of de circulaire economie.
- Dit voor hen én voor de gemeente kansen biedt.
- Aansluiting bij SBIR (small business innovation recearch) hier mogelijkheden voor biedt.

Draagt het college op:

In gesprek te gaan met het programmabureau SBIR om te kijken met welke vraagstukken Zwolle aan zou kunnen sluiten en de raad in het eerste kwartaal van 2018 over de uitkomst te informeren.

Sonja Paauw D66 | Johran Willegers VVD | Jolien Elshof ChristenUnie

Met algemene stemmen aangenomen
30-10-2017

GROENLINKS D66 CDA ZWOLLE Swollwacht SP

Zwolle, 30 oktober 2017

Motie: Herziening bestemmingsplan Wijthmenerplas – *Betrek vanaf het begin bewoners en ondernemers*

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op 30 oktober 2017

Naar aanleiding van:

- Informatienota Herziening bestemmingsplan Wijthmenerplas

Overwegende dat:

- het college goede voornemens en ambities heeft op het gebied van betrekken inwoners en ondernemers: samen maken we de stad immers;
- het college in reactie op de motie 8 mei 2017 'Bespreek ruimtelijke plannen met de buren', aangeeft lering te willen trekken uit incidenten en aan voortdurende verbetering in communicatie met inwoners wil werken;
- in het schrijven aan de buurt over de Herziening niet is aangegeven dat er al gereageerd kon worden, maar dat die behoefte aan meedenken op dit moment al wel leeft in Wythmen;
- in de informatienota de volgende werkwijze wordt aangegeven:

Vervolg
- augustus - september Starten met de voorbereiding en intern reacties verzamelen en verwerken
- oktober - november Concept behandelen in pfo's De Heer en Anker
- november - december Vooroverleg en overleg/communicatie met de buurt
- januari 2018 Reacties verwerken en terugkoppeling naar het pfo
- etc..

Van mening dat:
- de ambities van het college in het betrekken van de omgeving bij haar inrichting alleen succesvol kan zijn als zij vanaf het begin van een proces openstaat voor input vanuit de inwoners en ondernemers in de buurt zelf;
- er door goede communicatie met belanghebbenden in de startfase van de bestemmingsplanprocedure kennis en overwegingen naar voren kunnen komen die bijdragen aan een soepel verloop van het verdere proces.

Roept het college op:
De volgorde in werkwijze rond het bestemmingsplan aldus te wijzigen:

Vervolg (*)
- augustus - september Starten met de voorbereiding en intern reacties verzamelen en verwerken
- oktober – november Vooroverleg en overleg/communicatie met de buurt
- december Reacties verwerken en terugkoppeling naar het pfo,
- etc..

(*) Genoemde maanden indicatief

Michiel van Harten (GroenLinks) | Claudia van Bruggen (D66) | Martijn van der Veen (CDA) | Silvia Bruggenkamp (Swollwacht) | Brammert Geerling (SP)

Ingetrokken
30-10-2017

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Benoeming wethouder
portefeuillehouder	
informant	Poel, Annelie van der (2856)
medeopstellers	
afdeling	Raadsgriffie
bijlagen	Voorstel: Beslisnota 'Benoeming wethouder' Bijlage: Ontslagbrief wethouder Vedelaar Bijlage: 2017-10-30 Raadsbesluit Benoeming wethouder

Voorgesteld besluit raad

1. Mevrouw E.G. Meijerink (PvdA) met ingang van 30 oktober 2017 te benoemen als full time wethouder van de gemeente Zwolle.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 17 oktober 2017

Openbaar

Onderwerp	Benoeming wethouder
Versienummer	1.0
Portefeuillehouder	Niet van toepassing
Informant	Annelie van der Poel
Afdeling	Raadsgriffie
Telefoon	(038) 498 28 56
Email	am.van.der.poel@zwolle.nl
Bijlagen	1. Ontslagbrief wethouder Vedelaar 2. Bericht voordracht nieuwe wethouder

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1 Mevrouw E.G. Meijerink (PvdA) met ingang van 30 oktober 2017 te benoemen als full time wethouder van de gemeente Zwolle.

Datum 17 oktober 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Op 7 oktober 2017 is mevrouw Vedelaar door het congres van de Partij van de Arbeid benoemd tot voorzitter van de PvdA. Om die reden heeft mevrouw Vedelaar haar ontslag ingediend. Om in de vacature te voorzien wordt de raad voorgesteld een nieuwe wethouder te benoemen.

Beoogd effect
Voorzien in de vacature die is ontstaan na het vertrek van wethouder Vedelaar.

Argumenten
Een wethouder kan te allen tijde ontslag nemen.
Artikel 43 lid 1van de Gemeentewet staat dat een wethouder te allen tijde ontslag kan nemen. Hij doet daarvan schriftelijke mededeling aan de raad. Wethouder Vedelaar heeft in een schrijven d.d. 8 oktober 2017 gericht aan de voorzitter van de raad haar ontslag schriftelijk ingediend.

De raad benoemt de wethouders.
Artikel 35 van de Gemeentewet stelt dat de raad de wethouders benoemt.
De benoeming ter vervulling van een plaats die tussentijds openvalt, geschiedt zo spoedig mogelijk (Gemeentewet artikel 39).

De fractie van de PvdA doet een voordracht.
De fractie van de PvdA heeft mondeling laten weten dat zij mevrouw E.G. (Eefke) Meijerink voordraagt als nieuwe wethouder.

De raad beoordeelt of een wethouder voldoet aan de uit de wet voortvloeiende vereisten.
In artikel 36a van de Gemeentewet staan de vereisten voor het wethouderschap vermeld. Hierin wordt verwezen naar de vereisten voor het raadslidmaatschap zoals gesteld in artikel 10 van de Gemeentewet. Een wethouder dient 18 jaar te zijn, niet uitgesloten te zijn van het kiesrecht, ingezetene te zijn van de gemeente en EU-onderdaan te zijn of over een geldige verblijfstitel te beschikken. De onverenigbare betrekkingen worden genoemd in artikel 36b, eerste lid van de Gemeentewet. Om te onderzoeken of de kandidaat voldoet aan de bovengenoemde eisen uit de Gemeentewet benoemt de burgemeester een commissie.

De commissie Benoembaarheid wethouder geeft advies
Naar aanleiding van de gewenste specifiek aandacht voor het integriteitsaspect bij de benoeming van wethouders is in Zwolle de benoemingsprocedure met ingang van deze raadsperiode aangepast. In plaats van de gebruikelijke door de raad in te stellen commissie voor het onderzoek van de geloofsbrieven, stelt de voorzitter van de raad een ad hoc commissie “Benoembaarheid wethouder” in. Deze benoemingscommissie bestaat uit drie raadsleden, de griffier en de voorzitter van de raad. De burgemeester heeft in dit geval de leden Paauw, Geerling en Van der Veen benoemd in de commissie. De commissie heeft tot taak de raad te adviseren over de benoembaarheid van de kandidaat-wethouder. Daartoe onderzoekt deze commissie de geloofsbrieven en heeft zij een gesprek (in beslotenheid) met de kandidaat. De kandidaat wethouder verstrekt de commissie alle documenten en informatie die nodig zijn voor de door de commissie te verrichten toetsing. De commissie heeft op maandag 16 oktober een gesprek gevoerd met mevrouw Meijerink.

De commissie concludeert dat mevrouw Meijerink voldoet aan de bovengenoemde wettelijke vereisten voor het wethouderschap. Besproken is dat mevrouw Meijerink haar functie als directeur van de Creatieve Coöperatie Zwolle per 1 september 2017 heeft beëindigd. De commissie komt tot de conclusie dat uit deze voormalige functie geen belangenvermenging meer voortvloeit. Door mevrouw Meijerink is een Verklaring omtrent het Gedrag (VOG) aangevraagd, hetgeen onderdeel is van de afgesproken procedure. Deze verklaring zal voor 30 oktober 2017 worden overhandigd aan de commissie. Op basis van het onderzoek van de stukken en op basis van het gevoerde gesprek komt de commissie tot de conclusie dat er geen beletselen zijn voor benoeming tot wethouder en adviseert zij de raad dan ook tot benoeming over te gaan.

Het wethouderschap is onverenigbaar met het raadslidmaatschap.
Het wethouderschap is onverenigbaar met het raadslidmaatschap. Het raadslid dat tot wethouder wordt benoemd en die benoeming aanvaardt, verliest van rechtswege het raadslidmaatschap. Hij wordt geacht ontslag te nemen als lid van de raad met ingang van het tijdstip waarop de benoeming tot wethouder wordt aanvaard. Hij blijft echter raadslid vanaf het tijdstip van zijn benoeming tot het tijdstip waarop de goedkeuring van de geloofsbrief van zijn opvolger als lid van de raad onherroepelijk is geworden (artikel 36b, tweede lid onder b van de Gemeentewet en artikel X6 van de kieswet). Mevrouw Meijerink is raadslid en zal ontslag nemen op het moment dat zij benoemd wordt tot wethouder.

Aanvaarding benoeming.
Artikel 40 van de Gemeentewet stelt dat de benoemde wethouder de raad uiterlijk op de tiende dag na de kennisgeving van zijn benoeming meedeelt of hij zijn benoeming aanneemt. De mededeling van aanvaarding kan zowel mondeling als schriftelijk zijn. De beoogd wethouder kan dus tijdens de raadsvergadering waarin over zijn benoeming wordt beslist zijn benoeming direct aanvaarden.

Tijdsbestedingsnorm
De raad kan besluiten dat het wethouderschap in deeltijd wordt uitgeoefend. Conform artikel 36 vierde lid van de Gemeentewet stelt de raad bij benoeming van de wethouders de tijdsbestedingsnorm vast. Voorgesteld wordt een full time wethouder te benoemen.

De nevenfuncties van de wethouder worden openbaar gemaakt.
De bij artikel 41b, derde lid en artikel 41c, eerste lid van de Gemeentewet genoemde artikelen 12 (openbaar maken nevenfuncties) en 15 (verboden handelingen) van deze wet zijn van overeenkomstige toepassing op de wethouders. De nevenfuncties van de wethouder worden openbaar gemaakt door ter inzage legging en publicatie op de gemeentelijke website.

Afleggen eed of verklaring en belofte.
Alvorens zijn functie te kunnen uitoefenen legt de wethouder, in de vergadering van de raad, in handen van de voorzitter, de voorgeschreven eed of verklaring en belofte af (artikel 41a Gemeentewet).

Risico's
Niet van toepassing.

Financiën

Datum 17 oktober 2017

De wethouder ontvangt voor zijn taakuitoefening een bezoldiging volgens de Rechtspositieregeling wethouders.

Communicatie
De benoeming van de wethouder zal bekend worden gemaakt op de gemeentelijke website.

Vervolg
Niet van toepassing.

Openbaarheid
Deze Beslisnota is openbaar.

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

de heer drs. A.B.M. ten Have, Griffier

besluit

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	40157
Onderwerp	Benoeming wethouder

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d.

besluit:

1. Mevrouw E.G. Meijerink (PvdA) met ingang van 30 oktober 2017 te benoemen als full time wethouder van de gemeente Zwolle.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Aan: de gemeenteraad van Zwolle
t.a.v. Burgemeester HJ Meijer
Postbus 10007
8000GA Zwolle

Van: Nelleke (N) Vedelaar
Porporastraat 152
8031HS Zwolle

Zwolle, 8 oktober 2017

Geachte voorzitter,

Op zaterdag 7 oktober ben ik, door het congres van de Partij van de Arbeid, benoemd tot voorzitter van de PvdA. Om die reden bied ik mijn ontslag aan als wethouder.

Vanaf 2006, heb ik me met ontzettend veel plezier, met bevlogenheid en met veel enthousiasme, mogen inzetten voor mijn stad Zwolle. Eerst als volksvertegenwoordiger in onze gemeenteraad en vanaf 2010 als wethouder.

Ik heb mijn werk mogen doen in een periode waarin Zwolle zich ontwikkelde tot een stad van jewelste. Een stad om trots op te zijn. Een sociale stad waar mensen naar elkaar omkijken.

Ik ben dankbaar voor de goede en fijne samenwerking binnen en met de gemeenteraad van Zwolle. Mijn collega wethouders bedank ik voor de mooie verbinding die we met elkaar hadden, voor het collegiale bestuur dat we vormden en voor het tomeloze lachen met elkaar. Onze voorzitter bedank ik voor zijn wijsheid, rust, humor en voor de ruimte die hij me gaf mezelf te zijn.

Alle medewerkers van de gemeente Zwolle en al die mooie organisaties en bedrijven in onze stad bedank ik voor de passie die we deelden: de passie voor onze stad en onze inwoners.

Boven alles bedank ik de inwoners van Zwolle. Voor alle bijzondere momenten die ik met hen mocht delen, voor de verbinding die ik met zovelen aan mocht gaan en voor het vertrouwen dat ik van hen kreeg.

Het was me een grote eer met u allen te mogen samenwerken.

Hartelijke groet,

Nelleke Vedelaar

besluit

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	40157
Onderwerp	Benoeming wethouder

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel

besluit:

1. Mevrouw E.G. Meijerink (PvdA) met ingang van 30 oktober 2017 te benoemen als full time wethouder van de gemeente Zwolle.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 30 oktober 2017

onderwerp	Onderzoek geloofsbrieven/ beëdiging nieuwe raadsleden PvdA en ChristenUnie
portefeuillehouder	
informant	Poel, Annelie van der (2856)
medeopstellers	
afdeling	Raadsgriffie
bijlagen	Voorstel: Beslisnota 'Beediging nieuw raadslid PvdA en CU' Bijlage: Ontslagbrief dhr. De Vries Bijlage: Ontslagbrief mevr. E.G. Meijerink Bijlage: 2017-10-30 Raadsbesluit beediging nieuwe raadsleden PvdA en ChristenUnie Bijlage: Raadsbesluit toelating lid gemeenteraad- dhr. D.A. Prins Bijlage: Raadsbesluit toelating lid gemeenteraad- mw. S. Snuverink

Voorgesteld besluit raad

1. De heer D.A. Prins (ChristenUnie) met ingang van 30 oktober 2017 toe te laten als lid van de raad van de gemeente Zwolle.
2. Mevrouw S. Snuverink (PvdA) met ingang van 30 oktober 2017 toe te laten als lid van de raad van de gemeente Zwolle;

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 17 oktober 2017

Openbaar

Onderwerp	Beëdiging nieuw raadslid PvdA en ChristenUnie
Versienummer	1.0
Portefeuillehouder	Niet van toepassing
Informant	Annelie van der Poel
Afdeling	Raadsgriffie
Telefoon	(038) 498 28 56
Email	am.van.der.poel@zwolle.nl

Bijlagen

1. Ontslagbrief dhr. De Vries (ChristenUnie)
2. Ontslagbrief mevr. Meijerink (PvdA)

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. De heer D.A. Prins (ChristenUnie) met ingang van 30 oktober 2017 toe te laten als lid van de raad van de gemeente Zwolle.
2. Mevrouw S. Snuverink (PvdA) met ingang van 30 oktober 2017 toe te laten als lid van de raad van de gemeente Zwolle;

Datum 17 oktober 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Op 5 oktober 2017 heeft de heer De Vries aan de voorzitter van de raad laten weten ontslag te nemen als lid van de gemeenteraad. Hierdoor is er een vacature ontstaan in de fractie van de ChristenUnie.
De raad wordt in dezelfde vergadering voorgesteld om een nieuwe wethouder te benoemen.
De beoogde wethouder, mevrouw Meijerink is op het moment van haar benoeming lid van de raad.
Indien de raad overgaat tot benoeming van genoemd raadslid tot wethouder ontstaat er een vacature in de fractie van de PvdA.

Beoogd effect
Voorzien in de vacature die ontstaan is in de raadsfractie van de ChristenUnie en de PvdA.

Argumenten
De vacature dient te worden opgevuld.
Door het ontslag van dhr. De Vries en mw. Meijerink ontstaat er een vacature in de fracties van de ChristenUnie en de PvdA. Conform de gebruikelijke procedure doet de voorzitter van het centraal stembureau kennisgeving van benoeming van een nieuw raadslid aan de raad. Van het centraal stembureau is het bericht ontvangen dat dhr. D.A. (Dirk Albert) Prins benoemd is tot raadslid voor de ChristenUnie en mw. S. (Sanneke) Snuverink voor de fractie van de PvdA .

Een commissie uit de raad onderzoekt de geloofsbrieven.
Bij elke benoeming van nieuwe leden van de raad stelt de raad een commissie in, bestaande uit drie leden van de raad. De commissie onderzoekt de geloofsbrieven, de daarop betrekking hebbende stukken van het nieuw benoemde lid en de kennisgeving van de voorzitter van het centraal stembureau. De commissie brengt van zijn bevindingen verslag uit aan de raad.

Het nieuwe raadslid legt de eed of verklaring en belofte af.
Artikel 9 lid 6 van het Reglement van Orde van het Raadsplein (RvO) stelt dat voor de vervulling van een tussentijdse vacature, de voorzitter een nieuw benoemd lid oproept voor de vergadering van de raad, waarin over diens toelating wordt beslist, om de voorgeschreven eed of verklaring en belofte af te leggen (Gemeentewet artikel 14).

Het nieuwe raadslid maakt nevenfuncties openbaar
Door het ter inzage leggen van een opgave van functies anders dan het lidmaatschap van de raad wordt invulling gegeven aan de eis tot openbaarmaking van nevenfuncties (Gemeentewet artikel 12).

Openbaarheid
Deze beslisnota is openbaar

besluit

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	40159
Onderwerp	Onderzoek geloofsbrieven/ beëdiging nieuwe raadsleden PvdA en ChristenUnie

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d.

besluit:

1. De heer D.A. Prins (ChristenUnie) met ingang van 30 oktober 2017 toe te laten als lid van de raad van de gemeente Zwolle.

2. Mevrouw S. Snuverink (PvdA) met ingang van 30 oktober 2017 toe te laten als lid van de raad van de gemeente Zwolle;

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Aan de voorzitter van de gemeenteraad van Zwolle,

Geachte burgemeester Meijer, beste Henk Jan,

Het moet gezegd: toen ik in 2006 vanuit Rotterdam naar Zwolle verhuisde, was enige Randstedelijke arrogantie me niet vreemd. Ik wist het zeker: na vier jaar studeren zou ik direct naar het Westen terugkeren. Want ja, Zwolle is wel een fijne stad, maar uiteindelijk wil je toch niet te lang weg zijn van wat - destijds - als 'het echte leven' voelde.

Je kunt zeggen: dictum factum – en zo geschiedde. Toch is het anders. Niet alleen werd vier jaar studeren, zes jaar studeren (wat blijk geeft van nog iets anders dan Randstedelijke arrogantie: naïviteit over het studentenleven, een verenigingslidmaatschap en de invloed daarvan op de studieduur). Niet alleen werd 'direct terug' pas na elf jaar.

Het is meer dan dat: ik ga verlaten wat nu míjn stad is. Waar niet de hectiek van Rotterdam of Den Haag heerst, maar waar mijn leven toch niet minder 'echt' was. Ik maakte hier vrienden, vond de vrouw van mijn leven, ging aan het werk en bemoeide me als gemeenteraadslid uiteindelijk ook actief met de stad. Ik ken de stad en ben van de stad.

Misschien is het ongebruikelijk om een brief aan de raad zo persoonlijk te beginnen. Maar zo persoonlijk was het - in ieder geval voor mij - wel. De verkiezingswinst in 2014, waardoor we met extra menskracht aan de slag konden. De blijdschap als een mooie motie met het kleinst mogelijke verschil tóch werd aangenomen. Het vertrek van Filip als wethouder en de verslagenheid daarover, maar ook de trots op onze teamgenoot Michiel, die de overstap naar het college maakte. De politiek ís persoonlijk.

De politiek ís persoonlijk, ook door de jongen uit mijn eigen straat, die niet goed wist waar hij moest beginnen bij het oplossen van zijn schulden. Door de Oost-Afrikaanse gemeenschap in mijn eigen Holtenbroek, waar men merkt dat een deel van hen achterblijft bij het leren van de Nederlandse taal en het vinden van werk. Door Ben, met wie ik een dag meeliep bij de veranderende Wezo. Door al die vrijwilligers die wilden helpen bij de opvang van vluchtelingen, met wie we op zondag voetbalden in de Veerallee.

Het plezier in die contacten en al het andere dat het raadswerk biedt, is onverminderd. Toch heb ik in april intern aangegeven dat ik me niet verkiesbaar stel voor een nieuwe periode. Ik merk dat de combinatie van werken voor de Tweede Kamerfractie van de ChristenUnie en het gemeenteraadslidmaatschap in Zwolle op langere termijn niet houdbaar is – het zou ten koste gaan van óf het één, óf het ander. Daar kwam vlak voor de zomer bij dat mijn vrouw een nieuwe baan kreeg, eveneens in Den Haag. Dat leidt ertoe dat ik mijn ontslag nu indien per 30 oktober aanstaande.

Met weemoed neem ik afscheid van de raad. Zo nu en dan begreep ik echt niet waarom u het nou zo anders zag dan ik, werd ik moe van de oeverloze stroom aan zinloze stemverklaringen en stoorde ik me aan discussies over dat waar we als gemeenteraad niet eens iets over te zeggen hebben. Veel vaker leerde ik van u, deed ik begrip op over andere

ideeën of verschilden we collegiaal van mening over wat het beste is voor onze stad. Daarvoor wil ik u van harte danken.

Het is verleidelijk om nu te zeggen: ik ga een paar jaar in de Randstad werken en daarna kom ik direct terug. Want ja, Zwolle is mijn fijne stad, daar wil je toch niet te lang weg zijn. Gelukkig hoeft dat niet. Met familie, vrienden en de stad zelf heeft Zwolle genoeg om van te houden en regelmatig voor terug te komen. En dus zeg ik sowieso: tot weerziens.

Ik wens u - het college, de gemeenteraad, de griffie en het ambtelijk personeel - Gods blijvende zegen toe bij al uw werk.

Met vriendelijke groet,

Johannes de Vries

From: Eefke Meijerink
To: Raadsgriffie
Cc: Slijkhuis Jan
Subject: Ontslag als raadslid
Date: maandag 9 oktober 2017 12:43:31

Zwolle, 9 oktober 2017

Aan de voorzitter van de gemeenteraad van Zwolle,

Maandag 30 oktober wordt de raad voorgesteld mij te benoemen als wethouder van Zwolle. Mocht de raad tot deze benoeming overgaan dan neem ik ontslag als raadslid van de gemeente Zwolle.

Met vriendelijke groeten,

Eefke Meijerink

Verstuurd vanaf mijn iPad

besluit

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	40159
Onderwerp	Onderzoek geloofsbrieven/ beëdiging nieuwe raadsleden PvdA en ChristenUnie

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel

besluit:

1. De heer D.A. Prins (ChristenUnie) met ingang van 30 oktober 2017 toe te laten als lid van de raad van de gemeente Zwolle.

2. Mevrouw S. Snuverink (PvdA) met ingang van 30 oktober 2017 toe te laten als lid van de raad van de gemeente Zwolle;

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 oktober 2017,

de voorzitter,

de griffier,

RAADSBESLUIT TOELATING LID GEMEENTERAAD

Aan de voorzitter van het centraal stembureau
voor de verkiezing van de leden van
de gemeenteraad van Zwolle
Lübeckplein 2
8017 JZ Zwolle

De gemeenteraad van Zwolle,

gehoord	het rapport van de commissie betreffende de geloofsbrief van de heer Prins (Dirk Albert) die op 17 oktober 2017 tot lid van de gemeenteraad van Zwolle benoemd is verklaard;
overwegende	dat deze commissie de stukken heeft onderzocht en in orde bevonden;
gelet op	artikel V 4 en V 12 van de Kieswet;
besluit:	toe te laten als lid van de gemeenteraad van Zwolle
	de heer Prins (Dirk Albert)

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 30 oktober 2017.

Plaats: Zwolle

Datum: 30 oktober 2017

de voorzitter,

drs. H.J. Meijer

de griffier,

drs. A.B.M. ten Have

RAADSBESLUIT TOELATING LID GEMEENTERAAD

Aan de voorzitter van het centraal stembureau
voor de verkiezing van de leden van
de gemeenteraad van Zwolle
Lübeckplein 2
8017 JZ Zwolle

De gemeenteraad van Zwolle,

gehoord	het rapport van de commissie betreffende de geloofsbrief van mevrouw Snuverink (Sanneke) die op 19 oktober 2017 tot lid van de gemeenteraad van Zwolle benoemd is verklaard;
overwegende	dat deze commissie de stukken heeft onderzocht en in orde bevonden;
gelet op	artikel V 4 en V 12 van de Kieswet;
besluit:	toe te laten als lid van de gemeenteraad van Zwolle
	mevrouw Snuverink (Sanneke)

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 30 oktober 2017.

Plaats: Zwolle

Datum: 30 oktober 2017

de voorzitter,

drs. H.J. Meijer

de griffier,

drs. A.B.M. ten Have